Mwan

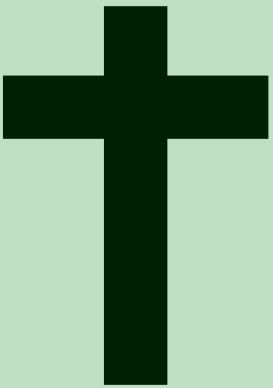

The New Testament in the Mwan language of Côte d’Ivoire

Mwan
The New Testament in the Mwan language of Côte d'Ivoire

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mwan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025
1220066e-ed9e-5c66-9c3b-435a6575b8da

Contents

MATIE 1
MAKI 88
LUKI 143
ZAAN 235
KLƐZA MU . . . 302
ROMƐ MU 391
KORƐNTI
ⵎLWA MI 431
KORƐNTI PLƐ MI 470
GALASI MU . . . 496
EFƐZI MU 510
FILIPU MU . . . 523
KOLƆSI MU . . . 533
TESALONIKI
ⵎLWA MI 542
TESALONIKI
PLƐ MI 550
TIMOTE ⵎLWA
MI 555
TIMOTE PLƐ MI 566
TITI 574
FILEMƆ 579
EBRE MU 582
ZAKI 612
PIƐRI ⵎLWA MI 622
PIƐRI PLƐ MI . . 633
ZAAN ⵎLWA MI 640
ZAAN PLƐ MI . . 650
ZAAN YAGA MI . 652
ZUDI 654
-YRƐ ZI YELE
'SƐWƐ 658

MATIE -JAN 'NRALE- 'LA YƆƆNDIA- ZESU BA ZAYI'

Matie a -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'ɛ ŋgblo

-Dele -yaa Matie 'le ɛɛ? -O -yaa Matie sii 'ezin- Alife gbe Levi (Maki 2.14; Luki 5.27). -E -yaa Zesu a -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ do 'le. Yaa klɛlɛ -li 'waati 'la ba Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le, -e -yaa Romɛ mu a -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ a 'nisrakun mu 'ɛ do -la -le. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke Zuufu mi do -yaa klɛ Romɛ mu a 'nisrakun mi 'le, 'bhɛ nɛɛnɛ- Zuufu mu 'ɛ 'yaa- 'bhɛ ye 'bhii -za 'yɔɔ- klɛ mi -gbɛnɛ do. 'Mu 'yaa- 'bhɛ mafinyanwo, -amasrɔyi Romɛ mu 'ɛ 'yaa- -o -sɔɔnnii' mu gblaan 'gbu -la -le. 'Duŋ-, 'yee- Matie 'yrɛnklaa- Zesu ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a -siila dɔɔ -e nu klɛ 'bhɛ a -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le.

Matie -yaa' -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- yɔɔndia- Zuufu Zesu 'yi mu -la 'kaama-. Matie Mɛɛzan Zesu Krisi kun 'bhii- Mɛɛ Daan mi -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- -a 'kpee ma 'ezin-, Zuufu mu 'ɛ 'yri 'yaa- -o -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'la 'nule-ta, 'yee- Zesu -le 'bhɛ 'le. Matie Zesu Krisi zrɔn 'zi -kɔɔ' ni -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi 'bhii- Izraɛli mu -Bhee mi -Bhleŋgbe. Zesu 'yaa- 'ke -Bhleŋgbe Davidi 'srɛ mu 'ɛ do 'le 'bhii- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -wa -lɛɛjanwoa 'elwale -sɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-bhe. 'Bhɛla- -zayile, -ya -si-ila -bhleŋgbe Davidi 'pegee Abraamu 'Nranɛ-. Zuufu mu a -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya 'ɛ ma, waa -yaa sɔ 'yee -Waanbhaa' 'siile -a 'tɔ -zeze 'gbu 'ɛ ma. 'Bhɛla- -zay-ile, 'ke Matie -o -we 'zi 'ke -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ 'le, -ya pe dɔɔ: ‹Laan-ima -Bhleŋgbeya›. -E 'bhɛ 'siigbɛya -glɔɔn 'ɛ kpaa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ ma gaan mia do bhɛ vu.

'Yee- Matie a -Jan 'Nrale- 'lɛɛ- 'yi jan ŋgblo mu 'ɛ 'mu -le -gɛ:

1. 'Kee- san -a -lɛ lwa mi 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -a -lɛ yiziɛ mi 'ɛ ma, Matie -o Zesu zrɔn 'zi 'bhii- Zuufu mu a -Bhleŋgbe: -ya -gbɔɔ 'pegee -a -taa mu dayrɛ 'ɛ 'yipia- 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a yale 'ɛ ma.
2. 'Kee- san -a -lɛ 'soo mi 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -a -lɛ 'srwaplɛ- mi 'ɛ ma, Matie -o -we 'zi 'ke -Bhleŋgbe 'ɛ -yaa' -bh-leŋgbe 'yaaza- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.
3. 'Kee- san -a -lɛ 'srwaa- mi 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -a -lɛ vu ta plɛ mi 'ɛ ma, Matie -o -we 'zi 'ke 'seŋ -glɔɔn 'la 'bhɛ 'yaa- Zesu 'kɔɔ 'bhɛɛ- 'le, 'bhɛɛ- Zu-ufu mu 'ɛ -baŋgoza 'ɛ -a -yi.
4. -A -lɛ vu ta yaga mi 'ɛ 'yi, Matie -o -we 'zi 'ke -Waanbhaa' a -bh-

leŋgbeya 'pegee 'bhɛ a gaanyiza mu 'ɛ 'mu -la -le.

5. 'Kee- san -a -lɛ vu ta yiziɛ mi 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -a -lɛ mia do bhɛ yaga mi 'ɛ ma, Matie -Bhleŋgbe Zesu a yewogbɛya 'ɛ 'yipia-, 'bhɛ 'pegee Zuufu mu 'ɛ -baŋgoza 'ɛ -a -yi.
6. 'Kee- san -a -lɛ mia do bhɛ yiziɛ 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -a -lɛ mia do bhɛ 'soo mi 'ɛ ma, Matie -o -we 'zi 'ke -Bhleŋgbe Zesu a -Waanbhaa' -lɛlajanwole mu 'pegee a nu gbɛ plɛ mi 'ɛ 'mu -la -le.
7. 'Kee- san -a -lɛ mia do bhɛ 'srwado- mi 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -a -lɛ boolazi mi 'ɛ ma, -a -lɛ mia do bhɛ 'srwaa- 'ɛ, Matie -yaa' -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'ɛ 'lɛwlaa- 'ke Zesu dɛza 'ɛ mɛɛ mu 'kɔɔ 'bhɛ 'le, 'bhɛ 'pegee -ya bweza gale ba, 'bhɛɛ- -a geza 'ɛ laflɛ' 'yi 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna.

Matie a -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -daanna wlan -lɛ 'soo -la -le:

1. Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -daanna -o 'taawo- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' a -Bhleŋgbeya 'ɛ ba zayi'. (Matie 5-7).
2. -O -Waanbhaa' a -Bhleŋgbeya 'ɛ ma -Jan 'Nrale- 'ɛ wo gɔnɛ- 'la gbɛɛn- (Matie 10.5-42).
3. Zesu laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ ba janwoa- -gɔɔn mu 'yi (Matie 13).
4. Zesu -janwoa -za 'yɔɔ- 'pegee -za 'yɔɔ- -sroma 'yanza- ba zayi' (Matie 18).
5. Zesu -janwoa 'drunyan 'lɛyanza 'pegee bhaaplɛŋ mu 'kitikanza 'ɛ ba zayi' (Matie 24-25).

ZESU 'YAYRƐ- 'PEGEE -A MATRUŊ BHLA ZI

Zesu -gbɔɔ mu
(Luki 3.23-38)

1 Zesu Krisi -gbɔɔ mu 'ɛ 'wole- -gɛ. Zesu -o 'ke Davidi 'nranɛ- 'le. 'Bhɛɛ- -e -yaa 'ke Abraamu 'trɔnkala 'le.

2 Abraamu Izaki -yaa; Izaki Zakɔbu -yaa; 'bhɛɛ- Zakɔbu Zuda 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- 'gwlaan- mu 'ɛ 'yaa-.

3 Zuda Farɛsi 'pegee Zera -yaa -a na Tamaa ta; Farɛsi Esrɔn -yaa; 'bhɛɛ- Esrɔn Ramu -yaa;

4 Aramu Aminadabu -yaa; 'bhɛɛ- Aminadabu Naasɔn -yaa; Naasɔn Salimɔ -yaa.

5 Salimɔ Boazi -yaa Raabu ta; Boazi Obɛdi -yaa Ruti ta; 'bhɛɛ- Obɛdi Izai 'yaa-;

6 Izai -bhleŋgbe Davidi 'yaa-; 'bhɛɛ- Davidi Salomɔ 'yaa- le 'la 'bhɛ -yaa 'elwale -sɔ Uri 'na 'le 'bhɛ ta.

7 Salomɔ Roboamu -yaa; 'bhɛɛ- Roboamu Abia -yaa; Abia Azafi -yaa.

8 Aza Zozafati 'yaa-; 'bhɛɛ-
Zozafati Zoramu 'yaa-;
Zoramu Oziasi -yaa;
9 Oziasi Zoatamu -yaa; 'bhɛɛ-
Zoatamu Akazi -yaa;
Akazi Ezekiasi -yaa;
10 Ezekiasi Manase 'yaa-;
'bhɛɛ- Manase Amɔ
'yaa-; Amɔ Zoziasi
-yaa;
11 Zoziasi kla Zekoniasi
'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ-
'gwlaan- mu 'ɛ dɛ
'le; 'bhɛ kla -o -ja
Izraɛli mu 'ɛ 'le luya
'yi Babilɔni 'waati 'la
ba 'bhɛɛ- ba.
12 Izraɛli mu 'ɛ dale blaan
luya 'yi Babilɔni, 'ke Zeko-
niasi Salatiɛli 'yale-; 'bhɛɛ-
Salatiɛli Zorobabɛli 'yaa-;
13 Zorobabɛli Abiudi 'yaa-;
'bhɛɛ- Abiubi Eli-
akimu 'yaa-; Eliakimu
Azɔɔ -yaa;
14 Azɔɔ Sadɔki -yaa; 'bhɛɛ-
Sadɔki Akimu -yaa;
Akimu Eliudi -yaa;
15 Eliudi Eleazaa 'yaa-; 'Bhɛɛ-
Eleazaa Matani 'yaa-;
Matani Zakɔbu -yaa;
16 Zakɔbu Zozɛfu -yaa;
'bhɛɛ- Zozɛfu kla 'ke
Mari nɔɔ 'le. Mari
kla 'ke Zesu nɛɛ 'le.
'Bhɛɛ- -o Zesu 'tɔkpaa-
Krisi: 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ
-Waanbhaa' mɛɛ 'la
zan makwan-.
17 'Kee- san *Abraamu ma,
'bhɛɛ- 'kee- nu 'tɛnlɛ- Davidi
ma, 'flan vu ta yiziɛ -le -o
pleŋ-. 'Bhɛɛ- 'kee- san Davidi
ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- Izraɛli
mu 'ɛ gele ma luya 'yi Ba-
bilɔni, 'flan vu ta yiziɛ -le
-o pleŋ-. 'Bhɛɛ- 'kee- san
'bhɛ 'waati 'ɛ ma, 'kee- nu
'tɛnlɛ- Zesu Krisi 'yale- ma,
'bhɛ kla 'ezin- 'flan vu ta
yiziɛ.

Zesu Krisi 'yaza-
(Luki 2.1-7)

18 Zesu Krisi -yaa gɔnɛ-
'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn-. Zozɛfu
dɔle -yaa Zesu nɛɛ Mari zi.
'Sani- -o nu 'fɛ klɛlɛ do 'waati
'la ba, 'ke Mari kpɛ 'sile Lii
'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ 'le.
19 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -a -nɔɔ
Zozɛfu 'laa -yaa -a zi 'bhii-
'bhɛ 'a 'tɔsiɛ- mɔkpɛn' 'yrɛ
ma kpataakpa, -amasrɔyi
'bhɛ 'yaa- 'ke mɛɛ wlan do
'le. 'Bhɛla- -yile, 'ke 'bhɛ
'a 'lɛdulale dɔɔ 'bhɛ bhɛleya
gole- -a ma gaanyi'.
20 'Bhɛ 'yaa- 'bhɛ
'kpeelɛdan 'zi bhla 'la ba 'bhɛ
-za 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- yi
pla -yrekpaa' do, 'ke gbiŋ do
'klale 'bhɛ 'yrɛ ba. 'Bhɛɛ- 'ke
-Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do 'a
'pele 'bhɛ ni gbiŋ 'ɛ na dɔɔ:
«Davidi 'nranɛ- Zozɛfu, 'yaa
-gblaanlɛ' Mari 'sile- ma 'e
'na 'le; -amasrɔyi -a kpɛle -o
'ke -nɛ 'la 'le bhe, 'bhɛ da 'zi
Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛɛ-
ba.
21 -E nu -a yalɛ 'ke -nɛ
'gwlaan- do 'le, 'bhɛɛ- 'e nu
'bhɛ 'tɔkpalɛ Zesu, 'bhɛ 'yi -le
dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi, -amasrɔyi
'yele- nu -a 'si mu 'ɛ golɛ waa
-za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi.»
22 'Bhɛ -za mu 'lɛɛ- 'kpɛn
kla, 'kooko- Mɛɛzan -jan
'la kpaa -a -lɛla' janwo mi
Ezai 'lii 'elwale gban -sɔ 'bhɛ
'lɛsɔ-.
23 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ:
-Ka 'ka 'yrɛkpa doo! -Gblanɛ

'la 'ke yaa 'gwlaan- dɔ, -e nu kpɛ 'silɛ-, 'bhɛɛ- -e nu -a yalɛ 'ke -nɛ 'gwlaan- do 'le. -O nu 'bhɛ 'tɔkpalɛ Emanuɛli.» ('Bhɛ 'yi -le dɔɔ -Waanbhaa' -o -kɔɔ' ba.)

24 Zozɛfu bwele, Mɛɛzan a -mlɛkɛ' 'ɛ 'bhɛ -jan 'la ŋwoa -a ni 'kee- 'bhɛ 'yizaklɛle. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kee- Mari 'sile -a na 'le.

25 'Duŋ- Zozɛfu 'pegee Mari 'laa 'fɛ klɛlɛ do 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'bhɛ 'nɛ 'gwlaan- 'ɛ 'yale- ma. Zozɛfu -nɛ 'ɛ 'tɔkpaa- Zesu.

2

-Zadɔ' mu -o Zesu malrɔkpa zii'

1 Zesu ŋyaa Bɛtelɛmu, Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa 'nɛ do ta 'waati 'la ba, 'ke -bhleŋgbe Erɔdi 'yaale- -o Izraɛli mu 'ɛ 'wiiŋ-. -A yale blaan, 'ke -zadɔ' mu -lɛdo' dale- -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' ŋnɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -o nule- Zeruzalɛmu. -O -yaa laflɛ' 'yi mlɛklɛnnɛ mu 'ɛ 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- daan.

2 -O bhɔle Zeruzalɛmu, 'ke -o mɛɛ mu -lrɔkpale dɔɔ: «-O -nɛ 'la 'yaa- 'bhɛɛ- 'kee- nu klɛlɛ 'ke Zuufu mu a -bhleŋgbe 'le -yoo 'naa ɛɛ? 'Wa -tɔɔmasie mlɛklɛnnɛ do -ya -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' ŋnɔɔ, 'bhɛla- -yile 'o ŋnwa -a gbayrɛ nɔɔ-.»

3 -Bhleŋgbe Erɔdi 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke 'yee- 'pegee Zeruzalɛmu mu 'ɛ 'kpɛn zrubatɛdɔle.

4 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kee- 'sraka 'lɛna mu -lɛɛ mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ 'kpɛn 'siile, 'bhɛɛ- 'kee- 'mu -lrɔkpale dɔɔ: «-Waanbhaa' Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'la -yaa' -janwoa, -e nu yalɛ yrɛ 'ɛ -dela nɔɔ- ɛɛ?»

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa -lɛkunle -a ni dɔɔ: «-E nu yalɛ Bɛtelɛmu, Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa 'nɛ do ta. -Amasrɔyi -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do -jan 'lɛɛ- yɔɔndia- -a ba zayi' 'elwale gban -sɔ dɔɔ:

6 *‹'Bhi Bɛtelɛmu -wa 'la -yoo Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi bhe! 'Yoo- 'ke Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa mu 'ɛ 'kpɛn ba -wa 'fiɛntrɔnnɛ 'le 'dɛ! -Amasrɔyi 'e ba mi do nu klɛlɛ -kuŋlii do 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le nu 'an Izraɛli 'si mu 'ɛ 'lɛdɔɔlɛ zi -lrele' ta 'bhii- -bhlaa gooba mi do -yaa' -bhlaa mu 'ɛ 'lɛdɔɔ- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.›»*

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Erɔdi 'woo- -zadɔ' mu 'ɛ 'siile gaanyi', 'bhɛɛ- 'ke -yoo -lrɔkpale mlɛklɛn- 'ɛ 'pwɛla- 'waati 'la ba 'bhɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ 'waati 'ɛ 'pele 'a ni.

8 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- -o ni 'kaa: «-Ka ge 'yee- -nɛ 'ɛ malrɔkpa kplankplan Bɛtelɛmu; 'ke 'kaa ŋya, -ka nu 'ŋ 'kpeelɛkan, 'kooko- 'mi 'gbu ge 'ezin- -a gbalɛ.»

9 -O yanle -bhleŋgbe Erɔdi 'wojan- 'ɛ malele, 'ke -o gele-. -O -yaa 'taa 'ɛ ta bhla 'la ba, 'ke -o -yrɛkpale 'yee- mlɛklɛn- do 'kpɔ 'la -wa ŋya 'elwale -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' ŋnɔɔ 'bhɛ ma. 'Bhɛ dɔle -yaa -o trala. 'Duŋ- 'bhɛ 'bhɔle- -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'yaa- 'fɛ 'la ŋla 'bhɛ trala, 'ke 'bhɛ dulale.

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o

-yrɛkpale mlɛklɛn- 'ɛ ma 'ke -o zru 'kpaale 'egbɛnɛle.

11 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -o wlale- 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke -o -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'yele -a nɛɛ Mari 'kɔɔ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -woo 'kpɔ zɛnle- 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ gbale-. 'Bhɛ blaan, 'ke -woo ta 'kwe mu 'ɛ 'liigole, 'bhɛɛ- 'ke -o glaan' mu 'nale- 'bhɛ ni: -Can 'pegee -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- -glɔɔn plɛ: ansansi 'pegee miri.

12 'Bhɛ blaan, 'ke -Waanbhaa' -o 'kpeelɛkanle gbiŋ na 'kaa waa niinalɛ -o -zanta' Erɔdi ba 'ezin-. 'Bhɛla -zayile, -o niina- bhla 'ɛ zi -o ba 'klɛɛn 'ɛ 'yi, -o zi -bhɛɛke' sia.

Zozɛfu 'pegee -a na Mari blasaan- 'bhɛɛ- -o -ja Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi

13 -Zadɔ' mu 'ɛ gele blaan, 'ke Mɛɛzan a -mlɛkɛ' do 'pwɛle- Zozɛfu ba 'ezin- gbiŋ na, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'E 'wlɛn-, -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'pegee -a nɛɛ 'kun, 'bhɛɛ- -ka blasaan- 'ke 'ka ge Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi; bo -a nɔɔ ye -sɔ 'fɔke 'mi 'a pia 'e ni 'e nu yi 'la 'le, 'bhɛɛ- 'ka nu. -Amasrɔyi Erɔdi nu -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ ziglinlɛ -a dɛ zayi'.»

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zozɛfu bwele-, 'kee- -nɛ 'ɛ 'pegee -a nɛɛ 'kunle, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi -bi 'ɛ zi.

15 -E bwa Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Erɔdi gale ma. 'Bhɛ -za 'ɛ Mɛɛzan -lɛla' janwo mi Oze -jan 'la woa 'bhɛ 'lɛswa. 'Bhɛ -jan 'ɛ 'yaa- dɔɔ: *«'Mi 'ŋ gbe 'ɛ 'siila- 'kaa -e go Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi.»*

-Nɛ -bebe dɛyrɛ

16 Erɔdi 'a 'yele 'bhii- -zadɔ' mu 'ɛ -dawli' kpaa -a gbɛ ta, 'ke -ya zrupliile 'egbɛnɛle. -Ayile 'kee- mɛɛ mu winbɔle 'kaa 'mu ge Bɛtelɛmu -wa 'ɛ 'pegee 'bhɛ kpɛ ma -wa mu 'ɛ ta, 'kooko- -nɛ 'gwlaan- mu 'la 'kpɛn lɛɛ -o lɛɛ do 'pegee lɛɛ plɛ pleŋ- -o 'mu 'kpɛn dɛ. 'Bhɛ lɛɛ -lii yɛkɛ- 'ɛ 'yaa- -bɛŋgo' -zadɔ' mu 'ɛ mlɛklɛnnɛ mu 'ɛ ya 'waati 'la ba 'bhɛ blaan lɛɛ -lii yɛkɛ- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

17 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Erɔdi klɛza -yɔɔ 'ɛ 'bhɛ -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Zeremi 'wojan- 'ɛ 'lɛswa.

18 Zeremi -jan 'la woa 'elwale gban -sɔ 'bhɛ -le -gɛ: *«'O 'trɔn -o -gbekanwli mu 'pegee 'dimi ma wisiwli -gbɛnɛ mu ma Rama -wa 'ɛ ta. Rasɛli -le -a -nɛ mu 'ɛ wisi' zii', 'bhɛɛ- yaa -o dɔle- -a -la 'ke -wa taga; -amasrɔyi -a -nɛ mu 'ɛ -gaa.»*

Zozɛfu 'pegee -a na -gwa Ezipu 'bhɛɛ- -o nwa Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi

19 Erɔdi gale blaan, 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do 'pwɛle Zozɛfu ba gbiŋ na Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

20 -E pe Zozɛfu ni dɔɔ: «'E 'wlɛn-, -nɛ 'ɛ 'pegee -a nɛɛ 'kun, 'bhɛɛ- 'ka niina- 'ka -zan Izraɛli 'ɛ 'klɛɛn 'yi, -amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu

-yaa -nɛ 'ɛ dɛyrɛ -glin 'zi, 'mu 'laa -o -li 'mu 'yrɛ ma.»

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zozɛfu 'e 'wlɛnle-, 'kee- -nɛ 'ɛ 'pegee -a nɛɛ 'kunle, 'bhɛɛ- 'kee- niinale -a -zanta' Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

22 'Duŋ- -o bhɔle Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- Zozɛfu 'a 'male- 'kaa Arikelausi -yalaa' -a dɛ Erɔdi a -bhleŋgbeya yaayrɛ 'ɛ ɔnɔɔ Zude 'klɛɛn 'ɛ ta, 'ke -gblaan 'klale -a -yi 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi gele ma. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -Waanbhaa' 'a 'kpeelɛkanle gbiŋ na 'kaa yaa gelɛ Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'duŋ- -e ge Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

23 'Bhɛla- -yile, -e -ja yaalɛ Galile 'klɛɛn 'yi -wa 'nɛ do ta: -O -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Nazarɛti. -Ayile, -Waanbhaa' -lɛla' -janwo' mi 'ɛ 'wojan- 'ɛ 'lɛswa -gee' dɔɔ: *«-O nu a 'siilɛ- Nazarɛti mi.»*

-WAANBHAA' A -BHLEŊGBEYA 'Ɛ MA -JAN 'NRALE-

3

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo zii'

(Maki 1.2-8; Luki 3.1-18; Zaan 1.19-23)

1 Zozɛfu 'pegee -a na Mari, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'nɛ 'ɛ, -o 'yaa- 'waati 'la ba Nazarɛti, 'ke Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'pwɛle -a -yi Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi -kpe 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wole- 'sanle 'tɛ.

2 -E -yaa pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'ploo- -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'bhɛɛ- -ka 'ka zru 'niina- -Waanbhaa' ba, 'ke 'ka 'ka taawogbɛya 'ɛ mabɔɔ. -Amasrɔyi laanima -Waanbhaa' 'ɛ -yaa' -bhleŋgbeya 'yaa- bhla 'ɛ bhwa -wa -din.»

3 -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai -janwoa 'yee- Zaan 'la ba zayi' 'elwale gban -sɔ dɔɔ: *«Mɛɛ do -le -toorodɔ 'zi -kpe 'ɛ ta 'kaa: -Ka Mɛɛzan a zibhɛ 'ɛ 'lɛmagaan, -kaa 'taawo- zibhɛ mu 'ɛ 'lɛdɔɔ-!»*

4 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ta dunɛ- 'ɛ 'tanle- -yaa 'ke 'yɔɔnma 'ciɛ- 'le, 'bhɛɛ- wi 'flɛ 'sɛntru do dɔle- -yaa -a 'saanla; -e -yaa 'siesie- -gama mu 'pegee -bɔn 'yi -zrɔ 'yrɔn mu -la bhle.

5 'Bhɛ 'yi bhe, Zeruzalɛmu mu oo, Zude 'klɛɛn 'yi mu 'kpɛn oo, 'bhɛ 'pegee Zrudɛn yue ta mu, -o 'kpɛn 'yaa- nu 'zi -a ba.

6 'Ke -o -yaa yan -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'pelele kpataakpa mɔkpɛn' 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- Zaan -yaa -o wiiŋfɛ' Zrudɛn yue 'ɛ ba 'tɛ.

7 'Duŋ-, Zaan 'a 'yele- 'bhii- Farizi mu -bebe 'pegee Saduse mu -bebe -yaa nu 'zi 'mu wiiŋfɛyrɛ nɔɔ- -a ba, 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ: «-Bhlu 'plalu mɛɛ mu! -Dele pe 'ka ni dɔɔ 'ka blasan- -Waanbhaa' a yran 'la -yoo zan bhe 'bhɛ 'lɛɛ- ɛɛ?

8 -Kaa zrɔn doo 'ka klɛza mu 'ɛ ma 'bhii- 'ka 'ka zru -niinaa' -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- 'ka 'ploola- -za 'yɔɔ- klɛle ma.

9 'Ka 'laa bolɛ -a pele ma 'ka 'gbu 'kpee dɔɔ: ‹'O mɔɔ -gbɔɔ -le 'ke Abraamu

'le 'dɛ.› -Amasrɔyi 'mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ ma dɔɔ -Waanbhaa' sɔ vlɛ mu 'la bhe -o mabɔɔle, 'bhɛɛ- -yoo klɛ 'ke Abraamu 'kpee yi mu 'le.

10 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a poo 'ɛ 'lɛkpale -o, 'bhɛɛ- -yoo zan -yri diiŋ mu 'ɛ takanlɛ 'ke -ya san -o 'sɛnɛ ma. 'Ke -yri diiŋ 'oo -yri diiŋ 'la bhɛ 'laa 'bhɛ bhaa -lrele' klɛlɛ, -e nu 'bhɛ takanlɛ 'bhɛɛ- -e 'bhɛ blin 'tɛ 'yi.

11 'Ka 'ka 'taawogbɛya 'ɛ maniilawoa, 'bhɛla- -yile 'mi -o 'ka 'wiiŋfɛ zii' 'ke -yi 'le. 'Duŋ- mɛɛ 'la 'bhɛ -o zan 'mi blaan, 'bhɛ zan 'ɛ -glɔɔ 'yiya- 'mi ni, -a -gaale' laa -o 'mi ba 'ke 'mi 'a gaan ma -sawla mu 'ɛ go. 'Yele- nu 'ka 'wiiŋfɛlɛ 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'pegee 'tɛ 'le.

12 -Siɛn do -o -a 'kɔɔ. -E nu -mlɔ bhɛ mu 'pegee -mlɔ -gboo mu 'ɛ bapianlɛ, 'bhɛɛ- -yoo go 'eke- ma. -E nu -mlɔ bhɛ mu 'ɛ 'klalɛ- bɔtɔ 'yi, 'bhɛɛ- -e nu -mlɔ -gboo mu 'ɛ 'kpacielɛ 'tɛ 'la 'ke -yaa -lii -titi 'bhɛ 'yi.»

Zesu Krisi wiiŋfɛyrɛ -yi ba
(Maki 1.9-11; Luki 3.21-22; Zaan 1.32-34)

13 -Yrekpaa' do, Zesu -daa Galile 'trɛ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e □nwa Zrudɛn yue 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -ya mabɛɛnna Zaan -din, 'kooko- 'bhɛ 'a 'wiiŋfɛ -yi 'ɛ ba.

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zaan 'e -gbɛdɔle -a 'wiiŋfɛle ma -yi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Mi -le -yaa sɔ bi 'ke 'ŋ ge 'e ba 'bhɛɛ- 'ye 'ŋ 'wiiŋfɛ-, 'bhɛɛ- 'bhi -le zan 'e 'wiiŋfɛlɛ 'mi ba ɛɛ?»

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Dɔ -a klɛle 'la -zɔn. -Amasrɔyi, 'o nu 'sɔlɛ- -Waanbhaa' zru maza 'ɛ 'kpɛn 'lɛsɔle 'bhɛɛ- gbɛɛn- -gee'.» 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Zaan dɔle- Zesu 'wiiŋfɛle -la.

16 -E yanle, 'ke Zesu 'pwɛle -yi 'ɛ ba. 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ □nɔɔ bhe, 'ke laflɛ' 'liigole, 'bhɛɛ- 'ke Zesu 'yrɛkpale -Waanbhaa' Lii 'ɛ ma; 'bhɛ -zinaa' 'a ta 'bhii- -bhoolado maannɛ- do gbɛɛn-.

17 'Bhɛɛ- 'ke -weli' do dale-laanima, 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «'Ŋ gbe 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle 'yele- -gɛ, 'yele- 'ŋ zrukpalaa 'egbɛnɛle.»

4

Zesu 'yidanyrɛ -Setran' 'kɔɔ
(Maki 1.12-13; Luki 4.1-13)

1 'Bhɛ blaan, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ gele- 'ke Zesu 'le -kpe 'ɛ ta, 'kooko- -Setran' 'a 'yidan-, 'bhɛɛ- -ya balaa' -za 'yɔɔ- 'yi.

2 Zesu -yrekpaa' mia plɛ 'pegee -bi mia plɛ □kla 'ke yaa pɛ 'kedo- 'kpɔ bhle. 'Bhɛɛ- gbɔn 'a □dia.

3 'Bhɛ 'yi, 'ke -Setran' 'e 'mabɛɛnle Zesu -din, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'Ke 'yoo- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le, -a pe kpoti mu 'la bhe -o ni dɔɔ -woo mabɔɔ 'bhɛɛ- -o klɛ 'ke pɛle mu 'le»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ:
«-A yɔɔndɛle -o -Waanbhaa'
'a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:
‹Bhaaplɛŋ -si 'ɛ -daŋ'

'laa -o 'ke pɛle do -kplɛnnɛ' 'le; 'duŋ- -jan mu 'la 'kpɛn da -Waanbhaa' -lii 'mu -le -si na bhaaplɛŋ ni 'ezin-.›»

5 'Bhɛ blaan, 'ke -Setran' Zesu 'sile, 'kee- gele- 'kɛle- Zeruzalɛmu -Waanbhaa' a -wa 'weŋ 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'ke -ya 'kpale -Waanbhaa' *Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wiiŋ-.

6 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'Kee- 'yoo- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ -le, 'ploo 'e 'gbu ma 'bhɛɛ- 'e balaa' 'trɛ ma. -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yi dɔɔ:

‹-Waanbhaa' nu -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ winbɔlɛ 'e -zayi'.

'Bhɛɛ- -o nu 'e binalɛ -o gbɛ -yi, 'kooko- 'e gaan madiŋ 'laa wo vlɛ ma.›»

7 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ:

«-A yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'ezin- dɔɔ: *‹'Yaa Mɛɛzan -Waanbhaa' -yi- danlɛ.›»*

8 'Bhɛ blaan, 'ke -Setran' gele- 'kɛle- 'ezin- vlɛ gɔɔn 'trole- do 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'kee- 'drunyan ta -bhleŋgbe 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'mu 'lreleya mu 'ɛ 'kpɛn zrɔnle- -a ni.

9 'Bhɛɛ- -e pe Zesu ni 'tɛ dɔɔ: «'Ŋ nu 'bhɛ -bhleŋgbe 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'nalɛ- 'e ni, 'kooko- 'e yalaa' -o wiiŋ, 'ke 'yee 'kpɔ zian 'ŋ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke 'ye 'ŋ -gbaa 'bhii- 'yaa- -waanbhaa'.»

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'E 'pleŋgo- 'ŋ ma -Setran'! -Amasrɔyi, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yi 'kaa:

‹Bhaaplɛŋ Mɛɛzan do -kplɛnnɛ' -la gba, 'bhɛɛ- 'yaa -Waanbhaa' -bhɛɛke' do 'kpɔ gbalɛ 'yee- blaan.›»

11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -Setran' 'ploole Zesu ma. 'Bhɛɛ- 'ke -mlɛkɛ' mu nule- 'yee- Zesu -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa gbale- -a maza -yaa pɛ 'la ma 'bhɛ ba.

Zesu -yaa' ye 'ɛ zisaan- Galile 'trɛ ta
(Maki 1.14-15; Luki 4.14-15)

12 Zesu 'a 'male- 'kaa -o Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan kwan, 'bhɛɛ- -wa bwa -kaso 'yi, 'kee- gole- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- nule- Nazarɛti -wa 'ɛ ta Galile 'trɛ 'ɛ ta.

13 'Duŋ- yaa bolɛ Nazarɛti, -e -ja bolɛ Kapɛnɔmu -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ -wa 'ɛ 'bhɛ -o Galile -draa 'ɛ bhoŋla yrɛ 'ɛ nɔɔ, Zabulɔn 'pegee Nɛfitali 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi.

14 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai 'wojan- mu 'ɛ 'lɛswa; 'yee- Ezai 'a pia 'elwale -sɔ dɔɔ:

15 *«'Ka mu Zabulɔn 'klɛɛn 'yi mu, 'ka mu Nɛfitali mu, 'ka mu -draa bhoŋla mu, 'bhɛ 'pegee 'ka mu Zrudɛn yue ta mu, 'bhɛɛ- 'ka mu Zrudɛn yue -zanta' mu 'ɛ, 'bhɛ 'pegee 'ka mu Zuufu kle mu 'la 'ka -o Galile 'klɛɛn gbɛ do 'ɛ 'yi bhe!*

16 *'Ka mu 'si mu 'la 'yaa- -gblo 'yi, 'ka nu 'tɛbhile -gbɛnɛ do yelɛ! Mɛɛ 'la zan mu yaale -o ga 'klɛɛn a -gblo 'ɛ 'yi, 'tɛbhile do nu -bhilɛ' -o ta!»*

17 -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, Zesu -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wole- -saan. -E -yaa pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'ploo -za 'yɔɔ- mu klɛle ma, 'bhɛɛ- 'ka 'ka zru niina- -Waanbhaa' ba, -amasrɔyi -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'yaa- bhla 'ɛ bhwa 'ka -din!»

Zesu -o kaadɛ mu yiziɛ 'sii zii'

(Maki 1.16-20; Luki 5.1-11)

18 Zesu 'yaa- 'taawo zii' Galile -draa 'ɛ bhoŋla bhla 'la ba, 'kee- Simɔ 'la -o -yaa 'bhɛ sii Piɛri 'bhɛ 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- Andre 'yele. -O -yaa kaadɛ yrɔ bɔ 'zi -draa 'ɛ ba, -amasrɔyi -o -yaa 'ke kaadɛ mu 'le.

19 Zesu -o -siila dɔɔ: «-Ka nu dɔ 'ŋ zi, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'ka klɛlɛ mɛɛ -bebe 'kun mu 'le 'bhii- 'ka kaa -bebe mu kun gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»

20 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'ploole blaale- -waa' kaadɛ yrɔ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- dɔlɛ Zesu zi.

21 Zesu 'bhɔle- -a -lɛɛ sa 'egbɔɔnle, 'kee- nɛɛnɛ- ma do plɛ -bhɛɛke' 'yele, Zaki 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- Zaan; 'mu 'yaa- Zebede gbe plɛ -la -le. -O mɛɛ plɛ 'pegee -o dɛ Zebede -yaa -waa' kaadɛ yrɔ mu 'ɛ magaan 'zi -waa' -yitakoŋ 'ɛ 'yi.

22 Zesu -o 'siile-, 'ke -o nuledɔlɛ blaale- 'bhɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke -woo dɛ 'tole 'a nɔɔ- ye -yitakoŋ 'ɛ 'yi.

Zesu -o mɛɛ mu daan 'zi 'kee- gadɛ mu bhee

(Luki 6.17-19)

23 Zesu 'yaa- ge 'zi Galile 'trɛ ta yrɛkpɛn- nɔɔ; -e -yaa mɛɛ mu daan 'zi -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ la, -e -yaa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya ma -jan 'nrale- 'ɛ 'wo zii'; 'bhɛ 'pegee -e -yaa gadɛ mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'pegee -sɔŋzan' mu 'ɛ 'kpɛn 'bhee zii'.

24 -A 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yaa- zɛn 'zi Siri 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn 'yi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -o -yaa zan gadɛ mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'le -a ba, 'bhɛ 'pegee -yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn -yaa mɛɛ 'la zan mu ta: -Kwanii' mu oo, -sɔɔnsɔɔndɛ mu oo, 'bhɛ 'pegee -flugba mu. Zesu -o ma ga mu 'ɛ 'kpɛn -gwa.

25 'Bhɛla- -yile, -zamaa' 'srɛ -bebe -yaa -a zi: Galile 'klɛɛn 'yi mu oo, -wa vu 'klale- ke ba mu oo, Zeruzalɛmu mu oo, Zude 'klɛɛn 'yi mu oo, 'bhɛ 'pegee Zrudɛn yue -zanta' mu 'kpɛn.

5

Zesu -o mɛɛ mu daan 'zi vlɛ gɔɔn do wiiŋ-

(Maki 3.13; Luki 6.12-13; 6.20)

1 Zesu -zamaa' 'srɛ 'ɛ 'yele-, 'kee- gele- yaalɛ vlɛ gɔɔn do 'wiiŋ-. 'Bhɛɛ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnna -a -din,

2 'bhɛɛ- -yoo daanle -saan -za -bebe mu 'lɛɛ- 'le.

-Za wlan -zeze
(Luki 6.20-26)

3 Zesu pe -o ni dɔɔ:
«Mɛɛ 'la zan mu 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- waa -o 'ke

-zake' 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi -waa' pɛ -le 'ke laanima -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'le.

4 Mɛɛ 'la zan mu -o wisi' zii', -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi -Waanbhaa' nu -o tagalɛ.

5 Mɛɛ 'la zan mu -yi -o 'edɔɔle, -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi -Waanbhaa' nu 'trɛ 'ɛ 'nalɛ- -o ni -o 'ciɛn 'le.

6 -A -lrɔ -o mɛɛ la zan mu ma 'bhii- -lɛdɔɔleya klɛ bhaaplɛŋ mu pleŋ-, -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi pɛ 'la 'lrɔ -o ma, -Waanbhaa' nu 'bhɛ 'nalɛ- -o ni.

7 Mɛɛ -yrɛnkla' mɛɛ 'la zan mu ma, -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi -o -yrɛn nu 'klalɛ- -Waanbhaa' ma!

8 Mɛɛ 'la zan mu 'kpee 'fleele- -o, -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi -o nu -Waanbhaa' yelɛ!

9 Mɛɛ 'la zan mu yilabla wla -o 'pegee -o yaayɔɔn' mu pleŋ-, -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi -Waanbhaa' nu -o 'siilɛ- -a gbe mu!

10 -O -yrɛnkpa' zii' mɛɛ 'la zan mu ta -Waanbhaa' a -lɛdɔɔleya 'ɛ -zayi', -waa' pɛ -yinra'! -Amasrɔyi -waa' pɛ -le nu klɛlɛ laanima -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'le!

11 «'Ke mɛɛ mu 'ka -zwanwoa oo, 'ke -o -yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn ɔkpaa 'ka ta oo; 'bhɛ 'pegee 'ke -o bhla 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn ɔkpaa 'ka ma, 'mi -zayi', 'kaa- pɛ -yinra'!

12 'Ka zrukpaale klɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'yilabla 'wole- klɛ; -amasrɔyi 'bhɛ -trɔn -gbɛnɛ do -o 'ka 'magbɛn- 'zi -Waanbhaa' ba laanima. -O -yrɛnkpaa -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'la ɔnwa 'ka 'lɛɛ 'mu ta 'bhɛɛ- gbɛɛn-.»

Wɛ 'pegee 'tɛbhile a -za (Maki 9.50; 4.21; Luki 14.34-35)

13 «'Ka mu -le 'drunyan 'ɛ 'yi wɛ 'le. 'Ke wɛ 'ɛ 'nranleya 'ɛ -gwa -a -yi, 'ka sɔ -a -nraleya 'ɛ drɛɛkpale 'a ma 'naleɛɛ? Yaa klɛ -za 'ke 'yanwopɛ 'le -li mɛɛ ma, 'fɔke -e bo blinle -la ma 'pɛɛlii-, 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'taawo- -a ta.

14 'Ka mu -le 'ke 'drunyan 'ɛ ta 'tɛbhile 'le. 'Ke -wa do dɔle- -o vlɛ gɔɔn do 'wiiŋ-waa sɔ -a gaanle- mɛɛ mu ma.

15 'Bhɛɛ- waa -laŋbha do bhi 'bhɛɛ- -wa dulaa' 'gboŋgbo do -la. -O -laŋbha 'bhile- 'ɛ duŋ laanima, 'kooko- -e bhi 'fɛ 'ɛ ɔla mu 'ɛ 'kpɛn ta 'weŋ.

16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -ka -bhi 'bhii- 'tɛbhile gbɛɛn- mɛɛ mu -yrɛ ma. 'Ke 'bhɛ ɔkla, 'ke -o 'ka klɛza -lrele' mu 'ɛ ɔya, -o nu 'ka Dɛ laanima -Waanbhaa' 'ɛ 'tɔbhɔlɛ.»

Mɛɛ daangbɛya 'toŋ 'ɛ ba zayi'

17 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «Yaa klɛlɛ 'ka 'ni 'bhii- 'mi ɔnwa Moizi a 'Toŋ 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -waa' mɛɛ daangbɛya mu

'ɛ 'yisiɛlɛ! 'Naa 'nulɛ- -o -yisiɛyrɛ ◻nɔɔ, 'duŋ- 'ŋ ◻nwa -o -lɛsɔyrɛ -la ◻nɔɔ.

18 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'ali- 'ke 'trɛ 'pegee laflɛ' ◻kaan, 'kee- kpa 'yee- 'toŋ 'ɛ 'sɛwɛ 'ɛ yɔɔnnɛ- 'fiɛntrɔnnɛ do ta, -a do 'kpɔ 'laa nu golɛ -a ba, 'sani- -za mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛsɔle pleŋ-.

19 'Bhɛla- -yile, 'ke mɛɛ 'la zan 'toŋ mu 'ɛ 'yisiɛla, 'ali- 'kee- ◻kla -o ba 'toŋ 'fiɛntrɔnnɛ 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- 'le; 'bhɛɛ- 'ke -ya -pia mɛɛ -bhɛɛke' mu ni 'kaa 'mu 'toŋ 'ɛ 'yisiɛ- 'bhii- 'yee- 'gbu gbɛɛn-; -o nu a pelɛ 'bhɛɛ- zan 'ɛ ma mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ laanima -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'Toŋ 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛɛ- 'kee- mɛɛ -vin mu 'ɛ daan 'yee- 'Toŋ 'ɛ 'le, -o nu a pelɛ 'bhɛɛ- zan 'ɛ ma mɛɛ gblaan laanima -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.

20 'Bhɛ 'yi, 'mi pe 'ka ni dɔɔ 'ke 'kaa- -lɛdɔɔleya 'ɛ 'yi laa yalɛ 'Toŋ daan mu 'pegee Farizi mu 'ɛ -waa' pɛ -lɛdɔɔleya 'ɛ ni, 'ka 'laa nu 'sɔlɛ- gele- laanima -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.»

Mɛɛ daanle yran ba zayi'
(Maki 11.25; Luki 12.57-59)

21 «'Kaa ◻maa dɔɔ -a pele -o Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'yi -kɔɔ' -gbɔɔ mu ni dɔɔ: ‹*Yaa mɛɛ dɛlɛ;*› 'ke mɛɛ 'la zan mɛɛ ◻dia, 'kiti -o 'bhɛ zan ma.

22 'Mi 'duŋ- pe 'ka ni dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la zan 'e zrupliila -a nɛɛnɛ- do ma, 'bhɛ zan -o 'ke gepɛ 'le -klu ta. 'Ke mɛɛ 'la zan 'a nɛɛnɛ- do -zwanwoa dɔɔ: ‹-Zadɔkle,› 'bhɛ zan -o 'ke gepɛ 'le Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ gblaan -lɛdo' 'ɛ ba. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'a ◻pia 'bhɛ nɛɛnɛ- do ni 'ezin-dɔɔ: ‹-Kwanii›, 'bhɛ zan -o 'ke blinpɛ 'le -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi.

23 'Kee ◻nwa -Waanbhaa' gbalɛ 'sraka gopɛ 'la 'le, 'bhɛɛ- 'kee dulale -o bhla 'la ba 'srakagoyrɛ 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'kee- -dwa 'e 'kpee dɔɔ -za do -o 'bhi 'pegee 'e nɛɛnɛ- do pleŋ-,

24 'ploo- 'yaa- 'sraka gopɛ 'ɛ ma 'srakagoyrɛ 'ɛ -din, 'bhɛɛ- ge 'e nɛɛnɛ- 'ɛ ba 'elwale 'pe, 'kooko- 'ka kpa do ma; 'bhɛ blaan, nu -Waanbhaa' gba 'e ◻nwa -a gbalɛ 'sraka gopɛ 'la 'le 'bhɛ 'le.

25 «'Ke mɛɛ do a ca -o 'e ma, 'bhɛɛ- 'ke -yoo ge 'zi 'e 'le -klu ta 'bhɛ ma, 'bhi 'pegee 'yee- mɛɛ 'ɛ -ka 'kpa do ma zi 'ɛ 'lii, 'sani- 'ka 'wlale-pleŋ- -klu 'ɛ ta. 'Ke 'yaa 'bhɛ klɛlɛ, 'kee- -ja 'e 'kpalɛ- 'kitikan mi 'ɛ 'kɔɔ; 'bhɛ nu 'e 'lɛnalɛ -kasofɛ gooba mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'mu 'e bɔ -kaso 'yi.

26 'Ke 'bhɛ ◻kla, 'mi pe 'e ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: 'Sani- 'e 'pwɛle- pleŋ- 'bhɛ -kaso 'ɛ 'yi; -yaa' ca 'la -yoo 'e ma 'e nu 'bhɛ -gɔli' 'ɛ 'kpɛn gbawolɛ 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a -vin -gɔli' bhɛ do 'kpɔ 'ɛ ma.»

-Yanbhɔɔya ba jan
(Matie 18.8-9; Maki 9.43; 9.47-48)

27 «'Kaa ɔmaa dɔɔ -a pele -o Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'yi 'kaa: *‹'Yaa -yanbhɔɔya klɛlɛ.›*

28 'Duŋ- 'mi pe 'ka ni dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan le do -glinna, 'bhɛɛ- 'ke -a -yrɛbhwa 'bhɛ 'zi, -e -yanbhɔɔya -la ɔkla gban 'bhɛ gbɛɛn- bhe -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

29 'Kee- gbɛ -yiɛ' ta -yrɛbhɛ' -le -a wla 'zi 'e zi 'bhɛɛ- 'e baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -a -yro, 'bhɛɛ- 'ya blin 'e ma 'egbɔɔnle. 'Kee- -ja -Waanbhaa' ba 'e 'yrɛbhɛ- gbɛ do 'le, 'bhɛ mabhaabhɔ 'ke -woo 'e 'gbutru 'ɛ 'kpɛn blin -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi.

30 'Kee gbɛ -yiɛ' -le -a wla 'zi 'e zi 'bhɛɛ- 'e baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -a takan' 'bhɛɛ- 'ya blin 'e ma 'egbɔɔnle. 'Kee dɔpɛ do winbwa- -a -yi 'bhɛ mabhaabhɔ, 'ke -woo 'e 'gbutru 'ɛ 'kpɛn blin -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi.»

Gwlɛnna yaa- 'kanza-
(Matie 19.7-9; Maki 10.11-12; Luki 16.18)

31 «-A pele -o 'ezin- 'yee- Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'yi dɔɔ: *‹'Ke mɛɛ 'la zan -o -a zi 'bhii- -e 'ploo- -a na ma, -e gwlɛnna yaa- 'kan 'sɛwɛdɛ, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ na -a na 'ɛ ni.›*

32 'Duŋ- mi pe 'ka ni dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la zan na 'laa gwlɛn -glinlɛ', 'bhɛɛ- 'kee- -ploola 'bhɛ ma, -yoo 'bhɛ bɔ 'zi gwlɛn -glin zi -la ta bhe. 'Duŋ- 'ke -o -ploola le 'la ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhi 'gwlaan- 'la 'bhɛ ɔsia 'e 'na 'le, 'yoo- -yanbhɔɔya -la klɛ 'zi 'bhɛ gbɛɛn- bhe.»

'Siɛnwoza ba jan

33 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Kaa ɔmaa dɔɔ -wa ɔpia -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ni dɔɔ: *‹'Ke 'yee 'siɛnwoa- pɛ 'la ma 'yaa 'bhɛ 'siɛnwoza 'ɛ 'tolɛ- ye, 'duŋ- 'yee 'siɛnwoa- pɛ 'la ma -Waanbhaa' -yrɛ ma, 'bhɛ 'lɛsɔ.›*

34 'Duŋ- mi pe 'ka ni dɔɔ: 'Ka 'laa 'ka 'siɛnwolɛ pɛ 'kedo- 'kpɔ ma: 'Ka 'laa 'ka 'siɛnwolɛ laflɛ' ma, -amasrɔyi -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yaayrɛ -le 'ke laflɛ' 'ɛ 'bhɛɛ- 'le;

35 'ka 'laa 'ka 'siɛnwolɛ 'trɛ ma, -amasrɔyi -Waanbhaa' gaankpapɛ -le 'ke 'trɛ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le; 'ka 'laa 'ka 'siɛnwolɛ Zeruzalɛmu ma, -amasrɔyi -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ 'yela- a -wa -le 'kɛle-.

36 'Yaa 'e 'siɛnwolɛ 'e ŋgblo 'ɛ ma, -amasrɔyi 'yaa sɔ 'e winbhɛ mu 'ɛ do 'kpɔ klɛle- 'epu 'pegee 'etile.

37 'Kaa ‹-Aani› bo 'kaa- ‹-Aani› 'le, 'bhɛɛ- 'kaa- ‹'Yooye-› bo 'kaa- ‹'Yooye-› 'le. 'Ke 'ka pɛ 'la ɔkpaa 'bhɛ -jan 'ɛ ma, 'bhɛ da -Setran' -la ba.»

-Za -zigole ba jan
(Luki 6.29-30)

38 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Kaa ɔmaa dɔɔ -wa ɔpia dɔɔ: *‹'Ke mɛɛ do 'e 'yrɛbhɛ- do ɔpwan, -o nu 'bhɛ zan 'ɛ 'yrɛbhɛ- do 'pɔnlɛ- 'ezin-; 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ do 'e 'sɔnbhɛ- do 'ciɛnna-, -o nu 'bhɛ zan 'ɛ 'sɔnbhɛ- do 'ciɛnlɛ- 'ezin-.›*

39 'Duŋ- 'mi pe 'ka ni dɔɔ: 'Ka 'laa -za 'yɔɔ- -zigolɛ -za 'yɔɔ- 'le 'eke- ma. 'Ke mɛɛ do 'e ɔzwan 'e gbɛ -yiɛ' ta 'trɔn

'ɛ ta, 'e gbɛ -koo ta 'trɔn 'ɛ 'bhɛ dɔ -a ni 'bhɛɛ- -e 'bhɛ zɔn.
40 'Ke mɛɛ do -a zi 'bhii- -e ge 'e 'le -klu ta 'e ta dunɛ- 'ɛ 'si zayi', -a 'to 'bhɛɛ- -e 'yaa- dunɛ- tralapɛ 'ɛ si 'ezin-.
41 'Ke mɛɛ do 'a pia 'e ni 'kaa -e -yaa' 'kwe do 'si kpaŋma, 'bhɛɛ- 'e 'taawo- 'kɛle- 'kilo do ta, -yaa' 'kwe 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- 'e 'kilo plɛ ta 'taawo- 'kɛle-.
42 'Ke mɛɛ pɛ do -yrɛwoa 'e ma, 'bhɛ pɛ 'ɛ 'na 'bhɛ zan 'ɛ ni; 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ do -o -a zi 'bhii- -e pɛ do ca si 'e 'kɔɔ, 'yaa 'bhɛ -gbɛdɔlɛ -a ma.»

'E 'sɔɔnnii mu -za 'sɔ 'e ni (Luki 6.27-36)

43 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Kaa maa dɔɔ -wa pia dɔɔ: *‹'E -vindo' mi -za 'sɔ 'e ni, 'bhɛɛ- 'e 'sɔɔnnii 'ɛ 'bhɛ vɛnsi' 'e yin 'lii.›*
44 'Duŋ- 'mi pe 'ka ni dɔɔ: 'Ka 'sɔɔnnii mu 'ɛ -za 'sɔ 'ka ni; 'bhɛɛ- -ka 'ka 'seriwo mɛɛ 'la zan mu -yrɛnkpa' 'ka ta 'mu a -za ma.
45 'Ke 'bhɛ kla, 'ka nu klɛlɛ 'ka Dɛ 'la -yoo laflɛ' 'yi laanima 'bhɛ 'nɛ mu 'le. -Amasrɔyi -e -yaa' -yretɛbhɛ 'ɛ bhi mɛɛ -yɔɔ' mu 'pegee mɛɛ wlan mu ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-; -e la ban mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'pegee mɛɛ -lɛbiile mu ta 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.
46 'Ke 'ka -za 'sɔ mɛɛ 'la zan mu ni, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ zan mu 'te -la -za 'sɔ 'ka mu ni. 'Ka nu -trɔn 'ɛ -dela 'srɔɔwolɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ 'bhɛ ma ɛɛ? 'Ali- 'nisrakun mu 'ɛ 'mu 'a klɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
47 'Ke 'ka 'ka nɛɛnɛ- mu 'te -la 'pubɔ-, 'ka gole -o mɛɛ -vin mu 'ɛ -o ma 'nale- ɛɛ? 'Ali- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ, 'mu 'a klɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
48 'Ka 'lɛsɔle klɛ -za 'kpɛn 'yi, 'bhii- 'ka Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ 'lɛsɔle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»

6

Pɛ 'nale- 'kɔɔfleŋzan mu ni

1 «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'ke 'ka 'laa 'kaa- -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya 'ɛ 'yi 'taawoza 'ɛ klɛ bhaaplɛŋ mu -yrɛ ta, 'kooko- mɔkpɛn' 'yrɛbhɔ 'ka zi, 'bhɛɛ- -o 'ka 'tɔbhɔ. 'Ke 'kaa kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ka 'laa nu 'bhɛ ma 'trɔn- -srɔɔwolɛ 'ka Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo laanima 'bhɛ 'kɔɔ.»
2 «'Ke 'yoo- pɛ do 'nale- 'kɔɔfleŋzan mu ni, 'yaa woŋwoŋzɛnlɛ 'bhii- mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ 'pegee 'pɛɛlii- -gbleba mu 'ɛ ta. -O 'bhɛ klɛ 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- mɛɛ mu -o 'tɔbhɔ mɔkpɛn' 'yrɛ ma. 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ -woo klɛza mu 'ɛ ma -trɔn 'srɔɔwoa- gban.
3 'Duŋ- 'bhi, 'ke 'yoo- pɛ do 'nale- 'kɔɔfleŋzan mu ni, 'e gbɛ -yiɛ' -o -za 'la klɛ 'zi 'e gbɛ -koo' -za 'laa dɔlɛ 'bhɛ 'yi.
4 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'e pɛ 'la 'bhɛ 'naa- bhe, 'bhɛ tagaanle bo. 'Bhɛɛ- 'e Dɛ -Waanbhaa' 'la 'yrɛ -o 'e -za 'la klɛ 'zi gaanyi' 'bhɛ ma,

'bhɛ nu 'bhɛ -za 'ɛ ma -trɔn 'nalɛ- 'e ni.»

'Seriwogbɛya -Waanbhaa' ni

(Luki 11.2-4)

5 Zesu pe -o ni 'ezin-dɔɔ: «'Ke 'ka -o 'ka 'seriwo zii', 'ka 'laa klɛlɛ 'bhii- mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu 'ɛ gbɛɛn-: 'Seriwole sɔ -o ni -o dulalele Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ □la, 'bhɛ 'pegee -gbleba mu 'ɛ 'lɛzi-, 'kooko- mɔkpɛn' 'yrɛkpa- -o ma, 'bhɛɛ- -woo 'tɔbhɔ-. 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ -woo klɛza mu 'ɛ ma -trɔn 'srɔɔwoa- gban.

6 'Duŋ- 'bhi, 'ke 'yoo- 'e 'seriwole, wla 'e yi 'fɛkpee 'ɛ □la, 'bhɛɛ- 'fɛ 'ɛ 'liitan 'e ta. 'Bhɛɛ- 'e 'seriwo 'e Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo gaanyi' 'bhɛ ni; 'bhɛɛ- 'yee- 'la 'e -za 'la klɛ 'zi gaanyi' 'bhɛ ye bhe, -e nu 'bhɛ ma -trɔn 'nalɛ- 'e ni.»

7 «'Ke 'ka -o 'ka 'seriwo zii', 'ka 'laa bɔlɛ -jan do 'kpɔ ta 'ebebele 'bhii- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu 'a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-: -O 'kpee ma 'ke -o □bwa -jan do ta 'ebebele, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' nu -waa' 'seri 'ɛ 'lɛkunlɛ.

8 'Ka 'laa klɛlɛ 'bhii- 'woo-mu gbɛɛn-. -Amasrɔyi 'ka maza -o pɛ 'la ma, 'ka Dɛ -Waanbhaa' 'bhɛ dɔ gban 'el-wale 'sani- -a -yrɛwole -lɛɛ.

9 'Ke 'ka -o 'ka 'seriwo zii', -kaa pe gɔnɛ- 'lɛɛ- gbɛɛn-dɔɔ:

‹-O Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo laanima, bhaa mɔkpɛn' 'e 'tɔ 'weŋ 'ɛ 'bhɔ.

10 Bhaa 'yaa- -bhleŋgbeya 'yaa- yi 'ɛ 'bhɔ;

bhaa 'trɛ ta mu 'ɛ -woo 'e zru maza klɛ 'bhii- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- laan-ima.

11 'O gba -zɔn 'o 'le pɛle ba.

12 'O -za 'yɔɔ- mu 'la □kla, -o -sroma 'yan 'bhii- mɛɛ 'la zan mu -za 'yɔɔ- klɛ 'o ni, 'o 'mu a -sroma yan gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

13 'Yaa 'tolɛ- 'ke -Setran' 'o 'yidan-, 'bhɛɛ- -yoo 'o bɔ -za 'yɔɔ- 'yi.

'Duŋ- 'o go -Setran' 'kɔɔ.

-Amasrɔyi 'bhi -le a pɛ -le 'ke -bhleŋgbeya 'pegee -glɔɔya', 'bhɛɛ- 'tɔbhɔleya 'le -yikpɛnsee ta. Ami-ina!›

14 «Wlan 'ɛ ni, 'ke mɛɛ -bhɛɛke' mu -za 'yɔɔ- □kla 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ke 'ka -waa' -sroma 'ɛ -yaan, 'ka Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo laanima 'bhɛ nu 'ka mu a -sroma 'yanlɛ- 'ezin-.

15 'Duŋ- 'ke 'ka 'laa mɛɛ -bhɛɛke' mu a -sroma 'yanlɛ-, 'ka Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ laa nu 'ka mu a pɛ -sroma 'ɛ 'yanlɛ- 'ezin-.»

'Suŋwlaza

16 «'Ke 'ka -o 'suŋ 'yi, 'ka 'laa 'ka wlɛyisriwolɛ 'bhii-mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu 'ɛ gbɛɛn-: -Woo wlɛyisriwo 'eyɔɔle, 'kooko- mɔkpɛn' 'a 'yaango- 'bhii- -woo 'suŋwla zii'. 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ -woo klɛza mu 'ɛ ma -trɔn -srɔɔwoa gban.

17 'Bhi 'duŋ-, 'ke 'yoo- 'suŋ 'yi, 'e 'fɛ 'gbu 'elrele, 'bhɛɛ--lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- 'kla 'e 'gbu ta,

18 'kooko- mɛɛ mu laa nu -a 'yaangolɛ 'bhii- 'yoo- 'suŋ 'yi. 'Duŋ- 'e Dɛ -Waanbhaa' do -kplɛn 'la -ya ɔ̃nɔɔ gaanyi' ye bhe, 'bhɛɛ- 'yee- Dɛ -Waanbhaa' 'la 'kee- gaanyiza ye bhe, 'yele- nu -a ma -trɔn 'nalɛ- 'e ni.»

'Trɛ ta -naflo mu 'pegee laflɛ' 'yi -naflo mu
(Luki 12.33-34; 12.15-34; 1 Timote 6.9-10)

19 «'Ka 'laa -naflo mu zrɛdɔlɛ 'ka 'gbu ni 'trɛ ta -gɛ. -Amasrɔyi -can 'pegee -wlɛnnɛ' mu sɔ -o 'siɛle, 'bhɛɛ- -faannii' mu sɔ nule- 'kaa 'fɛ 'ɛ 'liikoŋ mu 'ɛ 'siɛlɛ- 'bhɛɛ- -o 'kaa- -naflo mu 'ɛ faan.

20 -Ka -naflo mu 'ɛ zrɛdɔ 'ka 'gbu ni laflɛ' 'yi; -wlɛnnɛ' mu 'pegee -can mu laa -o 'bhɛ ɔ̃nɔɔ ye bhe 'ke -o 'mu siɛ, 'bhɛɛ- -faannii' mu laa sɔ 'kaa- 'fɛ 'liikoŋ mu 'ɛ 'siɛle, 'bhɛɛ- -o 'kaa- -naflo mu 'ɛ faan.

21 -Amasrɔyi 'yaa- -naflo 'ɛ -yoo yrɛ 'la ɔ̃nɔɔ, 'e zru bole -o 'bhɛɛ- yrɛ ɔ̃nɔɔ 'ɛ ta.»

-Kɔɔ' 'yrɛbhɛ- mu -le -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ ta 'tɛbhile 'le
(Luki 11.34-36)

22 «-Kɔɔ' 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ -woo -kɔɔ' 'flɛ ta 'tɛbhile -la -le. 'Kee- 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ -woo kplankplan, 'e 'flɛ 'ɛ 'kpɛn takanle -o 'weŋ.

23 'Duŋ- 'kee 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ waa -o kplankplan, 'e 'flɛ 'kpɛn -o -gblo 'yi. 'Kee 'yi 'tɛbhile 'ɛ 'bhɛ -o 'ke -gblo 'le, 'yoo- -gblo ti -gbɛnɛ -la -yi.»

-Gɔli' 'flɛn 'pegee -Waanbhaa' a -za
(Luki 16.13)

24 «Mɛɛ do laa sɔ yewole -kuŋlii plɛ ni 'eke- zi. 'Kee- 'bhɛ ɔ̃kla, -a do vɛn nu 'silɛ- -a yin 'lii, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' do 'ɛ -za sɔ a ni. 'Ke -a lii biile -o -a do 'yi, -e nu -a -bhɛɛke' do 'ɛ mavɛɛlɛ. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka 'laa sɔ klɛle- -Waanbhaa' a lu 'le, 'bhɛɛ- 'ka klɛ -gɔli' a lu 'le 'ezin-.»

'Ka 'kpale- klɛ -Waanbhaa' 'yi
(Luki 12.22-31)

25 «'Bhɛla- -zayile, 'mi pe 'ka ni dɔɔ 'ka 'laa 'ka 'si 'ɛ yiɛnkanlɛ: 'kee- ɔ̃kla 'ka 'le pɛle 'le oo, 'kee- -kla 'ka 'mi yi 'le oo, 'bhɛ 'pegee 'ka nu pɛ mu 'la 'klalɛ- 'ka ta, 'ka 'laa 'mu do 'kpɔ -za yiɛnkanlɛ. 'Bhɛ 'yi, -kɔɔ' -si 'ɛ 'bhɛ mabhaa laa bhɔ pɛbhle ta ɛɛ? 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ mabhaa laa bhɔ -kɔɔ' tapɛ mu ta ɛɛ?

26 -Ka laanima maannɛ- mu 'ɛ -glin doo. Waa pɛbhɛ bɔ, 'bhɛɛ- waa pɛ bhaa kan; 'bhɛ 'pegee waa pɛle zrɛdɔ, 'duŋ- 'ka Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ -o -lɛbɔ'. 'Ka mu mabhaa 'laa bhɔ maannɛ- mu ta ɛɛ?

27 'Ka -de 'gbu -le sɔ -a -si 'ɛ baan' sa 'klale 'a ba, -a 'kpee yiɛnkanle 'ɛ ma ɛɛ?»

28 «-Mɛla ma, 'bhɛɛ- 'ka -o dunɛ- mu yiɛnkan' zii' ɛɛ? -Ka 'ka 'yrɛkpa -bɔn -bi mu 'ɛ 'pwɛgbɛya 'ɛ ta doo: Waa sɔ yewole, 'bhɛɛ- waa sɔ dunɛ- mu 'tanle.

29 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi pe 'ka ni dɔɔ: 'Ali- -bhleŋgbe Salomɔ -yaa yaa 'tɔbhɔleya 'ɛ 'kpɛn 'yi, -a -baale' -lreleya laa 'kanlɛ- 'woo- -bɔn -bi mu 'ɛ -o ta.

30 -Bɔn mu 'la -woo -zɔn gba la, 'bhɛɛ- -o nu -o -yrolɛ' too, 'bhɛɛ- -woo blin 'tɛ 'yi, 'ke -Waanbhaa' -o baa 'elrele; yaa nu 'ka mu -baalɛ' 'elrele 'ke 'bhɛ kan -waa' pɛ -baagbɛya 'ɛ ta ɛɛ? 'Kaa-'kpaleya 'ɛ -a -yi 'bhɛ -o 'fiɛntrɔnnɛ 'dɛ!
31 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka 'laa -za 'kedo- 'kpɔ yiɛnkanlɛ, 'bhɛɛ-'ka 'laa 'pelɛ- dɔɔ: ‹'O nu -mɛla bhlelɛ, 'bhɛɛ- 'o nu -mɛla milɛ ɛɛ? 'Bhɛ 'pegee 'o nu -mɛ pɛ -la 'klalɛ- 'o ta ɛɛ?›
32 Mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ, 'mu -le 'woo--za mu 'la bhe 'mu ziglin. 'Ka Dɛ 'la -yoo laanima -a 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ka maza -o 'woo- pɛ mu 'ɛ ma.
33 -Ka -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ 'pegee 'ka 'lɛdɔɔleya -a -yrɛ 'yi 'mu -la yiɛnkan' 'elwale 'pe. 'Ke 'ka 'bhɛ kla, 'bhɛɛ- -e nu 'ka gbalɛ 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'kpɛn ba.
34 'Ka 'laa too -za yiɛnkanlɛ -zɔn. -Amasrɔyi 'ka nu 'ŋgami 'bhɛɛke 'srɔɔwolɛ too. 'Bhɛ 'yi, yi 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'bhɛ 'yi za -le.»

7

'Eke- 'tɔ 'yɔɔ- 'pelɛ- laa lele (Luki 6.37-42)

1 «'Ka 'laa mɛɛ -bhɛɛke' mu 'tɔ 'yɔɔ- pelɛ, 'kooko- waa nu 'ka mu 'tɔ 'yɔɔ- pelɛ 'ezin-.
2 'Ka mɛɛ -bhɛɛke' 'tɔ 'yɔɔ-pe gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -o nu 'ka mu 'tɔ 'yɔɔ- pelɛ 'bhɛɛ-gbɛɛn-. 'Ka mɛɛ mu kun gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -o nu 'ka mu 'kunlɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
3 -Yrikpu' 'la 'bhɛ -o 'e 'gbu 'yrɛ 'ɛ ba 'yaa 'bhɛ ye, 'fɔ -gaa 'klenɛ 'la 'bhɛ -o 'e nɛɛnɛ- 'ɛ 'yrɛ 'ɛ ba 'e 'bhɛɛ- ye ɛɛ?
4 'E sɔ a pele- 'nale- -a ma 'e nɛɛnɛ- 'ɛ ni dɔɔ: ‹-A 'to 'mi 'e 'yrɛ ba -gaa 'klenɛ 'ɛ go›. 'Duŋ- 'ke -yrikpu' do -o 'bhi 'gbu 'yrɛ 'ɛ ba ɛɛ?
5 Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mi, 'e 'gbu 'yrɛ ba -yrikpu' 'ɛ go 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'kee yrɛ ma ya, 'e sɔ 'e nɛɛnɛ- 'ɛ 'yrɛ ba -gaa 'klenɛ 'ɛ gole- 'tɛ.»
6 «'Ka 'laa -Waanbhaa' a pɛ 'weŋ mu 'ɛ gbɛkpalɛ mɛɛ zru -yɔɔ' mu 'kɔɔ, 'kebhlaale, -e klɛ 'bhii- 'ke 'ka wi -lrele' -naa -gbaan' mu ni, 'bhɛɛ-boolazi -o yran 'ka 'gbu ma. 'Bhɛ 'yi, pɛ mu 'la 'gbu -za mu -o 'ka 'kɔɔ 'eglɔɔle 'ka 'laa 'mu blinlɛ swa mu ni, 'kooko- waa nu 'taawolɛ -o ta 'trɛ ma.»

Pɛ -yrɛwole -Waanbhaa' ma (Luki 11.9-13)

7 «-Ka pɛ -yrɛwo' -Waanbhaa' ma, 'bhɛɛ- e nu 'bhɛ 'nalɛ- 'ka ni; 'ke 'ka pɛ 'la ziglinna -a ba, 'ka nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ. -Ka kɔkɔdɛ -a ta, 'bhɛɛ- -e nu -yaa' 'fɛ 'ɛ 'liigolɛ 'ka ni.
8 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan pɛ -yrɛwoa -a ma, 'bhɛ zan nu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'srɔɔwolɛ -a 'kɔɔ. 'Ke mɛɛ 'la zan pɛ 'la ziglinna -a ba, 'bhɛ zan nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ; 'bhɛɛ-'ke 'bhi 'la kɔkɔdia -yaa' 'fɛ 'liikoŋ 'ɛ ta, -e nu 'bhɛ -liigolɛ 'e ni.
9 'Ka ba mɛɛ 'gbu 'ɛ -de 'gbu -le sɔ kpoti 'nale- -a 'gbu 'nɛ 'ɛ ni 'ke 'bhɛ 'bluu 'yrɛwoa- -a ma ɛɛ?

10 'Bhɛɛ- 'ezin-, -de 'gbu -le sɔ mlɛ do 'kpale 'bhɛ 'gbu 'nɛ 'ɛ 'kɔɔ 'ke 'bhɛ kaa do -yrɛwoa -a ma ɛɛ?
11 'Ka mɛɛ -yɔɔ mu, 'ke 'ka mu sɔ pɛ wlan mu 'nale- 'ka 'nɛ mu 'ɛ ni, -mɛla ma 'bhɛɛ- 'ka Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ 'laa nu 'sɔlɛ- 'ke 'ka pɛ -lrele' mu 'la -yrɛwoa -a ma 'mu 'nale- 'ka ni ɛɛ?
12 'Kaa- zi 'bhii- mɛɛ -bhɛɛke' mu -za 'oo -za 'la klɛ 'ka ni, 'ka mu 'ezin- -ka 'bhɛ 'yansi za klɛ -o ni. Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'bhɛɛ- -jan mu 'ɛ ◻woa, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu 'bhɛɛ- do 'kpɔ 'ɛ ◻woa 'ezin-.»

'Fɛlii kprɛnɛ- 'pegee 'fɛlii -gbɛnɛ mu a -jan
(Luki 13.24)

13 «-Ka wla -Waanbhaa' ba wlayrɛ kprɛnɛ- 'ɛ 'bhɛɛ- ◻nɔɔ. -Amasrɔyi -Jranama ['wlayrɛ-] -lii 'ɛ -yoo 'egbɛnɛle; 'bhɛɛ- zibhɛ 'la ge -a ◻nɔɔ, 'bhɛ -laata' -o 'egbɛnɛle. -Ayile mɛɛ -bebe ge 'bhɛɛ- zi 'ɛ zi.
14 'Duŋ- bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'bhɛ 'wlayrɛ- -lii 'ɛ -yoo kprɛnɛ-, 'bhɛ ◻nɔɔ zibhɛ 'ɛ -yoo kprɛ; 'bhɛla- -yile mɛɛ -bebe 'laa 'bhɛ zi 'ɛ si.»

Bhla ma -Waanbhaa' -lɛla janwo mu
(Luki 6.43-44)

15 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -zayi'! -O nu 'ka ba -o -yi -dɔɔ 'le 'bhii- -bhlaa mu gbɛɛn-, 'duŋ- -o 'gbu 'kpee, -woo 'ke srɔpɛ mu -la -le.
16 'Ka sɔ -o dɔle- -o klɛza mu -la ma; 'bhii- 'ka sɔ -yri diiŋ 'ɛ dɔle- -a bhaa ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Ka sɔ -lomliŋ' bhaa 'kanle daanlɛrɛ diiŋ mu 'yi ɛɛ, taa- 'ka sɔ 'maŋgloo bhaa 'kanle -zulɛrɛ diiŋ mu 'yi ɛɛ?
17 -Yri diiŋ wlan bhaa -lrele' mu -la klɛ, 'bhɛɛ- -yri diiŋ -yɔɔ' bhaa -yɔɔ' mu -la klɛ.
18 -Yri diiŋ wlan laa sɔ bhaa -yɔɔ' mu klɛle-, 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -yri diiŋ 'yɔɔ- laa sɔ bhaa -lrele' mu klɛle-.
19 'Ke -yri diiŋ 'oo -yri diiŋ 'la 'bhɛ 'laa 'bhɛ bhaa -lrele' klɛ, -o nu 'bhɛ takanlɛ, 'bhɛɛ- -wa blin 'tɛ 'ɛ 'yi.
20 'Bhɛ 'yi, 'ka -yri diiŋ 'ɛ dɔ -a bhaa ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka nu bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ dɔlɛ -o klɛza mu 'ɛ ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-.»

-Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yizaklɛle
(Luki 13.25-27)

21 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'mi sii 'kaa: ‹Mɛɛzan, Mɛɛzan›, -o 'kpɛn 'laa nu gelɛ laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta; 'ke yaa 'e go mɛɛ 'la zan mu 'ŋ Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ zru maza klɛ 'bhɛ zan mu do -kplɛn ba.
22 'Kitikan yi -gbɛnɛ 'ɛ 'le, mɛɛ -bebe mu nu a pelɛ 'ŋ ni dɔɔ: ‹Mɛɛzan, Mɛɛzan, 'o mɔɔ -Waanbhaa' -lɛlajanwoa 'e 'tɔ 'yi, 'o 'zina mu -gbian mɛɛ mu zi 'e 'tɔ

'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'o 'sɔle- maza -bebe kla 'e 'tɔ 'ɛ 'yi.›

23 'Ke -o 'bhɛ pia, 'ŋ nu a zikpalɛ -o ni dɔɔ: ‹'Naa 'ka dɔlɛ -lido'; -ka 'ka 'pleŋgo- 'ŋ ma 'egbɔɔnle, -za 'yɔɔ- klɛ mu.›»

'Fɛ -glɔɔn plɛ ma -gɔɔn (Luki 6.47-49)

24 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'wojan- mu 'lɛɛ- maa, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -yizakla, 'bhɛ zan 'ɛ -yoo 'bhii- mɛɛ yikanle do 'la -yaa' 'fɛ 'ɛ -dwa vlɛ -saa -glɔɔ do ta.

25 La -gbɛnɛ do -baan, 'bhɛɛ- tɔ mu 'ɛ kaan, 'bhɛ 'pegee la 'yi 'ɛ paa 'fɛ 'ɛ ma 'kee- bɛɛnle-; 'duŋ- 'fɛ 'ɛ yaa 'klalɛ-; -amasrɔyi 'fɛ 'ɛ gaan bɔle -yaa vlɛ -saa -glɔɔ 'ɛ ta.

26 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ gbɛɛn-, 'ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'wojan- mu 'la bhe -o maa, 'bhɛɛ- 'ke yaa -o -yizaklɛlɛ, -yoo 'bhii- -zadɔkle mɛɛ 'la 'bhɛ 'bhɛ a 'fɛ do -dwa -yrɛntrɛ' 'yi.

27 La -gbɛnɛ do -baan, 'bhɛɛ- tɔ mu 'ɛ kaan, 'bhɛ 'pegee -ploo -gbɛnɛ do -kaan, 'bhɛɛ- la 'yi 'ɛ paa 'fɛ 'ɛ ma, 'kee- bɛɛnle-, 'kee- 'klaale, 'bhɛɛ- -e wia 'feŋfeŋ.»

Zesu a mɛɛ daangbɛya (Maki 1.22; Luki 4.32)

28 Zesu 'yanle- -zamaa' 'ɛ daanlele, 'ke -o 'kpɛn 'li- ibhaale -o ma -yaa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ ma.

29 -Amasrɔyi yaa mɛɛ mu 'ɛ daanlɛ 'bhii- -waa' 'Toŋ daan mu 'ɛ -waa' daangbɛya 'ɛ gbɛɛn-. -Yoo -daanna 'bhii- 'seŋzan-.

ZESU 'SƆLE- MAZA -BEBE KLA

8

Zesu -kpaandɛ' mi do -bheela (Maki 1.40-45; Luki 5.12-16)

1 Zesu gole vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'ke -zamaa' 'saa do dɔle- -a zi.

2 -Woo -yrɛkpa', 'ke -kpaandɛ' mi do 'e 'mabɛɛnle -a -din, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'e 'kpɔ zɛnle- -a 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ɲ Zan, 'kee- -swa 'e ni, 'e sɔ 'ŋ 'bheele.»

3 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'e gbɛ 'trole -a ba -yrɛ ta; 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'e gbɛ 'kpale -a ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a pele- 'a ni dɔɔ: «'Ɲ 'yoo- -a zi 'bhii- 'e 'bhee, bhaa 'e 'flɛ bakan' 'weŋ!» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -yaa' -kpaan 'ɛ gole- -a ma, 'bhɛɛ- 'ke -a 'flɛ bakanle 'weŋ.

4 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'E 'trɔnkpa 'elrele 'ŋ ni: 'Yaa 'e 'bheeza- 'ɛ 'pelɛ- mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ ni. Ge 'sraka 'lɛna mi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -yee' maglin- doo, 'bhɛɛ- Moizi 'sraka 'la goza pia -kpaandɛ' mu -bheeza' 'ɛ 'yi, 'bhɛ go, 'kooko- mɔkpɛn' nu 'a 'yaango- 'bhii- 'e 'bheela-.»

Zesu Romɛ mu a -srwase' mu -kuŋlii do a yewonɛ 'ɛ 'bheela- (Luki 7.1-10; Zaan 4.43-54)

5 Zesu 'bhɔle- Kapɛnɔmu, 'ke Romɛ mu a -srwase' mu -kuŋlii do 'e 'mabɛɛnle -a -din, 'bhɛɛ-
6 'ke 'bhɛ 'a 'pele- -a ni dɔɔ: «'Ŋ Zan, ga -o 'an yewonɛ 'ɛ do ma, 'bhɛɛ- -a yilale -o 'fɛ 'lɛ ma; -a dɔpɛ mu 'ɛ 'kpɛn -gaa -a ma, 'bhɛɛ- yaa sɔ 'taawole, -ayile -yoo -yrɛnbhle' zii' 'ebebele.»
7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Mi 'gbu nu gelɛ -a -bheelɛ' 'e ba -lɛ ma.»
8 'Bhɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke 'yee- -srwase' mu -kuŋlii 'ɛ -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «'Ŋ Zan, 'mi Romɛ mi, -a -gaale' laa -o 'ŋ ba 'kee- nu 'mi ba. 'Duŋ- -jangɔ' do 'kpɔ 'wo, 'bhɛɛ- 'an yewonɛ 'ɛ nu -bheelɛ'.
9 'Duŋ- 'woo- -a ɔnɔɔ bhe oo, 'mi 'gbu ta -kuŋlii mu -o 'ke mɛɛ 'ke mu 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- -srwase' 'ke mu ta -kuŋlii 'le. 'An pe -a do ni: ‹Ge!› 'Bhɛɛ- 'bhɛ ge; 'an pe -a -bhɛɛke' do ni: ‹Nu -gɛ!› 'Bhɛɛ- 'bhɛ nu; 'an pe 'an yewonɛ 'ɛ do ni: ‹-Za 'lɛɛ- klɛ!› 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'bhɛ klɛ.»
10 Zesu 'a 'liijan- 'ɛ 'male-, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'liibhaa- 'bhɛ ma, 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'bhɛ a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Naa 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn 'yelɛ- -lido' 'ke 'bhɛ 'e kpa -Waanbhaa' 'yi 'egbɛnɛle 'bhii- mɛɛ 'lɛɛ- gbɛɛn-, 'ali- 'kee- kpa Izraɛli 'klɛɛn 'kpɛn ta.
11 'Mi pe 'ka ni 'ezin- dɔɔ: Mɛɛ -bebe nu dalɛ -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' 'pegee -yretɛbhɛ baayrɛ ɔnɔɔ, 'bhɛɛ- -o nu gelɛ pɛbhlelɛ 'eke- zi -tabali do ta -o 'pegee Abraamu oo, Izaki oo, 'bhɛɛ- Zakɔbu mu 'le laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.
12 'Duŋ- 'yee- -bhleŋgbeya 'tɔ 'ɛ -yoo mɛɛ 'la zan mu ma, -o nu 'mu blinlɛ 'pɛɛlii- -gblo -gbɛnɛ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ ɔnɔɔ bhe, -o nu wisilɛ, 'bhɛɛ- -zadɔwɛɛ 'ɛ 'kɔɔ, -o nu -o gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpalɛ.»
13 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -srwase' mu -kuŋlii 'ɛ ni dɔɔ: «Ge 'e ba -lɛ ma. 'Yee ɔkpaa -Waanbhaa' 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e nu 'bhɛɛ- 'wlata- za klɛlɛ 'e ni.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu -kuŋlii 'ɛ -yaa' yewonɛ 'ɛ 'bheele 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba.

Zesu gadɛ mu -bebe -bheela
(Maki 1.29-34; Luki 4.38-41)

14 Zesu -ja Piɛri ba -lɛ ma, 'bhɛɛ- -e Piɛri boole yilale ɔya: 'Bhɛ 'flɛ 'yi 'yaa- -la 'zi.
15 Zesu 'e gbɛ yanle -a ma, 'ke -a 'flɛ 'yi 'la ga 'ɛ gole-; 'ke -ya -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'kee- Zesu -lɛwɛɛ' kpo klɛle-.
16 Yromazi bhɔle, 'ke -o nule- 'zina mu -yaa mɛɛ 'la zan mu zi 'mu 'le -a ni. -E 'woo- 'zina mu 'ɛ ɔgbian 'woo- mɛɛ mu 'ɛ zi, 'bhɛ 'pegee -e gadɛ mu -vin mu 'ɛ 'kpɛn 'bheela- -a -liijan' do 'kpɔ 'ɛ 'le.
17 -Yaa' mɛɛ -bheeza' 'ɛ 'bhɛ -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai jan 'la ɔwoa 'elwale gban -sɔ 'bhɛ 'lɛswaɔ: 'Bhɛ 'a -pia dɔɔ: *«-Yoo' ta -yrɛn mu 'ɛ 'kpɛn -gwa, 'bhɛ 'pegee -yoo ma ga mu 'ɛ -gwa.»*

-O klɛ Zesu Krisi a -klaŋlanɛ 'le 'nale- -a ma ɛɛ?
(Luki 9.57-62)

18 Zesu -zamaa' do yele- -a zi, 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o 'kan -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta.
19 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'Toŋ daan mi do 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'ŋ nu gelɛ 'e zi yrɛkpɛn- ɓnɔɔ.»
20 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni 'kaa: «-Gbɛŋgbɛni mu yila- -gluu mu -o, 'bhɛ 'pegee maannɛ- mu yi 'fɛ mu -o, 'duŋ- yilayrɛ 'pegee -yitrɛ' yrɛ do 'kpɔ 'laa -o Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'kɔɔ.»
21 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do pe -a ni dɔɔ: «'Ŋ Zan, -a 'to 'ke 'ŋ ge 'ŋ dɛ bin 'pe, 'bhɛɛ- 'ŋ nu klɛlɛ 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le.»
22 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Bhi nu dɔ 'ŋ zi, 'bhɛɛ- mɛɛ gbaa mu 'to 'ke -o -waa' gbaa mu 'ɛ bin.»

Zesu -ploo -gbɛnɛ do makpalaa
(Maki 4.35-41; Luki 8.22-25)

23 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o -saan -yitakoŋ 'ɛ 'yi -yi 'ɛ ba.
24 -O -yaa -draa 'ɛ takan' zii' -yitakoŋ 'ɛ 'yi 'waati 'la ba, -woo -yrɛkpa', 'ke -ploo -gbɛnɛ do 'kanle- 'sanle. 'Bhɛɛ- -yi 'pɔɔ mu 'ɛ 'yaa- zan 'kpalɛ- -yitakoŋ 'ɛ ta. 'Duŋ- Zesu 'yaa- yidɛ 'zi 'bhɛ bhla 'ɛ ba.
25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnle 'a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa bwele- 'kaa: «'O Zan, 'woo- zan galɛ, 'o go -za 'yi!»
26 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Mɛle ɓkla 'ka -o -gblaan 'zi ɛɛ? -Mɛle ɓkla 'bhɛɛ- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhɛ 'lɛbole -o ɛɛ?» 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu 'e 'wlɛnle- 'tɛ, 'bhɛɛ- 'kee- 'pɛɛnle- -ploo 'ɛ 'pegee -draa 'yi 'ɛ ta. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ploo 'ɛ makpaale, 'bhɛɛ- 'ke -yi 'ɛ 'yrɛ ta dɔle- siiŋ 'egbɛnɛle.
27 -Ayile, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpeelɛnia -o ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ: «Mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -de 'gbu -le mɛɛ 'lɛɛ- 'le ɛɛ? 'Ali- -ploo mu 'pegee -draa 'yi 'ɛ 'mu 'a 'weli- ma, 'bhɛɛ- 'mu 'a -liijan' -lɛdɔ' -a ma.»

Zesu 'zina ɓgbian mɛɛ plɛ zi
(Maki 5.1-20; Luki 8.26-39)

28 -O bhɔle -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, Gadara mu a 'klɛɛn 'yi, 'ke mɛɛ plɛ dale- mɛɛ bu mu 'ɛ ta, 'ke 'mu 'nule Zesu 'lɛpalɛ. 'Zina -yaa -o zi, -asiikɔɔ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa dɔ 'kanle- -la mɛɛ binyrɛ 'ɛ ɓnɔɔ zi 'ɛ 'lii.
29 -O 'pɛɛnle- -saan 'eglɔɔle dɔɔ: «-Waanbhaa' Gbe, 'yoo- -mɛla zi 'o 'kɔɔ ɛɛ? 'O mɔɔ ta -yrɛnkpa' 'waati 'ɛ 'bhɛ 'laa bhɔlɛ -li, 'bhɛɛ- 'e ɓnwa -yrɛnkpalɛ 'o ta ɛɛ?»
30 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, ɓswa 'lɛ -gbɛnɛ do -yaa pɛbhle 'zi -o ma 'egbɔɔnle sa.
31 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'zina mu 'la 'yaa- 'woo- mɛɛ plɛ 'ɛ zi, -o -sromabwa Zesu ni dɔɔ: «'Ke 'yoo ɓgbian mɛɛ plɛ

'lɛɛ- zi, -a 'to 'o ge wla ɔswa 'lɛdo- 'la laale bhe 'mu 'yi!»

32 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni 'kaa: «-Ka ge 'bhɛ klɛ!» -Ayile, 'woo- 'zina mu 'ɛ gole 'yee- mɛɛ plɛ 'ɛ zi, 'ke -o gele- wlalɛ 'swanɛ 'lɛdo- 'ɛ 'yi. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'swanɛ 'lɛdo- 'ɛ dale- blasanlele vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- -o 'kpɛn ɔnwa baalɛ -yi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -o -gaa.

33 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'woo- 'swanɛ mu 'ɛ gooba mu 'ɛ -o blasanle, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- blaale- -wa la. -O bhɔle 'bhɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -o 'zina zan plɛ 'ɛ -waa' -za 'pegee 'swanɛ mu 'ɛ dɛza 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnle -waa' -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ni.

34 -Ayile, 'ke -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'pwɛle, 'ke -o 'nule Zesu ba -yrɛ ta. -O bhɔle -a -din, 'ke -o -sromabɔle -a ni dɔɔ -e go -waa' 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

9

Zesu -flugba do -bheela (Maki 2.1-12; Luki 5.17-26)

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'sanle -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- niinale -a ba -wa la.

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o nule- -flugba do 'le -a ni yrɔ do 'yi. Zesu 'a 'yaangole 'bhii- gadɛ mi 'ɛ madɔ mu 'ɛ -woo -kpaa -a -yi, 'ke -ya pele- gadɛ mi 'ɛ ni dɔɔ: «'Ŋ 'nɛ, 'e zru dɔ 'eglɔɔle, 'ŋ 'yaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -sroma -yaan.»

3 'Bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'ke 'Toŋ daan mu 'ɛ 'ke mu 'a 'pele 'mu 'gbu 'kpee dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- -yoo -Waanbhaa' 'tɔsiɛ zii'!»

4 Zesu -o 'kpeejan- mu 'ɛ dɔle 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle ɔkla 'bhɛɛ- 'ka 'kpee- jan- mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle ɛɛ?

5 'Woo- -za plɛ 'gbu 'lɛɛ- -o -de 'gbu -le 'eglɔɔle ɛɛ? 'Ke 'an pe gadɛ mi 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'yaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma -yaan› Taa- 'ke 'an pe -a ni dɔɔ: ‹'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- 'taawo ɛɛ?›

6 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'kaa 'yaango- dɔɔ 'bhɛ 'seŋ -o Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ni 'trɛ ta -gɛ 'kee- bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- mu ma -sroma yan.» -Ayile 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'E 'wlɛn-, 'e 'yila- yrɔ 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- ge 'e ba -lɛ ma!»

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -flugba 'ɛ -ya -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'kee- gele- -a ba -lɛ ma.

8 -Zamaa' 'ɛ 'yrɛkpale -flugba 'ɛ 'bheele- ma, 'ke -gblaan 'klale -o -yi, 'bhɛla- -yile, 'ke -o -Waanbhaa' 'tɔbhɔle 'bhɛ 'seŋ -glɔɔn 'ɛ 'naza- 'ɛ 'yi bhaaplɛŋ mu ni 'bhɛ ma.

Zesu -o Matie 'sii zii' (Maki 2.13-22; Luki 5.27-39)

9 'Bhɛ blaan, Zesu 'yaa- ge 'zi bhla 'la ba, 'ke -a -yrɛkpale mɛɛ do yaale ma 'nisra gbawo 'fɛ 'ɛ ɔla: -O -yaa 'bhɛ sii Matie. 'Bhɛ 'nɔɔ- bhe, 'ke -ya pelɛ 'bhɛ ni dɔɔ: «Nu dɔ 'ŋ zi!» Matie 'e 'wlɛnle- 'kee- gele- dɔlɛ Zesu zi.

10 'Bhɛ blaan, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- pɛbhle 'zi Matie ba 'fɛ 'ɛ ɔla. 'Bhɛ ɔnɔɔ bhe, Zesu 'pegee 'nisrakun mu -bebe 'pegee

mɛɛ 'joo 'yɔɔ- -bhɛɛke' mu -yaa pɛbhle 'zi 'eke- ta.
11 Farizi mu 'ɛ -o -yrɛkpale 'bhɛ ma 'tɛ, 'ke -wa pele- Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka daan mi 'ɛ 'pegee 'nisrakun mu 'ɛ, 'bhɛɛ- mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ -woo pɛbhle 'zi 'eke- ta ɛɛ?»
12 Zesu 'trɔnbɔle -o wojan 'ɛ 'yi, 'ke -ya pele- dɔɔ: «Mɛɛ 'klɛnyawole mu maza laa -o -laanɛkpa mi ma; 'ke yaa 'e go gadɛ mu ba.
13 -Waanbhaa' -yaa' -jangɔ' do 'kpɔ 'la woa dɔɔ: *‹'Ŋ maza laa -o 'sraka do 'kpɔ ma 'ke ya 'e go mɛɛ -yrɛnklale 'ŋ ma 'bhɛ ba;›* -ka ge 'bhɛ -jan 'ɛ 'yima, 'bhɛɛ- -kaa daan. -Amasrɔyi 'naa 'nulɛ- mɛɛ 'la zan mu 'mu 'gbu ye 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'mu 'siiyrɛ- nɔɔ-, 'duŋ- 'ŋ nwa -za 'yɔɔ- klɛ mu -la 'siilɛ-.»

Zesu 'pegee 'suŋwlaza
(Maki 2.18-22; Luki 5.33-39)

14 -Yrekpaa' do, 'ke Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'nule Zesu ba, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle kla 'o mɔɔ 'pegee Farizi mu 'ɛ 'o 'suŋwla 'ebebele, 'bhɛɛ- 'yaa- pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa 'suŋwla- ɛɛ?»
15 'Bhɛɛ-, Zesu 'bhɛ -jan 'ɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'gbu 'kpee ma, le dɔyrɛ nɔɔ- mu 'ɛ -o sɔ -o wlɛyisriwole 'ke le -nɔɔ 'ɛ 'yoo -o -din 'waati 'la ba ɛɛ? 'Yooye- 'bhɛ 'la sɔ klɛle! 'Duŋ- 'ke le -nɔɔ 'ɛ -gwa -o -din bhla 'la ba, 'bhɛɛ- -o nu 'suŋwlalɛ 'tɛ.»
16 «Waa sɔ dunɛ- gwe -yis- rale 'ke sɔpee' drɛɛ 'le; 'kebh- laale, sɔpee' drɛɛ 'ɛ 'wlayrɛ- nɔɔ- 'eke- ta, -e dunɛ- gwe 'ɛ 'bhɛ sɔ 'ɛ glaan; 'bhɛɛ- -e 'peedɛ- 'egbɛnɛle 'ke 'bhɛ kan -a 'peedɛyrɛ lwa 'ɛ ta.
17 'Bhɛɛ- waa -wɛɛn drɛɛ kla wi 'flɛ 'floko gwe mu 'yi; 'ke 'bhɛ kla wi 'flɛ 'floko gwe mu 'ɛ -o 'peedɛ-, 'bhɛɛ- -o -yi -wɛɛn 'ɛ klalaa', 'bhɛɛ- -e klɛ 'ke 'siɛ pɛ 'le. 'Duŋ- -o -wɛɛn drɛɛ kla wi 'flɛ 'floko drɛɛ mu -la -yi, 'bhɛɛ- waa sɔ 'eke- 'siɛle.»

-Nɛ -gblanɛ do bweza gale ba, 'bhɛ 'pegee le do -bheeza'
(Maki 5.21-43; Luki 8.40-56)

18 Zesu 'yaa- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wo zii' -o ni bhla 'la ba, 'ke Zuufu mu 'ɛ -waa' -kuŋlii do nule- Zesu ba, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- Zesu 'lɛɛ. 'Bhɛɛ- -e pe dɔɔ: «'Ŋ 'lu 'nɛ 'ɛ kla 'ke 'siɛle, 'bhɛ nɔɔ 'laa -mɔlɛ' -li, nu ge 'e gbɛkpa' -a ma, 'bhɛɛ- -e bwe gale ba.»
19 Zesu 'e 'wlɛnle-, 'ke -o 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ dɔle- mɛɛ 'ɛ zi.
20 'Duŋ-, le do -yaa -zamaa' 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛ lɛɛ vu ta plɛ -le yaa bhe, 'ke yaa -yito' 'ɛ 'lɛ 'laa kan. 'Bhɛ le 'ɛ nwa Zesu -zanta' yrɛtɛtɛ, 'ke -ya gbɛ yanle- 'bhɛ ta dunɛ- gbɔɔn 'ɛ ma.
21 -E -yaa pe 'zi -a 'gbu 'kpee dɔɔ: «'Ali- 'ke 'ŋ 'yaa- sɔ 'ŋ gbɛ yanle sa -a ta dunɛ- 'ɛ ma, 'ŋ 'yaa- nu -bheelɛ'.»
22 Zesu 'e 'yrɛkpale -a -zanta', 'kee- 'yee- le 'ɛ 'yele, 'bhɛɛ- -e pe 'bhɛ ni dɔɔ: «'E zru dɔ 'eglɔɔle, 'ŋ lu!

'Yee 'kpalawoa mi 'yi bhe 'e 'bheela-.» 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke 'yee- le 'ɛ 'bheele.

23 Zesu 'bhɔle- Zuufu mu 'ɛ -waa' -kuŋlii 'ɛ ba, 'kee- bheela -gofɛn' 'pɛn mu 'pegee -zamaa' 'srɛ do yele-. -O -yaa wisi' zii' 'eglɔɔle -asiikɔɔ mɛɛ laa -yaa sɔ jan 'male.

24 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Ka 'pwɛ, -nɛ -gblanɛ 'ɛ yaa galɛ, 'duŋ--yoo yidɛ 'zi.» -Ayile, 'ke mɛɛ mu 'ɛ -o 'sɔnsile Zesu ma.

25 -Zamaa' 'ɛ 'pwɛle- blaan 'pɛɛlii-, 'ke Zesu 'wlale 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'kee- -nɛ -gblanɛ 'ɛ 'kunle 'bhɛ gbɛ ma, 'ke 'bhɛ bwele- gale ba, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'e 'wlɛnle.

26 'Bhɛ -nɛ -gblanɛ 'ɛ bweza 'ɛ gale ba, 'bhɛ zian 'yee- 'klɛɛn 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- nɔɔ.

Zesu -yrɛ 'wi mi plɛ -yrɛ 'liiploola

27 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele- yrɛ -bhɛɛke' do nɔɔ. -E -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -yrɛ 'wile- mi plɛ 'taawole 'sanle -a zi, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'a pe 'eglɔɔle dɔɔ: «Davidi 'nranɛ-, 'o 'yrɛnkla 'e ma!»

28 Zesu 'bhɔle- -a ba -lɛ ma, 'ke 'woo- -yrɛ 'wi mi plɛ -woo mabɛɛnle 'a -din, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka 'gbu 'kpee ma 'mi sɔ 'ka 'bheele ɛɛ?» 'Bhɛɛ- -o pe -a ni: «-Aani' 'o Zan.»

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'e gbɛ 'kpale -o -yrɛbhɛ' mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «Bhaa 'ka 'bhee- 'bhii-'ka 'ka kpaa 'mi 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.»

30 'Bhɛɛ- -o -yrɛbhɛ' mu 'ɛ 'liiploola. -Ayile, Zesu -o -lɛmazwan 'eglɔɔle 'ke -ya pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa 'ka 'bheeza- 'ɛ 'yipelɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni.»

31 'Duŋ- -o 'pwɛle- blaan 'pɛɛlii-, 'ke -wa 'tɔbhɔleya 'ɛ zɛnle- 'klɛɛn 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- nɔɔ.

Zesu 'bhobho do -bheela

32 -O -yaa ge 'zi 'waati 'la ba, 'ke -o nule- mɛɛ do 'le Zesu ba. 'Bhɛ mɛɛ 'ɛ 'bhɛ 'laa -yaa sɔ -wele', -amasrɔyi 'bhobho 'yaa- 'bhɛ 'lɛ ta.

33 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke Zesu 'yee- 'bhobho lii 'ɛ -gbinle' -a zi, 'bhɛɛ- 'kee- -janwole 'sanle. -Ayile, -zamaa' 'ɛ 'kpeelɛnia -o ma, 'bhɛɛ- -o -yaa 'pe 'zi 'kaa: «'Waa 'bhɛ 'yansi -za yelɛ -lido' Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi -gɛ!»

34 'Duŋ- Farizi mu 'ɛ 'yaa- pe 'zi dɔɔ: «-Setran' mu -kuŋlii 'gbu 'ɛ 'bhɛ -le 'zina mu -gbin 'seŋ 'na zii' -a ni!»

-Zamaa' ɛ 'yrɛnkla- zii' Zesu ma
(Maki 6.34; Luki 10.2)

35 Zesu 'yaa- ge -wa -gbɛnɛ 'pegee -wa 'nɛ mu 'ɛ 'kpɛn ta. -E -yaa mɛɛ mu daan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le Zu-ufu mu daanfɛ' mu 'ɛ la; 'bhɛɛ- -e -yaa -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ma jan -nrale' 'ɛ 'wo zii', 'bhɛ 'pegee -e -yaa gadɛ mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'pegee -sɔŋzan' mu 'ɛ 'bhee zii'.

36 Zesu -zamaa' 'ɛ 'yele, 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛnklale -a ma,

-amasrɔyi -o 'trɛbhɔle -yaa, 'bhɛ 'pegee -o -gblɔzi' gale -yaa 'bhii- -bhlaa mu 'la -o gooba mi laa -o ta.

37 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Waanbhaa' a ye 'ɛ -yoo 'bhii- -mlɔ gba -gbɛnɛ do 'la 'tranle- -o, 'bhɛɛ- 'duŋ-yewonɛ mu laa -o 'ebebele 'ke -wa kan, 'bhɛɛ- -wa wla zrɛ 'yi.

38 'Bhɛla- -yile, -ka -sromabɔ gbazan 'ɛ ni, 'kooko- -e sɔ yewonɛ -bebe 'winbɔle -mlɔ 'ɛ 'kan yrɛ ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- -wa wla zrɛ 'yi.»

10

Zesu -klaŋlanɛ vu ta plɛ ɓkla -yaa' winbɔwo mu 'ɛ 'le

(Maki 3.13-19; Luki 6.12-16)

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'si-ile, 'kee- 'zina mu -gbin 'seŋ 'nale- -o ni, 'bhɛ 'pegee -e mɛɛ mu ma ga mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn, 'bhɛɛ- -sɔŋzan' mu 'ɛ 'kpɛn 'bhee 'seŋ ɓnaa -o ni.

2 -E -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'la ɓkla -yaa -*winbɔwo mu 'le, 'mu 'tɔ -le -gɛ: Simɔ 'la -o 'bhɛ 'tɔkpaa- Piɛri, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- Andre; 'bhɛɛ- Zebede gbe plɛ 'ɛ Zaki 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- Zaan;

3 Filipu 'pegee Batremi; Toma 'pegee 'nisrakun mi Matie; Alife gbe Zaki 'pegee Tade;

4 Simɔ 'la 'yaa- 'bhɛ a 'klɛɛn -vavadɛ 'ke 'bhɛ kan pɛ 'kpɛn ta, 'bhɛ 'pegee Zudasi Isikariɔti 'la -dawli' ɓkpaa Zesu gbɛ ta, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ ɓnaa 'bhɛ 'sɔɔnnii mu ni boolazi.

Zesu -o yaa -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'winbɔ- 'zi -Jan 'Nrale- 'ɛ 'woyrɛ- nɔɔ-

(Maki 6.7-13; Luki 9.1-6)

5 Zesu -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'winbwa-, 'bhɛɛ- -yoo -liala dɔɔ: «'Ka 'laa gelɛ Zuufu kle mu ba, 'bhɛɛ- 'ka 'laa gelɛ Samari 'klɛɛn 'yi -wa mu 'ɛ ta.

6 'Duŋ- -ka ge Izraɛli 'si mu -la ba 'elwale 'pe: 'Wole-'bhii- -bhlaa mu 'la ɓnia 'mu 'le.

7 'Ke 'ka -o ge 'zi 'kaa-'taa 'ɛ ta, -ka ge -a pelele mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹Laan-ima -Bhleŋgbeya 'yaa- bhla 'ɛ ɓbhwa -wa -din.›

8 -Ka gadɛ mu -bhee', 'bhɛɛ- -ka gbaa mu bwe gale ba; -ka -kpaandɛ' mu ma -kpaan 'ɛ go, 'bhɛɛ- -o 'flɛ mu 'ɛ bakan 'weŋ, 'bhɛ 'pegee -ka 'zina -gbin mɛɛ mu zi. 'Ka pɛ 'la 'srɔɔwoa- bhaama, -kaa na 'ezin- mɛɛ -bhɛɛke' mu ni bhaama.

9 'Ka 'laa -gɔli' do 'kpɔ bɔlɛ 'ka 'wiiŋ-.

10 'Ka 'laa gbɛn ta ge 'pepe dɔ 'kpɔ 'silɛ-, 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa dunɛ- tabɔɔ dunɛ-'silɛ-; 'bhɛɛ- 'ka 'laa -sawla mu 'pegee 'ka 'taawo 'beni do 'kpɔ 'silɛ-. 'Duŋ- yewo mi 'ɛ -e -yaa pɛ pɛle -srɔɔwo' -e yewo 'zi mɛɛ 'la zan mu ni 'mu -la 'kɔɔ.»

11 «'Ke 'ka ɓbhwa -wa 'oo -wa 'la ta: 'kee- ɓkla -wa -gbɛnɛ do 'le oo, 'kee- ɓkla -wa 'nɛ do 'le oo, -ka 'ka zeti- mi kplankplan do -glin 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'bhɛ

ya, -ka bo -a ba 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ka gele ma.

12 'Ke 'ka -o 'wlale- 'fɛ do -la, -ka 'ka 'dumawo 'bhɛ 'fa la mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹Bhaa 'ka bo 'edɔɔle.›

13 'Ke 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la mu 'ɛ -dwa -a -la 'ka bo -o ba, 'kaa-yilabla 'duma 'ɛ bo 'bhɛ 'fa mu 'ɛ ta; 'duŋ- 'ke waa dɔlɛ a -la 'ke 'ka bo -o ba, -ka 'kaa-'duma 'ɛ go -o ta.

14 'Ke 'fɛ do -la mu 'ɛ 'pegee -wa do ta mu 'ɛ, waa dɔlɛ -a -la 'ke -o 'ka 'cieya- si, 'bhɛɛ-'ke waa dɔlɛ -a -la 'ke -woo 'trɔnkpa- 'ka 'wojan- mu 'ɛ la, 'ka 'pwɛ bhla zi 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛ 'pegee 'ka go bhla zi 'bhɛ -wa 'ɛ ta, -ka 'ka gaan mazɔn 'ke 'ka 'ka gaan ma bwegblɛn- 'ɛ go; 'bhɛ nu klɛlɛ 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ mu 'ɛ -waa' -za 'yɔɔ- 'ɛ ma -tɔɔmasie 'le.

15 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: -Waanbhaa' a 'kitikan yi -gbɛnɛ 'ɛ 'le, 'yee- -wa 'ɛ ta mu 'ɛ, -o ta -yrɛn 'ɛ 'yɔɔ- nu -yiyalɛ Sodɔmu mu 'pegee Gomɔɔ mu ta -yrɛn 'ɛ ni.»

-Kɔɔ' 'lɛɛ -yrɛn mu
(Maki 13.9-13; Luki 21.12-19)

16 Zesu pe 'ezin- -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo! 'Ŋ 'yoo- 'ka 'winlabɔ 'zi 'taa ta -gɛ bhe, 'ka nu klɛlɛ 'bhii--bhlaa mu klɛ srɔpɛ mu pleŋ- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ--gbɛɛn. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'el-rele 'bhii- mlɛ mu gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka 'yi klɛ 'edɔɔle 'bhii- -bhooladɔ maannɛ- mu gbɛɛn-.

17 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba mɛɛ mu 'ɛ ma, -amasrɔyi mɛɛ mu nu gelɛ 'ka 'le -klu ta, 'bhɛɛ- -o nu 'ka tafɛlɛ 'ke gbaŋbhlɛ mu 'le -waa' daanfɛ' mu 'ɛ la.

18 -O nu gelɛ 'ka 'le -jan-matii mu 'pegee -bhleŋgbe mu ba 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi', 'duŋ-'ka nu klɛlɛ 'ŋ 'srɛ mu 'le 'bhɛ -bhleŋgbe mu 'ɛ 'pegee 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'yrɛ la.

19 'Ke -o -ja 'ka 'le -klu ta, 'ka nu -jan yɛkɛ- 'la 'wolɛ-, 'bhɛ 'pegee 'ka nu -a wolɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'laa 'bhɛ do 'kpɔ yiɛnkanlɛ. 'Ka nu -jan mu 'la 'wolɛ- -o -yrɛ ma, -Waanbhaa' nu 'bhɛ 'kpalɛ-'ka 'lii 'bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ nɔɔ bhe.

20 'Bhɛ -jan mu 'ɛ 'mu 'laa nu dalɛ 'ka mu 'gbu 'kpee, 'duŋ- 'ka Dɛ -Waanbhaa' Lii 'ɛ 'bhɛ nu 'ka 'wojan- 'ɛ 'kpalɛ- 'ka 'lii.»

21 Nɛɛnɛ- ma do mu nu -dawli' 'kpalɛ- 'eke- gbɛ ta, 'bhɛɛ- -woo 'eke- na mɛɛ mu ni 'bhɛɛ- -woo dɛ. 'Bhɛɛ- -nɛ dɛ mu nu -a klɛlɛ -o 'gbu 'kpee yi mu ni 'bhɛɛ- gbɛɛn-'ezin-. -Nɛ mu nu -wlɛnlɛ' -o yapɛ mu 'ɛ ma 'bhɛɛ- -o 'mu dɛ.

22 'Ka vɛn nu 'silɛ- mɔkpɛn' yin -lii 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi'; 'duŋ-'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'yikwan 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ--a -lɛyanle ma, 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi.

23 'Ke mɛɛ mu -yrɛnkpaa 'ka ta -wa do ta, -ka blasan-, 'bhɛɛ- -ka ge -wa 'bhɛɛke do ta. 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: 'Sani 'ka nu yanlɛ 'kaanlele Izraɛli -wa mu 'ɛ

'kpɛn ta, 'ke Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ
nwa gban.
24 «-Laklu 'nɛ do gblaan 'yi
'laa ya -a daan mi 'ɛ ni, 'bhɛɛ-
yewonɛ do gblaan -yi 'laa ya
-a -kuŋlii 'ɛ ni.
25 'Ke -za 'la tian -laklunɛ
daan mi 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'yansi
za -le nu 'tɛnlɛ- -laklunɛ 'ɛ
ma 'ezin-. 'Bhɛ klɛgbɛya
do 'ɛ 'yi, -za 'la tian 'yee-
-kuŋlii 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'yansi za
-le nu 'tɛnlɛ- -yaa' yewonɛ 'ɛ
ma 'ezin-. 'Ke -o 'fɛzan- 'ɛ
'gbu 'tɔkpaa- dɔɔ Bɛɛzebuli
('bhɛ 'yi -le -Setran'), waa nu
'sɔlɛ- 'tɔ 'yɔɔ- -glɔɔn 'ɛ -dela
'kpale 'fɛ 'ɛ la mu 'ɛ ma
'ezin- ɛɛ?»

-Kɔɔ' -gblaan' ma mi -le
-dela -le ɛɛ?
(Luki 12.2-9)

26 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ:
«'Ka 'laa -gblaanlɛ' bhaaplɛŋ
mu -lɛɛ. -Amasrɔyi 'ke 'bhɛ
'waati 'ɛ bhwa, pɛ 'oo pɛ
'la magaanle -o, 'bhɛ 'kpɛn
ta nu 'pwɛlɛ-, 'bhɛɛ- mɔkpɛn'
nu -zadɔlɛ gaanyiza 'tɔle-
gaanyiza 'bhɛ 'yi.
27 'Ŋ 'yoo- -jan 'la 'wo
zii' 'ka ni -gɛ -gblo 'yi,
-ka ge 'bhɛ 'wo -yrekpaa'
kpataakpa; 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo-
swɛŋswɛŋ 'yi -jan 'la 'wo
zii' 'ka 'trɔn 'yi -gɛ, -ka ge
'bhɛ -toorodɔ 'eglɔɔle 'pɛɛlii-
mɔkpɛn' 'yrɛ ma.
28 Mɛɛ 'la zan mu sɔ mɛɛ
dɛle-, 'ke waa sɔ mɛɛ lii 'ɛ
dɛle-, 'ka 'laa -gblaanlɛ' 'mu
'lɛɛ. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'la
sɔ mɛɛ niigole -a -yi, 'bhɛɛ-
'bhɛ 'seŋ -o -a ni 'kee- 'ka lii
'ɛ bɔ -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi, -ka
-gblaan' 'bhɛɛ- 'lɛɛ-.

29 Waa -o 'vonɛ plɛ gɔn
zi -gɔli' 'taŋbha do ma ɛɛ?
'Duŋ- -o do 'kpɔ 'laa sɔ
-baale' 'trɛ ma, 'ke 'bhɛ 'laa
klɛlɛ 'ka Dɛ -Waanbhaa' zru
maza 'le.
30 'Ali- 'ka mu, -Waanbhaa'
'ka 'winbhɛ- mu 'ɛ 'kpɛn
'liidɔ-.
31 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka 'laa
-gblaanlɛ'. 'Ka mu mab-
haabhɔ 'vonɛ 'saa mu ta.»

Zesu dɔle 'pegee 'e
-baŋgole -a -yi
(Luki 12.8-9)

32 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ:
«'Ke mɛɛ 'la zan 'a pia
'kaa 'bhɛ -o 'an pɛ mɛɛ 'le
mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa,
'mi nu 'ezin- 'bhɛ zan 'ɛ dɔlɛ
'an pɛ mɛɛ 'le 'ŋ Dɛ 'la -yoo
laanima 'bhɛ 'yrɛ la.
33 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e
-baŋgwa 'mi 'yi mɔkpɛn' 'yrɛ
ma kpataakpa, 'mi nu 'ezin-
'ŋ -baŋgolɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'yi 'ŋ
Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ -yrɛ
la.»

Zesu pe dɔɔ mɛɛ mu
-yiciɛnle nu klɛlɛ -a 'tɔ 'ɛ
-zayi'
(Luki 12.51-53; 14.26-27)

34 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ:
«Yaa klɛlɛ 'ka ni 'bhii- 'ŋ
nwa boleya -dɔɔ 'nalɛ- 'ka
ni 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ. 'Naa
'nulɛ- boleya -dɔɔ 'nulɛ- 'ka
ni, 'duŋ- 'ŋ nwa 'ka 'pleŋ-
'siɛyrɛ- -la nɔɔ-.
35 'Ŋ nwa mɛɛ do 'pegee
-a dɛ pleŋ- 'siɛyrɛ- -la nɔɔ-,
'bhɛ 'pegee 'ŋ nwa -nɛ
-gblanɛ do 'pegee -a nɛɛ
pleŋ- 'siɛlɛ-; 'bhɛɛ- 'ezin- 'ŋ
nwa 'bhɛɛ- 'yansi za klɛlɛ

le drɛɛ do 'pegee 'bhɛ 'naale-pleŋ- 'ezin-.
36 Mɛɛ do 'sɔɔnnii mu nu klɛlɛ -a 'gbu ba 'fa -la mu -la -le.»
37 «'Ke mɛɛ 'la zan dɛ 'pegee -a nɛɛ -za sɔ a ni 'ke 'bhɛ kan 'mi ta, 'mi a pɛ laa 'bhɛ zan 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan gbe 'pegee 'bhɛ 'lu -za sɔ a ni 'ke 'bhɛ kan 'mi ta, 'mi a pɛ laa 'bhɛ zan 'ɛ 'le 'ezin-.
38 'Ke mɛɛ 'la zan -o -a zi 'bhii- -e klɛ 'ŋ zi mi 'le, -ya niigo -a 'gbu 'si 'ɛ 'yi 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -e dɔ -yrɛnbhlele la 'mi -zayi', 'ke 'bhɛ kla, 'bhɛɛ- -e nu dɔlɛ 'mi zi 'tɛ.
39 'Ke mɛɛ 'la zan -o -a zi 'bhii- -ya 'gbu -si 'ɛ go -za 'yi, -e nu bloolɛ -a -yi; 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e 'niigwa- -a 'gbu si 'ɛ 'yi 'mi -zayi', 'bhɛ zan nu 'bhɛ 'srɔɔwo gbɛ drɛɛwolɛ.»

Klɛza -lrele' mu ma -trɔn (Maki 9.41)

40 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan 'ka kwan 'elrele, 'bhɛ zan 'ɛ, 'bhɛ 'mi -la kwan 'elrele bhe; 'bhɛɛ- 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'mi 'winbɔ mi 'ɛ 'bhɛɛ- kwan 'elrele bhe 'ezin-.
41 'Ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do kwan 'elrele -yaa' -Waanbhaa' -lɛla' janwoleya 'ɛ ma, -Waanbhaa' nu -trɔn 'la 'nalɛ- -a -lɛla' janwo mu 'ɛ ni, -e nu 'bhɛɛ- 'yansi -trɔn 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni 'ezin-. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan mɛɛ -lɛdɔɔle do kwan 'elrele -yaa' -lɛdɔɔleya 'ɛ ma -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -Waanbhaa' nu -trɔn 'la 'nalɛ- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'ɛ ni, -e nu 'bhɛɛ- 'yansi -trɔn 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni.
42 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la zan -yi -dɔɔ 'paayan do -naa 'an -klaŋlanɛ mu 'lɛɛ- -o ba mi 'fiɛntrɔnnɛ 'gbu 'ɛ ni, -yaa' -klaŋlanɛya 'ɛ ma, 'bhɛ zan nu 'bhɛ ma -trɔn 'srɔɔwolɛ.»

11

1 Zesu 'yanle- -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ daanlele 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'le, 'kee- gele- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wolɛ- 'bhɛ nɔɔ -wa mu 'ɛ ta.

MƐƐ MU -O -WLƐN 'ZI ZESU 'PEGEE -JAN 'NRALE- 'Ɛ 'WOZA- 'Ɛ MA

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a winbɔwo mu (Luki 7.18-35)

2 'Duŋ- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -yaa -kaso 'yi, 'bhɛɛ- -e Zesu Krisi klɛza mu 'ɛ 'male-; 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'ke mu 'winbɔle Zesu ba
3 dɔɔ 'mu ge -a -lrɔkpa' dɔɔ: «'Bhi -le 'ke 'o 'yri 'yaa- mɛɛ 'la zan nule ta 'bhɛ 'le, taa- 'woo- 'yrikpa mɛɛ -bhɛɛke' do ta 'ezin- ɛɛ?»
4 'Bhɛ klɛlɛ 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'zikpale -o ni dɔɔ: «'Ka -yrɛ -o -za mu 'la ma, 'bhɛ 'pegee 'ka 'trɔn -o -jan mu 'la 'yi, -ka ge 'mu 'yigɔɔn- Zaan ni,
5 -ka 'ka 'yrɛkpa -gɛ doo: -Yrɛ 'wi mu -o yrɛ ma ye 'zi, gaan 'siɛle- mu -o 'taawo zii', -kpaan -o go 'zi -kpaandɛ' mu ma, 'trɔn 'wile- mu 'trɔn 'lii mu -o 'ploo zii', 'bhɛɛ- -o -jan ma zii'. 'Bhɛɛ- gbaa mu -o bwe 'zi gale ba, 'bhɛ

'pegee -o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' -yrɛnbhɔdɛ mu ni.

6 'Ke 'naa klɛlɛ mɛɛ 'la zan baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'.»

7 Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a -klaŋlanɛ mu 'ɛ gele blaan, 'ke Zesu -janwole 'sanle Zaan ba zayi' -zamaa' mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ka -ja -mɛla -glinlɛ' -kpe 'ɛ ta ɛɛ? 'Ka -ja to diiŋ do -la -glinlɛ' 'ke -ploo -o 'bhɛ bɛɛn 'zi ɛɛ? 'Yooye-, 'ka 'laa gelɛ 'bhɛ -glinle' ma.

8 'Bhɛɛ- 'ka -ja -mɛla -glinlɛ' ɛɛ? 'Ka -ja mɛɛ -baale' -lrele' do -la -glinlɛ' ɛɛ? 'NŊ-! -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu 'mu baa 'elrele -o 'mu ye -bhleŋgbe mu -la ba 'fa la.

9 'Bhɛɛ- ka -ja -mɛla -glinlɛ' ɛɛ? 'Ka -ja -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mi do -la -glinlɛ' ɛɛ? -Aani', wlan 'ɛ ni, -yoo 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do 'le kpataakpa. 'Bhɛɛ- drɔɔn' -a gblaan -yiya' -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do ni.

10 -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o 'yela- ba zayi' -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *‹'E 'yrɛkpa doo! 'Mi nu 'an -janwo' mi 'ɛ 'winbɔlɛ 'e 'lɛɛ, 'bhɛ nu 'e 'lɛɛ zi 'ɛ 'lɛmagaanlɛ.›*»

11 «'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: -O bhaaplɛŋ mu 'la yaa -le mu ta 'mu ba, 'mu do 'kpɔ gblaan 'yi 'laa ya Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ni 'Duŋ-laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'ɛ 'bhɛ gblaan 'yiya- 'yee- Zaan ni.

12 Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- zisaan- 'kee- san 'bhɛ 'waati 'ɛ ma, 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, laanima -bhleŋgbeya 'ɛ kla 'ke faŋgan- maza -la -le. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu dɔ 'eglɔɔle 'yee- -bhleŋgbeya 'ɛ sɔ klɛle- 'mu -le a pɛ 'le.

13 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'pegee Moizi a 'toŋ mu 'ɛ -o -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yaaza 'ɛ woa, 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- 'yee- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a pɛ 'waati 'ɛ ma.

14 'Bhɛɛ- 'ke 'ka -o -a zi 'bhii- 'kaa 'yima, -kaa 'yaango- dɔɔ Eli 'la -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -wa nuza 'ɛ pia bi 'elwale -sɔ 'yee- Zaan -le 'bhɛ 'le.

15 'Ke -a -yima' 'trɔn -o mɛɛ 'la zan ŋgblo ma, -ya 'yima!»

16 «'Ŋ sɔ -zɔn bhaaplɛŋ mu 'ɛ danle- -mɛla ma ɛɛ? -Woo 'bhii- -nɛ 'ke mu 'la 'yaale- -o -zabla' -kpan mu 'ɛ ta; 'bhɛɛ- -woo -nɛ 'bhɛɛke mu 'sii zii' dɔɔ:

17 ‹'O 'srokpaa- 'ka ni -gofɛn' 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'srotanlɛ! 'O bheela wisi' 'sro mu kpaa, 'bhɛɛ- 'ka 'laa wisilɛ!›»

18 «Zaan nwa 'ka ba, 'bhɛɛ- yaa -yaa pɛbhle, 'bhɛ 'pegee yaa -yaa -yi mi. 'Bhɛɛ-mɛɛ mu 'ɛ -wa pia a ma dɔɔ: ‹'Zina do -o -a zi.›

19 'Bhɛ blaan, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'bhɛ nwa, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- pɛbhle, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- -yi mi. 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ pe 'bhɛ ma dɔɔ: ‹Mɛɛ 'lɛɛ- bole -o pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile- -la ma; 'bhɛɛ- -e bhɛgwlɛnya -kpaa 'nisrakun mu 'pegee mɛɛ 'joo 'yɔɔ-

-bhɛɛke' mu -la ma!› 'Duŋ-o -Waanbhaa' a -zadɔleya 'ɛ dɔ bhaaplɛŋ klɛza mu -la ma.»

-Wa 'ke ta mu laa dɔlɛ -a -la 'ke -woo kpa Zesu 'yi
(Luki 10.12-15)

20 'Bhɛ blaan, Zesu 'sɔle-maza -bebe kla -wa mu 'la ta, -e -lale' -saan 'bhɛ -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ ta. -Amasrɔyi 'bhɛ -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ waa -o zru mu 'ɛ 'niinalɛ -Waanbhaa' ba -titi 'ke -woo 'taawogbɛya 'ɛ mabɔɔ.

21 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ka ta -yrɛn! Korazɛn -wa -la mu 'pegee Bɛtisaida -wa -la mu! -Amasrɔyi 'ŋ 'sɔle- maza mu 'la kla 'ka ba, 'kee- 'kpa bi 'ŋ 'bhɛ 'yansi 'sɔle- maza mu 'ɛ kla bi Tiri 'pegee Sidɔn -wa mu 'ɛ ta, 'ke -zɔn 'laa 'bhɛ 'le 'ke 'bhɛ -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ -o -bɔtɔ kplɛ mu klaa gban -o ta, 'bhɛɛ- 'ke -o -pɛɛ -kaan gban -o ma, 'kooko- -wa zrɔn 'bhii- -o -ploola waa -za 'yɔɔ-mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo zru mu 'ɛ 'niinaa- -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- -woo 'taawogbɛya 'ɛ mabɔɔla.

22 'Bhɛla- -yile, 'mi pe 'ka ni dɔɔ: -Waanbhaa' a 'kitikan yi 'ɛ 'le, Tiri 'pegee Sidɔn -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ -o ta -yrɛn 'ɛ yaa nu klɛlɛ 'eyɔɔle 'bhii-'kaa- pɛ 'ɛ gbɛɛn-.

23 'Bhɛɛ- 'ka mu Kapɛnɔmu -wa la mu, -yoo 'ka ni 'bhii-'ka nu 'sɔlɛ- 'ka -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'ka ge 'tɛnlɛ- laflɛ' ma ɛɛ? -Waanbhaa' nu 'ka mazinalɛ, 'bhɛɛ- 'ka nu gelɛ -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi 'ŋ 'sɔle- maza mu 'la kla 'ka ba, 'kee- 'kpa bi 'ŋ 'bhɛ 'yansi 'sɔle- maza klɛ Sodɔmu -wa 'ɛ ta, 'bhɛ -wa 'ɛ 'yaa- nu bolɛ ye 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma.

24 'Bhɛla- -yile, 'mi pe 'ka ni dɔɔ: -Waanbhaa' a 'kitikan yi 'ɛ 'le, 'ka ta -yrɛn 'ɛ 'yi nu yalɛ Sodɔmu -wa -la mu 'ɛ ta -yrɛn 'ɛ 'bhɛ ni.»

Zesu -a -Jan 'Nrale- 'ɛ
(Luki 10.21-22)

25 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke Zesu 'a 'seriwole 'sanle, 'bhɛɛ- -e pe dɔɔ: «'E! 'Ŋ Dɛ, 'trɛ 'pegee laflɛ' Zan, 'e wlan 'ɛ -gaanna -zadɔ' mu 'pegee mɛɛ yikanle mu ma, 'bhɛɛ- 'ya zrɔnlawoa -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu ni, 'mi 'e 'pubɔ- 'bhɛ ma.

26 Wlan -le 'bhɛ 'le, 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa', -e -swa 'e zru ni 'ke 'ya klɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.»

27 «'Ŋ Dɛ -Waanbhaa -za 'kpɛn gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ. Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ dɔ, 'ke yaa 'e go -a Dɛ do -kplɛn ba. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -nɛ Dɛ 'ɛ dɔ, 'ke yaa 'e go -a Gbe 'pegee -a Gbe 'ɛ -a Dɛ -zrɔnna mɛɛ 'la zan mu ni 'mu -la ba.»

28 «-Ka nu 'mi ba, 'ka mu 'la 'kpɛn 'trɛbhwa 'kwe kpiŋle mu 'silele, 'bhɛɛ- 'mi nu -yitrɛle nalɛ 'ka ni.

29 -Ka nu 'mi a pɛ 'kwe 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- -kaa 'to 'ŋ 'ka daan doo, -amasrɔyi 'ŋ 'yi -o 'edɔɔle, 'bhɛɛ- 'mi 'ŋ 'gbu mazinaa, 'bhɛ 'yi, 'ka nu -yitrɛle kplankplan -srɔɔwolɛ 'mi ba.

30 'Wlan 'ɛ ni, 'an pɛ ye 'ɛ yaa la, 'bhɛɛ- 'an pɛ 'kwe 'ɛ kpiŋ laa -o.»

12

Zesu 'pegee -yitrɛ' yi ba za (Maki 2.23-28; Luki 6.1-5)

1 'Bhɛ blaan, -yitrɛ' yi do ma, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- 'kan zii' gba do 'yi. 'Bhɛɛ- gbɔn -yaa -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ dɛ 'zi; -ayile 'ke -o pɛbhaa 'ke mu 'ɛ 'kanle- 'sanle 'bhɛɛ- 'ke -o 'mu bhle.

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Farizi mu 'ɛ -woo yele 'bhɛ pɛbhaa mu 'ɛ 'kan yrɛ □nɔɔ, 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'E 'yrɛkpa 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta doo, -kɔɔa' a 'toŋ mu 'ɛ ta waa -za 'la klɛ -yitrɛ' yi ma, 'woo- mu -o 'bhɛɛ- klɛ 'zi!»

3 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «Yi do ta, gbɔn -bhleŋgbe Davidi 'pegee -a zi mu 'ɛ □dia, 'bhɛɛ- pɛle dɔ 'kpɔ 'laa -yaa -o 'kɔɔ. -E -za 'la □kla 'ka 'laa 'bhɛ tapelɛ -lido' ɛɛ?

4 'Ŋ bhe, -e -ja wlalɛ -Waanbhaa' 'fɛ 'ɛ □la. 'Bhɛɛ- -o 'sraka -gwa 'bluu mu 'la 'le -Waanbhaa' ni, 'yee- Davidi 'pegee -a zi mu 'ɛ -o 'bhɛ 'bluu mu 'ɛ □bhla. 'Duŋ- -kɔɔa' 'toŋ mu 'ɛ ta, yaa dɔ mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ 'woo- 'bluu mu 'ɛ bhle; 'ke yaa 'e go 'sraka 'lɛna mu do -kplɛn ba.

5 'Bhɛɛ- 'ka 'laa -jan 'lɛɛ- 'bhɛ tapelɛ -lido' 'ezin- Moizi a 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi ɛɛ dɔɔ: *‹'Ke 'sraka 'lɛna mu 'la -waa' yewo yi □kla -yitrɛ' yi ma, -wa -yisiɛ'; 'bhɛɛ- 'duŋ-, waa -kpan balaa' -o ta 'bhɛ -zayi'.›*

6 'Duŋ- 'mi pe 'ka ni dɔɔ -za 'la 'bhɛ -o -gɛ 'bhɛ gblaan -yiya' -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ni!

7 -Waanbhaa' 'a □pia -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *‹'Ŋ maza laa -o 'sraka 'kedo- 'kpɔ ma, 'ke yaa 'e go mɛɛ -yrɛnklale ma 'ŋ ma 'bhɛ ba.›* 'Ke 'ka 'bhɛ -jan 'la bhe 'bhɛ 'yimaa- 'gbu 'elrele bi, 'ka 'laa -yaa nu -lalɛ' mɛɛ 'la zan mu 'laa -za 'yɔɔ- klɛlɛ 'mu ta.

8 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'bhɛ -le -yitrɛ' 'yi 'ɛ Zan 'ɛ 'le.»

Mɛɛ gbɛ 'kwlanle- do -bheeyrɛ'

(Maki 3.1-6; Luki 6.6-11)

9 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele- wlalɛ -waa' Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ do -la.

10 Mɛɛ gbɛ 'kwlanle- do -yaa' 'bhɛ □nɔɔ ye. 'Duŋ- 'yee- Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ □la mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- -a zi 'bhii- -o -layrɛ' -srɔɔwo' Zesu ta, 'bhɛla- -yile 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «-Kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta mɛɛ sɔ mɛɛ -bhɛɛke' 'bheele -yitrɛ' yi ma ɛɛ?»

11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Ke -bhlaa do 'kpɔ -o 'ka do 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -yitrɛ' yi do ma, 'ke 'bhɛ -bhlaa do 'kpɔ 'ɛ -ja bɔlɛ -klɔŋ gbɔɔn do 'yi; 'bhɛ -bhlaa 'ɛ zan 'ɛ yaa nu gelɛ -a 'pwɛlɛ- -klɔŋ 'ɛ 'yi ɛɛ?

12 'Bhɛɛ- 'duŋ-, bhaaplɛŋ do mabhaabhɔ -bhlaa do ta. -Ayile, -kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta mɛɛ sɔ -za 'wlan klɛle- mɛɛ -bhɛɛke' ni -yitrɛ' yi 'ɛ ma.»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele mɛɛ gbɛ 'kwlanle- 'ɛ ni dɔɔ: «'E gbɛ 'ɛ 'yisrɔn!» 'Bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ 'ɛ 'yisrɔnle,

'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ dɔɔle- 'bhii- -a -vin do mi 'ɛ gbɛɛn-.

14 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Farizi mu 'ɛ 'pwɛle, 'bhɛɛ- -o -yaa nu 'sɔlɛ- Zesu 'kunle gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- -wa dɛ, 'ke -woo 'eke- yele- 'bhɛ -za 'ɛ 'yi.

-Waanbhaa' -yaa' yewonɛ 'la makwan-

15 'Duŋ-, Zesu -o wojan 'ɛ 'male-, 'ke -ya pleŋgole 'bhɛ yrɛ 'ɛ ma. -Zamaa' 'srɛ do -ja -a zi -a geyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ; 'bhɛɛ- -e gadɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'bheela-.

16 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -e -yaa -o -lɛmazɔn 'zi 'eglɔɔle 'kaadɔɔ-waa a tapwɛlɛ.

17 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai -jan 'la ɔwoa 'elwale gban 'bhɛ 'lɛswa-; -ya ɔpia dɔɔ:

18 *«-Waanbhaa' pe dɔɔ 'mi 'an yewonɛ 'la makwan- 'yele- -gɛ.*

-A -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- -yoo 'ŋ zrukpalaa.

'Ŋ nu 'ŋ Lii 'Weŋ 'ɛ zinalɛ -a ta,

'bhɛɛ- -e nu -lɛdɔɔleya maza -jan -la wolɛ 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn 'yi 'si mu 'ɛ ni.

19 *Yaa nu zaabɔlɛ mɛɛ 'kedo-'kpɔ 'le, 'bhɛɛ- yaa nu -gbekanlɛ 'eglɔɔle.*

Waa nu a -weli' 'ɛ malɛ -gbleba mu ta.

20 *To diiŋ 'la 'bhɛ 'klule- -o, yaa nu 'bhɛ 'ciɛnlɛ-.*

'Bhɛɛ- -laŋbha 'la 'bhɛ 'bhile-'ɛ -yoo 'fiɛntrɔnnɛ, yaa nu 'bhɛ 'liilɛ-.

-E nu a klɛlɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-'sani- 'ke -Waanbhaa' a -lɛdɔɔleya 'ɛ kpa pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-.

21 *'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yri nu bolɛ 'yelata.»*

Zesu pe dɔɔ -yaa' pɛ -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛ 'laa da -Setran' ba

(Maki 3.20-30; Luki 11.14-23)

22 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke mɛɛ 'ke mu nule- gadɛ mi do 'le Zesu ba. 'Zina -yaa 'bhɛ zi, 'bhɛla- -yile -e -yaa 'ke 'bhobho 'le, 'bhɛɛ- -a -yrɛ 'wile- -yaa. 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke Zesu 'a 'bheele, 'bhɛɛ- 'kee- -janwole, 'bhɛ 'pegee 'kee- -yrɛ ma yele-.

23 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -zamaa' 'ɛ 'kpɛn 'kpeelɛnile -o ma, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'eke--lrɔkpale dɔɔ: «-Bhleŋgbe Davidi 'nranɛ- 'ɛ 'yele- 'laa -gɛ ɛɛ?»

24 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Farizi mu 'ɛ 'trɔnbɔle -o wojan mu 'ɛ 'yi, 'ke 'mu 'a pele- dɔɔ: «Bɛɛzebuli ('bhɛ 'yi -le 'zina mu -kuŋlii gblaan), 'bhɛ -le 'zina mu -gbin 'seŋ 'na zii' mɛɛ 'lɛɛ- ni!»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zesu -o 'kpeejan- mu 'ɛ dɔle 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ke -bhleŋgbe do a 'klɛɛn 'yi mu -yiciɛnle -o, 'bhɛɛ- 'ke -o gwledan 'eke- ba, 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ nu 'siɛlɛ-. 'Bhɛɛ- 'kee- ɔkla -wa do ta mu 'le 'oo, 'kee-ɔkla 'fɛ do -la mu 'le 'oo, 'ke -o -yiciɛnle -o, 'bhɛɛ- 'ke -o gwledan 'eke- ba, 'bhɛ -wa 'ɛ yaa nu -mɔlɛ', 'bhɛɛ- 'bhɛ 'fɛ 'ɛ yaa nu -mɔlɛ' 'ezin-.

26 'Ke -Setran' -o -a 'gbu -gbin 'zi, -yoo gwledan 'zi -a 'gbu -la ba bhe. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -yaa' -bhleŋgbeya 'ɛ nu -mɔlɛ' 'nalema ɛɛ?
27 'Ke -Setran' 'zina mu -gbin 'seŋ 'na zii' 'mi ni; -dele 'zina mu -gbin 'seŋ 'na zii' 'kaa- pɛ mɛɛ mu 'ɛ ni 'ɛ? 'Ka 'gbu a pɛ mɛɛ mu 'ɛ 'mu -le nu -kpan 'kpaalɛ- 'ka 'lii 'bhɛ ma.
28 'Duŋ- 'ke 'ŋ 'yoo- 'zina mu -gbin 'zi mɛɛ mu zi -Waanbhaa' Lii 'ɛ 'bhɛ -la 'seŋ ta, -kaa 'yaango- 'bhii--Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -yoo 'ka 'pleŋ-.»
29 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ gele- pɛ 'silɛ- faŋgan- ma mɛɛ do ba 'fa la, 'ke yaa 'bhɛ faŋganma mɛɛ 'ɛ gbɛtabɔlɛ bhlɛ 'le 'elwale 'pe; 'kee- -yaan 'bhɛ gbɛtabɔlele 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- -e sɔ 'bhɛ a 'fa -la pɛ mu 'ɛ 'sile 'tɛ.
30 'Ke mɛɛ 'la zan laa -o 'mi ba, 'bhɛ zan -wlɛnle' -o 'mi ma, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan laa nulɛ bhɔlɛ 'ŋ ba mɛɛ mu -lɛkpalele 'eke- ta, 'bhɛ zan 'ɛ -o piilaa' mi -la -le 'eke- ma.
31 'Bhɛla- -zayile, 'mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'Ke bhaaplɛŋ mu -za 'yɔɔ- 'oo -za 'yɔɔ- 'la kla, 'bhɛ 'pegee 'ke -o -jan 'yɔɔ- 'la woa, -Waanbhaa' nu 'bhɛ mu ma -sroma 'yanlɛ-; 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan Lii 'Weŋ 'ɛ ma -jan 'yɔɔ- woa, -Waanbhaa' laa nu 'bhɛ zan a -sroma 'yanlɛ-.
32 'Ke mɛɛ 'la zan Bhaaplɛŋ 'ɛ Gbe 'ɛ ma jan 'yɔɔ- woa -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan a -sroma 'yanlɛ-; 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan Lii 'Weŋ 'ɛ ma jan -yɔɔ woa, 'kee- kla -zɔn oo, 'kee- kla too oo, -Waanbhaa' laa nu 'bhɛ zan a -sroma 'yanlɛ- -titi.»

-Yri diiŋ 'pegee -a bhaa (Luki 6.43-45)

33 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛ -ya 'ɛ 'yi bhe, -yri diiŋ -lrele' -le bhaa -lrele' klɛ, 'bhɛɛ- -yri diiŋ -yɔɔ' -le bhaa -yɔɔ' klɛ. -Amasrɔyi -o -yri diiŋ 'ɛ dɔ -a bhaa -la ma.
34 -Bhlu 'plalu 'si mu! 'Ka -o 'eyɔɔle 'gbu 'dɛ, 'ka sɔ -jan 'wlan mu wole- 'nale- ɛɛ? -Amasrɔyi -jan yɛkɛ- 'la -yoo 'e 'kpee, 'e 'lii 'bhɛɛ- yɛkɛwo.
35 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'kpee 'lrele- -liijan' -o 'elrele, 'bhɛɛmɛɛ 'kpee 'yɔɔ- -liijan' -o 'eyɔɔle.
36 'Mi 'a pe 'ka ni dɔɔ -Waanbhaa' a 'kitikan 'yi 'ɛ 'le, bhaaplɛŋ mu nu -o bhaama jan 'tɔle- bhaama jan 'la woa, 'mu 'kpɛn 'yaanpelɛ.
37 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' a -kpan 'laa nu baalɛ 'e ta 'e 'gbu 'liiwli- -la ma, 'bhɛɛ--yaa' -kpan nu baalɛ 'e ta 'e 'gbu 'liiwli- -la ma 'ezin-.»

Zesu 'e -baŋgwa 'sɔlemaza do klɛle 'yi (Maki 8.11-12; Luki 11.29-32)

38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'Toŋ Daan mu 'ɛ 'pegee Farizi 'ke mu 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'woo- -a zi 'bhii- 'e 'sɔle- maza do klɛ 'o 'yrɛ ma -gɛ doo.»

39 Zesu pe -o ni 'tɛ 'kaa: «-Zɔn mɛɛ mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle, 'bhɛɛ- -o zru laa -o do -Waanbhaa' ni. -Wa zi 'bhii- 'ŋ 'sɔle- maza do klɛ -o ni, 'duŋ- 'naa nu 'sɔle-maza 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ -o -yrɛ ma, 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Zonasi a pɛ 'sɔle- maza do 'kpɔ 'ɛ ba.

40 Zonasi -yrekpaa' yaga 'pegee -bi yaga kla kaa -gbɛnɛ 'ɛ 'kpee gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu -yrekpaa' yaga 'pegee -bi yaga klɛlɛ 'trɛ la 'bhɛɛ-gbɛɛn-.

41 -Ayile, -Waanbhaa' a 'ki-tikan yi 'ɛ 'le, Ninivu -wa la mu 'ɛ nu -wlɛnlɛ' -zɔn mɛɛ mu 'ɛ 'kaama-, 'bhɛɛ- -o nu -kpan baalɛ -o ta. Amasrɔyi 'woo- Ninivu -wa la mu 'ɛ -o Zonasi 'wojan- mu 'ɛ 'male-, 'ke -o 'ploole waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -woo zru 'niinale -Waanbhaa' ba. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'la zan -o -zɔn -gɛ 'bhɛ gblaan -yiya' Zonasi ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa -a zi 'ke 'ka 'ka kpa 'bhɛ -yi.

42 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi bhe, 'yee- 'kitikan yi do 'kpɔ 'ɛ ma, -bhleŋgbe le Seba nu -wlɛnlɛ' -zɔn mɛɛ mu 'lɛɛ- 'kaama-, 'bhɛɛ- -e nu -kpan baalɛ -o ta. -Amasrɔyi -e -daa 'trɛ ta 'klɛɛn gbɔɔn do 'yi, 'bhɛɛ- -e nwa -a 'trɔnkpalɛ Salomɔ a -zadɔ' ma jan mu 'ɛ la. 'Bhɛɛ-'duŋ-, mɛɛ 'la zan -o -gɛ 'bhɛ gblaan -yiya' Salomɔ ni.»

Lii -yɔɔ' 'ɛ 'nu gbɛ drɛɛ
(Luki 11.24-26)

43 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ke lii -yɔɔ' 'ɛ -gwa mɛɛ do zi, -e ge yrɛ -kpaa mu 'ɛ nɔɔ, -a -yitrɛ' yrɛ -glin zayi'. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke yaa -yitrɛ' yrɛ yelɛ,

44 -ya pe dɔɔ: ‹'Ŋ -gwa 'fɛ 'la la, 'ŋ gele- niinalɛ 'bhɛ la.› 'Bhɛɛ- 'kee- nwa -a -la, -ya -la 'fleŋ- ye, 'bhɛɛ- -a -la gole -o, 'bhɛ 'pegee -a -la pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛmagaanle -o 'elrele. 'Duŋ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o -a -la.

45 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -e ge lii -yɔɔ' 'bhɛɛke 'srwaplɛ- 'siilɛ-; 'bhɛ 'mu -yɔɔ' -yiya' -a -lwa mi 'ɛ ni; 'bhɛɛ- -o nu wlalɛ 'eke- zi 'yee- 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ--wa klɛ -o yi 'fɛ 'le. -Ayile 'yee- mɛɛ 'ɛ 'taawogbɛya drɛɛ, 'bhɛ 'yɔɔ- -yiya' -a 'taawogbɛya gwe mi 'ɛ ni. 'Bhɛla- 'yansi za -le nu klɛlɛ -zɔn mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ ni.»

-De mu 'gbu -le Zesu nɛɛ 'pegee -a nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'le ɛɛ?
(Maki 3.31-35; Luki 8.19-21)

46 Zesu 'yaa- -janwo' zii' -li bhla 'la ba -zamaa' -gbɛnɛ 'ɛ ni, 'ke -a nɛɛ 'pegee -a nɛɛnɛ-mu 'ɛ 'nule dulalɛ -e -yaa 'fɛ 'la la 'bhɛ 'lɛ ma. 'Bhɛɛ- -o -yaa zi 'bhii- -o -janwo' 'a ni.

47 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ do 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «Dula-doo, 'e nɛɛ 'pegee 'e nɛɛnɛ-mu 'ɛ -woo 'pɛɛlii-, 'bhɛɛ--wa zi 'bhii- -o -janwo' 'e ni.»

48 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'pele 'bhɛ zan 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, -de mu -le 'ŋ nɛɛ 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'le ɛɛ?»

49 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ zrɔnle- -a gbɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -ya peledɔɔ: «'E 'yrɛkpa -gɛ doo! 'Ŋ nɛɛ 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'wole- -gɛ.

50 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'ŋ Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ zru maza -kla, 'bhɛ zan -le 'ŋ nɛɛnɛ- 'gwlaan- 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- le 'bhɛɛ- 'ŋ nɛɛ 'le 'ezin-.»

13

Pɛbhɛ bɔ mi ma -gɔɔn
(Maki 4.1-9; Luki 8.4-8)

1 'Bhɛ blaan boolazi, 'yee--yrekpaa' do 'ɛ 'le, 'ke Zesu 'pwɛle 'fɛ 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- 'keegele- yaalɛ wɛyi- 'ɛ 'lɛ ma.

2 -Zamaa' -gbɛnɛ do 'pa gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ -a ta, 'kee- geleyaalɛ -yitakoŋ do 'yi -yi 'ɛ ta. -Zamaa' 'kpɛn dulale -yaa wɛyi- 'ɛ gɔɔna.

3 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -yoo daanle -za -bebe mu 'le -gɔɔn mu 'yi. -E pe -o ni dɔɔ:

4 «Pɛbhɛ bɔ mi do -ja pɛbhɛ bɔyrɛ nɔɔ- -yaa gbabhɛ 'ɛ ta. -E -yaa pɛbhɛ mu 'ɛ 'wian zii' bhla 'la ba -yaa' gbabhɛ 'ɛ ta, 'ke pɛbhɛ mu 'ɛ 'lɛdo- 'klaale zibhɛ 'ɛ 'lɛzi-. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke maannɛ- mu 'ɛ 'nule 'bhɛ mu bhlelɛ.

5 Pɛbhɛ mu 'ɛ 'bhɛɛke 'lɛdo- -klalaa' vlɛ gloglo mu 'yi, 'bhɛɛ- 'trɛ kplankplan laa -yaa -o -la. -O ◻bhwa blaale-'bhɛ 'trɛ sanɛ- 'ɛ ta.

6 'Duŋ- vlɛ mu 'ɛ 'kɔɔ, waa 'sɔlɛ- -o 'sɛnɛ mu gbaanle-'trɛ 'yi 'egbɔɔnle. -Ayile -yretɛ' 'bhile- -o ta, 'ke -o 'kpɛn gale-.

7 'Ezin-, pɛbhɛ mu 'ɛ 'bhɛɛke 'lɛdo- -klalaa' lɛrɛ mu 'yi. Lɛrɛ mu 'ɛ ◻bhwa, 'bhɛɛ- -woo ◻dia 'ke -o lii mu 'ɛ 'le.

8 'Bhɛɛ- 'duŋ-, pɛbhɛ mu 'ɛ 'ke mu -ja 'klaalɛ- 'trɛ ti -lrele' -yi. -Ayile -o ◻bhwa, 'bhɛɛ- -woo bhaa -kla: pɛbhɛ 'ɛ diiŋ do 'bhɛ bhaa -kɛmɛ do ◻kla, -o diiŋ -bhɛɛke' do 'bhɛ bhaa mia yaga ◻kla, 'bhɛɛ--o diiŋ -bhɛɛke' do 'bhɛ bhaa mia do bhɛ vu ◻kla.

9 'Ke 'ka 'trɔn mu sɔ -jan 'yimale, -kaa -yima'!»

Zesu -o -gɔɔn mu bɔ 'zi win 'ɛ -dela ma ɛɛ?
(Maki 4.10-12; Luki 8.9-10)

10 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnna -a -din, 'bhɛɛ- -wa -lrɔkpaa dɔɔ: «-Mɛla ma 'bhɛɛ- 'yoo--janwo' zii' -o ni -gɔɔn mu 'yi ɛɛ?»

11 Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' 'yaa- laanima -bhleŋgbeya gaanyiza mu 'ɛ tapwɛla 'ka mu ni, 'duŋ- yaa -o tapwɛlɛ 'woo- mu ni.

12 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'la zan -jan 'yima-, 'bhɛ zan -o 'bhii- pɛ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛla- -yile -o nu pɛ baan' 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -a 'kɔɔ pa. 'Duŋ- pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, pɛ sanɛ- 'gbu 'la 'bhɛ -o -a 'kɔɔ, -o nu 'bhɛ 'kunlɛ-.

13 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ 'yoo--janwo' zii' -o ni -gɔɔn mu 'yi. -Amasrɔyi -o -yrɛbhɛ' mu -o, 'bhɛɛ- waa yrɛ ma ye,

-o 'trɔn mu -o, 'bhɛɛ- waa -jan ma, 'bhɛ 'pegee waa -jan 'yima-.

14 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -jan 'la -kpaa -a -lɛla' janwo mi Ezai 'lii 'el-wale -sɔ 'bhɛ 'lɛswa□; 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ: *‹'Ka nu -jan 'malɛ-, 'duŋ- 'ka 'laa nu -a -yimalɛ;*

'ka nu 'ka 'yrɛkpalɛ -a ta, 'duŋ- 'ka 'laa nu -a yelɛ -titi.

15 *-Amasrɔyi, mɛɛ mu 'lɛɛ--woo zru -yɔɔya' □kla,*

'bhɛɛ- -woo 'trɔn 'yidwa-'eglɔɔle,

'bhɛ 'pegee -woo -yrɛ 'li-itaan-, -o 'bhɛ □kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe,

'kooko- waa yrɛ ma ye -o -yrɛbhɛ' mu 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee waa -jan ma -o 'trɔn mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ-waa -jan 'yima- -o zru mu 'ɛ 'le,

'bhɛɛ- 'kooko- waa nu -o zru mu 'ɛ 'niinalɛ 'mi -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ-'mi -o go -za 'yi.

16 «'Duŋ- 'kaa- pɛ -yinra', -amasrɔyi 'ka 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ yrɛ ma ye, 'bhɛɛ- 'ka 'trɔn mu -jan ma.

17 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu -bebe 'pegee -yaa' mɛɛ -lɛdɔɔle mu -bebe 'yaa- zi 'bhii- -o -yrɛkpa' 'ka 'yrɛ -o pɛ 'la ma 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- waa 'bhɛ 'yelɛ-. 'Bhɛɛ- -o -yaa -a zi 'bhii- 'ka mu -o -jan 'la 'bhɛ 'ma zii' -o 'bhɛ 'ma, 'duŋ-waa 'bhɛ 'malɛ-.»

Zesu -o pɛbhɛ bɔ mi 'ɛ ma -gɔɔn 'ɛ 'yipe zii'

(Maki 4.13-20; Luki 8.11-15)

18 «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, pɛbhɛ bɔ mi 'ɛ ma -gɔɔn 'ɛ 'yi -le -gɛ:

19 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ma jan 'ɛ □maa, 'bhɛɛ-'ke yaa -yimalɛ, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ -Waanbhaa' -jan 'la 'bhɛ 'yaa- -a zru 'ɛ 'yi, -Setran' □nwa 'bhɛ 'kpɛn golɛ. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi, -yoo 'bhii- pɛbhɛ mu 'la 'klalaa zibhɛ 'ɛ 'lɛzi- 'mu gbɛɛn-.

20-21 Pɛbhɛ mu 'la 'klalaa-vlɛ gloglo mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke waa 'sɔlɛ- -o 'sɛnɛ gbaanle-'trɛ 'yi 'egbɔɔnle, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan 'kee--Waanbhaa' a -jan 'ɛ □maa, -e dɔ -a -la 'bhɛ yrɛ do 'ɛ □nɔɔ bhe -a zrukpaale 'le. 'Duŋ- yaa mɔ 'bhɛ zi. -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ mu -yrɛnkpale -saan -a ta, 'bhɛ 'pegee 'ke -wa -yrɛbatɛdɔle -saan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ -zayi' bhla 'la ba, -e ploo 'bhɛ yrɛ do 'ɛ □nɔɔ bhe -a 'kpale ma -Waanbhaa' 'yi.

22 Pɛbhɛ mu 'la 'klalaa-daanlɛrɛ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan 'kee- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ □maa, 'duŋ- 'drunyan ta pɛ mu 'ŋgami 'la -yoo -a ma, 'bhɛɛ- -naflo pɛ mu 'flɛn 'la mɛɛ -yini' 'mu 'laa to 'kee--Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yizaklɛ, 'bhɛɛ- -wa -dewo' -a 'gbu 'kpee.

23 Pɛbhɛ mu 'la 'klalaa- 'trɛ ti 'yi, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ mɛɛ 'la zan 'kee- -Waanbhaa' -jan 'ɛ

□maa, -ya -yima', 'bhɛɛ- -ya -yizaklɛ. -Yoo 'bhii- pɛbhɛ diiŋ 'la -ya bhaa -kɛmɛ do klɛ, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' diiŋ 'bhɛ bhaa mia yaga klɛ, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' diiŋ 'ɛ 'bhɛ bhaa mia do bhɛ vu klɛ.»

-Bɔn 'yɔɔ- ma -gɔɔn

24 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -gɔɔn do bɔle- -o ni 'ezin-, 'bhɛɛ- -e pe dɔɔ: «Laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ -yoo 'bhii- mɛɛ do 'la -e pɛbhɛ -lrele' □bwa -yaa' gba 'ɛ 'yi.

25 'Duŋ- -bi do zi mɔkpɛn' 'yaa- yi pla 'waati 'la ba, 'ke -a -sɔɔnnii' 'ɛ 'nule -bɔn 'yɔɔ- bhɛ bɔlɛ -yaa' gba 'ɛ 'yi pɛbhɛ -lrele' mu 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'kee- jilale.

26 'Bhɛɛ- pɛbhɛ -lrele' mu 'ɛ 'pegee -bɔn 'yɔɔ- mu 'ɛ -o □bhwa 'eke- zi, 'bhɛɛ- -o gbaandia-. 'Duŋ- pɛbhɛ -lrele' diiŋ mu 'ɛ -woo bhaa □kla.

27 Gbazan 'ɛ -yaa' yewonɛ mu 'ɛ □nwa -a -lrɔkpalɛ dɔɔ: ‹-O Zan, 'e pɛbhɛ -lrele' mu -la □bwa 'yaa- gba 'ɛ 'yi, -bɔn 'yɔɔ- mu 'la -woo -a -yi -o -daa 'naa ɛɛ?›

28 Gbazan 'ɛ pe -o ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'sɔɔnnii do -le 'bhɛ □kla.› -Yaa' yewonɛ mu 'ɛ -wa -lrɔkpaa 'ezin- dɔɔ: ‹□Ya zi 'bhii- 'o ge -bɔn 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yro ɛɛ?›

29 -E pe -o ni dɔɔ: ‹'Yooye-, -amasrɔyi 'ke 'kaa □pia 'ka -o -bɔn 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yrole, 'ka nu pɛbhɛ -lrele' diiŋ mu 'ɛ 'yrolɛ- 'ezin-.

30 -Ka -o 'to 'eke- 'yi 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- pɛbhɛ -lrele' diiŋ mu 'ɛ bhaa 'tranle- ma. 'Bhɛɛ- -o 'kan bhla 'ɛ zi, 'ŋ nu a pelɛ -o bhaa 'kan mu 'ɛ ni dɔɔ: -Ka -bɔn 'yɔɔ- mu 'ɛ yro 'pe, 'bhɛɛ- -ka -o yre 'bhii- -gaa dri mu gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -ka -o kpacie 'tɛ 'yi. 'Bhɛ blaan, 'bhɛɛ- 'ka pɛbhɛ -lrele' mu 'ɛ bhaa mu 'ɛ kan 'bhɛɛ- 'ka -o zrɛdɔ.›»

Mutaadi bhɛ ma -gɔɔn
(Maki 4.30-32; Luki 13.18-19)

31 Zesu -gɔɔn 'bhɛɛke do □bwa -o ni 'ezin- dɔɔ: «*Laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ -yoo 'bhii- mutaadi 'bhɛ 'fiɛntrɔnnɛ do 'la 'ke mɛɛ do 'a □sia, 'bhɛɛ- -ya □bwa -yaa' gba 'ɛ 'yi.

32 'Yela- 'fiɛntrɔnnɛ 'yiya- pɛbhɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni; 'duŋ- 'kee- □bhwa, -a diiŋ 'ɛ 'trolekan -ziɛnbhɛ' gba 'ɛ 'yi -yri diiŋ mu 'ɛ 'kpɛn ta, -e klɛ -yri diiŋ -gbɛnɛ do 'le. 'Bhɛɛ- maannɛ- mu 'ɛ nu -o yifɛ' mu 'kpalɛ- -a gbɛ mu 'ɛ 'yi.»

'Bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ
(Luki 13.20-21)

33 Zesu -gɔɔn 'bhɛɛke do □bwa -o ni 'ezin- dɔɔ: «*Laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'pwɛle- -o 'ke 'bluu -pɛɛ wlɛn 'sɛkɛ 'la 'ke le do 'a □sia, 'bhɛɛ- -yoo 'pegee 'bluu pii kilo mia do bhɛ 'soo 'yizaala 'eke- ba. -Yoo -yizaala 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'bluu -pɛɛ 'ɛ 'kpɛn 'wlɛnlema.»

Zesu -gɔɔn mu 'te la bɔ 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni
(Maki 4.33-34)

34 Zesu -jan mu 'ɛ 'kpɛn □woa -zamaa' 'ɛ ni -gɔɔn mu

-la -yi. Yaa -yaa -jan sanɛ- wo -o ni 'ke yaa -gɔɔn bɔ 'bhɛ zi.
35 -E -yaa klɛ 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ 'wojan- 'ɛ 'lɛsɔ-; 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ: *«'Ŋ nu -jan mu wolɛ -o ni -gɔɔn mu -la -yi,*
'ŋ pɛ mu 'la tagaanle ⍰twa bhaaplɛŋ mu ma 'kee- 'san 'drunyan klɛ yi 'ɛ ma, 'ŋ nu 'mu 'pelɛ- -o ni kpataakpa.»

Zesu -o -bɔn 'yɔɔ- ma -gɔɔn 'ɛ 'yipe zii'

36 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke Zesu a 'pele -zamaa' 'ɛ ni 'kaa -o ge -o ba -lɛ ma. 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- 'gbu gele- -a ba 'fɛ 'lɛ ma. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnle 'a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «Gba 'ɛ 'yi -bɔn 'yɔɔ- ma -gɔɔn 'ɛ 'yipe 'o ni.»
37 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan pɛbhɛ -lrele' 'ɛ bɔ, 'bhɛ -le 'ke Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'le;
38 Gba 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'drunyan 'ɛ 'le; pɛbhɛ -lrele' mu 'ɛ 'mu -le 'ke mɛɛ 'la zan ⍰kla 'ke -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- -bɔn 'yɔɔ- mu 'ɛ 'mu -le 'ke mɛɛ 'la zan mu -o 'ke -Setran' -a mɛɛ mu 'le;
39 -a -sɔɔnnii' 'la 'bhɛ -bɔn 'yɔɔ- 'ɛ bɔ bhe, 'bhɛ -le 'ke -Setran' 'le; pɛbhaa -lrele' 'kan bhla 'ɛ, 'bhɛ -le 'ke 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le; pɛbhaa 'kan mu 'ɛ 'mu -le 'ke -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'le.
40 -O -bɔn 'yɔɔ- 'ɛ yro, 'bhɛɛ- -wa blin 'tɛ 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- 'yansi za nu klɛlɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le.
41 Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'winbɔlɛ, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn mɛɛ -bhɛɛke' mu balaa' -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛɛ- -o 'gbu -za 'yɔɔ- klɛ 'ezin-, -o nu 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kpɛn golɛ -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.
42 'Bhɛɛ- -o nu -o 'kpɛn blinlɛ 'tɛ -gluu -gbɛnɛ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ ⍰nɔɔ ye, -o nu wisilɛ, 'bhɛ 'pegee -o nu -o gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpalɛ --zadɔwɛɛ 'ɛ 'kɔɔ.»
43 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'la zan mu -lɛdɔɔle -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -o nu -bhilɛ' 'peŋpeŋ 'bhii- -yretɛbhɛ gbɛɛn- -o Dɛ a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta. 'Ke 'ka 'trɔn mu sɔ -jan 'yi 'male -kaa -yima'.

-Naflo 'la gaanle -o 'bhɛ ma -gɔɔn

44 «Laanima -Bhleŋgbeya 'ɛ -wa -yoo 'ezin- 'bhii- -o -naflo do 'la -gaanna gba do 'yi. Mɛɛ 'la zan 'yee- -naflo 'ɛ ⍰ya, 'bhɛ 'a gaan gbɛ drɛɛwoa- 'yee- gba 'ɛ 'yi 'ezin-. -A zrukpaa' gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, -e -ja -a 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn gɔnlɛ, 'bhɛɛ- -e -nwa 'yee- gba 'ɛ 'lɔlɛ-.»

-Gbɛɛfiŋ do ma -gɔɔn

45 «Laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'yoo- 'ezin- 'bhii- pɛgɔn mi do 'la -yoo -gbɛɛfiŋ 'lrele- mu ziglin- 'zi.
46 'Kee- -gbɛɛfiŋ 'plɛɛle- do -ya, -e ge -a 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn gɔnlɛ, 'bhɛɛ- -e nu 'yee- -gbɛɛfiŋ 'ɛ 'lɔlɛ-.»

Kaadɛ yrɔ ma -gɔɔn

47 «Laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ -yoo 'bhii- kaadɛ yrɔ 'la -wa bwa -yi 'ɛ ba; 'bhɛɛ- 'bhɛ kaa -glɔɔn mu 'ɛ 'kpɛn kwan-.

48 'Ke kaadɛ yrɔ 'ɛ 'paa- bhla 'la ba kaa 'le, 'bhɛɛ- -wa glaan -yi 'ɛ bhoŋla. 'Bhɛ blaan, -o yalaa' 'bhɛɛ- -o kaa mu 'ɛ bago: -O kaa -lrele' mu 'ɛ 'mu kla ciɛ -nɛ mu 'yi, 'bhɛɛ- 'kɛ mu 'la -woo 'eyɔɔle, -o 'mu blin -yi 'ɛ ba.

49 'Bhɛɛ- 'yansi -za nu klɛlɛ 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le. -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ nu mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ 'pleŋgolɛ mɛɛ wlan mu 'ɛ ma.

50 -Ayile, -o nu 'woo- mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ blinlɛ 'tɛ -gluu -gbɛnɛ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ nɔɔ ye, -o nu wisilɛ, 'bhɛ 'pegee -o nu -o gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpalɛ - -zadɔwɛɛ 'ɛ 'kɔɔ.»

-Naflo drɛɛ mu 'pegee -naflo gwe mu

51 Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ lrɔkpaa' dɔɔ: «'Ka 'woo- -gɔɔn mu 'ɛ 'kpɛn 'yimaa- ɛɛ?» 'Bhɛɛ- -wa -lɛkwan -a ni dɔɔ: «-Aani'!»

52 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ke 'Toŋ daan mi 'tɔle- 'Toŋ daan mi 'la kla 'ke -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -klaŋlanɛ 'le, -yoo 'bhii- 'fɛzan- 'la -e -naflo drɛɛ mu 'ɛ 'pegee -naflo gwe mu 'ɛ si -yaa' -naflo bɔ -koonɛ 'ɛ 'yi.»

BHAAPLƐŊ MU -O -BAŊGWA -O 'KPALE MA ZESU 'YI

Nazarɛti mu 'ɛ waa -o 'kpalɛ- Zesu 'yi

(Maki 6.1-6; Luki 4.16-30)

53 Zesu 'yanle- 'woo- -gɔɔn mu 'ɛ bɔlele, 'kee- gele- yrɛ -bhɛɛke' do nɔɔ-.

54 'Bhɛ 'nɔɔ- bhe, 'kee- gele- Nazarɛti, Galile 'klɛɛn 'yi -wa 'nɛ do ta, -wa -trola 'bhɛɛ- -wa 'ɛ ta. -E -yaa mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ la. 'Bhɛɛ- -e -yaa mɛɛ 'la zan mu daan 'zi 'mu 'kpɛn 'kpeelɛnia 'mu ma. 'Bhɛla- -yile, -o -yaa 'eke- -lrɔkpa' zii' dɔɔ: «-E 'bhɛ -zadɔleya 'lɛɛ- 'ɛ 'srɔɔwoa- -dela 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -dele 'bhɛ 'sɔle- maza mu 'ɛ klɛ 'seŋ 'na zii' -a ni ɛɛ?

55 'Fɛ 'wiiŋkpa mi 'ɛ gbe 'ɛ 'yele- 'laa 'kɛle- ɛɛ? Mari gbe 'ɛ yaa 'kɛle- ɛɛ? 'Bhɛɛ- Zaki 'pegee Zozɛfu, 'bhɛɛ- Simɔ 'pegee Zudi 'laa -o 'ke -a nɛɛnɛ- 'gwlaan- mu 'ɛ 'le ɛɛ?

56 'Bhɛɛ- -a nɛɛnɛ- le mu 'ɛ 'kpɛn 'laa -o -kɔɔ' ba -gɛ ɛɛ? -E 'bhɛ -za mu 'lɛɛ- 'kpɛn klɛ 'seŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- 'naa ɛɛ?»

57 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, waa 'sɔlɛ- -o 'kpale Zesu 'yi. -Ayile Zesu pe -o ni dɔɔ: «Mɔkpɛn' -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ 'lɛdɔ- -a ma yrɛkpɛn- nɔɔ, 'ke yaa 'e go -a 'gbu ba -wa la mu 'pegee -a ba 'fa la -la mu ba.»

58 Waa -o 'kpalawolɛ -a -yi Nazarɛti -wa 'ɛ ta, yaa 'sɔle- maza mu -bebe klɛle- 'bhɛ nɔɔ.

14

Zesu 'pegee Erɔdi a -za

(Maki 6.14-29; Luki 9.7-9)

1 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -Bhleŋgbe Erɔdi gbe do 'la -o -yaa 'bhɛ sii Erɔdi Antipasi, 'bhɛ 'yaale- -yaa Galile 'klɛɛn 'ɛ 'wiiŋ-; 'bhɛɛ- 'bhɛ Zesu 'tɔbhɔleya 'ɛ ɓmaa 'tɛ.

2 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -ya pele- -yaa' yewonɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -le 'kɛle-! -E -bwela gale ba. 'Bhɛla- -zayile 'sɔle- maza mu klɛ 'seŋ -o -a 'kɔɔ.»

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan Dɛgbɛya

3 Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -gaa gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Yee- Erɔdi Antipasi 'gbu 'a ɓpia mɛɛ mu ni 'kaa -o Zaan 'kun, 'bhɛɛ- -wa yre, 'bhɛɛ- -wa bɔ -kaso 'yi. 'Bhɛ 'saan- 'yee- Erɔdi nɛɛnɛ- Filipu 'na Erodiadi -la ta.

4 'Yee- Erɔdi -yaa -a zi 'bhii- -ya nɛɛnɛ- 'na klɛ -a na 'le, 'bhɛɛ- Zaan 'a ɓpia -a ni dɔɔ: «'Yaa Erodiadi klɛlɛ 'kee 'na 'le, -amasrɔyi 'e nɛɛnɛ- Filipu 'na -le 'kɛle-.»

5 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Erɔdi -yaa Zaan dɛyrɛ -la -glin 'zi. 'Duŋ- -e -yaa -gblaan 'zi -zamaa' 'ɛ 'lɛɛ-, -amasrɔyi -o 'kpɛn 'kpee ma, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -yaa 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do -la -le.

6 'Duŋ- 'yee- Erɔdi 'ya yi ma 'fɛti 'ɛ 'bhɔle-, 'ke Erodiadi 'lunɛ 'ɛ 'srotanle 'fɛti 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke -a -za 'sɔle- Erɔdi ni.

7 -Ayile, 'ke 'yee- Erɔdi 'a 'gbu 'liiwli- 'nale- -gblanɛ 'ɛ ni dɔɔ 'ke 'bhɛ pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- -a ma, -e nu 'bhɛ 'nalɛ- 'bhɛ ni.

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -gblanɛ 'ɛ nɛɛ 'ɛ -ya 'kpale -a -lii dɔɔ -ya pe Erɔdi ni dɔɔ: «Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ŋgblo 'ɛ 'na 'ŋ ni pɛle -koo do ta -gɛ.»

9 'Bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ 'yee- -bhleŋgbe Erɔdi 'wlɛyisriwoa, 'duŋ- -ya 'gbu 'liiwli- 'la ɓnaa -gblanɛ 'ɛ ni -yaa' 'fɛti 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma, yaa -yaa sɔ -a -baŋgole 'bhɛ -za 'ɛ klɛle ma. -Ayile, 'ke -ya pelemɛɛ mu ni dɔɔ 'mu ge Zaan ŋgblo 'ɛ 'kan, 'bhɛɛ- -o nu 'bhɛ 'le -a ni.

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'keemɛɛ mu winbɔle 'yee- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ŋgblo 'ɛ 'kanyrɛ- nɔɔ- -kaso 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- -o nu 'bhɛ 'le.

11 -O Zaan ŋgblo 'ɛ ɓkpaa pɛ -koo do ta, 'bhɛɛ- -o ɓnwa 'ke 'bhɛ 'le, 'ke -wa 'nale- -gblanɛ 'ɛ ni; 'bhɛɛ- -gblanɛ 'ɛ 'bhɛ ɓsia, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'naa- -a nɛɛ ni.

12 'Bhɛ blaan, 'ke Zaan a -klanlanɛ mu 'ɛ 'nule -a gbaa 'ɛ 'silɛ-, 'bhɛɛ- -o -ja -a binlɛ. 'Bhɛ blaan 'ezin-, 'ke -o gele- 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnlɛ Zesu ni.

Zesu pɛle ɓnaa mɛɛ 'waa 'soo (5.000) ni
(Maki 6.32-44; Luki 9.10-17; Zaan 6.1-15)

13 Zesu 'bhɛ -za 'ɛ 'male-, 'kee- gole- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- 'kee- -a do -kplɛnnɛ' gele- -yitakoŋ do 'yi -bɔn 'yi yrɛ do nɔɔ-. 'Duŋ- -zamaa' mu 'ɛ -wa geyrɛ 'ɛ 'male-, 'ke -o gele- -a zi 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ ye. -O -daa -o -din -wa mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o ɓnwa -a zi -o gaan ma wɛyi- 'ɛ 'lɛzi-.

14 Zesu 'pwɛle- -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'ke -a -yrɛkpale -zamaa' -gbɛnɛ do ma. -O -yrɛnklaa -a ma, 'bhɛɛ- -e -waa' gadɛ mu 'ɛ 'bheele- -saan.

15 Yromazi bhɔle, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'nule 'a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «-Kɔɔ' -o -bɔn drɛyi' -gɛ, 'bhɛɛ- 'waati bhwa gba 'egbɔɔnle. -A pe mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni 'kaa -o ge -o le pɛle mu -lɔ -wa mu 'ɛ ta.»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «-O maza laa -o 'ke -o ge -o 'gbu 'bhle pɛle -lɔlɛ', 'ka mu 'gbu pɛle na -o ni.»

17 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o pe Zesu ni dɔɔ: «'bluu 'yri 'soo 'pegee kaa plɛ 'kpɔ -le 'o mɔɔ 'kɔɔ -gɛ.»

18 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Ka nu 'ke -o -le 'ŋ ni -gɛ.»

19 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -zamaa' 'ɛ ni 'kaa -o yala- -bɔn 'ɛ ta 'trɛ ma; 'kee- 'bluu 'soo 'ɛ 'pegee kaa plɛ 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- -ya -yrɛkpale laanima, 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔ- 'seriwole 'bhɛ ma. 'Bhɛ blaan, 'kee- 'bluu mu 'ɛ takanle kplokplo. -E yanle 'bhɛ 'le, 'ke -yoo 'kpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ -woo -yiciɛn' mɛɛ mu 'ɛ ma.

20 Mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn pɛbhla-, 'bhɛɛ- -o kpɛdwa-. 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o ciɛ -nɛ vu ta plɛ 'pale -o blaan 'bluu kpu mu 'ɛ 'le.

21 Mɛɛ 'la zan mu pɛ 'ɛ bhla -o -yaa mɛɛ 'waa 'soo, le mu 'pegee -nɛ mu laa -yaa 'bhɛ mɛɛ -lii 'ɛ ba.

Zesu -o 'taawo zii' -yi 'ɛ ta (Maki 6.45-52; Zaan 6.16-21)

22 'Bhɛ blaan yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o 'kan -a -lɛɛ -sɔ -yitakoŋ 'ɛ 'yi, -yi 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'yee- 'gbu bwa -o -zanta', 'kooko- -e yan 'ploolele mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ma.

23 -E yanle 'ploolele -zamaa' 'ɛ ma, 'kee- gele- -a 'seriwolɛ vlɛ gɔɔn do 'wiiŋ-. -Bi 'ɛ pwa -a do -kplɛnnɛ' ma 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ ye.

24 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke -yitakoŋ 'ɛ -ya pleŋgwa- gban 'egbɔɔnle sa -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'le -yi 'ɛ ta. 'Duŋ- -ploo -gbɛnɛ do -yaa 'kan zii' -yi 'ɛ ta 'kee- nu -yitakoŋ 'ɛ ba -yrɛ ta, -ayile -yi 'pɔɔ mu 'ɛ 'yaa- 'pa zii' -yitakoŋ 'ɛ ma.

25 Maagwlɛn -we bhla lwa 'ɛ ba bhɔle, 'ke Zesu 'taawole 'sanle -yi 'ɛ ta 'bhii- -e -yaa 'trɛ 'kpaa- ta, 'kee- nu -o ba -yrɛ ta.

26 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -yrɛkpale -a ma 'taawoyrɛ nɔɔ- -yi 'ɛ ta, 'ke -gblaan -gbɛnɛ do 'klale -o -yi, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «Mɛɛ jiɛlii do -le 'kɛle-!»

-Ayile, 'ke -o -gblaan ma gbe mu 'kanle- 'sanle.

27 'Duŋ- Zesu pe -o ni 'bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe blaale- dɔɔ: «-Ka 'ka zrudɔ 'eglɔɔle, 'mi -le 'kɛle-, 'ka 'laa -gblaanlɛ'!»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'ke 'bhi -le 'kɛle-, -a pe 'ŋ ni 'ŋ ge

'e ba -yrɛ ta ye 'ke 'ŋ 'taawo--yi 'ɛ ta.»

29 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «Nu!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri zinale -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'kee-'taawole 'sanle -yi 'ɛ ta 'kee-ge Zesu ba -yrɛ ta.

30 'Duŋ- -ya yelawoa 'bhii--ploo 'ɛ 'yaa- 'kan zii' 'eglɔɔle, 'ke -gblaan 'klale 'a -yi, 'bhɛɛ-'kee- wlale 'sanle- -yi 'ɛ ⍰la. -Ayile, 'kee- -gbekanle dɔɔ: «Mɛɛzan, 'ŋ go -za 'yi -gɛ!»

31 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'e gbɛ 'trole -a ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ-'ke 'bhɛ 'a 'kunle 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ⍰nɔɔ bhe, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele- 'a ni dɔɔ: «-Mɛle -kla 'yaa 'e kpa 'egbɛnɛle 'mi 'yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- -mɛle ⍰kla 'yee 'kpee ⍰kla plɛ 'mi ma ɛɛ?»

32 Zesu 'pegee Piɛri -saan -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -ploo 'kanle- 'ɛ dulale.

33 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'la 'yaa- -yitakoŋ 'ɛ 'yi, -wa ⍰gbaa -o 'kpɔ zɛnlele -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «Wlan 'ɛ ni, 'yoo- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le kpataakpa!»

Zesu Zenezarɛti 'klɛɛn 'yi gadɛ mu 'ɛ 'bheela-
(Maki 6.53-56)

34 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yanle- -draa 'yi 'ɛ takanlele, 'ke -o zinale Zenezarɛti 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

35 'Bhɛ ⍰nɔɔ mɛɛ mu 'ɛ -o Zesu madɔle, 'ke -wa nuza 'ɛ zɛnle- yrɛkpɛn- ⍰nɔɔ, 'bhɛɛ-'ke -o nule- gadɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'le -a ni.

36 'Bhɛ gadɛ mu 'ɛ 'yaa--sromabɔ 'zi Zesu ni dɔɔ -ya 'to 'ke -o sɔ -o gbɛ yanle- -a ta dunɛ- gbɔɔn 'ɛ ma. Gadɛ mu 'la 'kpɛn 'bhɛ ⍰kla 'mu 'bheela-.

15

Farizi mu 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -waa' Zuufu mu a 'si ta za mu -klɔsikunza
(Maki 7.1-13)

1 Farizi mu 'ke mu 'pegee 'Toŋ daan mu 'ke mu -daa Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -o ⍰nwa Zesu 'lrɔkpalɛ dɔɔ:

2 «-Mɛle ⍰kla 'bhɛɛ- 'yaa--klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'si ta za mu 'la ⍰twa -kɔɔ' ni 'mu 'yisiɛ zii' ɛɛ? -Amasrɔyi -kɔɔa' 'si ta za mu 'ɛ ma, -woo gbɛ mafɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'woo- mu laa -o gbɛ mafɛ 'bhɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -o pɛbhle.»

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Bhɛɛ-'ka mu, -mɛle ⍰kla 'bhɛɛ-'ka mu -Waanbhaa' a 'toŋ 'ɛ 'yisiɛ- 'kaa bhaaplɛŋ mu -si ta za mu -klɔsikun zayi' ɛɛ?

4 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' 'a ⍰pia dɔɔ: *‹'E dɛ 'pegee 'e nɛɛ -lɛdɔ' -a ma, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ dɛ 'pegee 'bhɛ nɛɛ 'daŋganwoa 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -o 'ke dɛpɛ 'le.›*

5 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu pe dɔɔ 'ke mɛɛ do 'a ⍰pia 'bhɛ dɛ 'pegee 'bhɛ nɛɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'yaa- nu bhɔlɛ 'ka ba 'ŋ 'kɔɔpɛ- mu 'la 'le, 'ŋ 'mu ⍰naa -Waanbhaa' ni›, 'ke 'bhɛ ⍰kla, 'bhɛ zan 'ɛ maza laa -o -li 'ke 'bhɛ bhɔ 'bhɛ dɛ 'pegee 'bhɛ nɛɛ ba.

6 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'ka -Waanbhaa' a -jan 'ɛ

'lɛgaa- 'kaa- bhaaplɛŋ mu 'si ta za mu -klɔsikun zayi'.

7 Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! 'Zoo 'yaa- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai zi -e -jan 'la ꞊woa 'ka ba zayi' dɔɔ:

8 -Waanbhaa' pe 'kaa: *‹'An mɛɛ mu 'lɛɛ- -woo 'ŋ 'lɛdɔ- a ma -o -liiwli' -la -le.*

'Duŋ- -o zru pleŋgole -o 'ŋ ma 'egbɔɔnle.

9 *-Woo 'ŋ gba 'zi bhaama, -amasrɔyi -o mɛɛ mu daan 'ke bhaaplɛŋ mu a 'toŋ 'te -la -le.›»*

Pɛ mu 'la bhaaplɛŋ mu 'kpee 'triŋdɔ-
(Maki 7.14-23)

10 Zesu -zamaa' 'ɛ 'siile -a ba -yrɛ ta, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ŋ -jan 'la 'wo zii' -gɛ, -ka 'ka 'trɔnkpa 'a -la 'elrele, 'bhɛɛ- -kaa -yima':

11 -O pelɛ 'la 'wla zii' mɛɛ -lii, 'bhɛ 'laa 'a 'kpee 'ɛ triŋdɔ-, 'duŋ- -jan 'la da 'zi -a 'gbu 'lii 'bhɛ -le -a 'kpee triŋdɔ-.»

12 'Bhɛ ꞊nɔɔ bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnle -a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'Ya 'yaango- 'bhii- 'e ꞊wlaa Farizi mu 'ɛ 'yi 'e 'wojan- mu 'ɛ 'le ɛɛ?»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni 'kaa: «-Yri diiŋ 'oo -yri diiŋ 'la 'ŋ Dɛ 'la -yoo laanima yaa 'bhɛ 'sɔlɛ-, -e nu 'bhɛ 'yrolɛ-.

14 -Ka -o 'to 'srɔ: -Woo 'bhii- mɛɛ -yrɛ 'wi mu 'la 'ke -woo 'eke- -lɛdɔɔ' 'zi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ -yrɛ 'wi mi do -o -yrɛ 'wi mi -bhɛɛke' do -lɛdɔɔ' 'zi, -o mɛɛ plɛ nu bɔlɛ -gluu do 'yi.»

15 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke Piɛri 'a 'pele dɔɔ: «'Bhɛ -gɔɔn 'la bhe, 'bhɛ 'yipe 'o ni doo.»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ka mu 'ezin-, 'ka mu 'laa sɔ 'bhɛ -jan 'ɛ 'yimale ɛɛ?

17 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- pɛ 'oo pɛ 'la wla bhaaplɛŋ -lii -e 'kan -a vi 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e klɛ 'ke blinpɛ 'le boolazi.

18 'Duŋ-, -jan 'la 'bhɛ pwɛ bhaaplɛŋ -lii, 'bhɛ -daa 'pe -a 'gbu 'kpee, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le bhaaplɛŋ 'kpee 'triŋdɔ-.

19 -Amasrɔyi, -za 'yɔɔ- mu 'lɛɛ- 'wole- da bhaaplɛŋ 'kpee: Mɛɛ dɛ zru oo, -yanbhɔɔya zru oo, -faan zru oo, bhla pe zru oo, mɛɛ -bhɛɛke' 'tɔsiɛle zru, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa 'tɔsiɛle.

20 'Woo pɛ mu 'la bhe 'wole- bhaaplɛŋ 'kpee triŋdɔ-; 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan laa 'bhɛ gbɛ mafɛlɛ 'bhii- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -kɔɔa' 'si ta za 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -e pɛbhla-; 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ 'laa 'bhɛ zan 'kpee triŋdɔ-.»

'Cie le do 'e ꞊kpaa Zesu 'yi
(Maki 7.24-30)

21 'Bhɛ blaan, Zesu -gwa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ꞊nɔɔ, 'bhɛɛ- -e -ja Tiri -wa 'ɛ 'pegee Sidɔn -wa 'ɛ -woo 'klɛɛn 'la 'yi 'bhɛ 'yi.

22 -Woo -yrɛkpale 'tɛ, 'ke Kanaa 'klɛɛn 'yi le do 'la 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ꞊nɔɔ ye, 'bhɛ 'nule 'tɛnlɛ- Zesu ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ -gbekaan dɔɔ: «Mɛɛzan, Davidi 'nranɛ-, 'ŋ 'yrɛnkla 'e ma. 'Zina -o

-yrɛnkpa' zii' 'eyɔɔle 'ŋ 'lunɛ 'ɛ ta.»
23 'Duŋ- Zesu 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'lɛkunlɛ a ni. 'Bhɛla- -yile, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o nule- -a -din, 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «Le 'lɛɛ- -gbin -kɔɔ' 'zi doo, -amasrɔyi -yoo -gbekan' zii' -kɔɔ' zi.»
24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan mu -o 'bhii- -bhlaa mu 'la ɔnia Izraɛli mu 'ɛ ba -Waanbhaa' 'ŋ 'winbwa- 'mu -la 'te ba.»
25 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke 'yee- Kanaa le 'ɛ 'nule -a 'kpɔ zɛnlɛ Zesu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'kaa: «Mɛɛzan, nu bhɔ 'ŋ ba!»
26 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Kee pɛle ɔkwan -nɛ mu 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -ya -blinna -gbaan' mu ni, 'bhɛ 'laa lele.»
27 'Yee- le 'ɛ pe 'ezin- Zesu ni dɔɔ: «Wlan -le 'bhɛ 'le Mɛɛzan, 'duŋ- -gbaannɛ mu 'ɛ -woo zan mu blaan pɛle piinɛ- mu 'la -balaa' 'trɛ ma 'mu -la bhle!»
28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'E le! 'Yee ɔkpaa 'egbɛnɛle 'le mi 'yi! Bhaa 'yoo- pɛ 'la zi, -Waanbhaa' 'bhɛɛ- 'na 'e ni.» 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lunɛ 'ɛ bheele' 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba.

Zesu gadɛ mu -bebe -bheela
(Maki 7.31-37)

29 'Bhɛ blaan, Zesu -gwa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'kee- gele- Galile -draa 'ɛ 'lɛ ma. -E -ja yaalɛ vlɛ gɔɔn do 'wiiŋ-.
30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -zamaa' -bebe 'nule- 'palɛ- -a ta. -O ɔnwa 'ke mɛɛ gaan 'siɛle- mu oo, mɛɛ -yrɛ 'wile- mu oo, -flugba mu oo, 'bhobho mu 'pegee gadɛ mu -glɔɔn -bebe 'le -a ni. -O 'mu 'kpɛn 'yi- laa- -a gaan ma, 'bhɛɛ- -yoo -bheela.
31 Mɛɛ mu 'ɛ -o 'bhobho mu -bheeyrɛ' yelawoa 'ke 'mu -janwo', 'bhɛ 'pegee -o -flugba mu 'taawole ɔya, 'bhɛɛ- -o mɛɛ gaan 'siɛle- mu -bheele' ɔya, 'bhɛ 'pegee -o mɛɛ -yrɛ 'wile- mu -yrɛ 'liiplooyrɛ 'la ɔya 'ke 'mu yrɛ ma ye, 'bhɛ -o 'kpɛn 'kpeelɛnia -o ma. 'Bhɛla- -yile, -o -yaa Izraɛli mu a -Waanbhaa' 'ɛ 'tɔbhɔ zii'.

Zesu mɛɛ 'waa yiziɛ -lɛbwa (4.000)
(Maki 8.1-10)

32 Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'siila-, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «Mɛɛ mu 'lɛɛ- -o -yrɛnkla' zii' 'ŋ ma, -amasrɔyi -o -yrekpaa' yaga -le -gɛ 'ke -woo 'ŋ zi, 'bhɛɛ- pɛle 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'kɔɔ. 'Naa -o -a zi 'ke -o ge -o 'kpee 'fleŋ- 'le -o ba -lɛ ma. -Amasrɔyi -o sɔ baale' -o ge bhla 'ɛ zi zi 'ɛ 'lii gbɔn 'ɛ 'kɔɔ.»
33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lrɔkpale dɔɔ: «'O nu 'sɔlɛ- mɛɛ mu 'lɛɛ- 'kpɛn 'lɛbɔ- pɛle -srɔɔwolɛ 'bhɛ -bɔn drɛyi' yrɛ 'lɛɛ- ɔnɔɔ 'naa- ma ɛɛ?»
34 Zesu -o -lrɔkpaa dɔɔ: «'bluu 'wɛɛ- -le 'ka 'kɔɔ ɛɛ?» 'Bhɛɛ- -o pe -a ni dɔɔ: «'Srwaplɛ-, 'bhɛɛ- kaa 'fiɛntrɔnnɛ 'ke mu.»

35 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -zamaa' 'ɛ ni dɔɔ -o yala- 'trɛ ma.
36 'Bhɛɛ- 'kee- 'bluu 'yri 'srwaplɛ- 'ɛ 'pegee kaa mu 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'mu ma. 'Bhɛ blaan, 'ke -yoo takanle kplokplo, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'kpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ-, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -o -yiciɛnle mɛɛ mu 'ɛ ma.
37 -O 'kpɛn pɛbhla-, 'bhɛɛ- -o kpɛdwa-. 'Bhɛɛ- -o ciɛ -nɛ ɔyan 'srwaplɛ- -la -paa 'ke 'bluu kpu -vin mu 'la ɔbwa -o blaan 'mu 'le.
38 Mɛɛ 'waa yiziɛ -le pɛ 'ɛ ɔbhla, 'ke 'bhɛ 'laa kpa le mu 'ɛ 'pegee -nɛ mu 'ɛ ta.
39 -O yanle pɛ 'ɛ 'bhlelele, 'ke Zesu 'ploole -zamaa' mu 'ɛ ma 'kaa -o ge -o ba. 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- 'gbu bɔle- -yitakoŋ do 'yi, 'bhɛɛ- 'kee-gele- Magadan ba 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

16

Farizi mu 'pegee Saduse mu 'ɛ -woo 'sɔle- maza do -yrɛwo' zii' Zesu ma
(Maki 8.11-13; Luki 12.54-56)

1 -Yrekpaa' do, Farizi mu 'ɛ 'pegee Saduse mu 'ɛ -o ɔnwa -jan bhee bɔlɛ Zesu 'lɛɛ. -O pe a ni dɔɔ: «'Kee- da Laanima -Waanbhaa' 'gbu 'ɛ ba, 'bhɛ 'wlata- 'tɔɔmasie do zrɔn 'o ni 'sɔle- maza do klɛlele 'o 'yrɛ ma -gɛ doo.»
2 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: [«'Ke yromazi -yretɛbhɛ baa- bhla ɔbhwa, 'bhɛɛ- 'ke 'ka laflɛ' 'tranle ɔya, 'kaa pe dɔɔ: ‹Yrɛ ma 'kanle nu klɛlɛ 'elrele too›.
3 'Bhɛɛ- zrwan 'tutu 'ɛ zi, 'ke 'ka laflɛ' 'ɛ tilale ɔya, 'kaa pe dɔɔ: ‹La nu banlɛ -zɔn›. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'ka sɔ laflɛ' ma -tɔɔmasie mu 'ɛ 'yidɔle, 'bhɛɛ- 'ka 'laa sɔ -Waanbhaa' a pɛ 'waati mu 'ɛ -tɔɔmasie 'yidɔle ɛɛ?]
4 'Saanigɛ mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle, 'bhɛɛ- -o zru laa -o do -Waanbhaa' ni. -Wa zi 'bhii- -o 'sɔle- maza do klɛ -o -yrɛ ma, 'duŋ- waa nu 'sɔle- maza -bhɛɛke' do 'kpɔ klɛlɛ -o -yrɛ ma, 'ke yaa 'e go Zonasi a pɛ 'ɛ ba.»

'Bhɛ blaan, 'kee- jilale, 'bhɛɛ- 'ke -yoo dulale 'tole -o dulayrɛ 'ɛ ɔnɔɔ.

Farizi mu 'ɛ 'pegee Saduse mu 'ɛ -waa' mɛɛ daangbɛya -yɔɔ' 'ɛ
(Maki 8.14-21)

5 -O -yaa 'kan zii' bhla 'la ba -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, 'bluu 'sile- ɔnia Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpee.
6 Zesu pe -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele. 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke Farizi mu 'ɛ 'pegee Saduse mu 'ɛ -waa' 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ 'ɛ -e 'ka 'yini-.»
7 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa pele 'sanle -o 'gbu 'kpee dɔɔ: «'Bluu 'sile- 'la ɔnia -kɔɔ' 'kpee -e 'bhɛɛ- ma -janwo' zii' bhe.»
8 Zesu -o 'kpeejan- 'ɛ dɔle, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'E! Mɛɛ mu, -mɛle ɔkla 'ka -o 'ka 'kpeelɛdan 'zi 'bhɛ gbɛɛn-ɛɛ 'ke 'kaa pe dɔɔ 'ka 'laa

'bluu 'la 'silɛ- 'bhɛla- -zayi' 'ŋ -janwo' zii' 'bhɛ gbɛɛn- bhe ɛɛ? 'Kaa- 'kpaleya 'ɛ -yoo 'fiɛntrɔnnɛ 'dɛ!

9 'Ka 'laa 'bhɛ 'yimalɛ -li ɛɛ? 'Ŋ 'bluu 'soo 'la takaan- kplokplo mɛɛ 'waa 'soo 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ka ciɛ -nɛ ɲyan yɛkɛ- 'la ɲpaa -o blaan 'bluu kpu mu 'ɛ 'le, 'bhɛ -za 'ɛ -gwa gban -gun 'ka 'kpee ɛɛ?

10 'Bhɛɛ- 'ŋ 'bluu 'srwaplɛ- 'la takaan- mɛɛ 'waa yiziɛ 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'ka ciɛ -nɛ ɲyan yɛkɛ- 'la ɲpaa -o blaan 'bluu kpu mu 'ɛ 'le, 'bhɛ -za 'ɛ -gwa gban -gun 'ka 'kpee 'ezin- ɛɛ?

11 'Ka 'laa 'yimalɛ dɔɔ 'naa -yaa -we 'zi 'bluu -zeze 'gbu 'le. -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele! 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke Farizi mu 'ɛ 'pegee Saduse mu 'ɛ -waa' 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ 'ɛ -e 'ka 'yini.»

12 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -yi- male dɔɔ yaa pelɛ -o ni 'kaa -woo -yrɛkpa' -o 'gbu ba 'elrele 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ -zeze 'gbu ma, 'duŋ- -e -yaa pe 'zi -o ni dɔɔ -woo 'gbu 'kun 'elrele Farizi mu 'ɛ 'pegeeSaduse mu 'ɛ -waa' mɛɛ daangbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'bhɛɛ- ma.

Piɛri pe kpataakpa 'kaa Zesu -o 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'ɛ 'le

(Maki 8.27-30; Luki 9.18-21)

13 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele- 'klɛɛn 'la -yoo Sezare Filipu -wa 'ɛ -din 'bhɛ 'yi. -O bhɔle 'bhɛ ɲnɔɔ, 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛ mu 'ɛ -woo Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'kun zii' mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -dela -le ɛɛ?»

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa -lɛkunle -a ni dɔɔ: «Mɛɛ 'ke mu pe dɔɔ 'yoo- 'ke Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'le, 'bhɛɛ- -a 'ke mu pe dɔɔ Eli -le 'e 'le, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' mu pe 'ezin- dɔɔ 'ke 'yaa klɛlɛ Zeremi 'le, 'yoo- 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ do 'le.»

15 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Bhɛɛ- 'ka mu 'gbu 'lɛɛ-, 'ka mu pe 'ŋ ma 'nale- ɛɛ?»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Simɔ Piɛri 'a 'lɛkunle 'a ni dɔɔ: «'Yoo- 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- 'le, -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma, 'bhi -le 'ke -a Gbe 'ɛ 'le.»

17 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni 'tɛ dɔɔ: «Zonasi gbe Piɛri, 'yaa- pɛ -yinra'! -Amasrɔyi 'e wlan ma jan 'la ɲwoa bhe, bhaaplɛŋ 'kedo- 'kpɔ laa 'bhɛ 'kpalɛ- 'e 'lii, 'ke yaa 'e go 'ŋ Dɛ 'la -yoo laanima 'bhɛ do -kplɛn ba.

18 'Bhɛɛ- 'mi pe 'e ni dɔɔ: -Woo 'e sii Piɛri, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ vlɛ, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi nu 'ke mɛɛ 'la zan mu 'mu ɲkpaa 'mi 'yi 'mu -lɛdo' 'ɛ gaan bɔlɛ vlɛ 'la ta, 'bhi -le 'bhɛ 'le. 'Ali- ga 'fuu 'laa nu 'sɔlɛ- 'bhɛ ta.

19 'Ŋ nu laanima -bh- leŋgbeya -wa 'ɛ 'gborobhɛ mu 'ɛ gbɛkpalɛ 'e 'kɔɔ-: 'Kee pɛ 'la 'yrela- 'trɛ ta -gɛ, -o nu 'bhɛɛ- 'yrelɛ- laflɛ' 'yi; 'duŋ- 'kee- pɛ 'la 'ploola- 'trɛ ta -gɛ, -o nu 'bhɛɛ- 'ploolɛ- laflɛ' 'yi 'ezin-.»

20 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'lɛmazɔnle dɔɔ waa pelɛ mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ ni 'kaa 'yoo- 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

Zesu -o -a dɛza 'pegee -a bweza gale ba 'ɛ 'mu 'lɛɛjanwo 'zi

(Maki 8.31–9.1; Luki 9.22-27)

21 -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, Zesu 'a 'lɛɛ za mu 'ɛ ma janwole -saan kpataakpa -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni, 'ke -ya pe -o ni dɔɔ: «-A -lɛdulale -o -Waanbhaa 'kɔɔ 'ke 'ŋ ge Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'pegee *'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ, 'bhɛɛ- *'Toŋ daan mu 'ɛ, -o -yrɛnkpa' 'mi ta 'ebebele 'bhɛ nɔɔ. 'Bhɛɛ- -o nu 'ŋ dɛlɛ 'tɛ, 'duŋ- 'ŋ nu bwelɛ gale ba 'ŋ gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma.»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri Zesu 'siile mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ -gɔma', 'bhɛɛ- 'kee- -lale' 'sanle Zesu ta dɔɔ: «Bhaa 'bhɛ 'kan 'e ma 'egbɔɔnle, Mɛɛzan! 'Yooye- 'bhɛ -za 'lɛɛ-, yaa nu 'tɛnlɛ- 'e ma -titi!»

23 'Duŋ- Zesu 'e 'lɛklale Piɛri ta, 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'E 'pleŋgo- 'ŋ ma 'egbɔɔnle, -Setran'! 'Yoo- 'ŋ baayrɛ -la -glin 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -amasrɔyi 'e 'kpeejan- mu 'ɛ waa da -Waanbhaa' ba, 'duŋ- -woo bhaaplɛŋ 'kpeejan- mu -la -le.»

24 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -e klɛ 'ŋ zi mi 'le, -ya niigo -a 'gbu 'si -ɛ 'yi 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -e dɔ -yrɛnbhlele la, 'ke 'bhɛ kla, 'bhɛɛ- 'bhɛ zan nu dɔ 'ŋ zi.

25 -Ayile, 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -ya 'gbu 'si 'ɛ go -za 'yi, 'bhɛ zan nu bloolɛ 'bhɛ si 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ la zan 'e zru -gwa -a 'gbu 'si 'ɛ ni 'mi -zayi', 'bhɛ zan nu 'bhɛ si 'ɛ 'srɔɔwo gbɛ drɛɛwolɛ.

26 'Ke mɛɛ do 'trɛ ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'srɔɔwoa-, 'bhɛɛ- 'ke yaa -Waanbhaa ba bole -yrɛ -si 'ɛ -srɔɔwolɛ, 'bhɛ 'trɔn- kla -a ma -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ke bhaaplɛŋ do -bloola -a 'gbu 'si 'ɛ 'yi, -e sɔ -a tagbawole -mɛla -le 'bhɛɛ- -ya -srɔɔwo' gbɛ drɛɛwo ɛɛ?

27 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'pegee -mlɛkɛ' mu nu nulɛ yi do ta -a Dɛ a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- mɔkpɛn' do do -za yɛkɛ- 'la kla, -e nu 'bhɛɛ- wlata za nalɛ -o 'kpɛn do do ni.

28 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni kpataakpa 'kaa mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o -gɛ -zɔn, -o 'ke mu laa nu galɛ 'sani- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nule- pleŋ- 'bhii- -bhleŋgbe do.»

17

Zesu 'a dɔgbɛya 'ɛ mabɔɔla

(Maki 9.2-13; Luki 9.28-36)

1 'Bhɛ blaan -yrekpaa' 'srwado- mi ma, 'ke Zesu Piɛri 'bhɛɛ- Zaki 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- Zaan 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -o mɛɛ yiziɛ 'kpɔ gele- mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ -gɔma' vlɛ gɔɔn 'trole- do 'wiiŋ-.

2 'Bhɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke Zesu
'a dɔgbɛya 'ɛ mabɔɔle -o
-yrɛ ma: -A wlɛyi' 'yaa- -bhi
'zi 'bhii- -yretɛ' 'bhigbɛya,
'bhɛɛ- -a ta dunɛ- mu 'ɛ
'fleela- 'epu -yrayrale 'bhii-
'tɛbhile gbɛɛn-.
3 'Bhɛɛ- 'woo- Zesu a
-klaŋlanɛ yaga 'ɛ -woo
-yrɛkpale 'tɛ, 'ke -o Moizi
'pegee Eli 'yele Zesu -din, 'ke
'mu -o -balo klɛ 'zi Zesu 'le.
4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a
'pele Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan,
'o klɛlawoa -gɛ bhe 'bhɛ
'lrela-. 'Kee- -swa 'e ni, 'ŋ
'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ 'kpaanɛ
yaga dɔ -gɛ: 'Bhi a pɛ do,
Moizi a pɛ do 'bhɛɛ- Eli a pɛ
do.»
5 -E -yaa 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii'
'waati 'la ba, 'ke laflɛ' -gblɛn
'fleele- 'pu do nule- 'kpalɛ-
-o ta, 'bhɛɛ- 'ke -o -weli' do
male- 'bhɛ laflɛ' -gblɛn 'ɛ 'yi
dɔɔ: «'Ŋ Gbe 'la 'ke -a -za
sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle 'yele- -gɛ,
'yele- 'ŋ zrukpalaa 'egbɛnɛle
'ezin-, -ka 'ka 'trɔnkpa -a
wojan mu 'ɛ la 'elrele.»
6 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ
-o 'bhɛ -weli' 'ɛ 'male-, 'ke
-o baale' -o zru ta 'trɛ ma
-gblaan 'ɛ 'kɔɔ.
7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu
'e 'mabɛɛnle -o -din, 'bhɛɛ-
'ke -ya gbɛ yanle- -o ma 'ke
-ya pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa
-gblaanlɛ', -ka 'ka 'wlɛn-.»
8 'Bhɛɛ- -woo ŋgblo
-lawlɛnle 'tɛ, waa -bhɛɛke'
'yelɛ- 'ke yaa 'e go Zesu do
-kplɛnnɛ' ba.
9 -O zina bhla 'ɛ zi vlɛ
gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'ke Zesu -o
-lɛmazɔnle- dɔɔ: «'Ka pɛ 'la
ya bhe, 'ka 'laa 'bhɛ 'pelɛ-
mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni 'sani-
Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ bwele pleŋ-
gale ba.»

Zesu 'pegee -yaa'
-klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo -balo
klɛ 'zi Eli ta

10 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ
-wa -lrɔkpaa dɔɔ: «-Mɛle
-kla 'bhɛɛ- 'Toŋ daan mu
'ɛ pe 'kaa -Waanbhaa' 'lɛla
janwo mi Eli -le nu nulɛ
Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ 'ɛ 'lɛɛ
'elwale 'pe ɛɛ?»
11 Zesu pe -o ni dɔɔ: «Wlan
-le 'bhɛ 'le, Eli nu nulɛ pɛ
mu 'kpɛn 'lɛmagaanlɛ 'el-
wale 'pe.
12 'Duŋ- 'mi pe 'ka ni dɔɔ
Eli nwa gban, 'bhɛɛ- mɛɛ
mu 'ɛ waa -a madɔlɛ, 'bhɛɛ-
-za yɛkɛ- 'la klɛle swa -o
ni -o 'bhɛɛ- kla -a ni. -O
-yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn -kpaa
-a ta. 'Bhɛ klɛgbɛya do
'ɛ 'yi, mɛɛ mu 'ɛ -o nu
-yrɛnkpalɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ
'gbu ta 'bhɛɛ- gbɛɛn-.»
13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa'
-klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -yimale
dɔɔ -e -yaa -we 'zi 'ke Mɛɛ
Wiiŋfɛ' Mi Zaan -la -le.

Zesu -sɔɔnsɔɔndɛ -nɛ do
-bheela
(Maki 9.14-29; Luki 9.37-
43)

14 -O bhɔle -zamaa' 'ɛ -din
bhla 'la ba, 'ke mɛɛ do nule-
baalɛ 'bhɛ 'kpɔ ta Zesu 'lɛɛ,
'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ:
15 «Mɛɛzan, 'ŋ 'nɛ 'ɛ
'yrɛnkla 'e ma. -Sɔɔnsɔɔn
-o -a -yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ
-sɔɔnsɔɔn 'ɛ balaa' 'a ta, -ya
bɔ 'waati 'ke ba 'tɛ 'yi, 'bhɛɛ-
'waati 'ke ba 'ezin- -ya balaa'
-yi ba.

16 'Ŋ ɔnwa 'kɛle- 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- -a -bheele'.»
17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'E! Mɛɛ mu, 'ka mu 'la 'ka 'laa 'ka kpa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'ka mɛɛ 'kpee 'yɔɔ- mu. -A -vinbwa 'waati 'wɛɛ- 'bhɛɛ- 'ŋ bo 'ka 'pleŋ- ɛɛ? 'Waati 'wɛɛ- -le ɔbwa, 'bhɛɛ- 'ŋ nu yanlɛ 'ka 'kwe 'sile- 'ɛ 'le ɛɛ? -Ka nu -nɛ 'ɛ 'le 'ŋ ni -gɛ doo!»
18 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'yranle 'yee- 'zina 'ɛ zi, 'kee- gole- -nɛ -zwannɛ 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'bheele 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe.
19 'Bhɛ 'ɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o nule- -a -din mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ -gɔma', 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle ɔkla 'bhɛɛ- 'o mɔɔ laa 'sɔlɛ- 'yee- 'zina 'ɛ -gbinle' -nɛ 'ɛ zi ɛɛ?»
20 Zesu 'a 'lɛkwan- -o ni dɔɔ: «'Ka gbɛ laa 'sɔlɛ- -a -gbinle' ta, -amasrɔyi 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -Waanbhaa' 'yi 'egbɛnɛle. 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'ke 'kaa- 'kpa- leya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ -o bi 'bhii- mutaadi bhɛ do gbɛɛn-, 'ali- 'ka nu a pelɛ vlɛ gɔɔn 'lɛɛ- ni dɔɔ -e -yro -a gbaanyrɛ 'ɛ 'lɛɛ- ɔnɔɔ, 'bhɛɛ- -e ge gbaan laale, -e nu 'bhɛ 'kpɛn klɛlɛ 'ka 'weli- ta. 'Bhɛɛ- 'ka -bali 'laa nu wolɛ -za 'kedo- 'kpɔ klɛle ma.»
21 ['Duŋ- 'zina -glɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ 'laa sɔ gole- mɛɛ zi, 'fɔke 'ka 'ka 'seriwoa -Waanbhaa' ni 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'suŋwlaa-.]

Zesu -o -a dɛza 'pegee a bweza gale ba 'lɛɛjanwo gbɛ drɛɛwo 'zi 'ezin-
(Maki 9.30-32; Luki 9.43-45)

22 -Yrekpaa' do, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'klale- -yaa 'eke- ba Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-O nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lɛnalɛ mɛɛ mu ni,
23 'bhɛɛ- 'mu nu -a dɛlɛ, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma, -e nu bwelɛ gale ba.» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke wisi' -gbɔɔ dɔle- -o -yrɛ ta.

-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ma 'nisra gbawoza

24 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o bhɔle Kapɛnɔmu -wa 'ɛ ta, 'ke *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔla 'nisrakun mu 'ɛ -woo mabɛɛnle Piɛri -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'lrɔkpale dɔɔ: «'Kaa- pɛ Daan mi 'ɛ 'bhɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ma 'nisra 'ɛ gbawo taa- yaa -a gbawo ɛɛ?»
25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele dɔɔ: «-Aani', -ya gbawo.» Piɛri -yaa zan wlalɛ 'fɛ 'ɛ ɔla, 'ke Zesu 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi 'kpee ma -de mu 'gbu -le 'nisra gbawo 'drun- yan 'lɛɛ- 'yi -bhleŋgbe mu 'ɛ ni ɛɛ? -Wa 'nɛ mu taa- 'cie mu ɛɛ?»
26 Piɛri 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Cie mu -le -a gbawo.» -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «-Wa 'nɛ mu laa -o 'yee- 'nisra 'ɛ gbawo mu 'le bi.
27 'Duŋ- 'waa -a zi 'bhii- 'o klɛ -o baapɛ mu 'le -za 'yɔɔ- 'yi. 'Bhɛla- -zayile, ge wɛyi- 'ɛ 'lɛ ma, 'bhɛɛ- 'yaa-

'duŋleŋ 'ɛ blin -yi 'ɛ ba, 'kee-kaa ◻lwa mi 'la ◻kwan 'bhɛ -glaan', 'bhɛɛ- 'ya kun. 'Bhɛ blaan, -a -lii 'ploo-, 'bhɛɛ- 'e nu -gɔli' 'taŋbha do yelɛ -a -lii; 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha do 'ɛ 'bhɛ -le nu 'sɔlɛ- 'o mɛɛ plɛ a pɛ 'nisra 'ɛ gbawole. -A 'si 'bhɛɛ- 'e ge 'mi 'pegee 'bhi a 'nisra 'ɛ gbawolɛ 'kɛle-.»

18

Mɛɛ 'la zan gblaan -yiya' mɔkpɛn' ni -Waanbhaa' a -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta

(Maki 9.33-37; Luki 9.46-48)

1 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'nule -a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «-De 'gbu -la gblaan 'yiya- mɔkpɛn' ni laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta ɛɛ?»

2 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ do 'siile, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ dulale -o pleŋ-,

3 'bhɛɛ- 'ke -ya pele dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'ke 'ka 'laa 'ka 'taawogbɛya 'ɛ niinalɛ, 'bhɛɛ- 'ka klɛ 'bhii--nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu gbɛɛn-, 'ka 'laa nu gelɛ -titi laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.

4 'Bhɛla- -zayile, 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu mavɛɛla, 'bhɛɛ--e -kla 'bhii- -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'lɛɛ- gbɛɛn-, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -la gblaan nu -yiyalɛ mɔkpɛn' ni laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.

5 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -nɛ do 'kpɔ 'cieya-◻kla 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi' 'bhii- -nɛ 'lɛɛ- gbɛɛn-, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'mi 'gbu -la 'cieya- ◻kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe.»

'Ploole- -za mu 'la -o mɛɛ bɔ -za 'yɔɔ- 'yi 'mu ma.

(Maki 9.42-48; Luki 17.1-2)

6 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «-Nɛ mu 'la -woo ◻kpaa 'mi 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan -o do 'kpɔ -balaa' -za 'yɔɔ- 'yi, 'ke -o vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ do -yrela bi 'bhɛ zan 'ɛ bhlɔ ma, 'bhɛɛ-'ke -o -ja -a blinlɛ wɛyi- ba, 'bhɛ mabhaa -yaa nu bhɔlɛ 'bhɛ zan 'ɛ ma.

7 -Klɔlɔɔ' -o 'drunyan 'yi mu 'ɛ ma -waa' mɛɛ mu baaza -za -yɔɔ' mu 'yi 'bhɛ -zayi'. Mɛɛ mu baaza 'ɛ -za -yɔɔ' 'ɛ 'yi, -saawole laa -o 'bhɛ ma. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan klɛ mɛɛ -bhɛɛke' mu baapɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi, -klɔlɔɔ' -o 'bhɛ zan ta.»

8 «'Kee- ◻kla 'e gbɛ do -la -zayi' oo, 'kee- ◻kla 'e gaan do -la -zayi' oo, 'bhɛɛ-'e baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -o takan', 'bhɛɛ- -o blin 'e ma 'egbɔɔnle. 'Kee -ja 'e gbɛ do 'pegee 'e gaan do 'le -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ, 'bhɛ mabhaabhɔ 'e ma, 'ke -woo 'e -blinna 'e gbɛ plɛ 'pegee 'e gaan plɛ 'le 'tɛ 'la yaa lii -titi 'bhɛ 'yi.

9 'Bhɛɛ- 'kee- 'yrɛbhɛ- do -le 'a 'wla zii' 'e zi 'bhɛɛ-'e baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -a -yro 'bhɛɛ- -a blin 'e ma 'egbɔɔnle. 'Kee -ja 'e 'yrɛ gbɛ do 'le -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ 'bhɛ mabhaabhɔ 'e ma, 'ke -woo 'e -blinna -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi 'e 'yrɛbhɛ- plɛ 'ɛ 'le.»

-Bhlaa do 'la ◻nia 'bhɛ ma

-gɔɔn

(Luki 15.1-7)

10 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'kooko- 'ka 'laa 'woo--nɛ, 'fiɛntrɔnnɛ mu 'la bhe -o do 'kpɔ mavɛɛ; -amasrɔyi -waa' -mlɛkɛ' mu 'la -woo laanima -o dulale -o yikpɛnta 'ŋ Dɛ -yrɛ ⍰la.

11 -Amasrɔyi Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ⍰nwa mɛɛ 'la zan mu nile -yaa, 'mu 'la go zayi' -za 'yi.»

12 «'Bhɛɛ- 'ka mu pe 'naleɛɛ? 'Ke -bhlaa -kɛmɛ (100) do -o mɛɛ do 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -a do 'kpɔ ⍰nia -o ba, yaa nu -a -vin mia yiziɛ bhɛ vu ta 'srwayiziɛ 'ɛ 'tolɛ- vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- -e ge -a do 'kpɔ 'la ⍰nia 'bhɛ ziglinlɛ ɛɛ?

13 'Kee- 'yee- -bhlaa do 'la ⍰nia 'bhɛ ⍰ya, 'mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'bhɛ nu -a zrukpaalɛ 'egbɛnɛle 'ke 'bhɛ kan -a -vin mia yiziɛ bhɛ vu ta 'srwayiziɛ 'la 'mu 'laa 'nilɛ-'mu ta.

14 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo laanima yaa- zi 'bhii- 'woo- -nɛ mu 'la bhe -o do 'kpɔ ni -o ba.»

Nɛɛnɛ- ma do mu 'eke- a -sroma yan gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

15 «'Kee nɛɛnɛ- do -za 'yɔɔ-do ⍰kla 'e ni, ge -a ba, 'bhɛɛ-'ka mɛɛ plɛ 'pleŋ-, 'e -yaa' -za 'yɔɔ- 'ɛ zrɔn -a ni. 'Ke -ya 'trɔnkpaa- 'e 'wojan- 'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- 'kee- -yaa' -za 'yɔɔ- 'ɛ -dwa, 'e nu 'e nɛɛnɛ- 'ɛ bɔ gbɛ drɛɛwolɛ -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta.

16 'Duŋ- 'ke yaa dɔlɛ a -la 'ke -ya 'trɔnkpa- 'e 'wojan-'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- 'ke yaa -yaa -za 'yɔɔ- 'ɛ dɔlɛ, 'kee- ⍰kla mɛɛ do 'le oo, 'kee- ⍰kla mɛɛ plɛ 'le oo, 'mu 'sii-, 'kooko-'ka 'ka 'pleŋza- 'ɛ yan mɛɛ plɛ 'pegee mɛɛ yaga -yrɛ ma 'bhii- 'ka 'srɛ mu 'le.

17 'Duŋ- 'ke yaa dɔlɛ a -la 'ke -ya 'trɔnkpa- 'mu 'wojan-'ɛ ⍰la, -a pe 'kaa- Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'yrɛ ma 'ezin-; 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ke yaa dɔlɛ -a -la 'ke -ya 'trɔnkpa- 'mu 'wojan- 'ɛ ⍰la, 'bhɛ zan 'ɛ klɛ 'e 'yrɛ 'yi 'bhii- mɛɛ 'la zan laa -Waanbhaa' dɔ, 'bhɛɛ- -a 'kun 'bhii- 'nisrakun mi do gbɛɛn-.

18 «'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: 'Ke 'ka pɛ 'oo pɛ 'la 'yrela- 'trɛ ta -gɛ, -o nu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'yrelɛ- laanima laflɛ' 'yi 'ezin-. 'Bhɛɛ- 'ke 'ka pɛ 'oo pɛ 'la 'ploola- 'trɛ ta -gɛ, -o nu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'ploolɛ- laanima laflɛ' 'yi 'ezin-.»

19 «'Mi pe 'ka ni 'ezin- wlan 'ɛ ni dɔɔ 'ke 'ka ba mɛɛ plɛ ⍰kpaa do ma 'trɛ ta -gɛ pɛ do 'la -yrɛwo' zayi' -waa' 'seri 'yi, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo laanima 'bhɛ nu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'nalɛ- -o ni.

20 -Amasrɔyi, 'kee- ⍰kla mɛɛ plɛ oo, 'kee- ⍰kla mɛɛ yaga oo, 'ke -o ⍰klaa 'eke- ba 'mi 'tɔ 'ɛ 'yi 'ŋ nu klɛlɛ -o pleŋ-.»

'Eke- a -sroma 'yanle-

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'nule Zesu -din, 'bhɛɛ-'kee- 'bhɛ ⍰lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, yi 'oo yi 'ke 'ŋ nɛɛnɛ- do bole -o -za 'yɔɔ-klɛle ma 'ŋ ni, 'ŋ sɔ -yaa' -za 'yɔɔ- 'ɛ -sroma 'yanle gaan -wɛɛ' -a ma ɛɛ? 'Ŋ -yaa'

-sroma 'yan gaan 'srwaplɛ--a ma ɛɛ?»
22 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'Yooye-, 'naa 'pelɛ- 'e ni dɔɔ 'e -yaa' -za 'yɔɔ- 'ɛ -sroma 'yan gaan 'srwaplɛ- 'kpɔ, 'duŋ- 'mi pe 'e ni dɔɔ -yaa' -za 'yɔɔ- 'ɛ -sroma 'yan gaan mia yaga 'bhɛ vu -lɛdulayrɛ 'srwaplɛ-.
23 'Bhɛla- -zayile, 'mi pe 'ka ni 'ezin- dɔɔ laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'pwɛle- -o 'ke -bhleŋgbe do a -za -le: 'Yee- -bhleŋgbe 'ɛ 'yaa- -a zi 'bhii- -yaa' ca mu -yaa -yaa' yewonɛ mu 'la ma, -e 'bhɛ ca mu 'ɛ 'liidɔ-, 'bhɛɛ- 'mu 'bhɛ ca mu 'ɛ gbawo -a ni.
24 -E 'bhɛ ca za mu 'ɛ zisanle, 'ke -o nule- -yaa' 'fa la yewonɛ 'ɛ do 'le -a ni. -Yaa' 'mliyɔn -bebe ca -yaa 'bhɛ ma.
25 'Duŋ- 'bhɛ ca 'ɛ gbawo -gɔli' 'laa -yaa 'bhɛ yewonɛ 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛla- -yile, a zan pe dɔɔ 'bhɛ -o 'yee- gɔnle-'bhii lu do, 'bhɛ 'pegee -a na oo, -a -nɛ mu oo, 'bhɛɛ- -a 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn, -yaa' ca 'ɛ gbawopɛ 'le.
26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee-yewonɛ 'ɛ baale' -a 'kpɔ ta -a zan 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'kee--sromabɔle 'bhɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ Zan, 'e zrubakpala 'ŋ zi, 'ŋ nu 'yaa- ca 'ɛ 'kpɛn gbawolɛ 'e ni!›
27 -Ayile, -a -yrɛnklale -a zan ma, 'ke 'bhɛ -yaa' ca gbawoza 'ɛ 'saawole, 'bhɛɛ-'ke 'bhɛ 'ploole -a ma.»
28 «'Duŋ-, 'yee- yewonɛ 'ɛ 'e 'pwɛle- -a zan ba 'fɛ 'ɛ la, 'ke -a -lɛpale -yaa' yewoyɔɔn 'ɛ do 'le. Yaa denie -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ do ca 'la 'yaa-'bhɛ ma bhe, -e 'bhɛ kwan 'bhɛ blina-, 'bhɛɛ- -e -yaa zan 'bhɛ -dewolɛ, 'bhɛɛ- -e pe 'bhɛ ni dɔɔ: ‹'An ca 'la -yoo 'e ma -a gbawo 'ŋ ni!›
29 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -yaa' yewoyɔɔn 'ɛ 'bhɛ baale' 'bhɛ 'kpɔ ta -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -sromabɔle -a ni dɔɔ: ‹'E zrubakpala 'ŋ zi, 'ŋ nu 'yaa-'ɛ gbawolɛ 'e ni!›
30 'Duŋ-, 'yee- laa dɔlɛ 'bhɛ la; -ayile 'ke -ya yewoyɔɔn 'ɛ bɔle- -kaso 'yi 'sani- 'ke 'bhɛ yan -yaa' ca 'ɛ gbawolele.
31 -Yaa' yewoyɔɔn -vin mu 'ɛ 'mu 'a klɛgbɛya 'ɛ 'yele-, 'ke 'mu 'mu 'wlɛyisriwole -a -la gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ 'mu ma. 'Bhɛɛ- 'ke 'mu gele- 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnlɛ -o -kuŋlii 'ɛ ni.
32 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o -kuŋlii 'ɛ 'bhɛ 'yee- yewonɛ 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele -a ni dɔɔ: ‹Mɛɛ 'kpee 'yɔɔ-! 'Mi 'yaa- ca mu 'ɛ 'kpɛn mazatwa 'e -sroma 'la bwa 'ŋ ni 'bhɛ -zayi'.
33 'Bhi 'yrɛnklaa- 'mi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'e yewoyɔɔn 'ɛ 'yrɛn 'yaa- sɔ 'klale 'bhi ma 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.›
34 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, -a -kuŋlii 'ɛ zruplii- gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'kee- 'yee- yewonɛ 'ɛ 'kpale mɛɛ 'la zan mu -yaa nu -yrɛnkpalɛ -a ta -kaso 'yi 'mu 'kɔɔ, 'sani- -e yan -yaa pɛ ca 'ɛ 'kpɛn gbawole 'le.
35 «'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo laanima, -e nu 'ka 'kunlɛ- 'eyɔɔle 'bhɛɛ- gbɛɛn-, 'ke 'ka 'kpɛn do do laa 'eke-

a -sroma 'yanlɛ- 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le.»

ZESU -O GE 'ZI ZERUZALƐMU

19

Gwlɛnna yaa- 'kanza- (Maki 10.1-12)

1 Zesu 'yanle- 'bhɛ jan mu 'ɛ 'wolele, 'kee- gole- Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- gele- Zude 'klɛɛn gbɛ do 'la -yoo Zrudɛn yue 'ɛ 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta 'bhɛ 'yi.

2 'Bhɛ ⍰nɔɔ bhe 'ezin-, 'ke -zamaa' 'srɛ mu dɔle- -a zi; 'bhɛɛ- 'kee- 'mu a gadɛ mu 'ɛ bheele'.

3 'Bhɛ yrɛ 'ɛ ⍰nɔɔ bhe, 'ke Farizi mu 'ke mu nule- -a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale -jan bhee bɔ zayi' -a -lɛɛ dɔɔ: «-Kɔɔ' a 'toŋ 'ɛ ta, mɛɛ do sɔ 'ploole -a na ma 'ke 'bhɛ -za 'tɔle- -za ⍰kla ɛɛ?»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka 'laa -jan 'lɛɛ- 'bhɛ tapelɛ -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi ɛɛ? -E pe 'kaa: *‹'Drunyan zisan' bhla 'ɛ zi, -Waanbhaa' 'gwlaan- 'pegee le ⍰kla;›*

5 'bhɛɛ- -e pe dɔɔ: *‹'Bhɛla- -zayile 'gwlaan- nu golɛ -a dɛ 'pegee -a nɛɛ -din, 'bhɛɛ- -o 'pegee -a na nu 'kpalɛ- do ma, 'bhɛɛ- -o mɛɛ plɛ nu klɛlɛ mɛɛ do 'kpɔ 'le.›*

6 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, waa nu klɛ -li mɛɛ plɛ, 'duŋ- -o nu klɛlɛ mɛɛ do 'kpɔ -la -le. -Waanbhaa' pɛ plɛ 'la ⍰kpaa 'eke- ma do, -yoo 'ke -za 'le 'ke bhaaplɛŋ 'laa -o go 'eke- ma.»

7 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke *Farizi mu 'ɛ -o Zesu ⍰lrɔkpale 'kaadɔɔ-: *«-Mɛle ⍰kla 'bhɛɛ- *Moizi 'a ⍰pia dɔɔ 'ke mɛɛ do -o -a zi 'bhii- -e gwlɛnna yaa- 'kan 'yee- 'pegee -a na pleŋ-, -e 'bhɛ 'sɛwɛ 'kpa -a na 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -e ploo 'bhɛ ma ɛɛ?»*

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ka zru -yɔɔya' -la ma, 'bhɛɛ- Moizi 'a ⍰pia 'ka ni 'ka 'ploo- 'ka 'na mu 'ɛ ma; 'kebhlaale, 'drunyan zisan' bhla 'ɛ zi yaa -yaa 'bhɛ gbɛɛn- -gee'.

9 'Duŋ- 'mi pe 'ka ni dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la zan na laa gwlɛn -glinlɛ', 'ke 'bhɛ zan 'ɛ 'ploola- 'bhɛ 'na 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- le -bhɛɛke' 'yalaa-, 'bhɛ zan 'ɛ -e -yanbhɔɔya -la ⍰kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe.»

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa pele- -a ni dɔɔ: «'Ke 'gwlaan- do 'pegee -a na pleŋza -o 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe, -trɔn 'laa -o gwlɛnna yaale 'ɛ ma.»

11 -Ayile, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni 'kaa: «Mɔkpɛn' 'laa sɔ dɔle- 'bhɛ -jan -glɔɔn 'lɛɛ- ⍰la, 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' 'bhɛ 'seŋ ⍰naa mɛɛ mu 'la zan mu ni, 'mu -la ba.

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'ke mu laa sɔ le 'sile, 'bhɛ -za 'ɛ -daa -a 'san -o ya yi ma. -A 'ke mu laa sɔ le 'sile, -amasrɔyi -woo 'gwlaan- -trɔ mu 'le. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'ke mu 'ezin-, waa dɔ -a ⍰la 'ke -o -le si laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'bhɛ -za 'yi. 'Ke mɛɛ 'la zan sɔ -jan 'lɛɛ- 'yimale -ya -yima'!»

Zesu -o -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu

'ɛ 'dumawo zii'
(Maki 10.13-16; Luki 18.15-17)

13 Mɛɛ 'ke mu -nwa -nɛ 'ke mu 'le Zesu ni, 'kooko- -ya gbɛkpa' 'mu ma, 'bhɛɛ- -ya 'seriwo 'mu ma. 'Duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yranna- 'bhɛ zan mu 'ɛ zi.
14 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Kaa 'to 'ke -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ nu 'ŋ ba, 'ka 'laa 'bhɛ 'saawolɛ -o 'kɔɔ dɔɔ waa nulɛ 'mi ba. -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu -o 'bhii- -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'lɛɛ- gbɛɛn-, 'wole- nu gelɛ laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.»
15 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'e gbɛ 'kpale 'woo- -nɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- gele- yrɛ -bhɛɛke' do ɓnɔɔ.

-Naflo zan -zwannɛ do a -za
(Maki 10.17-31; Luki 18.18-30)

16 Mɛɛ do 'e 'mabɛɛnna Zesu -din, 'bhɛɛ- -ya ɓlrɔkpaa dɔɔ: «'O Daan mi, 'ŋ sɔ -mɛ za -lrele' 'gbu -la klɛle-, 'bhɛɛ- 'ŋ -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o -a ma 'bhɛ 'srɔɔwo- ɛɛ?»
17 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni 'kaa: «-Mɛle ɓkla 'bhɛɛ- 'yoo- 'ŋ ɓlrɔkpa' zii' -za 'wlan za ma ɛɛ? -Waanbhaa' do -kplɛn -le 'ewlanle. 'Ke 'ya ɓpia -e gele- bole -yrɛ ma -si yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun.»
18 'Yee- mɛɛ pe Zesu dɔɔ: «'Toŋ mu 'ɛ -dele ɛɛ?»

'Bhɛɛ- Zesu 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ 'woo- 'toŋ mu 'ɛ 'wole- -gɛ: *«'Yaa mɛɛ dɛlɛ; 'yaa -yanbhɔɔya klɛlɛ, 'yaa -faan- wolɛ, 'bhɛ 'pegee 'yaa bhla 'kpalɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ma;*
19 *'bhɛɛ- 'yee dɛ 'pegee 'e nɛɛ -lɛdɔ' -a ma; 'bhɛ 'pegee 'e -vindo' mi -za 'sɔ 'e ni 'bhii- 'e -za sɔ 'e 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»*

20 'Duŋ- 'yee- -zwannɛ 'e pe Zesu ni 'kaa: «'Ŋ 'bhɛ 'toŋ mu 'la bhe 'mu 'kpɛn 'klɔsikwan gban, 'ŋ sɔ -a -dela 'klɔsikunle 'ezin- ɛɛ?»
21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Kee 'yoo- -a zi 'bhii- 'e 'lɛsɔle klɛ, ge 'e 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn gɔn, 'bhɛɛ- -o ma -gɔli' 'ɛ 'na 'kɔɔfleŋzan mu ni. 'Kee 'bhɛ ɓkla, 'bhɛɛ- 'yaa- -naflo -bebe nu klɛlɛ laflɛ' 'yi. 'Bhɛ blaan, nu dɔ 'ŋ zi 'tɛ.»

22 'Duŋ- 'yee- -zwannɛ 'ɛ -e 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male-, 'kee- gele- -a wlɛyisriwole 'le, -amasrɔyi naflo -bebe -yaa 'kɔɔ.
23 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: -Naflo zan do gele la laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta 'dɛ.
24 'Bhɛɛ- 'mi 'a pe 'ka ni 'ezin- dɔɔ: -Naflo zan do gele laanima -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta 'bhɛ 'lale- 'yiya- 'ke 'bhɛ kan 'yɔɔnma do 'kanle- ma -mlɛsiɛnnɛ do -gluu zi 'bhɛ ta.»
25 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ, -o 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -o 'kpeelɛnile -o ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ: «-De 'gbu -le sɔ gole- -za 'yi ɛɛ?»

26 Zesu 'e 'yrɛkpale -o ta, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Bhɛ -za 'ɛ klɛ 'seŋ 'laa -o bhaaplɛŋ mu ni. 'Duŋ- -za 'kpɛn 'seŋ -o -Waanbhaa' ni.»

27 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «'E 'yrɛkpa -gɛ, 'o mɔɔ -ploola pɛ 'kpɛn ma, 'bhɛɛ- -o nwa 'e zi, 'o mɔɔ nu -mɛ -trɔn -la -srɔɔwolɛ 'bhɛ ma ɛɛ?»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: 'Ke *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'yalaa-yi -nɛ 'la ta -yaa' 'tɔbhɔ ma -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta 'drunyan drɛɛ 'ɛ 'yi, 'ka mu mɛɛ vu ta plɛ 'la 'yaa- 'ŋ zi yrɛkpɛn- nɔɔ, -o nu -bhleŋgbeya 'yaakpe- mu nalɛ 'ka 'kpɛn do do ni, 'bhɛɛ- 'ka nu Izraɛli -gbaa vu ta plɛ 'ɛ 'kitikanlɛ.

29 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan -yaa' 'fɛ mu oo, -a nɛɛnɛ-'gwlaan- mu 'pegee -a nɛɛnɛ-le mu oo, -a dɛ 'pegee -a nɛɛ oo, -a -nɛ mu 'pegee -yaa' gba mu 'kpɛn twa -a nɔɔ-'mi -zayi', 'bhɛ zan nu 'bhɛ yɛkɛ- maza -glɔɔn -kɛmɛ do -srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- -a 'ciɛn nu klɛlɛ 'ke -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛɛ- 'le.

30 'Duŋ-, mɛɛ 'la zan mu -o -zɔn zilɛɛ- mu 'le, 'mu -bebe nu klɛlɛ -zanta' mu 'le too; 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o -zɔn -zanta' mu 'le, 'mu -bebe mu nu klɛlɛ zilɛɛ- mu 'le too.»

20

-Drɔɔ gba la yewonɛ mu ma jan

1 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «Laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'pwɛle- -o 'ke gbazan do a -za -la -le. 'Yee- gbazan 'ɛ 'pwɛla- zrwan 'tutu 'ɛ zi, 'kooko- -e sɔ yewonɛ mu 'kunle, 'bhɛɛ- 'mu ge yewolɛ -yaa' -drɔɔ gba 'ɛ ta.

2 'Yee- 'pegee yewonɛ mu 'ɛ -bɛŋgwa -yrekpaa' do ta ye -sra 'ɛ 'bhɛ ma, 'bhɛ 'yaa-denie -gɔli' 'taŋbha do. 'Bhɛ 'yi 'ke -yoo winbɔle yewo yrɛ nɔɔ- -yaa' -drɔɔ gba 'ɛ 'yi.

3 'Bhɛ blaan, -yretɛbhɛ gwlɛn -wlɛn bhla 'ɛ zi, 'ke 'yee- gbazan 'ɛ ge gbɛ drɛɛwole -wa 'kpee -kpan 'ɛ ta 'ezin-, 'bhɛɛ- 'kee- yewonɛ 'bhɛɛke mu yele-: 'Mu 'laa -yaa ye 'kedo- 'kpɔ 'wo zii'.

4 -Ayile, 'ke gbazan 'ɛ -ya pele- -o ni dɔɔ: ‹'Ka mu ge 'ezin- yewo 'an -drɔɔ gba 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ nu -yrekpaa' do ta -sra 'nalɛ- 'ka ni.›

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'bhɛ yewonɛ mu 'ɛ -o gele- gba 'ɛ ta. -Yrekpaa' bhɔle, 'ke gbazan 'ɛ gele- 'ezin- -wa 'ɛ 'kpee, yewonɛ mu baan' -glin yrɛ nɔɔ-; 'bhɛɛ- -yretɛbhɛ bhlɔ bii bhla 'ɛ zi, 'ke -ya klɛle- 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi.

6 -Yretɛbhɛ baa- 'waati 'ɛ ba, 'ke gbazan 'ɛ ge gbɛ drɛɛwole 'ezin- -wa 'kpee -kpan 'ɛ ta, 'kee- yewonɛ mu 'ɛ 'ke mu yele-. 'Bhɛ klɛle 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: ‹'Kee-'san zrwanzi 'ɛ ma, 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- yromazi 'ɛ ma, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka dulale -o -gɛ 'ke 'ka 'laa ye 'kedo-'kpɔ wo ɛɛ?›

7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -wa

-lɛkunle gbazan 'ɛ ni 'kaa: ‹Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa ye nalɛ -o ni.› 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: ‹'Ka mu ge 'ezin- yewo 'an -drɔɔ gba 'ɛ ta!›»

8 «Yromazi bhɔle, 'ke gbazan 'ɛ -ya pele- -yaa' yewonɛ mu -kuŋlii 'ɛ ni dɔɔ: ‹Yewonɛ mu 'ɛ 'sii, 'bhɛɛ- -o 'kpɛn gbawo do do 'kee- san mɛɛ 'la zan mu -nwa boolazi 'mu ma, 'kee- ge 'tɛnlɛ- mɛɛ -lwa mu 'ɛ ma.›

9 Yromazi -yretɛbhɛ baa- bhla zi mɛɛ mu 'ɛ 'nule-, 'ke -o 'kpɛn do do -yrekpaa' do ta -sra -srɔɔwole.

10 'Bhɛ blaan, zrwan 'tutu zi mu 'ɛ, 'mu 'bhɛ 'yele-, 'mu 'kpee ma, 'mu -sra 'ɛ 'yaa- 'kanlɛ- boolazi mu 'ɛ 'mu a pɛ -sra 'ɛ ta. 'Duŋ- -o 'kpɛn do do -yrekpaa' do ta -sra -la -srɔɔwoa.

11 'Bhɛ mu 'bhɛ -yrekpaa' do ta -sra 'ɛ -srɔɔwole, 'bhɛ 'lalawoa -o ma, -o gbazan 'ɛ 'tɔpia- -o -lɛla'.

12 'Bhɛɛ- 'ke wa pele- dɔɔ: ‹Yewonɛ mu 'lɛɛ- 'mu nwa -yretɛbhɛ baale blaan, 'bhɛɛ- -o yewoa- 'waati sanɛ- 'gbu -la ba, 'bhɛɛ- 'yoo 'kpɛn 'sra- 'ɛ kla do. 'O mɔɔ 'duŋ- 'o -yrekpaa' do 'ɛ -gaa 'o 'trɛbhɔlele ye 'ɛ 'kɔɔ -yretɛbhɛ -bhile' 'ɛ la.›

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke gbazan 'ɛ -ya zikpale -o do ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'bhɛgwlɛn-, 'naa 'e tabh- lelɛ, 'bhi 'pegee 'mi 'laa -bɛŋgolɛ -yrekpaa' do ta -sra -la ma ɛɛ?

14 'Yaa- -sra 'ɛ 'kun -gɛ 'bhɛɛ- ge 'e ba. 'Ŋ -sra yɛkɛ- 'la 'naa- 'e ni, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛɛ- yɛkɛ- 'na mɛɛ la zan yewoa- boolazi 'bhɛ ni 'ezin-.

15 'Ke pɛ 'la klɛle -swa 'ŋ ni 'ŋ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'le, 'naa sɔ 'bhɛ klɛle- ɛɛ? Taa- 'yee -tɛɛkpa' zii' 'ŋ ma 'an wlanya 'ɛ -za 'yi ɛɛ?›»

16 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan mu -o -zɔn -zanta' mu 'le, 'mu -le nu klɛlɛ zilɛɛ- mu 'le too; 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o zilɛɛ- mu 'le -zɔn, 'mu -le nu klɛlɛ -zanta' mu 'le too.»

Zesu -o -a dɛza 'pegee a bweza gale ba 'ɛ 'wogbɛya yaga mi 'wo 'zi

(Maki 10.32-34; Luki 18.31-34)

17 Zesu 'yaa- Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta bhla 'la ba, 'kee- yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'siile 'edaŋma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ:

18 «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, -kɔɔ' gelawo zii' Zeruzalɛmu -gɛ bhe, -o nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lɛnalɛ 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'mu nu a pelɛ 'kaa -wa dɛ.

19 -O nu a -lɛnalɛ Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'mu nu 'sɔnsilɛ -a ma, 'bhɛɛ- 'mu nu -a zita zɔnlɛ 'ke gbaŋbhlɛ 'le; 'bhɛ blaan, 'mu nu a gbaanlɛ -yrigbɛɛle do ta. 'Duŋ-, -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma, -e nu bwelɛ gale ba.»

Zaki 'pegee Zaan nɛɛ 'ɛ -yoo -za do -yrɛwo' zii' Zesu ma

(Maki 10.35-45; Luki 22.25-27)

20 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zebede 'na, Zaki 'pegee Zaan nɛɛ 'ɛ, 'bhɛ 'e 'mabɛɛnle Zesu -din,

'ke -ya 'kpɔ zɛnle- Zesu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'kee- -za do -yrɛwole 'bhɛ ma.
21 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Yoo- -mɛ pɛ -la zi ɛɛ?»
-Ayile, 'ke -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «'E 'liiwli- na 'ŋ ni 'bhɛ ta dɔɔ 'kee -ja yaalɛ 'waati 'la ba 'yaa- -bhleŋgbeya yaayrɛ 'ɛ 'nɔɔ-, dɔ -a -la 'ke 'ŋ gbe plɛ 'lɛɛ- -a do yalaa' 'e gbɛyiɛ ta, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' do 'ɛ 'bhɛ yalaa' 'e gbɛkoo- ta.»
22 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ: «'Ka -o pɛ 'la 'yrɛwo zii' 'ŋ ma 'ka 'laa 'bhɛ dɔ. 'Ŋ nu -yrɛn pɛyan- do 'la 'bhɛ milɛ 'ka sɔ 'bhɛ 'mile- ɛɛ?» -Wa -lɛkwan Zesu ni dɔɔ: «-Aani'! 'O mɔɔ sɔ 'bhɛ 'mile.»
23 'Bhɛ klɛlɛ 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «Wlan -le 'bhɛ 'le, 'ŋ nu -yrɛn pɛyan- do 'la 'milɛ- 'ka nu 'sɔlɛ- 'bhɛ 'ke 'milɛ-. 'Duŋ- 'ŋ gbɛyiɛ ta yaayrɛ oo, 'ŋ gbɛkoo- ta yaayrɛ oo, 'mi 'laa -o 'bhɛ 'na mi 'le. 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' -le 'bhɛ yaayrɛ mu 'ɛ -lɛmagaanna gban mɛɛ 'la zan mu ni, -e nu 'mu 'nalɛ- 'bhɛɛ- zan mu -la ni.»
24 Zesu a -klaŋlanɛ mu -vin vu 'ɛ 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -woo zrupliile 'woo- nɛɛnɛ- ma plɛ 'ɛ ma.
25 'Bhɛla- -yile, 'ke Zesu -o 'kpɛn 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Kaa 'yaango- dɔɔ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'kpaale- -o -waa' mɛɛ mu 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- -o mɛɛ mu ŋgblo kpalaa' -o la.
26 'Duŋ-, 'ka mu laa 'bhɛ 'yansi za klɛlɛ 'ka 'pleŋ-. 'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -e klɛ 'ka ta mɛɛ gblaan 'le, 'bhɛ zan 'ɛ klɛ 'kaa- yewonɛ 'le.
27 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -e klɛ 'ka 'kpɛn 'lɛɛ mi 'le, 'bhɛ zan 'ɛ klɛ 'kaa- lu 'le.
28 'Bhɛ klɛgbɛya do 'yi bhe, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ yaa nulɛ mɛɛ mu klɛlɛ -yaa' yewonɛ mu 'le, 'duŋ- -e nwa -a 'gbu klɛlɛ mɔkpɛn' a yewonɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya 'gbu 'si 'ɛ klɛ 'ke mɛɛ -bebe tagbawo pɛ 'le -Waanbhaa' ni.»

Zesu -yrɛ 'wi mi plɛ -bheela
(Maki 10.46-52; Luki 18.35-43)

29 -O gole Zeriko -wa 'ɛ 'kpee, 'ke -zamaa' 'srɛ do dɔle- -o zi.
30 'Bhɛ nɔɔ bhe, -yrɛ 'wi mi plɛ yaale -yaa zi 'ɛ 'lɛzi-, 'bhɛɛ- 'mu 'a male 'kaa Zesu yaa- 'kan zii', 'ke 'mu -gbekanle 'ke -wa pe dɔɔ: «Mɛɛzan, Davidi 'nranɛ-, 'o 'yrɛnkla 'e ma!»
31 'Duŋ-, -zamaa' 'ɛ 'yaa- -yran 'zi -o zi dɔɔ -woo taga. 'Bhɛɛ- drɔɔn', -o -yaa -gbekan' zii' 'ezin- 'eglɔɔle dɔɔ: «Mɛɛzan, Davidi 'nranɛ-, 'o 'yrɛnkla 'e ma!»
32 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu dulale, 'ke -yoo 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ -mɛ pɛ za 'gbu -la klɛ 'ka ni ɛɛ?»
33 -Wa -lɛkwan Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, -a klɛ 'bhɛɛ- 'o 'yrɛ 'liiploo-, 'bhɛɛ- 'o yrɛ ma ye.»
34 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke -o -yrɛnklale Zesu ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ 'kpale -o -yrɛ mu

'ɛ ta. 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke -o -yrɛ 'liiploole, 'bhɛɛ- 'ke -o dɔle- Zesu zi.

21

Zesu 'wlayrɛ- Zeruzalɛmu (Maki 11.1-11; Luki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

1 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ɓbhwa Zeruzalɛmu -wa 'ɛ -din -wa 'nɛ do 'la -o -yaa 'bhɛ sii Bɛtifaze 'bhɛ ta. 'Bhɛ -wa 'nɛ 'ɛ 'yaa- vlɛ gɔɔn 'la kpɛ -la -o -yaa 'bhɛ sii ‹Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn›. 'Bhɛɛ- 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ plɛ winbɔle -o -lɛɛ dɔɔ:

2 «-Ka ge 'ka 'lɛɛ -wa 'nɛ 'la bhe 'bhɛ ta; 'ke 'ka ɓbhwa -a ɓnɔɔ -gun, 'ka nu -soofali da do -yrele' yelɛ -yri diiŋ do ma; 'bhɛɛ- -a -nɛ do dulale -o -a -din. -Ka -o 'ploo-, 'bhɛɛ- 'ka nu 'ke -o -le.

3 'Ke mɛɛ 'la zan 'ka 'lrɔkpaa-, 'kaa pe 'bhɛ zan 'ɛ ni dɔɔ: ‹Mɛɛzan maza -dwa -o ma.› 'Ke 'bhɛ ɓkla, 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe, -e nu dɔlɛ -a -la 'ke 'ka nu -o -le.»

4 'Duŋ- 'bhɛ ɓkla 'bhɛɛ- klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'kooko- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ -jan 'la ɓwoa 'elwale gban 'bhɛ 'lɛsɔ-; -ya ɓpia dɔɔ:

5 *«-Kaa pe Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ni 'kaa:*
-Ka 'ka -yrɛkpa' doo, 'kaa -bhleŋgbe 'yidɔɔ- bhabha 'ɛ -yoo zan,
-a yaale -o -soofali 'nɛ do ta, -soofali da do 'kpee -nɛ.»

6 -Yaa' -klaŋlanɛ plɛ 'ɛ -o gele, -ya ɓpia -o ni -o -za 'la klɛ 'ke -o 'bhɛ klɛle-.

7 -Ayile, 'ke -o nule- -soofali da 'pegee 'bhɛ 'nɛ 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'ke -woo ta dunɛ-tralapɛ mu 'ɛ gole-, 'bhɛɛ- 'ke -o 'mu 'kpaale -soofali mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -o Zesu 'yaale 'bhɛ do ta.

8 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -zamaa' 'ɛ 'pleŋ- mɛɛ -bebe 'mu ta dunɛ- tralapɛ mu 'ɛ -gwa, 'bhɛɛ- -o 'mu -kpalaa' zibhɛ 'ɛ 'lii; mɛɛ 'ke mu -yri -laa mu -kaan, 'bhɛɛ- 'mu 'bhɛ mu -kpalaa' zibhɛ 'ɛ 'lii 'ezin-.

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -zamaa' 'ɛ 'lɛdo- 'kanle -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -a -lɛ -vindo' 'ɛ dɔle- -a zi, 'bhɛɛ- 'ke -woo -weli' mu 'ɛ 'wlɛnle- 'eke- zi 'ke -wa pe dɔɔ:

*«Ozana! Davidi 'nranɛ-'ɛ -yaa' pɛ -le 'ke 'tɔbhɔleya 'le!**

Mɛɛ 'la zan -o zan Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ 'yi, bhaa -Waanbhaa' 'e -dɔɔbo'!

-Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ -yoo yikpɛnsee ta laflɛ' 'yi!»

10 Zesu 'wla bhla 'ɛ zi Zeruzalɛmu, -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- -o gaan ta. 'Bhɛɛ-mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- 'eke- -lrɔkpa' zii' dɔɔ: «-Dele mɛɛ 'lɛɛ- 'le ɛɛ?»

11 -Zamaa' 'ɛ 'yaa- 'lɛkun zii' -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Zesu -le. -E da Nazarɛti, Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa 'nɛ do ta.»

---

* **21:9 21.9** 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹Bhaa -Waanbhaa' 'a go -za 'yi! -Kaa magbaandɛ!›.

Zesu -ja wlalɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ŋla
(Maki 11.15-19; Luki 19.45-48; Zaan 2.13-16)

12 Zesu -ja wlalɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ŋla, 'kee- pɛgɔn mu 'ɛ 'pegee pɛlɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -gbinle' -a -la. -E -gɔli' tabɔɔ mu 'ɛ -waa' -tabali mu 'pegee kpro gɔn mu 'ɛ 'yaakpe- mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛbhulaa.

13 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' pe -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *‹-O nu 'a pelɛ 'an 'fɛ 'ɛ ma 'seriwofɛ.›* 'Bhɛɛ- 'ka mu 'a ŋkla 'ke -faannii' mu gaan 'fɛ 'le.»

14 -Yrɛ 'wi mu 'pegee gaan 'siɛ mu 'ke mu ŋnwa Zesu -din -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ŋla, 'bhɛɛ- -yoo 'kpɛn 'bheela-.

15 'Duŋ- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -o Zesu a 'sɔle- maza mu 'ɛ 'yele-, 'bhɛ 'pegee -wa male 'kaa -nɛ 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «Davidi 'nranɛ- -yaa' pɛ -le 'ke 'tɔbhɔleya 'ɛ 'le», 'ke -woo zrupliile 'a ma.

16 -Ayile, 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'E 'trɔn -o -o wojan 'ɛ ma ɛɛ?» Zesu 'bhɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «-Aani'! 'An ŋmaa. 'Ka 'laa -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi -jangɔ' 'lɛɛ tapelɛ -lido' ɛɛ? -A yɔɔndɛle -o dɔɔ: *‹'Ya ŋkla 'bhɛɛ- -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'pegee -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu -o 'ŋ 'tɔbhɔ zii'.›*»

17 'Bhɛ blaan, 'ke -yoo 'tole -o dulayrɛ 'ɛ ŋnɔɔ ye, 'kee-gole -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'kee-gele- Betani -wa 'nɛ 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -e ŋyia 'bhɛɛ- ŋnɔɔ ye 'bhɛ -bi 'ɛ zi.

Zesu figi diiŋ do 'daŋganwoa
(Maki 11.12-14; 11.20-25)

18 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le zrwan 'ɛ zi, Zesu 'niina- bhla zi Zeruzalɛmu, 'ke gbɔn 'a dɛle-.

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- figi diiŋ do yele- zibhɛ 'ɛ 'trɔn ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya mabɛɛnle 'bhɛ -din. Yaa 'bhɛ bhaa 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'bhɛ 'yi, 'ke yaa 'e go 'bhɛ 'laa 'te ba. -Ayile, 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'Yaa nu 'e bhaa klɛlɛ -li 'kee- 'san -zɔn ma!» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ŋnɔɔ bhe, 'ke figi diiŋ 'ɛ gale-.

20 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o 'bhɛ 'yele-, 'ke -o 'kpeelɛnile -o ma. -Ayile, 'ke -o Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «-E ŋkla 'nale- 'bhɛɛ- figi diiŋ 'lɛɛ- -gaa yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ŋnɔɔ -gun ɛɛ?»

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ 'ke 'ka 'ka ŋkpaa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'ka zru ŋkla do -a ni, 'ka nu 'sɔlɛ- 'ŋ -za 'la ŋkla figi diiŋ 'lɛɛ- ni 'bhɛ 'yansi za klɛle-, 'bhɛɛ- drɔɔn', 'ka nu 'sɔlɛ- a pele- vlɛ gɔɔn 'la bhe 'bhɛ ni dɔɔ: ‹-Yro 'e gbaanyrɛ 'ɛ ŋnɔɔ, 'bhɛɛ- ge bɔ wɛyi- 'ɛ ba.› 'Bhɛɛ- 'bhɛ nu klɛle- 'te.

22 'Ke 'ka 'ka ŋkpaa -Waanbhaa' 'yi, 'ke 'ka pɛ 'tɔle- pɛ 'bhɛ 'yrɛwoa- -a ma 'seri 'yi, 'ka nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ.»

Zesu a -glɔɔya' 'ɛ da 'naa- -a ma ɛɛ?
(Maki 11.27-33; Luki 20.1-8)

23 Zesu -ja wlalɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔla, 'bhɛɛ- -e mɛɛ mu daanle -saan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le. -E -yaa -o daan 'zi 'waati 'la ba, 'ke 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ -o nule- -a pelɛ -a ni dɔɔ: «-De 'gbu -le pe 'e ni dɔɔ 'e -za mu 'lɛɛ- klɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- -de 'gbu -le -o klɛ 'seŋ ɔnaa 'e ni ɛɛ?»

24 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Mi 'ezin- 'ŋ 'yoo- zan -za do 'kpɔ 'yilrɔkpalɛ 'ka ma, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'bhɛ 'lɛkwan- 'ŋ ni, mɛɛ 'la zan -za mu 'lɛɛ- klɛ 'seŋ ɔnaa 'ŋ ni, 'ŋ nu 'bhɛ zan 'ɛ 'tɔ 'ɛ 'kanlɛ- 'ka ni.

25 -Dele Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'winbwa- mɛɛ mu wiiŋfɛyrɛ nɔɔ-, -Waanbhaa' taa- bhaaplɛŋ mu ɛɛ?» 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'ke -o zaabɔle 'sanle 'eke- pleŋ- 'ke -wa pe dɔɔ: «'Ke 'wa 'lɛkwan- -a ni 'kaa -Waanbhaa' -le 'a 'winbwa-, -e nu 'o 'lrɔkpalɛ dɔɔ: ‹-Mɛla ma 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -a -yi ɛɛ?›

26 'Bhɛɛ- 'ke 'wa 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: ‹Bhaaplɛŋ mu -le 'a 'winbwa-, 'woo- -gblaan 'zi -zamaa' 'ɛ 'lɛɛ.› -Amasrɔyi mɔkpɛn' 'kpee ma 'yee- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -yaa 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do 'le.»

27 -Ayile, 'ke -wa -lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «'Waa 'bhɛ zan 'ɛ dɔ.» 'Bhɛɛ- Zesu 'bhɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Mi 'duŋ-, mɛɛ 'la zan -za mu 'lɛɛ- klɛ 'seŋ ɔnaa 'mi ni, 'naa nu 'bhɛ zan 'ɛ 'tɔkanlɛ 'ka ni.»

28 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ka mu 'a pe -za 'lɛɛ- 'bhɛ ma 'nale- ɛɛ?» Mɛɛ do gbe -yaa plɛ, 'bhɛɛ- -ya -pia -a gbe -lwa mi 'ɛ ni dɔɔ: «'Ŋ gbe ge yewo -zɔn 'an -drɔɔ gba 'ɛ ta.

29 A gbe -lwa mi 'ɛ 'bhɛ 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: ‹'Naa -o gele-›. 'Duŋ- boolazi bhɔle, 'ke -zadɔwɛɛ dɔle 'bhɛ ma, 'ke 'bhɛ 'bhɛ zru niinale, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ gele- -drɔɔ gba 'ɛ ta.

30 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'yee- mɛɛ do 'ɛ -ya -pia -a gbe plɛ mi 'ɛ ni dɔɔ 'bhɛ ge -yaa' -drɔɔ gba 'ɛ ta. 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'bhɛ pe -a ni dɔɔ: ‹'Ŋ dɛ, 'ŋ nu gelɛ›. 'Duŋ- 'bhɛ 'laa gelɛ gba 'ɛ ta -titi.

31 'Woo- gbe plɛ 'la bhe -o -de 'gbu -le -o dɛ 'ɛ zru maza ɔkla ɛɛ?» -Wa -lɛkwan Zesu ni dɔɔ: «-A gbe -lwa mi 'ɛ 'bhɛ -le.» -Ayile, 'ke -ya pele -o ni 'kaa: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'nisrakun mu 'ɛ 'pegee gwlɛn -glin le mu 'ɛ 'mu -le nu wlalɛ 'ka 'lɛɛ -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.

32 -Amasrɔyi Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ɔnwa -lɛdɔɔleya zibhɛ 'ɛ zrɔnlɛ 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -a -yi; 'duŋ- 'nisrakun mu 'pegee gwlɛn -glin le mu 'mu -le 'e -kpaa -a -yi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'kaa 'yelawoa 'bhii- 'nisrakun mu 'ɛ -woo -kpaa Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'yi, -mɛle ɔkla 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka zru niinalɛ 'bhɛɛ- 'ka 'ka kpa -a -yi ɛɛ?»

Mɛɛ do gbe plɛ ma -gɔɔn *Yewonɛ 'yɔɔ- mu ma*

-gɔɔn

(Maki 12.1-12; Luki 20.9-19)

33 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ 'ezin- -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ la doo: Gbakpa' mi do -drɔɔ gba do -kpaa. 'Bhɛɛ- -e 'jasa do bwa gba 'ɛ zi, 'bhɛ 'pegee -e -drɔɔ 'yigo- -gluu dɔ -kaan, 'bhɛɛ- -e 'kpaanɛ do -dwa 'kpata- do wiiŋ- gba 'ɛ gooba yala- mi 'ɛ 'yaayrɛ- 'le. 'Bhɛ blaan, 'kee- 'yee- -drɔɔ gba 'ɛ gbɛkpale gba 'ɛ 'yikpa yetanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛ blaan, 'kee- gele- 'taa do ta.

34 -Drɔɔ bhaa 'kan bhla 'ɛ 'bhɔle- 'e -din, 'ke gbazan 'ɛ -e -yaa' 'fɛ 'ɛ la yewonɛ mu 'ɛ winbɔle -yaa' -drɔɔ gba -yikpa' yetanɛ 'ɛ mu 'ɛ ba, -yaa' pɛ -drɔɔ bhaa 'si zayi'.

35 'Bhɛ 'duŋ-, 'woo- -drɔɔ gba la yetanɛ mu 'ɛ -o gbazan 'ɛ -yaa' yewonɛ mu 'ɛ 'kunle, 'ke -wa do zita zɔnle-; 'bhɛɛ- 'ke -wa -bhɛɛke' do 'ɛ dɛle-, 'bhɛɛ- 'ke -o -wa yaga mi 'ɛ dɛle- kpoti 'le.

36 'Bhɛ blaan, 'ke gbazan 'ɛ -e -yaa' yewonɛ mu 'ɛ -bhɛɛke' mu winbɔle 'woo- -drɔɔ gba la yetanɛ mu 'ɛ zi. 'Bhɛ mu -bebe 'yi 'yaa- ya -a -lwa mu 'ɛ ni. 'Duŋ- 'woo- -drɔɔ gba la yetanɛ mu 'ɛ -o 'mu kwan 'eyɔɔle 'ezin- 'bhii- -a -lwa mu 'ɛ gbɛɛn-.

37 'Bhɛ 'yi, 'ke gbazan 'ɛ -ya pele- dɔɔ: ‹'Ke 'mi 'ŋ gbe 'ɛ 'winbwa- -o ta, -o nu -gasikpalɛ 'bhɛ 'lɛɛ.› -Ayile, 'kee- 'bhɛ 'winbɔle -o ta 'tɛ.

38 'Duŋ-, 'woo- -drɔɔ gba la yetanɛ mu 'ɛ -o gbazan 'ɛ gbe 'ɛ 'yele-, 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: ‹Gba 'ɛ nu bolɛ mɛɛ 'lɛɛ- 'yela- ni boolazi 'ke -a 'ciɛn 'le. -Kɔɔ' 'a dɛ, 'bhɛɛ- -a 'ciɛn 'ɛ bo -kɔɔ' ni!›

39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'bhɛ 'kunle, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- -drɔɔ gba 'ɛ -gɔma', 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ dɛle-.»

40 Zesu -o -lrɔkpaa dɔɔ: «'Ke gbazan 'ɛ nwa yi 'la 'le -o ta, -e nu -mɛ za -la klɛlɛ 'woo- -drɔɔ gba la yetanɛ mu 'ɛ ni ɛɛ?»

41 'Bhɛ nɔɔ bhe 'ke mɛɛ mu 'ɛ -wa -lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «-O -yrɛn 'laa nu 'klalɛ- gbazan 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ nu -a pelɛ dɔɔ -woo 'kpɛn dɛ; 'bhɛɛ- -e nu -yaa' -drɔɔ gba 'ɛ gbɛkpalɛ -drɔɔ gba la yetanɛ -bhɛɛke' zru -lrele' mu -la 'kɔɔ; 'kooko- 'ke -drɔɔ bhaa 'kan bhla 'ɛ bhwa, 'mu -yaa pɛ drɔɔ bhaa na -a ni.»

42 'Bhɛɛ- Zesu mɛɛ mu 'ɛ 'lrɔkpa gbɛ drɛɛwoa- 'ezin- dɔɔ: «-Jan 'la -yoo -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'ka 'laa 'bhɛ tapelɛ -lido' ɛɛ? 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: *‹'Fɛ dɔ mu 'ɛ -o kpoti 'la -blinna 'fɛ dɔ bhla 'ɛ 'zi,*

'bhɛ -le kla 'ke 'fɛgwlɛ- 'ɛ gaan -la vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ 'gbu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le 'fɛ 'ɛ 'kpɛn 'yikun-.

'Bhɛ -za 'ɛ -daa Mɛɛzan -la ba,

'bhɛɛ- -yoo -kɔɔ' mu -yrɛ 'yi 'kpeelɛni maza do 'le.›

43 «'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' nu -yaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'kunlɛ- 'ka mu 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -e nu -a nalɛ 'si 'bhɛɛke mu ni. 'Bhɛ 'si mu 'ɛ 'mu nu taawolɛ 'yee- -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta,

'bhɛɛ- 'mu nu -a zru maza klɛlɛ.
44 ['Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -balaa' 'yee- vlɛ 'lɛɛ- ta, 'bhɛ zan 'ɛ nu klɛlɛ 'bhii- 'ke 'trɛ gbɔ -balaa' 'trɛ ma, -e wi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'krokro; 'bhɛɛ- 'ke 'yee- vlɛ 'ɛ 'lɛɛ- -balaa' mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan ta, 'bhɛ zan 'ɛ nu klɛlɛ 'bhii- -a -lwa mi 'ɛ 'wigbɛya 'ɛ gbɛɛn-.»]
45 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -o Zesu -a -gɔɔn mu 'ɛ 'male-, 'ke -wa 'yaangole 'bhii- 'bhɛ 'yaa- 'wo -la ma -gɔɔn mu bɔ 'zi 'bhɛ gbɛɛn- bhe.
46 -Ayile, -o gbɛ -yaa nu 'sɔlɛ- Zesu 'kunle ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ke -o 'bhɛ -glinle' 'sanle. 'Duŋ- -o -yaa -gblaan 'zi -zamaa' mu 'ɛ 'lɛɛ, -amasrɔyi -o 'kpɛn 'yaa- Zesu 'kun zii' 'bhii- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do 'le.

22

Le dɔyrɛ ɔnɔɔ 'fɛti ta pɛkoo- -gbɛnɛ 'ɛ ma -gɔɔn
(Luki 14.15-24)

1 Zesu -jan -bebe ɔwoa mɛɛ mu 'ɛ ni 'ezin- -gɔɔn mu 'yi. -E pe -o ni dɔɔ:
2 «Laanima -Bhleŋgbeya -wa -a 'pwɛle- -o 'ezin- -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'le: -Bhleŋgbe do 'a gbe na dɔ 'fɛti 'ɛ ta pɛ 'ɛ ɔkla.
3 'Bhɛɛ- 'kee- -yaa' 'fɛ 'ɛ ɔla yewonɛ mu 'ɛ winbɔle mɛɛ mu 'siiyrɛ- nɔɔ- 'kaa 'mu nu 'yee- ledɔyrɛ nɔɔ- 'fɛti 'ɛ ta, 'duŋ- 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ waa dɔlɛ -a -la 'ke -o nu.
4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- -yaa' yewonɛ 'bhɛɛke mu winbɔle 'kaa 'mu ge -a pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ dri mu 'ɛ 'pegee 'an wi blaale mu 'ɛ ɔdia, 'bhɛɛ- 'ŋ ɔyaan -o kpo 'ɛ klɛlele. Pɛle 'ɛ ɔmaa, -ka nu 'ŋ gbe na dɔ 'fɛti 'ɛ ta!›
5 'Duŋ- 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'ezin-, -o do 'kpɔ 'laa -o 'siiza- -bhleŋgbe 'ɛ 'kɔɔ 'bhɛ bɔlɛ -klɔsi 'yi, 'bhɛɛ- -o 'kpɛn -ja -waa' yewoyrɛ nɔɔ-: -O do -ja 'bhɛ ba gba la, -a -bhɛɛke' do -ja 'bhɛ a pɛ gɔnyrɛ ɔnɔɔ;
6 'bhɛɛ- -o -vin mu 'ɛ 'mu ɔklaa -bhleŋgbe 'ɛ -yaa' yewonɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o -yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn -kpaa 'mu ta, 'bhɛɛ- -o 'mu ɔdia.
7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -bhleŋgbe 'ɛ -ya zrupliile, 'kee-yaa -srwase' mu 'ɛ 'winbɔle 'kaa 'mu ge 'woo- mɛɛ dɛ mu 'ɛ 'kpɛn dɛ, 'bhɛɛ- -o 'mu a -wa 'ɛ 'kpacie.
8 -O yanle kpo 'ɛ klɛlele, 'ke -ya pele- -yaa' yewonɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹Le dɔ 'fɛti 'ɛ ta pɛle 'ɛ ɔmaa, -o mɛɛ 'la zan mu 'siila- 'yee- pɛle 'ɛ ma, -a -gaale' laa -yaa -o ba 'ke -wa bhle.
9 -Ka ge 'duŋ- -wa 'ɛ 'kpee -gbleba -gbɛnɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'lɛpaa- mɛɛ 'oo mɛɛ 'la 'le, -ka 'bhɛ 'sii- pɛle 'ɛ ma.›
10 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, -bhleŋgbe 'ɛ -yaa' yewonɛ mu 'ɛ -ja -wa 'ɛ 'kpee -gbleba -gbɛnɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- mɛɛ 'tɔle- mɛɛ -o 'mu 'siila-; 'e pe mɛɛ wlan mu oo, 'e pe mɛɛ -yɔɔ' mu oo, -o 'kpɛn ɔnwa, -asiikɔɔ 'fɛti klɛ 'fɛ 'ɛ ɔpaa 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'le.»
11 «'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -bhleŋgbe 'ɛ 'wlale 'fɛti klɛ 'fɛ

'ɛ la mɛɛ mu 'ɛ taglin- zayi'. 'Bhɛɛ-, 'ke -a -yrɛkpale mɛɛ do ma -o pleŋ-, 'bhɛɛ- le dɔyrɛ nɔɔ- 'fɛti 'ɛ ta dunɛ- 'laa -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ ta.

12 -E pe 'bhɛ mɛɛ 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'bhɛgwlɛn-, -e kla 'nale- 'bhɛɛ- 'e wlaa gɛ, 'bhɛɛ- 'fɛti ta dunɛ- 'laa -o 'e ta ɛɛ?› 'Yee- mɛɛ 'ɛ tagale bwa -a yaalele.

13 -Ayile, 'ke -bhleŋgbe 'ɛ -ya pele- -yaa' yewonɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹-Kaa gbɛ 'pegee -a gaan mu 'ɛ tabɔ 'ke bhlɛ 'le, 'bhɛɛ- -kaa blin 'pɛɛlii- laale -gblo 'ɛ 'yi. -E nu wisilɛ 'bhɛ 'pegee -e nu -a gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpalɛ 'bhɛɛ- nɔɔ -zadɔwɛɛ 'ɛ 'kɔɔ.›

14 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' mɛɛ -bebe 'siila-, 'duŋ- -e mɛɛ sanɛ- -la makwan-.»

Zuufu mu 'ɛ -woo Zesu 'lrɔkpa zii' 'nisra gbawoza 'yi
(Maki 12.13-17; Luki 20.20-26)

15 Farizi mu 'ɛ -o -ja 'ekeyelɛ. -O -yaa nu 'sɔlɛ- Zesu 'kunle gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a 'gbu 'liiwli- ma, -woo 'ekeya 'bhɛɛ- -zayi', 'bhɛɛ- -o kpaa do ma 'bhɛ ta.

16 -Ayile, 'ke -woo zi mu 'ɛ 'ke mu 'pegee Erɔdi zi mɛɛ -lɛdo' 'ke mu winbɔle Zesu 'lrɔkpa yrɛ nɔɔ- 'kaa: «'O Daan mi, 'wa 'yaango- 'bhii- 'e wlan pe, 'bhɛɛ- 'e mɛɛ mu daan -Waanbhaa' zi 'ɛ ta 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- 'le wlan 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'yaa gblaan mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'yaa mɛɛ mu bago.

17 'Duŋ-, 'bhi pe -za 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi 'nale- ɛɛ? -Kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, kɔɔ' sɔ Romɛ mu 'ɛ -waa' -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa 'ɛ -yaa' 'nisra 'ɛ gbawole ɛɛ?»

18 'Duŋ- Zesu -waa' -dawli' 'ɛ dɔle 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka -o -jan bhee 'kpaa zii' 'ŋ 'lɛɛ ɛɛ?

19 -Ka 'yee- 'nisra gbawo denie -gɔli' 'taŋbha do zrɔn 'ŋ ni -gɛ doo!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'bhɛ 'taŋbha 'ɛ do zrɔnle- -a ni.

20 -Ayile, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «-De 'gbu -la ŋgblo lii 'pegee -a 'tɔ yɔɔn 'kpaale- -le 'yee- -gɔli' 'taŋbha 'lɛɛ- ta -gɛ ɛɛ?»

21 -Wa -lɛkwan -a ni dɔɔ: «-Bhleŋgbe Sezaa ŋgblo lii 'pegee -a 'tɔ yɔɔn 'kpaale -le 'kɛle-.» -Ayile, 'ke Zesu a 'pele -o ni dɔɔ: «Sezaa a pɛ -o 'kɛla 'le -ka 'bhɛɛ- gbawo 'bhɛ ni, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a pɛ -o 'kɛla 'le -ka 'bhɛɛ- 'na 'bhɛ ni 'ezin-.»

22 'Woo- mɛɛ mu 'ɛ -o Zesu 'wojan- 'ɛ 'male-, 'ke -o 'kpeelɛnile -o ma, 'bhɛɛ- 'ke -o jilale.

Saduse mu 'ɛ Zesu 'lrɔkpa zii' mɛɛ bweza gale ba 'ɛ ba zayi'
(Maki 12.18-27; Luki 20.27-40)

23 'Bhɛ -yrekpaa' do 'kpɔ 'ɛ 'le, mɛɛ 'ke mu nwa Zesu ba; -o -yaa -o sii Saduse mu. 'Woo- Saduse mu 'ɛ 'wole- 'a pe dɔɔ 'ke mɛɛ -gaa, yaa sɔ bwele- gale ba.

24 -O Zesu 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'O Daan mi, Moizi 'a pia 'o ni 'kaa: ‹'Ke 'gwlaan- do -gaa, 'bhɛɛ- 'ke yaa -nɛ 'yalɛ-

-a na 'ɛ ta, -a gaanzidɔ 'ɛ sɔ -a na glaanle 'ɛ 'yaale; 'kooko- 'bhɛ -nɛ mu 'la 'yale -a na 'ɛ ta, -wa 'tɔkpa- 'mu ma.›

25 'Bhɛ 'laa 'sanlɛ- bhaama: Dɛ -nɛ ma 'gwlaan- 'srwaplɛ- -yaa 'o ba -gɛ. -O 'naagwlɛn- 'ɛ 'bhɛ le do -yalaa', 'duŋ- 'bhɛ 'laa -nɛ 'srɔɔwolɛ 'bhɛ le 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ -gaa. 'Bhɛɛ- 'bhɛ a pɛ gaanzidɔ 'ɛ 'bhɛ -a na glaanle 'ɛ ◻sia 'bhɛ 'na 'le.

26 'Duŋ- 'ezin-, -a gaanzidɔ 'ɛ oo, 'bhɛ a pɛ zitɛn' oo, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -o nɛɛnɛ- 'srwaplɛ- mi 'ɛ ma, -o 'kpɛn a pɛ 'ɛ ◻kla 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.

27 -O 'kpɛn gale blaan, 'ke le mi 'ɛ 'gbu gale- 'ezin-.

28 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke gbaa mu bwe yi ◻bhwa gale ba yi 'la 'le, -o -de 'gbu -le a pɛ nu klɛlɛ 'ke 'yee- le 'ɛ 'le ɛɛ? -Amasrɔyi 'yee -le 'ɛ -e ◻kla -o 'kpɛn 'na 'le do do.»

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Ka 'yinia- 'gbu 'egbɛnɛle, -amasrɔyi 'kee- kpa -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ ta oo, 'kee- kpa -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ ta oo, 'ka 'laa -o do 'kpɔ dɔ.

30 Wlan 'ɛ ni, 'ke gbaa mu -bwela gale ba yi 'la 'le, 'gwlaan- mu laa nu le mu 'silɛ- -li, 'bhɛɛ- le mu laa nu yaalɛ -li 'gwlaan- mu 'kɔɔ, 'duŋ- -o nu bolɛ 'bhii- -mlɛkɛ' mu a pɛ bogbɛya 'ɛ gbɛɛn- laflɛ' 'yi!

31 Drɔɔn', gbaa mu bweza 'ɛ gale ba -Waanbhaa' -jan 'la ◻woa 'ka ni 'bhɛ ba zayi', 'ka 'laa 'bhɛ tapelɛ -lido' -yaa' 'Sɛwɛ 'yi ɛɛ?

32 -E pe dɔɔ: *‹'Mi 'le 'ke Abraamu oo, Izaki oo, 'bhɛ 'pegee Zakɔbu mu a -Waanbhaa' 'le.› -Waanbhaa' laa -o 'ke mɛɛ gbaa mu a -Waanbhaa' 'le, 'duŋ- -yoo 'ke mɛɛ yrɛ male mu -la -Waanbhaa' 'le.»*

33 -Zamaa' mu 'la 'yaa- -o 'trɔnkpa zii' 'yee- Zesu ni, -e 'mu 'kpɛn 'liibhaala 'mu ma -yaa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ ma.

'Toŋ 'la 'bhɛ -za 'gbu -o 'eglɔɔle

(Maki 12.28-34; Luki 10.25-37)

34 Farizi mu 'ɛ -wa mala- woa 'kaa Zesu a -jan -dwa Saduse mu 'ɛ gbɛ -yi, 'ke -woo -lɛkpale 'eke- ta.

35 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, -o do 'la 'bhɛ 'yaa- 'ke 'Toŋ daan mi 'le 'bhɛ 'yaa- zi 'bhii- 'bhɛ -jan bhee bɔ Zesu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ kun 'bhɛ 'gbu 'liiwli- ma; -ayile 'kee- Zesu 'lrɔkpale dɔɔ:

36 «'O Daan mi, 'toŋ 'ɛ -de 'gbu -la -za -glɔɔ 'yiya- 'toŋ -vin mu 'ɛ ni ɛɛ?»

37 Zesu 'bhɛ 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «*‹'Yaa- Mɛɛzan -Waanbhaa' 'ɛ -za 'sɔ 'e ni 'e zru oo, 'e 'nii- oo, 'pegee 'e 'kpeejan- 'ɛ 'kpɛn 'le.›*

38 'Bhɛ -le 'ke 'toŋ ◻lwa mi 'ɛ 'pegee 'toŋ 'la -za -o 'eglɔɔle 'bhɛ 'le.

39 -A 'kɛla tɛn 'bhɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke -o 'pegee 'bhɛ -o do 'bhɛ -le -gɛ: *‹'E -vindo' mi -za 'sɔ 'e ni 'bhii- 'e 'gbu -za sɔ 'e 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.›*

40 Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ kli gbaanle -o

'woo- 'toŋ plɛ 'la bhe 'wolata.»

Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ yaa -o 'ke Davidi 'nranɛ- 'te 'le
(Maki 12.35-37; Luki 20.41-44)

41 Farizi mu 'ɛ -o 'lɛkpale -yaa 'eke- ta, 'bhɛɛ- 'ke Zesu -za do -yilrɔkpale -o ma dɔɔ:
42 «Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ, 'ka -mɛla dan 'ka 'kpee -a ba zayi' ɛɛ? 'Bhɛɛ- -dela -nranɛ -le 'kɛle- ɛɛ?» -O 'bhɛ 'lɛkwan- Zesu ni dɔɔ: «Davidi -la 'nranɛ- -le 'kɛle-.»
43 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «Lii 'Weŋ -glɔɔya' 'ɛ 'yaa- Davidi ta 'waati 'la ba, -mɛla ma 'bhɛɛ- -a 'gbu Krisi 'siila- Mɛɛzan ɛɛ? 'Bhɛɛ- Lii 'Weŋ -glɔɔya' 'ɛ 'le -ya pia dɔɔ:
44 *‹Mɛɛzan -Waanbhaa' 'a pia 'an Mɛɛzan 'ɛ ni dɔɔ nu yala- 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ 'ŋ -din -gɛ, 'sani- 'mi 'e 'sɔɔnnii mu 'ɛ 'kpɛn ŋgblo kpalaa' 'e gaan la.›»*
45 «'Ke Davidi 'gbu Krisi 'siila- ‹Mɛɛzan›. 'Bhɛɛ- -e sɔ klɛle- -a -nranɛ 'le 'nale ɛɛ?»
46 'Woo Farizi mu 'ɛ do 'kpɔ 'laa 'sɔlɛ- 'bhɛ -jan 'ɛ 'lɛkunle 'a ni. -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, yaa dɔlɛ -o 'kedo- 'kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ 'a 'lrɔkpale 'ezin-.

23

Zesu -o -la 'zi 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ ta
(Maki 12.38-40; Luki 11.39-52; 20.45-47)

1 Zesu -janwoa -zamaa' 'srɛ mu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni. -E pe dɔɔ:
2 «'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ 'wole- Moizi blaantazɛn mu 'ɛ 'le 'ke -o mɛɛ mu daan 'bhɛ a 'toŋ mu 'ɛ 'le.
3 -O pe 'ka -za 'la klɛ, -ka 'bhɛ 'kpɛn klɛ, 'bhɛɛ- -ka 'taawo -waa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ zi. 'Duŋ- 'ka 'laa 'taawolɛ 'bhii- -o 'taawogbɛya 'ɛ gbɛɛn-. -Amasrɔyi -o 'ka daan -za 'la 'le 'woo- 'gbu 'laa 'bhɛ klɛ.
4 -O 'kwe kpiŋle -gbɛnɛ mu yre 'bhɛɛ- -o 'mu dɔ mɛɛ mu 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'duŋ- waa dɔ -a -la 'ke -o bhɔ 'mu ba 'bhɛ 'kwe mu 'ɛ sanɛ- 'silele.
5 'Ke -o -za 'oo -za 'la klɛle-, -woo 'gbu zrɔn mɛɛ mu ni. 'Bhɛla- -zayile, -o 'sɛwɛbhɛ mu 'la yre wi 'flɛ mu 'yi, 'bhɛɛ- -wa 'kpa -o -mlɛlii' 'pegee -o gbɛ ma, 'woo- Farizi mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -o waa pɛ mu 'ɛ 'laata- dɛ 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- -o waa dunɛ- gbɔɔn mu 'ɛ 'lɛma- mu 'ɛ tro 'egbɔɔnle.
6 'Bhɛɛ- pɛbhleyrɛ -gbɛnɛ mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ la zilɛɛ- yaayrɛ mu 'ɛ makunle sɔ 'wola- ni.
7 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ke -woo -wa 'kpee -kpan mu 'ɛ ta, 'bhɛ sɔ -o ni 'ke mɛɛ mu -o 'pubɔ-, 'bhɛ 'ke -woo sii ‹'O daan mi, 'o daan mi›.
8 'Duŋ- 'ka mu, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ mu 'ka sii ‹'O daan mi›, -amasrɔyi 'ka 'kpɛn -o nɛɛnɛ- ma do mu 'le, 'bhɛɛ- 'ka daan mi -o do 'kpɔ.
9 'Ka 'laa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'siilɛ- 'trɛ ta -gɛ 'ka dɛ, -amasrɔyi 'ka Dɛ -bhɛɛke' do

'laa -o 'ka Dɛ -Waanbhaa' 'la do -kplɛn -o laanima laflɛ' 'yi 'bhɛ blaan.
10 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ mu 'a pe 'ka ma ‹-kuŋlii›, -amasrɔyi Krisi do -kplɛn -le 'ka -kuŋlii 'ɛ 'le.
11 'Ka ba mɛɛ gblaan 'ɛ, 'bhɛ klɛ 'ka 'kpɛn a yewonɛ 'le.
12 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu magbaandia -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ mazinalɛ, 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu mazinaa, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ magbaandɛlɛ.»

Zesu -o Farizi mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ ta -yrɛn mu 'ɛ ba janwo 'zi

13 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'ka mu Farizi mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'ka mu mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! -Amasrɔyi 'ka laanima -bhleŋgbeya -wa ta zi 'ɛ 'liitan- mɛɛ mu -lɛɛ. 'Ka mu 'gbu 'laa wla -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o -a zi 'bhii- 'mu 'wla -a nɔɔ-, 'ka 'laa to 'bhɛɛ- 'mu wla.»
14 «['Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'ka mu Farizi mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'ka mu mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! -Amasrɔyi 'ka glaanle mu 'ɛ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn 'kun, 'bhɛɛ- 'ka mɔ 'ka 'seriwole zi 'ka 'gbu zrɔn zayi' mɛɛ mu ni. 'Bhɛla- -zayile -o nu 'ka mu 'kitikanlɛ 'eyɔɔle 'ke 'bhɛ kan mɛɛ -vin mu 'ɛ ta.]»
15 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu 'pegee Farizi mu mu, 'ka mu mɛɛ mu -yrɛkɔɔza klɛ! -Amasrɔyi 'ka ge 'taa ta yrɛkpɛn- ɔnɔɔ 'trɛ ta 'pegee wɛyi- ta, 'kooko- 'ka mɛɛ do wla 'kaa- Zuufu mu a 'seri 'ɛ 'yi. 'Ke 'ka mɛɛ do ɔwlaa 'kaa- 'seri 'ɛ 'yi, 'ka 'bhɛ zan 'ɛ mabɔɔ 'bhɛɛ- -e klɛ -jranama 'nɛ 'le 'kee- klɛ 'eyɔɔle 'ke 'bhɛ kan 'ka mu 'gbu ta -glɔɔn plɛ.»

16 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu, mɛɛ -lɛdɔɔ' mu -yrɛ 'wile- mu! 'Ka pe dɔɔ: ‹'Ke mɛɛ do 'e 'siɛnwoa- *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ma, 'bhɛ 'laa -o -zake' 'le; 'duŋ- 'ke -ya 'siɛnwoa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ ɔla -can 'ɛ ma, 'kaa- pe dɔɔ 'bhɛ zan 'e 'siɛnwoa- pɛ 'la ma -e 'bhɛ 'yizaklɛ kpaŋma.›
17 -Zadɔkle mu, 'bhɛ 'pegee mɛɛ -yrɛ 'wile- mu! -Can 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ, 'woo- pɛ plɛ 'ɛ ba, -o -de 'gbu -la gblaan -yiya' -a do ni ɛɛ? -Can 'ɛ taa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'la 'bhɛ 'yee- -can 'ɛ klɛ 'weŋ -Waanbhaa' a pɛ 'le bhe ɛɛ?
18 'Ka mu pe 'ezin- dɔɔ 'ke mɛɛ do 'e 'siɛnwoa- 'srakagoyrɛ 'ɛ ma, 'bhɛ 'laa -o -zake' 'le; 'duŋ- 'ke -ya 'siɛnwoa- 'sraka gopɛ 'la -yoo 'srakagoyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'kaa- pe dɔɔ 'bhɛ zan 'e 'siɛnwoa- pɛ 'la ma, -e 'bhɛ 'yizaklɛ kpaŋma.
19 Mɛɛ -yrɛ 'wile- mu, 'woo- pɛ plɛ 'ɛ -a -de 'gbu -la gblaan -yiya' -a do ni ɛɛ? 'Sraka gopɛ 'ɛ taa- 'srakagoyrɛ 'la 'bhɛ 'sraka gopɛ 'ɛ klɛ 'weŋ -Waanbhaa' a pɛ 'le bhe ɛɛ?
20 'Ke mɛɛ 'la zan 'e 'siɛnwoa- 'srakagoyrɛ 'ɛ ma, 'bhɛ zan 'e 'siɛnwoa- 'yee-

'srakagoyrɛ 'ɛ 'pegee -a ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn -la ma;
21 'ke mɛɛ 'la zan 'e 'siɛnwoa -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ma, 'bhɛ zan 'e 'siɛnwoa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' 'la 'bhɛ -o -a zan 'le -o plɛ -kpɛn -la ma bhe.
22 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e 'siɛnwoa- laflɛ' ma, 'bhɛ zan 'bhɛ 'siɛnwoa- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'yaakpe- 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' 'gbu -la ma bhe.»
23 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'ka mu Farizi mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'ka mu mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! 'Ka 'kaa- -ziɛn klɛ -laanɛ' mu 'ɛ 'pegee -ziɛnbhɛ' 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ -lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ 'bhɛɛ- 'na -Waanbhaa' ni. 'Duŋ- -za mu 'la -za -o 'eglɔɔle 'toŋ mu 'ɛ ta, 'bhii- -lɛdɔɔleya, mɛɛ -yrɛnklale mɛɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'e zru bole do -Waanbhaa' ni, 'ka 'ka 'yrɛzigblaan 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛle ma.
24 'Ka mu 'la 'ka -o zi zrɔn pɛ 'le mɛɛ mu ni, 'ka mu 'gbu 'yrɛ 'wile- -o! 'Ka 'ka 'gbu 'mi yi 'ɛ tayroo, 'bhɛɛ- 'ka 'laa to 'ke -o muvuŋ -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ do 'kpɔ ye -a ba. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, pɛ 'la wla 'ka 'kpee 'bhɛ -o 'bhii- 'yɔɔnma 'gbutru do gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka 'bhɛ 'kpɛn miin.»
25 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'ka mu Farizi mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'ka mu mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! -Amasrɔyi 'ka 'kaa -yi 'mipɛ- mu 'ɛ 'pegee 'kaa pɛbhle 'tasa mu 'ɛ maflee 'elrele, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -o 'pale- -o 'ke 'kaa- -faan pɛ mu 'pegee 'ka pɛ mu 'la kwan mɛɛ mu 'kɔɔ kpaŋma 'mu -la -le.
26 Farizi mi -yrɛ 'wile-! 'Yaa- -yi 'mipɛ- 'pegee 'yaa- pɛbhle 'tasa mu 'ɛ 'yifɛ 'el- wale 'pe, 'bhɛɛ- -a ma nu 'fleelɛ- 'tɛ.»
27 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'ka mu Farizi mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'ka mu mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! 'Ka -o 'bhii- bu 'fleele- mu gbɛɛn-; -o ma lele 'pɛɛlii-, 'duŋ- -o 'kpee 'ɛ 'pale- -o 'ke mɛɛ gbaa bhɛlɛ' mu 'pegee pɛ bɔnle -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn -la -le.
28 'Ka mu 'gbu 'duŋ-, 'ka -o mɛɛ -yrɛ 'yi mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le, 'duŋ- 'ka 'kpee, 'ka mɛɛ -yrɛkɔɔza 'te -la klɛ 'bhɛ 'pegee -za 'yɔɔ-.»
29 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'ka mu Farizi mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'ka mu mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! 'Ka bu -lrele' mu dɔ -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'la -gaa 'mu ni, 'bhɛɛ- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'la -gaa 'ka 'mu bu mu 'ɛ mabaa.
30 'Bhɛɛ- 'kaa pe dɔɔ: ‹'Ke 'o klɛ bi 'o -gbɔɔ mu a pɛ 'waati 'ɛ ba 'elwaleta, 'waa -yaa nu 'kpalɛ- -o ba 'bhɛɛ- 'o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ dɛ.›
31 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ mɛɛ 'la zan mu -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ dia 'ka -o 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kpee yi mu 'le.
32 'Ka -gbɔɔ mu -za 'la klɛle zisaan-, 'ka mu 'bhɛ -vin 'ɛ 'lɛyan.

33 'Ka mu mlɛ -yɔɔ' 'plalu mɛɛ mu, 'bhɛɛ- 'ka mu -bhlu 'plalu mɛɛ mu, 'ka 'kpee ma 'ka nu golɛ -jranama 'tɛ -kpan 'ɛ 'yi ɛɛ?

34 'Bhɛla- -zayile, -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, 'ŋ nu -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'winbɔlɛ 'ka ba, 'bhɛ 'pegee -zadɔ' mu, 'bhɛɛ- 'Toŋ daan mu. 'Ka nu -a 'ke mu dɛlɛ, 'bhɛɛ- 'ka nu -a 'ke mu gbaanlɛ -yrigbɛɛle ta. 'Bhɛɛ- 'ka nu -a 'ke mu tafɛlɛ gbaŋbhlɛ mu 'le 'kaa- Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ la; 'bhɛɛ- 'ka nu -yrɛnkpalɛ -o ta -wa 'tɔle- -wa 'bhɛ ta.

35 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'pliila- mɛɛ mu 'la 'kpɛn ma -o dɛlele 'trɛ ta -gɛ, 'mu dɛza 'kiti 'ɛ balaa' 'ka ta; 'kee- san mɛɛ -lɛdɔɔle Abɛli dɛle 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- nu 'tɛnlɛ- 'ka Berekia gbe Zakari 'la dia -Waanbhaa' gbayrɛ 'ɛ 'pegee 'srakagoyrɛ 'ɛ 'pleŋ- 'bhɛ ma.

36 'Mi 'a pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ -o mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn dia, 'mu dɛza 'kiti 'ɛ nu baalɛ -zɔn mu 'ɛ ta.»

Zesu -o -janwo' zii' Zeruzalɛmu mu 'ɛ ba zayi'

(Luki 13.34-35)

37 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ee, Zeruzalɛmu mu! 'Ee, Zeruzalɛmu mu! 'Ka mu 'la 'ka -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ dɛ, 'bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu 'winbwa- 'ka ba, 'ka kpoti pa 'mu ma! 'Naa 'a klɛlɛ gaan -wɛɛ' 'ke 'ŋ 'ka 'lɛkpale -yidanlɛ 'eke- ta 'bhii- maa nɛɛ do -a -nɛ mu 'ɛ 'lɛkpa- 'eke- ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a gbɛŋroŋ- mu 'ɛ la. 'Bhɛɛ- 'duŋ- 'ka 'laa dɔlɛ 'bhɛ la -titi.

38 -Ka 'ka 'yrɛkpa -gɛ doo! 'Kaa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'yee- -Waanbhaa' 'gbu nu golɛ 'bhɛ la.

39 -Amasrɔyi, 'mi pe 'ka ni dɔɔ: 'ka 'laa nu 'ŋ yelɛ -li 'kee- san -zɔn ma, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ka nu -a pelɛ yi 'la 'le dɔɔ: ‹Mɛɛ 'la zan -o zan Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ 'yi, bhaa -Waanbhaa' 'e -dɔɔbo'!›»

24

Zesu -o -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wiza- 'ɛ 'lɛɛjanwo 'zi

(Maki 13.1-13; Luki 21.5-19)

1 Zesu 'pwɛ bhla 'ɛ zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'ke yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnle -a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ -e -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ gwlɛ 'ɛ dɔgbɛya mu 'ɛ -glin doo.

2 'Duŋ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'yrɛ -o 'fɛgwlɛ- dɔgbɛya -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'la ma -gɛ bhe, 'mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'fɛ 'lɛɛ- 'kpɛn nu -wilɛ', 'bhɛɛ- -a -yi vlɛ -kpuŋ mu 'ɛ 'kpɛn nu 'klaalɛ-, 'bhɛɛ- -o 'kedo- 'kpɔ 'kpaale- laa nu bolɛ 'eke- ta -gɛ.»

-Klɔlɔɔ' mu 'pegee 'trɛbhɔ mu 'la nu bhɔlɛ 'drunyan 'yan yi 'ɛ 'lɛɛ

(Maki 13.3-13; Luki 21.7-19)

3 Zesu 'yalaa- Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-. 'Bhɛɛ- 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'te 'mu 'e mabɛɛnle -a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale

dɔɔ: «*-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'siɛ 'waati 'ɛ nu klɛlɛ 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'e 'nu yi 'ɛ 'pegee 'drunyan 'yan yi 'ɛ -o -tɔɔmasie nu klɛlɛ -mɛla -le ɛɛ?»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'kooko- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'ka 'yini-.

5 -Amasrɔyi mɛɛ -bebe nu nulɛ, 'bhɛɛ- -o nu 'ŋ 'tɔ 'ɛ 'kpalɛ- -o 'gbu ma, 'ke -wa pe -o 'gbu ma 'kaa: ‹'Mi 'gbu -le 'ke Mɛɛ -Bhee mi -kpɔsɔɔ Krisi 'gbu 'ɛ 'le!› 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -o nu mɛɛ -bebe 'yinilɛ.

6 'Ka nu gwledanwli mu malɛ 'ka -din, 'bhɛɛ- 'ka nu yrɛ gbɔɔn ɔnɔɔ gwledanwli mu malɛ. -Ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'laa gblaan 'dɛ, -amasrɔyi -a -lɛdulale -o dɔɔ 'bhɛ -za mu 'la bhe 'mu -le nu bhɔlɛ 'elwale pe, 'duŋ- 'bhɛ 'laa nu klɛlɛ 'ke 'drunyan 'yan 'waati 'ɛ 'le.

7 'Klɛɛn do -yi mu nu gwledanlɛ 'klɛɛn 'bhɛɛke 'yi mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -bhleŋgbe do a 'klɛɛn 'yi mu nu 'wlɛnlɛ- -bhleŋgbe 'bhɛɛke do a 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ 'kaama-, 'bhɛɛ- -o gwledan 'eke- ba. -Gu mu nu dɔlɛ, 'bhɛ 'pegee 'trɛ nu bɛɛnlɛ 'trɛ ta yrɛ -bebe ɔnɔɔ.

8 'Duŋ- 'bhɛ 'kpɛn nu klɛlɛ 'trɛbhɔ mu 'ɛ zisanyrɛ -la -le, 'bhii- 'ke le do -bla ɔzian -a ta -e -yrɛnbhle gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

9 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, mɛɛ mu nu 'ka 'lɛnalɛ mɛɛ -bhɛɛke' mu ni, 'kooko- 'mu -yrɛnkpa' 'ka ta, 'bhɛɛ- 'mu 'ka dɛ. 'Ka vɛn nu 'silɛ- 'klɛɛn 'kpɛn 'yi mu yin 'lii 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi'.

10 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, mɛɛ -bebe nu 'ploolɛ- 'o 'kpale- ma -Waanbhaa' 'yi. -O nu -dawli' 'kpalɛ- 'eke- gbɛ ta, 'bhɛɛ- -o vɛn nu 'silɛ- 'ekeyin 'lii.

11 Bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu -bebe mu nu 'pwɛlɛ- -a -yi, 'bhɛɛ- 'mu nu mɛɛ -bebe 'yinilɛ.

12 -Za 'yɔɔ- 'pa gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'sɔniya -lɛ nu galɛ mɛɛ -bebe zru ba.

13 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' a -za 'ɛ 'yikwan 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a -lɛyanle ma, 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi.

14 -O nu -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ma -Jan -Nrale' 'lɛɛ 'bhɛ 'wole- zɛnlɛ 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ɔnɔɔ, 'kooko- 'klɛɛn 'kpɛn 'yi mu 'ɛ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ma. 'Ke 'bhɛ ɔkla, 'bhɛɛ- 'drunyan 'yan yi 'ɛ nu bhɔlɛ 'tɛ.»

-Za 'yɔɔ- 'kanle- -a -daŋ' ta (Maki 13.14-23; Luki 21.20-24)

15 «'Ka nu -o pɛ 'la sii ‹Pɛ -yɔɔ'› 'bhɛ dulale yelɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔla 'kee- 'bhɛ 'triŋdɔ-. -Waanbhaa' -lɛla' -janwo' mi Danielli -a ba -janwoa 'elwale -sɔ. 'Ke 'bhɛ ɔkla 'waati 'la ba, 'ke mɛɛ 'la zan -o 'sɛwɛ 'lɛɛ- tape 'zi, 'bhɛ zan 'a 'yima 'elrele.

16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan mu ɔkla Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'mu blasan- 'mu 'lɛɛ ye vlɛ gɔɔn mu 'ɛ ba yrɛ ta;

17 'ke mɛɛ 'la zan ɔkla 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛ zan laa zinalɛ, 'kee- ge wlalɛ -yaa' 'fɛ 'ɛ ɔla -yaa' pɛ mu 'si zayi'.
18 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan ɔkla gba la, 'bhɛ zan laa pelɛ -e nule- -a -zanta' -wa la -yaa' dunɛ- tralapɛ 'si zayi'.
19 Le mu 'la kpɛle nu klɛlɛ, 'bhɛ 'pegee le mu 'la 'nɛ mu nu klɛlɛ -yɔn ma 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'mu 'nisɛ- -yrɛn ma!
20 -Ka 'ka 'seriwo -Waanbhaa' ni, 'kooko- 'ka blasan- yi 'ɛ yaa klɛlɛ -niinii' 'kpa bhla zi, 'bhɛ 'pegee -yitrɛ' yi ma.
21 -Amasrɔyi, 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, bhaaplɛŋ mu nu -yrɛn -bebe 'bhlelɛ-. -A 'san -Waanbhaa' 'drunyan klɛ 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, bhaaplɛŋ mu laa 'bhɛ -yrɛn -glɔɔn mu 'ɛ bhlelɛ -lido', 'bhɛɛ- waa nu 'bhɛ 'yansi -yrɛnbhlelɛ -titi 'ezin-.
22 'Ke -Waanbhaa' laa 'woo- -yrɛnbhle' yi mu 'ɛ 'ke 'kanlɛ- -o -lii, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa nu golɛ -za 'yi. 'Duŋ- -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu makwan- gban 'mu -zayi', -e 'yee- -yrɛnbhle' yi mu 'ɛ 'ke 'kaan- -o -lii.»

(Maki 13.24-31; Luki 17.23-24; 21.25-31)

23 «'Ke mɛɛ do 'a ɔpia 'ka ni dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa doo, Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ -yoo -gɛ!› 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ -bhɛɛke' 'a ɔpia 'ka ni dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa doo, -yoo laale!› 'Ka 'laa 'ka 'kpalɛ- 'bhɛ 'yi.
24 -Amasrɔyi bhla ma mɛɛ -bhee mi Krisi mu 'pegee bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu nu nulɛ, 'bhɛɛ- -o nu 'sɔle- maza -gbɛnɛ mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu klɛlɛ, 'kooko- 'ke 'bhɛ sɔ klɛle-, 'bhɛɛ- -o gbɛsɔ -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu makwan- gban 'mu -yinile ta.
25 -Ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni 'dɛ! 'Ŋ 'ka 'kpeelɛkan ma jan -la ɔwoa bhe.
26 «'Ke -wa -pia 'ka ni dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ -yoo -kpe 'ɛ ta›. 'Ka 'laa gelɛ 'bhɛ ɔnɔɔ; 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'ke mu 'a ɔpia 'ka ni dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa, -a gaanle -o 'fɛ do -la, 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- 'bhɛ 'yi›.
27 La 'a 'yrɛbɔ- laflɛ' 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- mɔkpɛn' 'a ye yrɛkpɛn- ɔnɔɔ, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu nule 'ɛ nu klɛlɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn- blaale-.
28 'Ke pɛ do gbaa -o yrɛ 'la ɔnɔɔ, gbotakwe mu -o -lɛkpa' 'eke- ta 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ɔnɔɔ.»

Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nuza-

29 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'kanle- blaan blaale-, -gblo nu 'kpalɛ- -yretɛbhɛ ta, laanima mlɛ 'ɛ yaa nu -bhilɛ' -li. -Ayile laanima mlɛklɛn- mu 'ɛ -o nu baalɛ 'trɛ ma, 'bhɛɛ- laflɛ' 'yi -glɔɔya' mu 'ɛ -o 'kpɛn nu bɛɛnlɛ.
30 'Bhɛ blaanta, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nuza- 'ɛ ma -tɔɔmasie 'ɛ nu 'pwɛlɛ- -a -yi laflɛ' 'yi; 'bhɛɛ- 'trɛ ta 'si mu 'ɛ 'kpɛn nu 'dimi ma wisilɛ; 'ke 'bhɛ ɔkla, -o 'kpɛn 'yrɛ nu 'kpalɛ- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ

'nule- ma laflɛ' -gblɛn mu 'ɛ ta, 'kee- da laflɛ' 'yi laanima -yaa' -glɔɔya' 'pegee -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi.

31 'Ke 'ka -Waanbhaa' a -klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnwli- maa bhla 'la ba, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu -yaa' -mlɛkɛ' yiziɛ 'ɛ 'winbɔlɛ 'drunyan 'ɛ 'yi, -e mɛɛ 'la zan mu makwan- 'elwale gban 'drunyan zeŋ yiziɛ 'ɛ ta, -e nu 'mu -lɛkpalɛ 'eke- ta: 'Ke 'bhɛ kpa -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' 'pegee -yretɛbhɛ baayrɛ mu ta oo, 'bhɛ 'pegee 'trɛ 'pegee laflɛ' -daŋma' mɛɛ mu 'kpɛn ta.»

Mɛɛ sɔ -za 'la daanle- figi diiŋ 'ɛ ma

32 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ka sɔ za -la daanle- figi diiŋ 'ɛ ma, -ka 'bhɛ 'yima 'elrele. 'Ke figi diiŋ 'ɛ -ya gbɛ mu 'ɛ yidia-, 'bhɛ 'pegee 'ke -a -laa mu 'ɛ 'tɔɔnna- bhla 'la ba, 'kaa 'yaango- dɔɔ -a bhaa 'kan bhla bhwa 'e -din.

33 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke 'ka 'yrɛkpaa- -za mu 'la bhe -o klɛle ma 'waati 'la ba, -kaa 'yaango- dɔɔ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu yi 'ɛ bhwa -wa -din.

34 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ -zɔn mɛɛ mu 'lɛɛ- -o 'kpɛn 'laa nu klɛlɛ 'ke siɛle', 'sani- -za mu 'lɛɛ- 'kpɛn klɛle pleŋ-.

35 Laflɛ' 'pegee 'trɛ mu nu 'kanlɛ-, 'duŋ- 'an pɛ -jan mu 'ɛ waa nu 'kanlɛ- -titi.»

-Waanbhaa' do -kplɛn -le 'drunyan 'yan yi 'ɛ dɔ

(Maki 13.32-37; Luki 17.26-30; 17.34-35)

36 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'drunyan 'yan yi 'ɛ 'pegee -a 'waati 'ɛ dɔ. 'Kee- kpa laflɛ' 'yi -mlɛkɛ' mu ta oo, 'kee- kpa Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'gbu ta oo, -o 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ yi 'ɛ dɔ 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' do -kplɛn ba.

37 -Za 'la kla Noe a pɛ 'waati 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'yansi -za nu klɛlɛ 'ezin- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu yi 'ɛ 'le.

38 -Amasrɔyi, la gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ banle -lɛɛ 'waati 'ɛ ba, bhaaplɛŋ mu bole -yaa pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile- mu -la ma, -o -yaa le mu si, 'bhɛ 'pegee -o -yaa -o -lu mu na gwlɛn ni. -O bwa 'bhɛɛ- -za mu 'ɛ klɛle ma 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Noe 'wlale- ma -yitakoŋ -gbɛnɛ 'ɛ 'yi.

39 Waa -za 'kedo- 'kpɔ yiɛnkanlɛ 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- la gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ banle ma. 'Bhɛɛ-, 'bhɛ -yi 'ɛ 'bhɛ -o 'kpɛn 'wloola-; 'bhɛɛ- -za 'ɛ 'yansi za nu klɛlɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu yi 'ɛ 'le.

40 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, mɛɛ plɛ nu klɛlɛ gba do ta, -o nu -a do 'silɛ-, 'bhɛɛ- -a do bo.

41 Le plɛ nu klɛlɛ pɛbhɛ zɔn yrɛ nɔɔ -wee do 'yi, -o nu -a do 'silɛ-, 'bhɛɛ- -a do bo.

42 'Ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le, -amasrɔyi 'ka 'laa 'kaa- Mɛɛzan 'ɛ nu 'yi 'ɛ dɔ.

43 -Ka 'bhɛ -za 'lɛɛ- 'yima kplankplan dɔɔ: 'Ke 'fɛzan- do -yaa -faannii' 'ɛ nu 'waati 'ɛ dɔ -bi 'ɛ zi, yaa -yaa nu yidɛlɛ -titi, 'bhɛɛ- -ya to 'ke -faannii' 'ɛ wla -yaa' 'fɛ 'ɛ la.

44 'Bhɛla- -zayile, 'ka mu

'ezin-, 'ka 'yrisriwole bo, -amasrɔyi 'ka 'yri 'laa nu klɛlɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ta 'waati 'la ba -e nu nulɛ 'bhɛɛ- 'waati 'ɛ ba.»

Yewonɛ 'yɔɔ- 'pegee yewonɛ 'lrele- mu ma gɔɔn (Luki 12.41-48)

45 «-Ka klɛ 'bhii- yewonɛ zru 'lrele- do. -A yikanle -yaa, 'bhɛɛ- -a zan 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ la yewonɛ -vin mu 'ɛ gbɛkpaa- -a 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- 'bhɛ pe -a ni dɔɔ -e pɛle na 'mu ni pɛbhle 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

46 'Ke 'yee- yewonɛ 'ɛ -a zan 'ɛ nwa 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ bhwa -a ta 'bhɛ ye 'la gbɛkpaa- -a -kɔɔ 'bhɛ klɛle ma, -yaa' pɛ -yi nu -nralɛ'!

47 Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'fɛzan- 'ɛ nu 'bhɛ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn gbɛkpalɛ -a 'kɔɔ.

48 'Duŋ- 'ke yewonɛ 'yɔɔ- 'ɛ -ya pia -a 'gbu 'kpee dɔɔ: ‹'Ŋ zan 'ɛ yaa nu nulɛ 'saanibhe.›

49 Bhɛɛ- 'kee- -dwa -a -vin yewonɛ mu 'ɛ tafɛle ma, 'bhɛɛ- 'kee- bwa pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile- ma -wɛɛn 'mi mu zi.

50 'Ke 'bhɛ kla, 'fɛzan- 'nu yi 'pegee 'bhɛ 'nu 'waati 'ɛ nu 'klalɛ- 'yee- yewonɛ 'yɔɔ- 'ɛ ba, -amasrɔyi -a yri laa -o 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- yaa 'bhɛ 'nu 'waati 'ɛ dɔ.

51 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'fɛzan- 'ɛ nu -yrɛnkpalɛ -a ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ nu -a bɔlɛ yrɛ 'la 'ke mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu -o 'bhɛ nɔɔ 'bhɛ 'yi. 'Bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ mɛɛ -bebe nu wisilɛ, 'ke -woo gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpa- -zadɔwɛɛ 'kɔɔ.»

25

-Gblanɛ vu ma -gɔɔn

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -gɔɔn do bɔle- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -yoo 'bhii- -gblanɛ vu 'la -o -waa' -laŋbha mu 'ɛ sia -bi 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -o pe do dɔɔ -woo gele- le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ 'lɛpayrɛ nɔɔ.

2 'Woo- -gblanɛ vu 'ɛ, -a 'soo yikanle laa -yaa, 'bhɛɛ- -a -vin 'soo 'ɛ 'mu yikanle -yaa.

3 -Gblanɛ mu 'la yikanle laa -yaa 'bhɛ mu 'mu a -laŋbha mu 'ɛ sia, 'bhɛɛ- waa 'tɛyi 'bhɛɛke 'kpalɛ- -o gbɛ -din buteli mu 'yi.

4 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -a -vin -gblanɛ yikanle 'soo 'ɛ 'bhɛ mu 'mu a -laŋbha 'yi 'tɛyi 'bhɛɛke mu -kpaa 'mu gbɛ -din buteli mu 'yi.

5 Le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ yaa -yaa zan veŋ-, -ayile 'ke yi 'kpale 'woo- -gblanɛ vu 'ɛ 'yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn yidɛle.»

6 «'Bhɛ klɛle 'tɛ, blaŋdrɛyi 'bhɔle-, 'ke -o -gbekanwli do male- dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa le -nɔɔ 'ɛ 'pwɛla- -a -yi! 'Ka 'pwɛ 'bhɛɛ- -ka ge -a -lɛpayrɛ 'ɛ nɔɔ-!›

7 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'woo- -gblanɛ vu 'ɛ -o bwele- yi 'ɛ pla, 'bhɛɛ- 'ke -o -waa' -laŋbha mu 'ɛ 'bhile- 'sanle.

8 'Bhɛɛ- -gblanɛ mu 'la yikanle laa -yaa 'mu pe -gblanɛ yikanle mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹-Ka 'o gba 'kaa- 'tɛyi 'ɛ 'ke

ba; -amasrɔyi 'waa- -laŋbha mu 'ɛ -woo -lii 'zi.›
9 'Duŋ-, 'ke -gblanɛ yikanle mu 'ɛ 'mu 'a zikpale -o ni dɔɔ: ‹'Yooye-, 'waa- 'tɛyi 'ɛ yaa nu 'sɔlɛ- 'o mɔɔ 'pegee 'ka mu mabhɔle. -Ka ge 'kaapɛ 'tɛyi 'lɔ 'tɛyi gɔn mu 'ɛ ba.›
10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'woo--gblanɛ mu 'la yikanle laa -yaa -o -yaa ge 'zi bhla 'la ba -waa' pɛ 'tɛyi 'lɔ yrɛ nɔɔ-, 'ke le -nɔɔ 'ɛ 'nule. -Gblanɛ 'soo 'la 'mu -lɛbɛŋgole -yaa, le -nɔɔ 'ɛ 'pegee 'mu wlaa le drɛɛ dɔ 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -o 'fɛ 'ɛ 'lii 'ɛ taan -o -zanta'.
11 'Waati sa 'kanle, 'ke -gblanɛ 'soo 'la yikanle laa -yaa 'mu 'nule, 'bhɛɛ- 'ke 'mu le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ 'siile dɔɔ: ‹'O zan, 'o zan, 'fɛ 'ɛ 'liigo- 'o ni!›
12 'Duŋ- 'yee- le drɛɛ nɔɔ-'ɛ -ya zikpaa- -o ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'sɔwɛɛ- ma 'mi pe 'ka ni 'naa 'ka dɔ!›»
13 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ gbɛɛn-, 'ka mu -yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le, -amasrɔyi 'ka 'laa *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ -a nu yi 'pegee -a nu 'waati 'ɛ dɔ.»

Yewonɛ yaga ma -gɔɔn (Luki 19.12-27)

14 «-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -yoo 'bhii-'fɛzan- do a -za. -A ge bhla zi 'taa do ta, -e -yaa' yewonɛ mu 'ɛ 'siila-, 'bhɛɛ--ya 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ gbɛkpaa-'mu 'kɔɔ.
15 -E -gɔli' 'taŋbha 'pu -kɛmɛ 'soo naa -a -lwa mi 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- -ya -naa -a plɛ mi 'ɛ ni -gɔli' 'taŋbha 'pu -kɛmɛ plɛ; 'bhɛɛ- -ya -naa -a yaga mi 'ɛ ni -gɔli' 'taŋbha 'pu -kɛmɛ do. -O 'kpɛn do do 'seŋ 'yaa- sɔ -za yɛkɛ- 'la klɛle ta, 'fɛzan- 'ɛ -e 'bhɛɛ- yɛkɛ--gɔli' 'yiciɛnna -o 'kpɛn ma do do. 'Bhɛ blaan, 'kee- gele--yaa' 'taa 'ɛ ta 'tɛ.
16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, yewonɛ 'la 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ 'soo 'ɛ 'srɔɔwoa-, 'bhɛ -ja yewolɛ 'ke -yaa' -gɔli' 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha 'bhɛɛke -kɛmɛ 'soo -trɔn 'kpale -yaa' -kɛmɛ 'soo lwa 'ɛ ma.
17 'Bhɛɛ- yewonɛ 'la 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ plɛ 'ɛ 'srɔɔwoa-, 'bhɛ yewoa- 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ plɛ -trɔn 'srɔɔwole.
18 'Duŋ-, yewonɛ 'la 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ do 'ɛ 'srɔɔwoa-, 'bhɛ -ja -gluu do 'kanlɛ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya zan a -gɔli' 'ɛ magaanle 'bhɛ -gluu 'ɛ 'yi.»

19 «'Bhɛ blaan -mɔle', 'ke 'woo- yewonɛ mu 'ɛ -o zan dale- 'bhɛ a 'taa 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -o 'kpɛn 'siile, 'kooko- -e -gɔli' mu 'la gbɛkpaa- -o -kɔɔ -o nu 'bhɛ mu blaanta janwo a ni.
20 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -yaa' yewonɛ 'la 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ 'soo 'ɛ 'srɔɔwoa-, 'ke 'bhɛ 'e 'mabɛɛnle -o zan 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ 'soo 'bhɛɛke la 'srɔɔwoa-, 'ke 'bhɛ 'mu zrɔnle- -o zan ni 'ke -ya pe dɔɔ: ‹'Ŋ Zan, 'e -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ 'soo 'la gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ 'bhɛ 'pegee 'an 'bhɛɛke -kɛmɛ 'soo 'la 'srɔɔwoa- -a ma -trɔn 'le 'wole- -gɛ.›

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -a zan 'a 'pele 'a ni dɔɔ: ‹'E -za 'lrele- ◻kla 'bhɛ 'le. Yewonɛ wlan 'bhɛ 'pegee yewonɛ 'la zru -o do 'ŋ ni. 'E zru ◻kla do 'mi ni -za 'fiɛntrɔnnɛ mu yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'mi nu -za -gbɛnɛ mu gbɛkpalɛ 'e 'kɔɔ 'bhɛɛ- gbɛɛn-. Nu -gɛ 'bhɛɛ- 'bhi 'pegee 'mi 'woo-zrukpala 'eke- zi.›

22 'Bhɛ blaan, yewonɛ 'la 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ plɛ 'ɛ 'srɔɔwoa-, 'bhɛ 'e -mabɛɛnle -o zan 'ɛ -din, 'ke -ya pele- dɔɔ: ‹'Ŋ zan, 'e -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ plɛ 'la gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee 'an 'bhɛɛke -kɛmɛ plɛ 'la 'srɔɔwoa- -a ma -trɔn 'le 'wole- -gɛ.›

23 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke -a zan 'a 'pele a ni dɔɔ: ‹'E -za 'lrele- ◻kla 'bhɛ 'le. Yewonɛ wlan 'bhɛ 'pegee yewonɛ 'la zru -o do 'ŋ ni. 'E zru ◻kla do 'ŋ ni -za 'fiɛntrɔnnɛ mu 'yi, -ayile 'ŋ nu -za -gbɛnɛ mu gbɛkpalɛ 'e 'kɔɔ. Nu -gɛ 'bhɛɛ- 'bhi 'pegee 'mi 'woo-zrukpala 'eke- zi.›

24 'Bhɛ blaan, yewonɛ 'la 'bhɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ do 'ɛ 'srɔɔwoa-, 'bhɛ 'e 'mabɛɛnle -o zan 'ɛ -din 'ke -ya pele- dɔɔ: ‹'Ŋ zan, 'an 'yaango- 'bhii- 'yoo- mɛɛ -glɔɔ do 'le, 'bhɛɛ- 'yaa pɛbhɛ bɔlɛ yrɛ 'la ◻nɔɔ, 'e pɛbhɛ kan 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ; 'bhɛ 'pegee 'yaa -yri 'sɔlɛ- yrɛ 'la ◻nɔɔ, 'e -yri bhaa kan 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ.

25 'Ŋ -gblaanlawoa 'e 'lɛɛ, -ayile 'ŋ -ja 'yaa- -gɔli' 'ɛ magaanlɛ 'trɛ ◻la. 'Yaa- -gɔli' 'ɛ 'yele- -gɛ.›

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -a zan 'a 'pele -a ni dɔɔ: ‹Yewonɛ 'yɔɔ-, 'bhɛɛ- lrwanii-. 'Ya 'yaango- 'bhii- 'naa pɛbhɛ bɔlɛ yrɛ 'la ◻nɔɔ 'ŋ pɛbhɛ kan 'bhɛɛ- ◻nɔɔ; 'bhɛɛ- 'naa -yri 'sɔlɛ- yrɛ 'la ◻nɔɔ 'ŋ -yri bhaa kan 'bhɛɛ- ◻nɔɔ.

27 -Mɛla ma 'bhɛɛ- 'yaa gelɛ 'an -gɔli' 'ɛ 'kpalɛ- -gɔli' magaan 'fɛ 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'yaa- da, 'ŋ 'yaa- sɔ -a 'sile 'bhɛ 'pegee -a ma -trɔn 'ɛ 'le!

28 -Kaa 'kɔɔpɛ- -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ do 'ɛ 'kun, 'bhɛɛ- ka 'bhɛ 'na -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ 'soo -o mɛɛ 'la zan -kɔɔ 'bhɛ ni.

29 -Amasrɔyi, pɛ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, -o nu -a 'kɔɔpɛ- 'ɛ baankpalɛ, 'kooko- -a 'kɔɔ pa. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, -o nu a 'kɔɔpɛ- sanɛ- 'gbu 'ɛ 'kunlɛ- a 'kɔɔ.

30 -Ka 'yee- yewonɛ 'la yaa -za 'kedo- 'yanwo- mɛɛ ma, -kaa 'kun, 'bhɛɛ- -kaa blin 'pɛɛlii- -gblo 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- ◻nɔɔ, -e nu wisilɛ, 'ke -ya gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpa- -zadɔwɛɛ 'ɛ 'kɔɔ.›»

'Drunyan 'yi mu 'ɛ 'kitikan yi

31 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ke Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ◻nwa -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi yi 'la 'le, 'yee- 'pegee -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'kpɛn 'le -a zi, -e nu yaalɛ -yaa' -bhleŋgbe 'tɔbhɔ ma 'yaakpe- 'ɛ ta.

32 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'trɛ ta 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛkpale nu klɛlɛ 'eke- ta -a -lɛ ma. 'Bhɛɛ- -e nu bhaaplɛŋ mu 'ɛ bagolɛ 'bhii-

-bhlaa gooba mi 'ɛ -e -bhlaa mu 'ɛ 'pleŋgo- bhoo mu 'ɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ-gbɛɛn-.

33 Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ -e nu -bhlaa mu 'ɛ 'kpalɛ- -a gbɛ -yiɛ' ta, 'bhɛɛ- -e nu bhoo mu 'ɛ 'kpalɛ- -a gbɛ -koo ta.

34 'Ke 'bhɛ kla, -bhleŋgbe 'ɛ nu a pelɛ mɛɛ 'la zan mu -o -a gbɛ -yiɛ' ta 'mu ni dɔɔ: ‹-Ka nu 'ka mu 'la 'ŋ Dɛ 'ka 'dumawoa. 'Bhɛɛ-'ka 'ciɛn klɛ -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -wa 'la magaanna 'ka ni, 'kee- san 'drunyan zibɔ 'waati 'ɛ ma -a 'kɔɔ 'bhɛɛ- 'le.

35 -Amasrɔyi, gbɔn 'ŋ dia, 'bhɛɛ- 'ka pɛle -naa 'ŋ ni; -yi 'mi -lrɔ 'ŋ dia, 'bhɛɛ- 'ka -yi -naa 'ŋ ni, 'ŋ 'yaa- 'cie 'le 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ka 'ŋ 'cieya- kla.

36 'Ɲ ta fleŋ- -yaa, 'bhɛɛ- 'ka dunɛ- klaa 'ŋ ta. Ga -yaa 'ŋ ma, 'bhɛɛ- 'ka 'ŋ -gblakwan. 'Ɲ 'yaa- -kaso 'yi 'bhɛɛ- 'ka -ja 'ŋ taglinlɛ.›

37 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'ɛ 'mu nu -a mabɔlɛ -a ni 'tɛ dɔɔ: ‹Mɛɛzan, gbɔn -yaa 'e dɛ 'zi 'waati 'ɛ -dela ba 'bhɛɛ- 'o pɛle -naa 'ɛ ni ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'yi 'mi -lrɔ -yaa' 'e ma 'waati 'ɛ -dela ba, 'bhɛɛ- 'o -yi -naa 'e ni ɛɛ?

38 'Woo 'e ya 'cie 'le 'waati 'ɛ -dela ba, 'bhɛɛ- 'woo- 'e cieya- kla ɛɛ? 'E ta fleŋ--yaa 'waati 'ɛ -dela ba, 'bhɛɛ-'o dunɛ- klaa 'e ta ɛɛ?

39 'Woo 'e ya 'ke ga -o 'e ma 'waati 'ɛ -dela ba, 'bhɛ 'pegee 'woo- 'e ya -kaso 'yi 'waati 'ɛ -dela ba, 'bhɛɛ- 'o -ja 'e taglinlɛ ɛɛ?›

40 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -bhleŋgbe 'ɛ nu -a zikpalɛ -o ni dɔɔ: ‹'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: 'Waati 'oo 'waati 'la ba 'ke 'ka -za 'wlan kla 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'lɛɛ- -o 'fiɛntrɔnnɛ do 'kpɔ ni, 'ka 'bhɛ kla 'mi -la ni bhe.›

41 «'Bhɛ blaan, -bhleŋgbe 'ɛ nu a pelɛ -e mɛɛ 'la zan mu -kpaa -a gbɛ -koo ta 'mu ni dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'pleŋgo- 'ŋ ma, 'daŋgan ma mɛɛ mu! -Ka ge bɔ 'tɛ 'la yaa lii -titi 'bhɛ 'yi, -wa -lɛswan -Setran' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'mu -la 'kaama-.

42 -Amasrɔyi, gbɔn -yaa 'ŋ dɛ 'zi, 'bhɛɛ- 'ka 'laa pɛle nalɛ 'ŋ ni; -yi 'mi -lrɔ 'ŋ dia, 'bhɛɛ- 'ka 'laa -yi 'nalɛ- 'ŋ ni.

43 'Ɲ 'yaa- 'cie 'le 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ŋ 'cieya- klɛlɛ. 'Ɲ ta fleŋ- 'yaa-, 'bhɛɛ- 'ka 'laa dunɛ- 'klalɛ- 'ŋ ta. Ga -yaa 'ŋ ma 'bhɛ 'pegee 'ŋ 'yaa- -kaso 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'laa gelɛ 'ŋ taglinlɛ.›

44 'Ke 'bhɛ kla, -o nu a mabɔlɛ -a ni dɔɔ: ‹Mɛɛzan, 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn kla 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ? Gbɔn -yaa 'e dɛ 'zi oo, -yi 'mi -lrɔ -yaa 'e dɛ 'zi oo, 'e 'yaa- 'ke 'cie 'le oo, 'e ta fleŋ- -yaa oo, ga -yaa 'e ma 'bhɛ 'pegee 'e 'yaa- -kaso 'yi oo, 'mu 'kpɛn kla 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ?›

45 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -bhleŋgbe 'ɛ nu -a -lɛkunlɛ -o ni 'tɛ dɔɔ: ‹'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: 'Waati 'oo 'waati 'la ba, 'ke 'ka 'laa -za 'wlan klɛlɛ 'woo--nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'la bhe -o do 'kpɔ ni, 'ka 'laa 'bhɛ klɛlɛ 'mi -la ni.›

46 -Ayile, 'woo- gbɛ -koo ta mu 'ɛ, -o nu gelɛ -kaso 'la 'ke

-daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- gbɛ -yiɛ' ta mu 'ɛ 'mu nu gelɛ -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ.»

ZESU DƐYRƐ 'PEGEE -A BWEYRƐ GALE BA

26

Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -woo 'dukpa zii' Zesu ma

(Maki 14.1-2; Luki 22.1-2; Zaan 11.47-53)

1 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'kpɛn 'wolele, 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ:

2 «'Kaa 'yaango- dɔɔ -a -vinbwa -yrekpaa' plɛ 'bhɛɛ- *Paki 'fɛti yi 'ɛ bhɔ. 'Bhɛɛ- -o nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lɛnalɛ mɛɛ mu ni, 'kooko- -wa gbaan -yrigbɛɛle do ta.»

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke *'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu 'si mu 'ɛ waa 'gwlaan-gblaan mu 'ɛ -woo -lɛkpale 'eke- ta 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ a -gbeŋ 'ɛ 'yi: 'Bhɛ 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ 'tɔ -le -yaa Kaifu.

4 -O 'kpɛn 'a ɓkpaa do dɔɔ -o nu Zesu 'kunlɛ- -dawli' ma 'bhɛɛ- -wa dɛ.

5 'Duŋ- -o pe 'eke- ni dɔɔ: «'Kɔɔ- 'laa -a 'kunlɛ- 'fɛti yi 'ɛ ma, 'kebhlaale, mɛɛ mu 'ɛ -o nu 'wlɛnlɛ- 'eke- ma 'bhɛɛ- -o 'fɛti 'ɛ 'siɛ.»

Le do -lasiklɔɔ -klalaa' Zesu 'wiiŋ-

(Maki 14.3-9; Zaan 12.1-8)

6 Zesu 'yaa- Betani -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- Simɔ 'la -e 'bhɛ ma -kpaan 'ɛ -gwa, -e -yaa 'bhɛ ba 'fɛ 'ɛ ɓla 'waati 'la ba,

7 'ke le do 'e 'mabɛɛnle 'a -din 'ke -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- alibatri buteli do 'le 'bhɛ 'kɔɔ: -lasiklɔɔ 'plɛɛle- 'yaa- 'kɛle-. 'Bhɛɛ- Zesu 'yaa-pɛbhle 'zi 'waati 'la ba, 'ke 'yee- le 'ɛ -e 'bhɛ -lasiklɔɔ 'ɛ 'klaale Zesu 'wiiŋ-.

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yrɛkpale 'bhɛ ma, 'ke -woo zrupliile, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ: «Pɛ 'siɛgbɛya 'la -gee' bhe 'bhɛ win -o -mɛla -le ɛɛ?

9 -O -yaa sɔ 'yee- -lasiklɔɔ 'lɛɛ- gɔnle- 'plɛɛ 'lrele- 'le, 'bhɛɛ- -wa ma -gɔli' 'ɛ na 'kɔɔfleŋzan mu ni!»

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'yaangole 'bhii- -o -yaa 'bhɛ -jan -glɔɔn 'ɛ 'wo zii', 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle ɓkla 'bhɛɛ- 'ka -o le -nɛ 'lɛɛ- 'ɛ zrubatɛdɔ zii' ɛɛ? -E -za 'wlan -la ɓkla 'ŋ ni bhe.

11 -Amasrɔyi yi 'oo yi, 'kɔɔfleŋzan mu -o 'ka 'pleŋ-; 'duŋ- 'mi 'laa -o 'ka 'pleŋ-yikpɛnsee ta.

12 Le 'ɛ -e -lasiklɔɔ 'la ɓklaa 'ŋ 'flɛ ma -gɛ, -e -yaan 'bhɛ klɛle 'le 'sani- 'ŋ gbaa bin 'waati 'ɛ 'bhɔle- pleŋ-.

13 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'ke -o -Jan 'Nrale- 'lɛɛ- 'wole- 'ɛ ɓzian yrɛ 'oo 'yrɛ 'la ɓnɔɔ, le 'lɛɛ- klɛza 'ɛ nu bolɛ mɛɛ mu 'kpee -jan ma -gɔɔn 'le.»

Zudasi 'a ɓkpaa dɔɔ -e nu -dawli' 'kpalɛ- Zesu gbɛ ta

(Maki 14.10-11; Luki 22.3-6)

14 'Bhɛ blaan, Zesu a -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ ba, -o -yaa -a 'kɛla sii Zudasi

Isikariɔti, 'bhɛ -ja 'Sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ ba,
15 'bhɛɛ- 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka nu -mɛ pɛ 'gbu -la nalɛ 'ŋ ni 'ke 'ŋ Zesu 'lɛnaa- 'ka ni ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'mu -gɔli' 'taŋbha mia do 'bhɛ vu 'nale- -a ni.
16 -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, Zudasi gbɛ -yaa nu 'sɔlɛ- Zesu ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -ya -lɛna' -o ni, -e -yaa 'bhɛɛ- 'waati kplankplan 'ɛ -glin 'zi.

Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo Paki 'fɛti ta pɛbhle 'zi
(Maki 14.12-16; Luki 22.7-34; Zaan 13.1-38)

17 Paki 'fɛti 'ɛ 'yrekpaa- -lwa mi 'ɛ ma, -o -yaa 'bluu 'la bhle, waa -yaa 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ kla 'bhɛ -pɛɛ 'ɛ ba. 'Bhɛ -yrekpaa' do 'ɛ 'le, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'nule -a -lrɔkpalɛ dɔɔ: «Ya zi 'bhii- 'o 'fɛti 'ɛ ta kpo 'ɛ klɛ 'naa- ma ɛɛ?»
18 Zesu mɛɛ do 'tɔ kaan -o ni, 'bhɛɛ- -ya pia -o ni dɔɔ: «-Ka ge -wa 'ɛ 'kpee 'yee- mɛɛ 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'kaa pe a ni dɔɔ: ‹'O Daan mi 'ɛ pe dɔɔ -yaa' pɛ 'waati 'ɛ bhwa, 'yee- 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ nu -waa' Paki 'fɛti ta pɛ 'ɛ 'bhlelɛ- 'bhi -la ba -gɛ.›»
19 'Bhɛ yi 'tɛ, Zesu 'a pia -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o -za 'la klɛ, -o 'bhɛɛ- kla. 'Bhɛɛ- -o -ja *Paki 'fɛti ta kpo 'ɛ klɛlɛ.
20 Yromazi bhɔle, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ, -o pɛ 'ɛ 'bhlele- 'sanle.
21 -O -yaa pɛ 'ɛ 'bhle zii' 'waati 'la ba, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'Ka do nu 'ŋ 'lɛnalɛ mɛɛ mu ni.»
22 'Bhɛ klɛlɛ 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo wlɛyisriwole 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale 'sanle do do dɔɔ: «Mɛɛzan, 'mi -le 'kɛle- ɛɛ?»
23 Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan 'e gbɛ wlaa 'ŋ gbɛ 'ɛ ta pɛ -koo 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan -le nu -dawli' 'kpalɛ- 'ŋ gbɛ ta, 'bhɛɛ- -yoo 'ŋ 'lɛna- mɛɛ mu ni.
24 Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu galɛ 'bhii- -a yɔɔndɛle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a ba zayi' -Waanbhaa a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan nu -dawli' 'kpalɛ- -a gbɛ ta, 'bhɛɛ- -ya -lɛna' mɛɛ mu ni, -klɔlɔɔ' -o 'bhɛ zan 'ɛ ma. 'Ke 'bhɛ zan laa -yaa ya bi 'bhɛ mabhaa -yaa nu bhɔlɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'gbu ma.»
25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zudasi 'la 'bhɛ 'yaa- nu -dawli' 'kpalɛ- -a gbɛ ta, 'bhɛɛ -ya -lɛna' mɛɛ mu ni, 'bhɛ -jan 'ɛ 'sile- 'kee- Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «'O Daan mi, 'mi -le 'kɛle- ɛɛ?» -Ayile, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -a ni dɔɔ: «'E 'gbu 'yela- pia bhe.»

-Waanbhaa' a pɛbhle 'weŋ
(Maki 14.22-26; Luki 22.15-20; 1 Korɛnti 11.23-25)

26 -O -yaa pɛbhle 'zi 'waati 'la ba, Zesu 'bluu do sia, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' 'pubwa- 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -ya takaan- kplokplo. 'Bhɛ blaan, 'ke -ya 'kpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Ka 'bluu 'lɛɛ- 'si 'bhɛɛ- -kaa bhle, 'ŋ 'flɛ -le 'kɛle-.»

27 'Bhɛ blaan, 'kee- -drɔɔ 'paayan□ do 'sile, 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'bhɛ ma. 'Bhɛ blaan, 'ke -ya 'kpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ka 'kpɛn a 'ke 'mi do do.

28 -Amasrɔyi, 'kɛlɛɛ- 'ŋ yiɛn -le 'kɛle-, -Waanbhaa' *-bhoolaya drɛɛ 'la -dwa 'yee- 'gbu 'pegee bhaaplɛŋ mu 'pleŋ- 'bhɛ ma -tɔɔmasie yiɛn -le 'kɛle-. 'Yee- yiɛn 'lɛɛ- 'klalaa- mɛɛ -bebe -la 'kaama-, -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma 'sroma- 'yan zayi'.

29 'Mi pe 'ka ni 'kee- 'san -zɔn ma, 'naa nu -drɔɔ 'lɛɛ- 'bhɛɛke 'milɛ- -li 'ka 'le, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- yi 'la ma 'ke 'mi 'pegee 'ka mu nu -a mi gbɛ drɛɛwolɛ 'ŋ Dɛ a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.»

Zesu pe dɔɔ Piɛri nu 'e lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle 'kaa yaa dɔ

(Maki 14.27-31; Luki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

30 'Bhɛ blaan, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'srɒ mu □kpaa, 'bhɛɛ- -o -wlɛnle', 'ke -o gele- Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-.

31 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Zɔn -bi 'lɛɛ- zi, 'ka 'kpɛn nu 'kanlɛ- 'ekema, 'bhɛɛ- 'ka 'ŋ do -kplɛn to -a □nɔɔ. -Amasrɔyi, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' 'a 'Sɛwɛ 'yi 'kaa: *‹'Ɲ nu -bhlaa gooba mi 'ɛ dɛlɛ, 'bhɛɛ- -bhlaa 'lɛdo- 'ɛ -o nu 'kanlɛ- 'ekema.›*

32 'Duŋ- 'ke 'ŋ -bwela gale ba 'waati 'la ba, 'ŋ nu 'kanlɛ- 'ka 'lɛɛ Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi.»

33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ali- 'ke mɔkpɛn' □kaan 'eke- ma, 'bhɛɛ- -woo 'e □twa -a nɔɔ-, 'mi 'laa nu 'e 'tolɛ- -a nɔɔ- -titi.»

34 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale 'yee Piɛri ni dɔɔ: «'Mi pe 'e ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'Sani- maagwlɛn -we bhla 'ɛ 'pleŋ- -bi 'gbu 'lɛɛ zi, 'e nu 'e 'lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle gaan yaga 'mi ma 'kaa 'yaa 'mi dɔ.»

35 'Bhɛ 'yi, Piɛri pe -a ni dɔɔ: «'Ali- 'ke -wa □pia dɔɔ -woo 'mi 'pegee 'bhi dɛle- 'eke- zi, 'naa nu 'ŋ 'lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle 'e ma -titi 'kaa 'naa 'e dɔ.» 'Bhɛ 'nɔɔ- bhe, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'a □pia Piɛri a pɛ pegbɛya do 'ɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.

Zesu -o -a 'seriwo zii' Zɛtisemane -yri gba 'ɛ □la

(Maki 14.32-42; Luki 22.39-46)

36 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gele- yrɛ do nɔɔ-, -o -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ sii: Zɛtisemane. 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-Ka yala- -gɛ, 'ŋ gele- 'ŋ 'seriwolɛ laale -sɔ.»

37 -A ge bhla 'ɛ zi 'bhɛ □nɔɔ, -e -ja Piɛri 'pegee Zebede gbe plɛ 'ɛ 'le -a zi. -Ya wlɛyisriwoa, 'bhɛɛ- -a blina- yiɛndwa-.

38 -Ayile, 'ke -ya pele- -a madɔ mu 'ɛ ni 'tɛ dɔɔ: «'Ɲ 'blina- yiɛn -o 'klekle 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ŋ gale ma: -ka bo 'ŋ -din -gɛ 'bhɛɛ- -kɔɔ' bo -kɔɔ' 'yrɛ ma.»

39 'Bhɛ 'klɛle- 'tɛ, -e gele -a -lɛɛ sa, -ya 'kpɔ ɓzian, 'bhɛɛ- ya ŋgblo zinaa' -a -la, 'bhɛɛ- -ya 'seriwole ɓsaan -Waanbhaa' ni dɔɔ: «'Ŋ Dɛ, 'kee- sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ- -yrɛn pɛyan- do 'la bhe -e kan 'ŋ ma 'egbɔɔnle, 'bhɛ klɛ! 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'naa -o -a zi 'bhii- 'e 'mi zru maza klɛ, 'duŋ- 'e 'gbu zru maza -la klɛ.»

40 'Bhɛ blaan, 'kee- nule- -yaa' -klaŋlanɛ yaga 'ɛ taglinlɛ, 'bhɛɛ- 'kee- bhɔle- -o ta 'ke -woo yi pla. -Ayile, 'ke -ya pele- Piɛri ni dɔɔ: «'Ka 'laa 'sɔlɛ- 'ke 'ka bo 'ka 'yrɛ ma 'waati sa ba 'mi 'le ɛɛ?

41 -Ka bo 'ka 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'seriwo, 'kooko- -Setran' 'laa nu 'ka yidanlɛ, 'bhɛɛ- -e 'ka balaa' -za 'yɔɔ- 'yi. Bhaaplɛŋ nii- 'ɛ -ya zi 'bhii- -e -za 'wlan -la klɛ, 'duŋ- 'bhɛ klɛ faŋgan- 'laa -o -a ta.»

42 'Ezin-, 'ke Zesu 'e 'pleŋgo- gbɛ plɛ mi wole- -o ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'seriwole -Waanbhaa' ni dɔɔ: «'Ŋ Dɛ, 'kee- sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ- -yrɛn pɛyan- do 'la bhe -e kan 'ŋ ma 'egbɔɔnle, 'bhɛɛ 'naa 'a mi! Bhaa 'e zru maza klɛ.»

43 -E -nwa 'ezin- pwɛlɛ -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'kee- bhɔle- -o ta 'ke -woo yi pla; -amasrɔyi yi 'ɛ gbiŋ 'ɛ 'kɔɔ -o -yrɛ ta, waa -yaa sɔ bole- -o -yrɛ ma.

44 Zesu gole -o -din, 'kee- gele -a 'seriwo gbɛ gaan yaga mi 'ɛ klɛlɛ 'kee- bɔ 'yee -jan do 'kpɔ 'ɛ ta.

45 'Bhɛ blaan, 'kee- nu gbɛ drɛɛwole -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ka -o yidɛ 'zi -li ɛɛ, 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka 'yitrɛ zi ɛɛ? -Ka 'ka 'yrɛkpa, 'ŋ 'kun 'waati 'ɛ ɓbhwa 'e -din. 'Bhɛɛ- -o nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lɛnalɛ -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ ni.

46 -Ka 'ka 'wlɛn-, -kɔɔ' ge! -Ka 'ka 'yrɛkpa laale doo, mɛɛ 'la zan -o zan -dawli' 'kpalɛ- 'ŋ gbɛ ta, 'bhɛɛ- -ye 'ŋ 'lɛna -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ ni, 'yele- zan laale.»

Zesu 'kunyrɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ

(Maki 14.43-50; Luki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

47 Zesu 'yaa- -janwo' zii' -li 'waati 'la ba, 'ke Zudasi, -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ do nule- 'ke -zamaa' 'srɛ do 'le -a zi. -Gɔkuŋ' mu 'pegee 'beni mu -yaa 'mu 'kɔɔ. 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'mu -le -o winbwa-.

48 Zudasi 'la 'bhɛ 'yaa- nu -dawli' 'kpalɛ- Zesu gbɛ ta, 'bhɛ 'a 'kun -tɔɔmasie do -pia -a 'kun mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ke 'ŋ mɛɛ 'la zan 'pubwa- -a -tuubɔlele, 'yele- 'kɛle-. -Kaa 'kun.»

49 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zudasi 'nule blaale- Zesu -din, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'E 'yia-, 'o Daan mi!» 'Bhɛɛ- 'ke -ya -tuubɔle.

50 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele Zudasi ni dɔɔ: «'Ŋ 'bhɛgwlɛn-, 'e ɓnwa -za 'la klɛyrɛ nɔɔ- -a klɛ.» -Ayile, 'ke mɛɛ -vin mu 'ɛ -woo mabɛɛnle Zesu -din, 'ke -woo gbɛkpale 'a ta, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'kunle.

51 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'bhɛ a -gɔkuŋ' 'ɛ 'yrole 'bhɛ 'bhoo- 'yi, 'kee- 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ a yewonɛ 'ɛ do 'trɔn takanle.

52 'Bhɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ 'ɛ ni dɔɔ: «'Yaa- -gɔkuŋ' 'ɛ ɓwla -a -bhoo 'ɛ 'yi, -amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -gɔkuŋ' ɓsia mɛɛ 'kaama-, -o nu 'bhɛ zan mu 'ɛ dɛlɛ 'ke -gɔkuŋ' -la -le.

53 'Yaa 'yaango- 'bhii- 'ŋ sɔ a pele- 'ŋ Dɛ ni -e nu 'bhɔ 'ŋ ba, 'bhɛɛ- -e sɔ -mlɛkɛ' -srwase' -lɛdulayrɛ vu ta plɛ -gbɛnɛ 'kpale 'ŋ ni 'saanibhe ɛɛ?

54 'Duŋ- 'ke 'ŋ 'bhɛ ɓkla, -za mu 'la yɔɔndɛle -lɛdulale -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'kaa 'mu nu klɛlɛ, 'mu 'lɛ nu 'sɔlɛ- 'nale- -a ma ɛɛ?»

55 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -zamaa' 'ɛ ni dɔɔ: «-Faannii' -le 'ŋ 'le ɛɛ 'bhɛɛ- 'ka ɓnwa 'ŋ 'kunyrɛ- nɔɔ- -gɔkuŋ' mu 'pegee 'beni mu 'le 'ka 'kɔɔ ɛɛ? Yi 'oo yi, 'ŋ 'yaa- mɛɛ mu daan -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɓla, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ŋ 'kunlɛ-.

56 'Duŋ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'wojan- mu 'la yɔɔndɛle -o 'yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, -za mu 'lɛɛ- 'kpɛn ɓkla 'mu -la -lɛsɔ' zayi' -zɔn.» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kanle 'eke- ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa do -kplɛn 'tole 'a nɔɔ- mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ.

-O -ja Zesu 'le -waa' 'seri ta za mu 'kitikan mɛɛ gblaan -lɛdo' 'ɛ ba

(Maki 14.53-65; Luki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

57 Zesu 'kun mu 'ɛ -ja 'kɛle- -waa' 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan Kaifu ba. 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛkpale -yaa 'eke- ta 'yee- Kaifu ba -lɛ ma.

58 -O ge bhla 'ɛ zi Zesu 'le 'bhɛ ɓnɔɔ, Piɛri -yaa zan -o -zanta' 'egbɔɔnle. -E -wlaa -gbeŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- yaale' 'fɛ gooba mu 'ɛ -din, 'kooko- -za 'ɛ 'lɛyanle gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -e 'bhɛ ye.

59 'Sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -waa' 'seri ta za 'kitikan mɛɛ gblaan -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn 'yaa- bhla 'kpayrɛ- -glin 'zi Zesu ma, 'kooko- 'ke -kpan 'ɛ balaa' -a ta, 'bhɛɛ- -wa dɛ.

60 Bhla ma mɛɛ -bebe ɓnwa 'mu zijanwolɛ -a 'kaama-, 'duŋ- 'woo- Zuufu mu a 'seri ta za 'kitikan mu 'ɛ waa -jan 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'ke 'bhɛ klɛ -a dɛ win 'le. -O 'kpɛn 'kanle- blaan, 'ke mɛɛ plɛ nule- -a pelɛ dɔɔ:

61 «Mɛɛ 'lɛɛ- -ya -pia dɔɔ -e sɔ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wile- 'bhɛɛ- -ya dɔ gbɛ drɛɛwo -yrekpaa' yaga -la.»

62 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ -ya -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'kee- Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛ mu 'ɛ -woo -jan mu 'la 'kpɛn 'wo zii' 'e ma 'bhi pe 'nale- ɛɛ?»

63 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu tagale bole-. -Ayile, 'ke *'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ

-ya pele- -a ni dɔɔ: «'Kee-kpa 'mi 'pegee -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ ta, 'mi -o 'e 'lrɔkpa zii' 'kaa 'ya pe 'o ni kpataakpa 'ke 'bhi -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le 'bhɛ 'pegee 'ke 'bhi -le -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le.»

64 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Yele- daa 'e 'gbu 'lii bhe. 'Mi 'duŋ- pe 'ka ni 'ezin-dɔɔ 'kee- 'san -zɔn ma, 'ka nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'yaale-yelɛ -Waanbhaa' -glɔɔ 'ɛ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ. 'Bhɛɛ- 'ka nu -a yelɛ -a nuyrɛ nɔɔ- laflɛ' -gblɛn mu 'ɛ 'yi mu 'ɛ ta, 'kee- da laflɛ' 'yi.»

65 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ -ya 'gbu ta dunɛ- 'ɛ 'peedɛle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «-E -Waanbhaa' 'tɔsiɛla! -Kɔɔ' maza -o -li mɛɛ -bhɛɛke' 'srɛya- klɛle ma ɛɛ? -E -yaan -Waanbhaa' 'tɔsiɛ ma jan 'la 'wolele bhe, 'ka 'laa 'bhɛ 'malɛ- ɛɛ? 'Ka mu pe 'bhɛ 'yi 'nale- ɛɛ?»

66 'Bhɛɛ- -o 'kpɛn 'bhɛ 'lɛkwan- 'eke- zi dɔɔ: «-Yoo 'ke dɛ pɛ 'le.»

67 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -woo -liile' mu 'klale -a wlɛyi', 'bhɛɛ- 'ke -wa zɔnle- -o gbɛkpuŋ- mu 'ɛ 'le. -A 'ke mu -yaa -a 'trɔn zɔn 'zi 'ke -wa -lrɔkpa' dɔɔ:

68 «Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi, 'e 'kpee ma -de 'gbu -le 'e zwan ɛɛ?»

Piɛri -o -a 'lɛmadɔ 'zi 'eglɔɔle Zesu ma 'kaa yaa 'bhɛ dɔ

(Maki 14.66-72; Luki 22.56-62; Zaan 18.15-18; 18.25-27)

69 'Bhɛ -za mu 'ɛ klɛ 'waati 'ɛ ba, Piɛri 'yaale- -yaa 'pɛɛlii- *'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ a -gbeŋ 'ɛ 'yi. -Ayile, 'ke 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ la yewo le 'ɛ do 'e 'mabɛɛnle 'yee- Piɛri -din, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi 'gbu 'lɛɛ-, 'e 'yaa- 'yee- Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi mi Zesu 'ɛ zi.»

70 'Duŋ-, Piɛri 'e 'lɛmadwa 'eglɔɔle 'bhɛ ma mɔkpɛn 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Yoo- -we 'zi mɛɛ 'la zan 'le bhe, 'naa 'bhɛ dɔ.»

71 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee-Piɛri gele 'sanle -gbeŋ 'ɛ 'lii ba -yrɛta', 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la yewo le -bhɛɛke' do 'a 'yele. 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'bhɛ -din mu 'ɛ ni dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- 'yaa- 'yee- Nazarɛti mi Zesu 'ɛ zi.»

72 'Bhɛ nɔɔ bhe 'ezin-, 'ke Piɛri 'a 'lɛmadɔle 'eglɔɔle 'bhɛ -jan 'ɛ ta, 'kee- bhaa bhlele- dɔɔ: «'Mi 'pegee 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'gbu 'ɛ ta, 'naa 'yee-mɛɛ 'la bhe -a dɔ.»

73 'Bhɛ blaan 'waati sa, 'ke 'fɛ -gbeŋ 'yi mu 'ɛ -woo mabɛɛnle Piɛri -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'yoo- 'ke Zesu zi mu 'ɛ do 'le. -Amasrɔyi 'woo- 'e dɔ 'yaa- -janwo' gbɛya 'bhɛɛ- ma.»

74 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri bhaa bhlele 'sanle, 'ke -ya pe dɔɔ: «'Ke 'ŋ bhla pia, bhaa 'ŋ ga. 'Naa 'yee- mɛɛ 'la bhe -a dɔ 'sekeseke!» 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke maagwlɛn -wele'.

75 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zesu -jan 'la woa 'yee- Piɛri ni 'el-wale gban -sɔ, 'ke 'bhɛ dɔle-

-a 'kpee, Zesu 'a ɓpia -a ni dɔɔ: «'Sani- maagwlɛn -weli' pleŋ- -zɔn, 'e nu 'e 'lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle 'mi ma gaan yaga 'kaa 'yaa 'mi dɔ.» Piɛri 'pwɛle- 'pɛɛlii-, 'kee-wisile 'ebebele.

27

-O -ja Zesu 'le -janmatii Pilati ba
(Maki 15.1; Luki 23.1; Zaan 18.28)

1 Zrwan 'ɛ zi, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu 'ɛ -waa' 'gwlaan-gblaan mu 'ɛ -woo -lɛkpale 'eke- ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn 'a 'kpale do ma 'kaa -o Zesu dɛ.
2 -Ayile, 'ke -wa gbɛ ta -yrele', 'bhɛɛ- 'ke -o gele-'kɛle- -janmatii Pilati ba.

Zudasi gayrɛ
(Klɛza 1.18-19)

3 Zudasi 'la -dawli' ɓkpaa Zesu gbɛ ta, 'bhɛɛ- -ya -lɛnaa mɛɛ mu 'ɛ ni, 'a 'yele- 'bhii--o -kpan -balaa' Zesu ta 'kaa -wa dɛ, 'ke -zadɔwɛɛ dɔle- -a ma. -Ayile, 'kee- gele- -gɔli' 'taŋbha mia do bhɛ vu 'ɛ 'niinalɛ *'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu 'ɛ -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ ma.
4 -Ya ɓpia -o ni dɔɔ: «'Ŋ -za 'yɔɔ- -kla mɛɛ 'la zan laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ 'bhɛ 'lɛnalele 'ka ni!» -Ayile, 'ke -wa -lɛkunle -a ni dɔɔ: «'O mɔɔ a za 'laa -o 'bhɛ 'yi, 'e 'gbu a -za -le 'bhɛ 'le.»
5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zudasi -gɔli' 'taŋbha mu 'ɛ 'wianle 'trɛ ma -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɓla, 'bhɛɛ- 'kee-'pwɛle. 'Bhɛ blaan, 'kee-gele- -a 'gbu duŋlɛ -yri diiŋ do 'yi.
6 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -o -gɔli' 'taŋbha mu 'ɛ 'wloole 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ: «'Waa- 'toŋ 'ɛ ta, 'waa sɔ -gɔli' 'lɛɛ- bɔle- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɓla -gɔli' bɔ -koo 'ɛ 'yi, -amasrɔyi mɛɛ yiɛn ma -gɔli' -le.»
7 -O yanle 'a 'kpalele do ma, 'ke -wa pele- dɔɔ -o gbɔdɔ mi 'ɛ 'bhɛ a 'trɛ 'ɛ 'lɔle 'yee- -gɔli' 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ 'trɛ 'ɛ klɛ 'cie mu binyrɛ 'le.
8 'Bhɛla- -zayile, 'kee- 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ--zɔn ma, -o 'bhɛ 'trɛ 'ɛ sii dɔɔ: «Yiɛn ma 'trɛ.»
9 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Zeremi jan mu 'la ɓwoa 'elwale -sɔ 'mu 'lɛswaɓ, -ya -pia dɔɔ: *«-O -gɔli' 'taŋbha mia do bhɛ vu ɓsia. Izraɛli mu 'ɛ -wa 'plɛɛ ɓkaan 'bhɛɛ--gɔli' 'lii yɛkɛ- 'ɛ 'le.*
10 *'Bhɛɛ- -o gbɔdɔ mi 'ɛ -yaa' 'trɛ 'ɛ ɓlwa 'ke 'bhɛ -gɔli' 'ɛ 'le, 'bhii- Mɛɛzan 'a ɓpia 'mi ni pe gbɛya 'la yi.»*

Pilati -o Zesu 'lrɔkpa zii'
(Maki 15.2-15; Luki 23.2-5; Zaan 18.29-40; 19.4-16)

11 Mɛɛ mu 'ɛ -o -ja Zesu 'le -janmatii Pilati ba. 'Bhɛɛ--janmatii Pilati 'a 'lrɔkpaa dɔɔ: «'Bhi -le 'ke Zuufu mu 'ɛ -waa' -bhleŋgbe 'ɛ 'le ɛɛ?» Zesu pe -a ni dɔɔ: «'E 'gbu 'yela- ɓpia bhe.»
12 'Bhɛ blaan, 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'gwlaan-gblaan mu 'ɛ -o bhla -bebe

kpaa -a ma, 'duŋ- yaa 'mu 'kedo- 'kpɔ mabɔlɛ.

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «-O bhla mu 'la 'kpɛn 'kpa zii' 'e ma bhe 'e 'trɔn 'laa 'mu 'yi ɛɛ?»

14 'Duŋ- Zesu 'laa 'mu 'kedo- 'kpɔ zilakpalɛ -a ni bhe, 'bhɛ 'a 'kpeelɛnia -a ma 'egbɛnɛle.

-O Zesu dɛ -kpan -balaa' 'a ta

15 Lɛɛ 'oo lɛɛ, Paki 'fɛti 'ɛ ta, -janmatii Pilati ta pɛ -le -yaa 'ke 'ploolele -kaso yi mi do ma, 'kɛla 'ke -zamaa' 'ɛ 'yaa- 'bhɛ -za pe, -e 'yaa- ploo 'bhɛɛ- ma -o ni.

16 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -waa' -kaso 'yi mi do -yaa, -o -yaa 'bhɛ sii Barabasi. Mɔkpɛn' 'yaa- 'bhɛ dɔ 'bhɛ klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma.

17 Pilati -zamaa' 'ɛ 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ 'ploo- 'ka ni 'woo- mɛɛ plɛ 'ɛ -dela ma ɛɛ, Barabasi taa- Zesu, -o 'bhɛ 'la sii Mɛɛ -Bhee mi -Kpɔsɔɔ Krisi ɛɛ?»

18 'Yee- Pilati 'gbu 'yaa- 'yaango- dɔɔ mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- zranlawo zii' Zesu ma, 'bhɛla- -zayile -o nwa 'bhɛ -lɛnalɛ -a ni.

19 'Duŋ- Pilati 'yaale- -yaa 'waati 'la ba 'kitikanyrɛ 'ɛ nɔɔ, 'ke -a na mɛɛ do winbɔle -a ta 'kaa 'bhɛ ge -jan 'lɛɛ- 'yikla 'a -kɔɔ dɔɔ: «Mɛɛ 'la bhe, yaa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ, 'bhɛla- -zayile 'yaa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ -a ni, -amasrɔyi 'ŋ -yrɛn -bebe -bhla -a -zayi' -zɔn gbiŋ na.»

20 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'yaa- wla 'zi -zamaa' 'ɛ zi dɔɔ -wa pe Pilati ni dɔɔ 'bhɛ 'ploo- Barabasi -la ma, 'bhɛɛ- -ya pe -o Zesu dɛ.

21 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -jan- matii Pilati -o -lrɔkpa' gbɛ drɛɛwole 'ezin- dɔɔ: «'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ 'ploo- 'woo- mɛɛ plɛ 'ɛ -dela ma 'ka ni?» -O 'kpɛn 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «Barabasi!»

22 'Bhɛɛ- Pilati -o -lrɔkpaa 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ nu -mɛ za -la klɛlɛ Zesu 'la 'ka 'bhɛ sii Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'bhɛ ni ɛɛ?» -O 'kpɛn 'a 'lɛkwan- dɔɔ: «-Kaa gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e ga!»

23 Pilati -o -lrɔkpaa 'ezin- dɔɔ: «-E -mɛ -za 'yɔɔ- -la kla ɛɛ?» 'Duŋ- -o -gbekaan 'ezin- 'eglɔɔle 'kaa: «-Kaa gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e ga!»

24 'Yee- Pilati 'a 'yele- 'bhii- yaa -yaa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'ezin-, 'bhɛ 'pegee mɛɛ mu 'ɛ zru baan' 'yaa- -wlɛn 'zi, 'kee- -yi 'sile, 'ke -ya gbɛ mafɛle mɔkpɛn' 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Mi 'naa -o 'ŋ gaan bɔle- mɛɛ -lɛdɔɔle 'lɛɛ- -a dɛza 'ɛ 'yi! 'Ka 'gbu 'kɔɔ za -le!»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'kpɛn 'a 'lɛkunle 'eke- zi dɔɔ: «'Kee- -gaa oo, bhaa -a gale -kpan 'ɛ bala- 'o mɔɔ 'pegee 'o 'nɛ mu 'ɛ ta!»

26 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ke Pilati 'ploole Barabasi ma -o ni; 'bhɛɛ- -e pe mɛɛ mu ni 'kaa 'mu Zesu zita zɔn 'ke gbaŋbhlɛ 'le; 'bhɛ blaan, 'ke -ya 'kpale -o 'kɔɔ 'kaa -o ge -a gbaan -yrigbɛɛle do ta.

-Srwase' mu 'ɛ -woo Zesu malrɔgo 'zi
(Maki 15.16-20; Luki 23.11; Zaan 19.2-3)

27 -Janmatii Pilati a -srwase' mu 'ɛ -ja Zesu 'le -yaa 'fɛkpee yrɛ 'la mɛɛ mu kla 'eke- ba a ɔnɔɔ 'bhɛɛ- ɔla; 'bhɛɛ- 'ke -srwase' 'lɛ -gbɛnɛ do 'ɛ 'kpɛn 'yaale -a zi.

28 -O Zesu tapɛ mu 'ɛ -gwa, 'ke -o dunɛ- tralapɛ 'tɛn gbɔɔn do 'klale -a ta.

29 'Bhɛ blaan, 'ke -o lɛrɛ zuŋgbhlɛ do 'tanle 'bhii- -bhleŋgbe ŋgblo ma -can 'faa do gbɛɛn-, 'ke -o 'bhɛ bɔle- -a ŋgblo 'ɛ ma. 'Bhɛ trala, 'ke -o togɔ do 'kpale -a gbɛ -yiɛ' 'lii 'bhii- -bhleŋgbe do 'kɔɔ 'beni do gbɛɛn-; 'bhɛɛ- 'ke -woo 'kpɔ zɛnle- -a -lɛɛ, 'ke -o 'sɔnsi- 'a ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa pe -a ni dɔɔ: «'E 'yia-, Zuufu mu a -bhleŋgbe!»

30 -Woo -liile' mu ɔklaa -a ta, 'bhɛɛ- -wa 'kɔɔ togɔ 'ɛ ɔsia, 'ke -wa zɔn -a 'wiiŋ- 'bhɛ 'le.

31 -O yanle 'sɔnsile 'le -a ma, 'ke -o dunɛ- tralapɛ 'tɛn gbɔɔn 'ɛ gole- -a ta, 'bhɛɛ- 'ke -wa tapɛ -lwa mu 'ɛ 'klale -a ta. 'Bhɛ blaan, 'ke -o gele- -a gbaanlɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta.

Zesu gbaanyrɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta
(Maki 15.21-32; Luki 23.26-43; Zaan 19.17-22)

32 -Srwase' mu 'ɛ 'pwɛ bhla 'ɛ zi -janmatii 'ɛ -yaa' 'fɛ 'ɛ ɔla Zesu 'le, 'ke -o -lɛpale Sirɛni -wa 'ɛ ta mɛɛ do 'le, -o -yaa 'bhɛ sii Simɔ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu 'ɛ -wa pele- 'bhɛ Simɔ 'ɛ ni 'kaa 'bhɛ Zesu gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ 'si kpaŋma.

33 -O bhɔle yrɛ 'la -o 'bhɛ sii Gɔligota ('bhɛ 'yi -le dɔɔ mɛɛ ŋgblo bhɛlɛ' yrɛ),

34 'ke -o -laanɛ' 'yi yiɛnle do 'pegee -drɔɔ 'yizaale, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ 'nale 'a ni, ('kooko- 'kee- 'bhɛ ɔmia, yaa ga 'ɛ 'lale- tadɔ). 'Duŋ- -e 'bhɛ -yi 'ɛ danle -a nrɛ ma, yaa dɔlɛ 'bhɛ 'mile- -la.

35 'Bhɛ blaan, 'ke -wa gbaanle- -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'ke -o 'tete dɔle- -a tapɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'mu -yiciɛnle 'eke- ma. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ 'wojan- 'ɛ 'lɛswaɔ, 'bhɛ 'a ɔpia dɔɔ: *«-O 'tete -dwa 'ŋ tapɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -woo -yiciɛnna 'eke- ma.»**

36 'Bhɛ blaan, 'ke -o -yaale' -a gooba 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ ye.

37 -Wa ɔdia win 'la ma bhe, -o 'bhɛ -yɔɔndia -yripeenɛ do ta, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ -gbaanna -a ŋgblo 'ɛ tralayrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'bhɛ 'yaa- dɔɔ:

«Mɛɛ 'lɛɛ- 'yele- 'ke Zesu 'le,
Zuufu mu a -bhleŋgbe 'ɛ.»

38 'Ezin-, -o -faannii' plɛ -gbaanna -yrigbɛɛle plɛ ta Zesu -din: -A do -yaa -a gbɛ -yiɛ' ta, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' do 'ɛ 'yaa- -a gbɛ -koo ta.

39 Mɛɛ 'la zan mu -yaa 'kan zii' Zesu gbaanyrɛ 'ɛ -din, 'mu 'yaa- a glin 'ke 'mu 'mu

* **27:35 27.35** Romɛ mu a 'toŋ 'ɛ ta, -srwase' mu 'la -ja Zesu gbaanlɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛ 'seŋ 'yaa- 'mu ni 'ke 'mu Zesu tapɛ mu 'yiciɛn- 'eke- ma. -O 'tete 'la -dwa -a tapɛ mu 'ɛ ta 'bhɛ win -le 'ke -o sɔ -o -yiciɛnle 'eke- ma 'elrele.

ŋgblo bɛɛn, 'bhɛɛ- 'ke -wa -zwanwo'.
40 'Bhɛɛ- -o -yaa pe dɔɔ: «'Bhi 'laa 'pelɛ- 'kaa 'e sɔ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wile-, 'bhɛɛ- 'ya dɔ gbɛ drɛɛwo -yrekpaa' yaga -la ɛɛ? 'Kee- 'yoo- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le, 'e 'gbu 'bhee -zɔn, 'bhɛɛ- zina- -yrigbɛɛle 'ɛ ta doo.»
41 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ, -o 'kpɛn 'yaa- Zesu malrɔgo 'zi 'ke -wa pe dɔɔ:
42 «-E mɛɛ -bhɛɛke' mu 'ɛ -gwa -za 'yi, 'bhɛɛ- yaa sɔ -a 'gbu gole -za 'yi! 'Ke -yoo 'ke Izraɛli mu a -bhleŋgbe 'le, -e zina- 'saanibhe doo -yrigbɛɛle 'ɛ ta; 'kee- 'bhɛ kla, 'o nu 'o 'kpalɛ- -a -yi.
43 *-Ya 'gbu gbɛkpaa- -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -ya -pia dɔɔ: ‹'Ŋ 'yoo- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'le!›* 'Bhɛɛ- 'ke -a -za sɔ -Waanbhaa' ni 'bhɛ nu 'a go 'saanibhe -za 'yi doo!»
44 Mɛɛ dɛ mi plɛ 'la gbaanle -yaa -a -din -yrigbɛɛle plɛ 'ɛ ta, 'mu 'yaa- -a -zwanwo' zii' 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ gbɛɛn- 'ezin-.

Zesu gayrɛ
(Maki 15.33-41; Luki 23.44-49; Zaan 19.2; 19.5-30)

45 'Kee- san -yrekpaa' ma, 'bhɛɛ- 'kee- ge 'tɛnlɛ- yro- mazi -yretɛbhɛ yanyan 'ɛ ma, -gblo -gbɛnɛ -kpaa 'trɛ 'ɛ ta yrɛkpɛn- nɔɔ.
46 'Yee- yromazi -yretɛbhɛ yanyan 'ɛ 'bhɔ bhla 'ɛ 'e -din, 'ke Zesu -gbekanle 'eglɔɔle dɔɔ: «Eli, *Eli, lama sabatani?»* 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: *«'An -Waanbhaa', 'an -Waanbhaa', -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ye 'ŋ do -kplɛn twa -a nɔɔ- ɛɛ?»*
47 Mɛɛ 'la zan mu -yaa -a -din 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'mu 'a -gbekanwli 'ɛ 'male, 'ke 'mu 'a pele- dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, -yoo Eli 'sii zii'!»
48 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o do gele blaale- -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'fɛ -gblaŋluu -fɔlu' -fɔlu' 'ɛ 'silɛ-, 'kee- 'bhɛ 'pale 'ke -wɛɛn yue 'tɔnle- 'le. 'Kee- 'bhɛ 'yrele togɔ gbɔɔn do yin 'lii, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ 'wlale Zesu 'lii 'kaa 'bhɛ 'bhɛ 'mi.
49 'Duŋ- -a -vin mu 'ɛ pe dɔɔ: «'Kɔɔ- dula- doo, -dɔke' Eli nu nulɛ a golɛ -za 'yi oo!»
50 Zesu -gbekan' gbɛ drɛɛwoa- 'eglɔɔle 'ezin-, 'ke -a niigole -a -yi.
51 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, sɔgbɛ -gbɛnɛ 'la duŋle -yaa -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'kpee yrɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii «Yrɛ 'weŋ 'weŋ» 'bhɛla, 'bhɛ 'peedia- plɛ 'kee- da laanima, 'kee- nu 'tɛnlɛ- 'traa. 'Bhɛ klɛlɛ 'tɛ, 'ke 'trɛ bɛɛnle-, 'bhɛɛ- 'ke vlɛ -saa mu 'ɛ -o -wile'.
52 Mɛɛ bu mu 'ɛ 'liigwa-, 'bhɛɛ- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'la -gaa 'elwale gban -sɔ, 'mu -bebe -bwela gale ba.
53 'Bhɛɛ- -o -pwɛla bu mu 'ɛ 'yi Zesu bwele 'ɛ blaan gale ba, 'ke -o nule- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee. Mɛɛ -bebe -o ya.
54 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -srwase'

-kuŋlii 'ɛ 'pegee -srwase' -vin mu 'la 'yaa- Zesu gooba 'ke -yoo -yrigbɛɛle 'ɛ ta, -o 'trɛ bɛɛnyrɛ 'la ɓya, 'bhɛ 'pegee -za mu 'la 'kpɛn ɓkla -o -yrɛ ma, 'bhɛla- -zayi' -gblaan -gbɛnɛ ɓklaa -o -yi. 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- 'yaa- 'ke -Waanbhaa' Gbe kpataakpa 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- 'le!»

55 Le 'srɛ mu 'la 'yaa- zi Galile 'trɛ 'ɛ ta 'ke 'mu bhɔ a ba, 'bhɛɛ- 'ke 'mu ɓnwa -a zi Zeruzalɛmu, 'mu 'yaa- -a gbaa 'ɛ taglin- 'zi bhlɔ gbɔɔn ma.

56 'Woo- le mu 'ɛ 'ke mu -la 'tɔ -le -gɛ: Mari 'la da Magidala -wa 'ɛ ta, Zaki 'pegee Zozɛfu nɛɛ Mari, 'bhɛɛ- Zebede gbe plɛ 'ɛ Zaki 'pegee Zaan nɛɛ.

Zesu binyrɛ
(Maki 15.42-47; Luki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

57 Yromazi bhɔle, 'ke pɛzan do dale- Arimate -wa 'ɛ ta, -o -yaa 'bhɛ sii Zozɛfu, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le.

58 'Bhɛ 'yi, 'kee- gele- 'tɛ Zesu gbaa 'ɛ 'yrɛwolɛ -janmatii Pilati ma. -Ayile, 'ke Pilati dɔle- gbaa 'ɛ 'nale- -la -a ni.

59 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kee- gbaa 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'kee- sɔ drɛɛ 'pu 'peŋpeŋ do 'kpale 'bhɛ ma.

60 'Bhɛ blaan, 'kee- gele- -a binlɛ bu -gluu drɛɛ do 'yi. 'Yee- Zozɛfu 'gbu -le mɛɛ mu ɓsia 'kaa 'mu 'bhɛ bu -gluu 'ɛ 'kwlee- -a ni vlɛ -saa do 'yi. -E yanle 'kee- vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ do -bhlile', 'bhɛɛ- 'kee- bu -gluu 'ɛ 'liitanle 'bhɛ 'le. 'Bhɛ blaan, 'kee- jilale.

61 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Mari 'la 'yaa- da Magidala -wa 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ 'too- Mari do 'ɛ, 'mu 'yaale -yaa bu 'ɛ 'lɛma-.

Zesu bu 'ɛ gooba yaaza

62 'Bhɛ ta tooklin- 'ɛ 'yi 'le, -yitrɛ' yi 'ɛ ma pɛ mu 'ɛ magaanle blaan, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -o gele- 'eke- zi Pilati ba.

63 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele- Pilati ni dɔɔ: «'O zan, 'yee- bhlanii- 'la bhe, -e -yaa -a -yrɛ ma 'waati 'la ba, -ya ɓpia dɔɔ -e nu bwelɛ gale ba, -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma. 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -o -li 'o 'kpee.

64 -Ayile, -a pe -srwase' mu ni dɔɔ -o bo -a bu 'ɛ gooba -yrekpaa' yaga ta, 'kooko- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa nu nulɛ -a gbaa 'ɛ 'faanlɛ-, 'bhɛɛ- -wa pe -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹-E -bwela gale ba.› 'Ke 'bhɛ ɓkla, 'bhɛ bhla 'ɛ gblaan 'yi nu yalɛ -e bhla -lwa mi 'la ɓpia 'bhɛ ni.»

65 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Srwase' 'ke mu -le -gɛ, -ka mu 'si -a gooba yaaza 'yi. -Ka ge 'bhɛɛ- -kaa pe mɛɛ mu ni 'mu bo a bu 'ɛ gooba 'bhii- -e sɔ 'ka ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»

66 'Bhɛɛ- 'ke -o gele- yaalɛ 'tɛ -a bu 'ɛ gooba. -O Romɛ mu a -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ, 'bhɛ gbɛ blaan yɔɔn -kpalaa' bu -gluu 'ɛ 'liitan vlɛ -kpuŋ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o piibhɛ kpɛlɛ- -gbɛnɛ do -yrela 'bhɛ ta. 'Bhɛ

blaan, 'ke -srwase' mu 'ɛ 'yaale bu 'ɛ gooba.

28

Zesu bweyrɛ gale ba
(Maki 16.1-8; Luki 24.1-12; Zaan 20.1-2)

1 -Yitrɛ' yi 'ɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'kaŋgɔplɛ 'ɛ ma, zrwan 'tutu 'ɛ 'zi, 'ke Mari 'la 'yaada Magidala -wa 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ 'too- Mari, gelebu -gluu 'ɛ taglinlɛ.

2 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke 'trɛ bɛɛnle- faŋganma, 'bhɛɛ- 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do zinale 'kee- da laflɛ' ma. 'Bhɛɛ- 'kee- bu -gluu 'ɛ 'liitan vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ 'ɛ 'bhlilebu -gluu 'ɛ -gɔma', 'bhɛɛ- 'kee- yaale' 'bhɛ vlɛ -kpuŋ 'ɛ ta.

3 'Yee- -mlɛkɛ' 'ɛ wlɛyi' 'ɛ 'yaa- -bhi 'zi -yrayra 'bhiimlɛklɛnnɛ do -bhigbɛya 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -a ta dunɛ- 'ɛ 'yaa- flee 'epu 'peŋpeŋle 'bhii- 'kwlɛn--buu' 'fleegbɛya gbɛɛn-.

4 -Ayile, -gblaan 'kla gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ bu 'ɛ gooba mu 'ɛ 'yi, 'ke -o bɛɛnle 'sanle -kpakpa, 'bhɛɛ- 'ke -o 'srinle 'bhii- -o -gaa.

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -mlɛkɛ' 'ɛ -ya pele- le mu 'la nwa bu 'ɛ taglinyrɛ 'ɛ nɔɔ- 'mu ni dɔɔ: «'Ka mu laa -gblaanlɛ'! 'An 'yaango- -o Zesu 'la -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'ka -o 'bhɛɛ- -gliŋ 'zi.

6 Yaa -o -li -gɛ. -E -bwela gale ba 'bhii- -ya -pia 'ka ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Ka nu -a gbaa 'kpayrɛ- 'ɛ -glin -gɛ doo.

7 'Bhɛɛ- -ka ge blaale- -a pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -e -bwela gale ba, 'bhɛɛ--e 'kan zii' 'ka 'lɛɛ -sɔ Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Ka nu -a yelɛ 'bhɛɛ- nɔɔ ye. 'Ŋ nwa -jan 'la 'wolɛ- 'ka ni 'bhɛ -le bhe.»

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'woo- le mu 'ɛ -o gole- blaale- bu 'ɛ -din, 'ke -o blasanle, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'pelɛ- Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni. -Gblaan 'pegee yilabla -gbɛnɛ do -yaa -o zru ba.

9 -O nu bhla 'ɛ zi, Zesu bewza 'ɛ 'woyrɛ- nɔɔ-, 'ke Zesu 'klale -o ba blaale-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -o 'pubɔle dɔɔ: «'Ka 'ŋ -kɛna!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'woo- le mu 'ɛ -woo mabɛɛnle Zesu -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa gbale- -o 'kpɔ zɛnlele -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -woo gbɛ mu kpa -a gaan ma.

10 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele- -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa -gblaanlɛ'! -Ka ge a pe 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'ɛ ni 'kaa -o ge Galile 'klɛɛn 'yi: -O nu 'ŋ 'yelɛ- 'bhɛɛ- nɔɔ ye.»

Zesu gooba mu 'ɛ 'wojan-

11 Le mu 'ɛ 'yaa- ge 'zi 'waati 'la ba Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'ke -srwase' mu 'la -o bwa Zesu bu 'ɛ gooba, 'mu 'ke mu gele- -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- -za mu 'la 'kpɛn kla -o -yrɛ ma, -o 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ ni.

12 -Ayile, 'ke 'woo- *'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ -woo -lɛkpale 'eke- ta. 'Bhɛɛ- -o 'kpale do ma, 'ke -o -gɔli' kpu

-gbɛnɛ do wlale- -srwase' mu 'ɛ gbɛ ɖla.
13 'Bhɛɛ- 'ke -o 'mu 'lɛmazɔnle dɔɔ: «-Ka ge -a pe dɔɔ 'o 'yaa- yi pla 'waati 'la ba -bi 'ɛ zi, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ɖnwa -a gbaa 'ɛ faanlɛ-.
14 'Ali- 'ke -janmatii Pilati 'trɔnbwa- 'yee- -za 'ɛ 'yi, 'o mɔɔ 'gbu nu -janwole a ni, 'bhɛɛ- 'o 'ka ŋgblo go -za 'yi.»
15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu 'ɛ -o -gɔli' 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- *'sraka 'lɛna -kuŋlii' mu 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ -wa -pia -o ni -o -za yɛkɛ- 'la 'bhɛ klɛ -o 'bhɛɛ- ɖkla. -Ayile, 'kee- san 'bhɛ yi 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'bhɛ -jan 'ɛ ɖzian Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn 'trɔn 'yi.

Zesu 'pwɛyrɛ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba
(Maki 16.14-18; Luki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Klɛza 1.6-8)

16 Zesu a -klaŋlanɛ -vin vu ta do 'ɛ (-amasrɔyi Zudasi 'la 'yaa- -o vu ta plɛ mi 'ɛ le, bhɛ 'bhɛ 'gbu ɖdia) -ja Galile 'klɛɛn 'yi vlɛ gɔɔn do 'la -e 'bhɛ -zrɔnna -o ni 'bhɛɛ- 'wiiŋ-.
17 -O Zesu 'yele-, 'ke -woo 'kpɔ zɛnle- -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -wa gbale- -o 'seriwolele. 'Duŋ- -o 'ke mu laa 'mu 'kpalɛ- -a -yi 'bhii- 'yele- 'kɛle-.
18 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'e 'mabɛɛnle -o -din, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' -glɔɔya' 'kpɛn ɖnaa 'ŋ ni laflɛ' 'pegee 'trɛ ta.
19 -Ka ge 'klɛɛn 'kpɛn 'yi mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -ka -o klɛ 'an -klaŋlanɛ mu 'le. -Ka -o wiiŋfɛ' -yi ba -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee -a Gbe, 'bhɛɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ 'tɔ 'yi.
20 'Bhɛɛ- 'mi 'ka mu -daanna -jan 'oo -jan mu 'la 'le, -ka -o daan 'mu 'kpɛn ta 'taawolele. -Kaa 'yaango- dɔɔ 'ŋ 'yoo- 'ka ba yikpɛnsee ta, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'drunyan 'yan yi ma.»

MAKI -JAN 'NRALE- 'LA YƆƆNDIA- ZESU KRISI BA ZAYI' Maki a -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'ɛ ŋgblo

-Dele -yaa Maki 'le ɛɛ? -E -yaa Zesu Krisi a winbɔwo mu 'ɛ 'mu a 'bhɔŋba- mu 'ɛ do 'le. Maki -le -Jan 'Nrale- 'Sɛwɛ 'lɛɛ- yɔɔndia-. -A masii' 'tɔ 'ɛ ɖyaa Zaan, 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee -a nɛɛ Mari -yaa da Zeruzalɛmu (Klɛza 12.12), 'bhɛɛ- 'waa -za 'kedo- 'kpɔ dɔ -a dɛ 'ɛ ba zayi'. 'Yee- Maki ɖnia -le -yaa 'ke Banabasi 'le (Kolɔsi 4.10). -E -ja -a ɖnia Banabasi 'pegee Pɔlu 'madɔlɛ 'mu a -Jan 'Nrale- wole 'taa ɖlwa mi 'ɛ ta Antiɔsi -wa 'ɛ ta (Klɛza 12.25). Antiɔsi Zesu 'yi mu 'ɛ -woo 'seri- woa Pɔlu 'pegee Banabasi ma, 'bhɛɛ- -o -ploola -o ma dɔɔ -o ge -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo 'klɛɛn 'bhɛɛke mu 'yi (Klɛza 13.1-3). 'Bhɛ -Jan 'Nrale- 'taa ɖlwa mi 'ɛ ta, 'yee- Maki -ja Pɔlu 'pegee Banabasi zi, 'bhɛɛ- boolazi, -e -gwa 'mu zi 'kee- niinale Zeruzalɛmu (Klɛza 13.5,13). Yi -bhɛɛke' ta, Banabasi 'yee- Maki ɖsia, 'bhɛɛ- -o -ja -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- Sipru (Klɛza 15.37-39). Boolazi, Pɔlu 'pegee Piɛri 'a ɖpia 'mu a 'lɛtrɛ mu 'ɛ 'yi dɔɔ 'yee- Maki ɖbhwa 'mu ba Rɔmu -wa 'ɛ ta (Filemɔ 24; 2 Timote 4.11; 1 Piɛri 5.13).

-E -yaa' -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- ɖdia Romɛ Zesu 'yi mu -la 'kaama-, -e Zesu -zrɔnna 'ezin- 'bhii- 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' Gbe bhɛ do 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ -le 'ke Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'la ɖnwa yewolɛ -Wangwlɛnbhaa -Waanbhaa' ni 'bhii- 'bhɛ a yewonɛ 'le. -Waanbhaa' 'a winbwa-, 'kooko- -e nu bhaaplɛŋ mu go -za 'yi (Maki 10.45). Maki a -Jan 'Nrale- 'Sɛwɛ 'ɛ yaa -o 'egbɛnɛle 'bhii- -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ -vin yaga mu 'ɛ gbɛɛn-. -Yaa' 'sɛwɛ 'ɛ zisanyrɛ 'ɛ ɖnɔɔ, -e Zesu wiiŋfɛyrɛ -yi ba Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee Zesu 'yidanyrɛ -Setran' 'kɔɔ 'mu -zrɔnna -kɔɔ' ni (1.1-13).

-E -yaa' 'sɛwɛ 'ɛ 'yiciɛnna -lɛ -gbɛnɛ plɛ: -A -lɛ ɖlwa mi 'ɛ 'yi (1.14–8.26) Zesu Krisi yewole zisaan- Mɛɛzan -Waanbhaa' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- mɔkpɛn' 'yrɛ ma Galile 'trɛ ta, -e 'bhɛ 'yipia- -kɔɔ' ni. 'Bhɛɛ- Zesu yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ makwan gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ ɖnɔɔ ye, 'bhɛ 'pegee -e 'sɔle- maza mu 'la ɖkla; 'bhɛɛ- -e gadɛ mu -bebe 'bheela-, 'bhɛ 'pegee -e lii -yɔɔ' mu -gbian mɛɛ -bebe zi, 'bhɛɛ- -e mɛɛ mu -daanna -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'le -glɔɔya' 'le, -e 'mu 'kpɛn 'yipia- 'ezin- -kɔɔ' ni.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi (8.27–16.20), Maki 'a -zrɔnna -kɔɔ' ni 'bhii- Zesu -Waanbhaa' -weli' -klɔsikwan 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'bhɛ dɛle ma -yrigbɛɛle 'ɛ ta Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta. Maki -yaa

zi 'bhii- -kɔɔ' 'kpɛn -kɔɔ' 'kpa 'a -yi 'bhii- Zesu -le 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le kpataakpa 'bhii- Romɛ -srwase' -kuŋlii 'ɛ 'bhɛ 'e kpaa -a -yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-bhe. Maki -jan sanɛ- -la woa -kɔɔ' ni Zesu bweza 'ɛ gale ba 'bhɛ ba zayi' (16.1-8). 'Bhɛla- -zayile, mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu 'a baan 'yipia--kɔɔ' ni dɔɔ Zesu 'a 'gbu -zrɔnna -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -e -ja laflɛ' 'yi (16.9-20).

ZESU -O ZAN -WAANBHAA' A YE 'Ɛ ZISANLƐ GALILE 'TRƐ TA

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -o Zesu 'nuza- 'lɛɛjanwo 'zi

(Matie 3.1-12; Luki 3.1-18)

1 -Waanbhaa' Gbe Zesu Krisi ma -Jan -Nrale' 'ɛ zisaan- gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ-gbɛɛn-.

2 -A yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«'E 'trɔnbadɔ doo, 'mi -Waanbhaa' nu 'an -toorodɔ mi 'ɛ 'winbɔlɛ 'e 'lɛɛ zi magaan zayi'.

3 *-Yoo 'ke mɛɛ 'la zan -o -gbekan zii' 'eglɔɔle -kpe 'ɛ ta 'ke -ya pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ.*

-Ka Mɛɛzan a zi 'ɛ magaan, -ka -yaa' zibhɛ mu 'ɛ 'lɛdɔɔ-!»

4 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan nwa, -e -yaa -kpe 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e -yaa mɛɛ mu 'ɛ wiiŋfɛ' zii' -yi ba. 'Ke -yoo wiiŋfɛle bhla 'la ba, -e -yaa pe -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'taawogbɛya mu 'ɛ maniina 'ke 'ka 'ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma; 'bhɛɛ- 'ŋ 'ka 'wiiŋfɛ- 'tɛ -yi 'ɛ ba; 'kooko- -Waanbhaa' 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'sroma-yan!»

5 Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee Zeruzalɛmu mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- ge 'zi 'yee-Zaan ba. 'Ke -o -yaa yan -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'pelele mɔkpɛn' 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- -e -yaa -o wiiŋfɛ 'tɛ Zrudɛn yue 'ɛ ba.

6 'Yee- Zaan ta dunɛ- 'ɛ 'tanle--yaa 'ke 'yɔɔnma 'ciɛ- 'le, 'bhɛɛ- 'flɛ 'sɛntru do dɔle -yaa -a 'saanla. -E -yaa -a 'gbu 'lɛbɔ- 'ke 'siesie- -gama 'pegee -bɔn 'yi -zrɔ 'yrɔn mu 'le.

7 -E -yaa -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'wo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan nu nulɛ 'mi blaan, 'bhɛ 'sɔle- -yiya' 'mi ni, 'ali--a wlɛyi' laa -o 'mi wlɛyi' ta 'ke 'mi 'ŋ makulaa 'bhɛɛ- 'an gaan ma -sawla bhlɛ mu 'ɛ ploo, 'bhii- lu mu 'a klɛ gɔnɛ-'la gbɛɛn- bhe.

8 'Mi -o 'ka 'wiiŋfɛ zii' -yi ba, 'duŋ- 'yee- nu 'ka 'palɛ 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.»

Zesu Krisi wiiŋfɛyrɛ Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'kɔɔ

(Matie 3.13-17; 4.1-11; Luki 3.21-22; 4.1-14)

9 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu -daa Galile 'trɛ ta -wa do ta, -o -yaa 'bhɛ sii Nazarɛti, 'bhɛɛ- -e nwa Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ba -a wiiŋfɛ' zayi' Zrudɛn yue 'ɛ ba.

10 'E -yaa pwɛ zii' -yi 'ɛ ba bhla 'la ba, 'kee- laflɛ' 'liiploole yele-, 'bhɛɛ- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ zinale -a ta

'bhii- -bhooladɔ maannɛ- do gbɛɛn-.
11 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔ nɔɔ bhe, 'ke -weli' do dale- laanima 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «'Bhi -le 'ke 'ŋ gbe 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhi -le 'ŋ zrukpalaa kpataakpa.»

Zesu 'yidanyrɛ -Setran' 'kɔɔ
12 'Bhɛ blaan yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɔ nɔɔ bhe, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ gele- Zesu 'le -kpe 'ɛ ta.
13 'Bhɛɛ- -e -yrekpaa' mia plɛ 'ke -bi mia plɛ -la -gaa 'bhɛ ɔ nɔɔ ye, 'bhɛɛ- -Setran' 'a 'yidaan- 'bhɛ 'waati 'ɛ ba. -E -yaa -bɔn 'yi wi mu 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ ɔ bhwa -a ba.

ZESU -O -WAANBHAA' YE 'Ɛ 'WO ZII' GALILE 'TRƐ TA

Zesu -o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' Galile 'trɛ ta
(Matie 4.12-22; Luki 4.14-15; 5.1-11)
14 -O Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'kunle-, 'bhɛɛ- -o yanle -a bɔlele -kaso 'yi, 'ke Zesu gele- -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- Galile 'trɛ 'ɛ ta.
15 -E -yaa -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'wo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Waati 'ɛ 'lɛswa ɔ, -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ ɔ bhwa 'ka -din, -ka 'ka zru niina- 'ke 'ka 'ploo- -za 'yɔɔ-klɛle ma, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'kpa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi.»

Zesu -o -yaa' -klaŋlanɛ ɔ lwa mu 'ɛ 'sii zii'
16 'Bhɛ blaanta, -e -yaa 'kan zii' bhla 'la ba Galile -draa 'ɛ 'lɛzi-, 'kee- Simɔ 'pegee 'bhɛ 'nwagwlɛn- Andre 'yele yrɔ bɔ yrɛ ɔ nɔɔ -draa 'ɛ ba; -amasrɔyi -o -yaa 'ke kaadɛ mu 'le.
17 Zesu pe -o ni dɔɔ: «-Ka nu dɔ 'ŋ zi, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'ka klɛlɛ 'ke mɛɛ mu 'kun mu 'le 'bhii- 'ka kaa mu kun gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»
18 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔ nɔɔ bhe, 'ke -o 'ploole -waa' kaadɛ yrɔ mu 'ɛ ma, 'ke -o gele- dɔlɛ -a zi.
19 -O 'bhɔle- 'ezin- sa -o 'lɛɛ-, 'ke Zesu Zebede gbe plɛ 'ɛ 'yele-, Zaki 'pegee 'bhɛ 'nwagwlɛn- Zaan. -O -yaa' -yitakoŋ do 'yi 'ke -o waa kaadɛ yrɔ mu 'ɛ magaan.
20 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔ nɔɔ bhe 'tɛ, 'kee- 'mu 'siile. 'Ke 'bhɛ mu 'mu dɛ Zebede 'pegee 'bhɛ a yewonɛ mu 'ɛ 'tole -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'ke 'mu gele-dɔlɛ -a zi.

Zesu lii -yɔɔ' -gbian mɛɛ do zi
(Luki 4.31-37)
21 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' *-klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gele- Kapɛnɔmu -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -yitrɛ' yi 'ɛ 'bhɔle-, 'kee- gele wlalɛ Zuufu mu a daanfɛ' 'ɛ ɔ la. 'Bhɛɛ- 'kee-mɛɛ mu 'ɛ daanle 'sanle.
22 Mɛɛ 'la zan -yaa 'mu 'trɔnkpa zii' -a ni, -e 'mu 'kpeelɛnia 'mu ma -yaa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'le. -Amasrɔyi yaa -yaa -o daan 'zi 'bhii- *'Toŋ Daan mu 'ɛ -waa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ gbɛɛn-, 'duŋ- -e -yaa -o daan 'zi 'bhii- 'seŋ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ.
23 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔ nɔɔ bhe, 'ke lii -yɔɔ' zan do 'pwɛle -a -yi -o pleŋ- Zuufu mu

a daanfɛ' 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -gbekanle 'sanle 'kree 'ke 'bhɛ 'a pe dɔɔ:

24 «-Mɛle 'o mɔɔ 'pegee 'bhi 'pleŋ- Nazarɛti mi Zesu? 'E nwa 'o 'niyrɛ- -la nɔɔ-ɛɛ? Mi 'e dɔ kpataakpa, 'bhi -le 'ke Mɛɛ 'Weŋ 'la -daa -Waanbhaa' ba 'bhɛ 'le!»

25 Zesu 'pɛɛnna- 'yee- lii -yɔɔ' 'ɛ ta dɔɔ: «'E taga, 'bhɛɛ- 'e go mɛɛ 'lɛɛ- zi 'saanibhe!»

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, lii -yɔɔ' 'ɛ go bhla 'ɛ zi, 'kee- mɛɛ 'ɛ bɛɛnle- -kpakpa 'kee--gbekanle 'eglɔɔle.

27 Mɛɛ mu 'ɛ -o 'kpɛn 'liibhaala -o ma, 'fɔke -woo 'eke--lrɔkpale -saan dɔɔ: «-Mɛ pɛ -za -le -gee' ɛɛ? -Mɛ pɛ mɛɛ daangbɛya drɛɛ 'ɛ -dele -gee' 'seŋ 'le! 'Ali- -a drɔɔn' -janwo' lii -yɔɔ' mu ni faŋgan- ma, 'bhɛɛ 'mu 'a 'weli- ma!»

28 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke Zesu 'tɔbhɔleya 'ɛ zɛnle-Galile 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn 'yi.

Piɛri boole -bheeyrɛ'
(Matie 8.14-17; Luki 4.38-41)

29 -O 'pwɛle- *Zuufu mu a daanfɛ' 'ɛ la, 'ke 'yee-'pegee Zaki 'bhɛɛ- Zaan -o gele- Simɔ 'pegee Andre mu ba 'fɛ 'lɛ ma.

30 Simɔ boole yilale -yaa, 'bhɛ 'flɛ 'yi 'yaa- -la 'zi. 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe 'tɛ, 'ke -o 'bhɛ a gaza 'ɛ pele Zesu ni.

31 Zesu 'e 'mabɛɛnle -a -din, 'ke -ya 'kunle -a gbɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'lawlɛnle. 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke -yaa' 'flɛ 'yila ga 'ɛ gole- -a ma, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -lɛwɛɛ' kpo klɛle-.

Zesu gadɛ mu -bebe -bheela

32 'Bhɛ yroma 'ɛ zi, -yretɛbhɛ baale' blaan, 'ke -waa' -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'nule -waa' gadɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'zina mu 'yaa- mɛɛ mu 'la zan zi 'mu 'le Zesu ni.

33 -Wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn -o -lɛkpaa 'fɛ 'ɛ 'lɛ ma.

34 -Ga -glɔɔn 'oo ga -glɔɔn 'la 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ ma, Zesu 'mu 'kpɛn 'bheela-. 'Bhɛɛ-'ezin-, -e 'zina -bebe gbian mɛɛ mu zi, yaa -yaa dɔ 'zi 'a -la 'ke 'zina mu 'ɛ -janwo' yrɛ -srɔɔwo' -a 'kɔɔ, -amasrɔyi -e -yaa 'ke mɛɛ -glɔɔn 'la 'le 'mu 'yaa- 'bhɛ dɔ.

Zesu -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo zii' Galile 'trɛ ta
(Luki 4.42-44)

35 Zrwan 'tutu 'ɛ zi, 'sani-yrɛ ma 'kanle- pleŋ-, Zesu 'e 'wlɛnle-, 'kee- 'pwɛle 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'kee- gele- -a 'seri-wolɛ -bɔn 'yi yrɛ do nɔɔ.

36 'Bhɛ blaan sa, 'ke Simɔ 'pegee mɛɛ 'la zan mu -yaa 'yee- Zesu zi, 'mu gele- -a ziglinlɛ 'tɛ.

37 'Bhɛɛ- 'mu 'tɛnle- -a ma 'tɛ, 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «Mɔkpɛn' -o 'e -glin 'zi.»

38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Kɔɔ' ge yrɛ -bhɛɛke' nɔɔ, kpɛma -wa mu 'ɛ ta, 'kooko- 'ŋ -Waanbhaa -a -jan 'ɛ 'ke 'wo 'ezin- 'mu nɔɔ ye. -Amasrɔyi 'ŋ nwa 'bhɛɛ-'kaama- 'trɛ 'lɛɛ- ta.»

39 'Bhɛ 'yi bhe, 'kee- gele--Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wolɛ-

Zuufu mu a daanfɛ' mu 'ɛ
la Galile 'klɛɛn 'yi yrɛkpɛn-
nɔɔ, 'bhɛɛ- 'kee- 'zina mu
gbin mɛɛ mu zi.

Zesu -kpaandɛ' mi do -bheela
(Matie 8.1-4; Luki 5.12-16)

40 -Kpaandɛ' mi do 'e
'mabɛɛnna Zesu -din, 'ke -ya
'kpɔ zɛnle- Zesu -lɛɛ, 'bhɛɛ-
'kee- -sromabɔle 'bhɛ ni dɔɔ:
«'Kee- swa 'e ni, 'e sɔ 'ŋ
'bheele.»
41 -A -yrɛn 'kpɛn klaa
Zesu ma, 'ke 'bhɛ 'e gbɛ 'trole
-a ba, 'ke 'bhɛ 'e gbɛ 'kpale -a
ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a pele- -a
ni 'kaa: «'Ŋ -yoo -a zi 'bhii- 'e
'bhee-.»
42 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ nɔɔ
bhe, 'ke -a ma -kpaan 'ɛ gole-,
'ke -a 'flɛ klɛle- 'weŋ.
43 'Bhɛɛ- Zesu 'yaa- 'ploo
zii' 'a ma bhla 'la ba 'ke -ya
-lɛmazɔnle dɔɔ:
44 «'E 'gbu 'klɔsikun 'dɛ,
'yaa 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolɛ- mɛɛ
'kedo- 'kpɔ ni. 'Duŋ- ge
'sraka 'lɛna mi 'ɛ ba, 'bhɛɛ-
'yee- maglin- doo, 'bhɛɛ-
*Moizi 'sraka 'la goza pia
-kpaandɛ' mu -bheeza' 'ɛ 'yi,
'bhɛ 'sraka 'ɛ go, 'kooko- 'ya
zrɔn mɔkpɛn' ni 'bhii- 'yaa-
-kpaan 'ɛ -gwa.»
45 'Duŋ- 'yee- mɛɛ 'ɛ
gele, 'ke -ya -bheeza' 'ɛ
'woŋwoŋzɛnle, -asiikɔɔ Zesu
'laa -yaa sɔ wlale -li -wa
'kedo- 'kpee mɛɛ mu 'ɛ yrɛ
ma. -Ayile -e bwa -bɔn 'ɛ
'yi, 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- da
'zi yrɛkpɛn- nɔɔ 'ke -o ge
'tɛnlɛ- a ma 'bhɛ nɔɔ ye.

2

Zesu -flugba do -bheela
(Matie 9.1-8; Luki 5.17-26)

1 -Yrekpaa' 'dama 'kanle-
blaan, 'ke Zesu 'nule 'ezin-
Kapɛnɔmu. Mɛɛ mu 'ɛ -wa
male 'kaa -yoo 'fɛ 'lɛ ma,
2 'ke mɛɛ 'srɛ 'lɛdo- nule- -o
'lɛkpalɛ 'eke- ta 'fɛ 'ɛ la -a
zi, -asiikɔɔ 'kanyrɛ- laa -yaa
sɔ -srɔɔwole 'fɛ 'ɛ 'lii. 'Bhɛɛ-
Zesu 'yaa- -Waanbhaa' a -jan
'ɛ 'wo zii' -o ni.
3 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke mɛɛ
yiziɛ nule- -flugba do 'le -a ba
yrɔ do 'yi.
4 'Bhɛ mɛɛ mu 'ɛ waa 'sɔlɛ-
gele- 'tɛnlɛ- Zesu ma -trɛɛ,
'ke -wa zrɔn 'bhɛ ni -zamaa'
'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛla- -yile, 'ke -woo
wlayrɛ do klɛle- 'yee- Zesu
'yaa- 'fɛ 'la la 'bhɛ 'wiiŋ-.
'Bhɛɛ- 'ke -o -flugba' 'ɛ 'pegee
-a 'yila- yrɔ 'ɛ zinale 'bhɛ yrɛ
'ɛ nɔɔ bhlɛ ma.
5 Zesu 'a 'yele- 'bhii- -woo
-kpaa -a 'yi, 'bhii- -e sɔ
-flugba 'ɛ 'bheele, 'ke -ya
'pele 'yee- -flugba 'ɛ ni 'kaa:
«'Ŋ 'nɛ, 'ŋ 'yaa- -za 'yɔɔ- mu
'ɛ -sroma -yaan.»
6 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'Toŋ daan
mu 'la 'yaale- -yaa 'fɛ 'ɛ la
-zamaa' 'ɛ 'pleŋ- 'ke 'mu 'a
pele- 'mu 'kpee 'tɛ dɔɔ:
7 «-Mɛle -kla 'bhɛɛ-
'gwlaan- 'lɛɛ- -yoo -janwo'
zii' -gee' ɛɛ? -E -Waanbhaa'
'tɔsiɛ ma jan -la wo 'zi bhe.
Bhaaplɛŋ 'ɛ -de 'gbu -le sɔ
mɛɛ mu a -za 'yɔɔ- mu
-sroma 'yanle 'ke ya 'e go
-Waanbhaa' do -kplɛn ba
ɛɛ?»
8 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe,
'ke Zesu -o 'kpeejan- 'ɛ dɔle-.
'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni 'kaa:

«-Mɛle -kla 'ka -o 'bhɛ -jan -glɔɔn 'ɛ dan 'zi 'ka 'kpee ɛɛ?
9 'Woo- -za plɛ 'gbu 'lɛɛ- -o -dele 'edile ɛɛ, -a pele -flugba 'ɛ ni dɔɔ 'ŋ -yaa' -za 'yɔɔ mu 'ɛ -sroma -yaan taa- -a pele -a ni dɔɔ -ya -wlɛn ɛɛ, 'bhɛɛ- -e 'taawo- ɛɛ?
10 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- -a zi 'kaa- 'yaango- 'bhii- -za 'yɔɔ- mu -sroma 'yan 'seŋ -o 'mi Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ni 'trɛ 'ɛ ta -gɛ.» 'Bhɛ 'yi 'ke -ya pele- -flugba' 'ɛ ni dɔɔ:
11 «'Mi 'gbu pe ni dɔɔ: 'E 'wlɛn-, 'e 'yila- yrɔ 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- ge 'e ba -lɛ ma!»
12 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -flugba 'ɛ -ya -wlɛnle', 'ke -ya yila- yrɔ 'ɛ binale, 'bhɛɛ- 'kee- 'pwɛle mɔkpɛn' 'yrɛ ma. -O 'kpɛn 'liibhaa gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ -o ma 'ke -o -Waanbhaa' 'tɔbhɔle, 'ke -wa pe dɔɔ: «'Waa 'bhɛ -za 'lɛɛ 'bhɛ 'yansi klɛyrɛ yelɛ -lido'.»

Zesu Levi 'sii zii' dɔɔ -e nu dɔ -a zi
(Matie 9.9-13; Luki 5.27-32)

13 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele- 'ezin- Galile -draa 'ɛ 'lɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke eyee- -zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do 'ɛ 'kpɛn gele- -a zi 'bhɛ ɔnɔɔ ye; 'bhɛɛ- -e ɔbwa 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ daanle ma.
14 -A 'kan bhla 'ɛ zi, 'ke -a -yrɛkpale Alife gbe Levi 'yaale- ma 'nisra gbawo 'fɛ 'ɛ ɔla. -E pe 'bhɛ ni 'kaa: «Nu dɔ 'ŋ zi!» 'Bhɛɛ- 'ke Levi 'e 'wlɛnle-, 'kee- gele- dɔlɛ Zesu zi.
15 'Bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'ke Zesu gele- pɛbhlelɛ 'yee- Levi a 'fɛ 'ɛ ɔla. 'Nisrakun mu -bebe 'pegee mɛɛ 'joo 'yɔɔ- 'ke mu 'pegee 'yee-, 'bhɛɛ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- pɛbhle 'zi 'eke- zi, -amasrɔyi -o 'srɛ 'ɛ dɔle -yaa zi.
16 'Duŋ- 'Toŋ daan mu 'la 'yaa- Farizi mu -lɛdo' 'ɛ ba, 'mu 'yrɛkpale Zesu ma pɛleyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ 'ke 'nisrakun mu 'ɛ 'pegee mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ 'le, 'ke -wa pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa: «-Mɛle ɔkla 'bhɛɛ- 'ka daan mi 'ɛ 'pegee 'nisrakun mu 'ɛ, 'bhɛɛ- mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ -woo pɛbhle 'zi 'eke- ta ɛɛ?»
17 Zesu -o wojan 'ɛ 'male, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «Mɛɛ 'klɛnyawole mu maza laa -o -laanɛkpa mi ma, 'fɔ gadɛ mu. 'Naa 'nulɛ- mɛɛ 'la zan mu -o 'gbu ye 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'mu 'siiyrɛ- ɔnɔɔ, 'duŋ- 'mi ɔnwa mɛɛ 'la zan mu 'mu 'gbu ye 'bhii- -za 'yɔɔ- klɛ mu 'mu -la 'siiyrɛ- nɔɔ-.»

Mɛɛ mu 'ɛ -o Zesu -lrɔkpa' zii' 'suŋwlaza 'ɛ ba zayi'
(Matie 9.14-17; Luki 5.33-39)

18 Yi do ta, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ 'yaa- 'suŋ 'yi. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'ke mu ɔnwa Zesu -lrɔkpalɛ dɔɔ: «-Mɛle ɔkla 'bhɛɛ- Zaan a pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -waa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo 'suŋ 'yi, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'yaa- pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa -o 'suŋ 'yi ɛɛ?»
19 Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «Le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ 'bhɛgwlɛn- mu 'ɛ sɔ 'suŋwlale 'ke le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ 'bhɛ -o -o -din 'waati 'la ba ɛɛ? Waa sɔ 'bhɛ klɛle-,

'ke le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ 'bhɛ -o -o -din 'waati 'la ba, waa sɔ 'suŋwlale.

20 'Duŋ- 'bhɛ 'waati -o zan bhɔlɛ, 'ke le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ gole -yaan -o -din. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -o nu 'suŋwlalɛ 'tɛ.»

21 «Mɛɛ do 'kpɔ 'laa sɔ dunɛ- gwe -yisrale 'ke sɔpee' drɛɛ 'le. 'Kee- 'bhɛ kla, sɔpee' drɛɛ 'ɛ 'wlayrɛ- nɔɔ- 'eke- ta, -e nu dunɛ- gwe 'ɛ 'bhɛ sɔ 'ɛ -glaanlɛ' 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'peedɛ-. 'Bhɛɛ- dunɛ- gwe 'ɛ nu 'peedɛlɛ 'ezin-, 'ke 'bhɛ kan -a 'peedɛyrɛ -lwa 'ɛ ta.

22 'Ezin-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -wɛɛn drɛɛ 'klale wi 'flɛ 'floko gwe mu 'yi, 'bhɛɛ- -e 'mu 'liitan-. 'Kee- 'bhɛ kla, -wɛɛn drɛɛ 'ɛ 'pliiyrɛ- nɔɔ-, -e nu 'floko gwe mu 'ɛ 'peedɛlɛ, 'bhɛɛ- 'yee- -wɛɛn 'ɛ klalaa' 'trɛ ma. 'Duŋ- -o -wɛɛn drɛɛ 'ɛ 'kla wi 'flɛ 'floko drɛɛ mu -la -yi.»

Zesu -jan -glɔɔn la woa -yitrɛ' yi 'ɛ ba zayi'

(Matie 12.1-8; Luki 6.1-5)

23 -Yitrɛ' yi do ma, Zesu 'pegee mɛɛ 'ke mu -yaa 'kan zii' ble gba mu 'yi. 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o dɔle- ble -vlɔ mu 'la 'yaa- zibhɛ 'ɛ 'trɔn ta 'mu bhɛ mu 'ɛ 'srɔnle- ma, 'ke -o 'mu -glɔɔ -o 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -o 'mu bhɛ mu 'ɛ bhle.

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Farizi mu 'ɛ -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'E 'yrɛkpa, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo ble bhɛ mu 'ɛ 'srɔn zii' 'ke -woo bhle ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, waa 'bhɛ -za -glɔɔn 'ɛ klɛ -yitrɛ' yi ma.»

25 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «-Bhleŋgbe Davidi -za 'la kla 'elwale -sɔ, 'ka mu laa 'bhɛ -za 'ɛ tapelɛ -lido' ɛɛ? 'Ŋ bhe, -yrekpaa' do, gbɔn 'yee Davidi 'gbu 'pegee -a zi mɛɛ mu 'ɛ dia, 'bhɛɛ- pɛle 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa -o 'kɔɔ.

26 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Abiataa -le -yaa 'ke 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ 'le. -O 'bluu mu 'la -gwa 'ke sraka 'le -Waanbhaa' ni, -kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ 'laa -yaa sɔ 'mu bhlele' 'ke -yaa 'e go 'sraka 'lɛna mu do -kplɛn ba. 'Duŋ- 'yee- Davidi wlaa -Waanbhaa' gba 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'bluu mu 'ɛ bhla, 'bhɛɛ- -ya 'ke naa -a zi mu 'ɛ ni.»

27 'Bhɛ blaan, Zesu pe -o ni 'ezin- 'kaa: «-Waanbhaa' -yitrɛ' yi 'ɛ kla bhaaplɛŋ -la -nrayiza 'yi, 'duŋ- yaa bhaaplɛŋ klɛlɛ -yitrɛ' yi -zayi'.

28 'Bhɛla- -yile, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -yitrɛ' yi 'ɛ zan 'le.»

3

Mɛɛ gbɛ 'kwlanle- do -bheeyrɛ' Zesu 'kɔɔ -yitrɛ' yi do ma

(Matie 12.9-14; Luki 6.6-11)

1 Zesu wla gbɛ drɛɛwoa- *Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ la. Mɛɛ gbɛ 'kwlanle- do -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ ye.

2 Farizi mu 'ɛ 'yaa- Zesu klɔsikun zii', 'kooko- 'kee- 'bhɛ mɛɛ gbɛ 'kwlanle- 'ɛ

'bheela- -yitrɛ' yi 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -o la -a ta dɔɔ yaa -yitrɛ' yi 'toŋ 'ɛ 'klɔsikunlɛ.
3 Zesu pe mɛɛ gbɛ 'kwlanle- 'ɛ ni: «'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- nu dula- mɔkpɛn' 'pleŋ- -gɛ!»
4 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «-Yitrɛ' yi 'ɛ ma, -a 'seŋ -o mɛɛ ni 'kee- -za 'wlan klɛ mɛɛ ni taa- 'kee- -za 'yɔɔ- klɛ mɛɛ ni ɛɛ, 'bhɛɛ- -a 'seŋ -o -a ni 'kee- mɛɛ go -za 'yi taa- 'ke -ya to 'bhɛɛ- -e ga ɛɛ?» -O -kpɛn tagale bwa.
5 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -ya -yrɛ 'mliŋgole -o ta -a zrupliile 'le. 'Bhɛɛ- 'ke -ya wlɛyisriwole -o zru -yɔɔya' 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya 'pele- mɛɛ gbɛ 'kwlanle- 'ɛ ni: «'E gbɛ 'ɛ 'yisrɔn!» 'Ke -ya 'yisrɔnle, 'bhɛɛ- 'kee- -bheele'.
6 Farizi mu 'ɛ 'pwɛle- Zu-ufu mu a daanfɛ' 'ɛ la, 'bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -o 'pegee -bhleŋgbe Erɔdi An-tipasi a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ -woo -lɛkpale 'eke- ta, 'bhɛɛ- -woo 'eke- ya Zesu dɛza 'ɛ 'yi.

-Zamaa' 'srɛ do -o zan Zesu ba

7 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gele- Galile -draa 'ɛ ba -yrɛ ta. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do gele- -o zi 'bhɛ nɔɔ ye. Mɛɛ 'ke mu -daa Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, -a 'ke mu -daa Zude,
8 -a 'ke mu -daa Zeruzalɛmu, -a 'ke mu -daa Idume, -a 'ke mu -daa Zrudɛn yue ba -yrɛta' -wa mu 'ɛ ta, -a 'ke mu -daa 'fɔ Tiri 'pegee Sidɔn 'trɛ mu 'ɛ -din -wa mu 'ɛ ta. 'Bhɛ -zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do 'lɛɛ- nwa Zesu -glinlɛ', -amasrɔyi, -e -za mu 'la 'kpɛn kla, -o 'mu maa.
9 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o -yitakoŋ 'nɛ do mabɛɛn -a -din -zamaa' 'ɛ -zayi', 'kooko- mɛɛ mu 'ɛ waa nu 'palɛ- 'ŋ ta.
10 Wlan 'ɛ ni, Zesu 'yaa-mɛɛ -bebe 'la 'bhee zii' bhe, -asiikɔɔ ga -yaa mɛɛ 'la za mu 'kpɛn ma, 'mu 'yaa- 'pa zii' -a ta 'mu gbɛ yan zayi' -a ma.
11 Lii -yɔɔ' mu -yaa mɛɛ 'la zan mu zi, 'ke 'mu 'yaa- -a ye, 'mu -yaa nu 'mu 'kpɔ zɛnlɛ -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ mu -yaa -gbekan' 'ke -wa pe dɔɔ: «'Bhi -le 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le.»
12 'Duŋ- Zesu 'yaa- -yran 'zi -o zi 'eglɔɔle dɔɔ: «'Ka 'laa 'ŋ ta 'pwɛlɛ- dɔɔ 'mi -le 'ke *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le.»

Zesu -yaa' winbɔwo mu vu ta plɛ 'ɛ makun' zii'

(Matie 10.1-4; Luki 6.12-16)

13 'Bhɛ blaanta, 'ke Zesu gele- 'sanlɛ- vlɛ gɔɔn do wiiŋ-, 'bhɛɛ- -e -yaa mɛɛ 'la zan mu zi, -e 'mu 'siila-; 'bhɛɛ- 'mu nwa -a ba.
14 -E mɛɛ vu ta plɛ -la makwan- -o ba, 'kooko- 'mu bo a -din.
15 'Bhɛɛ- 'kee- ŋɔ 'bhɛ mu 'winbɔle -Waanbhaa' a -jan 'woyrɛ- nɔɔ-, 'bhɛɛ- -e 'seŋ naa 'mu ni 'ke 'mu 'zina mu -gbin mɛɛ mu zi.
16 -E mɛɛ vu ta plɛ 'la mak-wan- 'mu 'tɔ -le -gɛ: Simɔ, -e 'bhɛ 'tɔkpaa- Piɛri,

17 'bhɛɛ- Zebede gbe plɛ Zaki 'pegee 'bhɛ ɔnwagwlɛn Zaan, -e 'mu 'tɔkpaa- 'ezin-Boanɛɛgɛzi, 'bhɛ 'yile-: -gblaŋ' gbe mu.
18 'Bhɛɛ- Andre 'pegee Filipu, Batremi 'pegee Matie, Toma 'pegee Alife gbe Zaki, Tade 'pegee Simɔ ('bhɛ 'la 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ a 'klɛɛn -vavadɛ bhe),
19 'bhɛɛ- Zuda Isikariɔti, 'yee- 'la 'yaa nu Zesu 'lɛnalɛ 'bhɛ 'sɔɔnnii mu 'ɛ ni.

Zesu ba 'fa ɔla mu 'ɛ -nwa -a 'kunlɛ-
20 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o nule- 'fɛ 'lɛ ma, 'ke -za-maa' do nule- -o zi 'ezin-, -asiikɔɔ -waa -yaa pɛbhleyrɛ -srɔɔwo' -o 'kɔɔ.
21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -yaa' 'fa -la mu 'ɛ 'mu 'bhɛ 'male-, 'ke 'mu gele- -a 'kunyrɛ- nɔɔ-, -amasrɔyi -o -yaa pe 'zi 'kaa -a ŋgblo -wlɛnna.

Zesu pe dɔɔ -yaa pɛ faŋgan- 'ɛ 'bhɛ 'laa da -Setran' ba
(Matie 12.22-32; Luki 11.14-23; 12.10)
22 'Toŋ daan mu 'la -daa Zeruzalɛmu, 'mu 'yaa- pe 'zi dɔɔ: «Bɛɛzebuli, ('bhɛ 'yi -le 'zina mu -kuŋlii' gblaan), 'bhɛ -le 'yee- Zesu zi. 'Bhɛɛ-'bhɛ -le 'zina mu -gbin 'seŋ na zii' -a ni.»
23 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu -o 'siile-, 'bhɛɛ- 'kee- -janwole 'o ni -gɔɔn mu 'yi gɔnɛ- 'lɛɛ-'bhɛɛ- gbɛɛn- dɔɔ: «-Setran' sɔ -a 'gbu -gbinle' 'nale- -a ma ɛɛ?
24 'Ke -bhleŋgbe do a 'klɛɛn 'yi mɛɛ mu 'ɛ gwledan 'eke- ba, 'bhɛ -bhleŋgbe 'klɛɛn 'ɛ yaa sɔ -mɔle'.
25 'Bhɛɛ- 'ke 'fɛ do -la mu gwledan 'eke- ba, 'bhɛ 'fɛ 'ɛ wi.
26 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke -Setran' 'wlɛnna- -a 'gbu ma, 'bhɛɛ- 'kee- gwledan -a 'gbu ba; 'yee- -Setran' 'gbu -a -glɔɔya' 'ɛ yaa sɔ -mɔle', 'bhɛɛ- -e yan.»
27 «'Ke mɛɛ do -o -a zi 'bhii- -e ge wla faŋgan- mɛɛ do ba 'fa ɔla, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'kɔɔpɛ- mu faan, 'ŋ bhe, -e 'bhɛ mɛɛ 'ɛ gbɛ 'pegee 'bhɛ gaan mu 'ɛ yre 'pe. 'Bhɛɛ-'kee- -yaan 'bhɛ yrelele 'pe, 'bhɛɛ- -a gbɛsɔ 'bhɛ faŋgan-mɛɛ 'ɛ 'bhɛ a 'fa -la pɛ mu 'ɛ 'faanle ta.
28 Wlan 'ɛ ni, 'mi pe 'ka ni dɔɔ: -Waanbhaa' nu bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -sroma 'yanlɛ-, 'ke 'bhɛ ge 'kpalɛ- -wa 'tɔsiɛ ma jan 'mu 'la 'kpɛn ɔwoa 'mu ta.
29 'Duŋ- 'ke 'bhi 'la ɔjan 'yɔɔ- ɔwoa Lii 'Weŋ 'ɛ ma, -Waanbhaa' laa nu 'bhɛ -za 'yɔɔ- 'ɛ 'sroma- 'yanle -titi, -amasrɔyi 'bhɛ -za 'yɔɔ- 'kwe 'ɛ nu bolɛ 'e wiiŋ- 'yikpɛnsee ta.»
30 Zesu -janwoa 'Toŋ daan mu 'ɛ ni 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi 'mu 'yaa- pe 'zi dɔɔ lii -yɔɔ' -o -a zi.

Mɛɛ 'la zan mu -o 'ke Zesu a 'fa -la mu -zeze 'gbu 'ɛ 'le
(Matie 12.46-50; Luki 8.19-21)
31 Zesu 'yaa- bhla 'la ba 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'ke -a nɛɛ

'pegee -a ɓnwagwlɛn' mu 'ɛ 'nule. -O -dulaa' 'pɛɛlii-, 'bhɛɛ- 'ke -o mɛɛ winbɔle -a 'siiyrɛ- nɔɔ-.

32 -Zamaa' 'mliŋgole yaale -yaa 'yee- Zesu zi, 'bhɛɛ- -wa ɓpia -a ni dɔɔ: «Dula- doo, 'e nɛɛ 'pegee 'e ɓnwagwlɛn' mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'e 'nwale- mu 'ɛ -woo 'pɛɛlii-. 'Bhɛɛ- -o maza 'e ma.»

33 Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «-Dele 'ke 'ŋ nɛɛ 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'le ɛɛ?»

34 'Ezin- 'ke -ya -yrɛ 'mliŋgole -a zi mɛɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'kaa: «'Ŋ nɛɛ 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'wole- -gɛ.

35 Wlan 'ɛ ni, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la -Waanbhaa' zru maza klɛ, 'bhɛ zan -le 'ke 'ŋ nɛɛ 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ-, 'bhɛɛ- 'ŋ nɛɛ -nɛ le 'ɛ 'le.»

4

Pɛbhɛ bɔ mi ma -gɔɔn (Matie 13.1-9; Luki 8.4-8)

1 'Ezin-, Zesu -dwa mɛɛ mu 'ɛ daanle ma Galile -draa 'ɛ gɔɔna. 'Bhɛɛ- -zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do ɓnwa 'mliŋgolɛ a zi, -asiikɔɔ -e -ja yaalɛ -yi-takoŋ do 'yi, 'bhɛ -yaa -yi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -zamaa' 'ɛ 'yaale- -yaa -yi 'ɛ gɔɔna.

2 -E -yaa -o daan 'zi -za -bebe 'le -gɔɔn mu -la -yi, 'bhɛɛ- -e -yaa -o daan 'zi bhla 'la ba -ya ɓpia -o ni dɔɔ:

3 «-Ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni doo: Pɛbhɛ bɔ mi do -ja pɛbhɛ bɔyrɛ nɔɔ-.

4 -E -yaa pɛbhɛ mu 'ɛ bɔ 'zi bhla 'la ba -yaa' gbabhɛ 'ɛ ta, 'ke pɛbhɛ mu 'ɛ 'lɛdo- 'klaale zibhɛ 'ɛ 'lɛzi-, maannɛ- mu 'ɛ -daa 'ke 'bhɛ mu 'mu 'bhlele.

5 -A -lɛ -bhɛɛkɛ' do -klalaa' vlɛ gloglo mu 'yi, 'bhɛɛ- 'trɛ kplankplan laa -yaa -o -la. Pɛbhɛ mu 'ɛ -o ɓbhwa -gun blaale-, 'duŋ- -o 'sɛnɛ 'laa gelɛ 'trɛ 'yi 'egbɔɔnle.

6 -Yretɛ' 'pɛɛnle- -saan bhla 'la ba, 'ke -yoo diiŋ -nɛ mu 'ɛ dɛle-, 'ke -o gale-; -amasrɔyi -o 'sɛnɛ mu 'ɛ waa geyrɛ -srɔɔwolɛ 'trɛ 'yi 'egbɔɔnle vlɛ mu 'ɛ 'kɔɔ.

7 Pɛbhɛ mu 'ɛ 'lɛdo- -klalaa' lɛrɛ mu 'ɛ yi. -O 'pegee lɛrɛ mu 'ɛ ɓbhwa 'eke- zi, 'ke lɛrɛ 'mu 'ɛ 'kpale -o ta, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -o -dewole. 'Bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- -o bhaa klɛle-.

8 Pɛbhɛ 'ɛ 'lɛdo- -ja -klalaa' 'trɛ ti 'yi. 'Bhɛɛ- -o ɓbhwa 'el-rele, 'ke -o gbaandɛle, 'bhɛɛ- 'ke -woo -bhaale'. -O diiŋ do 'bhɛ bhaa mia do bhɛ vu ɓkla, -o diiŋ -bhɛɛkɛ' do 'bhɛ bhaa mia yaga ɓkla, 'bhɛɛ- -o diiŋ -lɛ -vindo' 'ɛ 'bhɛ bhaa -kɛmɛ do ɓkla.»

9 Zesu 'pe -o ni dɔɔ: «'Ke -a -yima' 'trɔn -o mɛɛ 'la zan ŋgblo ma, -ya -yima'!»

-Mɛle ɓkla 'bhɛɛ- Zesu -o -gɔɔn mu bɔ 'zi ɛɛ? (Matie 13.10-17; Luki 8.9-10)

10 Zesu 'e 'pleŋgwa- -za-maa' 'ɛ ma bhla 'la ba, mɛɛ 'la zan mu 'mliŋgole -yaa -a zi 'mu 'pegee -yaa' *-klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'mu 'a -lrɔkpaa dɔɔ: «-Gɔɔn mu 'ɛ 'yi -o 'nale- ɛɛ?»

11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'la 'ka -o 'ka 'trɔnkpa zii' 'ŋ ni, -Waanbhaa' -yaa'

-bhleŋgbeya gaanyiza mu 'ɛ dɔleya 'ɛ ɓnaa 'ka mu -la ni. 'Duŋ- mɛɛ -vin mu 'ɛ, 'ŋ -za mu 'ɛ kpɛn wo 'mu ni -gɔɔn mu -la -yi,

12 'kooko-,

‹'ke -woo -yrɛkpaa -o ta 'el-rele, waa sɔ -o yele-, 'bhɛɛ- 'ke -woo ɓmaa -o 'trɔn 'le, waa sɔ -o -yimale;

'kebhlaale waa nu -o zru ni-inalɛ -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma yan.›»

Zesu -o pɛbhɛ bɔ mi 'ɛ ma -gɔɔn 'ɛ 'yipe zii'

(Matie 13.18-23; Luki 8.11-15)

13 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ 'yimalɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ka nu -gɔɔn -vin mu 'ɛ 'yimalɛ 'nale- -a ma ɛɛ?»

14 Pɛbhɛ bɔ mi 'ɛ 'bhɛ -o 'bhii- mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ bɔ.

15 Pɛbhɛ mu 'la -klalaa' zibhɛ 'ɛ 'lɛzi- 'bhɛ 'yi -le dɔɔ mɛɛ 'la zan mu -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ɓmaa, 'bhɛɛ- 'ke -Setran' 'nule 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe blaale-, -o 'bhɛ -jan 'la ɓkpaa -o 'kpee 'bhɛ golɛ.

16 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, pɛbhɛ -bhɛɛke' mu 'la -klalaa' vlɛ gloglo mu 'ɛ 'yi, 'bhɛ mu -o 'bhii- mɛɛ 'la zan mu 'ke -o -Waanbhaa' a -jan ɓmaa, -o dɔ -a ɓla 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe blaale- 'ke -o zrukpaale 'le.

17 'Duŋ- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'bhɛ 'laa 'bhɛ 'sɛnɛ gbaan -o zru 'ɛ 'yi. -Woo kpa 'bhɛ 'yi 'waati sa ba, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'trɛbhɔle -saan, 'bhɛ 'pegee 'ke -o -yrɛnkpale -saan -o ta bhla 'la ba -Waanbhaa' a -jan 'ɛ -zayi', 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe -o ploo a ma.

18 Mɛɛ 'ke mu -o 'bhii- lɛrɛ mu 'la pɛbhɛ mu 'ɛ -klalaa' 'mu 'yi. 'Ke -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ɓmaa -o dɔ -a ɓla.

19 'Bhɛɛ- -o blina- yiɛn bo yikpɛn- ta 'drunyan 'lɛɛ- 'yi pɛ mu 'ɛ -zayi'. -O bhla ma -naflo mu -glin, 'bhɛ 'pegee -o zru bhɔle klɛ pɛ -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn ma, -Waanbhaa' a -jan 'ɛ yaa boyrɛ -srɔɔwo' -o zru 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- -o ma.

20 Mɛɛ 'ke mu -o 'bhii-'trɛ ti -lrele' 'la 'ke pɛbhɛ mu 'ɛ -klalaa' 'bhɛ ta. 'Ke -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ɓmaa, -o dɔ a ɓla, 'bhɛɛ--o 'bhɛ 'yizaklɛ: Mɛɛ 'ke mu 'bhɛ 'yi za -lrele' klɛ -glɔɔn mia do 'bhɛ vu, mɛɛ -bhɛɛke' mu 'bhɛ 'yizaklɛ -glɔɔn mia yaga, 'bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' mu 'bhɛ 'yizaklɛ -glɔɔn -kɛmɛ do.

-Laŋbha ma -gɔɔn (Luki 8.16-18)

21 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -o -lrɔkpale 'kaa: «-Laŋbha 'bhile- 'ɛ -wa dulaa' 'gboŋgbo -la -la taa- mɛɛ yilapɛ -la ɓla ɛɛ? 'Ŋ bhe 'tɛ -wa duŋ -laŋbha duŋyrɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ɓnɔɔ laanima.

22 -Amasrɔyi, pɛ 'oo pɛ 'la gaanle -o, 'bhɛ nu 'pwɛlɛ- 'tɛbhile ba -yrekpaa' do, 'bhɛɛ- gaanyiza 'tɔle-gaanyiza, 'bhɛ ta nu 'pwɛlɛ-'pɛɛlii- mɔkpɛn' 'yrɛ ma.

23 'Ke -a -yima' 'trɔn mɛɛ 'la zan ŋgblo ma, -ya -yima'.»
24 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ka -o 'kɛla 'ma zii' 'ŋ 'lii, -ka 'bhɛɛ- -za 'kun 'elrele. 'Ka pɛ yɛkɛ- 'la na mɛɛ ni, -o nu 'bhɛɛ- yɛkɛ- 'nalɛ 'ka ni, 'bhɛɛ- -wa baankpa a ta 'ka ni.
25 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ke pɛ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, -o nu pɛ baan' 'nalɛ- 'bhɛ zan ni. 'Duŋ- 'ke pɛ 'ke 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛ zan laa nu -za 'kedo- -srɔɔwolɛ; 'ali- pɛ sanɛ- 'la 'bhɛ -o -a 'kɔɔ, -o nu 'bhɛ 'kunlɛ-.»

Pɛbhɛ 'la bhɔ -a 'gbu ma 'bhɛ ma -gɔɔn

26 Zesu pe -o ni 'ezin- 'kaa: «-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ 'yoo- -gee' a ma: Mɛɛ do pɛbhɛ □bwa -yaa' gbabhɛ 'ɛ ta.
27 'Kee- yidia- oo, 'kee- □bwa -a -yrɛ ma oo, -bi zi 'pegee -yrekpaa', pɛbhɛ 'ɛ bhɔ, 'bhɛɛ- -e gbaandɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- yaa 'bhɛ do 'kpɔ 'yaango-.
28 'Trɛ 'ɛ -ya ya 'ke pɛdiiŋ 'ɛ 'le 'pe, 'bhɛɛ- pɛdiiŋ 'ɛ gbaandɛ, 'bhɛɛ- -ya -vlɔ mu klɛ 'bhɛ blaan, 'bhɛɛ- -a -lɛyan' 'ke -a bhɛ mu 'ɛ 'sɔlele -a -vlɔ mu 'ɛ ma boolazi.
29 'Ke -o -tranna bhla 'la ba, mɛɛ mu -gɔŋlɔ si 'bhɛɛ- -woo kan, -amasrɔyi -o 'kan 'waati 'ɛ □bhwa.»

Mutaadi bhɛ ma -gɔɔn
(Matie 13.31-32,34; Luki 13.18-19)

30 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «-O -sɔ -Waanbhaa' -bhleŋgbeya 'ɛ danle- -mɛla ma 'ezin- ɛɛ? Taa- -o sɔ -a zrɔnle- -gɔɔn -glɔɔn 'ɛ -dela ma 'ezin- ɛɛ?»
31 -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -yoo 'tɛ 'bhii- mutaadi bhɛ do gbɛɛn-, 'ke -wa □bwa 'trɛ 'ɛ 'yi, 'yela- 'fiɛntrɔnnɛ 'yiya- 'trɛ 'ɛ ta pɛbhɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni.
32 'Ke -o -yaan -a bɔlele bhla 'la ba, 'kee- □bhwa -e tro 'bhɛɛ- -a diiŋ 'ɛ kan -ziɛnbhɛ' gba 'ɛ 'yi pɛdiiŋ mu 'ɛ 'kpɛn ta, -a gbɛ mu 'ɛ -woo -yidɛ', -asiikɔɔ gba la maannɛ- mu sɔ 'mu 'fɛ 'kpalɛ- -a -laa mu 'ɛ 'yi.
33 Zesu 'yaa- -Waanbhaa' a jan 'ɛ 'wo zii' -o ni -gɔɔn -bebe 'yi 'bhii- 'kɛla bhe 'bhɛ gbɛɛn-. -O -yaa sɔ -Waanbhaa' a -jan yɛkɛ- 'la 'yimale, -e -yaa 'bhɛɛ- wlata -gɔɔn bɔ 'zi -o ni.
34 Yaa -yaa -jan sanɛ- -wo -o ni, 'ke yaa -gɔɔn bɔ 'bhɛ zi. 'Duŋ- 'ke -o 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'gbansaan 'te -yaa klɛ 'waati 'la ba, -e -yaa 'bhɛ -gɔɔn mu 'ɛ 'kpɛn -yipe' 'mu ni.

Zesu -ploo -gbɛnɛ 'ɛ makpalaa
(Matie 8.23-27; Luki 8.22-25)

35 'Bhɛ -yrekpaa' do 'ɛ 'le yroma 'ɛ zi, Zesu pe -yaa' *-klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Kɔɔ' 'kan -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta.»
36 -O □gwa -zamaa' 'ɛ -din bhla 'la ba, 'yee- Zesu 'yaale- -yaa gban -yitakoŋ 'la yi, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -ja 'kɛle- 'bhɛɛ- -yitakoŋ do 'kpɔ

'ɛ 'bhɛɛ- 'yi. -Yitakoŋ 'bhɛɛke mu -yaa ge 'zi -o zi 'ezin-.

37 -O -yaa 'bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'ke -ploo -gbɛnɛ do 'kanle- 'sanle, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- -yipɔɔ' mu 'ɛ 'kla zii' -yitakoŋ 'ɛ 'yi, -asiikɔɔ 'bhɛ 'yaa- zan 'palɛ- 'ke -yi 'ɛ' le.

38 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, Zesu 'yaa- yidɛ 'zi -yitakoŋ 'ɛ 'yi -o -zanta', ŋgblo 'kpa -piti 'ɛ ta. -Wa bwele 'tɛ, 'ke -wa pele- -a ni 'kaa: «'O daan mi, 'woozan galawolɛ -yi 'ɛ ba, 'yaa 'bhɛ yiɛnkan ɛɛ?»

39 Zesu bwele 'tɛ, 'kee- -yranle' -ploo 'ɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -draa 'yi 'ɛ ni dɔɔ: «'Bhɛ 'swa- 'bhɛ 'yi -gee', 'kpala!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ploo 'kanle- 'ɛ dulale, 'bhɛɛ- 'ke pɛ 'ɛ 'kpɛn 'kpaale siiŋ.

40 'Bhɛɛ- Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka -o -gblaan 'zi -gee' ɛɛ? -E kla 'nale- 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka kpa 'mi 'yi ɛɛ?»

41 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -gblaan -gbɛnɛ do 'klale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «'E! Mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -dele mɛɛ 'lɛɛ- 'le ɛɛ? 'Ali- -ploo 'pegee 'yi 'mu 'kpɛn 'a 'weli- ma.»

5

Zesu lii -yɔɔ' gbian mɛɛ do zi Gadara 'klɛɛn 'ɛ 'yi

(Matie 8.28-34; Luki 8.26-39)

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o 'bhɔle- Galile -draa 'ɛ 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, Gadara mu 'ɛ -waa' 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

2 Zesu zinale -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke mɛɛ do 'pwɛle -a -yi 'kee- da mɛɛ bu mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e nwa 'yee- Zesu -lɛpalɛ. Zina 'yaa- -a zi.

3 -E -yaa yi mɛɛ bu mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ faŋgan- 'laa -yaa sɔ 'a -yrele' ta -li, 'ali- 'kee- -yaa klɛ piibhɛ kpɛlɛ- mu 'le.

4 -Amasrɔyi -sɔ, -o piibhɛ 'gbluŋ mu bwa a gaan mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -wa gbɛ ta -yrela' 'ke piibhɛ kpɛlɛ- mu 'le. 'Duŋ- -e 'bhɛ piibhɛ 'gbluŋ mu 'ɛ -gwa -a gaan mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ya gbɛ ma piibhɛ kpɛlɛ- mu 'ɛ -kplɔɔkplɔɔdwa, 'bhɛɛ- -e 'mu takaan-; 'bhɛ 'pegee -ya gaan ma piibhɛ 'gbluŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'ciɛnna-. Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ gbɛ laa -yaa sɔ -li -a 'kunle- ta.

5 'Waati 'ɛ 'kpɛn ba, -bi zi oo, -yrekpaa' oo, -e -yaa kanaa' bu mu 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'wiiŋ-, 'kee- ge gbekanlele, 'bhɛɛ- 'kee- ge a 'gbu madiŋwole 'le -sɔ vlɛ mu 'ɛ ma.

6 -A -yrɛkpale Zesu ma 'egbɔɔnle 'te, 'kee- geleblasanlele 'bhɛ ba -yrɛ ta ye, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ gbale- -a 'kpɔ zɛnlele 'bhɛ 'lɛɛ.

7 'Bhɛɛ- 'kee- -gbekanle 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «-Mɛle 'o 'pegee 'bhi 'pleŋ- ɛɛ laanima *-Waanbhaa' Gbe Zesu, 'ŋ mazato -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ -zayi', 'bhɛɛ- 'yaa -yrɛnkpalɛ 'ŋ ta.»

8 -E -janwoa 'bhɛ gbɛɛnbhe, -amasrɔyi Zesu 'a pia

lii -yɔɔ' 'ɛ ni 'elwale 'pe dɔɔ -e go 'yee- mɛɛ 'ɛ zi.

9 'Bhɛɛ- Zesu 'yee- mɛɛ 'ɛ 'lrɔkpaa dɔɔ: «-Wo 'e sii 'nale ɛɛ?» 'Ke -ya pele- dɔɔ: «-Wo 'ŋ sii ‹-zamaa' 'srɛ, -amasrɔyi 'woo- 'ebebele.›»

10 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- -sromabɔle Zesu ni 'ebebele dɔɔ: «'E 'zoole-, 'yaa 'o -gbinlɛ' 'klɛɛn 'lɛɛ- 'yi.»

11 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, ◌swa 'lɛ -gbɛnɛ do -yaa pɛbhle 'zi gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-.

12 Lii -yɔɔ' mu 'ɛ -sromabwa Zesu ni dɔɔ: «'Ke 'yoo -gbian mɛɛ 'lɛɛ- zi -a 'to 'o ge wla ◌swa mu 'la bhe -o 'yi.»

13 Zesu -dwa 'bhɛ ◌la -o ni. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o gole- mɛɛ 'ɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- wlalɛ ◌swa mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'woo- ◌swa 'lɛdo- 'ɛ -o -daa blasanlele vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'ke -o nule- baalɛ -draa 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn gale-. -O -yaa bhɔ ◌swa 'waa plɛ -din.

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o gooba mu 'ɛ 'kanle 'eke- ma, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'bhɛ -za 'ɛ 'woŋwoŋzɛnlɛ 'bhɛ ◌nɔɔ -wa 'ɛ 'pegee gba la -wa 'nɛ mu 'ɛ ta. Mɛɛ mu 'ɛ ◌nwa 'tɛ 'bhɛ -za 'ɛ yrɛglinlɛ.

15 -O bhɔle Zesu -din, 'ke -o lii -yɔɔ' 'srɛ 'yaa- mɛɛ 'la zan zi 'bhɛ 'yele. 'Bhɛ 'yaale- -yaa, 'bhɛɛ- dunɛ- 'klale- -yaa 'bhɛ ta, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ -yrɛbakpaale -yaa. -O -yrɛkpalawoa 'bhɛ 'bheele- ma, 'ke -gblaan 'klale -o -yi.

16 Mɛɛ 'la zan mu 'a ◌ya Zesu zi, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'yee- -za 'ɛ 'kpɛn klɛyrɛ ◌ya, -za 'la ◌kla 'yee- lii -yɔɔ' zan 'ɛ ni, 'bhɛ 'pegee -za 'la ◌kla ◌swa mu 'ɛ ni 'ezin-, 'mu 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnna 'woo- yrɛ ma ◌nɔɔ -glin mu 'ɛ ni.

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o -sromabɔle Zesu ni dɔɔ 'bhɛ go -waa' 'trɛ 'ɛ ta.

18 Zesu 'san bhla 'ɛ zi -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'ke lii -yɔɔ' 'ɛ 'yaa- mɛɛ 'la zan zi, -e -sromabɔle 'sanle Zesu ni dɔɔ -e bole- 'bhɛ zi.

19 Zesu 'laa dɔle 'bhɛ ◌la -a ni, -ya ◌pia -a ni drɔɔn' dɔɔ: «Ge 'e ba 'fɛ 'lɛ ma 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- Mɛɛzan -Waanbhaa' -za 'wlan 'la ◌kla 'e ni, 'bhɛ 'pegee 'e 'yrɛnklaa- -a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'kpɛn 'yipe- -o ni.»

20 'Yee- mɛɛ 'ɛ gele 'tɛ, 'kee- Zesu -za 'la ◌kla -a ni 'bhɛ 'woŋwoŋzɛnle 'yee- 'klɛɛn do 'ɛ 'yi -wa vu 'ɛ 'kpɛn ta. Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn Zesu klɛza 'ɛ ◌maa, -o 'kpeelɛnia -o ma.

Zesu le do -bheela 'bhɛ 'pegee -e Zailusi 'lunɛ do -bwela gale ba

(Matie 9.18-26; Luki 8.40-56)

21 'Bhɛ -blaan, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o -draa 'ɛ takaan- -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o nu gbɛ drɛɛwoa- -draa 'ɛ 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta. -O bhɔle -draa 'ɛ bhoŋla, 'ke -zamaa' 'srɛ do 'klale -o zi.

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ◌la -kuŋlii' mu 'ɛ do nule-, -o -yaa 'bhɛ sii Zailusi. 'Bhɛ Zesu 'yele-, 'kee- baale' 'bhɛ gaan ma.

23 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -sromabɔle 'yee- Zesu ni dɔɔ: «'Ŋ 'lunɛ 'ɛ 'lɛ -o zan 'kpaalɛ-, nu ge 'ŋ ba, 'bhɛɛ- 'yee- gbɛ 'kpa -a ma, 'kooko- -e bhee.»

24 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -o 'pegee Zesu gele- 'eke- zi -a ba -lɛ ma. -O -yaa ge 'zi bhla 'la ba -a ba -lɛ ma, -zamaa' 'srɛ do 'la dɔle -yaa -a zi 'mu 'yaa- 'klin zii' 'eke- ta gbɛ 'ɛ 'kpɛn zi -a ma.

25 Le do -yaa -zamaa' 'ɛ 'pleŋ-, -a lɛɛ vu ta plɛ 'ke yaa -yito' 'ɛ 'lɛ 'laa kan.

26 -E mwa -a -laanɛkpale ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ kla 'trɛbhɔle. -A 'kɔɔ -gɔli' 'ɛ 'kpɛn 'yaan- 'ke yaa 'klɛnyawo. Drɔɔn' yaa ga 'ɛ baan' -le -yaa 'kla zii' -a ba.

27-28 -E Zesu a -za 'ɛ 'male-, 'ke -ya pele- -a 'kpee dɔɔ: «'Ke 'ŋ swa 'ŋ gbɛ yanle- sa -a ta dunɛ- 'ɛ ma, 'ŋ nu -bheelɛ'.» 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- nule- wlalɛ -zamaa' 'ɛ 'pleŋ- Zesu -zanta', 'bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ yanle- 'bhɛ ta dunɛ- 'ɛ ma.

29 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke yaa -yito' 'ɛ 'lɛkanle 'te; 'bhɛɛ- 'kee- -bheele' yaa ga 'ɛ 'yi.

30 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke Zesu 'a 'yaan- gole -a 'flɛ 'yi 'bhii- 'sɔleya faŋgan- do -pwɛla -a -yi. -Ya -lɛklale -zamaa' 'ɛ ta, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «-De -le -yaan 'ŋ ta dunɛ- ma ɛɛ?»

31 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lɛkwan a ni dɔɔ: «'E 'yrɛ 'laa -o -zamaa' 'ɛ 'klinle- ma 'e zi, 'bhɛɛ- 'yoo 'o 'lrɔkpa zii' dɔɔ -dele -yaan 'e ma ɛɛ?»

32 'Duŋ- Zesu 'a 'yrɛ 'mliŋwoa- -a zi mu 'ɛ ta, 'kooko- mɛɛ 'la zan -yaan -a ma -e 'bhɛ zan ye.

33 'Yee- le 'ɛ 'yaa- bɛɛn 'zi gblaan 'ɛ 'kɔɔ -kpakpa. -E -nwa -a 'kpɔ zɛnlɛ Zesu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -e -za 'la kla -e 'bhɛ 'kpɛn wlan pia Zesu ni.

34 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Ŋ 'lunɛ, 'yee 'kpalawoa 'mi 'yi bhe, 'e -gwa -za 'yi, ge 'e ba yilabla ta! Bhaa 'yaa- ga 'ɛ yaa niinalɛ 'e ma 'ezin-.»

35 Zesu 'yaa- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' bhla 'la ba, 'ke mɛɛ 'ke mu dale- Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ -kuŋlii' Zailusi ba -lɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'E 'lunɛ 'ɛ kla 'ke siɛle', 'yaa -kɔɔ' daan mi 'ɛ 'trɛbhɔlɛ 'ezin-.»

36 'Duŋ- Zesu 'laa 'bhɛ -jan 'ɛ bɔlɛ -klɔsi 'yi, 'ke -ya pele- Zuufu mu daanfɛ' -kuŋlii 'ɛ ni dɔɔ: «'Yaa -gblaanlɛ', 'e 'kpa 'mi 'yi drɔŋ.»

37 -O ge bhla 'ɛ zi 'yee- Zuufu mu daanfɛ' -kuŋlii 'ɛ ba, Zesu 'laa dɔlɛ -a -la 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ge -o zi, 'ke ya 'e go Piɛri, 'bhɛɛ- Zaki 'pegee 'bhɛ 'nwagwlɛn- Zaan ba.

38 -O bhɔle Zuufu mu daanfɛ' -kuŋlii 'ɛ ba, 'ke Zesu -zamaa' do yele- 'ke -woo -we 'zi 'zoozoo-, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'ke mu -yaa wisi' zii' 'ke -o -gbekan' 'eglɔɔle.

39 -E wlale 'fɛ 'ɛ la, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka -o -we 'zi -gee' 'zoozoo- ɛɛ, 'bhɛɛ- 'ka -o wisi' zii' ɛɛ? -Nɛ 'ɛ yaa galɛ, -yoo yi pla.»

40 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'sɔnsile Zesu ma. -Ayile, 'ke -yoo 'kpɛn 'pwɛle 'pɛɛlii-. 'Kee- -nɛ dɛ 'pegee -nɛ 'ɛ nɛɛ, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu ɔnwa -a zi 'mu 'te -la 'tole 'a zi. 'Bhɛɛ- 'ke -o gele- -nɛ gbaa 'ɛ 'yilayrɛ 'ɛ ɔnɔɔ.

41 -E -nɛ 'ɛ ɔkwan 'bhɛ gbɛ ma 'ke -ya 'siile 'kaa: «*Talita kumi!* » 'Bhɛ 'yile-: «-Gblanɛ, 'mi pe 'e ni dɔɔ 'e 'wlɛn-!»

42 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -gblanɛ 'ɛ bwele-gale ba, 'ke -ya -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'kee- 'taawole 'sanle. -A lɛɛ -yaa vu ta plɛ. Mɛɛ mu 'ɛ -o -gblanɛ 'ɛ bwele yele gale ba, 'ke -o liibhaale -o ma 'kee- kan a -daŋ' ta.

43 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -o -lɛmazɔnle- dɔɔ waa 'bhɛ -za 'ɛ 'pelɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni. 'Bhɛɛ- -e pe -o ni -o pɛle na -gblanɛ 'ɛ ni.

6

Nazarɛti mu 'ɛ waa dɔlɛ -a -la 'ke -woo kpa Zesu 'yi

(Matie 13.53-58; Luki 4.16-30)

1 Zesu gole 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'nɔɔ-, 'kee- gele- -a 'tro -wa 'ɛ ta.

2 *-Yitrɛ' yi 'ɛ 'bhɔle-, 'kee-mɛɛ mu 'ɛ daanle 'sanle *Zu-ufu mu daanfɛ' 'ɛ ɔla. Mɛɛ 'srɛ 'la 'yaa- 'mu 'trɔnkpa zii' -a ni, -e 'mu 'kpɛn 'kpeelɛnia, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'a 'pele dɔɔ: «'Ee! -E 'bhɛ -za mu 'lɛɛ-'kpɛn -daanna -dela ba ɛɛ? -Zadɔleya 'la -ya 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee -e 'sɔle- maza mu 'la klɛ 'zi, -dele 'bhɛ 'sɔle- maza mu 'ɛ klɛ 'seŋ 'na zii' -a ni ɛɛ?

3 Mari gbe 'fɛ 'wiiŋkpa mi 'ɛ yaa 'kɛle- ɛɛ? Zaki 'pegee Zose, 'bhɛɛ- Zude 'pegee Simɔ 'naagwlɛn- 'ɛ -yaa 'kɛle- ɛɛ? 'Bhɛɛ- -a nɛɛnɛ- le mu 'ɛ waa -o 'kɔɔ ba -gɛ ɛɛ?» -O 'kpeejan- mu 'ɛ ma, waa 'sɔlɛ- -o 'kpale -a -yi.

4 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni 'kaa: «-O -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ -lɛdɔ' a ma yrɛkpɛn- ɔnɔɔ, 'fɔke ya 'e go -a 'gbu da -wa 'la ta 'mu ɔnɔɔ mu 'ɛ ba, 'bhɛ 'pegee -a dɛ mu, 'bhɛɛ- -yaa' 'fa -la mu 'ɛ ba.»

5 Waa -o 'kpalawolɛ Zesu 'yi -a 'gbu da -wa 'ɛ ta, yaa 'sɔlɛ- 'sɔle- maza -bebe klɛlɛ 'bhɛ ɔnɔɔ; 'ke yaa 'e go -ya gbɛ -kpaa gadɛ mu 'dama 'la ta 'mu ba, 'bhɛɛ- 'mu 'bheela-.

6 Waa -o 'kpalawolɛ -a -yi bhe, 'bhɛ 'a 'kpeelɛnia -a ma. Zesu -ja 'kaanlɛ-Nazarɛti kpɛ ma -wa mu 'ɛ ta 'kee- ge mɛɛ mu 'ɛ daanlele -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le.

Zesu -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'winbɔ- 'zi -Jan 'Nrale-'ɛ 'woyrɛ- nɔɔ-

(Matie 10.5-15; Luki 9.1-6)

7 Zesu -yaa' *-klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'siila- -a -din, 'bhɛɛ-'ke -yoo winbɔle 'sanle plɛ plɛ 'kaa -o ge -Jan 'Nrale- 'ɛ 'woyrɛ- 'ɛ nɔɔ-; 'bhɛɛ- 'kee-'seŋ 'nale -o ni 'ke -o lii -yɔɔ' mu -gbin mɛɛ mu zi.

8-9 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ka -o gelawo zii' gbɛn 'ɛ ta bhe, 'ka 'laa pɛle 'pegee gbɛn ta ge 'pepe 'silɛ-, 'bhɛɛ-'ka 'laa -gɔli' do 'kpɔ bɔlɛ 'ka 'wiiŋ-, 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa dunɛ- plɛ 'klalɛ- 'ka ta.

'Duŋ- -ka 'ka 'taawo 'beni mu 'si, 'bhɛɛ- -ka -sawla 'wla 'ka gaan ma.»

10 -E pe -o ni 'ezin-: «'Ke 'ka ɓbhwa -wa 'la ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'ka 'cieya- ɓkla 'fɛ 'la ɓla, -ka bo 'bhɛɛ- ɓla, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ka jilale ma.

11 'Bhɛɛ- 'ke waa 'ka 'kunlɛ- 'elrele, 'bhɛ 'pegee 'ke waa -o 'trɔnkpalɛ 'ka 'wojan- mu 'ɛ ɓla yrɛ 'la ɓnɔɔ, 'ke 'ka -o go 'zi bhla 'la ba 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'nɔɔ-, -ka 'ka gaan mazɔn 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'ke 'ka 'ka gaan ma bwegblɛn- mu 'ɛ 'kpɛn go. 'Bhɛ nu klɛlɛ 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ mu 'ɛ -waa' -za 'yɔɔ- 'ɛ ma 'tɔɔmasie 'le.»

12 -Yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ -o -ja 'bhɛɛ- 'yi 'tɛ, 'bhɛɛ- -o -yaa pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'taawogbɛya 'ɛ 'niina- 'ke 'ka 'ploo- -za 'yɔɔ- klɛle ma!»

13 -O 'zina -bebe ɓgbian mɛɛ mu zi. -O gadɛ mu -bebe 'srola- 'ke -yrɔn 'le, 'bhɛɛ- -o 'mu 'bheela-.

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan dɛyrɛ

(Matie 14.1-2; Luki 9.7-9)

14 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -Bhleŋgbe Erɔdi Antipasi Zesu 'tɔ 'ɛ ɓmaa, -amasrɔyi -o -yaa 'bhɛ 'tɔbhɔ zii' yrɛkpɛn- ɓnɔɔ. Mɛɛ 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -le -bwela gale ba, 'bhɛla- -yile 'sɔle- maza mu klɛ -glɔɔya' -o -a 'kɔɔ.»

15 Mɛɛ 'ke mu -yaa 'pe zi dɔɔ: «Eli -le». -A 'ke mu -yaa 'pe 'ezin- dɔɔ: «-Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do -le 'bhii- 'elwaleta -Waanbhaa' -lɛla' -janwo' mu 'ɛ gbɛɛn-.»

16 'Yee- -bhleŋgbe Erɔdi Antipasi 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male-, 'ke -ya pele- 'kaa: «'An ɓpia mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o Zaan 'la ŋgblo 'kan, 'bhɛ -le 'kɛle-».

(Matie 14.3-12; Luki 3.19-20)

17-18 -Za 'la ɓkla 'bhɛɛ- *Erɔdi 'a ɓpia mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o Zaan ŋgblo 'ɛ kan' 'bhɛ -le -gɛ: 'Yee- Erɔdi Antipasi -a 'gbu nɛɛnɛ- Filipu 'na Erodiadi ɓsia 'ke -a na 'le. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zaan 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ke 'yee 'gbu nɛɛnɛ- na ɓkla 'kee 'na 'le, 'bhɛ 'laa -o 'ke -za 'lrele- 'le.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- Erɔdi mɛɛ mu winbɔle Zaan 'kunyrɛ- nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'ke -wa bɔle- -kaso 'yi.

19 Erodiadi zrupliile -yaa Zaan ma 'bhɛ -zayi', 'bhɛɛ- -e -yaa 'bhɛ dɛyrɛ -la -glin 'zi, 'duŋ- -a gbɛ laa 'sɔlɛ- -lido' 'bhɛ dɛle ta.

20 -Amasrɔyi Erɔdi -yaa -gasikpa Zaan 'lɛɛ 'egbɛnɛle. 'Bhɛɛ- -a 'gbu 'yaa- 'yaango- 'bhii- Zaan -o 'ke mɛɛ -lɛdɔɔle 'le, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'weŋ do 'le, 'bhɛɛ- -e -yaa 'bhɛ tagbin. 'Kee- -yaa Zaan 'wojan- 'ɛ ma, -a zru ba 'tɛ 'yaa- dɔ. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'bhɛ 'yaa- sɔ -a ni 'ke -ya 'trɔnkpa- Zaan ni.

21 'Duŋ- -yrekpaa' do, 'ke Erodiadi -a pɛ -za -zigo' yi 'ɛ 'bhɔle. 'Bhɛ yi 'ɛ 'yaa- 'ke -bhleŋgbe Erɔdi 'ya lɛɛ -zabla' yi 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. Erɔdi pɛ -koo -gbɛnɛ do ɓkla. -E

-yaa' mɛɛ gblaan mu oo, -srwase' -kuŋlii mu oo, 'bhɛ 'pegee Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'kpɛn 'siila- 'bhɛ ma.

22 Erodiadi 'gbu 'lu -gblanɛ 'ɛ 'wlale- 'fɛti klɛ 'fɛ 'ɛ ⍰la, 'kee- 'srotanle 'sanle. -E ⍰swa 'gbu Erɔdi 'pegee -yaa' 'cie mu 'ɛ ni. 'Yee- -bhleŋgbe Erɔdi pe 'bhɛ 'yi 'tɛ gblanɛ 'ɛ ni dɔɔ: «'Kee pɛ 'la 'yrɛwoa- 'ŋ ma, 'ŋ nu 'bhɛɛ- 'nalɛ- 'e ni.»

23 -Ya 'siɛnwoa- 'gbu -gblanɛ 'ɛ ni dɔɔ: «'Kee pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- 'ŋ ma, 'ŋ nu 'bhɛ 'nalɛ- 'e ni, 'ali- 'kee- ⍰kla 'an -bhleŋgbe 'klɛɛn 'ɛ gbɛ do 'le oo, 'ŋ nu dɔlɛ 'bhɛ 'nale- ⍰la 'e ni.»

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -gblanɛ 'ɛ 'pwɛle 'pɛɛlii-, 'kee- gele- -a nɛɛ -lrɔkpalɛ dɔɔ: «'Ŋ -mɛ pɛ -za 'gbu -la 'yrɛwo -a ma ɛɛ?» -A nɛɛ pe a ni dɔɔ: «-A pe 'ŋ 'yoo- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ŋgblo 'ɛ 'bhɛɛ- zi.»

25 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -gblanɛ 'ɛ 'niinale blaale- 'fɛ 'ɛ ⍰la, 'ke -ya pele- -bhleŋgbe 'ɛ ni: «'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'e Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ŋgblo 'ɛ 'bhɛɛ- 'kan, 'bhɛɛ- 'ya na 'ŋ ni pɛle -koo do ta 'saanibhe.»

26 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ 'yee- -bhleŋgbe 'ɛ ta ⍰kla suŋ 'egbɛnɛle. 'Duŋ- -ya 'siɛnlawoa gban -jan 'la 'bhɛ ta -gblanɛ 'ɛ ni, yaa 'cie mu 'ɛ 'yrɛ ma, yaa -yaa sɔ a -gbɛdɔle 'bhɛ klɛle ma.

27 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ⍰nɔɔ bhe, 'ke -ya gooba -srwase' mu 'ɛ do winbɔle 'kaa 'bhɛ ge Zaan ŋgblo 'ɛ 'kan, 'bhɛɛ- 'bhɛ nu 'kɛle- -a ni.

28 -Srwase' mi 'ɛ -ja Zaan ŋgblo 'ɛ 'kanlɛ- -kaso 'fɛ 'ɛ ⍰la, 'kee- nule- 'bhɛ 'le pɛle -koo do ta. 'Kee- 'bhɛ 'nale -gblanɛ 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- 'ke -gblanɛ 'ɛ 'bhɛ 'kpale 'bhɛ nɛɛ 'kɔɔ.

29 Zaan -a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'bhɛ 'male-, 'ke -o nule- -a gbaa 'ɛ 'silɛ-, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- -a binlɛ.

Zesu -o -yaa' winbɔwo mu 'ɛ dayrɛ pe 'zi

30 Zesu a winbɔwo mu 'ɛ dale blaan -waa' 'taa 'ɛ ta, 'ke -woo -lɛkpale 'eke- ta 'yee- Zesu -din, 'bhɛɛ- 'ke -o -za mu 'la 'kpɛn ⍰kla 'bhɛ 'pegee -o mɛɛ mu -daanna -za mu 'la 'kpɛn 'le, 'mu 'yigɔɔnle -a ni.

31 Zesu pe -o ni 'kaa: «-Kɔɔ' go -gɛ, 'bhɛɛ- -kɔɔ' ge 'edaŋma -kɔɔ' 'yitrɛlɛ sa -kpe ta yrɛ do ⍰nɔɔ.» Zesu -janwoa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi mɛɛ -bebe 'yaa- nu 'zi -o ba 'ke -o ge 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, -asiikɔɔ Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa -yaa pɛbhleyrɛ -srɔɔwo -o 'kɔɔ.

Zesu pɛbhle ⍰naa mɛɛ 'waa 'soo ni (5.000)
(Matie 14.13-21; Luki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

32 'Bhɛ 'yi, -O -saan -yi- takoŋ do 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o -yi 'ɛ takanle, 'bhɛɛ- 'ke -o 'gbansaan 'te gele- -kpe 'ɛ ta yrɛ do ⍰nɔɔ.

33 'Duŋ- mɛɛ -bebe -o ⍰ya, -o ge bhla 'ɛ zi -yi- takoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -woo madwa-. 'Bhɛla- -yile, 'bhɛ

mu -daa -wa mu 'ɛ 'kpɛn ta, 'bhɛɛ- 'mu blasaan-, 'ke 'mu gele- zɛnlɛ blaale- 'yee- Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'lɛɛ -o -yaa ge 'zi yrɛ 'la ɓnɔɔ 'bhɛ ɓnɔɔ.

34 Zesu zinale -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'kee- -zamaa' -gbɛnɛ 'ɛ yele-. 'Bhɛɛ- -o -yrɛnklaa -a ma. -Amasrɔyi -o -yaa 'bhii- -bhlaa mu 'la -o gooba mi laa -o ta. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -yoo -o daanle 'sanle -za -bebe 'le.

35 -E ɓbwa mɛɛ mu 'ɛ daanle ma, 'bhɛɛ- 'waati 'ɛ ɓbhwa 'egbɔɔnle. -Ayile, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnle -a -din, 'ke -wa pele- -a ni: «'E 'yrɛkpa, -kɔɔ' -o -bɔn drɛyi' -a ma 'dɛ! 'Bhɛɛ- 'waati 'ɛ ɓbhwa gban 'egbɔɔnle;

36 -a pe mɛɛ mu 'lɛɛ- ni 'kaa -o ge pɛle mu -lɔyrɛ' -glin -bɔn 'yi -wa mu 'pegee -kɔɔ' -din -wa mu 'ɛ ta.»

37 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a pele -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'gbu pɛle na -o ni!» 'Bhɛɛ- -o pe -a ni 'ezin- dɔɔ: «'Ali- 'ke 'o denie -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ plɛ pɛ 'bluu ɓlwa, 'bhɛɛ- 'ke 'o 'bhɛ ɓnaa 'woo- mɛɛ mu 'lɛɛ- ni, 'bhɛ sɔ -o mabhɔle ɛɛ?»

38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -o -lrɔkpale 'kaa: «'bluu 'wɛɛ- -le 'ka 'kɔɔ ɛɛ? -Ka ge -a -glin doo.» -O gele 'eke- -lrɔkpalɛ 'ke -o nule- -a pelɛ -a ni: «'bluu 'soo 'pegee kaa plɛ.»

39 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Kaa pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o yala- -bɔn -dɔɔ 'ɛ ta -lɛ ma -lɛ ma!»

40 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ -yalaa' -lɛ ma -kɛmɛ do do 'pegee mia plɛ bhɛ vu vu.

41 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'bluu 'soo 'ɛ 'pegee kaa plɛ -o 'kunle -a 'kɔɔ, 'ke -ya -yrɛ 'kpale laanima, 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle pɛle 'ɛ ma. 'Bhɛ blaanta, 'kee- 'bluu mu 'ɛ takanle kplokplo, 'ke -yoo 'kpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ 'kaa -woo -yiciɛn' -zamaa' 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ yi, 'kee- kaa plɛ 'ɛ 'yiciɛnle -o 'kpɛn ma.

42 Mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn pɛbhla-, 'bhɛɛ- -o kpɛdwa-.

43 -O yanle pɛ 'ɛ 'bhlelele, 'bluu 'lɛkpu- mu 'pegee kaa mu 'la ɓbwa -o blaan, 'mu ciɛ -nɛ ɓyan vu ta plɛ -paa.

44 Mɛɛ mu 'la 'kpɛn 'yee- pɛ 'ɛ ɓbhla, 'mu 'yaa 'gwlaan- 'waa 'soo (5.000); le mu 'pegee -nɛ mu laa -yaa 'bhɛ mɛɛ -lii 'ɛ ba.

Zesu 'taawo zii' -draa 'ɛ ta (Matie 14.22-33; Zaan 6.15-21)

45 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'kanle- -gun bhe, Zesu 'a ɓpia -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o ge 'san -yitakoŋ 'ɛ 'yi kpaŋma. -E -yaa zi 'bhii- -o 'kan 'a -lɛɛ -sɔ -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, Bɛtisaida -wa 'ɛ ba -yrɛ 'ɛ ta. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'yee- 'gbu nu 'ploolɛ- -zamaa' 'ɛ ma 'kaa -o ge -o ba -lɛ ma.

46 Zesu 'yanle- 'ploolele -zamaa' 'ɛ ma, 'kee- gele- -a 'seriwolɛ gɔɔn do wiiŋ-.

47 -Bi ɓpwa 'waati 'la ba, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- -yitakoŋ 'ɛ 'yi, -yi 'ɛ drɛyi', 'bhɛɛ- 'yee- Zesu do -kplɛn -yaa 'trɛ ma.

48 Zesu 'a ɔya 'bhii -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ gbɛzikaan -yitakoŋ 'ɛ 'bhɔle- ma, -amasrɔyi -ploo 'ɛ 'yaa- 'kan zii' 'kee- nu -o ba -yrɛ ta. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, zrwanzi maa gwlɛn -we bhla ɔlwa 'ɛ ba, 'kee- 'taawole 'sanle -yi 'ɛ ta 'kee- nu -o ba -yrɛ ta, -e -yaa zan drɔɔn' 'kanlɛ- -o ta.

49 -Wa yele 'taawoyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ -yi 'ɛ ta, -e ɔkla -o ni 'bhii- jiɛlii do -le -yaa 'kɛle-, -ayile 'ke -o -gbekanle 'sanle.

50 -Amasrɔyi, -o 'kpɛn 'a ɔya, 'bhɛɛ- -gblaan ɔklaa -o -yi. 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -ya pele- -o ni 'kaa: «-Ka 'ka zrudɔ 'eglɔɔle, 'mi -le 'kɛle-, 'ka 'laa -gblaanlɛ'.»

51 'Bhɛ blaan, 'kee- 'sanle -o zi -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'ke -ploo 'kanle- 'ɛ dulale. -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'liibhaala -o ma 'kee- kan -a -daŋ' ta.

52 -Amasrɔyi, -e 'sɔle-maza 'la ɔkla -o -yrɛ ma 'bluu 'yiciɛnyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, -waa 'bhɛ -yi 'malɛ- -li bi, -woo 'trɔn 'yi -dwa 'eglɔɔle 'bhɛ 'yimale ma.

Zesu gadɛ mu -bheela Zenezarɛti 'klɛɛn 'ɛ 'yi
(Matie 14.34-36)

53 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yanle -draa 'ɛ takanlele bhla 'la ba, 'ke -o zinale -draa -yrɛ gbɛ do 'ɛ ta Zenezarɛti 'trɛ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o -yitakoŋ 'ɛ 'yrela- -yi 'ɛ 'lɛzi-.

54 -O zinale -gun -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ mu 'ɛ -o Zesu madɔle 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe.

55 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ mu 'ɛ gele- Zesu 'nuza- 'ɛ woŋwoŋzɛnlɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ɔnɔɔ. 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- zan gadɛ mu 'ɛ 'le -a ni 'mu 'yila -saa mu 'ɛ ta. 'Ke -o -yaa ma 'kaa -yoo yrɛ 'oo yrɛ 'la ɔnɔɔ, -o -yaa ge -a zi 'bhɛɛ- ɔnɔɔ ye.

56 'Kee- -yaa bhɔ yrɛ 'oo yrɛ 'la ɔnɔɔ, -wa gblaan mu ta oo, -wa 'fiɛntrɔnnɛ mu ta oo, -bɔn 'yi -wanɛ' mu ta oo, mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- nu -waa' gadɛ mu 'ɛ 'lɛkpalɛ -kpan mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o -yaa -sromabɔ Zesu ni dɔɔ: «-A 'to 'ke 'waa-gadɛ mu 'ɛ -woo gbɛ yan sa -yaa' dunɛ- tralapɛ 'ɛ ma.» Gadɛ mu 'la 'kpɛn 'mu gbɛ -yaan 'bhɛ ma, 'mu 'kpɛn 'bheela-.

7

Farizi mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -o -gbɔɔ mu a 'sinii ta za -klɔsikunle
(Matie 15.1-20)

1 Farizi mu 'ɛ 'pegee *'Toŋ daan mu 'ke mu -daa Zeruzalɛmu. 'Bhɛɛ- -o 'pegee Farizi mu 'ɛ -ja -o -lɛkpalɛ Zesu zi.

2 -O -yaa' *-klaŋlanɛ mu 'ɛ 'klɔsikwan, 'bhɛɛ- -wa ɔya 'bhii- 'ke 'mu -o pɛbhlele, 'mu 'laa -yaa 'mu gbɛ mafɛ 'bhii- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-Zuufu mu a 'sinii ta za 'ɛ ma.

3 Wlan 'ɛ ni, Farizi mu 'ɛ 'pegee Zuufu -vin mu 'ɛ 'kpɛn waa -yaa sɔ pɛbhlele, 'ke -waa -o gbɛ mafɛlɛ 'el-wale 'pe, 'bhii- -o -yaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -o -gbɔɔ mu a 'sinii ta za 'ɛ ma.

4 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke -o -daa 'plɛɛ 'yi, waa sɔ pɛbhlele, 'ke waa -o

gbɛ mafɛlɛ 'elwale pe. -O -gbɔɔ mu -o 'sinii ta za -bhɛɛke' -bebe ◻twa -o ni, 'bhɛɛ- -o 'mu 'klɔsikun: 'bhɛ 'ke mu -le 'bhii- -waa' -yi 'mipɛ- mu -yifɛgbɛya 'pegee -waa' 'trɛgbɔ-, 'bhɛɛ- -waa' piibhɛgbɔ mu -yifɛgbɛya.

5 'Bhɛla -zayi' -le, Farizi mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ Daan mu 'ɛ -o Zesu 'lrɔkpaa- dɔɔ: «-Mɛle ◻kla 'bhɛɛ- -yaa' pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa -o 'taawo zii' -kɔɔ' -gbɔɔ mu a 'sinii ta za mu 'ɛ ta ɛɛ? -Mɛle ◻kla 'bhɛɛ- waa -o gbɛ mafɛ 'bhii- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -kɔɔa' 'sinii ta za 'ɛ ma ɛɛ?»

6 Zesu 'a zikpaa- -o ni 'tɛ dɔɔ: «Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai -jan 'la ◻woa 'ka ba zayi' 'elwale -sɔ, 'bhɛ ◻kla 'ke wlan 'le. -A yɔɔndɛle -o -a 'kɔɔ 'kaa -Waanbhaa' pe dɔɔ:

‹Mɛɛ mu 'lɛɛ- -woo 'ŋ 'lɛdɔ-
-a ma -o -liijan' mu 'te
-la -le;
'duŋ- -o zru mu 'ɛ 'pleŋgole -o
'ŋ ma.

7 *-Woo 'ŋ gba bhaama,*
-amasrɔyi -o mɛɛ mu
daan 'ke bhaaplɛŋ mu
a 'sinii ta za mu -la
-le.›»

8 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ka -Waanbhaa' a pɛ 'toŋ mu 'ɛ to -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'ka bhaaplɛŋ mu a 'si ta za mu -la -klɔsikun.»

9 -E pe -o ni 'ezin- 'kaa: «'Ka 'ka -baŋgo' -Waanbhaa' pɛ 'toŋ 'gbu 'ɛ 'yi kpataakpa, 'bhɛɛ- 'ka 'kaa- 'sinii ta za mu -la 'klɔsikun.

10 Wlan 'ɛ ni, Moizi pe dɔɔ: *‹'E dɛ 'pegee 'e nɛɛ -lɛdɔ' -o ma 'elrele›. 'Bhɛɛ- -ya ◻pia 'ezin- dɔɔ: ‹'Ke mɛɛ 'la zan -a dɛ 'pegee -a nɛɛ 'daŋganwoa, 'bhɛ zan -o 'ke dɛpɛ 'le›.*

11 'Bhɛɛ- 'ka mu 'bhɛ -jan 'ɛ maniinaa 'ke 'kaa pe dɔɔ 'ke mɛɛ do 'a ◻pia -a dɛ 'pegee -a nɛɛ ni 'kaa ‹'Ŋ 'yaa- nu bhɔlɛ 'ka ba 'ŋ 'kɔɔpɛ- 'la 'le, 'bhɛ ◻kla 'ke 'kɔɔban 'le ('bhɛ 'yi -le -o pɛ 'la ◻naa -Waanbhaa' ni)›.

12 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka 'bhɛ zan 'ɛ ŋgblo 'ɛ siɛ, 'bhɛɛ- yaa sɔ -a 'gbu 'srɔɔwole 'ke -ya 'kɔɔpɛ- na -a dɛ 'pegee -a nɛɛ ni -li -titi.

13 'Bhɛ klɛgbɛya -glɔɔn 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'kaa- 'sinii ta za mu 'ɛ ma, -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yiga- mɛɛ mu 'ɛ -yrɛ 'yi. 'Ka 'bhɛɛ- 'yansi za -glɔɔn -bebe klɛ!»

Pɛ mu 'la sɔ bhaaplɛŋ 'kpee 'triŋdɔle
(Matie 15.10-20)

14 Zesu -zamaa' 'ɛ 'sii gbɛ drɛɛwoa- 'ezin-, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ka 'kpɛn, -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, 'bhɛɛ- -ka -jan 'lɛɛ- 'yima!

15 Pɛle 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ wlale- mɛɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a 'kpee 'triŋdɔ-. 'Duŋ- pɛ 'la da bhaaplɛŋ 'gbu 'kpee, 'bhɛ -le -a 'gbu 'kpee 'triŋdɔ- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

16 ['Ke -jan 'lɛɛ- -yima' 'trɔn -o mɛɛ 'la zan ŋgblo ma, -ya -yima'.]»

17 Zesu -gwa -zamaa' 'ɛ -din, 'bhɛɛ- -e -ja wlalɛ 'fɛ 'ɛ ◻la 'waati 'la ba, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o 'yee- -gɔɔn 'ɛ 'yilrɔkpale 'a ma.

18 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'ezin-, 'ka mu laa 'bhɛ 'yimaɛɛ? 'Ka mu 'laa 'yaango- 'bhii- 'pɛɛlii- pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ wlale- mɛɛ 'kpee 'bhɛɛ- -ya 'kpee 'triŋdɔ- ɛɛ?

19 -Amasrɔyi, pɛle laa wla mɛɛ zru 'ɛ 'yi, -e ge mɛɛ vi 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi; 'bhɛɛ- -e klɛ 'ke blinpɛ 'le boolazi.» (Zesu 'bhɛ -jan 'lɛɛ- 'woa- win 'la ma 'bhɛ 'yi -le dɔɔ: Mɛɛ sɔ pɛle 'tɔle- pɛ 'bhɛ 'bhlele.)

20 -E pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «Pɛ 'la mɛɛ 'kpee 'triŋdɔ- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛ da 'e 'gbu zru 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi.

21 -Amasrɔyi, 'kpeejan- -yɔɔ' mu 'ɛ 'kpɛn da bhaaplɛŋ 'gbu zru 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi 'bhii- 'kɛ mu 'lɛɛ gbɛɛn-: 'joo 'yɔɔ- oo, -faan zru oo, mɛɛ dɛ zru oo,

22 -yanbhɔɔya zru oo, -naflo zru oo, yiɛnya oo, -dawliya oo, 'taawogbɛya -yɔɔ' oo, zranwole oo, mɛɛ 'tɔsiɛle oo, 'e 'gbu magbaandɛle oo, 'bhɛ 'pegee -zadɔkleya.

23 'Bhɛ -za 'yɔɔ- mu 'la bhe, 'mu -la 'kpɛn da mɛɛ zru 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'mu -le mɛɛ 'kpee 'triŋdɔ-.»

'Cie le do 'e ɓkpaa Zesu 'yi (Matie 15.21-28)

24 Zesu gole 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'kee- gele Tiri 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -E bhɔle 'bhɛ ɓnɔɔ, 'kee- gele- wlalɛ 'fɛ do -la; 'bhɛɛ- yaa -yaa zi 'bhii- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'a 'yaango- 'bhii- -yoo 'bhɛ 'fɛ 'ɛ ɓla; 'duŋ- -a tagaanle laa bolɛ.

25 -Amasrɔyi, lii 'yɔɔ- -yaa le do -lunɛ' do zi. 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe, le 'ɛ -ya 'male- 'kaa Zesu ɓnwa, 'kee- gele- baalɛ Zesu gaan ma.

26 'Bhɛ le 'ɛ 'bhɛ 'laa -yaa 'ke Zuufu le 'le, 'bhɛ -yaa da Sirofenisi 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -E -sromabwa Zesu ni dɔɔ 'bhɛ lii 'yɔɔ- 'ɛ -gbin -a -lunɛ' 'ɛ zi.

27 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu pe -a ni dɔɔ: «-A 'to -nɛ mu 'ɛ pɛbhle 'pe 'bhɛɛ- -o kpɛdɔ. -Amasrɔyi, 'kee -nɛ mu a pɛbhle ɓsia -o -la, 'bhɛɛ- 'ya -blinna -gbaan' mu 'ɛ ni, 'bhɛ 'laa lele.»

28 'Yee- le 'ɛ pe Zesu ni dɔɔ: «'Bhɛ -o 'ke wlan 'le Mɛɛzan, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke -nɛ mu -o pɛbhle 'zi, -gbaan' mu 'ɛ -o pɛ piinɛ- mu 'la balaa' -nɛ mu 'ɛ 'kɔɔ pɛbhle -tabali 'ɛ ɓla 'trɛ ma, 'mu 'bhɛ mu -la bhle.»

29 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Le -nɛ, 'e -jan 'la ɓwoa bhe, 'bhɛ -zayi', ge 'e ba -lɛ ma; lii -yɔɔ' 'ɛ -gwa 'e 'lunɛ 'ɛ zi.»

30 'Yee- le 'ɛ 'nule- -a ba -lɛ ma 'tɛ, 'kee- bhɔle- -a -lunɛ' 'ɛ 'yila- le ta -saa 'ɛ ta. 'Bhɛ bhla 'ɛ ba 'ke lii 'yɔɔ- 'ɛ -gwa gban 'bhɛ zi.

Zesu 'bhobho 'trɔn 'wile- do -bheela

31 Zesu gole Tiri 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kee- 'kanle Sidɔn -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e -yaa zan bhla 'la ba Galile -draa 'ɛ ba -yrɛ ta, 'kee 'kanle -wa vu -o 'klɛɛn 'la 'yi 'bhɛ 'yi.

32 Mɛɛ 'ke mu -ŋwa 'ke 'bhobho 'trɔn 'wile do 'le -a ba. 'Bhɛɛ- 'ke -o -sromabɔle -a ni dɔɔ -ya gbɛ 'kpa 'bhɛ

'bhobho 'trɔn 'wile- mi 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ bhee.
33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'bhobho 'trɔn 'wile- 'ɛ pleŋgole -zamaa' 'ɛ ma, 'keegele- 'kɛle- 'edaŋma. 'Bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ -nɛbhɛ' plɛ wlale- 'bhɛ 'trɔn mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ, 'ke -ya -liile' bɔle- -a gbɛ -nɛbhɛ' do ma, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ -zwanle' 'yee- 'bhobho 'ɛ nrɛ 'ɛ ma.
34 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'e 'yrɛkpale laanima, 'ke -ya 'trɛle 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «*Efata!*» 'Bhɛ 'yile 'kaa: «-Ka 'ka 'liiploo-!»
35 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ 'trɔn mu 'ɛ 'liiploole, 'ke -a nrɛ 'ɛ tagbiŋgole, 'bhɛɛ- 'kee- -jan 'wole 'sanle 'elrele.
36 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'nule mɛɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- 'yee- 'bhobho 'ɛ 'madɔmu 'ɛ 'kpɛn 'lɛmazɔnle 'kaa waa 'bhɛ -za 'ɛ 'yigɔɔnlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni. Drɔɔn' -yoo -lɛmalazwan bhe, 'woomɛɛ mu 'ɛ -ja -waa' mɛɛ 'ɛ 'bheeza- 'ɛ woŋwoŋ baan' zɛnlɛ yrɛkpɛn- ɓnɔɔ.
37 Mɛɛ mu 'ɛ -o 'kpɛn 'liibhaala -o ma 'kee kan a -daŋ' ta. 'Bhɛɛ- -o -yaa pe 'zi 'tɛ 'kaa: «Mɛɛ 'lɛɛ- klɛza mu 'ɛ 'kpɛn -o 'elrele. 'Bhɛɛ- -e sɔ -a klɛle- drɔɔn' 'bhɛɛ- 'trɔn 'wile- mu -jan ma, 'bhɛ 'pegee 'bhobho mu -janwo'.»

8

Zesu mɛɛ 'waa yiziɛ -lɛbwa (4.000)
(Matie 15.32-39)

1 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do -nwa -o -lɛkpalɛ -a zi 'ezin-. 'Bhɛɛ- pɛle laa -yaa -o 'kɔɔ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni 'kaa:
2 «Mɛɛ mu 'lɛɛ- -yrɛnkla' zii' 'ŋ ma, -amasrɔyi -o -yrekpaa' yaga -le -gɛ 'ke -woo -kɔɔ' zi, 'bhɛɛ- pɛle laa -o 'kɔɔ -li.
3 'Ke 'ŋ 'ploola- -o ma -o gbɔndɛle 'ɛ 'le, -o -gblɔzi' nu galɛ -o ma -o ge bhla 'ɛ zi -o ba -wa la zi 'ɛ 'lii gbɔn 'ɛ 'kɔɔ. -Amasrɔyi -o -bebe -daa yrɛ gbɔɔn nɔɔ-.»
4 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa pele- -a ni 'kaa: «'O nu pɛle -srɔɔwolɛ yrɛ 'ɛ -dela nɔɔ- -gɛ, 'bhɛɛ- 'o pɛle na -o ni, 'bhɛɛ- -o kpɛdɔ -bɔn 'yi yrɛ 'lɛɛ- ɓnɔɔ ɛɛ?»
5 Zesu -o -lrɔkpale 'kaa: «'bluu 'wɛɛ- -le 'ka 'kɔɔ ɛɛ?» 'Ke -wa -lɛkunle a ni dɔɔ: «'Srwaplɛ-.»
6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- -zamaa' 'ɛ ni -o yala- 'trɛ ma. 'Bhɛɛ- -e 'bluu 'srwaplɛ- 'ɛ 'sile-, 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'mu ma, 'ke -yoo takanle 'bhɛɛ- 'ke -ya 'kpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ dɔɔ -woo -yiciɛn' -zamaa' 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke 'mu 'bhɛ klɛle-.
7 Kaanɛ- 'ke mu -yaa -o 'kɔɔ 'ezin-. Zesu -Waanbhaa' 'pubwa- 'bhɛ kaanɛ- mu 'ɛ ma, 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa -woo -yiciɛn' mɛɛ mu 'ɛ ma 'ezin-.
8 -O 'kpɛn pɛ 'ɛ ɓbhla, 'bhɛɛ- -o kpɛdwa-. Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o ciɛ -nɛ ɓyan 'srwaplɛ- -la -paa 'ke

'bluu kpu mu 'la ɓbwa -o blaan 'mu 'le.
9 -O -yaa bhɔ 'gwlaan- 'waa yiziɛ -din (4.000). -O yanle pɛbhlelele, 'ke Zesu 'ploole mɛɛ mu 'ɛ ma 'tɛ.
10 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke 'yee- 'pegee -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'sanle -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Dalimanuta 'trɛ 'ɛ ta.

Farizi mu 'ɛ laanima -tɔɔmasie do -yrɛ 'wo zii' Zesu ma
(Matie 16.1-4)
11 -O bhɔle 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'tɛ, 'ke Farizi mu 'ɛ 'nule- zaabɔlɛ Zesu 'lɛ ma. -O -yaa -a zi 'bhii- -o -jan bhee 'kpala -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «-Tɔɔmasie do klɛ 'ke 'bhɛ 'a zrɔn 'o ni 'bhii- 'e da -Waanbhaa' ba.»
12 Zesu 'e 'trɛle -a nii- 'yi 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle ɓkla 'bhɛɛ- 'saanigɛ mu 'ɛ -woo 'sɔle- maza do -yrɛ wo zii' ɛɛ? 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma 'kaa 'naa nu 'sɔle- maza do 'kpɔ klɛlɛ 'woo- 'saanigɛ mu 'lɛɛ- -yrɛ ma!»
13 'Bhɛ blaan, 'kee- gole- Farizi mu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'kee- 'sanle -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'kee- gele- 'ezin- -draa -yrɛ gbɛ do 'ɛ ta.

Farizi mu a 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ 'pegee Erɔdi a -za
(Matie 16.5-12)
14 'Bluu 'sile- ɓnia Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpee, 'fɔ 'bluu do 'kpɔ -le -yaa -o 'kɔɔ -yitakoŋ 'ɛ 'yi.
15 Zesu -jan 'lɛɛ- 'bhɛ 'kpankpanyaan -o ma dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, Farizi mu 'ɛ 'pegee *Erɔdi a 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ 'ɛ ma.»
16 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -zaabɔle 'sanle 'eke- -lɛ ma 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «'Waa 'bluu 'la 'silɛ- 'ebebele bhe, 'bhɛla- -yile -yoo -jan -glɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ 'wo zii' ɛɛ?»
17 Zesu 'bhɛ yaangole, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle ɓkla 'bhɛɛ- 'ka -o zaabɔ 'zi 'ke 'kaa pe -mɛla ma 'bluu 'laa -o 'o 'kɔɔ ɛɛ? 'Ali- 'kee- 'tɛn -zɔn, 'ka 'laa 'mi klɛza mu 'ɛ 'yimalɛ -li ɛɛ? 'Ka 'trɔn 'yi 'eglɔɔle 'dɛ?
18 'Ka 'yrɛbhɛ- mu -o, 'bhɛɛ- 'ka 'laa -yrɛ ma ye ɛɛ? 'Ka 'trɔn mu -o, 'bhɛɛ- 'ka 'laa -jan ma ɛɛ? 'Bhɛ 'laa -o -li 'ka 'kpee ɛɛ?
19 'Ŋ 'bluu 'soo 'la takaan- mɛɛ 'waa 'soo (5.000) 'ɛ ma, -o kpu mu 'la ɓbwa, 'ka ciɛ -nɛ ɓyan 'wɛɛ- -la -paa 'ke -o -le ɛɛ?» -O pe dɔɔ: «Vu ta plɛ.»
20 «'Bhɛɛ- 'ŋ 'bluu 'sr- waplɛ- 'la takaan- mɛɛ 'waa yiziɛ 'ɛ ma, 'ka ciɛ -nɛ ɓyan 'wɛɛ- -la -paa 'ke -o kpu mu 'la ɓbwa 'mu 'le ɛɛ?» -O pe dɔɔ: «'Srwaplɛ-.»
21 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa -a 'yimalɛ -li ɛɛ?»

Zesu -yrɛ 'wi mi do -bheela Bɛtisaida -wa 'ɛ ta
22 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ɓnwa Bɛtisaida -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'nule -yrɛ 'wi mi do 'le Zesu ba, 'ke -o -sromabɔle -a ni 'kaa -ya gbɛ

'kpa 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ bhee.
23 'Bhɛ klɛ le 'tɛ, 'ke Zesu -yrɛ 'wi mi 'ɛ 'kunle- 'bhɛ gbɛ ma, 'kee- gele- 'kɛle- -wa 'ɛ -zanta'. 'Bhɛɛ- 'ke -ya -liile' -glɔɔle' 'bhɛ 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ ta, 'ke -ya gbɛ 'kpale 'mu ta, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ -lrɔkpale dɔɔ: «'E yrɛ ma ya ɛɛ?»
24 -Yrɛ 'wi mi 'ɛ -ya -yrɛ 'liiploola 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Ŋ 'yrɛ -o mɛɛ mu ma, -woo 'bhii- -yri diiŋ mu gbɛɛn-, -woo 'taawo zii'.»
25 Zesu 'e gbɛ 'kpa gbɛ drɛɛwoa- 'ezin- 'yee- mɛɛ 'ɛ 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ ta. 'Ke -ya -yrɛkpale -a -lɛɛ siiŋ, 'bhɛɛ- -e -bheela, kee- yrɛ ma 'yele 'weŋ.
26 'Bhɛ blaanta 'tɛ, 'ke Zesu 'ploole -a ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «Ge 'e ba -lɛ ma, 'duŋ- 'yaa 'kanlɛ- -wa 'ɛ 'kpee.»

ZESU 'PEGEE -YAA' -KLAŊLANƐ MU

Piɛri pe 'kaa Zesu -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ 'le

(Matie 16.13-20; Luki 9.18-21)

27 Zesu 'pegee -yaa' *-klaŋlanɛ mu 'ɛ -o -ja Sezare Filipu -din -wa mu 'ɛ ba -yrɛ ta. -O -yaa zi 'ɛ 'lii bhla 'la ba, 'ke -yoo -lrɔkpale 'tɛ 'kaa: «Mɛɛ mu 'ɛ -woo 'mi 'kun zii' mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -dela -le ɛɛ?»
28 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lɛkwan -a ni dɔɔ: «Mɛɛ 'ke mu pe 'yoo- 'ke Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'le, -a 'ke mu pe 'yoo- Eli 'le. 'Bhɛɛ- -a 'ke mu pe 'ezin- 'kaa 'yoo- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ do 'le.»
29 Zesu -o -lrɔkpaa 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛɛ- 'ka mu 'lɛɛ-, 'ka mu 'kpee ma 'mi -o 'ke -dela -le ɛɛ?» Piɛri pe -a ni dɔɔ: «'Bhi -le Krisi 'le, -Waanbhaa' Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'gbu 'la kpaa 'bhɛ 'le.»
30 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu -o -lɛmazɔnle 'eglɔɔle dɔɔ: «'Ka 'laa 'bhɛ 'pelɛ- mɛɛ 'kedo- ni.»

Zesu -o -a dɛza 'ɛ 'pegee -a bweza 'ɛ ba 'lɛɛjanwo 'zi

(Matie 16.21-28; Luki 9.22-27)

31 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ daanle 'sanle gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ-gbɛɛn- dɔɔ: «-A -lɛdulale -o dɔɔ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu -yrɛnbhlelɛ 'ebebele, Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ, 'pegee'sraka 'lɛna -kuŋlii' mu 'ɛ, 'bhɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ nu -o -baŋgolɛ -a -yi. -O nu a klɛlɛ 'bhɛɛ- -wa dɛ, 'duŋ- -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma, -e nu bwelɛ gale ba.»
32 Zesu 'yaa- 'bhɛ -za mu 'ɛ 'wo zii' -o ni kpataakpa. -Ayile, 'ke Piɛri -a 'siile mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ -gɔma', 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «'Yaa -janwolɛ 'bhɛ gbɛɛn- -gee'!»
33 'Duŋ- Zesu 'niinale 'ke -ya -yrɛkpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'kee- -lale' Piɛri ta, 'ke ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'E 'pleŋgo 'ŋ ma, -Setran' mɛɛ! -Amasrɔyi 'e 'kpeejan- mu 'ɛ

waa -o 'ke -Waanbhaa' 'kpeejan- mu 'le, 'fɔ bhaaplɛŋ mu 'kpeejan- 'te.»

Mɛɛ sɔ klɛle- Zesu zi mi 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-
(Matie 16.24-28; Luki 9.23-27)

34 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -zamaa' 'ɛ 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii -e klɛ 'ŋ zi mi 'le, -ya -baŋgo' -a 'gbu 'yi, -e yaa -yrigbɛɛle 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- -e nu dɔ 'ŋ zi.

35 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -ya 'gbu -si 'ɛ go -za 'yi, 'bhɛ zan nu bloolɛ 'bhɛ 'si 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ la zan 'e zru -gwa 'bhɛ 'gbu 'si 'ɛ ni 'mi 'pegee -Jan 'Nrale- 'ɛ -zayi', 'bhɛ zan -si 'ɛ nu golɛ -za 'yi.

36 'Ke mɛɛ do 'trɛ ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'srɔɔwoa-, 'ke yaa -Waanbhaa ba bole -yrɛ -si 'ɛ 'srɔɔwolɛ, 'bhɛ -trɔn -o ma -mɛla -le ɛɛ?

37 Bhaaplɛŋ sɔ -a 'gbu 'si 'ɛ tagbawole 'ke -mɛla -le ɛɛ?

38 'Ke mɛɛ 'la zan -yralakpaa 'mi 'pegee 'an -jan mu 'ɛ 'lɛɛ -zɔn mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ-, 'woo- 'la -o zru laa -o do -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -woo 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mu 'le bhe. 'Bhɛ 'yi Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu yralakpalɛ 'bhɛ zan 'ɛ -lɛɛ, 'ke 'yee- 'pegee -mlɛkɛ' 'weŋ mu 'ɛ nwa yi 'la 'le -a Dɛ a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi.»

9

1 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma, 'ka mu 'la 'ka -o -gɛ -zɔn, 'ka 'ke gale pleŋ-, 'mu nu -Waanbhaa' a -Bhleŋgbeya 'ɛ 'nule yelɛ -yaa' -glɔɔya' 'le.»

Zesu 'a dɔgbɛya 'ɛ mabɔɔla
(Matie 17.1-13; Luki 9.28-36)

2 -Yrekpaa' 'srwado- 'kanle- blaan, 'ke Zesu Piɛri 'bhɛɛ- Zaki 'pegee Zaan 'sile, 'ke -o gele- 'edaŋma vlɛ gɔɔn 'trole- do wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya dɔgbɛya 'ɛ mabɔɔle 'mu 'yrɛ ma.

3 -A ta dunɛ- mu 'ɛ 'fleela- 'epu 'peŋpeŋle. -O kla 'epule gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ mɛɛ laa -srɔɔwo' 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ 'ke 'bhɛ sɔ sɔ 'fɛle 'bhɛɛ- -ya flee 'bhii- -a ta dunɛ- mu 'ɛ 'fleegbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

4 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, -yaa' *-klaŋlanɛ yaga 'ɛ 'mu 'elwaleta -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi plɛ ya, Eli 'pegee *Moizi 'ke -woo -balo klɛ 'zi Zesu 'le.

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele Zesu ni: «'O Daan mi, 'o klɛlawoa -gɛ 'bhɛ 'lrela- 'dɛ. 'O nu 'kpaanɛ yaga dɔlɛ, 'bhi a pɛ do, Moizi a pɛ do, 'bhɛɛ- Eli -a pɛ do.»

6 Wlan 'ɛ ni, -e -yaa -jan yɛkɛ- 'gbu 'la wo, yaa -yaa 'bhɛ dɔ, -amasrɔyi -gblaan -yaa 'yee- 'pegee -klaŋlanɛ -vin plɛ 'ɛ -o -yi.

7 Laflɛ' -gblɛn do -nwa -o trala, 'bhɛɛ- 'bhɛ lii 'ɛ kpaa -o ta. 'Ke -weli' do dale- 'bhɛ laflɛ' -gblɛn 'ɛ 'yi 'ke 'bhɛ 'a pele- dɔɔ: «'Ŋ Gbe 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle 'yele- -gɛ, -ka 'ka 'trɔnbadɔ -a ni 'elrele!»

8 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo -yrɛ 'mliŋgole -o 'zi, 'bhɛɛ- waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'ezin-, 'ke yaa 'e go Zesu do -kplɛn ba.

9 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ zina- bhla 'ɛ zi vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, Zesu -o -lɛmazwan dɔɔ -o -za 'la ɔya waa 'bhɛ 'yigɔɔnlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni 'sani- 'yee- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ bwele pleŋ-gale ba.

10 'Bhɛ -jan 'ɛ ɔbwa -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpee, 'duŋ--o -yaa 'eke- -lrɔkpa dɔɔ: «-Ya pelawoa 'kaa ‹'Kee- bwe gale›. 'Bhɛ 'yi -o 'nale- ɛɛ?»

11 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa 'lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- *'Toŋ daan mu 'ɛ -o pe dɔɔ Eli -le nu nulɛ 'elwale 'pe ɛɛ?»

12 Zesu 'bhɛ -jan 'ɛ zikpaa--o ni dɔɔ: «Wlan -le 'bhɛ 'le, Eli nu nulɛ 'elwale 'pe pɛ 'kpɛn 'kpalɛ- 'bhɛ 'kpayrɛ-nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'duŋ- -mɛle ɔkla 'bhɛɛ- -a yɔɔndɛle -o 'ezin-dɔɔ *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu -yrɛnbhlelɛ 'ebebele, 'bhɛɛ--o nu -a mafinyanwolɛ ɛɛ?

13 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi pe 'ka ni dɔɔ Eli ɔnwa gban, 'bhɛɛ-mɛɛ 'ke mu -yaa sɔ -yrɛn yɛkɛ- 'la 'kpale -a ta 'mu 'bhɛɛ- ɔkla, 'bhii- -a yɔɔndɛle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a ba zayi' -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi bhe.»

Zesu lii -yɔɔ do ɔgbian -nɛ do zi
(Matie 17.14-21; Luki 9.37-42)

14 -O bhɔle -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ -din, 'ke -o -zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do yele- 'mu zi, 'bhɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ke mu -yaa zaabɔ 'zi 'woo--klaŋlanɛ mu 'ɛ 'le.

15 Zesu ɔklaa -zamaa' 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -wa yele, 'ke -o nule--a -lɛpalɛ blasanlele, 'bhɛɛ--wa 'pubwa-.

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ -lrɔkpale 'kaa: «'Ka -o zaabɔ 'zi -mɛla ta -o -le ɛɛ?»

17 -Zamaa' 'ɛ 'pleŋ mɛɛ do 'a 'lɛkwan- ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'ŋ ɔnwa 'ke 'ŋ gbe 'ɛ 'le 'e ni, -amasrɔyi lii 'bhobho -o -a zi.

18 'Ke lii -yɔɔ' 'ɛ ɔpwa 'a ta yrɛ 'oo yrɛ 'la ɔnɔɔ, -ya balaa' 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ gbe 'ɛ -ya -liile' pwɛ -a -lɛ ma, 'bhɛɛ- -ya 'sɔnbhɛ- mu 'ɛ kan 'eke- ta, 'bhɛɛ- -e dɔ zazraza. 'Ŋ 'sromabwa 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o 'yee- lii -yɔɔ' 'ɛ -gbin -a zi, 'bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- 'bhɛ klɛle-.»

19 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ee! 'Ka mu, 'ka 'laa 'ka kpa -Waanbhaa' 'yi! -A -vinbwa 'waati 'wɛɛ-'bhɛɛ- 'ŋ bo 'ka -din ɛɛ? -A -vinbwa 'waati 'wɛɛ- 'bhɛɛ-'ŋ bo 'ka 'kwe 'sile- 'ɛ ma ɛɛ? -Ka nu -nɛ 'ɛ 'le 'ŋ ta -gɛ!» 'Bhɛɛ- -o ɔnwa 'bhɛ 'le -a ni.

20 Lii -yɔɔ' 'ɛ Zesu 'yele-, 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'kee--nɛ 'ɛ bɛɛnle- -kpakpa, 'ke 'bhɛ baale' 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -bhlile' 'sanle 'ke 'bhɛ 'liile- -dɔn 'ɛ pwɛ -sɔ 'bhɛ 'lɛ ma.

21 Zesu -nɛ dɛ 'ɛ -lrɔkpaa 'kaa: «Lii -yɔɔ' 'lɛɛ- -yoo 'e gbe 'ɛ zi 'bhɛ ɔnɔɔ ɔmwa

gban ɛɛ?» -Nɛ dɛ 'ɛ -ya -lɛkwan Zesu ni dɔɔ: «-Ya zi -e 'san 'a matruŋnɛ 'le.

22 'Bhɛɛ- 'waati 'ɛ 'ke ba, 'yee- lii -yɔɔ' 'ɛ -ya bwa 'tɛ 'yi 'bhɛ 'pegee -yi ba, 'kooko- -ya dɛ. 'Duŋ-, 'o 'yrɛnkla 'e ma, 'kee sɔ -za do 'ke klɛle-, 'e 'zoole-, bhɔ 'o ba!»

23 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'e pe 'kee sɔ -za do klɛle- ɛɛ? -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa -Waanbhaa' 'yi, -za 'kpɛn klɛ 'seŋ -o 'bhɛ zan 'ɛ ni.»

24 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -nɛ dɛ 'ɛ -gbekanle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Ŋ 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi, 'duŋ- nu bhɔ 'ŋ ba 'ke 'ye 'ŋ 'kpaleya 'ɛ 'ke kla a ba!»

25 Zesu 'a 'yele- 'bhii- -zamaa' 'ɛ 'yaa- zan blasanlele -o ba -yrɛ ta, 'kee- 'pɛɛnle lii -yɔɔ' ta 'ke -ya pele- dɔɔ: «Lii 'bhobho, 'mi pe 'e ni go -nɛ 'lɛɛ- zi, 'bhɛɛ- 'yaa bɔlɛ 'ezin--a zi 'sekeseke.»

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke lii -yɔɔ' 'ɛ -gbekanle 'kree, 'bhɛɛ- 'kee- -nɛ 'ɛ bɛɛnle- 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'kee- gole- -a zi. -Nɛ 'ɛ 'srinna- zazraza 'bhii gbaa, -asiikɔɔ mɛɛ -bebe -yaa pe 'zi dɔɔ -e -gaa.

27 'Duŋ- Zesu -nɛ 'ɛ 'kunle -a gbɛ ma, 'kee- bhɔle- -a ba -a -wlɛnlele, 'bhɛɛ- 'keedulale -a gaan ta.

28 Zesu 'bhɔle- blaan -a ba -lɛ ma, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lrɔkpale 'edaŋma dɔɔ: «-Mɛle kla 'o mɔɔ 'fuu 'laa 'sɔlɛ- 'yee- lii -yɔɔ' 'ɛ -gbinle' ta ɛɛ?»

29 'Bhɛɛ- Zesu 'a 'lɛkwan--o ni dɔɔ: «'Ke yaa 'e go 'seri-wole do -kplɛn ba, 'ka 'fuu 'laa sɔ 'bhɛ lii -yɔɔ' -glɔɔn 'lɛɛ- -gbinle' ta.»

Zesu -o 'a dɛza 'pegee -a bweza gale ba 'ɛ ba janwo gbɛ drɛɛwo 'zi

(Matie 17.22-23; Luki 9.43-45)

30 -O gole 'bhɛ 'yrɛ 'ɛ nɔɔ, 'ke -o 'kanle Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi. Zesu 'laa -yaa -a zi 'bhii-mɛɛ mu 'ɛ -wa geyrɛ dɔ.

31 -Amasrɔyi, -e -yaa -a zi 'bhii- -e -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ daan -za -glɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛɛ-'le: «-O nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lɛnalɛ mɛɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ-'mu 'a dɛ, 'bhɛɛ- -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma, -e nu bwelɛ gale ba.»

32 'Duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa 'bhɛ -jan 'ɛ 'yimalɛ, -o -yaa -gblaan 'zi -a -lrɔkpale ma.

Mɛɛ 'la zan -o 'egblaanle -Waanbhaa' ba

(Matie 18.1-5; Luki 9.46-48)

33 Zesu 'pegee -yaa' * klaŋlanɛ mu 'ɛ wlaa Kapɛnɔmu. -O bhɔle 'fɛ 'ɛ la bhla 'la ba, 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -lrɔkpale 'tɛ 'kaa: «'Ka -yaa zaabɔ 'zi -mɛla ta zi 'ɛ 'lii ɛɛ?»

34 'Duŋ- waa -welɛ'. -Amasrɔyi, -o -yaa zi 'ɛ 'lii bhla 'la ba -o zaabwa- 'eke--lɛ ma dɔɔ -o -de 'gbu -le 'egblaanle -o ba ɛɛ.

35 'Bhɛ klɛ le 'tɛ 'ke, Zesu 'yaale, 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -e klɛ mɔkpɛn' 'lɛɛ mi 'le, 'bhɛ zan

klɛ 'pe -o 'kpɛn -zanta' mi -la -le, 'bhɛɛ- -e klɛ mɔkpɛn' a yewonɛ 'le.»

36 'Bhɛɛ- -e -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ do ◻kwan, 'kee- 'bhɛ dulale -o pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya bɔle- -a gbɛ 'yi, 'ke -ya pele- -o ni 'kaa:

37 «'Ke mɛɛ -o mɛɛ 'la zan -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'lɛɛ- 'yansi do ◻kwan 'elrele 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi', 'bhɛ zan 'mi 'gbu -la ◻kwan 'elrele bhe. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'mi ◻kwan 'elrele, 'bhɛ zan laa 'mi do -kplɛn 'kunlɛ- 'elrele, 'duŋ- mɛɛ 'la zan 'mi 'winbwa- -e 'bhɛɛ- ◻kwan 'elrele 'ezin- bhe.»

Mɛɛ 'la zan laa -o -kɔɔ' 'sɔɔnnii 'le, 'bhɛ -o -kɔɔ' 'yiɛnii 'le

(Luki 9.49-50)

38 Zesu a -klaŋlanɛ 'la 'tɔ 'yaa Zaan, 'bhɛ pe Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'o mɔɔ mɛɛ do ◻ya 'ke -yoo 'zina mu -gbin 'zi mɛɛ 'ke mu zi 'e 'tɔ 'ɛ 'yi. 'O 'bhɛ mazapia -a ni, -amasrɔyi yaa -o -kɔɔa' mɛɛ 'ɛ do 'le.»

39 'Duŋ-, Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Ka 'laa 'bhɛ mazapelɛ -a ni, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'sɔle- maza klɛle- 'mi 'tɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ blaan yrɛ do 'ɛ ◻nɔɔ bhe, -e ge -jan 'yɔɔ- wolɛ 'mi ma.

40 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'la zan laa -o -kɔɔ' 'sɔɔnnii 'le, 'bhɛ zan -o -kɔɔ' 'yiɛnii -la -le.

41 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -yi 'paayan◻ do ◻naa 'ka ni, -amasrɔyi 'ka -o Mɛɛ -Bhee -Kpɔsɔɔ Krisi a pɛ mɛɛ mu 'le bhe, 'mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'bhɛ zan nu 'bhɛ ma -trɔn 'srɔɔwolɛ.»

Zesu -o mɛɛ mu 'ɛ 'kpeelɛkan zii' -o baaza ma -za 'yɔɔ- 'yi

(Matie 18.6-9; Luki 17.1-2)

42 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «-Nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'la -woo ◻kpaa 'mi 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'a ◻wlaa -o zi 'bhɛɛ- -o -balaa' -za 'yɔɔ 'yi, 'ke -o -yaa vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ do yre 'bhɛ zan 'ɛ bhlɔ ma, 'bhɛɛ- -wa blin wɛyi- 'ɛ ba, 'bhɛ mabhaa yaa nu bhɔlɛ bhɛ zan 'ɛ ma.

43 'Kee gbɛ 'ɛ do -le 'a 'wla zii' 'e zi 'bhɛɛ- 'e baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -a takan', 'bhɛɛ- 'ya go 'e ma. 'Kee ge 'e gbɛ do 'le bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'yi, 'bhɛ mabhaabhɔ 'e ma 'ke 'bhɛ kan 'kee ge 'e gbɛ plɛ 'le -jranama 'tɛ 'la yaa lii -titi 'bhɛ 'yi 'bhɛ ta.

44 [-A nɔɔ- -wlɛnnɛ' mu 'la gbaa mu 'ɛ bhle, waa ga -titi, 'bhɛɛ- -a ◻nɔɔ 'tɛ 'ɛ yaa lii -titi.

45 'Kee gaan do -le 'a 'wla zii' 'e zi 'bhɛɛ- 'e baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -a takan' 'bhɛɛ- 'ya go 'e ma. 'Kee ge 'e gaan do 'le bole -yrɛ -si 'ɛ 'yi, 'bhɛ mabhaabhɔ 'e ma 'ke 'bhɛ 'kan 'kee ge 'e gaan plɛ 'le -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ ta.

46 -A nɔɔ- -wlɛnnɛ' mu 'la gbaa mu 'ɛ bhle, waa ga -titi, 'bhɛɛ- -a ◻nɔɔ 'tɛ 'ɛ yaa lii -titi.»]

47 «'Bhɛɛ- 'kee 'yrɛbhɛ- do -le 'a wla zii' 'e zi 'bhɛɛ 'e baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, -a yro. 'Kee- ge 'e 'yrɛ gbɛ do 'le -Waanbhaa' a -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta, 'bhɛ mabhaabhɔ 'e ma 'ke 'bhɛ kan 'ke -woo

'e blin -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi 'e 'yrɛbhɛ plɛ 'le 'bhɛ ta.

48 [-A nɔɔ- -wlɛnnɛ' mu 'la -o gbaa mu 'ɛ mu 'ɛ bhle, waa ga -titi, 'bhɛɛ- -a ◻nɔɔ 'tɛ 'ɛ yaa lii -titi.]

49 Wlan 'ɛ ni, 'ka 'kpɛn do do nu 'kanlɛ- 'tɛ -yrɛn 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- 'ka nu golɛ -za -yi, 'bhɛɛ- 'ka bo 'ka -yrɛ ma yikpɛnsee ta 'bhii- 'ke -o wɛ ◻kpaa wi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- yaa bɔn -titi.»

50 «Wɛ 'ɛ -yoo 'ke pɛ -lrele' do 'le, 'duŋ- 'ke -a -nraleya 'ɛ -gwa -a -yi, 'ka sɔ -a -nrale' -mɛ pɛ -la -le 'ezin- ɛɛ? 'Ka 'gbu 'yinra- 'bhii- wɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -ka bo 'eke- 'yi yilabla 'yi.»

ZESU -O -WAANBHAA' A YEWO 'ZI ZUDE 'PEGEE ZERUZALƐMU

10

Gwlɛnna yaa- 'kanza- (Matie 19.1-12; Luki 16.18)

1 Zesu 'pegee -yaa' *-klaŋlanɛ mu 'ɛ -gwa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ, 'bhɛɛ- -o -ja Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛ blaan, -o -ja Zrudɛn yue -yrɛ gbɛ do 'ɛ ta. 'Ezin- 'ke -zamaa' 'srɛ do 'e 'lɛkpale -a zi, 'bhɛɛ- 'ke -yoo daanle 'sanle 'bhii- -ya klɛ 'taŋii gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

2 Farizi mu 'ke mu 'mu 'mabɛɛnna -a -din, 'bhɛɛ- 'mu -yaa zi 'bhii- 'mu -jan bhee bɔ -a -lɛɛ, -ayile 'ke 'mu 'a 'lrɔkpale 'tɛ dɔɔ: «-Kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, mɛɛ do sɔ 'ploole 'bhɛ na ma ɛɛ?»

3 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni -o -lrɔkpalele 'ezin- dɔɔ: «*Moizi 'toŋ -glɔɔn 'ɛ -dela yɔɔndia- 'ka ni ɛɛ?»

4 -Wa zikpaa- Zesu ni dɔɔ: «Moizi pe 'o ni 'kaa 'ke mɛɛ do -a zi 'bhii- -e 'ploo- -a na ma, -e gwlɛnna yaa- 'kan 'sɛwɛdɛ, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ kpa -a na 'kɔɔ; 'ke 'bhɛ ◻kla, 'bhɛɛ- -e sɔ 'ploole -a na ma 'tɛ.»

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «Moizi 'bhɛ 'toŋ -glɔɔn 'ɛ 'sɛwɛyɔɔndia 'ka ni, 'ka 'trɔn 'yi -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛɛ- ma.

6 'Kebhlaale, 'elwale -Waanbhaa' -yaa 'drunyan klɛ 'zi bhla 'la ba, -e 'gwlaan- 'pegee le -la ◻kla.

7 'Bhɛla- -zɛɛle, 'gwlaan- nu golɛ -a dɛ 'pegee -a nɛɛ ba 'fa -la, 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee -a na nu bolɛ 'eke- 'yi.

8 -O mɛɛ plɛ nu 'kpalɛ- 'eke- ma, 'bhɛɛ- -o klɛ mɛɛ do, 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, waa nu klɛlɛ -li mɛɛ plɛ 'fɔ mɛɛ do 'kpɔ.

9 -Waanbhaa' pɛ plɛ 'la ◻kpaa 'eke- ma, 'bhɛɛ- -yoo ◻kla do, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o golɛ 'eke- ma.»

10 'Bhɛ blaan, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- bhla 'la ba 'fɛ 'ɛ ◻la, 'ke -wa -lrɔkpale 'ezin- -e -jan 'la ◻woa 'bhɛ ma.

11 Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Kɛ mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -ploola -a na ma, 'bhɛɛ- -e le -bhɛɛke' -yalaa', -e -yanbhɔɔya -la ◻kla -a 'na -lwa mi 'ɛ ba 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

12 'Bhɛɛ- 'ke le do -gwa

-a -nɔɔ 'kɔɔ, 'kee- 'yalaa- 'gwlaan- -bhɛɛke' 'kɔɔ, -e -yanbhɔɔya -la ◻kla bhɛ 'le bhe.»

Zesu -o -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'dumawo zii'
(Matie 19.13-15; Luki 18.15-17)

13 Mɛɛ 'ke mu ◻nwa -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'ke mu 'le Zesu ba, 'kooko- -ya gbɛ 'kpa 'mu ma, 'bhɛɛ- -e 'mu 'dumawo. 'Duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'bhɛ mazapia 'bhɛ zan mu 'ɛ ni.

14 Zesu -o yele 'bhɛ -za -glɔɔn 'ɛ klɛyrɛ 'ɛ nɔɔ-, 'ke -ya zrupliile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Kaa 'to 'ke -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ nu 'ŋ ba, 'ka 'laa 'bhɛ 'yigalɛ -o 'kɔɔ. -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu -o 'bhii- 'woo- -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'lɛɛ- dɔgbɛya 'ɛ gbɛɛn-, -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -yoo 'bhɛ zan mu -la pɛ 'le.

15 'Mi 'a pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan laa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -za 'kunlɛ- 'bhii- -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ do gbɛɛn-, 'bhɛ zan laa nu 'sɔlɛ- gele- -a ◻nɔɔ.»

16 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ 'kunle -a gbɛ -yi, 'ke -ya gbɛ 'kpale -o 'kpɛn ta do do 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'dumawole.

Pɛzan do a -za
(Matie 19.16-30; Luki 18.18-30)

17 'Bhɛ blaan, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- zan dɔlɛ 'taa 'ɛ ta bhla 'la ba, 'ke mɛɛ do nule- blasanlele, 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- Zesu gaan ma 'bhɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ -lrɔkpale 'kaa: «Daan mi Wlan, 'ŋ -mɛ pɛ za 'gbu -la klɛ, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' ba bole -si 'la -daŋ' 'laa -o -a ma, 'ŋ 'bhɛ 'srɔɔwo- ɛɛ?»

18 Zesu 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «-Mɛle ◻kla 'bhɛɛ- 'ya 'pe zii' 'mi ma dɔɔ‹Daan mi Wlan ɛɛ?› Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ewlanle, 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' do -kplɛn ba.»

19 «'E -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'lɛɛ- dɔ ɛɛ? 'Kaa: *‹'Yaa mɛɛ dɛlɛ, 'yaa -yanbhɔɔya klɛlɛ, 'yaa -faanwolɛ, 'yaa bhla 'kpalɛ- 'e -vindo' mi ma, 'yaa mɛɛ mu 'kɔɔpɛ- 'silɛ- -dawli' ma, 'e dɛ 'pegee 'e nɛɛ -lɛdɔ' a ma.›»*

20 'Yee- mɛɛ 'ɛ -ya -lɛkwan Zesu ni 'tɛ dɔɔ: «'O Daan mi, 'ŋ 'bhɛ 'toŋ mu 'la bhe 'mu -kpɛn -klɔsikunle -saan 'ŋ matrunya bhla zi ma.»

21 Zesu 'e 'yrɛkpale -a ta, 'ke -a ba -za 'sɔle 'bhɛ ni 'egbɛnɛle. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'pe -a ni 'tɛ dɔɔ: «'Yaa -za do 'kpɔ -la klɛlɛ -li, 'bhɛ -le 'e 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ gɔnlele; ge -o 'kpɛn gɔn, 'bhɛɛ- 'yoo- ma -gɔli' 'ɛ 'na 'kɔɔfleŋzan mu ni. 'Kee 'bhɛ ◻kla, -naflo -bebe nu klɛlɛ 'e 'kɔɔ laflɛ' 'yi. 'Bhɛ blaan, 'bhɛɛ- 'e nu dɔlɛ 'mi zi 'tɛ!»

22 'Yee- mɛɛ 'ɛ -e 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -a zrubatɛdɔle -a ma, 'bhɛɛ- 'kee- gele- -a wlɛyisriwolele, -amasrɔyi -naflo -bebe 'yaa- -a 'kɔɔ.

23 Zesu 'e 'yrɛ 'mliŋgole -a zi mu 'ɛ ta, 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Naflo mu -o mɛɛ 'la zan mu 'kɔɔ, -o gele la -Waanbhaa'

a -bhleŋgbeya yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ 'dɛ!»

24 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpeelɛnia -o ma. -Ayile 'ke -ya pele- -o ni 'ezin- 'kaa: «'Ŋ 'bhɛgwlɛn- mu, -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ gele la 'dɛ!

25 'Yɔɔnma do 'kanle- -o 'edile -mlɛsiɛnnɛ do -gluu zi 'kee- kan pɛzan do gele ta -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ 'dɛ.»

26 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpeelɛni gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ -o ma 'ezin-, 'ke -woo 'eke- -lrɔkpale dɔɔ: «-Dele sɔ gole- -za 'yi ɛɛ?»

27 Zesu 'e 'yrɛkpaa- -o ta frii 'ke -ya pele- dɔɔ: «Bhaaplɛŋ mu -yrɛ 'yi, 'bhɛ 'laa sɔ klɛle-, 'duŋ- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛ 'laa -o -za 'ke 'le. -Amasrɔyi, -za 'kpɛn klɛ 'seŋ -o -Waanbhaa' ni.»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a pele -a ni 'kaa: «'E 'trɔnbadɔ doo, 'o mɔɔ 'o 'niigwa- -za 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- 'o ɔnwa dɔlɛ 'e zi.»

29 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni 'kaa: 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -yaa' 'fɛ oo, -a nɛɛnɛ- 'gwlaan- mu oo, -a nɛɛnɛ- le mu oo, -a dɛ oo, -a nɛɛ oo, -a -nɛ mu 'pegee -yaa' gba mu 'ɛ 'kpɛn ɔtwa -a nɔɔ-, 'mi 'pegee -Jan 'Nrale- 'ɛ -zayi',

30 'bhɛ zan nu 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'kpɛn do do dulayrɛ -kɛmɛ do do -srɔɔwolɛ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi. 'Kee- ɔkla 'fɛ mu 'le oo, -a nɛɛnɛ- 'gwlaan- mu 'le oo, -a nɛɛnɛ- le mu 'le oo, -a nɛɛ mu 'le oo, -a -nɛ mu 'le oo, 'bhɛ 'pegee gba mu; 'duŋ- -o nu -yrɛnkpalɛ 'bhɛ zan 'ɛ ta 'pe. 'Bhɛɛ- -e nu -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ 'drunyan 'la 'bhɛ -o zan bhe 'bhɛ 'yi 'tɛ.

31 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu -o -zɔn zilɛɛ- mu 'le, 'mu -bebe nu klɛlɛ zizan- mu 'le boolazi, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o -zɔn zizan- mu 'le, 'mu -bebe nu klɛlɛ zilɛɛ- mu 'le.»

Zesu -o -a dɛza 'pegee -a bweza gale ba 'ɛ ba janwo gbɛ yaga mi wo 'zi

(Matie 20.17-19; Luki 18.31-34)

32 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- zi 'ɛ 'lii Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta bhla 'la ba, 'yee- Zesu 'gbu dɔle -yaa -o -lɛɛ. Yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ blina- yiɛn -yaa, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu dɔle -yaa -o zi -gblaan -yaa 'mu 'yi. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'sii gbɛ drɛɛwole 'edaŋma, 'bhɛɛ- -za 'la 'yaa- nu 'tɛnlɛ- -a ma, -yoo 'kpeelɛkanle -saan 'bhɛ 'le.

33 'E pe -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, -kɔɔ' -o gelawo zii' Zeruzalɛmu bhe -o nu *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lɛnalɛ 'sraka 'lɛna -kuŋlii' mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ ni. 'Mu nu 'kiti baalɛ -a ta 'kaa -wa dɛ, 'bhɛɛ- 'mu nu -a -lɛnalɛ Zuufu kle mu ni.

34 'Bhɛ mu nu -a malrɔgolɛ, 'mu nu 'mu -liile' 'klalɛ -a ta, 'mu nu a tafɛlɛ 'ke gbaŋbhlɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mu nu -a dɛlɛ. 'Duŋ-, -a gale blaan -yrekpaa'

yaga mi ma, -e nu bwelɛ gale ba.»

Zebede gbe plɛ 'ɛ -woo -za do -yrɛwo' zii' Zesu ma
(Matie 20.20-28)

35 Zebede gbe Zaki 'pegee Zaan, -woo mabɛɛnna Zesu -din 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'woo -a zi 'bhii- 'e pɛ do na 'o ni, dɔ 'bhɛ la 'o ni.»
36 Zesu -o -lrɔkpaa 'kaa: «'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ -mɛ pɛ -la na 'ka ni ɛɛ?»
37 'Bhɛɛ- -wa zikpaa- Zesu ni dɔɔ: «'Kee ja bhla 'la ba 'yaa- -bhleŋgbeya 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ, 'e 'zoole-, dɔ a -la 'ke -o mɛɛ plɛ 'ɛ do yalaa' 'e gbɛ -yiɛ' ta, 'bhɛɛ- -a do yalaa' 'e gbɛ -koo 'ɛ ta.»
38 Zesu 'a 'lɛkwan- -o ni dɔɔ: «'Ka pɛ 'la 'yrɛwo zii' 'ka 'laa 'bhɛ 'gbu dɔ. -O nu -yrɛn gbɔ -glɔɔn 'la dɔlɛ 'ŋ 'wiiŋ-, 'ka nu dɔlɛ a -la 'ke 'ka 'bhɛ 'ke si ɛɛ? Taa- 'ka nu 'sɔlɛ- dɔle- -a -la 'ke 'ka ga 'bhii- 'mi gagbɛya 'ɛ gbɛɛn-ɛɛ?»
39 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -wa pele- 'kaa: «-Aani', 'o mɔɔ faŋgan- nu 'sɔlɛ- 'bhɛ ta.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ 'ke -ya pele- -o ni 'ezin- dɔɔ: «Wlan -le 'bhɛ 'le, 'ka nu 'ŋ ta -yrɛn gbɔ 'ɛ 'ke 'bhlelɛ-, 'bhɛɛ- 'ŋ ta -yrɛn 'kpagbɛya 'ɛ, 'bhɛ 'ke nu klɛlɛ 'ka ta.
40 'Duŋ- 'ŋ gbɛ -koo 'pegee 'ŋ gbɛ -yiɛ' 'yi yaayrɛ mu 'ɛ, 'mi 'laa -o 'ke 'mu 'na mi 'le. -Waanbhaa' 'bhɛ yaayrɛ mu 'ɛ 'lɛmagaanna mɛɛ 'la zan mu ni, -e nu -o nalɛ 'bhɛɛ-zan mu 'ɛ ni.»
41 Zesu a -Klaŋlanɛ mu -vin vu 'ɛ 'trɔnbɔle 'bhɛ -jan 'ɛ 'yi, 'ke -woo zrupliile Zaki 'pegee Zaan ma.
42 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -o 'kpɛn 'siilɛ-, 'ke -ya pele- -o ni 'kaa: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo! 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- -o mɛɛ 'la zan mu kun 'bhii-mɛɛ mu ta -kuŋlii' mu 'drun-yan 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛ zan mu 'mu a -kuŋliiya 'ɛ klɛ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- mɛɛ gblaan mu 'ɛ, 'bhɛ mu 'mu a gblaanya 'ɛ gbinkpa mɛɛ -bhɛɛke' mu -la ta.
43 'Duŋ- 'ka mu, 'ka laa klɛlɛ 'ka pleŋ- 'bhɛ gbɛɛn--gee'. Drɔɔn', 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -e klɛ mɛɛ gblaan 'le 'ka ba, 'bhɛ zan 'ɛ klɛ 'ka 'kpɛn -a yewonɛ 'le.
44 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- 'bhɛ klɛ 'ka 'lɛɛ mi 'le 'ka ba -gɛ, 'bhɛ zan 'ɛ klɛ 'ka 'kpɛn -a lu 'le.
45 'Bhɛ klɛgbɛya do 'yi bhe, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ yaa nulɛ mɛɛ mu klɛlɛ -yaa' yewonɛ mu 'le, 'duŋ- -e nwa -a 'gbu klɛlɛ mɔkpɛn' a yewonɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya 'gbu 'si 'ɛ klɛ 'ke mɛɛ -bebe tagbawopɛ 'le -Waanbhaa' ni.»

Zesu Zeriko -yrɛ 'wi mi do -bheela
(Matie 20.29-34; Luki 18.35-43)

46 Zesu 'pegee -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ bhwa -wa do ta, -o -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Zeriko. 'Yee- Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ, 'bhɛɛ--zamaa' 'srɛ do -yaa zan golɛ Zeriko -wa 'ɛ 'kpee bhla 'la ba, -yrɛ 'wi mi do yaale -yaa zibhɛ 'ɛ 'trɔn ta, 'ke 'bhɛ 'e

-yrɛwo' mɛɛ mu ma. -O -yaa 'bhɛ sii Batime, 'bhɛɛ- 'bhɛ dɛ 'tɔ -le -yaa Time.

47 -Ya male 'tɛ 'kaa Nazarɛti mi Zesu -le -yaa 'kan zii', 'kee- -gbekanle 'sanle 'ke -ya pe dɔɔ: «Davidi 'nranɛ- Zesu, 'ŋ 'yrɛnkla 'e ma!»

48 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, mɛɛ -bebe -yaa -a tagayrɛ -glin 'zi. Drɔɔn' -e -yaa gbe 'ɛ baan' -la 'kan zii' 'eglɔɔle 'kaa: «Davidi 'nranɛ-, 'ŋ 'yrɛnkla 'e ma!»

49 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu dulale, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ -wa 'sii 'bhɛɛ- -o nu 'kɛle- -a ni. -O 'yee- -yrɛ 'wi mi 'ɛ 'siile-, 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'E zrudɔ 'eglɔɔle, 'e 'wlɛn-, -yoo 'e 'sii zii'.»

50 'Bhɛ klɛ le 'tɛ, -yrɛ 'wi mi 'ɛ -ya ta dunɛ- tralapɛ 'ɛ blinle- 'trɛ ma, 'kee- pinale 'sanle -a gaan ta, 'bhɛɛ- 'kee-gele- Zesu ba.

51 -E bhɔle Zesu -din, 'ke 'bhɛ 'a -lrɔkpale 'kaa: «'Yoo--a zi 'bhii- 'ŋ -mɛ pɛ za -la klɛ 'e ni ɛɛ?» -Yrɛ 'wi mi 'ɛ pe -a ni: «'O Daan mi, -a klɛ 'bhɛɛ-'ŋ yrɛ ma ye gbɛ drɛɛwo.»

52 'Bhɛɛ- Zesu pe -a ni dɔɔ: «Ge! 'Yee 'kpalawoa 'mi 'yi bhe, 'e 'bheela-!» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'kee- yrɛ ma yele-, 'bhɛɛ- 'kee- dɔle- Zesu zi zi 'ɛ 'lii.

11

Zesu ɔwlaa Zeruzalɛmu 'bhii- -bhleŋgbe do gbɛɛn-

(Matie 21.1-11; Luki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

1 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ɔbhwa Bɛtifaze 'pegee Betani -wa mu 'ɛ -din. 'Bhɛ -wa mu 'ɛ 'pleŋgole laa -yaa Zeruzalɛmu ma 'egbɔɔnle. -O -yaa 'waati 'la ba vlɛ gɔɔn 'la -wa sii ‹Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn› 'bhɛ 'teŋla-, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ plɛ winbɔle- -o -lɛɛ.

2 -Ya ɔpia -o ni dɔɔ: «-Ka ge 'ka 'lɛɛ -wa 'la bhe -a ta, 'ka 'bhɔle- -gun -a nɔɔ-, 'ka nu -soofalinɛ do 'yrele- yelɛ 'fɛ do -lɛ ma. Mɛɛ 'kedo- laa 'sanlɛ -lido' -a ta, -kaa 'ploo-'bhɛɛ- 'ka nu 'kɛle- -gɛ.

3 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'ke 'ka 'lrɔkpaa dɔɔ: ‹-Mɛle ɔkla 'bhɛɛ- 'ka -o -a 'ploo zii' ɛɛ?› 'Kaa- pe 'bhɛ zan 'ɛ ni dɔɔ: ‹Mɛɛzan -la maza -dwa -a ma. 'Ke 'bhɛ ɔkla 'tɛ, -e nu dɔlɛ -a -la 'ke 'ka nu 'kɛle--gɛ.›»

4 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ gele 'bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -o -soofalinɛ do -yrele' yele- 'pɛɛlii -gbleba 'ɛ 'lɛzi- 'fɛ do -lɛ ma, 'bhɛɛ-'ke -wa 'ploole.

5 Mɛɛ 'la zan mu -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'mu 'ke mu -o -lrɔkpaa 'kaa: «'E! 'Ka -o -mɛla klɛ 'zi bhe ɛɛ? -Mɛle ɔkla 'bhɛɛ- 'ka -o -soofalinɛ 'la bhe -a 'ploo zii' ɛɛ?»

6 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lɛkwan 'bhɛ zan mu 'ɛ ni 'bhii- Zesu 'a ɔpia -o ni gɔnɛ-'la gbɛɛn- bhe. 'Bhɛ klɛ 'le 'tɛ, 'ke 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ -soofalinɛ 'ɛ 'tole -o 'kɔɔ, 'ke -o nule-'kɛle-.

7 -O -nwa 'ke -soofalinɛ 'ɛ 'le Zesu ni, 'ke -o -waa' dunɛ-tralapɛ mu 'ɛ gole-, 'bhɛɛ-'ke -o 'mu 'kpaale -soofalinɛ 'ɛ kpoo ta, 'bhɛɛ- 'ke Zesu 'sanle 'bhɛ -soofalinɛ 'ɛ ta.

8 Mɛɛ -bebe 'mu ta dunɛ-
tralapɛ mu 'ɛ 'kpalaa- zibhɛ
'ɛ 'lii Zesu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -a 'ke
mu -ja -bɔn 'yi -yri -dɔɔ 'laa
mu 'kanlɛ- 'ke -o 'mu 'kpaale
zibhɛ 'ɛ 'lii.
9 Mɛɛ 'la zan mu dɔle -yaa
Zesu 'lɛɛ, 'bhɛ 'pegee mɛɛ
'la zan mu dɔle -yaa zi, 'mu
'yaa- -gbekan' zii' 'bhɛɛ- 'ke
-wa pe dɔɔ:
«Ozana! *
Mɛɛ 'la zan -o zan Mɛɛzan
'tɔ 'ɛ 'yi, bhaa
-Waanbhaa' 'bhɛ zan
'ɛ -dɔɔbo'!
10 Bhaa -Waanbhaa' -kɔɔ'
-gbɔɔ Davidi a -bh-
leŋgbeya 'la -yoo
zan 'ezin- bhe, 'bhɛ
-dɔɔbo'!
Ozana laflɛ' 'ɛ 'yi yrɛkpɛn-
ɲɔɔ!»
11 Zesu bhɔle Zeruzalɛmu,
'kee- gele- wlalɛ *-Waanbhaa'
Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɲla. -E
-yaan -a -yrɛ 'mliŋgolele
pɛ mu 'ɛ 'kpɛn ta bhla 'la
ba, 'ke 'yee- 'pegee -yaa'
-klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ -o gele-
Betani, -amasrɔyi -fitrii'
'kpale- -saan gban bi.

Zesu figi diiŋ do
'daŋganwoa
(Matie 21.18-19)

12 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le,
-o go bhla 'ɛ zi Betani, 'ke
gbɔn Zesu dɛle-.
13 -E figi diiŋ do ɲya
'egbɔɔnle, 'bhɛ 'laa mu -yaa
'bhɛ ta. 'Bhɛ 'yi, 'kee- gele -a
-yrɛkpalɛ 'bhɛ figi diiŋ 'ɛ 'yi
'bhɛ bhaa -glin -zayi'. 'Duŋ-,
-e bhɔle 'tɛ 'bhɛ ɲla, yaa 'bhɛ
bhaa 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'bhɛ
'yi. -Amasrɔyi figi diiŋ bhaa
klɛ 'waati 'laa -yaa 'bhɛ 'le.
14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya
'pele figi diiŋ 'ɛ ni: «Bhaa
'yaa- 'e bhaa klɛlɛ 'ezin-
-titi!» -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ
'trɔnbwa- 'bhɛ -jan 'ɛ 'yi.

Zesu -o pɛgɔn mu 'ɛ
-gbin 'zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ
-Gbɛnɛ 'ɛ ɲla
(Matie 21.12-17; Luki
19.45-48; Zaan 2.13-22)

15 Zesu 'pegee -yaa'
-klaŋlanɛ mu 'ɛ 'bhɔle-
Zeruzalɛmu, 'kee- gele- wlalɛ
-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ
'ɛ ɲla. 'Bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ ɲnɔɔ
pɛgɔn mu 'ɛ 'pegee pɛlɔ-
mu 'ɛ -gbinle' 'sanle, 'kee-
-gɔli' tabɔɔ mu 'ɛ waa -tabali
mu 'ɛ 'lɛbhulale, 'bhɛɛ- 'kee-
maannɛ- kpro gɔn mu 'ɛ 'mu
'yaakpe- mu 'ɛ 'lɛbhulale.
16 Yaa 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'kedo-
'kpɔ kan -Waanbhaa' Gba 'Fɛ
-Gbɛnɛ 'ɛ ɲla 'ke pɛ 'kedo-
'kpɔ 'le 'bhɛ 'kɔɔ.
17 'Bhɛɛ- -yoo -daanna -jan
'lɛɛ- 'le dɔɔ: «-A yɔɔndɛle
laa -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ
'yi 'kaa: -Waanbhaa' pe dɔɔ:
‹-O nu 'an pɛ 'fɛ 'ɛ 'siilɛ- 'si
mu 'ɛ 'kpɛn a 'seriwo 'fɛ.›»
'Bhɛɛ- Zesu 'a ɲkpaa -a ta
'ezin- dɔɔ: «'Duŋ- 'ka mu 'a
ɲkla 'ke -faannii' mu magaan
yrɛ 'le.»
18 'Sraka 'lɛna -kuŋlii' mu
'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -o
'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -o Zesu
dɛyrɛ -glinle' 'sanle. 'Bhɛɛ-
'duŋ-, -o -yaa -gblaan 'ezin-
-a -lɛɛ, -amasrɔyi -yaa' mɛɛ

* **11:9 11.9** 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹Bhaa -Waanbhaa' 'a go -za 'yi! -Kaa magbaandɛ!›.

daangbɛya 'ɛ 'yaa- -zamaa' 'ɛ zru 'ɛ 'kun zii'.
19 Yromazi bhɔle 'tɛ, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ gole- -wa 'ɛ 'kpee.

'Kpaleya 'pegee 'seriwoza (Matie 21.20-22)

20 Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le zrwan 'tutu 'ɛ zi, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kan bhla 'ɛ zi, 'ke -o -yrɛkpale figi diiŋ 'ɛ gale ma. 'Kee- san laanima, 'kee- -zinaa' 'traa.
21 Zesu -jan 'la ◻woa -yri diiŋ 'ɛ ni, 'bhɛ dɔle Piɛri 'kpee, 'ke -ya pele Zesu ni 'kaa: «'O Daan mi, 'e 'yrɛkpa, 'e figi diiŋ 'la 'daŋganwoa -e -gaa 'feŋfeŋ.»
22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'kpa drɔŋ -Waanbhaa' -yi!
23 'Mi 'gbu pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan laa zru klɛlɛ plɛ, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke -ya ◻kpaa -a -yi 'bhii- -e -jan 'la ◻woa 'bhɛ 'yiza- sɔ klɛle-, 'ali- 'ke 'bhɛ zan 'a ◻pia vlɛ gɔɔn 'lɛɛ- ni 'kaa: ‹Go 'e dulayrɛ 'ɛ ◻nɔɔ, 'bhɛɛ- ge bɔ wɛyi- 'ɛ ba›. 'Bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -le nu klɛlɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'weli- ta.
24 'Bhɛla- -zɛɛle, 'mi pe 'ka ni dɔɔ 'ke 'ka pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- -Waanbhaa' ma 'seri 'yi, -ka 'ka 'kpa 'a -yi 'bhii- 'ka 'bhɛ pɛ 'ɛ 'srɔɔwoa-gban, 'bhɛɛ- -e nu 'bhɛ 'nalɛ- 'ka ni 'tɛ.
25 'Bhɛɛ- 'ke 'ka 'wlɛnna- 'ka 'seriwo zayi' -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- 'kee- -dwa 'ka 'kpee 'bhii- mɛɛ 'ke -za 'yɔɔ- 'ke ◻kla gban 'ka ni, -ka 'bhɛ zan a -sroma 'yan.
26 ['Duŋ-, 'ke 'ka 'laa 'eke- a -sroma 'yanlɛ-, 'ka Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo laanima, 'bhɛ 'laa nu 'ka mu a -sroma 'yanlɛ-.]»

Zesu a -glɔɔya' 'ɛ da 'naa- -a ma ɛɛ? (Matie 21.23-27; Luki 20.1-8)

27 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o ge gbɛ drɛɛwoa- 'ezin- Zeruzalɛmu. Zesu 'yaa- 'kaan zii' bhla 'la ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii' mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'ke mu nule- 'tɛnlɛ- -a ma.
28 'Bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «-Dele 'bhɛ -za mu 'lɛɛ-klɛ 'seŋ ◻naa 'e ni ɛɛ? 'Bhɛɛ- -dele -o klɛ -glɔɔya' ◻naa 'e ni ɛɛ?»
29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -o ni 'kaa: «'Mi nu -jangɔ' do 'kpɔ -la -yilrɔkpalɛ 'ka ma, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'bhɛ 'lɛkwan- 'ŋ ni, mɛɛ 'la zan -za mu 'lɛɛ- klɛ 'seŋ ◻naa 'ŋ ni, 'ŋ nu 'bhɛ 'tɔkanlɛ 'ka ni.
30 'Bhɛ -jangɔ' do 'ɛ bhɛ -le -gɛ: -Dele Zaan 'winbwa- mɛɛ mu 'ɛ wiiŋfɛyrɛ nɔɔ- -yi ba, -Waanbhaa' taa-bhaaplɛŋ mu 'ɛ ɛɛ? -Ka 'bhɛ 'lɛkun 'ŋ ni doo!»
31 'Duŋ- -o zaabɔle ◻saan 'eke- -lɛ ma 'kaa: «'Ke 'wa 'lɛkwan- -a ni 'kaa -Waanbhaa' -le Zaan 'winbwa-, -e nu 'o 'lrɔkpalɛ dɔɔ: ‹-Mɛla ma 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -a -yi ɛɛ?›
32 'Bhɛɛ- 'o sɔ -a -lɛkunle -a ni dɔɔ: ‹Bhaaplɛŋ mu -le

'a 'winbwa- ɛɛ?› -O -yaa -gblaan 'zi -waa' mɛɛ mu 'ɛ 'lɛɛ, -amasrɔyi 'bhɛ mu 'kpɛn 'kpale- -yaa -a -yi 'bhii- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -yaa 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi kpataakpa do -la -le.»

33 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -wa -lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «'O mɔɔ laa 'bhɛ dɔ.» 'Bhɛɛ- Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Mi 'duŋ-, mɛɛ 'la zan -za mu 'lɛɛ- klɛ 'seŋ □naa 'mi ni, 'mi laa nu 'bhɛ zan 'ɛ 'tɔkanlɛ 'ka ni.»

12

-Drɔɔ gba la yewonɛ 'yɔɔ- mu ma -gɔɔn

(Matie 21.33-46; Luki 20.9-19)

1 'Bhɛ blaanta, 'ke Zesu -janwole 'sanle -o ni -gɔɔn mu 'yi. -E pe -o ni 'kaa: «Mɛɛ do -drɔɔ gba do -kpaa, -e 'jasa □bwa 'bhɛ gba 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -e -drɔɔ bhaa 'yigo- -gluu do -kaan, 'bhɛɛ- -e 'kpaanɛ do -dwa 'kpata- do wiiŋ- laanima gba 'ɛ gooba mi 'ɛ -yaa' pɛ 'le. 'Bhɛ blaan, 'kee- gba 'ɛ gbɛkpale yetanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ 'kaa 'bhɛ mu 'e 'yrɛkpa 'a ba. 'Bhɛ blaan 'kee- gele- 'taa do ta.

2 -Drɔɔ bhaa 'kan bhla 'ɛ 'bhɔle-, 'ke 'yee- gbazan 'ɛ -e -yaa' 'fa -la yewonɛ mu 'ɛ do 'winbɔle -yaa' yetanɛ mu 'ɛ ta, -yaa' pɛ -drɔɔ bhaa 'si zayi' 'woo- yetanɛ mu 'ɛ 'kɔɔ.

3 'Bhɛ 'bhɔle- yetanɛ mu 'ɛ ta gba 'ɛ ta, 'ke -o 'bhɛ 'kunle, 'ke -o bhɛ tafɛle, 'bhɛɛ- 'ke -o 'ploole 'bhɛ 'kɔɔfleŋ- 'ɛ ma jafata.

4 Gbazan 'ɛ -e -yaa' 'fa -la yewonɛ mu 'ɛ -bhɛɛke' do 'winbwa- 'ezin- 'o ta. 'Bhɛ 'bhɔle- gba 'ɛ ta ye, 'ke -o 'bhɛ 'saale 'bhɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ -zwanwole.

5 'Bhɛ blaan, 'ke gbazan 'ɛ -e -yaa' 'fa -la yewonɛ mu 'ɛ 'bhɛɛke do winbɔle -o ta ye. 'Bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ dɛle-. -Woo -bhɛɛke' -bebe mu □kwan 'bhɛɛ- 'kungbɛya 'ɛ 'yi: -wa 'ke mu tafia□, 'bhɛɛ- -wa 'ke mu □dia.

6 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa bolɛ gbazan 'ɛ 'kɔɔ, 'ke yaa 'e ge -a gbe bhɛ do 'la -za -yaa sɔ -a ni 'egbɛnɛle 'bhɛ ba. -E 'bhɛ 'winbwa- 'woo- yetanɛ mu 'ɛ ta 'tɛ. -E -yaa pe 'zi -a 'kpee dɔɔ: ‹-O nu -gasikpalɛ 'ŋ gbe 'ɛ 'bhɛ 'lɛɛ-.›

7 'Duŋ- -yetanɛ mu 'ɛ -o gbazan 'ɛ gbe 'ɛ 'yele- 'ke 'bhɛ -o zan, 'ke -wa pele 'eke- ni dɔɔ: ‹Gbazan 'ɛ 'ciɛn 'ɛ nu bolɛ mɛɛ 'la ni boolazi, 'yele- -gɛ, -kɔɔ 'a dɛ, 'bhɛɛ- gba 'ɛ bo -kɔɔ' ni.›

8 -O 'bhɛ 'kunle- 'tɛ, 'ke -o 'bhɛ dɛle-, 'bhɛɛ- 'ke -wa gbaa 'ɛ blinle- -drɔɔ gba 'ɛ -zanta'.»

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka 'kpee ma, 'ke -drɔɔ gbazan 'ɛ □nwa, -e nu -mɛla klɛlɛ 'woo- -yetanɛ mu 'ɛ ni ɛɛ? 'Ŋ bhe, 'kee- □nwa, -e nu -o dɛlɛ, 'bhɛɛ- -e -drɔɔ gba 'ɛ gbɛkpa -yetanɛ mu -bhɛɛke' mu 'kɔɔ.

10 'Ka 'laa -jan 'lɛɛ- 'bhɛ tapelɛ -lido' -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi yrɛ do nɔɔ- ɛɛ? 'Kaa:

‹Vlɛ 'la 'fɛdɔ- mu 'ɛ -wa -blinna, 'bhɛ -le □kla 'ke 'fɛgwlɛ- 'ɛ gaan □la

vlɛ -kpuŋ 'lrele- 'gbu 'ɛ 'le.

11 *'Bhɛ -daa Mɛɛzan -Waanbhaa' -la ba. 'Bhɛɛ- 'bhɛ ◌kla -kɔɔ' mu -yrɛ 'yi, -liibhaa' maza 'le.›»*

12 Zesu 'bhɛ -jan 'ɛ 'wola-woa bhe, Zuufu mu -kuŋlii mu 'ɛ 'yaa- -a 'kunyrɛ- -glin 'zi. -Amasrɔyi -wa 'yaangwa- 'bhii- Zesu 'bhɛ -gɔɔn -glɔɔn 'la bhe 'bhɛ ◌bwa 'wo -la ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o -yaa -gblaanlawo zi 'ezin- -zamaa' 'ɛ 'lɛɛ bhe, -o Zesu ◌twa -a nɔɔ- ye, 'bhɛɛ- -o -jilaa.

Zuufu mu 'ɛ Zesu 'lrɔkpaa- 'nisra gbawoza 'ɛ 'yi

(Matie 22.15-22; Luki 20.20-26)

13 -O Farizi mu 'ɛ 'ke mu 'pegee -bhleŋgbe Erɔdi Antipasi a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ 'ke mu 'winbwa- Zesu ba -jan bhee 'kpaa zayi' -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- -wa kun -a 'gbu 'liijan- ma.

14 'Bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'nule- 'tɛ, 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'wa 'yaango- 'bhii- 'e wlan 'te -la pe, 'bhɛɛ- 'yaa gblaan mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛɛ, -amasrɔyi 'yaa bhaaplɛŋ mu kun waa gblaanya ma, 'duŋ- 'taa-wogbɛya 'la sɔ -Waanbhaa' ni, 'yoo- daan 'bhɛɛ- 'le wlan 'ɛ ma. 'Woo- 'e 'lrɔkpale -za do -yi, -a pe 'o ni, -kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, 'o sɔ -o Romɛ mu 'ɛ waa -Bhleŋgbe 'la sii Sezaa, 'bhɛ a 'nisra 'ɛ gbawole ɛɛ? 'Wa gbawo taa- 'waa gba-wolɛ ɛɛ?»

15 'Duŋ- Zesu 'yaa- -o dɔlawo 'bhii- -woo 'ke mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu 'la 'le bhe, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle ◌kla 'bhɛɛ- 'ka -o -jan bhee bɔ zii' 'ŋ 'lɛɛ ɛɛ? -Ka nu denie -gɔli' 'taŋbha do 'le 'ŋ ni 'bhɛɛ- 'an taglin- doo!»

16 -O nule 'bhɛ 'le -a ni 'tɛ, 'ke -yoo -lrɔkpale 'kaa: «-Dela ŋgblo lii, 'bhɛ 'pegee -dela 'tɔ yɔɔndɛle -le 'taŋbha 'lɛɛ ta -gɛ ɛɛ?» -Wa zikpaa- -a ni dɔɔ: «Sezaa -le 'kɛle-!»

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «Sezaa a pɛ -o 'kɛla 'le, -ka 'bhɛɛ- 'na 'bhɛ ni, 'bhɛɛ- -Waanbhaa a pɛ -o 'kɛla 'le, -ka 'bhɛɛ- 'na 'bhɛ ni!» 'Bhɛ -jan 'lɛkungbɛya 'ɛ 'bhɛ -o 'kpeelɛnia -o ma.

Saduse mu 'ɛ Zesu 'lrɔkpaa- gbaa mu bweza 'ɛ gale ba 'bhɛ 'yi ba

(Matie 22.23-33; Luki 20.27-40)

18 -O -yaa Zuufu mu -lɛdo' sii Saduse mu. Waa -yaa -o kpa -a -yi 'bhii- mɛɛ gbaa mu sɔ bwele- gale ba. 'Woo- Saduse mu 'ɛ 'ke mu ◌nwa Zesu ba, 'bhɛɛ- -wa -lrɔkpaa dɔɔ:

19 «'O Daan mi, Moizi 'toŋ 'lɛɛ- 'bhɛɛ- yɔɔndia- 'o ni 'kaa: 'Ke 'gwlaan- do -gaa, 'bhɛɛ- 'ke -ya na glaanle 'ɛ ◌twa -a -zanta' 'ke yaa -nɛ yalɛ -li 'bhɛ ta. -A 'nwagwlɛn- nu 'bhɛ glaanle 'ɛ 'silɛ- 'bhɛ 'na 'le, 'kooko- 'bhɛ nu -nɛ mu 'la 'yalɛ- -a na 'ɛ ta, -wa 'tɔkpa- 'mu ma.

20 'Bhɛ 'laa 'sanlɛ- bhaama, nɛɛnɛ- ma 'gwlaan- 'sr-waplɛ- -yaa 'tɛ. -O 'naagwlɛn- le do -yalaa', 'bhɛ 'laa -nɛ 'yalɛ- 'bhɛ 'le 'ɛ ta 'ke 'bhɛ 'gbu gale-.

21 'Bhɛ gaanzidɔ 'ɛ, 'bhɛ 'yee- glaanle 'ɛ 'yalaa- 'ezin-. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -nɛ -srɔɔwolɛ 'yee- le 'ɛ ta 'ke 'bhɛ gale- 'ezin-. -A gaanzidɔ 'gwlaan- yaga mi 'ɛ 'yee- -za do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le tian 'bhɛ ma 'ezin-.
22 'Woo- nɛɛnɛ- 'gwlaan- 'srwaplɛ- 'ɛ -o 'kpɛn 'a sia do do, 'bhɛɛ- -o -gaa, 'ke -waa -nɛ ya 'yee- le 'ɛ ta. -O 'kpɛn gale blaan, 'ke le mi 'ɛ 'gbu gale- 'ezin-.
23 Gbaa mu bwe yi 'ɛ 'le gale ba, le mi 'ɛ nu bolɛ -o -de 'gbu -la ni ɛɛ, -amasrɔyi -e kla -o 'kpɛn 'na 'le do do ɛɛ?»
24 Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ka -o 'ka 'yini- zii' 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'ka 'yi -o ni 'zi -za 'la ma 'ka 'bhɛ dɔ ɛɛ? -Jan mu 'la yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'ka 'laa 'mu 'yima-, 'bhɛɛ- 'ka 'laa -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ dɔ.
25 Wlan 'ɛ ni, 'ke gbaa mu -bwela gale ba yi 'la 'le, 'gwlaan- mu laa nu le mu 'silɛ- -li, 'bhɛɛ- le mu laa nu yaalɛ -li 'gwlaan- mu 'kɔɔ, 'duŋ- -o nu bolɛ 'bhii- -mlɛkɛ' mu a pɛ bogbɛya 'ɛ gbɛɛn- laflɛ' 'yi.
26 'Bhɛɛ- gbaa mu bweza 'ɛ gale ba, 'ka 'laa 'bhɛ -za 'lɛɛ- tapelɛ -lido' Moizi -a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, -yri lunɛ- -za 'ɛ yɔɔndɛle -o yrɛ 'la nɔɔ bhe ɛɛ? -Waanbhaa' -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- woa Moizi ni 'kaa: *‹'Mi -le 'ke Abraamu a -Waanbhaa' 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'ke Izaki a -Waanbhaa' 'le, 'bhɛ 'pegee Zakɔbu a -Waanbhaa'.›»*
27 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ 'a zrɔn -kɔɔ' ni 'bhii- -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'la bhe -woo -o -yrɛ ma. 'Bhɛɛ- mɛɛ -yrɛmale mu -le -Waanbhaa' gba, mɛɛ gbaa mu laa 'bhɛ klɛ. 'Ke 'ka 'kpee ma, gbaa mu laa bwe gale ba, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ka 'yinile -o 'egbɛnɛle 'dɛ.»

'Toŋ 'la -za 'gbu -o 'eglɔɔle -Waanbhaa' -yrɛ 'yi

(Matie 22.34-40; Luki 10.25-28)

28 'Toŋ daan mi do Zesu 'pegee 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -waa' zaabɔ wli 'ɛ maa. 'Bhɛ 'a ya 'bhii- Zesu -jan 'ɛ 'lɛkwan- 'elrele Saduse mu 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'e 'mabɛɛnle Zesu -din, 'ke 'bhɛ 'a 'lrɔkpale 'tɛ dɔɔ: «'Toŋ 'ɛ -dela -za 'gbu -o 'eglɔɔle -o 'kpɛn ba ɛɛ?»
29 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Toŋ 'la 'bhɛ -za 'gbu -o 'eglɔɔle 'bhɛ -le -gɛ: *‹Izraɛli mɛɛ mu, -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, Mɛɛzan -kɔɔa' -Waanbhaa' 'ɛ, 'bhɛ -le 'ke Mɛɛzan do -kplɛn 'le.*
30 *'Yaa- Mɛɛzan -Waanbhaa 'ɛ, -za 'sɔ 'e ni 'e zru oo, 'e 'nii- oo, 'e 'kpeejan- oo, 'bhɛ 'pegee 'e faŋgan- 'ɛ 'kpɛn 'le.›*
31 'Toŋ 'la 'bhɛ tɛn 'bhɛ zi 'bhɛ -le -gɛ: *‹'E -vindo' mi -za 'sɔ 'e ni 'bhii- 'e 'gbu -za sɔ 'e 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.› 'Toŋ 'bhɛɛke -za 'laa -o 'eglɔɔle 'ke 'bhɛ kan 'bhɛ 'toŋ plɛ 'la bhe 'mu ta.»*
32 'Bhɛ 'Toŋ daan mi 'ɛ pe Zesu ni 'tɛ dɔɔ: «'O Daan mi, 'bhɛ -o 'elrele, 'e wlan -la -pia 'bhɛ 'le bhe dɔɔ -Waanbhaa' -bhɛɛke' 'laa -o -Waanbhaa' blaan, 'ke yaa 'e go -a do -kplɛn ba.

33 'Bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' -za sɔ mɛɛ ni -a zru oo, -a 'kpeejan- oo, 'bhɛɛ- -a faŋgan- 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke -a -vindo' mi -za sɔ -a 'gbu ni 'bhii- -a 'gbu gbɛɛn-, 'bhɛ mabhaabhɔ wi 'kpaciele 'sraka mu 'pegee 'sraka 'ɛ -glɔɔn mu 'ɛ 'kpɛn ta -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.»

34 Zesu 'a 'yele- 'tɛ 'bhii- 'yee 'Toŋ daan mi 'ɛ -e -jan 'ɛ 'lɛkwan- yikan' 'le, 'ke -ya pele -a ni 'kaa: «-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ yaa -o -li 'e ma 'egbɔɔnle.» 'Bhɛ blaan, yaa dɔlɛ mɛɛ -bhɛɛke' 'kpee 'ke 'bhɛ Zesu 'liila- -a -lrɔkpalele 'ezin-.

Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ yaa -o 'ke Davidi 'nranɛ- 'te 'le
(Matie 22.41-46; Luki 20.41-44)

35 Zesu 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi bhla 'la ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «-E ◻kla 'nale- 'bhɛɛ- 'Toŋ daan mu 'ɛ -wa pe dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'ɛ -yoo 'ke Davidi 'nranɛ- -la 'le ɛɛ?

36 -Amasrɔyi Lii 'Weŋ 'ɛ -jan ◻kpaa -Bhleŋgbe *Davidi 'gbu 'lii dɔɔ: *‹Mɛɛzan -Waanbhaa' 'a ◻pia 'an pɛ Mɛɛzan 'ɛ ni dɔɔ: Yala-'ŋ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ◻nɔɔ, 'sani- 'ŋ yan 'e 'sɔɔnnii mu 'ɛ klɛlele 'e gaanlapɛ 'le.›*

37 'Ke Davidi 'gbu Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi sii ‹Mɛɛzan›. 'Bhɛɛ- -e sɔ klɛle 'ezin- -a -nranɛ 'le 'nale- -a ma ɛɛ?» -Zamaa' 'srɛ do 'la 'yaa- 'mu 'trɔnkpa zii' Zesu ni, bhɛ -jan mu 'ɛ 'yaa- 'sɔ zii' 'mu ni.

Zesu -o mɛɛ mu 'ɛ 'kpeelɛkan zii' 'Toŋ daan mu 'ɛ ba zayi'
(Matie 23.1-36; Luki 20.45-47)

38 Zesu 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi bhla 'la ba -ya ◻pia -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele 'Toŋ daan mu 'ɛ ma. 'Kaanle- sɔ -o ni dunɛ- gbɔɔn mu 'le -o ta, 'bhɛɛ- -e sɔ -o ni 'ke -woo 'pubɔ- 'elrele 'plɛɛ 'kpaan- mu 'ɛ ta.

39 'Wole- zilɛɛ- yaayrɛ -lrele' mu 'ɛ makun Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ ◻la, 'bhɛ 'pegee pɛleyrɛ gblaan mu 'ɛ ◻nɔɔ.

40 -O glaanle mu 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn yan -dawli' ma. 'Bhɛɛ- -o mɔ -o 'seriwole ma -Waanbhaa' ni -o 'gbu zrɔn zayi' mɛɛ mu -yrɛ ta. 'Bhɛla- -zayi', -o nu -o 'kitikanlɛ 'eyɔɔle 'ke 'bhɛ kan mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ta -Waanbhaa' ba.»

Glaanle do 'kɔɔpɛ- naza -Waanbhaa' ni
(Luki 21.1-4)

41 -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la, Zesu 'yaale- -lɛklale -yaa 'sraka go -gɔli' bɔ -koonɛ 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -e -yaa mɛɛ mu 'ɛ gbɛ zi -glin 'zi -waa' -gɔli' bɔgbɛya 'ɛ ma -koonɛ 'ɛ 'yi. Pɛzan -bebe 'yaa- -gɔli' -bebe bɔ 'zi 'yee- -koonɛ 'ɛ 'yi.

42 'Bhɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke -yrɛn ma glaanle do nule-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -gɔli' piinɛ- plɛ bɔle- -koonɛ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ mu laa -yaa 'taŋbha plɛ bhɔ.

43 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ glaanle 'kɔɔfleŋ- 'lɛɛ- -e -gɔli' yɛkɛ- 'la ɓwa -koonɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'yiya- mɛɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn -gɔli' yɛkɛ- 'la ɓwa 'bhɛ ni.
44 -Amasrɔyi mɛɛ -vin mu 'ɛ -o waa -naflo 'ɛ sa -la ɓsia, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ ɓwa 'ke 'sraka 'le. 'Duŋ- 'yee- glaanle 'lɛɛ-, -ya 'tɔta- -gɔli' 'ɛ 'bhɛɛ- 'kpɛn ɓnaa 'ke 'sraka 'le. -Zake' 'laa bolɛ -a 'kɔɔ 'ezin-, 'ali- 'ke 'bhɛ klɛ -yaa' pɛbhle ma pɛ 'le.»

13

Zesu -o -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wiza- 'ɛ 'lɛɛjanwo 'zi

(Matie 24.1-4; Luki 21.5-6)

1 Zesu 'pwɛ bhla 'ɛ zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɓla, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'O Daan mi, vlɛ -kpuŋ 'lrele- mu 'lɛɛ- 'pegee 'fɛgwlɛ- -gbɛnɛ mu 'lɛɛ- dɔgbɛya 'ɛ -glin doo!»
2 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'E 'yrɛ -o 'bhɛ 'fɛ dɔgbɛya -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'lɛɛ- ma ɛɛ? Yi do ta, -o nu 'fɛ mu 'lɛɛ- 'kpɛn 'wilɛ-, 'bhɛɛ- -o nu vlɛ -kpuŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'klaalɛ-, 'bhɛɛ- 'woo- vlɛ -kpuŋ mu 'la -gɛ, -o do 'kpɔ 'laa nu bolɛ 'eke- ta -gɛ 'ke 'bhɛ 'laa balaa'.»

'Drunyan 'lɛyan bhla zi -tɔɔmasie mu

(Matie 24.3-14; Luki 21.5-19)

3 'Bhɛ blaan, Zesu -ja yaalɛ Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -ya -lɛklaa -Waanbhaa' Gba 'fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ba -yrɛ ta. Piɛri 'pegee Zaki, 'bhɛɛ- Zaan 'pegee Andre, 'bhɛ mu do -kplɛn -le 'yaa--din, 'bhɛɛ- 'mu 'a -lrɔkpaa 'kaa:
4 «'E -jan mu 'la ɓwoa bhe, 'ke 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛ bhla 'ɛ ɓbhwa 'o nu 'bhɛ dɔlɛ -tɔɔmasie 'ɛ -dela ma ɛɛ? 'Bhɛɛ- -o bhɔ 'waati 'ɛ 'bhɛ 'pe 'o ni.»

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -jan 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'pele-'sanle -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele, 'ke mɛɛ 'kedo-'kpɔ 'laa 'ka 'yini-.
6 -Amasrɔyi, mɛɛ -bebe nu nulɛ, 'mi 'tɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ--o nu -a pelɛ dɔɔ 'wole--Waanbhaa' Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'la 'kpa -janwoa, 'bhɛ 'le! 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -o nu mɛɛ -bebe 'yinilɛ.
7 'Ke 'ka 'ka -din gwledan wli -maa, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka yrɛ gbɔɔn ɓnɔɔ gwledan wli mu -maa bhla 'la ba, 'ka 'laa -gblaanlɛ'. -Amasrɔyi -a -lɛdulale -o dɔɔ 'bhɛ -za mu 'ɛ 'mu -le nu klɛlɛ 'elwale 'pe. 'Duŋ- 'bhɛ 'laa nu klɛlɛ 'ke 'drunyan 'lɛyan bhla 'ɛ 'le.
8 'Si do nu -wlɛnlɛ' 'si 'bhɛɛke do 'kaama-, 'bhɛɛ--bhleŋgbe do a 'klɛɛn 'yi mu nu -wlɛnlɛ' -bhleŋgbe 'bhɛɛke do a 'klɛɛn 'yi mu 'kaama-. 'Trɛ nu bɛɛnlɛ, 'bhɛ 'pegee -gu mu nu dɔlɛ yrɛ -bebe ɓnɔɔ. 'Bhɛ -za mu 'ɛ nu klɛlɛ -yrɛn mu 'ɛ zisanyrɛ 'le, 'bhii- 'ke le do -bla ɓzian -a ta -e -yrɛnbhle' gɔnɛ- 'la

gbɛɛn- bhe.

9 'Duŋ-, 'ka mu, -ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele! -Amasrɔyi, mɛɛ mu nu gelɛ 'ka 'le -klu ta; -o nu 'ka tafɛlɛ 'ke gbaŋbhlɛ mu 'le Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ la. -O nu gelɛ 'ka 'le -jan-matii mu 'pegee -bhleŋgbe mu 'ɛ ba 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi'. 'Ke 'bhɛ kla 'tɛ, 'ka nu klɛlɛ 'ŋ 'srɛ mu 'le 'bhɛ -yrɛ mu 'ɛ 'kpɛn nɔɔ.

10 'Sani- 'drunyan 'yan bhla 'ɛ 'bhɔ, -yoo 'ke -za 'le 'ke 'an -Jan 'Nrale- 'ɛ -wa wo 'trɛ ta 'si mu 'ɛ 'kpɛn ni 'pe.»

11 «'Ke -o 'ka kwan, 'bhɛɛ- 'ke -o ge 'zi 'ka 'le -klu ta 'ka 'kitikan zayi' bhla 'la ba, 'ka nu -jan yɛkɛ- 'la 'wolɛ-, 'ka 'laa 'bhɛ yiɛnkanlɛ 'elwale 'pe. 'Duŋ- 'ke 'ka bhwa ye, -jan 'la -Waanbhaa' 'bhɛ dɔle- 'ka 'kpee 'ka 'kitikan bhla do 'kpɔ 'ɛ zi bhe, -ka 'bhɛɛ- 'wo. -Amasrɔyi 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ 'laa nu dalɛ 'ka mu 'gbu ba, 'duŋ- 'bhɛ nu dalɛ Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ a -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛɛ- ba.»

12 «Mɛɛ do nu -a nɛɛnɛ-do -lɛnalɛ mɛɛ mu ni 'bhɛɛ- 'mu 'bhɛ dɛ, 'bhɛɛ- -nɛ dɛ nu 'bhɛɛ- 'yansi za 'ɛ klɛlɛ 'bhɛ 'nɛ 'ɛ ni. -Nɛ mu nu -wlɛnlɛ' -o yapɛ mu 'ɛ 'kaama- 'bhɛɛ- -o 'mu dɛ.

13 'Ka vɛn nu 'silɛ- mɔkpɛn' yin 'lii 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi'. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ -yrɛn 'mu 'ɛ 'kpɛn 'yikwan 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -o -lɛyanle ma, 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi.»

-Za 'yɔɔ- 'kanle- -a -daŋ' ta (Matie 24.15-28; Luki 21.20-24)

14 «Pɛ 'la vɛnsi -Waanbhaa' yin 'lii, 'ka nu 'bhɛ 'yaale-yelɛ *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la 'ke -ya 'triŋdɔ-. 'Ke mɛɛ 'la zan -o -jan 'lɛɛ tape 'zi, 'bhɛ zan dɔ klɛn 'ke -ya -yima' 'elrele. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke mɛɛ 'la zan mu kla Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'mu blasan-'mu -lɛɛ vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'yi ye.

15 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke mɛɛ 'la zan -o 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛ zan laa pelɛ dɔɔ 'bhɛ -o zinale, 'bhɛɛ- -e wlale- -yaa' 'fɛ 'ɛ la, -a maza -o pɛ 'la ma 'bhɛ 'si zayi'.

16 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan kla 'bhɛ ba gba la 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'bhɛ zan laa pelɛ dɔɔ -e niinale -a ba 'fɛ 'lɛ ma, -a ta dunɛ- tralapɛ 'si 'si zayi'.

17 'Bhɛ yi mu 'ɛ 'le, 'ke le mu 'la kpɛle kla 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'bhɛ 'pegee 'ke le mu 'la 'nɛ mu kla -yɔn ma, 'mu 'nisɛ- -yrɛn ma!

18 -Ka 'ka 'seriwo -Waanbhaa' ni, 'kooko- 'bhɛ 'waati 'ɛ yaa klɛ -niinii' 'kpa bhla zi.

19 -Amasrɔyi, 'bhɛ yi mu 'ɛ nu klɛlɛ 'eyɔɔle gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -a 'san -Waanbhaa' 'drunyan klɛ 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'bhɛ 'yansi -yrɛnbhle' gbɛya 'laa baalɛ -lido' bhaaplɛŋ mu ta 'bhɛ gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'kee- ge 'tɛnlɛ-'drunyan 'lɛyanle ma, 'bhɛ 'yansi -yrɛn 'laa nu baalɛ -o ta.

20 'Ke Mɛɛzan -Waanbhaa' laa 'bhɛ -yrɛn 'kpa yi mu 'ɛ 'ke 'kanlɛ- -o lii, mɛɛ 'kedo-'kpɔ 'laa -yaa nu 'sɔlɛ- gole--za 'yi. 'Duŋ- -e mɛɛ 'la zan mu makwan- gban -yaa pɛ

mu 'le, -e 'yee- -yrɛn 'kpa yi mu 'ɛ 'ke 'kaan -o -lii, 'mu -la -zayi'.

21 'Ke mɛɛ 'ke 'a ◻pia 'ka ni bhla 'la ba 'kaa: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa, Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ -yoo -gɛ›. 'Bhɛɛ- ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa, -yoo laale!› 'Ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -a -yi.

22 -Amasrɔyi bhla ma mɛɛ mu nu -wlɛnlɛ', 'bhɛɛ- -o nu a pelɛ dɔɔ 'wole- 'ke mɛɛ -bhee mu -kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu nu nulɛ 'ezin-. -O nu 'sɔle- maza mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu klɛlɛ, 'kooko- 'ke 'bhɛ sɔ klɛle-, 'bhɛɛ- -o gbɛsɔ -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu makwan- gban 'mu -yinile ta.

23 'Ka mu, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele! 'Ŋ 'ka 'kpeelɛlakaan -gɛ bhe 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'le.»

Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nuza-
(Matie 24.29-31; Luki 21.25-28)

24 «'Bhɛ yi mu 'ɛ 'le, 'bhɛ -yrɛn 'kpa yi mu 'ɛ 'kanle- blaan, -yretɛbhɛ laa nu -bhilɛ' -li, -e nu klɛlɛ 'ke -gblo 'le, 'bhɛɛ- mlɛ laa nu 'sɔlɛ- -bhile' 'ezin-.

25 'Bhɛɛ- mlɛklɛnnɛ mu 'ɛ nu baalɛ. -Glɔɔya' mu 'la laflɛ' 'yi pɛ mu kun 'bhɛɛ-waa sɔ baale', 'mu nu bɛɛnlɛ.

26 'Bhɛ bhla 'ɛ ba 'tɛ, 'ka 'yrɛ nu 'kpalɛ- *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nule- ma laflɛ' -gblɛn mu 'ɛ 'yi, -yaa' -glɔɔya' -gbɛnɛ 'ɛ 'le, 'bhɛ pegee -a -lregbɛya -yrayra 'ɛ 'le.

27 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -e nu -yaa' -mlɛkɛ mu 'ɛ winbɔlɛ -e mɛɛ 'la zan mu makwan-, 'mu -lɛkpayrɛ ◻nɔɔ 'eke- ta, 'ke 'mu da -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' 'pegee -a baayrɛ ◻nɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ ge 'kpalɛ- laflɛ' 'pegee 'trɛ -daŋma' mu ta.»

Figi diiŋ 'ɛ 'bhɛ -kɔɔ' daan -za 'ɛ -dela -le ɛɛ?
(Matie 24.32-35; Luki 21.29-33)

28 «-Ka figi diiŋ 'ɛ 'klɔsikun doo, 'bhɛɛ- -ka -za daan -a ma: 'ke -a -yi 'ɛ 'paa- -a gbɛ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -a -laa mu 'ɛ 'tɔɔnle- -saan -a ta bhla 'la ba, 'kaa 'yaango- 'bhii- la ban bhla 'ɛ ◻bhwa 'e -din.

29 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ka mu 'ezin-, 'ŋ -za mu 'la ◻pia 'ka ni bhe, 'ke 'ka 'mu klɛle -ya bhla 'la ba, -kaa 'yaango- 'bhii- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu bhla 'ɛ ◻bhwa 'ka -din gban.

30 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ: mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛ ma -zɔn, -o 'kpɛn gale pleŋ-, 'ke -za mu 'lɛɛ- 'kpɛn ◻bhwa gban.

31 Laflɛ' 'pegee 'trɛ nu 'kanlɛ- 'duŋ- 'an pɛ -jan mu 'ɛ waa nu 'kanlɛ- -titi.»

-Waanbhaa' do -kplɛn -le 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ dɔ
(Matie 24.36-44)

32 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «-Za mu 'lɛɛ- klɛ yi oo, -o klɛ 'waati oo, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'mu dɔ. 'Kee-kpa laflɛ' 'yi -mlɛkɛ' 'pegee -Waanbhaa' Gbe 'gbu 'ɛ ta oo, -o 'kedo- 'kpɔ 'laa 'mu dɔ, 'ke yaa 'e go 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' do -kplɛn ba.

33 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le, -amasrɔyi 'ka 'laa 'bhɛ 'waati 'bhɔ bhla 'ɛ dɔ.
34 -E nu klɛlɛ 'bhii- mɛɛ do geza gbɛn ta: -a ge bhla 'ɛ zi, -e -yaa' 'fɛ 'ɛ gbɛkpaa -yaa' 'fa -la yewonɛ mu 'ɛ 'kɔɔ. -E ye 'ɛ 'yiciɛnna -o 'kpɛn ma do do, 'bhɛɛ- -ya pia 'fɛ gooba mi 'ɛ ni dɔɔ 'bhɛ bo 'fɛ 'ɛ -klɔsikunle ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yri 'laa golɛ 'bhɛ 'gbu -za 'le.
35 'Bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ka mu 'gbu 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le 'dɛ, -amasrɔyi 'ka 'laa 'fɛzan- 'ɛ 'niina- bhla 'ɛ dɔ, -e nu klɛlɛ yroma -la zi oo, blaŋdrɛyi oo, maagwlɛn -we bhla 'ɛ ba oo, 'bhɛ 'pegee zrwanzi, 'ka 'laa 'bhɛ dɔ.
36 'Kee- nwa 'ka 'yibɛɛnnazi, bhaa yaa bhɔlɛ 'ka ta yi pla.
37 'Mi 'kɛla 'wo zii' 'ka ni -gɛ, 'mi 'bhɛɛ- do 'kpɔ 'ɛ wo mɔkpɛn' ni dɔɔ: ‹'Ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le.›»

ZESU DƐYRƐ 'PEGEE -A BWEYRƐ GALE BA ZERUZALƐMU

14

Zuufu -kuŋlii' mu 'ɛ -woo 'dukpa zii' Zesu ma 'bhɛɛ- -wa dɛ
(Matie 26.1-5; Luki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

1 -Yrekpaa' plɛ -yaa Paki 'fɛti yi 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛ 'pegee 'bluu mu 'la waa -yaa 'mu -pɛɛ 'ɛ wlɛn 'ke 'sɛkɛ 'le 'mu 'bhle 'fɛti 'ɛ. 'Sraka 'lɛna -kuŋlii' mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -o -yaa Zesu 'kunyrɛ- -glin 'zi -dawli' ma, 'bhɛɛ- -wa dɛ.
2 'Duŋ-, -o -yaa pe 'zi 'ekeni 'kaa: «-Kɔɔ' 'laa 'bhɛ klɛlɛ 'fɛti 'waati 'ɛ ba, 'kebhlaale -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ nu -wlɛnlɛ' 'eke- ma.»

Le do -lasiklɔɔ klaa Zesu 'wiiŋ-
(Matie 26.6-13; Zaan 12.1-8)

3 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu 'pegee -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- Betani -wa 'ɛ ta 'gwlaan- do a 'fɛ 'ɛ la; 'bhɛ 'tɔ -le -yaa Simɔ, 'bhɛɛ- -kpaan -yaa 'bhɛ ma -sɔ. -O -yaa pɛbhle 'zi 'waati 'la ba, 'ke le do nule- wlalɛ -o ta. Buteli bhlɔ gbɔɔn -lrele' do -yaa 'bhɛ le 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛ buteli 'ɛ klɛle -yaa 'ke 'vɛrɛ -glɔɔn 'la -o -yaa 'bhɛ sii alibatri 'bhɛɛ- 'le. -Lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- 'plɛɛle- do -le -yaa 'bhɛ buteli 'ɛ 'yi. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'yee- le 'ɛ -e 'bhɛ buteli 'ɛ 'wile, 'bhɛɛ- 'ke -ya -yi -lasiklɔɔ 'ɛ 'klaale Zesu 'wiiŋ-.
4 Mɛɛ 'la zan mu -yaa 'bhɛ 'yrɛ 'ɛ nɔɔ ye, -o 'ke mu -o zrupliila, 'ke -wa pele- 'ekeni dɔɔ: «Le 'lɛɛ -yoo -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- 'lɛɛ 'siɛ zii' win 'ɛ -dela ma ɛɛ? -E 'bhɛ 'siɛ zii' bhaama -mɛla ma ɛɛ?
5 -O -yaa sɔ a gɔnle- denie -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ yaga (300) 'e tralapɛ 'le; 'bhɛɛ- -o 'bhɛ -gɔli' 'ɛ na 'kɔɔfleŋzan mu ni!» -O 'bhɛ le 'ɛ 'tɔpia- 'eyɔɔle.
6 'Duŋ- Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «-Kaa 'to 'srɔ! -Mɛle

kla 'bhɛɛ- 'ka -o -a zru-batɛdɔ zii' ɛɛ? -E -za 'wlan -la kla 'ŋ ni bhe.

7 -Amasrɔyi, 'kɔɔfleŋzan mu -o 'ka 'pleŋ- yikpɛn ta, 'bhɛɛ- 'ke 'waati 'oo 'waati 'la swa 'ka ni, 'ka sɔ -za 'wlan klɛle- 'mu ni, 'duŋ- 'mi 'laa nu bolɛ 'ka -din 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

8 Le 'lɛɛ gbɛswa- 'kɛla klɛle ta, -e 'bhɛɛ- kla. Drɔɔn', -e -yaan gban -lasiklɔɔ 'klalele 'ŋ gbaa 'ɛ ta -a binle -lɛɛ.

9 'Mi 'gbu pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma 'kaa 'ke -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- zian yrɛ 'oo yrɛ 'la nɔɔ, 'drunyan 'ɛ 'kpɛn 'yi, -o nu le 'lɛɛ klɛza 'ɛ 'yigɔɔnlɛ 'bhɛ nɔɔ, 'kooko-'yee- le 'ɛ -za dɔ mɛɛ mu 'ɛ 'kpee.»

Zudasi -o -a zi 'bhii--e Zesu 'lɛna- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ ni

(Matie 26.14-16; Luki 22.3-6)

10 Zesu a -klaŋlanɛ vu ta plɛ mi 'la -o -yaa 'bhɛ sii Zuda Isikariɔti -ja 'tɛnlɛ-'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ ma, 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ -ya zi 'bhii- -e Zesu 'lɛna -o ni.

11 'Bhɛ -jan 'ɛ swa 'mu ni 'egbɛnɛle, -ayile 'ke 'mu 'a 'pele a ni dɔɔ 'mu nu -gɔli' 'nalɛ- -a ni. -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, Zudasi gbɛ -yaa nu 'sɔlɛ- Zesu 'kunle- ta gɔnɛ-'la gbɛɛn-, -e -yaa 'bhɛɛ- klɛ bhla -lrele' 'ɛ -glin 'zi.

Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo Paki 'ɛ ta pɛ 'ɛ 'bhle zii'

(Matie 26.17-25; Luki 22.7-14; 22.21-23; Zaan 13.21-30)

12 'Bluu 'la waa -yaa 'bhɛ -pɛɛ 'ɛ wlɛn 'ke 'sɛkɛ 'le, 'bhɛ 'bhle 'fɛti yi -lwa 'ɛ 'le, Zu-ufu mu 'ɛ 'yaa- -bhlaa gwlɛn bhlonɛ- mu -la dɛ, 'bhɛɛ--woo klɛ 'ke 'sraka 'le -o gole 'ɛ luya 'yi 'bhɛ -zayi'. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lrɔkpaa dɔɔ: «'Yoo- -a zi 'bhii- -kɔɔ' ge -kɔɔa' Paki 'fɛti 'ɛ ta kpo 'ɛ klɛ 'naa ma ɛɛ?»

13 'Bhɛɛ- Zesu -yaa' -klaŋlanɛ plɛ winbwa-, 'ke -ya pele- 'mu ni: «-Ka ge -wa 'la bhe -a ta, 'ka 'lɛ nu 'palɛ-'ke mɛɛ do 'le, -yi gbɔ do -o -a wiiŋ-, -ka dɔ -a zi.

14 'Kee- -ja wlalɛ 'fɛ 'la la, -ka wla -a zi 'bhɛ nɔɔ, 'bhɛɛ- -ka 'bhɛ 'fɛzan- 'ɛ lrɔkpa' dɔɔ: ‹'O Daan mi 'ɛ pe 'o nu 'e 'lrɔkpa dɔɔ 'yee-'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ nu -waa' Paki 'fɛti 'ɛ ta pɛ 'ɛ 'bhlelɛ- 'fɛkpee 'la la 'bhɛ -o naa -a ma ɛɛ?›

15 'Ke 'bhɛ kla, 'fɛzan-'ɛ nu -yaa' 'saŋgaso 'kpee gblaan 'ɛ do zrɔnlɛ 'ka ni. 'Bhɛ magaanle -o 'elrele gban, 'bhɛ 'pegee mɛɛ mazadɔ pɛ yɛkɛ- 'la ma 'bhɛ -o 'bhɛ la. 'Ka nu -kɔɔa' pɛ Paki 'fɛti 'ɛ ta kpo 'ɛ klɛlɛ -kɔɔ' ni 'bhɛɛ- nɔɔ.

16 -Yaa' -klaŋlanɛ plɛ 'ɛ -o gele 'tɛ, 'ke -o wlale- -wa 'ɛ ta. -O bhwa pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛsɔle ta 'bhii- Zesu 'a pia -o ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ--o -waa pɛ 'fɛti ta kpo 'ɛ kla 'bhɛɛ- nɔɔ.»

17 'Bhɛ blaan, Zesu a -klaŋlanɛ plɛ 'ɛ 'niinaa -o -zanta'. Yromazi bhɔle 'tɛ,

'ke 'yee- Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ -o 'nule wlalɛ -wa 'ɛ 'kpee.

18 -O -yaa pɛle 'zi bhla 'la ba, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni 'kaa: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'gbu 'ɛ ma dɔɔ 'ka mu 'la 'ka 'pegee 'mi -o pɛbhle 'zi 'eke- zi -gɛ bhe, 'ka do nu -dawli' 'kpalɛ- 'ŋ gbɛ ta, 'bhɛɛ- -yoo 'ŋ 'lɛna mɛɛ mu ni.»

19 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo wlɛyisriwoa, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale 'sanle do do 'kaa: «'Mi -le 'kɛle- ɛɛ?»

20 Zesu pe -o ni 'tɛ dɔɔ: «'Ka mɛɛ vu ta plɛ 'ɛ ba, 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ gbɛ wlaa 'ŋ gbɛ ta pɛle -koo do 'kpɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛ klɛ 'bhɛ zan 'bhɛ -le 'kɛle-.

21 Wlan 'ɛ ni, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ -yoo zan galɛ 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -a ba zayi' gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan nu -a -lɛnalɛ mɛɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -wa dɛ, 'bhɛ zan ta -yrɛn! 'Ali- 'ke waa -yaa 'bhɛ zan 'ɛ ya -titi, 'bhɛ mabhaa -yaa bhɔ 'bhɛ zan 'ɛ ma.»

-Waanbhaa' a pɛbhle 'Weŋ (Matie 26.26-30; Luki 22.14-20; 1 Korɛnti 11.23-25)

22 -O -yaa pɛ 'ɛ 'bhle zii' bhla 'la ba, Zesu 'bluu 'ɛ 'sile-, 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle -a ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya takanle kplokplo. 'Bhɛ blaan, 'ke -ya nale- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-Kaa 'kun, 'ŋ 'flɛ 'ɛ 'yele- -gɛ.»

23 'Bhɛ blaan, 'kee- -drɔɔ pɛyan- do 'sile, 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'bhɛ ma, 'kee- 'bhɛ 'kpale -o 'kɔɔ 'kaa -o 'kpɛn 'a 'ke 'mi do do.

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ŋ yiɛn 'ɛ 'yele- -gɛ, -bhoolaya drɛɛ 'la -yoo -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ-, yiɛn 'lɛɛ- 'bhɛ -le 'bhɛ -tɔɔmasie 'ɛ 'le, -e -klalaa', 'kooko- -e mɛɛ -bebe 'pegee -Waanbhaa' kpa do ma.

25 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ 'naa nu -drɔɔ 'bhɛɛke 'milɛ- 'ezin- 'sani- 'ŋ nu -drɔɔ drɛɛ 'la 'milɛ- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta 'bhɛ 'waati 'ɛ 'bhɔle- pleŋ-.»

26 'O yanle -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'sro mu 'ɛ 'kpalele, 'ke -o 'pwɛle 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-.

Zesu pe Piɛri ni dɔɔ 'bhɛ nu 'bhɛ -lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle -a ma (Matie 26.31-35; Luki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

27 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ka 'kpɛn nu 'ŋ 'tolɛ- a nɔɔ, -amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'kaa: *‹'Ŋ nu -bhlaa mu gooba mi 'ɛ dɛlɛ, 'bhɛɛ- -bhlaa mu 'ɛ nu 'kanlɛ- 'eke- ma jafata.›»*

28 Zesu pe -o ni 'ezin- 'kaa: «'Duŋ- 'ke 'ŋ -bwela gale ba 'waati 'la ba, 'ŋ nu 'kanlɛ- 'ka 'lɛɛ -sɔ Galile.»

29 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke Piɛri 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ali- 'ke mɛɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn blasaan-, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'e twa -a nɔɔ-, 'mi 'naa nu 'e 'tolɛ- a nɔɔ -titi.»

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'Mi pe 'e

ni wlan 'ɛ ni dɔɔ: -zɔn -bi 'gbu 'lɛɛ zi, 'sani maagwlɛn -wegbɛ' plɛ mi 'ɛ 'pleŋ-, 'e nu 'e 'lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle 'mi ma -glɔɔn yaga 'kaa 'yaa mi dɔ.»

31 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Piɛri 'bhɛ zikpaa- -a ni faŋgan- ma 'ezin- dɔɔ: «'Ali- 'kee- kla 'o 'pegee 'bhi dɛle 'le 'eke- 'yi, 'naa nu 'ŋ -baŋgolɛ 'e 'yi -titi.» -Klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn -dwa 'bhɛɛ- -jan yɛkɛ- do 'kpɔ 'ɛ ta.

Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -ja Zɛtisemane -yri gba 'ɛ la
(Matie 26.36-46; Luki 22.39-46)

32 'Bhɛ blaan, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o -ja yrɛ do nɔɔ-, -o -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ sii Zɛtisemane. -O bhɔle 'bhɛ nɔɔ bhe 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'kaa: «-Ka yala- -gɛ, 'ŋ gele- 'ŋ 'seriwolɛ laale.»

33 -A ge bhla 'ɛ zi, -e Piɛri 'pegee Zaki 'bhɛɛ- Zaan 'si- ila-, 'bhɛɛ- 'mu -dwa -a zi. -Gblaan 'klale -saan -a -yi, 'bhɛɛ- -a blina- yiɛn -yaa.

34 -E pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ 'blina- yiɛn -o 'klekle 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ŋ gale ma. -Ka bo 'ka 'yrɛ ma yrɛnɛ- 'lɛɛ- nɔɔ -gɛ!»

35 -Ya pleŋgole sa -o ma, 'kee- 'klaale -a 'kpɔ ta 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'seri- wole -Waanbhaa' ni 'kaa: «'Kee sɔ a klɛle-, -yrɛnbhle' 'waati 'yɔɔ- 'lɛɛ 'kan 'ŋ ma 'egbɔɔnle.»

36 -E -yaa pe 'zi dɔɔ: «'Ŋ Dɛ, 'ŋ Dɛ, -za 'kpɛn klɛ 'seŋ -o 'e ni. -Yrɛn pɛyan- do 'la bhe -a pleŋgo 'ŋ ma. 'Duŋ- 'yaa 'mi zru maza klɛlɛ, 'e 'gbu -la zru maza klɛ.»

37 'Bhɛ blaan, 'kee- nule- 'pwɛlɛ- -yaa' -klaŋlanɛ yaga 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- bhɔle- 'mu ta yi pla. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- Piɛri bwele-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «Simɔ, 'e yidɛ zii' ɛɛ? 'Yaa 'sɔlɛ- bole- 'e 'yrɛ ma 'ali- 'waati sanɛ- ba ɛɛ?

38 -Ka bo 'ka 'yrɛ ma, 'ke 'ka 'ka 'seriwo Waanbhaa' ni, 'kooko- -Setran' 'laa 'ka 'yidan-, 'bhɛɛ- -e 'ka bɔ -za 'yɔɔ- 'yi. Bhaaplɛŋ zru -o -a zi 'bhii- -e -za 'wlan klɛ, 'duŋ- 'bhɛ yɛkɛ- faŋgan- 'laa -o 'ɛ ta.»

39 -Ya pleŋgo gbɛ drɛɛwoa- -o ma 'ezin-, 'bhɛɛ- 'kee- bɔle- 'yee- -jan do 'kpɔ 'ɛ 'pele- ta -Waanbhaa' ni.

40 -E niina- gbɛ drɛɛwole 'ezin- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'kee- bhɔle- 'mu yidɛle ta; -amasrɔyi, yi 'ɛ gbinkpa' gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ -o -yrɛ ta, -jan 'la -o 'bhɛ pe Zesu ni, waa -yaa 'bhɛ dɔ. 'Bhɛɛ- -e -ja 'ezin- -a -zanta'.

41 -A nu gbɛ yaga mi 'ɛ ma -o ta, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ka -o yidɛ 'zi ɛɛ, 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka 'yitrɛ zii' -li ɛɛ? 'Bhɛ swa 'bhɛ 'yi, 'waati 'ɛ bhwa. -Ka 'ka 'yrɛkpa! -O nu -dawli' 'kpalɛ- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ gbɛ ta, 'bhɛɛ- -wa 'lɛna -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ 'waati 'ɛ bhwa.

42 -Ka 'ka 'wlɛn-, -kɔɔ' ge! -Ka 'ka 'yrɛkpa doo, mɛɛ 'la zan nu -dawli' 'kpalɛ- 'ŋ gbɛ ta, 'bhɛɛ- -yoo 'ŋ 'lɛna- mɛɛ mu ni, yaa -o -li -kɔɔ' ma

'egbɔɔnle.»

Zesu 'kunyrɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ
(Matie 26.47-56; Luki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

43 Zesu 'yaa- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' bhla 'la ba, 'ke Zuda 'pwɛle -a -yi. Zesu a klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ do -le -yaa 'kɛle-. -Zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do -yaa -a zi, -gɔkuŋ' 'pegee 'beni mu 'le 'mu 'kɔɔ. 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'mu -le -o winbwa- Zesu 'kunyrɛ- nɔɔ.

44 'Yee- Zuda 'la kla Zesu 'lɛna mi 'le mɛɛ mu 'ɛ ni, -e Zesu 'kungbɛya -tɔɔmasie do -zrɔnna Zesu 'kun mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ke 'ŋ mɛɛ 'la zan -tuubwa 'yele- 'kɛle-. -Kaa 'kun 'bhɛɛ- 'ka ge 'kɛle-, 'duŋ- -ka 'ka 'yrɛkpa 'a ba 'elrele!»

45 Zuda nule 'tɛ, 'ke -ya mabɛɛnle -gun Zesu -din, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'O Daan mi!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- Zesu -tuubɔle.

46 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ mu 'ɛ -o Zesu 'kunle.

47 'Duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ do 'bhɛ a -gɔkuŋ' 'ɛ 'pwɛle- 'bhɛ 'bhoo- 'ɛ 'yi, 'kee- 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ a 'fa -la yewonɛ mu 'ɛ do 'trɔnlaa do takanle.

48 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni 'kaa: «'Ka nwa 'ŋ 'kunyrɛ- nɔɔ -gɔkuŋ' 'pegee 'beni mu 'le 'ka 'kɔɔ, 'ŋ 'yoo- 'ke mɛɛ dɛ mi do -la -le ɛɛ?

49 Yi 'oo yi, -kɔɔ 'yaa 'eke- 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- mɛɛ mu daan *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ŋ 'kunlɛ- 'bhɛ yrɛ 'ɛnɔɔ ɛɛ? 'Duŋ- -za 'lɛɛ- 'kpɛn kla, 'kooko- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -o -jan mu 'la woa 'mi ba zayi' -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'mu 'lɛsɔ-.»

50 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kanle 'eke- ma 'gbasaa gbasaa, 'ke -o Zesu do -kplɛn 'tole 'a nɔɔ.

51 -Zwannɛ do dɔle -yaa Zesu zi. Sɔ drɔŋ -la 'kanle- -yaa -a gbɛ ta. Mɛɛ mu 'ɛ -o 'bhɛ kwan 'ezin-.

52 'Duŋ- 'bhɛ 'ploole 'bhɛ ta sɔ 'ɛ ma -o 'kɔɔ-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ blasanle 'bhɛ tafleŋ- 'ɛ 'le.

-O -ja Zesu 'le Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ gblaan -lɛdo' 'ɛ ba
(Matie 26.57-68; Luki 22.54-55; 22.63-71; Zaan 18.13-14; 18.19-24)

53 -O -ja 'ke Zesu 'le *'Sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ ba 'fɛ 'lɛ ma. 'Sraka 'lɛna mu -kuŋlii' mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu 'ɛ -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- *'Toŋ Daan mu 'ɛ, -o 'kpɛn -ja -o 'lɛkpalɛ 'eke- ta 'bhɛ nɔɔ ye.

54 Mɛɛ mu 'ɛ -yaa ge 'zi Zesu 'le bhla 'la ba 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii -gblaan' 'ɛ ba, Piɛri -yaa zan -o -zanta' 'egbɔɔnle. 'Bhɛɛ- 'kee- nule- wlalɛ 'yee- 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'bhɛ -a 'fɛ -gbeŋ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'kee- gele- yaalɛ 'fɛ gooba mu 'ɛ -din -a magayrɛ nɔɔ- 'tɛ 'ɛ -din.

55 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ gblaan -lɛdo' 'ɛ -o 'kpɛn 'yaa- -jan 'bhɛɛkedo -glin 'zi Zesu 'kaama-, 'kooko- 'bhɛ klɛ -a dɛ win 'le. 'Duŋ- waa -jan 'lɛdɔɔle 'kedo- 'male mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lii Zesu ma.

56 -Amasrɔyi mɛɛ -bebe -yaa bhla 'kpa zii' Zesu ma, 'duŋ- -o 'kpɛn 'liijan- mu 'ɛ waa -yaa do.

57 'Bhɛ klɛle- 'tɛ, 'ke -zamaa' 'ɛ 'pleŋ- mɛɛ 'ke mu -o -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'ke -o bhla 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'kpale Zesu ma 'kaa:

58 «'O mɔɔ 'gbu 'a ◻maa -a -lii dɔɔ bhaaplɛŋ mu 'gbu -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'la -dwa 'mu gbɛ 'le, 'yee- 'gbu nu 'bhɛ 'wilɛ-, 'bhɛɛ- -ya dɔ gbɛ drɛɛwo -yrekpaa' yaga -la; 'bhɛ 'laa nu klɛlɛ bhaaplɛŋ woye 'le.»

59 'Ali- 'bhɛ -jan 'la bhe, 'bhɛ gole -yaa -jan -vin mu 'ɛ ma.

60 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba 'tɛ, 'ke *'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ -ya -wlɛnle', 'keedulale -zamaa' 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'kee- Zesu -lrɔkpale 'tɛ dɔɔ: «Mɛɛ mu 'ɛ -jan mu 'la 'kpɛn 'wo zii' 'e ma, 'bhi pe 'mu 'yi 'nale- ɛɛ?»

61 'Duŋ- Zesu tagale ◻bwa. 'Ezin- 'ke 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ -ya -lrɔkpa' gbɛ drɛɛwole dɔɔ: «'Bhi -le 'ke Mɛɛ -Bhee mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le ɛɛ, 'bhɛ 'pegee 'o -Waanbhaa' 'la 'tɔbhɔ 'bhi -le 'bhɛ Gbe 'le ɛɛ?»

62 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «-Aani', 'mi 'gbu -le 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka 'kpɛn 'yrɛ nu 'kpalɛ-Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'yaale- ma 'Seŋkpɛnzan -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ◻nɔɔ. 'Bhɛɛ- 'ka nu -a yelɛ 'ezin- 'ke -yoo zan laflɛ' -gblɛn mu 'ɛ 'yi.»

63 'Bhɛ -jan 'ɛ 'la gbɛ -yɔɔ' 'kɔɔ 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ ma, 'ke -ya 'gbu ta dunɛ- mu 'ɛ 'peedɛle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'kaa: «-Kɔɔ' maza -o -li mɛɛ -bhɛɛke' a 'srɛya- klɛle ma ɛɛ?

64 -E -Waanbhaa' 'tɔsiɛ ma jan 'la ◻woa bhe, 'ka 'bhɛ ◻maa ɛɛ, 'ka mu pe 'bhɛ 'yi 'nale- ɛɛ?» -O 'kpɛn -bɛŋgwa do ma 'ke -wa pele- 'kaa: «-Yoo 'ke dɛpɛ 'le.»

65 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke mɛɛ 'ke mu -o -liile' 'klale- 'sanle Zesu ta, 'bhɛɛ- 'ke -o sɔgbɛ do -yrele' -a wlɛyi', 'ke -wa zɔn -sɔ -o gbɛkpuŋ- mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpa' dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan 'e ◻zwan, 'bhɛ zan 'ɛ 'tɔkan 'o ni doo!» 'Bhɛɛ- 'fɛ gooba mu 'ɛ 'mu 'yaa- -a 'trɔnzɔn- 'zi 'ezin-.

Piɛri -o -a -lɛmadɔ 'zi 'eglɔɔle Zesu ma

(Matie 26.69-75; Luki 22.56-62; Zaan 18.15-18; 18.25-27)

66 Piɛri -yaa bhla 'la ba *'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ -yaa' 'fɛ -gbeŋ 'ɛ 'yi 'trɛ ma, 'ke 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ ◻la yewo le 'ɛ do nule-.

67 'Bhɛ yewo le 'ɛ 'yee- Piɛri 'yele-, 'ke -ya maga 'zi 'tɛ 'ɛ ma, 'ke 'bhɛ 'e 'yrɛkpale -a ta frii, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele -a

ni: «'Bhi 'gbu 'ezin-, 'e 'yaa- 'yee- Nazarɛti mi Zesu 'ɛ zi.»
68 'Duŋ- Piɛri 'e 'lɛmadwa 'eglɔɔle 'ke -ya pele- dɔɔ: «Le -nɛ, 'e drɔɔn' -o -jan 'la 'wo zii' bhe, 'naa 'bhɛ dɔ, 'bhɛɛ- 'naa -o -a -yima' zii'.» 'Bhɛ blaan, 'kee- 'pwɛle, 'bhɛɛ- 'kee- gele- -gbeŋ 'ɛ 'lɛ ma. ['Bhɛɛ- 'ke maagwlɛn -wele' 'tɛ.]
69 'Yee- yewo le -nɛ do 'ɛ -e Piɛri 'yele- 'ezin-, 'ke -ya pele- 'bhɛ nɔɔ mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ ma dɔɔ: «'Gwlaan- 'lɛɛ- -yoo 'woo- mɛɛ mu 'ɛ do 'le!»
70 'Duŋ-, 'ke Piɛri 'e 'lɛmadɔle 'eglɔɔle 'bhɛ -jan 'ɛ ma 'ezin-. 'Bhɛ blaan boolazi sa bhɔle, 'ke -gbeŋ 'ɛ 'lɛ ma mu 'ɛ -wa pele- Piɛri ni 'kaa: «Wlan 'ɛ ni, 'bhi 'gbu 'lɛɛ- 'yoo- 'ke 'woo- mɛɛ mu 'ɛ do 'le, -amasrɔyi 'yoo- 'ezin- 'ke Galile 'mi 'le!»
71 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Piɛri -a 'pele dɔɔ: «Bhaa 'ŋ ga 'ke 'ŋ 'yoo- bhla pe 'zi! 'Mi 'pegee 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ta, 'ka -o -we 'zi mɛɛ 'la 'le, 'naa 'a dɔ -titi!»
72 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba 'te, 'ke maagwlɛn 'a 'we gbɛ plɛ mi klɛle-, 'bhɛɛ- Zesu 'yee- Piɛri 'kpeelɛkaan -jan 'la 'le 'elwale, 'ke 'bhɛ dɔle- -a 'kpee. Zesu 'a pia -a ni 'elwale dɔɔ: «'Sani- maagwlɛn nu -welɛ' plɛ -zɔn, 'e nu 'e 'lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle mi ma gaan yaga.» 'Bhɛɛ- 'yee- Piɛri wisile -saan.

15

-O -ja Zesu 'le Romɛ mu a -janmatii Pilati ba

(Matie 27.1-2; 27.11-14; Luki 23.1-5; Zaan 18.28-38)

1 Zrwan 'tutu 'ɛ zi, Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ gblaan -lɛdo' 'ɛ -o 'kpɛn klaa 'eke- ba: -o 'ke mu -yaa 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'le, 'bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa' Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan mu 'le, 'bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa 'Toŋ daan mu 'le. -Woo 'eke- ya 'yee- Zesu ba zayi'. -O yanle Zesu gbɛtabɔlele, 'ke -o gele- -a -lɛnalɛ Romɛ mu a -janmatii Pilati ni.
2 -O bhɔle Pilati ba, 'ke 'bhɛ Zesu 'lrɔkpale 'kaa: «'Bhi -le 'ke Zuufu mu 'ɛ waa -bhleŋgbe 'ɛ 'le ɛɛ?» Zesu 'a 'lɛkwan- -a ni 'kaa: «'E 'gbu 'yela- pia bhe.»
3 'Duŋ- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ bhla -bebe kpaa Zesu ma 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ ye.
4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'lrɔkpale 'ezin- 'kaa: «-Woo -jan -bebe 'la 'kpɛn 'wo zii' 'e ma bhe, 'e 'trɔn 'laa -o 'mu 'yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'bhi 'laa -o -jan 'ke 'wole 'mu 'yi ɛɛ?»
5 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu 'laa -jan 'kedo- 'kpɔ 'lɛkunlɛ. 'Bhɛ tagagbɛya -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ 'yee- Pilati 'kpeelɛnia -a ma.

-O Zesu dɛ -kpan -balaa' 'a ta

(Matie 27.15-26; Luki 23.13-25; Zaan 18.3–19.16)

6 Lɛɛ 'oo lɛɛ, Zuufu mu a Paki 'fɛti 'ɛ ta, Pilati -yaa ploo -kaso 'yi mi do ma. 'Ke -zamaa' 'yaa- -kaso 'yi mi 'la 'yrɛwo- -a ma, -e -yaa ploo 'bhɛɛ- ma -o ni.
7 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -o -yaa -kaso 'yi mi do sii Barabasi. -O 'bhɛ 'pegee

'bhɛ -vin -kala' mɛɛ 'ke mu bwa -kaso 'yi, -amasrɔyi -o -wlɛnna Romɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -o mɛɛ do dia.

8 -Zamaa' 'ɛ -ja Pilati ba -lɛ ma, 'ke -o -sromabɔle 'sanle -a ni dɔɔ -e 'ploo- -kaso 'yi mi do ma -o ni 'bhii- -e -yaa dɔ -a klɛle -la -o ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- lɛɛ 'oo lɛɛ.

9 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Pilati -o -lrɔkpaa dɔɔ: «'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ 'ploo- Zuufu mu a -bhleŋgbe 'ɛ ma 'ka ni ɛɛ?»

10 'Yee- Pilati 'gbu 'yaa- 'yaango- 'bhii- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -o Zesu 'lɛnaa- -a ni, -amasrɔyi -o -yaa zranwo 'zi -a ba.

11 'Duŋ- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -wa wlaa -zamaa' 'ɛ zi dɔɔ -o -sromabɔ Pilati ni 'kaa 'bhɛ 'ploo- Barabasi -la ma -o ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa 'ploolɛ- Zesu ma.

12 Pilati -zamaa' 'ɛ 'lrɔkpa gbɛ drɛɛwoa- 'ezin- dɔɔ: «'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ -mɛ za -la klɛ 'ka mɛɛ 'la zan sii ‹Zuufu mu a -bhleŋgbe› 'bhɛ ni ɛɛ?»

13 -O -pɛɛnna 'eke- zi dɔɔ: «-A gbaan -yrigbɛɛle do ta, 'bhɛɛ- -e ga!»

14 Pilati pe -o ni 'kaa: «-E -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'ɛ -dela kla ɛɛ?» 'Duŋ- -o -pɛɛnna 'eglɔɔle 'ezin- dɔɔ: «-A gbaan -yrigbɛɛle do ta, 'bhɛɛ- -e ga!»

15 'Bhɛ nɔɔ bhe 'tɛ, Pilati -yaa zi 'bhii- -e -zamaa' 'ɛ zru maza klɛ, -ayile, 'kee- 'ploole Barabasi ma -o ni 'tɛ. 'Bhɛɛ- -ya kla 'bhɛɛ- -o Zesu zita zwan 'ke gbaŋbhlɛ 'le, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ kpaa -srwase' mu 'kɔɔ 'kaa -o ge -a gbaan -yrigbɛɛle do ta.

-Srwase' mu 'ɛ -o Zesu malrɔgo 'zi

(Matie 27.27-31; Zaan 19.2-3)

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu 'ɛ gele Zesu 'le -janmatii 'ɛ -yaa -gbeŋ -gbɛnɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -woo -vin -srwase' mu 'ɛ 'kpɛn 'siile.

17 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -o dunɛ- gbɔɔn 'tɛn -klɛɛn' -klɛɛn' do 'klale -a ta, 'bhɛɛ- 'ke -o lɛrɛ zuŋgbhlɛ do 'tanle, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ 'kpale -a wiiŋ- 'bhii -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa do.

18 'Bhɛ blaan, 'ke -wa 'pubɔle 'sanle 'kaa: «'E 'yia-, Zuufu mu a -bhleŋgbe!»

19 'Bhɛɛ- -o -yaa zɔn 'zi -a wiiŋ- togɔ do 'le, 'ke -woo -liile' kla a ta, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'kpɔ zɛn -a -lɛɛ 'bhii- -o -gasikpa zii' -a ma.

20 -O -yaan -a malrɔgolele bhla 'la ba, 'ke -o dunɛ- gbɔɔn 'tɛn -klɛɛn' -klɛɛn' 'ɛ gole -a ta, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'gbu a dunɛ- mu 'ɛ 'klale -a ta. 'Bhɛ blaan, 'ke -o gele- 'kɛle- 'pɛɛlii- -a gbaan zayi' -yrigbɛɛle do ta.

Zesu gbaanyrɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta

(Matie 27.32-44; Luki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

21 -O -yaa ge 'zi Zesu gbaanlɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta bhla 'la ba, 'ke -o -lɛpale 'gwlaando 'le 'ke 'bhɛ -o da 'zi gba la. Sirɛni mi do -le -yaa 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- -o -yaa 'bhɛ sii Simɔ. Alɛzandri 'pegee Rufusi dɛ -le -yaa 'bhɛ 'le. 'Bhɛ 'kanle- -bɛŋlawoa -o 'kan zi

'ɛ 'lii, 'ke -srwase' mu 'ɛ -wa pele- 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ Zesu gbaan -yrigbɛɛle 'kwe 'ɛ 'si kpaŋma.

22 'Bhɛɛ- 'ke -o gele- Zesu 'le yrɛ do ɓnɔɔ, -o -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ sii Gɔligota, 'bhɛ 'yile- dɔɔ ‹mɛɛ ŋgblo bhɛlɛ' yrɛ.›

23 -O bhɔle 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ 'tɛ, -o -yaa -laanɛ' 'la sii miri, -o 'bhɛ 'yizaala -drɔɔ 'tɔnle- ba, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ 'nale- -yi- daan Zesu ni, 'bhɛɛ- -ya -baŋgwa 'bhɛ 'mile- ma.

24 -O Zesu -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -o 'tete dɔle- -yaa' dunɛ- mu 'ɛ ta, 'kooko- -o 'kpɛn do do dɔ -o 'kɛla 'le -o 'bhɛ dɔ.

25 -O -yaan -a gbaanlele zr- wanzi -yretɛbhɛ gwlɛn -wlɛn 'waati 'ɛ ba (nɛvɛɛ 'waati 'ɛ ba).

26 -O Zesu ɓdia win 'la ma -yrigbɛɛle 'ɛ ta, -o 'bhɛ yɔɔndia- -yripeenɛ do ta, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ -gbaanna -a ŋgblo 'ɛ trala -yri 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'sɛwɛwole -yaa 'tɛ -gee' 'kaa:

«Zuufu mu a Bhleŋgbe».

27 -O mɛɛ dɛ mi plɛ -gbaanna -yrigbɛɛle -bhɛɛke' ta -a gbɛ plɛ 'ɛ ta: -A do -yaa -a gbɛ -yiɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ -vindo' mi 'ɛ 'yaa- -a gbɛ -koo ta.

28 ['Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -jan 'la yɔɔndɛle -yaa -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ -jan 'ɛ 'lɛswaɓ, 'bhɛ -jan 'ɛ 'yaa- dɔɔ: *«-O 'yee- -kpaa -za 'yɔɔ- klɛ mu ba.»*]

29 'Bhɛ blaan, mɛɛ 'la zan mu 'yaa- 'kan zii' 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'bhɛ mu -yaa Zesu -zwanwo' zii' 'ke -woo ŋgblo 'ɛ bɔ -sɔ 'kaa: «-Ɔɔn 'ɔɔn-! 'Bhi 'laa 'pelɛ- 'kaa 'e sɔ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wile, 'bhɛɛ- 'ya dɔ gbɛ drɛɛwo -yrekpaa' yaga -la ɛɛ?

30 'E 'gbu 'si 'ɛ go 'ɛ -za 'yi, 'ke 'yee 'gbu go -yrigbɛɛle 'ɛ ta doo!»

31 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ 'yaa- Zesu malrɔgo 'zi 'ke -wa pe 'eke- ni -sɔ 'kaa: «-E mɛɛ -bhɛɛke' mu -gwa -za 'yi, 'duŋ- yaa sɔ -a 'gbu gole- -za yi!

32 Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi, Izraɛli mu a -bhleŋgbe, zina- -zɔn -yrigbɛɛle 'ɛ ta! 'Ke 'o 'bhɛ ɓya, 'o nu 'o 'kpalɛ- -a -yi 'tɛ.» 'Bhɛɛ- 'ezin-, mɛɛ plɛ 'la gbaanle -yaa' -a gbɛ -yrɛ plɛ 'ɛ ta, 'mu 'yaa- -a -zwanwo' zii'.

Zesu gayrɛ

(Matie 27.45-56; Luki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

33 'Kee- san -yrekpaa' ma, 'kee- ge 'tɛnlɛ- yromazi -yretɛbhɛ yanyan 'ɛ 'le (trwazɛɛ 'waati 'ɛ ba), -gblo ɓkpaa 'trɛ 'ɛ 'kpɛn ta.

34 'Bhɛɛ- yromazi -yretɛbhɛ yanyan 'ɛ 'bhɔle- 'te, 'ke Zesu -gbekanle 'eglɔɔle 'ke -ya pe dɔɔ: «*Eloi, Eloi, lama sabatani!*» 'Bhɛ 'yile- 'kaa: «'An -Waanbhaa', 'an -Waanbhaa', -mɛle ɓkla 'ye 'ŋ do -kplɛnnɛ' ɓtwa ɓnɔɔ ɛɛ?»

35 Mɛɛ 'la zan mu dulale -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'mu 'a -gbekan- wli 'ɛ 'male-, 'ke 'mu 'a 'pele dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo,

-yoo Eli 'sii zii' 'kaa 'bhɛ 'nu 'bhɔ 'a ba!»
36 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o do blasanle, 'kee- -gblaŋluu' -fɔlu' -fɔlu' do 'sile, 'bhɛ 'yaa- 'bhii- -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu 'fɛ -gblaŋluu' do gbɛɛn-. -E 'bhɛ ◻wlaa -drɔɔ 'tɔnle- do ba, 'kee- 'bhɛ 'yrele togɔ do yin 'lii, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ dɔle- Zesu ta 'kaa 'bhɛ 'bhɛ mi, 'ke -ya pele- 'kaa: «'Kɔɔ- dula- doo, -dɔke' -kɔɔ' nu Eli 'yelɛ- 'ke 'bhɛ -o -a zina- 'zi -yrigbɛɛle 'ɛ ta oo!»
37 'Duŋ- Zesu -gbekaan 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -a nii- 'ɛ gole- -a -yi.
38 'Bhɛ 'waati do 'ɛ ba, sɔgbɛ -gbɛnɛ 'la 'yaa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'kpee 'ɛ 'yiciɛn- plɛ, 'ke 'bhɛ 'peedɛle plɛ 'kee- san laanima 'bhɛɛ- 'kee- nu 'tɛnlɛ- 'traa.
39 Romɛ mu a -srwase' mu -kuŋlii 'la 'lɛklale -yaa Zesu ba -yrɛ ta, 'bhɛ 'a gagbɛya 'ɛ 'yele-, 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'kaa: «Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'yaa- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'gbu 'ɛ 'le kpataakpa!»
40 Le mu 'ke mu dulale -yaa 'ezin- 'egbɔɔnle, 'ke -o Zesu taglin-. Mari 'la 'yaa- da Magidala -wa 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee Mari 'la 'yaa- Zaki 'fiɛntrɔnnɛ mi 'pegee Zose nɛɛ 'le, 'bhɛɛ- Salome, 'mu -yaa 'woo- le mu 'ɛ ba.
41 'Woo- le mu 'la bhe, 'wola- dɔle -yaa Zesu zi, -e -yaa 'waati 'la ba Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'ke -o bhɔ -a ba. 'Ezin- le 'srɛ 'bhɛɛke mu -yaa 'yee- 'yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ ye, 'mu 'yaa- mɛɛ 'la zan mu 'la ◻nwa -a zi Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta, 'mu 'ke 'le.

Zesu binyrɛ
(Matie 27.57-61; Luki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

42 Yromazi ◻bhwa gban. 'Bhɛ yi 'ɛ 'yaa- Zuufu mu a -yitrɛ' yi 'ɛ 'lɛmagaan yi 'le.
43 -Ayile, yromazi -fitrii' 'kpa bhla 'ɛ ba, 'ke Arimate mi Zozɛfu 'nule. Mɔkpɛn' 'yaa- -gasikpa 'yee- Zozɛfu 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -e -yaa 'ezin- Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ gblaan mu -lɛdo' 'ɛ ba. 'Yee- 'gbu 'yri 'yaa- Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ 'bhɛ bhla 'ɛ ta. 'Bhɛla- -yile, -ya zru dɔle- 'eglɔɔle, 'kee- gele- Zesu gbaa 'ɛ 'yrɛwolɛ Pilati ma, 'kaa -e gele- 'bhɛ binlɛ.
44 Zesu galawoa -gun blaale-, 'bhɛ 'yee- Pilati 'kpeelɛnia -a ma. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- mɛɛ winbɔle -srwase' mu -kuŋlii 'ɛ 'siiyrɛ- ◻nɔɔ. 'Bhɛ 'nule-, 'kee- 'bhɛ -lrɔkpale dɔɔ: «Zesu gale 'ɛ ◻nɔɔ ◻mwa gban ɛɛ?»
45 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' -kuŋlii 'ɛ -ya -lɛkunle 'a ni dɔɔ -a gale 'ɛ ◻nɔɔ ◻mwa gban. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -ya pele- Arimate mi Zozɛfu ni 'kaa 'bhɛ ge Zesu gbaa 'ɛ 'si.
46 'Yee- Zozɛfu 'gbu sɔ 'pu do ◻lwa. -E yanle Zesu gbaa 'ɛ golele -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'kee- 'bhɛ sɔ 'ɛ 'kpale Zesu gbaa 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- -e bu -gluu 'la 'kwleela- 'elwale gban -sɔ vlɛ 'ɛ 'yi, 'kee- gele- Zesu gbaa 'ɛ 'kpaalɛ- 'bhɛ 'yi. -E yanle -a 'kpaalele 'bhɛ 'yi, 'kee- vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ do -bhlile',

'bhɛɛ- 'kee- bu 'ɛ 'liitanle 'bhɛ 'le.
47 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, Mari 'la 'yaa- da Magidala -wa la, 'bhɛ 'pegee Zose nɛɛ Mari, 'mu 'yaa- Zesu gbaa 'kpayrɛ- 'ɛ -glin 'zi.

16

Zesu bweyrɛ gale ba
(Matie 28.1-8; Luki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

1 -Yitrɛ' yi 'ɛ 'kanle- blaan, Mari 'la 'yaa- da Magidala -wa 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee Zaki 'pegee Salome nɛɛ Mari, -o gbaa ma 'sro -yrɔn -gblɛn 'nrale- 'ke mu ɓlwa, 'kooko- -o ge Zesu gbaa 'ɛ masrolɛ 'mu 'le.
2 'Kaŋgɔplɛ 'ɛ ma zrwan 'tutu 'ɛ zi, -yretɛbhɛ -wlɛn bhla 'ɛ ba, 'ke -o gele- bu 'ɛ taglinyrɛɓnɔɔ.
3 -O ge bhla 'ɛ zi, -o -yaa pe 'zi 'eke- ni dɔɔ: «-Dele nu vlɛ -kpuŋ 'ɛ 'bhlilɛ- -kɔɔ' ni, 'bhɛɛ- -ya go bu -gluu 'ɛ 'lii ɛɛ?»
4 -O bhɔle Zesu bu 'ɛ -din, -wa taglinle, 'ke -o vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ 'ɛ 'bhlile- yele- -a 'lii 'ɛ -gɔma'.
5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o gele-wlalɛ bu -gluu 'ɛ zi, 'ke -o -zwannɛ do yaale yele- -o gbɛ -yiɛ' ta, dunɛ- 'pu 'peŋpeŋ gbɔɔn do -yaa 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'klale -o 'gbu ta -gblaan -gbɛnɛ 'ɛ 'kɔɔ.
6 'Duŋ- 'bhɛ pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa -gblaanlɛ, -o Nazarɛti mi Zesu 'la -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'ka -o 'bhɛɛ- -glin zii' ɛɛ? -E -bwela gale ba, yaa -o -li -gɛ, -ka 'ka 'yrɛkpa -a gbaa 'kpaayrɛ- 'ɛ ɓnɔɔ -gɛ doo.
7 'Duŋ-, 'ka mu ge a pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'pegee Piɛri ni 'kaa -e 'kan zii' 'ka 'lɛɛ -sɔ Galile. 'Ka nu a yelɛ 'bhɛɛ- ɓnɔɔ 'bhii- -a 'gbu 'a ɓpia 'ka ni gɔnɛ- 'la -gbɛɛn bhe.»
8 'Woo- le mu 'ɛ 'pwele- 'tɛ bu -gluu 'ɛ zi, 'ke -o blasanle, -amasrɔyi -gblaan -gbɛnɛ 'ɛ 'kɔɔ srɛn ɓwlaa -o -yi, 'bhɛɛ- -o -yaa bɛɛn 'zi. 'Duŋ- waa 'bhɛ 'pele mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni -gblaan 'ɛ 'kɔɔ.

Zesu 'pwɛla- Mari 'la 'yaa- da Magidala -wa 'ɛ ta 'bhɛ ba
(Matie 28.9-10; Zaan 20.11-18)

9 [Zesu bwele blaan gale ba, 'kaŋgɔplɛ 'ɛ ma zrwan 'tutu 'ɛ zi, -e -pwɛla 'elwale 'pe Mari 'la 'yaa- da Magidala -wa 'ɛ ta 'bhɛɛ- ba. 'Yee- Zesu lii 'yɔɔ- 'srwaplɛ- -gwa 'bhɛɛ- zi 'elwale -sɔ.
10 'Bhɛ le 'ɛ -ja 'bhɛ -jan 'ɛ 'yigɔɔnlɛ mɛɛ 'la zan mu -yaa Zesu zi 'mu ni; -e ɓbhwa 'mu ta 'ke mu ta -o suŋ, 'bhɛɛ- 'mu 'yaa- wisi' zii'.
11 'Duŋ- -wa malawoa 'kaa Zesu -bwela gale, 'bhɛɛ- -ya -yrɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'yee- Mari 'gbu 'a ɓya kpataakpa, waa -o 'kpalɛ- -a -yi.

Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ plɛ ba
(Luki 24.13-35)

12 'Bhɛ blaanta, Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ plɛ ba 'pwɛgbɛya -glɔɔn 'bhɛɛke do 'yi 'mu ge bhla 'ɛ zi -bɔn 'yi -wa do ta.

13 'Bhɛ mɛɛ plɛ 'ɛ ɲnwa 'bhɛ -jan 'ɛ 'yigɔɔnlɛ 'ezin- -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ ni, 'duŋ-waa -o 'kpalɛ- 'mu 'wojan- 'ɛ 'yi 'ezin- -titi.

Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ -vin vu ta do 'ɛ ba
(Matie 28.16-20; Luki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Klɛza 1.6-8)

14 'Bhɛ blaan 'tɛ, 'ke Zesu 'pwɛle- -yaa' -klaŋlanɛ vu ta do 'ɛ ba, -waa' pɛbhle bhla 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- 'kee- -lale' -o ta -waa' 'kpalekleya 'ɛ 'pegee -o zru dɔgbɛya -glɔɔ 'ɛ ma. -Amasrɔyi, mɛɛ 'la zan mu 'a 'yrɛmale 'ɛ ɲya -a bwele blaan gale ba, waa -o 'kpalɛ- 'mu 'wojan- 'ɛ 'yi.

15 'Bhɛ 'kpɛn blaan 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Ka ge 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn-ɲnɔɔ, 'ke 'ka ge -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolele mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni.

16 'Ke mɛɛ 'la zan 'e ɲkpaa -a -yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ zan -dwa -a -la 'ke -wa wiiŋfɛ -yi ba, 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'laa 'e 'kpalɛ- -a -yi, -Waanbhaa' a -kpan 'ɛ nu baalɛ 'bhɛ zan ta.

17 'Mi nu 'sɔle- maza mu 'la klɛlɛ mɛɛ 'la zan mu nu -o 'kpalɛ- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi 'mu gbɛ zi 'mu -le -gɛ: 'Mi 'gbu 'tɔ 'ɛ 'yi, -o nu 'zina mu -gɓinlɛ' mɛɛ mu zi, 'bhɛɛ- -o nu wli drɛɛ mu 'pele.

18 'Ke -o mlɛ mu ɲkwan -o 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -o mɛɛ dɛ -yi 'ke ɲmia, -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'laa nu klɛlɛ -o ni. -O nu -o gbɛ mu 'kpaalɛ- gadɛ mu ta 'bhɛɛ- 'mu nu -bheelɛ'.»

Zesu geyrɛ -a Dɛ -Waanbhaa' ba
(Luki 24.50-53; Klɛza 1.9-11)

19 Mɛɛzan Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele -o ni, 'ke -Waanbhaa' -a faŋgan- 'ɛ 'bhɛ 'a 'sile laanima, 'kee-gele- laflɛ' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e -ja yaalɛ -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ɲnɔɔ.

20 -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -ja 'tɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ-yrɛkpɛn- ɲnɔɔ. Mɛɛzan Zesu 'yaa- bhɔ 'zi 'mu ba, 'kee-'sɔle- maza mu klɛ -sɔ -o gbɛ zi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-bhe, -e -yaa zrɔn 'bhii- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'wojan- mu 'ɛ -woo 'ke wlan 'le.]

LUKI -JAN 'NRALE- 'LA YƆƆNDIA- ZESU KRISI BA ZAYI'

Luki a -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'ɛ ŋgblo

-Dele -yaa 'ke Luki 'le ɛɛ? -E -yaa 'ke -drɔɔdrɔɔ' mi 'le (Kolɔsi 4.14). -E □bhwa Zesu 'winbɔwo mi Pɔlu ba (2 Timote 4.11; Filemɔ 24). 'Yele- -ja Pɔlu madɔlɛ Rɔmu -wa 'ɛ ta. Luki -le -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'pegee Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ Klɛza 'sɛwɛ 'ɛ yɔɔndia-. -E 'woo- 'sɛwɛ plɛ 'lɛɛ- yɔɔndia-, 'bhɛɛ- -yoo □kpaa grɔnama a mɛɛ gblaan do ni. -O -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ sii Teofili, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ ‹-Waanbhaa' bhɛgwlɛn›. 'Yee- Luki 'gbu 'laa Zesu 'yelɛ- -lido' -a -yrɛbhɛ' plɛ 'ɛ 'le, 'duŋ- -e -za 'yilrɔkpaa mɛɛ -bebe ma Zesu ba zayi', 'bhɛɛ- -e yaa -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lrele- 'lɛɛ- □dia.

-Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, Luki -o Zesu zrɔn 'zi -kɔɔ' ni 'bhii- 'trɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'Bhee Mi. -E Zesu -zrɔnna 'ezin- 'bhii- 'bhɛ 'yaa 'ke Bhaaplɛŋ Gbe 'le, 'kooko- -e Zesu a bhaaplɛŋ dɔgbɛya -zeze 'gbu 'ɛ pwɛ -a -yi, 'bhɛ 'pegee 'kee- 'bhɛ klɛle 'ɛ -Waanbhaa' 'le 'bhɛ -za 'ɛ pwɛ a -yi 'ezin-. 'Bhɛla- -zayile, -e -yaa' 'sɛwɛ 'ɛ zisaan- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'yale 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee Zesu dayrɛ 'ɛ ma: 'ke -ya san -kɔɔ' bhaaplɛŋ mu 'kpɛn -gbɔɔ Adamu ma, 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- Zesu yapɛ plɛ 'ɛ ma: Mari 'pegee Zozɛfu. Luki a 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, -ya -zrɔnna -kɔɔ' ni 'ezin- 'bhii- mɛɛ -yrɛnkla' Zesu ma, 'bhɛɛ- -ya 'ŋgamiwo bhaaplɛŋ mu ma. -Ya □pia Zesu ma Mɛɛzan, 'kooko- bhaaplɛŋ -yrɛnkla' -a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -e 'bhɛ 'pwɛ -a -yi. Gadɛ mu oo, -yrɛn ma mɛɛ mu oo, -kwanii' mu oo, 'kɔɔfleŋzan mu oo, pɛzan mu oo, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn, 'mu 'kpɛn 'yrɛn 'yaa- kla Zesu ma. 'Yee- Luki -gɔɔn -bebe 'la □bwa 'bhɛ win -le bhe. -E -gɔɔn -bebe □bwa 'ke 'bhɛ kan -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ -vin yaga 'ɛ 'mu wo mu 'ɛ ta. Luki -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yigɔɔnle 'ɛ zisaan- Zeruzalɛmu (Luki 1-2), 'bhɛɛ- -ya -lɛyaan 'yee- Zeruzalɛmu do 'kpɔ 'ɛ □nɔɔ 'ezin- (Luki 24).

1. -O sɔ 'yee- -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yiciɛnle -lɛ 'soo:

1. -A zisanyrɛ (Luki 1-2): Luki Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'pegee Zesu 'yaza- 'ɛ 'yigɔɔnna.

2. Zesu Krisi wiiŋfɛyrɛ Zaan 'kɔɔ -yi ba, 'bhɛɛ- -a dayrɛ, 'bhɛ 'pegee -a -yidanyrɛ -Setran' 'kɔɔ (Luki 3.1–4.13).

3. Zesu -Waanbhaa' a ye 'ɛ □woa Galile 'trɛ ta (Luki 4.14–9.50). Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, Zesu -Jan 'Nrale- 'ɛ □woa -Waanbhaa' a -Bhleŋgbeya 'ɛ ba zayi', 'bhɛɛ- -e gadɛ mu -bebe 'bheela-. -E mɛɛ vu ta do makwan- 'kaa 'mu □bhɔ zayi' -a ba -Jan 'Nrale-

'ɛ 'wolele. 'Bhɛ blaan, Luki Zesu 'nuza- 'ɛ Zeruzalɛmu 'bhɛ 'yigɔɔnna -kɔɔ' ni (Luki 9.51–19.28). Zesu mɛɛ mia yaga bhɛ vu ta plɛ (72) makwan- 'kaa 'mu ge plɛ plɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo, -o -lɛɛ -wa mu 'ɛ' ta. Zesu -gɔɔn -bebe ꞏbwa, 'bhɛɛ- -e mɛɛ -daanna -za -bebe 'le -Waanbhaa' ba zayi'. Luki a -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'ɛ 'lɛyanyrɛ 'ɛ ꞏnɔɔ, -e Zesu 'bhɔza- 'ɛ Zeruzalɛmu 'bhɛ ꞏwoa -kɔɔ' ni.

4. Zesu 'bhɔle- Zeruzalɛmu, 'ke Zuufu mu a 'gwlaan-gblaan mu 'ɛ -woo -baŋgole 'yee- Zesu 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'kpale Romɛ mu a -janmatii Pilati 'ɛ 'kɔɔ 'kaa -wa dɛ -yrigbɛɛle do ta (Luki 19.28–23.56).

5. Krisi bweza gale ba 'ɛ 'pegee 'bhɛ ye drɛɛ 'la gbɛkpaa- 'bhɛ winbɔwo mu vu ta do 'ɛ 'kɔɔ; 'bhɛ 'pegee -a geyrɛ laflɛ' 'yi 'ɛ Luki 'mu 'kpɛn ꞏwoa (Luki 24.1-53).

-JAN 'Ɛ ZISANYRƐ

Luki -yaa' 'sɛwɛ 'ɛ yɔɔndia- win 'la ma -e 'bhɛ 'yipe zii' Teofili ni

(Klɛza 1.1-3)

1 'Ŋ 'bhɛgwlɛn- gblaan Teofili, mɛɛ -bebe 'sɛwɛdɛle 'la -saan -za mu 'la ꞏkla -kɔɔ' ba -gɛ bhe, 'mu ta,

2 -o 'bhɛ -za mu 'ɛ 'yigɔɔn 'zi 'ke -wa san 'yee- Zesu a -za mu 'ɛ zisaan- mɛɛ 'la zan mu 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o ꞏkla -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'wo mu 'le bhe 'mu 'wojan- mu 'ɛ ma.

3 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi 'gbu 'woo- -za mu 'ɛ kplank-plan -yilrɔkpalawoa mɛɛ mu ma; -e ꞏswa 'mi ni 'ezin-'ke 'mi 'woo- -za mu 'ɛ -yigɔɔn' 'e ni 'sɛwɛ ta, 'bhɛɛ-'yoo- kpataakpa dɔ, 'bhi 'ŋ 'bhɛgwlɛn- gblaan Teofili, 'ke 'an san -o zisanyrɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o dɔ 'eke- zi do do.

4 'Ŋ 'bhɛ ꞏkla, 'kooko- -woo 'e -daanna -za mu 'la 'le Zesu ba zayi', 'e sɔ -o 'kpɛn wlan yrɛ dɔle-.

ZESU 'YAYRƐ-'PEGEE -A MATRUŊ BHLA ZI

-Mlɛkɛ' do -o Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'yaza- 'ɛ 'wo zii'

5 Erɔdi -yaa -bhleŋgbe 'le Zude 'klɛɛn 'ɛ yi bhla 'la ba, -o -yaa 'sraka 'lɛna mi do sii Zakari; -o -yaa 'sraka 'lɛna mu -lɛdo' 'la sii Abia -e 'yaa-'mu -la do 'le. -O -yaa -a na sii Elizabɛti, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa-'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan Aarɔn 'srɛ mu 'ɛ do 'le.

6 Zakari pegee' -a na Elizabɛti, -o mɛɛ plɛ -lɛdɔɔle -yaa -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o -yaa Mɛɛzan a 'toŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee -yaa' mɛɛ winbɔ jan mu 'ɛ 'kpɛn 'klɔsikun 'ke waa -za 'yɔɔ- ye -o zi.

7 'Duŋ- -nɛ do 'kpɔ 'laa -yaa -o 'kɔɔ, -amasrɔyi Elizabɛti 'laa -yaa sɔ -nɛ 'yale, 'bhɛɛ--o mɛɛ plɛ -krɔyawoa gban.

8 -Yrekpaa' do, 'sraka 'lɛna ye 'ɛ ꞏbhwa 'yee- Zakari a pɛ mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ta. 'Bhɛla- -yile, -e -yaa -yaa' 'sraka 'lɛna ye 'ɛ 'wo zii' -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ꞏla.

9 'Bhɛɛ- 'sraka 'lɛna mu 'ɛ -waa' 'sinii ta za mu 'ɛ

ma, -o 'yee- Zakari -la makwan- 'kaa- -e ge -lasiklɔɔ pii 'ɛ 'kpacie 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni Mɛɛzan Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la.

10 'Bhɛ -lasiklɔɔ pii 'kpacie bhla 'ɛ ba, -zamaa' 'ɛ 'kpɛn -dulale -yaa 'pɛɛlii- 'ke -woo 'seriwo.

11 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' 'ɛ do 'pwɛle 'yee- Zakari ba. 'Ke 'bhɛ -dulale ansansi 'kpacieyrɛ 'ɛ gbɛ -yiɛ' ta.

12 Zakari 'a 'yele, 'ke 'bhɛ zrubatɛdɔle, 'bhɛɛ- 'ke yiɛnkanle 'bhɛ 'kpee.

13 'Duŋ-, -mlɛkɛ' 'ɛ -ya -pia -a ni dɔɔ: «'Yaa -gblaanlɛ' Zakari, -amasrɔyi -Waanbhaa' 'yaa- 'seri mu 'ɛ 'lɛkwan-, -ayile 'e 'na Elizabɛti nu -a yalɛ 'ke -nɛ 'gwlaan- do 'le 'e ni; 'bhɛɛ- 'e nu 'bhɛ 'tɔkpalɛ Zaan.

14 'Bhɛ -nɛ 'ɛ nu klɛlɛ 'e zrukpaapɛ -gbɛnɛ 'le, 'bhɛɛ- -a yaza 'ɛ nu mɛɛ -bebe zrukpaalɛ.

15 Wlan 'ɛ ni, -e nu klɛlɛ mɛɛ gblaan do 'le Mɛɛzan -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. Yaa nu -drɔɔ 'pegee -wɛɛn -glɔɔ 'kedo- 'kpɔ 'milɛ-. -A nii- 'ɛ 'pale nu klɛlɛ 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ 'le 'ke 'bhɛ san -a ya bhla 'ɛ ma.

16 -E nu Izraɛli mɛɛ -bebe zru niinalɛ Mɛɛzan waa -Waanbhaa' 'ɛ ba.

17 -E nu 'taawolɛ -Waanbhaa' -lɛɛ Lii 'Weŋ -glɔɔya' yɛkɛ- 'la 'yaa- -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi *Eli ta 'bhɛɛ- 'le. -E nu -nɛ dɛ mu 'pegee -o -nɛ mu zru klɛlɛ do, 'bhɛɛ- -e nu mɛɛ 'la zan mu -Waanbhaa' 'kafawo 'mu zru mu 'ɛ maniinalɛ, 'bhɛɛ 'mu nu klɛlɛ -zadɔ' mu 'le 'bhii- - mɛɛ -lɛdɔɔle mu gbɛɛn-. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'e nu 'si do magaanlɛ Mɛɛzan -Waanbhaa' ni.»

18 'Bhɛ klɛle 'tɛ 'ke Zakari 'a 'pele -mlɛkɛ' 'ɛ ni dɔɔ: «'Ŋ nu -a 'yaangolɛ -mɛ pɛ -la ma 'bhii- 'e 'wojan- 'ɛ 'yiza- nu klɛlɛ ɛɛ? -Amasrɔyi 'mi 'pegee 'ŋ 'na 'ɛ 'o -krɔyawoa gban.»

19 -Mlɛkɛ' pe Zakari ni dɔɔ: «'Mi le 'ke Gabriɛli 'le, 'ŋ dulaa' -Waanbhaa' -lɛɛ 'bhɛɛ- 'an gba, 'yele- 'ŋ 'winbwa- 'kaa 'ŋ nu -jan 'nrale- 'lɛɛ- 'wo 'e ni.

20 'Duŋ- 'ŋ 'wojan- mu 'lɛɛ- -o -yi za nu klɛlɛ kpataakpa 'ke 'bhɛ 'waati 'ɛ bhwa, 'bhɛɛ- 'yaa 'e 'kpalawolɛ 'yee- 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'yi bhe, 'e nu klɛlɛ 'bhobho 'le 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -o -yizaklɛle 'ɛ ma.»

21 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -zamaa' 'ɛ -yaa Zakari 'magbɛn- 'zi 'pɛɛlii-, -o 'kpeelɛnilele, 'bhɛɛ- -o -yaa 'eke- -lrɔkpa' zii' -a -mɔza' 'ɛ 'yi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la.

22 -E 'pwɛle- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛla, yaa 'sɔlɛ- -janwole -o ni. 'Bhɛla- -yile, 'ke -wa 'yaangole dɔɔ -e pɛ do ya -yrɛ zi yele 'yi 'fɛ 'ɛ la. -E -yaa -janwo zii' -o ni 'ke -a gbɛnɛbhɛ mu -la -le; 'bhɛɛ- -e bwa 'bhobho 'le.

23 Zakari a yewo yi mu 'ɛ 'yanle- *-Waanbhaa' a Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛla, 'kee- gele- -a ba -lɛ ma.

24 'Bhɛ blaan 'waati sa 'kanle-, 'ke -a na Elizabɛti kpɛ 'sile -a ma. 'Ke 'bhɛ 'bhɛ magaanle -yrala' 'ɛ 'kɔɔ -waa 'fɛ 'ɛ la mlɛ 'soo ta. 'Bhɛ 'yaa- pe 'zi dɔɔ:
25 «Mɛɛzan -Waanbhaa', 'an -nɛ 'yaza- 'seri 'ɛ 'lɛkwan- 'tɛ. 'Bhɛɛ- -e -nɛ 'ya kle -yrala' 'ɛ -gwa 'ŋ ma mɛɛ mu pleŋ-.»

-Mlɛkɛ' do -o Zesu 'yaza- 'ɛ 'lɛɛjanwo 'zi
(Matie 1.18-23)

26 Elizabɛti kpɛ 'ɛ mlɛ 'srwado- mi ma, 'ke -Waanbhaa' -yaa -mlɛkɛ' Gabriɛli 'winbɔle Galile 'klɛɛn 'yi -wa 'nɛ do ta. -O -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Nazarɛti.
27 'Bhɛ -wa 'ɛ ta -gblanɛ do 'tɔ 'yaa- Mari. 'Bhɛ 'laa -yaa 'gwlaan- a -za 'yaango-, 'duŋ- 'gwlaan- do -dwa gban 'bhɛ zi. -O -yaa 'bhɛ 'gwlaan- 'ɛ sii Zozɛfu. 'Bhɛ -yaa 'ke -Bhleŋgbe *Davidi 'srɛ mu 'ɛ do 'le.
28 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -mlɛkɛ' 'ɛ 'wlale- 'yee- Mari ta 'fɛ 'ɛ la, 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'E 'yia- ɛɛ Mari, -Waanbhaa' -lia 'e ma! Mɛɛzan - -o 'e zi.»
29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mari zrubatɛdɔle 'papa, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a 'kpee dɔɔ: «'Bhɛ 'pubɔ- 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi -o 'nale- ɛɛ?»
30 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -mlɛkɛ' -ya pele- -a ni 'kaa: «'Yaa -gblaanlɛ' Mari, -amasrɔyi -Waanbhaa' -yaa -lileya 'ɛ -zrɔnna 'e ni.
31 'E 'trɔnbadɔ doo: 'E nu kpɛ 'silɛ-, 'bhɛɛ- 'e nu 'e 'yalɛ- 'ke -nɛ 'gwlaan- do 'le. 'E taa' 'a 'tɔkpa- Zesu.
32 -E nu klɛlɛ mɛɛ gblaan do 'le, 'bhɛɛ- -o nu -a 'siilɛ- laanima -Waanbhaa' Gbe. 'Bhɛɛ- Mɛɛzan -Waanbhaa' nu -a -taa -bhleŋgbe Davidi 'yaakpe- 'ɛ 'nalɛ- -a ni.
33 -E nu klɛlɛ -bhleŋgbe 'le Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ 'wiiŋ- yikpɛnsee ta, 'bhɛɛ- -daŋ' 'laa nu klɛlɛ -yaa' -bhleŋgbeya 'ɛ ma.»
34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mari 'a 'pele 'yee- -mlɛkɛ' 'ɛ ni dɔɔ: «'Naa 'gwlaan- -za 'yaango-, 'bhɛɛ- bhɛ sɔ klɛle 'nale -a ma ɛɛ?»
35 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -mlɛkɛ' -ya pele- -a ni dɔɔ: «Lii 'Weŋ 'ɛ nu zinalɛ 'e ta, 'bhɛɛ- laanima -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ nu 'kpalɛ- 'e ta 'bhii- pɛ do lii gbɛɛn-. -Ayile 'e nu -nɛ 'la 'yalɛ- bhe, -e nu klɛlɛ 'weŋ, 'bhɛɛ- -o nu -a 'siilɛ- *-Waanbhaa' Gbe.
36 'E 'trɔnbadɔ doo: 'e -zru Elizabɛti, 'bhɛ a le gblaanya 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'ezin-, 'bhɛ kpɛle -o 'ke -nɛ 'gwlaan- do 'le. -O -yaa 'bhɛ 'la sii -nɛ 'ya kle, 'bhɛ kpɛ 'ɛ mlɛ 'srwado- -le -gɛ.
37 -Amasrɔyi -za 'kedo- 'kpɔ 'laa -Waanbhaa' -baliwo.»
38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mari 'a 'pele dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a yewo le 'le, bhaa 'e 'wojan- 'ɛ klɛ 'ke wlan 'le.» 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' 'ɛ gole- -a -din.

Mari -ja Elizabɛti ba

39 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke Mari gele- blaale- -wa do ta. 'Bhɛ -wa 'ɛ 'yaa- Zude 'klɛɛn 'yi vlɛ gɔɔn mu 'ɛ ba -yrɛ ta.

40 -E bhɔle 'bhɛ -wa 'ɛ ta, 'kee- gele- wlalɛ Zakari ba 'fɛ 'ɛ la; 'bhɛɛ- 'kee- Elizabɛti 'pubɔle.

41 Elizabɛti Mari a 'pubɔwli 'ɛ 'male- 'ke -a -nɛ 'ɛ 'klale 'bhɛ 'gbu ta -a 'kpee. 'Bhɛɛ- 'ke 'yee- Elizabɛti zru 'ɛ 'pale 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.

42 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'eglɔɔle dɔɔ: «'E 'dumawole -o -Waanbhaa 'kɔɔ le mu ba, 'bhɛɛ- -yaa' 'duma 'ɛ nu bolɛ 'e nu -nɛ 'la 'yalɛ- 'bhɛ ta.

43 'Mi 'laa -o 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le, 'bhɛɛ- -e -kla 'nale- 'bhɛɛ- 'ŋ Zan -Waanbhaa' nɛɛ 'ɛ nwa 'mi ba ɛɛ?

44 'E 'trɔnbadɔ doo, 'mi 'yaa- 'pubɔwli 'ɛ 'male-, 'ke 'ŋ 'kpee -nɛ 'ɛ -e 'klale -a 'gbu ta -a zrukpaa' 'ɛ 'kɔɔ.

45 'Yaa- pɛ -le 'ke zrukpaa' 'le, 'bhi 'la 'bhi 'e kpaa -a -yi 'bhii- Mɛɛzan -Waanbhaa' -jan 'la woa 'e ni -e nu 'bhɛ 'yizaklɛlɛ.»

Mari -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'sro do kpa

46 Mari pe dɔɔ: «'Ŋ -Mɛɛzan Waanbhaa' 'tɔbhɔ- 'ŋ zru 'ɛ 'kpɛn 'le.

47 'Ŋ zrukpaale -o 'egbɛnɛle, 'ŋ 'Bhee mi -Waanbhaa' -srɔyi'.

48 -Amasrɔyi, -e -dwa -a -la 'ke -ya -yrɛkpa' -a -la, 'bhɛɛ- -e 'mi taglin, yaa yewo le -nɛ 'ɛ, 'mi a 'fiɛntrɔnnɛya 'ɛ 'yi.

'Bhɛla- -zayile 'kee- san -zɔn ma, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'drunyan 'yanle- ma, mɛɛ mu nu -a pelɛ 'mi ma dɔɔ 'bhi a pɛ -le 'ke zrukpaa' 'le.

49 -Amasrɔyi -Waanbhaa' -Glɔɔ, -e -za 'wlan -gbɛnɛ mu kla 'mi ni.

-A 'tɔ 'ɛ -yoo 'weŋ.

50 *Mɛɛ 'la zan mu -gasikpa -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke 'mu gblaan -a -lɛɛ,*

'bhɛ zan mu 'ɛ -yrɛn nu 'klalɛ- -a ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

51 -E 'sɔle- maza -gbɛnɛ mu kla yaa -glɔɔya' 'ɛ 'le.

Mɛɛ 'la zan mu -o 'gbu mag- baandɛ -o 'kpee, -e 'bhɛ zan mu -piilaa' 'eke- ma.

52 -E bhleŋgbe mu -gwa -waa -bhleŋgbeya 'ɛ 'yi.

'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'mu 'gbu mazinaa, -e 'bhɛ zan mu 'ɛ -lawlɛnna.

53 -E gbɔndɛ mu 'kɔɔ 'paa- 'ke pɛ 'srɛ 'le,

'bhɛɛ- -e pɛzan mu -gbian -o 'kɔɔ 'fleŋ- mu 'le.

54 -E -nwa bhɔlɛ -yaa' yewonɛ mu Izraɛli mu 'ɛ ba,

-ya -liiwli' 'la -naa dɔɔ -e nu -o -yrɛnklalɛ 'bhɛ 'la golɛ -li -a 'kpee.

55 -Ya -liiwli' -naa -kɔɔ' -gbɔɔ mu ni 'bhɛɛ- gbɛɛn-, dɔɔ -kɔɔ' -gbɔɔ *Abraamu 'pegee 'bhɛ 'srɛ mu -yrɛn nu 'klalɛ -a ma -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta.»

56 Mari -yaan -yaa' 'sro 'ɛ 'kpalele, 'kee- bole- Elizabɛti -din mlɛ yaga ta. 'Bhɛ blaan, 'kee- nule- -a ba.

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'yaza-

57 Elizabɛti 'ya bhla 'ɛ 'bhɔle-, 'ke -ya yale- 'ke -nɛ 'gwlaan- do 'le.
58 Elizabɛti yaayɔɔn' mu 'ɛ 'pegee -a dɛ -nɛ mu 'ɛ -wa malawoa dɔɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' -yaa mɛɛ -yrɛnklagbɛya 'ɛ -zrɔnna -a ni; 'bhɛla- -zayile -o 'kpɛn 'pegee 'yee- Elizabɛti zrukpaale -yaa.
59 -Nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'yale- blaan -yrekpaa' 'srwaa- mi ma, -a dɛ mu -nwa -a wlalɛ 'klɛɛn 'yi 'tɛ. 'Bhɛɛ- -o -yaa zi 'bhii- -wa 'tookpa -a dɛ Zakari ma.
60 'Duŋ- -nɛ 'ɛ nɛɛ pe dɔɔ: «'Yooye-, -kɔɔ' 'a 'tɔkpa Zaan.»
61 Mɛɛ mu 'ɛ pe Elizabɛti ni dɔɔ: «'Waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ sii 'bhɛ 'tɔ 'la bhe 'bhɛ ma 'yaa- 'fa -la mu 'ɛ ba.»
62 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa dɛ Zakari -lrɔkpale' -tɔɔmasie mu 'le dɔɔ 'bhɛ -a zi 'bhii- -wa 'sii- 'tɔ 'ɛ -dela ma 'tɛ; -amasrɔyi 'bhɛ kla 'ke 'bhobho 'le.
63 'Bhɛla- -yile, 'ke a dɛ Zakari 'a 'pele mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o 'sɛwɛ yɔɔndɛ -yripee' do na a ni. 'Bhɛɛ- 'ke -ya yɔɔndɛle 'bhɛ ta dɔɔ: «-A 'tɔ -le Zaan.»
64 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'kpɛn 'kpeelɛnile -o ma. 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke 'bhobho 'ɛ gole- 'yee- Zakari 'lɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- -janwole 'sanle 'kee- -Waanbhaa' 'tɔbhɔ-.
65 -Ayile, 'ke -gblaan 'klale -a yaayɔɔn' mu 'ɛ 'kpɛn 'yi. 'Bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -le kla 'ke Zude vlɛ gɔɔn -yi mu 'ɛ 'kpɛn 'liijan- 'le.
66 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yee- -za 'ɛ 'maa-, 'mu 'yaa- 'mu 'kpeelɛdan 'zi 'ke -woo 'eke- -lrɔkpa' dɔɔ: «-Nɛ 'lɛɛ- nu klɛlɛ 'ke mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -de 'gbu -la -le ɛɛ?» -Amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' -glɔɔya' 'ɛ 'yaa- -a ta.

Zakari -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'srokpa zii'

67 -Nɛ 'ɛ dɛ Zakari 'pale- 'la 'yaa- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le, 'kee- -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'sanle 'sro do 'yi dɔɔ:
68 «-Kɔɔ' Mɛɛzan -Waanbhaa' 'tɔbhɔ, Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ -waa' -Waanbhaa'.
-Amasrɔyi -e -nwa bhɔlɛ -yaa' mɛɛ mu 'ɛ ba 'bhɛɛ- -yoo tagbawoa.
69 -Waanbhaa' -kɔɔ 'Bhee mi -glɔɔ do -kpa -kɔɔ' ni.
'Bhɛ da -yaa' yewonɛ -bhleŋgbe Davidi 'srɛ mu 'ɛ 'mu -la ba.
70 -Waanbhaa -lɛla' janwo mu 'weŋ mu 'ɛ 'mu -yaa' -janwoa 'elwale gban -sɔ.
71 -Ya -liiwli' -kpaa -o -lii dɔɔ -e nu -kɔɔ' 'Bhee mi do 'kpalɛ-,
'bhɛ nu -kɔɔ' golɛ -kɔɔ' 'sɔɔnnii mu 'pegee -kɔɔ' vɛnsi mɛɛ 'la zan mu yin 'lii 'mu 'kɔɔ.
72 -Kɔɔ' -gbɔɔ mu -yrɛn nu 'klalɛ- -a ma, 'bhɛɛ- *-bhoolaya 'weŋ la -yoo 'yee- -Waanbhaa 'pegee 'mu 'pleŋ-,
'bhɛ -za 'laa nu golɛ -a 'kpee.
73 *‹-Amasrɔyi -Waanbhaa' 'gbu 'e 'siɛnwoa- -a -liiwli' 'ɛ ta -kɔɔ' -gbɔɔ Abraamu ni kpataakpa,›*

74 dɔɔ -e nu -kɔɔ' golɛ -kɔɔ' 'sɔɔnnii mu 'ɛ 'kɔɔ;

'bhɛɛ- -e nu a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔa' gba 'ke -gblaan 'le -kɔɔ' 'yi.

75 'Bhɛɛ- -kɔɔ' klɛ 'weŋ, 'bhɛ 'pegee 'ke -kɔɔ' 'lɛdɔɔle klɛ -a -yrɛ 'yi -kɔɔa' 'taawogbɛya 'ɛ 'yi yi 'oo yi.

76 'Bhɛ blaan 'ke Zakari -jan-wole -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ ni dɔɔ: 'Bhi 'ŋ 'nɛ, -o nu 'e 'siilɛ-laanima -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mi.

-Amasrɔyi 'e nu 'taawolɛ Mɛɛzan -Waanbhaa' -lɛɛ 'bhɛ a zibhɛ 'ɛ 'lɛmagaan zayi'.

77 'Bhɛɛ- 'e nu a zrɔnlɛ -yaa' mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ 'yee-Mɛɛzan -Waanbhaa' -le -o go -za yi 'kee-waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'sroma- yan.

78 -Amasrɔyi -kɔɔa' -Waanbhaa' 'ɛ -e mɛɛ -yrɛnkla', 'bhɛɛ- -yoo 'ewlanle. -E nu -kɔɔ' takanlɛ 'weŋ 'bhii--yretɛ' 'bhigbɛya -a -wlɛn bhla zi.

79 -E nu -bhilɛ' mɛɛ 'la zan mu -o -gblo 'pegee ga lii 'ɛ zi 'mu ta, *‹'bhɛɛ--e nu -kɔɔ' 'lɛdɔɔlɛ yil-abla ma zi 'ɛ ta.›»*

80 -Nɛ 'ɛ 'bhɛ 'yaa- gbaandɛ 'zi, 'bhɛɛ- -a nii- 'ɛ 'yaa-ge zi dɔlele -a ta 'eglɔɔle. -E ɓwa -kpe mu 'ɛ ta, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a 'pwɛ yi ma Izraɛli mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma kpataakpa.

2

Zesu 'yayrɛ-
(Matie 1.18-25)

1 'Waati do bhɔle, 'ke *Romɛ mu a -Bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa Gitɛn 'a 'pele dɔɔ Romɛ mu a -bhleŋgbe 'klɛɛn 'ɛ zɛn yrɛ 'oo yrɛ 'la ɓnɔɔ, -o 'bhɛ ɓnɔɔ mu 'ɛ 'kpɛn 'tɔ 'sɛwɛdɛ 'bhɛɛ- -o 'mu nɔɔ.

2 'Bhɛ -le ɓkla Romɛ mu 'ɛ -waa' -bhleŋgbe 'klɛɛn 'ɛ 'yi mɛɛ mu 'tɔ dɛle 'pegee -o -nɔɔle' ɓlwa mi 'ɛ 'le. -E -kla 'ke Kirinusi -o 'ke -janmatii 'le Siri 'klɛɛn 'ɛ ta.

3 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɔkpɛn' 'yaa- ge 'zi 'mu 'tɔ 'sɛwɛdɛlɛ do do 'mu 'gbu 'ya -wa la.

4 -Ayile, 'ke Zozɛfu dale-Nazarɛti -wa 'ɛ ta Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'kee- nule--a -taa -bhleŋgbe Davidi 'ya -wa 'ɛ ta. -O -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Bɛtelɛmu, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

5 'Yee- 'pegee -a bhɛle Mari, -o ɓnwa -o 'tɔ 'sɛwɛdɛlɛ 'bhɛɛ- -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke Mari kpɛle -o.

6 -O -yaa Bɛtelɛmu 'waati 'la ba, 'ke -a zina- bhla 'ɛ 'bhɔle.

7 'Bhɛɛ- 'ke -ya yale- 'ke -nɛ 'gwlaan- do 'le, 'bhɛ -le -yaa 'ke -a -nɛ ɓlwa mi 'ɛ 'le. 'Yee- Mari sɔ mu ɓkpaa -a -nɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ya -yilaa' dri mu a pɛbhle -koonɛ do 'yi. -Amasrɔyi waa yilayrɛ -srɔɔwolɛ 'cie mu yi 'fɛ 'ɛ ɓla.

-Mlɛkɛ' do -pwɛla -bhlaa gooba mu 'ke mu ba.

8 -Bhlaa gooba mu 'ke mu -yaa 'yee- 'klɛɛn do 'kpɔ 'ɛ

'yi Bɛtelɛmu -wa 'ɛ -din; 'bhɛ mu -yaa yi gba mu 'ɛ ta 'ke -woo -yrɛkpa' -waa' -bhlaa mu 'ɛ ba.
9 'Bhɛ yi do 'kpɔ 'ɛ -bi 'ɛ zi, 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ do 'pwɛle -o ba. 'Bhɛɛ- 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'bhile 'ɛ zɛnle- -o zi. 'Bhɛɛ- 'ke -gblaan -gbɛnɛ do 'klale -o -yi.
10 'Duŋ-, -mlɛkɛ' 'ɛ pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa -gblaanlɛ', 'ŋ 'yoo- zan -jan 'nrale- do -la wolɛ 'ka ni, 'bhɛ nu Izraɛli mu 'ɛ 'kpɛn zrukpaalɛ.
11 'Ka 'Bhee Mi 'ɛ ꞉yaa 'ka ni -zɔn -bi 'lɛɛ- zi, -bhleŋgbe Davidi a -wa 'ɛ ta. 'Yele- 'ke *Krisi 'le, 'bhɛɛ- 'yele- 'ke Mɛɛzan 'ɛ 'le.
12 'Ka nu 'sɔlɛ- -a dɔle- -tɔɔmasie 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ma: 'Ka nu -nɛ 'yiɛntɛnnɛ do yelɛ sɔ mu 'le 'a ma dri mu a pɛbhle -koonɛ' do 'yi.»
13 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ꞉nɔɔ bhe, 'ke -mlɛkɛ' 'saa do dale- laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o nule- 'kpalɛ- -a -lwa mi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke -o -Waanbhaa' 'tɔbhɔle 'sanle 'ke -wa pe dɔɔ:
14 «-Ka laanima -Waanbhaa' 'ɛ 'tɔbhɔ,
bhaa 'trɛ ta mu 'la -za sɔ a ni, -e yilabla 'na 'mu ni!»

-Bhlaa gooba mu 'ɛ -o ge 'zi Bɛtelɛmu

15 -Mlɛkɛ' mu 'ɛ -o gole blaan 'woo- -bhlaa gooba mu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- -o gele blaan laflɛ' 'yi, 'ke 'woo- -bhlaa gooba mu 'ɛ -wa pele- 'eke- 'ni dɔɔ: «-Kɔɔ' ge Bɛtelɛmu, -za 'la ꞉kla -a ꞉nɔɔ -kɔɔ' ge 'bhɛ ꞉nɔɔ -glin doo, 'bhɛɛ- Mɛɛzan -za 'la 'zrɔnna- -kɔɔ' ni -kɔɔ' ge 'bhɛ -glin.»
16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o gele- blaale- Bɛtelɛmu, 'bhɛɛ- 'ke -o Mari 'pegee Zozɛfu 'yele, 'bhɛ 'pegee -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'yilale yele- dri mu a pɛbhle -koonɛ do 'yi.
17 -O -nɛ 'ɛ 'yele-, -mlɛkɛ' mu 'ɛ -jan 'la ꞉woa -o ni 'yee- -nɛ 'ɛ ba zayi', 'ke -o 'bhɛ 'kpɛn 'yigɔɔnle.
18 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -bhlaa gooba mu 'ɛ 'wojan- 'ɛ ꞉maa, 'mu 'kpɛn 'kpeelɛnia 'mu ma.
19 'Bhɛɛ- 'duŋ- Mari -yaa 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'kpa zii' -a 'kpee 'ke -ya 'kpeelɛdan 'mu ma.
20 'Bhɛ blaan, 'ke -bhlaa gooba mu 'ɛ -o gele- -o ba -wa la. -O ge bhla 'ɛ zi, -o -yaa -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'sro mu 'kpa zii' -o pɛ 'la ma jan -maa, 'bhɛ 'pegee -o pɛ la ꞉ya 'mu 'kpɛn -zayi'. -Amasrɔyi -mlɛkɛ' 'ɛ -jan yɛkɛ- 'la ꞉woa -o ni, -o 'bhɛɛ- wlata za ꞉ya.

Zesu 'nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'tɔkpa yrɛ

21 -Nɛ 'ɛ 'yaale- blaan -yrekpaa' 'srwaa- mi ma, 'ke -wa wlale- 'klɛɛn 'yi; 'ke -wa 'tɔkpale *Zesu. -Amasrɔyi -mlɛkɛ' do 'ɛ 'bhɛɛ- 'tɔ 'ɛ ꞉kpaa -a ma -a kpɛ 'sile- -lɛɛ.

-O -ja Zesu zrɔnlɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ꞉la

22 Mari klɛ gbɛ drɛɛ 'weŋ -Waanbhaa' gba zayi' 'bhɛ 'bhɔle, 'ke Zozɛfu 'pegee 'yee- Mari gele- -nɛ 'ɛ 'le

Zeruzalɛmu -Waanbhaa Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'kooko- -wa gbɛkpa Mɛɛzan -Waanbhaa' 'kɔɔ.

23 -O 'bhɛ kla 'bhii- -a pele -o Mɛɛzan -Waanbhaa' a 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: *«-Nɛ 'gwlaan- lwa 'tɔle- 'gwlaan- lwa, -a 'kpa 'edaŋma Mɛɛzan -Waanbhaa' pɛ 'le, 'bhɛɛ- -e klɛ 'weŋ.»*

24 'Bhɛɛ- 'ezin-, Mɛɛzan -Waanbhaa' a 'toŋ 'ɛ -e 'sraka 'la goza woa -ka 'bhɛ go -Waanbhaa' ni. *«'Bhɛ 'sraka sɔ klɛle- 'ke kpro gwlɛn do 'pegee -a da do 'le, 'ke yaa klɛlɛ 'bhɛ 'le, -e klɛ -bhooladɔ maannɛ- bhlonɛ- plɛ 'le.»*

25 'Bhɛ 'yi 'tɛ, mɛɛ do -yaa Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta, -o -yaa 'bhɛ sii Simeɔn. -E -yaa 'ke mɛɛ wlan 'le, 'bhɛɛ- -e -yaa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ. -Waanbhaa' 'a 'liiwli- -naa mɛɛ -Bhee mi 'la 'naza- ta Izraɛli mu 'ɛ ni, 'yee- Simeɔn yri -yaa 'bhɛ 'nuza- 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- *Lii 'Weŋ 'yaa- -a ta.

26 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yee- Simeɔn 'kpeelɛkaan 'elwale gban -sɔ dɔɔ 'sani- -yaa' 'trɛ ta yanle pleŋ-, -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa mɛɛ -Bhee mi 'la 'naza- ta, -e nu 'bhɛ 'yelɛ-.

27 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'bhɛ 'yee- Simeɔn 'lɛdɔɔla -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la. 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba 'ezin-, Zesu 'yapɛ- mu 'ɛ -nwa Moizi a 'Toŋ 'ɛ -ya -pia -o -za 'la klɛ 'bhɛɛ- klɛlɛ -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'le 'yee- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la.

28 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke Simeɔn -nɛ 'ɛ 'kunle -a -kɔɔ 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle dɔɔ:

29 «Mɛɛzan -Waanbhaa', -a 'to 'ke 'yaa- yewonɛ 'ɛ -yaa' pɛ 'trɛ ta yan yi 'ɛ bhɔ -a ma 'edɔɔle; -amasrɔyi 'yee- 'liiwli- 'la naa 'o ni 'bhɛ 'klawlan 'le -zɔn.

30 -Amasrɔyi 'mi 'yaa- Mɛɛ -Bhee Mi 'ɛ ya 'ŋ 'yrɛbhɛ- 'le -zɔn kpataakpa.

31 'E Mɛɛ -Bhee Mi 'la 'lɛbɛŋgwa 'drunyan 'yi 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma.

32 'Yele- 'tɛbhile 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'yele- nu 'trɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ bakanlɛ, 'bhɛɛ- -woo' 'e dɔ. 'Bhɛɛ- -e nu 'tɔbhɔleya nalɛ 'yaa- Izraɛli mu 'ɛ ni 'ezin-.»

Simeɔn -o -Waanbhaa' -lɛlajanwo 'zi

33 Simeɔn 'yaa- -jan mu 'la 'kpɛn 'wo zii' Zesu ba zayi' 'bhɛ 'yee- Zesu dɛ 'pegee -a nɛɛ 'kpeelɛnia.

34 'Bhɛ blaan 'ke Simeɔn -o mɛɛ plɛ 'dumawole, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- Zesu nɛɛ Mari ni dɔɔ: «'E 'yrɛkpa doo! -Nɛ 'lɛɛ- nu klɛlɛ mɛɛ -bebe baapɛ 'le, 'bhɛɛ- -e nu klɛlɛ mɛɛ -bebe 'lawlɛnpɛ 'le Izraɛli 'klɛɛn 'lɛɛ- 'yi -gɛ. -E nu klɛlɛ -Waanbhaa' a mɛɛ 'kpeelɛkan pɛ 'le. 'Duŋ- mɛɛ -bebe nu -janwolɛ -a ma.

35 -E nu mɛɛ -bebe 'kpeejan- mu tapwɛlɛ. 'Bhɛɛ- 'bhi Mari, 'e zru 'ɛ nu -lalɛ' 'papa 'dimi do 'kɔɔ 'bhii- -wa pwan 'ke -dibhɛ' do 'le.»

Ani -o -Waanbhaa' -lɛlajanwo 'zi

36 -O -yaa -Waanbhaa' *-lɛla' janwo le do sii Ani, 'bhɛɛ- -a dɛ 'tɔ -le -yaa Fanuɛli, Azɛɛ 'srɛ mu 'ɛ do. Loonɛ' gwegwe -le -yaa 'kɛle-. -E -yaa -a -gbaakɔɔ' 'le, -amasrɔyi -a yaale blaan gwlɛnna lɛɛ 'srwaplɛ- ta, 'bhɛɛ- -a -nɔɔ kla siɛle'.

37 -A 'san 'bhɛ gale ma, yaa gwlɛn -bhɛɛke' 'silɛ- 'ezin-. -A lɛɛ -yaa lɛɛ mia yiziɛ bhɛ yiziɛ. Yaa -yaa -a go *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -e -yaa -Waanbhaa' gba -yrekpaa' 'pegee -bi zi; 'suŋwlale 'pegee 'seriwolele.

38 'Yee- Ani nwa bhɔlɛ Zozɛfu 'pegee Mari 'bhɛɛ Zesu 'nɛ 'yiɛntɛnnɛ ta, 'mu 'yaa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la 'waati do 'kpɔ 'la ba, 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle. 'Bhɛɛ- -e Zesu -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'bhɛ a -janwoa mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yri 'yaa- -a ta 'bhii- -Waanbhaa' nu Zeruzalɛmu-wa 'ɛ ta mu 'ɛ tagbawolɛ 'mu ni.

Zesu 'yapɛ- mu 'ɛ 'niinayrɛ Nazarɛti

39 Zozɛfu 'pegee Mari 'yanle- Mɛɛzan -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ ta za mu 'ɛ 'kpɛn klɛlele 'waati 'la ba, 'ke -o niinale -o -zanta' Zesu -nɛ 'yiɛntɛnnɛ 'ɛ 'le -o ba -wa la Nazarɛti Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

40 -Nɛ 'ɛ 'yaa- gbaandɛ 'zi, 'bhɛɛ- faŋgan- -yaa -a ta. -E -yaa klɛ 'zi -zadɔ' mi 'le, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -yaa 'bhɛ a wlanya 'ɛ zrɔn 'zi -a ni.

Zesu -ja wlalɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la -a lɛɛ vu ta plɛ mi ma

41 Lɛɛ 'o lɛɛ, Zesu 'yapɛ- mu 'ɛ -yaa ge Zeruzalɛmu Paki 'fɛti 'ɛ ta.

42 Zesu lɛɛ vu ta plɛ mi 'ɛ ma, 'ke -a dɛ 'pegee -a nɛɛ gele- 'yee- Paki 'fɛti 'ɛ ta 'bhii- -o -yaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -o 'sinii ta za 'ɛ ma.

43 'Fɛti 'ɛ 'yanle-, 'ke 'yee- Zesu dɛ 'pegee -a nɛɛ nuledɔlɛ -o ba -wa la Nazarɛti 'taa 'ɛ ta. 'Duŋ- Zesu bolawoa -o blaan' Zeruzalɛmu, -o za 'laa dɔlɛ 'bhɛ 'yi.

44 'Woo- mu 'kpee ma, Zesu bwa -o 'pegee mɛɛ 'la zan mu -nwa 'eke- zi Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta 'mu -la zi. -O yanle -yrekpaa' do ta 'taawolele bhla 'la ba, waa yelawolɛ, 'ke -o dɔle- -a ziglinle ma -o -bhoo mu 'pegee -o dɔ mu 'ɛ ba.

45 'Duŋ- waa -a yelawolɛ yrɛ 'kedo- 'kpɔ nɔɔ bhe, 'ke -o niinale -o -zanta Zeruzalɛmu -a ziglinyrɛ nɔɔ-.

46 -Wa ziglinna -yrekpaa' yaga ta, 'bhɛɛ- -a -yrekpaa' yaga mi 'ɛ ma, 'ke -o gele- -a yaale yelɛ *'Toŋ daan mu 'ɛ 'pleŋ- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la. -E -yaa -a 'trɔnkpa zii' 'mu 'wojan- mu 'ɛ la, 'bhɛɛ -e -yaa -za 'yilrɔkpa zii' 'mu ba zayi'.

47 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yaa- 'mu 'trɔnkpa zii' -a ni 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ, -e 'mu 'kpɛn 'kpeelɛnia 'mu ma, yaa -jan zikpagbɛya 'ɛ ma yikan' 'le.

48 -A dɛ 'pegee -a nɛɛ 'a 'yele-, 'ke -o -liibhaale -o ma.

'Bhɛɛ- 'ke -a nɛɛ 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ŋ 'nɛ, 'e -mɛ pɛ za -la kla -o ni -gee' bhe ɛɛ? 'E 'trɔnbadɔ doo, 'e dɛ 'pegee 'mi -o 'e ziglin- 'zi 'o blina-yiɛn 'le 'o ma.»

49 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'ka -o 'ŋ ziglin- 'zi ɛɛ? 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- -a -lɛdulale -o dɔɔ 'ŋ klɛ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la ɛɛ?»

50 'Duŋ- -a yapɛ mu 'ɛ 'mu 'laa -a wojan 'ɛ 'yimalɛ.

51 'Bhɛ blaan, Zesu 'wlɛnle- 'ke -o 'pegee -a yapɛ mu 'ɛ ni-inale 'eke- zi -o ba Nazarɛti. -E -yaa 'mu wli ma. -A nɛɛ Mari -yaa 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn kpa 'bhɛ 'kpee.

52 Zesu 'yaa- gbaandɛ 'zi, bhɛɛ- a baan' 'yaa klɛ zi -zadɔ' mi 'le. 'Bhɛɛ- -a -za yaa sɔ -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu ni 'ezin-.

ZESU -O ZAN -WAANBHAA' A YE 'Ɛ ZISANLƐ

3

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -o -Waanbhaa' a -janwo' zii'

(Matie 3.1-12; Maki 1.1-8; Zaan 1.19-28)

1 -Bhleŋgbe -gbɛnɛ Tiberi -yaa' 'bhɛ a -bhleŋgbeya lɛɛ vu ta 'soo mi 'ɛ 'yi 'waati 'la ba, Pɔnsi Pilati -yaa -janmatii 'le Zude 'klɛɛn 'ɛ ta. *Erɔdi -yaa -janmatii 'le Galile 'klɛɛn 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -a nɛɛnɛ- Filipu -yaa -janmatii 'le Iture 'pegee Trakoniti 'klɛɛn mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- Lizaniasi -yaa -janmatii 'le Abilɛni 'klɛɛn 'ɛ ta.

2 Anasi 'pegee Kaifu -yaa 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan mu 'le 'bhɛ bhla 'ɛ ba. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke -Waanbhaa' -jan do wole-Zakari gbe Zaan ni -kpe 'ɛ ta.

3 -Ayile, 'ke Zaan 'wlɛnle, 'kee- gele- Zrudɛn yue 'ɛ 'lɛ zi 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi. -E -yaa pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'bhɛ 'pegee -ka 'ka zru niina- -Waanbhaa ba, 'bhɛɛ--o -ka 'ka 'wiiŋfɛ -yi ba. 'Ke 'ka 'bhɛ kla, -Waanbhaa' nu 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma 'yanlɛ-.»

4 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi Ezai Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ma jan 'la woa 'bhɛ 'lɛswa. Ezai 'a pia- 'elwale -sɔ dɔɔ:

«Mɛɛ do -o -gbekan' zii' -kpe 'ɛ ta, 'ke -ya pe dɔɔ:

-Ka Mɛɛzan -Waanbhaa' a zibhɛ 'ɛ 'lɛmagaan,

-ka -yaa' zibhɛ mu 'ɛ 'lɛdɔɔ-.

5 *-O nu -gbaŋglo mu 'kpɛn 'liitanlɛ.*

'Bhɛɛ- -o nu gɔɔn 'tɔle- gɔɔn 'mu 'kpɛn takpaalɛ.

-O nu zi 'klule- mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛdɔɔlɛ;

'bhɛɛ -o nu zibhɛ -yɔɔ' mu 'ɛ 'kpɛn 'liimagaanlɛ.

6 *'Ke 'bhɛ kla, bhaaplɛŋ 'kpɛn nu -Waanbhaa' a mɛɛ go gbɛya -za 'yi 'bhɛ 'yelɛ-.»*

7 Mɛɛ 'la zan mu -yaa zan 'esrɛle -a ba 'mu 'wiiŋfɛ -zayi' -a 'kɔɔ -yi 'ɛ ba, 'yee-Zaan -yaa pe 'zi 'mu ni dɔɔ: «-Bhlu 'plalu bhaaplɛŋ mu, 'bhɛɛ- -dawli' ma mɛɛ mu, -dele 'ka 'kpeelɛkaan dɔɔ 'ka

'blasan- -Waanbhaa' a 'kiti 'la bhwa -kɔɔ' -din bhe 'bhɛ 'lɛɛ ɛɛ?
8 -Kaa zrɔn 'ka klɛza mu 'ɛ ma 'bhii- 'ka 'ploola- -za 'yɔɔ- klɛle ma. 'Ka 'laa bolɛ -a 'pele- 'te ma 'ka 'gbu 'kpee dɔɔ: ‹'O mɔɔ -o 'ke Abraamu 'srɛ mu 'le.› 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ -Waanbhaa' sɔ kpoti mu 'lɛɛ- maniinale 'ke Abraamu 'srɛ mu 'le!
9 -O -yri 'pɔ poo 'ɛ 'lɛkpaa gban, 'bhɛɛ- -woo zan -yri diiŋ mu 'ɛ takanlɛ 'kee- san -o 'sɛnɛ mu 'ɛ ma. 'Bhɛla- -yile 'ke -yri diiŋ 'la 'bhɛ 'laa 'bhɛ bhaa -lrele' klɛ, -o nu 'bhɛ takanlɛ 'bhɛɛ- -wa blin 'tɛ 'yi.»
10 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ mu 'ɛ Zaan -lrɔkpale dɔɔ: «'O 'taawo- gɔnɛ- 'ɛ -dela gbɛɛn- 'ke 'bhɛ 'a zrɔn 'bhii- 'o 'ploola- -za 'yɔɔ- klɛle ma ɛɛ?»
11 'Bhɛɛ- 'ke Zaan 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ke dunɛ- plɛ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛ zan 'bhɛ do na -dunɛ 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ 'bhɛ ni. 'Bhɛɛ- 'ke pɛle -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ 'bhɛ zan 'bhɛ 'ke 'na pɛle 'kedo- 'kpɔ 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ 'bhɛ ni.»
12 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke 'nisrakun mu 'ke mu nule- -o wiiŋfɛ' -zayi' -yi ba Zaan 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -o Zaan 'lrɔkpale dɔɔ: «'O mɔɔ -mɛ pɛ za 'gbu -la klɛ ɛɛ?»
13 'Bhɛɛ-, Zaan 'bhɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa 'nisra 'plɛɛ 'ɛ baan' 'klalɛ- -a ba. -A 'plɛɛ -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -kaa 'to 'bhɛɛ- ta.»
14 'Bhɛ blaan, 'ke 'srwase 'ke mu Zaan 'lrɔkpale 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛɛ- 'o mɔɔ 'lɛɛ-, 'o sɔ -mɛ pɛ za 'gbu -la klɛle- ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zaan 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa -gɔli' 'kunlɛ- mɛɛ mu 'kɔɔ kpaŋma, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'lalɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ta bhla ma. -O -sra yɛkɛ- 'la na 'ka ni -ka 'ka zrukpala 'bhɛɛ- ma.»
15 Izraɛli mu 'ɛ 'kpɛn 'yri 'yaa- Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'nuza- 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o 'kpɛn 'yaa- -a pe zi -o 'kpee dɔɔ -dɔke' Zaan -le 'kɛle- -o.
16 -Ayile, 'ke Zaan 'a 'pele -o 'kpɛn ni dɔɔ: «'Mi -o 'ka 'wiiŋfɛ zii' -yi ba, 'duŋ- mɛɛ do nu nulɛ 'mi blaan, 'bhɛ -glɔɔ 'yiya- 'mi ni. Yaa sɔ dɔle- 'mi 'gbu 'kpee 'ke 'mi 'a gaan ma -sawla bhlɛ mu 'ɛ 'ploole- -yidan'. 'Bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -le nu 'ka 'wiiŋfɛlɛ *Lii 'Weŋ 'pegee 'tɛ 'le.
17 -Mlɔ pian -siɛn do -o -a 'kɔɔ, -yoo zan mɛɛ wlan mu pleŋgolɛ mɛɛ -yɔɔ' mu ma, 'bhii- -o -mlɔ bhɛ mu 'ɛ 'pegee -mlɔ -gboo mu 'ɛ bapian gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -E nu mɛɛ wlan mu 'ɛ 'kpalɛ- yrɛ -lrele' do nɔɔ- 'bhii- -o -mlɔ bhɛ mu 'kla beŋ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -e nu mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ 'krowolɛ 'bhii- -o -mlɔ -gboo mu 'ɛ blin 'tɛ 'la 'ke 'bhɛ 'laa lii -titi 'bhɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»
18 Zaan -janwoa 'ebebele mɛɛ mu 'ɛ ni gɔnɛ- 'la bhe 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'kee- zruwla -o 'kpee -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ -bebe 'wolele.
19 'Duŋ- boolazi, Zaan 'a pia -janmatii Erɔdi ni dɔɔ 'bhɛ -Waanbhaa' a 'toŋ 'ɛ 'yisiɛla 'bhɛ 'bhɛ nɛɛnɛ- 'na Erodiadi klɛlawoa 'bhɛ 'na

'le bhe 'bhɛ -zayi'; 'bhɛ 'pegee 'bhɛ klɛza -yɔɔ -bebe 'bhɛɛke mu 'ɛ -zayi'.

20 'Bhɛɛ- 'yee- Erɔdi Zaan 'kunlawoa, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ bwa -kaso 'yi bhe, 'bhɛ 'a klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ baankpaa.

Zesu 'wiiŋfɛyrɛ -yi ba
(Matie 3.13-17; Maki 1.9-11)

21 -Yrekpaa' do, mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- nu 'zi -o wiiŋfɛyrɛ nɔɔ- -yi ba Zaan 'kɔɔ. Zesu nwa 'bhɛɛ- 'yi 'tɛ -a wiiŋfɛyrɛ nɔɔ -yi ba Zaan 'kɔɔ 'ezin-. 'Bhɛ bhla 'ɛ ba 'ke waa 'yee- Zaan bɔlɛ -li -kaso 'yi. Zesu 'yaa- -a 'seriwo zii' -a 'wiiŋfɛ bhla 'ɛ ba, 'ke laflɛ' 'liigole.

22 'Bhɛɛ-, 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ zinale -a ta 'bhii- -bhooladɔ maannɛ- do gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'ke -weli' do dale- laflɛ' 'yi 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «'Bhi -le 'ke 'ŋ Gbe 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhi -le 'ŋ zrukpalaa 'egbɛnɛle.»

Zesu -gbɔɔ mu
(Matie 1.1-17)

23 Zesu -yaa' ye 'ɛ 'wolezisaan- 'waati 'la ba 'ke -a lɛɛ -o lɛɛ mia do bhɛ vu. Mɔkpɛn' 'yaa- kun 'bhii- Zozɛfu gbe.

'Bhɛɛ- Eli gbe -le -yaa 'ke Zozɛfu 'le.

24 Mataati gbe -le -yaa 'ke Eli 'le,

'bhɛɛ- Levi gbe -le -yaa 'ke Mataati 'le.

Mɛliki gbe -le -yaa 'ke Levi 'le;

'bhɛɛ- Zanai gbe -le -yaa 'ke Mɛliki 'le,

Zozɛfu 'bhɛɛke do gbe -le -yaa 'ke Zanai 'le.

25 Matatiasi gbe -le -yaa 'ke 'bhɛ Zozɛfu 'ɛ 'le;

'bhɛɛ- Amɔsi gbe -le -yaa 'ke Matatiasi 'le.

Naumu gbe -le -yaa 'ke Amɔsi 'le;

'bhɛɛ- Esili gbe -le -yaa 'ke Naumu 'le. Nagayi gbe -le -yaa 'ke -Esili 'le.

26 Maati gbe -le -yaa 'ke Nagayi 'le;

'bhɛɛ- Matatiasi gbe -yaa 'ke Maati 'le.

Semeini gbe -le -yaa 'ke Matatiasi 'le;

'bhɛɛ- Yozɛsi gbe -le -yaa 'ke Semeini 'le.

Zoda gbe-le -yaa 'ke Yozɛsi 'le.

27 Zoana gbe -le -yaa 'ke Zoda 'le;

'bhɛɛ- Reza gbe -le -yaa 'ke Zoana 'le.

Zorobabɛli gbe -le -yaa 'ke Reza 'le;

'bhɛɛ- Salatiɛli gbe -le -yaa 'ke Zorobabɛli 'le.

Neri gbe -le -yaa 'ke Salatiɛli 'le.

28 Mɛliki gbe -le -yaa 'ke Neri 'le;

'bhɛɛ- Adi gbe -le -yaa 'ke Mɛliki 'le.

Kosamu gbe -le -yaa 'ke Adi 'le;

'bhɛɛ- Elimadamu gbe -le -yaa 'ke Kosamu 'le.

Eri gbe -le -yaa 'ke Elimadamu 'le.

29 Zesu 'bhɛɛke do gbe -le -yaa 'ke Eliezɛɛ 'le;

'bhɛɛ- Eliezɛɛ gbe -le -yaa 'ke 'bhɛ Zesu 'bhɛɛke do 'ɛ 'le.

Zorimu gbe -le -yaa 'ke Eliezɛɛ 'le;

'bhɛɛ- Mataati 'bhɛɛke do gbe -le -yaa 'ke Zorimu le.
Levi gbe -le -yaa 'ke 'bhɛ Mataati 'ɛ 'le.
30 Simeɔn gbe -le -yaa 'ke Levi 'le;
'bhɛɛ- Zuda gbe -le -yaa 'ke Simeɔn 'le.
Zozɛfu yaga mi 'ɛ gbe -le -yaa 'ke Zuda 'le;
'bhɛɛ- Zonamu gbe -le -yaa 'ke 'bhɛ Zozɛfu yaga mi 'ɛ 'le.
Eliakimu gbe -le -yaa 'ke Zonamu 'le.
31 Melea gbe -le -yaa 'ke Eliakimu 'le;
'bhɛɛ- Mena gbe -le -yaa 'ke Matata 'le.
Matata gbe -le -yaa 'ke Mena 'le;
'bhɛɛ- Natan gbe -le -yaa 'ke Matata 'le.
Davidi gbe -le -yaa 'ke Natan 'le.
32 Yese gbe -le -yaa 'ke Davidi 'le;
'bhɛɛ- Zobɛdi gbe -le -yaa 'ke Yese 'le.
Boazi gbe -le -yaa 'ke Zobɛdi 'le;
'bhɛɛ- Salomɔ gbe -le -yaa 'ke Boazi 'le.
Naasɔn gbe -le -yaa 'ke Salomɔ 'le.
33 Aminadabu gbe -le -yaa 'ke Naasɔn 'le;
'bhɛɛ- Adimɛ gbe -le -yaa 'ke Aminadabu 'le.
Arini gbe -le -yaa 'ke Adimɛ 'le;
'bhɛɛ- Esrɔn gbe -le -yaa 'ke Arini 'le.
Farɛsi gbe -le -yaa 'ke Siromu 'le;
'bhɛɛ- Zuda 'bhɛɛke do gbe -le -yaa 'ke Farɛsi 'le.
34 Zakɔbu gbe -le -yaa 'ke 'bhɛ Zuda 'bhɛɛke do 'ɛ 'le;
'bhɛɛ- Izaki gbe -le -yaa 'ke Zakɔbu 'le.
Abraamu gbe -le -yaa 'ke Izaki 'le;
'bhɛɛ- Tera gbe -le -yaa 'ke Abraamu 'le.
Nakɔɔ gbe -le -yaa 'ke Tera 'le.
35 Seruki gbe -le -yaa 'ke Nakɔɔ 'le;
'bhɛɛ- Ragawu gbe -le -yaa 'ke Seruki 'le.
Falɛki gbe -le -yaa 'ke Ragawu 'le;
'bhɛɛ- Ebɛri gbe -le -yaa 'ke Falɛki 'le.
Sala gbe -le -yaa 'ke Ebɛri 'le.
36 Kainamu gbe -le -yaa 'ke Sala 'le;
'bhɛɛ- Arifasadi gbe -le -yaa 'ke Kainamu 'le.
Sɛmu gbe -le -yaa 'ke Arifasadi 'le;
'bhɛɛ- Noe gbe -le -yaa 'ke Sɛmu 'le.
Lamɛki gbe -le -yaa 'ke Noe 'le.
37 Metusala gbe -le -yaa 'ke Lamɛki 'le;
'bhɛɛ- Enɔki gbe -le -yaa 'ke Metusala 'le.
Zarɛdi gbe -le -yaa 'ke Enɔki 'le;
'bhɛɛ- Maleliɛli gbe -le -yaa 'ke Zarɛdi 'le.
Kainamu gbe -le -yaa 'ke Maleliɛli 'le.
38 Enɔsi gbe -le -yaa 'ke Kainamu 'le;
'bhɛɛ- Sɛti gbe -le -yaa 'ke Enɔsi 'le.
Adamu gbe -le -yaa 'ke Sɛti 'le;
'bhɛɛ- -Waanbhaa' Adamu kla.

4

Zesu 'yidanyrɛ -Setran' 'kɔɔ
(Matie 4.1-11; Maki 1.12-13)

1 Zesu 'pale- -yaa 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ 'le -a da bhla 'ɛ zi Zrudɛn yue 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ -e 'yee- Zesu 'sile 'kee- gele- 'kɛle- -kpe 'ɛ ta.

2 -Setran' 'ɛ 'a 'yidaan- 'bhɛ -kpe 'ɛ ta -yrekpaa' mia plɛ ta. Yaa pɛbhlelɛ 'bhɛ -yrekpaa' mia plɛ 'ɛ 'kpɛn ta. 'Bhɛ yi mu 'ɛ 'kanle- blaan, 'ke gbɔn Zesu dɛle-.

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -Setran' 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ke 'yoo- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'gbu 'ɛ 'le -a pe kpoti 'la bhe -a ni dɔɔ -ya mabɔɔ 'bhɛɛ- -e klɛ 'ke pɛbhle 'le doo.»

4 Zesu 'a zikpaa□ -a ni dɔɔ: «-Waanbhaa' pe -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ *Bhaaplɛŋ a 'trɛ ta bole 'ɛ -daŋ' 'laa 'ke pɛbhlele do -kplɛn 'le.»*

5 'Bhɛ blaan, 'ke -Setran' gele- 'ke Zesu 'le laanima, 'bhɛɛ- 'kee- 'trɛ ta -bhleŋgbe 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn zrɔnle- -a ni 'waati sa ba.

6 'Bhɛɛ- -e pe Zesu ni dɔɔ: «'Ŋ nu -glɔɔya' 'lɛɛ- 'kpɛn 'pegee -bhleŋgbe 'klɛɛn mu 'lɛɛ- -o -yi -naflo mu 'ɛ 'nalɛ- 'e ni. -Woo 'kpɛn gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ, 'ke -o nale □swa 'ŋ ni mɛɛ 'la zan ni 'an na 'bhɛɛ- zan ni.

7 -Ayile 'ke 'yee 'kpɔ□zian 'ŋ □la, 'bhɛɛ- 'kee 'mi□gbaa, 'ŋ nu -o 'kpɛn 'nalɛ- 'e ni.»

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «-Waanbhaa' pe -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'ezin- dɔɔ: *‹'E 'kpɔ 'ɛ zɛn Mɛɛzan -Waanbhaa' do -kplɛn -la -lɛɛ 'bhɛɛ- 'ya gba›.»*

9 'Bhɛ blaan, 'ke -Setran' gele- Zesu 'le -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wiiŋ- Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'Ke 'yoo- wlan 'gbu 'ɛ ni *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le, 'ploo- 'e 'gbu ma 'bhɛɛ- 'e balaa' 'trɛ ma. -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

10 *‹-Waanbhaa' nu -a pelɛ -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ ni 'kaa -woo -yrɛkpa' 'e ba.›*

11 'Bhɛɛ- -a yɔɔndɛle 'ezin- dɔɔ:

‹-O nu 'e binalɛ -o 'kɔɔ, 'kooko- 'e gaan ma 'diŋ 'laa wo vlɛ ma.›»

12 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «-A pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *‹'Yaa Mɛɛzan 'yaa- -Waanbhaa' 'ɛ -yidanlɛ.›»*

13 -Setran' 'yanle- Zesu 'yi- danlele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'ke -ya 'pleŋgole -a ma, 'sani- 'ke -a -yidan' bhla -lrele' -bhɛɛke' do bhɔ -a -kɔɔ 'ezin-.

ZESU -O -WAANBHAA' A YEWO 'ZI GALILE 'KLƐƐN 'Ɛ 'YI

Zesu -yaa' ye 'ɛ 'wole- zisaan- Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi
(Matie 4.12-17; Maki 1.14-15)

14 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'ni- inale Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -A 'pale- -yaa 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' 'le. 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ

-wa 'tɔbhɔleya 'ɛ ◻zian Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ◻nɔɔ.

15 Zesu 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ daan *Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ ◻la. -Ayile mɔkpɛn' 'yaa- -a 'tɔ wlan 'ɛ zɛn 'zi yrɛkpɛn- ◻nɔɔ.

Nazarɛti mu 'ɛ -woo -baŋgwa Zesu 'yi
(Matie 13.53-58; Maki 6.1-6)

16 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele- Nazarɛti, -a 'tro -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- *-yitrɛ' yi 'ɛ ma, 'kee- gele- wlalɛ *Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ◻la, 'bhii- -e -yaa klɛ 'egwele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke -ya -wlɛnle' -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ tape zayi'.

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi Ezai a 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'kpale -a -kɔɔ. -E 'bhɛ 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'yiploole 'kee- -jan 'lɛɛ- 'bhɛ tapele dɔɔ:

18 *«Mɛɛzan -Waanbhaa' lii 'ɛ -yoo 'ŋ ta,*
-yoo 'ŋ makwan- 'kaa 'ŋ nu -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo -yrɛn ma mɛɛ mu 'ɛ ni,
-yoo 'ŋ 'winbwa- 'kaa 'ŋ 'nu -kaso 'yi mu 'plooza- pe 'mu ni,
'bhɛɛ- 'ŋ 'nu -yrɛ 'wi mu -yrɛ 'liiploo-;
'bhɛ 'pegee -o -yrɛnkpa' zii' mɛɛ 'la zan mu ta 'ŋ 'mu go -yrɛn 'yi.
19 *'Bhɛɛ- Mɛɛzan -Waanbhaa' 'ŋ 'winbwa- 'kaa 'ŋ nu mɛɛ mu 'kpeelɛkan -yaa' -za wlanya klɛle 'ɛ ma.»*

20 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ tapelele, 'kee- 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'liitanle, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ 'kpale -o daanfɛ' 'ɛ ◻la yewonɛ 'ɛ 'kɔɔ; 'bhɛɛ- 'kee-gele- yaalɛ. Zuufu mu a daanfɛ' 'ɛ ◻la mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛkpale -yaa -a ta.

21 -Ayile, 'ke -ya pele 'sanle -o ni 'kaa: «'Ka 'ka 'trɔnkpaa- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi -jan 'la ◻la bhe, 'bhɛ 'lɛswa◻ -zɔn.»

22 'Bhɛɛ- mɔkpɛn' 'yaa- Zesu a -jan 'wlan 'pe zii', 'bhɛɛ- -e -yaa mɛɛ mu -liibhaa' zii' -o ma -a -liijan' -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- -o yaa 'eke- -lrɔkpa' zii' dɔɔ: «Zozɛfu gbe 'ɛ yaa 'kɛle- ɛɛ?»

23 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Dɔke' 'ka nu -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bɔlɛ 'mi ma dɔɔ: ‹Mɛɛ -laanɛkpa mi, 'e 'gbu ma ga 'ɛ go 'pe.› 'Ka nu -a pelɛ 'ŋ ni 'ezin- dɔɔ: ‹'E -za mu 'la 'kpɛn ◻kla Kapɛnɔmu, -o -yansi' za mu klɛ 'e 'gbu 'ya -wa 'ɛ ta -gɛ doo.›»

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -e pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ waa -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi do 'kpɔ 'lɛdɔ- -a ma -a 'gbu ba -wa -la.

25 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Eli a pɛ 'waati 'ɛ ba, la laa banlɛ lɛɛ yaga 'ke mlɛ 'srwado- ta, 'bhɛ 'pegee -gu -gbɛnɛ 'la 'bhɛ -dwa, glaanle -bebe -yaa Izraɛli 'klɛɛn 'yi 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.

26 'Duŋ- -Waanbhaa' laa Eli 'winbɔlɛ 'woo- glaanle mu 'ɛ -o 'kedo- 'kpɔ ba, 'ke yaa 'e go Sidɔn 'klɛɛn 'ɛ 'yi glaanle do 'la 'yaa- Sarɛpita -wa 'ɛ ta 'bhɛɛ- ba.

27 'Bhɛɛ- 'ezin- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Elize a pɛ 'waati 'ɛ ba, -kpaandɛ' mu -bebe -yaa Izraɛli 'klɛɛn 'yi, 'duŋ- -o 'kedo- 'kpɔ ma -kpaan 'laa golɛ 'ke yaa 'e go Siri mi Naama do -kplɛn ba.»

28 Mɛɛ 'la zan mu -yaa *Zu-ufu mu daanfɛ' 'ɛ la, 'mu 'kpɛn 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male, 'ke -woo zrupliile Zesu ma.

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -woo -wlɛnle'. 'Bhɛɛ- -o Zesu 'kunle- 'ke -o gele- 'kɛle-Nazarɛti -wa 'ɛ -gɔma', 'yee-Nazarɛti -wa 'ɛ dɔle -yaa gɔɔn 'la 'bhɛ ta 'bhɛ 'wiiŋ-. -O -yaa zi 'bhii- -wa blin 'bhɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- -e balaa' 'bhɛ kpɛla- -gluu 'ɛ 'yi.

30 'Duŋ- Zesu kaan -o pleŋ- swɛŋ 'kee- jilale.

Zesu lii -yɔɔ' gbian mɛɛ do zi
(Maki 1.21-28)

31 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele-Galile 'klɛɛn 'yi -wa 'la -o -yaa 'bhɛ sii Kapɛnɔmu 'bhɛ ta. -Yitrɛ' yi 'ɛ ma, 'kee-mɛɛ mu daanle- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le.

32 -Yaa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le, 'bhɛ 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -o 'kpɛn 'kpeelɛnia -o ma. -Amasrɔyi -e -yaa -jan 'ɛ 'wo zii' 'bhii-'seŋ -o mɛɛ 'la zan ni 'bhɛ a -janwogbɛya gbɛɛn-.

33 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, lii -yɔɔ' 'yaa- 'yee- -o daanfɛ' 'ɛ la mu 'ɛ do zi. 'Bhɛ mɛɛ 'ɛ 'pɛɛnle- -saan 'eglɔole 'ke -ya pe dɔɔ:

34 «Nazarɛti mi Zesu, -mɛ za -le -kɔɔ' 'pleŋ- ɛɛ? 'E nwa 'o 'siɛyrɛ- -la nɔɔ- ɛɛ? 'Mi 'e dɔ! 'Bhi -le 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ 'ɛ 'le.»

35 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'pɛɛnle lii -yɔɔ' 'ɛ ta 'ke -ya pe dɔɔ: «'E taga, go mɛɛ 'lɛɛ- zi!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke lii -yɔɔ' 'ɛ mɛɛ 'ɛ baale' 'trɛ ma mɔkpɛn' 'yrɛ ma. 'Duŋ- yaa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ -a ni, 'bhɛɛ- -e -gwa -a zi.

36 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpeelɛnile -o ma. 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele-dɔɔ: «-Jan -glɔɔn 'ɛ -dele 'bhɛ 'le -gee' ɛɛ? 'Yee- mɛɛ 'lɛɛ- -e -janwo' lii -yɔɔ' mu ni faŋgan- ma, 'bhɛɛ- 'mu go mɛɛ mu 'ɛ zi.»

37 -Ayile, 'ke Zesu klɛza 'ɛ zɛnle- 'klɛɛn 'ɛ 'yi yrɛkpɛn-nɔɔ.

Zesu gadɛ mu -bebe -bheela
(Matie 8.14-17; Maki 1.29-34)

38 'Bhɛ blaan, Zesu 'pwɛle-Zuufu mu 'ɛ waa daanfɛ' 'ɛ la, 'kee- gele- Simɔ ba. 'Flɛ 'yi 'la ga -glɔɔ do -yaa Simɔ boole ma. -Ayile, 'ke -wa pele- Zesu ni 'kaadɔɔ- 'bhɛ 'a 'bhee-.

39 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -ya makulale Simɔ boole 'ɛ trala, 'bhɛɛ- 'kee- 'pɛɛnle 'flɛ 'yi 'la ga 'ɛ ta. 'Bhɛla--yile, 'ke ga 'ɛ gole- Simɔ boole ma. 'Kee- -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'kee- Zesu 'lɛwɛɛ kpo klɛle-.

40 'Bhɛ 'yi, -yretɛbhɛ baale blaan, 'ke -wa 'ɛ ta mu 'ɛ -o nule- -waa gadɛ mu -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'le Zesu ni. -Ya gbɛkpaa- -o 'kpɛn ma do do 'ke -o -bheele'.

41 'Bhɛ ɔnɔɔ bhe, -e 'zina ɔgbian mɛɛ -bebe zi. 'Bhɛɛ- 'zina mu 'ɛ go bhla 'ɛ zi 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ zi, -o -yaa -gbekan' 'eglɔɔle 'kaa: «'Bhi -le 'ke *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le!» 'Duŋ- Zesu 'yaa- 'pɛɛn zii' -o ta, 'bhɛɛ- yaa -yaa to 'ke -o -janwoyrɛ -srɔɔwo' -a 'kɔɔ, -amasrɔyi -o -yaa 'yaango 'bhii- -e -yaa Mɛɛ -Bhee Mi *Krisi 'ɛ 'yela- -le.

Zesu -o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi

(Maki 1.35-39)

42 Too -klinle', 'ke Zesu gole- -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'ke -a do -kplɛn gele- -bɔn 'ɛ drɛyi' yrɛ do nɔɔ-. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -zamaa' -gbɛnɛ do 'a ziglinle 'sanle. -O 'tɛnlɛ- -a ma, 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ waa nu 'ploolɛ -a ma 'kee go -o -din.

43 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ŋ gele- *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya ma -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- -wa 'bhɛɛke mu 'ɛ ta. -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'ŋ 'winbwa- 'bhɛɛ- 'kaama-.»

44 'Bhɛla- -yile, Zesu -Jan 'Nrale- 'ɛ ɔwoa Zuufu mu daanfɛ' mu 'la 'yaa- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'mu 'kpɛn ɔla.

5

Zesu -o -yaa' -klaŋlanɛ ɔlwa mu 'ɛ 'sii zii'

(Matie 4.18-22; Maki 1.16-20)

1 -Yrekpaa' do, Zesu 'yaa- Zenezarɛti -draa 'ɛ 'lɛ ma, 'bhɛɛ- -zamaa' mu 'ɛ -o -yaa 'eke- -yrɔn 'zi -a zi, 'kooko- -woo 'trɔnkpa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ɔla.

2 -Yitakoŋ plɛ dulale -yaa -yi 'ɛ 'lɛzi-, 'bhɛɛ- kaadɛ mu 'la zinaa' -o -yi 'mu 'yaa- 'mu a kaadɛ yrɔ mu 'ɛ 'yigo- 'zi.

3 Simɔ a pɛ -yaa 'woo- -yitakoŋ mu 'ɛ do 'le, Zesu -ja yaalɛ 'bhɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -e pe Simɔ ni dɔɔ 'bhɛ -yitakoŋ 'ɛ 'pleŋgo sa -yi 'ɛ 'lɛ ma. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- mɛɛ mu 'ɛ daanle 'sanle -Jan 'Nrale- 'ɛ 'le.

4 'Bhɛ blaan 'ke -ya pele- Simɔ ni dɔɔ: «-Yitakoŋ 'ɛ 'mabɛɛn- -yi 'ɛ drɛyi', 'bhɛɛ- 'bhi 'pegee 'yaa- kaadɛyɔɔn mu 'ɛ, -ka 'kaa- kaadɛ yrɔ mu 'ɛ bɔ -yi 'ɛ ba.»

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Simɔ 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'O Zan, 'o ɔbwa yrɔ bɔle ma -bi 'lɛɛ- 'kpɛn zi, 'bhɛɛ- 'waa kaa do 'kpɔ 'kunlɛ-. 'Duŋ- 'bhi 'a 'pelawoa 'mi ni 'kaa 'mi 'an yrɔ 'ɛ bɔ, 'ŋ nu a klɛlɛ 'e 'liiwli- ta.»

6 -O yrɔ mu 'ɛ bɔle, 'kee- 'mu kaa 'kunle 'ebebele 'kee- kan -a -daŋ' ta, -asiikɔɔ kaa mu 'ɛ 'yaa- zan yrɔ mu 'ɛ 'peedɛlɛ.

7 -Ayile, 'ke Simɔ 'pegee -yaa' kaadɛyɔɔn mu 'ɛ -o kaadɛ mu -bhɛɛke' mu 'la 'yaa- -yitakoŋ -vindo' 'ɛ 'yi 'mu 'siile, 'kaa 'mu 'nu 'bhɔ -o ba. 'Bhɛ mu nule 'tɛ 'ke -o 'koŋ plɛ 'ɛ 'pale 'ke kaa 'le -asiikɔɔ -yitakoŋ plɛ 'ɛ 'yaa- zan wlalɛ -yi 'ɛ ɔla kaa gbiŋ 'ɛ 'kɔɔ.

8 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Simɔ Piɛri 'yrɛkpale 'bhɛ ma, 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- Zesu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «Mɛɛzan,

'e 'pleŋgo 'ŋ ma, -amasrɔyi 'ŋ 'yoo- 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi 'le.»
9 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -gblaan ɖklaa 'yee- Simɔ 'pegee -a zi mu 'ɛ 'kpɛn 'yi, -o kaa -bebe 'la ɖkwan 'bhɛ -zayi'.
10 'Bhɛɛ- 'kee- kpa -yaa' kaadɛyɔɔn mu Zebede gbe plɛ 'ɛ 'mu ta, Zaki 'pegee Zaan, -gblaan ɖklaa 'mu 'yi 'ezin-. -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele Simɔ ni dɔɔ: «'Yaa -gblaanlɛ', 'kee- san -zɔn ma, 'e nu mɛɛ -bebe 'srɔɔwolɛ -Waanbhaa' ni 'bhii- 'e kaa mu kun 'ebebele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»
11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o -waa' -yitakoŋ mu 'ɛ 'pwɛle -yi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke -woo dulale 'trɛ ma. 'Bhɛ blaan, 'ke -woo 'kpɛn 'tole -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- dɔlɛ Zesu zi.

Zesu -kpaandɛ' mi do -bheela
(Matie 8.1-4; Maki 1.40-45)

12 Zesu 'bhɔle- -wa do ta, 'ke -kpaandɛ' mi do nule- -a ba. -Kpaandɛ' mi 'ɛ 'yrɛkpale Zesu ma, 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- Zesu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'kee- -sromabɔle 'bhɛ ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'kee- ɖswa 'e ni, 'ŋ ma -kpaan 'ɛ go.»
13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'e gbɛ 'trole -a ba, 'ke 'ya gbɛkpale -a ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'e 'bhee-, 'e ma -kpaan 'ɛ -gwa!» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɖnɔɔ bhe, 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ ma -kpaan 'ɛ gole-.
14 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Yaa 'e 'bheeza- 'ɛ 'pelɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni. 'Duŋ- ge 'e 'gbu mazrɔn 'sraka 'lɛna mi 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- *Moizi -kpaandɛ' mu -bheeza' 'sraka 'la -dwa 'bhɛ 'sraka 'ɛ go, 'kooko-mɔkpɛn' 'a 'yaango- 'bhii- 'e ma -kpaan 'ɛ -gwa.»
15 'Bhɛ ɖnɔɔ bhe, Zesu 'tɔbhɔleya 'ɛ baan' ɖklaa ba yrɛkpɛn- ɖnɔɔ, -asiikɔɔ mɛɛ -bebe 'yaa- zan -o 'trɔnkpalɛ -a ni. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'ke mu -yaa zan 'mu ma ga mu 'ɛ goza 'yi.
16 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'yee- Zesu 'yaa- 'pleŋgo- -zamaa' 'ɛ ma 'waati 'ke ba. 'Bhɛɛ- -a do -kplɛn 'yaa- ge -bɔn 'ɛ drɛyi' -a 'seriwolɛ.

Zesu -flugba do -bheela
(Matie 9.1-8; Maki 2.1-12)

17 -Yrekpaa' do, Zesu 'yaa-mɛɛ 'ɛ mu daan 'zi. Farizi mu 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ 'yaale- -yaa -a -din. -O -daa Galile 'pegee Zude 'klɛɛn mu 'ɛ -yi -wa mu 'ɛ 'kpɛn ta, 'bhɛ 'pegee Zeruzalɛmu. Mɛɛzan -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'la 'yaa- Zesu ta, 'bhɛla- -yile -e -yaa gadɛ mu 'ɛ -bhee 'zi.
18 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke mɛɛ 'ke mu nule- -flugba do 'le 'bhɛ 'yilapɛ 'ɛ ta. -O -yaa wlayrɛ -glin 'zi -zamaa' mu 'ɛ 'pleŋ-, 'kooko- -o sɔ gele- 'yee- -flugba 'ɛ 'kpaalɛ- Zesu ɖla.
19 'Duŋ- waa wlayrɛ -srɔɔwolɛ mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ. -Ayile, 'ke -o 'sanle 'kɛle-fɛ 'la Zesu 'yaa- 'bhɛ ɖla 'bhɛ 'wiiŋ-. 'Bhɛɛ- 'ke -woo wlayrɛ do klɛle- 'bhɛ 'wiiŋ-. 'Bhɛ blaan 'ke -o -flugba 'ɛ 'kanle 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɖnɔɔ bhlɛ do ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa zinale

-o 'pegee -a yilapɛ 'ɛ 'le 'fɛ 'ɛ 'kpee Zesu la.
20 Zesu 'a 'yele- 'bhii--woo -kpaa 'bhɛ 'yi, 'ke -ya pele- -flugba 'ɛ ni dɔɔ: «'Ŋ 'bhɛgwlɛn-, 'ŋ 'yaa- -za 'yɔɔ-mu 'ɛ 'sroma- -yaan.»
21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu mu 'ɛ -wa pele 'sanle -o 'kpee dɔɔ: «-Dele mɛɛ 'lɛɛ- 'le, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' 'tɔsiɛ zii' -gee' ɛɛ? -De 'gbu -le sɔ mɛɛ mu a -za mu 'ɛ -sroma 'yanle 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' do -kplɛn ba ɛɛ?»
22 Zesu -o 'kpeejan- mu 'ɛ dɔle 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'ka 'kpeejan- mu -o 'bhɛ gbɛɛn- -gee' ɛɛ?»
23 'Bhɛɛ- 'woo- -za plɛ 'lɛɛ--o -de 'gbu -la pele -o 'edile ɛɛ? 'Ke 'an pia -flugba ni dɔɔ: «'Ŋ 'yaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'sroma- yaan, taa- 'ke 'an pia -a ni -ya wlɛn 'bhɛɛ- -e 'taawo ɛɛ?
24 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii-'kaa 'yaango- dɔɔ 'bhii- -a 'seŋ -o Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ni 'trɛ ta -gɛ 'kee- mɛɛ mu a -za 'yɔɔ- mu ma -sroma yan.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele--flugba 'ɛ ni dɔɔ: «'Mi pe 'e ni dɔɔ 'e 'wlɛn-, 'e 'yilapɛ 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- ge 'e ba -lɛ ma.»
25 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -flugba 'ɛ -ya -wlɛnle' mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya yilapɛ 'ɛ 'sile, 'kee- gele- -a ba -lɛ ma -Waanbhaa' 'tɔbhɔlele.
26 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpeelɛnile -o ma. -Ayile, 'ke -gblaan 'klale -o -yi, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ: «'Waa 'bhɛ 'yansi 'sɔle- maza mu klɛyrɛ yelɛ -lido'.»

Zesu -o Levi 'sii zii'
(Matie 9.9-13; Maki 2.13-17)

27 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'nisrakun mi do yaale yele- 'bhɛ a yewo 'fɛ 'ɛ la. -O -yaa 'bhɛ sii Levi. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Nu dɔ 'ŋ zi!»
28 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke Levi 'e 'wlɛnle, 'kee-'ploole -yaa' ye 'ɛ ma; 'bhɛɛ-'kee- gele- dɔlɛ Zesu zi.
29 'Bhɛ blaan, 'ke Levi Zesu 'lɛwɛɛ pɛ -koo -gbɛnɛ do klɛle- -a ba -lɛ ma. 'Bhɛɛ-'kee- 'nisrakun mu -bebe 'pegee mɛɛ -bhɛɛke' mu 'siile 'yee- pɛle 'ɛ ma.
30 -Ayile, 'ke *Farizi mu 'ɛ 'pegee *'Toŋ daan mu 'ɛ -o -janwole -o -lɛla' Zesu ma, 'bhɛɛ- 'ke -o yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka mu 'pegee 'nisrakun mu, 'bhɛɛ- mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ 'ka -o pɛle 'zi 'eke- zi ɛɛ?»
31 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «Mɛɛ 'klɛnyawole mu maza laa dɔ -laanɛkpa mi ma 'ke yaa 'e go gadɛ mu ba.
32 'Naa 'nule- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'siiyrɛ- nɔɔ 'kaa -o nu -Waanbhaa' ba, 'duŋ- 'mi nwa -za 'yɔɔ- klɛ mu -la 'siilɛ-, 'kooko- 'ke -zadɔwɛɛ dwa -o ma waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi, -o ploo waa -za 'yɔɔ-mu 'ɛ ma.»

Zesu 'pegee 'suŋwlaza
(Matie 9.14-17; Maki 2.18-22)

33 Mɛɛ 'ke mu pe Zesu ni 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ 'mu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'mu 'suŋwla-, 'bhɛɛ- 'mu 'e 'seriwo 'ebebele, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'bhi a pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'mu bole -o pɛbhlele 'pegee -yi 'bhile- 'te -la ma.»

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ke -o mɛɛ mu -siila le do dɔyrɛ ɔnɔɔ, 'ka 'kpee ma -o sɔ 'suŋwlale 'ke -woo -o bhɛgwlɛn le -nɔɔ 'ɛ -din 'waati 'la ba ɛɛ?

35 'Duŋ- 'ke le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ -gwa -o -din 'waati 'la ba, -o nu 'sɔlɛ- 'suŋwlale 'tɛ.»

36 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu -gɔɔn do bɔle- -o ni 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ do 'kpɔ laa sɔ sɔpee' 'nɛ do 'kanle -yaa' dunɛ- drɛɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -e yaa -dunɛ gwe 'ɛ 'yisra- 'bhɛ 'le. 'Kee- 'bhɛ kla, -e nu dunɛ- drɛɛ 'ɛ 'peedɛlɛ, 'bhɛɛ- sɔpee' drɛɛ 'ɛ yaa gaa dunɛ- gwe 'ɛ ta.

37 'Bhɛɛ- 'ezin-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -wɛɛn drɛɛ kla wi 'flɛ 'floko gwe mu 'yi. 'Kee- 'bhɛ kla, -wɛɛn drɛɛ 'ɛ 'plii bhla 'ɛ zi, -e nu wi 'flɛ 'floko gwe mu 'ɛ 'peedɛlɛ, 'bhɛɛ- -e klalaa' 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'woo- 'floko mu 'ɛ -o 'gbu klɛ 'siɛ pɛ 'le 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe.

38 'Duŋ- -o sɔ -wɛɛn drɛɛ 'klale 'floko drɛɛ mu -la -yi.

39 'Ezin-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa dɔ -wɛɛn drɛɛ mile -la 'kee- -yaan -wɛɛn gwe mile 'le gban. -Amasrɔyi mɔkpɛn' 'a pe dɔɔ: ‹-Wɛɛn gwe -lrele' -yiya' -wɛɛn drɛɛ ni.›»

6

Zesu 'pegee -yitrɛ' yi ba za (Matie 12.1-8; Maki 2.23-28)

1 -Yitrɛ' yi do ma, Zesu 'pegee -yaa' *-klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- 'kan zii' ble gba do 'yi. 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ dɔle- ble (ble 'ɛ -yoo 'bhii- -mlɔ gbɛɛn) pɛbhɛ mu 'ɛ 'srɔnle- ma -o -vlɔ mu 'ɛ ma. -O -yaa 'bhɛ pɛbhɛ mu 'ɛ -glɔɔ 'zi -o 'kɔɔ, 'ke -woo kloo mu 'ɛ go -a bhɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo bhle.

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Farizi mu 'ke mu 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛla ma waa -za 'la 'bhɛ klɛ -yitrɛ' yi ma, 'ka mu -o 'bhɛɛ- klɛ 'zi ɛɛ?»

3 Zesu pe Farizi mu 'ɛ ni dɔɔ: «Gbɔn -bhleŋgbe *Davidi 'gbu 'pegee -a zi mu 'ɛ dia -yrekpaa' do, 'bhɛɛ- -o -za 'la 'bhɛ kla 'ka 'laa 'bhɛ tapelɛ -lido' ɛɛ?

4 'Ŋ bhe, -e -wlaa -Waanbhaa' Gba 'Fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -o 'sraka -gwa -Waanbhaa' ni 'bluu mu 'la 'le, -e 'mu sia. 'Bhɛɛ- -yoo bhla, 'bhɛɛ- -yoo 'ke naa -a zi mu 'ɛ ni. 'Duŋ- -kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, yaa dɔ mɛɛ -bhɛɛke' do kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ 'bhɛ 'bluu mu 'ɛ bhle, 'ke yaa 'e go *'sraka 'lɛna mu do -kplɛn -la ba.»

5 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «*Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'ke -ya pia -o -za 'oo -za 'la klɛ -yitrɛ' yi 'ɛ ma, -o 'bhɛɛ- -klɔsikun.»

Mɛɛ gbɛ 'kwlanle- do -bheeyrɛ' Zesu 'kɔɔ

(Matie 12.9-14; Maki 3.1-6)

6 -Yitrɛ' yi -bhɛɛke' do ma, 'ke Zesu gele- wlalɛ *Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ la. 'Bhɛɛ- 'kee- mɛɛ mu daanle 'sanle -Jan 'Nrale- 'ɛ 'le. 'Duŋ- mɛɛ gbɛ -yiɛ' 'kwlanle- do -yaa mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ- 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la.

7 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -o -yaa zi 'bhii- -o -la yrɛ -srɔɔwo' Zesu ta, 'ke 'bhɛ 'yee- mɛɛ 'ɛ 'bheela- -yitrɛ' yi 'ɛ ma. 'Bhɛla- -zɛɛle, -o -yaa -a 'klɔsikun zii' -a klɛza mu 'ɛ ma.

8 'Duŋ- Zesu -o 'kpeejan- mu 'ɛ dɔle, 'ke -ya pele- mɛɛ gbɛ 'kwlanle- 'ɛ ni dɔɔ: «'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- nu dula- mɔkpɛn' 'yrɛ la -gɛ doo!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ -ya -wlɛnle' 'bhɛɛ- 'kee- nule- dulalɛ -o 'kpɛn 'yrɛ la.

9 'Bhɛɛ- 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «-Kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, mɛɛ sɔ -za 'wlan klɛle- taa- -e sɔ -za 'yɔɔ- klɛle- -yitrɛ' yi 'ɛ ma ɛɛ? 'Bhɛɛ- mɛɛ sɔ mɛɛ -bheele' -yitrɛ' yi 'ɛ ma, taa- mɛɛ sɔ mɛɛ dɛle- 'yee- yi 'ɛ ma ɛɛ?»

10 Zesu 'e 'yrɛkpaa- -o ta frii, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- mɛɛ gbɛ 'kwlanle- 'ɛ ni dɔɔ: «'E gbɛ 'ɛ 'yisrɔn!» -Ya gbɛ 'ɛ 'yrɔnle- 'ke 'bhɛ 'lɛdɔɔle.

11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -woo zrupliile. 'Bhɛɛ- -o -yaa nu 'sɔlɛ- -za -glɔɔn 'la klɛle- -a ni, -woo 'eke- -lrɔkpale -saan 'bhɛ 'yi.

Zesu -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ makun' zii'

(Matie 10.1-4; Maki 3.13-19)

12 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke Zesu gele- -a 'seriwoyrɛ nɔɔ- gɔɔn do 'wiiŋ-. 'Bhɛɛ- -e bwa -a 'seriwole ma -Waanbhaa' ni -bi 'ɛ 'kpɛn zi.

13 Too -klinle', 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'siile, 'ke -ya vu ta plɛ makunle -o ba, 'bhɛɛ- 'kee- 'mu klɛle- -yaa' *winbɔwo mu 'le.

14 'Woo- mɛɛ vu ta plɛ 'ɛ 'wo -le -gɛ: Simɔ 'la -e 'bhɛ 'tɔkpaa- Piɛri, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- Andre, Zaki 'pegee Zaan, 'bhɛɛ- Filipu 'pegee Batremi.

15 Matie 'pegee Toma, 'bhɛɛ- Alife gbe Zaki 'pegee Simɔ 'la -o -yaa 'bhɛ sii Zelɔti, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ mɛɛ 'la zan -yaa 'bhɛ a 'klɛɛn 'ɛ -vavadɛ 'egbɛnɛle.

16 'Bhɛɛ- Zaki gbe Zudi, 'bhɛ 'pegee Zuda Isikariɔti, mɛɛ 'la zan -dawli' kpaa Zesu gbɛ ta, 'bhɛɛ- -ya -lɛnaa -a -sɔɔnnii' mu 'ɛ ni.

Zesu -o mɛɛ mu daan 'zi -Jan 'Nrale- 'ɛ 'le 'kee- gadɛ mu bhee

(Matie 4.23-25)

17 Zesu 'pegee -yaa' *-klaŋlanɛ mu -o -gwa gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- -o -nwa dulalɛ gɔɔn 'ɛ kpɛla-. -Yaa' -klaŋlanɛ -vin 'srɛ mu 'ɛ 'pegee -zamaa' 'saa do -yaa -o zi 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'nɔɔ-. 'Woo- mɛɛ 'srɛ mu -o dayrɛ 'ɛ yaa 'ebebele: -o 'ke mu -daa Zude 'klɛɛn 'yi, -a 'ke -daa Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -a 'ke mu

-daa wɛyi- 'lɛ ma -wa mu 'ɛ ta, Tiri 'pegee Sidɔn.
18 -O 'kpɛn ɲnwa -o 'trɔnkpalɛ Zesu 'wojan- mu 'ɛ ɲla, 'bhɛ 'pegee -o 'ke mu ɲnwa 'mu ma ga mu go zayi'. 'Bhɛɛ- 'zina mu 'yaa- mɛɛ 'la zan mu zi, -e 'zina mu 'ɛ ɲgbian 'bhɛ zan mu 'ɛ zi.
19 'Sɔleya ma faŋgan- do -yaa da 'zi Zesu 'flɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke gadɛ mi 'oo gadɛ mi 'la ɲyaa yan -a ma, 'bhɛ ɲyaa bhee. 'Bhɛla- -yile, -zamaa' 'ɛ 'kpɛn ɲyaa zi 'bhii- -o yan -a ma -o -bhee zayi'.

-Za 'wlan 'pegee -klɔlɔɔ' (Matie 5.1-12)

20 Zesu 'e 'yrɛkpale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ:
«'Ka mu 'la 'ka -o 'ke 'kɔɔfleŋzan mu 'le, 'kaa- pɛ -yinra'!
-Amasrɔyi 'kaa pɛ -le 'ke *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'le.
21 Gbɔn -o 'ka mu 'la dɛ 'zi -zɔn, 'kaa- pɛ -yinra'!
-Amasrɔyi 'ka nu pɛle -bebe 'srɔɔwolɛ 'kee- pa 'ka ta.
'Bhɛɛ- 'ka mu 'la 'ka -o wisi' zii' -zɔn, 'kaa- pɛ -yinra'! -Amasrɔyi 'ka nu 'sɔnsilɛ.»
22 «Mɛɛ mu -o 'ka mu 'la mafinyanwo zii', 'bhɛɛ- -woo -baŋgo' zii' 'ka 'yi, 'ke -o 'ka -zwanwo', 'bhɛɛ- -o 'ka 'tɔsiɛ zii' 'mi Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'tɔ 'ɛ -zayi', 'kaa- pɛ -yinra'!
23 'Ke -o 'bhɛ ɲkla 'ka ni bhla 'la ba, -ka 'ka zrukpala 'egbɛnɛle 'kee- kan -a -daŋ' ta. -Amasrɔyi, -trɔn -gbɛnɛ do -o 'ka 'magbɛn- 'zi laflɛ' yi. -O -taa mu -yrɛnkpaa -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ ta 'elwale -sɔ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
24 'Duŋ- 'ka mu -naflo zan mu, 'ka ta -yrɛn!
-Amasrɔyi 'ka mu 'kaa- pɛ -za 'wlan 'ɛ 'srɔɔwoa-gban -gɛ.
25 'Ka mu 'la kpɛdɔle -o -zɔn, 'ka ta -yrɛn!
-Amasrɔyi gbɔn nu 'ka dɛlɛ! 'Ka mu 'la 'ka -o 'sɔnsi zii' -zɔn, 'ka ta -yrɛn!
-Amasrɔyi ga nu 'kpalɛ- 'ka ta, 'bhɛɛ- 'ka wisi.
26 «'Ka ta -yrɛn! 'Ke mɔkpɛn' 'ka ma jan -lrele' ɲwoa. -Amasrɔyi -o -taa mu -yaa klɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'elwaleta bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ ni.»

Zesu pe dɔɔ -kɔɔ 'sɔɔnnii mu -za 'sɔ -kɔɔ' ni (Matie 5.38-48; 7.12)

27 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ka mu 'la 'ka 'kpɛn -o 'ka 'trɔnkpa zii' 'mi ni -gɛ bhe, 'mi pe 'ka mu ni dɔɔ 'ka 'sɔɔnnii mu -za 'sɔ 'ka ni. -Ka -za 'wlan klɛ 'ka vɛnsi mɛɛ 'la zan mu yin 'lii 'mu ni.
28 'Ke mɛɛ 'la zan mu 'ka 'daŋganwoa -ka 'dumawo 'bhɛ zan mu 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛnkpa' zii' 'ka ta, -ka 'ka 'seriwo 'mu a -za ma.
29 'Ke mɛɛ do 'e 'trɔn do -dwa, 'e 'trɔn gbɛ do 'ɛ 'bhɛ dɔ -a ni 'bhɛɛ- -ya zɔn. 'Ke mɛɛ do 'yaa- dunɛ- tralapɛ 'ɛ ɲsia, -a 'to 'bhɛɛ- -e 'yaa-dunɛ- 'ɛ 'gbu 'si 'ezin-.
30 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan pɛ do -yrɛwoa 'e ma, 'yaa 'e -gbɛdɔlɛ 'bhɛ 'nale- ma -a ni. 'Bhɛɛ- 'ke -o pɛ do ɲsia 'e

'kɔɔ, 'yaa 'bhɛ pɛ 'ɛ -zapelɛ 'bhɛ zan ma.
31 'Kaa- zi 'bhii- mɛɛ mu -za yɛkɛ- 'la klɛ 'ka mu ni 'ka mu 'bhɛɛ- yɛkɛ- za klɛ 'bhɛ zan mu 'ɛ ni.
32 'Ke 'ka -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni, 'ke 'bhɛ zan mu 'te -la -za sɔ 'ka ni, 'bhɛ -trɔn -o 'ka ma -mɛla -le ɛɛ? 'Ali- *-za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni, 'mu -la -za sɔ -o ni
33 'Bhɛɛ- 'ke 'ka -za 'wlan klɛ mɛɛ 'la zan mu do -kplɛn -za 'wlan klɛ 'ka ni 'te, 'bhɛ 'trɔn -o 'ka ma -mɛla -le ɛɛ? 'Ali- -za 'yɔɔ- klɛ mu 'a klɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
34 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ke 'kaa 'yaango- 'bhii- mɛɛ 'la zan mu nu 'sɔlɛ- 'kaa- ca 'ɛ gba-wole 'ka ca kpa 'bhɛ zan mu -la ma, 'bhɛ ma -trɔn -o 'ka ma -mɛla -le ɛɛ? 'Ali- -za 'yɔɔ- klɛ mu ca kpa mɛɛ 'la zan mu sɔ -waa' ca 'ɛ gbawole 'mu -la ma.
35 'Duŋ- 'ka mu, 'ka 'sɔɔnnii mu -za 'sɔ 'ka ni. 'Bhɛɛ- -ka -za 'wlan klɛ -o ni. -Ka ca 'kpa mɛɛ mu ma, 'bhɛɛ- 'ka zru laa bolɛ a ni. 'Ka nu -trɔn -gbɛnɛ do -srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- 'ka nu klɛlɛ laanima -Waanbhaa' -nɛ mu 'le. -Amasrɔyi -yoo 'ewlanle mɛɛ kloo 'pegee mɛɛ yiɛnle mu ma.
36 Mɛɛ -yrɛnkla' 'ka ma, 'bhii- mɛɛ -yrɛnkla' 'ka Dɛ -Waanbhaa' ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»

'Eke- 'tɔ 'yɔɔ- 'pelɛ- laa lele (Matie 7.1-5)

37 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ka 'laa 'eke- 'tɔpelɛ, 'kooko- waa 'ka mu 'tɔpe 'ezin-. 'Ka 'laa 'lalɛ- 'eke- ta, 'kooko- waa nu -lalɛ' 'ka mu ta 'ezin-. -Ka 'eke- a -sroma 'yan, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' nu 'kaa -sroma 'yanlɛ-.
38 -Ka 'ka -vin mu gba pɛ ba, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' nu 'ka mu gbalɛ pɛ ba 'ezin-. 'Ka pɛ yɛkɛ- 'la naa mɛɛ mu ni, -Waanbhaa' nu 'bhɛɛ- yɛkɛ- pɛ 'ɛ 'nalɛ- 'ka ni. -Yoo 'bhii- 'kee- mɛɛ gba pɛ ba 'ebebele, 'e 'bhɛ pɛ 'ɛ kla pɛdanpɛ do 'yi, 'bhɛɛ- 'e 'bhɛ pa. 'Bhɛɛ- 'ya tagbaan 'fɔ 'kee- ge 'tɛnlɛ- 'yee- pɛdanpɛ 'ɛ 'pale- ma, 'bhɛɛ- 'yee- pɛ 'ɛ 'ke klalaa'. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi bhe, 'kaa- pɛ nagbɛya 'ɛ mɛɛ mu ni, -Waanbhaa' nu 'bhɛɛ- wlata pɛ nalɛ 'ka mu ni 'ezin-.»
39 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -gɔɔn do bɔle- -o ni 'ezin-dɔɔ: «-Yrɛ wi mi do laa sɔ -a -vindo' mi -yrɛ wi mi do -lɛdɔɔle, 'kebhlaale -o mɛɛ plɛ nu baalɛ -gluu do 'yi.
40 -Laklu 'nɛ do -yi 'laa ya -a daan mi 'ɛ ni. 'Duŋ- 'ke -laklu 'nɛ 'la 'bhɛ 'sɛwɛ -daanna 'elrele, -e nu klɛlɛ 'bhii- -a daan mi 'ɛ gbɛɛn-.
41 -Mɛle kla -gaa 'klenɛ do 'la -yoo 'e nɛɛnɛ- 'ɛ -yrɛ ba, 'e 'bhɛɛ- ye, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'yaa-sɔ 'e 'gbu 'yrɛ ba -yrikpu' 'ɛ 'yele ɛɛ?
42 'E sɔ a pele- 'nale- 'e nɛɛnɛ- 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ nɛɛnɛ-, dula- doo, 'mi 'e 'yrɛ ba -gaa 'klelenɛ go.› 'Duŋ- 'bhɛ 'waati 'ɛ ba 'ke -yrikpu' do -o 'bhi 'gbu -yrɛ 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'yaa 'bhɛ ye ɛɛ? Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mi, 'e 'gbu 'yrɛ ba -yrikpu' 'ɛ go 'elwale

'pe, 'bhɛɛ- 'kee- yrɛ ma ɔ̃ya 'waati 'la ba, 'e nu 'sɔlɛ- 'e nɛɛnɛ- 'ɛ 'yrɛ ba -gaa 'klenɛ 'ɛ gole-.»

-Yri diiŋ 'pegee -a bhaa
(Matie 7.16-20; 12.33-35)

43 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «-Yri diiŋ -lrele' laa bhaa -yɔɔ klɛ, 'bhɛɛ- -yri diiŋ -yɔɔ' laa bhaa -lrele' klɛ.

44 -O -yri diiŋ mu 'kpɛn dɔ -o bhaa mu -la ma. Waa figi bhaa kan -zulɛrɛ diiŋ 'yi. 'Bhɛɛ- waa -drɔɔ bhaa kan daanlɛrɛ diiŋ 'yi.

45 Mɛɛ zru -lrele' -za 'wlan -la klɛ 'bhii- -za 'wlan yɛkɛ- 'la -yoo -a zru 'ɛ 'yi; 'duŋ- mɛɛ zru -yɔɔ' -za 'yɔɔ- -la klɛ 'bhii- -za 'yɔɔ-yɛkɛ- 'la -yoo -a zru 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi -za yɛkɛ- 'la -yoo bhaaplɛŋ 'kpee, -e 'bhɛɛ-wlata -janwo'.»

'Fɛ plɛ ma -gɔɔn
(Matie 7.24-27)

46 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'ka 'mi sii dɔɔ: Mɛɛzan, Mɛɛzan, 'bhɛɛ-'ka 'laa 'mi zru maza klɛ ɛɛ?

47 'Ke mɛɛ 'la zan -nwa 'mi ba, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'trɔnkpaa-'mi 'wojan- mu 'ɛ ɔ̃la, 'bhɛɛ-'kee- 'taawoa ɔ̃ -o ta, -o sɔ 'bhɛ zan 'ɛ 'kpale pɛ 'la ma, 'ŋ 'yoo- zan 'bhɛ zrɔnlɛ 'ka ni.

48 'Bhɛ zan -o 'bhii- mɛɛ do 'la -e 'fɛ do dɔle- -saan. -E 'fɛ gaan bɔ -gluu 'ɛ ɔ̃kaan 'egbɔɔnle, 'bhɛɛ- -e 'fɛ gaan 'ɛ ɔ̃bwa vlɛ -saa do ta. La banle blaan 'ke tɔ 'ɛ 'pale, 'bhɛɛ- -yi 'pɔɔ 'ɛ ɔ̃nwa 'palɛ-'fɛgwlɛ- ma, 'duŋ- yaa 'sɔlɛ--a bɛɛnle-. -Amasrɔyi 'fɛ 'ɛ dɔle- -yaa 'elrele.

49 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e 'trɔnkpaa- 'mi a -jan mu 'ɛ ɔ̃la, 'bhɛɛ- 'ke yaa 'taawolɛ -o ta, 'bhɛ zan 'ɛ 'pwɛle -o 'ke mɛɛ do 'la 'kee- -yaa' 'fɛ 'ɛ -dwa 'trɛ kpataakpa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- yaa gaan bɔ -gluu 'kanlɛ- -a -la. La do banle blaan, 'ke tɔ 'ɛ 'pale, 'bhɛɛ-'ke -yi 'pɔɔ 'ɛ 'nule 'palɛ- 'yee-'fɛgwlɛ- 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- 'klaale 'bhɛɛ- 'fɛ 'ɛ 'kpɛn ɔ̃wia 'feŋfeŋ.»

7

Zesu Romɛ mu a -srwase' -kuŋlii do a yewonɛ do -bheela
(Matie 8.5-13; Zaan 4.46-54)

1 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele mɛɛ mu 'ɛ ni, 'ke 'yee- 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gele- Kapɛnɔmu -wa 'ɛ ta.

2 Romɛ mu a -srwase' -kuŋlii do -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- ga -gbɛnɛ do -yaa 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ ɔ̃la yewonɛ mu 'ɛ do ma. -A -za -yaa sɔ -a zan ni 'eglɔɔle. 'Bhɛ -e 'yaa- zan galɛ,

3 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'yee -srwase' -kuŋlii 'ɛ -ya 'malawoa 'kaa Zesu ɔ̃nwa, 'kee- Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'ke 'winbɔle Zesu 'siiyrɛ- nɔɔ-'kaa 'bhɛ 'nu -yaa' yewonɛ 'ɛ 'bhee-.

4 'Bhɛ 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ gele 'tɛnlɛ- Zesu ma, 'ke -o 'bhɛ -sromabɔle dɔɔ: «'E 'zo-ole-, 'yaa 'e -baŋgolɛ bhɔle ma mɛɛ 'lɛɛ- ba.

5 -Amasrɔyi, -kɔɔa' 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ -za sɔ a ni

'egbɛnɛle. 'Bhɛɛ- 'yele- 'o daanfɛ' 'ɛ -dwa.»

6-7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu dɔle- gele -la 'yee- -srwase' mi 'ɛ ba -lɛ ma. -E bhɔle -yaa' 'fɛ 'ɛ -din 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'yee- -srwase' -kuŋlii 'ɛ -ya bhɛgwlɛn mu 'ke mu winbwa- Zesu ta 'kaa -wa pe 'bhɛ ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'yaa 'e 'gbu 'trɛbhɔlɛ. 'Naa -o 'ke mɛɛ wlan 'le, -ayile 'mi 'gbu 'laa gelɛ 'e ta ye; 'bhɛla- -yile 'yaa sɔ nule- 'mi ba -lɛ ma. 'Duŋ- -jangɔ' do 'kpɔ 'wo, 'bhɛɛ- 'an yewonɛ 'ɛ nu -bheelɛ'.

8 'Mi 'gbu -kuŋlii -o, 'bhɛɛ- 'mi 'gbu -o 'ke -srwase' 'ke mu -kuŋlii 'le 'ezin-. 'Mi sɔ -a do winbɔle, 'bhɛɛ- 'bhɛ ge; 'bhɛɛ- 'mi sɔ -a -bhɛɛke' do 'siile, 'bhɛɛ- 'bhɛ nu. 'Ezin- 'ke 'mi 'a ɔpia 'an pɛ yewonɛ 'ɛ -za 'la 'bhɛ klɛ, 'bhɛ 'bhɛɛ- klɛ.»

9 Zesu 'yee- -srwase' mu a -kuŋlii 'ɛ 'liijan- 'ɛ 'male-, 'ke -a zrukpaale 'gbu 'egbɛnɛle. -Ayile 'ke -ya -lɛklale -a zi -zamaa' 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-A 'san 'ke 'ŋ -Jan 'nrale- 'ɛ 'wole- zisan, 'naa 'bhɛ 'yansi mɛɛ -glɔɔn yelɛ -lido' 'ke 'bhɛ 'bhɛ kpa 'mi 'yi 'egbɛnɛle 'bhii- mɛɛ 'lɛɛ- gbɛɛn- Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi -gɛ.»

10 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- -srwase' -kuŋlii 'ɛ yaa winbɔwo mu 'ɛ 'niinale -a ta -yaa' 'fɛ 'ɛ 'lɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke -o bhɔle -yaa' yewonɛ 'ɛ 'bheele- ta.

Zesu glaanle do gbe 'ɛ -bwela gale ba

11 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele- -wa do ta, -o -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Naini. -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'pegee -zamaa' 'saa do -ja -a zi 'bhɛ -wa 'ɛ ta.

12 -E ɔbhwa bhla 'la ba 'bhɛ -wa 'ɛ -din, 'ke -o -lɛpale gbaa bin mu 'ke mu 'le, 'mu 'yaa- ge 'zi glaanle do -la -nɛ 'gwlaan- bhɛdo 'kpɔ 'ɛ binlɛ. -Ayile, -wa 'ɛ ta mɛɛ 'srɛ do ɔnwa 'yee- le -nɛ 'ɛ zi -a gbe 'ɛ binyrɛ nɔɔ-.

13 Mɛɛzan Zesu 'a yele, 'ke -a -yrɛnklale 'bhɛ ma, -ayile 'ke 'yee- Zesu 'a pele- -a ni dɔɔ: «'Yaa wisilɛ!»

14 'Bhɛɛ- 'ke -ya mabɛɛnle gbaa 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'kee- 'kunle -a 'kpa 'kesu 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke gbaa bina- mu 'ɛ -o dulale. 'Bhɛɛ- 'ke Zesu 'a 'pele gbaa 'ɛ 'a ni dɔɔ: «-Zwannɛ, 'e 'wlɛn-!»

15 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'yee- -nɛ -zwannɛ 'la -gaa bi bhe, -e -bwela, 'bhɛɛ- -e -wlɛnle', 'kee- -janwole 'sanle. 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'nale -a nɛɛ ni.

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ mu 'la 'yaa- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ ye, -gblaan ɔklaa 'mu 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o -Waanbhaa' 'tɔbhɔle dɔɔ: «-Waanbhaa' -lɛla' janwo mi -gbɛnɛ do -nwa -kɔɔ' 'pleŋ-, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -nwa -yaa' mɛɛ mu 'ɛ taglinlɛ!»

17 -Ayile 'ke Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ kpɛn 'pegee -a -din mu 'ɛ -o 'kpɛn Zesu klɛza 'ɛ 'male.

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -yaa' -klaŋlanɛ plɛ winbwa- Zesu ba

(Matie 11.2-19)

18 Zesu -za mu 'la kla, 'yee- Zaan a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'mu 'bhɛ mu 'kpɛn 'yigɔɔnna -a ni.
19 Zaan 'bhɛ 'male-, 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ plɛ 'siile, 'ke -yoo winbɔle Mɛɛzan Zesu ba. -E pe -o ni -o ge Zesu 'lrɔkpa dɔɔ: «-O mɛɛ 'la 'nuza- pia, 'bhi -le 'bhɛ zan 'ɛ 'le, taa- 'woo 'yrikpa mɛɛ -bhɛɛke' 'nule- ta ɛɛ?»
20 -O bhɔle Zesu -din, 'ke -wa pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'o 'winbwa- 'e 'lrɔkpa yrɛ nɔɔ- dɔɔ: -O mɛɛ 'la 'nuza- pia 'bhi -le 'bhɛ zan 'ɛ 'le taa- mɛɛ -bhɛɛke' -o zan 'bhi blaan ɛɛ?»
21 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke Zesu mɛɛ -bebe ma ga mu gole-, -e 'zina mu -gbian mɛɛ -bebe zi, 'bhɛɛ- -e -yrɛ 'wi mu -yrɛ 'liiploola.
22 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a winbɔwo mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ka -za mu 'la klɛyrɛ -ya 'ŋ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ka -jan mu 'la maa, -ka ge 'mu 'kpɛn 'yigɔɔn- Zaan ni. -Kaa pe -a ni dɔɔ: -yrɛ 'wi mu -o yrɛ ma ye 'zi, -flugba mu -o 'taawo zii', -kpaandɛ' mu ma -kpaan -o go 'zi, 'trɔn 'wi mu -o -jan 'ma zii', 'bhɛɛ- gbaa mu -o bwe 'zi gale ba. 'Ezin- -kaa pe -a ni dɔɔ 'kaa 'ŋ 'yoo- -Jan 'Nrale 'ɛ 'wo zii' -yrɛnbhɔ' dɛ mu ni.
23 'Ke mɛɛ 'la zan laa 'ploolɛ- 'mi a pɛ zi 'ɛ ma, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'.»

Zesu -o Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ba janwo 'zi

24 Zaan a *winbɔwo mu 'ɛ gele blaan, 'ke Zesu -zamaa' 'ɛ 'lrɔkpale 'sanle 'yee- Zaan ba zayi' dɔɔ: «'Ka -ja -mɛla -glinlɛ' -kpe 'ɛ ta. -Ploo -yaa togɔ 'la bɛɛn 'zi 'bhɛ -le 'kɛle- ɛɛ?
25 'Bhɛɛ- 'ka -ja mɛɛ 'la -glinlɛ' -kpe 'ɛ ta, 'ka dunɛ- 'lrele- ya -a ta ɛɛ? Mɛɛ 'la zan mu dunɛ- 'lrele- mu kla 'mu ta, 'bhɛɛ- 'ke pɛ -lrele' -bebe -o 'mu -kɔɔ, 'bhɛ zan mu 'ɛ -woo -bhleŋgbe mu -la 'fɛ mu la.
26 'Ka -ja 'duŋ- -dela -glinlɛ' -kpe 'ɛ ta ɛɛ? 'Ka -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi do -la ya ɛɛ? Wlan 'gbu 'ɛ ni, -yoo 'ke 'bhɛ do 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ- -a gblaan -yiya' -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do ni.
27 -Amasrɔyi Zaan -le 'ke -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan a -janwoa -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *‹'E 'yrɛkpa -gɛ doo, 'mi 'e 'lɛɛ -toorodɔ mi do winbwa-. 'Bhɛ nu 'e 'lɛɛ zibhɛ 'ɛ magaanlɛ.›»*
28 'Bhɛɛ- Zesu pe -o 'ezin- dɔɔ: «-A 'san 'ke -Waanbhaa' 'drunyan klɛ, 'bhɛ 'yansi mɛɛ laa yalɛ -lido', 'ke 'bhɛ gblaan -yiya' Zaan ni. 'Duŋ- *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'ɛ bhɛ gblaan 'yiya- 'yee- Zaan 'gbu ni.
29 Mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'nisrakun mu 'ɛ -o -yaa -o 'trɔn 'kpa zii' Zaan ni. -O 'kpɛn 'a 'yaangwa- 'bhii- -Waanbhaa' -lɛdɔɔle -o, 'bhɛla- -yile -o -dwa -a -la 'ke Zaan -o wiiŋfɛ -yi ba ba.
30 'Duŋ- Farizi mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu waa dɔlɛ -a -la

'ke Zaan -o wiiŋfɛ -yi ba, 'bhɛ ya 'ɛ 'yi, waa -Waanbhaa' -lɛdɔlɛ -a ma.»

31 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ sɔ 'saanigɛ mu -o danle- -mɛla ma ɛɛ? 'Bhɛɛ- -o 'pwɛle- -o 'ke -de 'gbu -la -le ɛɛ?

32 'Saanigɛ mu 'ɛ -woo 'bhii- -nɛ mu 'la 'yaale- -o -zabla' -kpan do ta, 'bhɛɛ- -o 'ke mu -o -a 'pe 'zi -o -vin mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹'O 'srokpa -gofɛn' mu pian 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'srotanlɛ. 'O wisi' 'sro mu -kpaa 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa wisilɛ!›

33 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan nwa, yaa -yaa pɛle, 'bhɛɛ- yaa -yaa -drɔɔ mi, 'bhɛɛ- 'ka pe dɔɔ 'zina mu -o -a zi.

34 'Bhɛɛ- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nwa, 'bhɛ pɛbhle, 'bhɛɛ- 'bhɛ -wɛɛn mi. 'Bhɛɛ- 'ka pe 'bhɛ ma dɔɔ: -ka 'ka 'yrɛkpa 'a ta, mɛɛ 'lɛɛ- -a bole -o pɛbhlele 'pegee -wɛɛn -la mile ma. 'Bhɛɛ- -a bhɛgwlɛn mu -o 'ke 'nisrakun mu 'pegee mɛɛ 'joo 'yɔɔ- -bhɛɛke' mu -la -le!

35 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o -kpaa -Waanbhaa' a -zadɔleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -wa ya 'bhii- -a -lɛdɔɔle -o, 'bhɛ zan mu 'kpɛn -dwa -a -la.»

Zesu -o Farizi mi Simɔ ba 'fɛ 'ɛ la

36 Farizi mi do pɛbhle kla, 'bhɛɛ- -e Zesu 'siila- 'bhɛ pɛbhle 'ɛ ma -a ba -lɛ ma. Zesu 'bhɔle- 'bhɛ nɔɔ, 'kee- gele- yaalɛ pɛbhle tabali 'ɛ zi.

37 'Bhɛ -wa 'ɛ ta le do 'joo 'yaa- 'eyɔɔle. -Ya 'mala- woa 'kaa Zesu -o pɛle 'zi Farizi mi 'ɛ -yaa' 'fɛ 'ɛ la, 'kee- nule- 'ke alibatri buteli 'plɛɛle- do 'le, 'bhɛ 'pale- -yaa 'ke -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- do 'le.

38 'Yee- le 'ɛ nwa dulalɛ Zesu -zan, 'bhɛɛ- 'kee- 'yaale 'bhɛ gaan ma. 'Kee- wisile 'ke -ya -yrɛyi' 'klale Zesu gaan ma. 'Bhɛ blaan 'ke -ya -yrɛyi' mu 'ɛ gole- Zesu gaan ma -a winle mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ kan Zesu gaan mu 'ɛ ma yrɛtɛtɛ.

39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Farizi mi 'la Zesu 'siila- pɛle 'ɛ ma, 'bhɛ 'yrɛkpale -a ma, 'ke 'bhɛ 'a pele- 'bhɛ 'kpee dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'lɛɛ- -yoo 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi kpataakpa 'gbu 'le bhe, le -glɔɔn 'la 'kun zii' -a ma bhe, -e -yaa nu 'bhɛ 'yaangolɛ. -E -yaa nu -a dɔlɛ 'bhii- le 'joo 'yɔɔ- do -le 'kɛle-.»

40 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'yee- Farizi mi Simɔ ni dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ -jan do wo 'e ni.» Simɔ pe -a ni dɔɔ: «'Ŋ Zan, -a wo!»

41 Zesu pe -a ni dɔɔ: «Mɛɛ do -a ca -yaa mɛɛ plɛ ma. Denie -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ 'soo ca -yaa -a do ma, 'bhɛɛ- denie -gɔli' 'taŋbha mia plɛ bhɛ vu ca -yaa -a -bhɛɛke' do 'ɛ ma.

42 -O mɛɛ plɛ 'ɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa sɔ -yaa ca mu 'ɛ gbawole. -Ayile 'ke -ya pele- -o ni 'kaa -ya niigwa- -waa' ca mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'woo- mɛɛ plɛ 'ɛ ba -a -za nu 'sɔlɛ- -o -de 'gbu -la ni 'egbɛnɛle ɛɛ?»

43 Simɔ pe -a ni dɔɔ: «-Yaa'

ca -gbɛnɛ -yaa mɛɛ 'la zan ma -a -za nu 'sɔlɛ- 'bhɛɛ- ni 'egbɛnɛle.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'E -jan 'ɛ ◻woa 'elrele.»

44 'Bhɛ blaan 'ke, Zesu 'e 'yrɛkpale 'yee- le 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- Simɔ ni dɔɔ: «Le 'lɛɛ- -glin 'pe doo. 'Ŋ ◻nwa 'e ba 'fɛ 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- 'yaa -yi 'nalɛ- 'mi ni 'ŋ gaan mu mafɛ' pɛ 'le. 'Duŋ- le 'lɛɛ- 'bhɛ -o mafia- 'ke -a -yrɛyi' mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -yoo magwa- 'ke -a winle mu 'ɛ 'le.

45 'Ŋ ◻nwa 'e ba, 'bhɛɛ- 'yaa 'ŋ -tuubɔlɛ. 'Duŋ- -a 'san 'ke 'ŋ wla 'yaa- 'fɛ 'ɛ ◻la, le 'lɛɛ- -a bole -o -a gbɛ 'kanle- ma 'ŋ gaan 'ɛ ma.

46 'Yaa 'ŋ 'wiiŋ- 'srolɛ- 'ke -yrɔn 'le, 'duŋ- 'yee- 'ŋ gaan masrola 'ke -lasiklɔɔ 'le.

47 'Bhɛla- -yile, 'mi pe 'e ni dɔɔ 'mi -za 'la ◻swa -a ni 'egbɛnɛle, -ayile -Waanbhaa' -yaa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'sroma- -yaan. 'Duŋ- -Waanbhaa' mɛɛ 'la a -sroma yan -za 'yɔɔ- 'fiɛntrɔnnɛ 'yi, -a -za nu 'sɔlɛ- 'bhɛ zan ni 'bhɛɛ- yɛkɛ- gbɛɛn-.»

48 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele le 'ɛ ni dɔɔ: «-Waanbhaa' 'yaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma -yaan.»

49 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ 'la zan mu 'pegee Zesu 'yaa- pɛle 'zi 'eke- zi 'mu pe 'mu 'kpee dɔɔ: «Mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -dele mɛɛ 'lɛɛ- 'le, 'bhɛɛ- -e sɔ mɛɛ mu a -za 'yɔɔ- mu -sroma 'yanle ɛɛ?»

50 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu 'pe le 'ɛ ni dɔɔ: «Ge 'e ba -lɛ ma 'e yilablawolele, -amasrɔyi 'yee 'kpalawoa 'mi 'yi 'e -gwa -za 'yi.»

8

Le mu 'la 'yaa- Zesu 'madɔ- -yaa' 'taa mu 'ɛ ta

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'kaanle- 'sanle -wa -gbɛnɛ mu 'pegee -wa 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ ta. 'E -yaa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya ma -jan 'nrale- 'ɛ 'wo zii' 'bhɛ -wa mu 'ɛ ta. -Yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'yaa- zi 'bhɛ yrɛ mu 'ɛ ◻nɔɔ.

2 Zesu 'zina mu ◻gbian le mu 'la zi, 'bhɛ 'pegee -e le mu 'la 'bheela-, 'mu -le -yaa zi. 'Woo- le mu 'ɛ 'wo -la 'tɔ -le -gɛ: Mari 'la -o -yaa 'bhɛ sii Magidala Mari, Zesu 'zina 'srwaplɛ- -gbian 'bhɛ -la zi.

3 'Bhɛ 'pegee Suza 'na Zaani: 'yee- Suza -yaa 'ke -bhleŋgbe Erɔdi a 'fɛ 'ɛ ◻la yewonɛ mu -lɛɛ mi 'le; 'bhɛɛ- Suzani 'pegee le -bhɛɛke' -bebe. 'Woo- le mu 'ɛ -o -yaa bhɔ Zesu 'pegee 'bhɛ a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba -o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'le.

Pɛbhɛ bɔ mi ma -gɔɔn
(Matie 13.1-9; Maki 4.1-9)

4 -Wa mu 'ɛ 'kpɛn ta mɛɛ mu 'yaa- zan Zesu ba. 'Bhɛla- -yile 'ke -zamaa' 'srɛ do 'klale 'eke- ba -a zi. 'Bhɛɛ- 'kee- -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bɔle- -o ni dɔɔ:

5 «-Yrekpaa' do, mɛɛ do -ja pɛbhɛ bɔyrɛ nɔɔ-. -E -yaa pɛbhɛ mu 'ɛ 'wian zii' bhla 'la ba -yaa' gbabhɛ 'ɛ ta, pɛbhɛ mu 'ɛ 'lɛdo- 'klalaa- zibhɛ 'ɛ 'lɛzi-, 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'taawoa◻ 'mu ta, 'bhɛɛ- maannɛ- mu 'mu -bhla.

6 Pɛbhɛ mu 'ɛ 'lɛdo- -klalaa' vlɛ gloglo mu 'ɛ 'yi. -O

bhɔle -gun blaale- 'ke -o gale-, -amasrɔyi -o 'sɛnɛ mu 'ɛ waa 'sɔlɛ- 'tɛnle 'trɛ -dɔɔ ma.
7 'Bhɛɛ- pɛbhɛ mu 'ɛ 'lɛdo--klalaa' lɛrɛ mu 'yi. 'Bhɛɛ- -o 'pegee lɛrɛ mu 'ɛ 'bhɔlawoa 'eke- zi, 'bhɛ mu -o -dewoa.
8 'Bhɛɛ- 'ezin-, pɛbhɛ mu 'ɛ 'lɛdo- -klalaa' 'trɛ ti 'yi. -O bhɔlawoa 'ke -woo -bhaale' 'elrele. -Ayile 'ke -o 'kpɛn -o bhaa klɛle- -kɛmɛ do do.» 'Bhɛɛ- Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ke 'trɔn -o mɛɛ 'la zan ŋgblo ma 'bhɛ -jan 'lɛɛ- 'yima!»

Zesu -o -gɔɔn mu bɔ 'zi win 'ɛ -dela ma ɛɛ?
(Matie 13.10-23; Maki 4.10-12)
9 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa pele- -a ni 'kaa -e 'bhɛ -gɔɔn 'ɛ 'yipe -o ni.
10 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ka mu -swa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya gaanyiza mu 'ɛ dɔle-. 'Duŋ- -o mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu a pɛ 'ɛ klɛ -gɔɔn mu -la bɔlele; 'kooko- 'ke -woo -yrɛkpaa -o ta waa sɔ -o yele-, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'trɔnkpaa- -o -la, waa sɔ -o -yimale.»

Zesu -o pɛbhɛ bɔ mi 'ɛ ma -gɔɔn 'ɛ 'yipe zii'
(Matie 13.18-23; Maki 4.13-20)
11 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «Pɛbhɛ bɔ mi 'ɛ ma -gɔɔn 'ɛ 'yi -le -gɛ: -Waanbhaa' -jan 'ɛ 'bhɛ -le 'ke pɛbhɛ mu 'ɛ 'le.
12 Mɛɛ 'ke mu -o 'bhii-pɛbhɛ mu 'la 'klalaa zibhɛ 'ɛ 'lɛzi-. 'Ke -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ maa, -Setran' nu blaale- 'bhɛ -jan 'ɛ golɛ -o 'kpee, 'kooko- waa sɔ -o 'kpale -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o go -za 'yi.
13 Mɛɛ 'ke mu -o 'bhii-pɛbhɛ mu 'la 'klalaa vlɛ gloglo mu 'ɛ 'yi. 'Ke -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ maa -wa -za klɛ -o zrukpaale ta. 'Duŋ- waa to 'ke 'yee--jan 'ɛ -ya 'sɛnɛ gbaanyrɛ -srɔɔwo -o 'kpee 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ--woo kpa a -yi 'waati sa ba. -Amasrɔyi 'ke -o -yrɛnbhlele -saan bhla 'la ba -o ploo -o 'kpale- ma -a -yi.
14 Mɛɛ 'ke mu -o 'bhii-pɛbhɛ mu 'la 'klalaa lɛrɛ mu 'ɛ 'yi. 'Ke -o -Waanbhaa' -jan 'ɛ maa, -wa -dewo' 'ke -o zru ba 'ŋgami mu 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee -naflo maza mu -lrɔ mu 'pegee 'trɛ ta pɛ mu -lrɔ mu 'ɛ 'le. 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'kɔɔ, -o -yrɛ ba laa sɔ 'kanle -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ ta.
15 Mɛɛ 'ke mu -o 'bhii-pɛbhɛ mu 'la 'klalaa 'trɛ ti -yi. 'Ke -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ maa, -wa kpa 'elrele -o 'kpee, 'bhɛɛ- -o blɔɔle bo -a ma. -Ayile -o 'bhɛ 'wlata- za -lrele' mu klɛ.»

-Laŋbha ma -gɔɔn
(Maki 4.21-25)
16 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ke 'ka -laŋbha do bhia 'ka sɔ 'gboŋgbo do bhulale -a ta taa- 'ka sɔ -a dulale yilapɛ do -la la ɛɛ? 'Ŋ bhe, 'kaa duŋ -laŋbha duŋyrɛ 'ɛ 'bhɛ nɔɔ 'fɛgwlɛ- 'ɛ ma, 'kooko- 'ke mɛɛ 'la zan mu -o wlale-'fɛ 'ɛ la -e sɔ 'mu 'lɛɛ 'kanle, 'bhɛɛ- 'mu sɔ yrɛ ma yele-.

17 'Bhɛla- -yile, pɛ 'oo pɛ 'la magaanle -o, 'bhɛ ta nu 'pwɛlɛ- kpataakpa, 'bhɛɛ- -dawli' maza mu 'ɛ 'kpɛn ta nu 'pwɛlɛ- mɔkpɛn' 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- -woo dɔ kpataakpa.

18 'Bhɛla -yile, 'ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ la gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe, -ka 'ka 'yrɛkpa 'elrele 'ka 'gbu 'trɔnkapgbɛya 'ɛ ba. -Amasrɔyi 'ke pɛ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ -o nu -a 'kɔɔpɛ- 'ɛ baan' 'kpalɛ-. 'Duŋ- pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, -a yri -o pɛ sanɛ- 'la ta -a 'kɔɔ, -o nu 'bhɛɛ- 'kunlɛ- 'a 'kɔɔ.»

-De mu 'gbu -le Zesu nɛɛ 'pegee -a nɛɛnɛ- 'gwlaan- -zeze mu 'gbu 'ɛ 'le ɛɛ?

(Matie 12.46-50; Maki 3.31-35)

19 Zesu nɛɛ 'pegee -a nɛɛnɛ- 'gwlaan- mu 'ɛ nwa -a ba, 'duŋ- -zamaa' 'srɛ 'ɛ 'kɔɔ, waa -yaa sɔ gele- 'tɛnlɛ- -a ma.

20 'Bhɛ 'yi, 'ke mɛɛ mu 'ɛ -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'E nɛɛ 'pegee 'e nɛɛnɛ- 'gwlaan- mu 'ɛ -wa zi 'bhii- -o -janwo' 'e ni, 'bhɛɛ- -o dulale -o 'pɛɛlii-.»

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni 'kaa: «Mɛɛ mu 'la zan mu -o 'trɔnkpa- -Waanbhaa' wojan 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke -wa -yizaklɛ, 'bhɛ zan mu -le 'ŋ nɛɛ 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- 'gwlaan- mu 'le.»

Zesu -ploo -gbɛnɛ do makpalaa

(Matie 8.23-27; Maki 4.35-41)

22 -Yrekpaa' do, Zesu 'pegee -yaa' *-klaŋlanɛ mu 'ɛ -saan -yitakoŋ do 'yi, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-Kɔɔ' -draa 'ɛ takan', 'bhɛɛ- -kɔɔ' ge -a 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta laale.»

23 -O -yaa -yi 'ɛ takan' zii' bhla 'la ba 'ke yi 'kpale- Zesu 'yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- yidɛle. 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -ploo -gbɛnɛ do 'kanle 'sanle -draa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -yi 'pɔɔ 'ɛ 'klale- 'sanle -o zi -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- -yaa zan 'tɛnlɛ- -o ma.

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo mabɛɛnle -a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'O Zan, 'o Zan, 'woo- zan galɛ.»

-Ayile, 'ke Zesu bwele-, 'bhɛɛ- 'kee- 'pɛɛnle -ploo 'ɛ 'pegee -yi 'pɔɔ mu 'ɛ ta, 'ke -o makpaale, 'bhɛɛ- 'ke -yi 'ɛ 'yrɛ ta dɔle- 'sese.

25 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a pele -o ni 'kaa: «-Mɛla ma 'ka 'laa 'ka kpa 'mi 'yi ɛɛ?» -Gblaan klaa -o -yi, 'bhɛ 'pegee -o 'kpeelɛnia -o ma. 'Bhɛla- -yile, 'ke -woo 'eke- -lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -dele mɛɛ 'lɛɛ- 'le ɛɛ? -E sɔ -janwole -ploo 'pegee -yi mu ni, 'Bhɛɛ- 'mu 'a 'weli- ma!»

Zesu 'zina gbian mɛɛ do zi

(Matie 8.28-34; Maki 5.1-20)

26 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o 'kanle -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta -yitakoŋ 'ɛ 'yi, Gadara mu a 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'pegee Galile 'klɛɛn 'ɛ 'lɛklale -yaa 'eke- ta.

27 Zesu zinale -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e nule 'trɛ ma 'ke

'bhɛ -wa 'ɛ ta mɛɛ dọ nule- -a 'lɛpalɛ. 'Zina 'yaa- 'bhɛ mɛɛ 'ɛ zi, 'bhɛɛ- 'bhɛ ⍰nɔɔ ⍰mwa gban 'ke -a tafleŋ- baale -o. 'Bhɛɛ- yaa -yaa yi 'fa ⍰la, 'fɔ mɛɛ bu mu 'ɛ ta.

28 -E Zesu 'yele-, 'kee- -gbekanle 'eglɔɔle, 'kee- baale' 'bhɛ gaan ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'eglɔɔle dɔɔ: «Laanima -Waanbhaa' Gbe Zesu, ⍰ya zi 'bhii- 'e -mɛla klɛ 'ŋ ni ɛɛ? 'E 'zoole- 'yaa -yrɛnkpalɛ 'ŋ ta.»

29 -E -sromabwa Zesu ni 'bhɛɛ- gbɛɛn-, -amasrɔyi Zesu 'yaa- pe 'zi 'zina 'la 'yaa- -a zi 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ go -a zi. 'Bhɛ bɔyrɛ ⍰mwa gban bi -a zi. -O -yaa -a gaan mu 'ɛ 'pegee -a gbɛ mu tabɔ kpɛlɛ- mu 'le. 'Duŋ- 'waati 'oo 'waati, -e -yaa 'bhɛ kpɛlɛ- mu 'ɛ takan, 'bhɛɛ- 'zina mu 'ɛ -wa winblin -bɔn ta.

30 Zesu 'yee- mɛɛ 'ɛ 'lrɔkpaa- dɔɔ: «-Woo' 'ɛ sii 'nale- -a ma ɛɛ?» -E pe 'bhɛ ni dɔɔ: «'Ŋ 'tɔ -le: -Zamaa' 'srɛ.» -Ya ⍰pia -a 'gbu ma 'bhɛ 'pegbɛya 'ɛ 'yi bhe, -amasrɔyi 'zina 'saa do -le -yaa -a zi.

31 'Bhɛla- -yile, 'zina mu 'ɛ -o -yaa -sromabɔ 'zi Zesu ni 'kaa 'bhɛ 'laa gelɛ -o -le -gluu 'trole- -gbɛnɛ 'ɛ 'yi.

32 ⍰Swa 'lɛ -gbɛnɛ do -yaa pɛbhle zii' -o -din gɔɔnɛ- 'ɛ 'wiiŋ- 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba. 'Bhɛla- -yile 'ke 'zina mu 'ɛ -o -sromabɔle Zesu ni 'kaa 'bhɛ dɔ -a -la 'ke -o sɔ gele- wlalɛ 'bhɛ ⍰swa mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- Zesu -dwa 'bhɛ ⍰la -o ni.

33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o gole- mɛɛ 'ɛ zi, 'ke -o gele- wlalɛ ⍰swa mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛla- -yile, 'ke 'woo- ⍰swa 'lɛdo- -o 'ploole -o 'gbu ma gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'ke -o nule- baalɛ -draa 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn gale-.

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'woo- ⍰swa mu 'ɛ gooba mu 'ɛ -o -yrɛkpale 'bhɛ ma, 'ke -o blasanle, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'bhɛ -jan 'ɛ 'yigɔɔnlɛ -wa 'ɛ 'pegee gba la 'kpaa mu 'ɛ ta.

35 -Ayile, 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pwɛle, 'ke -o nule- -za 'la 'bhɛ ⍰kla 'bhɛ ⍰nɔɔ -glinyrɛ' nɔɔ-. -O bhọle Zesu -din, 'zina mu -yaa mɛɛ 'la zan zi, 'ke -o 'bhɛ 'yele. 'Bhɛ 'yaale- -yaa Zesu gaan ma, 'bhɛɛ- dunɛ- -yaa 'bhɛ ta, 'bhɛ 'pegee -a -yrɛ ba 'kpaale- -yaa. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -gblaan 'klale -o -yi.

36 Mɛɛ 'la zan mu 'woo- -za mu 'ɛ 'kpɛn klɛyrɛ ⍰ya, 'bhɛ mu -o 'yigɔɔnna -o ni. Zesu 'yee- mɛɛ 'ɛ zi 'zina mu 'ɛ -gbian gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- -e -bheela, 'mu 'bhɛ 'kpɛn 'yigɔɔnna -o ni.

37 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- Zerazeni 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ 'kpɛn -sromabọle Zesu ni 'kaa 'bhɛ 'e go -waa' 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi -gblaan 'yɔɔ- -yaa -o -yi. -Ayile 'ke Zesu 'pegee -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o 'sanle -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o jilale.

38 'Duŋ- 'zina mu -yaa mɛɛ 'la zan zi, 'bhɛ -sromabwa Zesu ni 'kaa -e gele- -o zi. 'Bhɛɛ- 'duŋ- Zesu 'laa dọlɛ 'bhɛ ⍰la -a ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ pe -a ni dɔɔ:

39 «Ge 'e ba -lɛ ma, 'bhɛɛ--Waanbhaa' -za 'la kla 'e ni bhe, ge 'bhɛ 'yigɔɔn 'e ba 'fa la mu 'ɛ ni.»

'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'yee- mɛɛ 'ɛ gele, Zesu -za wlan 'la kla -a ni, 'kee- 'bhɛ 'kpɛn 'yigɔɔnle -yaa -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ni.

Zailusi 'lunɛ 'ɛ 'pegee le 'la -yito' ga -yaa 'bhɛ ma 'mu 'bheeyrɛ-

(Matie 9.18-26; Maki 5.21-43)

40 Zesu 'pegee -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o nule -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, 'ke -zamaa' 'srɛ do -o -lɛpale, -amasrɔyi -o 'kpɛn 'yaa- -a magbɛn 'zi 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ nɔɔ.

41 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, -o -yaa *Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ la -kuŋlii 'la sii Zailusi 'bhɛ nwa 'bhɛ 'kpɔ zɛnlɛ 'yee- Zesu la, 'ke 'bhɛ 'sromabɔle -a ni dɔɔ -e ge 'bhɛ ba.

42 'Bhɛ 'laa 'sanle- bhaama: -A -lunɛ' bhɛ do 'kpɔ 'la lɛɛ -yaa lɛɛ vu ta plɛ, 'bhɛ 'yaa- zan galɛ. 'Bhɛla- -yile, 'ke Zesu dɔle- 'tɛ 'yee- Zailusi ba -lɛ ma zi 'ɛ ta. 'Duŋ-, -a ge bhla 'ɛ 'zi 'yee- Zailusi ba -lɛ ma 'ɛ nɔɔ, mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- 'eke- -yrɔn 'zi -a zi.

43 Le do -yaa 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛ lɛɛ vu ta plɛ 'ke 'bhɛ a -yito' 'ɛ 'lɛ 'laa kan, -ayile -e -yrɛn -bebe bhla gban. -Ya 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn naa -a -laanɛkpa mu 'ɛ ni, 'duŋ- 'mu do 'kpɔ 'laa klɛlɛ -a -bhee pɛ 'le.

44 'Bhɛɛ- -e -nwa yrɛtɛtɛ Zesu -zanta' 'ke -ya gbɛ -nɛbhɛ' do -zwanle' Zesu ta dunɛ- 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke yaa -yito' 'ɛ 'lɛkanle 'bhɛ yrɛ do 'kpɔ ɛ nɔɔ bhe.

45 -Ayile, 'ke Zesu mɛɛ mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «-Dele 'e gbɛ -yaan 'ŋ ma ɛɛ?» -O 'kpɛn -o -lɛ ma -dwa 'eglɔole 'bhɛ ta. -Ayile 'ke Piɛri 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «'Ŋ zan, 'e 'yrɛkpa -zamaa' 'ɛ ta -gɛ 'eke- -yrɔn yrɛ nɔɔ 'e zi.»

46 'Duŋ- Zesu pe -a ni dɔɔ: «Mɛɛ do -yaan 'ŋ ma, -amasrɔyi faŋgan- do -pwɛla 'ŋ 'yi.»

47 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'yee- le 'ɛ -ya 'yaangole 'bhii- -wa tapwɛla, 'kee- nule- -a 'kpɔ zɛnlɛ Zesu 'lɛɛ. -E -yaa bɛɛn 'zi -gblaan 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- -ya gbɛ -nɛbhɛ' -yaan Zesu ma -za 'la ma, 'bhɛ 'pegee -e -bheela gɔnɛ- 'la gbɛɛn- blaale- 'kee- 'bhɛ 'kpɛn 'yigɔɔnle mɔkpɛn' 'yrɛ ma.

48 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ŋ 'lunɛ, 'yee 'e 'kpalawoa 'mi 'yi bhe, 'e bheela-. Ge 'e ba -lɛ ma zrukpaa' ta.»

Zesu Zailusi 'lunɛ gbaa 'ɛ 'wlɛnna- gale ba

(Matie 9.23-26; Maki 5.35-43)

49 Zesu 'yaa- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' bhla 'la ba, 'ke mɛɛ do dale- Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ -kuŋlii 'ɛ ba -lɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a pele- 'yee- -kuŋlii 'ɛ ni dɔɔ: «'E 'nɛ 'ɛ kla siɛle-, 'yaa -kɔɔ' Zan 'trɛbhɔlɛ.»

50 'Duŋ- Zesu 'trɔn bɔle 'bhɛ wojan 'ɛ 'yi, 'ke -ya pele- Zailusi ni dɔɔ: «'Yaa -gblaanlɛ', 'ke 'yee kpa drɔŋ 'mi 'yi 'e 'nɛ nu -bheelɛ'.»

51 -O bhɔle 'yee- Zailusi ba -lɛ ma, 'ke Zesu 'a pele- dɔɔ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa wlalɛ -a zi 'fɛ 'ɛ la, 'ke yaa 'e go 'yee- Zesu 'gbu 'pegee Piɛri, 'bhɛɛ Zaan 'pegee Zaki, 'bhɛɛ- -nɛ 'ɛ 'yapɛ- mu 'ɛ ba.

52 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- -yrɛn ma wisi' zii' -nɛ 'ɛ ta. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa wisilɛ, -nɛ 'ɛ yaa galɛ, -yoo yidɛ 'zi.»

53 -Ayile, 'ke -o 'sɔnsile Zesu ma, -amasrɔyi -o 'kpɛn 'yaa- -a 'yaango- 'bhii- 'yee- -gblanɛ 'ɛ -gaa.

54 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'kunle -nɛ 'ɛ gbɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- -gbekanle 'eglɔɔle dɔɔ: «-Gblanɛ, 'e 'wlɛn-!»

55 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -a nii- 'ɛ bɔle- -a -yi, 'bhɛɛ- 'ke -ya -wlɛnle'. -Ayile 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ -o pɛle na 'yee- -gblanɛ 'ɛ ni.

56 -A dɛ 'pegee -a nɛɛ mu -liibhaala -o ma 'kee- kan -a -daŋ' ta. 'Bhɛɛ- Zesu -o -lɛmazwan 'kaa -za 'la 'bhɛ kla -o lunɛ' 'ɛ ni waa 'bhɛ 'yigɔɔnlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni.

9

Zesu -o -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'winbɔ- 'zi

(Matie 10.5-15; Maki 6.7-13)

1 Zesu -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'siila-, 'bhɛɛ- -e 'zina -gbin 'seŋ 'pegee gadɛ mu -bhee 'seŋ naa -o ni.

2 'Bhɛ blaan, 'ke -yoo winbɔle 'kaa -o ge -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya ma jan -nrale' 'ɛ wo 'bhɛ 'pegee -o ge gadɛ mu -bhee'.

3 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ka -o ge 'zi 'taa 'la ta bhe, 'ka 'laa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'silɛ-: 'ka 'taawo 'beni oo, gbɛn ta ge 'pepe oo, pɛle oo, -gɔli' oo, 'bhɛɛ- 'ka 'laa dunɛ- plɛ 'silɛ-.

4 'Ke 'ka -ja 'fɛ 'oo 'fɛ 'la nɔɔ, 'ke -o 'ka 'cie sia 'elrele 'bhɛ nɔɔ, -ka bo 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ka ge yi 'ɛ ma.

5 'Duŋ- 'ke 'ka -ja -wa 'oo -wa 'la ta, 'bhɛɛ- 'ke waa 'kaa- 'cie 'silɛ- 'elrele 'bhɛ nɔɔ, -ka go 'bhɛ -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ka go bhla 'ɛ zi -kaa nɔɔ bwegblɛn- 'ɛ 'wlɛn 'ka gaan mu 'ɛ 'le: 'bhɛ bwegblɛn- 'wlɛnle- 'ɛ nu klɛlɛ -waa yiɛnya 'ɛ ma -tɔɔmasie 'le.»

6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o -ja -wa mu 'ɛ 'kpɛn ta. -O -yaa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii', 'bhɛ 'pegee 'ke -o gadɛ mu -bebe bhee -o 'kanyrɛ- mu 'ɛ 'kpɛn nɔɔ.

-Bhleŋgbe Erɔdi blina-yiɛndɔza

(Matie 14.1-12; Maki 6.14-29)

7 Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan dɛle blaan, 'ke Galile 'klɛɛn 'ɛ ta -bhleŋgbe Erɔdi Zesu klɛza mu 'ɛ 'kpɛn 'male, 'bhɛɛ- 'ke -a zrubatɛdɔle. -Amasrɔyi mɛɛ 'ke mu -yaa 'pe 'zi dɔɔ: «Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -bwela gale ba.»

8 Mɛɛ 'ke mu -yaa 'pe 'zi dɔɔ: «*Eli -le nu gbɛ drɛɛwoa- 'ezin-.» 'Bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «-Waanbhaa' -lɛla' janwo mu

gwe gwe 'ɛ do -le -bwela gale ba.»

9 'Yee- Erɔdi 'gbu pe dɔɔ: «'An ◻pia mɛɛ mu ni 'kaa -o Zaan ŋgblo 'kan, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ ◻kla. 'Ŋ 'yoo- mɛɛ 'ɛ -de 'gbu -la klɛza mu -lrele' ma 'zi -gee' ɛɛ?» -Ayile -e -yaa zi 'bhii- -e Zesu 'ye.

Zesu pɛle ◻naa mɛɛ 'waa 'soo ni (5.000)
(Matie 14.13-21; Maki 6.32-44; Zaan 6.1-14)

10 Zesu -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'la 'winbwa-, 'mu dale 'taa 'ɛ ta, 'ke -woo klɛza mu 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnle 'a ni. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu gele- -o -le mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ -gɔma' Bɛtisaida -wa 'ɛ ba -yrɛ ta.

11 'Duŋ- -zamaa' mu 'ɛ -woo geza 'ɛ Bɛtisaida 'bhɛ 'male-, 'kee- -o gele -o zi 'bhɛ ◻nɔɔ. -Ayile 'ke Zesu -o 'kunle 'elrele. 'Bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya ma -jan 'ɛ 'wole -o ni, 'bhɛ 'pegee ga -yaa mɛɛ 'la zan mu ma -e 'mu 'kpɛn 'bheela-.

12 Yromazi bhɔle -saan bhla 'la ba, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ -woo mabɛɛnle 'a -din, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «-Kɔɔ' -o -bɔn drɛyi' -gɛ bhe, -a pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o ge -o yilayrɛ mu 'pegee -o le pɛle mu -glin -kɔɔ' -din -wa mu 'ɛ 'pegee gba la 'kpaa mu 'ɛ ta.»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'gbu pɛle na -o ni!» -Ayile 'ke -wa pele -a ni dɔɔ: «Pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'kɔɔ 'ke yaa 'e go 'bluu 'yri 'soo 'pegee kaa plɛ ba. 'Fɔke 'o -ja mɛɛ mu 'lɛɛ- 'kpɛn 'lɛbɔ- pɛ -lɔlɛ'.»

14 Wlan 'ɛ ni, 'gwlaan- 'waa 'soo -le -yaa -o zi 'bhɛ 'waati 'ɛ ba. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka -o yala- mɛɛ mia plɛ bhɛ vu -lɛ ma -lɛ ma.»

15 -Ayile, Zesu 'a ◻pia -o ni 'kaa -o mɛɛ mu 'ɛ 'yala- yaa- gbɛya 'la 'yi, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'mu 'bhɛɛ- ◻kla.

16 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'bluu 'yri 'soo 'ɛ 'pegee kaa plɛ 'ɛ 'sile, 'ke -ya -yrɛkpale laanima, 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'mu ma. 'Bhɛ blaan, 'kee- 'bluu mu 'ɛ takanle kplokplo, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -woo -yiciɛn' -zamaa' 'ɛ ma.

17 Mɔkpɛn' pɛbhla-, 'bhɛɛ- mɔkpɛn' kpɛdwa-, 'bhɛɛ- pɛle 'ɛ 'ke ◻bwa. -O le pɛle -vin 'la ◻bwa, 'bhɛ ciɛ -nɛ vu ta plɛ -paa.

Piɛri pe 'kaa Zesu -o 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'le
(Matie 16.13-19; Maki 8.27-29)

18 -Yrekpaa' do, Zesu do -kplɛn -ja -a 'seriwolɛ yrɛ do ◻nɔɔ, 'bhɛɛ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -ja 'tɛnlɛ- -a ma 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ ye. 'Bhɛɛ- -yoo -lrɔkpaa dɔɔ: «Mɛɛ mu 'ɛ 'kpee ma, 'mi -o mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -dela -le ɛɛ?»

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa pele- dɔɔ: «Mɛɛ 'ke mu pe dɔɔ 'yoo- 'ke Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'le, -a 'ke mu pe dɔɔ 'yoo- 'ke *Eli 'le. -A -lɛdo' pe 'ezin- dɔɔ -Waanbhaa' *-lɛla'

janwo mu gwe gwe 'ɛ do -le -bwela gale ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le 'bhi 'le.»

20 -Ayile, 'ke Zesu 'woo- 'gbu 'lrɔkpale 'kaadɔɔ-: «'Ka mu 'kpee ma -dele 'mi 'gbu 'le ɛɛ?» Piɛri pe dɔɔ: «'Bhi -le *Krisi 'le, -Waanbhaa' Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'gbu 'la ◻kpaa 'bhɛ -le 'bhi 'le.»

Zesu -o -a dɛza 'ɛ 'pegee -a ◻bweza gale ba 'ɛ 'lɛɛjanwo 'zi

(Matie 16.20-28; Maki 8.27-31)

21 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Zesu -o -lɛmazwan dɔɔ waa 'bhɛ za 'ɛ 'pelɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni.

22 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'ezin- dɔɔ: «-A -lɛdulale -o dɔɔ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu -yrɛn -bebe bhlelɛ mɛɛ mu 'kɔɔ: Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'pegee *'sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ, 'bhɛɛ- *'Toŋ daan mu 'ɛ -o nu -o -baŋgolɛ -a -yi. 'Bhɛɛ- -o nu a pelɛ 'kaa -wa dɛ. 'Duŋ- -e nu bwelɛ gale ba -a dɛle blaan -yrekpaa' yaga mi ma.»

Klɛle Zesu zi mi 'le 'bhɛ ma ◻trɔn -o -mɛla -le ɛɛ?

(Matie 16.24-28; Maki 8.34–9.1)

23 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- 'ezin- dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan 'a ◻pia 'kaa -yoo zan 'ŋ zi, 'bhɛ zan 'ɛ 'niigo- -a 'gbu 'yi, 'bhɛɛ- -e dɔ -yrɛnbhlele -la yi 'oo yi, 'ali- 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a gale ma; 'bhɛɛ- 'bhɛ zan nu dɔlɛ 'ŋ zi 'tɛ.

24 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- -ya 'gbu a 'trɛ ta -si 'ɛ go -za -yi, 'bhɛ zan nu bloolɛ 'bhɛ 'si 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e zru -gwa -a 'gbu 'si 'ɛ ni 'mi -zayi', 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi.

25 'Ke bhaaplɛŋ do 'trɛ ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'srɔɔwoa-, 'bhɛɛ- 'ke yaa bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- 'ke -a -lɛyaan -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi; 'bhɛ 'trɔn- -a ma -mɛla -le ɛɛ?

26 'Ke mɛɛ 'la zan -yralak- paa 'mi 'pegee 'mi 'wojan- mu 'ɛ 'lɛɛ, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu -yralakpalɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'lɛɛ, 'kee- ◻nwa yi 'la 'le -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi 'yee- 'pegee -a Dɛ -Waanbhaa' 'bhɛɛ- -mlɛkɛ' 'weŋ mu 'ɛ 'le.

27 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ: Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o -gɛ -zɔn, -a 'ke mu gale pleŋ-, -o -yrɛ nu 'kpalɛ- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yi 'ɛ ma.»

Zesu 'a dɔgbɛya 'ɛ mabɔɔla

(Matie 17.1-8; Maki 9.2-8)

28 -Gbɛɛyi' do 'kanle blaan, 'ke 'yee- Zesu Piɛri 'pegee Zaan 'bhɛɛ- Zaki 'siile, 'ke -o gele 'sanlɛ- vlɛ gɔɔn do wiiŋ-. -O -ja -o 'seriwolɛ 'bhɛ ◻nɔɔ ye.

29 Zesu 'yaa- 'seriwo zii' bhla 'la ba 'ke -a dɔgbɛya 'ɛ niinale, 'bhɛɛ- 'ke -a ta dunɛ- 'ɛ klɛle- 'epu 'peŋpeŋle.

30 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke mɛɛ plɛ 'pwɛle -a ba, 'bhɛɛ- 'kee- -balo klɛle 'sanle 'mu 'le: *Moizi 'pegee *Eli -le -yaa 'bhɛ mɛɛ plɛ 'ɛ 'le.

31 -O mɛɛ plɛ -pwɛla -Waanbhaa' a -lreleya 'ɛ 'yi, Zesu nu gelawolɛ Zeruzalɛmu 'taa 'la ta bhe, 'bhɛɛ- -e -yaa nu -Waanbhaa'

zru maza 'la klɛlɛ, -o 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn ta -balo ◻kla.

32 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Piɛri 'pegee a madɔ mi plɛ 'ɛ, -yaa yidɛ 'zi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o -bwele', 'ke -o Zesu 'lreleya -yrayra 'ɛ 'bhile- 'pegee mɛɛ plɛ 'ɛ 'yele- -a -din.

33 'Woo- mɛɛ plɛ 'ɛ 'yaa- go 'zi Zesu -din bhla 'la ba, Piɛri pe Zesu ni dɔɔ: «'O Zan, 'o klɛlawoa -gɛ 'waati 'ɛ 'lɛɛ- ba 'bhɛ ◻kla 'elrele, -ayile 'woo- zan 'kpaanɛ yaga dɔlɛ: 'Bhi a pɛ do, Moizi a pɛ do 'bhɛɛ- Eli a pɛ do.» 'Yee- Piɛri -yaa -jan 'la 'bhɛ 'wo zii', -a 'gbu 'laa -yaa 'bhɛ 'yaango- 'zi.

34 -E -yaa 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' bhla 'la ba, 'ke laflɛ' -gblɛn do nule-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ lii 'ɛ 'kpale -o ta. -Ayile 'ke -gblaan -gbɛnɛ do 'klale -o -yi.

35 'Bhɛɛ- 'ke -weli do dale- 'yee- laflɛ' -gblɛn 'ɛ 'yi dɔɔ: «'Mi 'ŋ Gbe 'la makwan- 'yele- -gɛ, -ka 'ka 'trɔnkpa 'a ni 'elrele!»

36 'Bhɛ -weli' 'ɛ 'male- blaan, -o Zesu do -kplɛnnɛ' -la ◻ya. 'Duŋ- 'woo- Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa 'bhɛ -za 'ɛ sanɛ- 'wolɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.

Zesu -nɛ do -bheela (Matie 17.14-18; Maki 9.14-27)

37 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'ke Zesu gole- gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'kee- nule- -a kpɛ -la. 'Ezin- 'ke -zamaa' do nule -a -lɛpalɛ.

38 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke mɛɛ do -gbekanle 'sanle -zamaa' 'ɛ 'pleŋ- dɔɔ: «'Ŋ Zan, 'yrɛkpa 'ŋ gbe -nɛbhɛ' do 'kpɔ 'ɛ ta -gɛ!

39 'Zina 'la -ya zi, 'kee ◻pwa -a ta 'waati 'la ba, -e -gbekan' 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -e bɛɛn -kpakpa 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -ya -liile' 'plii 'ɛ pwɛ -a -lɛ ma. -E -yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn kpa a ta, 'bhɛɛ- yaa go -a ta veŋ-.

40 -Ayile, 'ŋ ◻nwa 'tɛnlɛ- 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ -sromabwa -o ni dɔɔ -o 'yee- 'zina 'ɛ -gbin -a zi 'bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- 'bhɛ klɛle-.»

41 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'lale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta dɔɔ: «Mɛɛ 'kpee 'yɔɔ- mu, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka kpa 'ŋ 'yi! -A -vinbwa 'waati 'wɛɛ- 'ke 'ŋ bo 'ka 'kwe 'sile- ma ɛɛ? Nu 'e gbe 'ɛ 'le 'ŋ ni -gɛ.»

42 -O -yaa zan -nɛ 'ɛ 'le Zesu ni 'waati 'la ba, 'ke 'zina 'ɛ 'pɔle -a ta, 'ke -ya blinle- 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- bɛɛnle- -kpakpa. 'Bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'ke Zesu 'pɛɛnle 'yee- 'zina 'ɛ ta 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -nɛ 'ɛ 'bheele. 'Bhɛ blaan 'ke Zesu 'a 'nale -a dɛ ni.

43 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ -e mɔkpɛn' 'kpeelɛnia.

Zesu -o -a dɛza 'ɛ 'wo gbɛ drɛɛwo 'zi (Matie 17.22-23; Maki 9.30-32)

Zesu klɛza mu 'ɛ ◻yaa mɔkpɛn' 'kpeelɛni zii', -ayile -e pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ:

44 «'Ŋ 'yoo- zan -jan 'la 'wolɛ- 'ka ni -gɛ bhe, -kaa 'kpa 'elrele 'ka 'kpee: -Woo zan -dawli' 'kpalɛ- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ gbɛ ta, 'bhɛɛ- -wa -lɛna' mɛɛ mu ni.»

45 'Duŋ- waa 'bhɛ -jan 'ɛ 'yimalɛ, -amasrɔyi -gblo -yaa -o yikan' 'yrɛ ta,'bhɛɛ- waa -yaa sɔ -a -yimale kplank-plan. 'Bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- Zesu 'lrɔkpale -a -yi 'ɛ ma, -amasrɔyi -o -yaa -gblaan 'zi 'bhɛ 'lɛɛ.

-De 'gbu -le 'egblaane Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn ba ɛɛ?

(Matie 18.1-5; Maki 9.33-37)

46 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o zaabɔle -saan -za do ta dɔɔ -o -de 'gbu -la gblaan -yiya' -o 'kpɛn ba.

47 Zesu 'a 'yaangole 'bhii- -o -yaa zaabɔ 'zi 'bhɛɛ- -za 'ɛ ta, 'kee -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ do 'kunle 'bhɛ gbɛ ma, 'kee- 'bhɛ dulale -a -din.

48 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan -nɛ 'lɛɛ- -za kwan 'elrele 'mi -zayi', 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'mi -la -za -kwan 'elrele bhe. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'mi -za -kwan 'elrele, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'ŋ 'winbɔ- mi 'ɛ 'bhɛɛ- -za -kwan 'elrele 'ezin- bhe. -Ayile 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu mavɛɛla 'ka ba 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛla- gblaan 'yiya- 'ka 'kpɛn ni.»

Mɛɛ 'la zan laa -o -kɔɔ' 'sɔɔnnii 'le, 'bhɛ -o 'ke -kɔɔ' 'yiɛnii 'le

(Maki 9.38-40)

49 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'ke Zaan 'a pele Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'o mɛɛ do -ya 'ke -yoo 'zina mu -gbin 'zi mɛɛ mu zi 'e 'tɔ 'ɛ 'yi. 'O mɔɔ pe -a ni 'kaa -e 'ploo- 'bhɛ ma, -amasrɔyi -yaa -o 'ke 'yaa- -klaŋlanɛ 'ɛ do 'le.»

50 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ka 'laa 'bhɛ 'saawolɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'kɔɔ, -amasrɔyi, mɛɛ la zan laa -o 'ka 'sɔɔnnii 'le, 'bhɛ zan -o 'ka 'yiɛnii -la -le.»

ZESU -O GE 'ZI ZERUZALƐMU

Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa do ta mu -o -baŋgwa Zesu 'yi

51 Zesu a laflɛ' 'yi ge bhla 'la bhwa -wa -din, 'ke -ya pele- dɔɔ -e gele- -cian Zeruzalɛmu.

52 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -e mɛɛ 'ke mu winbwa- -a -lɛɛ magaan zayi'. 'Bhɛ zan mu 'ɛ -o -ja, 'bhɛɛ- -o bhwa Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa do ta.

53 'Duŋ- 'bhɛ -wa 'ɛ ta mu 'ɛ waa -o gbɛdɔlɛ Zesu la, -amasrɔyi -e -yaa ge 'zi Zeruzalɛmu.

54 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ, Zaki 'pegee Zaan 'bhɛ 'yele- 'ke -woo zrupliile, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'ya zi 'bhii 'wa 'pe laflɛ' 'yi 'tɛ 'ɛ ni 'kaa -e zina- -o ta, 'bhɛɛ- -yoo 'kpɛn kpacie ɛɛ?»

55 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'lale -o ta 'kaa -o wojan 'ɛ -yoo 'eyɔɔle.

56 'Bhɛ blaan, 'ke -o gele- -wa 'bhɛɛke do ta.

-O klɛ Zesu Krisi a -klaŋlanɛ 'le 'nale- -a ma ɛɛ?

(Matie 8.18-22)

57 -O -yaa Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta bhla 'la ba, 'ke mɛɛ do 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «'Kee -ja yrɛ 'oo yrɛ 'la nɔɔ, 'ŋ nu gelɛ 'e zi 'bhɛɛ- nɔɔ.»

58 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «-Gbɛŋgbɛni

mu yi -gluu mu -o, 'bhɛɛ-laanima maannɛ- mu yi 'fɛ mu -o, 'duŋ- yilayrɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'kɔɔ 'bhɛɛ- -ya -yitrɛ' 'bhɛ ɓnɔɔ.»

59 'Bhɛ ɓnɔɔ bhe, Zesu pe mɛɛ -bhɛɛke' do ni dɔɔ: «Nu dɔ 'ŋ zi!» 'Bhɛ zan 'ɛ pe -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, -a 'to 'ke 'ŋ ɓyaan 'ŋ dɛ binlele 'waati 'la ba 'bhɛɛ- 'ŋ nu dɔlɛ 'e zi.»

60 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'bhɛ zan 'ɛ ni dɔɔ: «Mɛɛ gbaa mu a gbaa mu 'ɛ 'to -o 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -woo bin. 'Bhi 'duŋ-, ge *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya ma 'ɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo mɛɛ mu ni.»

61 'Bhɛ blaan, 'ke mɛɛ do 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ dɔ 'e zi, 'duŋ- -a 'to 'ke 'ŋ ge 'ŋ 'srawo 'an 'fa ɓla mu 'ɛ ma 'elwale 'pe.»

62 -Ayile 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan 'e gbɛ ɓkpaa dri mu a yewo -kpoo 'yri 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'yrɛkpaa- -a -zanta', 'bhɛ zan 'ɛ yaa mɛɛ maza -yanwo' -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya zi 'ɛ ta.»

10

Zesu -o -klaŋlanɛ mia yaga bhɛ vu 'winbɔ- 'zi
(Matie 10.5-14)

1 'Bhɛ -za mu 'ɛ blaan, Mɛɛzan Zesu -klaŋlanɛ mia yaga bhɛ vu makwan-, 'bhɛɛ- -yoo winbwa- -a -lɛɛ. 'Yee- 'gbu 'yaa- nu 'kanlɛ- -wa mu 'la 'kpɛn 'pegee yrɛ mu 'la 'kpɛn ɓnɔɔ -e pe -o ni 'kaa -o 'kan -sɔ -a -lɛɛ 'mu 'kpɛn ɓnɔɔ.

2 -E pe -o ni dɔɔ: «-Mlɔ gba 'ɛ -yoo 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- -e -tranna gban, 'duŋ- -a 'kan mu laa -o 'ebebele. -Ayile -ka -sromabɔ gbazan 'ɛ ni dɔɔ 'bhɛ -mlɔ 'ɛ 'kan mu 'ɛ baankpa' -o ba, 'bhɛɛ- -wa kan, 'bhɛ 'pegee -wa zrɛdɔ.

3 -Ka ge, 'ŋ 'yoo- 'ka 'winbɔ- 'zi mɛɛ mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ka -o 'bhii- -bhlaa gwlɛn bhlonɛ- mu klɛ srɔpɛ mu pleŋ- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

4 'Ka ge bhla 'ɛ zi, 'ka 'laa -gɔli' bɔlɛ 'ka 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'taa ta ge 'pepe 'silɛ-, 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa -sawla 'wlalɛ- 'ka gaan ma. 'Ka 'laa dulalɛ zi 'lii, 'bhɛɛ- 'ka mɛɛ 'pubɔ-.

5 'Ke 'ka ɓwlaa 'fɛ 'oo 'fɛ 'la ɓla, -kaa pe 'bhɛ ɓla mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹Bhaa -Waanbhaa' 'ka bɔ 'edɔɔle!›

6 'Ke yilabla sɔ 'bhɛ 'fɛ 'ɛ ɓla mi 'ɛ do ni, 'bhɛ zan 'ɛ nu 'kaa- 'duma 'ɛ 'srɔɔwolɛ. 'Duŋ- 'ke yilabla 'laa sɔ 'bhɛ 'fɛ 'ɛ ɓla mu 'ɛ ni, 'ka 'laa 'bhɛ ɓla mu 'ɛ 'dumawolɛ.

7 'Ke 'ka ɓwlaa 'fɛ ɓlwa 'la ɓla, -ka bo 'bhɛɛ- ɓla, 'ke -o 'ka -gbaa pɛle 'pegee -yi 'la ba, -kaa bhle 'bhɛ 'pegee -kaa mi. -Amasrɔyi, yewonɛ 'ɛ 'sra- -o 'kɛla 'le -o 'bhɛɛ- na -a ni. 'Ka 'laa bolɛ 'kaanle- ma 'fɛ mu ɓla do do

8 'Ke 'ka -ja -wa 'oo -wa 'la ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'ka 'cieya- ɓkla 'elrele 'bhɛ ɓnɔɔ, 'bhɛ 'pegee 'ke -o pɛ 'oo pɛ 'la ɓnaa 'ka ni, -ka 'bhɛ 'bhle.

9 -Ka 'bhɛ -wa 'ɛ ta gadɛ mu 'ɛ 'bhee-, 'bhɛɛ- -kaa pe -o ni dɔɔ: ‹-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yi 'ɛ ɓbhwa 'ka

-din.›
10 'Duŋ- 'ke 'ka -ja -wa 'la ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ ɔnɔɔ mu 'ɛ waa 'ka 'cieya- klɛlɛ, -ka go 'bhɛ -wa 'ɛ ta.
11 'Ka go bhla zi 'bhɛ -wa 'ɛ ta, -kaa pe dɔɔ: ‹'O 'kaa- -wa 'kpee bwegblɛn- 'ɛ 'wlɛn zii' 'ka 'gbu 'kaama- 'o gaan mu 'ɛ 'le. 'Duŋ- -kaa 'yaango- dɔɔ 'bhii- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yi 'ɛ ɔbhwa 'ka -din.›
12 -Ayile 'mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ -Waanbhaa' a 'kitikan yi -gbɛnɛ 'ɛ 'le, waa nu 'sɔlɛ- 'yee- -wa 'ɛ ta mu 'ɛ -o ta -yrɛn 'ɛ 'kpale Sodɔmu a pɛ ta -yrɛn 'ɛ 'bhɛ ma.»

-Wa 'ke ta mu laa dɔlɛ -a -la 'ke -woo kpa Zesu 'yi
(Matie 11.20-24)

13 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu Korazɛn mu! 'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu Bɛtisaida mu! 'Ŋ 'sɔle- maza mu 'la ɔkla 'ka ba, 'kee- 'kpa bi 'ŋ 'bhɛ yɛkɛ- 'sɔle- maza mu klɛ Tiri 'pegee Sidɔn -wa mu 'ɛ ta, -zɔn 'laa 'bhɛ 'le 'ke -zadɔwɛɛ ɔbwa gban -o ma -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -zayi', 'bhɛɛ- 'ke -o -ploola gban 'bhɛ mu klɛlɛ ma. -O -yaa nu 'bhɛ zrɔnlɛ -bɔtɔ kplɛ 'pegee -yie 'klalele -o ta.
14 'Bhɛla- -yile, -Waanbhaa' a 'kitikan yi -gbɛnɛ 'ɛ 'le, Tiri -wa 'ɛ 'pegee Sidɔn -wa 'ɛ ta mu 'ɛ -o ta -yrɛn 'ɛ yaa nu -lalɛ' 'bhii- 'ka mu a pɛ 'ɛ gbɛɛn-.
15 'Bhɛɛ- 'ka mu Kapɛnɔmu -wa 'ɛ ta mu, 'ka 'kpee ma 'ka nu -wlɛnlɛ', 'bhɛɛ- 'ka tɛn laflɛ' ma ɛɛ? -Waanbhaa' nu 'ka mazinalɛ, 'bhɛɛ- -e ge 'ka 'le -jranama 'tɛ 'ɛ 'yi.»
16 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan 'e 'trɔnkpaa- 'ka 'wojan- -la, 'bhɛ zan -o 'bhɛ 'trɔnkpa zii' 'mi -la wojan 'ɛ 'la bhe 'ezin-. 'Ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ -baŋgwa 'ka 'yi, 'bhɛ zan 'bhɛ -baŋgwa 'mi -la -yi bhe. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ -baŋgwa 'mi 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -baŋgwa mɛɛ 'la zan 'mi 'winbwa- 'bhɛɛ- 'yi 'ezin-.»

-Klaŋlanɛ mia yaga bhɛ vu 'ɛ -o dale blaan -waa' 'taa 'ɛ ta
17 Zesu a -klaŋlanɛ mia yaga bhɛ vu 'ɛ -o -ja, 'bhɛɛ- -o ɔnwa. -O zrukpaa' gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, -glɔɔya' 'la -yoo 'e 'tɔ 'ɛ 'yi 'bhɛ -zayi', 'o 'kpaale- -o 'zina mu 'ɛ 'wiiŋ-; 'bhɛɛ- 'ke 'wa ɔpia -o ni -o 'kɛla 'bhɛ klɛ -o 'bhɛɛ- klɛ.»
18 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ŋ 'yrɛ 'yaa- -Setran' baale ma 'kee- da laflɛ' 'yi blaale- 'bhii- la -yrɛbɔgbɛya 'ɛ gbɛɛn-.
19 -Ka 'ka 'trɔnkpa doo: 'ŋ 'bhɛ 'seŋ ɔnaa 'ka ni 'ke 'ka sɔ 'taawole mlɛ mu 'pegee -zaanweele mu ta, 'bhɛɛ- 'ke 'ka sɔ 'kpaale -kɔɔ' 'sɔɔnnii 'ɛ yaa -glɔɔya' 'ɛ 'wiiŋ-. Pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛle- 'ka ni.
20 'Duŋ-, 'ka 'laa 'ka zrukpaalɛ 'ka 'kpaale- 'la -yoo 'zina mu wiiŋ- 'bhɛ -zayi'. 'Duŋ- 'ka zrukpaale klɛ -Waanbhaa' 'ka 'tɔ mu 'ɛ

yɔɔn 'la dia gban laanima 'bhɛɛ- -zayi'.»

Zesu zrukpaale -o -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba zayi'
(Matie 11.25-27; 13.16-17)

21 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ zruk-paa' -gbɛnɛ do zinale Zesu ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Ŋ Dɛ 'trɛ 'pegee laflɛ' Zan, 'mi 'e 'pubɔ, -amasrɔyi 'e -za 'la -gaanna -zadɔ' mu 'pegee 'sɛwɛdɔ mu -lɛɛ, 'e 'bhɛɛ- -zrɔnna -nɛ mu 'ɛ ni. -E -swa 'e ni 'ke 'ya klɛ 'bhɛ gbɛɛn-, -ayile 'mi 'e 'tɔbhɔ- 'egbɛnɛle.

22 «'Ŋ Dɛ -za 'kpɛn gbɛkpaa- 'mi 'kɔɔ. Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'mi dɔ 'ke yaa 'e go 'yee- do -kplɛn ba. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'mi Dɛ 'ɛ dɔ 'ke yaa 'e go 'mi -a Gbe do -kplɛn, 'pegee mɛɛ 'la zan -a Gbe -a zi 'bhii- 'bhɛ zan 'a dɔ 'bhɛ ba.»

23 'Bhɛ blaan, 'ke -ya l-ɛklale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ: «'Ka mu 'la 'ka 'yrɛ -o -za 'lɛɛ- ma -gɛ -zɔn bhe, 'kaa- pɛ -yinra'.

24 -Amasrɔyi, -za 'la 'kpɛn -o klɛ 'zi 'ka yrɛ ma -gɛ -zɔn bhe, 'elwaleta -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mu -bebe 'pegee -bhleŋgbe -bebe 'ke mu -yaa zi 'bhii- 'yee- -za 'lɛɛ- klɛ -o -yrɛ ma, 'bhɛɛ- yaa klɛlɛ -o -yrɛ ma. -O -yaa zi 'bhii- -wa ma, 'bhɛɛ- waa malɛ.»

Samari mɛɛ wlan do ma -gɔɔn

25 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'Toŋ daan mu 'ɛ do nule- Zesu 'lrɔkpalɛ, -e -yaa zi 'bhii- -ya -yidan'. 'Bhɛla- -yile 'bhɛ 'Toŋ daan mi 'ɛ pe -a ni dɔɔ: «'An klɛ 'gbu 'nale- -a ma 'bhɛɛ- 'ŋ sɔ -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwole ɛɛ?»

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «-O -mɛ pɛ za -la yɔɔndia- - Moizi a 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ya 'yima- 'nale- ɛɛ?»

27 'Yee- mɛɛ 'ɛ -e pe Zesu ni dɔɔ: «'Toŋ 'ɛ ta, -a yɔɔndɛle -o dɔɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' 'sɔ 'e ni 'e zru oo, 'e 'nii- oo, 'e faŋgan- oo 'bhɛ 'pegee 'e 'kpeejan- 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Bhɛɛ- 'e -vindo' mi 'sɔ 'e ni 'bhii- 'e -za sɔ 'e 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ye 'an -jan 'ɛ 'lɛkwan- 'elrele, 'bhi ge 'bhɛ 'yansi za klɛ, 'bhɛɛ- 'e nu bole -yrɛ -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ.»

29 'Duŋ- 'yee- 'Toŋ daan mi 'ɛ 'yaa- zi 'bhii- -e 'zoo 'na -a 'gbu ni, -ayile 'kee- Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «-De 'gbu -le 'ŋ -vindo' mi 'le ɛɛ?»

30 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu -gɔɔn do bɔle- dɔɔ: «-Yrek-paa' do, mɛɛ do -daa Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -e -yaa ge 'zi Zeriko. -E bhɔle yrɛ do nɔɔ 'ke -faannii' mu baale' -a ta, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'kɔɔpɛ-mu 'ɛ 'kpɛn 'sile, 'bhɛɛ- 'ke -wa tafɛle; 'bhɛ 'pegee 'ke -wa madiŋwole, 'bhɛɛ- 'ke -wa -zrɔle' baale 'tole zi 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'ke -o jilale.

31 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'sraka 'lɛna mi do 'kanle- -bɛŋgwa 'yee- zi do 'kpɔ 'ɛ 'lii 'bhɛ 'waati 'ɛ ba. -E bhɔle

'yee- mɛɛ 'ɛ baale ta, 'ke -ya taglinle frii, 'bhɛɛ- 'kee- 'kanle 'a -gɔma, 'bhɛɛ- 'kee- jilale.

32 'Bhɛ blaan, 'ke Levi 'srɛ mu 'ɛ do 'kanle- -bɛŋgole 'yee- zi do 'kpɔ 'ɛ 'lii. 'Bhɛ 'bhɔle- 'yee- mɛɛ 'ɛ ta, 'ke -ya taglinle 'ezin- frii, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'kanle 'ezin- -a -gɔma'.

33 'Bhɛɛ- boolazi, Samari mɛɛ do -yaa ge 'zi 'taa ta 'yee- zi do 'kpɔ 'ɛ zi 'ezin-. -E bhɔle 'yee- mɛɛ 'ɛ -din, 'bhɛɛ- -a -yrɛkpale a ma, 'ke -a -yrɛn -gbɛnɛ 'klale -a ma.

34 -Ayile, 'ke -ya mabɛɛnle 'a -din, 'bhɛɛ- 'ke -ya ma bhɛ mu 'ɛ 'tɛkpale -yrɔn 'pegee -laanɛ' 'yi 'le, 'bhɛɛ- 'kee- sɔgbɛ -yrele' 'mu bhɛ mu 'ɛ ta. 'Bhɛ blaan, 'kee- 'yee- mɛɛ 'ɛ 'sanle -yaa' -soofali 'ɛ ta, 'kee- gele- 'kɛle- 'cie mu yi 'fɛ do -la. -E bhɔle 'bhɛ ɓnɔɔ ye, 'kee- 'yee- mɛɛ 'ɛ 'laanɛkpale 'elrele, 'bhɛɛ- 'ke -ya -yrɛkpale 'bhɛ ba.

35 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, -e denie -gɔli' 'taŋbha plɛ ɓsia -a ba 'yi, 'bhɛɛ- -yoo -naa 'cie mu yi 'fɛzan- 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -e pe 'bhɛ ni dɔɔ: ‹'E 'yrɛkpa mɛɛ 'lɛɛ- ba 'elrele, 'ke 'ŋ -daa 'an 'taa 'ɛ ta yi 'la 'le, 'e -gɔli' yɛkɛ- 'la 'siɛla- 'ke 'bhɛ kan 'kɛlɛɛ- ta, 'ŋ nu 'bhɛ 'kpɛn gbawolɛ 'e ni.›»

36 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'yee- 'Toŋ daan mi 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi 'kpee ma, 'woo- mɛɛ yaga 'la bhe, -o -de 'gbu -le ɓkla -faannii' mu -balaa' mɛɛ 'la zan ta 'bhɛ -vindo' mi 'le ɛɛ?»

37 'Yee- 'Toŋ daan mi 'ɛ pe dɔɔ: «-A -yrɛnklaa mɛɛ 'la zan ma, 'bhɛ -le ɓkla -a -bhoo 'ɛ 'le.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a pele -a ni dɔɔ: «'Bhi ge 'bhɛ 'yansi za klɛ.»

Zesu -ja Maati 'pegee Mari ba

38 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- ge 'zi Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta 'waati 'la ba, 'ke -o bhɔle- -wa do ta, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- -o zɛnlɛ -o -yaa le 'la 'bhɛ sii Maati 'bhɛ ba.

39 Maati 'nwale- do -yaa, -o -yaa 'bhɛ sii Mari. Mɛɛzan Zesu 'yaa- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' 'waati 'la ba, 'ke 'yee- Mari gele- yaalɛ 'bhɛ gaan ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'trɔnkpa- 'bhɛ 'wojan- 'ɛ ɓla.

40 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -a -doole' Maati yrɛ ba 'tɛ 'yaa- kpo klɛle ma, 'bhɛ 'pegee 'fɛ 'ɛ ɓla ye -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'wole- ma. -Ayile 'kee- nule- -a pelɛ Zesu ni dɔɔ: «'Ɲ Zan, 'ŋ 'nwale- 'ɛ -yoo 'ŋ do -kplɛn 'tolawoa ye 'ɛ 'wole- ma, 'bhɛ 'laa la 'ɛ ma ɛɛ? -A pe -a ni 'kaa -e nu bhɔ 'ŋ ba kpo klɛle 'ɛ 'le.»

41 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'E Maati, 'E Maati! 'E 'yrɛbatɛdɔle -o, 'bhɛɛ- 'e wlayrɛ 'ɛ 'pale- -o -za -bebe -zayi'.

42 -Nafan -o -za do 'kpɔ -la ma, 'ke 'bhɛ kan pɛ 'kpɛn ta, Mari 'bhɛɛ- makwan-, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ 'bhɛ 'kunle -a 'kɔɔ.»

11

Zesu -o -yaa' -klaŋlanɛ mu

'ɛ daan 'zi 'seriwole 'le
(Matie 6.9-13; 7.7-11)

1 -Yrekpaa' do, Zesu 'yaa-
'seriwo zii' yrɛ do ɔnɔɔ.
-E yanle -a 'seriwolele, 'ke
-yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'a
'pele -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan,
'o daan 'o 'seriwolele, 'bhii-
Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan bhɛ a
-klaŋlanɛ mu 'ɛ -daanna 'mu
'seriwolele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»

2 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele
-o ni dɔɔ: «'Ke 'ka -o 'ka
'seriwole -kaa pe dɔɔ:

‹'O Dɛ -Waanbhaa', bhaa
mɔkpɛn' 'a dɔ 'bhii-
'yoo- 'weŋ!

Bhaa 'yaa- -bhleŋgbeya yaa-
yi 'ɛ 'bhɔ.

3 'O gba yi oo yi, 'o maza -o
pɛbhle 'la ma 'bhɛ ba!

4 'Waa- -za 'yɔɔ mu 'ɛ -sroma
'yan, 'bhii- mɛɛ 'la zan
mu -za 'yɔɔ mu ɔkla
'o ni 'o 'bhɛ zan mu
a -sroma yan gɔnɛ- 'la
gbɛɛn-.

'Yaa 'tolɛ- 'ke -Setran' 'o
'lɛkan-, 'bhɛɛ- -yoo'
balaa' -za 'yɔɔ- 'yi.›»

5 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ
mu 'ɛ ni 'ezin- dɔɔ: «'Ke 'ka
do 'bhɛ 'wlɛnna- blaŋdrɛyi,
'bhɛɛ- -e -ja 'tɛnlɛ- -a
bhɛgwlɛn do ma, 'bhɛɛ- -e
kɔkɔdia 'bhɛ ta, 'ke -ya pe
'bhɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'bhɛgwlɛn-,
'e 'wlɛn-, 'bhɛɛ- 'ye 'ŋ gba
'bluu 'yri yaga ba.

6 -Amasrɔyi 'ŋ 'bhɛgwlɛn-
do -daa 'taa ta -bi 'lɛɛ- zi,
'bhɛɛ- -e ɔnwa 'ŋ ba. Pɛle
kplankplan laa -o 'ŋ 'kɔɔ 'ke
'an 'lɛwɛɛ kpo klɛ.›

7 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yi bhe 'tɛ, -a
bhɛgwlɛn 'la 'yilale -o 'fɛ 'ɛ
ɔla, 'bhɛ 'a 'lɛkun -a ni dɔɔ:
‹'Ŋ 'to 'srɔ! 'Mi 'pegee 'ŋ 'nɛ
mu 'ɛ 'o 'yilaa- gban, -ayile 'o
'fɛ 'liikoŋ bhɛ 'ɛ ɔbwa gban.
'Naa sɔ -li 'ŋ 'wlɛnle, 'bhɛɛ-
'ŋ ge 'bluu 'nalɛ- 'e ni.›

8 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ-
ma dɔɔ: 'Ali- 'ke yaa
-wlɛnlɛ', 'bhɛɛ- -e 'bluu 'ɛ
na -a bhɛgwlɛn 'ɛ ni -waa'
bhɛgwlɛnya 'ɛ ma; 'ke 'bhɛ
ɔbwa -a matɛdɔ yrɛ nɔɔ-, -e
nu -a -wlɛnlɛ', 'bhɛɛ- -e 'bluu
'ɛ na 'bhɛ ni.

9 'Bhɛla- -yile 'mi pe 'ka
ni dɔɔ 'ke 'ka pɛ 'oo pɛ 'la
'yrɛwoa- -Waanbhaa' ma, -e
nu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'nalɛ- 'ka ni. 'Ke
'ka pɛ 'oo pɛ 'la 'bhɛ -glinna
-Waanbhaa' ba, 'ka nu 'bhɛɛ-
'srɔɔwolɛ. -Ka kɔkɔdɛ 'fɛ 'li-
ikoŋ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -Waanbhaa'
nu -a -liigolɛ 'ka ni.

10 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'oo
mɛɛ 'la zan maza -o pɛ
'la ma, 'kee- 'bhɛ 'yrɛwoa-
-Waanbhaa' ma, 'bhɛ zan nu
'bhɛ pɛ 'ɛ 'srɔɔwolɛ. 'Bhɛɛ-
'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan maza
-o pɛ 'la ma 'kee- 'bhɛ pɛ 'ɛ
ziglinna -Waanbhaa' ba, 'bhɛ
zan nu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'srɔɔwolɛ;
'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan
kɔkɔdia, -o nu 'fɛ 'ɛ 'liigolɛ
'bhɛ zan ni.

11 'Ka -de 'gbu -le sɔ mlɛ
'kpale 'bhɛ 'nɛ 'ɛ 'kɔɔ, 'ke
'bhɛ kaa -yrɛwoa -a ma ɛɛ?

12 -Taa 'ka -de 'gbu -le sɔ
-zaanweele do 'kpale 'bhɛ 'nɛ
'ɛ 'kɔɔ 'ke 'bhɛ maa yrɛn
-yrɛwoa -a ɛɛ?

13 'Ka mu bhaaplɛŋ 'kpee
'yɔɔ- mu, 'ke 'ka mu sɔ pɛ
-lrele' mu nale- 'ka 'nɛ mu
ni, -mɛla ma 'bhɛɛ- 'ka Dɛ
-Waanbhaa' 'la -yoo laanima
'bhɛ 'laa nu 'sɔlɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ

'nale 'ke mɛɛ 'la zan mu 'bhɛ 'yrɛwoa- -a ma 'mu ni ɛɛ?»

Zesu 'bhobhonɛ do -bheela (Matie 12.22-30; Maki 3.22-27)

14 Yi do ta, Zesu 'yaa- 'zina -gbin 'zi mɛɛ do zi. 'Bhobho 'zina -le -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ zi. Zesu 'yanle- 'yee- 'zina 'ɛ -gbinlele, 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ -janwole 'sanle. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ mu 'ɛ 'kpɛn 'liibhaale 'mu 'gbu ma.

15 'Duŋ- -zamaa' 'ɛ 'pleŋ- mɛɛ 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ -o -yaa 'zina mu a -kuŋlii 'la sii Bɛɛzebuli 'bhɛ -le -yaa 'zina mu -gbin 'seŋ 'na zii' 'yee- Zesu ni.

Zesu pe dɔɔ yaa -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛ 'laa da -Setran' ba

16 -O 'ke mu -yaa bɔyrɛ -glin 'zi -a -la 'ke mu 'a 'pele -a ni dɔɔ 'kee- da -Waanbhaa' ba, -e 'bhɛ ma -tɔɔmasie do klɛ -o -yrɛ ma doo.

17 'Duŋ- Zesu 'yaa- -o 'kpee- jan- mu 'la dɔ bhe, 'ke 'bhɛ 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ke -bhleŋgbe do a 'klɛɛn -yi mu gwledan 'eke- ba, 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'lɛyanyrɛ -le 'ke -a 'siɛle- -la -le, 'bhɛɛ- -a nɔɔ- -wa mu 'ɛ ta 'fɛ mu 'ɛ -o -klalaa'.

18 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -Setran' gwledan 'zi -a 'gbu ba, -yaa' 'klɛɛn nu -mɔlɛ' 'nale- -a ma ɛɛ? 'Ka mu -a pe 'zi dɔɔ 'mi -o 'zina mu 'ɛ -gbin 'zi *Bɛɛzebuli -la 'seŋ ta.

19 'Duŋ- 'ke 'bhɛ -o 'ke wlan 'le, -dele 'zina mu -gbin 'seŋ 'na zii' 'ka a pɛ mɛɛ mu 'ɛ ni ɛɛ? 'Ka 'gbu a pɛ mɛɛ mu 'ɛ 'mu -le sɔ 'yee- -jan 'lɛɛ- ŋgblo 'kanle.

20 'Duŋ- 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'gbu 'ɛ ma, 'ke 'ŋ 'yoo- 'woo- 'zina mu 'ɛ -gbin 'zi -Waanbhaa' a pɛ 'seŋ -la ta, 'mi sɔ a pele- dɔɔ -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yi 'ɛ ◻bhwa 'ka -din gban.»

21 «'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ke gwledanpɛ -lrele' -o -faŋgan ma mɛɛ do 'kɔɔ, -za 'yɔɔ- laa sɔ 'tɛnle -yaa' 'fɛ 'pegee -a 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ ma, -amasrɔyi -ya -yrɛkpa' -o ba 'elrele.

22 'Duŋ- 'ke mɛɛ -bhɛɛke' do ◻nwa 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ faŋgan- 'yiya- 'yee- faŋgan- ma mɛɛ -lwa mi 'ɛ ni; 'bhɛɛ- 'bhɛ -balaa' -a ta. -A 'kpale- -yaa -a 'kɔɔ gwledanpɛ mu 'la 'yi, 'kee- 'mu 'kpɛn ◻sia 'a 'kɔɔ. 'Bhɛ blaan, -ya 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn 'la ◻sia -e 'mu 'yiciɛn- mɛɛ -bhɛɛke' mu ma.»

23 Zesu pe -yaa' -jan 'ɛ 'lɛyanyrɛ 'ɛ ◻nɔɔ dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan laa -o 'ŋ zi, 'bhɛ zan -o 'ŋ ma. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan laa -o bhɔ 'zi 'ŋ ba mɛɛ mu -lɛkpalele 'eke- ta, 'bhɛ zan -o piila- mi -la -le 'eke- ma.»

'Zina 'ɛ 'nu gbɛ drɛɛwo mɛɛ do zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- (Matie 12.43-45)

24 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ke 'zina 'ɛ -gwa mɛɛ do zi, -e ge 'kaanlɛ- -bɔn 'yi yrɛ mu 'ɛ ◻nɔɔ 'ke -ya -yitrɛ' yrɛ glin. 'Ke yaa -yitrɛ' yrɛ yelɛ, -ya pe dɔɔ: ‹'Ŋ gele- 'ŋ -zanta' 'ŋ boyrɛ gwe 'ɛ ◻nɔɔ›. 'Zina

'ɛ 'niinaa, 'bhɛɛ- -e dɔ gbɛ drɛɛwo 'yee- mɛɛ 'ɛ zi.
25 'Ke 'yee- 'zina 'ɛ ɓnwa, -ya -si 'ɛ -lagole ye 'elrele, 'bhɛ 'pegee -a -yi pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛkpale ye 'eke- ta 'elrele.
26 -Ya yelawoa 'bhɛ gbɛɛnbhe, -e ge 'zina 'srwaplɛ--bhɛɛke' 'siilɛ- 'ke 'mu -yɔɔ' -yiya' 'yee 'gbu ni. 'Ke 'bhɛ ɓkla, 'bhɛɛ- -o nu dɔlɛ 'yeemɛɛ 'ɛ zi. 'Bhɛla- -yile 'yeemɛɛ -a -si 'ɛ 'siɛ gbɛ -yɔɔ' wo 'ke 'bhɛ 'yiya- -a -lwa 'ɛ ta.»

-Za 'brɛɛya-

27 Zesu 'yaa- -janwo' zii' 'waati 'la ba -zamaa' 'ɛ 'pleŋ-, 'ke le do 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Le 'la 'bhɛ 'e kpɛ 'ɛ ɓsia, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'e ɓyaa, 'bhɛ 'pegee 'ke 'bhɛ -yɔn -naa 'e ni, 'bhɛ a pɛ -yinra'!»
28 'Duŋ- Zesu pe 'bhɛ le 'ɛ ni dɔɔ: «-A pe dɔɔ mɛɛ 'la zan mu -o 'trɔnkpa--Waanbhaa' a -jan 'ɛ ɓla, 'bhɛɛ- 'ke -wa -klɔsikun, 'bhɛɛ- zan mu a pɛ -yinra'.»

-Waanbhaa' a -lɛla' janwo mi Zonasi ma -tɔɔmasie
(Matie 12.38-42)

29 Mɛɛ mu 'ɛ 'pale- ɓsaan Zesu ta, -ayile 'ke -ya pele--o ni dɔɔ: «'Saanigɛ mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle. -Wa zi 'bhii- 'ŋ 'sɔle- maza do klɛ -o -yrɛ ma. 'Duŋ- 'naa nu 'sɔle- maza -bhɛɛke' do 'kpɔ klɛlɛ -o -yrɛ ma, 'ke yaa 'e go Zonasi a pɛ 'ɛ ba.
30 -Amasrɔyi Zonasi -kla Ninivu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ma -tɔɔmasie 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu klɛlɛ 'saanigɛ mu 'ɛ ma -tɔɔmasie 'le 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
31 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a 'kitikan yi 'ɛ 'le, -bhleŋgbe le Seba nu dulalɛ 'saanigɛ mɛɛ mu 'lɛɛ--o -lɛ ma, 'bhɛɛ- -e -kpan kpalaa' -o -lii. -Amasrɔyi -yaa' pɛ 'waati 'ɛ ba -e -daa 'drunyan 'ɛ 'yi 'klɛɛn gbɔɔn do -yi, 'bhɛɛ- -e ɓnwa -a 'trɔnkpalɛ -bhleŋgbe Salomɔ a -zadɔleya ma jan mu 'ɛ ɓla. -E nu -kpan 'kpaalɛ- 'ka 'lii, -amasrɔyi mɛɛ 'la zan -o -gɛ 'bhɛ gblaan 'yiya- -bhleŋgbe Salomɔ ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa -o dɔle- -a -la 'ke 'ka 'trɔnkpa 'bhɛ ni.
32 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a 'kitikan yi 'ɛ 'le, Ninivu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ -o nu dulalɛ mɛɛ mu 'lɛɛ- -o 'lɛ ma, 'bhɛɛ- 'mu nu -kpan 'kpaalɛ- -o -lii. -Amasrɔyi Zonasi -Waanbhaa' a -jan 'la ɓwoa Ninivu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ni, 'mu 'ploola- 'mu klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo 'gbu ɓnaa -Waanbhaa' ni. -O nu -kpan 'kpaalɛ 'ka 'lii, -amasrɔyi mɛɛ 'la zan -o -gɛ, 'bhɛ zan gblaan 'yiya- Zonasi ni.»

-Kɔɔ' 'yrɛbhɛ- mu -le -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ ta 'tɛbhile 'le
(Matie 5.15; 6.22-23)

33 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -laŋbha do bhi, 'bhɛɛ- -e 'gboŋgbo do bhulaa' 'bhɛ -laŋbha 'bhile-'ɛ ta. Drɔɔn' 'ke -o -laŋbha 'ɛ ɓbhia, -wa duŋ -a duŋyrɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ɓnɔɔ laanima, 'kookomɛɛ 'la zan mu -o wla 'zi 'fɛ 'ɛ ɓla, 'mu sɔ -a -bhile' 'ɛ 'yele.

34 'E 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ -woo 'bhii- 'e 'flɛ 'ɛ ta -laŋbha 'bhile- do gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'kee- 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ waa yrɛma ye, 'e 'flɛ 'ɛ 'kpɛn -o -gblo 'yi. 'Bhɛɛ- 'kee 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ lele, 'e 'flɛ 'ɛ 'kpɛn takanle -o 'weŋ.

35 'Bhɛla- -yile, 'e 'yrɛkpa 'e 'gbu ba 'elrele, 'kooko- 'yaapɛ 'tɛbhile 'ɛ yaa niinaa' 'ke -gblo 'le.

36 -Ayile, 'kee 'flɛ 'ɛ 'kpɛn kla 'tɛbhile ba, 'bhɛɛ- 'kee dɔpɛ do 'kpɔ 'laa -o -gblo 'yi, 'e 'flɛ 'kpɛn nu klɛlɛ 'tɛbhile ba. -E nu klɛlɛ 'bhii- -laŋbha 'bhile- mɛɛ takan 'weŋ -a -bhile' 'ɛ 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»

Zesu -o -kpan 'kpaa zii' Farizi mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ Daan mu 'ɛ 'lii
(Matie 23.1-36; Maki 12.38-40)

37 Zesu 'yanle- -janwolele 'ke Farizi mi do 'a 'siile pɛ bhle yrɛ nɔɔ- 'bhɛ ba. 'Bhɛɛ- Zesu -ja 'bhɛ Farizi mi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -e -ja yaalɛ pɛbhle tabali 'ɛ zi.

38 'Duŋ- Zuufu mu -o gbɛ mafɛ -waa' 'sinii ta gbɛ ma 'fɛgbɛya 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke -woo pɛbhlele, Zesu 'laa 'bhɛ gbɛ ma 'fɛlɛ- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi. 'Bhɛla- -yile, 'ke 'bhɛ 'yee- -Farizi mi 'ɛ 'kpeelɛnile.

39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mɛɛzan Zesu -gɔɔn do bɔle- -a ni dɔɔ: «'Ka mu Farizi mu, 'ka 'kaa- -yi 'mi pɛ 'ɛ 'pegee 'kaapɛbhle 'tasa 'ɛ mafɛ 'elrele, 'duŋ- -faan zru 'pegee yiɛnya 'te -le 'ka 'kpee.

40 Mɛɛ kloo mu! Mɛɛ 'la zan pɛ 'ɛ 'flɛ ma kla, 'bhɛ zan do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le 'laa -a 'kpee 'ɛ klɛlɛ 'ezin- ɛɛ?

41 -Ayile, -ka yiɛnya go 'ka zru ba, 'bhɛɛ- -ka 'kɔɔfleŋzan mu gba 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ ba. 'Ke 'ka 'bhɛ kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ka nu klɛlɛ zi 'weŋ 'ɛ ta.»

42 «'Ka mu Farizi mu, 'ka ta -yrɛn! 'Ka 'kaa- -ziɛn ba -laanɛ' mu 'ɛ, 'pegee 'kaa--ziɛnbhɛ' mu 'ɛ 'kpɛn do do -lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ 'bhɛɛ- na Waanbhaa' ni; 'bhɛ -ziɛn ba -laanɛ' mu 'ɛ 'ke mu -le 'ke *mati 'pegee lu mu 'le. 'Duŋ--lɛdɔɔ' ma 'taa 'ɛ -Waanbhaa' -yrɛ la, 'bhɛ 'pegee -a ba 'sɔniya 'ɛ, 'ka 'mu -za balaa'. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'kɛla 'bhɛ -o 'ke klɛ pɛ 'le 'pe, 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' -za 'sɔ 'ka ni, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka 'lɛdɔɔle klɛ -a -yrɛ 'yi.» *

43 «'Ka mu Farizi mu, 'ka ta -yrɛn! 'Ke 'ka -o daanfɛ' mu 'ɛ la, 'ka yaayrɛ -lrele' mu 'ɛ 'mu -la makuŋ. 'Bhɛɛ- 'ke 'ka -o -wa 'kpee -kpan mu 'ɛ ta, 'kaa- zi 'bhii- mɔkpɛn' 'ka 'lɛdɔ- -a ma, 'bhɛɛ- -o 'ka 'pubɔ-.

44 'Ka mu Farizi mu, 'ka ta -yrɛn! 'Ka -o 'bhii- mɛɛ bu mu 'la tagaanle -o; 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'taawo- -o ta 'ke waa 'yaango-.»

45 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke *'Toŋ daan mi 'ɛ do 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'yaa- -janwogbɛya 'la bhe, -yoo 'bhii-

* **11:42 11.42** -Ziɛnbhɛ' -glɔɔn 'ke mu -le 'mu 'le.

'yoo- wla 'zi 'o mɔɔ 'kpɛn -la -yi 'ezin-.»

46 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'yee- 'Toŋ daan mi 'ɛ ni dɔɔ: «'Ka mu 'Toŋ daan mu, 'ka ta -yrɛn! 'Ka 'kwe gbinle mu dɔ mɛɛ mu wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ka 'laa bhɔ 'mu ba sanɛ- 'bhɛ 'kwe mu 'ɛ 'ke 'silele.

47 'Ka ta -yrɛn 'ezin-! -Amasrɔyi 'ka 'taa- mu -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'la dia, 'ka bu -lrele' mu dɔ 'bhɛ mu ni.

48 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kaa- zrɔn 'zi mɛɛ mu ni 'bhii- 'ka dɔle -o 'ka 'taa- mu 'ɛ zita -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma. -Amasrɔyi -o -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mu 'la dia, 'ka bu -lrele' mu dɔ mu ni.

49 -Waanbhaa' a -zadɔleya 'ɛ ma -ya pia dɔɔ: *‹'Ŋ nu 'ŋ 'lɛla janwo mu 'pegee 'an *winbɔwo mu 'kpalɛ- -o ni. 'Duŋ- -o nu -o 'ke mu dɛlɛ, 'bhɛɛ- -o nu -yrɛnkpalɛ -o 'ke mu ta.›*

50 'Bhɛla- -yile, 'kee- san 'drunyan klɛle ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn mu 'ɛ ma, -Waanbhaa' nu -o -lrɔkpalɛ -wa -lɛla' janwo mu 'la 'kpɛn dia do do 'bhɛ za 'ɛ 'yi.

51 'Kee- san Abɛli dɛle 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- Zakari a pɛ dɛle 'ɛ ma: -o 'yee- Zakari dia 'srakagoyrɛ 'pegee -Waanbhaa' gbayrɛ 'ɛ 'pleŋ-. 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ -Waanbhaa' nu -zɔn mu 'ɛ 'lrɔkpalɛ 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn dɛza 'ɛ ma.»

52 «'Ka ta -yrɛn! 'Ka mu 'Toŋ daan mu. -Amasrɔyi mɛɛ sɔ 'kanle zi 'la 'bhɛ zi 'bhɛɛ- 'bhɛ -Waanbhaa' dɔ, 'ka 'bhɛ 'gborobhɛ 'ɛ sia. 'Ka mu 'gbu 'laa kan 'bhɛ 'fɛlii 'ɛ nɔɔ, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o -a zi 'bhii- 'mu 'wla 'bhɛ 'fɛlii 'ɛ nɔɔ, 'ka 'laa 'to 'ke 'bhɛ zan mu wla.»

53 'Bhɛ -jan mu 'ɛ 'kpɛn blaan, Zesu 'yaa- zan golɛ 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ bhla 'la ba, 'ke 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -wa -lɛma' -lale' 'sanle -jan mu 'le 'ke -wa -lrɔkpa'. 'Bhɛɛ- -wa -liiglinna gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'kooko- -e sɔ -janwole -o ni 'ezin-.

54 -O -yaa bɔ 'zi -a -la, 'kooko- -o sɔ -a 'kunle -a 'gbu 'liiwli- ma.

12

Zesu -o mɛɛ mu 'kpeelɛkan zii' Farizi mu 'ɛ -waa' mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛle 'ɛ ba zayi'

(Matie 10.26-27)

1 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, mɛɛ mu 'ɛ -o 'pa gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ Zesu ta, -o -yaa 'tan zii' 'ekegaan ta. -Ayile, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpeelɛkanle 'sanle 'elwale 'pe dɔɔ: «-Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele Farizi mu 'ɛ waa mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛle 'ɛ ma. -Amasrɔyi, mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛle 'ɛ -yoo 'bhii- 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ.

2 Pɛ 'tɔle- pɛ 'ke 'bhɛ tagaanle -o, -o nu 'bhɛ tapwɛlɛ -yrekpaa' do; 'bhɛɛ-gaanyiza 'tɔle- gaanyiza 'ɛ, mɔkpɛn' nu 'bhɛ dɔlɛ.

3 'Bhɛla- -yile, 'ke 'ka -jan mu 'la 'kpɛn woa -bi zi -gblo 'yi, mɔkpɛn' nu 'mu malɛ -yrekpaa' kpataakpa. 'Bhɛɛ- 'ke 'ka swɛŋswɛŋ 'yi janwoa- mɛɛ 'trɔn 'yi 'fɛ -liitanle -la,

-o nu 'pɛɛnlɛ- 'bhɛ 'wolele 'fɛ mu wiiŋ-; 'bhɛɛ- mɔkpɛn' 'bhɛ 'yima-.»

-Kɔɔ' -gblaan' ma mi -le -dela -le ɛɛ?
(Matie 10.28-31)

4 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ 'bhɛgwlɛn- mu, mɛɛ 'la zan mu 'ke -o mɛɛ □dia, 'bhɛɛ-waa sɔ -za 'bhɛɛke do klɛle- 'bhɛ blaan 'ka 'laa -gblaanlɛ' 'bhɛ zan mu 'ɛ 'lɛɛ.

5 -Ka 'ka 'trɔnkpa doo, 'ka sɔ -gblaanle' mɛɛ 'la zan 'lɛɛ-, 'bhɛ zan -le -gɛ: -Waanbhaa' 'la sɔ mɛɛ 'niigole -a -yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ blaan, -e 'ka blin -jranama 'tɛ 'yi. Wlan 'gbu 'ɛ ni, -ka -gblaan 'bhɛɛ- 'lɛɛ.»

6 «Waa sɔ 'vonɛ 'soo gɔnle- -gɔli' 'taŋbha plɛ ma ɛɛ? 'Duŋ- -o do 'kpɔ -za 'laa ni -Waanbhaa' 'kpee.

7 'Duŋ- 'ka mabhaabhɔ 'ke 'bhɛ kan 'vonɛ 'srɛ ta. Ali-, -e 'ka 'wiiŋ- winbhɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'liidɔ-. -Ayile 'ka 'laa -gblaanlɛ' -titi.»

Dɔle Zesu a -za 'ɛ □la, 'bhɛ 'pegee 'e -baŋgole -a -yi
(Matie 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ ma dɔɔ: 'ke mɛɛ 'la zan 'a □pia mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa 'kaa 'bhɛ -o 'an pɛ mɛɛ 'le, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu a pelɛ -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'yrɛ ma 'kaa -yaa pɛ -le 'bhɛ zan 'ɛ 'le 'ezin-.

9 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'a □pia mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa 'kaa yaa 'mi dɔ, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu a pelɛ -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ yrɛ ma dɔɔ yaa 'bhɛ zan 'ɛ dɔ 'ezin-.

10 'Ke mɛɛ 'la zan Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ma jan -yɔɔ □woa, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan a -sroma 'yanlɛ-. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan *Lii 'Weŋ 'ɛ ma jan -yɔɔ' □woa, -Waanbhaa' 'laa nu 'bhɛ zan a -sroma 'yanlɛ- -titi.»

11 «'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ mu -ja 'ka 'le Zuufu mu daanfɛ' mu □la oo, 'kitikan mu 'ɛ ba oo, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' ta mɛɛ gblaan mu 'ɛ ba. 'Bhɛɛ- 'ke -o -kpan -kpalaa' 'ka 'lii, 'ka nu 'ka 'gbu ta gwledan -jan yɛkɛ- 'la 'wolɛ- 'ka 'laa 'bhɛ yiɛnkanlɛ.

12 -Amasrɔyi, 'ka nu -jan yɛkɛ- 'la 'wolɛ-, Lii 'Weŋ 'ɛ nu 'bhɛ dɔlɛ 'ka 'kpee 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba.»

-Naflo zan -za 'yaango- kle do ma -gɔɔn

13 'Bhɛ blaan bhe 'tɛ, 'ke -zamaa' 'ɛ 'pleŋ- mɛɛ do 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, -a pe 'ŋ nɛɛnɛ- 'ɛ ni dɔɔ 'o 'ciɛn 'la 'ke 'o dɛ 'bhɛ □twa 'o ni, -e 'bhɛ -yiciɛn' 'o ma.»

14 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Ŋ 'bhɛgwlɛn-, -dele 'mi □kla 'ka ta 'kitikan mi 'le, 'bhɛɛ- -dele 'mi □kla 'kaa- pɛ mu -yiciɛn' mi 'le ɛɛ?»

15 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- -o 'kpɛn ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele -naflo maza mu -lrɔ 'ɛ ma. -Amasrɔyi bhaaplɛŋ do -si 'ɛ -daŋ' 'laa 'ke -a 'kɔɔpɛ- do -kplɛn mu 'le, 'ali- 'kee- □kla 'ke pɛzan -gbɛnɛ do 'le.»

16 'Bhɛla- -yile, 'kee- -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bɔle- -o ni dɔɔ: «-Naflo zan do a gba mu 'ɛ 'lrela-.
17 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -e -yaa pe 'zi -a 'gbu 'kpee dɔɔ: ‹'Ŋ nu -a klɛlɛ 'nale- -a ma ɛɛ, -amasrɔyi 'an gba la pɛ mu 'ɛ -o 'klayrɛ- laa -o 'ŋ 'kɔɔ.›
18 'Bhɛɛ- -za do -dwa -a 'kpee 'ke -ya pele- dɔɔ: ‹'Ŋ nu -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- klɛlɛ. 'Ŋ nu 'an pɛbhɛ 'kla 'fɛ mu 'ɛ 'wilɛ-, 'bhɛɛ- 'ŋ -wo dɔ gbɛ drɛɛ wo 'ke mu gblaan 'yiya- -a -lwa mu 'ɛ ni. 'Ŋ nu 'an pɛbhɛ 'pegee 'ŋ 'ciɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'klalɛ- 'woo- 'fɛ mu 'ɛ la.
19 'Bhɛ blaan, 'ŋ nu -a pelɛ 'ŋ 'gbu 'kpee dɔɔ: 'Mi 'e 'ciɛn -bebe mu klaa 'fɛ mu 'ɛ la, -o nu 'sɔlɛ- 'e 'lɛbɔle lɛɛ -bebe ta. 'Bhɛla- -yile, 'e 'yitrɛ-, 'bhɛɛ- bo pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile ma, 'bhɛɛ- 'e -zabla'.›
20 'Duŋ- -e 'bhɛ 'pelawoa bhe, 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke -Waanbhaa' 'a 'pele -a ni dɔɔ: ‹Mɛɛ kloo, -zɔn -bi 'lɛɛ- zi, 'ŋ nu 'e 'nii- 'ɛ golɛ 'e 'yi. 'Bhɛɛ- 'yee 'ciɛn mu 'la 'kpɛn magaanna -o nu bolɛ -de 'gbu -la ni ɛɛ?›»
21 'Bhɛla- -yile, 'ke Zesu 'a pele -o ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan bole -o -naflo mu -lɛkpale ma 'eke- ta -a 'gbu ni, 'bhɛɛ- 'ke yaa -o pɛzan 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -za 'yansi 'la bhe 'bhɛ -le tɛn 'bhɛ zan 'ɛ ma.»

'Kpaleya -Waanbhaa' 'yi (Matie 6.25-34)

22 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni dɔɔ 'ka nu pɛ 'la 'bhlelɛ-, 'bhɛ 'pegee 'ka nu dunɛ- 'la klalɛ 'ka ta, 'ka 'laa 'mu do 'kpɔ -za yiɛnkanlɛ.
23 -Amasrɔyi bhaaplɛŋ -si 'ɛ 'bhɛ mabhaabhɔ bhle pɛle ta, 'bhɛ 'pegee -a 'flɛ 'bhɛ mabhaabhɔ dunɛ- ta.
24 -Ka laanima maannɛ- mu 'ɛ -glin doo! Waa pɛbhɛ bɔ, 'bhɛɛ- waa pɛ bhaa kan. 'Bhɛ 'pegee pɛbhɛ zrɛ dɔle laa -o 'kɔɔ, 'duŋ- -Waanbhaa' -o -lɛbɔ' yi 'oo yi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu mabhaabhɔ maannɛ- mu ta.
25 'Ka -de 'gbu -le sɔ -a 'gbu -si 'ɛ sa baan 'klale -a ba -a ma 'ŋgami mu 'ɛ 'kɔɔ ɛɛ?
26 'Ke 'ka ma 'ŋgami 'laa sɔ 'ka 'gbu 'si 'ɛ sa baan' 'klale -a ba, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka blina- yiɛndɔ 'zi -za 'bhɛɛke -vin mu 'ɛ 'yi ɛɛ?
27 -Ka 'ka 'yrɛkpa doo, gba la -bɔn mu 'ɛ 'bhɔgbɛya 'ɛ ta. Waa yewo, 'bhɛ 'pegee waa dunɛ- sra. 'Ali- -bhleŋgbe Salomɔ a -nafloya 'ɛ ta, -a -baale' -lreleya -yi 'laa 'yalɛ- -o do 'kpɔ -baagbɛya 'ɛ ni.
28 'Ee! 'Ka 'kpale- la -Waanbhaa' 'yi 'dɛ! 'Ke -Waanbhaa' -bɔn mu baa, -bɔn mu 'la -woo -zɔn gba la, 'bhɛɛ- too -o nu klɛlɛ 'kpaciepɛ 'le. -Mɛla ma 'bhɛɛ- yaa nu 'sɔlɛ- 'ka mu -baale' ɛɛ?
29 'Bhɛla- -yile, 'ka 'laa 'ka 'bhle pɛle 'pegee 'ka 'mi pɛ -za yiɛnkanlɛ.
30 -Amasrɔyi, 'drunyan 'yi mɛɛ mu 'la waa -Waanbhaa' dɔ, 'mu -le 'bhɛ -za 'yansi mu 'ɛ -glin. 'Duŋ- 'ka maza -o

pɛ 'oo pɛ 'la ma, 'ka Dɛ 'bhɛ 'kpɛn dɔ.
31 Drɔɔn' -ka -Waanbhaa' a pɛ -bhleŋgbeya zi 'ɛ 'bhɛɛ-ziglin- 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -e nu -za -vin mu 'ɛ 'kpɛn 'nalɛ- 'ka ni boolazi.»

Laflɛ' 'yi -naflo mu laa sɔ yanle-
(Matie 6.19-21)

32 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'An -bhlaa 'lɛ 'fiɛntrɔnnɛ do, 'ka 'laa -gblaanlɛ'! -Amasrɔyi, -e -swa 'ka Dɛ -Waanbhaa' ni 'kee- yaa -bhleŋgbeya -wa 'ɛ na 'ka ni.
33 -Ka 'ka 'ciɛn mu 'ɛ 'kpɛn gɔn, 'bhɛɛ- -ka -o ma pɛ 'ɛ 'na 'kɔɔfleŋzan mu ni. -Gɔli' 'kpa -bɔtɔ mu 'la 'ke waa sɔ 'siɛle, -ka 'bhɛ mu klɛ 'ka 'gbu ni, 'bhɛ 'pegee -ka 'kaa -naflo mu 'ɛ zrɛdɔ laflɛ' 'yi, 'kooko- waa nu yanlɛ 'bhɛ nɔɔ ye. -Amasrɔyi -faannii' mu laa nu -o yelɛ, 'bhɛɛ- -woo faan 'bhɛ nɔɔ ye, 'bhɛ 'pegee -wlɛnnɛ' mu laa nu 'sɔlɛ- -o 'siɛle.
34 -Amasrɔyi 'yaa- -naflo 'ɛ 'kpale- -o yrɛ 'la nɔɔ, 'e zru 'pegee 'e 'yrikpale -o 'bhɛɛ-yrɛ 'ɛ ta.»

Yewonɛ mu 'la 'yri 'laa go 'mu 'gbu -za 'le

35 Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «Yi 'oo yi, 'ka 'yri 'wlale-bo 'ka 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ- 'kaa- -laŋbha mu 'ɛ 'bhile-klɛ.
36 'Bhɛɛ- -ka klɛ 'bhii- 'fɛ do -la yewonɛ mu 'ɛ gbɛɛn-. -O yri -o -waa' 'fɛzan- 'ɛ nule ta 'ke 'bhɛ da le dɔyrɛ nɔɔ 'fɛti 'ɛ ta. 'Kooko- 'ke 'bhɛ nwa 'waati 'oo 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ kɔkɔdia -o ta, -o sɔ 'fɛ 'ɛ 'liigole 'bhɛ ni.
37 'Ke -waa' 'fɛzan- 'ɛ nwa, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ bhwa -o ta 'ke -woo -o -yrɛ ma, -waa pɛ -yi nu -nralɛ'. 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ 'yee- 'fɛzan- 'ɛ -e nu 'sɛntru do dɔlɛ -a 'saanla, 'bhɛɛ- -e nu -yaa' yewonɛ mu 'ɛ 'siilɛ-pɛle ma, 'bhɛɛ- 'yee- 'gbu nu 'mu a pɛle 'ɛ dulalɛ 'mu la.
38 'Kee- nwa blaŋdrɛyi 'oo, 'kee- nwa blaŋdrɛyi -zanta' oo, 'bhɛɛ- 'kee- bhwa -o ta 'ke -woo -yrɛ ma, -waa pɛ -yi nu -nralɛ'.»
39 «-Ka 'ka 'trɔnkpa 'elrele -jan 'lɛɛ- la: 'Ke 'fɛzan- do -yaa -faannii' 'ɛ nu 'bhla 'ɛ dɔ -yaa' 'fɛ 'ɛ la, yaa -yaa nu yidɛlɛ, 'bhɛɛ- -ya to 'ke -faannii' 'ɛ wla -yaa' 'fɛ 'ɛ la.
40 -Ayile, 'ka mu, 'ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za le. -Amasrɔyi 'ke 'ka 'yri 'laa -o Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ta 'waati 'la ba, -e nu nulɛ 'bhɛɛ- 'waati 'ɛ ba.»

Yewonɛ wlan do 'pegee yewonɛ 'yɔɔ- do ma -gɔɔn
(Matie 24.45-51)

41 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, 'yoo- 'bhɛ -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bɔ 'zi 'o mɔɔ do -kplɛn -la ma taa- 'ya bɔ 'zi mɔkpɛn' -la ma ɛɛ?»
42 Mɛɛzan Zesu 'a 'lɛkwan- 'yee- Piɛri ni dɔɔ: «'Ke yewonɛ 'la 'lɛdɔɔle -o, 'bhɛɛ- -a zru -o do, -a zan nu 'a 'kpalɛ- -yaa' 'fɛ 'ɛ la mu 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋ-; 'kooko- -e sɔ

pɛle nale- 'mu ni pɛle 'waati 'ɛ ba.
43 Yewonɛ 'la 'ke -a zan 'ɛ ɓhwa -a ta 'ke -yoo yewo 'zi 'elrele, 'bhɛ yewonɛ 'ɛ 'bhɛ a pɛ -yinra'.
44 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'fɛzan- 'ɛ nu -a 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn gbɛkpalɛ -a 'kɔɔ.
45 'Duŋ- 'ke 'bhɛ yewonɛ 'ɛ -e -yaa' ye 'ɛ ɓtwa -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- -ya ɓpia -a 'gbu 'kpee dɔɔ: ‹'Ŋ zan -o -mɔ 'zi -yaa' 'taa 'ɛ ta, yaa nu nulɛ 'saanibhe.› 'Bhɛla -yile 'kee- 'fɛ 'ɛ ɓla yewonɛ 'gwlaan- -vin mu 'ɛ 'pegee yewo le mu 'ɛ zɔnle -saan, 'bhɛɛ- 'kee- ɓbwa pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile- ma, 'bhɛɛ- 'kee- -wɛɛn dɛ.
46 'Kee- ɓbwa 'bhɛɛ- klɛle ma, -a zan nu yi 'ɛ 'pegee 'bhɛ 'nu 'waati 'ɛ nu 'klalɛ- -a ba. 'Bhɛla- -yile, 'bhɛ nu -a 'krowolɛ 'eyɔɔle -e -za 'yɔɔ- oo -za 'yɔɔ- mu 'la 'kpɛn ɓkla 'mu -zayi'. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu laa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ -a dɔ nu klɛlɛ 'mu ta -yrɛn 'ɛ 'ke ba.»
47 «'Ke yewonɛ 'la -ya zan zru maza dɔ, 'bhɛɛ- 'ke yaa 'bhɛ klɛlɛ, -o nu 'bhɛ yewonɛ 'ɛ zɔnlɛ 'ebebele.
48 'Duŋ- 'ke yewonɛ 'la 'bhɛ 'laa 'bhɛ zan zru maza dɔ, 'bhɛɛ- 'ke -a klɛza -yɔɔ' 'ɛ ma -yoo 'ke zɔnpɛ 'le; -o nu 'bhɛ yewonɛ 'ɛ zɔnlɛ sanɛ-. 'Bhɛla- -yile, -o -za -bebe -naa mɛɛ 'la zan ni, -o nu -za -bebe 'yrɛwolɛ 'bhɛɛ- zan ma. 'Bhɛɛ- -o -za -bebe gbɛkpaa- mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, -o nu -za -bebe 'yrɛwolɛ 'bhɛɛ- zan ma 'ezin-.»

Zesu pe dɔɔ mɛɛ mu -yiciɛnle nu klɛlɛ -a 'tɔ 'ɛ -zayi'

(Matie 10.34-36)

49 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ ɓnwa 'tɛ -la bɔlɛ 'trɛ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- zi bi 'bhii- -wa ɓbhia gban.
50 -Yrɛn -gbɛnɛ do -o zan baalɛ 'mi ta, 'bhɛ nu klɛlɛ 'bhii- 'ŋ 'wiiŋfɛle -yi ba. 'Duŋ- 'sani- 'bhɛ yi 'ɛ 'bhɔlepleŋ-, 'ŋ blina- yiɛn -o.
51 'Ka mu 'kpee ma 'ŋ ɓnwa yilabla 'nalɛ- 'trɛ ta mu ni ɛɛ? Drɔɔn' 'ŋ ɓnwa -o -yiciɛnyrɛ -la nɔɔ-.
52 'Kee- san -zɔn ma, 'fɛ do -la mɛɛ 'soo 'yiciɛnle nu klɛlɛ. -Ayile, mɛɛ yaga nu -o zibɔlɛ mɛɛ plɛ ma, 'bhɛɛ- mɛɛ plɛ nu -o zibɔlɛ mɛɛ yaga ma.
53 'Fɛ do -la mu ba, -nɛ dɛ nu 'bhɛ 'wlɛnlɛ- 'bhɛ 'nɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -nɛ nu 'bhɛ 'wlɛnlɛ 'bhɛ dɛ ma. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -nɛ nɛɛ 'ɛ 'bhɛ nu 'bhɛ 'wlɛnlɛ- 'bhɛ 'lu ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -nɛ le do nu 'bhɛɛ- 'yansi za klɛlɛ 'bhɛ nɛɛ ni. 'Ezin- le -naale' do nu -wlɛnlɛ' 'bhɛ a le drɛɛ ma, 'bhɛɛ- le drɛɛ nu 'bhɛɛ- 'yansi za klɛlɛ 'bhɛ 'naale- ni 'ezin-.»

Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o 'waati 'ɛ ma -tɔɔmasie mu 'ɛ 'yima

(Matie 16.2-3)

54 Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni 'ezin- dɔɔ: «'Ke 'ka la tilale ɓya 'kee- da -yretɛbhɛ baayrɛ nɔɔ-, 'kaa pe 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe dɔɔ la -o zan banlɛ. 'Bhɛɛ- -e ban.
55 'Bhɛɛ- 'ke -ploo 'kanle- -saan 'kee- da wɛyi- ba -yrɛ

ta, 'kaa pe dɔɔ -yretɛ' nu -bhilɛ'. 'Bhɛɛ- 'bhɛ -le klɛ.
56 Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu, 'ka sɔ 'trɛ ta pɛ -tɔɔmasie mu 'pegee laflɛ' 'yi pɛ -tɔɔmasie mu 'ɛ -yimale, 'bhɛɛ- -mɛla ma 'ka 'laa sɔ -za 'la 'bhɛ -o klɛ 'zi -zɔn -gɛ 'bhɛ 'yimale ɛɛ?»

Mɛɛ do 'pegee -a -sɔɔnnii' do sɔ -bɛŋgole gɔnɛ- 'la gbɛɛn-
(Matie 5.25-26)

57 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- pɛ 'la 'bhɛ 'lɛdɔɔle -o 'ka 'laa sɔ 'bhɛ dɔle- 'ka 'gbu 'kɔɔ ɛɛ?
58 'Ke -za do -o 'ka 'pegee mɛɛ do pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ -ya zi 'bhii- -e ge 'e 'le -klu ta, dɔ klɛn 'kee 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbago 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ka kpa do ma 'ka ge bhla zi zi 'ɛ 'lii. 'Kebhlaale, 'kee- -ja 'e 'le -klu ta, 'kitikan mu 'ɛ ba, 'mu nu 'e 'kpalɛ- -kasofɛ gooba mu 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'mu 'e bɔ -kaso 'yi.
59 'Mi pe 'e ni dɔɔ 'sani- 'e 'pwɛle- pleŋ- 'bhɛ -kaso 'ɛ 'yi, -e -gɔli' yɛkɛ- 'la -kpan -balaa' 'e ta, 'e nu 'bhɛ 'kpɛn gbawolɛ 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'e 'kɔɔ -gɔli' bhɛ do 'ɛ ma.»

13

Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o 'ploo- -o 'taawogbɛya -yɔɔ' 'ɛ ma
1 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -jan- matii Pilati mɛɛ 'ke mu winbwa- 'kaa 'mu ge Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ 'ke dɛ. 'Bhɛɛ- 'yee- Pilati 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ yiɛn 'ɛ 'pegee -waa' 'sraka go wi yiɛn mu 'ɛ 'yiza- ala 'eke- ba, 'bhɛɛ- -yoo kla 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni. 'Duŋ- Zesu 'yaa- -janwo' zii' 'waati 'la ba, 'ke mɛɛ 'ke mu 'bhɛ -za 'ɛ 'yilrɔkpale -a ma.
2 -Ayile 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-O 'woo- Galile 'klɛɛn 'yi mu 'la dia, 'ka mu 'kpee ma -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -woo 'ebebele 'ke 'bhɛ kan Galile 'klɛɛn 'yi mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu a pɛ 'ɛ ta ɛɛ?
3 'Yooye-! 'Mi pe 'ka ni dɔɔ 'ke 'ka 'laa 'ploolɛ- 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'ka nu klɛlɛ siɛle 'bhii- 'woo- Galile mɛɛ mu 'ɛ gbɛɛn- 'ezin-.
4 'Bhɛɛ- 'ezin-, Siloe 'fɛgwlɛ- 'ɛ 'klalaa- mɛɛ vu ta 'srwaa- 'la ta Zeruzalɛmu, 'ka 'mu 'kpee ma 'woo- mɛɛ vu ta 'srwaa- 'ɛ -o klɛza mu 'ɛ 'yɔɔ- -yiya' 'ke 'bhɛ kan Zeruzalɛmu mɛɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn ta ɛɛ?
5 'Yooye-! 'Mi pe 'ka ni dɔɔ, 'ke 'ka 'laa 'ploolɛ- 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'ka nu klɛlɛ 'siɛle 'bhii- Zeruzalɛmu mu 'ɛ gbɛɛn-.»

-Yri diiŋ 'la yaa bhaa klɛ
6 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -gɔɔn do bɔle- -o ni dɔɔ: «Mɛɛ do -yri diiŋ do swa -yaa' -drɔɔ gba 'ɛ 'yi. -Yri bhaa 'kan bhla 'ɛ 'bhɔle- 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ 'nule 'yee- -yri bhaa 'ɛ 'kanyrɛ- nɔɔ. 'Duŋ- yaa 'bhɛ bhaa do 'kpɔ 'yelɛ- 'bhɛ 'yi.
7 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -ya pele- -drɔɔ gba la yetanɛ 'ɛ ni dɔɔ: ‹-A 'san lɛɛ yaga ma 'ke 'ŋ nu -yri 'lɛɛ bhaa -glinlɛ' -a -yi, 'bhɛɛ- 'naa -a bhaa do 'kpɔ 'yelɛ- -lido'. Lɛɛ -bhɛɛke'

ta, 'ke yaa -a bhaa klɛlɛ, -a takan', -mɛla ma 'bhɛɛ- -a 'sɔle- -o bhaa ma yrɛ 'lɛɛ- ◻nɔɔ ɛɛ?›

8 'Duŋ- -drɔɔ gba la yetanɛ 'ɛ 'bhɛ pe 'yee- mɛɛ 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ zan, -a 'to 'ke lɛɛla- 'ɛ 'bhɛ 'kan 'a ta doo. 'Ŋ nu -gluu do 'kanlɛ- -a zi, 'bhɛɛ- 'ŋ grɛni kla -a zi 'kooko- -a nii- zinaa' -a ta 'elrele.

9 'Ke 'bhɛ ◻kla, -dɔke' -e nu 'sɔlɛ- -a bhaa klɛle- lɛɛtoo. 'Ke yaa -bhaalɛ' 'e nu 'sɔlɛ- -a takanle.›»

Zesu gadɛ le do -bheela -yitrɛ' yi 'ɛ ma

10 *-Yitrɛ' yi do ma, Zesu 'yaa- mɛɛ mu daan 'zi -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le Zuufu mu daanfɛ' do -la.

11 Koo -la ga -yaa le do ma 'bhɛ daanfɛ' 'ɛ ◻la. Lii -yɔɔ -le 'bhɛ ga 'ɛ ◻bwa 'yee- le 'ɛ ma. -A lɛɛ vu ta 'srwaa- -le -yaa bhe, 'ke koo -la ga -a ma, 'bhɛɛ- yaa -yaa sɔ -a -lɛdɔɔle.

12 Zesu 'a 'yelawoa 'ke 'bhɛ 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Le -nɛ, 'e koo -la ga 'ɛ -gwa -zɔn.»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'e gbɛ 'kpale -a ma, 'bhɛɛ 'bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke -ya -lɛdɔɔle, 'kee- dulale -a gaan ta. 'Bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'tɔbhɔle.

14 'Duŋ- 'bhɛ Zuufu daanfɛ' 'ɛ ◻la -kuŋlii 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ zrupliila dɔɔ -mɛla ma 'bhɛɛ- Zesu 'yee- le 'ɛ 'bheela- -yitrɛ' yi 'ɛ ma ɛɛ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Gbɛɛyi' do 'ɛ ◻la, yewo yi -o -yrekpaa' 'srwado-, 'ka 'sɔ nule- 'ka 'bheeyrɛ- ◻nɔɔ 'bhɛ yi mu 'ɛ 'le. 'Duŋ- -yitrɛ' yi 'ɛ 'bhɛ 'laa -o 'ke -bhee yi 'le.»

15 -Ayile, 'ke Mɛɛzan Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu! -Yitrɛ' yi 'ɛ ma 'ka 'kpɛn do do laa 'kaa- dri mu pwɛ -waa' wɛlɛ- mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'ploo- 'kaa- -soofalinɛ mu 'ɛ ma, 'kooko- -o ge -yi 'milɛ- tɔ 'ɛ 'lɛ ma ɛɛ?

16 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'taa- Abraamu 'nranɛ- 'lɛɛ-, 'ke -Setran' 'a 'yrela- lɛɛ vu ta 'srwaa- ta, 'ali- 'kee- ◻kla -yitrɛ' yi 'le oo, 'naa sɔ a 'ploole bi ɛɛ?»

17 Zesu a -jan 'lɛkungbɛya 'ɛ 'bhɛ -yraladwa -o 'kpɛn ma. 'Duŋ- -e -yaa 'sɔle- maza -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'la klɛ 'zi, mɛɛ mu 'ɛ zrukpaale -yaa 'bhɛ 'yi.

-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ zisan -za 'fiɛntrɔnnɛ -la klɛle ma

(Matie 13.31-33; Maki 4.30-32)

18 Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ŋ sɔ *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'kpale -mɛ pɛ -la ma ɛɛ?

19 -Yoo 'bhii- -yri diiŋ 'la -wa sii mutaadi 'bhɛ bhɛnɛ- do gbɛɛn-. Mɛɛ do 'bhɛ mutaadi bhɛ ◻bwa -yaa' gba 'ɛ 'yi. -E ◻bhwa, 'bhɛɛ- -e gbaandia-, 'bhɛɛ- -e ◻kla 'ke -yri diiŋ -gbɛnɛ do 'le. 'Bhɛɛ- maannɛ- mu 'mu 'fɛ ◻kpaa -a gbɛ mu 'ɛ 'yi.»

'Bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ ma -gɔɔn

(Matie 13.33)

20 Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ sɔ *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya

-wa 'ɛ 'kpale -mɛ pɛ -la ma ɛɛ?
21 -Yoo 'bhii- 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ do. 'Ke le do 'a 'yizaala 'kilo mia do 'bhɛ 'soo 'bluu -pɛɛ ba, -e 'bhɛ 'bluu -pɛɛ 'ɛ wlɛn.»

Krisi a zi 'ɛ -yoo 'bhii- 'fɛlii kprɛnɛ- do gbɛɛn-
(Matie 7.13-14; 7.21-23)

22 Zesu ge bhla zi Zeruzalɛmu, -e -yaa 'kan zii' -wa -gbɛnɛ mu 'pegee -wa 'nɛ mu ta.
23 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke mɛɛ do 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, mɛɛ sanɛ- -le nu golɛ -za -yi ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ:
24 «-Ka dɔ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ka wla 'fɛlii kprɛnɛ- 'ɛ 'lii. -Amasrɔyi 'mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ mɛɛ -bebe mu nu -a pelɛ 'kaa -o wlayrɛ -glinle', 'bhɛɛ- 'duŋ- waa nu 'sɔlɛ- wlale-.»
25 «'Ke 'fɛzan- 'ɛ -ya -wlɛnna bhla 'la ba, 'bhɛɛ- 'kee- 'fɛlii 'gborobhɛ 'ɛ ɓwa 'ke 'ka -o 'bhɛ bhla 'ɛ ba 'pɛɛlii-. 'Ke 'bhɛ ɓkla, 'ka nu kɔkɔdɛle 'sanlɛ- -a ta 'ke 'kaa pe dɔɔ: ‹Mɛɛzan, 'o mɔɔ -le, 'fɛ 'ɛ 'liigo- 'o ni›. 'Bhɛɛ- -e nu a -lɛkunlɛ 'ka ni 'fɛ 'ɛ 'kpee dɔɔ: ‹'Naa 'ka dɔ.›
26 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ka nu -a pelɛ -a ni dɔɔ: ‹-Kɔɔ' pɛbhla- 'eke- zi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -yi ɓmia 'eke- zi, 'bhɛɛ- 'e mɛɛ mu -daanna 'waa- -wa 'ɛ 'kpee -gbleba mu 'ɛ ta.›
27 'Bhɛɛ- Mɛɛzan nu -a pelɛ 'ka ni 'ezin- dɔɔ: ‹'Naa 'ka dɔ, -ka 'ka 'pleŋgo- 'ŋ ma, 'ka mu -za 'yɔɔ- klɛ mu.›
28 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, 'ke 'ka Abraamu 'pegee Izaki, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a *-lɛla' janwo mu 'ɛ 'kpɛn ɓya bhla 'la ba *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta, 'ka nu 'ka gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpalɛ 'bhɛɛ- 'ka wisi; 'bhɛɛ- -o nu 'ka blinlɛ 'pɛɛlii-.
29 -Amasrɔyi mɛɛ mu nu dalɛ 'drunyan -daŋma' yrɛ 'ɛ 'kpɛn ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- -o nu pɛbhlelɛ -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.
30 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'ke mu -o zi zilɛɛ- mu 'le -zɔn, 'duŋ- 'mu nu klɛlɛ -zanta' mu 'le too. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'ke mu -o -zanta' mu 'le -zɔn, 'duŋ- 'mu nu klɛlɛ zilɛɛ- mu 'le too.»

Zesu -janwoa Zeruzalɛmu ba zayi'
(Matie 23.37-39)

31 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Farizi mu 'ɛ 'ke mu ɓnwa Zesu -din 'bhɛɛ- -o pe a ni dɔɔ:«'E Go -gɛ, 'bhɛɛ- 'e ge yrɛ -bhɛɛke' do ɓnɔɔ, -amasrɔyi -bhleŋgbe Erɔdi -a zi 'bhii- -yee' dɛ.»
32 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Ka ge a pe 'yee- -gbɛŋgbɛni 'plalu mɛɛ 'la bhe -a ni 'kaa: 'Mi -o 'zina mu -gbin 'zi mɛɛ mu zi; 'bhɛ 'pegee 'ŋ 'yoo- gadɛ mu -bhee 'zi -zɔn 'pegee too. 'Bhɛɛ- 'ŋ nu yanlɛ 'ŋ 'woye- 'ɛ 'le -yrekpaa' yaga mi 'ɛ ma.
33 'Bhɛla- -yile, 'ŋ nu 'ŋ 'yrɛgbaanlɛ Zeruzalɛmu 'taa ta gele 'ɛ zi, -zɔn 'pegee too, 'bhɛɛ- tootama. -Amasrɔyi -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mi 'ɛ yaa sɔ gale- yrɛ

-bhɛɛke' ɔnɔɔ 'ke yaa 'e go Zeruzalɛmu do -kplɛn ba.
34 «'Ee! Zeruzalɛmu -wa la mu, 'Ee! Zeruzalɛmu -wa la mu! 'Ka mu -le -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ dɛ, 'bhɛɛ- 'kee- mɛɛ 'la zan mu 'winbwa- 'ka ta, 'ka kpoti pa 'mu ma, 'bhɛɛ- 'ka 'mu dɛ. Yaa 'sanlɛ- -zɔn ma 'ke 'an pe dɔɔ 'ŋ 'yoo- 'ka 'lɛkpale 'eke- ta 'bhii- maa da do 'bhɛ 'nɛ mu 'ɛ 'lɛkpa 'eke- ta -a gbɛŋroŋ- mu 'ɛ ɔla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Duŋ- 'ka 'laa dɔlɛ -a -la do -titi.
35 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, -Waanbhaa' nu 'ka do -kplɛn 'tolɛ- -a nɔɔ-. 'Bhɛɛ- 'mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ: 'ka 'laa nu 'ŋ 'yelɛ- -li 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ka nu -a pelɛ yi 'la 'le dɔɔ: ‹Mɛɛ 'la zan -o zan Mɛɛzan -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ 'yi, bhaa 'e -dɔɔbo'!›»

14

Zesu -mlaan gadɛ mi do -bheela -yitrɛ' yi do ma

1 *-Yitrɛ' yi do ma, Zesu -ja pɛbhlelɛ Farizi mu 'ɛ -o -kuŋlii 'ɛ do ba. -O 'pegee Farizi mu 'la 'yaa- pɛbhle 'zi 'eke- zi, 'mu -yaa -a klɛza mu 'ɛ 'klɔsikun zii'.
2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ do nule- dulalɛ Zesu 'lɛ ma: -mlaan ga -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ ma.
3 -Ayile, 'ke Zesu 'woo- 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «-Kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, -o sɔ mɛɛ -bheele' taawaa sɔ -a -bheele' -yitrɛ' yi 'ɛ ma ɛɛ?»
4 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o tagale ɔbwa. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'e gbɛ 'kpale gadɛ mi 'ɛ ma, 'ke 'bhɛ 'bheele, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ ge 'bhɛ ba -lɛ ma.
5 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka -de 'gbu -le 'kee- -kla -a -nɛ 'le oo, 'kee- -kla -yaa' dri do 'le oo, 'ke 'bhɛ -balaa' -klɔŋ do -yi -yitrɛ' yi do ma, yaa nu 'bhɛ golɛ 'yee- -klɔŋ 'ɛ yi 'yee- -yitrɛ' yi 'gbu 'ɛ ma ɛɛ?»
6 'Bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- 'bhɛ 'lɛkunle -a ni.

Zi -lɛɛ yaayrɛ a -za

7 Zesu 'a 'yelawoa 'bhii- -o mɛɛ mu 'la 'kpɛn 'siila- pɛleyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'mu 'kpɛn 'yaa- zilɛɛ- yaayrɛ -lrele' mu 'ɛ 'mu -la makun' zii', 'kee- -gɔɔn dɔ bɔle- dɔɔ:
8 «'Ke mɛɛ do 'e 'siila- le dɔyrɛ nɔɔ- -zabla' do ta, 'yaa gelɛ yaalɛ zilɛɛ- yaayrɛ 'ɛ 'bhɛ ɔnɔɔ. -Amasrɔyi 'ke -o mɛɛ -bhɛɛke' do -siila 'yee- le dɔyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ gblaan -yiya' 'bhi ni 'ezin-,
9 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'kpɛn zetimi 'ɛ ɔnwa 'waati 'la ba, 'ke -ya ɔpia 'bhi ni dɔɔ: ‹'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- 'e 'yaayrɛ- 'ɛ 'na mɛɛ 'lɛɛ- ni.› 'Ke 'bhɛ ɔkla, -yrala' nu dɔlɛ 'e ma, 'bhɛɛ- 'e nu gelɛ yaalɛ mɔkpɛn' -zanta' zizan-.
10 Drɔɔn' 'ke -woo 'e 'siila- yrɛ do ɔnɔɔ, ge yalamɔkpɛn' -zanta' yaayrɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ɔnɔɔ; 'kooko- 'e zetimi 'la 'bhɛ 'e 'siila-, 'ke 'bhɛ 'a ɔya 'bhii- zizan- 'yaayrɛ- 'ɛ -gaale' laa -o 'e ba, 'bhɛ sɔ -a pele- 'e ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'bhɛgwlɛn- nu yala- zilɛɛ- -gɛ!› 'Ke 'bhɛ ɔkla, 'e ŋgblo

ma sɔ 'ŋgole -o mɛɛ mu 'la 'kpɛn 'siila- 'mu 'yrɛ ma.

11 -Ayile, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu magbaandɛ mɛɛ ma, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ mavɛɛlɛ, 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu mavɛɛ, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ magbaandɛlɛ.»

12 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan Zesu 'siila- pɛbhleyrɛ 'ɛ nɔɔ-, Zesu pe 'bhɛ ni dɔɔ: «'Ke 'ya zi 'bhii- 'e mɛɛ mu 'sii- pɛbhle ma 'e ba -yrekpaa' oo, yromazi oo, yaa klɛlɛ 'e 'bhɛgwlɛn- mu oo, 'e nɛɛnɛ- mu oo, 'e 'yiɛnii mu oo, 'e -din -naflo zan mu 'ɛ -o 'kedo- 'kpɔ 'le; 'kooko- 'bhɛ mu laa nu 'e 'siilɛ- 'ezin- pɛbhle ma 'mu ba, 'bhɛɛ- -o 'yaa- -za 'wlan 'ɛ -zigo' 'ɛ ma.

13 'Duŋ- 'kee 'yoo- mɛɛ mu -lɛwɛɛ' 'fɛti ta pɛle do klɛle-, 'kee- kla 'kɔɔfleŋzan mu 'le oo, -flugba mu 'le oo, gaan 'siɛle- mu 'le oo, 'bhɛ 'pegee -yrɛ 'wi mu, 'mu -la 'sii- 'yaa- pɛbhle 'ɛ ma.

14 'Kee 'bhɛ kla, 'yaa- pɛ -yi nu -nralɛ', -amasrɔyi waa nu 'sɔlɛ- -a -zigole 'e ma 'ke -woo 'e sii pɛbhle ma -o ba boolazi. -Waanbhaa' nu 'bhɛ -zigolɛ 'e ma mɛɛ -lɛdɔɔle mu bwe yi 'ɛ 'le gale ba.»

Mɛɛ -lɛwɛɛ' pɛkoo- -gbɛnɛ do ma -gɔɔn (Matie 22.1-10)

15 Mɛɛ 'la zan mu 'pegee Zesu 'yaa- pɛbhle 'zi 'eke- zi, -o do 'bhɛ -jan 'la bhe 'bhɛ 'male-, 'ke 'bhɛ 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «-O nu mɛɛ 'la zan 'siilɛ- pɛle ma *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta, 'bhɛ zan a pɛ -yi nu -nralɛ'.»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «-Yrekpaa' do mɛɛ do mɛɛ mu -lɛwɛɛ' pɛbhle -koo -gbɛnɛ do -kla, 'bhɛɛ- -e mɛɛ -bebe -siila 'bhɛ ma.

17 Pɛbhle 'waati 'ɛ 'bhɔle-, 'kee- yaa 'fɛ 'ɛ la yewonɛ 'ɛ do winbɔle 'kaa 'bhɛ ge a pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o nu, pɛ 'ɛ 'kpɛn 'lɛbɛŋgole -o.

18 'Duŋ-, -o 'kpɛn do do a 'pele- -saan 'bhɛ yewonɛ 'ɛ ni dɔɔ waa sɔ nule- -yaa' pɛleyrɛ 'ɛ nɔɔ. Mɛɛ -lwa mi 'ɛ 'bhɛ pe 'yee- yewonɛ 'ɛ ni 'kaa -ya pe -a zan 'ɛ ni dɔɔ: -A 'zoole-, dɔɔ yaa nu 'sɔlɛ- gele- pɛbhleyrɛ 'ɛ nɔɔ, -amasrɔyi -e gba do -lwa -e gele- 'pwɛlɛ- 'bhɛ ta.

19 -A plɛ mi 'ɛ 'bhɛ pe -a ni dɔɔ, 'bhɛ 'laa nu 'sɔlɛ- gele- pɛbhleyrɛ 'ɛ nɔɔ, -amasrɔyi 'bhɛ dri vu -lwa, 'bhɛɛ 'bhɛ gele- 'mu -yidanlɛ 'bhɛ a gbabhɛ 'ɛ ta.

20 -A yaga mi 'ɛ 'bhɛ pe a ni 'ezin- dɔɔ 'bhɛ 'laa sɔ gele- pɛbhleyrɛ 'ɛ nɔɔ, -amasrɔyi 'bhɛ le do sia 'edrɛɛle.

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke yewonɛ 'ɛ 'niinale -a zan ba, 'bhɛɛ- 'kee- 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'wo- jan- mu 'ɛ 'yiklale 'bhɛ 'kɔɔ. -Ayile 'ke 'fɛzan- 'ɛ -ya zruplile', 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -yaa' yewonɛ 'ɛ ni dɔɔ: ‹Ge blaale- -wa 'ɛ 'kpee -gbleba mu 'ɛ 'pegee -kpan mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ 'kɔɔfleŋzan mu oo, -flugba mu oo, -yrɛ 'wi mu oo, 'bhɛ 'pegee mɛɛ gaan 'siɛle- mu, -o 'kpɛn 'sii 'kaa -o nu -gɛ.›

22 'Bhɛ blaan 'waati sa, 'ke yewonɛ 'ɛ 'nule -a pelɛ -a zan ni dɔɔ: ‹'Ŋ Zan, 'e pe 'ŋ mɛɛ 'la zan mu 'sii- 'ŋ 'bhɛ kla, 'duŋ- yaayrɛ 'ɛ 'ke bwa, 'bhɛɛ- mɛɛ laa -o 'mu ta.›
23 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -a zan 'a pele- 'a ni dɔɔ: ‹Ge gba la zi mu 'ɛ 'lii, 'bhɛ 'pegee 'fɛ -gbeŋ mu 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -a pe mɛɛ nu 'ɛ ni 'kaa -o nu kpaŋma 'ŋ ba, 'kooko- 'an 'fɛ sɔ 'pale.›»
24 'Bhɛɛ- -e pe dɔɔ: «'Ŋ mɛɛ -lwa mu 'la 'siila- pɛle 'ɛ ma, -o 'kedo- 'kpɔ laa nu 'an pɛ 'ɛ 'ke 'bhlelɛ.»

Mɛɛ klɛ Zesu a -klaŋlanɛ 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-
(Matie 10.37-38)

25 -Yrekpaa' do, Zesu 'pegee -zamaa' 'srɛ do -yaa 'taawo zii' 'eke- zi. 'Bhɛɛ- 'ke -ya -lɛ 'niinale 'mu ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ:
26 «'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- 'bhɛ klɛ 'an pɛ -klaŋlanɛ 'le, 'ke 'ŋ -za 'laa 'sɔlɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni 'ke 'bhɛ kan 'bhɛ dɛ oo, 'bhɛ nɛɛ oo, 'bhɛ nɛɛnɛ- 'gwlaan- 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- le mu ta, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ 'gbu ta; 'bhɛ zan laa nu 'sɔlɛ- klɛle- 'mi 'an pɛ -klaŋlanɛ 'le.
27 'Ke mɛɛ 'la zan laa dɔlɛ -yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'bhlele- -la 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a gale ma, 'bhɛɛ 'kee- dɔ 'ŋ zi, 'bhɛ zan laa sɔ klɛle- 'mi a pɛ -klaŋlanɛ 'le.
28 'Ka -de 'gbu -le 'ke -ya zi 'bhii- -e 'saŋgaso do dɔ, yaa yalaa' 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -e nu -gɔli' yɛkɛ- la 'wlalɛ- 'yee- 'saŋgaso dɔle 'ɛ 'yi, -e 'bhɛ nɔɔ. 'Bhɛɛ- 'kee- -a gbɛ nu 'sɔlɛ- 'yee- 'saŋgaso 'ɛ dɔleta -e 'bhɛ 'yaango-.
29 'Ke yaa 'bhɛ klɛlɛ 'elwale 'pe, 'kee- 'yee- 'saŋgaso 'ɛ dɔle- -saan, 'bhɛɛ- 'ke yaa -a -lɛyanlɛ, -e nu klɛlɛ mɔkpɛn' a pɛ 'sɔnsipɛ 'le.
30 'Bhɛɛ- mɛɛ mu nu -a pelɛ dɔɔ: ‹Mɛɛ 'lɛɛ- -e -yaa' 'saŋgaso 'ɛ dɔle -saan, 'bhɛɛ- yaa 'sɔlɛ- -a -lɛyanle.›
31 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin-, -bhleŋgbe 'ɛ -dele sɔ -wlɛnle' -bhleŋgbe 'bhɛɛke do 'kaama- 'kaa -e gwledanle 'bhɛ ba, 'ke yaa -yaa' gwledan mu 'ɛ 'nɔɔlɛ- 'elwale 'pe ɛɛ? 'Kee- -yalaa' 'pe, 'bhɛɛ- -ya klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee -yaa' gwledan mu 'waa vu 'ɛ -o sɔ gwledanle -bhleŋgbe 'bhɛɛke do 'ɛ 'pegee 'bhɛ a gwledan mu 'waa mia do 'ɛ ba, -ya 'kpeelɛdan 'bhɛɛ- ma 'elwale 'pe.
32 'Duŋ- 'ke -ya ya 'bhii- waa sɔ gele- gwledanlɛ 'mu ba, -e mɛɛ do winbɔ 'bhɛ -bhleŋgbe 'bhɛɛke do 'ɛ ba, 'ke 'bhɛ 'laa 'bhɔlɛ- -li -o -din 'waati 'la ba, 'kaa -o 'ploo- gwle 'ɛ ma, 'bhɛɛ -o -bhoolaya dɔ -o pleŋ-.
33 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka do 'kpɔ 'laa sɔ klɛle- 'mi a -klaŋlanɛ 'le 'ke 'bhɛ zan laa 'bhɛ 'niigolɛ 'bhɛ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn 'yi 'elwale 'pe.»

Wɛ -za
(Matie 5.13; Maki 9.50)

34 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «Mɔkpɛn' 'a 'yaango- 'bhii- wɛ -o 'ke pɛ -lrele' do 'le. 'Duŋ- 'ke -a -nraleya 'ɛ -gwa

-a -yi, -o sɔ -a -nrale' -mɛ pɛ -la -le ɛɛ?
35 Yaa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- -li 'trɛ 'pegee 'trɛ ti ma. 'Bhɛɛ- -e klɛ 'ke blin pɛ 'le. 'Ke -za 'lɛɛ- 'yima 'trɔn -o 'ka ŋgblo ma, -kaa -yima'!»

15

-Bhlaa do ma -gɔɔn
(Matie 18.12-14)

1 'Nisrakun mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ -woo mabɛɛnna Zesu -din, 'bhɛɛ- -woo 'trɔnkpale -saan -a wojan mu 'ɛ la.
2 -Ayile, 'ke Farizi mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -woo zrupliile', 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «-Kaa -glin doo, mɛɛ 'lɛɛ- -e dɔ -a -la 'ke mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ nu yaalɛ -a -din a ma, 'bhɛɛ- -o 'pegee 'mu pɛbhle 'eke- zi.»
3 Zesu 'trɔnbɔle 'bhɛ -jan 'ɛ 'yi, 'kee- -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bɔle- -o ni dɔɔ:
4 «'Ke -bhlaa -kɛmɛ do -o 'ka do 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -a do nia -o ba, yaa nu -o -vin mia yiziɛ bhɛ vu ta 'srwayiziɛ 'ɛ 'tolɛ- -a -zanta' -bɔn 'yi -bɔn 'bhlele- ma, 'bhɛɛ- -e ge -a do 'la 'bhɛ nia 'bhɛ ziglinyrɛ nɔɔ- 'sani- -ya ye ɛɛ?
5 'Ke -ya ya, -a zrukpaa' gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, -ya kpa -a bhlɔ ta.
6 'Bhɛɛ- 'kee- nwa 'kɛle- 'fɛ 'lɛ ma, -ya bhɛgwlɛn mu 'ɛ sii 'bhɛ -ya pe 'mu ni dɔɔ: ‹-Ka nu 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'ŋ zrukpaa' maza 'ɛ 'yiciɛn- 'eke- zi! -Amasrɔyi 'an -bhlaa 'lɛɛ- nia bi 'bhɛɛ- 'an 'ye gbɛ drɛɛwoa-.›»
7 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi do 'kpɔ 'ploola- -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'gbu naa -Waanbhaa' ni, zrukpaa' -gbɛnɛ nu klɛlɛ laflɛ' 'yi -Waanbhaa' ba 'bhɛ -zayi'; 'yee- do -kplɛn a zrukpaa' 'ɛ 'bhɛ -gbɛnɛ 'yi nu yalɛ 'ke 'bhɛ kan mɛɛ -lɛdɔɔle mia yiziɛ bhɛ vu ta 'srwayiziɛ 'la 'ke 'mu laa 'ploolɛ- 'mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- waa -o 'gbu 'nalɛ- -Waanbhaa' ni 'mu ta.»

-Gɔli' 'taŋbha 'pu do 'la nia 'bhɛ ma -gɔɔn

8 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛɛ- 'ke -gɔli' 'taŋbha vu -o le do 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -a do 'kpɔ nia -a 'kɔɔ 'fɛ 'ɛ la, yaa -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- klɛ ɛɛ? 'Ŋ bhe -e -yaa' -laŋbha 'ɛ bhi, 'bhɛɛ- -e 'fɛ 'ɛ la go -maa 'le 'elrele, 'sani- -ya ye.
9 'Ke -ya ya bhla 'la ba, -ya bhɛle mu 'ɛ 'pegee -a -din mu 'ɛ 'kpɛn sii, 'bhɛɛ- -ya pe 'mu ni dɔɔ: ‹-Ka nu 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'ŋ zrukpaa' maza 'ɛ 'yiciɛn- 'eke- zi! -Amasrɔyi 'an 'taŋbha do 'lɛɛ- -e nia bi, 'bhɛɛ- 'an ye gbɛ drɛɛwoa- 'ezin-!›
10 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'mi pe 'ka ni dɔɔ -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ zrukpaale nu klɛlɛ 'egbɛnɛle, 'ke -za 'yɔɔ klɛ mi do 'kpɔ 'ploola- -za 'yɔɔ klɛle ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'gbu naa -Waanbhaa' ni.»

'Gwlaan- gblaan do gbe plɛ ma -gɔɔn

11 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «Mɛɛ do gbe -yaa plɛ.

12 -Yrekpaa' do, -nwagwlɛn' mi 'ɛ pe -a dɛ 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ dɛ, 'yaa- -naflo 'ɛ -yiciɛn' 'o ma, 'bhɛɛ- 'ye 'an pɛ 'ciɛn 'na.› 'Bhɛla- -yile 'ke -o dɛ 'bhɛ a -naflo 'ɛ 'yiciɛnle -o mɛɛ plɛ -kpɛn ma.

13 'Waati sa 'kanle- blaan, 'ke 'yee- -nwagwlɛn' mi 'ɛ -e -yaa' pɛ 'ciɛn 'ɛ 'kpɛn gɔnle-. 'Bhɛɛ- -e 'bhɛ ma -gɔli' 'ɛ sia, 'kee- gele- 'klɛɛn gbɔɔn do -yi. -E -yaa' -gɔli' 'ɛ 'kpɛn 'siɛla- le mu ta 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

14 -E -yaan -a 'ciɛn 'ɛ 'kpɛn 'siɛlele bhla 'la ba, 'ke -gu -gbɛnɛ do dɔle- 'bhɛ 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -a -yrɛbatɛdɔle -saan.

15 'Bhɛla- -yile, -e -ja -kɔntran' 'kanlɛ- 'yee 'klɛɛn 'ɛ 'yi mɛɛ do ba. 'Bhɛ mɛɛ 'ɛ 'bhɛ pe a ni 'kaa -ya -yrɛkpa' 'bhɛ a swa mu 'ɛ ba.

16 -E -yaa zi 'bhii- -wa gba swa mu 'ɛ 'le pɛbhle 'ɛ 'ke ba, 'duŋ- waa -a gbalɛ 'bhɛ 'kedo- 'kpɔ ba.

17 'Bhɛla- -yile, 'ke -ya 'kpeelɛdanle 'sanle -a 'gbu 'si 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: ‹'Ŋ dɛ a yewonɛ mu 'ɛ -o le pɛbhle mu 'ɛ waa -o sa, 'bhɛɛ- 'mi -o ga 'zi -gɛ gbɔn 'kɔɔ!

18 'Kee- kla, 'ŋ nu gelɛ 'ŋ -zanta' 'ŋ dɛ ba, 'bhɛɛ- 'ŋ nu -a pelɛ -a ni dɔɔ: 'Ŋ dɛ, 'ŋ -za 'yɔɔ- kla 'bhi 'pegee -Waanbhaa' ni.

19 'Bhɛ -gaale' laa -o 'ŋ ba 'ke 'ye 'ŋ kun 'ezin- 'bhii- 'e gbe do. 'Ŋ 'kun 'bhii- 'yaa- yewonɛ mu 'ɛ do gbɛɛn-.›

20 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- nule- -a dɛ ba. -A dɛ -yrɛkpale -a ma 'egbɔɔnle, 'ke -a -yrɛnklale 'bhɛ ma 'eyɔɔle. 'Bhɛla- -zayile, 'ke 'bhɛ gele- -a -lɛpalɛ blaale-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a -tuubɔle.

21 'Bhɛɛ- -e pe -a dɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ dɛ, 'ŋ -za 'yɔɔ- kla 'bhi 'pegee -Waanbhaa' ni, 'bhɛla- -yile, 'yaa 'ŋ 'kunlɛ- 'ezin- 'bhii- 'e gbe.›

22 'Duŋ- -a dɛ pe 'bhɛ a yewonɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹-Ka nu blaale- dunɛ- gbɔɔn 'la 'bhɛ 'lrele- -yiya' dunɛ- mu 'ɛ 'kpɛn ni 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- -ka 'bhɛ 'kla 'a ta. -Ka gbɛ ma piibhɛnɛ do bɔ -a gbɛ -nɛbhɛ' 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ka -sawla 'wla -a gaan ma.

23 -Ka ge dri -nɛ blaale 'ɛ 'kun, 'bhɛɛ- 'kaa dɛ; 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'a bhle. 'Bhɛ blaan, -kɔɔ' -zabla' -kɔɔ' zrukpaa' ta.

24 -Amasrɔyi, 'ŋ 'nɛ 'la 'yele- -gɛ bhe, -e -gaa bi, 'bhɛɛ- -e -bwela gale ba -zɔn; -e nia bi, 'bhɛɛ- 'wa 'ye gbɛ drɛɛwoa- -zɔn.› 'Bhɛla- -yile -woo zrukpaa' ma -zablale -saan.»

25 «'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'yee- mɛɛ 'ɛ gbe -lwa mi 'ɛ 'yaa- gba la. 'Bhɛ da bhla 'ɛ zi gba 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ bhɔlawoa -waa' 'fɛ 'ɛ -din, 'ke 'bhɛ 'srokpawli mu 'pegee 'srotanwli mu male-.

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'bhɛ yewonɛ mu 'ɛ do 'siile, 'bhɛɛ- 'kee- 'fɛ 'lɛ maza -yilrɔkpale 'bhɛ ma.

27 'Bhɛ yewonɛ 'ɛ pe -a ni dɔɔ: ‹'E 'nwagwlɛn- 'la -ja 'drunyan zi, -e nwa -zɔn. -Ayile 'e dɛ pe dɔɔ -o dri -nɛ

blaale 'ɛ dɛ -a ni. -Amasrɔyi -a gbe 'ɛ ◻nwa -a ba 'edɔɔle.›
28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya zrupliile, 'bhɛɛ- 'ke -ya peledɔɔ yaa -o gele- -o ba -lɛ ma. 'Bhɛla- -yile 'ke a dɛ 'pwɛle, 'ke 'bhɛ gele- -sromabɔlɛ -a ni.
29 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a dɛ ni dɔɔ: ‹'E 'trɔnkpa 'ŋ ni doo, -zɔn 'laa 'ŋ 'sanlɛ- 'ke 'ŋ yewo 'e ni yi 'oo yi, 'bhɛ 'pegee 'mi 'taawoa◻ 'taŋii 'e 'wojanmu 'ɛ 'kpɛn ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-'yaa bhoonɛ- do 'kpɔ 'nalɛ--lido' 'mi ni 'ke 'mi 'pegee 'ŋ 'bhɛgwlɛn- mu 'ɛ 'o sɔ -zablale 'o zrukpaa' ta 'ekezi.
30 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'e gbe mɛɛ kloo 'lɛɛ-, 'bhɛ -ja 'yaa- -naflo 'ɛ 'kpɛn 'siɛlɛ- gwlɛn -wɛɛ le mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e nulawoa -zɔn, 'e dri -nɛ blaale -gbɛnɛ 'ɛ ◻dia -a ni.›
31 'Bhɛla- -yile, 'ke -a dɛ 'a 'pele 'a ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'nɛ, 'bhi -o 'ŋ -din yikpɛnsee ta, 'ŋ 'kɔɔpɛ- 'tɔle- 'kɔɔpɛ- 'yaa- pɛ -le 'mu 'kpɛn 'le.
32 'Duŋ-, -kɔɔ' -kɔɔ' 'yinra-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -zabla' zrukpaa' ta; -amasrɔyi 'e 'nwagwlɛn-'lɛɛ- 'yaa- 'bhii- -e -gaa, 'bhɛɛ--e -bwela gale ba. -E ◻nia bi 'bhɛɛ- 'wa 'ye gbɛ drɛɛwoa-.›»

16

-Gɔli' magaan mi 'la bakanle laa -o

1 Zesu pe 'ezin- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «Pɛzan do -yaa, 'bhɛɛ- -gɔli' magaan mi do -yaa -a 'kɔɔ. Yi do ta, -o ◻nwa -yaa' -gɔli' magaan mi 'ɛ ◻lwa 'wlalɛ- -a 'kɔɔ dɔɔ 'bhɛ -yaa' -gɔli' 'ɛ 'siɛ zii'.
2 -Ayile, 'kee- yaa -gɔli' magaan mi 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'kee-'bhɛ -lrɔkpale dɔɔ: ‹'Mi 'e ma jan do -maa. 'Mi 'a ◻maa dɔɔ 'yaa 'an -gɔli' 'ɛ 'siɛla-; 'bhɛla--zɛɛle 'ye 'an -gɔli' 'ɛ ◻kla 'ke pɛ 'oo pɛ 'la 'le, nu 'bhɛ 'yipe 'ŋ ni, 'bhɛɛ- 'e jila. -Amasrɔyi 'yaa nu klɛlɛ -li 'an -gɔli' 'ɛ magaan mi 'le.›
3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele--a 'gbu 'kpee dɔɔ: ‹'Ŋ zan -o zan 'ŋ -gbinlawolɛ 'an ye 'ɛ ta bhe, 'ŋ sɔ -a klɛle- 'nale- -a ma ɛɛ? Gba la yewo faŋgan-'laa -o 'ŋ ta, 'bhɛɛ- 'naa sɔ 'ŋ 'yrɛwole mɛɛ mu ma, -yrala' 'ɛ 'kɔɔ.›
4 'Bhɛ 'yi, 'ke -za do dɔle--a 'kpee, 'bhɛɛ- 'ke -ya peledɔɔ: ‹'Ŋ nu -za do klɛlɛ 'kooko- 'ke 'ŋ zan 'ŋ -gbian 'an ye 'ɛ ta, mɛɛ 'ke mu sɔ 'ŋ 'sile 'mu ba.›
5 'Bhɛla- -yile, -a zan a ca mu -yaa mɛɛ 'la zan mu ma, 'kee- 'mu 'kpɛn 'siile do do -a ba. 'Bhɛɛ- 'ke -ya -lwa mi 'ɛ 'bhɛ 'lrɔkpale dɔɔ: ‹'Ŋ zan a ca -wɛɛ' -le 'e ma ɛɛ?›
6 'Bhɛ pe -a ni dɔɔ: ‹-Yrɔn 'gboŋgbo 'yan -kɛmɛ do.› 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -gɔli' magaan mi 'ɛ -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: ‹Yala- -gɛ blaale- doo, 'yaa- 'sɛwɛ 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- -a yɔɔndɛ -yrɔn 'gboŋgbo mia plɛ bhɛ vu.›
7 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee--gɔli' magaan mi 'ɛ -e mɛɛ -bhɛɛke' -lrɔkpale 'ezin- dɔɔ: ‹'Bhɛɛ- 'bhi 'lɛɛ-, 'ŋ zan a ca -wɛɛ' -le 'bhi ma ɛɛ?› 'Bhɛ

pe -a ni dɔɔ: ‹'An pɛ ca 'ɛ -yoo pɛbhɛ -bɔtɔ -kɛmɛ do.› 'Bhɛ klɛle 'tɛ 'ke 'yee- -gɔli' magaan mi 'ɛ -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: ‹Yala- -gɛ blaale-, 'yaa- 'sɛwɛ 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- -a yɔɔndɛ mia yiziɛ.›

8 'Bhɛ blaan, 'yee- -gɔli' magaan mi 'la bakanle laa -yaa, -a zan 'ɛ 'bhɛ 'a 'tɔ 'wlan pia -yaa' -dawliya 'ɛ ma.» 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ: «'Drunyan ta mɛɛ mu 'lɛɛ- -woo 'eke- 'kungbɛya dɔ -waa' -za mu 'ɛ 'yi, 'ke 'bhɛ kan -Waanbhaa' a pɛ mɛɛ mu 'la 'taawo zii' 'tɛbhile ba 'mu ta.»

9 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni dɔɔ 'ke 'ka 'drunyan ta -dawli' ma -naflo mu 'ɛ sia, 'bhɛɛ- 'ka bhwa mɛɛ mu ba 'kɛle-, 'bhɛɛ- 'ke 'ka bhɛgwlɛnya -glinna 'kɛle-, 'ke 'kaa pɛ 'trɛ ta 'ɛ yaan yi 'la ta, 'ka sɔ -bheele' -o ma -Waanbhaa' a -wa 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ nɔɔ.

10 'Ke mɛɛ 'la zan zru -o do -za 'fiɛntrɔnnɛ mu 'yi, 'bhɛ zan zru nu klɛlɛ do -za -gbɛnɛ klɛle- 'yi 'ezin-. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -lɛdɔɔle laa -o -za 'fiɛntrɔnnɛ mu 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ -lɛdɔɔle laa -o -za -gbɛnɛ mu 'yi 'ezin-.

11 'Duŋ- 'ke 'ka 'lɛdɔɔle laa klɛlɛ 'drunyan 'lɛɛ- ta -dawli' ma -naflo ma mu 'kungbɛya 'ɛ ma, -dele nu 'sɔlɛ- 'bhɛ 'kpale 'ka 'yi, 'bhɛɛ- -e -naflo -zeze mu gbɛkpa 'ka 'kɔɔ ɛɛ?

12 'Bhɛɛ- 'ke 'ka zru laa -o do 'ka -vindo' mi a -za ma, 'ka 'gbu a pɛ -o 'kɛla 'le, -dele nu 'sɔlɛ- 'bhɛ gbɛkpale 'ka 'kɔɔ ɛɛ?»

13 «Mɛɛ do laa sɔ yewole -kuŋlii plɛ ni 'eke- ma. 'Kee- 'bhɛ kla, -a do vɛn nu 'silɛ- -a yin 'lii, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' do 'ɛ -za sɔ a ni. 'Ke -a lii biile bwa -a do 'yi, -e nu -a -bhɛɛke' do 'ɛ mavɛɛlɛ. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka 'laa sɔ klɛle- -Waanbhaa' a lu 'le, 'bhɛɛ- 'ka klɛ -gɔli' a lu 'le 'ezin-.»

Zesu wlan ma jan -glɔɔn -bebe 'wo zii'

(Matie 11.12-13; 5.31-32; Maki 10.11-12)

14 Farizi mu 'la 'yaa- -o 'trɔnkpa zii' Zesu 'wojan- mu 'ɛ la, -o -yaa Zesu malrɔgo 'zi, -waa' -gɔli' 'flɛnya- 'ɛ ma.

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ka mu, 'ka 'ka 'gbu klɛ mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le mɛɛ mu -yrɛ ta. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'ka zru mu 'ɛ dɔ. 'Bhɛɛ- -za 'la 'bhɛ -o mɛɛ mu -yrɛ 'yi -za -gbɛnɛ 'le, 'bhɛ -la vɛnsi -Waanbhaa' yin 'lii.»

'Toŋ 'pegee -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -za

16 «Moizi a 'toŋ 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mu 'ɛ -waa 'sɛwɛ mu 'ɛ 'seŋ -daŋ' -le Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a pɛ 'waati 'bhɛɛ- 'le. -A 'san Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'nu yi 'ɛ ma, -o -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale 'ɛ 'wo zii', 'bhɛɛ- mɔkpɛn' -o dɔ 'zi 'eglɔɔle 'ke -o wla -yaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.

17 'Duŋ- laflɛ' 'pegee 'trɛ nu 'kanlɛ-, 'duŋ- -Waanbhaa' 'a 'toŋ 'ɛ gɔ 'fiɛntrɔnnɛ do 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- gole- -a ba -titi.»

18 «'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -ploola 'bhɛ 'na 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- le -bhɛɛke' 'yalaa-, -e -yanbhɔɔya -la kla 'bhɛ 'le bhe. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan le 'la 'ke 'bhɛ nɔɔ -ploola 'bhɛ ma 'bhɛ 'yalaa-, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -yanbhɔɔya -la kla 'bhɛ 'le bhe 'ezin-.»

-Naflo mɛɛ do 'pegee Lazaa ma -gɔɔn

19 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ: «'Elwale -sɔ, -naflo zan do -yaa; -e -yaa dunɛ- 'plɛɛle- -lrele' mu -la kla -a ta. Yi 'oo yi, -trɔn maza -le -yaa sɔ -a ni, 'bhɛ 'pegee pɛbhle -lrele' -yaa sɔ -a ni.

20 'Bhɛɛ- -o -yaa 'kɔɔfleŋzan do sii Lazaa. Bhɛ mu -yaa -a 'flɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -a yilale -yaa -naflo zan 'ɛ -yaa 'fɛ 'ɛ 'lɛ ma.

21 'Ke pɛle piinɛ- mu 'la 'yaa- balaa' -naflo zan 'ɛ -yaa -tabali 'ɛ la, 'yee- Lazaa -yaa 'mu -la bhle. 'Bhɛɛ- -gbaan' mu -yaa -yaa' bhɛ mu 'ɛ 'liiplaa-.

22 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi 'tɛ, 'ke Lazaa klɛle- 'ke siɛle', 'bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ gele- -a lii 'ɛ 'le Abraamu -din laflɛ' 'yi. 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- -naflo zan 'ɛ klɛle- 'ke siɛle' 'ezin-, 'bhɛɛ- 'ke -wa binle-.

23 'Duŋ- 'yee- -naflo zan 'ɛ binle blaan, -e -yaa -yrɛnbhle' zii' 'ebebele gbaa mu a -wa 'ɛ ta. -Ya ŋgblo -lawlɛnle 'ke -a -yrɛkpale Abraamu ma 'egbɔɔnle laanima. Lazaa -yaa 'bhɛ -din.

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- -gbekanle 'eglɔɔle, 'ke -ya pele- dɔɔ: ‹'Ŋ -gbɔɔ Abraamu, 'ŋ 'yrɛnkla 'e ma, -a pe Lazaa ni dɔɔ -ya gbɛ -nɛbhɛ' do zwan -yi ba, 'bhɛɛ- -e nu 'ŋ blina- 'ɛ 'twalɛ- 'ke 'bhɛ 'le, -amasrɔyi 'ŋ 'yoo- -yrɛn 'yɔɔ- bhle 'zi 'tɛ 'lɛɛ- 'yi -gɛ.›

25 'Duŋ- Abraamu pe -a ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'nɛ, 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ 'laa -o -li 'e 'kpee ɛɛ, 'e 'yaa- 'e 'yrɛ ma 'waati 'la ba, 'e pɛ -bebe 'srɔɔwoa-, 'bhɛɛ- Lazaa -yrɛnbhla 'ebebele 'bhɛ 'waati 'ɛ ba. -E nwa -a zrukpaa' yrɛ -la nɔɔ- -zɔn -gɛ, 'bhɛɛ- 'bhi -o -yrɛnbhle' zii'.

26 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -gluu 'trole- -gbɛnɛ do -o 'o mɔɔ 'pegee 'ka mu pleŋ-; -asiikɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan 'a pia- dɔɔ 'bhɛ -o gole- 'o ba, 'bhɛɛ 'bhɛ ge 'ka ba laale, 'bhɛ zan laa sɔ 'bhɛ klɛle-. 'Bhɛɛ- 'bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'a pia dɔɔ 'bhɛ -o gole- 'ka ba ye, 'bhɛɛ- 'bhɛ nu 'o ba -gɛ, 'bhɛ zan laa sɔ.›

27 'Bhɛɛ- 'yee- -naflo zan 'ɛ pe dɔɔ: ‹'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'e 'zoole- 'ŋ -gbɔɔ Abraamu, Lazaa 'winbɔ- 'drunyan ta 'ŋ dɛ a 'fɛ 'ɛ la.

28 'Ŋ nɛɛnɛ- 'soo -o 'bhɛ nɔɔ ye, -e ge -o 'kpeelɛkan, 'bhɛɛ- -ya pe -o ni dɔɔ waa nulɛ 'ŋ 'yoo- -yrɛnbhle' zii' yrɛ 'la nɔɔ -gɛ 'bhɛ nɔɔ.›

29 Abraamu pe -a ni dɔɔ: ‹*Moizi 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -woo -o -din ye. 'Bhɛ mu sɔ -o 'kpeelɛkanle, -woo 'trɔnkpa

'mu 'wojan- mu 'ɛ la.›
30 'Duŋ- 'yee -naflo zan 'ɛ pe Abraamu ni dɔɔ: ‹'Ŋ -gbɔɔ Abraamu, 'bhɛ 'laa 'a 'yibhɔ-. 'Duŋ- 'ke mɛɛ do -bwela gale ba, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -ja -o ta ye, -o 'kpeelɛkan zayi', -o nu 'ploolɛ- -waa' 'taawogbɛya 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -o 'taawo- -Waanbhaa' a zru maza 'ɛ ta 'tɛ.›
31 Abraamu pe -a ni dɔɔ: ‹'Ke waa dɔ -a -la 'ke -woo 'trɔnkpa Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu 'wojan- mu 'ɛ -la, 'ali- 'ke mɛɛ do -bwela gale ba, 'waa nu dɔlɛ -a la 'sekeseke 'ke -woo kpa 'bhɛ zan 'ɛ 'wojan- 'ɛ 'yi.›»

17

-Za 'yɔɔ- 'pegee -za 'yɔɔ- -sroma 'yanza-
(Matie 18.6-7; 18.21-22; Maki 9.42)

1 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Waati 'ɛ 'kpɛn ba, bhaaplɛŋ mu bala- pɛ mu -o -za 'yɔɔ- 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan kla bhaaplɛŋ mu bala- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛ zan ta -yrɛn!
2 'Ali- 'ke -o vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ do -yrela bi 'bhɛ zan blina-, 'bhɛɛ- 'ke -wa -blinna wɛyi- 'ɛ ba, 'bhɛ mabhaa -yaa nu bhɔlɛ 'bhɛ zan 'ɛ ma, 'sani- 'kee- -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'la bhe 'mu do 'kpɔ balaa' -za 'yɔɔ- 'yi.
3 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele! 'Kee nɛɛnɛ- do -za 'yɔɔ- kla, -a pe -a ni dɔɔ -e -za 'yɔɔ- -kla. 'Kee--ploola 'bhɛ -za 'yɔɔ- 'ɛ ma, -yaa' -sroma 'yan.
4 'Kee- -za 'yɔɔ- -kla 'e ni -glɔɔn 'srwaplɛ- -yrekpaa' do la, 'bhɛɛ- 'kee- nwa -a pelɛ 'e ni -glɔɔn 'srwaplɛ- dɔɔ 'e -yaa' -sroma 'yan, -yaa' -sroma 'yan.»

'Kpaleya Zesu 'yi 'ɛ -glɔɔya'

5 Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ -wa pia -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'waa- 'kpaleya 'ɛ -a baankla' -a ba!»
6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mɛɛzan Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ali- 'ke 'ka 'kpaleya 'ɛ -yoo bi 'efiɛntrɔnnɛle 'bhii- mutaadi bhɛ do gbɛɛn-, 'ka 'yaa- nu 'sɔlɛ- a pele- -yri diiŋ 'la bhe 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ yro 'bhɛ gbaanyrɛ 'ɛ nɔɔ, 'bhɛɛ 'bhɛ ge gbaan wɛyi- 'ɛ ba. 'Bhɛ -yaa nu 'bhɛ klɛlɛ 'ka 'liiwli-ta.»

Yewonɛ woye -o 'kɛla 'le

7 Zesu 'pe 'ezin- dɔɔ: «'Ka -de 'gbu -le 'ke 'bhɛ a yewonɛ do yalaa' -bhlaa mu gooba, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -daa gba la, 'kee- 'bhɛ ya, -e sɔ -a pele- 'bhɛ ni dɔɔ: ‹-A klɛ blaale- 'bhɛɛ- 'e nu pɛbhlelɛ ɛɛ?›
8 'Yooye-, 'ŋ bhe ya pe 'bhɛ ni dɔɔ: ‹'Yaa- gba la ge pɛ mu 'ɛ go 'e ta, 'bhɛɛ- 'ye 'ŋ 'le pɛle 'ɛ dɔcie-, 'bhɛɛ- 'ŋ 'bhɛ bhle 'pe. 'Kee- 'mi yaan bhla 'la ba; 'bhɛɛ- 'e sɔ 'yaa- pɛ pɛ 'ɛ 'bhlele, 'bhɛɛ- 'e -yi mi 'bhɛ ta.›
9 'Ke 'yaa- yewonɛ 'bhɛ 'bhɛ 'woye- 'ɛ woa, 'e sɔ 'bhɛ 'pubɔle 'bhɛ ma ɛɛ?»
10 Zesu pe -yaa' pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ka

mu a pɛ -za 'ɛ -yoo 'bhɛ -la gbɛɛn- 'ezin-. -O pe 'ka ye 'la 'wo 'ke 'ka ɓyaan 'bhɛ 'kpɛn 'wolele 'waati 'la ba, 'ka nu -a pelɛ dɔɔ: ‹'O mɔɔ -o 'ke yewonɛ drɔŋ -la -le; 'woo 'woye- 'ɛ 'bhɛla- ɓwoa bhe.›»

Zesu -kpaandɛ' mi vu -bheela

11 Zesu ge bhla zi Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta, -e -kaan Samari 'pegee Galile 'klɛɛn plɛ 'ɛ 'pleŋ-.

12 -E -yaa zan wlalɛ bhla 'la ba -wa do ta, 'ke -kpaandɛ' mi vu nule- -a -lɛpalɛ. -O ɓbwa -a ma 'egbɔɔnle, 'bhɛɛ- -wa 'siile -saan 'eglɔɔle dɔɔ:

13 «'O Daan mi Zesu, 'o 'yrɛnkla 'e ma!»

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Ka ge 'ka 'gbu 'flɛ mazrɔn 'sraka 'lɛna mu 'ɛ ni.» -O -yaa ge 'zi bhla 'la ba 'bhɛ mu ba, 'ke -o ma -kpaan 'ɛ gole-, 'bhɛɛ- 'ke -o -bheele'.

15 -O do 'a 'yelawoa 'bhii- 'bhɛ ma -kpaan 'ɛ golawoa, 'ke 'bhɛ niinale 'bhɛ gaan -gluu do 'ɛ 'yi 'kee- -Waanbhaa' 'tɔbhɔle 'eglɔɔle.

16 -E bhɔle Zesu -din, 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- 'bhɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ 'kee- 'bhɛ 'pubɔle. -E -yaa 'ke Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi mi 'le.

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu mɛɛ mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «'Woo- -kpaandɛ' mi vu 'ɛ, -o 'kpɛn 'laa 'bheelɛ- ɛɛ? -A -vin 'srwayiziɛ 'mu -o 'naa ɛɛ?

18 Yaa dɔlɛ -o 'kedo- 'kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ nu -Waanbhaa' 'pubɔlɛ 'ke yaa 'e go 'yee- 'cie mi do 'kpɔ 'lɛɛ- ba ɛɛ?»

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Yee 'kpalawoa 'mi 'yi bhe 'e 'bheela-, ge 'e ba -lɛ ma.»

Zesu -o -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'yaaza- 'ɛ 'wo zii'
(Matie 24.23-28; 24.37-41)

20 Farizi mu 'ɛ 'ke mu Zesu 'lrɔkpaa- *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'yaa- yi 'ɛ ma. -Ayile, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' -bhleŋgbeya 'nuza- 'ɛ yaa nu klɛlɛ 'bhii- yepɛ 'le mɛɛ mu 'kɔɔ.

21 Waa nu a pelɛ 'ka ni dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa, 'yele- -gɛ! 'Yele- 'laale-.› -Kaa 'yaangodɔɔ 'bhii- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -yoo gban 'ka 'pleŋ-.»

22 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele--yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Bhɛ 'waati -o zan bhɔlɛ, -e nu 'sɔlɛ- 'ka ni 'bhii- 'ka Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ -yaa' yi 'ɛ do ye. 'Duŋ- 'ka 'laa nu 'sɔlɛ- 'bhɛ 'yele.

23 -O nu -a pelɛ 'ka ni dɔɔ: ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa laale, -ka 'ka 'yrɛkpa -gɛ›. 'Ka 'laa gelɛ 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'kedo- 'kpɔ ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- 'ka 'laa blasanlɛ 'ke 'ka ge 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ.

24 La -yrɛbole 'ɛ -e bhi 'bhɛɛ- -e kan blaale- laflɛ' 'yi, 'kee- da -a -daŋ' do ma, 'bhɛɛ- -e ge 'tɛnlɛ- -a -daŋ' 'bhɛɛke do ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu yi 'ɛ nu klɛlɛ 'bhɛ -la gbɛɛn-blaale-.

25 'Duŋ- 'sani- 'bhɛ yi 'ɛ 'bhɔle- pleŋ-, -e nu -yrɛn -bebe 'bhlelɛ- 'elwale 'pe,

'bhɛɛ- -zɔn mu 'ɛ nu -o -baŋgolɛ -a -yi.

26 -Za mu 'la kla *Noe a pɛ 'waati 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'yansi za mu klɛlɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu 'waati 'ɛ ba.

27 Noe a pɛ 'waati 'ɛ ba, bhaaplɛŋ mu bole -yaa pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile -la ma. 'Bhɛɛ- -o -yaa le si 'bhɛ 'pegee -o -yaa -o -nɛ mu na gwlɛn ni. -O bwa 'bhɛɛ- 'yansi za mu 'ɛ klɛle ma 'kɛ 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Noe 'wlale- ma -yitakoŋ -gbɛnɛ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ blaan, 'ke la gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ banle- 'ke 'bhɛ 'yi 'ɛ 'kpale -o 'kpɛn ta, 'ke -o gale.

28 'Bhɛɛ- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu 'waati 'ɛ nu klɛlɛ 'ezin- 'bhii- Lɔti a pɛ 'waati 'ɛ gbɛɛn-. 'Yee- Lɔti a pɛ 'waati 'ɛ ba, bhaaplɛŋ mu 'ɛ bole -yaa pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile- -la ma. -O -yaa pɛ mu lɔ, 'bhɛɛ- -o -yaa pɛ mu gɔn. -O -yaa gba mu kpa, 'bhɛɛ- -o -yaa 'fɛ mu dɔ.

29 'Duŋ- Lɔti -gwa Sodɔmu -wa 'ɛ 'kpee yi 'la ta, 'tɛ 'pegee 'sɛkɛ 'tɛ -daa laanima 'bhii- la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'bhɛ -balaa' -o ta, 'ke 'bhɛ -o 'kpɛn 'kpaciele.»

30 'Bhɛɛ- 'yansi za nu klɛlɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu yi 'le.

31 «'Bhɛ yi 'ɛ 'le, 'ke mɛɛ 'la zan kla 'bhɛ 'gbu a 'fɛ 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ 'ke -yaa' pɛ mu -o yaa 'fɛ 'ɛ la, yaa pelɛ 'kaa -e zinale, 'bhɛɛ- -e ge 'bhɛ pɛ mu 'silɛ- 'fɛ 'ɛ la. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan -o 'bhɛ ba gba la, 'bhɛ 'laa pelɛ 'kaa 'bhɛ niinale 'bhɛ -zanta' 'bhɛ ba 'fɛ 'lɛ ma.

32 -Za 'la 'bhɛ tian Lɔti na 'ɛ ma, 'bhɛ 'laa golɛ 'ka 'kpee.

33 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- 'bhɛ 'bhɛ 'gbu a 'trɛ ta 'si 'ɛ go -za 'yi, 'bhɛ zan nu bloolɛ 'bhɛ 'si 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'e 'niigwa- -a 'gbu 'si 'ɛ ni 'mi -zayi', 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi.

34 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ: Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu yi 'le, mɛɛ plɛ nu klɛlɛ yilapɛ do ta, -o nu -a do 'silɛ- 'bhɛɛ- -a do 'ɛ 'bhɛ bo -a nɔɔ-.

35 Le plɛ nu klɛlɛ pɛ zɔn yrɛ nɔɔ- -wee do 'yi, -o nu -a do 'silɛ-, 'bhɛɛ- -a do 'ɛ 'bhɛ bo -a nɔɔ-.

36 ['Gwlaan- plɛ nu klɛlɛ gba do ta, -o nu -a do 'silɛ-, 'bhɛɛ- -o nu -a plɛ mi 'tolɛ- -a nɔɔ ye.»]

37 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu a -Klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e nu yi 'ɛ nu klɛlɛ 'naa- -a ma ɛɛ?» 'Bhɛɛ- Zesu 'a zikpaa- -o ni -gɔɔn do 'le dɔɔ: «Mɛɛ gbaa 'ɛ -yoo yrɛ 'la nɔɔ, gbotakwe mu 'ɛ -woo -lɛkpa' 'eke- ta 'bhɛɛ- nɔɔ.»

18

Glaanle do 'pegee 'kitikan mi -yɔɔ' do ma -gɔɔn

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -gɔɔn do bɔle 'sanle -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni, 'kooko- -ya zrɔn 'mu ni 'bhii- 'mu bo 'mu 'seriwole ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛɛ- 'mu trɛ 'laa 'bhɔlɛ- 'mu 'seriwole ma -titi.

2 -E pe 'mu ni dɔɔ: «'Kitikan mi do -yaa -wa do ta, yaa -yaa gblaan -Waanbhaa'

-lɛɛ, 'bhɛɛ- yaa -yaa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'klɔsikun.

3 'Yee- -wa do 'kpɔ 'ɛ ta, -a nɔɔ- glaanle le do -yaa nu yi 'oo yi 'yee- 'kitikan 'mi 'ɛ -a matɛdɔlɛ. 'Bhɛ 'yaa- nu 'tɛnlɛ- -a ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a pe -a ni dɔɔ: ‹'Zoo 'na 'mi ni 'ŋ 'sɔɔnnii 'ɛ ta!›

4 'Bhɛ glaanle 'ɛ mwa 'yee- 'kitikan mi 'ɛ matɛdɔle ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-, 'bhɛɛ- yaa -yaa dɔle- -a -la 'kee- 'zoo na 'bhɛ ni. 'Duŋ- -yrekpaa' do, 'ke -ya pele- -a 'gbu 'kpee dɔɔ: ‹Wlan 'ɛ ni, 'naa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'naa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'klɔsikun.

5 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'yee- le 'lɛɛ- -yoo 'ŋ matɛdɔ 'zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e nu bolɛ 'ŋ matɛdɔle ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-, 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ŋ zrupliile ma. 'Kee- kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ŋ 'zoo 'nale -a ni.›»

6 'Bhɛ blaan, 'ke Mɛɛzan Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ka 'yee- 'kitikan mi -yɔɔ 'ɛ -yaa' -jan 'ɛ maa ɛɛ?

7 -Waanbhaa' 'la mɛɛ mu sia -a ba 'ke -yaa' pɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ mu bole -o wisile ma -a ni 'ke -wa -sromabɔ -bi zi 'pegee -yrekpaa', 'ka mu 'kpee ma 'yee- -Waanbhaa' laa nu 'bhɛ zan mu a 'seri 'ɛ 'lɛkunlɛ, 'bhɛɛ- -yoo go -yrɛn 'yi ɛɛ? 'Ka mu 'kpee ma, -e nu -mɔlɛ' 'ke yaa zibɔ -o zi ɛɛ?

8 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -Waanbhaa' laa nu -mɔlɛ' -o gole ma -yrɛn 'yi. 'Duŋ-Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu yi 'ɛ 'le, -e nu bhɔlɛ mɛɛ -wɛɛ' -la ta 'ke 'mu 'kpale- -o -a -yi ɛɛ?»

Farizi mi do 'pegee 'nisrakun mi do ma -gɔɔn

9 Zesu -gɔɔn do bwa 'ezin-. Mɛɛ -lɛdo' 'la -o 'kpee ma -o -lɛdɔɔle -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'gbu magbaandɛ mɛɛ -bhɛɛke' mu ma, Zesu -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bwa 'mu -la 'kaama-.

10 -E pe dɔɔ: «Mɛɛ plɛ -ja -o 'seriwo yrɛ nɔɔ- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, -a do -yaa 'ke Farizi mi 'le, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' do 'ɛ 'bhɛ 'yaa- 'ke 'nisrakun mi 'le.

11 Farizi mi 'ɛ -ja dulalɛ 'edaŋma -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -ya 'seriwole -saan dɔɔ: ‹'E, -Waanbhaa'! 'Mi 'e 'pubɔ-, -amasrɔyi 'naa -o 'ke -faannii' 'pegee mɛɛ -yɔɔ' 'le, 'bhɛɛ- 'naa mɛɛ -bhɛɛke' 'na -glin 'bhii- mɛɛ -vin mu 'ɛ gbɛɛn-. 'Mi 'e 'pubɔ- 'ezin-, -amasrɔyi 'naa -o 'eyɔɔle 'bhii- 'nisrakun mi 'la bhe 'bhɛ gbɛɛn-.›

12 'Ŋ 'suŋwla- gaan plɛ -gbɛɛyi' 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ pɛ 'oo pɛ 'la 'srɔɔwoa 'ŋ 'bhɛ 'yiciɛn- -lɛ vu, 'bhɛɛ- -a -lɛ vu mi 'ɛ 'ŋ 'bhɛ na 'bhi -Waanbhaa' ni.

13 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'nisrakun mi 'ɛ 'bhɛ 'pleŋgole -yaa 'yee- Farizi mi 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -yaa sɔ 'bhɛ -yrɛkpale laanima. 'Bhɛ 'bhɛ gbɛ plɛ 'ɛ kpaa 'bhɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'bhɛ pe dɔɔ: ‹'Ee, -Waanbhaa'! 'Ŋ 'yrɛnkla 'e ma, 'ŋ 'yoo- 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi 'le.›»

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka 'ni dɔɔ -Waanbhaa' 'nisrakun mi 'ɛ -yaa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma -yaan, 'bhɛɛ- 'bhɛ -ja 'bhɛ ba 'fɛ 'lɛ ma. 'Duŋ- Farizi mi 'ɛ 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'srɔɔwolɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ. -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la 'bhɛ 'gbu magbaandia mɛɛ ma, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan mavɛɛlɛ. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu mavɛɛla, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan magbaandɛlɛ.»

Zesu -o -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'dumawo zii'
(Matie 19.13-15; Maki 10.13-16)

15 -Yrekpaa' do, mɛɛ 'ke mu nwa -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'ke mu 'le Zesu ni, 'kooko- -e 'mu 'dumawo. -Yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yrɛkpale 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ ma 'ke -o -yranle' 'mu zi.

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ -o nu 'woo- -nɛ mu 'ɛ 'le -a ni, 'bhɛɛ- -e pe 'ezin- dɔɔ: «'Ka 'laa -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ -gbinlɛ' 'ŋ ma, -kaa 'to 'ke -o nu 'ŋ ba. -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu klɛgbɛya -o 'bhii- 'woo- -nɛ mu 'lɛɛ- gbɛɛn-, 'bhɛ zan mu -la pɛ -le 'ke -Waanbhaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'le.

17 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ ma dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la zan laa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -za 'ɛ 'kunlɛ- 'bhii- -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ do 'a kun gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ zan laa nu 'sɔlɛ- gele- -yaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta -titi.»

-Naflo zan do ma -gɔɔn
(Matie 19.16-30; Maki 10.17-31)

18 Zuufu mu a -kuŋlii do Zesu 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'O Daan mi wlan, 'an klɛ 'nale- -a ma 'bhɛɛ- 'ŋ -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwo- ɛɛ?»

19 Zesu pe -a ni dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'yoo- 'ŋ 'sii zii' 'e Daan mi wlan ɛɛ? Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'elrele 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' do -kplɛn ba.

20 'E -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'lɛɛ- dɔ ɛɛ, 'wole- dɔɔ: ‹*'Yaa -yanbhɔɔya klɛlɛ, 'yaa mɛɛ dɛlɛ, 'yaa -faanwolɛ, 'yaa bhla 'kpalɛ- mɛɛ ma, 'e dɛ 'pegee 'e nɛɛ -lɛdɔ' -a ma.*›»

21 'Yee- -naflo zan 'ɛ pe Zesu ni dɔɔ: «'Ŋ 'woo- 'toŋ mu 'la bhe 'mu 'kpɛn 'klɔsikwan 'kee- 'san 'ŋ matruŋya 'waati 'ɛ ba.»

22 -E 'bhɛ 'pele- 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Yaa -za do 'kpɔ -la klɛlɛ -li, 'bhɛ -le dɔɔ: 'e 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn gɔn, 'bhɛɛ- -o ma -gɔli' 'ɛ 'yiciɛn- 'kɔɔfleŋzan mu ma. 'Kee 'bhɛ kla, 'e nu -naflo mu 'srɔɔwolɛ laflɛ' 'yi. 'Bhɛ blaan, nu 'bhɛɛ- 'e klɛ 'ŋ zi mi 'le.»

23 'Yee- mɛɛ 'ɛ -e Zesu 'wo- jan- mu 'ɛ 'kpɛn 'male-, 'ke -ya wlɛyisriwole, -amasrɔyi -e -yaa 'ke -naflo zan -gbɛnɛ do 'le.

24 'Bhɛla- -yile, 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ: «'E, -naflo zan mu gele la -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta 'dɛ!

25 'Ali- 'yɔɔnma do 'kanle-laa la -mlɛsiɛnnɛ do -gluu zi 'bhii- -naflo zan do gele la -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»
26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ 'la zan mu -yaa -o 'trɔnkpa zii' Zesu 'ni, 'bhɛ mu 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke 'mu 'a pele- dɔɔ: «'Bhɛɛ- -dele sɔ gole -za 'yi ɛɛ?»
27 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Za 'la 'bhɛ bhaaplɛŋ mu -baliwo, 'bhɛ 'laa -Waanbhaa' -baliwo -titi.»
28 Piɛri pe -a ni dɔɔ: «'O mɔɔ -ploola 'o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn ma, 'bhɛɛ- 'o nwa dɔlɛ 'e zi.»
29 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ ma dɔɔ: 'ke -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -zayi', 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -yaa 'fɛ oo, -a na oo, -a nɛɛnɛ-mu oo, -a dɛ 'pegee -a nɛɛ oo, 'bhɛ 'pegee -a -nɛ mu 'ɛ twa -a nɔɔ-.
30 'Bhɛ zan nu 'bhɛ pɛ mu 'ɛ yɛkɛ- 'srɔɔwolɛ 'ke bhɛ kan -a 'ciɛn -lwa mu 'ɛ ta 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ zan nu -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ.»

Zesu -o -a dɛza 'pegee -a bweza gale ba -jan 'ɛ 'wo gbɛ -glɔɔn yaga mi wo 'zi 'ezin-
(Matie 20.17-19; Maki 10.32-34)

31 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -yaa' *-klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele--o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni 'elrele, -kɔɔ' -o gelawo zii' Zeruzalɛmu -gɛ bhe, -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mu 'ɛ -o -za mu 'la 'kpɛn yɔɔndia- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ba za 'yi 'mu 'kpɛn 'yi za nu klɛlɛ.
32 -O nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'kpalɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'kɔɔ, 'bhɛ mu 'nu -a malrɔgolɛ, 'bhɛɛ- 'mu 'sɔnsi- -a ma; 'mu nu a -zwanwolɛ, 'bhɛɛ- 'mu nu 'mu 'liile- 'klalɛ- -a ta.
33 'Bhɛ blaan, -o nu -a tafɛlɛ 'ke gbaŋbhlɛ 'le, 'bhɛɛ--wa dɛ. 'Ke -wa dia, 'duŋ--e nu bwelɛ gale ba -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi 'ɛ ma.»
34 'Bhɛɛ- 'duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa 'bhɛ -jan mu 'ɛ -o do 'kpɔ 'yimalɛ. -E -yaa 'bhii- -gblo 'kpale--yaa' -o yikan' 'ɛ 'yrɛ ta, 'bhɛɛ- waa -yaa sɔ -o -yimale.

Zesu -yrɛ 'wi mi do -yrɛ 'liiploola
(Matie 20.29-34; Maki 10.46-52)

35 Zesu 'pegee -a zi mu 'ɛ 'bhɔlawoa Zeriko -wa 'ɛ -din 'waati 'la ba, -yrɛ 'wi mi do yaale -yaa zi 'ɛ 'trɔn ta 'ke -ya -yrɛwo' mɛɛ mu ma.
36 -Ayile, -ya male 'kaa -za-maa' 'srɛ do -o 'kan zii', 'kee-mɛɛ 'ke mu -lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛla ma 'bhɛɛ- mɛɛ -weli' -o 'esrɛle -gee' ɛɛ?»
37 -O pe -a ni dɔɔ Zesu 'la da Nazarɛti -wa 'ɛ ta, 'bhɛ -le 'kan zii'.
38 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -ya pele 'sanle 'eglɔɔle dɔɔ: «Davidi 'nranɛ- Zesu, 'ŋ 'yrɛnkla 'e ma!»
39 Mɛɛ 'la zan mu dɔle--yaa mɛɛ -vin mu 'ɛ 'lɛɛ, 'mu 'yaa- -yran 'zi -a zi 'kaa -ya

taga. 'Duŋ- -e -yaa pe 'zi 'eglɔɔle 'ezin- dɔɔ: «Davidi 'nranɛ- Zesu, 'ŋ 'yrɛnkla 'e ma!»
40 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu dulale, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'kaa -o nu 'yee- -yrɛ 'wi mi 'ɛ 'le -a ni. -Ya mabɛɛnle Zesu -din, 'ke 'bhɛ 'a 'lrɔkpale dɔɔ:
41 «'Yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ -mɛ za -la klɛ 'e ni ɛɛ?» -E pe Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ya klɛ 'ke 'ŋ sɔ yrɛ ma yele- 'ezin-.»
42 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'E 'yrɛ 'liiploo-! 'Yee 'kpalawoa 'mi 'yi bhe 'e 'bheela-.»
43 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -a -yrɛ mu 'ɛ 'liiploole, 'bhɛɛ- 'kee- yrɛ ma yele-. -Ayile 'kee- dɔle- Zesu zi, 'bhɛɛ- 'kee- ge -Waanbhaa' 'tɔbhɔlele. -Zamaa' 'ɛ 'yrɛkpale 'yee- -yrɛ 'wi mi 'ɛ ma, 'ke -o 'kpɛn -Waanbhaa' 'tɔbhɔle 'sanle.

19

Zesu 'pegee Zase a -za

1 Zesu 'bhɔle- Zeriko -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e -kaan -a 'kpee.
2 'Bhɛ ɔnɔɔ 'nisrakun mu -kuŋlii do -yaa, -o 'yaa- 'bhɛ sii Zase. 'Bhɛ 'yaa- -naflo zan -gbɛnɛ do -la -le.
3 -E -yaa -a zi 'bhii- -e Zesu 'ye 'ke 'bhɛ -o mɛɛ -glɔɔn 'la 'le; 'duŋ- yaa -yaa 'sɔle 'bhɛ 'yele. -Amasrɔyi -e -yaa kpeteekpenɛ, 'bhɛɛ- -zamaa' 'ɛ ɔyaa 'ebebele.
4 -Ayile, 'kee- 'kanle mɛɛ mu 'ɛ 'lɛɛ blaale-, 'bhɛɛ- 'kee-gele- 'sanlɛ- -yri diiŋ do 'yi. -O -yaa 'bhɛ -yri diiŋ 'ɛ sii sikomɔɔ. -E -saan 'bhɛ 'yi, 'kooko- Zesu 'kan bhla 'ɛ zi, -e sɔ 'bhɛ 'yele.
5 Zesu 'bhɔle- 'bhɛ -yri diiŋ 'ɛ ɔla, 'ke -ya -yrɛkpale laan-ima, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «Zase, zina- blaale-, 'mi nu 'ŋ zɛnlɛ 'bhi -la ba -zɔn.»
6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zase zinale blaale-, 'bhɛɛ- 'kee-gele- Zesu 'le -a ba -lɛ ma, -a zrukpaa' -gbɛnɛ 'ɛ ta.
7 'Duŋ- mɛɛ mu 'la 'kpɛn 'a ɔya -a ge bhla 'ɛ zi Zase ba, 'mu 'mu zrupliila, 'bhɛɛ- 'mu pe dɔɔ: «'Yee- mɛɛ 'lɛɛ- -ja -a zɛnlɛ -za 'yɔɔ klɛ mi do -la ba.»
8 -Woo 'bhɛ 'yi bhe oo, 'ke Zase 'e 'wlɛnle -o pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «Mɛɛzan, 'E 'yrɛkpa -gɛ doo, 'mi nu 'ŋ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'yiciɛnlɛ -lɛ plɛ, 'bhɛɛ- 'an 'traa do na 'kɔɔfleŋzan mu ni. 'Ke 'ŋ -gɔli' ɔkwan mɛɛ -bhɛɛke' 'kɔɔ -dawli' ma, 'ŋ nu 'bhɛ -gɔli' yɛkɛ- 'ɛ 'niinalɛ 'bhɛ zan ma -glɔɔn yiziɛ.»
9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «-Zɔn, -Waanbhaa' 'bhi 'pegee 'yaa-'fa ɔla mu 'ɛ -gwa -za 'yi; -amasrɔyi 'bhi 'ezin-, 'yoo-'ke Abraamu 'nranɛ- 'ɛ do 'le.
10 *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ɔnwa mɛɛ mu 'la zan mu ɔnia 'mu ziglinlɛ 'bhɛɛ- -yoo go -za 'yi.»

Yewonɛ vu ma -gɔɔn (Matie 25.14-30)

11 Mɛɛ mu 'ɛ ɔbwa -o 'trɔnkpale ma Zesu ni, 'bhɛɛ--o bhɔlawoa Zeruzalɛmu -wa 'ɛ -din, -o 'kpee ma, -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya

yaa- bhla 'ɛ 'lɛɛ 'laa -yaa -li 'egbɔɔnle. 'Bhɛla- -yile 'ke Zesu -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bɔle- 'sanle -o ni.

12 -E pe -o ni dɔɔ: «'Elwaleta -sɔ, ◻fwa mu ba 'fa 'la mi do -yaa zan gelɛ 'klɛɛn gbɔɔn do -yi, 'kooko- 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ 'mu 'a klɛ 'mu ta -bhleŋgbe 'le. 'Ke 'mu ◻yaan -a klɛlele -bhleŋgbe 'le 'waati 'la ba, -e -yaa nu 'niinalɛ -a 'gbu 'ya 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ -e klɛ -a 'gbu a mɛɛ mu 'ɛ ta -bhleŋgbe 'le.

13 'Sani- -a gele pleŋ- 'bhɛ 'taa 'ɛ ta, -e -yaa' yewonɛ vu 'ɛ 'siila-, 'bhɛɛ- -e -can 'taŋbha do do ◻naa -o 'kpɛn ni do do. 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: ‹-Ka yewo 'yee- -gɔli' 'ɛ 'le, 'kooko- -trɔnkpa' -a ma 'sani- 'ŋ 'nule- pleŋ-.›

14 'Duŋ- -a -za 'laa -yaa sɔ -yaa 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ ni, -ayile 'ke 'bhɛ mu mɛɛ mu winbɔle -a zi 'kaa 'mu 'a pe 'a ni dɔɔ: ‹'Waa- zi 'bhii- mɛɛ 'lɛɛ- klɛ 'o ta -bhleŋgbe 'le.›

15 -E -ja 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -wa ◻kla 'ke -bhleŋgbe do 'le. 'Bhɛ blaan, 'kee- niinale -a ba 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -e -can -gɔli' 'taŋbha mu 'ɛ ◻naa -yaa yewonɛ mu 'la ni, -e 'mu 'kpɛn -siila, 'bhɛɛ- -o -za yɛkɛ- mu 'la ◻kla 'yee- -gɔli' mu 'ɛ 'le, -o 'mu 'yipia- -a ni.

16 -A lwa mi 'ɛ 'bhɛ 'nule-, 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: ‹'Ŋ Zan, 'e -can -gɔli' 'taŋbha do 'la ◻naa 'mi ni, 'mi -gɔli' 'taŋbha 'bhɛɛke vu -srɔɔwoa 'bhɛ ma -trɔn 'le.›

17 'Yee- -bhleŋgbe 'ɛ pe 'bhɛ yewonɛ 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'cie oo 'ŋ 'cie-! Yewonɛ 'lrele-. 'Yee- zru -kla do -za 'fiɛntrɔnnɛ mu 'yi, 'bhɛla- -yile, 'mi nu 'e klɛlɛ -wa vu ta -janmatii 'le.›

18 -A plɛ mi 'ɛ 'bhɛ 'nule-, 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: ‹'Ŋ Zan, 'e -can -gɔli' 'taŋbha do 'la ◻naa 'mi ni, 'mi -gɔli' 'taŋbha 'bhɛɛke 'soo 'srɔɔwoa- 'bhɛ ma -trɔn 'le.›

19 -Bhleŋgbe 'ɛ pe 'bhɛ ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'cie oo 'ŋ 'cie-! 'Ŋ nu 'bhi klɛlɛ -wa 'soo ta -janmatii 'le.›

20 -A yaga mi 'ɛ 'nule, 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: ‹'Ŋ Zan, 'e -can -gɔli' 'taŋbha do 'la ◻naa 'mi ni, 'yele- -gɛ, 'an magaanna sɔ 'peenɛ do 'yi.

21 'Ŋ -gblaanna 'e 'lɛɛ, -amasrɔyi 'yaa- -za 'yi -o 'eglɔɔle. 'Yaa- pɛ laa -o pɛ 'la 'le, 'e 'bhɛɛ- si. 'Yaa gba 'la 'kpalɛ-, 'e 'bhɛɛ- 'yi pɛbhaa kan.›

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -bhleŋgbe 'ɛ -ya pele- -a ni dɔɔ: ‹Yewonɛ 'yɔɔ-, 'ŋ nu 'e 'kunlɛ- 'e 'gbu 'liijan- ma. 'Ya 'yaango- bi 'bhii- 'an -za 'yi -o 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'an pɛ laa -o pɛ 'la 'le 'ŋ 'bhɛɛ- si. 'Bhɛɛ- 'naa gba 'la 'kpalɛ-, 'ŋ 'bhɛɛ- 'yi pɛbhaa kan.

23 -Mɛle ◻kla 'bhɛɛ- 'yaa 'an -gɔli' 'ɛ 'kpalɛ- -gɔli' magaan 'fɛ 'ɛ ◻la ɛɛ, 'kooko- 'ke 'ŋ -daa 'an 'taa 'ɛ ta 'waati 'la ba, 'ŋ 'yaa- sɔ -a ma -trɔn 'yele ɛɛ?›

24 'Bhɛɛ- -bhleŋgbe 'ɛ pe mɛɛ 'la zan mu dulale -yaa -a -din 'mu ni dɔɔ: ‹-Kaa 'kɔɔ -can -gɔli' 'taŋbha do 'ɛ 'kun, 'bhɛɛ- -ka 'bhɛ 'na 'taŋbha vu zan 'ɛ ni.›

25 'Bhɛ mɛɛ mu 'ɛ pe -a ni dɔɔ: ‹'O Zan, 'taŋbha vu -o 'bhɛ 'kɔɔ gban.›
26 -Bhleŋgbe 'ɛ pe -o ni dɔɔ: ‹'Mi 'bhɛ 'yaango-, 'bhɛɛ- 'mi pe 'ka ni dɔɔ pɛ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, -o nu -a 'kɔɔpɛ- 'ɛ baankpalɛ, 'bhɛɛ- pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'ali- -o nu -a 'kɔɔpɛ-sanɛ- 'ɛ 'bhɛ 'kunlɛ-.
27 Mɛɛ 'la zan mu -o 'ŋ 'sɔɔnnii mu 'le 'bhɛɛ- waa -a zi 'bhii- 'ŋ klɛ -o ta -bhleŋgbe 'le, -ka nu 'mu -le, 'bhɛɛ- 'ka -o 'kpɛn dɛ 'ŋ 'yrɛ ma -gɛ.›»

ZESU A YE 'Ɛ 'LƐYANYRƐ ZERUZALƐMU

Zesu -yaa' -klaŋlanɛ plɛ winbwa- 'soofalinɛ do 'kunyrɛ- nɔɔ-

(Matie 21.1-11; Maki 11.1-11; Zaan 12.12-19)

28 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele, 'kee dɔle- -zamaa' 'ɛ -lɛɛ Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta.
29 -O bhɔle Bɛtifaze 'pegee Betani -wa mu 'ɛ -din, -o -yaa vlɛ gɔɔn 'la sii Olivi diiŋ vlɛ gɔɔnɛ- 'bhɛ -din bhla 'la ba, 'kee- yaa -klaŋlanɛ plɛ winbɔle -o -lɛɛ.
30 -E pe 'mu ni dɔɔ: «-Ka ge -kɔɔ' 'lɛɛ -wa 'nɛ 'la bhe -a ta. 'Ke 'ka bhwa -a nɔɔ-, 'ka nu -soofalinɛ do -yrele' yelɛ -yri diiŋ do ma, mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ 'laa 'sanlɛ- -lido' -a ta. 'Kaa- 'ploo- -yri 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ka nu 'kɛle-.
31 'Ke mɛɛ 'la 'ka 'lrɔkpaa-dɔɔ 'kaa- 'ploo zii' -mɛla ma, -kaa pe 'bhɛ zan ni dɔɔ: ‹Mɛɛzan maza -o -a ma.›»
32 -Yaa' *winbɔwo mu 'ɛ -o gele, 'ke -o -za mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛsɔle yele- 'bhii- Zesu -o 'kpeelɛkaan gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.
33 -O -yaa -soofalinɛ 'ɛ 'ploo zii' bhla 'la ba, 'ke bhɛ zan mu -o -lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ 'ka -o 'yee- -soofalinɛ 'lɛɛ- 'ploo zii' ɛɛ?»
34 -O pe 'mu ni dɔɔ: «Mɛɛzan maza -o -a ma.»

Zesu saan 'soofalinɛ 'ɛ ta -a ge bhla 'ɛ zi Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta

35 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o nule- -soofalinɛ 'ɛ 'le Zesu ni. -O -waa' dunɛ- mu 'ɛ 'ke klaa 'bhɛ kpoo ta, 'bhɛɛ- 'ke -o Zesu 'sanle 'bhɛ ta.
36 -Soofalinɛ 'ɛ 'yaa- ge 'zi Zesu 'le, 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ yaa waa dunɛ- -gbɛnɛ mu 'ɛ 'piila- 'zi -a -lɛɛ zi 'ɛ 'lii.
37 -O bhɔle Zeruzalɛmu -din bhla 'la ba, 'ke -o kan zi 'la 'bhɛ 'yaa- kan Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ -din, 'ke zrukpaa' -gbɛnɛ do zinale -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn ta, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'sɔle-maza mu 'la 'kpɛn kla -o -yrɛ ma, 'ke -o 'bhɛ 'pubɔle 'mu 'kpɛn ma.
38 -O -yaa pe 'zi dɔɔ:

«-Bhleŋgbe 'la -yoo zan
Mɛɛzan -Waanbhaa'
'tɔ 'yi, bhaa -Waanbhaa'
'a -dɔɔbo'!»

«Bhaa yilabla klɛ laflɛ' 'yi,
'bhɛɛ- 'tɔbhɔleya bo
laanima -Waanbhaa'
ni.»

39 Farizi mu 'kɛ mu 'la 'yaa- -zamaa' 'ɛ 'pleŋ-, 'mu pe Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, -a pe 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -woo taga.»
40 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni 'kaa: «'Mi pe 'ka ni dɔɔ

'ke -woo tagaa-, kpoti mu nu -welɛ' 'eglɔɔle.»

Zesu -o wisi' zii' Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta

41 Zesu 'bhɔle- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ -din, 'bhɛɛ- -a -yrɛkpale -a ma, 'kee- wisile -a ta.
42 -E pe dɔɔ: «'Ee, Zeruzalɛmu! -Za 'la 'bhɛ sɔ yilabla 'nale 'e ni, 'kee ◻yaa sɔ 'bhɛ dɔle- -zɔn bi. 'Duŋ- -a gaanle -o 'e 'lɛɛ, 'yaa sɔ -a yele-.
43 'Bhɛ yi -o zan bhɔlɛ, 'e 'sɔɔnnii mu nu 'fɛgwlɛ- mu dɔlɛ 'e zi, 'bhɛɛ- 'mu nu 'yaa- -wa 'ɛ 'kunlɛ-. -O nu 'mliŋgolɛ 'e zi, 'bhɛɛ- -o nu 'e ta mu 'ɛ 'yrɛbatɛdɔlɛ yrɛkpɛn- ◻nɔɔ.
44 -O nu 'yaa- 'fɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'wilɛ- 'feŋfeŋ, 'bhɛɛ- -wa -dwa vlɛ mu 'la 'le 'mu do 'kpɔ 'kpaale- laa nu bolɛ- 'eke- ta. 'Bhɛɛ- -o nu 'yaa- -wa 'ɛ ta mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn dɛlɛ, -amasrɔyi -Waanbhaa' ◻nwa bhɔlɛ 'e ba 'waati 'la ba, 'yaa 'bhɛ 'waati 'ɛ 'yidɔlɛ!»

Zesu -ja 'plɛɛgɔn- mu 'ɛ -gbinlɛ' -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la

(Matie 21.12-17; Maki 11.15-19; Zaan 2.13-22)

45 Zesu -ja wlalɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la, 'kee 'plɛɛgɔn- mu 'ɛ -gbinle' 'sanle.
46 -E pe -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' 'a ◻pia -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *‹'An 'fɛ 'ɛ nu klɛlɛ 'seriwo 'fɛ -la -le, 'duŋ- 'ka mu 'a ◻kla 'ke -faannii' mu gaan 'fɛ 'le!›*»
47 Yi 'oo yi, Zesu 'yaa- mɛɛ mu daan -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la. 'Bhɛɛ- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ 'bhɛɛ- Zuufu mu -lɛɛ mu -gbɛnɛ mu 'ɛ 'mu 'yaa- Zesu dɛyrɛ -la -glin 'zi.
48 'Duŋ- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- -wa kun, waa -yaa 'bhɛ dɔ; -amasrɔyi Zesu 'wojan- mu 'ɛ 'bhɛ mu mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn zru 'ɛ ◻kwan, 'bhɛɛ- -o 'kpɛn 'yaa- -o 'trɔnkpa zii' -a ni.

20

Zesu a -glɔɔya' 'ɛ da 'naa- -a ma ɛɛ?

(Matie 21.23-27; Maki 11.27-33)

1 -Yrekpaa' do, Zesu 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi 'bhɛɛ- -e -yaa -Waanbhaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la 'waati 'la ba, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'pegee *'Toŋ daan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- Zuufu mu a 'gwlaan gblaan mu 'ɛ 'nule 'tɛnlɛ- -a ma.
2 'Bhɛɛ- -wa -lrɔkpaa dɔɔ: «'E -za mu 'la klɛ 'zi, -dele pe 'e ni dɔɔ 'yoo- klɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- -dele -o klɛ 'seŋ ◻naa 'e ni ɛɛ?»
3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Mi -o zan 'ka mu -lrɔkpalɛ 'ezin- dɔɔ:
4 -Ka 'bhɛ zikpa' 'ŋ ni, -dele Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'winbwa- mɛɛ mu 'wiiŋfɛyrɛ nɔɔ- -yi ba, -Waanbhaa' taa- bhaaplɛŋ mu ɛɛ?»
5 'Bhɛ 'yi, 'ke -o zaabɔle 'sanle 'eke- pleŋ- dɔɔ: «'Ke 'wa ◻pia -a ni

'kaa ‹-Waanbhaa' -le 'a 'winbwa-›, -e nu 'o 'lrɔkpalɛ dɔɔ -mɛla ma 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'kpalɛ- -a -yi ɛɛ?

6 'Bhɛɛ- 'ke 'wa pia dɔɔ mɛɛ mu -le 'a 'winbwa-, -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ nu -kɔɔ' dɛyrɛ -glinlɛ' kpoti 'le. -Amasrɔyi -o 'kpɛn 'kpale- -o -a -yi 'bhii- Zaan -o 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do 'le.»

7 'Bhɛla- -yile, 'ke -wa pele- dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan 'a 'winbwa- 'o mɔɔ laa 'bhɛ zan 'ɛ dɔ.»

8 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Duŋ- 'kee- kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'mi 'ezin-, mɛɛ 'la zan -za mu 'lɛɛ- klɛ 'seŋ naa 'mi ni, 'naa nu 'bhɛ zan 'ɛ 'tɔkanlɛ 'ka ni.»

-Drɔɔ gba la yewonɛ 'yɔɔ- mu ma -gɔɔn
(Matie 21.33-46; Maki 12.1-12)

9 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ bɔle 'sanle mɛɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «Mɛɛ do -drɔɔ gba do -kpaa, 'bhɛɛ- -ya gbɛkpaa- yetanɛ mu 'kɔɔ-. 'Bhɛ blaan, 'kee- gele- 'taa do ta, 'bhɛɛ- -e mwa 'bhɛ nɔɔ ye.

10 -Woo 'bhɛ 'yi bhe, -drɔɔ bhaa 'kan bhla 'ɛ 'bhɔle-, 'kee- -yaa' 'fɛ la yewonɛ mu 'ɛ do winbɔle -yaa' gba 'ɛ ta yetanɛ mu 'ɛ zi, -yaa' pɛ -drɔɔ bhaa 'si zayi'. 'Duŋ- 'woo- yetanɛ mu 'ɛ -o -yaa' yewonɛ 'ɛ kwan, 'bhɛɛ- -wa tafia; 'bhɛɛ- -o -ploola -a ma -a 'kɔɔfleŋ- 'le.

11 'Bhɛ blaan, 'ke -drɔɔ gbazan 'ɛ -e -yaa' yewonɛ 'ɛ 'bhɛɛke do winbɔle yetanɛ mu 'ɛ zi ezin-. 'Duŋ- 'bhɛ 'bhɔle- -o ta, 'ke -o 'bhɛ tafɛle 'ezin-, -o 'bhɛ -zwan- woa, 'bhɛɛ- 'ke -o 'ploole 'bhɛ 'kɔɔfleŋ- 'ɛ ma.

12 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- -drɔɔ gbazan 'ɛ -e -yaa' yewonɛ mu 'ɛ yaga mi winbɔle -o ta 'ezin-. -O 'bhɛ madiŋgwa, 'ke -o gele- 'bhɛ blinlɛ gba 'ɛ bhlemazi.

13 'Bhɛ blaan, 'ke gbazan 'ɛ -ya pele- dɔɔ: ‹'An klɛ 'nale- -a ma ɛɛ? 'Ŋ nu 'ŋ gbe bhɛ do 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle 'bhɛ winbɔlɛ -o ta, -dɔke' -o nu -gasikpalɛ 'bhɛ 'lɛɛ oo.›

14 'Duŋ- 'woo- yetanɛ mu 'ɛ -o -yrɛkpale 'bhɛ ma, 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: ‹Mɛɛ 'lɛɛ- 'bhɛ -le nu klɛlɛ gbazan 'ɛ 'le boolazi -a dɛ gale blaan. -Ayile -kɔɔ' 'a dɛ, 'bhɛɛ- -drɔɔ gba 'ɛ bo -kɔɔ ni.›

15 'Bhɛla- -yile, 'ke -wa 'kunle, 'bhɛɛ 'ke -o gele- 'kɛle- gba 'ɛ -zanta', 'bhɛɛ- 'ke -wa dɛle-.» Zesu -zamaa' 'ɛ 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'Ka mu 'kpee ma, gbazan 'ɛ nu -mɛ za -la klɛlɛ 'woo- yetanɛ mu 'ɛ ni ɛɛ?

16 'Ŋ bhe, -e nu 'woo- yetanɛ mu 'ɛ 'kpɛn dɛlɛ, 'bhɛɛ- -e -drɔɔ gba 'ɛ gbɛkpa yetanɛ mu -bhɛɛke' mu 'kɔɔ.» Mɛɛ mu 'ɛ -o 'bhɛ -jan 'ɛ 'male- 'ke -wa pele- dɔɔ: «'Ee, bhaa 'bhɛ 'yansi za 'ɛ 'kan 'o ma 'egbɔɔnle.»

17 Zesu 'e 'yrɛkpale -o ta frii, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «-Waanbhaa' a -jan 'lɛɛ-, 'bhɛ 'yi -o 'nale- -a ma ɛɛ? 'Bhɛ -jan 'ɛ 'yele- -gɛ: *‹'Fɛdɔ- mu*

'ɛ -woo -baŋgwa vlɛ 'la 'yi 'bhɛɛ- -wa -blinna, 'bhɛ -le kla 'fɛgwlɛ- 'ɛ gaan -la vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ 'gbu 'ɛ.›»

18 «'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -balaa' 'yee- vlɛ 'lɛɛ- ta, 'bhɛ zan ma diiŋ nu golɛ. 'Bhɛɛ- 'kee- -balaa' mɛɛ 'la zan ta, -e nu 'bhɛ zan 'wiilɛ-.»

'Nisra gbawoza (Matie 22.15-22; Maki 12.13-17)

19 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'Toŋ daan mu 'ɛ 'pegee 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'yaa- zi 'bhii- -o Zesu 'kun. -Amasrɔyi -wa 'yaangwa- 'bhii-, Zesu -gɔɔn 'ɛ bwa 'wo -la ma. 'Duŋ- -o -yaa -gblaan 'zi -zamaa' 'ɛ 'lɛɛ.

20 -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, -o -yaa Zesu 'klɔsikun zii' 'bhɛ klɛza mu 'ɛ ma. -Ayile 'ke -o mɛɛ mu winbɔle -a zi. 'Bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- 'mu 'gbu klɛ 'zi mɛɛ -lrele' mu 'le -dawli' ma. 'Bhɛ mu -ja bɔlɛ -a -la, 'kooko- 'mu sɔ -a 'kunle -a 'gbu 'liiwli- ma. 'Bhɛɛ- 'ke 'mu 'a kwan 'mu sɔ gele- 'kɛle- 'kitikan mu 'ɛ 'pegee -waa' -janmatii 'ɛ ba.

21 -Ayile 'ke -o nule- Zesu 'lrɔkpalɛ dɔɔ: «'O Daan mi, 'wa 'yaango- dɔɔ 'e 'yoo- -jan 'la 'wo zii' 'bhɛ 'pegee 'yoo- mɛɛ daan mu 'zi 'ke -za 'la 'le, wlan -le 'mu 'kpɛn 'le. 'Yaa mɛɛ bago, 'bhɛɛ- 'e -Waanbhaa' a zi 'ɛ 'bhɛɛ- daan wlan 'gbu ma kpataakpa.

22 'Woo -za do -yilrɔkpale 'e ma doo: -Kɔɔa' 'toŋ- 'ɛ ta, -kɔɔ' sɔ taa- -kɔɔ' 'laa sɔ *Romɛ mu 'ɛ -waa' -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa a 'nisra 'ɛ gbawole ɛɛ?»

23 'Duŋ- Zesu waa -dawli' maza 'ɛ dɔle, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Ka nu -gɔli' 'taŋbha do 'le 'ŋ ni doo.»

24 -O nule 'bhɛ 'taŋbha 'ɛ 'le -a ni, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «-Dela ŋgblo lii 'pegee -a 'tɔ yɔɔndɛle -gɛ ɛɛ?» -O 'kpɛn pe dɔɔ: «Romɛ mu a -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'bhɛ -le 'kɛle-.»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kɛla 'bhɛ -o Sezaa a pɛ -o 'le, -ka 'bhɛɛ- gbawo 'bhɛ ni, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a pɛ -o 'kɛla 'le -ka 'bhɛ 'na 'bhɛ ni.»

26 'Ali- 'woo- mɛɛ mu 'ɛ waa 'sɔlɛ- Zesu 'kunle 'bhɛ 'gbu 'liiwli- 'ɛ ma. Drɔɔn' -a wojan mu 'ɛ -yoo -liibhaala -o ma. -Ayile waa 'sɔlɛ- -jan 'kedo- 'kpɔ 'wole, 'bhɛɛ- -o tagale bwa.

Mɛɛ bweza gale ba (Matie 22.23-33; Maki 12.18-27)

27 -O -yaa mɛɛ 'ke mu sii *Saduse mu, -o 'si ta waa -yaa -o kpa mɛɛ bweza gale ba 'ɛ 'yi. -O -yaa pe dɔɔ 'ke mɛɛ -gaa 'ke -za 'kpɛn yaan. -Yrekpaa' do, -o 'ke mu -o mabɛɛnna Zesu -din, 'ke -o 'bhɛ 'lrɔkpale dɔɔ:

28 «'O Daan, Moizi 'a yɔɔndia- -yaa' 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *'Ke mɛɛ do kla 'ke 'siɛle-, 'bhɛɛ- 'ke -ya na -twa -a blaan, 'bhɛɛ- 'ke yaa -nɛ 'yalɛ- 'bhɛ ta. -A gaanzidɔ dɔ 'ɛ 'gwlaan- 'ɛ 'bhɛ 'a na*

yalaa'. 'Ke 'bhɛ ɓkla bhe, 'ke 'bhɛ -nɛ mu 'la ɓyaa -a na ta, 'mu nu klɛlɛ 'bhii- -a 'gbu 'kpee 'yi mu.

29 'Bhɛ 'laa 'sanlɛ- bhaama, nɛɛnɛ- ma 'gwlaan- 'sr-waplɛ- -yaa. -O -lɛɛ mi 'ɛ 'bhɛ le 'la ɓsia 'bhɛ 'laa -nɛ 'srɔɔwolɛ 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ ɓkla 'ke 'siɛle.

30 'Bhɛ gaanzidɔ dɔ 'ɛ, 'bhɛ glaanle 'ɛ ɓsia, 'bhɛ 'laa -nɛ 'srɔɔwolɛ -a ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ gale-. -A gaanzidɔ dɔ yaga mi 'ɛ, 'bhɛ ɓkla 'yee-klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yela-gbɛɛn-.

31 'Woo- nɛɛnɛ- 'gwlaan 'sr-waplɛ- -o 'kpɛn 'yee- le 'ɛ 'yalaa do do, 'bhɛɛ- -o 'kpɛn ɓkla 'ke 'siɛle- do do 'ke waa -nɛ 'srɔɔwo- -a ta.

32 -O 'kpɛn gale blaan, 'ke 'yee- le 'ɛ 'gbu klɛle- 'ke 'siɛle 'ezin-.

33 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke gbaa mu -bwela gale ba yi 'la 'le, 'woo nɛɛnɛ- ma 'gwlaan- 'sr-waplɛ- 'ɛ -o -de 'gbu -la na nu klɛlɛ 'yee- le 'ɛ 'le ɛɛ?»

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «Gwlɛnna yaale -o 'gwlaan- mu 'pegee le mu pleŋ- 'drunyan 'lɛɛ-'bhɛɛ- -yi.

35 'Duŋ- 'ke -Waanbhaa' 'a 'lɛdulaa dɔɔ mɛɛ 'la zan mu bwe gale ba, 'bhɛɛ- 'drunyan 'la 'bhɛ -o zan -o bo 'bhɛ 'yi, waa nu le mu nalɛ gwlɛn ni, 'bhɛɛ- 'gwlaan- mu laa nu le 'silɛ-.

36 Waa nu 'sɔlɛ- gale- -li, 'bhɛɛ- -o nu klɛlɛ 'bhii--Waanbhaa' a -mlɛkɛ' mu 'ɛ gbɛɛn-. -O nu klɛlɛ -Waanbhaa' -nɛ mu 'le, waa nu galɛ -li -titi, -amasrɔyi -o -bwela gale ba.

37 *Moizi 'a ɓpia kpataakpa dɔɔ gbaa mu nu bwelɛ gale ba. -Yaa' 'sɛwɛ 'ɛ 'yi yrɛ 'la -yri lunɛ- 'ɛ ba janwo, Moizi Mɛɛzan -Waanbhaa' -siila dɔɔ: *Abraamu a -Waanbhaa', 'bhɛ 'pegee Izaki a -Waanbhaa', 'bhɛɛ- Zakɔbu a -Waanbhaa'.*

38 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' -o 'ke mɛɛ -yrɛ male mu a -Waanbhaa' -la -le, 'bhɛɛ-yaa -o 'ke gbaa mu a -Waanbhaa' 'le. 'Bhɛɛ-mɔkpɛn' -o 'mu 'yrɛ ma -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.»

39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'Toŋ daan mu 'ɛ 'ke mu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'e 'swa--jan 'ɛ zikpale -o ni 'elrele.»

40 -A 'san 'bhɛ ma, yaa dɔlɛ -o do 'kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ -za 'kedo- 'kpɔ 'yilrɔkpa -a ma 'ezin-.

Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ yaa -o 'ke Davidi 'nranɛ- 'te 'le
(Matie 22.41-46; Maki 12.35-37)

41 Zesu pe 'woo- 'Toŋ daan mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Mɛla ma 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ -wa pe 'zi dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi -o 'ke Davidi 'nranɛ- -la -le 'te ɛɛ?

42 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Davidi 'gbu 'a ɓpia- -yaa' 'Srokpa 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

‹Mɛɛzan -Waanbhaa' 'a ɓpia 'an Mɛɛzan ni dɔɔ:
Nu yala- 'ŋ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ɓnɔɔ.

43 *'Sani- 'mi yan 'e -sɔɔnnii' mu 'ɛ kpaalele 'e gaan ɓla.›*

44 «'Ke Davidi 'gbu Mɛɛ -Bhee mi Krisi 'siila- dɔɔ -yaa' Mɛɛzan. 'Bhɛɛ- -e sɔ klɛle- -a -nranɛ 'le 'nale- -a ma ɛɛ?»

Zesu mɛɛ mu 'ɛ 'kpeelɛkan zii' 'Toŋ daan mu 'ɛ ma
(Matie 23.1-36; Maki 12.38-40)

45 -Zamaa' 'ɛ 'kpɛn 'yaa- -o 'trɔnkpa zii' Zesu 'ni 'waati 'la ba, 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ:

46 «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'Toŋ daan mu 'ɛ ma. 'Kaanle- sɔ -o ni dunɛ- gbɔɔn mu 'le -o ta -wa 'kpee -kpan mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -wa zi 'bhii- mɛɛ mu -o -lɛdɔ' -a ma, 'bhɛɛ- 'mu -o 'pubɔ-. 'Ke -o -wlaa *Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ la, 'bhɛ 'pegee 'fɛti klɛyrɛ -gbɛnɛ mu 'ɛ nɔɔ, zilɛɛ- yaakpe mu 'ɛ 'mu -la 'sile- sɔ -o ni.

47 -O glaanle mu 'ɛ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn yan -dawli' ma. 'Bhɛɛ- -o mɔ -waa' 'seriwole 'ɛ zi, 'kooko- -woo 'gbu zrɔn mɛɛ mu -yrɛ ta 'bhii- mɛɛ wlan mu. 'Bhɛla- -zɛɛle, -o ta 'kiti 'ɛ 'bhɛ 'yɔɔ- nu -yiyalɛ mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu a pɛ 'kiti 'ɛ ni -Waanbhaa' ba.»

21

Glaanle do a -gɔli' 'naza- -Waanbhaa' ni
(Maki 12.41-44)

1 Zesu 'yaa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la 'waati 'la ba, -naflo zan mu 'ɛ -yaa -gɔli' bɔ 'zi -gɔli' bɔ -koonɛ 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- -ya ŋgblo -lawlɛnle 'ke -yoo yele-.

2 'Bhɛɛ- 'kee- glaanle 'kɔɔfleŋzan do yele-, 'ke 'bhɛ -o zan -gɔli' 'taŋbha piinɛ- plɛ bɔlɛ 'yee- -koonɛ 'ɛ 'yi.

3 -Ayile 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ glaanle 'lɛɛ- -gɔli' yɛkɛ- 'la bwa -gɔli' bɔ -koonɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'yiya- mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu -gɔli' yɛkɛ- 'la bwa 'bhɛ ni.

4 -Amasrɔyi 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -o maza laa -yaa -li -gɔli' 'la ma, -o 'bhɛɛ- bwa -koonɛ 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'yee- glaanle 'lɛɛ- -yaa' 'kɔɔfleŋya 'ɛ 'yi, -ya 'tɔta- -gɔli' -vin sanɛ- 'ɛ 'bhɛɛ- bwa -koonɛ 'ɛ 'yi.»

Zesu -o -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'wiza- -lɛɛjanwo 'zi
(Matie 24.1-8; Maki 13.1-8)

5 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'ke mu 'ɛ 'yaa- -balo klɛ 'zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ dɔgbɛya 'ɛ ta. -O -yaa -o -lɛkpa' zii' -a -lregbɛya 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee -wa -dwa vlɛ -lrele' mu 'la 'le, 'bhɛɛ- -a -la 'srakagopɛ -lrele' mu 'ɛ. -Ayile 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ:

6 «'Ka 'yrɛ -o 'fɛ -gbɛnɛ 'la ma -gɛ bhe, -o nu -a 'kpɛn 'wilɛ- -yrekpaa' do. 'Ali- -wa -dwa vlɛ -kpuŋ mu 'la 'le, 'mu do 'kpɔ 'kpaale laa nu bolɛ 'eke- ta. -O nu 'mu 'kpɛn 'klaalɛ-.»

-Klɔlɔɔ' mu 'la nu klɛlɛ 'drunyan 'yan yi 'ɛ 'lɛɛ
(Matie 24.3-14; Maki 13.3-13)

7 Zesu a *-klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lrɔkpaa dɔɔ: «'O Daan mi, 'bhɛ -za 'ɛ nu bhɔlɛ 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'bhɛ -za mu 'ɛ 'ke -o klɛ bhla

ɓbhwa 'waati 'la ba, 'o nu 'bhɛ 'yaangolɛ -tɔɔmasie 'ɛ -dela ma ɛɛ?»

8 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'kookomɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'ka 'yini-. -Amasrɔyi mɛɛ -bebe nu 'mi 'tɔ 'ɛ 'kpalɛ- -o 'gbu ma 'bhɛɛ--wa pe dɔɔ: ‹'Mi -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ 'le, 'mi 'an pɛ 'waati 'ɛ ɓbhwa!› 'Ka 'laa dɔlɛ -o zi.

9 'Ke 'ka gwledanwli mu -maa 'waati 'la ba, 'bhɛ 'pegee 'ke mɛɛ mu wlɛnle -saan -o -lɛɛ mu ma 'klɛɛn -bebe 'yi, 'ka 'laa -gblaanlɛ'; 'bhɛ -za -glɔɔn mu 'ɛ 'mu -le nu 'sɔlɛ- bhɔle- 'elwale 'pe. 'Duŋ- 'bhɛ 'laa nu klɛlɛ 'drunyan 'yan 'waati 'ɛ 'le.»

10 'Bhɛɛ- Zesu pe 'ezin-dɔɔ: «'Si do nu gwledanlɛ 'si 'bhɛɛke do ba; 'bhɛɛ--bhleŋgbe do a 'klɛɛn 'yi mu nu gwledanlɛ -bhleŋgbe 'bhɛɛke do a 'klɛɛn 'yi mu ba.

11 'Trɛ nu ɓɛɛnlɛ yrɛ 'ke mu nɔɔ-, 'bhɛ 'pegee -gu -gbɛnɛ mu, 'bhɛɛ- ga -yɔɔ' -glɔɔn mu 'la -woo -yivlin' mɛɛ 'srɛ ma, 'mu 'kpɛn nu baalɛ bhaaplɛŋ mu ta. Mɛɛ -gblaan ma pɛ mu 'pegee -tɔɔmasie -gbɛnɛ mu nu 'pwɛlɛ- laflɛ' 'yi.»

12 «'Duŋ- 'sani- 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛle pleŋ-, -o nu 'ka 'kunlɛ- 'bhɛɛ- -o -yrɛnkpa' 'ka ta. -O nu 'ka 'kitikanlɛ Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ ɓla, 'bhɛɛ- -o nu 'ka bɔlɛ -kaso 'yi. 'Mi 'tɔ 'ɛ -zayi', -o nu gelɛ 'ka 'le -bhleŋgbe mu 'pegee mɛɛ gblaan mu ba.

13 'Ke 'bhɛ yi 'ɛ ɓbhwa, 'ka nu 'sɔlɛ- 'mi 'an -Jan 'Nrale-'ɛ 'wole 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ ni.

14 'Ka nu 'ka 'gbu ta jan 'ɛ 'wolɛ- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'laa 'bhɛ yiɛnkanlɛ 'elwale 'pe.

15 -Amasrɔyi 'mi 'gbu nu yikan' ma -jan 'kpalɛ- 'ka 'lii, 'bhɛɛ- 'ka 'sɔɔnnii 'kedo- a -jan 'laa nu 'sɔlɛ- 'ka 'kunle, 'bhɛɛ- -e zaabɔ 'ka 'lɛ ma.

16 'Ali- 'ka 'yapɛ- mu oo, 'ka nɛɛnɛ- mu oo, 'ka 'yiɛnii mu oo, 'bhɛɛ- 'ka 'bhɛgwlɛn- mu 'gbu nu 'ka 'nalɛ- mɛɛ mu ni, 'bhɛɛ- 'mu 'ka -bebe dɛ.

17 'Ka vɛn nu 'silɛ- mɔkpɛn' yin -lii, 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi'.

18 'Duŋ- 'ka 'winbhɛ- do 'kpɔ 'laa nu golɛ a ba.

19 -Ka 'woo- -yrɛn mu 'ɛ 'yikun: -amasrɔyi 'ke 'bhɛ ɓkla, 'ka nu 'sɔlɛ- 'ka 'gbu 'si 'ɛ gole- -za 'yi 'bhɛɛ- gbɛɛn-.»

Zesu -o Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'wiza- 'ɛ -lɛɛjanwo 'zi 'ezin-

(Matie 24.15-21; Maki 13.14-19)

20 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ke 'ka gwledan mu zɛnle ɓya Zeruzalɛmu -wa 'ɛ zi 'waati 'la ba, -kaa 'yaango-'bhii- -a -wi 'waati 'ɛ ɓbhwa -wa -din.

21 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan mu ɓkla Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'bhɛ zan mu blasan-, 'bhɛɛ- 'mu ge 'mu gaan 'mu 'lɛɛ vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'yi ye. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan mu -o Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛ zan mu ge 'mu gaan. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan mu ɓkla 'bhɛ mu ba gba la, 'mu 'laa 'pelɛ- dɔɔ 'mu 'nule -wa la.

22 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' nu 'bhɛ yi mu 'ɛ klɛlɛ -yrɛnkpa' yi -gbɛnɛ mu 'le bhaaplɛŋ mu ta; 'kooko- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -jan mu 'la ◻woa 'elwale gban -sɔ 'mu 'lɛsɔ-.

23 'Ee! Le mu 'la kpɛle nu klɛlɛ, 'bhɛ 'pegee le mu 'la 'nɛ mu nu klɛlɛ -yɔn ma 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'mu 'nisɛ- -yrɛn ma! -Amasrɔyi 'trɛbhɔ -gbɛnɛ nu klɛlɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a zrupliі- 'ɛ nu baalɛ Izraɛli 'si mu 'lɛɛ- ta.

24 -O nu -o 'ke mu dɛlɛ 'ke -gɔkuŋ' mu 'le, 'bhɛɛ- -o nu gelɛ -a 'ke mu 'le -kaso 'yi 'si mu 'la 'kpɛn 'laa -Waanbhaa' dɔ 'mu ba. 'Mu 'seŋ nu wolɛ 'ke Zeruzalɛmu mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -woo klɛ 'ke -o gaan -la pɛ mu 'le, 'sani -o 'waati yɛkɛ- 'la -dwa -o ni 'bhɛ 'yanle- pleŋ-.»

Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nuza-

(Matie 24.29-35; Maki 13.24-31)

25 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ka nu -tɔɔmasie mu yelɛ -yretɛbhɛ 'pegee mlɛ 'bhɛɛ- mlɛklɛnnɛ mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'trɛ ta -gɛ, -gblaan nu 'klalɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yi, wɛyi- 'pegee 'bhɛ 'pɔɔ mu 'ɛ 'wegbɛya -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'ɛ -zayi', 'bhɛɛ- -o 'kpɛn blina- yiɛn nu dɔlɛ.

26 'Trɛ ta mu 'ɛ -o -gblaan gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, -o 'ke mu nu galɛ 'ke -woo 'kpeelɛdaan -klɔlɔɔ' -glɔɔn 'la nu 'tɛnlɛ- -o ma 'trɛ 'lɛɛ- 'kpɛn ta -gɛ 'mu ma. -Amasrɔyi laflɛ' 'yi pɛ -glɔɔ -glɔɔ mu 'ɛ -o nu bɛɛnlɛ.

27 'Ke 'bhɛ ◻kla 'tɛ, mɔkpɛn' 'yrɛ nu 'kpalɛ- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nule- ma laflɛ' -gblɛn do ta, -yaa' -glɔɔya' 'pegee -a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'le.

28 'Ke 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛle -saan 'ka 'yrɛ ma 'waati 'la ba, -ka 'ka ŋgblo -lawlɛn', 'bhɛɛ- -ka 'ka zru dɔ 'eglɔɔle, -amasrɔyi 'ka 'bhee bhla 'ɛ ◻bhwa 'ka -din.»

Mɛɛ sɔ -za 'la daanle- figi diiŋ 'ɛ ma

(Matie 24.32-35; Maki 13.28-31)

29 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -gɔɔn do 'lɛɛ- 'bhɛ bɔle- -o ni 'ezin- dɔɔ: «-Ka figi diiŋ 'pegee -yri diiŋ -vin mu 'ɛ 'klɔsikun doo.

30 'Ke -o -laa 'tɔɔnle- -saan bhla 'la ba -o ta, 'kaa 'yaango- 'bhii- -o bhaa klɛ 'waati ◻bhwa 'e -din gban.

31 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi bhe, 'ke 'ka 'bhɛ -za mu 'la bhe 'mu klɛyrɛ ◻ya 'waati 'la ba, -kaa 'yaango- 'bhii- *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ ◻bhwa -wa -din.

32 'Mi pe 'ka ni wlan 'ɛ ni dɔɔ mɛɛ 'la zan mu -o 'mu 'yrɛ ma -zɔn -gɛ, 'sani- 'mu 'kpɛn gale pleŋ-, -za mu 'lɛɛ- nu klɛlɛ -o 'ke mu -yrɛ ma.

33 Laflɛ' 'pegee 'trɛ mu nu kanlɛ, 'duŋ- 'an pɛ -jan mu 'ɛ waa nu 'kanlɛ- -titi.»

Mɛɛ 'kpeelɛkanza mu

34 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele! 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke pɛbhle -gbɛnɛ mu 'pegee

-wɛɛn dɛ maza, 'bhɛɛ- 'drunyan ta 'ŋgami mu 'ɛ 'kɔɔ, 'ka 'yri go 'ka 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ-'bhɛ yi 'ɛ kla 'ka ba.

35 Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'nu yi 'ɛ nu 'klalɛ- 'drunyan ta mɛɛ mu 'kpɛn ba blaale-, 'bhii-kaadɛ yrɔ kla kaa mu ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -yi ba, 'bhɛɛ--yoo 'kpɛn kun.

36 'Ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'seriwo 'waati oo 'waati 'ɛ 'kpɛn ba. 'Kooko- faŋgandɔ 'ka ta, 'bhɛɛ -klɔlɔɔ' mu 'la -woo zan bhe, 'mu kan 'ka ma 'egbɔɔnle, 'bhɛɛ- 'ka ge dulalɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'yrɛ □la.»

37 'Ke -yrekpaa' -yaa bhɔ, Zesu 'yaa- ge mɛɛ mu daanlɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ □la, 'bhɛɛ- yromazi, -e -yaa ge yilɛ Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-.

38 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- nu zrwanzi 'tutu -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ □la 'mu 'trɔnkpalɛ -a wojan mu 'ɛ □la.

ZESU DƐYRƐ 'PEGEE -A BWEYRƐ GALE BA ZERUZALƐMU

22

Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -woo 'dukpa zii' Zesu ma

(Matie 26.1-5; Maki 14.1-2; Zaan 11.45-53)

1 Zuufu mu 'ɛ 'yaa- 'bluu -pɛɛ 'wlɛn kle bhle 'fɛti 'la klɛ lɛɛ 'oo lɛɛ, 'bhɛ 'yaa- zan bhɔlɛ. 'Bhɛ 'fɛti 'ɛ 'yaa- 'ezin-Paki 'fɛti 'ɛ 'le.

2 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ -o -yaa Zesu dɛyrɛ -glin 'zi, 'bhɛɛ- 'duŋ- -o -yaa -gblaan 'zi waa mɛɛ mu 'ɛ 'lɛɛ. 'Duŋ-, waa -yaa zi 'bhii- -wa klɛ 'ke mɔkpɛn' -za dɔ -a 'yi, 'bhɛɛ- mɛɛ mu wlɛn -o ma, -amasrɔyi -o -yaa -gblaan 'zi -waa' 'si mu 'ɛ 'lɛɛ.

Zuda Isikariɔti -o zan -dawli' 'kpalɛ- Zesu gbɛ ta

(Matie 26.14-16; Maki 14.10-11)

3 -Setran' -za 'yɔɔ- □wlaa Zuda 'la -wa sii Isikariɔti 'bhɛ zru ba: -e -yaa 'duŋ-Zesu -a -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ do 'le.

4 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yee- Zuda -ja 'tɛnlɛ- 'sraka 'lɛna mu -lɛɛ mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu -kuŋlii mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- -e -yaa nu 'sɔlɛ- Zesu 'lɛnale -o ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -o -bɛŋgwa do 'bhɛ ma.

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o zruk-paale Zuda 'a 'pelawoa dɔɔ 'bhɛ nu bhɔlɛ -o ba, 'bhɛɛ-'bhɛ Zesu 'lɛna- -o ni 'bhɛ 'yi. 'Bhɛla- -yile 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ -o nu -gɔli' 'nalɛ- -a ni 'bhɛ -za 'ɛ 'yi.

6 'Yee- Zuda -dwa 'bhɛ □la. -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, -a gbɛ sɔ Zesu ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'lɛna- Zuufu mu a -kuŋlii mu 'ɛ ni, -e yaa- 'bhɛɛ- klɛgbɛya 'ɛ -glin 'zi gaanyi', 'kooko- -zamaa' 'ɛ -za 'laa dɔ 'bhɛ 'yi.

Paki 'fɛti 'ɛ ta pɛbhle

(Matie 26.17-25; Maki 14.12-21; Zaan 13.21-30)

7 'Bluu -pɛɛ 'wlɛn- kle bhle 'fɛti 'la 'ke -wa sii Paki 'fɛti 'ɛ, 'bhɛ yi 'ɛ ꞉bhwa, 'bhɛɛ- -o -yaa nu -bhlaa gwlɛn bhlonɛ- mu klɛlɛ 'sraka 'le, 'bhɛɛ- -woo bhle 'yee- 'fɛti 'ɛ ta pɛbhle 'ɛ ba.

8 -Ayile, 'ke Zesu Piɛri 'pegee Zaan winbɔle -o -lɛɛ, 'bhɛɛ- -e pe 'mu ni dɔɔ: «-Ka ge -kɔɔ mu a pɛ 'fɛti 'ɛ ta kpo 'ɛ klɛ.»

9 Piɛri 'pegee Zaan pe -a ni dɔɔ: «꞉Ya zi 'bhii- 'o ge 'yee- kpo 'ɛ klɛ 'naa- ma ɛɛ?»

10 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'bhɔle- 'te -wa 'ɛ ta, 'ka 'lɛ nu 'palɛ- mɛɛ do 'le, -yi gbɔ do -o -a wiiŋ-. -Ka gbaan -a zi, 'bhɛɛ- -ka ge wla -a wla 'fɛ 'ɛ ꞉la.

11 'Bhɛɛ- 'ke 'ka ꞉wlaa 'bhɛ ꞉la 'waati 'la ba, -kaa pe 'fɛzan- 'ɛ ni dɔɔ: ‹'O Daan mi 'pe 'wo 'e 'lrɔkpa dɔɔ 'yee- 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o nu -waa' Paki 'fɛti ta pɛle 'ɛ 'bhlelɛ- 'fɛkpee 'ɛ -dela ꞉la ɛɛ?›

12 'Ke 'bhɛ ꞉kla, -e nu 'fɛkpee -gbɛnɛ do zrɔnlɛ 'ka ni, 'bhɛ -o 'saŋgaso 'kpee do 'le laanima. Yilapɛ 'pegee yaapɛ, 'bhɛɛ- kpo klɛpɛ mu 'kpɛn -o 'bhɛ -la gban, 'ka nu -kɔɔa' kpo 'ɛ klɛlɛ 'bhɛɛ- ꞉nɔɔ.»

13 Piɛri 'pegee Zaan gele, 'ke -o -za mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛsɔle yele- 'bhii- Zesu 'a ꞉pia -o ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -o -waa' 'fɛti ta kpo 'ɛ ꞉kla 'bhɛɛ- ꞉nɔɔ.

Zesu 'pegee -yaa' -Klaŋlanɛ mu 'ɛ -waa' -daŋma' Paki ta pɛ 'ɛ 'bhle zii' 'eke- zi

(Matie 26.26-30; Maki 14.22-26; 1 Korɛnti 11.23-25)

14 Piɛri 'pegee Zaan 'yanle- -za mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛmagaanle 'le 'waati 'la ba, 'ke Zesu 'pegee -yaa' winbɔwo mu -vin mu 'ɛ 'nule, 'ke -o 'kpɛn 'yaale pɛbhle -tabali 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -o pɛ 'ɛ ꞉bhla 'eke- zi.

15 -O -yaa pɛ 'ɛ 'bhle zii' 'waati 'la ba, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ŋ 'yaa- -a zi 'eglɔɔle 'bhii- 'mi 'pegee 'ka mu 'yee- 'fɛti 'lɛɛ- ta pɛ 'ɛ 'bhle 'eke- zi, 'sani- 'ŋ -yrɛnbhlele zisan; 'bhɛ yi 'ɛ 'bhɛ -le ꞉bhwa -zɔn -gɛ.

16 'Duŋ- 'mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'Naa nu -a -bhɛɛke' 'bhlelɛ- 'ezin- -li, 'sani- -a -tɔɔmasie 'ɛ 'lɛsɔle pleŋ- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.»

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- -drɔɔ pɛyan- do 'sile, 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Kaa 'kun -gɛ 'bhɛɛ- 'ka 'kpɛn 'a 'ke 'mi do do.

18 -Amasrɔyi 'naa nu -drɔɔ 'bhɛɛke 'milɛ- -li 'ezin- 'sani- -Waanbhaa' -bhleŋgbeya yaa- yi 'ɛ bhɔle pleŋ-.»

19 'Bhɛ blaan, 'kee- 'bluu do 'sile, 'bhɛɛ- -e yanle -Waanbhaa' 'pubɔlele 'bhɛ ma, 'ke -ya takanle kplokplo. 'Bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ 'kpale -o 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -e pe dɔɔ: «'Mi 'gbu 'flɛ 'ɛ 'yele- -gɛ, 'ŋ 'yela- na 'zi 'ka ni -gɛ. -Kaa bhle 'bhɛɛ- 'ŋ -za bo 'ka 'kpee.»

20 -O yanle 'bluu 'ɛ 'bhlelele, 'kee- -drɔɔ pɛyan- do

'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni 'ezin- dɔɔ: «-Waanbhaa' *-bhoolaya drɛɛ 'la -dwa bhaaplɛŋ mu 'pegee 'yee-pleŋ-, 'bhɛ ma -tɔɔmasie -le 'ke 'ŋ yiɛn 'la 'klalaa- 'ka mu ma 'bhɛ 'le.»

21 «'Duŋ- -ka 'ka 'yrɛkpa -gɛ, mɛɛ 'la zan -o 'ŋ 'na zii' 'ŋ 'sɔɔnnii mu 'ɛ ni 'bhɛ zan -o -kɔɔ' 'pleŋ- -tabali 'lɛɛ- zi -gɛ.

22 Wlan 'ɛ ni, *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu klɛlɛ 'ke siɛle' 'bhii--Waanbhaa' a 'lɛdulaa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'la zan -a 'lɛna zii' -dawli' ma -a -sɔɔnnii' mu ni, -klɔlɔɔ' -o 'bhɛ zan ma!»

23 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -woo 'eke- -lrɔkpale 'sanle -o ba mɛɛ 'la 'yaa- nu 'bhɛ -za -glɔɔn 'ɛ klɛlɛ 'bhɛ ma.

Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ pe dɔɔ -de 'gbu -le -o 'kpɛn ba mɛɛ gblaan 'le ɛɛ?

24 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o zaabɔle -saan 'eke- pleŋ-dɔɔ -o -de 'gbu -le -o ba mɛɛ gblaan 'le ɛɛ.

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ, -bhleŋgbe mu 'ɛ 'kpaale- -o waa 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ 'wiiŋ- faŋgan- -la ma. 'Bhɛɛ- faŋgan- -o mɛɛ 'la zan mu 'kɔɔ, 'bhɛ mu -o -a zi 'bhii- -o 'mu 'sii- ‹-Za 'wlan klɛ mu›

26 'Duŋ- 'ka mu laa klɛlɛ 'bhɛ gbɛɛn-. Drɔɔn' 'ke mɛɛ 'la zan -o 'ka ba mɛɛ gblaan 'le, 'bhɛ 'bhɛ 'gbu 'kun 'bhii-matruŋnɛ. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan -o 'ka 'lɛɛ mi 'le, 'bhɛ zan klɛ 'kaa- yewonɛ 'le.

27 'Bhɛɛ- 'woo- mɛɛ plɛ 'lɛɛ-, -o de 'gbu -la gblaan -yiya': mɛɛ 'la zan -o pɛbhle 'zi taa- mɛɛ 'la zan -o pɛle 'ɛ 'na zii' -a -vindo' mi ni ɛɛ? Mɛɛ 'la zan -o pɛ 'ɛ 'bhle zii' 'bhɛ -le 'laa -le ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'mi 'duŋ- -o 'ka 'pleŋ- -gɛ 'bhii-'kaa- yewonɛ!

28 'Bhɛɛ- 'mi 'pegee 'ka mu -le -yrɛn mu 'ɛ bhla 'eke- zi -gɛ yi 'oo yi.

29 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ŋ Dɛ -yaa' -bhleŋgbeya -wa 'ɛ kla 'mi a pɛ 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'mi 'a klɛ 'ka mu a pɛ 'le 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.

30 'Ka mu nu pɛbhlelɛ, 'bhɛɛ- 'ka nu -yi 'milɛ- 'mi 'an pɛ pɛbhle tabali 'ɛ zi 'an -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ-'ka nu yaalɛ -bhleŋgbe mu 'yaakpe- mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ka nu Izraɛli -gbaa vu ta plɛ 'ɛ 'kitikanlɛ.»

Zesu pe dɔɔ Piɛri nu 'bhɛ -lɛmadɔlɛ 'eglɔɔle -a ma

(Matie 26.31-35; Maki 14.27-31; Zaan 13.36-38)

31 Mɛɛzan Zesu pe Piɛri ni dɔɔ: «Simɔ, Simɔ, 'e 'trɔnkpa doo, -Setran' 'e -zapia 'ŋ ba dɔɔ -ya zi 'bhii--yoo 'e 'yidan-, 'bhɛɛ- -yoo 'e zru 'ɛ ye, 'bhii- le do -mlɔ bhɛ 'pegee -a -gboo 'ɛ bapian gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

32 'Duŋ- 'mi 'ŋ 'seriwoa 'yaa- -za ma, 'kooko- 'yaa ploo 'e 'kpale- ma 'mi 'yi. 'Bhɛɛ- 'ke 'yee zru 'niinaa 'mi ba 'waati 'la ba, 'fuudɔ- 'e -vin mu 'ɛ ta.»

33 Piɛri pe Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'kee- -kla -kaso 'yi gele 'le oo, 'kee- -kla gale 'le

oo, 'ŋ magaanle -o 'bhɛ 'kpɛn klɛlele 'mi 'pegee 'bhi 'le.»

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Piɛri 'mi pe 'e ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ 'sani- maagwlɛn -weli' pleŋ--zɔn, 'bhi nu a pelɛ 'mi ma gaan yaga dɔɔ 'yaa 'mi dɔ.»

Zesu -o -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpeelɛkan zii' dɔɔ -o yri bo -o 'gbu -za 'le

35 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ɲ 'ka 'winlabwa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'woyrɛ- nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'an 'pelawoa 'ka ni dɔɔ 'ka 'laa -gɔli' bɔlɛ 'ka 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ka 'laa gbɛn ta ge 'pepe 'silɛ-, 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa -sawla mu 'silɛ-, 'bhɛɛ- 'ka gelawoa 'yee- 'taa 'ɛ ta, pɛ 'ke 'kanaa 'ka ma ɛɛ?» -O pe «'Yooye-!»

36 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Duŋ--zɔn, 'ke -gɔli' -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ oo, 'ke gbɛn ta ge 'pepe -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ 'oo, 'bhɛ zan 'mu 'si -zɔn. 'Bhɛɛ- 'ke -gɔkuŋ' 'laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛ zan 'bhɛ ta dunɛ- 'ɛ gɔn, 'bhɛɛ- -ya ma -gɔli' 'ɛ si, 'bhɛɛ- -e -gɔkuŋ' do -lɔ 'kɛle-.

37 -Amasrɔyi 'mi pe 'ka ni dɔɔ -a -lɛdulale -o dɔɔ -o -jan mu 'la ◻woa 'mi ba zayi' 'elwale gban -sɔ -Waanbhaa' a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'yizaklɛ yi 'ɛ 'bhɛ -le ◻bhwa -zɔn -gɛ, 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: ‹*-Wa ◻kwan 'bhii- -za 'yɔɔ- klɛ mi do*›. -Ayile -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -o -jan mu 'la 'kpɛn ◻woa 'mi ma, -o 'kpɛn 'lɛsɔ yi ◻bhwa -zɔn.»

38 'Bhɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa pele- -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, -gɔkuŋ' plɛ -le -gɛ.» 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-Ka 'ploo- 'bhɛ -jan 'ɛ ma 'pe!»

Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -ja Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-

(Matie 26.36-46; Maki 14.32-42)

39 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'pwɛle 'bhɛ 'fɛ 'ɛ ◻la. 'Bhɛɛ- 'ke -o gele- *Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhii- -e -yaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'egwele.

40 -O bhɔle 'bhɛ vlɛ gɔɔn 'ɛ ta, 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'seriwo, 'kooko- 'ka 'laa balaa' -Setran' a mɛɛ -lɛkan' maza mu 'ɛ 'yi.»

41 'Bhɛɛ- -ya pleŋgole -o ma sa, 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'seriwole dɔɔ:

42 «'Ɲ Dɛ, 'kee sɔ -yrɛn 'lɛɛ- 'pleŋgole 'ŋ ma. 'Duŋ- 'yaa 'mi a pɛ zru maza 'ɛ klɛlɛ, 'fɔ 'yaa- pɛ 'ɛ 'bhɛɛ- klɛ.»

43 ['Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do 'pwɛle -a ba, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'fuudɔle -a ta.

44 Zesu blina- yiɛndɔ gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, 'ke -ya 'seriwole 'eglɔɔle 'ezin-. -Ayile 'ke -a ta 'fuu 'ɛ klɛle- 'bhii- yiɛn 'kpla mu gbɛɛn- 'kee- tɔ 'trɛ ma.]

45 -E yanle -a 'seriwolele, 'kee- nule- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- bhɔle- 'mu ta 'ke 'mu -o yidɛ 'zi 'mu wlɛyisriwo gbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ.

46 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'ka -o yidɛ 'zi ɛɛ? -Ka 'ka 'wlɛn-, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'seriwo, 'kooko- 'ka 'laa balaa' -Setraŋ' a mɛɛ -lɛkan maza mu 'ɛ yi.»

Zesu 'kunyrɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ

(Matie 26.47-56; Maki 14.43-50; Zaan 18.3-11)

47 Zesu 'yaa- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' 'waati 'la ba, 'ke -zamaa' 'srɛ do 'pwɛle -a -yi. -Yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ mi 'la -o -yaa 'bhɛ sii Zuda 'bhɛ dɔle -yaa 'bhɛ -zamaa' 'ɛ 'lɛɛ. -Ya mabɛɛnle Zesu -din, 'kee- 'bhɛ -tuubɔle.

48 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «Zuda, 'e *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lɛna zii' mɛɛ mu -a -tuubɔle -la -le ɛɛ?»

49 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -yaa' -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ 'mu 'a 'yaangole 'bhii- -o ◻nwa -a 'kunyrɛ- -la nɔɔ-, 'ke 'mu 'a -lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, 'o 'waa- -gɔkuŋ' mu 'ɛ 'si -o 'kaama- ɛɛ?»

50 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'bhɛ a -gɔkuŋ' 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'kee- *'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ a yewonɛ mu 'ɛ do gbɛ -yiɛ' ta 'trɔn 'ɛ takanle -lɛyan' do.

51 -Ayile, 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ: «'Ka 'laa gwledanlɛ.» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ◻nɔɔ bhe 'kee- 'trɔn kpu 'ɛ 'sile, 'kee- 'bhɛ blɔɔle- 'bhɛ 'kpayrɛ 'ɛ ◻nɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'bheele.

52 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba -kuŋlii mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'gwlaan-gblaan mu 'la ◻nwa -a 'kaama- 'mu ni dɔɔ: «'Ka ◻nwa 'ŋ 'kunyrɛ- nɔɔ- -gɔkuŋ' 'pegee 'beni mu 'le 'ka 'kɔɔ, 'bhii- 'ka ◻nwa mɛɛ dɛ mi do -la 'kunyrɛ- nɔɔ-.»

53 «-Mɛle -kla 'ŋ 'yaa- yikpɛn- ta -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ŋ 'kunlɛ- ɛɛ? 'Duŋ- 'ka mu 'pegee -Setran' a pɛ -glɔɔya' klɛ 'waati 'ɛ 'bhɛ -le ◻bhwa -zɔn -gɛ.»

Piɛri -o -a -lɛmadɔ 'zi 'eglɔɔle Zesu ma

(Matie 26.57-58; 26.69-75; Maki 14.53-54; 14.66-72; Zaan 18.12-18; 18.25-27)

54 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o Zesu 'kunle, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan 'ɛ ba 'fa ◻la. 'Bhɛɛ- 'duŋ- Piɛri ◻bwa -o -zanta' 'egbɔɔnle, 'kee- nu sasa, 'bhɛɛ- -e ◻wlaa 'bhɛ -gbeŋ 'ɛ 'yi.

55 Mɛɛ mu 'ɛ -o 'tɛ do -lɛswan 'yee- 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ -yaa' -gbeŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o -yaa -o maga 'zi 'bhɛ ma. -Ayile 'ke 'yee- Piɛri 'nule yaalɛ -o pleŋ- 'ezin-.

56 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ -yaa' 'fɛ 'ɛ ◻la yewo le -nɛ mu 'ɛ do 'yee- Piɛri 'yele- 'tɛ 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'e 'yrɛkpale -a ta frii, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «'Yee- Zesu 'ɛ -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do -le -gɛ!»

57 'Bhɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke Piɛri 'e 'lɛmadɔle 'eglɔɔle, 'bhɛɛ-

'ke -ya pele- dɔɔ: «'Bhi le 'la bhe, 'naa 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- dɔ 'dɛ!»
58 'Bhɛ blaan 'waati sa 'kanle-, mɛɛ -bhɛɛke' do 'a 'yele- 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Mi 'a 'yaango- 'bhii- 'bhi -o 'yee Zesu 'ɛ -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le -kpɔ!» 'Duŋ- Piɛri pe 'ezin- 'bhɛ mɛɛ 'ɛ ni dɔɔ: «'Yooye-, 'naa -o 'ke 'a do 'le!»
59 'Bhɛ blaan 'waati sa 'kanle boolazi, 'ke mɛɛ -bhɛɛke' do 'a 'pele kpataakpa dɔɔ: «'Mi 'gbu 'kpale -o -a -yi 'bhii- mɛɛ 'lɛɛ- -yoo 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le, -amasrɔyi -e da Galile 'trɛ ta.»
60 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele dɔɔ: «'E go 'ŋ 'yrɛ la doo, 'yoo- -we 'zi mɛɛ 'la zan 'le 'naa 'bhɛ zan 'ɛ dɔ.» Yaa yanlɛ -li 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele bhla 'la ba, 'ke maagwlɛn do -wele'.
61 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mɛɛzan Zesu 'e 'yrɛkpale 'bhɛ -zanta', 'bhɛɛ- 'ke -o -yrɛ bɔle- 'ekewlɛyi'. 'Bhɛla- -yile, Zesu -jan 'la 'bhɛ woa 'yee- Piɛri ni, 'bhɛ -dwa -a 'kpee dɔɔ: «'Sani- maagwlɛn -weli' pleŋ- -zɔn, 'e nu 'e 'lɛmadɔlɛ 'mi ma 'eglɔɔle gaan yaga 'kaa 'yaa 'mi dɔ.»
62 -Ayile, 'yee- Piɛri 'pwɛle- 'tɛ -gbeŋ 'ɛ 'yi, 'kee- wisile 'ebebele.

Mɛɛ mu 'ɛ -o Zesu -zwanwoa 'bhɛɛ- -wa zita zwan
(Matie 26.67-68; Maki 14.65)

63 -Srwase' mu 'la 'yaa- Zesu gooba, 'mu 'yaa- -a malrɔgo 'zi, 'bhɛɛ- 'mu 'yaazɔn 'zi 'ezin-.
64 -O sɔ -bhulaa' 'a wlɛyi', 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpa' dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan 'e zwan bhe, 'bhɛ zan 'ɛ 'tɔkan 'o ni doo!»
65 'Bhɛɛ- 'ezin-, -wa -zwanwoa gɔn 'ɛ 'kpɛn gbɛɛn-.

-O -ja Zesu 'le -waa' 'kitikan 'gwlaan- gblaan -lɛdo' 'ɛ ba
(Matie 26.59-66; Maki 14.55-64; Zaan 18.19-24)

66 Too -klinle', 'ke Zuufu mu 'ɛ -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'pegee 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'Toŋ daan mu 'ɛ -woo -lɛkpale 'eke- ta. 'Bhɛɛ- 'ke -wa peledɔɔ -o nu Zesu 'le -o ta.
67 Zesu 'nule-, 'ke -o 'bhɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'le ɛɛ?» Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ke 'an pia 'ka ni dɔɔ 'mi -le 'kɛle-, 'ka 'laa nu 'ka 'kpalɛ- 'mi 'yi.
68 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ -za do -yilrɔkpaa 'ka ma, 'ka 'laa nu 'bhɛ zikpalɛ 'ŋ ni.
69 'Duŋ- 'kee- san -zɔn ma, Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'yaale- nu klɛlɛ -Waanbhaa' -glɔɔ -a -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ 'nɔɔ-.»
70 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'kpɛn 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhɛ 'yi bhe, 'bhi -le 'ke *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le ɛɛ?» Zesu 'a 'lɛkwan -o ni dɔɔ: «'Ka -o 'yela- pe 'zi bhe.»
71 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa pele- dɔɔ: «-Kɔɔ' maza -o 'srɛya- -bhɛɛke' klɛle ma -li ɛɛ? 'Yele- -daa -a 'gbu 'lii bhe.»

23

Zuufu mu 'ɛ -o -ja Zesu 'le -Janmatii Pilati ba

(Matie 27.1-2; 27.11-14; Maki 15.1-5; Zaan 18.28-38)

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'woo- 'kitikan mɛɛ -lɛdo' 'ɛ -o 'kpɛn -o -wlɛnle', 'ke -o gele- Zesu 'le -Janmatii Pilati ba.

2 -O bhɔle 'bhɛ ba, 'ke -o bhla -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'kpale- 'sanle Zesu ma. -O pe dɔɔ: «'O ŋbhwa mɛɛ 'lɛɛ- ta 'ke -yoo -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ 'trɔn 'yidɔ- 'zi 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pe 'mu ni 'ezin- dɔɔ 'mu 'laa -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa a 'nisra 'ɛ gbawolɛ. 'Bhɛɛ- -ya pe -a 'gbu ma 'kaa -yoo 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'pegee -bhleŋgbe 'le.»

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi -le 'ke Zuufu mu a -bhleŋgbe 'ɛ 'le ɛɛ?» 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale 'a ni dɔɔ: «'E 'gbu 'yela- ŋpia bhe.»

4 'Bhɛ blaan, 'ke Pilati 'a 'pele 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -zamaa' 'ɛ ni dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- yaa -za 'yɔɔ do 'kpɔ klɛlɛ, 'bhɛla- -yile 'naa sɔ -kpan baale' 'a ta.»

5 'Duŋ- -o pe 'ezin- 'eglɔɔle dɔɔ: «-E -kaan yrɛ mu 'la 'kpɛn ŋnɔɔ: 'Kee- san Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kee- -e kan Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- nu 'pwɛlɛ- Zeruzalɛmu -gɛ, -e mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi dɔɔ 'mu 'wlɛn -kɔɔ' 'lɛɛ mu 'ɛ ma.»

Pilati pe -o ge Zesu 'le Erɔdi ba

6 *Pilati 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male-, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «Galile 'trɛ ta mi -le mɛɛ 'lɛɛ- 'le ɛɛ?»

7 -O pe a ni 'kaa -e da Galile 'trɛ ta -a ma. -E 'bhɛ 'male-, 'ke -ya pele- dɔɔ -o ge Zesu 'le Erɔdi ta, -amasrɔyi Erɔdi -yaa -janmatii 'le 'yee- Galile 'trɛ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -za mu 'lɛɛ- klɛ bhla 'ɛ ba 'ke -yoo Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o -ja 'kɛle- Erɔdi ba 'tɛ.

8 'Bhɛ 'yi, Erɔdi Zesu 'yele-, 'ke -a zrukpaale 'egbɛnɛle. -Amasrɔyi -e -jan -bebe ŋmaa Zesu ba zayi', 'bhɛɛ- 'bhɛ 'ye -lrɔ -yaa -a ma 'egwele. -A yri -yaa -a ta dɔɔ 'bhɛ nu 'sɔle- maza do klɛlɛ -a -yrɛ ma.

9 -Ayile, 'kee- -za -bebe 'yilrɔkpale 'bhɛ ma, 'duŋ- 'bhɛ 'laa 'bhɛ do 'kpɔ zikpalɛ a ni.

10 'Duŋ-, 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'Toŋ daan mu 'ɛ 'mu 'yaa- bhla -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'kpa zii' Zesu ma.

11 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Erɔdi 'pegee -yaa' -srwase' mu 'ɛ -o Zesu malrɔgwa, 'bhɛɛ- 'ke -wa mavɛɛle 'eyɔɔle. 'Bhɛ blaan, 'ke -o dunɛ- 'lrele- -yrayra do 'klale 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- Pilati ba 'ezin-.

12 -Sɔɔnaya -yaa Erɔdi 'pegee Pilati 'pleŋ- 'elwale -sɔ, 'duŋ- 'bhɛ -yrekpaa' do 'ɛ le -o bhɛgwlɛnya -dwa.

-O Zesu dɛ -kpan -balaa' 'a ta

(Matie 27.15-26; Maki 15.6-15; Zaan 18.39–19.16)

13 *Pilati 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu -lɛɛ mu 'ɛ, 'bhɛɛ- Zuufu 'si mu 'kpɛn 'lɛkpaa- 'eke- ta.

14 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ka ɓnwa mɛɛ 'lɛɛ- 'le 'ŋ ni, 'bhɛɛ- 'ka pe dɔɔ -e -yaa mɛɛ mu 'ɛ 'wlɛn zii' -kɔɔ' 'lɛɛ mu 'ɛ ma. 'An 'lrɔkpaa- 'ka 'kpɛn 'yrɛ ma -gɛ. 'Bhɛɛ- 'ka 'yaa--la 'zi 'a ta -za mu 'la 'kpɛn 'yi, 'naa 'a 'yelɛ- 'bhɛ -za mu 'ɛ do 'kpɔ klɛ mi 'le.

15 *Erɔdi 'duŋ-, 'laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- -a zi 'ezin-, -ayile 'bhɛ ɓnwa 'kɛle--kɔɔ' mu ta 'ezin- -gɛ. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- yaa -za 'yɔɔ- dɔ 'kpɔ klɛlɛ 'ke 'bhɛ sɔ klɛle- a dɛ win 'le.

16 'Ŋ nu a pelɛ 'kaa -wa zita zɔn 'ke gbaŋbhlɛ 'le, 'bhɛ blaan 'ŋ nu 'ploolɛ- -a ma.»

17 [Lɛɛ 'oo lɛɛ, 'bhɛɛ- *Paki 'fɛti oo Paki 'fɛti ta, Pilati -yaa ploo -kaso 'yi mi do ma -o ni.]

18 'Duŋ- Pilati 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele -o ni, 'ke -o 'kpɛn -o -weli' 'ɛ 'wlɛnle 'eke-zi 'eglɔɔle dɔɔ: «-A pe -o mɛɛ 'lɛɛ- dɛ, 'bhɛɛ- -o 'ploo Barabasi ma 'o ni!»

19 'Duŋ- Barabasi 'laa bɔlɛ -kaso 'yi bhaama. -Wa ɓbwa -kaso 'yi, -amasrɔyi -e -yaa mɛɛ mu -wlɛn 'zi -o -lɛɛ mu 'ɛ ma Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -e mɛɛ do -dia -sɔ.

20 Pilati -yaa -a zi 'bhii--e 'ploo Zesu ma, 'bhɛla--yile -e -zamaa' 'ɛ 'lrɔkpa gbɛ drɛɛwoa- 'ezin-.

21 'Duŋ- -woo -weli' 'ɛ 'wlɛnna- 'eke- zi 'eglɔɔle dɔɔ: «-Kaa gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e ga; -kaa gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛɛ- -e ga!»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati -o -lrɔkpa' gbɛ -glɔɔn yaga mi -wole dɔɔ: «-E -mɛ pɛ -za 'yɔɔ- 'gbu -la -kla ɛɛ? 'Naa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- -a zi 'ke 'bhɛ klɛ -a dɛ win 'le. 'Duŋ- 'ŋ nu a pelɛ 'kaa -wa zita zɔn, 'bhɛ blaan 'ŋ nu 'ploolɛ- -a ma.»

23 'Duŋ- -woo -weli' mu 'ɛ 'wlɛnna- 'eke- zi 'eglɔɔle dɔɔ -o Zesu gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta. -O -bolawoa 'pɛɛnle- ma 'ke Pilati dɔle- -a ɓla -o ni.

24 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, Pilati -dwa -a -la 'ke -yoo -o zru maza 'ɛ klɛ.

25 -Ayile, 'kee- 'ploole mɛɛ 'la zan -o 'bhɛ ɓbwa -kaso 'yi mɛɛ mu -wlɛnle' ma -o -lɛɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee mɛɛ dɛle ma. 'Bhɛɛ- -e Zesu ɓkpaa -o 'kɔɔ 'kaa 'ke -za yɛkɛ- 'la klɛle- -swa -o ni -a ni -o 'bhɛɛ- klɛ.

Zesu gbaanyrɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta

(Matie 27.32-44; Maki 15.21-32; Zaan 19.17-27)

26 -Zamaa' 'ɛ 'yaa- ge 'zi bhla 'la ba Zesu dɛyrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'ke -o -lɛpale Sirɛni -wa 'ɛ ta mɛɛ do 'le, -o -yaa 'bhɛ sii Simɔ, 'bhɛ -yaa da 'zi gba la. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -wa pele- 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ Zesu gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ 'si 'bhɛɛ--e dɔ Zesu zi.

27 -Zamaa' 'srɛ do -yaa Zesu zi, 'bhɛɛ- le 'ke mu -yaa -yrɛn ma wisi' zii' -a zi.

28 'Bhɛla- -yile, 'ke -ya -lɛklale 'mu ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ: «Zeruzalɛmu le mu, 'ka 'laa wisilɛ 'mi zi, 'duŋ- -ka wisi' 'ka 'gbu 'pegee 'ka 'nɛ mu -la -za ma.

29 -Amasrɔyi 'bhɛ yi -o zan bhɔlɛ, 'bhɛɛ- -o nu -a pelɛ

dɔɔ: ‹Le mu 'la waa -nɛ 'srɔɔwolɛ -lido', 'bhɛ 'pegee le mu 'la waa -nɛ 'yalɛ- -lido', 'bhɛɛ- le mu 'la waa -yɔn 'nalɛ- -lido' -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu ni, 'mu a pɛ -yinra'!›

30 -Amasrɔyi 'bhɛ yi 'ɛ 'le, bhaaplɛŋ mu nu -a pelɛ vlɛ gɔɔn mu ni 'kaa: *‹-Ka bala- 'o ta 'bhɛɛ- 'ka 'o dɛ!› 'Bhɛɛ- -o nu -a pelɛ 'trɛ gɔɔn mu ni dɔɔ: ‹-Ka bhula- 'o ta!›*

31 -Amasrɔyi 'ke -o 'bhɛ -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'lɛɛ- ◻kla -yri -dɔɔ 'ɛ ni; waa nu za 'yɔɔ- -glɔɔn 'ɛ -dela -la klɛlɛ -yri -kpaa 'ɛ ni ɛɛ?»

32 'Bhɛ ◻nɔɔ bhe 'ezin-, 'yee- -zamaa' do 'ɛ 'yaa- ge 'zi mɛɛ dɛ mi plɛ dɛlɛ -o 'pegee Zesu 'le.

33 -O bhɔle -o yrɛ 'la -o 'bhɛ sii: ‹Bhaaplɛŋ ŋgblo bhɛlɛ' yrɛ›, 'ke -o Zesu gbaanle- -yrigbɛɛle 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ke -o 'yee- mɛɛ dɛ mi plɛ 'ɛ gbaanle- Zesu -din: -A do -yaa -a gbɛ -yiɛ' ta, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' do 'ɛ 'yaa- -a gbɛ -koo ta.

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'e 'seriwole dɔɔ: «'Ŋ Dɛ, waa -sroma 'yan, -amasrɔyi -o -za 'la klɛ 'zi waa 'bhɛ 'yaango-.» 'Bhɛ blaan, 'ke -o 'tete dɔle- -a tapɛ mu 'ɛ ta, 'kooko- -o 'kpɛn do do dɔ -o 'kɛla 'le -o 'bhɛ dɔ.

35 Izraɛli 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- Zesu -glin 'zi. 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ke Zuufu mu -lɛɛ mu 'ɛ -wa malrɔgo 'ke -wa pe dɔɔ: «-E mɛɛ -vin mu 'ɛ -gwa -za -yi, 'ke -yoo 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'la 'ke -Waanbhaa' 'bhɛ makwan- 'bhɛ 'le, -ya 'gbu 'bhee- -zɔn doo, 'bhɛɛ- 'o 'bhɛ ye!»

36 'Bhɛ ◻nɔɔ bhe 'ezin-, -sr- wase' mu 'ɛ 'yaa- -a malrɔgo 'zi. 'Bhɛ mu 'mu 'mabɛɛnna -a -din, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -wɛɛn 'tɔnle- do zrɔnle- -a ni,

37 'bhɛɛ- 'mu pe -a ni dɔɔ: «'Kee 'yoo- 'ke Zuufu mu a -bhleŋgbe 'le kpataakpa, 'e 'gbu 'bhee-, 'bhɛɛ- 'o 'bhɛ ye!»

38 Mɛɛ mu 'ɛ -o 'sɛwɛ -glɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ yɔɔndia- -yri 'peenɛ do ta, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ -gbaanna Zesu ŋgblo 'ɛ trala dɔɔ:

«Zuufu mu a Bschleŋgbe -le -gɛ!»

39 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -o mɛɛ dɛ mi plɛ 'la -gbaanna -a gbɛ -yiɛ' 'pegee -a gbɛ -koo 'ɛ ta, 'mu do 'a -zwanwole -saan dɔɔ: «'Bhi -le 'laa -o 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le ɛɛ? 'E 'gbu 'bhee- 'pe, 'bhɛɛ- 'yoo mɔɔ bhee 'bhɛ blaan!»

40 'Duŋ- -a -vindo' mi 'ɛ 'bhɛ -yaa' -janwo' gbɛya 'ɛ mazapia -a ni dɔɔ: «'Yaa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ ɛɛ? -O 'yee- -yrɛn do 'kpɔ 'ɛ 'kpa zii' 'bhi 'la 'bhi ta 'ezin- bhe.

41 'Mi 'pegee 'bhi a pɛ dɛza 'ɛ, 'bhɛ -o 'ke wlan ma 'ki- tikanle 'le. -Amasrɔyi 'o -za 'yɔɔ- mu 'la ◻kla, 'bhɛ mu -la -zanta' za -le 'tɛn zii' 'o ma. 'Duŋ- 'yee- 'laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ -titi.»

42 'Bhɛ 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'ke 'bhɛ 'a pele- Zesu ni dɔɔ: «Zesu, 'ŋ -za bo 'e 'kpee 'kee ◻nwa yi 'la ta yaa -bhleŋgbeya yaayrɛ 'ɛ ◻nɔɔ.»

43 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a pele 'a ni dɔɔ: «'Mi pe 'e ni

'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ, 'mi 'pegee 'bhi 'o nu gelɛ -Waanbhaa' ba -zɔn.»

Zesu 'nii- 'ɛ -gwa -a -yi
(Matie 27.45-56; Maki 15.33-41; Zaan 19.25-30)

44 -Yrekpaa' bhɔ 'waati 'ɛ ba sasa, 'ke -yretɛ' 'liile-, 'bhɛɛ- 'ke -gblo 'kpale Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn ta, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- yromazi -yretɛbhɛ yanyan 'ɛ 'waati 'ɛ ma.

45 'Bhɛɛ- sɔgbɛ -gbɛnɛ 'la 'yaa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'bhɛ 'peediaplɛ 'bhɛ drɛyi'.

46 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'pɛɛnle 'eglɔɔle dɔɔ: «'Ŋ Dɛ 'mi 'ŋ 'nii- 'ɛ gbɛkpaa- 'e 'kɔɔ.» 'Bhɛ blaan, 'ke -a nii- 'ɛ gole- -a -yi.

47 Romɛ mu a -srwase' -kuŋlii 'la dulale -yaa 'yeegɔn 'ɛ nɔɔ, 'bhɛ 'bhɛ -za 'ɛ 'yele, 'ke 'bhɛ -Waanbhaa' 'tɔbhɔle dɔɔ: «Wlan 'gbu 'ɛ ni, mɛɛ 'lɛɛ- 'yaa- 'ke mɛɛ -lɛdɔɔle 'gbu -la -le.»

48 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn nwa 'yee- -za 'ɛ klɛyrɛ -glinlɛ', 'mu 'niina- bhla zi 'mu ba, wisi' -gbɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, 'mu 'yaa- 'mu gbɛ 'kpa zii' 'mu zru -lii.

49 Zesu dɔ mu 'ɛ 'kpɛn, 'bhɛ 'pegee le mu 'la -daa -a zi Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛ mu 'kpɛn dulale -yaa 'egbɔɔnle 'ke 'mu 'a taglin.

Zesu binyrɛ
(Matie 27.57-61; Maki 15.42-47; Zaan 19.38-42)

50 -O -yaa mɛɛ do sii Zozɛfu. 'Bhɛ 'yaa- Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ gblaan mu 'ɛ do 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -yaa da Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zuufu mu a -wa 'la -o -yaa 'bhɛ sii Arimate 'bhɛɛ- ta.

51 Mɛɛ wlan do -le -yaa 'kɛle-, 'bhɛɛ- -a -lɛdɔɔle -yaa -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -a yri -yaa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yi 'ɛ 'bhɔle- ta. 'Bhɛla- -yile, -a -vin mu 'ɛ -za 'la kla Zesu ni, -yaa dɔlɛ 'mu zita.

52 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yee- Zozɛfu -ja Zesu gbaa 'ɛ 'yrɛwolɛ Pilati ma, 'kaa -e gele- 'bhɛ binlɛ.

53 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- Zesu gbaa 'ɛ gole- -yrigbɛɛle 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'kee- sɔ 'pu 'peŋpeŋ do 'kpale 'bhɛ ma. 'Bhɛ blaan, 'kee- gele- 'bhɛ binlɛ bu -gluu drɛɛ drɛɛ do 'yi. -O 'bhɛ bu -gluu 'ɛ 'kwleela- vlɛ -saa do -la -yi, 'bhɛɛ- waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ binlɛ -lido' 'bhɛ bu 'ɛ 'yi.

54 -E -kla -klaago ma yromazi 'ɛ zi, Zuufu mu a -yitrɛ' yi 'ɛ 'bhɛ 'lɛɛ magaan yi 'ɛ 'le.

55 Le mu 'la -daa Zesu zi Galile 'trɛ ta, 'bhɛ mu -yaa Zozɛfu -din Zesu bin bhla 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- 'mu -yrɛkpaa -a gbaa 'ɛ 'kpaagbɛya 'ɛ ma bu -gluu 'ɛ 'yi.

56 -O yanle Zesu binlele, 'ke 'woo- le mu 'ɛ -o gele- -o ba; 'bhɛɛ- 'ke -wa gbaa ma 'sro -yrɔn mu 'pegee -lasiklɔɔ mu klɛle-.

'Bhɛ blaan, 'ke -woo -yitrɛle -yitrɛ' yi 'ɛ ma, 'bhii- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Zuufu mu a 'toŋ 'ɛ ta.

24

Zesu bweza 'ɛ gale ba
(Matie 28.1-10; Maki 16.1-8; Zaan 20.1-10)

1 'Kaŋgɔplɛ ma zrwan 'tutu 'ɛ zi, 'ke 'woo- le mu 'ɛ -o gele- Zesu bu 'ɛ ta. -O gbaa ma 'sro -yrɔn mu 'pegee -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- mu 'la kla, 'mu -ja -o 'kɔɔ.

2 -O bhɔle bu -gluu 'ɛ ta, -wa -liitaan vlɛ -kpuŋ 'la 'le, 'ke -o 'bhɛ 'bhlile- yele- -a -lii 'ɛ -gɔma' 'egbɔɔnle.

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o wlale- bu -gluu 'ɛ zi, 'bhɛɛ- waa Mɛɛzan Zesu gbaa 'ɛ 'yelɛ- 'bhɛ 'kpaayrɛ- 'ɛ nɔɔ.

4 -O -yaa -o 'kpeelɛdan 'zi bhla 'la ba 'bhɛ ma, 'ke mɛɛ plɛ 'pwɛle -o ba. 'Bhɛ mu ta dunɛ- mu 'ɛ 'yaa- flee 'e 'pu 'peŋpeŋle.

5 -Gblaan -gbɛnɛ 'ɛ 'kɔɔ, -woo 'kpɔ zian, 'bhɛɛ- -woo ŋgblo -kulaa' 'trɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke 'mu 'a pele- -o ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ mɛɛ 'la zan -o -a -yrɛ ma, 'ka -o 'bhɛ ziglin- 'zi mɛɛ gbaa mu 'ɛ pleŋ- ɛɛ?

6 Yaa -o -gɛ titi, -e -bwela gale ba. -E -yaa 'waati 'la ba Galile 'trɛ ta, -e -jan 'la woa 'ka ni, 'bhɛ 'laa -o 'ka 'kpee ɛɛ! -Ya pia 'ka ni dɔɔ:

7 ‹-A -lɛdulale -o dɔɔ -o nu *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'kpalɛ- -za 'yɔɔ- klɛ mu 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'mu 'a gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta. 'Duŋ- -e nu bwelɛ gale ba a gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma.›»

8 'Bhɛɛ- 'bhɛ -jan mu 'ɛ -dwa -o 'kpee 'tɛ.

9 -Ayile, 'ke -o gole- bu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'bhɛ -za 'ɛ 'yigɔɔnlɛ Zesu a -klaŋlanɛ -vin vu ta do 'ɛ 'pegee mɛɛ -vin mu 'ɛ ni.

10 Le mu 'la -ja Zesu bu 'ɛ ta, 'mu 'tɔ -le -gɛ: Magidala Mari 'pegee Zaani, 'bhɛɛ- Zaki nɛɛ Mari. Le -vin mu 'la 'yaa- ye, 'mu 'yee- -jan do 'kpɔ 'ɛ 'yela- -yigɔɔnna Zesu a *winbɔwo mu 'ɛ ni.

11 'Duŋ- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ waa -o 'kpalɛ- 'woo- le mu 'ɛ 'wojan- mu 'ɛ 'yi; 'bhɛ mu -yaa -o -yrɛ 'yi 'bhii- gbiŋ dɛza.

12 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Piɛri 'e 'wlɛnle-, 'kee- gele- blaale- Zesu bu 'ɛ ta. -E bhɔle 'bhɛ ta, 'ke -ya makulale, 'bhɛɛ- 'kee- bu -gluu 'ɛ 'yiglinle. Yaa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'bhɛ 'yi, 'ke yaa 'e go gbaa ma sɔ 'pu 'ɛ ba. -Ayile, -a -liibhaa' gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ -a ma, 'kee- niinale -a -zanta'.

Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ plɛ ba Emausi zi 'ɛ 'lii
(Maki 16.12-13)

13 'Bhɛ yi do 'kpɔ 'ɛ 'le, Zesu a -klaŋlanɛ plɛ -yaa ge 'zi -wa do ta, -o -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Emausi. 'Bhɛ -wa 'ɛ 'pleŋgole -yaa Zeruzalɛmu ma kilo vu ta do.

14 -Za mu 'la 'kpɛn kla Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta, -o mɛɛ plɛ -yaa -balo klɛ 'zi 'mu -la ta.

15 -O -yaa 'bhɛ -balo 'ɛ ta 'waati 'la ba, 'ke Zesu 'gbu 'e 'mabɛɛnle -o -din, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'eke- zi 'taa 'ɛ ta.

16 -O -yrɛ -yaa -a ma, 'duŋ- -e -yaa 'bhii- -gblo 'kpale- -yaa -o -yrɛ ta, 'bhɛɛ- waa -yaa sɔ -a madɔle.

17 Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka -yaa -mɛ -balo -la klɛ 'zi 'ka 'nu bhla 'ɛ zi ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o dulale -o wlɛyisriwole 'ɛ 'le.

18 'Bhɛɛ- -o -yaa -o do 'la sii Kleopasi, 'bhɛ Zesu 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'Bhi do -kplɛn 'kpɔ -le 'yee- Zeruzalɛmu -wa 'lɛɛ- ta 'kee- -zadɔle laa -o -za mu 'la kla -yrekpaa' plɛ 'lɛɛ- ta 'mu 'yi ɛɛ?»

19 Zesu pe dɔɔ: «-Za mu 'ɛ -de ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o mɛɛ plɛ 'a 'pele- 'sanle Zesu ni dɔɔ: «-Za 'la 'bhɛ kla Nazarɛti mi Zesu 'ɛ ni bhe! -E -yaa 'duŋ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi -glɔɔ do 'le. -E -yaa 'eglɔɔle -a klɛza mu 'pegee -a wojan mu 'ɛ ma -Waanbhaa' 'pegee Izraɛli 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma.

20 -Kɔɔa' 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -kɔɔ' 'lɛɛ mu 'ɛ -wa -kpaa *Romɛ mu a mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'kɔɔ, 'kaa 'mu 'a dɛ. -Ayile 'mu 'a -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta.

21 'O mɔɔ 'kpee ma, 'yele- -yaa nu klɛlɛ Izraɛli 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ -o -Bhee mi 'le. 'Duŋ- -e -gaa 'bhɛ -yrekpaa' yaga mi -le -zɔn.

22 'Bhɛɛ- 'waa- le mu 'ɛ 'ke mu 'o 'kpeelɛnia. -O -wlɛnna -zɔn zrwanzi 'tutu 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -o -ja Zesu bu 'ɛ ta.

23 'Duŋ- waa -a gbaa 'ɛ 'yelɛ- -a bu 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -wa pia 'o ni dɔɔ -mlɛkɛ' 'ke mu -pwɛla -o ba, 'bhɛɛ- 'mu pe -o ni dɔɔ -e -bwela gale ba, 'bhɛɛ- -ya -yrɛ ma.

24 'Bhɛ blaan, 'waa- 'gwlaan- mu 'ɛ 'ke mu -ja -a bu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- le mu 'ɛ 'mu -za mu 'la 'yigɔɔnna -o ni, 'woo- 'gwlaan- mu 'ɛ -o 'bhɛɛ- -za mu do 'kpɔ 'ɛ ya, 'duŋ- waa 'yee- Zesu 'gbu 'yelɛ-.»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ee! Mɛɛ 'kpeelɛkle mu, 'ka nu 'ka 'kpalɛ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu -jan mu 'la woa -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'mu 'yi 'waati 'ɛ -de -la ba ɛɛ?

26 -A -lɛdulale laa -yaa dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi -kpɔsɔɔ Krisi yaa -yaa nu 'bhɛɛ- -yrɛn 'ɛ 'bhlelɛ- 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -e sɔ gele- 'tɛ -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi ɛɛ?»

27 'Bhɛ blaan, 'ke -ya san Moizi 'sɛwɛ mu 'la yɔɔndia- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'mu ma, 'bhɛɛ- 'kee- nu 'tɛnlɛ- -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mu 'ɛ 'kpɛn -jan mu 'la yɔɔndia- 'mu a 'sɛwɛ mu 'ɛ 'yi 'mu ma, 'bhɛɛ- 'woo- mɛɛ mu 'la bhe -o 'kpɛn -jan mu 'la woa 'yee- 'gbu ba zayi', -e 'mu 'kpɛn 'yipia -o ni.

28 -O bhɔle Emausi -wa 'ɛ -din, Zesu 'a kla 'bhii- -e 'kanle 'bhɛ -wa 'ɛ ta.

29 'Duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ plɛ 'ɛ 'mu 'a 'yikwlanna gele ma, 'bhɛɛ 'mu pe -a ni dɔɔ: «Bo 'o -din -gɛ, yromazi bhwa gban, 'bhɛɛ- -fitrii' 'kpale- -saan gban 'ezin-.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- gele- -o zi -wa 'ɛ 'kpee.

30 Pɛbhle 'waati 'ɛ ba, 'ke -o yaale' -tabali 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- Zesu 'bluu 'ɛ 'sile-, 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'bhɛ ma. 'Bhɛ blaan, 'ke -ya takanle,

'bhɛɛ- 'kee- -waa pɛ nale-.
31 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -gblo gole- -o -yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -o Zesu madɔle. 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɓnɔɔ bhe, 'kee- 'truŋwole -o -yrɛ ba.
32 -Ayile, 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «-Kɔɔ' 'yaa- -balo klɛ 'zi 'a -le zi 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- -e -yaa -Waanbhaa' a -jan mu 'ɛ 'yipe zii' 'o ni 'waati 'la ba, 'o zrukpaale -yaa 'egbɛnɛle 'dɛ!»
33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -woo -wlɛnle' blaale-, 'bhɛɛ- 'ke -o niinale -o -zanta' Zeruzalɛmu. 'Bhɛɛ- 'ke -o gele- 'tɛnlɛ- Zesu a -klaŋlanɛ -vin vu ta do 'ɛ 'pegee 'bhɛ mu 'madɔwo mu 'ɛ ma.
34 'Bhɛ mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «Mɛɛzan -bwela gale ba kpataakpa, 'bhɛɛ- Simɔ 'gbu 'a ɓya!»
35 -Ayile, 'woo Zesu a -klaŋlanɛ plɛ 'la -daa Emausi -wa 'ɛ ta, -o -waa pɛ -za 'ɛ 'yigɔɔnna. Zesu 'pwɛla- -o ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -o ge bhla 'ɛ zi Emausi, 'bhɛɛ- -wa madwa- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'yee- Zesu 'yaa- 'bluu takan' zii' -o -le bhla 'la ba, -o 'bhɛ 'kpɛn 'yigɔɔnna 'bhɛ mu ni.

Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba

(Matie 28.16-20; Maki 16.14-18; Zaan 20.19-23; Klɛza 1.6-8)

36 -O ɓbwa 'bhɛ -za 'ɛ 'yigɔɔnle ma bhe, 'ke Zesu 'pwɛle -o 'kpɛn 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «Bhaa -Waanbhaa' a yilabla klɛ 'ka ba!»
37 'Duŋ- -e -kla bi -o ni 'bhii- jiɛlii do -le -pwɛla -o ba, -ayile -gblaan -gbɛnɛ do ɓklaa -o 'kpɛn 'yi.
38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- Zesu 'gbu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Mɛle ɓkla 'bhɛɛ- 'ka zru ba 'tɛ -o ɛɛ? 'Bhɛɛ- -mɛla ma 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka zru mu 'ɛ klɛ 'zi plɛ ɛɛ?
39 -Ka 'ŋ 'kɔɔlaalii mu 'ɛ 'pegee 'ŋ gaan mu 'ɛ -glin doo, 'mi 'gbu -le -gɛ kpataakpa. -Ka 'kun 'ŋ ma, 'bhɛɛ- -ka 'ŋ -glin doo. So 'pegee bhɛlɛ' 'laa -o mɛɛ jiɛlii ma, 'bhii- 'ka 'yrɛ -o -a ma 'mi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -gɛ.»
40 -E 'bhɛ 'pelawoa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'pɔnli blaan mu 'la 'yaa- -a 'kɔɔlaalii, 'bhɛ 'pegee -a gaan -laa mu 'ɛ ma, -e 'mu -zrɔnna -o ni.
41 -O zrukpaa' gbɛ 'pegee -o -liibhaa' gbɛya -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, waa -yaa 'sɔle -o 'kpale -a -yi. 'Bhɛla- -zɛɛle 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «Pɛle sa -o 'ka 'kɔɔ -gɛ ɛɛ?»
42 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o kaa -yaale' -lɛkpu' do nale- -a ni.
43 -E 'bhɛ 'sile-, 'kee- 'bhɛ 'bhlele -o 'kpɛn 'yrɛ ma.

44 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ŋ -jan mu 'la ɓwoa 'ka ni 'ŋ 'yaa- 'ka -din 'waati 'la ba, 'bhɛ mu laa -o -li 'ka 'kpee ɛɛ? 'An ɓpia 'ka ni dɔɔ: -A -lɛdulale -o -za mu 'la 'kpɛn yɔɔndɛle -o 'mi ba zayi' Moizi a 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu -jan mu 'la yɔɔndia- -waa' 'sɛwɛ mu 'ɛ 'yi 'mi ba zayi', 'bhɛɛ- -o 'kɛ mu 'la yɔɔndia- 'Srokpa 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'kpɛn 'yizakla wlan 'le

kpataakpa.»
45 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- yikan' 'nale -o ni, 'kooko- -o sɔ -Waanbhaa' a -jan mu 'ɛ 'yi-male kplankplan.
46 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele--o ni dɔɔ: «-Wa yɔɔndia- 'el-wale gban -sɔ -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: ‹-A -lɛdulale -o dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi nu -yrɛnbhlelɛ 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'bhɛ blaan -e nu bwelɛ gale ba -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi ma.›
47 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'kee- san Zeruzalɛmu ma, 'bhɛɛ- -e ge 'tɛnlɛ- 'drunyan 'ɛ 'yi mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ma, -o nu -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- -o 'kpɛn ni -a 'tɔ 'ɛ 'yi; 'kooko- -o ploo waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ--Waanbhaa' -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma yan.
48 'Ka mu 'gbu -le 'mi 'srɛ 'le -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi.
49 'Ŋ Dɛ 'bhɛ 'liiwli- -naa -a *Lii 'Weŋ 'la 'naza- ta 'ka ni, 'mi 'gbu nu 'bhɛ 'kpalɛ- 'ka ni. 'Duŋ- -ka bo -sɔ Zeruzalɛmu 'sani- 'ke 'bhɛ -glɔɔya' 'ɛ zinaa' 'ka ta 'kee-da laanima.»

Zesu 'wlɛnna- 'bhɛɛ- -e -ja laflɛ' 'yi

(Maki 16.19-20; Klɛza 1.9-11)

50 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gole- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Betani -wa 'ɛ ba -yrɛ ta. -O bhɔlawoa 'bhɛ ɔɔnɔɔ bhe, 'ke -ya gbɛ mu 'ɛ 'wlɛnle, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'dumawole.
51 -E -yaa -o 'dumawo zii' 'waati 'la ba, 'ke -Waanbhaa' 'a 'sile 'ke 'bhɛ gele- 'kɛle-laflɛ' 'yi.
52 'Bhɛ blaan, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yanle- -a gbalele, 'ke 'mu niinale 'mu -zanta' Zeruzalɛmu, 'mu zrukpaa' -gbɛnɛ 'ɛ ta.
53 Yi 'oo yi, -o -yaa kla 'eke- ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔla, 'bhɛɛ- -o -yaa -Waanbhaa' gba.

ZAAN -JAN 'NRALE- 'LA YƆƆNDIA- ZESU KRISI BA ZAYI'

Zaan a -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'ɛ ŋgblo

Mɛɛ 'la zan -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- yɔɔndia-, -o -yaa' bhɛ sii Zaan, 'bhɛɛ- -o -yaa 'bhɛ dɛ sii Zebede. -Dele -yaa Zaan 'le ɛɛ? Zaan 'pegee -a nɛɛnɛ- Zaki -yaa Zesu a winbɔwo mu vu ta plɛ 'ɛ ba. -O 'pegee -o dɛ Zebede -yaa kaadɛ mu -la -le Galile wɛyi- 'ɛ ba. Zesu 'yee- Zaan 'pegee Zaki 'siile-, 'ke -o 'ploole -waa' kaadɛ yrɔ mu 'ɛ ma, 'ke -o nule- gbaanlɛ Zesu zi, 'bhɛɛ- 'ke -o klɛle -Zesu 'bhɛgwlɛn- gblaan mu 'le. -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'la Zaan 'bhɛ yɔɔndia-, yaa 'gbu 'tɔkanlɛ 'bhɛ 'yi, -e -yaa pe -a 'gbu ma dɔɔ: ‹Mɛɛ 'la zan -za -yaa sɔ Zesu ni› (Zaan 13.23; 19.26; 20.2,7; 21.20). -E 'bhɛ □kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe -a 'gbu mazina zayi' mɛɛ mu -yrɛ 'yi. -O Zesu gbaanle -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'ke -ya pele- Zaan ni dɔɔ 'bhɛ 'bhɛ 'yrɛkpa -a nɛɛ Mari ba (Zaan 19.25-27).

Zaan -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- □dia Zesu 'yi mu 'la □yaa Siri 'pegee Azi 'klɛɛn mu 'la □kla - zɔn 'klɛɛn do, 'bhɛɛ- 'ke -wa sii Tuuki 'mu -la ni.

'Yee- -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, Zaan -o Zesu Krisi zrɔn 'zi -kɔɔ' ni 'bhii- -Waanbhaa' Gbe bhɛ do 'kpɔ 'ɛ, 'bhɛɛ- 'yee- -Waanbhaa' -le 'ke -a Dɛ 'ɛ 'le. -Waanbhaa' 'a Gbe Zesu □kpaa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'kooko- -e nu galɛ -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'kooko- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e □kpaa -a 'yi, 'bhɛ zan -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwo- (Zaan 3.16).

Zesu 'yaa- 'yee- Zaan, 'pegee Zaki 'bhɛɛ- Piɛri kpa -a -din 'waati 'ke ba, 'bhɛɛ- -e -yaa -za -glɔɔ 'ke mu zrɔn 'mu ni. 'Yee- Zaan 'laa Zesu 'yayrɛ- 'ɛ, 'bhɛ 'pegee -e -yaa' ye 'ɛ 'wole- zisaan- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'mu 'yigɔɔnlɛ. 'Duŋ- -e pe dɔɔ Zesu -o 'ke ‹-Waanbhaa' -Liijan'› 'le (Zaan 1.1), 'bhɛ 'pegee ‹-Waanbhaa' Gbe 'ɛ› 'le (Zaan 1.34,49); 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee -Waanbhaa -o 'eke- zi 'taŋji (Zaan 1.1-18). Zesu 'yaa- 'trɛ ta 'waati 'la ba, -ya -zrɔnna 'bhii- 'yee- 'pegee -a Dɛ -Waanbhaa' pleŋza -yaa 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -o -yaa do. 'Yele- -yaa zi dɔɔle 'la ge -a Dɛ -Waanbhaa' ba 'bhɛ 'le.

Zaan pe -kɔɔ' ni dɔɔ Zesu 'yaa- we ‹-yaa' 'lɛrɛ› 'le (Zaan 2.4; 7.30; 8.20; 12.23,27; 13.1; 16.32; 17.1). ‹'Lɛrɛ› 'la Zesu 'yaa- -we 'zi 'bhɛ 'le, 'bhɛ -le -yaa -a gaza 'pegee -e -yaa nu -yaa' 'laflɛ 'yi 'tɔbhɔleya 'ɛ 'srɔɔwolɛ 'mu 'le. 'Bhɛla- -yile, -o sɔ Zaan a -Jan 'Nrale- 'sɛwɛ 'ɛ 'yiciɛnle -lɛ -gbɛnɛ plɛ:

-A -lɛ □lwa mi 'ɛ 'yi, Zesu -za mu 'la □kla -yaa' ‹lɛrɛ› 'ɛ 'bhɔle- -lɛɛ (Zaan 1-12) Zaan 'mu 'yigɔɔnna. Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan Zesu 'srɛya-

kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- oo, Zesu 'bhɛ a -klaŋlanɛ lwa mu 'ɛ 'siila- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- oo, Zesu 'taa -bebe 'la woa Zeruzalɛmu Zuufu mu a 'fɛti mu 'ɛ ta oo, -yaa' mɛɛ mu daanle oo, -e 'sɔle- maza -bebe mu 'la kla oo, Zaan 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna. Zaan Zesu -zrɔnna 'bhii- 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' Gbe bhɛ do kpataakpa 'ɛ 'le.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi, Zaan Zesu -za mu 'la kla -yaa' ‹'lɛrɛ› 'ɛ 'bhɔ bhla 'ɛ ba (Zaan 13-21). Zesu gale 'ɛ 'lɛɛ -bi 'ɛ zi, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ (12) pɛbhla- 'eke- zi, 'bhɛɛ- -e zruwlaa- 'mu 'kpee. 'Bhɛ blaan, Zaan Zesu -gaa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'pegee -a bweza 'ɛ gale ba, 'bhɛɛ- -a 'pwɛza- 'ɛ -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba -a bwele blaan gale ba 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna.

'Yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ nɔɔ, Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo 'eke-ye gbɛ drɛɛwoa- Galile wɛyi- 'ɛ bhoŋla, 'bhɛɛ- Zesu -jan sa woa Zaan ba zayi' -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yrɛ ma, Zaan 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnna -kɔɔ' ni.

-JAN 'Ɛ ZISANYRƐ

-Jan 'la -yoo 'ke 'tɛbhile 'pegee bole -yrɛ ma -si 'le

1 'Elwale -sɔ, 'sani- 'drunyan klɛle pleŋ- -Waanbhaa' 'kɔɔ, -liijan' -yaa' gban; 'bhɛɛ- -liijan' 'pegee -Waanbhaa' -yaa 'eke-zi, 'bhɛɛ- -liijan' 'ɛ 'yaa- 'ke -Waanbhaa' 'le.

2 'Sani- 'drunyan klɛle pleŋ- -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'yee- 'pegee -Waanbhaa -yaa 'eke-zi.

3 -Waanbhaa' pɛ 'kpɛn kla 'yela- -le. 'Bhɛɛ- 'yee- -Waanbhaa' laa 'trɛ ta pɛ 'tɔle- 'trɛ ta pɛ 'bhɛ klɛlɛ 'yee-blaan.

4 Bole -yrɛ ma -si 'ɛ daa 'yela- -yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ -si 'ɛ kla 'ke bhaaplɛŋ mu ta 'tɛbhile 'le.

5 'Bhɛ 'tɛbhile 'ɛ bhia -gblo 'ɛ 'yi, 'duŋ- 'bhɛɛ- -gblo 'ɛ yaa 'sɔlɛ- 'kpale -a ta.

6 'Waati do ba, -Waanbhaa' mɛɛ do winbwa-, -o -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ sii Zaan.

7 'Bhɛ nwa klɛlɛ 'yee- 'tɛbhile 'ɛ 'srɛ 'le. 'Bhɛ nwa -janwolɛ 'yee- 'tɛbhile 'ɛ ba zayi', 'kooko- mɔkpɛn' 'e kpa -a -yi.

8 'Yee- Zaan 'gbu 'laa -yaa 'bhɛ 'tɛbhile 'ɛ 'le. 'Duŋ-yaa pɛ nu win 'ɛ kla 'ke -a 'srɛya- klɛle -la -le, -ayile -e -janwoa -a ba zayi'.

9 'Yee- 'tɛbhile 'ɛ 'yele- -yaa 'ke 'tɛbhile kplankplan 'gbu 'ɛ 'le, -e nwa 'drunyan 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e mɔkpɛn' takan 'weŋ.

10 Wlan 'ɛ ni, 'yee- -liijan' 'ɛ 'yaa- 'drunyan 'yi 'elwale gban -sɔ. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'drunyan 'ɛ kla 'yela- 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'drunyan ta bhaaplɛŋ mu 'ɛ waa -a dɔlɛ.

11 -E -nwa -a 'gbu ba 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -yaa' 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ waa -a 'kunlɛ- 'elrele.

12 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu -dwa -a -la, 'bhɛɛ- -woo -kpaa -a -yi, -e 'bhɛ 'seŋ 'naa-

'bhɛ zan mu 'ɛ ni 'ke -o klɛ 'ke -Waanbhaa' -nɛ mu 'le.
13 Waa klɛlɛ -Waanbhaa' -nɛ 'mu 'le, 'bhii- bhaaplɛŋ mu a pɛ yagbɛya 'ɛ gbɛɛn-. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'gbu -le -dwa -a -la 'ke -o klɛ 'bhɛ 'nɛ mu 'le.

-Liijan' 'ɛ kla 'ke bhaaplɛŋ do 'le

14 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yee- -liijan' 'ɛ kla 'ke bhaaplɛŋ do 'le, 'bhɛɛ- -e nwa -kɔɔ' 'pleŋ- -gɛ. 'O -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ ya. -A 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yaa- 'bhii- -Nɛ bhɛ do 'kpɔ 'la 'ke 'bhɛ 'tɔbhɔleya -srɔɔwoa 'bhɛ Dɛ 'kɔɔ 'bhɛɛ- gbɛɛn-. -A zru 'ɛ 'pale- -yaa 'ke 'sɔniya -zeze 'pegee wlan 'le.
15 Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'yela- 'srɛya- kla, 'bhɛɛ- -ya -pia mɛɛ mu 'ɛ ni 'eglɔɔle dɔɔ: «'Ŋ 'yaa- -janwo' zii' 'yela- ba zayi' 'ke 'an pe dɔɔ: ‹-Yoo zan nulɛ 'ŋ -zanta', 'duŋ- -a gblaan -yiya' 'mi ni, -amasrɔyi -e -yaa 'mi 'lɛɛ 'elwale -sɔ.›»
16 -E -lia 'kɔɔ ma 'kee- kan -a -daŋ' ta, 'bhɛɛ- -e ge -lilele -kɔɔ' ma 'taŋii.
17 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' -kaan *Moizi -la ba, 'bhɛɛ- -e -yaa' 'toŋ mu 'ɛ naa -kɔɔ' ni. 'Duŋ- -e -lia -kɔɔ' ma, 'bhɛ 'pegee -ya 'gbu ma wlan 'ɛ 'bhɛ -zrɔnna -kɔɔ' ni Zesu Krisi -la 'srɔyi.
18 Mɛɛ 'kedo- do 'kpɔ 'laa -Waanbhaa' yelɛ -lido; 'ke yaa 'e go -a Gbe bhɛ do 'kpɔ 'ɛ ba. 'Bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'pegee 'bhɛ Dɛ -Waanbhaa' 'kpale- -o do ma. 'Bhɛɛ- 'bhɛ -le -Waanbhaa' -zrɔnna mɛɛ mu ni.

ZESU -ZA MU 'LA TAPWƐLA

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a 'srɛya- klɛyrɛ

(Matie 3.1-12; Maki 1.1-8; Luki 3.1-18)

19 Zeruzalɛmu Zuufu mu 'ɛ -o 'sraka 'lɛna mu 'ke mu 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la yewonɛ mu 'ke mu winbwa- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ba. 'Bhɛɛ- 'mu -ja Zaan ta 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛ 'ɛ -dele 'bhi 'le ɛɛ?»
20 Zaan 'laa -baŋgolɛ 'bhɛ -jan 'ɛ zikpale ma -o ni, 'duŋ- -ya pia -o ni kpataakpa dɔɔ: «'Mi 'laa -o 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le.»
21 'Bhɛɛ- -wa -lrɔkpaa 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛɛ- mɛɛ 'ɛ -de 'gbu -le 'bhi 'le ɛɛ? 'Bhi -le 'ke *Eli 'le ɛɛ?» Zaan 'bhɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ɔn ɔn, 'mi 'laa -o 'ke Eli 'le.» 'Bhɛɛ- -wa -lrɔkpaa 'ezin- dɔɔ: «'Bhi -le 'ke -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi 'ɛ 'le ɛɛ?» 'Bhɛɛ- Zaan pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Yooye-.»
22 'Bhɛla- -yile, 'ke -wa -lrɔkpale 'tɛ dɔɔ: «'Bhɛɛ- -de 'gbu -le 'bhi 'le ɛɛ? 'Yoo- 'ke mɛɛ -glɔɔn 'la 'le 'bhɛ 'pe 'o ni, 'bhɛɛ- 'o sɔ 'bhɛ 'pele 'o 'winbɔ- mu 'ɛ ni. 'Bhi 'gbu 'a pe 'e 'gbu ma 'nale- ɛɛ?»
23 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zaan 'bhɛ zikpale -o ni -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi *Ezai a -jan do 'le. 'Bhɛ 'a pia dɔɔ: «*Mɛɛ do -o -toorodɔ 'zi -kpe 'ɛ ta 'ke -ya pe dɔɔ: ‹-Ka zibhɛ 'ɛ 'lɛmagaan, 'bhɛɛ- -kaa 'lɛdɔɔ- Mɛɛzan ni›. Zaan*

pe -o ni dɔɔ: ‹'Mi -le 'bhɛ -toorodɔ mi 'ɛ 'le.›»

24 -O mɛɛ 'la zan mu 'winbwa- Zaan ta, 'mu 'ke mu -yaa Farizi mu 'le.

25 'Bhɛɛ- 'bhɛ mu 'yee- Zaan 'lrɔkpaa- 'ezin- dɔɔ: «'Ke 'yaa- -o 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke 'yaa -o 'ke Eli 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'yaa -o 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ 'le, -mɛle -kla 'yoo- mɛɛ mu wiiŋfɛ' zii' -yi ba ɛɛ?»

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zaan 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Mi -o 'ka wiiŋfɛ' zii' 'ke -yi 'le, 'duŋ- mɛɛ do -o 'ka 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'bhɛ zan 'ɛ dɔlɛ -li.

27 'Bhɛ zan 'ɛ, 'bhɛ -le nu nulɛ 'mi -zanta', 'ali- 'bhɛ wlɛyi' laa -o 'mi wlɛyi' ta 'ke 'mi 'gbu -a gaan ma -sawla bhlɛ mu ploo 'bhii- lu mu a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.»

28 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn ꞉kla Betani -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ -wa 'ɛ 'yaa- Zrudɛn yue 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta. Zaan 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ wiiŋfɛ' zii' 'bhɛɛ- ꞉nɔɔ.

Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan pe 'kaa Zesu -le 'ke -Waanbhaa' a -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'le

29 'Bhɛ -za mu 'ɛ klɛle ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'ke Zaan Zesu 'yele 'ke 'bhɛ -o zan -a ta. -Ayile, 'ke -ya pele- dɔɔ: «-Waanbhaa' -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'la nu klɛlɛ 'sraka 'le, 'bhɛɛ- -e bhaaplɛŋ mu 'ɛ -waa' -za 'yɔɔ- 'kwe go -o wiiŋ-, 'yele- -gɛ!

30 'Ŋ 'yela- ma -janwoa dɔɔ: ‹Mɛɛ do -o zan mi blaan, -a gblaan -yiya' 'mi ni; -amasrɔyi 'sani- -o 'mi ya, 'ke 'yee- -o.›

31 -E -yaa nu klɛlɛ mɛɛ 'la 'le, 'naa -yaa 'bhɛ dɔ. 'Duŋ- 'mi ꞉nwa -sɔ mɛɛ mu wiiŋfɛyrɛ nɔɔ- -yi 'le, 'kooko- Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ -wa dɔ.»

32 Zaan 'a 'srɛya- ꞉kla 'ezin- mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ ma dɔɔ: «'Ŋ *Lii 'Weŋ 'ɛ zinale ꞉ya -a ta 'kee- da 'zi laflɛ' 'ɛ ma 'bhii- -bhooladɔ maannɛ- do gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -a yaale ꞉bwa -a ta.

33 -E -yaa 'ke mɛɛ 'la 'le, 'mi 'gbu 'laa -yaa -a dɔ. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'la 'ŋ 'winbwa- mɛɛ mu wiiŋfɛyrɛ nɔɔ- -yi 'le, 'bhɛ -la ꞉pia 'ŋ ni dɔɔ: ‹'Kee Lii 'Weŋ 'ɛ zinale ꞉ya mɛɛ 'la zan ta, 'bhɛɛ- 'ke -a yaale ꞉bwa 'bhɛ zan 'ɛ ta, -a 'yaango- dɔɔ 'bhii- 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -le nu mɛɛ mu wiiŋfɛle 'ke Lii- 'Weŋ 'ɛ 'le.›

34 'Mi 'bhɛ -za 'ɛ klɛyrɛ 'ɛ 'yelawoa, 'mi sɔ -a pelekpataakpa dɔɔ 'yele- 'ke -Waanbhaa' Gbe -Kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ 'le.»

Zesu a -klaŋlanɛ ꞉lwa mu

35 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'pegee 'bhɛ a -klaŋlanɛ plɛ -yaa 'yee- yrɛ 'ɛ ꞉nɔɔ- 'ezin-.

36 -E Zesu 'yele- 'ke 'bhɛ -o 'kan zii', 'ke -ya pele- dɔɔ: «-Waanbhaa' a -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'yele- -gɛ!»

37 Zaan a -klaŋlanɛ plɛ 'trɔnbɔle 'bhɛ -jan 'ɛ 'yi, 'ke -o gele- Zesu zi.

38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zesu 'e 'yrɛkpale -a -zanta', 'bhɛɛ- -ya yele 'bhii- 'woo- Zaan a -klaŋlanɛ plɛ 'ɛ 'yaa- zan -a zi, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka -o -mɛla -glin 'zi ɛɛ?» -O

pe Zesu ni dɔɔ: «Rabi ('bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹'O Daan mi›), 'e ba -o 'naa ɛɛ?»
39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya -lɛkunle -o ni dɔɔ: «-Ka nu 'bhɛɛ- 'kaa ye doo.» 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -o gele- Zesu zi, 'ke -wa -yi yrɛ 'ɛ 'yele; 'bhɛɛ- 'ke -o bole- -a -din 'bhɛ -yrekpaa' do 'ɛ 'le. 'Bhɛ kla yromazi 'waati 'ɛ ba.
40 Mɛɛ plɛ 'la -o Zaan 'wo-jan- 'ɛ maa, 'bhɛɛ- 'ke -o -ja dɔlɛ Zesu zi, -o -yaa -o do sii Andre, 'bhɛ 'yaa- Simɔ Piɛri 'nwagwlɛn- 'le.
41 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Andre -ja 'bhɛ 'naagwlɛn- Simɔ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'O *Mesi 'ɛ ya!» 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi›.
42 'Bhɛɛ- 'ke Andre gele-Simɔ 'le Zesu ba. -O bhɔle Zesu -din, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yrɛkpale 'yee- Simɔ ta frii, 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'Bhi Zaan gbe Simɔ, -o nu 'bhi 'siilɛ- boolazi -gɛ Kefasi, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹Vlɛ›.»

Zesu -o Filipu 'pegee Natanaɛli 'sii zii' dɔɔ -o nu dɔ -a zi

43 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, Zesu 'yaa- zi 'bhii- -e ge Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -a ge bhla 'ɛ zi, 'ke -a -lɛpale Filipu 'le, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele-'bhɛ ni dɔɔ: «Nu dɔ 'ŋ zi!»
44 Filipu -yaa da Piɛri 'pegee Andre mu da -wa 'ɛ 'bhɛɛ- ta, 'bhɛɛ- -o -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Bɛtisaida.
45 'Bhɛ blaan, Filipu 'lɛpale Natanaɛli 'le, 'ke -ya pele-'bhɛ ni dɔɔ: «*Moizi mɛɛ 'la zan a -janwoa -Waanbhaa' a *'Toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mu 'ɛ -o 'yee- mɛɛ 'la zan a -janwoa 'ezin- bhe, 'wa ya. -Wa sii Zesu, 'bhɛɛ- -wa dɛ sii Zozɛfu, -e da Nazarɛti -wa 'ɛ ta.»
46 'Bhɛɛ-, 'ke Natanaɛli 'a 'pele Filipu ni dɔɔ: «-Za 'lrele- do sɔ dale- Nazarɛti -wa 'ɛ ta ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Filipu 'a 'lɛkunle -a ni dɔɔ: «Nu 'bhɛɛ- 'ya ye doo.»
47 -Ayile, Zesu 'a 'yele-'bhii- Natanaɛli -yaa zan -a zi, 'ke -ya pele- -a ma dɔɔ: «Izraɛli mi -kpɔsɔɔ do -le -gɛ, mɛɛ gbɛtakpa mi laa 'kɛle-.»
48 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Natanaɛli Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «Ye 'ŋ dɔ 'nale- -a ma ɛɛ?» Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Sani-Filipu nu 'e 'siilɛ- 'waati 'la ba, 'ke 'mi 'e ya gban figi diiŋ 'ɛ la.»
49 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Natanaɛli 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'bhi -le 'ke *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'bhi -le Izraɛli mu 'ɛ 'yri -o -Bhleŋgbe 'la 'nule- ta 'bhɛ 'le!»
50 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'An 'pelawoa 'e ni dɔɔ 'mi 'e ya figi diiŋ 'ɛ la, 'bhɛla--yile 'yee 'kpa zii' 'mi 'yi ɛɛ? 'Duŋ- 'e nu -za 'ke mu yelɛ 'ke 'mu gblaan -yiya' 'kɛ 'lɛɛ-ni.»
51 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ-ma 'kaa 'ka 'yrɛ nu laflɛ' 'liigole yelɛ, 'bhɛɛ- 'ka nu -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' 'mu 'ɛ 'sanle- 'pegee -o -zinale yelɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ ma!»

2

Le do dɔyrɛ nɔɔ- 'fɛti Kana -wa 'ɛ ta

1 'Bhɛ -yrekpaa' yaga mi 'ɛ ma, 'ke le do dɔ yi bhɔle- Kana, Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa 'nɛ do ta. Zesu nɛɛ -yaa 'bhɛ le dɔyrɛ nɔɔ- 'fɛti 'ɛ ta.

2 'Bhɛɛ- -o Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'siila- 'bhɛ le dɔyrɛ 'ɛ ◻nɔɔ 'ezin-.

3 -O -yaa 'bhɛ ◻nɔɔ bhla 'la ba, 'ke -drɔɔ 'ɛ 'kaanle mɛɛ mu 'ɛ ma. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu nɛɛ 'a 'pele 'yee- Zesu ni dɔɔ: «-O 'kɔɔ -drɔɔ 'ɛ ◻yaan.»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛ, 'bhi -le 'mi klɛza 'ɛ pe 'mi ni ɛɛ? 'An pɛ 'waati 'ɛ yaa bhɔlɛ -li.»

5 'Bhɛ 'yi, 'ke -a nɛɛ 'a 'pele yewonɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ke -ya ◻pia 'ka ni dɔɔ 'ka -za 'oo -za 'la klɛ, -ka 'bhɛɛ- klɛ.»

6 -Yi 'kla vlɛ gbɔ 'srwado- dulale -yaa -o -din 'bhɛ bhla 'ɛ ba. Zuufu mu 'a 'seri 'ɛ ta za 'ɛ ma, -o -yaa -yi ◻kla 'bhɛ gbɔ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -woo 'fɛ 'bhɛ -yi 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -o klɛ 'weŋ. -O -yaa sɔ -yi 'litri mia yiziɛ 'pegee -yi 'litri -kɛmɛ do 'ke 'litri mia do 'klale 'woo- gbɔ mu 'ɛ 'kpɛn do do 'yi.

7 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'fɛti 'ɛ ta yewonɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka gbɔ mu 'lɛɛ- pa 'ke -yi 'le.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -woo 'pale 'ke -yi 'le 'kee- tɛn -o -lɛ ma.

8 -O bhɛ klɛle, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ka -yi 'la ◻klaa 'yee- gbɔ mu 'ɛ 'yi, -ka 'yee- -yi 'ɛ sa 'si, 'bhɛɛ- 'ka ge 'kɛle- 'yee- le dɔyrɛ nɔɔ- 'fɛti 'ɛ -kuŋlii 'ɛ ni.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o gele- 'bhɛ -yi 'ɛ sa 'le 'fɛti 'ɛ -kuŋlii 'ɛ ni.

9 'Yee- -yi 'la 'niinaa- 'ke -drɔɔ 'le, 'fɛti zan 'ɛ 'bhɛ sa -daan -a nrɛ ma. Yaa -yaa 'bhɛ -drɔɔ 'ɛ dayrɛ dɔ. 'Duŋ- yewonɛ mu 'la -yi 'ɛ ◻twa gbɔ 'ɛ 'yi, 'mu 'yaa- 'bhɛ dɔ. 'Bhɛla- -yile, 'kee- le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ 'siile.

10 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «Mɔkpɛn' -drɔɔ 'lrele- 'ɛ 'bhɛɛ- na 'cie mu 'ɛ ni 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ 'mia- 'ebebele 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- -o sɔ 'kɛla 'bhɛ 'laa lele kplankplan 'bhɛ 'nale -o ni. 'Duŋ-, 'bhi -drɔɔ 'lrele- 'ɛ 'bhɛɛ- ◻twa boolazi, 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- 'waati 'lɛɛ- ma!»

11 'Bhɛ -yi 'niinaza 'ɛ -drɔɔ 'le, 'bhɛ -le ◻kla 'ke Zesu a 'sɔle- maza -lwa mi 'ɛ 'le Kana, Galile 'klɛɛn 'yi -wa 'nɛ 'ɛ ta. Zesu -yaa' 'glɔɔya- 'ɛ -zrɔnna -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'bhɛɛ- klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo -kpaa -a -yi.

12 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -a nɛɛ, 'bhɛɛ- -a nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ gele- Kapɛnɔmu -wa 'ɛ ta. -O -yrekpaa' 'dama -la -kla 'bhɛ ◻nɔɔ ye.

Zesu -o pɛgɔn mu 'ɛ -gbin 'zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la

(Matie 21.12-13; Maki 11.15-17; Luki 19.45-46)

13 Zuufu mu a Paki 'fɛti ◻bhwa gban bi -wa -din, 'bhɛla- -yile, Zesu -ja Zeruzalɛmu 'tɛ.

14 'Bhɛɛ- 'kee- gele- bhɔlɛ dri 'pegee -bhlaa, 'bhɛɛ- -dwati' gɔn mu ta -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la. 'Bhɛɛ- 'ezin-, -gɔli' tabɔɔ mu yaale -yaa 'mu a -gɔli' tabɔɔ -tabali mu 'ɛ zi 'yee- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la.

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu gbaŋbhlɛ do klɛle- 'ke bhlɛ mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'kpɛn -gbinle' 'fɛ 'ɛ ◻la, -o 'pegee -waa dri mu 'pegee -waa' -bhlaa mu 'ɛ 'le. -E -gɔli' tabɔɔ mu 'ɛ waa -gɔli' 'ɛ 'wianna- 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- waa -tabali mu 'ɛ 'lɛbhulale.

16 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -dwati' gɔn mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka pɛ mu 'lɛɛ- 'si, 'bhɛɛ- 'ka -o 'kpɛn go -gɛ! 'Ka 'laa 'ŋ Dɛ a 'fɛ 'ɛ klɛle 'ke yawowofɛ 'le!»

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi -jan 'lɛɛ- dɔle- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpee dɔɔ: *«'E! -Waanbhaa', 'yaa- 'fɛ 'ɛ 'lrɔ- 'ɛ -yoo 'ŋ dɛ 'zi 'papa 'bhii- 'tɛbhile la pɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»*

18 -Ayile, 'ke Zuufu mu 'ɛ -waa' -kuŋlii mu 'ɛ Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «'E sɔ -mɛ pɛ 'sɔle- maza 'gbu 'ɛ -dela klɛle, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a zrɔn 'o ni 'bhii- -za mu 'la bhe -o 'seŋ -o 'e ni ɛɛ?»

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «-Ka -Waanbhaa' Gba -Gbɛnɛ 'Fɛ 'lɛɛ- 'wi, 'bhɛɛ- 'mi nu -a dɔ gbɛ drɛɛwolɛ -yrekpaa' yaga ◻la.»

20 Zuufu mu 'ɛ pe Zesu ni 'tɛ dɔɔ: «'O mɔɔ 'yee- 'fɛ 'lɛɛ- -dwa lɛɛ mia plɛ bhɛ 'srwado- -la, 'bhɛɛ- 'bhi nu 'sɔlɛ- -a dɔle- -yrekpaa' yaga ◻la ɛɛ?»

21 'Duŋ- Zesu 'yaa- -we 'zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'la 'le, 'bhɛ -le -yaa -a 'gbu 'flɛ 'ɛ 'le.

22 -Ayile, Zesu bwele blaan gale ba, -e 'bhɛ -jan 'la ◻woa 'elwale bhe, 'bhɛ -jan 'ɛ -dwa -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpee. 'Bhɛla- -yile, 'ke -woo 'kpale -Waanbhaa' a -jan mu 'la -yoo -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'mu 'yi. 'Bhɛɛ- Zesu -jan mu 'la ◻woa -o ni, -woo ◻kpaa 'mu 'yi 'ezin-.

Zesu bhaaplɛŋ 'kpeejan- 'kpɛn dɔ

23 Zesu 'yaa- Zuufu mu a Paki 'fɛti 'ɛ ta bhla 'la ba Zeruzalɛmu, mɛɛ -bebe 'e ◻kpaa -a -yi -e -yaa 'sɔle- maza mu 'la klɛ 'zi 'mu 'yrɛ ma 'mu -zayi'.

24 'Duŋ- Zesu 'laa -yaa 'e 'kpa zii' -o -yi, -amasrɔyi -e -yaa -o 'kpɛn zru 'ɛ dɔ.

25 -A maza laa -yaa 'ke mɛɛ 'ke nu mɛɛ -bhɛɛke' do a -za 'yaanpelɛ -a ni. -Amasrɔyi, -za 'la -yoo bhaaplɛŋ 'kpee, -a 'gbu 'bhɛ dɔ.

3

Zesu 'pegee Nikodɛmu

1 -O -yaa mɛɛ do sii Nikodɛmu. *Farizi mi do -le -yaa 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- -e -yaa Zuufu mu a -kuŋlii 'ɛ do 'le.

2 Yroma do zi -bi 'ɛ zi, -e -ja Zesu ba, 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'o mɔɔ 'a 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' -le 'e 'winbwa-

'o daanyrɛ nɔɔ- -yaa' -jan 'ɛ 'le. -Amasrɔyi mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'e 'sɔle- maza mu 'la klɛ 'zi bhe 'mu klɛle-, 'ke -Waanbhaa' laa -o 'bhɛ zan 'ɛ ba.»

3 Zesu 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «'Mi pe 'e ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'yele 'ke waa 'bhɛ zan 'ɛ ya gbɛ drɛɛwolɛ.»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Nikodɛmu 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'Ke mɛɛ do -kla gban 'gwlaan- gblaan 'le, -o sɔ -a ya gbɛ drɛɛwole 'nale- -a ma ɛɛ? Yaa sɔ niinale -a nɛɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a 'ya gbɛ drɛɛwo 'ezin-.»

5 'Duŋ- Zesu pe -a ni 'ezin- dɔɔ: «'Mi pe 'e ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'ke waa mɛɛ 'la zan yalɛ 'ke -yi 'pegee Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' 'le, 'bhɛ zan laa nu 'sɔlɛ- -Waanbhaa' 'a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ 'yele.

6 -O mɛɛ 'la zan -yaa bhaaplɛŋ ma, bhaaplɛŋ zru -le 'bhɛ zan 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -o mɛɛ 'la zan -yaa -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ ba, 'bhɛ zan zru -o 'bhii- -Waanbhaa' zru gbɛɛn-.

7 'Mi 'a 'pelawoa 'e ni dɔɔ: ‹-Yoo 'ke -za 'le 'kee 'ya gbɛ drɛɛwo›. 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ 'laa 'e 'kpeelɛnilɛ 'e ma.

8 'E 'gbu 'bhɛ 'yaango-, -ploo 'ɛ, 'ke -ya zi 'bhii- -e 'kan yrɛ 'la ɔnɔɔ, -e kan 'bhɛɛ- ɔnɔɔ. 'E 'trɔnkpa- -a 'kanwli- 'ɛ ma, 'duŋ- 'yaa dayrɛ 'pegee -a geyrɛ dɔ. -Yoo 'bhɛɛ- gbɛɛn-, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -yaa Lii 'Weŋ a -glɔɔya' 'ɛ ba.»

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Nikodɛmu 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «'Bhɛ sɔ klɛle- 'nale- 'tɛ -a ma ɛɛ?»

10 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Bhi 'la 'bhi -o 'ke Zuufu mu 'ɛ daan mi -gbɛnɛ 'le Izraɛli -gɛ, 'yaa 'bhɛ -za mu 'ɛ dɔ ɛɛ?

11 'Mi pe 'e ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'o mɔɔ -za 'la dɔ, 'o 'bhɛɛ- 'srɛya- klɛ, 'bhɛɛ- 'ke 'o pɛ 'la ɔya, 'o 'bhɛɛ- 'srɛya- klɛ 'ezin-, 'duŋ- 'ka mu laa -o -a zi 'ke 'ka dɔ 'o 'wojan- 'ɛ ɔla.

12 -Za mu 'la klɛ 'zi 'trɛ ta -gɛ, 'ke 'ŋ 'bhɛ mu ma -janwoa, 'ka 'laa 'ka kpa 'ŋ 'yi, 'bhɛɛ- 'ka nu 'ka 'kpalɛ- 'ŋ 'yi 'nale- -a ma, 'ke 'ŋ laflɛ' 'yi pɛ mu ba -janwoa 'ka ni bhla 'la ba ɛɛ?

13 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'sanlɛ- -lido' laanima 'bhɛɛ- -e ge laflɛ' yi, 'ke yaa 'e go Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ do -kplɛn 'kpɔ ba, 'bhɛ -le -daa laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le nu niinalɛ a nɔɔ- 'ezin- bhe.»

14 «'Elwaleta -sɔ, Moizi pi- ibhɛ 'tɛn ɔsia, 'bhɛɛ- -e mlɛ ɔkla 'bhɛ piibhɛ -yi 'ɛ 'le. 'Bhɛ blaan 'kee- 'bhɛ piibhɛ mlɛ 'ɛ 'kpale -yri do ta -kpe 'ɛ ta. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ gbɛɛn-, -o nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'kpalɛ- -yri ta, 'bhɛɛ- -wa wlɛn,

15 'kooko- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e ɔkpaa -a -yi, 'bhɛ zan nu -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o -a ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ.

16 -Amasrɔyi 'drunyan ta mɛɛ mu 'ɛ 'sɔ gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ -Waanbhaa' ni, 'ke -ya *Gbe bhɛ do 'kpɔ 'ɛ 'nale 'ke 'sraka 'le, 'kooko-

'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e kpaa -a -yi, 'bhɛ zan laa ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'pleŋgole klɛ -Waanbhaa' ma, 'duŋ- 'bhɛ zan 'ɛ -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛɛ- 'srɔɔwo-.

17 'Duŋ-, -Waanbhaa' laa -a Gbe 'ɛ 'kpalɛ- 'drunyan 'yi -kpan baa- zayi' 'drunyan 'yi mu 'ɛ ta. 'Duŋ- -ya gbe 'ɛ kpaa, 'kooko- 'ke -o go -za 'yi -a 'srɔyi.

18 'Ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a -kpan 'laa nu baalɛ 'bhɛ zan ta, 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'laa 'e 'kpalɛ- -a -yi, -kpan -balaa' gban 'bhɛ zan 'ɛ ta, -amasrɔyi yaa 'kpalɛ- -Waanbhaa' Gbe bhɛ do 'kpɔ 'ɛ 'yi.

19 -Waanbhaa' a -kpan baaza 'ɛ win -le -gɛ: -Waanbhaa' a 'tɛbhile 'ɛ nwa 'drunyan 'yi, 'bhɛɛ- -gblo swa 'drunyan 'yi mu 'ɛ ni 'ke 'bhɛ kan 'tɛbhile 'ɛ ta, -amasrɔyi -o klɛza mu 'ɛ 'yaa- 'eyɔɔle.

20 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ klɛ, -Waanbhaa' a 'tɛbhile 'ɛ vɛnsi 'bhɛ zan yin 'lii, 'bhɛɛ- yaa nu 'tɛbhile 'ɛ ba. -Amasrɔyi -e gblaan, 'kooko- 'puya 'laa nu 'kanlɛ- -a klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ta kpataakpa.

21 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -o wlan a pɛ zi 'ɛ ta, 'bhɛ zan nu 'tɛbhile 'ɛ ba; 'kooko- mɔkpɛn' 'a klɛza mu 'ɛ ye kpataakpa, 'bhɛɛ- -wa ye 'bhii- -yoo 'taawo zii' -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ 'bhɛɛ- ta.»

Zesu 'pegee Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a -za

22 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gele- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o bole- 'bhɛ nɔɔ 'waati sa, 'ke -o mɛɛ mu 'ɛ 'wiiŋfɛ- -sɔ -yi ba 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

23 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zaan -yaa mɛɛ mu wiiŋfɛ' zii' 'ezin- yrɛ do nɔɔ-, -o -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ sii Enɔ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- Salimu -wa 'ɛ -din. -Amasrɔyi -yi -bebe -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ. Mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- nu 'zi -a ba, 'bhɛɛ- -e -yaa 'mu wiiŋfɛ -yi ba 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ.

24 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba 'ezin-, 'ke waa Zaan bɔlɛ -li -kaso 'yi.

25 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Zaan a -klaŋlanɛ mu 'ke mu zaabɔle -saan Zuufu mi do 'le -woo fɛ -waa' 'seri 'ɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- -o 'fleele- klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛ -zayi'.

26 'Bhɛɛ-, 'ke 'yee- Zaan a -klaŋlanɛ mu 'ɛ gele- 'tɛnlɛ- a ma, 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'O Daan mi, mɛɛ 'la zan -yaa 'e -din Zrudɛn yue yrɛ gbɛ do 'ɛ ta laale, 'bhɛɛ- 'e -janwoa 'o ni -a ba zayi' bhe; 'e 'yrɛkpa -gɛ doo, -yoo mɛɛ mu wiiŋfɛ' zii' 'ezin-. 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn -o ge 'zi -a ba ye.»

27 Zaan 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ke -Waanbhaa' laa pɛ 'la 'nalɛ- mɛɛ ni, -e sɔ 'bhɛ 'srɔɔwole ɛɛ?

28 'Ka mu 'gbu -o 'ŋ 'srɛ 'le 'kaa 'an pia dɔɔ: ‹'Mi 'naa -o 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ

Krisi 'ɛ 'le, 'duŋ- -Waanbhaa' 'mi 'winbwa- -a -lɛɛ.›
29 'Ka 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ mɛɛ 'la zan a pɛ -le 'ke le drɛɛ 'ɛ 'le, 'bhɛ zan -le 'yee- le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ 'le. 'Duŋ- le drɛɛ -nɔɔ 'bhɛgwlɛn- 'ɛ 'bhɛ dulale 'la -yoo le drɛɛ -nɔɔ 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'trɔnbadɔ 'bhɛ 'weli- 'ɛ la, 'bhɛ 'a zrukpalaa 'egbɛnɛle. 'Bhɛ zrukpaa', 'bhɛ -le 'mi a pɛ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -a -lɛpaa -zɔn.
30 -Yoo 'ke -za 'le 'ke -o 'yee- magbaandɛ, 'bhɛɛ- -o 'mi mavɛɛ.»

Mɛɛ wiiŋfɛ' Mi Zaan a -jan 'lɛyanyrɛ

31 Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan -daa laanima, 'bhɛ zan 'ɛ 'kpaale- -o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-. 'Duŋ- 'ke mɛɛ zan -daa 'trɛ ta, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -o 'ke 'yee- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mi 'le, 'bhɛɛ- -e -janwo' 'bhii- 'trɛ ta mɛɛ do gbɛɛn-. 'Ke mɛɛ 'la zan -daa laanima, 'bhɛ zan 'ɛ 'kpaale- -o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-.
32 -E -za 'la ɔya, 'bhɛɛ- -e 'kɛla ɔmaa, -e mu -la 'srɛya- klɛ. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa dɔ 'bhɛ 'srɛya- ma jan 'ɛ ɔla.
33 'Ke mɛɛ 'la zan -dwa -a wojan 'ɛ ɔla, 'bhɛ zan 'a zrɔn 'bhɛ gbɛɛn- bhe 'bhii- -Waanbhaa' wlan pe kpataakpa.
34 -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan winbwa-, 'bhɛ zan 'ɛ -Waanbhaa' a -jan mu -la wo, -amasrɔyi -Waanbhaa' 'a *Lii 'Weŋ 'ɛ na 'bhɛ zan ni 'ke -daŋ' 'laa klɛ 'bhɛ ma.
35 -Nɛ 'ɛ -za sɔ -a Dɛ -Waanbhaa' ni, 'bhɛla- -zay- ile -a Dɛ -za 'kpɛn gbɛkpaa- -a 'kɔɔ.
36 'Ke mɛɛ 'la zan 'e ɔkpaa -a Gbe 'ɛ 'yi, -daŋ' 'laa -o bole -yrɛ ma -si 'la ma 'bhɛ -o 'bhɛ zan 'kɔɔ. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan laa dɔlɛ -a -la 'ke -ya kpa -a Gbe 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan laa nu 'bhɛ bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'srɔɔwolɛ, 'bhɛ zan nu bolɛ -Waanbhaa' a 'kiti -yrɛn 'ɛ 'yi yikpɛnsee ta.»

4

Zesu 'pegee Samari le do ba jan

1 Farizi mu 'ɛ -wa -maa mɛɛ mu ta dɔɔ Zesu 'yaa- -klaŋlanɛ -bebe 'srɔɔwo zii' 'kee- 'mu 'wiiŋfɛ- 'ke 'bhɛ kan Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ta.
2 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'yee- Zesu 'gbu 'laa -yaa mɛɛ mu wiiŋfɛ' zii', -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'mu -le -yaa 'bhɛ klɛ 'zi.
3 'Bhɛla- -yile, 'ke 'yee- Zesu gole- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- niinale -a -zanta' Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi.
4 -A ge bhla zi Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, yaa -yaa sɔ 'kanle -yrɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ ɔnɔɔ 'ke yaa 'e go Samari 'klɛɛn 'ɛ ba.
5 -E -ja bhɔlɛ Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa 'nɛ do 'la -o -yaa 'bhɛ sii Sikaa 'bhɛɛ- ta. 'Bhɛ Sikaa -wa 'ɛ 'yaa- Zakɔbu gba 'la 'naa- -a gbe Zozɛfu ni 'bhɛɛ- -din.
6 Zakɔbu -klɔŋ 'la 'kaan-, 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ. 'Bhɛ 'yi bhe, Zesu 'trɛlabhwa 'taa 'ɛ 'kɔɔ, 'kee- gele- yaalɛ 'bhɛ -klɔŋ 'ɛ bhoŋla. 'Bhɛ

kla -yrekpaa' bhɔ 'waati 'ɛ -din.
7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Samari le do nule- -yi 'tɔyrɛ- nɔɔ- 'bhɛ -klɔŋ 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ŋ gba mi yi sa ba.»
8 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -ja gban -waa' pɛbhle -lɔyrɛ' nɔɔ- -wa 'ɛ 'kpee.
9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Samari le 'ɛ -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «'Aa! 'Bhi Zuufu mi, 'e mi yi -yrɛwo' zii' 'mi -la ma ɛɛ, 'mi 'la 'mi -o 'ke Samari le 'le bhe ɛɛ?» 'Yee- -le 'ɛ 'bhɛ -jan -glɔɔn 'ɛ woa, -amasrɔyi Zuufu mu 'ɛ 'pegee Samari mu 'ɛ waa -za 'laa -yaa 'eketa.
10 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'Kee- 'kpa bi -Waanbhaa' bhaaplɛŋ mu -gbaa pɛ 'la ba 'e 'bhɛ dɔ bi, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -o mi yi -yrɛwo' zii' 'e ma, 'kee 'yaa- 'bhɛ zan 'ɛ dɔ bi, 'bhi 'gbu -le -yaa nu mi yi -yrɛwolɛ 'bhɛ zan 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- -yi 'la 'bhɛ bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni, -e -yaa nu 'bhɛɛ- 'nalɛ- 'e ni.»
11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke le 'ɛ -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, -yi 'tɔ 'gboŋgbo 'laa -o 'e 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -klɔŋ 'ɛ tro. 'E nu 'sɔlɛ- 'yee- -yi 'la 'kee- bole -yrɛ ma -si 'ɛ na mɛɛ ni 'bhɛ 'srɔɔwole 'naa ma ɛɛ?
12 'O -gbɔɔ Zakɔbu -le -klɔŋ 'lɛɛ- 'kaan-, 'bhɛɛ- -ya -naa 'o ni. 'Yee- 'gbu 'pegee -a gbe mu 'ɛ, 'bhɛɛ- -yaa' tropɛ mu 'ɛ -o 'yee- -klɔŋ 'lɛɛ- 'yi yi 'ɛ mia. 'Bhi 'kpee ma 'e gblaan -yiya' 'o -gbɔɔ Zakɔbu ni ɛɛ?»
13 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -klɔŋ 'lɛɛ- 'yi yi 'ɛ -mia, -yi 'mi -lrɔ nu 'bhɛ zan dɛ gbɛ drɛɛwolɛ 'ezin-;
14 'duŋ- 'ke 'mi 'ŋ 'kɔɔ -yi 'ɛ naa mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛɛ- -ya -mia, -yi 'mi -lrɔ 'laa nu 'bhɛ zan 'ɛ dɛlɛ -li -titi. -Amasrɔyi, 'ŋ nu -yi 'la 'bhɛ 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni, 'bhɛ nu klɛlɛ 'bhii- tɔ ŋgblo do 'bhɛ zan 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- yaa nu -bheelɛ' -titi. 'Bhɛɛ- 'bhɛ tɔ ŋgblo 'ɛ nu -si 'la 'ke -daŋ' 'laa 'bhɛ ma 'bhɛ 'nalɛ- 'bhɛ zan ni.»
15 'Bhɛ klɛlɛ 'tɛ, 'ke 'yee- le 'ɛ -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'ŋ gba 'bhɛ -yi 'ɛ 'ke ba, 'kooko- -yi 'mi -lrɔ 'laa 'ŋ dɛ -li, 'bhɛɛ- 'naa nu -yi 'tɔlɛ- -li -gɛ -titi.»
16 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Zesu pe -a ni dɔɔ: «Ge 'e nɔɔ 'sii-, 'bhɛɛ- 'ka nu -gɛ doo.»
17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- le 'ɛ -ya -lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «'Ŋ nɔɔ 'laa -o.» Zesu pe -a ni 'ezin- dɔɔ: «'Zoo -o 'e zi 'ke 'ya pe dɔɔ 'e nɔɔ 'laa -o;
18 -amasrɔyi, 'e 'yalaa gwlɛn na -glɔɔn 'soo, 'bhɛɛ- 'yoo- mɛɛ 'la zan 'kɔɔ -zɔn, 'e nɔɔ 'laa 'bhɛ zan 'ɛ 'le. 'E -jan 'la woa bhe wlan -le 'bhɛ 'le.»
19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- le 'ɛ -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «'Ee! Mɛɛzan, 'an 'yaango- 'bhii- 'yoo- wlan ma -Waanbhaa' * -lɛla' janwo mi do 'le.
20 'O mɔɔ Samari mu, 'o -gbɔɔ mu -Waanbhaa' -gbaa vlɛ gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'wiiŋ- -gɛ, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu

Zuufu mu, 'ka pe dɔɔ -o -Waanbhaa' gba yrɛ 'la ɲnɔɔ, 'bhɛ -o Zeruzalɛmu do -kplɛn 'la ɲnɔɔ.»

21 Zesu 'bhɛ zikpaa- -a ni dɔɔ: «Le -nɛ, 'ŋ 'yoo zan -jan 'la 'wolɛ- 'e ni 'e 'kpa 'bhɛ 'yi, 'waati do -o zan bhɔlɛ', 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' gbalɛ -li vlɛ gɔɔn 'lɛɛ- 'wiiŋ-, 'bhɛ 'pegee Zeruzalɛmu.

22 'Ka mu Samari mu, 'ka pɛ 'la 'bhɛ gba 'ka 'laa 'bhɛ dɔ; 'o mɔɔ pɛ 'la 'bhɛ gba 'o 'bhɛ dɔ, -amasrɔyi -Waanbhaa' bhaaplɛŋ mu go -za 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Zuufu mu -le sɔ 'bhɛ 'pele 'ka ni.

23 'Duŋ- 'bhɛ 'waati -o zan bhɔlɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ ɓhwa gban, 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' gba mu kplank-plan mu 'ɛ -o nu -a gbalɛ Lii 'Weŋ 'ɛ 'yi 'bhɛ 'pegee wlan ma. -Amasrɔyi 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -o 'bhɛɛ- mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -glin 'zi 'bhɛɛ- -wa gba.

24 -Waanbhaa' 'gbu -o 'ke Lii 'le, -yoo 'ke -za 'le 'ke mɛɛ 'la zan mu 'a gba, 'bhɛ zan mu 'a gba -a Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ ta 'bhɛ 'pegee wlan ma.»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee-le 'ɛ -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «'An 'yaango- dɔɔ *Mesi 'ɛ ('bhɛ 'yi -le ‹Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ›) -o 'bhɛ -la sii Krisi, 'bhɛ nu nulɛ. 'Ke 'bhɛ ɲnwa 'bhɛ nu -za 'kpɛn 'yipelɛ 'o ni.»

26 Zesu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Mi 'la 'mi -o -janwo' zii' 'e ni -gɛ bhe, 'mi -le 'kɛle-.»

27 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke Zesu -a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'nule 'tɛ; -wa yelawoa 'ke -yoo -balo klɛ 'zi 'ke le do 'le bhe, 'bhɛ -o 'kpeelɛnia -o ma. 'Duŋ- yaa dɔlɛ -o 'kedo- 'kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ 'a 'lrɔkpa- dɔɔ: «-Yoo -mɛ za -la -yilrɔkpa zii' 'e ma ɛɛ? 'Bhɛ 'pegee 'ka 'pegee 'yee- -o -mɛ pɛ jan -la wo zii' ɛɛ?» 'Bhɛ 'pegee dɔɔ: «-Mɛla ma 'yoo- -balo klɛ 'zi 'kɛle- ɛɛ?»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke le 'ɛ -e yaa -yi gbɔ 'ɛ 'tole -a nɔɔ-, 'kee- gele- -wa ɲla, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ:

29 «-Ka nu mɛɛ 'lɛɛ- -glin doo, 'mi -za 'oo -za mu 'la ɲkla 'elwale gban, -e 'mu 'kpɛn ɲpia 'ŋ ni. -Dɔke' Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'yele- 'kɛle- oo.»

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'pwɛle, 'bhɛɛ- 'ke -o nule- Zesu -glinyrɛ' nɔɔ-.

31 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- matɛdɔ 'zi dɔɔ: «'O Daan mi, 'e 'zoole-, pɛ sa bhle!»

32 'Duŋ-, -ya -lɛkwan 'mu ni dɔɔ: «Pɛ 'la -yoo 'ŋ 'kɔɔ 'ke 'bhɛ -o 'ke 'ŋ 'bhle pɛ 'le, 'ka 'laa 'bhɛ dɔ.»

33 'Bhɛ 'yi, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo 'eke--lrɔkpale dɔɔ: «Taa- mɛɛ 'ke mu -nwa pɛle nalɛ -a ni ɛɛ?»

34 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ 'bhle pɛle 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'ŋ 'winbɔ- mi 'ɛ 'bhɛ zru maza klɛle 'le, 'bhɛɛ- -e ye 'la gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ 'ke 'ŋ 'bhɛ 'lɛyan-.

35 -Wa pe dɔɔ: ‹-A -vinbwa mlɛ yiziɛ 'bhɛɛ- pɛbhaa 'kan bhla 'ɛ bhɔ.› 'Duŋ- 'mi pe 'ka

ni dɔɔ -ka 'ka 'yrɛkpa gba mu 'ɛ ta laale doo, pɛbhaa mu 'ɛ 'tranna-, 'bhɛɛ- -o 'kan 'waati ɓhwa gban!

36 Pɛbhaa 'kan mi 'ɛ, -e -yaa pɛbhaa 'kanle- ma -sra 'srɔɔwo-, 'bhɛɛ- -yoo pɛbhaa mu 'ɛ 'lɛkpa- zii' 'eke- ta 'ke -yoo to bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o -a ma 'bhɛ -zayi'. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, pɛbhɛ bɔ mi 'pegee pɛbhaa 'kan mi 'ɛ -o mɛɛ plɛ zrukpaa' 'srɔɔwo- 'eke- zi.

37 -Amasrɔyi, -o -gɔɔn 'la bɔ dɔɔ: ‹Mɛɛ do pɛbhɛ bɔ, 'bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' do pɛbhaa kan.› Wlan -le 'bhɛ -gɔɔn 'ɛ 'le.

38 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'mi 'ka 'winbwa- pɛbhaa 'kanyrɛ-nɔɔ- gba 'la 'ka 'laa -yrɛnbhlelɛ 'bhɛ 'kpale ma 'bhɛ 'yi; mɛɛ -bhɛɛke' mu -le -yrɛnbhla 'bhɛ gba 'ɛ 'kpale-ma, 'bhɛɛ- 'ka mu -o -trɔn 'srɔɔwo zii' -o woye 'ɛ ma.»

39 Samari mu -bebe -o ɓkpaa Zesu 'yi 'bhɛ -wa 'ɛ ta, le 'ɛ -jan 'la ɓwoa -o ni 'bhɛ -zayi' dɔɔ: «'Mi -za 'oo -za mu 'la 'kpɛn ɓkla 'elwale gban, -e 'mu 'yipia ɓ 'ŋ ni.»

40 'Woo- Samari mu 'ɛ 'bhɔle- Zesu -din, 'ke -o -sromabɔle -a ni dɔɔ -e bo -o ba ye 'waati sa. -Ayile, 'kee-bole- -o ba -yrekpaa' plɛ ta 'ezin-.

41 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ -bhɛɛke' -bebe 'e 'kpale Zesu 'yi 'ezin- -a 'gbu 'wojan- mu 'ɛ ma.

42 'Woo- mɛɛ mu 'ɛ pe le 'ɛ ni dɔɔ: «'Waa 'o 'kpalɛ--a -yi 'bhi 'wojan- drɔŋ 'ɛ 'bhɛ ma, 'duŋ- 'woo ɓkpaa -a -yi, -amasrɔyi 'o mɔɔ 'gbu 'a wojan mu 'ɛ ɓmaa, 'wa 'yaangwa- 'bhii- 'yele- 'ke 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'Bhee Mi kpataakpa 'ɛ 'le.»

Zesu yeta mi -gbɛnɛ do gbe -nɛ 'ɛ 'bheela-

43 Zesu 'yanle -yrekpaa' plɛ klɛlele 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'kee-gele- Galile 'trɛ ta.

44 -Amasrɔyi 'yee- 'gbu 'a ɓpia- dɔɔ: «Waa -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi -lɛdɔ' a ma -a 'gbu a 'klɛɛn 'yi.»

45 -E bhɔle 'duŋ- Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'ke bhɛ ɓnɔɔ mɛɛ mu 'ɛ -wa 'kunle 'el-rele. -Amasrɔyi Zesu -za mu 'la 'kpɛn ɓkla Paki 'fɛti 'ɛ ta Zeruzalɛmu 'mu 'bhɛ mu ɓya. -Amasrɔyi 'bhɛ mu 'gbu 'yaa- 'bhɛ 'fɛti 'ɛ ta 'ezin-.

46 Zesu ɓnwa 'ezin- 'tɛ Kana -wa 'ɛ ta, Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi; -e -yi 'niinaa- 'ke -drɔɔ 'le 'elwale 'bhɛɛ- -wa 'ɛ ta. Yeta mi -gbɛnɛ do -yaa ye, 'bhɛɛ- ga -yaa 'bhɛ gbe -nɛ 'ɛ ma Kapɛnɔmu.

47 'Bhɛɛ-, 'yee- yeta mi -gbɛnɛ 'ɛ -ya male 'kaa Zesu -gwa Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ--e ɓnwa Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kee- gele- 'tɛnlɛ- Zesu ma. 'Bhɛɛ- 'kee- -sromabɔle Zesu ni dɔɔ 'bhɛ ge -a gbe 'ɛ 'bhee-Kapɛnɔmu. -Amasrɔyi -a gbe 'ɛ 'yaa- zan klɛlɛ 'ke 'siɛle.

48 Zesu pe -a ni 'tɛ dɔɔ: «'Ka nu bolɛ 'bhɛɛ- klɛle ma 'taŋii ɛɛ? 'Ka 'laa sɔ 'ka 'kpale 'ŋ 'yi, 'ke 'naa 'sɔle-maza mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu klɛlɛ 'ka 'yrɛ ma ɛɛ?»

49 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'yee- yeta mi 'ɛ -ya zikpale Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e 'zoole-, nu blaale- 'sani 'ŋ gbe -nɛ 'ɛ yaa nu galɛ.»

50 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «Ge 'e ba -lɛ ma, 'e 'nɛ -ya -yrɛ ma.» 'Bhɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke 'yee- mɛɛ -ya 'kpale Zesu 'wojan- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- gele- -a ba -lɛ ma.

51 -E -yaa -a ba -lɛ ma zi 'ɛ 'lii bhla 'la ba, 'ke -yaa' 'fɛ 'ɛ ɓla yewonɛ mu 'ɛ 'nule -a -lɛpalɛ, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'E 'nɛ -ya -yrɛ ma!»

52 'Bhɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ -a 'flɛ 'yi 'pɔɔnna- 'waati 'ɛ -dela ba. 'Bhɛɛ- -wa ɓpia -a ni dɔɔ 'bhɛ -kla -yretɛbhɛ bhlɔ bii 'waati 'ɛ ba. 'Bhɛɛ- 'waati 'ɛ ba, -a 'flɛ 'yi 'la ga 'ɛ -gwa -a ma.

53 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- -nɛ dɛ 'ɛ -ya 'yaangole dɔɔ Zesu 'a ɓpia -a ni 'bhɛɛ- 'waati 'ɛ ba 'kaa: «'E 'nɛ -ya -yrɛ ma.» -Ayile 'yee- -nɛ dɛ 'ɛ 'pegee -yaa' 'fa ɓla mu 'ɛ -o 'kpɛn -o -kpaa Zesu 'yi.

54 'Bhɛ -nɛ 'ɛ 'bheeza- 'ɛ, 'bhɛ -le ɓkla Zesu a 'sɔlemaza -tɔɔmasie -glɔɔn plɛ mi klɛle 'le; -a 'san 'kee- go Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- nu Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

'KPALEYA 'PEGEE 'KPALEKLEYA

5

Zesu -flugba do -bheela

1 'Bhɛ blaan 'waati sa 'kanle-, Zuufu mu a 'seri 'fɛti do -yaa, 'bhɛɛ- Zesu -ja Zeruzalɛmu 'bhɛ 'fɛti 'ɛ ta.

2 -Draa 'nɛ do -yaa 'yee- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- -o -yaa 'bhɛ sii Zuufu wli 'ɛ 'yi Bɛtizata. 'Bhɛ -draa 'nɛ 'ɛ yaa- 'fɛgwlɛ- 'la 'mliŋgole -yaa Zeruzalɛmu zi 'bhɛ 'wlayrɛ- 'la -din -o -yaa 'bhɛ sii ‹-Bhlaa mu wlayrɛ›. 'Bhɛɛ- 'kpaanɛ 'soo dɔle -yaa 'yee- -draa 'ɛ -din.

3 Gadɛ mu -bebe 'yilale -yaa 'bhɛ 'kpaanɛ mu 'ɛ ɓla: 'e pe -yrɛ 'wi mu oo, -flugba mu oo, 'bhɛ 'pegee mɛɛ gaan 'siɛle- 'mu 'kpɛn. [-O 'kpɛn 'yaa- -yi 'ɛ 'bhɛɛ- bɛɛnle 'ɛ magbɛn 'zi.

4 -Amasrɔyi -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do -yaa zinaa' 'yee- -draa 'ɛ ba 'waati 'ke ba, 'bhɛɛ- -e -yaa bɛɛn. 'Kee- -yaa -yi 'ɛ bɛɛn 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'ke gadɛ mi 'oo gadɛ mi 'la 'yaa- bɔ 'a ba 'elwale gadɛ mu -vin mu 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛ gadɛ mi 'ɛ 'yaa- bhee.]

5 'Bhɛɛ- 'duŋ-, gadɛ mi do -yaa ye, 'bhɛ lɛɛ mia do bhɛ vu ta 'srwaa- 'ke ga -o 'bhɛ ma.

6 'Bhɛ 'yi, Zesu 'yee- gadɛ mi 'ɛ yilale yele, 'bhɛɛ- -ya 'yaangole 'bhii- -yaa' ga 'ɛ ɓmwa gban -a ma, 'ke -ya -lrɔkpale dɔɔ: «'Yoo- -a zi 'bhii- 'e 'bhee ɛɛ?»

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- gadɛ mi 'ɛ -ya zikpale Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ŋ 'kɔɔ, 'ke 'bhɛ 'ŋ bɔ -yi 'ɛ ba 'ke -wa bɛɛnle -saan 'waati 'la ba. 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'yoo- ge 'zi bɔlɛ -a ba 'waati 'la ba, mɛɛ -bhɛɛke' do ge bɔlɛ a ba 'mi 'lɛɛ.»

8 'Bhɛɛ- Zesu pe -a ni

'tɛ dɔɔ: «'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ-'e 'yila- -saa 'ɛ 'si, 'bhɛɛ-'taawo.»
9 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɲnɔɔ bhe, 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ 'bheele, 'ke -ya yila- -saa 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ-'kee- 'taawole. 'Duŋ- 'bhɛ kla Zuufu mu a *-yitrɛ' yi 'ɛ 'bhɛɛ- ma.
10 'Bhɛɛ- 'ke Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -wa pele- 'yee- mɛɛ 'ɛ ni dɔɔ: «-Yitrɛ' yi -le -zɔn 'dɛ! 'Bhɛɛ- -kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, 'bhɛ 'seŋ 'laa -o 'e ni 'kee 'taawo-'e 'yila- -saa 'ɛ 'le 'e 'kɔɔ.»
11 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ -ya lɛkunle -o ni dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan 'ŋ 'bheela- 'bhɛla- 'a pia 'ŋ ni dɔɔ: ‹'E 'yila- -saa 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- 'e 'taawo›.»
12 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa -lrɔkpale 'kaadɔɔ-: «Mɛɛ 'ɛ -de 'gbu -le 'a pia 'e ni dɔɔ: ‹'E 'yila- -saa 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- 'e 'taawo- ɛɛ?›»
13 'Duŋ- 'yee- mɛɛ 'la 'bheela-, yaa -yaa -a -bhee mi 'ɛ dɔ. -Amasrɔyi Zesu 'truŋwoa -zamaa' 'la 'yaa-'bhɛ yrɛ 'ɛ ɲnɔɔ 'mu 'ɛ 'pleŋ-.
14 'Bhɛ blaan boola 'ɛ zi, 'ke Zesu 'lɛpale 'kɛle--Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'E 'trɔnbadɔ doo, 'e 'bheelawoa -zɔn bhe, 'yaa -za 'yɔɔ- klɛlɛ 'ezin-, 'kooko--za 'bhɛɛke do laa nu 'tɛnlɛ-'e ma 'ke 'bhɛ 'yɔɔ- -yiya' 'kɛlɛɛ- ni.»
15 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'yee-mɛɛ 'ɛ -e gele- -a pelɛ Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ ni dɔɔ mɛɛ 'la zan 'a 'bheela- -o 'bhɛ sii Zesu.
16 'Bhɛla- -yile, -a 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -o Zesu 'yrɛbatɛdɔle -saan, -amasrɔyi -e 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'bheela- -waa' -yitrɛ' yi do -la ma.
17 'Duŋ- Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' -o yewo 'zi 'taŋii 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'bhɛla- -yile 'mi -o yewo 'zi 'ezin-.»
18 'Bhɛ -jan 'ɛ -zayi', Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'yaa- dɛyrɛ baan' -glin 'zi, -amasrɔyi -e -yitrɛ' yi 'ɛ 'yisiɛla, 'bhɛɛ--e -Waanbhaa' 'sii zii' -a Dɛ kpataakpa 'le. 'Bhɛɛ- 'ezin-, -ya 'gbu 'kpa zii' -Waanbhaa' ma, 'ke -ya klɛ 'bhii- -o 'pegee -Waanbhaa' gblaanya 'ɛ sɔ 'eke- ni.

-Waanbhaa' Gbe 'ɛ gblaanya

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu -jan 'ɛ 'sile-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: -Nɛ 'ɛ yaa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ klɛle--a 'gbu 'kɔɔ. 'Ke -ya Dɛ ɲya -za 'la klɛyrɛ nɔɔ-, -e 'bhɛɛ-klɛ. -A Dɛ -za 'oo -za 'la klɛ, -e 'bhɛɛ- klɛ 'ezin-.
20 -Amasrɔyi, -Nɛ 'ɛ -za sɔ -a Dɛ ni, 'bhɛla- -zayile, -a Dɛ -o -za 'oo -za 'la klɛ 'zi, 'bhɛ 'gbu 'bhɛ zrɔn -a ni. 'Bhɛɛ-'duŋ-, -e nu -za 'bhɛɛke mu zrɔnlɛ -a ni 'ke 'mu gblaan -yiya' 'kɛ mu 'lɛɛ- ni, 'bhɛɛ-'mu nu 'ka 'kpeelɛnilɛ 'ka ma.
21 -Amasrɔyi, -a Dɛ gbaa mu bwe gale ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -e bole -yrɛ ma -si 'na gbɛ drɛɛwo -o ni, 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ gbɛɛn-, 'ke bole -yrɛ -si 'nale- -swa -Nɛ 'ɛ ni mɛɛ 'la zan ni, -e 'bhɛɛ- na 'ezin-.

22 -Nɛ Dɛ 'ɛ yaa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'kitikan, 'duŋ- -e bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'kitikanle 'seŋ 'naa- -a Gbe 'ɛ ni,
23 'kooko- mɔkpɛn' -Nɛ 'ɛ 'lɛdɔ- -a ma 'bhii- -wa Dɛ 'ɛ -lɛdɔ' a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Ke mɛɛ 'la zan laa -Nɛ 'ɛ 'lɛdɔ- -a ma, 'bhɛ zan laa -a Dɛ 'la 'bhɛ 'a winbwa- 'bhɛ 'lɛdɔ- a ma 'ezin-.
24 «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- 'gbu 'ɛ ma dɔɔ: 'ke mɛɛ 'la zan 'e 'trɔnkpaa- 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ kla, 'bhɛɛ- 'ke -ya -kpaa mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ 'yi, bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -o 'bhɛ zan 'kɔɔ. Waa nu 'bhɛ zan 'kitikanlɛ, 'duŋ- 'bhɛ zan -gwa ga a pɛ zi 'ɛ ta, -e wlaa -daŋ' 'laa -o bole -yrɛ ma -si 'la ma 'bhɛ 'yi gban.
25 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: Gbaa mu nu *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'welimalɛ 'waati 'la ba 'bhɛ 'waati 'ɛ 'bhɛ -o zan bhɔlɛ, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'bhɛ bhla 'ɛ bhwa gban -zɔn. 'Ke mɛɛ 'la zan mu 'a -weli' 'ɛ maa, 'bhɛɛ- -e -jan 'kɛla woa 'ke -o dwa 'bhɛ la, 'mu nu bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'srɔɔwolɛ.
26 -Amasrɔyi, 'bhɛ 'seŋ -o -nɛ Dɛ 'ɛ ni 'kee- bole -yrɛ ma -si na mɛɛ mu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛɛ- yɛkɛ- 'seŋ 'naa- -a Gbe 'ɛ ni 'ke 'bhɛ bole -yrɛ ma -si na bhaaplɛŋ mu ni 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
27 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ŋ Dɛ bhaaplɛŋ mu 'kitikan 'seŋ 'naa- 'mi ni, -amasrɔyi 'mi -le 'ke Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'le.
28 'Ŋ 'yoo- zan -jan 'la 'wolɛ- 'ka ni -gɛ bhe 'bhɛ 'laa klɛlɛ 'ka ma 'kpeelɛni maza 'le, -amasrɔyi 'waati do -o zan bhɔlɛ, mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -gaa gban, 'mu nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'weli- malɛ.
29 'Ke 'bhɛ kla, 'woo- gbaa mu 'ɛ -o nu 'pwɛlɛ- bu mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -o 'kɛ mu 'la -za 'wlan kla 'elwale -sɔ, 'mu nu -bwelɛ gale ba, 'bhɛɛ- 'mu nu bo gbɛ drɛɛwolɛ 'mu yrɛ ma -Waanbhaa' ba. 'Duŋ- -o 'kɛ mu 'la -za 'yɔɔ- mu kla 'elwale -sɔ, 'mu nu bwelɛ gale ba, 'bhɛɛ- -o 'mu 'kitikan.»
30 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Naa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ klɛle- 'ŋ 'gbu ma. -Waanbhaa' 'kɛla woa 'ŋ ni, 'ŋ mɛɛ mu 'kitikan 'bhɛɛ- ta. 'An 'yaango- 'bhii- 'ŋ mɛɛ mu 'kitikan wlan ma, -amasrɔyi, 'naa -o 'ŋ 'gbu zru maza klɛ yrɛ -glin 'zi, 'duŋ- mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- 'ŋ 'bhɛɛ- zan zru maza klɛ 'zi.»

-O -jan mu 'la woa Zesu ba zayi'

31 «'Ke 'ŋ 'gbu -o 'ŋ 'gbu 'srɛya- klɛ 'zi, 'ŋ 'gbu a pɛ 'srɛya- 'ɛ 'bhɛ 'laa -o 'ke wlan 'le.
32 'Duŋ- mɛɛ -bhɛɛke' do -le 'mi 'srɛya- -kla, 'bhɛɛ- 'an 'yaango- dɔɔ -e 'mi 'srɛya- 'la kla, 'bhɛ -o 'ke wlan 'le.
33 'Ka mɛɛ mu winbwa- Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan ba, 'bhɛɛ- -e 'mi 'srɛya- 'la kla, wlan -le 'bhɛ 'le.
34 'Mi maza laa -o bhaaplɛŋ do ma 'ke 'bhɛ zan 'mi 'srɛya- klɛ; 'duŋ- 'ŋ 'bhɛ 'pe zii' 'bhɛ 'pe gbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'kooko- 'ka sɔ gole- -za 'yi.

35 Zaan -yaa 'bhii- -laŋbha do 'la -wa ɔbhia, 'bhɛɛ- -yoo mɛɛ mu 'ɛ takan' zii'. 'Bhɛɛ- 'ka -dwa -a -la 'ke 'ka 'ka zrukpalaa 'waati sa ba -yaa' 'tɛbhile 'ɛ ba.

36 'Duŋ- pɛ 'la 'bhɛ -o 'mi 'srɛya- klɛ 'zi, 'bhɛ gblaan -yiya' 'ke 'bhɛ 'kan Zaan 'mi 'srɛya- 'la ɔkla 'bhɛ ta. -Amasrɔyi, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ye mu 'la gbɛkpaa- 'mi 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'mi -o 'mu 'wo zii' bhe, 'bhɛ klɛza mu 'ɛ 'mu -le 'a zrɔn 'ka ni 'bhii- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -le 'mi 'winbwa-.

37 'Bhɛɛ- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la 'mi 'winbwa- 'bhɛ 'gbu -le 'mi 'srɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ- 'ka mu 'laa -a -weli' malɛ -lido', 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa 'a wlɛyi' 'yelɛ- -lido'.

38 'Ka 'laa -yaa' -jan mu 'ɛ 'kpa 'ka 'kpee, -amasrɔyi 'ka 'laa 'ka kpa -e mɛɛ 'la zan winbwa- 'bhɛ zan 'ɛ 'yi.

39 'Ka -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ mu 'ɛ 'yi jan mu 'ɛ daan 'elrele 'gbu, -amasrɔyi 'ka 'kpee ma, 'ka nu bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ 'wola- ma: 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- 'sɛwɛ mu 'ɛ 'yi jan mu do 'kpɔ 'ɛ 'wole- 'mi 'srɛya- klɛ.

40 'Bhɛɛ- 'ka 'laa -a zi 'ka nu 'mi ba, 'kooko- 'bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'ka 'bhɛ 'srɔɔwo-.»

41 «'Naa -o 'ŋ 'gbu 'tɔbhɔleya -glin 'zi bhaaplɛŋ mu 'kɔɔ.

42 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi 'gbu 'a 'yaandɔ- 'bhii- -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ɛ yaa -o 'ka zru 'ɛ 'yi.

43 'Mi ɔnwa 'ŋ Dɛ 'tɔ 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- 'ka laa -o dɔ 'zi -a -la 'ke 'ka 'mi kun 'elrele. 'Duŋ-, 'ke mɛɛ -bhɛɛke' do ɔnwa 'bhɛ 'gbu 'tɔ 'yi, 'ka 'bhɛ zan 'ɛ kun 'elrele!

44 'Bhɛɛ- 'ka sɔ 'ka 'kpale 'ŋ 'yi 'nale- -a ma ɛɛ? -Amasrɔyi 'ke 'ka 'eke- 'tɔbhɔ-, 'bhɛ -le sɔ 'ka ni, 'bhɛɛ- 'tɔbhɔleya 'la da -Waanbhaa' do -kplɛn ba, 'ka mu laa 'bhɛ ziglin.

45 Yaa klɛlɛ 'ka ni 'bhii- 'mi -le nu -lalɛ' 'ka ta 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -yrɛ ɔla. 'Ka 'ka 'yrikpaa- *Moizi 'la ta, 'bhɛ -le nu -lalɛ' 'ka ta.

46 'Ke 'ka 'ka 'kpa bi Moizi 'yi kpataakpa, 'ka 'yaa- nu 'ka 'kpalɛ- 'mi 'yi 'ezin-, -amasrɔyi 'yee- Moizi 'gbu 'mi a -janwoa -yaa' 'sɛwɛ 'ɛ 'yi.

47 'Duŋ- 'ke 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -e -za mu 'la yɔɔndia- 'mu 'yi, 'ka sɔ 'ka 'kpale 'mi 'wojan- mu 'ɛ 'yi 'nale- -a ma ɛɛ?»

6

Zesu pɛle ɔnaa mɛɛ 'waa 'soo (5.000) ni
(Matie 14.13-21; Maki 6.30-44; Luki 9.10-17)

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o 'kanle Galile -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta. -O -yaa 'bhɛ -draa 'ɛ sii 'ezin- Tiberiadi -draa.

2 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -zamaa' -gbɛnɛ do dɔle- -a zi 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ 'ezin-; -amasrɔyi -o -yaa Zesu 'ye zii' 'sɔle- maza mu klɛyrɛ nɔɔ- 'kee- gadɛ mu 'ɛ bhee.

3 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ɔsaan gɔɔn

do wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -o yaale' 'bhɛ ɓnɔɔ ye.

4 'Duŋ- Zuufu mu a Paki 'fɛti 'ɛ ɓbhwa gban 'e -din.

5 Zesu a ŋgblo -lawlɛnle, 'ke -a -yrɛkpale -zamaa' 'srɛ do ma 'ke 'bhɛ mu -o zan -a ba -yrɛ ta; -ayile 'kee- Filipu 'lrɔkpale dɔɔ: «-Kɔɔ' nu 'sɔlɛ- pɛle -lɔpɛ' -srɔɔwole 'naa -a ma ɛɛ, 'bhɛɛ- -kɔɔ 'a na mɛɛ mu 'lɛɛ- ni ɛɛ?»

6 -E Filipu 'lrɔkpaa- 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi, -e -yaa zi 'bhii- -e 'bhɛ 'liijan-ma; 'kebhlaale, -e -yaa zan -za 'la klɛlɛ, -a 'gbu 'yaa- 'bhɛ dɔ.

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Filipu 'a zikpale 'a ni dɔɔ: «'Ali-'kee yetanɛ a mlɛ 'srwaplɛ-ta -sra 'ɛ 'kpɛn ɓwlaa pɛbhle 'yi, 'bhɛɛ- 'kooko- -o 'kpɛn do do 'yee- pɛbhle 'ɛ sanɛ-sanɛ- bhle, 'bhɛ 'laa nu -o mabhɔlɛ.»

8 'Bhɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii Andre, 'bhɛɛ 'ke 'bhɛ 'yaa-Simɔ Piɛri 'nwagwlɛn- 'le bhe, 'bhɛ pe -a ni dɔɔ:

9 «'bluu 'yri 'soo 'pegee kaa plɛ -o -nɛ -zwannɛ do 'kɔɔ -gɛ. 'Bhɛɛ- 'bhɛ mu sɔ -mɛla -yanwole -zamaa' 'srɛ 'lɛɛ-ma ɛɛ?»

10 Zesu pe -o ni tɛ dɔɔ: «-Kaa pe mɛɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o yala-». -Bɔn -dɔɔ -bebe 'yaa- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ. 'Bhɛɛ- -o -yalaa' 'tɛ; 'bhɛɛ--o ba 'gwlaan- mu 'ɛ 'yaa-bhɔ 'gwlaan- 'waa 'soo -din (5.000).

11 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'bluu 'soo 'ɛ 'sile-, 'kee--Waanbhaa' 'pubɔle -o ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ -woo -yiciɛn' mɛɛ mu 'la 'yaale--yaa 'trɛ ma 'mu ma. 'Bhɛɛ--e kaa mu 'ɛ 'sile-, 'ke -yoo nale- -o ni 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin-. -O maza -yaa pɛle yɛkɛ- 'la ma, -o 'kpɛn 'bhɛɛ-'srɔɔwoa-.

12 -O kpɛdɔle -yaan 'waati 'la ba, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'bluu kpu mu 'la ɓbwa 'mu 'wloo-, 'kooko- waa siɛ.»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ mu 'ɛ 'yanle- pɛbhlelele, 'bluu kpu mu 'la ɓbwa 'woo- 'bluu 'yri 'soo 'ɛ blaan'; -o 'mu 'wloola-, 'bhɛɛ- 'mu ɓkla ciɛ -nɛ 'yan vu ta plɛ.

14 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɛɛ mu 'ɛ -wa yele 'bhii- Zesu 'bhɛ 'sɔle- maza 'ɛ ɓkla, 'ke -wa pele- dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- 'yele-'ke -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mi 'la 'yaa- nu nulɛ 'drunyan 'yi 'bhɛ 'le kpataakpa.»

15 Zesu 'a 'yaangole 'bhii- -o -yaa nu -a 'kunlɛ-kpaŋma, 'bhɛɛ- -wa klɛ 'ke -bhleŋgbe do 'le, 'kee- gole--o pleŋ- swɛŋ, 'bhɛɛ- 'ke -a do -kplɛn ge gbɛ drɛɛwole vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-.

Zesu 'taawo zii' -draa 'ɛ ta (Matie 14.22-27; Maki 6.45-52)

16 'Bhɛ yroma do 'ɛ zi, 'ke yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gele--draa 'ɛ 'lɛ ma.

17 'Bhɛɛ- 'ke -o 'sanle -yi-takoŋ do 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o -draa 'ɛ takanle 'sanle 'ke -o ge Kapɛnɔmu -wa 'ɛ ba yrɛ ta. -Fitrii' ɓkpaa gban, 'ke Zesu 'laa 'tɛn -o ma.

18 'Duŋ- -draa 'yi 'ɛ 'pɔɔ mu 'ɛ 'yaa- bɛɛn 'zi, -amasrɔyi -ploo -gbɛnɛ do -yaa 'kan zii'.
19 -Woo pleŋgole -draa 'ɛ 'lɛ ma kilo 'srwado- yɛkɛ- 'yi 'waati 'la ba, 'ke -o -yrɛkpale Zesu ma 'ke 'bhɛ -o 'taawo zii' -yi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ mabɛɛn- 'zi -yitakoŋ 'ɛ -din; -ayile 'ke -gblaan 'klale -o -yi.
20 'Duŋ- Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Mi -le 'kɛle-, 'ka 'laa -gblaanlɛ'!»
21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o -yaa -a zi 'bhii- Zesu 'san -o zi -waa' -yitakoŋ 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɲɔɔ bhe, 'ke -yitakoŋ 'ɛ 'bhɔle- -o -yaa ge 'zi yrɛ 'la ɲɔɔ 'bhɛ ɲɔɔ.

-Zamaa' 'ɛ -woo Zesu ziglin- 'zi

22 'Bhɛ yi 'ɛ ta tooklin- yi 'le, -zamaa' 'lɛdo- 'la ɓwa -draa 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, -wa 'yaangwa- dɔɔ -yitakoŋ do 'kpɔ -le -yaa ye, 'bhɛɛ- Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa gelɛ 'eke- zi 'bhɛ -yitakoŋ 'ɛ 'yi; 'duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do -kplɛn -le -saan 'bhɛ 'yi 'bhɛɛ- -o -ja.
23 'Bhɛɛ- 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -wa yele 'bhii- -yitakoŋ 'bhɛɛke mu -daa Tiberiadi -wa 'ɛ ta, Mɛɛzan -Waanbhaa' 'pubwa- 'bluu mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo ɓbhla yrɛ 'la ɲɔɔ, 'bhɛ -yitakoŋ mu 'ɛ ɲwa 'bhɛ 'yrɛ 'ɛ -din.
24 'Bhɛɛ- -zamaa' 'yrɛ 'laa 'kpalawolɛ Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ma, 'ke -o bɔle- 'bhɛ -yitakoŋ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Zesu ziglinyrɛ nɔɔ- Kapɛnɔmu.

Zesu -le 'ke pɛbhle 'la -si na mɛɛ ni 'bhɛ 'le

25 -O tɛnlɛ- -a ma -draa 'ɛ 'yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «'O Daan mi, 'e ɲwa 'waati 'ɛ -dela ba -gɛ ɛɛ?»
26 Zesu 'a 'lɛkwan- -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'ka 'laa -o 'ŋ ziglin- 'zi 'ka 'sɔle- maza mu 'la ɲya 'mu -zayi', 'duŋ- 'ka -o 'ŋ ziglin- 'zi win 'la ma 'bhɛ -le dɔɔ 'ka 'bluu ɓbhla, 'bhɛɛ- 'ka kpɛdwa-.
27 'Ka 'laa yewolɛ pɛle 'la 'bhɛ -o 'ke 'siɛpɛ- 'le 'bhɛ 'kaama-, 'duŋ- -ka yewo pɛle 'la 'ke 'bhɛ mɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni 'bhɛɛ 'kaama-. 'Bhɛ pɛle -glɔɔn 'ɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu 'bhɛɛ- 'nalɛ- 'ka ni. -Amasrɔyi -a Dɛ -Waanbhaa' 'bhɛ a -glɔɔya' yɔɔn -kpalaa' 'yela- ta.»
28 'Bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'ke -o Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «'O -mɛ pɛ za -la klɛ, 'bhɛɛ- 'o -Waanbhaa' zru ma ye mu 'ɛ wo ɛɛ?»
29 Zesu 'bhɛ 'lɛkwan- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' a zru ma yewole 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'ka 'ka 'kpa -e mɛɛ 'la zan winbwa- 'bhɛ zan 'ɛ 'yi.»
30 -O Zesu 'lrɔkpaa- 'ezin- dɔɔ: «'E sɔ 'sɔle- maza 'gbu 'ɛ -de 'gbu -la klɛle-, 'bhɛɛ- 'ke 'o 'bhɛ ɲya, 'woo kpa 'e 'yi ɛɛ? 'E sɔ -mɛ za 'gbu -la klɛle- ɛɛ?
31 'O -gbɔɔ mu pɛbhle 'la -wa sii mani 'bhɛɓbhla -kpe 'ɛ ta 'bhii- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ -ya -pia gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: ‹-*Yoo -gbaa 'bluu*

'la -daa laflɛ' 'yi 'bhɛɛ- ba 'kaa -wa bhle.›»

32 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'bluu 'la -daa laflɛ' 'yi *Moizi 'laa 'bhɛ 'nalɛ- 'ka ni. 'Duŋ- 'ŋ Dɛ -le 'bluu -zeze 'gbu 'la da laflɛ' 'yi 'bhɛɛ- na 'ka ni.

33 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'bluu 'la na bhaaplɛŋ mu ni, 'bhɛ -le 'ke mɛɛ 'la zan da laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- -e -si na 'drunyan 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ zan 'ɛ 'le.»

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'o gba yikpɛn- ta 'bhɛ 'bluu 'ɛ ba.»

35 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Mi -le 'ke 'bluu 'la -si na mɛɛ ni 'bhɛ 'le. 'Ke mɛɛ 'la zan -nwa 'mi ba, gbɔn laa nu 'bhɛ zan 'ɛ dɛlɛ -titi. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa 'mi 'yi, -yi 'mi -lrɔ 'laa nu 'bhɛ zan 'ɛ dɛlɛ -titi.

36 'Mi 'a pia 'ka ni dɔɔ 'ka 'ŋ ya, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ka 'laa 'ka kpa 'ŋ 'yi.

37 'Ke 'ŋ Dɛ mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -naa 'ŋ ni, 'bhɛ zan nu nulɛ 'mi ba. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan -nwa 'ŋ ba, 'naa nu 'ŋ -baŋgolɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'yi.

38 -Amasrɔyi 'naa dalɛ laflɛ' 'yi 'ŋ 'gbu zru maza klɛ zayi', 'duŋ- 'ŋ -daa laflɛ' 'yi 'ŋ 'winbɔ- mi -la zru maza klɛ zayi'.

39 'Duŋ- mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa-, 'bhɛ zru maza 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ: -Ya zi 'bhii- -e mɛɛ mu 'la 'kpɛn 'naa- 'ŋ 'ni, 'naa -o do 'kpɔ 'nilɛ-, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ke -o 'kpɛn bwe gale ba 'drunyan 'yan yi 'le.

40 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' zru maza 'ɛ 'yele- -gɛ: -Ya zi 'bhii- 'ke mɛɛ mu 'la 'kpɛn -a Gbe 'ɛ ya, 'bhɛɛ- -woo -kpaa -a -yi, 'bhɛ zan mu 'ɛ -o bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'srɔɔwo-; 'bhɛɛ- 'mi 'gbu nu -o bwelɛ gale ba 'drunyan 'yan yi 'le.»

41 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -o Zesu 'tɔpele 'sanle -o -lɛla', -amasrɔyi -ya -pia dɔɔ: «'Mi -le 'ke 'bluu 'la -daa laflɛ' 'yi 'bhɛ 'le.»

42 -O -yaa 'pe 'zi dɔɔ: «-Ɛɛ'! Zozɛfu gbe Zesu 'ɛ yaa 'kɛle- ɛɛ? 'Wa dɛ 'pegee -a nɛɛ dɔ, -e kla 'nale- 'bhɛɛ- -ya pe 'zi dɔɔ -e -daa laflɛ' 'yi ɛɛ?»

43 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «-Ka 'laa 'ŋ 'tɔpelɛ 'ka 'lɛla 'eke- pleŋ-.

44 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ nule- 'mi ba, 'ke 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la 'bhɛ 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ 'laa 'nulɛ- 'bhɛ zan 'ɛ 'le 'mi ba, 'bhɛɛ- 'mi 'a bwe gale ba 'drunyan 'yan yi 'le.

45 -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'ke mu -jan 'lɛɛ- 'bhɛ woa dɔɔ: *‹-Waanbhaa' nu -o 'kpɛn daanlɛ.›* 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e 'trɔnkpaa- 'ŋ Dɛ wojan 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'kee- -dwa -a -la, 'bhɛ zan 'ɛ nu 'mi ba.

46 Yaa klɛlɛ 'bhii- mɛɛ 'ke 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ya, 'ke yaa 'e go mɛɛ 'la zan do -kplɛn -daa -Waanbhaa' ba 'bhɛ zan -le 'a ya.»

47 «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa 'mi 'yi, 'bhɛ zan bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwo-.

48 'Mi 'gbu -le 'ke pɛbhle 'la -si na mɛɛ ni 'bhɛ 'le.
49 'Elwaleta -sɔ, 'ka -gbɔɔ mu 'ɛ -o -yaa pɛbhle 'la sii mani 'bhɛ bhle -kpe 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'duŋ- -o -gaa.
50 'Duŋ- pɛbhle 'la -daa laflɛ' 'yi 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ ⍰bhla, 'bhɛ zan laa nu galɛ.
51 'Mi 'gbu -le 'ke pɛbhle 'yrɛ male 'la -daa laflɛ' 'yi 'bhɛ 'le. 'Ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ pɛ 'ɛ ⍰bhla, 'bhɛ zan nu bolɛ 'bhɛ 'yrɛ ma yikpɛnsee ta 'ke -daŋ' 'laa klɛ 'bhɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ŋ nu pɛbhle 'la 'nalɛ 'bhɛ zan ni, 'bhɛ -le 'ke 'ŋ 'flɛ 'ɛ 'le. 'Mi -o 'ŋ 'flɛ 'ɛ 'na zii', 'kooko- 'drunyan 'yi mu 'ɛ bole -yrɛ ma -si 'srɔɔwo- 'bhɛ ma.»
52 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -o -zaabɔle 'sanle 'eglɔɔle 'eke- pleŋ-, 'ke -wa pe dɔɔ: «'Bhɛ sɔ klɛle- 'nale- 'bhɛɛ- mɛɛ 'lɛɛ- sɔ -a 'flɛ 'ɛ 'nale 'o ni 'kaa 'wa 'bhle ɛɛ?»
53 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'ke 'ka 'laa Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'flɛ 'ɛ 'bhlelɛ-, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'laa -a yiɛn 'milɛ-, 'ka 'laa nu bole -yrɛ ma -si 'srɔɔwolɛ 'ka 'gbu 'yi.
54 'Ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'flɛ 'ɛ ⍰bhla, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'ŋ yiɛn 'ɛ 'mia-, bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ -o 'bhɛ zan 'kɔɔ; 'bhɛɛ- 'mi nu 'bhɛ zan 'ɛ bwelɛ gale ba 'drunyan 'yan yi 'le.
55 -Amasrɔyi, 'ŋ 'flɛ -yoo 'ke pɛbhle -zeze 'gbu 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ yiɛn 'ɛ 'bhɛ -o 'ke mipɛ -zeze 'gbu 'le 'ezin-.
56 'Ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'flɛ 'ɛ ⍰bhla, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'ŋ yiɛn 'ɛ 'mia-, 'bhɛ zan bo 'mi 'yi, 'bhɛɛ- 'mi bo 'bhɛ zan 'ɛ -yi 'ezin-.
57 'Ŋ Dɛ 'la -yoo 'ŋ 'winbwa- -ya -yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma 'yela- 'srɔyi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'flɛ 'ɛ ⍰bhla, 'bhɛ zan nu bolɛ 'bhɛ 'yrɛ ma 'mi 'srɔyi.
58 Pɛbhle 'la -daa laflɛ 'yi 'yele- -gɛ. Yaa -o 'bhii- 'ka -gbɔɔ mu 'kɛla ⍰bhla, 'bhɛɛ- waa bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- -o -gaa. 'Ke mɛɛ 'la zan 'yee- pɛbhle 'la -daa laflɛ' 'yi 'bhɛ ⍰bhla, 'bhɛ zan nu bolɛ 'bhɛ 'yrɛ ma yikpɛnsee ta.»
59 Zesu 'bhɛ -jan mu 'la bhe 'mu ⍰woa 'ke -yoo Kapɛnɔmu Zuufu mu 'ɛ daanfɛ' 'ɛ ⍰la.

Zesu a -jan mu 'ɛ -o bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni

60 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -bebe 'a 'pele dɔɔ: «-Jan 'lɛɛ- 'bhɛ -o 'eglɔɔle 'dɛ, -dele sɔ dɔle- 'bhɛ ⍰la ɛɛ?»
61 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu 'a 'yaangole 'bhii- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- -a ma janwo 'zi -o -lɛla'. 'Bhɛla- -yile, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Bhɛ -jan 'ɛ ⍰sia 'ka 'yi ɛɛ?
62 'Bhɛɛ- 'ka nu -a pelɛ 'nale- -a ma, 'ke 'ka *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'sanle ⍰ya 'waati 'la ba, 'ke -yoo ge 'zi -e -yaa yrɛ ⍰lwa 'la ⍰nɔɔ 'elwale 'bhɛ ⍰nɔɔ ɛɛ?
63 -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -le bole -yrɛ ma -si 'na mɛɛ ni, 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ laa sɔ -si 'nale bhaaplɛŋ ni.

'Ŋ -jan mu 'la ◻woa 'ka ni bhe, 'ka *-Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'pegee bole -yrɛ ma -si 'srɔɔwo- 'mu -la ma.

64 'Duŋ- 'ka 'ke mu laa -o 'mu 'kpa zii' 'mu 'yi.» -Amasrɔyi 'kee- san -yaa' ye 'ɛ zisan' bhla zi 'ɛ ma, mɛɛ 'la zan mu laa -yaa nu 'mu 'kpalɛ- -a -yi -e -yaa 'bhɛ zan mu 'ɛ dɔ; 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -yaa nu -dawli' 'kpalɛ- -a gbɛ ta, 'bhɛɛ- -ya -lɛna' mɛɛ mu ni; -e -yaa 'bhɛ zan 'ɛ dɔ 'ezin-.

65 Zesu pe 'bhɛ trala 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛla- -zayile 'mi 'a ◻pia 'ka ni dɔɔ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ nule- 'mi ba, 'ke 'ŋ Dɛ laa 'bhɛ 'seŋ 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni.»

66 -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, Zesu -a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -bebe -o pleŋgwa- -a ma, 'bhɛɛ- waa -yaa ge a zi -li.

67 'Bhɛla- -zayile, 'ke Zesu -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka mu 'lɛɛ, 'ka mu laa -a zi 'bhii- 'ka go 'ŋ zi 'ezin- ɛɛ?»

68 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Simɔ Piɛri 'a 'lɛkunle 'a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'o nu gelɛ -de 'gbu ba ɛɛ? -Jan mu 'la bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ na bhaaplɛŋ ni 'mu -o 'bhi 'la 'kɔɔ.

69 'Bhɛɛ- 'woo ◻kpaa 'mu 'yi, 'bhɛɛ- 'wa 'yaango- dɔɔ 'bhii- 'bhi -le 'ke -Waanbhaa' Mɛɛ 'Weŋ 'la ◻kpaa bhaaplɛŋ mu ni 'bhɛ 'le.»

70 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale 'a ni dɔɔ: «'Mi -le 'laa 'ka mɛɛ vu ta plɛ 'ɛ makunlɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka do -o 'ke -Setran' 'le!»

71 -E -yaa 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' Zuda -la ma, Simɔ Isikariɔti gbe, -amasrɔyi 'ali- -e -yaa Zesu a -klaŋlanɛ vu ta plɛ do -la 'le bhe, 'yele- -yaa nu -dawli' 'kpalɛ- Zesu gbɛ ta, 'bhɛɛ- -ya -lɛna' mɛɛ mu ni.

7

Zesu ŋɛɛnɛ- mu 'ɛ waa -o kpa -a -yi

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'kaanle Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ◻nɔɔ. Yaa -yaa -a zi 'bhii- -e ge Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, -amasrɔyi Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'yaa- dɛyrɛ -glin 'zi.

2 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zuufu mu a 'fɛti 'la -o -yaa 'bhɛ sii Tabɛɛnaki ('bhɛ 'yi -le dɔɔ 'kpaa ◻la 'yaaza- 'fɛti) 'bhɛ ◻bhwa gban bi 'e -din,

3 'Bhɛɛ- Zesu nɛɛnɛ- mu 'ɛ -o pe -a ni dɔɔ: «Go -gɛ, 'bhɛɛ- ge Zude 'trɛ ta, 'kooko- 'yaa- -klaŋlanɛ mu 'la -woo 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ ye, 'mu 'e klɛza mu 'ɛ ye 'ezin-.

4 'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- mɛɛ mu 'a dɔ, 'bhɛ zan laa -za mu klɛ gaanyi'. 'E 'sɔle- maza mu 'la klɛ 'zi bhe, 'e 'gbu zrɔn mɛɛ mu ni, 'kooko- mɔkpɛn' 'e ye.»

5 Zesu nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'yaa- 'bhɛ -jan -glɔɔn 'ɛ 'wo zii' -a ni, amasrɔyi 'mu 'laa -yaa 'e kpa a -yi.

6 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a -lɛkunle -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' 'waati 'la -dwa 'mi ni, 'bhɛ 'laa bhɔlɛ -li; 'bhɛɛ- 'duŋ- 'waati 'ɛ 'kpɛn -o 'elrele 'ka mu ma.

7 'Drunyan ta mɛɛ mu 'ɛ waa sɔ 'ka mu

mafinyanwole, 'duŋ- -o 'mi mafinyanwo, -amasrɔyi 'mi -o -a pe 'zi dɔɔ -o klɛza mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle.

8 'Ka mu, -ka ge 'yee- 'fɛti 'la bhe -a ta. 'Mi 'laa nu gelɛ -a ta, -amasrɔyi 'an pɛ 'waati 'ɛ yaa bhɔlɛ -li.»

9 -E yanle 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele -o ni, 'kee- bole-Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

Zesu -ja Tabɛɛnaki 'fɛti 'ɛ ta Zeruzalɛmu

10 Zesu nɛɛnɛ- mu 'ɛ gele blaan Zeruzalɛmu Tabɛɛnaki 'fɛti 'ɛ ta, 'ke 'yee- Zesu 'gbu gele 'yee- 'fɛti 'ɛ ta 'ezin-. 'Duŋ- yaa 'gbu mazrɔnlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni, 'bhɛɛ- -a gaanle bwa.

11 Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'yaa- -a ziglin- 'zi 'bhɛ 'fɛti 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -wa pe dɔɔ: «-Yoo 'naa- ma ɛɛ?»

12 -Zamaa' 'ɛ 'pleŋ- mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- zaabɔ 'zi -a ba zayi'. Mɛɛ 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «Mɛɛ wlan -le 'kɛle-.» 'Bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «Wlan laa 'ke 'bhɛ 'le, -e mɛɛ mu 'ɛ 'ni zii'.»

13 'Duŋ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa -janwo' zii' -a ma 'eglɔɔle, -amasrɔyi -o 'kpɛn 'yaa- -gblaan 'zi Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'lɛɛ.

14 'Fɛti 'ɛ bhwa -a drɛyi' bhla 'la ba, 'ke Zesu gele-wlalɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'kee-mɛɛ mu daanle 'sanle.

15 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'kpeelɛnia -o ma, 'bhɛɛ- -woo 'eke--lrɔkpale -saan dɔɔ: «-E kla 'nale- 'bhɛɛ- 'yee- 'gwlaan-'lɛɛ- -e -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ dɔ 'bhɛ gbɛɛn- -gee' ɛɛ, -amasrɔyi yaa 'sɛwɛ daanlɛ -laklu 'yi?»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'zikpale -o ni dɔɔ: «'An pɛ mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'bhɛ 'laa da 'mi ba, 'duŋ- 'bhɛ da -Waanbhaa' 'la 'mi 'winbwa-'bhɛɛ- ba.

17 'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- 'bhɛ -Waanbhaa' zru maza klɛ, 'ke 'an pɛ mɛɛ daangbɛya 'ɛ da -Waanbhaa' ba oo, 'kee- da 'ŋ 'gbu a -glɔɔya' -la ba oo, 'bhɛ zan nu 'bhɛ dɔlɛ.

18 'Ke mɛɛ 'la zan -o -janwo' zii' -a 'gbu a -glɔɔya' ma, -ya 'gbu 'tɔbhɔyrɛ -la glin. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -o mɛɛ 'la zan 'a 'winbwa- 'bhɛ 'tɔbhɔyrɛ -glin 'zi, 'bhɛ zan wlan pe, 'bhɛɛ- bhla maza do 'kpɔ 'laa -o -a -yi.

19 *Moizi -le 'laa 'Toŋ 'ɛ 'nalɛ- 'ka ni ɛɛ? 'Bhɛɛ-, 'duŋ-'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa 'yee- 'Toŋ 'ɛ 'klɔsikun. -Mɛle -kla 'bhɛɛ-'kaa- zi 'bhii- 'ka 'mi dɛ ɛɛ?»

20 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -zamaa' 'ɛ -ya -lɛkunle dɔɔ: «Lii -yɔɔ' -o 'e zi! -Dele 'e dɛyrɛ -glin 'zi ɛɛ?»

21 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Mi 'sɔle- maza do 'kpɔ 'la -kla, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le 'ka 'kpɛn 'kpeelɛnia 'ka ma!

22 Moizi 'kaa -nɛ 'gwlaan-mu wlaza 'klɛɛn 'yi 'toŋ 'ɛ -dwa 'ka ni bhe, 'bhɛɛ- 'duŋ-'bhɛ 'klɛɛn 'yi 'wlaza- 'toŋ 'ɛ 'bhɛ 'laa 'sanlɛ- 'yee- Moizi ma, 'bhɛ zisaan- -kɔɔ' -gbɔɔ mu -la ma. 'Ali- -yitrɛ' yi ma, 'ka dɔ -a -la 'ke 'kaa -nɛ 'gwlaanɛ- mu wla 'klɛɛn 'yi.

23 'Ke 'ka sɔ -nɛ 'gwlaan-

do wlale- 'klɛɛn 'yi -yitrɛ' yi 'ɛ ma, 'ke 'bhɛ 'laa Moizi a 'Toŋ 'ɛ 'yisiɛ-, -mɛle -kla 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka zruplii- 'zi 'mi ma, -amasrɔyi 'mi mɛɛ do -bheela -yitrɛ' yi 'ɛ ma ɛɛ?
24 'Ka 'laa mɛɛ mu 'ki-tikanlɛ -o dɔgbɛya ma, -ka mɛɛ mu 'kitikan -lɛdɔɔleya -la ma.»

Zesu -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'ɛ 'le ɛɛ?

25 Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «Waa -yaa 'yee- mɛɛ 'lɛɛ-'yela- dɛyrɛ glin 'zi ɛɛ?
26 -Ka 'ka 'yrɛkpa doo, -yoo -janwo' zii' mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo-'kpɔ 'laa sɔ -jan 'kanle -a -lɛ ma! Taa- 'o -kuŋlii mu 'ɛ -wa ɔ̃ya wlan ma 'bhii- 'yele- 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le ɛɛ?
27 Mɛɛ 'lɛɛ-, 'o mɔɔ 'a dayrɛ dɔ; 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ ɔ̃nwa, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'bhɛ dayrɛ 'ɛ dɔlɛ.»
28 'Bhɛ ɔ̃nɔɔ bhe 'tɛ, Zesu 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi bhla 'la ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔ̃la, 'ke -ya pele-'eglɔɔle dɔɔ: «'Ka 'mi dɔ ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ka 'mi dayrɛ 'ɛ dɔ ɛɛ? 'Duŋ- 'naa 'nulɛ- 'ŋ 'gbu ma, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ zan -o 'ke wlan pe mi 'le. 'Ka 'laa 'bhɛ dɔ.
29 'Mi 'duŋ- 'a dɔ, -amasrɔyi 'ŋ da 'zi 'a -din, 'bhɛɛ- 'yele- 'mi 'winbwa-.»
30 Zesu 'bhɛ 'pele- bhe, -o -yaa -a zi 'bhii- -wa 'kun. 'Duŋ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'a 'kunlɛ-, -amasrɔyi -yaa pɛ 'waati 'ɛ 'bhɛ 'laa bhɔlɛ -li bi.
31 'Duŋ- -zamaa' 'ɛ 'pleŋ-mɛɛ -bebe 'e -kpaa -a -yi, 'bhɛɛ- -o -yaa pe 'zi dɔɔ: «'Ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ ɔ̃nwa, -e nu 'sɔle- maza -bebe klɛlɛ 'ke 'bhɛ kan mɛɛ 'lɛɛ- ta ɛɛ?»

Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -o -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ 'ke mu winbwa- Zesu 'kunyrɛ- nɔɔ-

32 -Zamaa' 'ɛ 'yaa- -jan 'la 'wo zii' -o -lɛla' Zesu ba zayi', Farizi mu 'ɛ 'bhɛ ɔ̃maa. -Ayile 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii' mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -o -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ 'ke mu winbɔle Zesu 'kunyrɛ- nɔɔ-.
33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- 'ka -din -sɔ 'waati sa, 'bhɛɛ- 'ŋ nu gelɛ mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ ba.
34 'Ka nu 'ŋ ziglinlɛ, 'bhɛɛ-'duŋ- 'ka 'laa nu 'ŋ 'yelɛ-; -amasrɔyi 'ŋ nu klɛlɛ yrɛ 'la ɔ̃nɔɔ 'ka 'laa sɔ gele- 'bhɛ ɔ̃nɔɔ.»
35 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -wa pele- 'eke-ni dɔɔ: «-E nu gelɛ yrɛ 'ɛ -dela nɔɔ- 'bhɛɛ- 'waa sɔ -a yele- ɛɛ? -E nu gelɛ Zuufu mu 'la 'kaan- 'eke- ma, 'bhɛɛ--o -ja Grɛki mu 'ɛ 'pleŋ- 'mu -la ba, 'bhɛɛ- -e Grɛki mu 'ɛ daan ɛɛ?
36 -E -jan 'la 'wo zii' dɔɔ: ‹'Ka nu 'ŋ ziglinlɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu 'ŋ 'yelɛ-; -amasrɔyi 'ŋ nu klɛlɛ yrɛ -nɛ 'la ɔ̃nɔɔ 'ka 'laa nu 'sɔlɛ- gele- 'bhɛ ɔ̃nɔɔ.› 'Bhɛ 'yi -o 'nale- ɛɛ?»

Zesu -o Lii 'Weŋ 'ɛ 'nazape 'zi

37 'Fɛti 'ɛ 'yan yi 'ɛ 'bhɛ -le -yaa yi -gbɛnɛ 'gbu 'ɛ 'le. 'Bhɛ -yi 'ɛ 'le, Zesu dulale 'la 'yaa- -zamaa' do -lɛɛ 'ke -ya pele- 'eglɔɔle dɔɔ: «'Ke -yi 'mi -lrɔ -o mɛɛ 'la zan dɛ 'zi, 'bhɛ zan nu 'mi ba 'bhɛɛ- -e -yi mi.

38 ‹'Ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa 'mi 'yi, yue mu 'la 'ke -o -yi 'ɛ bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni, 'mu nu -yrolɛ' 'bhɛ zan 'ɛ 'kpee›. 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.»

39 Zesu 'yaa- -we 'zi *Lii 'Weŋ 'la 'ke mɛɛ 'la zan mu -o -kpaa 'yee- Zesu 'gbu 'yi 'mu 'yaa- nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ 'bhɛɛ- 'le. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke -Waanbhaa' laa Lii 'Weŋ 'ɛ 'nalɛ- -li bhaaplɛŋ mu ni; -amasrɔyi 'bhɛ klɛ 'ke yaa Zesu 'silɛ- -li 'kee- ge 'bhɛ 'le 'tɔbhɔleya yrɛ 'ɛ nɔɔ laflɛ' 'yi.

-Zamaa' 'ɛ -yiciɛnna Zesu -zayi'

40 -Zamaa' 'ɛ Zesu 'wojan- 'ɛ 'male-, 'ke mɛɛ 'ke mu 'a 'pele dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- 'yelekpataakpa -o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'la 'nuza- woa 'bhɛ 'le!»

41 -A -lɛdo' -yaa pe 'zi 'ezindɔɔ: «Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'ɛ 'yele- 'kɛle-!» 'Bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ 'ɛ sɔ dalɛ Galile 'trɛ -la ta ɛɛ?

42 -A pele laa -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'nu klɛlɛ 'ke -bhleŋgbe Davidi 'nranɛ- -la -le, 'bhɛɛ- -e nu dalɛ Bɛtelɛmu -wa 'la 'bhɛ -o 'yee- Davidi 'gbu ya -wa 'le bhe 'bhɛɛ- ta.»

43 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, -zamaa' 'ɛ -yiciɛnna Zesu -zayi'.

44 -Zamaa' 'ɛ 'pleŋ- mɛɛ 'ke mu -yaa zi 'bhii- -wa 'kun, 'duŋ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'kunlɛ-.

Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'kpalekleya Zesu 'yi

45 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'woo- *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ -o niinale 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke 'mu -o -lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle -kla 'ka 'laa 'nulɛ- 'kɛle- ɛɛ?»

46 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'woo -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ -wa -lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Waa 'bhɛ 'yansi mɛɛ a -janwogbɛya yelɛ- -lido' 'bhii- 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- gbɛɛn-!»

47 -Ayile 'ke Farizi mu 'ɛ -wa pele- -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'a twa 'bhɛɛ- -e 'ka mu -yinia 'ezin- ɛɛ?

48 'Kaa maa dɔɔ 'waa -kuŋlii mu 'ɛ do 'kpɔ 'e kpaa -a -yi, taa- Farizi mu 'ɛ do 'kpɔ 'e kpaa -a -yi ɛɛ?

49 'Bhɛɛ- -zamaa' 'la -woo 'kpa zii' -a -yi, waa Moizi a 'Toŋ mu 'ɛ dɔ, -o 'kpɛn -o 'ke 'daŋgan ma mɛɛ mu 'le!»

50 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- Farizi mu 'la 'yaa- ye -o -yaa -o do 'sii Nikodɛmu; 'bhɛ -le -ja 'elwale gban -sɔ Zesu ba. 'Bhɛ pe -o ni dɔɔ:

51 «-Kɔɔa' 'toŋ 'ɛ ta, -kɔɔ' sɔ -kpan baale mɛɛ do ta, 'ke -kɔɔ' 'laa -a -liijan' malɛ

'elwale 'pe ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'kee--za 'la kla, 'ke -kɔɔ' 'laa 'bhɛ dɔlɛ 'pe ɛɛ?»

52 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'Bhi da 'ezin- Galile 'klɛɛn 'yi -a ma ɛɛ? Ge -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yiglin- 'elrele doo, 'e nu -a yelɛ 'bhii- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'kedo- 'kpɔ 'laa dalɛ -lido' Galile 'klɛɛn 'yi.»

53 ['Bhɛ blaan, -o yanle -janwolele, -o 'kpɛn -o -wlɛnna, 'bhɛɛ- 'ke -o jilale -o ba -lɛ ma do do.

8

Gwlɛn -wɛɛ le do a -za

1 'Duŋ- Zesu -ja -o -yaa vlɛ gɔɔn 'la sii ‹Olivi diiŋ vlɛ gɔɔn› 'ɛ 'bhɛ 'wiiŋ-.

2 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le zrwan 'tutu 'ɛ zi, 'keeniinale-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'nule -a -din. -Ayile, 'kee- yaale' 'bhɛɛ- 'ke -yoo daanle 'sanle.

3 Zesu 'yaa- 'bhɛ klɛ 'zi 'waati 'la ba, 'ke 'Toŋ Daan mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -o nule- gwlɛn -wɛɛ le do 'le 'a ta. -O pe dɔɔ -o 'yee- le 'ɛ kwan 'gwlaan- -la. -O nule 'bhɛ le 'ɛ 'le, 'ke -wa dulale -o 'kpɛn 'pleŋ-.

4 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'o le 'lɛɛ- kwan 'gwlaan- -la.

5 Moizi a 'Toŋ 'ɛ ta, -ya pia 'o ni dɔɔ 'o kpoti 'pa 'bhɛ le -glɔɔn mu 'lɛɛ- ma 'bhɛɛ- 'woo- dɛ, 'bhɛɛ- 'bhi pe 'bhɛ 'yi 'nale- ɛɛ?»

6 -O 'bhɛ 'pia- 'bhɛ gbɛɛnbhe, 'kooko- -o -jan bhee kpalaa' -a 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -o sɔ -a 'kunle -a 'gbu 'liiwli- ma. 'Duŋ- Zesu 'e ŋgblo kulale, 'kee- 'sɛwɛdɛle 'sanle 'trɛ ma -a gbɛ -nɛbhɛ' do 'le.

7 -O -yaa -a matɛdɔ 'zi -a -lrɔkpale 'le bhe, 'ke -ya ŋgblo -lawlɛnle, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Ke 'ka 'pleŋ- mɛɛ 'la zan 'gbu laa -za 'yɔɔ- klɛlɛ -lido', 'bhɛ zan kpoti 'ɛ 'pa -a ma 'elwale 'pe.»

8 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'e ŋgblo kulale, 'bhɛɛ- 'kee- 'sɛwɛdɛle 'sanle 'trɛ ma 'ezin-.

9 -O 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, ('bhɛ 'lalawoa -o nii- 'ɛ ma) 'ke -o 'kpɛn jilale do do 'ke 'bhɛ san -o ba 'gwlaangblaan mu 'ɛ ma, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -waa' -zwannɛ mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- Zesu do -kplɛn 'kpɔ 'pegee 'yee- le 'ɛ 'wole-bwa -a nɔɔ- ye.

10 'Bhɛ klɛlɛ 'tɛ, 'ke Zesu 'e ŋgblo -lawlɛnle, 'bhɛɛ- 'kee- 'yee- le 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan mu -yaa -la 'zi 'e ta, -woo 'naa ɛɛ? Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa bolɛ 'ke 'bhɛ -kpan baalɛ 'e ta ɛɛ?»

11 'Yee- le 'ɛ pe Zesu ni dɔɔ: «'Ɔn ɔn, Mɛɛzan, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa bolɛ 'ke 'bhɛ -kpan balaa' 'ŋ ta.» 'Bhɛɛ- Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Mi 'duŋ- 'naa nu -kpan baalɛ 'e ta 'ezin-, 'e sɔ gele- 'e ba -lɛ ma; 'duŋ- 'yaa -za 'yɔɔ- -bhɛɛke' do 'kpɔ klɛlɛ 'ezin-.»]

Zesu -o 'ke -Waanbhaa' a 'tɛbhile 'le 'drunyan 'ɛ ta

12 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu -janwole 'ezin- mɛɛ mu 'ɛ 'ni dɔɔ: «'Mi -le 'ke 'drunyan 'ɛ

ta 'tɛbhile 'le. 'Ke mɛɛ 'la zan -dwa 'ŋ zi, 'tɛbhile 'la bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni 'bhɛ zan nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- yaa nu 'taawolɛ -gblo 'yi -titi.»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Farizi mu 'ɛ -wa pele- -a ni 'kaa: «'E do -kplɛn kpɔ -le 'srɛya- klɛ 'zi 'e 'gbu ba zayi', 'bhɛɛ- 'e -jan 'la 'wo zii' 'e 'gbu ma, 'bhɛ 'laa -o 'ke wlan 'le.»

14 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Ali- 'ke 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'gbu 'srɛya- klɛ 'zi 'ŋ 'gbu ba zayi', 'bhɛ -o 'ke wlan 'le. -Amasrɔyi 'mi 'ŋ dayrɛ 'pegee 'ŋ geyrɛ dɔ. 'Duŋ- 'ka mu laa 'mi dayrɛ 'pegee 'ŋ geyrɛ dɔ.

15 'Ka mu, 'ka mɛɛ mu 'kitikan bhaaplɛŋ 'kungbɛya -la ma; 'duŋ- 'mi 'laa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'kitikan.

16 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke 'ŋ mɛɛ mu 'kitikaan, 'an 'kiti 'ɛ -yoo wlan ma 'kiti -la -le. -Amasrɔyi 'ŋ do -kplɛn 'laa -o mɛɛ mu 'kitikan zii'; 'duŋ- 'ŋ Dɛ 'la 'bhɛ 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ -o 'ŋ ba 'ezin-.

17 -A yɔɔndɛle -o 'kaa- 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ 'ke mɛɛ plɛ kla -za do 'srɛ 'le, -wa pe dɔɔ 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -o 'ke wlan 'le.

18 'Mi -o 'srɛya- klɛ 'zi 'ŋ 'gbu ba zayi', 'bhɛɛ- 'ŋ Dɛ 'la 'bhɛ 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ -o 'ŋ 'srɛya- klɛ 'zi 'ezin-.»

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «'E Dɛ -o 'naa -a ma ɛɛ?» 'Bhɛɛ- Zesu 'bhɛ zikpaa- -o ni 'kaa: «'Ka 'laa 'mi dɔ, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ŋ Dɛ dɔ 'ezin-. 'Ke 'ka 'mi dɔ bi, 'ka 'yaa- nu 'ŋ Dɛ dɔlɛ 'ezin-.»

20 Zesu 'bhɛ -jan mu 'ɛ woa 'ke -yoo mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi bhla 'la ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la. -A dulale -yaa -koonɛ mu 'la -o -Waanbhaa' gbapɛ mu 'ɛ bɔ 'mu 'yi 'mu -din. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -a 'kunlɛ-, -amasrɔyi -yaa' pɛ 'waati 'ɛ 'bhɛ 'laa bhɔlɛ -li bi.

Zesu -o -a dɛza 'ɛ 'lɛɛjanwo 'zi

21 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ɲ 'yoo- zan gelɛ, 'bhɛɛ- 'ka nu 'ŋ ziglinlɛ. 'Duŋ- 'ka mu nu galɛ 'kaa- -za 'yɔɔ- 'ɛ 'yi. 'Ka 'laa sɔ gele- 'ŋ ge 'zi yrɛ 'la nɔɔ 'bhɛ nɔɔ.»

22 -E 'bhɛ 'pelawoa bhe, 'ke Zuufu mu 'ɛ -wa pele- 'ekeni dɔɔ: «Taa- -e gele- -a 'gbu dɛlɛ ɛɛ? -Amasrɔyi -ya pe 'zi dɔɔ: ‹'Ɲ gele- yrɛ 'la nɔɔ, 'ka 'laa sɔ gele- 'bhɛ nɔɔ.›»

23 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Ka mu da 'trɛ ta -gɛ, 'duŋ- 'mi da laanima. 'Ka mu -o 'ke 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛ a pɛ 'le, 'duŋ- 'mi 'laa -o 'ke 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛ a pɛ 'le.

24 'Bhɛla- -zayile, 'mi pe 'ka ni dɔɔ 'ka nu galɛ 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi 'ke 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -a -yi 'bhii- 'an pia dɔɔ: ‹'Ɲ 'yoo- 'ke mɛɛ 'la zan 'Ɲ 'yoo 'ke 'bhɛ 'le kpataakpa.› 'Ka nu galɛ 'kaa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi.»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhɛ bhla 'ɛ ba, -dele 'bhi 'le ɛɛ?» Zesu 'a 'lɛkwan -o ni dɔɔ: «-A 'san -a zisan' bhla zi 'ɛ ma, 'ŋ 'yoo-

'ke mɛɛ -glɔɔn 'la 'le, 'ŋ 'bhɛ 'pia- 'ka ni.
26 'Ŋ sɔ -jan -bebe 'wole 'ka ba zayi', 'bhɛɛ- 'ŋ sɔ 'ka 'kitikanle -za -bebe ma. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan 'mi 'winbwa- 'bhɛ wlan -la pe, 'bhɛɛ- 'ŋ -za 'la -daanna -a ba, 'ŋ 'bhɛɛ- 'wo zii' 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ mu 'ɛ ni.»
27 Zuufu mu 'ɛ waa 'bhɛ -jan 'ɛ 'yimalɛ 'kaa -e -yaa -we 'zi -a Dɛ -Waanbhaa' -la -le.
28 -Ayile 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ke 'ka Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'lawlɛnna 'waati 'la ba, 'ka nu -a 'yaangolɛ 'bhii- 'mi -le 'ke ‹'Ŋ 'yoo- kpataakpa mɛɛ 'la zan 'Ŋ 'yoo 'ke 'bhɛɛ- 'le›. 'Ka nu 'a 'yaangolɛ 'ezin- 'bhii- 'naa -za 'kedo- 'kpɔ klɛ 'ŋ 'gbu 'kɔɔ: 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'ŋ -daanna -za 'la 'le, 'ŋ 'yoo- 'bhɛɛ- 'wo zii' 'ka ni 'te.
29 Mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ -o 'ŋ ba; 'bhɛ 'laa 'ŋ do -kplɛnnɛ' 'tolɛ- a nɔɔ- 'le, -amasrɔyi -za 'la sɔ -a ni 'ŋ 'bhɛɛ- klɛ 'taŋii.»
30 Zesu 'yaa- -janwo' zii' 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ke mɛɛ -bebe -o 'kpale 'a -yi.

-Za 'la mɛɛ bo -a 'gbu ma

31 Zesu pe Zuufu mu 'la -woo -kpaa -a -yi 'mu ni dɔɔ: «'Ke 'ka blɔɔle bwa 'ŋ 'wo- jan- mu 'ɛ ma, 'ka nu klɛlɛ 'an -klaŋlanɛ mu -zeze mu 'gbu -la -le.
32 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka nu wlan dɔlɛ -Waanbhaa' ba zayi', 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'bhɛ wlan 'ɛ -dwa 'bhɛ nu 'ka bolɛ 'ka 'gbu ma.»
33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'O mɔɔ -o 'ke *Abraamu 'srɛ mu 'le, 'waa klɛlɛ -lido' mɛɛ 'kedo- 'kpɔ a lu mu 'le. -E -kla 'nale- 'bhɛɛ- 'ya 'pe zii' 'o ni dɔɔ: ‹'Ka nu bolɛ 'ka 'gbu ma ɛɛ?›»
34 -Ayile 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛ zan -o 'ke -za 'yɔɔ a lu 'le.
35 'Bhɛɛ- 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- waa lu do kpa 'taŋii -yoo 'fɛ 'la la 'bhɛ 'fa -la mu 'ɛ ba. 'Duŋ- 'fɛzan- 'ɛ gbe 'ɛ, 'bhɛ -o 'yee- 'fɛ 'ɛ la mu 'ɛ baan' 'le 'taŋii.
36 'Ke *Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'ka twa 'ka 'gbu ma, 'ka nu klɛlɛ klɔ mu -zeze 'gbu 'le.
37 'Mi 'a 'yaango- 'bhii- 'ka -o 'ke Abraamu 'srɛ mu 'le. 'Duŋ- 'ka mu -a zi' 'bhii- 'ka 'mi dɛ, -amasrɔyi 'ka 'laa -o dɔ 'zi 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ la.
38 'Ŋ -za 'la ya 'ŋ Dɛ 'kɔɔ, 'ŋ 'yoo- 'bhɛɛ- -janwo' zii' 'ka ni. 'Bhɛɛ- 'duŋ- 'ka mu, 'ka -jan 'la maa 'ka dɛ ta, 'ka -o 'bhɛɛ- klɛ 'zi.»
39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa -lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «Abraamu -le 'o mɔɔ -gbɔɔ 'le.» 'Bhɛɛ- Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Ke 'ka 'yaa- klɛ bi Abraamu 'srɛ mu 'le kpataakpa, 'ka 'yaa- nu Abraamu klɛza mu 'ɛ klɛlɛ.
40 'Ka -o -a zi 'bhii- 'ka 'mi dɛ -zɔn, 'mi 'la 'ŋ wlan 'la -daanna -Waanbhaa' ba 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'bhɛ pia 'ka ni bhe. Abraamu 'duŋ- laa 'bhɛ 'yansi za klɛlɛ!
41 'Ka -o 'ka dɛ klɛza mu -la klɛ 'zi.»

'Bhɛ 'yi, 'ke -wa zikpale Zesu ni dɔɔ: «'O mɔɔ laa -o 'ke -naazinɛ mu 'le, 'o Dɛ -o do 'kpɔ, 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' 'le.»
42 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Kee- 'kpa bi -Waanbhaa' -o 'ka Dɛ 'gbu 'le bhe, 'ŋ -za -yaa nu 'sɔlɛ- 'ka ni. -Amasrɔyi 'ŋ daa 'yela- ba, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- -gɛ 'yela- 'srɔyi. 'Naa 'nulɛ- 'ŋ 'gbu ma, 'duŋ- 'yele- 'mi 'winbwa-.
43 -Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'ka 'laa -o 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'yima zii' ɛɛ? -Amasrɔyi 'ka 'laa -o -a zi 'ke 'ka dɔ 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ la.
44 'Ka dɛ -le 'ke -Setran' 'le, 'bhɛɛ- 'ka -o -a zi 'ke 'kaa zru maza -la klɛ. -Yoo 'taŋii mɛɛ dɛ mi 'le. Yaa dulalɛ -lido' wlan ta, -amasrɔyi wlan do 'kpɔ laa -o -a 'kpee -titi. 'Ke -yoo bhla pe 'zi, -e -janwo' -a 'gbu dɔgbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- zi; -amasrɔyi -yoo 'ke bhla pe mi 'le, 'bhɛɛ- 'yele- 'ke bhla 'ɛ dɛ 'le.
45 'Mi 'duŋ-, 'mi -o wlan -la 'pe zii' 'ka ni, 'bhɛla- -yile 'ka 'laa -o 'ka 'kpale 'mi 'yi.
46 'Ka ba, 'ka -dele sɔ a zrɔnle- dɔɔ 'ŋ -za 'yɔɔ kla ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'yoo- wlan pe 'zi, -mɛla ma 'ka 'laa -o 'ka 'kpale 'ŋ 'yi ɛɛ?
47 'Ke mɛɛ 'la zan da -Waanbhaa' ba, 'bhɛ zan 'e 'trɔnkpa- -yaa' -jan mu 'ɛ la 'elrele. 'Duŋ- 'ka mu laa da -Waanbhaa' ba, 'bhɛla- -yile 'ka 'laa -o dɔ 'zi -a -la 'ke 'ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni 'elrele.»

Zesu gblaan -yiya' Abraamu ni

48 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -wa -lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «'Zoo 'laa -o 'o zi 'ke 'wa pe 'kaa 'yoo- 'ke Samari mi 'le, 'bhɛ 'pegee lii -yɔɔ do -o 'e zi ɛɛ?»
49 Zesu 'bhɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «Lii -yɔɔ laa -o 'ŋ zi. 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- 'ŋ Dɛ -lɛdɔ' 'zi -a ma, 'bhɛɛ- 'ka mu laa -o dɔle- -a -la 'ke 'ka 'mi 'lɛdɔ- -a ma.
50 'Mi, 'mi 'laa -o 'ŋ 'gbu 'tɔbhɔyrɛ -glin 'zi. Mɛɛ do 'kpɔ -le 'tɔbhɔleya -glin 'zi 'mi ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le 'mi ta janwo.
51 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikwan 'bhɛ zan laa nu galɛ -titi.»

52 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -wa pele- Zesu ni dɔɔ: «'O 'kpale -o -a -yi -zɔn 'tɛ 'bhii- lii -yɔɔ' do -o 'e zi! *Abraamu -gaa, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -gaa, 'bhɛɛ- 'mi pe dɔɔ: ‹'Ke mɛɛ 'la zan 'e 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikwan, 'bhɛ zan laa nu galɛ -titi.›
53 'O -gbɔɔ Abraamu -gaa, 'bhi 'kpee ma 'e gblaan -yiya' 'bhɛ ni ɛɛ? 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'la -gaa bhe 'ezin-, 'yoo- 'e 'gbu klɛ 'zi mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -dela -le ɛɛ?»

54 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Ke 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'gbu 'tɔbhɔ zii' bi, 'an 'tɔbhɔleya 'ɛ -yoo bhaama. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan -o 'ŋ 'tɔbhɔ zii', 'bhɛ -le 'ke 'ŋ Dɛ 'le, 'bhɛɛ- 'kaa pe 'bhɛɛ- ma dɔɔ: 'O Dɛ!

55 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka 'laa -a dɔ. 'Mi 'duŋ- 'a dɔ. 'Ke 'an 'pe bi 'kaa 'naa -a dɔ, 'ŋ 'yaa- nu klɛlɛ 'ke bhlanii- 'le 'bhii- 'ka mu gbɛɛn-. 'Duŋ- 'mi 'a dɔ kpataakpa, 'bhɛɛ- 'mi -yaa -jan mu 'ɛ 'klɔsikun.

56 'Ka -gbɔɔ Abraamu zrukpalaa 'egbɛnɛle -e -yaa nu 'ŋ 'nu yi 'ɛ 'yelawolɛ bhe 'bhɛ -zayi'; -e 'bhɛ yi 'ɛ ꞉ya 'bhɛɛ- -a zrukpalaa.»

57 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -wa pele- -a ni dɔɔ: «'E lɛɛ -lii 'laa lɛɛ mia plɛ bhɛ vu bhɔlɛ -li, 'bhɛɛ- 'e pe dɔɔ 'e Abraamu ꞉ya ɛɛ?»

58 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'sani- Abraamu 'yale- pleŋ-, 'mi 'yaa- gban 'ŋ 'yrɛ ma 'bhɛ 'lɛɛ.»

59 'Bhɛla- -yile 'tɛ, 'ke -o kpoti mu 'sile, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ -o 'mu 'pale 'a ma. 'Duŋ- Zesu 'nile- -o pleŋ-, 'kee- 'pwɛle -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ꞉la, 'bhɛɛ- 'kee- jilale.

9

Zesu -yrɛ 'wi mi do -bheela (Maki 8.22-25; Zaan 8.12)

1 Zesu 'kan bhla 'ɛ zi, 'kee- mɛɛ do yele-: 'kee- 'san -o 'bhɛ ya, 'bhɛ 'yrɛ 'wile- -yaa.

2 Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa -lrɔkpaa dɔɔ: «'O Daan mi, -mɛle -kla 'bhɛɛ- -o mɛɛ 'lɛɛ- 'yaa- -a -yrɛ 'wile- 'le ɛɛ? 'Bhɛ -daa -a 'gbu -za 'yɔɔ- mu 'la ꞉kla 'mu -la ba taa-, 'bhɛ -daa -a yapɛ mu 'ɛ 'mu -za 'yɔɔ- 'la ꞉kla 'bhɛ -la ba ɛɛ?»

3 Zesu 'bhɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «-Wa -yaa -a -yrɛ 'wile- 'le, 'bhɛ 'laa dalɛ -a 'gbu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ba, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ 'laa dalɛ 'ezin- -a dɛ 'pegee -a nɛɛ a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ba; 'duŋ- -wa -yaa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- -o sɔ -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ 'yele kpataakpa.

4 'Waati 'la ba 'ke -yrekpaa' 'tɛbhile -o -a nɔɔ- -li, -yoo 'ke -za 'le 'ke 'ŋ mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- 'ŋ 'bhɛ a ye mu 'ɛ 'wo. 'Kebhlaale, 'ke -bi ꞉pwa 'waati 'la ba mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- yewole.

5 'Ŋ 'yoo- 'waati 'la ba 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'ŋ 'yoo- 'drunyan 'yi mu 'ɛ waa 'tɛbhile -la -le.»

6 Zesu 'yanle 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele, 'ke -ya -liile' 'klaale 'trɛ ma, 'kee- -pɛɛ sanɛ- klɛle- 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ -pɛɛ 'ɛ -glɔɔle' 'yee- -yrɛ 'wi mi 'ɛ 'yrɛ ta.

7 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «Ge 'e wlɛyi' 'fɛ mɛɛ 'fɛ Siloe -draa 'nɛ 'ɛ ba ('Siloe 'bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹-O mɛɛ 'la zan winbwa-›).»

'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- -yrɛ 'wi mi 'ɛ -e gele- -a wlɛyi' 'fɛlɛ- 'bhɛ -yi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -a nu bhla 'ɛ zi, 'kee- yrɛ ma yele-.

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'yee- mɛɛ 'ɛ yaayɔɔn' mu 'ɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'a ꞉ya 'elwale -sɔ pɛ -yrɛwo' yrɛ nɔɔ- mɛɛ mu ma, 'ke 'mu 'a 'pele dɔɔ: «'Yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'yela- yaale laa -yaa -gɛ 'kee- pɛ mu -yrɛwo' mɛɛ mu ma ɛɛ?»

9 Mɛɛ 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «'Yele- 'kɛle-!» 'Bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «'Ɔn ɔn, 'yee- laa 'kɛle-,

-o 'pwɛle- -o 'eke- 'le.» 'Duŋ- 'yee- mɛɛ 'ɛ 'gbu 'yaa- pe 'zi dɔɔ: «'Mi -le 'kɛle-.»
10 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -wa 'gbu 'lrɔkpale dɔɔ: «'Ya -kla 'nale- 'bhɛɛ- 'e 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ 'li-iploola ɛɛ?»
11 -E pe -o ni 'tɛ dɔɔ: «-O mɛɛ 'la zan sii Zesu, -e -pɛɛ sa -kla 'bhɛɛ- -e 'bhɛ -pɛɛ 'ɛ -glɔɔla 'ŋ 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ ta, 'bhɛ blaan, 'ke -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: ‹Ge 'e wlɛyi' 'fɛ Siloe mɛɛ 'fɛ -draa 'nɛ 'ɛ ba›. 'Ŋ -ja 'bhɛɛ- ɔnɔɔ 'tɛ, 'ke 'mi 'ŋ wlɛyi' 'fɛle, 'bhɛɛ- 'ŋ yrɛ ma ɔya 'bhɛ blaan.»
12 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «'Bhɛɛ- -a 'gbu -o 'naa- ma ɛɛ?» 'Bhɛɛ- 'ke -ya zikaple -o ni dɔɔ: «'Naa 'a geyrɛ dɔ.»

Farizi mu 'ɛ -woo mɛɛ -yrɛ 'wi mi 'la 'bheela- 'bhɛ 'lrɔkpa zii'

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o gele- 'yee- mɛɛ 'la zan -yrɛ 'wile- -yaa 'elwale -sɔ -a -le Farizi mu 'ɛ ba.
14 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu -pɛɛ 'ɛ ɔkla, 'bhɛɛ- -e 'yee- mɛɛ 'ɛ 'yrɛ 'liiploola Zuufu mu a -yitrɛ' yi do -la ma.
15 'Bhɛla- -zayile, 'ke 'woo- Farizi mu 'ɛ -o 'yee- mɛɛ 'ɛ 'lrɔkpale 'ezin- dɔɔ -e ɔkla 'nale- 'bhɛɛ- -e -swa yrɛma yele- -zɔn. 'Bhɛ klɛle 'tɛ 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-E -pɛɛ sa -glɔɔla 'ŋ 'yrɛbhɛ- mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ -ja 'ŋ wlɛyi' 'fɛlɛ-; 'bhɛ blaan, 'bhɛɛ- 'ŋ 'swa-yrɛma yele-.»
16 -O 'bhɛ 'male- 'tɛ, 'ke *Farizi mu 'ɛ 'ke mu 'a 'pele dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ-yaa da -Waanbhaa' ba, -amasrɔyi yaa -kɔɔ -yitrɛ' yi 'ɛ 'klɔsikun.» 'Duŋ- -o 'ke mu 'a ɔpia dɔɔ: «-Za 'yɔɔ-klɛ mi do sɔ 'bhɛ 'sɔle- maza -glɔɔn mu 'ɛ klɛle- 'nale- -a ma ɛɛ?» -Ayile -o -yiciɛnna -lɛ plɛ 'bhɛ -za 'ɛ 'yi.
17 'Bhɛ blaan sa 'ezin-, 'ke 'woo- Farizi mu 'ɛ -o 'yee- mɛɛ 'ɛ 'lrɔkpa gbɛ drɛɛwole dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan 'e 'yrɛ 'liiploola 'bhi pe -a ma 'nale- ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya -lɛkunle -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' -lɛla' -janwo' mi do -le.»
18 'Duŋ- Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ waa -yaa -a zi 'bhii- -woo 'kpa 'a -yi 'bhii- 'yee- mɛɛ 'ɛ 'yrɛ 'wile- -yaa 'elwale -sɔ, 'bhɛɛ- -a -yrɛ 'liiploola -zɔn. 'Bhɛla- -yile 'ke -wa dɛ 'pegee -a nɛɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'nule.
19 'Bhɛɛ- 'ke -o 'mu lrɔkpale dɔɔ: «'Ka gbe 'ɛ 'yele- -gɛ ɛɛ? 'Ka pe dɔɔ 'ka 'yela- -yaa -a -yrɛ 'wile- 'le ɛɛ? -E -kla 'nale 'bhɛɛ- -e yrɛma ye 'zi -zɔn ɛɛ?»
20 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -a yapɛ mu 'ɛ -wa -lɛkunle -o ni dɔɔ: «'O mɔɔ 'a 'yaango- 'bhii- 'o gbe 'ɛ 'yele- -gɛ, 'bhɛɛ- 'wa 'yaango- 'bhii- 'wa 'yaa- 'ke -a -yrɛ 'wile- 'le.
21 'Duŋ- -za 'la ɔkla 'bhɛɛ- -e yrɛma ye 'zi -zɔn 'waa 'bhɛ dɔ. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -a -yrɛ 'liiploola, 'waa 'bhɛ zan 'ɛ dɔ 'ezin-. -Kaa 'gbu 'lrɔkpa doo, matruŋ 'laa 'kɛle- -li, -a 'gbu nu 'sɔlɛ- 'bhɛ -za 'ɛ 'yipele 'ka ni!»
22 -A yapɛ mu 'ɛ 'yaa- -gblaan 'zi Zuufu -kuŋlii mu

'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛla- -yile -o -janwoa 'bhɛ gbɛɛn- bhe. -Amasrɔyi 'woo- Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -wa -kpaa gban bi do ma 'ke mɛɛ 'la zan 'a pia dɔɔ Zesu 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le, -o nu 'bhɛ zan 'ɛ -gbinlɛ' -waa' daanfɛ' 'ɛ la.

23 'Bhɛla- -zayile, 'yee- mɛɛ 'ɛ 'yapɛ- mu 'ɛ pe dɔɔ: «Matruŋ 'laa 'kɛle-, -kaa 'gbu 'lrɔkpa doo, -e nu 'sɔlɛ- 'bhɛ -za 'ɛ 'yipele 'ka ni!»

24 Farizi mu 'ɛ -o 'yee- mɛɛ 'la 'yrɛ 'wile- -yaa 'elwale -sɔ, 'bhɛ 'sii gbɛ plɛ mi woa, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'Tɔbhɔleya na -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- wlan pe -a -yrɛ ma -gɛ. 'O mɔɔ 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- -yoo 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi do 'le.»

25 'Yee- mɛɛ 'ɛ -ya zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ke -yoo 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi 'le oo, 'ke yaa -o 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi 'le oo, 'naa 'bhɛ dɔ. 'Duŋ- 'mi -za do 'kpɔ 'la 'bhɛ dɔ, 'bhɛ -le dɔɔ 'ŋ 'yrɛ 'wile- -yaa, 'bhɛɛ- 'ŋ yrɛma ye 'zi -zɔn.»

26 -Wa -lrɔkpaa 'ezin- dɔɔ: «-E -mɛ pɛ za -la -kla 'e ni ɛɛ? -Yee' 'yrɛ 'liiploola 'nale- ɛɛ?»

27 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya -lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Ŋ 'bhɛ pia gban 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa dɔlɛ -a la 'ke 'ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni. -Mɛle -kla 'kaa- zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ 'pe gbɛ drɛɛwo 'ka ni 'ezin- ɛɛ? Taa- 'kaa- zi 'bhii- 'ka klɛ -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ke mu 'le 'ezin- ɛɛ?»

28 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -wa -zwanwole, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «'Bhi -le 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ -yaa -klaŋlanɛ 'le! 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'o mɔɔ -o 'ke *Moizi a -klaŋlanɛ mu -la -le.

29 'Wa 'yaango- dɔɔ -Waanbhaa' -janwoa Moizi ni; 'duŋ- 'yee- mɛɛ 'la bhe 'waa -a dayrɛ dɔ!»

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- mɛɛ -ya -lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Kpeelɛni maza -le -gɛ 'dɛ! 'Ka pe dɔɔ 'ka 'laa -a dayrɛ dɔ, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -e 'mi 'yrɛ 'liiploola.

31 -Kɔɔ' 'kpɛn 'a 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' laa 'e 'trɔnkpa- -za 'yɔɔ- klɛ mu ni, 'duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -gasikpa -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a zru maza klɛ, -ya 'trɔnkpa- 'bhɛɛ- zan 'a 'seri 'ɛ la.

32 -A 'san 'drunyan zisan' bhla zi ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, -kɔɔ' 'laa 'malɛ- -lido' 'kaa mɛɛ do -yaa -a -yrɛ 'wile- 'le, 'bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' do 'a 'yrɛ 'liiploola.

33 'Ke 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- yaa -yaa da -Waanbhaa' ba bi, yaa -yaa nu 'sɔlɛ- -za 'kedo- 'kpɔ klɛle-.»

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'woo- Farizi mu 'ɛ -wa pele- 'yee- mɛɛ 'ɛ ni dɔɔ: «-A 'san 'e 'ya yi ma, 'e 'gbutru 'ɛ 'kpɛn -o -za 'yɔɔ- 'yi; 'bhɛɛ- 'ya zi 'bhii- 'yoo daan -zɔn ɛɛ? -Ayile 'tɛ, 'ke -wa -gbinle' -o daanfɛ' 'ɛ la.»

-Yrɛ 'wi mu -zeze mu 'ɛ -woo -de mu 'gbu -la -le ɛɛ?

35 Zesu 'a 'malawoa 'kaa Farizi mu 'ɛ -o 'yee- mɛɛ 'ɛ -gbian -o pleŋ-, 'kee- gele- -a ziglinlɛ, 'bhɛɛ- -ya yele, 'ke -ya -lrɔkpale dɔɔ: «'Yee kpa Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'yi ɛɛ?»

36 'Ke 'yee- mɛɛ 'ɛ Zesu
'lrɔkpale dɔɔ: «-Dele 'kɛle-
ɛɛ Mɛɛzan, 'bhɛɛ- 'ŋ sɔ 'ŋ
'kpale -a -yi ɛɛ?»
37 'Bhɛɛ- Zesu 'a ɲpia -a ni
dɔɔ: «'E 'yrɛ -o 'yela- ma -gɛ,
'yele- -janwo' zii' 'e ni -gɛ.»
38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya
pele- Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan,
'mi 'ŋ ɲkpaa 'e 'yi.» 'Bhɛ ya
'ɛ 'yi, 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- Zesu
'lɛɛ-, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ gbale-.
39 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'Ŋ
ɲnwa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi 'kiti
do -la 'kanyrɛ- nɔɔ-; 'kooko-
-yrɛ 'wi mu yrɛ ma ye, 'bhɛɛ-
mɛɛ 'la zan mu -yrɛ 'wile- laa
-o, 'mu zan mu klɛ -yrɛ 'wi
mu 'le.»
40 Farizi 'kɛ mu 'la dulale
'yaa- -a -din 'bhɛ 'waati 'ɛ ba,
'mu 'trɔnbɔle 'bhɛ -jan 'ɛ 'yi,
'ke -o Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «'O
mɔɔ -o 'ezin- -yrɛ 'wi mu 'le
ɛɛ?»
41 Zesu 'bhɛ 'lɛkwan- -o
ni dɔɔ: «'Kee- 'kpa bi 'ka
-o 'ke -yrɛ 'wi mu 'le, -za
'yɔɔ- -kpan 'laa -yaa nu baalɛ
'ka ta, 'kaa -za 'yɔɔ- klɛle
-zayi'. 'Duŋ- 'kaa 'pelawo zii'
dɔɔ: ‹'O yrɛ ma ye›. 'Bhɛla-
-zayile 'kiti -o 'ka ma 'kaa-
-za 'yɔɔ mu 'ɛ -zayi'.»

10

*-Bhlaa gooba mi do 'pegee
-yaa' -bhlaa mu 'ɛ ma -gɔɔn*

1 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Mi
pe 'ka ni 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ
'ke mɛɛ 'la zan laa wlalɛ
-bhlaa mu a wɛlɛ- 'ɛ 'lii,
'bhɛɛ- 'kee- -saan wɛlɛ- 'ɛ ma
yrɛ -bhɛɛke' ɲnɔɔ, 'bhɛɛ- -e
-zinaa' wɛlɛ- 'ɛ 'kpee, 'bhɛ
zan 'ɛ 'bhɛ -o 'ke -faannii' do
'pegee mɛɛ dɛ mi do -la -le.

2 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan
-kaan wɛlɛ- 'ɛ 'lii, 'bhɛ zan
'ɛ 'bhɛ -le 'ke -bhlaa mu 'ɛ
gooba mi 'gbu 'ɛ 'le.
3 -Bhlaa mu a wɛlɛ- tagbin-
mi 'ɛ, 'bhɛ wɛlɛ- 'ɛ 'liigo- 'yee-
-bhlaa gooba mi 'ɛ ni. 'Bhɛɛ-
-bhlaa mu 'ɛ -wa -weli' 'ɛ ma;
'bhɛɛ- -e -yaa' -bhlaa mu 'ɛ
'kpɛn sii do do -o 'tɔ ma,
'bhɛɛ -e pwɛ -o -le 'pɛɛlii-.
4 'Kee- -yaan -yaa' pɛ -bh-
laa mu 'ɛ 'kpɛn 'pwɛlele bhla
'la ba, 'bhɛɛ- -e dɔ 'mu -lɛɛ,
'bhɛɛ 'mu dɔ -a zi -amasrɔyi
'mu 'a 'weli- 'ɛ dɔ.
5 'Duŋ- waa mɛɛ 'la zan dɔ,
waa nu dɔlɛ 'bhɛ zan 'ɛ zi,
-amasrɔyi waa a -weli' 'ɛ dɔ;
'bhɛla- -yile -o nu blasanlɛ
'bhɛ zan 'ɛ ma 'egbɔɔnle.»
6 Zesu 'bhɛ -gɔɔn 'la ɲwoa
-o ni bhe, 'duŋ- waa 'bhɛ
'yimalɛ.

*Zesu -o 'ke -bhlaa gooba
mi kplankplan 'ɛ 'le*

7 Zesu pe -o ni 'ezin- dɔɔ:
«'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma
dɔɔ 'mi -le 'ke -bhlaa mu a
wɛlɛ- 'ɛ 'lii 'le.
8 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn
ɲnwa 'mi 'lɛɛ, 'mu -o 'ke
-faannii' mu 'pegee mɛɛ dɛ
mu 'le; 'duŋ- -bhlaa mu 'ɛ
waa -o 'trɔnkpalɛ -o ni.
9 'Mi -le 'bhii- 'fɛlii 'ɛ 'le, 'ke
mɛɛ 'la zan -wlaa 'bhɛ 'fɛlii
'ɛ ɲnɔɔ, 'bhɛ zan nu golɛ -za
'yi. 'Bhɛ zan nu 'sɔlɛ- wlale,
'bhɛɛ- -e pwɛ, 'bhɛɛ- -e nu -a
le pɛ -srɔɔwolɛ.
10 -Faannii' 'ɛ yaa nu
bhaama, 'ke yaa 'e go
-faanwole 'pegee mɛɛ dɛle
-la ba, 'bhɛɛ- pɛ 'siɛza-
'kaama-. 'Duŋ- 'mi ɲnwa,

'kooko- bhaaplɛŋ mu 'ɛ -o bole -yrɛ ma -si 'srɔɔwo-, 'bhɛɛ- 'yee- -si 'ɛ pa -o -yi 'kee- kan a -daŋ' ta.

11 'Mi -le 'ke -bhlaa mu gooba mi kplankplan 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- -bhlaa mu gooba mi wlan 'ɛ -dwa a -la 'ke -ya niigo -a 'gbu 'si 'ɛ 'yi -yaa' -bhlaa mu 'ɛ ni.

12 'Duŋ- mɛɛ 'la zan yewo -gɔli' ma, 'bhɛ zan 'laa -o 'ke -bhlaa gooba mi kplankplan 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- -yaa' pɛ 'laa 'ke -bhlaa mu 'ɛ 'le, 'bhɛla--yile 'ke -a -yrɛkpaa srɔpɛ do ma 'ke 'bhɛ -o zan -a ta, -e blasan, 'bhɛɛ- -e -bhlaa mu 'ɛ to srɔpɛ 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- srɔpɛ 'ɛ nu banlɛ 'yee- -bhlaa mu 'ɛ 'ke ta, 'bhɛɛ- -a -vin mu 'ɛ kan 'eke- ma.

13 'Yee- -gɔli' ma yewo mi 'ɛ blasan srɔpɛ 'ɛ 'lɛɛ, -amasrɔyi -e yewo -gɔli' do -kplɛnnɛ' -la ma, 'bhɛɛ- yaa a 'ŋgamiwo -bhlaa mu 'ɛ ma.

14 'Mi -le 'ke -bhlaa gooba mi kplankplan 'ɛ 'le. 'Mi 'an pɛ -bhlaa mu 'ɛ dɔ, 'bhɛɛ- 'an pɛ -bhlaa mu 'ɛ -woo 'mi dɔ.

15 'Bhii- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'mi dɔ, 'bhɛɛ-'mi 'yee- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' dɔ 'ezin-. 'Mi 'ŋ 'niigo- 'ŋ 'gbu 'si 'ɛ 'yi 'an pɛ -bhlaa mu 'ɛ ni.

16 -Bhlaa 'bhɛɛke mu -o 'ŋ 'kɔɔ 'ezin-, 'bhɛ mu laa -o -bhlaa mu yi wɛlɛ- 'lɛɛ-'yi. -Yoo 'ke -za 'le 'ke 'ŋ dɔ 'mu 'lɛɛ 'bhɛɛ- 'ŋ ge 'mu 'le. 'Bhɛ mu nu 'ŋ 'weli- 'ɛ malɛ, 'bhɛɛ- -o 'pegee 'kɛ mu 'lɛɛ--o nu 'klalɛ- 'eke- ba, 'bhɛɛ--o klɛ -bhlaa 'lɛdo-, 'bhɛɛ--bhlaa gooba mi do 'kpɔ -la dɔle nu klɛlɛ -o -lɛɛ.»

17 «'Ɲ -za sɔ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ni, -amasrɔyi 'mi 'ŋ 'niigo- 'ŋ 'gbu 'si 'ɛ 'yi, 'kooko- 'an 'srɔɔwo gbɛ drɛɛwo 'ezin-.

18 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'ŋ -si 'ɛ 'sile, 'duŋ- 'ŋ 'gbu -le 'ŋ si 'ɛ 'na zii' ga ni 'ŋ 'gbu zru ma. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -a 'seŋ -o 'ŋ ni 'ke 'an na ga ni, 'bhɛɛ--a 'seŋ -o 'ŋ ni 'ke 'ŋ sɔ a 'kunle ga 'kɔɔ 'ezin-. 'Ɲ Dɛ -Waanbhaa 'a pia 'ŋ ni 'kaa 'an klɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.»

19 Zesu a -jan mu 'ɛ Zuufu mu 'ɛ 'yiciɛnna 'ezin-.

20 -O -bebe -yaa pe 'zi dɔɔ: «Lii -yɔɔ' -o -a zi! -A ŋgblo -wlɛnna! -Mɛla ma 'ka -o 'ka 'trɔnkpa zii' -a ni ɛɛ?»

21 'Duŋ- -o 'ke mu -yaa pe 'zi dɔɔ: «'Ɔn ɔn! Lii -yɔɔ' -o mɛɛ 'la zan zi 'bhɛ 'laa -janwo' 'bhɛ gbɛɛn-. 'Bhɛɛ-lii -yɔɔ' sɔ -yrɛ 'wi mu -yrɛ -liiploole ɛɛ?»

Zuufu mu 'ɛ -woo -baŋgo' zii' Zesu 'yi

22 -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gbɛkpa yi 'ɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'bhɛ 'fɛti 'ɛ 'yaa- klɛ Zeruzalɛmu lɛɛ 'oo lɛɛ. 'Bhɛ 'fɛti yi 'ɛ bhwa, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- -niinii' 'kpa bhla -gbɛnɛ 'ɛ zi.

23 'Bhɛ 'fɛti yi 'ɛ 'le, Zesu 'yaa- ge 'zi 'kee- nu 'yee--Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la yrɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii: ‹-Bhleŋgbe Salomɔ a 'wlaŋla›.

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -woo -lɛkpale 'eke- ta -a zi, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «'Ɛ nu 'o 'nii- 'ɛ golɛ bhlɛ ta 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ?

'Ke 'bhi -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pe 'o ni kpataakpa.»

25 Zesu 'a 'lɛkwan- -o ni dɔɔ: «'An 'pia- gban 'ka ni, 'duŋ- 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- 'ŋ 'yi. 'Ŋ 'yoo- -za mu 'la klɛ 'zi 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'le, 'mi -o mɛɛ -glɔɔn 'la 'le 'mu 'bhɛ zrɔn kpataakpa.

26 'Duŋ- 'ka 'laa 'ka kpa 'mi 'yi, -amasrɔyi 'ka 'laa -o 'an pɛ -bhlaa mu 'ɛ 'ke mu 'le.

27 'An pɛ -bhlaa mu 'ɛ -woo 'trɔnkpa- 'ŋ 'weli- 'ɛ la. 'Mi -o dɔ 'bhɛɛ- -o dɔ 'mi zi.

28 'Mi bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ na -o ni. Waa nu galɛ -titi, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- -o 'kunle 'ŋ 'kɔɔ.

29 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la 'bhɛ -o -naa 'ŋ ni 'bhɛ gblaan 'yiya- pɛ 'kpɛn ni; 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -o 'kunle 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ.

30 'Mi 'pegee 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'woo- do 'kpɔ.»

31 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -o kpoti mu 'sile 'ezin- 'mu 'pa zayi' Zesu ma.

32 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ŋ -za 'lrele- -bebe 'la 'srɔɔwoa- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'ŋ 'mu -kla 'ka 'yrɛ ma. 'Ka -a zi 'bhii- 'ka kpoti pa 'ŋ ma 'woo- -za 'lrele- mu 'la bhe -o -de 'gbu -la -zayi' ɛɛ?»

33 Zuufu mu 'ɛ -o 'bhɛ zikpaa- Zesu ni dɔɔ: «'Waa -o kpoti 'payrɛ- -glin 'zi 'e ma -za 'lrele- klɛ -zayi'. 'E -Waanbhaa' 'tɔsiɛ zii' bhe, 'bhɛla- -zayile, 'wa zi 'bhii- 'o kpoti 'pa 'e ma. -Amasrɔyi 'bhi 'la 'bhi -o 'ke bhaaplɛŋ bhaamale 'le 'yoo- 'e 'gbu klɛ 'zi 'ke -Waanbhaa' 'le.»

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-A yɔɔndɛle laa -o 'kaa 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ -Waanbhaa' 'a 'pia- dɔɔ: ‹*'Ka -o -waanbhaa' mu 'le ɛɛ?*›

35 -Kɔɔ' 'a 'yaango- dɔɔ -za 'la -yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' 'a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, waa sɔ 'bhɛ 'yi- gale -titi. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -yaa' -jan 'ɛ 'lɛnaa- mɛɛ 'la zan mu ni, 'kee- 'mu 'siila- ‹-waanbhaa' mu.›

36 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'mi -la makwan- 'bhɛɛ- -e 'mi 'winbwa- 'drun- yan 'lɛɛ- 'yi. -E -kla 'nale- 'bhɛɛ- 'kaa- pe 'zi dɔɔ: ‹'E -Waanbhaa' 'tɔsiɛ zii' ɛɛ?› -Amasrɔyi 'an pia dɔɔ 'ŋ 'yoo- 'ke *-Waanbhaa' Gbe 'le bhe.

37 'Ke 'naa -o 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' klɛza mu klɛ 'zi bi, 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- 'mi 'yi.

38 'Duŋ- 'ke 'ŋ 'yoo 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' klɛza mu klɛ 'zi, 'ali- 'ke 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- 'mi 'yi, -ka 'ka 'kpa -o -yi, 'kooko- 'kaa 'yaango- 'bhii- 'mi 'pegee 'ŋ Dɛ -Waanbhaa -o do: 'Ŋ -Dɛ -Waanbhaa' -o 'mi 'yi, 'bhɛɛ- 'mi -o 'yee- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'yi 'ezin-.»

39 -O 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -wa pele- dɔɔ -wa 'kunle 'ezin-. 'Duŋ- -e bhia -o 'kɔɔ.

40 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu gele- 'ezin- Zrudɛn yue 'ɛ -yrɛ gbɛ do 'ɛ ta, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -yaa mɛɛ mu 'ɛ 'wiiŋfɛ zii' 'yrɛ 'la nɔɔ 'elwale bhe 'bhɛ nɔɔ. 'Bhɛɛ- 'kee- bole- 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ ye.

41 Mɛɛ -bebe -ja 'tɛnlɛ- -a

ma 'bhɛ ɔnɔɔ. 'Bhɛɛ- 'mu 'yaa- pe 'zi dɔɔ: «Zaan 'laa 'sɔle- maza do 'kpɔ klɛlɛ, 'duŋ- -e -jan 'oo -jan 'la ɔwoa 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- ba zayi', 'mu 'kpɛn -o 'ke wlan 'le.»

42 'Bhɛɛ- mɛɛ -bebe -o -kpaa Zesu 'yi 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ ye.

11

Lazaa gaza

1 -O -yaa 'gwlaan- do sii Lazaa, 'bhɛɛ- ga -yaa 'bhɛ ma. 'Bhɛ 'yaa- da -wa 'la ta -o -yaa 'bhɛ sii Betani. -A nɛɛnɛ- -le -yaa plɛ: Mari 'pegee Maati. 'Bhɛ mu -yaa 'yee- -wa do 'kpɔ 'ɛ 'yela- ta 'ezin-.

2 Mari -le -yaa le 'la -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- do ɔklaa Mɛɛzan Zesu gaan ma, 'bhɛɛ -yoo magwa- -a winle mu 'ɛ 'le. Ga -yaa 'yela- nɛɛnɛ- 'gwlaan- Lazaa ma.

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'woo- nɛɛnɛ- le plɛ 'ɛ -o mɛɛ winbɔle Zesu ta 'kaa -ya pe -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e 'bhɛgwlɛn- 'la -za sɔ 'e ni, pɛ -o -a ma.»

4 Zesu 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -ya pele- dɔɔ: «Lazaa ma ga 'ɛ yaa nu klɛlɛ -a dɛpɛ 'le. 'Duŋ- 'yee- ga 'ɛ -e nu klɛlɛ 'ke -Waanbhaa' 'tɔbhɔpɛ 'le; 'bhɛɛ- -e nu klɛlɛ -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'tɔbhɔpɛ 'le 'ezin-.»

5 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Maati 'pegee Mari, 'bhɛɛ- Lazaa -za -yaa sɔ Zesu ni 'egbɛnɛle.

6 'Duŋ- -ya malawoa 'kaa ga -o Lazaa ma, -e ɓwa 'ezin- -yrekpaa' plɛ ta -e -yaa yrɛ 'la ɔnɔɔ 'bhɛ ɔnɔɔ.

7 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- -yaa -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Kɔɔ' 'niina- -kɔɔ' -zanta' Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi.»

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa zikpale -a ni dɔɔ: «'O Daan mi, 'bhɛ ɔnɔɔ laa -mɔlɛ' -li, 'bhɛɛ- Zude Zuufu mu 'ɛ -yaa zi 'bhii- -o kpoti 'pa 'e ma, 'bhɛɛ- -woo 'e dɛ, 'bhɛɛ- 'yoo- -a zi 'bhii- 'e 'niinale 'ezin- 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ ɛɛ?»

9 Zesu 'bhɛ zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Lɛrɛ vu ta plɛ laa -o -yrekpaa' do 'yi ɛɛ? 'Ke mɛɛ 'la zan -o 'taawo zii' -yrek- paa', 'bhɛ zan gaan laa san pɛ 'kedo- 'kpɔ ma, -amasrɔyi -yretɛ' -o -bhi 'zi.

10 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'taawo zii' -bi zi, -a gaan san pɛ ma; -amasrɔyi 'tɛbhile laa -o -a -lɛɛ.»

11 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'ke -ya 'kpale 'a ta 'ezin- dɔɔ: «-Kɔɔ' 'bhɛgwlɛn- Lazaa -o yidɛ zi, 'duŋ- 'ŋ nu gelɛ -a bwelɛ.»

12 -Ayile 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa zikpale -a ni dɔɔ: «'Ee! Mɛɛzan, 'ke -yoo yidɛ 'zi, -e nu -bheelɛ'.»

13 Zesu 'yaa- -we 'zi 'ke Lazaa gaza 'ɛ 'bhɛɛ- 'le, 'duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpee ma, -e -yaa -we 'zi yidɛza 'te -la -le.

14 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni kpataakpa dɔɔ: «Lazaa -gaa.

15 'Duŋ- yaa klɛlawolɛ 'ŋ 'yrɛ ma bhe, 'bhɛ ɔswa 'mi ni 'ka mu -zayi', 'kooko- 'ka

'ka kpa 'mi 'yi. 'Duŋ- -ka 'ka 'wlɛn-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' ge -a -din.»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Toma 'la -o 'bhɛ 'tɔkpaa- Didimu ('bhɛ 'yi -le ‹-Nɛ Yonɛ-›), 'bhɛ 'a 'pia- Zesu a -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Kɔɔ' mu ge -a zi 'ezin-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'kpɛn 'pegee 'yee- -kɔɔ' Daan mi 'ɛ -kɔɔ' ga 'eke- zi!»

Zesu -le bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni

17 Zesu 'bhɔle- Betani, 'ke -ya yele- 'bhii- -o 'yee- Lazaa ɓian gban 'bhɛ -yrekpaa' yiziɛ -le -gɛ.

18 Betani -wa 'ɛ 'pleŋgole -yaa Zeruzalɛmu ma kilo yaga.

19 'Bhɛla- -yile, Zuufu -bebe mu -nwa Maati 'pegee Mari ba -o tagalɛ, -o nɛɛnɛ- Lazaa gaza 'ɛ 'yi.

20 Maati 'a 'male- 'kaa Zesu -o zan, 'kee- gele- -a -lɛpa' yrɛ nɔɔ-; 'duŋ- Mari ɓwa 'fɛ 'lɛ ma.

21 Maati gele 'tɛnlɛ- Zesu ma, 'ke -ya pele- dɔɔ: «Mɛɛzan, 'kee- 'kpa bi -gɛ, 'ŋ nɛɛnɛ- 'ɛ yaa -yaa nu galɛ.

22 'Duŋ- 'an 'yaango- 'bhii- 'kee- pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- -Waanbhaa' ma, -e nu 'bhɛ 'nalɛ- 'e ni 'saanibhe.»

23 Zesu pe -a ni dɔɔ: «'E nɛɛnɛ- 'ɛ nu bwelɛ gale ba.»

24 Maati 'bhɛ zikpaa- Zesu ni dɔɔ: «'An 'yaango- 'bhii- -e nu bwelɛ gale ba gbaa mu -bwe yi 'ɛ gale ba 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le.»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Mi -le mɛɛ mu bwe gale ba, 'bhɛɛ- 'mi -le bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni. 'Ke mɛɛ 'la zan 'e ɓkpaa 'mi 'yi, 'ali- 'kee- -gaa, 'ŋ nu -a bwelɛ gale ba, 'bhɛɛ- -e bo -a -yrɛ ma.

26 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -o -a -yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya -kpaa 'mi 'yi, 'bhɛ zan laa nu galɛ -titi. 'Yee kpa 'bhɛ -jan 'ɛ 'yi ɛɛ?»

27 'Bhɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke Maati 'a 'lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «-Aani' Mɛɛzan, 'an 'yaango- dɔɔ 'bhi -le Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'bhi -le *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le; -a -lɛdulale -yaa dɔɔ 'bhi -le -yaa nu nulɛ 'drunyan 'yi.»

Zesu -o wisi zii'

28 Maati 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'kee- gele- -a nɛɛnɛ- le Mari 'siilɛ-; 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni gaanyi' dɔɔ: «-Kɔɔ' Daan mi 'ɛ ɓnwa, -yoo 'e 'sii zii'.»

29 Mari 'bhɛ 'male-, 'ke -ya -wlɛnle' blaale-, 'bhɛɛ- 'kee- gele- Zesu 'lɛpalɛ.

30 'Duŋ- Zesu 'laa wlalɛ -li 'bhɛ bhla 'ɛ ba Betani -wa 'ɛ 'kpee. Maati 'lɛpaa- 'kɛle- yrɛ 'la ɓnɔɔ, -e -yaa -li 'bhɛɛ- ɓnɔɔ.

31 Zuufu mu 'la 'yaa- Mari -din 'fɛ 'ɛ ɓla -a taga zayi', 'mu 'a 'yele- 'bhii- Mari 'e 'wlɛnle-, 'bhɛɛ- -e -pwɛla 'pɛɛlii- blaale-; 'ke -o dɔle- -a zi. -O 'kpee ma -e -yaa ge 'zi wisilɛ Lazaa bu 'ɛ ta.

32 Zesu 'yaa- yrɛ 'la ɓnɔɔ, Mari 'bhɔle- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- -a -yrɛkpale Zesu ma, 'kee- baale' -a 'kpɔ ta 'bhɛ gaan ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'kaa: «Mɛɛzan 'kee- 'kpa bi

-gɛ, 'ŋ nɛɛnɛ- 'ɛ yaa -yaa nu galɛ.»

33 Zesu Mari 'yele- wisiyrɛ nɔɔ-, 'bhɛ 'pegee Zuufu mu 'la 'yaa- 'yee- Mari zi, -e 'mu 'yele- wisi' yrɛ nɔɔ- 'ezin-, 'bhɛ wisi' -gbɔɔ -dwa -a -yrɛ ta 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- -a zru-batɛdwa.

34 'Bhɛɛ- 'ke Zesu -o -lrɔkpale dɔɔ: «'Kaa bian 'naa- ma ɛɛ?» -O pe -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, nu a -glin doo.»

35 'Bhɛɛ- Zesu 'gbu wisia.

36 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «-Kaa -glin doo! 'Gwlaan-'lɛɛ- -za -yaa sɔ -a ni dɛ!»

37 'Duŋ- -o 'ke pe dɔɔ: «'Yee- 'la mɛɛ -yrɛ 'wi mi 'ɛ 'yrɛ 'liiploola, yaa -yaa sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ- Lazaa 'laa ga ɛɛ?»

Lazaa bweyrɛ gale ba Zesu 'kɔɔ

38 Wisi' -gbɔɔ dɔ gbɛ drɛɛwoa- 'egbɛnɛle Zesu 'yrɛ ta, 'bhɛɛ- -e -ja Lazaa bu 'ɛ ta. -A bu 'ɛ 'yaa- 'ke vlɛ -gluu do -la -le, 'bhɛɛ- -wa -liitaan 'ke vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ do -la -le.

39 Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka vlɛ -kpuŋ 'ɛ go bu -gluu 'ɛ 'lii doo!»

'Bhɛ klɛle 'tɛ, Maati, 'yee- Lazaa nɛɛnɛ- le 'ɛ, 'ke -ya 'pele Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, -a vɛndwa- gban 'eyɔɔle, -amasrɔyi -a binle blaan -yrekpaa' yiziɛ -le -gɛ.»

40 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele Maati ni dɔɔ: «'Naa 'pelɛ 'e ni dɔɔ 'kaa 'ke 'yee kpaa 'mi 'yi, 'e nu -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yelɛ ɛɛ?»

41 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o vlɛ -kpuŋ 'ɛ gole- bu -gluu 'ɛ 'lii. 'Bhɛɛ- Zesu 'e 'yrɛkpale laanima, 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Ŋ Dɛ -Waanbhaa', 'mi 'e 'pubɔ- -amasrɔyi 'ye 'an 'seri 'ɛ 'lɛkwan- gban.

42 'Mi 'an 'yaango- 'bhii- 'ye 'an 'seri mu 'ɛ 'lɛkun- 'taŋii, 'duŋ- 'ŋ 'yoo- 'seri 'lɛɛ- klɛ 'zi 'e ni, 'ŋ zi mɛɛ mu 'lɛɛ- 'wola--zayi'; 'kooko- -woo kpa -a -yi 'bhii- 'bhi -le 'mi 'winbwa-.»

43 -E yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wole- 'le, 'kee- 'pɛɛnle 'eglɔɔle dɔɔ: «Lazaa 'pwɛ -gɛ!»

44 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Lazaa gbaa 'ɛ bwele-, 'bhɛɛ- -e -pwɛla. -A gbɛ 'pegee -a gaan mu 'ɛ 'yrele- -yaa 'ke sɔgbɛ mu 'le, 'bhɛɛ- sɔgbɛ 'pu do 'kpale- -yaa -a wlɛyi'. Zesu pe -o ni 'tɛ dɔɔ: «-Kaa 'ploo-, 'bhɛɛ- -e ge a 'gbu ma!»

Mɛɛ mu 'ɛ -woo 'dukpa zii' Zesu ma -a dɛ zayi'

(Matie 26.1-5; Maki 14.1-2; Luki 22.1-2)

45 Zuufu mu 'la nwa Mari ba, 'bhɛɛ- Zesu -za 'la kla, -o 'bhɛ 'yele-, 'ke -o -bebe -o 'kpale 'a -yi.

46 'Duŋ- -o 'ke -ja Farizi mu 'ɛ ba, 'ke -o Zesu klɛza 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnle 'mu ni.

47 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -o -waa 'kitikan mɛɛ gblaan -lɛdo' 'ɛ 'lɛkpaa- 'eke- ta, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ: «-Kɔɔ' nu -mɛ za 'gbu -la klɛlɛ ɛɛ? -Amasrɔyi -yoo 'sɔle- maza -bebe mu klɛ 'zi.

48 'Ke -kɔɔ' 'a 'twa- 'kee
ɓbwa klɛza -glɔɔn mu 'lɛɛ-
klɛle ma, -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ
'kpɛn nu -o 'kpalɛ -a -yi.
'Ke 'bhɛ ɓkla, *Romɛ -kuŋlii
mu 'ɛ -o nu nulɛ -kɔɔa'
-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ
'ɛ 'pegee -kɔɔa' 'klɛɛn 'ɛ 'wilɛ-
'dɛ!»

49 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o ba mɛɛ
do 'la -o -yaa 'bhɛ sii Kaifu,
'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'yaa- -waa'
'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'le
'bhɛ lɛɛ 'ɛ ta bhe, 'bhɛ pe -o
ni dɔɔ: «'Ka 'laa -za 'kedo-
'kpɔ 'yima-!

50 'Kaa 'laa 'yaango- dɔɔ 'ke
mɛɛ do 'kpɔ -gaa 'klɛɛn 'yi
mu 'ɛ 'kpɛn a -za ma, 'bhɛ
mabhaabhɔ -kɔɔ' 'gbu ma 'ke
'bhɛ kan -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ
'kpɛn dɛle ta ɛɛ?»

51 'Duŋ- Kaifu -jan 'la 'woa-
bhe, 'bhɛ 'laa dalɛ -a 'gbu
ba; -e -yaa 'ke 'sraka 'lɛna
mu -kuŋlii gblaan 'le 'bhɛ lɛɛ
'ɛ 'le, 'bhɛla- -zayile -e -yaa
-Waanbhaa' -lɛla' janwo 'zi
dɔɔ Zesu 'yaa- nu galɛ Zuufu
mu 'ɛ ni.

52 'Duŋ- Zesu 'laa -yaa nu
galɛ Zuufu mu 'ɛ do -kplɛn
ni. -Waanbhaa' a mɛɛ mu
'la 'kpɛn 'piilale -o 'drunyan
'yi yrɛkpɛn- ɓnɔɔ, -e 'yaa- nu
galɛ 'mu -la ni 'ezin-; 'kooko-
-yoo 'kpɛn 'lɛkpa- 'eke- ta,
'bhɛɛ- -yoo klɛ mɛɛ 'si do 'le.

53 -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma,
Zuufu mu a -kuŋlii mu 'ɛ
-waa -kpaa do ma dɔɔ -o nu
Zesu dɛlɛ.

54 'Bhɛla- -zayile, Zesu 'laa
-yaa 'kaan zii' -li Zuufu mu
'ɛ 'pleŋ- mɔkpɛn' 'yrɛ ma
kpataakpa. -E -gwa 'bhɛ yrɛ
'ɛ ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee
-yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -ja
'klɛɛn do 'yi -wa do ta -kpe 'ɛ
ba -yrɛ ta. -O -yaa' 'bhɛ -wa
'ɛ sii Efraimu. Zesu 'pegee
-yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ɓbwa
'bhɛɛ- -wa 'ɛ ta ye.

55 Zuufu mu a Paki 'fɛti
'ɛ ɓbhwa gban bi -wa -din.
'Bhɛla- -yile, mɛɛ -bebe -ja
Zeruzalɛmu 'yee- 'fɛti 'ɛ 'lɛɛ,
'kooko- -o -yaa -za 'la klɛ
-waa' 'toŋ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o klɛ
'weŋ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -o
'bhɛ klɛ -sɔ.

56 -O 'yaa- Zesu ziglin- 'zi
'tɛ. 'Bhɛɛ- -o -yaa bhla 'la ba
-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ
'ɛ ɓla, -o -yaa pe 'zi 'eke- ni
dɔɔ: «-E ɓkla 'nale- ɛɛ? -E
nu nulɛ 'fɛti 'ɛ ta taa- yaa nu
nulɛ ɛɛ?»

57 'Duŋ- 'sraka 'lɛna -kuŋlii
mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ -wa
-pia gban mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ
'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -yaa
Zesu geyrɛ 'ɛ dɔ, 'bhɛ zan nu
'bhɛ 'pe -o ni, 'kooko- -o ge -a
'kunlɛ-.

12

Lasiklɔɔ 'klaza- Zesu gaan ma Mari 'kɔɔ Betani
(Matie 26.6-13; Maki 14.3-9)

1 -Yrekpaa' 'srwado- -yaa
Zuufu mu a Paki 'fɛti 'ɛ 'lɛɛ,
'bhɛɛ- Zesu ge gbɛ drɛɛwoa-
Betani -wa 'ɛ ta. -E Lazaa 'la
-bwela gale ba, 'bhɛ a -wa -le
-yaa Betani 'le.

2 -O 'yee Zesu 'lɛwɛɛ pɛ
ɓkla 'bhɛɛ- ɓnɔɔ. Maati -yaa
pɛbhle 'ɛ 'yiciɛn zii'. 'Bhɛɛ-
Lazaa 'pegee Zesu 'bhɛɛ-
-yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaale-
-yaa pɛbhle -tabali 'ɛ zi.

3 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ke Mari -lasiklɔɔ -kpɔsɔɔ 'plɛɛle-buteli do 'sile, 'bhɛɛ- 'kee-Zesu gaan ma 'srole 'kɛle-. 'Bhɛ blaan, 'kee- 'bhɛ gaan mu 'ɛ magole 'ke -a winle mu 'ɛ 'le. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -lasiklɔɔ 'ɛ -gblɛn 'ɛ zɛnle-'fɛ 'ɛ 'kpɛn la.

4 -O -yaa Zesu a -klaŋlanɛ 'kɛla sii Zuda Isikariɔti, 'yee-'la 'yaa- nu -dawli' 'kpalɛ-Zesu gbɛ ta, 'bhɛɛ- -ya -lɛna' mɛɛ mu ni, 'bhɛ pe 'tɛ dɔɔ:

5 «-Mɛle -kla waa -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- 'lɛɛ- gɔnlɛ -gɔli' 'taŋbha -kɛmɛ yaga ma, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ -gɔli' 'ɛ na 'kɔɔfleŋzan mu ni ɛɛ?»

6 'Duŋ- Zuda 'bhɛ -jan 'ɛ woa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, yaa klɛlɛ 'bhii- -e -yaa 'kɔɔfleŋzan mu -si yiɛnkan' zii'. 'Duŋ- -e 'bhɛ 'pia- bhɛ gbɛɛn-, -amasrɔyi -e -yaa 'ke -faannii' 'le: 'Yele- -yaa -waa' -gɔli' bɔpɛ 'ɛ magaan mi 'le, 'bhɛɛ- 'ke -o -yaa -gɔli' 'la bɔ 'bhɛ 'yi, -e -yaa 'bhɛ 'si.

7 'Duŋ- Zesu 'a zikpaa--a ni dɔɔ: «-Kaa 'to 'srɔ! -E 'bhɛ kla, 'ŋ binza 'ɛ 'lɛɛmagaanza 'yi -sɔ.

8 'Kɔɔfleŋzan mu -o 'ka -din 'taŋii, 'duŋ- 'mi 'laa nu klɛlɛ 'ka -din 'taŋii.»

Zuufu mu 'ɛ -woo Lazaa dɛyrɛ -glin 'zi

9 Zuufu mu -zamaa' -gbɛnɛ do 'a maa dɔɔ Zesu -o Betani. -Ayile 'ke -o gele-'bhɛ nɔɔ. 'Duŋ- waa gelɛ Zesu do -kplɛn -glin zayi', -o -ja Lazaa 'la 'ke Zesu 'bhɛ -bwela gale ba 'bhɛɛ- -zayi' 'ezin-.

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -wa 'kpale dɔɔ -o Lazaa dɛle- 'ezin-.

11 -Amasrɔyi 'yee- Lazaa -zayi', Zuufu mu -bebe -yaa go 'zi 'woo- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'zi, 'bhɛɛ- -o -yaa -o 'kpa zii' Zesu 'yi.

Zesu 'wlayrɛ- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee

(Matie 21.1-11; Maki 1.1-11; Luki 9.28-40)

12 'Bhɛ yi 'ɛ ta tooklin- yi 'le, -zamaa' -gbɛnɛ 'la 'nwa-Paki 'fɛti 'ɛ ta, -wa maa dɔɔ Zesu -o zan Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta.

13 'Bhɛla- -yile, 'ke -o yɔ -laa mu 'kanle, 'ke -o 'pwɛle--wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn gele- -a -lɛpa' yrɛ nɔɔ-. -O -yaa 'pe 'zi 'eke- 'zi 'eglɔole dɔɔ:

«Ozana!*
Mɛɛ 'la zan -o zan Mɛɛzan 'ɛ 'tɔ 'yi, bhaa -Waanbhaa' 'bhɛ -dɔɔbo'!
Bhaa -Waanbhaa' Izraɛli mu a -bhleŋgbe 'ɛ 'du-mawo!»

14 Zesu -soofali 'nɛ do ya, 'bhɛɛ- -a 'sanle- -yaa 'bhɛɛ-ta, 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yi gɔnɛ-'la gbɛɛn- dɔɔ:

15 *«Siɔn -wa -la mu, 'ka 'laa -gblaanlɛ' (Zeruzalɛmu 'tɔ 'ɛ do -le -yaa 'bhɛ 'le 'ezin-).*
-Ka 'ka 'yrɛkpa doo, 'kaa--bhleŋgbe 'ɛ -yoo zan,
-a yaale -o -soofali 'nɛ do ta.»

* **12:13 12.13** 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹Bhaa -Waanbhaa' 'a go -za 'yi! -Kaa magbaandɛ!›.

16 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa 'bhɛ -za mu 'ɛ 'yimalɛ 'elwale 'pe. 'Duŋ- Zesu bwelawoa gale ba, 'bhɛɛ- -e -ja -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- -wa 'yaangwa- dɔɔ -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -o -za mu 'la yɔɔndia- Zesu ba zayi' mɛɛ mu 'ɛ -o 'bhɛɛ- wlata za kla -a ni.

17 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yaa- Zesu zi -e Lazaa 'siila- bu -gluu 'ɛ 'yi bhla 'la ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ -bwela gale ba; 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- -za mu 'la kla 'mu -yrɛ ma, 'mu 'kpɛn 'yigɔɔn- 'zi.

18 'Bhɛla- -zayile, 'ke -za- maa' 'srɛ do gele- -a -lɛpayrɛ nɔɔ-. -Amasrɔyi -wa -maa 'kaa -e 'bhɛ 'sɔle- maza 'ɛ kla.

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Farizi mu 'ɛ -wa pele- dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa -o ta doo, 'ka 'laa nu 'sɔlɛ- -za 'kedo- 'kpɔ klɛle- -a ni, -amasrɔyi mɔkpɛn' -o ge 'zi -a zi.»

Grɛki mu 'ke mu -o Zesu ziglin- 'zi

20 Mɛɛ 'la zan mu -nwa -Waanbhaa' gbalɛ Zeruzalɛmu 'fɛti 'ɛ ta, Grɛki mu 'ke mu -yaa 'mu pleŋ-.

21 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -woo mabɛɛnle Filipu -din, 'bhɛ 'yaa- da Galile 'klɛɛn 'yi -wa 'la -o -yaa 'bhɛ sii Bɛtisaida 'bhɛɛ- ta. 'Bhɛɛ- -o pe Filipu ni dɔɔ: «'O Zan, wa zi 'bhii- 'o Zesu 'ye, 'bhɛɛ- 'o -balo sa klɛ 'kɛle-.»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Filipu gele- 'bhɛ 'pelɛ- Andre ni, 'bhɛɛ- -o mɛɛ plɛ -ja 'bhɛ 'pelɛ- Zesu ni.

23 -Ayile, 'ke Zesu 'a pele -o ni dɔɔ: «Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ nu 'tɔbhɔleya 'srɔɔwolɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ 'waati 'la ba, 'bhɛ 'waati 'ɛ bhwa.

24 'Mi pe 'ka 'ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'Ke waa pɛbhɛ do bɔlɛ 'trɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e bɔn, -e bo -a do -kplɛnnɛya 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'ke -wa bwa 'trɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- bwan, -e bhɔ 'bhɛɛ- -ya bhaa klɛ 'ebebele.

25 'Ke mɛɛ 'la zan lii biile -o 'bhɛ a 'trɛ ta -gɛ -si 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan nu bloolɛ 'bhɛ 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'niigwa- 'bhɛ a 'trɛ ta -gɛ -si 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan nu -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ.

26 'Ke mɛɛ 'la zan -o -a zi 'bhii- -e yewo 'mi ni, 'bhɛ zan dɔ 'ŋ zi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'ŋ 'yoo- yrɛ 'la nɔɔ, 'an yewonɛ 'ɛ nu klɛlɛ 'ŋ zi 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ nɔɔ. 'Ke mɛɛ 'la zan yewo 'ŋ ni 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ -lɛdɔlɛ -a ma.»

Zesu -o a dɛza 'ɛ 'wo zii'

27 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ zru ba 'tɛ -o -zɔn. 'Bhɛɛ- 'ŋ sɔ a pele- 'nale- -a ma ɛɛ? Taa- 'an 'pe dɔɔ: 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa, 'ŋ go -yrɛnbhle' 'waati 'lɛɛ- 'yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ 'nwa- 'bhɛɛ- -yrɛnbhle' 'waati 'lɛɛ- 'bhɛɛ- -zayi'.

28 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa', 'e 'tɔ 'ɛ magbaandɛ!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -weli' do dale- laan- ima dɔɔ: «'Mi 'ŋ 'tɔ 'ɛ mag- baandia gban, 'bhɛɛ- 'ŋ nu

-a magbaandɛ gbɛ drɛɛwolɛ 'ezin-.»

29 -Zamaa' 'la 'yaa- Zesu -din, 'bhɛ mu 'yee -weli' 'ɛ 'male-, 'ke -wa pele- dɔɔ: «-Gblaŋ -le 'pɛɛ zii' bhe». 'Duŋ- -o 'ke mu pe dɔɔ: «-Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do -le -janwoa -a ni!»

30 'Duŋ- Zesu 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «'Ka -weli' 'la maa bhe, 'bhɛ 'laa -welɛ' 'mi 'kaama-, 'duŋ- -e wia 'ka mu -la 'kaama-.

31 'Drunyan 'lɛɛ- ta 'ki-tikan yi 'ɛ bhwa -zɔn. -Se-tran' 'la 'kpaale- -o 'drunyan 'lɛɛ- 'wiiŋ- 'bhii- -a -kuŋlii, -Waanbhaa' nu -a -gbinlɛ' -yaa' -kuŋliiya 'ɛ 'yi.

32 'Bhɛɛ- 'ke -woo 'ŋ 'wlɛnna- laanima 'waati 'la ba 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ, 'ŋ nu mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn -glaanlɛ' 'ŋ ba.»

33 Zesu 'yaa- nu galɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe, -e 'bhɛɛ- -zrɔnna -o ni -janwo' gbɛya 'la bhe 'bhɛ 'yi.

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -zamaa' 'ɛ -wa -lɛkunle Zesu ni dɔɔ: «'Wa -daanna 'waa- 'toŋ 'sɛwɛ mu 'ɛ 'yi dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ nu bolɛ -a -yrɛ ma -yikpɛnsee ta. -E -kla 'nale- 'bhɛɛ- 'bhi -o -a pe 'zi 'o ni dɔɔ: ‹-O nu Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'wlɛnlɛ- laanima ɛɛ?› -Dele 'bhɛ Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'le ɛɛ?»

35 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Tɛbhile 'ɛ nu -bhilɛ' 'ka 'pleŋ- 'waati sa. 'Tɛbhile 'ɛ -yoo 'ka 'pleŋ- 'waati 'la ba -li, -ka 'taawo -a -bhile' 'ɛ ba, 'kooko- -gblo mu laa nu 'klalɛ- 'ka ba. -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan -o 'taawo zii' -gblo mu 'yi, 'bhɛ zan 'laa 'bhɛ 'gbu geyrɛ dɔ.

36 'Tɛbhile 'ɛ -yoo 'ka 'pleŋ- 'waati 'la ba, -ka 'ka 'kpa -a -yi, 'kooko- 'ka klɛ 'tɛbhile ba -nɛ mu 'le.» Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele, 'ke -ya pleŋgole -o ma, 'bhɛɛ- 'kee gele- -a magaanlɛ -o ma 'egbɔɔnle.

Zuufu mu 'ɛ waa -o 'kpalɛ- Zesu 'yi

37 'Ali- Zesu 'sɔle- maza -bebe mu 'la kla -o -yrɛ ma, Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ waa -o 'kpalɛ- -a -yi.

38 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai -jan 'la woa 'el-wale -sɔ, 'bhɛ 'lɛswa; -ya -pia dɔɔ: *«Mɛɛzan, -dele 'e kpaa 'o 'wojan- 'ɛ 'yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- Mɛɛzan -yaa' -glɔɔya' 'ɛ -zrɔnna -de -la ni ɛɛ?»*

39 'Bhɛɛ- waa -yaa 'sɔle -o 'kpale Zesu 'yi 'bhii- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ -ya pia gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ezin- dɔɔ:

40 *«-Waanbhaa' -o -yrɛbhɛ' mu 'ɛ wia, 'bhɛɛ- -yoo zru -dwa 'eglɔɔle -yaa' -jan 'ɛ ma, 'kooko- waa sɔ yrɛ ma yele- -o -yrɛbhɛ' mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'kooko- waa sɔ -za 'yimale -o zru mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- waa nu ni-inalɛ 'mi -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- -o bhee.»*

41 Ezai -janwoa 'bhɛ gbɛɛn- bhe Zesu ba zayi', -amasrɔyi -e Zesu 'tɔbhɔleya 'ɛ ya 'el-wale -sɔ.

42 'Duŋ-, 'woo- Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ ba, -o -bebe -o

-kpaa Zesu 'yi. 'Duŋ- -o -yaa -gblaanlawo zii' Farizi mu 'ɛ 'yrɛ 'lɛɛ bhe, 'bhɛla- -zayile, waa -yaa sɔ -a pele- 'pɛɛlii-kpataakpa, 'kooko- waa nu -o -gbinlɛ' -waa' daanfɛ' 'ɛ la.

43 -Amasrɔyi, 'tɔbhɔleya 'la 'yaa- da bhaaplɛŋ mu ba, 'bhɛ 'yaa- sɔ -o ni 'ke 'bhɛ kan 'kɛla 'yaa- da -Waanbhaa' ba 'bhɛ ta.

Zesu 'a -jan mu 'ɛ nu mɛɛ mu 'kitikanlɛ

44 Zesu pe mɛɛ mu 'ɛ ni 'eglɔole dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa 'mi 'yi, 'bhɛ zan laa 'bhɛ 'kpalɛ- 'mi 'yi, 'duŋ--ya kpaa mɛɛ 'la zan 'mi 'winbwa- 'bhɛɛ- 'yi bhe.

45 'Ke mɛɛ 'la zan 'mi ya, 'bhɛ zan mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- 'bhɛɛ- ya bhe.

46 'Mi nwa 'drunyan 'lɛɛ-'yi 'bhii- 'tɛbhile, 'kooko- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e kpaa 'mi 'yi, 'bhɛ zan laa bo -gblo 'yi.

47 'Ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'wo-jan- mu 'ɛ maa, 'bhɛɛ- 'ke yaa 'mu 'yizaklɛlɛ, 'mi 'laa nu 'bhɛ zan 'ɛ 'kitikanlɛ. -Amasrɔyi 'ŋ nwa mɛɛ mu go yrɛ -la nɔɔ- -za 'yi, 'mi 'laa 'nulɛ- 'kitikan yrɛ nɔɔ-.

48 'Ke mɛɛ 'la zan 'e -baŋgwa 'mi 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ zan laa dɔlɛ 'ŋ 'wojan-mu 'ɛ la, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ 'gbu 'kitikan mi ya gban. 'Ŋ -jan mu 'la woa 'ka ni bhe, 'mu -le nu 'bhɛ zan 'ɛ 'kitikanlɛ 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le.

49 -Amasrɔyi 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ waa dalɛ 'mi 'gbu ba. 'Duŋ-'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la 'bhɛ 'ŋ 'winbwa- 'bhɛ -jan 'la kpaa 'ŋ 'lii 'mi 'bhɛɛ- woa.

50 'Bhɛɛ- 'mi 'a 'yaango-'bhii- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' pe 'ŋ ni 'ŋ 'kɛla klɛ, 'bhɛ -le bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o -a ma 'bhɛ nalele mɛɛ mu ni. 'Bhɛɛ- ya 'ɛ 'yi, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -jan yɛkɛ- do 'kpɔ 'la kpaa 'ŋ 'lii 'ŋ 'bhɛɛ-'wo zii'.»

ZESU -O -A -DAŊMA' -JANWO' ZII' YAA -KLAŊLANƐ MU 'Ɛ NI

13

Zesu -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ gaan mafɛ' zii'

1 'Bhɛ kla Zuufu mu a Paki 'fɛti yi 'ɛ 'lɛɛ. 'Bhɛɛ-Zesu 'gbu 'a 'yaangwa- 'bhii--a go bhla 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ -e ge -a Dɛ -Waanbhaa' ba 'bhɛ bhwa. Mɛɛ 'la zan mu -yaa yaa pɛ 'le, 'mu -za -swa -a ni 'taŋii, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a -lɛyanle ma.

2 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -yaa yromazi pɛ 'ɛ 'bhle zii'. -Setran' 'a kpaa Simɔ gbe Zuda Isikariɔti 'kpee gban 'elwale -sɔ dɔɔ -e -dawli' 'kpa Zesu gbɛ ta, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'lɛna-mɛɛ mu ni.

3 Zesu 'gbu 'yaa- 'yaango-'bhii- -Waanbhaa' 'seŋ 'kpɛn -glɔɔn gbɛkpaa- -a 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -e -daa 'bhɛ -la ba, 'bhɛɛ- -e -yaa zan gelɛ 'bhɛ -la ba 'ezin-.

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o -yaa pɛbhle 'zi bhla 'la ba, 'ke

Zesu 'e 'wlɛnle-, 'kee- -yaa dunɛ- tralapɛ 'ɛ gole-, 'bhɛɛ- 'kee- sɔ do -yrele' -a 'saanla□.
5 'Bhɛ blaan, 'kee- -yi 'klale 'tasa do 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ gaan mafɛle 'sanle, 'bhɛɛ- 'kee- 'mu mago -sɔ -e sɔ 'la -dwa -a 'saanla□ 'bhɛ 'le.
6 -E bhɔle Simɔ Piɛri ta, 'ke 'bhɛ 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'bhi -le zan 'mi gaan mafɛlɛ bhe ɛɛ?»
7 Zesu 'bhɛ zikpaa -a ni dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- -za 'la klɛ 'zi -gɛ, 'yaa sɔ -a -yimale, 'duŋ- 'e nu -a -yimalɛ boolazi.»
8 Piɛri pe -a ni 'ezin- dɔɔ: «'Yaa nu 'mi gaan 'mafɛlɛ -titi!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'Ke 'naa 'e gaan mafɛlɛ, 'mi 'pegee 'bhi a -za 'kedo- 'kpɔ 'laa nu klɛlɛ -li 'eke- ta.»
9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Simɔ Piɛri 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Yaa 'ŋ gaan do -kplɛn mafɛlɛ, 'duŋ- 'ŋ ŋgblo 'pegee 'ŋ gbɛ mu 'ɛ mafɛ' 'ezin-!»
10 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ke -o mɛɛ 'la zan □fia -yi ba, 'bhɛ maza laa -o -li 'bhɛ 'gbu 'fɛle- ma 'ezin-, 'ke yaa 'e go -a gaan mu 'ɛ 'mu -la mafɛle ba. -Amasrɔyi -a 'gbutru 'ɛ 'kpɛn 'fleele- -o. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka □kla gban 'weŋ, 'duŋ- 'naa -o -we 'zi 'ka 'kpɛn 'le.»
11 -Amasrɔyi Zesu 'yaa- mɛɛ 'la zan -yaa nu -dawli' 'kpalɛ- -a gbɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a 'lɛna- mɛɛ mu ni 'bhɛ zan 'ɛ dɔ; 'bhɛla- -yile -ya -pia dɔɔ: «'Ka 'kpɛn 'laa -o 'weŋ.»
12 Zesu 'yanle- -o gaan mafɛlele, 'kee- -yaa dunɛ- tralapɛ 'ɛ 'klale -a ta, 'kee- yaa gbɛ drɛɛwole pɛbhle -ta- bali 'ɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ŋ -za 'la □kla 'ka ni bhe, 'kaa 'yimaa- ɛɛ?
13 'Ka 'mi sii dɔɔ: ‹'O Daan mi,› 'bhɛ 'pegee‹Mɛɛzan.› 'Zoo -o 'ka zi, -amasrɔyi 'mi 'gbu -le 'ka Daan mi 'pegee Mɛɛzan 'ɛ 'le.
14 'Ke 'mi 'la 'mi -o 'ke Mɛɛzan 'pegee 'ka Daan mi 'le, 'mi 'ka gaan mafia-, 'ka mu 'ezin-, -ka 'eke- gaan mafɛ' do do.
15 'Mi -za 'la □kla, 'bhɛɛ- 'an klɛ gbɛya 'ɛ -zrɔnna 'ka ni, 'kooko- 'ka mu 'bhɛ 'yansi za klɛ, -ka 'bhɛɛ- klɛ 'eke- ni.
16 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ yewonɛ do gblaan -yi 'laa ya -a -kuŋlii 'ɛ ni, 'bhɛɛ- winbɔwo mi 'ɛ 'bhɛ 'yi 'laa ya 'bhɛ 'winbɔ- mi 'ɛ ni.
17 'Ke 'ka 'bhɛ -za mu 'ɛ -dwa, 'kaa pɛ -yi nu -nralɛ' 'ke 'ka □swa -o -yizaklɛle.
18 'Naa -o -we 'zi 'ka 'kpɛn 'le. 'Mi mɛɛ 'la zan mu makwan-, 'ŋ 'mu dɔ. 'Duŋ- -za 'la yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, -yoo 'ke -za -le 'ke 'bhɛ 'lɛsɔ-. -A yɔɔndɛlɛ -o dɔɔ: *‹'O 'pegee mɛɛ 'la zan -o pɛle 'zi 'eke- ta, 'bhɛ zan 'ɛ 'wlɛnna- 'mi 'kaama-.›*
19 Mi -o 'ka 'kpeelɛkan zii' -zɔn 'sani- 'yee- -za 'ɛ klɛ bhla 'ɛ pleŋ-. 'Kooko- 'kee- □bhwa 'waati 'la ba, 'kaa 'yaango- 'bhii- ‹'Ŋ 'yoo- 'ke kpataakpa mɛɛ 'la zan 'ŋ 'yoo 'ke 'bhɛ 'le.›
20 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: Mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa-, 'ke 'bhi 'la 'bhɛ zan 'ɛ -kwan 'elrele, 'e 'mi -la

'kun zii' 'elrele bhe. 'Bhɛɛ-'ke mɛɛ 'la zan 'mi -kwan 'elrele, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -o 'ŋ 'winbɔ- mi 'ɛ 'bhɛɛ- 'kun zii' 'elrele 'ezin- bhe.»

Zesu pe dɔɔ Zuda nu -dawli' 'kpalɛ- -a gbɛ ta
(Matie 26.20-25; Maki 14.17-21; Luki 22.21-23)

21 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele 'ke -a zru-batɛdɔle-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele-kpataakpa dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ 'ka do nu -dawli' 'kpalɛ- 'ŋ gbɛ ta.»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo -yrɛkpale 'eke- ta, 'bhɛɛ- -e -yaa -we 'zi mɛɛ 'la zan 'le, waa -yaa 'bhɛ zan 'ɛ dɔ.

23 'Yee- Zesu a -klaŋlanɛ 'la 'bhɛ -za -yaa sɔ -a ni 'egbɛnɛle, 'bhɛ 'yaale- -yaa -a -din 'bhɛ bhla 'ɛ ba.

24 -Ayile, 'ke Simɔ Piɛri 'e 'yrɛ -kwlanbɔle 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ 'yee- Zesu 'lrɔkpa, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ zan 'ɛ zrɔn -a ni.

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'bhɛ -klaŋlanɛ 'ɛ -ya makulale Zesu ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ-'kee- Zesu -lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, -dele 'bhɛ zan 'ɛ 'le ɛɛ?»

26 'Bhɛ 'yi 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ŋ nu 'bluu kpu 'lɛɛ- -zwanlɛ' -ziɛn 'ɛ ba, 'ke 'an □naa mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan -le nu -dawli' 'kpalɛ- 'ŋ gbɛ ta.»

'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'bluu kpu do 'sile, 'ke -ya -zwanle' -ziɛn 'ɛ ba, 'bhɛɛ-'ke -ya nale- Simɔ Isikariɔti gbe Zuda ni.

27 Zuda 'bluu kpu 'ɛ 'kunle-, 'ke -Setran' 'wlale -a zru 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- 'ke Zesu 'a 'pele a ni dɔɔ: «'Yoo- zan -za 'la klɛlɛ, -a klɛ -gun blaale-!»

28 Mɛɛ 'la zan mu 'pegee Zesu 'yaa- pɛbhle 'zi 'eke- zi, -e 'bhɛ -jan 'ɛ □woa -a ni win 'la ma 'mu do 'kpɔ 'laa 'bhɛ dɔlɛ.

29 Zuda -yaa waa -gɔli' magaan mi 'la 'le bhe, -o 'ke mu 'kpee ma Zesu 'a □pia -a ni dɔɔ, 'ke yaa gelɛ waa pɛ 'fɛti ta pɛ 'ɛ 'mu 'lɔyrɛ- nɔɔ-, -e ge -gɔli' 'na 'kɔɔfleŋzan mu ni.

30 Zuda 'yanle- 'bluu kpu 'ɛ 'bhlelele, 'kee- 'pwɛle blaale-. 'Bhɛ □kla bi 'ɛ zi.

Zesu 'toŋ drɛɛ dɔ 'zi mɛɛ mu ni

31 Zuda 'pwɛle- blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ tapwɛ' bhla □bhwa 'tɛ, 'bhɛɛ- -e nu -Waanbhaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ tapwɛlɛ mɛɛ mu ni.

32 'Bhɛɛ- 'ke 'yee- 'a □kla 'bhɛɛ- mɛɛ mu -Waanbhaa' 'tɔbhɔ- 'yee- 'gbu 'yi, -Waanbhaa' nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'a Gbe 'ɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ ye 'yee--Waanbhaa' 'gbu 'yi 'ezin-, -a -vinbwa 'waati sa 'bhɛɛ--e 'bhɛ klɛ.

33 'Ŋ 'bhɛgwlɛn- mu, 'naa nu -mɔlɛ' 'ka -din -li. 'Ka nu 'ŋ ziglinlɛ, 'duŋ- 'ŋ -jan yɛkɛ-'la □woa Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ ni, 'ŋ 'bhɛɛ- 'wole 'ka mu ni 'ezin- dɔɔ: 'ŋ nu gelɛ yrɛ 'la □nɔɔ, 'ka 'laa nu 'sɔlɛ- gele-'bhɛ □nɔɔ.

34 'Bhɛla- -yile, 'mi -o zan 'toŋ drɛɛ do dɔlɛ 'ka ni, 'bhɛ

-le dɔɔ: 'ka -za 'sɔ 'eke- ni. 'Ka -za -swa 'mi ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka mu -za 'sɔ 'eke- 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.

35 'Ke 'ka -za -swa 'eke- ni mɔkpɛn' nu 'a 'yaangolɛ 'tɛ 'bhii- 'ka -o 'ke 'mi a -klaŋlanɛ mu 'le.»

Zesu pe dɔɔ Piɛri nu 'e 'lɛmadɔlɛ -a ma 'eglɔɔle 'kaa -yaa dɔ

(Matie 26.31-35; Maki 14.27-31; Luki 22.31-34)

36 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Simɔ Piɛri Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e ge 'zi 'naa ma ɛɛ?» Zesu 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «'Ŋ gele- yrɛ 'la ɓnɔɔ- -zɔn 'yaa sɔ gele- 'ŋ zi 'bhɛ ɓnɔɔ, 'duŋ- 'e nu gelɛ 'ŋ zi boolazi.»

37 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, -mɛla ma 'naa sɔ gele- 'e zi -zɔn ɛɛ? 'Ŋ 'yrisriwole -o 'ke 'mi 'ŋ 'niigo- 'ŋ ɓsi 'ɛ yi 'yaa- -za ma.»

38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'E 'yrisriwole -o dɔɔ 'yee 'niigwa- 'e 'gbu ɓsi 'ɛ 'yi 'mi a -za ma ɛɛ? 'Mi pe 'e ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'sani- maagwlɛn -weli' pleŋ- -zɔn, 'e nu 'e 'lɛmadɔlɛ 'mi ma 'eglɔɔle -glɔɔn yaga 'kaa 'yaa 'mi dɔ.»

14

Zesu -le zi 'la ge -a Dɛ -Waanbhaa' ba 'bhɛ 'le

1 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'pele -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'ezin- dɔɔ: «'Ka 'laa 'ka zrubatɛdɔlɛ. -Ka 'ka 'kpa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'kpa 'mi 'yi 'ezin-.

2 Yaayrɛ -bebe -o 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba 'fɛ 'ɛ ɓla. 'Ke 'bhɛ 'laa -o bi 'ke wlan 'le, 'naa -yaa nu -a pelɛ 'ka ni dɔɔ 'mi ge 'zi 'ka 'yaayrɛ- magaanlɛ 'ka 'lɛɛ -sɔ.

3 'Ke 'ŋ 'yaan- 'ka 'yaayrɛ- 'ɛ magaanlele bhla 'la ba, 'ŋ nu nulɛ 'ka 'kunlɛ-, 'kooko- 'ŋ 'yoo- yrɛ 'la ɓnɔɔ 'ka klɛ 'bhɛ ɓnɔɔ 'ezin-.

4 'Mi -o ge 'zi yrɛ 'la ɓnɔɔ, 'ka 'bhɛ ɓnɔɔ zi 'ɛ dɔ.»

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Toma 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e gele- yrɛ 'la ɓnɔɔ 'waa 'bhɛ dɔ. 'O sɔ 'bhɛ ɓnɔɔ zi 'ɛ dɔle- 'nale- -a ma ɛɛ?»

6 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'Mi -le 'ke Zi 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mi -le 'ke wlan 'le, 'bhɛ 'pegee 'mi -le bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'na mɛɛ ni. Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ gele- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa ba 'ke 'bhɛ zan laa 'kanlɛ- 'mi ba.

7 'Ke 'ka 'mi dɔ bi, 'ka 'yaa- nu 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' dɔlɛ 'ezin-. 'Bhɛɛ- drɔɔn' 'kaa -dwa -zɔn, 'bhɛɛ- 'kaa ɓya.»

8 Filipu pe Zesu ni 'tɛ dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e Dɛ -Waanbhaa' zrɔn 'o ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'waa- pɛ 'ɛ 'yibhɔ-.»

9 Zesu 'bhɛ zikpaa- -a ni 'bhɛ 'yi 'tɛ dɔɔ: «-A nɔɔ- ɓmwa gban 'ke -kɔɔ' -o 'eke- zi, 'bhɛɛ- 'bhi Filipu 'laa 'ŋ dɔlɛ -lii ɛɛ? 'Ke mɛɛ 'la zan 'ŋ ɓya 'bhɛ zan 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -la ɓya. -Mɛle -kla 'yoo- -a 'pe 'zi dɔɔ: ‹'E Dɛ -Waanbhaa zrɔn 'o ni ɛɛ?›

10 'E 'kpale- laa -o -a -yi 'bhii- 'mi -o 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -o 'mi 'yi ɛɛ? 'Ŋ

'yoo- -jan mu 'la 'wo zii' 'ka ni, 'mu 'laa -o da 'zi 'mi 'gbu 'kpee. 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo 'ŋ 'yi, 'bhɛ -le 'bhɛ 'gbu a ye mu wo 'zi 'mi 'yi.

11 -Ka 'ka 'kpa 'mi 'yi 'ke 'an 'pia- 'ka ni dɔɔ: 'ŋ 'yoo- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'yee- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -o 'mi 'yi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- 'ŋ -jan 'la woa 'mu 'yi, -ka 'ka 'kpa 'ŋ -za mu 'la klɛ 'zi 'mu 'yi.

12 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa 'ŋ 'yi, 'ŋ 'yoo- ye mu 'la 'wo zii', 'bhɛ zan nu 'bhɛ 'yansi ye mu 'wolɛ-. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'bhɛ zan nu ye mu 'ke mu wolɛ 'ke 'mu gblaan -yiya' 'mi a pɛ mu 'ɛ ni, -amasrɔyi 'ŋ 'yoo- ge 'zi 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba.

13 'Bhɛɛ- 'ke 'ka pɛ 'la 'yrɛwoa- -Waanbhaa' ma 'ŋ 'tɔ 'yi 'kaa 'ŋ 'bhɛ klɛ, 'ŋ nu 'bhɛɛ- klɛlɛ, 'kooko- -Nɛ 'ɛ -ya Dɛ -Waanbhaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ zrɔn mɛɛ mu ni kpataakpa.

14 'Ke 'ka pɛ 'kɛ 'la -yrɛwoa 'ŋ ma 'ŋ 'tɔ 'yi 'kaa 'ŋ 'bhɛ klɛ, 'ŋ nu 'bhɛɛ- klɛlɛ.»

Zesu -o Lii 'Weŋ 'ɛ 'naza- 'pe 'zi -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni

15 «'Ke 'ŋ -za sɔ 'ka ni, 'ka nu 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikunlɛ.

16 'Mi nu -a -yrɛwolɛ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ma dɔɔ -e bhɔŋba mi -bhɛɛke' do na 'ka ni, 'kooko- 'bhɛ bo 'ka -din 'taŋii.

17 'Bhɛ 'bhɔŋba- mi 'ɛ 'bhɛ -le wlan ma *Lii 'Weŋ 'ɛ 'le. 'Drunyan 'yi mu 'ɛ waa sɔ -a -srɔɔwole, -amasrɔyi waa sɔ -a yele-, 'bhɛ 'pegee waa sɔ a dɔle-. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu 'a dɔ, -amasrɔyi -yoo 'ka mu -din, 'bhɛɛ- -yoo zan bolɛ 'ka 'yi.

18 'Naa nu 'ka 'tolɛ- 'ka do -kplɛn 'le 'bhii- twenɛ- mu; 'ŋ nu nu gbɛ drɛɛwolɛ 'ka ba.

19 -A -vinbwa 'waati sa, 'bhɛɛ- 'drunyan ta mɛɛ mu 'ɛ waa nu 'ŋ 'yelɛ- -li 'ezin-. 'Duŋ- 'ka mu nu 'ŋ 'yelɛ-, -amasrɔyi 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ka mu nu bolɛ 'ka 'yrɛ ma 'ezin-.

20 'Ke 'bhɛ yi 'ɛ bhwa, 'ka nu -a 'yaangolɛ 'bhɛ 'yi, 'bhii- 'mi 'pegee 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'woo do, 'bhɛɛ- 'ka mu 'pegee 'mi -o do, 'bhɛɛ- 'mi 'pegee 'ka mu -o do.»

21 «'Ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'lɛdɔ- -a ma, 'bhɛɛ- -yoo 'klɔsikun, 'ŋ -za sɔ 'bhɛɛ- zan ni. 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan -za nu 'sɔlɛ- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ni. 'Bhɛ zan -za nu 'sɔlɛ- 'ŋ ni, 'bhɛɛ- 'mi 'gbu nu 'ŋ 'gbu zrɔnlɛ 'bhɛ zan 'ɛ ni.»

22 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -o -yaa Zesu a -klaŋlanɛ 'la sii Zudi, waa pelɛ Zuda Isikariɔti, 'ke 'bhɛ Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, -mɛle -kla 'bhɛɛ- 'e nu 'e 'gbu zrɔnlɛ 'o mɔɔ ni, 'bhɛɛ- 'yaa nu -e 'gbu zrɔnlɛ 'drunyan ta mu 'ɛ ni ɛɛ?»

23 Zesu 'bhɛ 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «'Ke 'ŋ -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun. 'Bhɛɛ- -a -za nu 'sɔlɛ- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ni. 'Bhɛla- -yile 'mi 'pegee 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'o nu nulɛ

'bhɛ zan 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -o nu bolɛ -a -yi.

24 'Duŋ- 'ke 'ŋ -za 'laa sɔ mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan laa 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun. 'Ka -o -jan mu 'la 'ma zii' 'ŋ 'lii -gɛ bhe, 'mu 'laa -o da 'zi 'mi 'gbu ba; 'duŋ- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la 'mi 'winbwa- 'bhɛ -le -o 'kpa zii' 'ŋ 'lii.

25 'Ɲ 'bhɛ -jan mu 'ɛ ◻woa 'ka ni 'bhɛ 'waati 'ɛ ba 'ke 'ŋ 'yoo- 'ka -din.

26 'Duŋ- 'ka 'bhɔŋba- mi 'ɛ, Lii 'Weŋ 'la 'ŋ Dɛ nu 'bhɛ 'kpalɛ- 'ka ni 'ŋ 'tɔ 'yi, 'bhɛ nu 'ka daanlɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ -jan mu 'la 'kpɛn ◻woa 'ka ni, 'bhɛ nu 'mu 'kpɛn dɔlɛ 'ka 'kpee.»

27 «'Mi -o yilabla 'ɛ 'to zii' 'ka ni, 'mi -o 'an yilabla 'ɛ 'bhɛɛ- 'na zii' 'ka ni. 'Duŋ- 'mi 'laa -o -a na 'zi 'ka ni 'bhii- 'drunyan 'yi mu 'a na gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Ka 'laa 'ka zrubatɛdɔlɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'laa -gblaanlɛ'.

28 'Kaa ◻maa 'ŋ ta dɔɔ: ‹'Ɲ 'yoo- ge 'zi, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ŋ nu nu gbɛ drɛɛwolɛ 'ka ba.› 'Ke 'ŋ -za sɔ bi 'ka ni, 'ŋ gelawo zii' 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la gblaan -yiya' 'mi ni 'bhɛ ba bhe, 'bhɛ -za 'ɛ 'yaa- nu 'ka zrukpaalɛ.

29 'Mi -za mu 'la ◻pia 'ka ni -gɛ bhe, 'ke waa bhɔlɛ -li; 'ke 'ka -o bhɔle ◻ya 'waati 'la ba, 'ka nu 'ka 'kpalɛ- 'mi 'yi.

30 'Mi 'pegee 'ka mu laa nu -welɛ' -li 'ebebele. -Amasrɔyi 'drunyan 'lɛɛ- -a ta -kuŋlii 'ɛ ◻bhwa gban -wa -din. -Yaa' 'seŋ do 'kpɔ 'laa -o -li 'mi ta.

31 'Duŋ-, 'kooko- 'drunyan 'yi mu 'ɛ -wa 'yaango- 'bhii- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -za sɔ 'ŋ ni, 'bhɛɛ- -ya ◻pia 'ŋ 'kɛla klɛ, 'ŋ 'bhɛɛ- klɛ. -Ka 'ka 'wlɛn- 'bhɛɛ- -kɔɔ' ge!»

15

Zesu pe dɔɔ 'yele- 'ke -drɔɔ diiŋ kplankplan 'ɛ 'le

1 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'Mi -le 'ke -drɔɔ diiŋ -zeze 'gbu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -le 'ke -a gbakpa' mi 'ɛ 'le.

2 -Drɔɔ diiŋ 'ɛ gbɛ 'oo gbɛ 'la yaa -a bhaa klɛ, -e 'bhɛ takan, 'bhɛɛ- -a gbɛ 'oo gbɛ 'la 'bhɛ 'bhɛ bhaa klɛ, -e 'bhɛ yin 'ɛ kan, 'kooko- -ya bhaa 'ɛ baan' klɛ 'ebebele 'ezin-.

3 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ŋ 'ka -daanna -jan 'la 'le bhe, 'bhɛ 'kaa- 'drunyan ta zru maza mu 'ɛ -gwa 'ka ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'ka ◻kla 'weŋ gban.

4 'Ka blɔɔle bo 'mi ma 'bhii- 'mi blɔɔle bole -o 'ka mu ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Yri gbɛ do laa sɔ -a bhaa klɛle- 'ke -a blɔɔle laa bolɛ -yri diiŋ 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke 'ka blɔɔle 'laa bolɛ 'mi ma, 'ka 'laa nu 'sɔlɛ- -za 'kedo- 'kpɔ klɛle- -Waanbhaa ni.

5 'Mi -o 'bhii- -drɔɔ diiŋ 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka mu -o 'bhii- -a gbɛ mu 'ɛ gbɛɛn-. 'Ke mɛɛ 'la zan blɔɔle ◻bwa 'mi ma, 'bhɛɛ- 'ke 'mi blɔɔle ◻bwa 'bhɛ zan 'ɛ ma, 'bhɛ zan sɔ -za 'lrele- -bebe klɛle-. -Amasrɔyi 'ka 'laa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ klɛle- 'mi blaan.

6 'Ke mɛɛ 'la zan blɔɔle laa bolɛ 'mi ma, -o 'bhɛ zan blin 'pɛɛlii- 'bhii- -yri gbɛ do,

'bhɛɛ- -e ga. -E klɛ 'bhii- -yri gbɛ mu 'la 'ke -woo takaan-, 'bhɛɛ- -woo -gwa -yri diiŋ 'ɛ ma, -o -gaa; -woo -wloo', 'bhɛɛ- -woo blin 'tɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'tɛ -o bhle.
7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'ka blɔɔle ꞊bwa 'mi ma, 'bhɛɛ- 'ke 'an -jan mu 'ɛ ꞊bwa 'ka 'kpee, 'ke 'ka maza -dwa pɛ 'oo pɛ 'la ma, -ka 'bhɛ 'yrɛwo- 'ŋ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'bhɛ 'nalɛ- 'ka ni.
8 -Yri gbɛ mu 'ɛ -woo bhaa klɛ 'ebebele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ke 'ka -za 'lrele- -bebe mu klɛ 'bhɛ gbɛɛn-, 'ka 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'tɔbhɔ, 'bhɛɛ- 'bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kaa zrɔn 'bhɛ ma 'bhii- 'ka -o 'an -klaŋlanɛ mu 'le.
9 'Ɲ -za sɔ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka mu -za sɔ 'mi ni 'bhɛɛ- gbɛɛn-. -Ka bo 'mi a pɛ 'sɔniya 'ɛ 'yi.
10 'Ke 'ka 'mi 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikwan, 'ka nu bolɛ 'mi a pɛ 'sɔniya 'ɛ 'yi, 'bhii- 'mi 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' wojan mu 'ɛ 'klɔsikwan gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ŋ ꞊bwa -yaa' 'sɔniya 'ɛ 'yi.»
11 «'Ɲ 'bhɛ -jan 'ɛ ꞊woa 'ka ni 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- 'mi zrukpaale -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka mu zrukpaale klɛ 'bhɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'kaa- pɛ zrukpaa' 'ɛ 'lɛpale klɛ.
12 'Ɲ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ka 'taawo 'toŋ 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ta, 'bhɛ -le dɔɔ: 'Ka -za 'sɔ 'eke- ni, 'bhii- 'ka -za ꞊swa 'mi ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.
13 'Ke 'yee 'niigo- 'e 'gbu ꞊si 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'e ga 'e 'bhɛgwlɛn- mu 'ɛ -zayi', 'sɔniya 'bhɛɛke -gbɛnɛ 'kanle- -laa -o 'bhɛ ta.
14 'Ke 'an 'pia- 'ka ni 'ka 'taawo 'toŋ 'la ta, 'ke 'ka 'bhɛ ꞊kla, 'kaa- zrɔn 'bhɛ ma 'bhii- 'ka -o 'ŋ 'bhɛgwlɛn- mu 'le.
15 'Naa 'ka sii -li 'an yewonɛ mu, -amasrɔyi yewonɛ 'ɛ yaa -a -kuŋlii klɛza mu 'ɛ dɔ. 'Duŋ- 'mi -o 'ka 'sii zii' 'ŋ 'bhɛgwlɛn- mu, -amasrɔyi 'ŋ -za 'oo -za 'la -daanna 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'mi 'bhɛ 'kpɛn -zrɔnna 'ka ni.
16 Yaa klɛlɛ 'bhii- 'ka mu -le 'mi makwan-, 'duŋ- 'mi -le 'ka mu makwan-. 'Mi 'ka mu makwan-, 'bhɛɛ- 'ŋ 'ka ꞊kla 'an *winbɔwo mu 'le. 'Kooko- 'ka ge -za 'lrele- mu klɛ; 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -za 'lrele- mu 'ɛ mɔ. 'Ke 'bhɛ ꞊kla, 'ke 'ka pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ma 'mi 'tɔ 'yi, -e nu 'bhɛ 'nalɛ- 'ka ni.
17 'Mi -o -a zi 'bhii- 'ka 'taawo 'toŋ 'la ta, 'bhɛ -le dɔɔ 'ke 'ka -za sɔ 'eke- ni.»

'Drunyan 'yi mu 'ɛ -o Zesu 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ mafinyanwo

18 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'ezin- dɔɔ: «'Ke 'ka vɛnsi 'drunyan 'yi mu 'ɛ yin 'lii, -kaa 'yaango- 'bhii- 'mi vɛnsia- -o yin 'lii 'ezin- 'ka mu -lɛɛ.
19 'Kee- 'kpa bi 'ka 'pegee 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ 'ka -o do, 'ka -za -yaa nu 'sɔlɛ- -o ni. 'Duŋ- 'ka 'laa -o 'drunyan 'lɛɛ- -yaa pɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mi 'ka malakwan 'yee- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ ba, 'bhɛla-

-zayile 'ka vɛn -o 'si zii' -o yin 'lii.
20 'Ŋ -jan 'la ⍰woa 'ka ni bhe, 'bhɛ dɔ 'ka 'kpee, 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: ‹Yewonɛ 'ɛ gblaan -yi 'laa ya -a -kuŋlii 'ɛ ni›. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ mu 'ɛ -yrɛnkpaa 'mi ta, -o nu -yrɛnkpalɛ 'ka mu ta 'ezin-; 'ke -woo 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikwan, -o nu 'ka mu wojan mu 'ɛ 'klɔsikunlɛ 'ezin-.
21 -O nu 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn klɛlɛ 'ka ni 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi'; -amasrɔyi mɛɛ 'la zan 'ŋ 'winbwa- waa 'bhɛ zan dɔ.
22 'Ke 'naa 'nulɛ- bi 'drun-yan 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'naa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- -o ni, -kpan 'laa -yaa nu baalɛ -o ta -waa' -za -yɔɔ' mu 'ɛ -zayi'. 'Duŋ- -zɔn 'zoo 'kedo- 'kpɔ 'laa -o zi 'ke -wa pe dɔɔ waa 'yaango- 'bhii- -o klɛza mu 'ɛ 'mu -o 'ke -za 'yɔɔ- mu 'le.
23 'Ke mɛɛ 'la zan 'ŋ mafinyanwo, 'bhɛ zan 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' mafinyanwo 'ezin-.
24 Mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ 'laa 'sɔle- maza -glɔɔn mu 'la klɛlɛ -lido', 'ke 'naa 'bhɛ 'sɔle-maza -glɔɔn mu 'ɛ klɛlɛ bi -o 'pleŋ-, -kpan 'laa -yaa nu baalɛ -o ta 'mu -zayi', 'bhɛɛ-'sɔle- maza mu 'ɛ -zayi' -woo 'mi 'pegee 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' mafinyanwo.
25 'Duŋ- 'bhɛ 'kpɛn ⍰kla, 'kooko- -jan 'la yɔɔndɛle -o -waa' 'Toŋ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛ -jan 'ɛ 'lɛsɔ-; 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: ‹-*Woo 'ŋ mafinyanwoa bhaama.*›»
26 «'Mi nu 'ka 'Bhɔŋba- mi 'la 'kpalɛ- 'ka ni 'kee- da 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba, 'bhɛ 'la 'bhɛ -o 'ke wlan ma Lii Weŋ 'ɛ 'le bhe. 'Ke 'bhɛ ⍰nwa bhla 'la ba, 'bhɛ nu 'srɛya- klɛlɛ 'mi ba zayi'.
27 'Bhɛɛ- 'ka mu, 'ka nu 'srɛya- klɛlɛ 'mi ba zayi', -amasrɔyi 'mi 'pegee 'ka mu ⍰bwa 'eke- zi 'kee- 'san 'an ye 'ɛ zisan' bhla zi ma.»

16

1 «'Ŋ 'bhɛ -jan mu 'ɛ ⍰woa 'ka ni, 'kooko- 'ka 'laa ploo 'ka 'kpale- ma 'mi 'yi.
2 -O nu 'ka -gbinlɛ' Zu-ufu mu daanfɛ' mu 'ɛ ⍰la. Drɔɔn', 'bhɛ 'waati -o zan bhɔlɛ, 'ke 'bhɛ ⍰bhwa, 'ke mɛɛ mu 'ka ⍰dia, -e nu klɛlɛ -o ni 'bhii- -woo -Waanbhaa' -la gba 'zi 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe.
3 -O nu 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛlɛ 'ka ni 'bhɛ gbɛɛn-bhe, -amasrɔyi waa 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' dɔlɛ, 'bhɛɛ- waa 'mi dɔlɛ 'ezin-.
4 'Duŋ-, 'ŋ 'bhɛ -za mu 'ɛ ⍰woa 'ka ni -zɔn, 'kooko- 'ke -o 'bhɛ -za -glɔɔn mu 'ɛ ⍰kla 'ka ni 'waati 'la ba, -e dɔ 'ka 'kpee 'bhii- 'ŋ 'bhɛ -jan 'ɛ ⍰woa gban 'ka ni. 'Naa 'bhɛ -za mu 'ɛ 'pelɛ- 'ka ni 'an ye 'ɛ zisan' bhla zi, -amasrɔyi 'ŋ 'yaa- 'ka -din.»

Lii 'Weŋ 'ɛ 'woye-

5 «'Ŋ 'yoo- zan gelɛ 'ŋ 'winbɔ- mi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ŋ 'lrɔkpale dɔɔ: ‹'E ge 'zi 'naa- ɛɛ?›
6 'Duŋ- 'ŋ 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolawoa 'ka ni, 'bhɛla- -yile 'ka 'ka wlɛyisriwoa.
7 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ 'yoo- wlan -la pe 'zi 'ka ni dɔɔ: 'ke 'ŋ -ja, 'bhɛ 'trɔn- -o 'ka mu 'gbu

ma. -Amasrɔyi 'ke 'naa gelɛ, 'Bhɔŋba- mi 'ɛ yaa nu nulɛ 'ka ba. 'Duŋ- 'ke 'ŋ -ja, 'ŋ nu -a 'kpalɛ- 'ka ni.

8 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'Bhɔŋba- mi 'ɛ ɔnwa bhla 'la ba, 'bhɛ nu a zrɔnlɛ 'drunyan 'yi mu 'ɛ ni 'bhii- -o -yinile -o -za 'yɔɔ- ba zayi', 'bhɛ 'pegee -lɛdɔɔleya -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ ba zayi'.

9 -O -yinile -o -za 'yɔɔ ba zayi' win 'la ma, 'bhɛ -le waa -o 'kpa 'mi 'yi.

10 'Bhɛɛ- -o -yinile -o -lɛdɔɔleya ba zayi' win 'la ma, 'bhɛ -le dɔɔ 'ŋ 'yoo- ge 'zi 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu 'ŋ 'yelɛ- -li.

11 'Bhɛɛ- -o -yinile -o -Waanbhaa' a 'kitikanza 'ɛ ba zayi', -amasrɔyi -Waanbhaa' -kpan balaa' gban 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -kuŋlii 'ɛ ta.

12 «-Jan -bebe -o -li 'ŋ zi 'ke 'mu pe 'ka ni, 'duŋ- 'bhɛ faŋgan- 'laa -o 'ka ta 'ke 'ka sɔ -o -yimale -zɔn.

13 'Ke wlan ma Lii 'Weŋ 'ɛ ɔnwa bhla 'la ba, 'bhɛ nu 'ka 'lɛdɔɔlɛ wlan a pɛ zi 'ɛ 'kpɛn 'lii. -Amasrɔyi, Yaa nu -a 'gbu a janwolɛ, 'duŋ- -e -za mu 'la 'kpɛn ɔmaa -e nu 'mu -la wolɛ 'ka ni; 'bhɛɛ- -za mu 'la -woo zan klɛlɛ, -e nu 'mu -la -lɛɛjanwolɛ 'ka ni.

14 -E nu 'ŋ 'tɔbhɔlɛ, -amasrɔyi -jan 'la 'bhɛ -o 'mi 'kɔɔ, -e nu 'bhɛɛ- 'silɛ-, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ wo 'ka ni.

15 Pɛ 'oo pɛ 'la -yoo 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'mi a pɛ -le 'mu 'kpɛn 'le 'ezin-. 'Bhɛla- -zayile 'an ɔpia dɔɔ Lii 'Weŋ 'ɛ nu 'mi a -jan 'ɛ 'silɛ- 'bhɛɛ- -e 'bhɛ wo 'ka ni.»

Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ wlɛyisriwole 'ɛ nu niinalɛ 'ke zrukpaa' 'le

16 Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «-A -vinbwa 'waati sa, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu 'ŋ 'yelɛ- -li, 'bhɛɛ- -a -vinbwa 'waati sa 'bhɛɛ- 'ka nu 'ŋ 'yelɛ- 'ezin-.»

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'ke mu 'a 'pele 'eke- ni dɔɔ: «-Ya 'pelawo zii' dɔɔ: ‹-A -vinbwa 'waati sa, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu 'ŋ 'yelɛ- -li, 'bhɛɛ- -a -vinbwa 'waati sa 'bhɛɛ- 'ka nu 'ŋ 'yelɛ- 'ezin-›. 'Bhɛ 'pegee: ‹-Amasrɔyi 'ŋ 'yoo- ge 'zi 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba.› 'Bhɛ -jan mu 'la bhe 'mu 'yi -o 'nale- -a ma ɛɛ?

18 -Ya 'pelawo zii' dɔɔ: ‹-A -vinbwa 'waati sa›. 'Bhɛ 'yi -o 'nale- -a ma ɛɛ? -Yoo -jan 'la 'wo 'zi bhe, 'waa -o 'bhɛ 'yima zii'.»

19 Zesu 'a 'yaangole 'bhii- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo zan -a -lrɔkpalɛ, 'ke -ya pele- -o ni 'tɛ dɔɔ: «'An 'pela- woa 'ka ni dɔɔ: ‹-A -vinbwa 'waati sa, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu 'ŋ 'yelɛ- -li, 'bhɛɛ- -a -vinbwa 'waati sa 'bhɛɛ- 'ka nu 'ŋ 'ye 'ezin-›. 'Ka -o 'eke- -lrɔkpa' zii' 'bhɛɛ- ma ɛɛ?

20 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'ka nu wisilɛ, 'bhɛɛ- 'ka nu 'ka 'la ma wisilɛ, 'duŋ- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ -o zrukpaale nu klɛlɛ 'bhɛ -zayi'. 'Bhɛɛ- 'ka nu 'ka wlɛyisriwolɛ, 'duŋ- 'kaa-

wlɛyisriwole 'ɛ nu niinalɛ 'ke 'ka zrukpaa' 'le.

21 'Ke le do -bla ɓzian -a ta, -ya wlɛyisriwo, -amasrɔyi yaa -yrɛnbhle' bhla 'ɛ ɓbhwa. 'Duŋ- 'kee- -yaan -nɛ 'ɛ 'yalele bhla 'la ba, -e -yrɛn 'la ɓbhla bhe, 'bhɛ ɓnia -a 'kpee, -amasrɔyi -ya -yaa 'ke bhaaplɛŋ do 'la 'le 'drunyan 'lɛɛ- 'yi 'bhɛ 'a zrukpalaa.

22 'Bhɛɛ- 'ka mu -o 'bhɛɛ-gbɛɛn- 'ezin-: 'ka -o 'ka wlɛyisriwo zii' -zɔn. 'Duŋ- 'ŋ nu 'ka 'yelɛ- 'ezin-, 'bhɛɛ- 'ka zrukpaale nu klɛlɛ. 'Bhɛɛ-mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- 'kaa- zrukpaa 'ɛ gole- 'ka zru ba.»

23 «'Ke 'bhɛ yi 'ɛ ɓbhwa, 'ka 'laa nu 'ŋ 'lrɔkpalɛ -za 'kedo- 'kpɔ 'yi -li. 'Mi pe 'ka ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'ke 'ka pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ma 'mi 'tɔ 'ɛ 'yi, -e nu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'nalɛ- 'ka ni.

24 'Ali- 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'ka 'laa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'yrɛwolɛ -li 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ma 'mi 'tɔ 'yi. -Ka pɛ -yrɛwo' -a ma, 'bhɛɛ- 'ka nu pɛ 'srɔɔwolɛ -a 'kɔɔ. 'Ke 'bhɛ ɓkla, 'bhɛɛ- 'kaa- zrukpaa' 'ɛ 'lɛ nu 'palɛ-.»

Zesu pe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -Waanbhaa' nu -waa' pɛ -yrɛwoza 'seri 'ɛ 'lɛkunlɛ -o ni

25 Zesu -ja -janwole 'ɛ zi -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni 'ke -ya pe -o ni dɔɔ: «'Mi 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn ɓwoa 'ka ni -gɔɔn mu -la -yi. 'Duŋ- 'bhɛ 'waati -o zan bhɔlɛ, 'bhɛɛ- 'naa nu -janwolɛ -li 'ka ni -gɔɔn mu 'yi, 'duŋ- 'ŋ nu 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba jan mu 'ɛ 'wolɛ- 'ka ni kpataakpa.

26 'Ke 'bhɛ yi 'ɛ ɓbhwa, 'ka nu pɛ -yrɛwolɛ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ma 'ŋ 'tɔ 'yi; 'bhɛɛ- 'naa- -o -a pe 'zi 'ka ni dɔɔ 'ŋ nu -sromabɔlɛ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ni, 'kooko- -e 'kaa pɛ -yrɛwole 'ɛ 'lɛkun- 'ka ni.

27 -Amasrɔyi 'ka mu -za sɔ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'gbu ni. 'Ka -za sɔ -a ni -amasrɔyi 'mi -za -swa 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ŋ -daa 'yee- -Waanbhaa' -la ba.

28 Wlan 'ɛ ni, 'ŋ -daa 'yee- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -la ba, 'bhɛɛ- 'ŋ ɓnwa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi. 'Mi -o go 'zi 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'niina- 'zi 'yee- 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba ye.»

Zesu 'seŋgwa- 'ke 'drunyan 'le

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -wa pele- -a ni dɔɔ: «-Nŋ'! 'Yaa -o -janwo' zii' -li 'o ni -gɔɔn mu 'yi, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'e -janwole -saan 'o ni kpataakpa 'tɛ.

30 'Wa 'yaango- -zɔn 'bhii- 'e -za 'kpɛn dɔ. 'Bhɛɛ- 'sani- -o nu 'e 'lrɔkpalɛ -za 'la 'yi, 'e 'bhɛ -dwa gban. 'Bhɛla- -yile 'o 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'e -daa -Waanbhaa' ba.»

31 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'bhɛ zikpale -o ni dɔɔ: «'Ka pe dɔɔ 'ka 'kpale- -o 'mi 'yi -zɔn ɛɛ?

32 -Ka 'ka 'trɔnkpa doo! 'Bhɛ 'waati -o zan bhɔlɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ ɓbhwa gban 'duŋ-, 'ka 'kpɛn nu 'kanlɛ- 'eke- ma, 'bhɛɛ- 'ka 'kpɛn

do do nu gelɛ 'ka ba -lɛ ma, 'bhɛɛ- 'ka nu 'ŋ do -kplɛnnɛ' 'tolɛ- -a nɔɔ-. 'Duŋ- 'naa nu bolɛ -o 'ŋ do -kplɛnnɛ' 'le 'dɛ, -amasrɔyi, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -o 'ŋ zi.

33 'Ɲ 'bhɛ -za mu 'ɛ pia 'ka ni bhe, 'kooko- 'mi 'pegee 'ka mu 'kpale- 'la -yoo do ma, 'ka yilabla 'srɔɔwo-. 'Ka nu -yrɛn -bebe 'bhlelɛ- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi. 'Duŋ- -ka 'ka zrudɔ 'eglɔɔle! -Amasrɔyi 'ŋ 'seŋgwa- gban 'drunyan 'le.»

17

Zesu -o -a 'seriwo zii' -a 'gbu a -za ma

1 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'ke -ya -yrɛkpale laanima, 'bhɛɛ- 'ke -ya peledɔɔ:

«'Ɲ Dɛ -Waanbhaa' 'waati 'ɛ bhwa -zɔn 'tɛ. 'E Gbe 'ɛ 'tɔbhɔ mɛɛ mu 'ɛ -yrɛ ma, 'kooko- 'e Gbe 'bhɛ 'e 'tɔbhɔ 'ezin- -o -yrɛ ma.

2 -Amasrɔyi 'e -glɔɔya' -naa -a ni bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ta, 'kooko- bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -e 'bhɛ na 'e mɛɛ 'la zan mu gbɛkpaa- -a 'kɔɔ 'mu ni.

3 Bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ -le dɔɔ 'ke -woo 'e dɔ 'bhii- 'bhi -le 'ke wlan ma -Waanbhaa' do 'kpɔ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -wa dɔ 'ezin- 'bhii- 'bhi -le Zesu Krisi 'winbwa-.

4 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- 'tɔbhɔleya 'ɛ -zrɔnna 'trɛ ta -gɛ, 'bhɛɛ- 'e ye 'la gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ 'kaa 'an 'wo, 'ŋ 'yaan- 'bhɛ 'wolele.

5 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa', 'ŋ 'tɔbhɔle -yaa 'e -din gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke 'drunyan 'laa klɛlɛ -li 'waati 'la ba, 'bhɛ 'tɔbhɔleya -glɔɔn 'ɛ 'na 'ŋ ni -zɔn.»

Zesu -o -a 'seriwo zii' -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -waa -za ma

6 «'E mɛɛ la zaŋ mu sia 'drunyan 'ɛ 'yi mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'yoo- -naa 'ŋ ni, 'an kla 'bhɛɛ- -woo 'e -dwa. 'Yaa- pɛ -le -yaa 'ke -o -le, 'bhɛɛ- 'yoo- -naa 'ŋ ni; 'bhɛɛ- -o 'yaa- -jan 'ɛ 'klɔsikwan.

7 -Wa 'yaangwa- -zɔn 'bhii- 'e pɛ 'la 'kpɛn naa 'ŋ ni, 'bhɛ da 'bhi 'gbu -la ba.

8 -Amasrɔyi 'e -jan mu 'la woa 'mi ni, 'mi 'bhɛ mu -la woa -o ni 'ezin-; 'bhɛɛ- -o -dwa -o -la. -Wa 'yaangwa- 'ezin- 'bhii- 'ŋ -daa 'bhi 'gbu -la ba wlan 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -woo -kpaa -a -yi 'bhii- 'bhi -le 'mi 'winbwa-.

9 «'Ɲ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' 'wola- -za ma, 'naa -o 'ŋ 'seriwo zii' 'drunyan 'yi mu a -za ma; 'duŋ- 'ŋ 'yoo- 'seriwo zii' 'e mɛɛ 'la zan mu gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ 'mu -la -za ma, -amasrɔyi 'yaa pɛ -le 'ke -o -le.

10 Pɛ 'oo pɛ 'la 'bhɛ -o 'mi 'kɔɔ, 'yaa- pɛ -le 'bhɛ 'le; 'bhɛɛ- pɛ 'oo pɛ 'la 'bhɛ -o 'bhi 'kɔɔ, 'mi a pɛ -le 'bhɛ 'le 'ezin-. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɛɛ mu 'an pɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ ye 'mi a pɛ -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'mu -la -yi.

11 'Mi -o zan golɛ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, duŋ- 'woo- mu nu bolɛ -a -yi. 'Mi -o ge 'zi 'bhi

-la ba ye. 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'weŋ, 'e 'yrɛkpa -o ba 'yaa- -glɔɔya' 'ɛ 'le, 'e -glɔɔya' 'la naa 'ŋ ni. 'Kooko- -o klɛ do, 'bhii- 'bhi 'pegee 'mi -o do gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

12 'Mi 'pegee 'woo- mu -yaa 'eke- zi 'waati 'la ba, 'mi 'yaa- 'ŋ 'yrɛkpa- -o ba 'yaa- 'ɛ -glɔɔya' 'le, 'e -glɔɔya' 'la naa 'mi ni bhe. 'Mi -o tagbian- 'bhɛɛ- -o do 'kpɔ 'laa 'nilɛ- -o ba, 'ke yaa 'e go -o do 'la 'yaa- nu nilɛ -o ba 'bhɛ ba, 'kooko- 'bhi -Waanbhaa' 'yaa- 'Sɛwɛ 'yi jan 'ɛ 'lɛsɔ-.

13 'Duŋ- -zɔn, 'ŋ 'yoo- ge 'zi 'e ba ye. 'Ŋ 'yoo- 'bhɛ -jan mu 'lɛɛ- 'kpɛn 'pe zii' 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ŋ 'yoo- -li 'drunyan 'yi bhla 'la ba, 'kooko- zrukpaa' 'la 'bhɛ -o 'mi 'yi, 'bhɛ -glɔɔn 'ɛ klɛ -o -yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'lɛpale klɛ.

14 'Ŋ -wo -daanna 'yaa- -jan 'ɛ 'le, 'bhɛla- -zayile 'drunyan 'yi mu -o mafinyanwoa. -Amasrɔyi waa -o 'ke 'drunyan a pɛ 'le, 'bhii- 'mi 'laa -o 'ke 'drunyan 'lɛɛ- -yaa' pɛ 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

15 'Naa -o -sromabɔ 'zi 'e ni dɔɔ 'yoo- 'kun 'bhɛɛ- 'yoo- go 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'duŋ- 'ŋ 'yoo- -sromabɔ 'zi 'e ni dɔɔ 'yee 'yrɛkpa- -o ba, 'bhɛɛ- 'e -Setran' 'kan -o ma 'egbɔɔnle.

16 Waa -o 'ke 'drunyan 'lɛɛ- -yaa' pɛ 'le, 'bhii- 'mi 'laa -o 'ke -yaa' pɛ 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

17 -O 'kpɛn 'kpa 'edaŋma, 'bhɛɛ 'yoo- klɛ 'yaa mɛɛ 'weŋ mu 'le 'yaa- wlan 'ɛ 'le. -Amasrɔyi 'yaa- -jan 'ɛ 'bhɛ -le 'ke wlan 'le.

18 'E 'mi 'winbwa- 'drunyan 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'mi -o winbɔ 'zi 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'drunyan 'ɛ 'yi.

19 'Mi 'ŋ 'gbu 'kpa zii' 'edaŋma 'bhi do -kplɛn -a pɛ 'le 'woo- mu -zayi', 'kooko- 'woo- 'gbu kpa 'ezin- 'edaŋma, 'bhɛɛ- -o klɛ 'weŋ 'yaa- pɛ wlan 'ɛ 'le.»

Zesu -o -a 'seriwo zii' mɛɛ 'la zan mu nu -o 'kpalɛ- -a -yi boolazi 'mu -a -za ma

20 «'Naa -o 'ŋ 'seriwo zii' 'te 'woo- do 'kpɛn ma; 'duŋ- 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' 'ezin- mɛɛ 'la zan mu nu 'mu 'kpalɛ- 'ŋ 'yi -o wojan mu 'ɛ ma boolazi.

21 'Ŋ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' 'e ni, 'kooko- -o 'kpɛn 'kpale- klɛ do ma, 'bhii- 'bhi 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'pegee 'mi 'kpale- -o do ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'kooko- 'woo- mu 'pegee 'o mɔɔ 'kpale- klɛ do ma, 'kooko- 'drunyan 'yi mu 'ɛ -woo kpa -a -yi 'bhii- 'bhi -le 'mi 'winbwa-.

22 'Mi 'duŋ-, 'e 'tɔbhɔleya 'la naa 'mi ni, 'ŋ 'bhɛɛ- -glɔɔn naa -o ni, 'kooko- -o 'kpale- klɛ do ma, 'bhii- 'mi 'pegee 'bhi -o do gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

23 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: 'mi -o 'woo- mu 'yi, 'bhɛɛ- 'bhi -o 'mi 'yi; 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -o nu klɛlɛ do, 'ke -a -lɛyan' a ma. 'Ke 'bhɛ kla, 'drunyan 'yi mu 'ɛ nu -a 'yaangolɛ 'bhii- 'bhi -le 'mi winbwa-, 'bhɛ 'pegee -o -za

sɔ 'e ni 'bhii- 'mi -za sɔ 'e ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ezin- bhe.

24 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa', 'bhi -le -o -naa 'mi ni. 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ -yoo yrɛ 'la ɔ̃nɔɔ 'woo- 'pegee 'mi klɛ 'eke- 'yi 'bhɛɛ- ɔ̃nɔɔ 'ezin-. 'Ke 'bhɛ ɔ̃kla -o nu 'ŋ 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yelɛ-, 'e 'tɔbhɔleya 'la ɔ̃naa 'ŋ ni bhe. -Amasrɔyi 'ŋ -za -swa 'e ni 'ke 'yaa 'drunyan klɛlɛ -li 'elwale ta -sɔ.

25 'Ŋ Dɛ -Waanbhaa' -lɛdɔɔle, 'drunyan 'yi mu laa 'e dɔlɛ; 'mi 'duŋ- 'e -dwa; 'bhɛɛ- 'an -klaŋlanɛ mu 'lɛɛ- 'mu 'a 'yaandwa- 'bhii- 'bhi -le 'mi 'winbwa-.

26 'Mi 'a ɔ̃kla 'bhɛɛ- -woo 'e -dwa, 'bhɛɛ- 'ŋ nu a klɛlɛ 'ezin- 'bhɛɛ- -woo 'e baan' dɔ, 'kooko- 'mi -za ɔ̃swa 'e ni 'sɔniya -glɔɔn 'la 'yi, 'bhɛ 'sɔniya -glɔɔn 'ɛ klɛ -o -yi 'ezin-, 'bhɛɛ- 'mi 'gbu klɛ 'woo- mu 'gbu 'yi.»

ZESU DƐYRƐ 'PEGEE -A BWEYRƐ GALE BA ZERUZALƐMU

18

Zesu 'kunyrɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ

(Matie 26.47-56; Maki 14.43-50; Luki 22.47-53)

1 Zesu 'yanle- -a 'seri- wolele, 'ke 'yee- 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ -o gele- Sedrɔn tɔ -yrɛ gbɛ do 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -o wlale- 'bhɛ ɔ̃nɔɔ -yrigba' do 'yi.

2 Zuda 'la 'yaa- nu -dawli' 'kpalɛ- Zesu gbɛ ta, 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ -yrigba' 'ɛ dɔ 'ezin-. -Amasrɔyi Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- ɔ̃kla 'eke- ba 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔ̃nɔɔ 'waati 'ke ba.

3 Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- 'bhɛ -yrigba' 'ɛ 'yi bhla 'la ba, 'ke Zuda 'nule. 'Srwase 'lɛdo- 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ke mu -yaa 'yee- Zuda zi. 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Farizi mu 'ɛ 'mu -le 'woo- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ ɔ̃kpaa -a zi. -Laŋbha mu 'pegee -yani mu, 'bhɛɛ- gwledanpɛ mu -yaa -o 'kɔɔ.

4 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -za 'oo -za 'la 'yaa- nu 'tɛnlɛ- Zesu ma, -a 'gbu 'yaa- 'bhɛ dɔ. 'Bhɛla- -yile 'ke -ya mabɛɛnle 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka -o -dela -glin 'zi ɛɛ?»

5 -O pe a ni dɔɔ: «'Woo- Zesu 'la da Nazarɛti -wa 'ɛ ta 'bhɛ -la -glin 'zi.» Zesu pe 'ezin- -o ni dɔɔ: «'Mi -le 'kɛle-.» 'Bhɛɛ- Zuda 'la 'yaa- -dawli' 'kpa zii' Zesu gbɛ ta 'bhɛ 'yaa- 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ-.

6 Zesu 'a 'pele- -o ni dɔɔ: «'Mi 'le 'kɛle-». 'Ke -o gele- -o -zanta', 'bhɛɛ- 'ke -o baale' 'trɛ ma.

7 'Bhɛɛ- 'ke Zesu -o -lrɔkpa' gbɛ drɛɛwole dɔɔ: «'Ka -o -dela -glin 'zi ɛɛ?» -O pe dɔɔ: «Zesu 'la da Nazarɛti -wa 'ɛ ta.»

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Naa 'pelɛ- gban 'ka ni dɔɔ 'mi -le 'kɛle- ɛɛ? 'Ke 'ka -o 'mi -la -glin 'zi, -kaa 'to 'ke 'ŋ zi mu 'lɛɛ- -o ge -o ba -lɛ ma.»

9 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, -e -jan

'la woa 'elwale gban -sɔ 'bhɛ 'lɛswa: -ya pia- dɔɔ: *«'Ŋ Dɛ -Waanbhaa', 'e mɛɛ 'la zan mu naa 'ŋ ni -o do 'kpɔ 'laa 'nilɛ- -o ba 'ŋ 'kɔɔ.»*

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -gɔkuŋ' do 'la 'yaa- Simɔ Piɛri 'kɔɔ, 'kee- 'bhɛ 'yrole 'bhɛ 'bhoo- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ a yewonɛ 'ɛ gbɛ -yiɛ' ta 'trɔn kpukanle 'bhɛ -gɔkuŋ' 'ɛ 'le. -O -yaa 'bhɛ yewonɛ 'ɛ sii Malikusi.

11 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu pe Simɔ Piɛri ni dɔɔ: «'Yaa- -gɔkuŋ' 'ɛ 'wla -a -bhoo 'ɛ 'yi. 'Bhi 'kpee ma, 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' -yrɛn pɛyan- do 'la twa 'ŋ ni 'naa -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ 'mi ɛɛ?»

-O -ja Zesu 'le 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan Anasi 'ɛ ba

12 'Woo- -srwase' 'lɛdo- 'ɛ 'pegee -o -lɛɛ mɛɛ gblaan 'ɛ, 'bhɛɛ- 'fɛ gooba mu 'la Zuufu mu 'ɛ -woo -kpaa 'yee- Zuda zi -srwase' mu 'ɛ ba, 'mu Zesu kwan, 'bhɛɛ- 'ke -wa gbɛtabɔle 'ke bhlɛ mu 'le.

13 'Bhɛ blaan, 'ke -o gele- 'kɛle- Anasi ba 'pe. 'Yee- Anasi-yaa 'ke Kaifu boogwlɛn 'le. Kaifu -le -yaa 'ke 'sraka 'lɛna mu 'ɛ -waa' -kuŋlii gblaan 'ɛ 'le 'bhɛ lɛɛ 'ɛ 'le.

14 'Bhɛɛ- 'yee- Kaifu -le Zu- ufu -kuŋlii mu 'ɛ 'liala- dɔɔ: «'Ke mɛɛ do 'kpɔ -gaa -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ mabhaa laa bhɔ -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn gale ta ɛɛ?»

Simɔ Piɛri 'e 'lɛmadɔ 'zi 'eglɔɔle dɔɔ yaa Zesu dɔ

(Matie 26.69-70; Maki 14.66-68; Luki 22.55-57)

15 Simɔ Piɛri 'pegee Zesu a -klaŋlanɛ 'ɛ 'bhɛɛke do -yaa zan -o -zanta'. 'Sraka 'lɛna mu 'ɛ -waa' -kuŋlii gblaan 'ɛ 'yaa- Zesu a -klaŋlanɛ 'bhɛɛke do 'ɛ dɔ. 'Bhɛla- -yile, Zesu 'wla bhla 'ɛ zi 'yee- 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan 'ɛ -yaa' -gbeŋ 'ɛ 'yi, 'ke 'yee- -klaŋlanɛ 'ɛ wlale- 'bhɛ zi.

16 'Duŋ- 'yee- Simɔ Piɛri 'laa wlalɛ- 'yee- -gbeŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e bwa 'pɛɛlii- -gbeŋ 'lii 'ɛ -din. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'sraka 'lɛna mu 'ɛ -waa' -kuŋlii gblaan 'ɛ 'yaa- Zesu a -klaŋlanɛ 'bhɛɛke do 'la dɔ, 'ke 'bhɛ 'pwɛle, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -janwole -gbeŋ 'ɛ 'liigooba le 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'yee- Piɛri 'wlale -gbeŋ 'ɛ 'kpee 'tɛ.

17 'Bhɛɛ- Piɛri 'wla bhla 'ɛ zi, 'ke -gbeŋ 'ɛ 'lii gooba le 'ɛ 'bhɛ 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi 'laa -o 'ke 'yee- mɛɛ 'la bhe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le ɛɛ?» Piɛri pe -a ni dɔɔ: «'Ɔn ɔn, 'mi 'laa -o 'ke 'bhɛ 'le 'dɛ!»

18 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -niinii' 'la 'yaa- klɛ zi bhe, 'ke 'fɛ 'ɛ la yewonɛ mu 'ɛ 'pegee 'fɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ -o 'tɛ do -lɛkunle -o magaza 'yi 'bhɛ ma. 'Bhɛɛ- 'yee- Piɛri nwa -a magalɛ 'bhɛ 'tɛ 'ɛ ma 'ezin-.

'Sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ -yoo Zesu 'lrɔkpa zii'

(Matie 26.59-66; Maki 14.55-64; Luki 22.66-71)

19 'Sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ -e Zesu 'lrɔkpaa- 'bhɛ a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'pegee 'bhɛ a mɛɛ daangbɛya 'ɛ ma.
20 'Bhɛɛ- Zesu 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «'Mi -janwoa mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma kpataakpa. 'Ŋ 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ daan 'taŋii Zuufu mu 'ɛ -waa' daanfɛ' mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- -o -lɛkpa' 'eke- ta 'bhɛ mu -la nɔɔ-; 'naa -jan 'kedo- 'kpɔ wolɛ gaanyi'.
21 -Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'yoo- 'ŋ 'lrɔkpa zii' ɛɛ? Mɛɛ 'la zan mu 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ maa, 'mu -lrɔkpa' doo. 'Mi -jan mu 'la woa, -o 'gbu 'mu dɔ.»
22 Zesu 'bhɛ -jan 'ɛ 'wole- 'tɛ, -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ do 'la dulale -yaa 'yee- Zesu -din, 'ke 'bhɛ 'a 'trɔn 'wiile, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'pele- 'a ni dɔɔ: «-Jan 'lɛkungbɛya 'ɛ -glɔɔn 'ɛ -dele -gee' sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ ni ɛɛ?»
23 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'Ke 'ŋ -jan 'yɔɔ- -woa 'kɛla 'le 'bhɛ zrɔn 'ŋ ni doo; 'duŋ- 'ŋ -jan 'la woa 'saanibhe, 'ke 'bhɛ 'laa -o 'ke -jan 'yɔɔ- 'le, -mɛla ma 'bhɛɛ- 'yoo- 'ŋ zɔn 'zi ɛɛ?»
24 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Anasi Zesu gbɛtabɔle 'tole, 'bhɛɛ- 'kee- gele- Zesu 'le 'sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan Kaifu ba.

Simɔ Piɛri -o 'e -lɛmadɔ 'zi 'eglɔɔle Zesu ma gaan plɛ mi 'yi

(Matie 26.71-75; Maki 14.69-72; Luki 22.58-62)

25 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Simɔ Piɛri -yaa -a maga 'zi -li 'tɛ 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi 'laa -o 'ke 'yee- mɛɛ 'la bhe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le ɛɛ?» 'Duŋ- Piɛri pe -o ni dɔɔ: «'Ɔn ɔn, 'naa -o 'ke 'bhɛ 'le.»
26 'Yee- Piɛri 'gwlaan- 'la 'trɔn kpukaan, 'bhɛ dɛ -nɛ do -yaa 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ a yewonɛ mu 'ɛ do 'le. 'Bhɛ yewonɛ 'ɛ Piɛri 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'Mi 'laa 'ka 'pegee 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'yelɛ- 'eke- 'zi -yrigba' 'ɛ 'yi ɛɛ?»
27 'Duŋ- Piɛri 'a 'lɛmadɔ gbɛ drɛɛwoa- 'eglɔɔle dɔɔ yaa Zesu dɔ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke maagwlɛn -wele' 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba.

Mɛɛ mu 'ɛ -ja Zesu 'le Pilati ba

(Matie 27.1-2; 27.11-14; Maki 15.1-5; Luki 23.1-5)

28 'Bhɛ blaan, 'ke -o Zesu gole- Kaifu ba, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- *Romɛ mu a -jan- matii Pilati ba zrwan 'tutu 'ɛ zi. 'Duŋ- Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ waa wlalɛ Pilati a 'fɛ -gbɛnɛ 'ɛ la; 'kooko- -o bo 'weŋ, 'bhɛɛ- -o sɔ 'woo- Zuufu mu 'ɛ -waa' Paki 'fɛti 'ɛ ta pɛ 'ɛ 'bhlele.
29 'Bhɛla- -zayile, -janmatii Pilati 'gbu 'pwɛla- -a ba 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -e nwa -o -lɛpalɛ 'pɛɛlii-. 'Bhɛɛ- 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Ka -o -la 'zi 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- ta win 'ɛ -dela ma ɛɛ?»
30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa zikpale Pilati ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'lɛɛ- yaa klɛlɛ bi -za

'yɔɔ- klɛ mi 'le, 'waa -yaa nu nulɛ -a -lɛnalɛ 'e ni.»
31 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'pele -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'gbu 'a 'kun, 'bhɛɛ- 'ka ge -a 'kitikanlɛ 'bhii- 'kaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'kaa- 'toŋ mu 'ɛ ta.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -wa zikpale Pilati ni 'ezin- dɔɔ: «Romɛ mu a 'toŋ mu 'ɛ ta, 'bhɛ 'seŋ 'laa -o 'o ni 'ke -o mɛɛ dɛ.»
32 'Bhɛɛ- klɛgbɛya 'ɛ 'yi, Zesu 'yaa- nu galɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -e 'bhɛ 'lɛɛjanlawoa 'elwale -sɔ, 'bhɛ 'lɛswa□ 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe. (-Amasrɔyi Zuufu mu 'sinii ta za 'ɛ ma waa -yaa mɛɛ dɛ -yrigbɛɛle do ta, 'duŋ- Romɛ mu 'ɛ 'mu -le -yaa -za 'yɔɔ- klɛ mu dɛ 'bhɛ gbɛɛn-.)
33 Pilati □wlaa 'ezin- -yaa' 'fɛ -gbɛnɛ 'ɛ □la, 'kee- Zesu 'siile, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhi -le 'ke Zuufu mu a -bhleŋgbe 'le ɛɛ?»
34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'E 'gbu -le 'bhɛ -jan 'ɛ -dwa 'e 'kpee taa- mɛɛ -bhɛɛke' mu -le 'bhɛ □kpaa 'e 'lii 'mi ba zayi' ɛɛ?»
35 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Pilati 'bhɛ zikpale Zesu ni dɔɔ: «'Mi -o 'ke Zuufu mi 'le ɛɛ? 'Yaa- mɛɛ mu 'ɛ 'pegee 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -woo 'e 'lɛnaa- 'ŋ ni, 'e -mɛ pɛ za 'gbu -la -kla ɛɛ?»
36 Zesu 'bhɛ 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «'An pɛ -bhleŋgbeya 'ɛ -yaa -o 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi. 'Kee- 'kpa bi 'mi a pɛ -bhleŋgbeya 'ɛ -yoo 'drun- yan 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi, 'mi a pɛ mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- nu 'ŋ ta gwledanlɛ, 'kooko- waa sɔ 'ŋ 'lɛnale Zuufu mu 'ɛ ni. 'Duŋ- 'an pɛ -bhleŋgbeya 'ɛ yaa -o 'trɛ 'lɛɛ- 'bhɛ ta -gɛ.»
37 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'yoo- 'ke -bhleŋgbe 'le ɛɛ?» Zesu 'bhɛ zikpaa- -a ni dɔɔ: «'E 'gbu 'yela- pe 'zi bhe dɔɔ: ‹'ŋ 'yoo- 'ke -bhleŋgbe 'le›. -Woo' 'ŋ □yaa 'bhɛɛ- ma, 'bhɛɛ- 'ŋ □nwa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi 'bhɛɛ- ma, 'kooko- 'ŋ 'srɛya- klɛ wlan 'ɛ ba zayi'. 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -o 'ke wlan a pɛ 'le, 'bhɛ zan 'e 'trɔnkpa 'ŋ 'yoo- -jan 'la 'wo zii' 'bhɛ □la.»
38 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle ke wlan 'le ɛɛ?»

Zuufu mu 'ɛ pe 'kaa -o Zesu dɛ
(Matie 27.15-31; Maki 15.6-20; Luki 23.13-25)

-E yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'kee- 'pwɛle -yaa' 'fɛ 'ɛ □la, 'bhɛɛ- 'kee- gele- Zuufu mu 'ɛ ba -yrɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Naa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- mɛɛ 'lɛɛ- zi 'ke 'bhɛ klɛ -a dɛ win 'le.
39 'Duŋ- 'kaa- 'sinii ta za 'ɛ ma, lɛɛ 'oo lɛɛ, 'kaa- Paki 'fɛti 'ɛ ta, 'mi ploolawo -kaso 'yi mi do ma 'ka ni, 'ka -o -a zi 'bhii- 'ŋ 'ploo- Zuufu mu 'ɛ -waa' -bhleŋgbe 'ɛ ma ɛɛ?»
40 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'pɛɛn gbɛ drɛɛwole 'ezin- 'ke -wa pe dɔɔ: «'Ɔn ɔn, 'yaa 'ploolɛ- -a ma! 'Ploo- Barabasi -la ma!» 'Bhɛɛ- 'duŋ- Barabasi -yaa 'ke mɛɛ dɛ mi do -la -le.

19

-O Zesu dɛza -kpan -balaa' 'a ta

1 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'pele dɔɔ -o Zesu 'kun 'bhɛɛ- -wa zita zɔn 'ke gbaŋbhlɛ 'le.

2 -Srwase' mu 'ɛ -o zuŋgblɛ do taan 'ke lɛrɛ mu 'le, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ -dwa Zesu 'wiiŋ- 'bhii- -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa do gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'ke -o dunɛ- 'tɛn gbɔɔn do 'klale -a ta.

3 'Bhɛ blaan, 'ke -woo -mabɛɛnle 'a -din, 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ: «Zuufu mu a -bhleŋgbe, bhaa 'e bo 'e 'yrɛ ma! Zuufu mu a -Bhleŋgbe, bhaa 'e bo 'e 'yrɛ ma!» 'Bhɛɛ- -o -yaa -a 'trɔnwii zii'.

4 'Bhɛ blaan, Pilati 'pwɛ gbɛ drɛɛwoa- 'ezin- 'pɛɛlii-, 'ke -ya pele- -zamaa' 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa -gɛ doo, 'ŋ nu nulɛ 'kɛle- 'ka ni 'pɛɛlii- -gɛ, 'kooko- 'kaa 'yaango- 'bhii- 'naa -za 'yɔɔ 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- -a zi 'ke 'bhɛ klɛ -a dɛ win 'le.»

5 Zesu 'pwɛla- 'tɛ 'pɛɛlii-; lɛlɛ zuŋgblɛ do -yaa -a ŋgblo ma, 'bhɛ 'pegee -bhleŋgbe ta dunɛ- 'tɛn gbɔɔn do -yaa -a ta. 'Bhɛɛ- 'ke Pilati 'a 'pele mɛɛ mu 'ɛ ni 'tɛ dɔɔ: «'Kaa- mɛɛ 'ɛ 'yele- -gɛ!»

6 'Duŋ- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba mu 'ɛ -o Zesu 'yele-, 'ke -o 'pɛɛnle 'ke -wa pe dɔɔ: «-A gbaan -yrigbɛɛle do ta, 'bhɛɛ- -e ga! -A gbaan -yrigbɛɛle do ta, 'bhɛɛ- -e ga!» 'Bhɛɛ- Pilati pe -o ni dɔɔ: «'Ka mu 'gbu 'a 'kun, 'bhɛɛ- 'ka ge a gbaanlɛ -yrigbɛɛle do ta, -amasrɔyi, wlan 'ɛ ni, 'mi 'naa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- -a zi 'ke klɛ -a dɛ win 'le.»

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -wa zikpale Pilati ni 'ezin- dɔɔ: «'Toŋ do -o 'o 'kɔɔ, 'bhɛ 'toŋ 'ɛ ta, -yoo 'ke dɛ pɛ 'le, -amasrɔyi -ya -pia -a 'gbu ma 'kaa -yoo 'ke -Waanbhaa' Gbe 'le.»

8 Pilati 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -gblaan baan' 'klale -a -yi.

9 -E wla gbɛ drɛɛwole -yaa' 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'kee- Zesu 'lrɔkpale 'ezin- dɔɔ: «'Bhi da 'naa- -a ma ɛɛ?» 'Duŋ- Zesu 'laa 'bhɛ -jan 'ɛ 'lɛkunlɛ -a ni.

10 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'pele Zesu ni dɔɔ: «'Yaa -o -wele' 'mi ni ɛɛ? 'Yaa 'yaango- 'bhii- 'bhɛ 'seŋ -o 'ŋ ni 'ke 'ŋ ploo 'e ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'seŋ -o 'ŋ ni 'ezin- 'ke 'an klɛ 'bhɛɛ- -woo 'e gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta ɛɛ?»

11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'bhɛ zikpale -a ni dɔɔ: «'Bhɛ 'seŋ do 'kpɔ 'laa -yaa nu 'sɔlɛ- klɛle- 'e ni, 'ke yaa 'e go 'kɛla laanima -Waanbhaa' 'bhɛ naa 'e ni 'bhɛ ba. 'Bhɛla- -zayile mɛɛ 'la zan 'ŋ kwan, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ nwa 'ŋ 'lɛnalɛ 'e ni, 'bhɛ zan a -za 'yɔɔ- 'ɛ gblaan 'yiya- 'ke 'bhɛ kan 'yaa- pɛ 'ɛ ta.»

12 Pilati 'bhɛ -jan 'ɛ 'male 'tɛ, -e -yaa 'plooyrɛ- -glin 'zi Zesu ma. 'Duŋ- Zuufu mu 'ɛ dɔle 'pɛɛnle- ma 'ke -wa pele- dɔɔ: «'Kee 'ploola- mɛɛ 'lɛɛ- ma, 'yaa -o 'ke -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa 'bhɛgwlɛn- 'le. -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'a 'gbu

klɛ 'zi 'ke -bhleŋgbe 'le 'bhɛ zan 'ɛ klɛ -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa -sɔɔnnii' -la -le.»

13 Pilati 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-'tɛ, 'ke -ya pele- mɛɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o ge Zesu 'le 'pɛɛlii-; 'bhɛɛ- 'ke 'yee- Pilati 'gbu gele- yaalɛ yrɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii Ebre wli 'ɛ 'yi dɔɔ: ‹Gabata›. 'Bhɛ 'yi -le 'kitikan mi 'ɛ 'yaakpe-.

14 'Bhɛ kla Zuufu mu a Paki 'fɛti 'ɛ 'lɛkpa yi 'ɛ ma, -yrekpaa' 'waati 'ɛ ba. Pilati pe Zuufu mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Kaa- -bhleŋgbe 'ɛ 'yele--gɛ!»

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'pɛɛnle dɔɔ: «-Yoo 'ke dɛ pɛ 'le! -Yoo 'ke dɛ pɛ 'le! -A gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta!» Pilati pe -o ni dɔɔ: «'Kaa- zi 'bhii-'ŋ 'kaa- -bhleŋgbe 'ɛ gbaan -yrigbɛɛle ta ɛɛ?» 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -wa zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Waa- -bhleŋgbe 'bhɛɛke 'laa -o -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa blaan.»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati Zesu 'kpale -o 'kɔɔ, 'kooko--srwase' mu 'ɛ ge -a gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o Zesu kwan, 'bhɛɛ- -o -ja -a gbaan yrɛ nɔɔ- -yrigbɛɛle 'ɛ ta.

Zesu gbaanyrɛ -yrigbɛɛle do ta

(Matie 27.32-44; Maki 15.21-32; Luki 23.26-43)

17 -O -yaa nu Zesu 'gbu gbaanlɛ -yrigbɛɛle 'la ta, -o 'bhɛ 'kwe 'ɛ -dwa -a 'gbu 'wiiŋ-. 'Bhɛɛ- -e -gwa Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee 'bhɛ 'le, 'kee- gele- yrɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii: «Mɛɛ ŋgblo bhɛlɛ' yrɛ» 'bhɛ nɔɔ, -o 'bhɛ sii 'ezin- Ebre wli 'ɛ 'yi dɔɔ: «Gɔligota»

18 -O bhɔle 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ, 'ke -srwase' mu 'ɛ -o Zesu gbaanle- -yrigbɛɛle 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o mɛɛ -bhɛɛke' plɛ -gbaanna -yrigbɛɛle plɛ ta -a -din 'ezin-: -a do -yaa -a gbɛ -yiɛ' ta, 'bhɛɛ- -a -vindo' 'ɛ 'yaa- -a gbɛ -koo ta, 'bhɛɛ-'yee- Zesu 'gbu 'yaa- -o pleŋ-.

19 Pilati pe -o 'sɛwɛ do yɔɔndɛ -yripeenɛ do ta, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ gbaan Zesu trala -yrigbɛɛle 'ɛ ta. -O -za 'la 'bhɛ yɔɔndia- 'bhɛ -le -gɛ:

«Nazarɛti Mi Zesu, Zuufu mu a Bhleŋgbe.»

20 Zuufu mu -bebe 'bhɛ -yripeenɛ 'ɛ ta 'sɛwɛ 'ɛ tapia-, -amasrɔyi -o Zesu -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta yrɛ 'la nɔɔ, 'bhɛ 'yaa- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ -din. -O 'yee- 'sɛwɛ 'ɛ yɔɔndia- wli yaga -la -yi: Ebre wli, 'bhɛɛ- Latɛn wli, 'bhɛ 'pegee Grɛki wli.

21 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zuufu mu a *'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -wa pele- Pilati ni dɔɔ: «'Yaa yɔɔndɛle 'tolɛ- 'te dɔɔ: ‹Zuufu mu a -bhleŋgbe›. -A yɔɔndɛ dɔɔ: ‹Mɛɛ 'lɛɛ- -ya -pia dɔɔ: 'Mi -le 'ke Zuufu mu a -bhleŋgbe 'ɛ 'le.›»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pilati 'a 'lɛkunle -o ni dɔɔ: «'Ŋ 'kɛla 'bhɛ yɔɔndia- gban 'bhɛ -le nu bolɛ.»

23 -Srwase' mu 'ɛ -o yanle Zesu gbaanlele -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'ke -wa tapɛ mu 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'ke -woo -yiciɛnle 'ekema -lɛ yiziɛ: -srwase' mu 'ɛ 'kpɛn dɔ -yaa -lɛ do do.

-Wa ta dunɛ- gbɔɔn 'ɛ ◻sia 'ezin-; 'Bhɛ dunɛ- 'ɛ 'srale--yaa 'ke sɔ -laa do -la -le 'keeda laanima, 'kee- nu 'tɛnlɛ-'traa.

24 'Woo- -srwase' mu 'ɛ -o pe 'eke- ni dɔɔ: «-Kɔɔ' 'laa 'yee- dunɛ- gbɔɔn 'lɛɛ-'peedɛlɛ, 'duŋ- -kɔɔ' 'tete dɔ -a ta, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ la zan 'a ◻sia -e bo 'bhɛɛ- zan ni.» 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-bhe, -jan 'la yɔɔndɛle -yaa -Waanbhaa' 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'la -lɛswa◻, 'bhɛ -jan 'ɛ 'yaa-dɔɔ:

«-Woo 'ŋ tapɛ mu 'ɛ 'yiciɛnna 'eke- ma.
'Bhɛɛ- -o 'tete -dwa 'ŋ ta dunɛ- gbɔɔn 'ɛ ta.»

-Srwase' mu 'ɛ -o -za 'la ◻kla 'bhɛ -le bhe.

25 Le mu 'la dulale -yaa -o Zesu -gbaanna -yrigbɛɛle 'la ta 'bhɛ -din, 'mu -yaa -a nɛɛ Mari 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- le, 'bhɛɛ- Klopasi 'na Mari, 'bhɛ 'pegee Magidala -wa la Mari.

26 Zesu 'a nɛɛ ◻ya, 'bhɛɛ--yaa' *-klaŋlanɛ 'la -za -yaa sɔ -a ni, -e 'bhɛ dulale ◻ya -a nɛɛ -din. 'Bhɛla- -yile 'ke -ya pele- -a nɛɛ ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛ, 'e gbe -le -gɛ.»

27 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele-yaa -klaŋlanɛ 'ɛ ni dɔɔ: «'E nɛɛ -le -gɛ.» -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, 'bhɛ -klaŋlanɛ 'ɛ Zesu nɛɛ -kwan 'elrele, 'bhɛɛ- -ya ◻kpaa -yaa' 'fa -la mu 'ɛ ba.

Zesu gagbɛya
(Matie 27.45-56; Maki 15.33-41; Luki 23.44-49)

28 'Bhɛ blaan, Zesu 'gbu 'a 'yaangole 'bhii- -za 'ɛ 'kpɛn 'lɛsɔle -yaan gban, 'ke -ya pele- dɔɔ: «-Yi 'mi -lrɔ -o 'ŋ dɛ 'zi». -E 'bhɛ ◻pia win 'la ma 'kooko- -Waanbhaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi jan 'ɛ 'lɛsɔ-.

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, gbɔ do dulale -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ. 'Bhɛ 'pale- -yaa 'ke -drɔɔ 'tɔnle- do 'le. -Srwase' mu 'ɛ -o -gblaŋluu' -fɔlu' 'fɔlu do ◻wlaa 'bhɛ -drɔɔ yue 'tɔnle 'ɛ ba. 'Ke -o 'bhɛ -gblaŋluu' 'ɛ 'yrele togɔ do yin 'lii, 'bhɛɛ-'ke -o 'bhɛ 'kpale Zesu 'lii 'ɛ -din.

30 Zesu 'bhɛ -drɔɔ yue 'tɔnle- 'ɛ danle -a nrɛ ma, 'ke -ya pele- dɔɔ: «-Za 'kpɛn 'lɛswa◻!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -ya ŋgblo zinale, 'ke -a nii- 'ɛ gole- -a -yi.

-Srwase' mi do Zesu gbaa 'ɛ ◻pwan -a 'siɛn 'yi 'ke -di 'le

31 'Bhɛ yi 'ɛ 'yaa- Zuufu mu a Paki 'fɛti 'ɛ 'lɛkpa yi 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ waa -yaa zi 'bhii- mɛɛ mu 'la gbaanle -o -yrigbɛɛle mu 'ɛ ta, -yitrɛ' yi 'ɛ 'bhɔ 'mu ma -yrigbɛɛle mu 'ɛ ta. -Amasrɔyi, 'bhɛ 'taalɛɛyi -yitrɛ' yi 'ɛ 'yaa--yitrɛ' yi -gbɛnɛ 'le. 'Bhɛla -zayile -yrekpaa' do 'la 'yaa--a -lɛɛ bhe, Zuufu mu a *'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -ja 'tɛnlɛ- Pilati ma, 'bhɛɛ- -o -sromabwa 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ 'a 'to 'bhɛɛ- -o ge mɛɛ 'la zan mu gbaanle -yaa -yrigbɛɛle mu 'ɛ ta 'mu gaan mu 'ɛ 'ciɛn, 'kooko- 'mu ga blaale, 'bhɛɛ- -o 'mu -gbaa mu 'ɛ go -yrigbɛɛle mu 'ɛ ta.

32 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -sr-wase' mu 'ɛ -o nule-, 'bhɛɛ--o mɛɛ plɛ 'la 'pegee Zesu -gbaanna 'eke- zi -yrigbɛɛle

mu 'ɛ ta, -o 'bhɛ do gaan mu 'ɛ 'ciɛnna-, 'bhɛɛ- -wa plɛ mi 'ɛ 'bhɛ gaan mu 'ɛ 'ciɛnna-'ezin-.
33 -O bhɔle Zesu ta, 'ke -wa yele- 'bhii- -e -gaa gban; 'bhɛla- -zayile waa gaan mu 'ɛ 'ciɛnlɛ-.
34 'Duŋ- -srwase' mu 'ɛ do Zesu gbaa 'ɛ ⍰pwan -a 'siɛn 'yi 'ke -dibhɛ' do 'le. 'Bhɛɛ-'ke -yi 'pegee yiɛn 'pwɛle 'bhɛ yrɛ 'ɛ ⍰nɔɔ blaale-.
35 Mɛɛ 'la zan -o -za mu 'lɛɛ- klɛgbɛya 'ɛ 'yikla zii' 'ka 'kɔɔ, -yoo klɛyrɛ ⍰ya kpataakpa. 'Bhɛɛ- -yoo -jan 'la 'wo zii' bhe 'bhɛ -o 'ke wlan 'le. -A 'gbu 'a 'yaango-'bhii- -yaa' 'srɛya- klɛle 'ɛ 'bhɛ -o 'ke wlan kpataakpa 'le. -E 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛgbɛya 'ɛ ⍰pia, 'kooko- 'ka mu 'ka kpa -yaa' 'srɛya- klɛle 'ɛ 'yi 'ezin-.
36 Wlan 'ɛ ni, bhɛ -za mu 'lɛɛ- ⍰kla, 'kooko--Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi -jangɔ' do 'lɛɛ- 'bhɛ 'lɛsɔ-; 'bhɛ -jan 'ɛ 'yaa- dɔɔ: *«Waa nu -a bhɛlɛ' mu 'ɛ do 'kpɔ 'ciɛnlɛ-.»*
37 'Bhɛɛ- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ gɔn do zi 'ezin- dɔɔ: *«-O mɛɛ 'la zan -pwan -a 'siɛn 'yi, -o nu -o -yrɛkpalɛ 'bhɛ zan ta.»*

Zesu gbaa binyrɛ
(Matie 27.57-61; Maki 15.42-47; Luki 23.50-56)

38 'Bhɛ blaan, Zozɛfu 'la 'yaa- da Arimate -wa 'ɛ ta, 'bhɛ ⍰nwa -sromabɔlɛ Pilati ni dɔɔ 'bhɛ 'a 'to 'bhɛɛ- -e Zesu gbaa 'ɛ go -yrigbɛɛle 'ɛ ta. 'Yee- Zozɛfu 'duŋ- -yaa 'ke Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'le gaanyi', -amasrɔyi -e -yaa -gblaan Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'yrɛ 'lɛɛ. Pilati -dwa 'bhɛ ⍰la. -Ayile 'ke 'yee- Zozɛfu 'nule Zesu gbaa 'ɛ 'silɛ-, 'bhɛɛ-'kee- gele- 'kɛle-.
39 'Bhɛɛ- Nikodɛmu 'la ⍰nwa Zesu ba 'elwale -sɔ -bi do zi, 'bhɛ ⍰nwa 'ezin-'kpalɛ- Zozɛfu ba. 'Bhɛ ⍰nwa 'ke 'kilo mia do bhɛ vu -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- plɛ -yizaale 'le 'eke- ba: miri 'pegee aloɛsi.
40 -O mɛɛ plɛ Zesu gbaa 'ɛ ⍰sia, 'bhɛɛ- -o sɔgbɛ 'pu 'peŋpeŋ mu -yrela -a gbaa 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee -o -yrɔn -gblɛn 'nrale- ⍰klaa 'a ta, 'bhii- Zuufu mu gbaa bin gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.
41 -O Zesu -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta yrɛ 'la ⍰nɔɔ, -yri gba do -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ⍰nɔɔ. 'Bhɛɛ- mɛɛ bu -gluu drɛɛ do -yaa 'bhɛ -yri gba 'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- -waa mɛɛ gbaa -bhɛɛke' do 'kpɔ binlɛ -lido' 'bhɛ 'yi.
42 'Bhɛ yi 'ɛ 'yaa- Zuufu mu a Paki 'fɛti 'ɛ 'lɛkpa yi 'la 'le bhe, 'bhɛɛ- -o mɛɛ bu -gluu 'la ⍰ya, 'bhɛ 'yaa-Zesu gbaanle -yaa -yrigbɛɛle 'la ta yrɛ 'la ⍰nɔɔ 'bhɛ -din. 'Bhɛɛ- 'yee- Zozɛfu 'pegee Nikodɛmu Zesu gbaa 'ɛ ⍰bian 'bhɛ bu -gluu 'ɛ 'yi blaale-.

20

Zesu Krisi -bwela gale ba
(Matie 28.1-8; Maki 16.1-8; Luki 24.1-12)

1 'Kaŋgɔplɛ 'ɛ ma zrwan 'tutu 'ɛ zi, yrɛma -yaa

'buŋbuŋ 'waati 'la ba -li, 'ke Magidala -wa la Mari 'e 'wlɛnle-, 'bhɛɛ- 'kee- gele- Zesu bu 'ɛ ta. -O bu -gluu 'ɛ 'liitaan- vlɛ -kpuŋ 'la 'le, -e 'bhɛ gole ɓya bu -gluu 'ɛ 'lii.

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- blasanle, 'kee- gele- 'tɛnlɛ- Simɔ Piɛri 'pegee Zesu a -klaŋlanɛ 'la -za -yaa sɔ 'yee- Zesu 'gbu ni 'bhɛ mu ma, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-O Mɛɛzan gbaa 'ɛ -gwa -a bu -gluu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -wa -kpaa yrɛ 'la ɓnɔɔ 'waa 'bhɛ yrɛ 'ɛ dɔ.»

3 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe, Simɔ Piɛri 'pegee Zesu a -klaŋlanɛ 'bhɛɛke do 'ɛ -o 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke -o 'pwɛle, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- bu -gluu 'ɛ ta.

4 -O mɛɛ plɛ -yaa blasan- 'zi 'eke- zi; 'duŋ- Zesu a -klaŋlanɛ -bhɛɛke' do 'ɛ 'bhɛ blasaan- blaale- 'ke 'bhɛ kan Piɛri ta. 'Bhɛla -zayile 'bhɛ ɓwlaa bu 'ɛ ta Piɛri 'lɛɛ.

5 -E -kulaa', 'ke -ya -yrɛkpale bu -gluu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- Zesu gbaa 'ɛ ma sɔgbɛ 'pu 'peŋpeŋ mu 'ɛ 'kpaale- 'yele- 'trɛ ma. 'Duŋ- 'yee- 'gbu 'laa wlalɛ bu -gluu 'ɛ zi.

6 'Bhɛ blaan 'waati sa 'kanle-, 'ke Simɔ Piɛri 'nule; 'ke 'bhɛ 'wlale bu -gluu 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ sɔgbɛ 'pu 'peŋpeŋ mu 'ɛ klaale yele- 'trɛ ma.

7 'Bhɛɛ- -o sɔ 'la 'yrela- Zesu ŋgblo ma Piɛri 'bhɛ ɓya 'ezin-; 'bhɛ sɔ 'ɛ 'bhɛ 'laa -yaa sɔgbɛ -vin 'ɛ ba, 'duŋ- 'bhɛ gbɛkpale -yaa 'eke- 'yi 'edaŋma.

8 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Zesu a -klaŋlanɛ 'la ɓbhwa 'elwale bu 'ɛ ta, 'ke 'bhɛ 'wlale bu -gluu 'ɛ zi 'tɛ. 'Bhɛ Zesu ma sɔgbɛ mu 'ɛ 'klaale- 'la ɓya 'bhɛ ɓnɔɔ, 'ke 'bhɛ 'e 'kpale -a -yi 'bhii- -e -bwela kpataakpa gale ba.

9 -Amasrɔyi, -jan 'la yɔɔndɛle -yaa -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yi dɔɔ -a -lɛdulale -yaa dɔɔ Zesu nu bwelɛ gale ba, -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ waa 'bhɛ -jan 'ɛ 'yimalɛ -li -bi.

10 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- Zesu a -klaŋlanɛ plɛ 'ɛ -o nule- -o -zanta' -o ba -lɛ ma.

Zesu 'pwɛla- Magidala Mari ba (Matie 28.9-10; Maki 16.9-11)

11 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, Mari dulale -yaa 'pɛɛlii- Zesu bu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'kee- wisi. -E -yaa wisi zii' bhla 'la ba, 'ke -ya makulale, 'bhɛɛ- 'kee- bu -gluu 'ɛ 'yiglinle.

12 'Bhɛ ɓnɔɔ bhe, 'kee- -mlɛkɛ' plɛ yaale yele- Zesu gbaa 'ɛ 'kpaale- -yaa yrɛ 'la ɓnɔɔ 'bhɛ ɓnɔɔ. Dunɛ- 'pu 'peŋpeŋ mu -yaa 'mu ta, 'bhɛɛ- -a do yaale -yaa Zesu ŋgblo 'ɛ 'kpaale- -yaa yrɛ 'la ɓnɔɔ 'bhɛ ɓnɔɔ. 'Bhɛɛ- -a -vindo' 'ɛ 'yaa- Zesu gaan mu 'ɛ 'kpaayrɛ- 'ɛ ɓnɔɔ.

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -mlɛkɛ' mu 'ɛ -o 'yee- Mari 'lrɔkpale dɔɔ: «'Ee le! -Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'yoo- wisi' zii' ɛɛ?» Mari 'a 'lɛkwan- -o ni dɔɔ: «-Woo 'ŋ Zaan gbaa 'ɛ ɓsia, 'bhɛɛ- -wa -kpaa yrɛ 'la ɓnɔɔ 'naa 'bhɛ dɔ.»

14 -E yanle 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, -ya -yrɛkpale -a -zanta', 'kee- Zesu dulale yele-, 'duŋ- yaa 'yaangolɛ 'bhii- Zesu -le -yaa 'kɛle-.
15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Ee Le, -mɛle -kla 'bhɛɛ- 'yoo- wisi' zii' ɛɛ? 'Yoo- -dela -glin 'zi ɛɛ?» 'Yee- Mari 'kpee ma -yri gbazan 'ɛ 'bhɛ -le -yaa 'kɛle-, 'bhɛla- -zayile -ya pia -a ni dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- Zesu gbaa 'ɛ 'bhɛɛ- -glin 'zi. 'Ke 'bhi -le 'a sia, -a pe 'ŋ ni, 'bhɛɛ- 'ya kpaa yrɛ 'la nɔɔ, 'bhɛɛ- 'ŋ ge -a 'silɛ-.»
16 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Mari!» Mari 'e 'yrɛkpale -a -zanta', 'ke -ya pele- Ebre wli 'ɛ 'yi dɔɔ: «Rabuni!» ('Bhɛ 'yi -le dɔɔ: «'O Daan mi.»)
17 Zesu pe a ni 'ezin- dɔɔ: «'Yaa 'yanlɛ- 'ŋ ma, -amasrɔyi 'naa gelɛ -li laanima 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' ba. 'Bhi 'duŋ- ge -a pe 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'ɛ ni dɔɔ 'ŋ ge 'zi laanima 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'la -yoo 'ka Dɛ 'le 'ezin- bhe 'bhɛ ba; 'bhɛ 'pegee 'mi 'a -Waanbhaa' 'la -yoo 'kaa- -Waanbhaa' 'le 'ezin- bhe 'bhɛ ba.»
18 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Magi- dala -wa la Mari gele- -a pelɛ Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ee! 'Ŋ Mɛɛzan ya!» 'Bhɛɛ- Zesu -jan 'la woa -a ni, -e 'bhɛ 'yigɔɔnna -o ni.

Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba

(Matie 28.16-20; Maki 16.14-18; Luki 24.36-49)

19 'Bhɛ 'kaŋgɔplɛ do 'ɛ ma yroma 'ɛ zi, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -woo -lɛkpaa 'eke- ta 'fɛ do -la, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ 'fɛ 'ɛ bhɛ bwa -o ta; -amasrɔyi -o -yaa -gblaan 'zi Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'lɛɛ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'nule, 'kee- dulale -o pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «Bhaa -Waanbhaa' yilabla 'na 'ka ni!»
20 -E yanle 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele -o ni, 'ke -ya 'kɔɔlaalii mu 'ɛ 'pegee -a 'siɛn 'yi 'ɛ zrɔnle- -o ni. -Ayile, 'ke -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ zrukpaale 'egbɛnɛle -o Mɛɛzan 'yela- woa bhe 'bhɛ -zayi'.
21 Zesu 'a 'pe gbɛ drɛɛwoa- -o ni dɔɔ: «Bhaa -Waanbhaa' yilabla 'na 'ka ni! 'Ŋ Dɛ 'mi 'winbwa- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'mi -o 'ka mu winbɔ 'zi 'ezin- 'bhɛ -la gbɛɛn-.»
22 -E yanle 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'ke -ya -lii -ploo 'pɛɛnle -o ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Ka Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwo!
23 'Ke 'ka mɛɛ 'la zan mu a -za 'yɔɔ- mu -sroma -yaan, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma 'yanlɛ-; 'duŋ- 'ke 'ka 'laa dɔlɛ -a -la 'ke 'ka mɛɛ 'la zan mu a -za 'yɔɔ- mu -sroma yan, -Waanbhaa' laa nu 'bhɛ zan mu 'ɛ -waa' -za 'yɔɔ- -sroma 'yanlɛ- 'ezin-.»

Zesu 'pegee Toma

24 'Duŋ-, Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba 'waati 'la ba, -yaa' -klaŋlanɛ vu ta plɛ 'ɛ, -o ba mɛɛ do 'la 'ke -o -yaa 'bhɛ sii Toma, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ 'tɔkpaa- ‹Yonɛ-›, 'bhɛ 'laa -yaa -o ba 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.
25 'Bhɛla- -zayile, -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ -wa pia -a ni

dɔɔ: «'O mɔɔ Mɛɛzan 'ɛ ꞊ya.» 'Duŋ- Toma 'a zikpaa--o ni dɔɔ: «'Ke 'naa 'pɔnli mu 'ɛ blaan bhɛkpɔɔ mu 'ɛ 'yelɛ--a 'kɔɔlaalii mu 'ɛ ꞊nɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'naa 'ŋ gbɛnɛbhɛ do wlalɛ 'bhɛ 'pɔnli mu 'ɛ blaan bhɛkpɔɔ mu 'ɛ 'lii 'pe, 'bhɛ 'pegee 'ke 'naa 'ŋ gbɛ 'kpalɛ- -a 'siɛn 'yi -dibhɛ' blaan kpɔɔ 'ɛ 'lii 'pe, 'naa nu 'ŋ 'kpalɛ- 'ka 'wojan- 'ɛ 'yi.»

26 -Gbɛɛyi' do 'kanle-blaan, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'klale- -yaa 'eke- ba 'ezin-'fɛ 'ɛ ꞊la, 'bhɛɛ- 'gborobhɛ 'ɛ bɔle -yaa -o ta. 'Bhɛɛ- Toma -yaa -o ba 'taalɛɛyi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Zesu 'pwɛle -a -yi, 'kee- dulale -o pleŋ-, 'bhɛɛ-'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «Bhaa -Waanbhaa' -yaa' yilabla 'ɛ 'na 'ka ni!»

27 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele-Toma ni dɔɔ: «Nu 'e gbɛ -nɛbhɛ' 'ɛ ꞊zwan 'ŋ 'kɔɔlaalii mu 'ɛ ꞊nɔɔ -gɛ, 'bhɛɛ- -o -glin doo; 'bhɛɛ- 'e gbɛ 'kpa 'ŋ 'siɛn 'yi yrɛ 'lɛɛ- ꞊nɔɔ gɛ doo. 'Yaa 'e 'kpee klɛlɛ plɛ 'mi ma, 'duŋ- 'e 'kpa 'mi 'yi!»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Toma 'a 'lɛkunle -a ni dɔɔ: «'Ee! 'Mi -le 'ŋ Zan 'pegee 'an -Waanbhaa' 'le!»

29 'Bhɛ 'yi, 'ke Zesu 'a zikpale 'a ni dɔɔ: «'E 'mi 'yelawoa, 'bhɛla- -yile 'yee ꞊kpaa 'mi 'yi ɛɛ? 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu laa 'ŋ 'yelɛ-, 'bhɛɛ- -woo kpa 'ŋ 'yi bhe, 'bhɛ zan mu a pɛ -yinra'!»

Zaan 'yee- -Jan 'Nrale-'sɛwɛ 'lɛɛ- yɔɔndia- win 'la ma

30 Zesu 'sɔle- maza -bebe 'bhɛɛke mu ꞊kla 'ezin--yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yrɛ ma, 'duŋ- 'waa 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnlɛ 'yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi.

31 'Duŋ- -o -za mu 'lɛɛ-yɔɔndia-, 'kooko- 'ka 'ka kpa -a -yi 'bhii- Zesu -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'ka 'ka kpa -a -yi 'bhii- 'yele- 'ke *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'kooko- 'ke 'ka 'ka꞊kpaa -a 'yi, bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'ka 'bhɛ 'srɔɔwo- -a 'tɔ 'ɛ -srɔyi'.

21

Zesu 'pwɛla- -yaa' -klaŋlanɛ 'srwaplɛ- ba

1 'Bhɛ blaan 'waati sa, 'ke Zesu 'pwɛle 'ezin- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba Tiberiadi -draa 'ɛ bhoŋla. -E -pwɛla -o ba gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn-:

2 Simɔ Piɛri 'pegee Toma (-o -yaa 'bhɛ sii -Nɛ Yonɛ-), 'bhɛɛ- Natanaɛli ('bhɛ 'yaada Kana -wa 'ɛ ta, Galile 'klɛɛn 'ɛ 'yi) 'bhɛɛ- Zebede gbe plɛ 'ɛ 'bhɛ 'pegee Zesu a -klaŋlanɛ 'bhɛɛke plɛ, -o 'kpɛn 'klale- -yaa 'eke- ba.

3 Simɔ Piɛri pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ gele- kaa dɛyrɛ- nɔɔ-.» 'Bhɛɛ- Zesu a -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ pe a ni dɔɔ: «'O mɔɔ nu gelɛ 'ezin- 'e zi.» -O -ja 'bhɛɛ- 'yi 'tɛ, 'ke -o 'sanle -yitakoŋ 'ɛ 'yi. 'Duŋ- waa kaa do 'kpɔ dɛlɛ 'bhɛ -bi 'ɛ zi.

4 Yrɛma 'kanle- -saan bhla 'la ba, 'ke Zesu 'pwɛle -a -yi, 'bhɛɛ- 'kee- dulale -draa 'ɛ bhoŋla. 'Duŋ- -yaa'

-klaŋlanɛ mu 'ɛ waa 'yaan-golɛ 'bhii- 'yele- -yaa 'kɛle-.

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Nɛ -zwannɛ mu, 'ka kaa kwan ɛɛ?» -O 'bhɛ zikpaa -a ni dɔɔ: «'Ɔn ɔn, 'waa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'kunlɛ-.»

6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Ka yrɔ 'ɛ bɔ -yitakoŋ 'ɛ gbɛ -yiɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ka nu kaa mu 'kunlɛ-'bhɛ nɔɔ.» -O 'bhɛ bɔle 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ 'tɛ, 'ke 'bhɛ kaa -bebe 'kunle, -asiikɔɔ -a gbiŋ 'ɛ 'kɔɔ, waa -yaa 'sɔle -a -glaanle' -yi 'ɛ ba.

7 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Zesu a -klaŋlanɛ 'la -za -yaa sɔ 'yee-Zesu 'gbu ni, 'bhɛ pe Piɛri ni dɔɔ: «Mɛɛzan -le 'kɛle-!» Piɛri 'a 'male- 'kaa Mɛɛzan -le 'kɛle-, 'kee- yaa dunɛ mu 'ɛ 'klale -a ta, -amasrɔyi -e -yaa kaa dɛ zii' bhla 'la ba, -a tafleŋ- -le -yaa. 'Bhɛɛ- 'kee-bɔle- -yi 'ɛ ba, 'kee- gele-Zesu ba -yrɛ ta.

8 Zesu a -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ -nwa -yi 'ɛ bhoŋla -yi-takoŋ 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -o yrɔ 'ɛ -glaanna, -a 'pale- -yaa 'ke kaa mu 'ɛ 'le. -Amasrɔyi -o pleŋgole laa -yaa -draa 'ɛ bhoŋla 'ɛ ma mɛtrɛ -kɛmɛ do yɛkɛ- 'yi.

9 -O bhɔle 'trɛ ma, 'ke -o 'tɛ do -lɛkunle yele-, 'bhɛɛ- kaa 'pegee 'bluu 'yaa- 'bhɛ 'tɛ 'ɛ ta.

10 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ka kaa mu 'la kwan bhe, -ka nu 'a 'ke 'le -gɛ.»

11 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Simɔ Piɛri 'sanle -yitakoŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- yrɔ 'ɛ -glaanle' 'trɛ ma, -a 'pale- -yaa 'ke kaa -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'le: -o -yaa kaa bhɛ -kɛmɛ do 'ke 'kaa bhɛ mia plɛ bhɛ vu ta yaga (153). 'Ali- 'woo- kaa mu 'ɛ -o -bebeya 'ɛ ma, kaadɛ yrɔ 'ɛ yaa 'peedɛlɛ.

12 Zesu pe -o ni dɔɔ: «-Ka nu pɛbhle.» 'Duŋ- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ do 'kpɔ 'laa -yaa sɔ -a -lrɔkpale dɔɔ: «-Dele 'e 'le ɛɛ?» -Amasrɔyi -o 'gbu 'yaa- 'yaango- 'bhii-Mɛɛzan -le 'kɛle-.

13 -Ayile, 'ke Zesu 'e 'mabɛɛnle -o -din, 'kee- 'bluu 'ɛ 'sile, 'kee- 'bhɛ 'yiciɛnle -o ma. 'Bhɛɛ- 'kee- 'kaa -yiciɛnle 'ezin- -o ma.

14 -A 'san Zesu bwe gale ba, -a 'pwɛ gbɛ -glɔɔn yaga mi -le -yaa 'bhɛ 'le bhe -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba.

Zesu -o Piɛri 'lrɔkpa zii'

15 -O yanle pɛbhlelele, 'ke Zesu Simɔ Piɛri 'lrɔkpale dɔɔ: «Zaan gbe Simɔ, 'ŋ -za sɔ 'e ni 'ke 'bhɛ kan 'ŋ -za sɔ mɛɛ mu 'lɛɛ- ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ ta ɛɛ?» 'Yee-Simɔ 'bhɛ zikpaa Zesu ni dɔɔ: «-Aani' Mɛɛzan, 'e 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'e -za sɔ 'ŋ ni.» 'Bhɛɛ- Zesu pe -a ni dɔɔ: «'An -bhlaa gwlɛn bhlonɛ-mu 'ɛ 'lɛbɔ-.»

16 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a 'lrɔkpa gbɛ plɛ mi wole-'ezin- dɔɔ: «Zaan gbe Simɔ, 'ŋ -za sɔ 'e ni ɛɛ?» Piɛri -a 'lɛkwan -a ni 'ezin- dɔɔ: «-Aani' Mɛɛzan, 'e 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'e -za sɔ 'ŋ ni.» 'Bhɛɛ- Zesu pe -a ni dɔɔ: «Klɛ 'an -bhlaa mu 'ɛ tagbin mi 'le.»

17 'Bhɛ blaan 'ezin-, 'kee-Piɛri 'lrɔkpa gbɛ yaga mi

wole- dɔɔ: «Zaan gbe Simɔ, 'ŋ -za sɔ 'e ni ɛɛ?»

'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a wlɛyisriwole, -amasrɔyi Zesu 'a 'lrɔkpaa gaan yaga dɔɔ: «'Ŋ -za sɔ 'e ni ɛɛ?» -Ayile 'ke -ya pele- Zesu ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e -za 'kpɛnsee dɔ, 'e 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'e -za sɔ 'ŋ ni!» 'Bhɛɛ- Zesu pe -a ni 'bhɛɛ- 'yi 'tɛ dɔɔ: «'An -bhlaa mu 'ɛ -o 'lɛbɔ-.

18 'Mi pe 'e ni 'ŋ 'sɔwɛɛ ma dɔɔ 'e 'yaa- 'waati 'la ba -zwannɛ 'le, 'e 'yaa- dunɛ-kla 'e 'gbu ta, 'bhɛɛ- 'e 'sɛntru dɔ 'e 'gbu 'saanla, 'bhɛɛ- 'ke gele -yaa sɔ 'e ni yrɛ 'la nɔɔ, 'e 'yaa- ge 'bhɛɛ- nɔɔ. 'Duŋ- 'kee 'krɔyawoa 'waati 'la ba, 'e nu 'e gbɛ 'trolɛ-mɛɛ -bhɛɛke' -la ba, 'bhɛ nu dunɛ- 'klalɛ- 'e ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ nu 'sɛntru dɔlɛ 'e 'saanla. 'Yaa- zi 'bhii- -e ge yrɛ 'la nɔɔ 'bhɛ nu gelɛ 'e 'le 'bhɛɛ-nɔɔ.»

19 Piɛri -yaa nu galɛ gagbɛya 'la 'yi, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' 'tɔbhɔ-, Zesu 'bhɛɛ- -zrɔnna -a ni -gɔɔn 'yi jan 'la bhe 'bhɛɛ- wolele. 'Bhɛ blaan, 'ke Zesu 'a pele Piɛri ni dɔɔ: «Dɔ 'ŋ zi!»

Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ 'la -za -yaa sɔ -a ni

20 Piɛri 'e 'yrɛkpale -a -zanta', 'kee Zesu a -klaŋlanɛ 'la -za -yaa sɔ Zesu 'gbu ni 'bhɛ 'yele 'ke 'bhɛ -o zan -o zi. 'Bhɛ -klaŋlanɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'bhɛ makulaa Zesu ba -yrɛ ta pɛbhle 'waati 'ɛ ba -bi do zi, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le Zesu 'lrɔkpaa-dɔɔ: «Mɛɛzan, -de 'gbu -le nu -dawli' 'kpalɛ- 'e gbɛ ta ɛɛ?»

21 Piɛri 'bhɛ -klaŋlanɛ 'ɛ 'yele- 'kee- Zesu 'lrɔkpale dɔɔ: «'Bhɛɛ- mɛɛ 'lɛɛ- 'lɛɛ, Mɛɛzan, -mɛ pɛ za -le nu klɛlɛ 'bhɛ ni ɛɛ?»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zesu 'bhɛ zikpale -a ni dɔɔ: «'Ke 'mi -a zi 'bhii- -e bo -a -yrɛ ma, 'sani- 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ-'ŋ 'nu 'yi 'ɛ ma, 'yaa- -mɛ pɛ za -le 'bhɛ 'yi ɛɛ? 'Bhi, 'bhi dɔ 'ŋ zi drɔŋ!»

23 -O 'bhɛɛ- -jan 'ɛ 'wole- 'ɛ zian -o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'pleŋ- dɔɔ 'bhɛ -klaŋlanɛ 'ɛ 'bhɛ 'laa -yaa nu galɛ. 'Bhɛɛ-'duŋ-, Zesu 'laa 'pelɛ- Piɛri ni dɔɔ: «Yaa nu galɛ». -Ya pia -a ni dɔɔ: «'Ke 'mi -a zi 'bhii--e bo -a -yrɛ ma, 'sani- 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ŋ nu 'yi 'ɛ ma, 'yaa- -mɛ pɛ za -le 'bhɛ 'yi ɛɛ?»

24 'Bhɛ -klaŋlanɛ do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le 'srɛya- klɛ 'zi -za mu 'lɛɛ- ba zayi'. 'Yele- -za mu 'lɛɛ- yɔɔndia- 'ezin-. 'Bhɛɛ-'o mɔɔ 'gbu 'a 'yaango- 'bhii--yaa' 'srɛya- klɛle 'ɛ -yoo 'ke wlan 'le.

-Jan 'lɛyanyrɛ

25 Zesu -za 'bhɛɛke -bebe kla. 'Kee 'kpa bi -woo 'kpɛn yɔɔndɛ do do, 'mi 'kpee ma, 'bhɛ 'sɛwɛ mu 'ɛ -waa -yaa nu 'sɔlɛ- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi.

ZESU 'WINBƆWO MU 'Ɛ KLƐZA 'SƐWƐ
Zesu 'Winbɔwo mu 'ɛ klɛza 'sɛwɛ 'ɛ ŋgblo

Luki 'sɛwɛ plɛ mi 'la yɔɔndia- 'bhɛ -le -gɛ. Luki -yaa 'ke -drɔɔdrɔɔ' mi 'le, 'bhɛɛ- -e -yaa ge Pɔlu madɔlɛ 'bhɛ a -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- wole 'taa mu 'ɛ 'ke mu ta (Klɛza mu 16.10). -O 'yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'siila- 'ezindɔɔ «Lii 'Weŋ 'ɛ Klɛza mu a 'sɛwɛ», -amasrɔyi Luki -janwoa 'yee- Lii 'Weŋ 'ɛ ba zayi' 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi 'ke 'bhɛ kan -glɔɔn mia plɛ bhɛ vu ta. Zesu a winbɔwo mu 'ɛ klɛza mu 'la 'yigɔɔnle -o 'yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, -o klɛ 'waati 'ɛ kan lɛɛ mia do bhɛ vu ta: 'kee- san 'yee- Mɛɛzan Krisi gele ma laflɛ' 'yi, 'kee- nu 'tɛnlɛ- Pɔlu 'wlale- ma Rɔmu -wa 'ɛ ta 'bhii- -kaso 'yi mi do. Zesu -yaa' winbɔwo mu 'ɛ 'winbwa- -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'woyrɛ- nɔɔ- 'drunyan 'yi yrɛkpɛn- ɔnɔɔ, 'ke -wa san Zeruzalɛmu. 'Yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- -a -za -o 'eglɔɔle Zesu a winbɔwo mu 'ɛ -waa' 'sɛwɛ mu 'ɛ ba, -amasrɔyi, -e mɛɛ daan -za -bebe 'le: mɛɛ sɔ klɛle- -Waanbhaa' a yewo mi 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn- oo, 'kpaleya 'ɛ ta gwledanle oo, Lii 'Weŋ 'pegee -yaa' yewogbɛya oo, 'bhɛɛ- Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wogbɛya. -O -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'wolezisaan- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'keekpa Zuufu kle mu 'ɛ ta oo, 'kee- kpa Zuufu mu -kpɔsɔɔ mu ta oo, 'bhɛ 'pegee Zesu 'yi mu ɔlwa mu 'ɛ bogbɛya 'ɛ 'eke- 'yi, Luki 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi.

Luki 'yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yiciɛnna -lɛ -gbɛnɛ yaga: -A -lɛ ɔlwa mi 'ɛ 'yi (Klɛza 1-7), Luki pe dɔɔ Zesu gele blaan laflɛ' 'yi, Lii 'Weŋ 'ɛ -zinaa' -yaa' winbɔwo mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e -glɔɔya' ɔnaa -o ni 'ke -o -Waanbhaa' -a -Jan 'Nrale- 'ɛ wo, 'bhɛɛ- 'ke -o 'sɔle- maza mu klɛ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ baan' 'klale -o ba, 'bhɛɛ- 'ke Zuufu mu -lɛɛ mu 'ɛ -yrɛnkpale 'sanle 'mu ta.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi (Klɛza 8-12), Zesu zi mu 'ɛ ɔkaan 'eke- ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -o 'ke mu -ja Samari 'pegee Zude 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi, Luki 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna -kɔɔ' ni. Zuufu mu 'ɛ do 'la 'yaa- -yrɛnkpa' Zesu 'yi mu 'ɛ ta, 'bhɛ 'gbu ɔkla Zesu a winbɔwo mi do 'le 'ezin-: -O -yaa 'bhɛ sii Sɔlu. Zesu 'pwɛla- -a ba -yrɛ zi yele- do 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'pe -a ni dɔɔ -e klɛ 'bhɛ a winbɔwo mi 'le Zuufu kle mu 'ɛ ba.

-A 'lɛ yaga mi 'ɛ 'yi (Klɛza 13-28), -o Sɔlu 'tɔkpaa- Pɔlu. 'Yee- Pɔlu -Waanbhaa' a -janwole 'taa -gbɛnɛ yaga ɔkla. Zesu 'yi mu -bebe -ja -a madɔlɛ 'bhɛ 'taa mu 'ɛ ta: Banabasi oo, Silasi oo, Timote oo, Titi oo, Apolɔsi oo, Maki oo, 'bhɛɛ- Luki. 'Bhɛla- -zayile, Luki -yaa klɛ Pɔlu zi 'waati 'la ba, -e

-yaa pe 'yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi dɔɔ: ‹'O mɔɔ› (Klɛza 27.1). Luki Zesu a winbɔwo mu 'ɛ -waa' Zeruzalɛmu 'klaŋkeba -gbɛnɛ 'ɛ (Klɛza 15.1-35) 'bhɛ a -jan 'ɛ ◻woa 'ezin-. Pɔlu Zesu 'yi mu -lɛdulayrɛ -bebe ◻kla -wa -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu -bebe ta, 'bhɛ 'ke mu -le Korɛnti oo, Efɛzi oo, 'bhɛɛ- Rɔmu -wa mu 'ɛ 'le. -E yewoa- 'eglɔɔle -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -o -yrɛnkpaa -a ta 'ebebele Zesu -zayi'.

'Sɛwɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ ◻nɔɔ, Luki pe dɔɔ -o Pɔlu ◻kwan, 'bhɛɛ- -o -ja 'kɛle- 'bhii- -kaso 'yi do gbɛɛn- Romɛ mu a -Bhleŋgbe gblaan 'ɛ ta Rɔmu -wa 'ɛ ta (Klɛza 21.15–28.31).

-Jan 'ɛ zisanyrɛ

1 'Mi Luki, 'mi -le 'sɛwɛ 'lɛɛ- dɛ 'zi 'bhi 'ŋ nɛɛnɛ- Teofili ni. Zesu -za mu 'la ◻kla, 'bhɛ 'pegee -e mɛɛ mu -daanna -za mu 'la 'le, 'ŋ 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna 'e ni 'an 'sɛwɛ ◻lwa mi 'ɛ 'yi, 'ke 'an san -e -yaa' ye 'ɛ zisaan- 'waati 'la ba 'bhɛ ma,

2 'bhɛɛ- 'kee- nu 'tɛnlɛ- -Waanbhaa' 'a ◻sia laflɛ' 'ɛ 'yi yi 'la 'le 'bhɛ ma. 'Duŋ- 'sani- -a gele pleŋ- laflɛ' 'ɛ 'yi, -e mɛɛ 'la zan mu makwan- 'bhii- -yaa' pɛ winbɔwo mu, -e -yaa zi 'bhii- 'mu -za mu 'la dɔ, -e 'mu -daanna 'mu 'le.

3 -A gale 'pegee -a bwele gale ba 'ɛ blaan, -ya 'gbu -zrɔnna 'mu ni zrɔn gbɛya -bebe 'yi 'bhii- -ya -yrɛ ma kpataakpa. -Amasrɔyi -e -pwɛla 'mu ba -yrekpaa' mia plɛ ◻la, 'kee- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ma -jan 'ɛ wo 'mu ni.

ZESU A -KLAŊLANƐ MU 'Ɛ -WOO LII 'WEŊ 'Ɛ 'NULE- 'Ɛ MAGBƐN 'ZI

Zesu 'a 'liiwli- ◻naa Lii 'Weŋ 'ɛ 'naza- ta

4 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'yee- Zesu 'pegee -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yaa- pɛbhle 'zi 'eke- zi -yrekpaa' do, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'laa 'ka 'pleŋgolɛ Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ma; pɛ 'la 'ke 'ŋ Dɛ 'a 'liiwli- ◻naa 'bhɛ 'na zayi' 'ka ni bhe, 'bhɛɛ- 'ke 'mi 'bhɛɛ- baan' ◻pia 'ezin- 'ka ni; -ka 'bhɛ pɛ 'ɛ magbɛn a ◻nɔɔ ye.

5 -Amasrɔyi Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan mɛɛ mu 'wiiŋfia◻ 'ke -yi 'le, 'duŋ- -a -vinbwa -yrekpaa' 'dama 'bhɛɛ- -Waanbhaa' nu 'ka mu 'palɛ- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.»

Zesu geyrɛ -a Dɛ -Waanbhaa' ba laflɛ' 'yi

6 Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'klale- -yaa 'eke- ba 'ezin-, 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛzan, 'e nu -bhleŋgbe do 'kpa gbɛ drɛɛwolɛ Izraɛli mu 'ɛ 'wiiŋ- 'bhɛɛ- 'waati 'ɛ ba ɛɛ?» (-O Zesu 'lrɔkpaa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi *Romɛ mu -le -yaa Izraɛli mu 'ɛ 'wiiŋ- 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.)

7 Zesu pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ Dɛ 'woo- za mu 'lɛɛ- klɛ 'waati mu 'la 'lɛdulaa, 'ka mu maza laa -o 'mu dɔle ma.

8 'Duŋ- -Waanbhaa' nu 'ka 'palɛ- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ka mu nu -yaa'

-glɔɔya' 'ɛ 'srɔɔwolɛ. 'Ke 'bhɛ kla, 'ka nu klɛlɛ 'ŋ 'srɛ 'le 'ke 'ka 'mi ba janwo Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'pegee Zude, 'bhɛɛ- Samari 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'drunyan -daŋ' mu 'ɛ 'kpɛn ma.»

9 Zesu 'yanle- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele, 'kee- -wlɛnle' laanima -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ trala, 'kee- ge laflɛ' ba -yrɛ ta; 'bhɛɛ- 'mu 'yrɛ yaa -a zi -a ge bhla 'ɛ zi; 'ke laflɛ' -gblɛn 'pu do 'kpale -a ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'nile 'mu -yrɛ ba.

10 -O -yrɛ -yaa -a zi -li 'waati 'la ba, 'ke mɛɛ plɛ 'pwɛle -o ba 'bhɛ yrɛ do 'ɛnɔɔ bhe: dunɛ- 'pu mu -yaa 'mu ta.

11 'Bhɛ mɛɛ plɛ 'ɛ pe -o ni 'tɛ dɔɔ: «Galile mu, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka dulale -o 'ke 'ka 'ka 'yrɛkpa laanima ɛɛ? 'Ka 'yee- Zesu do 'kpɔ 'la ya 'ka pleŋ- -gɛ, 'bhɛɛ- -e -ja laflɛ' 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe, -e nu nu gbɛ drɛɛwolɛ 'yee- gɔnɛ- do 'kpɔ 'ɛ 'yela- gbɛɛn- 'ezin-.»

Zesu gele blaanta laflɛ' yi

12 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -yaa' winbɔwo mu 'ɛ gole- OLivi diiŋ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -o nule- Zeruzalɛmu ba -yrɛ ta. 'Bhɛ gɔɔn 'ɛ 'yaa- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ma kilo do.

13 -O bhɔle Zeruzalɛmu, 'ke -o gele- 'saŋgaso 'kpee 'la -o -yaa kla 'eke- ba 'taŋii 'bhɛ la 'bhɛɛ- la. Mɛɛ 'la zan mu 'klale- -yaa 'eke- ba 'mu 'tɔ -le -gɛ: Piɛri 'pegee Zaan 'bhɛɛ- Zaki, Andre pegee Filipu 'bhɛɛ- Toma, Batremi 'pegee Matie, 'bhɛɛ- Alife gbe Zaki 'pegee Simɔ 'la 'yaa- 'bhɛ a 'klɛɛn 'ɛ -vavadɛ, 'bhɛɛ- Zaki gbe Zudi.

14 -O 'kpɛn 'kpale- -yaa do ma, 'bhɛɛ- -o bole -yaa -o seriwole ma -Waanbhaa' ni -o 'pegee le 'ke mu 'le. Zesu nɛɛ Mari 'pegee -a nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'yaa- -o ba.

15 'Yee- yi mu 'ɛ do 'le, -o klaa 'eke- ba, 'bhɛɛ- -o -yaa bhɔ mɛɛ -kɛmɛ do 'ke mɛɛ mia do -din. 'Bhɛɛ- Piɛri 'e 'wlɛnle- -o pleŋ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ:

16 «-A -lɛdulale -yaa 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ -jan 'la kpaa *Davidi 'lii -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ 'lɛsɔ-. -Ayile, Zuda 'yaa- nu dɔlɛ Zesu 'kun mu 'ɛ 'lɛɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'yee- Davidi 'bhɛ 'lɛɛjanwoa 'elwale -sɔ.

17 Zuda -yaa -kɔɔ' mɛɛ -lɛdo 'lɛɛ- ba mɛɛ 'ɛ do 'le, 'bhɛɛ- -a dɔ -yaa -kɔɔ' 'kpɛn 'woye- do 'kpɔ 'ɛ ba.

18 'Bhɛɛ- -o yaa mɛɛ dɛ ma -gɔli' 'la gbawoa- -a ni, -e -ja gba do lɔlɛ 'bhɛ -gɔli' 'ɛ 'le. 'Bhɛ blaan 'kee- gele- -a 'gbu duŋlɛ 'bhɛ gba 'ɛ 'yi -yri diiŋ 'ɛ do 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- baale' 'trɛ ma -a bhlɔ ta. 'Ke -a vi 'ɛ 'pɔnle, 'bhɛɛ- -a gbɔŋbhlɛ mu 'ɛ 'pwɛla- -a kpɛ ta, 'kee- gale-.

19 Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'bhɛ -za 'ɛ dɔ. 'Bhɛla- -zayile -o 'yee- gba 'ɛ 'tɔkpaa- -waa' wli 'ɛ 'yi dɔɔ: ‹Akɛlidama›. 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹mɛɛ yiɛn ma gba›.

20 'Duŋ- -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- yɔɔndɛle -yaa -a ba zayi' -Waanbhaa a 'Srokpa 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: ‹Bhaa yaa 'fɛ 'ɛ

la 'fleŋbo, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa bolɛ 'bhɛ la 'ezin- -titi.› 'Bhɛɛ- -wa yɔɔndia- 'ezin- 'yee- 'sɛwɛ 'ɛ 'yi yrɛ do nɔɔ dɔɔ: ‹Bhaa mɛɛ -bhɛɛke' do zɛn -a blaanta.›

21-22 -Kɔɔ' mɛɛ do makun', 'bhɛɛ- 'kɔɔ 'bhɛ kpa -kɔɔ' ba, 'kooko- -kɔɔ' klɛ Mɛɛzan Zesu bweza 'ɛ gale ba 'bhɛ 'srɛ 'le. 'Duŋ- 'bhɛ zan 'ɛ klɛ mɛɛ mu 'la -kɔɔ' 'pegee 'mu 'yaa- kanaa' 'eke- zi 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛɛ do 'le; 'kee- san Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan Mɛɛzan Zesu 'pegee mɛɛ 'ke mu 'wiiŋfia -yi ba 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'kee- nu 'tɛnlɛ- -Waanbhaa' 'a sia -kɔɔ' 'pleŋ -gɛ yi 'la ma, 'bhɛɛ- -e -ja 'kɛle- laflɛ' 'yi 'bhɛ ma.»

23 'Bhɛ blaan, 'ke -o mɛɛ plɛ makunle -o ba: Zozɛfu 'pegee Matiasi. Zozɛfu -zwana' 'tɔ 'yaa- Baasabasi; 'bhɛɛ- -o -yaa -a sii 'ezin- mɛɛ -lɛdɔɔle.

24 'Bhɛ blaan, 'ke -o 'kpɛn -o 'seriwole 'eke- zi, 'ke -wa pele- -Waanbhaa' ni dɔɔ: «Mɛɛzan -Waanbhaa', 'bhi 'la 'bhi bhaaplɛŋ 'kpɛn 'kpee- jan- dɔ, 'e 'woo- mɛɛ plɛ 'lɛɛ- -o 'kɛla 'bhɛ makwan- 'yaa- pɛ 'le, 'bhɛ zan 'ɛ zrɔn 'o ni,

25 'kooko- 'bhɛ zan zɛn Zu- dasi blaan yrɛ 'ɛ nɔɔ, 'bhɛɛ- -e klɛ 'yaa- 'winbɔwo mu 'ɛ do 'le. -Amasrɔyi 'yee- Zu- dasi -gwa -a dulayrɛ 'ɛ nɔɔ, 'bhɛɛ- -e -ja yrɛ 'la -gaale' -o -a ba 'bhɛ nɔɔ.»

26 'Bhɛ blaan, 'ke -o 'tete dɔle-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ baale' 'woo- mɛɛ plɛ 'ɛ do ta. 'Bhɛ mɛɛ 'ɛ -yaa 'ke Matiasi -la -le. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'bhɛ 'kpale Zesu a 'winbɔwo mu vu ta do 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -o kla mɛɛ vu ta plɛ 'tɛ 'ezin-.

ZESU 'SRƐ LWA MU ZERUZALƐMU

2

Lii 'Weŋ 'ɛ zina- bhla 'ɛ zi Zesu 'yi mu 'ɛ ta

1 -O -yaa Zuufu mu 'ɛ -waa' 'fɛti 'la sii Pantekɔti, 'bhɛ yi 'ɛ bhwa, 'bhɛɛ- Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'klale- -yaa 'eke- ba yrɛ do 'kpɔ nɔɔ.

2 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke pɛ -weli' do dale- blaale- laflɛ' 'yi, 'bhɛ pɛ -weli' 'ɛ 'yaa- 'bhii- faŋgan- ma -ploo -gbɛnɛ do 'kangbɛya gbɛɛn-, 'bhɛɛ- Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -yaale' -yaa 'fɛ 'kpee 'la la, 'ke 'yee- pɛ -weli' -gbɛnɛ 'ɛ 'wlale 'bhɛ 'nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ 'kpɛn 'pale.

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke -o -yrɛkpale pɛ nrɛ 'ke mu ma 'bhii- 'tɛ nrɛ mu gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'ke 'mu gole- 'eke- ma, 'ke -o gele- dulalɛ Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋ- do do.

4 'Bhɛ 'yi, 'ke -o 'kpɛn 'pale 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -o wli -bhɛɛke' mu pele 'sanle; -o 'kpɛn do do -yaa Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ 'wlata- wli -bhɛɛke' mu 'pe 'zi.

5 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zuufu mu 'la 'yaa- gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -o zɛnle -yaa 'klɛɛn 'bhɛɛke mu 'ɛ 'yi, 'mu 'kpɛn yaa Zeruzalɛmu 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.

6 -O 'bhɛ pɛ -weli' do 'ɛ 'male-, 'ke -o 'kpɛn blasanle 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ -glinlɛ'. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -o 'kpɛn 'liibhaale -o ma, -amasrɔyi -o 'kpɛn do do -yaa Zesu 'yi mu 'ɛ 'yaa- wli mu 'la 'pe zii' 'mu -yima' zii' -o 'gbu 'ya wli mu 'ɛ 'yi.

7 -O -liibhaa' gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ- -o ma 'ke -wa pele- dɔɔ: «'E! 'Woo- mɛɛ mu 'la bhe waa -o 'ke Galile mu 'le ɛɛ?

8 'Bhɛɛ- -e ◻kla 'nale- 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'kpɛn do do -o pe wli mu 'ɛ 'ma zii' -kɔɔ' 'gbu 'ya wli mu 'ɛ 'yi do do ɛɛ?

9 'E pe Paritɛsi mu oo, Mɛdi mu oo, Elami mu oo, Mezopotami mu oo, Zude mu oo, Kapadɔsi mu oo, Pɔn mu oo, 'bhɛɛ- Azi mu oo,

10 Frizi mu oo, Panfili mu oo, Ezipu mu 'pegee Libi gbɛ 'la -yoo Sirɛni -din 'bhɛ ◻nɔɔ mu, 'bhɛɛ- Rɔmu mu; 'mu 'ke mu -o Zuufu -kpɔsɔɔ mu 'le, 'bhɛɛ- 'mu 'ke mu -wlaa Zuufu mu a 'seri 'ɛ 'yi.

11 'Bhɛɛ- mɛɛ 'ke mu -o 'ke Krɛti mu 'le, 'bhɛɛ- -a 'ke mu -o 'ke Arabu mu 'le. 'Duŋ- -e ◻kla 'nale-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'kpɛn -o -Waanbhaa' klɛza -gbɛnɛ mu 'ɛ 'ma zii' -kɔɔ' 'kpɛn do do ya wli mu 'ɛ 'yi ɛɛ?»

12 -O 'kpɛn 'liibhaa gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ -o ma, waa -yaa 'sɔle -jan 'bhɛɛke do 'kpɔ 'wole, 'ke yaa 'e go 'ke -wa pe 'eke- ni dɔɔ: «-Za 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi -o 'nale- -a ma ɛɛ?»

13 'Duŋ- 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'ke mu -yaa 'sɔnsi zii' Zesu 'yi mu 'ɛ ma 'ke -wa pe dɔɔ: «-wɛɛn -le -o dɛ 'zi!»

Simɔ Piɛri -o -za 'la ◻kla 'bhɛ 'yipe zii'

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'pegee Zesu a *winbɔwo mu -vin vu ta do 'ɛ -woo -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'ke 'yee- Piɛri 'a 'weli- 'ɛ 'lawlɛnle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -zamaa' 'ɛ ni dɔɔ: «'Ka mu Zuufu mu, 'bhɛɛ- 'ka mu 'la 'kpɛn -o -zɔn Zeruzalɛmu -gɛ, -ka 'ka 'trɔnbadɔ 'ŋ ni 'el-rele doo, 'bhɛɛ- -ka 'ŋ 'wojan- 'ɛ 'yima.

15 'Ka mu 'kpee ma -wɛɛn -le mɛɛ mu 'lɛɛ- dɛ 'zi ɛɛ? 'Duŋ- -wɛɛn do 'kpɔ 'laa -o dɛ 'zi, -amasrɔyi -wɛɛn dɛ bhla laa 'ke zrwanzi 'waati 'lɛɛ- ba 'ɛ 'le.

16 'Duŋ- -Waanbhaa' -jan 'la ◻kpaa -a -lɛla' janwo mi Zoɛli 'lii 'elwaleta -sɔ 'bhɛ -la -lɛsɔ' zii' -zɔn -gɛ, -ya ◻pia dɔɔ:

17 ‹-Ka 'ka 'yrɛkpa, 'ke 'drunyan 'lɛyan yi mu 'ɛ ◻bhwa 'e -din 'waati 'la ba, 'ŋ nu -za mu 'lɛɛ- 'mu -la klɛlɛ: 'ŋ 'nu 'ŋ Lii 'Weŋ 'ɛ zinalɛ bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpɛn ta, 'bhɛɛ- 'ka gbe mu 'pegee 'ka 'lu mu 'ɛ nu 'ŋ 'lɛla◻ janwolɛ, 'bhɛɛ- 'kaa- -zwannɛ mu 'pegee 'kaa- -gblanɛ mu nu -za mu yelɛ -yrɛ zi yele 'yi; 'bhɛɛ- gbiŋ mu nu 'klalɛ- 'kaa- 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'yrɛ ba.

18 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ŋ nu 'ŋ Lii 'Weŋ 'ɛ zinalɛ 'an yewonɛ 'gwlaan- mu 'pegee 'an yewo le mu 'ɛ 'kpɛn ta, 'bhɛɛ- -o nu 'ŋ 'lɛla◻ janwolɛ.

19 'Ŋ nu 'kpeelɛni maza mu zrɔnlɛ laanima laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'sɔlemaza mu zrɔnlɛ 'trɛ ta -gɛ:

yiɛn 'bhɛɛ- 'tɛ 'pegee 'tɛgblɛn- nu klɛlɛ.

20 -Gblo nu 'kpalɛ- -yretɛbhɛ 'ɛ 'yrɛ ta, 'bhɛɛ- laanima mlɛ 'ɛ nu 'tranlɛ-'bhii yiɛn gbɛɛn-. 'Bhɛ 'kpɛn blaan, 'bhɛɛ-Mɛɛzan -Waanbhaa' a yi 'ɛ nu bhɔlɛ 'tɛ, 'bhɛ yi 'ɛ nu klɛlɛ 'ke yi -gbɛnɛ do 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya yi 'le.

21 'Bhɛ 'yi 'ɛ 'tɛ, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ -siila, 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi. -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Zoɛli -jan 'la woa 'bhɛ -le bhe.›»

22 Piɛri -ja -yaa' -jan 'ɛ 'wole- zi 'ke -ya pele 'ezin-dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ 'ŋ ni doo, 'ŋ nɛɛnɛ- Izraɛli mu: Zesu 'la 'yaa- da Nazarɛti -wa 'ɛ ta, -Waanbhaa' 'gbu 'a -zrɔnna 'ka ni 'bhii-'yee- 'gbu -le 'a 'winbwa-; -amasrɔyi 'yee- -Waanbhaa' 'sɔle- maza mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu, 'bhɛɛ--tɔɔmasie mu kla -a gbɛ zi -e -yaa -kɔɔ' 'pleŋ- -gɛ 'waati 'la ba; 'bhii- 'ka 'gbu 'bhɛ -za mu 'ɛ 'yaango- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

23 'Yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'lɛnale 'ɛ 'ka ni 'ɛ 'bhɛ -daa -Waanbhaa' -la ba, 'bhii--ya 'lɛdulaa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-'elwale -sɔ. 'Ka mu -le 'a kla 'bhɛɛ- mɛɛ -yɔɔ' mu 'a dia 'ke -wa gbaan -yrigbɛɛle ta.

24 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a -bwela gale ba, 'bhɛɛ- -ya -gwa ga a -yrɛn mu 'yi. -Amasrɔyi yaa -yaa sɔ dɔlega 'kpee 'ke 'bhɛ 'bhɛ gbɛblɔɔ -a ta.

25 Wlan 'ɛ ni, -bhleŋgbe Davidi 'gbu 'yee- Zesu 'gbu ba -janwoa 'elwaleta -sɔ dɔɔ: ‹'Ŋ Mɛɛzan ye 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ŋ 'lɛɛ. -Yoo 'ŋ -din 'tɔbhɔ- ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ, 'kooko- 'naa -gblaan'.

26 'Bhɛla- -yile, 'ŋ zrukpaale -o, 'bhɛɛ- 'ŋ -janwo' zii' 'ŋ zrukpaale -gbɛnɛ 'le. 'Ŋ gale blaan, 'ŋ 'yri nu bolɛ -a ta 'bhii-'ŋ 'flɛ 'ɛ nu bolɛ yilabla 'yi.

27 -Amasrɔyi 'bhi Mɛɛzan -Waanbhaa' laa nu 'ŋ lii 'ɛ 'tolɛ- gbaa mu a -wa 'ɛ ta 'sekeseke, 'bhɛ 'pegee 'yaa nu -a 'tolɛ- 'bhɛɛ- 'yaa- pɛ mɛɛ 'weŋ 'ɛ gbaa 'ɛ bɔn.

28 Bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'e 'bhɛ a zi -zrɔnna 'ŋ ni, 'bhɛɛ- 'e bolela -yoo 'ŋ -din 'bhɛ nu 'ŋ zruk-paalɛ 'egbɛnɛle.›»

29 Piɛri pe 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'kaa- 'to 'ke 'ŋ -jan sa wo 'ka ni kpataakpa -kɔɔ' -gbɔɔ Davidi ba za 'yi doo: -e kla 'ke siɛle', -wa bian, 'bhɛɛ- -a bu 'ɛ -yoo -kɔɔ' ba -gɛ -zɔn -li.

30 -E -yaa -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'la 'le bhe,

'bhɛɛ- -ya 'yaangolawoa 'bhii- -Waanbhaa' 'gbu 'bhɛ 'siɛnwoa -a ni kpataakpa dɔɔ 'bhɛ nu 'yee- Davidi 'gbu 'srɛ mu 'ɛ do klɛlɛ 'ke -bhleŋgbe 'le -a blaan.

31 -Za 'la 'yaa- nu bhɔlɛ, 'yee- Davidi 'gbu 'bhɛ ya 'elwale gban -sɔ, -ayile -e Mɛɛ -Bhee Mi -Kpɔsɔɔ Krisi bweza 'ɛ gale ba 'bhɛ ba janwoa- dɔɔ: ‹Waa -a 'tolɛ-gbaa mu a -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -a gbaa 'ɛ yaa nu bɔnlɛ.›

32 -Waanbhaa' 'bhɛ Zesu 'la -bwela gale ba, 'ŋ 'yoo- 'bhɛ -laa' -janwo' zii' 'ka ni, 'bhɛɛ- 'o mɔɔ 'gbu -o -a 'srɛ 'le.

33 -E -ja laanima, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a 'lɛdwa- -a ma 'egbɛnɛle 'ke 'bhɛ 'a klɛ -bhleŋgbe 'le 'bhɛ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ. 'Bhɛɛ- -e Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- -a Dɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ 'bhii- 'bhɛ 'bhɛ 'liiwli- naa -a naza ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe. 'Bhɛɛ- 'yee- Zesu 'gbu 'bhɛ Lii 'Weŋ -zinaa' 'ɛ 'o mɔɔ ta, 'bhii- 'ka 'yrɛ -o -a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -gɛ bhe, 'bhɛɛ- 'kaa- ma 'zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ezin- -zɔn.

34 -Amasrɔyi, Davidi 'gbu 'laa 'wlɛnlɛ- 'bhɛɛ- -e ge laflɛ' 'yi 'bhii- Zesu gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'yee- 'gbu Zesu ba janwoa- dɔɔ:

‹Mɛɛzan -Waanbhaa' 'a pia 'mi a pɛ Mɛɛzan 'ɛ ni dɔɔ:

Yala- 'ŋ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ,

35 'sani- 'ke 'ŋ yan 'e 'sɔɔnnii mu 'ɛ klɛlele 'e gaan la pɛ mu 'le.›

36 «'Bhɛla- -yile, 'ka mu 'kpɛn 'ŋ nɛɛnɛ- Izraɛli mu, -kaa 'yaango- kpataakpa 'bhii- 'ka 'yee- Zesu 'la -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta, -Waanbhaa' 'yela- kla 'ke Mɛɛzan 'pegee Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'le bhe!»

37 Mɛɛ mu 'ɛ 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male-, 'ke -o zrubatɛdɔle (-amasrɔyi -wa 'yaangwa- 'bhii- -o -za 'yɔɔ- kla -Waanbhaa' ni); 'bhɛla- -yile, 'ke -o Piɛri 'pegee Zesu a 'winbɔwo mu -vin mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «'O nɛɛnɛ- mu, 'o sɔ -mɛ pɛ za 'gbu -la klɛle- ɛɛ?»

38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele -o ni dɔɔ: «-Ka 'ploo- 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'gbu 'na -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -kaa klɛ 'ke -o 'ka 'kpɛn do do wiiŋfɛ -yi ba Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi; 'kooko- -Waanbhaa' 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'sroma- yan. 'Ke 'bhɛ kla, -Waanbhaa' nu Lii 'Weŋ 'ɛ 'nalɛ- 'ka ni 'tɛ.

39 -Amasrɔyi 'kee- kpa 'ka mu ta oo, 'kee- kpa 'ka 'nɛ mu 'pegee yrɛ gbɔɔn nɔɔ- 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ 'kpɛn ta oo, 'bhɛ 'pegee- Mɛɛzan -Waanbhaa' nu mɛɛ 'la zan mu 'siilɛ- 'mu ta, 'yee- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa Lii 'Weŋ 'ɛ 'naza- ta 'ka 'kpɛn ni.»

40 Piɛri -jan 'bhɛɛke -bebe woa -o ni 'ezin- 'ke -ya 'kpankpanyan -o ma, 'bhɛ 'pegee 'kee- zruwla -o 'kpee dɔɔ: «-Kaa 'to 'ke Mɛɛzan Zesu 'ka go -za 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'ka 'pleŋgo- 'woo- -zɔn mɛɛ -yɔɔ' mu 'lɛɛ- ma!»

41 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o -bebe

dɔle- Piɛri 'wojan- mu 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'wiiŋfɛle -yi ba Zesu 'tɔ 'yi. 'Bhɛ -yrekpaa' do 'ɛ 'le, mɛɛ 'waa yaga kpaa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ba.

Zesu 'yi mu lwa mu 'ɛ 'taawogbɛya

42 'Kee- san 'bhɛ yi 'ɛ ma, 'woo- mɛɛ mu 'ɛ bole -yaa Zesu a winbɔwo mu 'ɛ 'yaa--o daan 'zi -za mu 'la 'le 'mu 'klɔsikunle ma, 'bhɛɛ--o 'kpale- -yaa do ma 'bhiinɛɛnɛ- ma do mu. 'Ezin- -o -yaa bo Mɛɛzan -Waanbhaa' a pɛ 'ɛ 'bhlele- ma 'eke- zi, 'ke -woo 'seriwo 'eke- zi.

43 -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya 'ɛ 'yaa- -o 'kpɛn 'yi, -amasrɔyi 'yee- -Waanbhaa' -yaa 'kpeelɛni maza -bebe 'pegee 'sɔle- maza mu klɛ 'zi Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ gbɛ zi.

44 Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'kpale- -yaa do ma, 'bhɛɛ- -o -yaa -o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn kpa 'eke- ta.

45 -O -yaa -waa' gba mu 'pegee -o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ gɔn, 'bhɛɛ- -o -yaa 'mu ma -gɔli' mu 'ɛ 'yiciɛn- 'eke- ma. -O 'kpɛn do do maza -yaa -gɔli' yɛkɛ- 'la ma, -o -yaa 'bhɛ 'yiciɛn- -o ma 'bhɛɛ- wlata zi 'lii.

46 Yi 'oo yi, -o -yaa kla 'eke- ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -o -yaa pɛ 'ɛ bhle 'eke- zi -waa' 'fɛ mu 'ɛ la. 'Bhɛɛ- -o -yaa pɛbhle 'eke- ba -o zrukpaa' ta, 'bhɛ 'pegee -o 'kpee 'lrele- 'le.

47 -O -yaa -Waanbhaa' 'tɔbhɔ-, 'bhɛɛ- -o -za -yaa sɔ -waa' 'si mu 'ɛ 'kpɛn ni. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, yi 'oo yi, Mɛɛzan -Waanbhaa' -yaa mɛɛ 'la zan mu go -za 'yi, 'mu 'yaa- 'kpa zii' Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ba -o baan' 'le.

3

Piɛri -flugba do -bheela

1 -Yrekpaa' do, -yretɛbhɛ bhlɔ bii 'waati 'ɛ 'la 'yaa- 'seriwo 'waati 'ɛ 'le, Piɛri 'pegee Zaan 'yaa- ge 'zi -o 'seriwo yrɛ nɔɔ- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la.

2 Mɛɛ do yaale -yaa -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'lii 'la -o -yaa 'bhɛ sii: «'Fɛ 'lii 'lrele-» 'bhɛ -din. 'Yeemɛɛ 'ɛ 'yaa- 'ke -flugba 'le -a 'san -a ya yi 'ɛ ma. Yi 'oo yi, -o -yaa nu 'kɛle- 'bhɛɛ--wa yalaa' 'bhɛ 'fɛ 'lii 'ɛ -din, 'kooko- -e -gɔli' 'yrɛwomɛɛ 'la zan mu 'yaa- nu -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la 'mu ma.

3 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -a -yrɛkpale Piɛri 'pegee Zaan ma 'ke 'mu -o zan wlalɛ 'yee--Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, 'kee- pɛ -yrɛwole 'mu ma.

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'pegee Zaan 'mu 'e -yrɛkpale -a ta frii, 'bhɛɛ- 'ke Piɛri 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'O -glin doo!»

5 -Ayile, 'ke -ya -yrɛkpale 'mu ta frii, -a 'kpee ma 'mu 'yaa- nu pɛ do -la nalɛ -a ni.

6 'Duŋ- Piɛri pe -a ni dɔɔ: «-Gɔli' do 'kpɔ 'laa -o 'ŋ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'duŋ-, pɛ 'la 'bhɛ -o 'ŋ 'kɔɔ, 'ŋ 'bhɛɛ- 'nale- 'e ni, 'bhɛla- -yile 'mi pe 'e ni Zesu Krisi la da Nazarɛti 'bhɛ

'tɔ 'ɛ 'yi dɔɔ 'e 'wlɛn- 'bhɛɛ- 'taawo!»
7 'Bhɛɛ- 'ke Piɛri 'a 'kunle -a gbɛ -yiɛ' 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'lawlɛnle. 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -a gaanlaa- mu 'ɛ 'pegee -a gaanbhlɔ mu 'ɛ dɔle- 'eglɔɔle;
8 'bhɛɛ- 'ke -ya -wlɛnle' ɔkwan, 'kee- 'taawole 'sanle. -Ayile, 'kee- gele- Zesu a 'winbɔwo mu plɛ 'ɛ zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔla, 'kee- ge 'taawolele, 'bhɛ 'pegee 'kee- pinaa', 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'tɔbhɔ.
9 Mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'a ɔya 'ke -yoo 'taawo zii', 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'tɔbhɔ-.
10 'Duŋ- -wa yele 'bhii- 'yela- yaale -yaa -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'lii 'la -o -yaa 'bhɛ sii: ‹'Fɛ 'lii 'lrele-› 'bhɛ -din, 'ke -ya -yrɛwo' mɛɛ mu ma, 'bhɛɛ- -za yɛkɛ- 'la ɔkla -a ni 'bhɛ -o 'kpɛn 'li- ibhaala, 'bhɛɛ- waa -yaa sɔ 'bhɛ 'yipele.

Piɛri -o -flugba 'ɛ 'bheeza- 'ɛ 'yipe zii'

11 'Yee- -flugba 'ɛ -bheele' blaan, yaa -yaa go Piɛri 'pegee Zaan zi; 'bhɛla- -yile, 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpeelɛnile. 'Bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn blasanle 'ke -o gele- 'klalɛ- Piɛri 'pegee Zaan zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ -gbeŋ 'ɛ 'yi yrɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii: «-Bhleŋgbe Salomɔ a 'wlaŋla» 'bhɛ ɔnɔɔ.
12 Piɛri -zamaa' 'ɛ 'yele-, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- Izraɛli mu, -mɛle ɔkla 'bhɛɛ- 'yee- -flugba 'lɛɛ- 'bheeza- 'ɛ -yoo 'ka 'kpeelɛni zii' ɛɛ? -Mɛla ma -le 'bhɛɛ- 'ka -o 'o -glin 'zi 'bhii- 'o mɔɔ 'gbu -le 'a 'bheela- 'waa- -glɔɔya' 'ɛ 'le? 'Bhɛɛ- 'ka 'kpee ma 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'taawoa ɔ 'waa- -Waanbhaa' a -lɛɛgblaanya 'bhɛɛ- ma -lɛɛ?
13 *Abraamu, Izaki 'bhɛɛ- Zakɔbu a -Waanbhaa', 'yee- -kɔɔ' -gbɔɔ mu a -Waanbhaa' 'ɛ, 'bhɛ -le 'tɔbhɔleya -naa 'bhɛ a yewonɛ Zesu ni. 'Ka mu 'gbu 'bhɛ ɔnaa -kɔɔ' 'lɛɛ mu 'ɛ ni 'kaa -wa dɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'ka -baŋgwa -a -yi 'bhii- 'kaa- -bhleŋgbe 'le Pilati 'yrɛ ɔla. 'Bhɛ 'gbu 'yaa- zi 'bhii- 'bhɛ 'ploo -a ma, -amasrɔyi 'bhɛ 'laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- -a zi.
14 'Ka 'ka -baŋgwa 'yee- mɛɛ 'weŋ 'pegee 'yee- mɛɛ -lɛdɔɔle 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ka -sromabwa Pilati ni dɔɔ 'bhɛ 'li mɛɛ dɛ mi do ma, 'bhɛɛ- -e 'ploo- 'bhɛ ma 'ka ni.
15 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'kaa ɔkla 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan bole -yrɛ ma -si na bhaaplɛŋ mu ni -o 'bhɛɛ- ɔdia. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a -bwela gale ba, 'bhɛɛ- 'o mɔɔ 'gbu -o 'ke -a 'srɛ 'le.
16 'Woo 'kpalawoa 'yee- Zesu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -glɔɔya' 'la -yoo -a 'tɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛ -la 'srɔyi 'bhɛɛ- 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- ɔswa -a -wlɛnle', 'bhɛɛ- -e -dulaa' -a gaan ta. 'Ka 'kpɛn 'yrɛ -o 'yela- ma -gɛ, 'bhɛɛ- 'kaa dɔ. 'Kpaleya -la ma Zesu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'bheela- 'bhii- 'ka 'yrɛ -o -a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -gɛ.»

17 «'Bhɛɛ- 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi 'gbu 'a 'yaango- 'bhii-

-zadɔkleya -la ma 'bhɛɛ- 'ka mu 'pegee 'kaa- -kuŋlii mu 'ɛ 'ka 'bhɛ -za 'yɔɔ- 'ɛ kla 'yee- Zesu 'ɛ ni.

18 -Waanbhaa' 'duŋ- -jan 'la kpaa -a -lɛla' janwo mu 'ɛ 'kpɛn 'lii 'elwale -sɔ 'bhɛ 'lɛswa. -Ya pia dɔɔ Mɛɛ -Bhee Mi Krisi nu -yrɛnbhlelɛ mɛɛ mu 'kɔɔ-.

19 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -ka 'ka dɔgbɛya 'ɛ maniina, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'gbu 'na -Waanbhaa' ni, 'kooko- -e 'kaa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma yan, 'bhɛɛ- -yoo talii.

20 'Ke 'ka 'bhɛ kla, Mɛɛzan nu 'ka 'yitrɛ 'waati 'nalɛ- 'ka ni, 'bhɛɛ- -e Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'la makwan- 'elwale -sɔ, -e nu 'bhɛ 'winbɔlɛ 'ka ta: 'bhɛ Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ 'tɔ 'ɛ 'bhɛ -le Zesu.

21 'Duŋ- 'sani- 'bhɛ yi 'ɛ 'bhɔle- pleŋ-, Zesu nu bolɛ laflɛ' 'yi -sɔ 'ke pɛ mu 'ɛ 'kpɛn mabɔɔ 'bhɛɛ- -o klɛ 'edrɛɛle; 'bhii- -ya kpaa -ya -lɛla' janwo mu 'la makwan- 'elwaleta 'egbɔɔn gbɔɔnle' -sɔ 'mu 'lii gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

22 'Bhɛɛ- 'bhii- -kɔɔ' -gbɔɔ Moizi 'a pia gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: ‹-Kɔɔa' Mɛɛzan -Waanbhaa' 'mi 'winbwa- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e nu -a -lɛla' janwo mi -bhɛɛke' do winbɔlɛ 'ka ta 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ gbɛɛn-; 'bhɛ nu klɛlɛ 'ka 'gbu 'srɛ mu 'ɛ do -la -le. -Ka 'ka 'trɔnkpa -a wojan mu 'ɛ 'kpɛn la.

23 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan laa 'yee- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikunlɛ, -o nu 'bhɛ zan 'ɛ dɛlɛ, 'bhɛɛ- -wa go 'an 'si mu 'ɛ ba.›

24 'Kee- san -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Samiɛli ma, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ a pɛ zitɛn' mu 'ɛ ma, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'kpɛn do do -Waanbhaa' -lɛlajanwoa -zɔn -za mu 'ɛ ba za 'yi.

25 -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa -za mu 'la 'kpɛn 'nazata -a -lɛla' janwo mu 'ɛ ni, 'ka mu -le kla bhɛ -za mu 'ɛ 'srɔɔwo mu 'le. 'Bhɛɛ- -e *-bhoolaya 'la -dwa 'yee- 'pegee 'ka -gbɔɔ mu 'ɛ 'pleŋ, 'kaa- pɛ -le 'bhɛ -bhoolaya 'ɛ 'le 'ezin-; -ya pia Abraamu ni dɔɔ: *‹'Ŋ nu 'trɛ ta 'si mu'ɛ 'kpɛn 'dumawolɛ 'bhi a pɛ 'srɛ mu -la -srɔyi'.›*

26 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -yaa' yewonɛ Zesu 'la makwan-, -e 'bhɛ 'winbwa- 'ka mu -la ba 'elwale 'pe, 'ka 'dumawo -zayi'; 'bhɛɛ- 'kee- 'ka 'kpɛn do do go -za 'yi, 'bhɛɛ- -e 'ka go 'kaa- zi -yɔɔ' mu 'ɛ ta.»

4

-O -ja Piɛri 'pegee Zaan 'le Zuufu mu a -klu ta

1 Piɛri 'pegee Zaan -yaa -janwo' zii' -li mɛɛ mu 'ɛ ni bhla 'la ba, 'ke 'sraka 'lɛna mu 'ke mu 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba -srwase' mu 'ɛ -kuŋlii 'ɛ, 'bhɛɛ- Saduse mu 'ɛ -o nule- wlalɛ -o ta 'yee- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la.

2 -Wa yelawoa 'bhii- Piɛri 'pegee Zaan -yaa mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi 'ke -wa pe 'mu ni dɔɔ Zesu -bwela gale ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, bhaapleŋ

mu 'kpɛn nu bwelɛ gale ba 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-; 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -o zrupliila 'egbɛnɛle.

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o Piɛri 'pegee Zaan 'kunle 'bhɛɛ- 'ke -woo bɔle- -kaso 'yi, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'fɔ tooklinle ma; -amasrɔyi -woo -kwan yroma -la zi.

4 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'la zan mu 'yee- Piɛri 'pegee Zaan 'wojan- mu 'ɛ ◻maa, 'mu 'e -kpaa Zesu 'yi, 'bhɛɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ -o baan' ◻kla -o ba, 'bhɛɛ- -o -lii 'ɛ ◻bhwa mɛɛ 'waa 'soo -din.

5 Too -klinle', Zuufu mu -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'Toŋ daan mu 'ɛ -o ◻klaa 'eke- ba Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta.

6 'Woo- mɛɛ mu 'la ◻klaa 'eke- ba, -o 'ke -le -gɛ: 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan Anasi, 'bhɛɛ- Kaifu 'pegee Zaan 'bhɛɛke do; 'bhɛɛ- Alɛzandri 'pegee 'yee- 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ -yaa' 'fa -la mu 'ɛ 'kpɛn.

7 -O -ja Piɛri 'pegee Zaan 'siilɛ- -kaso 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o -nwa 'mu dulalɛ -o -yrɛ ◻la; 'bhɛɛ- -o 'mu 'lrɔkpaa- dɔɔ: «-De 'gbu -le 'bhɛ 'seŋ 'ɛ ◻naa 'ka ni, 'bhɛ 'pegee -de 'gbu -la 'tɔ 'yi 'bhɛɛ- 'ka 'yee- -flugba 'lɛɛ- 'bheela- ɛɛ?»

8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Piɛri 'palela 'yaa- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke 'bhɛ 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Waa- -kuŋlii mu 'pegee Izraɛli mu a 'gwlaan- gblaan mu!

9 'O -za 'wlan 'la ◻kla -flugba 'gwlaan- 'lɛɛ- ni, 'bhɛɛ- -e -bheela gɔnɛ- 'la gbɛɛn-; -woo' 'lrɔkpa zii' -zɔn 'bhɛɛ- ma, 'duŋ- 'mi -o zan 'bhɛ 'yipelɛ 'ka ni.

10 'Ka 'kpɛn 'pegee Izraɛli mu 'ɛ 'kpɛn, -ka dɔ klɛn 'ke 'kaa 'yaango 'bhii- -glɔɔya' 'la -yoo Nazarɛti mi Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛla- 'srɔyi 'bhɛɛ- 'ka 'yrɛ -o -zɔn 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'klɛnyawole dulale ma -gɛ. 'Ka 'yee- Zesu 'la -gbaanna *-yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'kaa ◻dia; 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a -bwela gale ba 'bhɛ -le 'yee- mɛɛ 'lɛɛ- 'bheela-.

11 -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'bhɛ 'yee- Zesu ba janwoa- dɔɔ:

‹'Ka mu 'fɛgwlɛ- dɔ mu 'ɛ, 'ka vlɛ 'la -blinna;

'bhɛ -le ◻kla 'ke 'fɛgwlɛ- 'ɛ gaan -la vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ 'gbu 'ɛ 'le.›»

12 'Bhɛɛ- Piɛri pe 'ezin- dɔɔ: «Bhaaplɛŋ laa sɔ gole- -za -yi 'tɔ 'bhɛɛke do 'kpɔ 'srɔyi, 'ke yaa 'e go Zesu 'tɔ do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛɛ- ba. -Amasrɔyi -Waanbhaa' laa 'tɔ 'bhɛɛke do 'kpalɛ- bhaaplɛŋ 'kedo- 'kpɔ ma 'trɛ ta -gɛ, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' ◻kpaa 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' sɔ gole- -za 'yi.»

13 'Woo- Zuufu mu a -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ -wa yele 'bhii- -gblaan 'laa -yaa Piɛri 'pegee Zaan 'yi, 'mu a -janwo' bhla 'ɛ zi, 'ke -o -liibhaale -o ma. -Amasrɔyi -o -yaa -a 'yaandɔ- 'bhii- Piɛri 'pegee Zaan yaa 'ke bhaama mɛɛ mu -la -le, 'bhɛɛ- 'mu 'laa -yaa 'sɛwɛdɔ mu 'le. -O -yaa 'mu dɔ Zesu zi mu 'te -la -le.

14 'Duŋ- -o -yrɛ 'la 'yaa-mɛɛ 'la zan 'bheela- 'bhɛ dulale ma Piɛri 'pegee Zaan -din, waa -yaa sɔ -jan 'kedo-'kpɔ 'wole 'ezin- -li.

15 -Ayile 'ke -wa pele- Piɛri 'pegee Zaan ni dɔɔ- 'mu 'e go -o pleŋ- 'bhɛɛ- 'mu ge 'pɛɛlii- sa. 'Bhɛ mu 'pwɛle-blaan, 'ke -o zaabɔle 'sanle 'eke- pleŋ-.

16 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -wa pele-'eke- ni dɔɔ: «-Kɔɔ' nu -mɛ pɛ za -la klɛlɛ 'woo- mɛɛ plɛ 'lɛɛ- ni ɛɛ? -Amasrɔyi Zeruzalɛmu -wa 'kpee mu 'ɛ 'kpɛn 'a 'yaango- 'bhii- 'sɔle-maza -gbɛnɛ 'lɛɛ- kla 'wola-gbɛ zi; 'bhɛɛ- 'duŋ- -kɔɔ' 'laa sɔ a pele- dɔɔ 'woo- mu klɛza laa 'bhɛ 'le.

17 'Duŋ-, 'kooko- 'ke -kɔɔ' 'laa to 'ke 'yee- -flugba 'lɛɛ-'bheeza- 'ɛ zɛn yrɛkpɛn-nɔɔ -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ, -kɔɔ' -o -lɛmazɔn, 'bhɛɛ--kɔɔ' -gblaan 'kla -o -yi 'kaa waa Zesu 'tɔ 'ɛ 'kanlɛ-mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni 'ezin-'sekeseke.»

18 'Bhɛ blaan, 'ke -o Piɛri 'pegee Zaan 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'mu ni dɔɔ 'mu 'laa Zesu 'tɔ 'ɛ 'kanlɛ- mɛɛ 'kedo-'kpɔ ni 'ezin- 'sekeseke, 'bhɛ 'pegee 'mu 'laa mɛɛ 'kedo-'kpɔ daanlɛ 'yee- Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi 'ezin- -titi.

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'pegee Zaan 'a zikpale -o ni dɔɔ: «'Ka 'gbu 'bhɛ -glin doo, -za 'lrele- -le 'bhɛ 'le -Waanbhaa' -yrɛyi' 'ke 'o 'ka mu 'gbu zru maza klɛ, 'bhɛɛ- 'woo -baŋgo' 'yee--Waanbhaa' 'gbu a pɛ zru maza klɛle 'yi ɛɛ?

20 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'o mɔɔ -za 'la ya Zesu 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee 'o -jan 'la maa -a -lii, 'waa sɔ 'o tagale 'mu ta.»

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ 'ke 'woo-Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ -gblaan 'klale Piɛri 'pegee Zaan 'yi 'ezin-, 'bhɛɛ- 'ke -o 'ploole 'mu ma. -Amasrɔyi -o -yaa nu -o 'krowole gɔnɛ-'la gbɛɛn-, waa -yaa 'bhɛ dɔ. 'Bhɛɛ- -o -yaa -gblaan 'zi -waa' mɛɛ mu 'ɛ 'lɛɛ, -amasrɔyi mɔkpɛn' 'yaa -Waanbhaa' 'tɔbhɔ zii' -e 'sɔle- maza 'la 'bhɛ kla 'bhɛ -zayi'.

22 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -bheela Zesu a 'sɔleya 'ɛ ma, 'bhɛ lɛɛ -lii -yaa kan lɛɛ mia plɛ ta.

Zesu 'yi mu 'ɛ -woo 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni

23 -O 'ploole Piɛri 'pegee Zaan ma 'tɛ, 'ke 'mu gele-'tɛnlɛ- Zesu a -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee 'gwlaan-gblaan mu 'ɛ -jan mu 'la woa -o ni, 'ke -o 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnle 'mu ni.

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'woo- Zesu 'yi mu 'ɛ 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male-, 'ke -o 'kpɛn -o 'seri-wole 'sanle -Waanbhaa' ni -o zru do 'le 'ke -wa pe dɔɔ: «Mɛɛzan -Waanbhaa', 'bhi 'la 'bhi laflɛ' 'pegee 'trɛ, 'bhɛɛ- wɛyi- 'pegee 'bhɛ ba pɛ mu 'kpɛn kla,

25 'Bhi -le kaan Lii 'Weŋ 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'e -jan kpaa 'o -gbɔɔ Davidi, 'yaa- yewonɛ 'ɛ 'lii dɔɔ:

‹-Mɛle kla 'bhɛɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ -woo gbu magbaandɛ ma jan mu wo zii' ɛɛ?

'Bhɛɛ- -mɛle kla 'bhɛɛ- -o 'kpeejan- mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle -gee' ɛɛ?

26 *'Trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ 'kpɛn 'wlɛnna-,*

'bhɛɛ- 'trɛ ta -kuŋlii mu 'ɛ 'kpɛn -o zibwa- Mɛɛzan -Waanbhaa' 'pegee -e 'yee- 'la makwan- 'ke 'bhɛ -o 'ke Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ 'le bhe 'bhɛ ma ɛɛ?›»

27 'Bhɛɛ- -wa pia 'ezin- dɔɔ: «-Amasrɔyi wlan 'gbu 'ɛ ni, -bhleŋgbe Erɔdi 'pegee -janmatii Pɔnsi Pilati, 'bhɛɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ, 'bhɛ 'pegee Izraɛli mu 'ɛ -o 'kpɛn 'a kpaa do ma -wa 'lɛɛ- ta -gɛ; 'bhɛɛ- -woo zibwa- Zesu ma, 'yaa- yewonɛ 'weŋ Zesu 'la 'ya makwan- 'bhii Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'le bhe.

28 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yaa- -glɔɔya' 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'e 'gbu -za yɛkɛ- 'la 'lɛdulaa gban 'e 'gbu zru ma 'elwale -sɔ, -o 'bhɛɛ- -za 'ɛ kla.

29 'Bhɛɛ- -zɔn, Mɛɛzan -Waanbhaa', -woo' -gblaan 'la 'kla zii' 'o 'yi bhe, 'bhɛ -glin doo; 'bhɛla- -yile -a klɛ 'bhɛɛ- 'yaa- yewonɛ mu 'ɛ -o 'yaa- -jan 'ɛ 'wo 'ke -gblaan 'laa klɛ -o -yi.

30 'Yaa- -glɔɔya' 'ɛ tazrɔn, 'kooko- mɛɛ mu sɔ -bheele', 'bhɛɛ- 'ke 'sɔle- maza mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn sɔ klɛle- 'yaa- yewonɛ 'weŋ Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi.»

31 Zesu 'yi mu 'ɛ 'yanle- 'bhɛ 'seri 'ɛ klɛlele, -o klaa 'ekeba yrɛ 'la nɔɔ, 'ke 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'trɛ 'ɛ bɛɛnle-. 'Bhɛ klɛle 'te, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ zinale -o ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn 'pale 'ke 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wole--saan -o zru ba -dɔɔ 'le.

Zesu 'yi mu 'ɛ -woo -o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'yiciɛn zii' 'ekema

32 Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn -bɛŋgole -yaa -za do ma, 'bhɛɛ- -o zru -yaa do, 'bhɛ 'pegee- -o 'kpeejan- -yaa do. -O do 'kpɔ 'laa -yaa 'bhɛ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ kun 'bhii- 'bhɛ do -kplɛn -a pɛ 'le. 'Duŋ- -o -yaa -o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'yiciɛn-'eke- ma do do.

33 Zesu a *winbɔwo mu 'ɛ -yaa Mɛɛzan Zesu bweza gale ba 'ɛ 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' -glɔɔya' -gbɛnɛ 'le -o -yi. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a 'duma -gbɛnɛ yaa -o 'kpɛn ta.

34 -O do 'kpɔ gbɛ laa -yaa kanaa' -o maza -yaa dɔ pɛ yɛkɛ- 'la ma 'bhɛ ba. -Amasrɔyi, gba 'pegee 'fɛ mu -yaa -o 'kɛ mu 'la 'kɔɔ, 'bhɛ mu -yaa 'mu gɔn 'bhɛɛ- -o -yaa nu 'mu ma -gɔli' 'ɛ 'le.

35 'Bhɛɛ- -o -yaa 'bhɛ -gɔli' 'ɛ kpa Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- 'mu yaa 'bhɛ -gɔli' 'ɛ 'yiciɛn- o 'kpɛn ma do do, 'ke 'bhɛ -bɛŋgo' -o maza -yaa -gɔli' yɛkɛ- 'la ma, 'bhɛ 'le.

36 'Bhɛ 'yi, -o -yaa -o pleŋ-mɛɛ do sii Zozɛfu, 'bhɛ 'yaa-'ke Levi 'srɛ mu 'ɛ do 'le; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- da Sipru. Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ -o 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'tɔkpaa- Banabasi, ('bhɛ 'yi -le dɔɔ: mɛɛ 'la zan zruwla mɛɛ 'kpee).

37 Banabasi 'bhɛ a gba 'ɛ gɔnle-, 'kee- gele- 'bhɛ ma -gɔli' 'ɛ 'kpalɛ- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'kɔɔ.

5

Ananiasi 'pegee -a na Safira klɛza

1 -O -yaa mɛɛ do sii Ananiasi, 'bhɛɛ- -o -yaa -a na sii Safira. -O -waa pɛ gba do -gwan.

2 'Duŋ- 'yee- 'pegee -a na Safira -bɛŋgwa do ma, 'bhɛɛ- -o -waa' gba 'ɛ ma -gɔli' 'ɛ 'lɛdo- magaanna. 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- Ananiasi gele- 'bhɛ -gɔli' 'ɛ 'lɛ -vindo' 'ɛ 'nalɛ- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ni.

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «Ananiasi, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ya twa 'ke -Setran' 'e zru 'ɛ pa 'ke 'kpeejan- -yɔɔ' 'te 'le, 'bhɛɛ- 'e 'yaa- gba 'ɛ ma -gɔli' 'ɛ 'lɛdo- -gaanna, 'bhɛɛ- 'e nwa bhla pelɛ Lii 'Weŋ 'ɛ ni 'bhɛ gbɛɛn- -gee' bhe ɛɛ?

4 'Yaa 'yaa- gba 'ɛ gɔnlɛ -li 'waati 'la ba, 'yaa- pɛ -le -yaa 'kɛle-, 'bhɛɛ- 'ya gɔnlawoa 'yaa- pɛ -le -yaa 'ke -a ma gɔli' 'ɛ 'le 'ezin-. -Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'e 'bhɛ -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'lɛɛ- kpaa 'e 'kpee ɛɛ? 'Duŋ- -a 'yaango- 'bhii- 'yaa bhla pelɛ bhaaplɛŋ mu ni, 'duŋ- 'ya pia -Waanbhaa' -la ni.»

5 Ananiasi 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male- 'tɛ, 'kee- baale', 'bhɛɛ- 'kee- klɛle- 'ke 'siɛle. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'a gaza 'ɛ maa, 'ke -gblaan -gbɛnɛ do 'klale 'mu 'kpɛn 'yi.

6 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -zwannɛ mu 'ke mu -wlɛnle', 'bhɛɛ- 'ke 'mu sɔ 'kpale 'yee- Ananiasi gbaa 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'mu gele- -a binlɛ.

7 'Bhɛ blaan 'lɛrɛ yaga 'kanle-, 'ke -a na Safira 'nulewlalɛ Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ta 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la; 'duŋ- -za 'la 'bhɛ kla -a -nɔɔ ni yaa -yaa 'bhɛ dɔ.

8 -Ayile, 'ke Piɛri 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «Safira, wlan 'gbu 'ɛ a ni, 'ka 'kaa- gba 'ɛ -gwan -gɔli' 'lii yɛkɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'le ɛɛ?» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- Piɛri ni dɔɔ: «-Aani', 'wa -gwan 'bhɛ -gɔli' 'lii yɛkɛ- 'la bhe 'bhɛɛ- 'le.»

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele -a ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka mɛɛ plɛ 'a kpaa do ma dɔɔ 'ka -o Mɛɛzan Lii 'Weŋ 'ɛ 'yidanle ɛɛ? 'E 'yrɛkpa laale doo, mɛɛ 'la zan mu -ja 'e nɔɔ 'ɛ binlɛ 'wo -la dulale -o 'fɛ 'ɛ 'lii bhe. -O nu gelɛ 'bhi 'le 'ezin-.»

10 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- baale' 'bhɛ 'yrɛ do 'kpɔ 'ɛ nɔɔ bhe Piɛri gaan ma, 'bhɛɛ- 'kee- klɛle- 'ke siɛle'. 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -zwannɛ mu 'ɛ -o wlale- 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke -wa gbaa 'ɛ 'yele; 'bhɛɛ- 'ke -o gele- -a binlɛ -a -nɔɔ -din.

11 Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛza -maa, -gblaan -gbɛnɛ klaa 'mu 'kpɛn 'yi.

Zesu a winbɔwo mu 'ɛ -woo 'sɔle- maza -bebe klɛ 'zi

12 Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ -yaa 'sɔle maza -bebe 'pegee 'kpeelɛni maza mu klɛ 'zi -waa' 'si mu 'ɛ 'pleŋ. Zesu

'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'klale- -yaa 'eke- ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɲla yrɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii: ‹-Bhleŋgbe Salomɔ a 'wlaŋla› 'ɛ 'bhɛɛ- ɲla.

13 Yaa -yaa dɔ mɛɛ -bhɛɛke' 'kpee 'ke 'bhɛ kpa -o ba, 'duŋ- mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- -o 'tɔ wlan pe 'zi 'ke -o -gasikpa -o -lɛɛ.

14 Yi 'oo yi, 'gwlaan- -bebe 'pegee le -bebe mu 'la 'yaa- -o 'kpa Mɛɛzan 'yi, 'mu 'yaa- klɛ 'zi Zesu 'yi mu 'ɛ baan' 'le.

15 -Asiikɔɔ mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- nu 'zi -waa' gadɛ mu 'ɛ 'le -gbleba mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o -yaa 'mu kpa -saa mu 'pegee yilapɛ mu 'ɛ ta. 'Kooko- 'ke Piɛri 'kan bhla zi, 'ali- 'kee- -yaa sɔ -a gbɛ 'kpale 'bhɛ gadɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'ke -a lii 'ɛ 'yaa- sɔ 'klale 'mu 'ke ta, 'mu 'yaa sɔ -bheele'.

16 -Zamaa' 'saa 'yaa- da 'zi 'ezin- Zeruzalɛmu kpɛ ma -wa -vin mu 'ɛ ta, 'Bhɛɛ- -o -yaa nu 'zi -waa' gadɛ mu 'pegee lii -yɔɔ mu -yaa mɛɛ 'la zan mu zi 'mu 'kpɛn 'le Zeruzalɛmu Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'mu 'kpɛn 'yaa- -bhee 'zi.

Zuufu -kuŋlii mu 'ɛ -woo -yrɛnkpa' zii' Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ ta

17 'Bhɛɛ- 'duŋ-, *'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ 'pegee -a zi mu 'la 'kpɛn 'yaa- 'ke *Saduse mɛɛ mu 'le, -o zran- woa- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ba 'mu klɛza mu 'ɛ -zayi'.

18 'Bhɛla- -yile, 'ke -o 'mu 'kunle, 'bhɛɛ- -o 'mu ɲbwa -waa' -kaso 'fɛ -gbɛnɛ 'ɛ ɲla.

19 'Duŋ- -bi 'ɛ zi, Mɛɛzan -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' 'ɛ do -ja -kaso 'fɛ 'ɛ 'liigolɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'pwɛla-. 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ:

20 «-Ka ge -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɲla, 'bhɛɛ- bole -yrɛ ma -si drɛɛ 'ɛ ba jan -o 'kɛla 'le, -ka 'bhɛ 'kpɛn 'wo mɛɛ mu 'ɛ ni.»

21 'Bhɛ 'yi 'ɛ zrwan 'tutu 'ɛ zi, -mlɛkɛ' 'ɛ -jan 'la ɲwoa 'yee- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ni, 'ke -o 'bhɛ klɛle-. -Ayile 'ke -o gele- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɲla, 'bhɛɛ- 'ke -o mɛɛ mu 'ɛ daanle 'sanle. 'Sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ ɲnwa -waa' 'klaŋkeba yrɛ 'ɛ ɲnɔɔ; 'bhɛɛ- -o Zuufu mu 'ɛ -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'pegee -waa' 'kitikan mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛkpaa- 'eke- ta. 'Bhɛɛ- 'ke -o mɛɛ mu winbɔle Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'siiyrɛ- nɔɔ- -kaso 'fɛ 'ɛ ɲla.

22 'Duŋ- 'bhɛ mu bhɔle -kaso 'fɛ 'ɛ ɲla, 'mu 'laa Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'yelɛ- 'bhɛ ɲnɔɔ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'mu nule- 'bhɛ 'pelɛ- 'woo- 'kitikan mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ni.

23 -O pe dɔɔ: «'O gelawoa, 'o -kaso 'fɛ 'lii 'ɛ 'tanle- ɲya 'elrele, 'bhɛɛ- -a gooba -srwase' mu 'ɛ dulale -yaa 'mu dulayrɛ mu 'ɛ ɲnɔɔ -kaso 'fɛ 'ɛ 'lii mu 'ɛ ɲnɔɔ. 'Duŋ- 'o -kaso 'fɛ 'ɛ 'liigole, 'waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ yelɛ -a ɲla.»

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba -srwase' mu 'ɛ -kuŋlii 'ɛ 'pegee 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ, -o 'bhɛ -jan

'ɛ 'male-, 'ke -o zrubatɛdɔle -o ma Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ -zayi'; 'bhɛɛ- 'ke -woo 'eke--lrɔkpale dɔɔ: «'O nu 'bhɛ -za 'lɛɛ- 'kpalɛ- 'nale- -a ma ɛɛ?»

25 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke mɛɛ do nule- -a pelɛ -o ni dɔɔ: «-Ka dula- doo! 'Ka mɛɛ 'la zan mu ◻bwa -kaso 'yi, -woo mɛɛ mu daan 'zi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la.»

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ gooba -srwase' -kuŋlii 'ɛ 'pegee -srwase' 'ɛ 'ke mu gele- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'kunyrɛ- nɔɔ-. 'Duŋ-waa -o 'kunlɛ- faŋgan- ma, -amasrɔyi -o -yaa -gblaan 'zi -waa' mɛɛ mu 'ɛ 'lɛɛ 'kaa 'mu 'laa nu -wlɛnlɛ' -o ma 'bhɛɛ-'mu kpoti pa -o ma.

27 -O nule 'ke -o -le -waa' Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ta, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ -o -lrɔkpale 'sanle dɔɔ:

28 «'Waa mazapɛlɛ 'ka ni kpataakpa 'elwale dɔɔ 'ka 'laa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ daanlɛ 'ezin- 'sekeseke 'yee- Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka 'yaan- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn ŋgblo 'siɛlele gban 'kaa- mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'kaa- zi 'bhii- 'ka 'yee- Zesu dɛza 'ɛ 'tɔkpa- 'o mɔɔ -la ma.»

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'pegee Zesu a 'winbɔwo mu -vin mu 'ɛ -wa pele- -o ni dɔɔ: «'O -Waanbhaa' -la zru maza klɛ taa- bhaaplɛŋ mu ɛɛ?

30 'Ka 'yee- Zesu 'la -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'kaa ◻dia, 'o -gbɔɔ mu a -Waanbhaa' 'ɛ 'yela- -bwela gale ba.

31 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ ma, -e Zesu 'lɛdwa- -a ma 'egbɛnɛle. 'Bhɛɛ- -ya -lawlɛnna laan-ima, 'ke -ya klɛle- 'ke pɛ 'kpɛn 'wiiŋ- mi -gbɛnɛ 'le, 'bhɛ 'pegee Mɛɛ -Bhee Mi 'le, 'kooko- Izraɛli mu 'ɛ ploo waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo 'gbu na -Waanbhaa' ni; 'bhɛɛ- 'bhɛ -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma yan.

32 'Bhɛ -za mu 'ɛ ◻kla 'o mɔɔ 'gbu -la 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'o mɔɔ 'gbu 'pegee -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'o mɔɔ -le 'bhɛ -za mu 'ɛ 'srɛ 'le; -Waanbhaa' 'bhɛ Lii 'Weŋ 'ɛ ◻naa mɛɛ 'la zan mu -yaa' jan mu 'ɛ 'klɔsikun 'mu -la ni.»

33 'Woo- Zuufu mu a 'ki-tikan mɛɛ -lɛdo' 'ɛ -o 'bhɛ -jan 'ɛ 'male, -o zruplii- gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'ke -wa pele- dɔɔ -o Zesu a *winbɔwo mu 'ɛ dɛle-.

34 'Duŋ- Farizi mi do -yaa -o ba, -o -yaa 'bhɛ sii Gamaliɛli. 'Bhɛ 'yaa- 'ke 'Toŋ daan mi -gbɛnɛ do -la -le, 'bhɛɛ- mɔkpɛn' 'yaa--gasikpa 'bhɛ 'lɛɛ. 'Yee-Gamaliɛli 'e 'wlɛnle- 'tɛ -o pleŋ- 'ke -ya pele- dɔɔ -o Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'pwɛ 'pɛɛlii- 'waati sa 'pe.

35 -O yanle -o 'pwɛlele, 'ke 'yee- Gamaliɛli 'a 'pele -waa' Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ-Izraɛli mu, 'ka -o zan -za 'la klɛlɛ 'woo- mɛɛ mu 'lɛɛ- ni, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba

'elrele.
36 'Bhɛ ɔnɔɔ 'laa -mɔlɛ' -li, 'bhɛɛ- mɛɛ do -pwɛla -a -yi, -o -yaa 'bhɛ sii Tedasi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ 'gbu klɛ 'zi 'ke mɛɛ gblaan do -la -le. Mɛɛ -kɛmɛ yiziɛ yɛkɛ- dɔle -yaa zi. 'Duŋ-, 'bhɛ ɔnɔɔ 'laa -mɔlɛ' 'ke -wa dɛle-. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yaa- zi, 'mu 'kpɛn 'kaan- 'eke- ma; 'bhɛɛ- 'bhɛ -za 'ɛ ɔkla 'ke bhaama -za 'le.
37 Tedasi blaan, -o -yaa -kɔɔ' 'nɔɔ zii' 'waati 'la ba, 'ke mɛɛ -bhɛɛke' do 'pwɛle -a -yi: -o -yaa 'bhɛ sii Zudasi, 'bhɛ -yaa da Galile 'trɛ ta. 'Bhɛ mɛɛ -bebe ɔklaa 'bhɛ zi yakla- ma; 'bhɛ 'duŋ- -gaa 'ezin-. -A gale blaan, -a zi mu 'ɛ 'kpɛn 'kaan- 'eke- ma.
38 'Mi pe 'ka ni -zɔn dɔɔ -ka 'woo- mɛɛ mu 'la bhe -o 'to 'srɔ, 'bhɛɛ- -ka 'ploo -o ma. -Amasrɔyi 'ke -waa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'pegee -o klɛza mu 'ɛ da bhaaplɛŋ mu ba, waa nu -mɔlɛ' 'mu zi.
39 'Duŋ- 'ke 'mu da 'zi -Waanbhaa' -la ba, 'ka 'laa nu 'sɔlɛ- 'mu 'siɛle. -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'ka 'laa klɛlɛ gwledan mu 'le -Waanbhaa' ba!»
40 'Woo Zuufu mu a 'kitikan mu mɛɛ -lɛdo' 'ɛ, -o -dwa Gamaliɛli 'wojan- 'ɛ ɔla. 'Bhɛ blaan, 'ke -o Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'siile 'fɛ 'ɛ ɔla. 'Bhɛɛ- -woo zita ɔzwan, 'ke -woo -lɛmazɔnledɔɔ waa malɛ 'ezin- 'sekeseke dɔɔ -woo Zesu 'tɔ 'ɛ 'kan zii' mɛɛ mu ni; 'bhɛɛ- -o -ploola -o ma 'tɛ.
41 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'woo- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ -o go bhla 'ɛ zi 'woo- Zuufu mu a 'kitikan mu 'ɛ -din, -o 'kpɛn zrukpaale -yaa. -Amasrɔyi 'bhɛ -gaale' -yaa -o ba 'ke mɛɛ mu -o -zwanwo' Zesu 'tɔ 'ɛ -zayi'.
42 'Bhɛɛ- yi 'oo yi, -o -yaa mɛɛ mu daan -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔla, 'bhɛ 'pegee yi 'fɛ mu 'ɛ ɔla. -O -yaa pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ Zesu -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ 'le.

6

Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ -woo mɛɛ 'srwaplɛ- makun' zii' -o ba

1 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ baan' 'yaa- 'kla zii' -o ba. 'Bhɛla- -yile, Zuufu mu 'la 'yaa- Grɛki wli pe, 'bhɛɛ- 'ke waa 'mu yalɛ Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'mu 'yaa- 'mu 'la ma janwo 'zi Zuufu mu 'la 'yaa- Ebre wli pe 'mu ni. -O -yaa -o -la ma janwo 'zi -amasrɔyi pɛle -yiciɛn' bhla 'ɛ ba yi 'oo yi, -wa ɔya 'bhii- -o -yaa pɛle yɛkɛ- 'la na Zuufu Ebre glaanle mu 'ɛ ni, waa -yaa 'bhɛ yɛkɛ- na -waa' pɛ glaanle mu 'ɛ ni.
2 'Bhɛla- 'yi 'tɛ, 'ke Zesu a 'winbɔwo mu vu ta plɛ 'ɛ, -o Zesu a -klaŋlanɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'mu ni dɔɔ: «'Ke -kɔɔ' 'ploola- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wole- ma, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' ɔbwa pɛle -yiciɛnle -janwole ma, 'bhɛ 'laa lele.
3 -Ayile, -ka mɛɛ 'srwaplɛ-makun' 'ka ba, 'ke 'mu 'taawogbɛya 'ɛ lele, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'pale- -o 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke 'mu -zadɔ'

kplankplan. 'Ke 'bhɛ ɓkla, 'o nu 'a pelɛ 'bhɛ mɛɛ 'srwaplɛ- 'ɛ -o ni dɔɔ -waa' pɛ ye klɛ 'ke pɛle -yiciɛnlele.

4 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' mɔɔ nu 'sɔlɛ- -kɔɔ' 'yrɛgbaanle 'seriwole 'pegee -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wole- ba.»

5 'Bhɛ -jan 'ɛ ɓswa -zamaa' 'ɛ 'kpɛn ni. -Ayile, 'ke -o mɛɛ 'srwaplɛ- makunle -o ba: Etiɛni, 'bhɛ a pɛ 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhɛ 'yaa- 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'pale- -yaa 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- Filipu 'pegee Prokɔri, 'bhɛɛ- Nikanɔri 'pegee Timɔ, 'bhɛɛ- Parimenasi 'pegee Nikola 'la 'yaa- da Antiɔsi -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'yaa- Zuufu mu a 'seri 'ɛ 'yi 'elwale -sɔ bhe.

6 -O yanle -o makunlele, 'ke -woo zrɔnle- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ni. 'Bhɛ mu 'mu gbɛ -kpaa -o ta, 'bhɛɛ- 'mu 'e 'seriwoa -o ma.

7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a -jan 'ɛ -yaa zɛn 'zi yrɛkpɛn- ɓnɔɔ blaale-. 'Bhɛɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ baan' 'yaa- 'kla zii' -o ba 'ebebele Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- 'sraka 'lɛna mu 'ɛ -bebe 'yaa- 'mu 'kpa zii' Zesu 'yi.

Etiɛni 'kunyrɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ

8 -Waanbhaa' a 'duma -gbɛnɛ 'ɛ zinale -yaa Etiɛni ta, 'bhɛɛ- -a pale -yaa 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ 'le. -Ayile, -e -yaa 'kpeelɛni maza 'pegee 'sɔle- maza -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu klɛ 'zi mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ.

9 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi 'tɛ, 'ke *Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ɓla mɛɛ -lɛdo' 'ɛ zaabɔle 'sanle Etiɛni 'lɛ ma. -O -yaa 'bhɛ Zuufu mu 'ɛ sii: «Lu mu 'la -gwa luya 'yi». -O 'ke mu -yaa da Sirɛni 'pegee Alɛzandri -wa mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o 'ke mu -yaa da 'ezin- Silisi 'pegee Azi 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi.

10 'Duŋ- waa -yaa 'sɔle -o -baŋgole Etiɛni 'wojan- 'ɛ 'yi, -amasrɔyi Lii 'Weŋ 'ɛ 'yaa- 'seŋ 'na zii' -a ni 'kee- -zadɔ' ma -janwo' -o ni 'elrele.

11 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -o -gɔli' 'wlale mɛɛ 'ke mu gbɛ ɓla, 'kooko- 'mu sɔ Etiɛni 'tɔ 'yɔɔ- pele-; 'bhɛla- -yile, 'ke 'mu bhla 'kpale -a ma dɔɔ: «'Wa ɓya 'ke -yoo -jan 'yɔɔ- mu wo 'zi *Moizi 'pegee -Waanbhaa' ma.»

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -o -zamaa' 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'Toŋ daan mu 'ɛ 'wlɛnle- Etiɛni ma. 'Bhɛ mu Etiɛni ɓkwan faŋgan- ma, 'ke -o gele- 'kɛle- Zuufu mu a 'kitikan mu mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ba.

13 -O ɓnwa 'ezin- mɛɛ 'ke mu 'le 'ke mu bhla 'kpale -a ma dɔɔ: «Yi 'oo yi, mɛɛ 'lɛɛ- -a bole -o -jan 'yɔɔ- mu 'te -la wole ma -kɔɔa' -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'lɛɛ- 'pegee Moizi a 'toŋ 'ɛ ma!

14 'Wa ɓmaa -a -lii kpataakpa dɔɔ 'yee- Zesu 'la 'yaa- da Nazarɛti 'bhɛ nu -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'lɛɛ- 'wilɛ-, 'bhɛɛ- Moizi -kɔɔ' 'si ta za mu 'la ɓnaa -kɔɔ' ni 'yee- Zesu 'ɛ nu 'mu 'kpɛn tabɔɔlɛ.»

15 -Waa' 'kitikan mɛɛ -lɛdo' mu 'ɛ 'kpɛn -o -yrɛkpaa

Etiɛni ta siiŋ. 'Bhɛɛ- -a wlɛyi' 'ɛ ꞗkla -o -yrɛ 'yi 'bhii--mlɛkɛ' do wlɛyi' gbɛɛn-.

7

Etiɛni a -jan 'yigɔɔnyrɛ

1 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ Etiɛni 'lrɔkpale dɔɔ: «Mɛɛ mu 'ɛ -woo -jan mu 'la 'kpɛn 'wo zii' bhe, wlan -le 'mu -le ɛɛ?»

2 'Bhɛɛ- Etiɛni 'a 'lɛkwan ꞗ -a ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu 'pegee 'ŋ dɛ mu, -ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni 'elrele doo. -Kɔɔ' -gbɔɔ *Abraamu ge -lɛɛ 'ɛ 'le Aran, -Waanbhaa' 'la 'tɔbhɔle -o 'bhɛ 'pwɛla- -a ba, 'ke -yoo 'bhɛ 'waati 'ɛ ba Mezopotami 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

3 'Bhɛɛ- -ya ꞗpia Abraamu ni dɔɔ: *‹Go 'e ꞗya 'klɛɛn 'yi 'bhɛ 'pegee go 'yaa- 'fa ꞗla mu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- ge yala- 'ŋ nu 'klɛɛn 'la zrɔnlɛ 'e ni 'bhɛ 'yi.›*

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Abraamu gole- Kalide mu a 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- geleyaalɛ Aran. 'Bhɛ blaan, 'ke Abraamu dɛ gale-. -Ayile 'ke -Waanbhaa' 'a 'pele -a ni dɔɔ -e go Aran. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' -o 'klɛɛn 'la 'yi -zɔn -gɛ, -e ꞗnwa yaalɛ 'bhɛ 'yi 'tɛ.

5 'Duŋ- -Waanbhaa' laa yrɛ 'kedo- 'kpɔ 'nalɛ- -a ni -a 'ciɛn 'le 'bhɛ 'klɛɛn 'lɛɛ- 'yi, 'ali-'ke 'bhɛ klɛ 'trɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'le 'bhii- mɛɛ gaan -gluu gbɛɛn-. 'Duŋ- -ya -liiwli' ꞗnaa -a ni dɔɔ -e nu 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'nalɛ--a ni -a 'ciɛn 'le, 'bhɛɛ- -e nu 'bhɛ klɛlɛ 'ezin- -a 'srɛ mu a pɛ 'le 'yee- blaan. 'Bhɛɛ-'duŋ-, 'bhɛ 'waati 'ɛ ba 'ke Abraamu 'nɛ 'laa klɛlɛ -li.

6 -Waanbhaa' -janwoa -a ni gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛndɔɔ: ‹'E 'srɛ mu nu gelɛ yaalɛ 'klɛɛn 'bhɛɛke do 'yi, 'bhɛɛ-'bhɛ 'yi mu 'ɛ nu -o klɛlɛ 'mu a lu mu 'le 'bhɛ ꞗnɔɔ ye; 'bhɛɛ- 'mu nu -yrɛnkpalɛ -o ta lɛɛ -kɛmɛ yizie ta.

7 'Duŋ- -o nu klɛlɛ lu mu 'le 'klɛɛn 'la 'yi, 'mi nu -kpan 'kpaalɛ- 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi mɛɛ mu 'ɛ 'lii. 'Bhɛ blaan, -o nu golɛ 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ--o nu nulɛ 'mi -Waanbhaa' gbalɛ 'klɛɛn 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi -gɛ.›

8 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' *-bhoolaya do -dwa 'yee- 'gbu 'pegee Abraamu 'pleŋ. 'Bhɛ -bhoolaya 'ɛ 'tɔɔmasie -le 'ke 'gwlaan- mu wlalele 'klɛɛn 'yi 'le. 'Bhɛla- -yile Abraamu 'a gbe Izaki ꞗwlaa 'klɛɛn 'yi 'bhɛ 'yale- blaan -gbɛɛyi' do; 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Izaki 'bhɛ gbe Zakɔbu ꞗwlaa 'klɛɛn 'yi, 'bhɛɛ- Zakɔbu -kɔɔ' -gbɔɔ vu ta plɛ 'ɛ ꞗwlaa 'klɛɛn 'yi.»

9 «-O -yaa 'bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'ke 'yee- Zakɔbu gbe mu 'ɛ zranwole -o nɛɛnɛ- Zozɛfu ba, 'bhɛɛ- 'ke -wa gɔnle-Ezipu 'taa ta ge mu 'ke mu 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- -e -ja klɛlɛ lu 'le Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

10 'Duŋ- -Waanbhaa' -yaa 'yee- Zozɛfu zi 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -Ya -gwa 'bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'kee- -zadɔleya nale- -a ni, 'bhɛɛ- -ya ꞗkla 'bhɛɛ- 'yee- Zozɛfu ꞗswa 'bhɛ Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi -bhleŋgbe Faraɔn 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'a

ŋkla Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn ta -janmatii 'le, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ a -bhleŋgbe 'fa ŋla mu 'ɛ 'kpɛn ta -kuŋlii 'le 'ezin-.

11 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke -gu do dɔle- Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn 'pegee Kanaa 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn 'yi. 'Bhɛ -gu 'ɛ 'bhɛ 'trɛbhɔ -gbɛnɛ 'yɔɔ- do ŋkpaa -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- pɛle 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa -o 'kɔɔ-.

12 -O -yaa 'bhɛ 'yi bhe oo, 'ke Zakɔbu 'a 'male- dɔɔ -o sɔ pɛle -srɔɔwole Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ 'winbɔwo gbɛ -lwa wole- 'bhɛ ŋnɔɔ pɛle -lɔ zayi'. 'Bhɛ mu -ja pɛle -lɔlɛ', 'bhɛɛ- 'mu ŋnwa 'bhɛ 'le.

13 'Bhɛ mu ge gbɛ plɛ mi 'ɛ yi Ezipu, 'ke Zozɛfu 'a 'gbu tapwɛle -a nɛɛnɛ- mu 'ɛ ni, -amasrɔyi 'mu 'laa -a madɔlɛ. 'Bhɛɛ- 'ke Faraɔn Zozɛfu 'si mu 'ɛ dɔle- 'tɛ.

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zozɛfu mɛɛ mu winbɔle 'kaa 'mu ge -a dɛ 'pegee 'bhɛ a 'fa ŋla mu 'ɛ 'kpɛn 'sii-. -O -yaa mɛɛ mia yaga bhɛ vu ta 'soo (75).

15 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ke Zakɔbu gele- yaalɛ Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'yee- 'pegee -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ -waa' 'trɛ ta yanle- 'bhɛ ŋnɔɔ ye.

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o nule- -o 'kpɛn gbaa mu 'ɛ 'le Sikɛmu, 'bhɛɛ- bu -gluu 'la Abraamu 'bhɛ ŋlwa -gɔli' ma Amɔri gbe mu 'ɛ 'kɔɔ Sikɛmu, -o ŋnwa -o binlɛ 'bhɛ bu -gluu 'ɛ 'yi.»

17 «'Duŋ- -Waanbhaa' 'a 'li-iwli- ŋnaa *Abraamu ni pɛ 'la 'naza- ta 'elwale -sɔ -a 'srɛ mu 'ɛ go zayi' luya 'yi Ezipu, 'bhɛ -jan 'ɛ 'lɛsɔ 'waati 'ɛ 'bhɔlela ŋsaan -wa -din; 'ke -kɔɔa' 'si mu 'ɛ -o baan' 'klale -o ba 'ke -o klɛle- 'ebebele Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

18 'Bhɛɛ- -bhleŋgbe drɛɛ 'la 'bhɛ 'laa Zozɛfu dɔlɛ, 'bhɛ 'yalaa- Ezipu 'klɛɛn 'ɛ ta 'tɛ.

19 'Bhɛ -bhleŋgbe drɛɛ 'ɛ 'bhɛ -kɔɔa' 'si mu 'ɛ 'yinia-, 'bhɛɛ- -e -yrɛnkpaa -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ta 'ebebele. 'Bhɛɛ- -ya ŋpia -o ni dɔɔ -woo -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu 'ɛ blin yue 'ɛ ba kpaŋma 'bhɛɛ- 'mu ga, 'kooko- -o klu laa bo.

20 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke -o Moizi 'yale 'tɛ: 'bhɛ 'yaa-lele, 'bhɛɛ- 'bhɛ -za -yaa sɔ -Waanbhaa' ni. -A dɛ 'pegee -a nɛɛ 'a -gaanna -waa' 'fɛ 'ɛ ŋla mlɛ yaga -la 'ke -wa -lɛbɔ'.

21 'Bhɛɛ- -wa yele 'bhii-waa -yaa sɔ -a gaanle- -li 'waati 'la ba, 'ke -o 'ploole -a ma 'pɛɛlii- yrɛ do nɔɔ-. 'Duŋ- 'ke Faraɔn 'lu 'ɛ 'bhɛ 'a 'sile, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'trole, 'ke 'bhɛ 'a klɛle- 'bhii- 'bhɛ 'gbu 'nɛ -kpɔsɔɔ 'le.

22 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -o Moizi -daanna Ezipu mu a -zayaangoleya 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Bhɛɛ- -e ŋkla mɛɛ -glɔɔ do 'le, -a klɛza 'pegee -a -liiwli' mu 'ɛ ma.

23 Moizi lɛɛ -yaa lɛɛ mia plɛ 'waati 'la ba, 'ke -ya 'kpale dɔɔ -e gele- 'pwɛlɛ- -a nɛɛnɛ- Izraɛli mu 'ɛ ta.

24 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- Ezipu mɛɛ do yele- 'ke 'bhɛ -o -yrɛnkpa' zii' -a nɛɛnɛ- mu 'ɛ do ta; -ayile 'kee- gele- 'bhɛ tagwledanlɛ 'bhɛɛ- 'kee- Ezipu mi 'ɛ dɛle-.

25 Moizi 'kpee ma -bi -a nɛɛnɛ- Izraɛli mu 'ɛ 'yaa- nu -a -yimalɛ 'bhii- -Waanbhaa' -yaa zan -o golɛ -yrɛn 'yi 'yee- Moizi -la 'srɔyi, 'ke -yoo go Ezipu 'klɛɛn 'ɛ yi. 'Duŋ- 'mu laa -a 'yimalɛ 'bhɛ gbɛɛn-.

26 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, 'ke Moizi 'bhɔle Izraɛli mɛɛ plɛ ta 'ke 'mu -o gwledan 'zi, 'bhɛɛ- -e -yaa zi 'bhii- -e 'mu 'yikwan□ 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ: ‹'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ka -o nɛɛnɛ- ma do mu 'le, -mɛle □kla 'bhɛɛ- 'ka -o gwledan 'zi ɛɛ?›

27 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ 'la zan -yaa 'bhɛ -vindo' mi 'ɛ zɔn 'zi, 'bhɛ Moizi -yrɔnna, 'ke 'bhɛ 'a pele- Moizi ni dɔɔ: ‹-Dele 'e □kla 'o ta -kuŋlii 'pegee 'o 'pleŋ- janwo mi 'le ɛɛ?

28 'Yoo- -a zi 'bhii- 'e 'mi dɛ 'bhii- 'e Ezipu mi 'ɛ □dia 'eyaanɔɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-bhe ɛɛ?›

29 Moizi 'bhɛ -jan 'ɛ 'male- 'tɛ, 'kee- blasanle, 'bhɛɛ- 'kee- gele- bolɛ Madian a 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -E □bwa 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e -nɛ 'gwlaan- plɛ -srɔɔwoa 'bhɛ □nɔɔ.»

30 «Lɛɛ mia plɛ 'kanle-blaan-, Moizi -yaa -kpe 'la -yoo Sinai vlɛ gɔɔn 'ɛ -din 'bhɛ 'wiiŋ- 'waati 'la ba, 'ke -mlɛkɛ' do 'pwɛle -a ba -yri lunɛ- do 'yi: 'tɛbhile 'yaa- 'bhɛ -yri lunɛ- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -mlɛkɛ' 'ɛ 'yaa- 'bhɛ 'tɛbhile 'ɛ 'yi.

31 Moizi 'bhɛ 'yele-, 'ke -a 'kpeelɛnile -a ma. -Ya mabɛɛnle -saan 'bhɛ -din 'waati 'la ba, 'kooko- -ya -glin kplankplan, 'kee- Mɛɛzan -weli' 'ɛ male- dɔɔ:

32 *‹'Mi -le 'e -gbɔɔ mu a -Waanbhaa' 'le, 'mi -le 'ke Abraamu 'pegee Izaki 'bhɛɛ-Zakɔbu mu a -Waanbhaa' 'le.›* 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Moizi bɛɛnle 'sanle -gblaan 'ɛ 'kɔɔ; 'bhɛɛ- yaa dɔlɛ -a 'kpee 'ke -ya -yrɛkpa' 'yee- -yri lunɛ- 'ɛ ta.

33 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' 'a 'pele 'a ni dɔɔ: *‹'E gaan ma -sawla mu 'ɛ go, -amasrɔyi 'e dulale -o 'trɛ 'la ta bhe, -Waanbhaa' 'a 'trɛ 'weŋ -le 'kɛle-.›*

34 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a □pia -a ni 'ezin- dɔɔ: *‹'Mi 'an mɛɛ mu 'ɛ ta -yrɛn 'ɛ □ya, 'bhɛ 'pegee 'ŋ -waa' wisiwli mu 'ɛ □maa Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -Ayile 'mi -zinaa' 'trɛ ma -gɛ -o go zayi' luya 'yi. Nu -zɔn, 'bhɛɛ- 'mi 'e 'winbɔ- Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi.›»*

35 «Izraɛli mu 'ɛ -woo -baŋgwa 'yee- Moizi 'la 'yi, 'bhɛɛ- -wa □pia -a ni dɔɔ: *‹-Dele 'e □kla 'o ta -kuŋlii 'pegee 'o 'pleŋ- -janwo' mi 'le ɛɛ,›* -Waanbhaa' 'yee- Moizi do 'kpɔ 'ɛ 'yela- winbwa- -o ta 'bhii- -o -kuŋlii 'pegee -o -bhee mi 'le 'ke -yoo go luya 'yi Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, -mlɛkɛ' 'la 'pwɛla- -a ba -yri lunɛ- 'ɛ yi, 'bhɛ a faŋgan- 'ɛ 'le.

36 'Yee- Moizi do 'kpɔ 'ɛ 'yele- -o -gwa luya 'yi Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kee- 'sɔle- maza mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu klɛ Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'ke -yoo kan wɛyi- 'tɛn 'ɛ ba, 'bhɛ 'pegee -kpe 'ɛ ta lɛɛ mia plɛ ta.

37 'Bhɛɛ- 'yee- Moizi do

'kpɔ 'ɛ 'yele- 'a pia -o ni 'ezin- dɔɔ: *‹-Waanbhaa' 'mi winbwa- 'ka 'ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhii- -a -lɛla' janwo mi do, -e nu -a -lɛla' -janwo' mi do winbɔlɛ 'ka ta 'bhɛɛ-gbɛɛn-; 'bhɛ nu klɛlɛ 'ka 'gbu 'srɛ mu 'ɛ do -la -le.›*

38 'Yee- Moizi -le -yaa Izraɛli mu 'ɛ lɛɛ mi 'le -o 'klale- -yaa 'eke- ba -kpe 'ɛ ta 'waati 'la ba Sinai vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-. -Mlɛkɛ' 'la -daa -Waanbhaa' ba, 'bhɛ -jan kpaa 'yee- Moizi 'lii, 'bhɛɛ--e 'mu 'lɛnaa -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ni. 'Bhɛ 'yi, -e -jan mu 'la 'srɔɔwoa -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'mu sɔ -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'nale -kɔɔ' ni.»

39 «'Duŋ- -kɔɔ' -gbɔɔ mu laa dɔlɛ -a wojan mu 'ɛ la, 'bhɛɛ- -woo -baŋgwa -a -yi, 'bhɛɛ- -woo zru -niinaa' Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi pɛ mu 'ɛ ta.

40 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele-Moizi 'naagwlɛn- Aarɔn ni dɔɔ: *‹-Waanbhaa' 'ke mu klɛ 'o ni 'ke 'o 'mu 'ye 'o 'yrɛ mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'o 'pegee 'mu 'taawo- 'eke- zi; -amasrɔyi Moizi 'la 'bhɛ 'o 'pwɛla- Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'o 'yrɛ 'laa 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -e kla pɛ 'la 'le 'waa 'bhɛ dɔ.›*

41 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Moizi 'laa -yaa -o -din yi mu 'la 'le, 'ke -wa wlale- Aarɔn zi, 'bhɛɛ-'ke 'bhɛ drinɛ- -yrinɛ' do klɛle- -o ni, 'ke 'bhɛ klɛle--waa yo 'le, 'bhɛɛ- 'ke -o 'sraka do gole- 'bhɛ ni. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -o pɛ 'la kla -o 'gbu 'kɔɔ, 'bhɛ -le kla -o zrukpaa' pɛ 'le, 'bhɛɛ -o -zablaala 'bhɛ ni.

42 'Duŋ- 'bhɛ 'la gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ -Waanbhaa' ma, 'ke 'bhɛ 'bhɛ -zanta' dɔle- -o ni, 'ke 'bhɛ -o 'tole 'ke -o laanima mlɛ 'pegee -yretɛbhɛ, 'bhɛɛ-mlɛklɛn- mu klɛ -o gba yo mu 'le, 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -waa' 'sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

‹'Ka mu Izraɛli 'si mu,
'ka wi 'sraka mu 'pegee 'sraka 'bhɛɛke mu 'la -gwa lɛɛ mia plɛ 'ɛ ta -kpe 'ɛ ta,
'ka 'mu -gwa 'mi -la ni ɛɛ?

43 *'Yooye-, 'ka 'laa 'bhɛ 'sraka mu 'ɛ golɛ 'mi ni -titi, 'duŋ- 'kaa- yo 'la 'tɔ -o Molɔki,*
'ka 'bhɛɛ- gba 'kpaanɛ 'ɛ 'kwe sia; 'bhɛɛ- 'ka mlɛklɛnnɛ 'la gba 'kaa yo 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'bhɛ 'tɔkpaa- Refan, 'ka 'bhɛ -la -yrinɛ' 'yaanna-.
*'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'ka 'gbu yo mu 'la kla 'ka 'gbu 'kɔɔ, 'ka 'mu -la gbaa. 'Bhɛla--yile, 'ŋ nu gelɛ 'ka 'le 'fɔ*Babilɔni-*zanta' 'egbɔɔnle.›»*

44 Etiɛni pe 'ezin- dɔɔ: «-Kɔɔ' -gbɔɔ mu -yaa -kpe 'ɛ ta 'waati 'la ba, sɔkpaa' do -le -yaa -o 'kɔɔ; 'bhɛ sɔkpaa' 'ɛ 'yaa- zrɔn 'bhii- -Waanbhaa' -o zi. Moizi 'bhɛ sɔkpaa' 'ɛ -dwa sɔkpaa' -glɔɔn 'la -Waanbhaa' 'bhɛ -zrɔnna -a ni, 'bhɛɛ- zi.

45 Moizi blaan, -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'yee- sɔkpaa' 'ɛ naa -o -nɛ mu ni. Zozue -dwa -o -lɛɛ, 'bhɛɛ- -o -ja 'yee-sɔkpaa' 'ɛ 'le -waa' 'klɛɛn

drɛɛ 'ɛ 'yi. -Waanbhaa' 'bhɛ 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ -gbian -o -lɛɛ 'mu a 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e 'mu a 'klɛɛn 'ɛ naa Izraɛli mu 'ɛ ni 'bhɛ 'yi. 'Yeesɔkpaa' 'ɛ bwa -o 'kɔɔ 'fɔke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -bhleŋgbe Davidi a pɛ 'waati 'ɛ ma.

46 -Waanbhaa' zrubhwa-*Davidi ma, 'fɔ -e -sromabwa -Waanbhaa' ni dɔɔ 'bhɛ 'a 'to 'ke 'yee- Davidi 'gbu -a -gbɔɔ Zakɔbu a -Waanbhaa Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ do dɔ.

47 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Davidi 'gbu 'laa 'bhɛ 'fɛ 'ɛ dɔlɛ, 'fɔ -a gbe -bhleŋgbe Salomɔ -le 'bhɛ -dwa 'yee- Davidi blaan boolazi.

48 'Duŋ- -kɔɔa' 'yaango- 'bhii- laanima -Waanbhaa' 'ɛ yaa yi bhaaplɛŋ mu 'fɛ 'la -dwa 'mu 'gbu 'kɔɔ 'bhɛ la. 'O 'bhɛ 'yaango- 'kɛla ma, 'bhɛ -le 'yee- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ -jan 'la woa 'bhɛɛ- ma dɔɔ:

49 Mɛɛzan -Waanbhaa' pe dɔɔ: *‹Laflɛ' -le 'ke 'an -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'le,*

'bhɛɛ- 'trɛ -le 'ke 'ŋ gaan dulapɛ 'le.

'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka sɔ 'fɛ -glɔɔn 'ɛ -dela dɔle- 'ŋ ni ɛɛ?

'Bhɛɛ- 'ŋ nu 'sɔlɛ- 'ŋ 'yitrɛle yrɛ 'ɛ -dela nɔɔ- ɛɛ?

50 *'Mi -le 'laa 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'kpɛn klɛlɛ 'mi 'gbu a -glɔɔya' 'ɛ 'le ɛɛ?›»*

51 'Bhɛɛ- Etiɛni pe 'ezindɔɔ: «'E! Mɛɛ -kala' mu! 'Ka 'ka 'trɔn 'pegee 'ka zru mu 'ɛ 'liitaan- -yaa' 'siiwli- mu 'ɛ 'lɛɛ. 'Ka 'laa dɔlɛ -a -la 'ke 'ka Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza klɛ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'bhii- 'ka -gbɔɔ mu -yaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

52 'Ka -gbɔɔ mu laa -yrɛnkpalɛ -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ -de 'gbu -la ta ɛɛ? Mɛɛ 'la zan mu Zesu Krisi 'la do -kplɛn -lɛdɔɔle -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛ 'nuza- 'ɛ -lɛɛjanwoa, 'ka -gbɔɔ mu 'bhɛ zan mu 'ɛ 'gbu dia. 'Bhɛɛ- -zɔn, 'ka -dawli' kpaa 'yee- mɛɛ -lɛdɔɔle 'ɛ 'yela- gbɛ ta, 'bhɛɛ- 'kaa dia.

53 'Ka mu 'la 'ka -Waanbhaa' a 'toŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- -mlɛkɛ' mu -weli' 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'bhɛ 'toŋ 'ɛ -klɔsikunlɛ -titi!»

Etiɛni dɛyrɛ Zuufu mu 'ɛ 'kɔɔ kpoti 'le

54 Zuufu mu a 'kitikan mɛɛ -lɛdo' 'ɛ -o 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'male-, 'mu 'la gbɛ -yɔɔ' 'kɔɔ -o ma, 'ke yran -gbɛnɛ do wlale- -o zru 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -woo -lɛflɛ' 'sɔnkpale yran 'ɛ 'kɔɔ Etiɛni 'kaama-.

55 'Duŋ- Etiɛni 'palela 'yaa- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le, 'bhɛ 'e 'yrɛkpale laanima, 'kee- -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya -bhile' 'ɛ 'yele, 'bhɛɛ- 'kee- Zesu dulale yele- -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ.

56 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni doo, 'ŋ 'yrɛ -o laflɛ' 'ɛ 'liigole ma, 'bhɛɛ- Bhaaplɛŋ Gbe 'ɛ dulale -o -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ.»

57 Etiɛni 'bhɛ 'pele- 'tɛ, 'ke 'woo- Zuufu mu 'ɛ -o -gbekanle 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'trɔn mu 'ɛ 'liitanle (-amasrɔyi -o 'kpee ma Etiɛni -yaa -Waanbhaa' 'tɔ 'siɛ zii').

-Ayile 'ke -o 'kpɛn 'klale Etiɛni ta.
58 'Ke -wa 'kunle, 'bhɛɛ- 'ke -wa -glaanle', 'ke -o gele- 'kɛle- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ -zanta'; 'ke -o kpoti mu 'pale 'sanle -a ma, 'kooko- -wa dɛ. -A dɛ mu 'ɛ 'bhɛ mu 'mu 'gbu ta dunɛ- mu 'ɛ -gwa, 'bhɛɛ- -o 'mu gbɛkpaa- -nɛ -zwannɛ do 'kɔɔ: -o -yaa 'bhɛ sii Sɔlu.
59 -O -yaa kpoti 'pa zii' Etiɛni ma bhla 'la ba, -e -yaa 'seriwo zii' 'ke -ya pe dɔɔ: «Mɛɛzan Zesu, 'mi 'ŋ 'nii- 'ɛ gbɛkpaa- 'e 'kɔɔ!»
60 'Bhɛ blaan, 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- 'trɛ ma; 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'eglɔɔle dɔɔ: «Mɛɛzan, 'yaa -kpan baalɛ -o ta 'ŋ dɛza 'lɛɛ- -zayi'!» -E yanle 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'kee- gale-.

ZESU 'SRƐ MU -O ZUDE 'PEGEE SAMARI 'KLƐƐN MU 'Ɛ 'YI

8

Sɔlu -o -yrɛnkpa' zii' Zesu 'yi mu 'ɛ ta

1 Etiɛni dɛza 'ɛ □swa Sɔlu 'gbu ni. 'Bhɛ -yrekpaa' do 'kpɔ 'ɛ 'le, mɛɛ mu 'ɛ -yrɛnkpaa Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ta 'ebebele. -O ta -yrɛn 'ɛ 'yɔɔya- 'ɛ 'kɔɔ 'ke Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'kanle 'eke- ma 'ke yaa 'e go Zesu a *winbɔwo mu 'ɛ do -kplɛn ba. -O 'ke mu -ja Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o 'ke mu -ja Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi.
2 Mɛɛ 'kɛ mu 'la 'mu □yaa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'mu Etiɛni gbaa 'ɛ □sia, 'bhɛɛ- 'mu wisia□ -a ta 'ebebele, 'bhɛɛ- -o -ja -a binlɛ.
3 'Duŋ- 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, Sɔlu 'yaa- dɔ 'zi 'eglɔɔle, 'kooko- -e Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ siɛ 'feŋfeŋ. -E -yaa wla 'zi 'fɛ 'tɔle- 'fɛ 'bhɛ □la, 'bhɛɛ- 'kee- -yaa Zesu 'yi mu 'la ye, 'kee- -yaa klɛ 'gwlaan- 'le oo, 'kee- -yaa klɛ le 'le oo, -e -yaa -o 'kpɛn kun faŋgan- ma, 'bhɛɛ- -yoo bɔ -kaso 'yi.

Filipu -o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' Samari 'klɛɛn 'yi

4 Zesu 'yi mu 'la □kaan 'eke- ma, 'mu -yaa ge 'zi -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolele yrɛkpɛn- □nɔɔ.
5 'Bhɛ 'yi, -o -yaa -o do sii Filipu, 'bhɛ gele Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa do ta, 'ke 'bhɛ Mɛɛ -Bhee Mi Krisi a -jan 'ɛ 'wole 'bhɛ -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ni.
6 -Zamaa' 'srɛ 'kpɛn 'yaa- 'e 'trɔnkpa zii' Filipu 'wojan- mu 'ɛ □la 'elrele, -o -yaa -a klɛ 'sɔle- maza mu 'la 'ma zii', 'bhɛ 'pegee 'ke -o 'mu 'ye 'ezin- bhe 'mu -zayi'.
7 Wlan 'ɛ ni, lii -yɔɔ' mu -yaa mɛɛ 'la zan mu zi, Filipu -yaa 'bhɛ lii -yɔɔ' mu 'ɛ -gbin 'zi 'bhɛ zan mu 'ɛ zi. -O go bhla zi 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ zi, -o -yaa -gbekan' 'eglɔɔle 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -o go 'tɛ. 'Bhɛɛ- 'ezin- -flugba -bebe 'pegee mɛɛ gaan 'siɛle- mu -bheela.
8 'Bhɛ□kla zrukpaaza -gbɛnɛ 'le 'bhɛ Samari -wa 'ɛ ta.
9 -O -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ ta mɛɛ do sii Simɔ. 'Bhɛ 'nule- □mwa 'yee- -wa do 'kpɔ 'ɛ ta Filipu 'lɛɛ. 'Bhɛ 'yaa- 'srɔn maza mu klɛ 'bhɛɛ- 'bhɛ

'yaa- Samari mu 'ɛ 'kpeelɛni zii' -o ma. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ 'gbu klɛ 'zi mɛɛ gblaan do 'le.

10 'Bhɛla- -yile, 'kee- kpa -nɛ matruŋnɛ mu ta oo, 'kee- kpa mɛɛ gblaan mu ta oo, -o 'kpɛn 'yaa- -o 'trɔnkpa -a ni 'elrele. -O 'kpɛn 'yaa- pe -a ma dɔɔ: «Mɛɛ -glɔɔn 'lɛɛ- -yoo 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- 'le, -o -glɔɔya' 'la sii: ‹-Glɔɔya' -gbɛnɛ›.»

11 -O 'kpɛn blɔɔle -yaa -a ma, 'bhɛɛ- -o -yaa -o 'trɔnkpa- -a ni 'elrele. -Amasrɔyi -e ⍰mwa gban -o ba 'bhɛɛ- -e -yaa -o 'kpeelɛni zii' -yaa' 'srɔn maza mu 'ɛ 'le.

12 'Duŋ- Filipu -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -Jan 'Nrale- 'ɛ 'pegee Zesu Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- -o ni, 'ke -woo 'kpale 'bhɛ -jan 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- Filipu -waa' 'gwlaan- mu 'pegee -waa' le mu 'ɛ wiiŋfia⍰ -yi ba.

13 'Ali- 'yee- Simɔ 'gbu 'e ⍰kpaa Filipu 'wojan- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a 'wiiŋfia⍰ -yi ba 'ezin-; -e -yaa Filipu zi, 'bhɛ 'yaa- 'sɔle- maza -gbɛnɛ mu 'la 'pegee 'kpeelɛni maza mu 'la klɛ 'zi -a -yrɛ ma, 'mu 'yaa- -a -liibhaa' zii'.

Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ -woo 'seriwo zii' Samari 'klɛɛn 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ ma

14 Zesu a 'winbɔwo mu 'la 'yaa- Zeruzalɛmu, 'mu 'a 'male- dɔɔ Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ 'ke mu -o ⍰kpaa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yi, 'ke -o Piɛri 'pegee Zaan 'winbɔle 'mu ta ye.

15 Piɛri 'pegee Zaan 'bhɔle- Samari, 'ke -woo 'seriwole 'bhɛ ⍰nɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ ma, 'kooko- 'mu *Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwo.

16 -Amasrɔyi -a 'san -woo kpa Zesu 'yi, -woo wiiŋ- drɔŋ -la ⍰fia -yi ba Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'yi, 'duŋ- Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ 'laa zinalɛ -li -o do 'kpɔ ta.

17 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Piɛri 'pegee Zaan 'mu gbɛkpale -o ta, 'bhɛɛ- 'ke -o Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwole.

18 Simɔ 'a 'yelawoa 'bhii- Zesu a winbɔwo mu 'ɛ -woo gbɛkpalawoa Zesu 'yi mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'mu Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwoa-; 'ke -ya pele- dɔɔ -e -gɔli' 'nale- 'mu ni.

19 'Bhɛɛ- -ya ⍰pia 'mu ni dɔɔ: «-Ka 'bhɛ 'seŋ yɛkɛ- 'ɛ 'na 'mi ni, 'kooko- 'ke 'mi 'ŋ gbɛkpaa- mɛɛ 'la zan ta 'bhɛ zan sɔ Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwole.»

20 'Duŋ- Piɛri 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «Bhaa 'bhi 'pegee 'yaa- -gɔli' 'ɛ 'ka 'kpɛn 'siɛ 'eke- zi; -amasrɔyi, Waanbhaa' pɛ 'la na mɛɛ ni bhaama, -a Lii 'weŋ 'ɛ, 'bhi 'kpee ma, 'kee- -gɔli' gbawoa- 'o ni, 'bhɛɛ- 'yee -Waanbhaa' nu 'bhɛ 'na 'seŋ 'ɛ 'nalɛ- 'e ni.

21 'Woo- -za 'la 'bhɛ klɛ 'zi -gɛ bhe, 'bhi dɔ 'pegee 'e 'ciɛn do 'kpɔ 'laa -o 'bhɛ ba; -amasrɔyi 'e zru 'ɛ 'lɛdɔɔle laa -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

22 'Ploo- 'e -za 'yɔɔ- 'la -dwa 'e 'kpee 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -sromabɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' ni, 'kooko- 'ke 'bhɛ sɔ klɛle-, -yoo 'e 'kpeejan- -yɔɔ' 'ɛ -sroma yan.

23 -Amasrɔyi 'an ⍰ya 'bhii- zran 'pegee yiɛnya 'te -le

'e zru ba, 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ-gbɛblɔɔle -o 'e ta.»

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee-Simɔ 'a zikpale Piɛri 'pegee Zaan ni dɔɔ: «'Ka mu 'gbu, -ka -sromabɔ Mɛɛzan ni 'ŋ ni, 'kooko- 'ka 'daŋgan 'la ◻woa bhe, 'bhɛ 'laa 'ŋ kun.»

25 'Bhɛ blaan, Piɛri 'pegee Zaan ◻bwa Zesu Krisi 'srɛya-klɛle ma 'ke -o Mɛɛzan a -Jan 'Nrale- 'ɛ wo mɛɛ mu 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- -o niina- bhla zi Zeruzalɛmu, -o -yaa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' Samari -wa 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ -bebe ta.

Filipu 'pegee Etiopi yeta mi -gbɛnɛ do a -za

26 Mɛɛzan a -mlɛkɛ' do 'a ◻pia Filipu ni dɔɔ: «'E 'wlɛn-doo, 'bhɛɛ- 'e ge wɛyi- ba -yrɛ ta. Zi 'la da Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -e kan Gaza, 'bhɛ zi 'ɛ 'si, mɛɛ laa kan 'bhɛ zi 'ɛ zi.»

27 Filipu 'e 'wlɛnle-, 'kee-gele- 'bhɛ ◻nɔɔ 'tɛ blaale-, 'bhɛɛ- 'kee- Etiopi mi do yele-, 'gwlaan- -trɔ -le -yaa 'bhɛ 'le. 'Bhɛ 'yaa- Etiopi 'klɛɛn 'ɛ ta -bhleŋgbe le 'ɛ 'bhɛ a yeta mi -gbɛnɛ do 'le. -O -yaa 'bhɛ -bhleŋgbe le 'ɛ sii Kandasi. 'Bhɛ a -naflo 'ɛ 'kpɛn gbɛkpale -yaa 'yee-mɛɛ 'ɛ 'yela- 'kɔɔ. -E -yaa da 'zi Zeruzalɛmu -Waanbhaa' gbayrɛ nɔɔ-.

28 'Bhɛɛ- -a niina- bhla 'ɛ zi -yaa' 'klɛɛn 'ɛ 'yi, -a yaale -yaa -goŋ 'la 'ke wi -soo' mu 'bhɛ glaan 'bhɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- -e -yaa -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai 'a 'sɛwɛ 'ɛ tape 'zi 'eglɔɔle.

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ -ya pele- Filipu ni dɔɔ: «'E 'mabɛɛn- wi -soo' -goŋ 'la bhe -a -din!»

30 Filipu 'e 'mabɛɛnle blaale- 'bhɛ -din, 'kee- Etiopi mi 'ɛ 'weli- male-; 'bhɛ 'yaa--Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai a 'sɛwɛ 'ɛ yrɛ do -la tape 'zi. -Ayile 'ke Filipu 'a 'lrɔkpale dɔɔ: «'Yoo- 'sɛwɛ 'la tape 'zi bhe 'ya 'yima zii' ɛɛ?»

31 Etiopi mi 'ɛ pe Filipu ni dɔɔ: «'Ŋ sɔ -a -yimale 'nale--a ma 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yipelɛ 'ŋ ni ɛɛ?» 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'kee- Filipu 'siile 'kaa 'bhɛ 'nu 'san -a zi wi -soo' -goŋ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ yalaa' -a -din.

32 Filipu -yalaa' -a -din 'tɛ. -E -yaa Ezai 'a 'sɛwɛ yrɛ 'la tape 'zi 'bhɛ -le -gɛ:

«-E -yaa 'bhii- -bhlaa 'la -wa ◻kwan, 'bhɛɛ- -woo ge 'zi 'kɛle- -a dɛyrɛ nɔɔ-,

'bhɛɛ- -e -yaa 'bhii- -bhlaanɛ' do 'la 'ke -wa ciɛ takan' zii' -e bo -a 'bhobho 'le.

33 *-Wa -vɛɛla, 'bhɛɛ- waa 'zoo 'nalɛ- -a ni.*

-Dele nu 'sɔlɛ- -yaa' pɛ klu -janwole ɛɛ?

-Amasrɔyi -o -daŋ' 'kpalaa--yaa' pɛ 'trɛ ta 'ɛ ma.»

34 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Etiopi mi 'ɛ -e Filipu 'lrɔkpale dɔɔ: «'E 'zoole- -a pe 'ŋ ni doo, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ -yoo -we 'zi de 'gbu -la -le -gee' bhe ɛɛ? -Yoo -we 'zi -a 'gbu -la -le taa- -yoo -we 'zi mɛɛ -bhɛɛke' -la -le ɛɛ?»

35 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Filipu Zesu a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole -a ni; 'ke -ya san -e -yaa -Waanbhaa' 'Sɛwɛ yrɛ 'la tape 'zi 'bhɛ ma.

36 -O -yaa ge 'zi -balo klɛlele, 'ke -o gele- 'tɛnlɛ- tɔbhlɛ do ma. 'Bhɛɛ- Etiopi mi 'ɛ pe Filipu ni dɔɔ: «-Yi -le -gɛ! -Mɛle 'a to 'bhɛɛ- 'yaa sɔ 'ŋ 'wiiŋfɛle -yi 'lɛɛ- ba Zesu 'tɔ 'yi ɛɛ?»
37 ['Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Filipu 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Ke 'yee □kpaa -a -yi kpataakpa 'bhii- Zesu Krisi -le 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'sɔlɛ- 'e 'wiiŋfɛle -yi 'lɛɛ- ba.» 'Bhɛɛ- 'yee- Etiopi mi 'ɛ -ya -lɛkwan dɔɔ: «-Aani', 'mi 'kpale- -o -a -yi 'bhii- Zesu Krisi -le 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le.»]
38 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- 'kaa -o yaa wi -soo' -goŋ 'ɛ dula-, 'bhɛɛ- 'ke Filipu 'pegee 'yee- Etiopi mi 'ɛ gele- -yi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke Filipu 'a 'wiiŋfɛle -yi 'ɛ ba 'tɛ.
39 -O 'pwɛle- blaan -yi 'ɛ ba, 'ke Mɛɛzan Lii 'ɛ Filipu 'sile 'a -din, 'ke 'bhɛ gele- Filipu 'le. Etiopi mi 'ɛ 'yrɛ 'laa 'kpalɛ- -a ma 'ezin- -titi, 'bhɛɛ- 'duŋ- -e -ja -yaa' 'taa 'ɛ ta -a zrukpaale 'le.
40 Filipu -ja -a 'gbu 'yelɛ- Azɔti -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -e -yaa Zesu a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni -wa 'tɔle- -wa 'bhɛ ta: 'ke -ya san Azɔti, 'bhɛɛ- 'kee- ge 'tɛnlɛ- Sezare -wa 'ɛ ma.

9

Sɔlu 'a 'gbu □naa Zesu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

1 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Sɔlu -yaa -gblaan □kla zii' Mɛɛzan Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'yi 'ezin- dɔɔ 'ke -yoo □kwan -e nu -o dɛlɛ. 'Bhɛla- -yile 'kee- gele- 'tɛnlɛ- 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ ma.
2 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ 'sɛwɛ mu 'kpa 'a 'kɔɔ; -e -yaa zi 'bhii- -e ge 'bhɛ 'sɛwɛ 'ɛ 'na Zuufu mu daanfɛ' -kuŋlii mu 'ɛ ni Damasi -wa 'ɛ ta. 'Ke 'bhɛ □kla 'kee- mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan □ya 'bhɛ daanfɛ' mu 'ɛ □la, 'ke 'mu -o Mɛɛzan Zesu a zi drɛɛ 'ɛ ta, 'kee- □kla 'gwlaan- 'le oo, 'kee- □kla le 'le oo, -e sɔ 'mu 'kunle, 'bhɛɛ- -e 'mu yre; 'bhɛɛ- -e nu 'mu 'le Zeruzalɛmu.
3 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yee- Sɔlu ge bhla zi Damasi 'taa 'ɛ ta, -e bhɔlawoa 'bhɛ -wa 'ɛ -din, 'ke 'tɛbhile -yrayra do dale- laanima blaale-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'bhile- 'ɛ zɛnle- -a zi.
4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- baale' 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- -weli' do male- dɔɔ: «Sɔlu, Sɔlu, -mɛle -kla, 'bhɛɛ- 'yoo- -yrɛnkpa' zii' 'ŋ ta ɛɛ?»
5 'Bhɛɛ- 'ke 'yee- Sɔlu -za 'yilrɔkpale dɔɔ: «-Dele 'e 'le ɛɛ, Mɛɛzan?» 'Bhɛɛ- 'bhɛ -weli' 'ɛ pe 'yee- Sɔlu ni dɔɔ: «'Yoo- -yrɛnkpa' zii' 'mi Zesu -la ta bhe.
6 'Duŋ- 'e 'wlɛn-, 'bhɛɛ- ge 'e 'lɛɛ Damasi -wa 'ɛ ta. 'E nu -za 'la klɛlɛ -o nu 'bhɛ 'yaanpelɛ 'e ni 'bhɛ □nɔɔ.»
7 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu 'pegee 'yee- Sɔlu -yaa ge 'zi 'eke- zi 'yee- Damasi 'taa 'ɛ ta, 'mu 'srinna- -gblaan 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'mu tagale □bwa. -O 'trɔn 'yaa- mɛɛ -weli' 'ɛ ma; 'duŋ- -o -yrɛ 'laa -yaa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ma.
8 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'yee- Sɔlu 'e 'wlɛnle-, 'ke -ya -yrɛ 'li-

iploole; 'duŋ- yaa -yaa yrɛ ma ye. -Ayile 'ke -wa 'kunle -a gbɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- Damasi -wa 'ɛ ta.
9 -A -yrɛ 'liitanle ◻bwa -yrekpaa' yaga ta, yaa pɛ bhlelɛ, 'bhɛɛ- yaa -yi 'milɛ-.

-Waanbhaa' Ananiasi 'winbwa- Sɔlu ba

10 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu a -klaŋlanɛ do -yaa Damasi, -o -yaa 'bhɛ sii Ananiasi. 'Bhɛ Mɛɛzan Zesu ◻ya -yrɛ zi yele do 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a 'siila- dɔɔ: «Ananiasi!» 'Bhɛɛ- -e 'bhɛ 'siiwli- 'ɛ 'lɛkwan- dɔɔ: «Oo, 'ŋ 'gbu -le -gɛ, Mɛɛzan!»
11 'Bhɛɛ- Mɛɛzan pe -a ni dɔɔ: «'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- ge blaale- -gbleba 'la -wa sii: ‹-gbleba 'lɛdɔɔle› 'bhɛ ta. Ge wla Zudasi ba 'fɛ 'ɛ ◻la. 'Kee- ◻wlaa -a ◻nɔɔ, 'gwlaan- do malrɔkpa, -wa sii Sɔlu, 'kee- da Taasi -wa 'ɛ ta. 'E nu bhɔlɛ -a ta 'ke -ya 'seriwo zii',
12 'bhɛɛ- -o mɛɛ 'la zan sii Ananiasi, -e 'bhɛ ◻ya -yrɛ zi yele do 'yi. 'Bhɛɛ- 'bhɛ ◻nwa wlalɛ -a ta, 'ke 'bhɛ 'e gbɛkpale -a -yrɛbhɛ' mu 'ɛ ta 'kooko- -e 'sɔ yrɛ ma yele- 'ezin-.»
13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Ananiasi 'a 'pele dɔɔ: «'E! Mɛɛzan, 'an ◻maa mɛɛ -bebe ta dɔɔ 'yee- mɛɛ 'la bhe -e -za 'yɔɔ- -bebe ◻kla 'yaa- pɛ mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ ni Zeruzalɛmu.
14 'Bhɛɛ- Zeruzalɛmu *'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'bhɛ 'seŋ ◻naa -a ni dɔɔ -e nu Damasi -gɛ, 'kooko- 'kee- mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan mu ◻ya 'ke 'mu 'e kpa 'e 'tɔ 'ɛ 'yi, -e 'bhɛ zan mu 'kun, 'bhɛɛ- -yoo yre.»
15 'Duŋ- Mɛɛzan Zesu pe a ni dɔɔ: «Ge a ba, -amasrɔyi 'mi -le 'a makwan-, 'kooko- -e yewo 'mi ni; -e nu 'mi 'tɔ 'ɛ zrɔnlɛ 'si 'bhɛɛke mu ni, 'bhɛ 'pegee 'mu ta -bhleŋgbe mu 'ɛ ni; 'bhɛɛ- -e nu 'mi 'tɔ 'ɛ zrɔnlɛ Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ ni 'ezin-.
16 -E nu -yrɛn mu 'la 'bh- lelɛ- 'mi -zayi', 'mi 'gbu nu 'mu 'kpɛn zrɔnlɛ -a ni.»
17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Ananiasi gele-, 'bhɛɛ- 'kee- wlale- Zudasi 'a 'fɛ 'ɛ ◻la. 'Bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ 'kpale Sɔlu ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- Sɔlu, Mɛɛzan Zesu 'la 'pwɛla- 'e ba zi 'ɛ 'lii, 'bhɛ -le 'ŋ 'winbwa- 'e ta, 'kooko- 'e sɔ yrɛ ma ye gbɛ drɛɛwole 'ezin-, 'bhɛɛ- 'e sɔ 'pale 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.»
18 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke pɛ 'ke mu gole- Sɔlu 'yrɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke 'mu baale' 'bhii- kaa kloo mu gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'kee- yrɛ ma yele- 'ezin-. 'Bhɛɛ- -ya -wlɛnle', 'ke -wa wiiŋfɛle -yi ba Zesu Krisi 'tɔ 'yi.
19 'Bhɛ blaan, 'kee- pɛ bh- lele-, 'bhɛɛ- 'ke faŋgan- dɔle- -a ta. Sɔlu ◻bwa Damasi, 'bhɛɛ- -e -yrekpaa' 'dama ◻kla Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -din.

Sɔlu -o -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' Damasi

20 'Bhɛ 'waati do 'ɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke Sɔlu -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole 'sanle Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ ◻la, dɔɔ Zesu -le -yaa 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le.
21 Mɛɛ 'la zan mu -yaa -a wojan mu 'ɛ 'ma zii', -e 'mu

'kpeelɛnia, 'bhɛɛ- 'mu 'yaape 'zi dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- 'yele-'laa -yaa -yrɛnkpa' zii' mɛɛ 'la zan mu -yaa Zesu 'tɔ 'ɛ wo 'zi Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta 'mu ta ɛɛ? 'Bhɛɛ- yaa nulɛ -gɛ 'yee- Zesu 'yi mu 'ɛ 'wola-'kaama- ɛɛ? 'Bhɛɛ- -yaa nulɛ 'wola- 'kun zayi', 'ke -yoo yre, 'bhɛɛ- -e ge -o -le 'sraka 'lɛ na -kuŋlii mu 'ɛ ta Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta ye ɛɛ?»

22 'Duŋ- yi 'oo yi, faŋganbaan' 'yaa- dɔ 'zi Sɔlu ta; 'bhɛɛ- -e -yaa' -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo zii' faŋgan- ma. 'Bhɛɛ- 'kee- -yaa pe Zuufu mu 'la 'yaa- Damasi 'mu ni dɔɔ Zesu -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ 'le, 'mu 'liibhaale -yaa bo 'mu ma.

23 'Bhɛɛ- 'duŋ- -yrekpaa' 'dama 'kanle-, 'ke Damasi Zuufu mu 'ɛ -wa 'kpale do ma dɔɔ -o Sɔlu dɛle-.

24 'Duŋ- -o 'du 'la ɓkpaa Sɔlu ma, mɛɛ 'ke mu 'a 'kpeelɛkaan 'bhɛ ma. Mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- -o -yrɛkpa' zii' -waa' -wa 'kpee 'wlayrɛ- mu 'ɛ ba -yrekpaa' 'pegee -bi zi, 'kooko- 'ke -o Sɔlu ɓya -wa dɛ.

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ -bi do zi, 'ke Sɔlu zi mu 'ɛ -wa bɔle ciɛ do 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o 'sanle 'kɛle-'fɛgwlɛ- 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'ke -wa zinale 'fɛ gwlɛ 'ɛ -zanta'.

Sɔlu -o Zeruzalɛmu

26 'Bhɛ blaan, Sɔlu -ja Zeruzalɛmu. -E bhɔle 'bhɛ ɓnɔɔ 'tɛ, 'ke -ya pele- dɔɔ -e gele Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba; 'duŋ- 'mu 'kpɛn 'yaa--gblaan 'zi -a -lɛɛ. -Amasrɔyi 'bhɛ mu 'kpale- laa -yaa -yi 'bhii- -e -kla 'ke Zesu a -klaŋlanɛ kplankplan do 'le.

27 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Banabasi gele- 'yee- Sɔlu 'le -a zi Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ba. 'Bhɛɛ- -e Mɛɛzan ɓya gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Damasi zi 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'bhɛ -janwoa -a ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Banabasi 'bhɛ -za mu 'ɛ 'yigɔɔnna -o ni. 'Bhɛɛ- 'ezin-Sɔlu Mɛɛzan a -Jan 'Nrale-'ɛ ɓwoa mɔkpɛn' 'yrɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Damasi -wa 'ɛ ta 'ke yaa gblaan, Banabasi 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnna -o ni.

28 -A 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, Sɔlu ɓbwa Zesu a winbɔwo mu 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- -o 'pegee 'mu ɓyaa 'eke- zi 'ke -o ge Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee yrɛkpɛn- ɓnɔɔ, -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolele mɛɛ mu 'ɛ ni -o zru ba -dɔɔ 'le Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ 'yi.

29 'Bhɛ 'yi bhe, Zuufu mu 'la ɓyaa Grɛki wli pe, 'yee- 'pegee 'mu 'yaa- zaabɔ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ta; 'bhɛla- -za 'yile- 'mu ɓyaa -a dɛ yrɛ -glin 'zi.

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -a nɛɛnɛ-Zesu 'yi mu 'ɛ 'mu 'bhɛ 'male, 'ke 'mu gele- 'kɛle- Sezare -wa 'ɛ ta, 'bhɛ blaan 'ke -wa pele- -a ni dɔɔ -e ge Taasi.

31 'Kee- san 'bhɛ 'waati 'ɛ ma, Zude 'klɛɛn 'ɛ 'pegee Galile 'klɛɛn 'ɛ, 'bhɛɛ- Samari 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa-yilabla 'yi. Faŋgan- -yaa -o ta, 'bhɛɛ- -o -yaa gblaan Mɛɛzan -Waanbhaa' -lɛɛ. -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'la 'yaabhɔ 'zi -o ba, -o baan' 'yaaɓkla zii' -o ba.

Piɛri Ene 'bheela- Zesu 'tɔ 'yi

32 Piɛri -yaa 'kaan zii' 'kee- Zesu 'yi mu 'ɛ taglin yrɛkpɛn- ɲɔɔ. -Yrekpaa' do, -e -ja Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu taglinlɛ -wa do ta, -o -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Lida.
33 -E ɲbhwa 'bhɛ ɲɔɔ mɛɛ do ta. 'Bhɛ lɛɛ 'srwaa- -le -yaa bhe 'ke 'bhɛ yilale -o ga 'ɛ 'kɔɔ 'bhɛ 'yila- -saa 'ɛ ta. -O -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ sii Ene. -E -yaa 'ke -flugba 'le.
34 'Bhɛ 'yi, 'ke Piɛri 'a 'pele -a ni dɔɔ: «Ene, Zesu Krisi 'e 'bheela-! 'E 'wlɛn- 'bhɛɛ- 'e 'yila- -saa 'ɛ 'si.» 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɲɔɔ bhe, 'ke -ya -wlɛnle'.
35 'Bhɛla- -yile, 'ke Lida -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'pegee Sarɔn -gbaŋglo 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'yee- mɛɛ 'ɛ 'bheele- yele-, 'ke -woo 'kpale Mɛɛzan Krisi 'yi 'bhɛɛ- 'ke -woo 'gbu 'nale- 'bhɛ ni.

Dɔɔkasi bweza gale ba

36 Le do -yaa Zope -wa 'ɛ ta Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ ba, -o -yaa 'bhɛ sii Tabita; -o -yaa 'bhɛ 'tɔ 'ɛ pe 'ezin- Grɛki wli 'ɛ 'yi dɔɔ Dɔɔkasi; 'bhɛ 'yi -le dɔɔ: «Zaan». 'Bhɛ le 'ɛ 'yaa- -za 'wlan -bebe klɛ mɛɛ mu ni 'bhɛɛ- -e -yaa bhɔ 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ ba.
37 Piɛri -yaa 'waati 'la ba Lida -wa 'ɛ ta, 'ke ga 'yee- Dɔɔkasi 'kunle, 'bhɛɛ- 'kee- gale-. -O yanle -a gbaa 'ɛ 'fɛlele, 'ke -o sɔ 'kpale 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'bhɛ 'kpaalɛ- 'saŋgaso 'kpee 'ɛ do ɲla.
38 Zope 'pegee Lida -wa mu 'ɛ 'pleŋgole 'la 'yaa- 'ekema 'egbɔɔnle bhe, Zesu 'yi mu 'la 'yaa- Zope -wa 'ɛ ta, 'mu 'a 'male- 'kaa Piɛri ɲnwa Lida -wa 'ɛ ta, 'ke 'mu mɛɛ plɛ winbɔle -a ta dɔɔ 'mu -sromabɔ -a ni, 'bhɛɛ- -e nu blaale- 'saanibhe -o ta.
39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'woo- mɛɛ plɛ 'ɛ gele Piɛri 'siilɛ- 'bhɛ yrɛ do 'ɛ ɲɔɔ bhe, 'ke 'yee- Piɛri 'e 'wlɛnle- 'kee- nule- -o zi. -O bhɔle Zope, 'ke -o gele Piɛri 'le Dɔɔkasi gbaa 'ɛ ɲyaa 'saŋgaso 'kpee 'la ɲla 'bhɛ ɲɔɔ. 'Bhɛɛ-, 'ke glaanle mu 'ɛ 'kpɛn -o mabɛɛnle 'yee- Piɛri -din 'bhɛɛ- 'ke -o wisile. 'Yee- Dɔɔkasi dunɛ- mu 'pegee dunɛ- tralapɛ mu 'la 'srala- -o ni -e -yaa -a -yrɛ ma 'waati 'la ba, 'ke -o 'mu 'kpɛn zrɔnle- Piɛri ni.
40 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Piɛri mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pwɛle 'pɛɛlii-, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'kpɔ zɛnle- 'trɛ ma, 'ke -ya 'seri- wole -Waanbhaa' ni. 'Bhɛ blaan, 'ke -ya -lɛklale gbaa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «Tabita, 'e 'wlɛn-!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Tabita 'e 'yrɛ 'liiploole, 'kee- Piɛri 'yele, 'bhɛɛ- 'kee- yaale'.
41 -Ayile, 'ke Piɛri 'a 'kunle -a gbɛ ma 'bhɛɛ- 'ke -ya -lawlɛnle. 'Bhɛ blaan, 'ke Piɛri Zesu 'yi mu 'ɛ 'pegee glaanle mu 'ɛ 'siile, 'bhɛɛ- 'kee- Dɔɔkasi 'yrɛ male 'ɛ zrɔnle- -o 'kpɛn ni.
42 Zope -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yee- Dɔɔkasi bweza 'ɛ gale ba 'ɛ 'bhɛ ɲmaa; 'bhɛɛ- mɛɛ -bebe 'e ɲkpaa Mɛɛzan Zesu 'yi.

43 'Bhɛ blaan, 'ke Piɛri bole- Zope 'waati sa. -E ɓwa -zeri mi do ba, -o -yaa 'bhɛ sii Simɔ.

ZESU 'WINBƆWO MU 'Ɛ -WOO -YAA' -JAN 'NRALE- 'Ɛ 'WO ZII' ZUUFU KLE MU 'Ɛ BA

10

Piɛri -ja Kɔɔnɛɛ ba

1 Mɛɛ do -yaa Sezare, -o -yaa 'bhɛ sii Kɔɔnɛɛ. -E -yaa 'ke Romɛ mu a -srwase' -kuŋlii do 'le -srwase' 'lɛdo-ta, -o -yaa 'bhɛ -srwase' 'lɛdo-'ɛ sii: «Itali -srwase' 'lɛdo-».

2 -E -yaa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- -e -yaa -Waanbhaa' gba 'yee- 'pegee -yaa' 'fa ɓla mu 'ɛ 'kpɛn. 'Bhɛɛ- -e -yaa bhɔ 'ebebele Zuufu mu 'ɛ -waa' 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ ba -a 'kɔɔpɛ- mu 'le, 'bhɛɛ- -e -yaa 'seriwo -Waanbhaa' ni 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

3 Yi do 'le, 'ke -yrekpaa' -naa gban 'kanle 'lɛrɛ bhɛ yaga, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ke -yrɛ zi yele do 'klale -a -yrɛ ba. 'Bhɛ -yrɛ zi yele 'ɛ 'yi, -a -yrɛkpaa kpataakpa -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do ma, 'ke 'bhɛ 'wlale -a ta, 'bhɛɛ-'bhɛ 'a 'siila- dɔɔ: «Kɔɔnɛɛ!»

4 -Ya -yrɛkpale -mlɛkɛ' 'ɛ ta siiŋ -gblaan 'ɛ 'kɔɔ, 'kee-'bhɛ 'lrɔkpale dɔɔ: «-Mɛle -kla ɛɛ Mɛɛzan?» -Mlɛkɛ' 'ɛ pe -a ni dɔɔ: «-Waanbhaa' 'yaa- 'seri mu 'ɛ 'lɛkwan-, 'bhɛ 'pegee 'e -za 'wlan mu 'la klɛ 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ ni -e 'mu 'kpɛn ɓya, 'bhɛɛ- 'e -za -dwa -a 'kpee 'yaa- -za 'wlan mu 'ɛ ma.

5 -Ayile, mɛɛ mu winbɔ -zɔn Zope -wa 'ɛ ta, dɔɔ -o ge Piɛri 'la -wa sii Simɔ 'bhɛ 'sii.

6 -A zɛnle -o -zeri mi 'la -wa sii Simɔ 'bhɛɛ- ba; 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ 'bhɛ -o wɛyi- 'ɛ 'lɛ ma.»

7 -Mlɛkɛ' 'ɛ 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele 'a ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ gele blaan, 'ke 'yee- Kɔɔnɛɛ -yaa' 'fɛ 'ɛ ɓla yewonɛ plɛ 'si-ile, 'bhɛ 'pegee -a 'gbu gooba -srwase' mi 'la -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya -yaa 'bhɛ 'yi bhe.

8 'Bhɛɛ- -e -za 'la ɓya, -e 'bhɛ 'kpɛn 'yigɔɔnna -o ni, 'bhɛɛ- -yoo winbwa- Piɛri ba Zope -wa 'ɛ ta, 'ke -o gele-.

-Waanbhaa' pɛ do -zrɔnna Piɛri ni -yrɛ zi yele do 'yi

9 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'yee- Kɔɔnɛɛ a 'winbɔwo mu 'ɛ 'yaa- gelawo zii' -waa' 'taa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o ɓbhwa Zope -wa 'ɛ -din 'waati 'la ba, -yrekpaa' bhɔ bhla 'e -din, 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, Piɛri -saan 'fɛ 'ɛ 'wiiŋ-, -a 'seriwo -zayi'.

10 'Bhɛɛ- 'duŋ-, gbɔn -yaa 'yee- Piɛri dɛ 'zi, 'bhɛɛ- -o -yaa -a -lɛwɛɛ' kpo klɛ 'zi 'waati 'la ba, 'ke -Waanbhaa' pɛ do zrɔnle- -a ni -yrɛ zi yele do 'yi.

11 'Bhɛɛ- -e laflɛ' 'ɛ 'liigole 'pegee pɛ do ɓya, 'bhɛ pɛ 'ɛ 'yaa- 'bhii- sɔgbɛ -gbɛnɛ do gbɛɛn-: 'bhɛ sɔgbɛ 'ɛ 'yrele- -yaa 'bhɛ zeŋ yizie 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- da 'zi laanima 'ke 'bhɛ nu zinalɛ 'trɛ ma.

12 Wi 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn -yaa 'bhɛ sɔgbɛ 'ɛ 'yi: 'trɛ ta

wi mu 'la 'kpɛn 'taawo- 'mu gaan yiziɛ ta, 'bhɛ 'pegee 'trɛ ta wi mu 'la 'kpɛn glaan 'mu vi ta, 'bhɛɛ- 'si maannɛ- mu.

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ -weli' do 'a 'pele Piɛri ni dɔɔ: «'E 'wlɛn- 'bhɛɛ- wi mu 'la bhe -o dɛ, 'bhɛɛ- 'yoo- bhle!»

14 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Piɛri 'a 'pele dɔɔ: «'Yooye-! Mɛɛzan, 'o mɔɔ Zuufu mu a 'seri 'toŋ 'ɛ ta, wi -glɔɔn mu 'lɛɛ- 'mu 'triŋ -o; -ayile 'naa -o 'kedo- 'kpɔ 'bhlelɛ- -lido'.»

15 'Bhɛ 'yi bhe 'ezin-, mɛɛ -weli' 'ɛ -ya pe gbɛ plɛ mi ◻woa Piɛri ni dɔɔ: «'Ke -Waanbhaa' 'a ◻pia pɛ 'la ma 'kaa 'bhɛ -o 'weŋ, 'bhi 'laa 'bhɛ 'yelɛ- 'bhii- pɛ 'triŋle-.»

16 -E 'yee- mɛɛ -weli' 'ɛ ◻maa -glɔɔn yaga, 'bhɛɛ- 'yee- sɔgbɛ -gbɛnɛ 'ɛ -ja laflɛ' 'yi -a -zanta'.

Kɔɔnɛɛ a winbɔwo mu 'ɛ 'wla bhla zi Piɛri ba

17 Piɛri zrubatɛdɔle -yaa, 'bhɛ 'pegee -e -yaa -a 'kpeelɛdan 'zi -e -yrɛ zi yele 'la ◻ya 'bhɛ 'yi 'ɛ ma 'waati 'la ba, 'ke Kɔɔnɛɛ mɛɛ 'la zan mu winbwa- -a ta, 'mu wlale- Zope -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ mu -zeri mi Simɔ a 'fɛ 'ɛ malrɔkpaa, 'ke -o gele- dulalɛ 'bhɛ 'fɛ 'ɛ 'lɛ ma.

18 'Ke -o mɛɛ mu -lrɔkpale dɔɔ: «-O Simɔ 'la sii Piɛri -a zɛnle -o 'fɛ 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ◻la -gɛ ɛɛ?»

19 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke 'yee- Piɛri -o -a 'kpeelɛdan 'zi -li -e pɛ 'la ◻ya 'bhɛ 'yi -o 'kɛla 'le 'bhɛ ma. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ -ya pele- -a ni dɔɔ: «'E 'yrɛkpa laale doo, mɛɛ yaga -o 'e ziglin- 'zi.

20 'E 'wlɛn-, zina- 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhi 'pegee 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'ka ge 'eke- zi 'saanibhe; 'yaa 'e -gbɛdɔlɛ gele ma -o zi. -Amasrɔyi 'mi -le -o winbwa- 'e ta.»

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri zinale, 'kee- gele- 'woo- mɛɛ mu 'ɛ ta; 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ka -o mɛɛ 'la zan -glin 'zi 'mi -le 'kɛle-, 'bhɛɛ- 'ka ◻nwa win 'ɛ -dela ma -gɛ ɛɛ?»

22 -Ayile, 'ke -wa zikpale Piɛri ni dɔɔ: «-Srwase' mu -kuŋlii 'la -wa sii Kɔɔnɛɛ 'bhɛ -le 'o 'winbwa◻ 'e ta. Mɛɛ wlan -le 'kɛle-, 'bhɛɛ- -e gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn 'a 'tɔ wlan pe. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do 'a ◻pia -a ni dɔɔ -yoo 'e 'sii -a ba 'fɛ 'lɛ ma, 'kooko- -e sɔ 'e 'wojan- mu 'ɛ 'ke 'male.»

23 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri -o wlale- 'fɛ 'ɛ ◻la; 'ke -yoo 'cieya- klɛle- 'bhɛ -bi do 'kpɔ 'ɛ zi. 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, 'ke Piɛri 'pegee 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -o dɔle- Sezare 'taa 'ɛ ta. 'Duŋ- -a nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la 'yaa- Zope 'mu 'ke mu -ja -o zi 'bhɛ 'taa 'ɛ ta.

Piɛri -wlaa Kɔɔnɛɛ ba -lɛ ma

24 Piɛri 'pegee -a zi mu 'ɛ ◻wlaa Sezare -wa 'ɛ ta -yrek- paa' plɛ mi 'ɛ ma. Kɔɔnɛɛ 'pegee -a -bhoo mu 'ɛ, 'bhɛɛ- -a bhɛgwlɛn mu 'ɛ, -o 'kpɛn 'yaa- Piɛri 'magbɛn- 'zi 'yee- Kɔɔnɛɛ 'gbu ba -lɛ ma.

25 Piɛri 'yaa- zan wlalɛ bhla 'la ba Kɔɔnɛɛ a 'fɛ 'ɛ ◻la,

'ke 'yee- Kɔɔnɛɛ 'gbu Piɛri 'pubɔle, 'kee- baale' -a 'kpɔ ta 'bhɛ gaan -la.

26 'Duŋ- Piɛri 'a 'lawlɛnna, 'ke 'bhɛ 'a 'pele -a ni dɔɔ: «'Yooye-, 'e 'wlɛn-! 'Yaa- 'ŋ 'kunlɛ- 'bhii- -Waanbhaa', 'mi -o 'ke bhaaplɛŋ drɔŋ -la -le 'bhii- 'bhi gbɛɛn-.»

27 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'yee- Kɔɔnɛɛ 'pegee Piɛri -ja wlalɛ 'fɛ 'ɛ la -balo klɛlele; -e bhwa mɛɛ -bebe ta 'bhɛ nɔɔ ye.

28 Piɛri pe -o ni dɔɔ: «'Ka 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ Zuufu mu a 'seri 'ɛ ta, Zuufu mi -kpɔsɔɔ do 'pegee Zuufu kle do -o dɔ laa -o 'eke- ta -za 'kedo- 'kpɔ 'yi, 'bhɛɛ- Zuufu mi laa sɔ wlale- Zuufu kle do ba 'fa la. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a -zrɔnna 'mi ni dɔɔ 'naa bhaaplɛŋ 'kedo- 'kpɔ 'kunlɛ- 'bhii- bhaaplɛŋ 'triŋle- 'le, 'ke 'mi 'ŋ 'pleŋgo- -a ma.

29 'Bhɛla- -zayile, 'ka 'ŋ 'si- ilawoa 'naa 'ŋ -gbɛdɔlɛ nule ma 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ŋ nwa blaale-. 'Duŋ- 'ka 'ŋ 'siila- win 'la ma, -ka 'bhɛ pe 'ŋ ni.»

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Kɔɔnɛɛ 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'Bhɛ -yrekpaa' yiziɛ -le -gɛ -zɔn, 'ŋ 'yaa- yromazi 'seri 'ɛ klɛ 'zi 'waati 'la ba 'bhii- 'waati 'lɛɛ- ba. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ŋ bhe 'mi 'ŋ 'yrɛkpa, 'ke mɛɛ do 'pwɛle 'ŋ 'lɛɛ: -a ta dunɛ- 'ɛ 'yaa- 'epu -yrayrale. 'Bhɛɛ- -ya pia 'ŋ ni dɔɔ:

31 ‹Kɔɔnɛɛ, -Waanbhaa' 'yaa- 'seri mu 'ɛ 'lɛkwan- 'bhɛɛ- 'e -za 'wlan mu 'la klɛ 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ ni, 'e -za -dwa -a 'kpee 'bhɛ -za 'wlan mu 'ɛ ma.

32 Mɛɛ mu winbɔ blaale- Zope, -o Simɔ 'la sii Piɛri 'bhɛ 'sii zayi'. -A zɛnle -o -zeri mi Simɔ 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ -yoo wɛyi- 'ɛ 'lɛ ma.›

33 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ mɛɛ mu winbwa- 'e 'siiyrɛ- nɔɔ- blaale-. 'Ŋ 'cie-, 'e nule ma! 'O 'kpɛn -o -zɔn -Waanbhaa' -lɛɛ -gɛ; Mɛɛzan -jan 'la kpaa 'e 'lii 'kaa 'e 'bhɛ 'wo 'o ni, 'o nwa 'o 'trɔnkpalɛ 'bhɛɛ- 'kpɛn la.»

Piɛri -o Zesu -a -janwo' zii' Kɔɔnɛɛ ba -lɛ ma

34 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri -jan 'ɛ 'wole- 'sanle dɔɔ: «'Mi 'gbu 'a 'yaango- wlan 'ɛ ni -zɔn 'bhii- -Waanbhaa' laa bhaaplɛŋ mu bago.

35 Drɔɔn', 'si 'tɔle- 'si, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'tɔle- mɛɛ, 'ke 'bhɛ gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ; 'ke 'bhɛ zan 'ɛ 'lɛdɔɔle -o -a -yrɛ 'yi, 'bhɛ zan -la -za sɔ -a ni.

36 -E -jan 'nrale- 'la woa Izraɛli mu 'ɛ ni 'bhɛ -le Zesu Krisi yilabla 'la kpaa -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ- 'bhɛ 'le. 'Bhɛ Zesu 'ɛ 'bhɛ -le bhaaplɛŋ mu 'kpɛn Zan 'le.

37 -Za mu 'la kla -gɛ Zude 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'kee- san Galile 'klɛɛn 'ɛ ma, 'ka mu 'gbu 'bhɛ -za mu 'ɛ dɔ. 'Bhɛ -za mu 'ɛ kla Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan 'yaa- mɛɛ mu 'ɛ 'sii zii' -o wiiŋfɛ zayi' -yi 'ɛ ba 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'waati 'ɛ blaan.

38 -Waanbhaa' Nazarɛti mi Zesu makwan- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -e Lii 'Weŋ 'ɛ -zinaa' -a ta, 'bhɛ 'pegee -e -glɔɔya' -naa -a ni gɔnɛ-

'la gbɛɛn-, 'ka 'gbu 'bhɛ dɔ. 'Yee- Zesu 'yaa- ge yrɛkpɛn-
nɔɔ 'kee- ge -za 'wlan mu klɛlele mɛɛ mu ni, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yaa- -Setran' a luya 'yi, -e -yaa 'mu 'kpɛn bhee, 'ke -yoo go 'bhɛ luya 'ɛ 'yi; -amasrɔyi -Waanbhaa' -yaa -a zi.

39 Zesu -za mu 'la 'kpɛn kla Zuufu mu 'ɛ -waa' 'klɛɛn 'kpɛn 'yi, 'bhɛ 'pegee Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'kpee, 'o mɔɔ 'gbu -o 'ke 'bhɛ -za mu 'ɛ 'srɛ 'le. -Wa dia, 'ke -wa gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta.

40 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a -bwela gale ba -a gale blaan -yrekpaa' yaga mi 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ya kla 'ke -ya 'gbu 'yrɛ male 'ɛ zrɔn mɛɛ mu ni.

41 -Waanbhaa' 'laa 'tolɛ- 'ke Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn 'a ye, 'ke yaa 'e go -yoo 'o mɔɔ 'la makwan- 'elwale gban -sɔ 'bhii- -a 'srɛ mu 'mu ba. 'O pɛbhla- 'eke- zi 'kɛle-, 'bhɛ 'pegee 'o -yi mia 'eke- zi 'kɛle- -a bwele blaan gale ba.

42 'Yee- Zesu -le 'a pia 'o mɔɔ 'gbu ni dɔɔ 'o -yaa' -jan 'ɛ 'wo mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni; 'bhɛɛ- -ya pia 'o ni dɔɔ 'wa 'pe mɛɛ mu 'ɛ ni 'kaa -Waanbhaa' 'yela- kla mɛɛ -yrɛ male mu 'pegee mɛɛ 'la zan mu -gaa gban 'mu 'kitikan mi 'le.

43 -Waanbhaa' -lɛla janwo mu 'ɛ 'kpɛn 'yela- a -janwoa dɔɔ 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e kpaa -a -yi -e 'bhɛ zan a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma yan -a 'tɔ -glɔɔya' 'ɛ 'srɔyi.»

Lii 'Weŋ 'ɛ 'nayrɛ- Zuufu kle mu 'ɛ ni

44 Piɛri -yaa -janwo' zii' bhla 'la ba, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ zinale mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yaa- 'mu 'trɔnkpa zii' -a ni 'mu ta.

45 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zesu 'yi mu 'la 'yaa- 'ke Zuufu mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -daa Piɛri zi Zope, 'mu 'kpeelɛnia 'egbɛnɛle. -Amasrɔyi -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'la naa, -ya -zinaa' 'ezin- Zuufu kle mu 'ɛ ta.

46 -Amasrɔyi, 'woo- Zuufu Zesu 'yi mu 'ɛ 'yaa- 'mu 'ye zii' 'ke 'mu wli -bhɛɛke' mu 'pe, 'bhɛ 'pegee 'ke 'mu -Waanbhaa' a -gbɛnɛya 'ɛ 'tɔbhɔ.

47 'Bhɛla- -yile, 'ke Piɛri 'a 'pele dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan mu Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- 'bhii- -kɔɔ' mu gbɛɛn-, 'o sɔ 'o -baŋgole 'bhɛ zan mu 'ɛ wiiŋfɛle ma -yi ba ɛɛ?»

48 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -ya pele-dɔɔ -o 'woo- Zuufu kle mu 'ɛ 'wiiŋfɛ- -yi ba Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ blaan, 'ke -o -sromabɔle Piɛri ni dɔɔ 'bhɛ bo -o -din -yrekpaa' sa -la.

11

Piɛri -o -a dayrɛ pe 'zi Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ni

1 Zesu a *winbɔwo mu 'ɛ 'pegee Zesu 'yi mu 'la 'yaa- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'mu 'a maa dɔɔ Zuufu kle 'ke mu -dwa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ la 'ezin-.

2 Piɛri 'nule- Zeruzalɛmu, 'ke Zesu 'yi Zuufu -kpɔsɔɔ mu 'ɛ 'lale 'a ta,

3 'Bhɛɛ- 'mu pe -a ni dɔɔ: «-Mɛla ma 'e -ja Zuufu kle

mu ba, 'bhɛɛ- 'ka 'pegee 'mu pɛbhla- 'eke- ta ɛɛ?»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri dɔle- 'yee- -za 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnle zi -o ni do do.

5 -E pe dɔɔ: «'Ŋ 'yaa- Zope -wa 'ɛ ta 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- 'ŋ 'seriwo zii', 'ke 'ŋ -za do yele- -yrɛ zi yele 'yi. 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yrɛkpaa- pɛ do zinale ma, 'bhɛ 'yaa- 'bhii- sɔgbɛ -gbɛnɛ do: -a -yrele' -yaa -a zeŋ yiziɛ 'ɛ ta. -E -yaa da 'zi laanima 'bhɛɛ- 'kee- nu 'ŋ ba -yrɛ ta.

6 'Mi 'ŋ 'yrɛkpaa- -a ta siiŋ, 'ke 'an 'yiglin-; -ayile 'ke 'ŋ wi 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'yele -a -yi: wi mu 'la 'taawo- 'mu gaan yiziɛ ta oo, srɔpɛ mu oo, wi mu 'la glaan 'mu vi ta oo, 'bhɛ 'pegee 'si maannɛ- mu.

7 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'ŋ mɛɛ -weli' do male- dɔɔ: ‹Piɛri 'e 'wlɛn-, wi mu 'la bhe -o dɛ, 'bhɛɛ- 'yoo- bhle!›

8 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'an 'lɛkwan- dɔɔ: ‹'Yooye- Mɛɛzan, Zuufu mu wi 'oo wi 'la ye 'bhii- 'o 'sɔɔn 'le 'waa- 'toŋ mu 'ɛ ta, 'naa 'bhɛ wi 'ɛ do 'kpɔ 'bhlelɛ- -lido'›.

9 'Ezin- 'ŋ 'yee- mɛɛ -weli' 'ɛ maa -a -we gbɛ plɛ mi 'ɛ 'yi 'kee- da laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- -e pe 'ŋ ni dɔɔ: ‹'Ke -Waanbhaa' 'a pia pɛ 'la ma dɔɔ pɛ 'weŋ, 'bhi 'laa 'pelɛ- 'bhɛ ma dɔɔ 'bhɛ 'triŋ- -o›.

10 'Bhɛ kla -glɔɔn yaga 'ke 'ŋ 'yee- mɛɛ -weli' 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -a yaga mi 'ɛ blaan, 'bhɛɛ- 'yee- sɔgbɛ -gbɛnɛ 'ɛ 'pegee -a -yi pɛ mu 'ɛ 'kpɛn -ja laflɛ' 'yi.

11 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ŋ 'yaa- 'fɛ 'la 'bhɛ la, 'ke mɛɛ yaga nule- dulalɛ 'bhɛ 'lɛ ma; -woo winbwa- 'mi ba, 'bhɛɛ- -o -yaa da Sezare -wa 'ɛ ta.

12 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ 'ŋ ge -o zi blaale-. -Ayile 'ke 'mi 'pegee 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'o gele- 'eke- zi Sezare -wa 'ɛ ta. -Kɔɔ' nɛɛnɛ- 'srwado- 'la 'wole- -gɛ, 'o 'pegee 'mu -le -ja 'eke- zi -a nɔɔ-; 'bhɛɛ- 'o -ja wlalɛ Kɔɔnɛɛ ba 'fa la.

13 'Yee- Kɔɔnɛɛ 'gbu -mlɛkɛ' do -ya gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -yaa' 'fɛ 'ɛ la, -e 'bhɛ 'yigɔɔnna 'o ni. 'Bhɛɛ- -e pe dɔɔ -mlɛkɛ' 'ɛ 'bhɛ 'a pia -a ni dɔɔ: ‹Mɛɛ mu winbɔ Zope, -o Simɔ 'la sii Piɛri 'bhɛ 'sii zayi'.

14 -E nu -jan mu 'la 'wolɛ- 'e ni, 'bhi 'pegee 'e ba 'fa la mu 'ɛ 'ka nu golɛ -za 'yi 'bhɛɛ- -jan mu 'ɛ ma.›

15 'Ŋ -janwole 'sanle -o ni -gun, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ zinale -o ta 'bhii- -a -lwa -zinaa' -kɔɔ' mu ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a zisan' bhla 'ɛ zi.

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Mɛɛzan -jan 'la woa 'elwale -sɔ 'ke 'bhɛ dɔle- 'ŋ 'kpee, 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: ‹Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan mɛɛ mu 'wiiŋfia -yi ba, 'duŋ- -Waanbhaa' nu 'ka mu 'palɛ- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le›.

17 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' -kɔɔ' 'kpalawoa Mɛɛzan Zesu Krisi 'yi, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -kɔɔ' mu -gbaa pɛ 'la ba; -yoo -gbaa 'bhɛɛ- pɛ yɛkɛ- do 'kpɔ 'ɛ ba 'ezin-. 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'mi -o 'ke -mɛla -le 'bhɛɛ- 'mi 'ŋ -baŋgo' -Waanbhaa' zru

maza klɛle 'yi ɛɛ?»

18 -O yanle Piɛri 'wojan-
mu 'ɛ 'malele, 'bhɛɛ- 'ke
-o tagale bole-; drɔɔn' -o
-Waanbhaa' 'tɔbhɔle -saan
'ke -wa pe dɔɔ: «Wlan 'ɛ
ni, -Waanbhaa' -dwa -a -la
'ke Zuufu kle mu ploo -waa
-za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ-
-woo 'gbu na -Waanbhaa' ni,
'kooko- -o sɔ bole -yrɛ ma -si
'ɛ 'srɔɔwole.»

Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Antiɔsi -wa 'ɛ ta

19 Etiɛni gale blaan, 'bhɛɛ-
-o -yaa -yrɛn 'la 'kpa zii' Zesu
'yi mu 'ɛ ta, 'ke -o piilale 'eke-
ma. 'Bhɛla- -yile, 'ke -o 'ke
mu gele- Fenisi 'klɛɛn 'ɛ 'yi,
'bhɛɛ- -o 'ke -ja Sipru 'klɛɛn
'la 'ke wɛyi- 'mliŋgole -o 'bhɛ
zi 'bhɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee Antiɔsi
-wa 'ɛ ta. 'Duŋ- -o -yaa
-Waanbhaa a -Jan 'Nrale- 'ɛ
'wo zii' Zuufu mu 'te -la ni.

20 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu 'yi mu
'ɛ 'kɛ mu 'la 'yaa- da Sipru
'pegee Sirɛni, 'mu -ja Antiɔsi
Mɛɛzan Zesu a -Jan -Nrale'
'ɛ 'wolɛ- Zuufu kle mu 'ɛ ni
'ezin-.

21 Mɛɛzan a -glɔɔya' 'ɛ
'yaa- -o ta, 'bhɛla- -yile
mɛɛ -bebe -o kpaa Zesu
'yi, 'bhɛɛ- -woo zru -niinaa'
Mɛɛzan -Waanbhaa' ba.

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke
Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu
-lɛdo' 'ɛ 'bhɛ -jan 'ɛ 'male, 'ke
-o Banabasi winbɔle Antiɔsi.

23 Banabasi 'bhɔle- Antiɔsi,
'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'bhɛ nɔɔ
Zesu 'yi mu 'ɛ 'dumawoa
gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'a zruk-
palaa. 'Bhɛɛ- -e zruwlaa- -o
'kpee dɔɔ -o 'kpɛn zru bo do
Mɛɛzan ni, 'bhɛɛ- -o blɔɔle
bo 'bhɛ ma 'eglɔɔle.

24 'Yee- Banabasi 'gbu 'yaa-
'ke mɛɛ wlan do 'le, 'bhɛ
'pegee -a 'pale- -yaa 'ke Lii
'Weŋ 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- -a 'kpale-
-yaa Mɛɛzan 'yi 'egbɛnɛle.
Mɛɛ -bebe 'mu 'gbu naa
Mɛɛzan ni.

25 Banabasi -ja Sɔlu
ziglinlɛ Taasi -wa 'ɛ ta.

26 -E 'tɛnle- Sɔlu ma 'bhɛ
-wa 'ɛ ta, 'kee- nule- 'bhɛ
'le Antiɔsi. 'Bhɛɛ- -o lɛɛ do
-gaa 'bhɛ nɔɔ Zesu 'yi mu
-lɛdo' 'ɛ 'le. -O mɛɛ -bebe
-daanna -Waanbhaa' a -jan 'ɛ
'le 'bhɛ nɔɔ. 'Yee- Antiɔsi
-wa 'ɛ 'yela- ta, 'bhɛɛ- -o Zesu
a -klaŋlanɛ mu 'ɛ lwa -siila
‹Krisi 'yi mu›.

27 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba,
-Waanbhaa' -lɛla' janwo mu
'ke mu -daa Zeruzalɛmu,
'bhɛɛ- 'mu -ja Antiɔsi.

28 -O -yaa -o do sii Agabusi,
'bhɛɛ- 'bhɛ 'e 'wlɛnle-, 'ke
'bhɛ 'a 'pele Lii 'Weŋ a 'seŋ
'le dɔɔ: «-Gu -gbɛnɛ do nu
dɔlɛ 'trɛ 'ɛ 'kpɛn ta.» 'Bhɛ
-jan 'ɛ kla 'ke wlan 'le. 'Yee-
-gu -gbɛnɛ 'ɛ bhwa 'ke Klodi
-o 'ke Romɛ mu a -bhleŋgbe
-gbɛnɛ 'le 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.

29 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Zesu a
-klaŋlanɛ mu 'la 'yaa- Antiɔsi
-wa 'ɛ ta, 'ke -wa 'kpale do
ma 'kaa -o 'kpɛn do do 'seŋ sɔ
-za yɛkɛ- 'la ta, -o nu -o gbɛ
'klalɛ- 'eke- ta, 'bhɛɛ- -o bhɔ
-o nɛɛnɛ- mu 'la 'yaa- Zude
'klɛɛn 'ɛ 'yi 'mu ba.

30 'Bhɛɛ- -o 'bhɛ kla 'tɛ.
-Ayile -woo gbɛklaa- 'eke- ta,
'bhɛɛ- -o Zude 'klɛɛn 'yi Zesu
'yi mu 'ɛ glaan' mu -kpaa
Banabasi 'pegee Sɔlu 'kɔɔ,

'kaa 'mu ge 'bhɛ glaan' mu 'ɛ 'lɛna 'woo- Zude ɔnɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ waa zilɛɛ- mu 'ɛ ni.

12

-O Zaki ɔdia 'bhɛɛ- -o Piɛri ɔbwa -kaso 'yi

1 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke -bhleŋgbe Erɔdi -yrɛnkpale 'sanle Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'ke mu ta.

2 -Ya ɔpia mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ 'mu Zaan nɛɛnɛ- 'gwlaan- Zaki dɛ 'ke -gɔkuŋ' 'le, 'bhɛɛ- 'mu 'bhɛ ɔkla.

3 'Yee- Erɔdi 'a 'yele 'bhii- 'bhɛ ɔswa Zuufu mu 'ɛ ni, 'ke -ya pele- 'ezin- dɔɔ -o Piɛri 'kun. 'Bhɛ ɔkla Zuufu mu a 'bluu 'wlɛn- kle bhle 'fɛti 'ɛ 'bhɛɛ- ta.

4 -O yanle Piɛri 'kunlele, 'ke -wa bɔle- -kaso 'yi. 'Bhɛɛ- 'ke -o -srwase' yiziɛ dulayrɛ yiziɛ yaale' -a gooba. -E -yaa zi 'bhii- -o Piɛri 'kitikan Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma 'ke Paki 'fɛti yi 'ɛ ɔkaan, 'bhɛɛ- -o -kpan balaa' -a ta -a dɛ zayi'.

5 'Bhɛ 'yi, Piɛri ɔbwa -sɔ -kaso 'ɛ 'yi; 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu 'yi mu -lɛdo' -bhɛɛke' mu 'la ɔyaa Zeruzalɛmu 'muɔyaa 'mu 'seriwo zii' 'mu nii- 'ɛ 'kpɛn 'le -Waanbhaa' ni 'yee- Piɛri a -za ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

Piɛri -pwɛla -kaso 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

6 *Erɔdi -yaa nu Piɛri 'kitikanlɛ yi 'la 'le, 'bhɛ -bi 'ɛ zi 'yee- Piɛri 'gbu 'yaa- yidɛ 'zi -srwase' mi plɛ pleŋ-. -A -yrele' -yaa 'ke piibhɛ kpɛlɛ- mu 'le -srwase' mi plɛ 'ɛ pleŋ-, 'bhɛɛ- -a gooba -srwase' plɛ dulale -yaa -kaso 'fɛ 'ɛ 'lii.

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mɛɛzan a -mlɛkɛ' do 'pwɛle -a -yi blaale- 'yee- Piɛri ba -yaa' -kaso 'fɛkpeenɛ 'ɛ ɔla, 'bhɛ 'pegee 'ke 'tɛbhile do wlale- 'bhɛ -kaso 'fɛkpeenɛ 'ɛ ɔla. 'Bhɛɛ- 'ke -mlɛkɛ' 'ɛ -ya gbɛ yanle 'yee- Piɛri 'siɛn na, 'kee- bwele-. 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'a ni dɔɔ: «'E 'wlɛn- blaale-!» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, piibhɛ kpɛlɛ- mu 'la ɔyaa 'yee- Piɛri gbɛ ma 'mu 'kpɛn takaan-, 'bhɛɛ- 'mu -balaa'.

8 -Ayile 'ke -mlɛkɛ' -ya pele- -a ni dɔɔ: «'Yaa- 'sɛntru 'ɛ dɔ 'e 'saanla, 'bhɛɛ- 'yaa- -sawla mu 'ɛ 'wla 'e gaan ma.» Piɛri 'yanle- 'bhɛ mu klɛlele, 'ke -mlɛkɛ' -ya pele- -a ni 'ezin- dɔɔ: «'Yaa- dunɛ- tralapɛ 'ɛ ɔkla 'e ta, 'bhɛɛ- nu dɔ 'ŋ zi.»

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Piɛri 'pwɛle -yaa' -kaso 'fɛkpeenɛ 'ɛ ɔla, 'kee- dɔle- -mlɛkɛ' 'ɛ zi. -E ɔkla bi -a ni 'bhii- -mlɛkɛ' 'yaa- -za 'la klɛ 'zi 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ klɛ 'zi -yrɛ zi yele -la -yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -yaa 'bhɛ klɛ 'zi kpataakpa.

10 -O -kaan -a gooba -srwase' 'lɛ ɔlwa mi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o -kaan -a -lɛ plɛ mi 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'ke -o 'tɛnle -kaso 'fɛ 'ɛ 'lii piibhɛ 'koŋ 'la 'lɛklale -yaa -wa 'ɛ ba -yrɛ ta 'bhɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'liigole 'bhɛ 'gbu ma -o -lɛɛ. 'Bhɛɛ- 'ke -o 'pwɛle, 'ke -o 'taawole 'sanle -gbleba 'ɛ ta. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'ke -mlɛkɛ' 'ɛ 'nile Piɛri 'yrɛ ba.

11 -Mlɛkɛ' 'ɛ gele blaan', 'ke Piɛri nii- 'ɛ zɛnle- -a ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'An 'yaango -zɔn kpataakpa 'bhii- Mɛɛzan -Waanbhaa' -yaa' -mlɛkɛ' do kpaa 'mi go zayi' Erɔdi 'kɔɔ, 'bhɛɛ- Zuufu mu 'ɛ 'yaa- zan -za 'yɔɔ- 'la 'kpɛn klɛlɛ 'mi ni, -e 'mi -gwa 'bhɛ 'yi.»

12 Piɛri 'a 'yele- 'bhii- -e -pwɛla -kaso 'ɛ 'yi kpataakpa, 'ke -ya -lɛdɔɔle Zaan 'la -o 'bhɛ 'tɔkpaa- Maki 'bhɛ nɛɛ Mari ba -lɛ ma. Mɛɛ -bebe 'klale- -yaa 'eke- ba Mari a 'fɛ 'ɛ la 'ke -woo 'seriwo -Waanbhaa' ni 'yee- Piɛri a -za ma.

13 -E bhɔle Mari ba -lɛ ma, 'kee- kɔkɔdɛle 'bhɛ a 'fɛlii 'koŋ 'ɛ ta. 'Yee- Mari a yewo le -nɛ 'la -o -yaa 'bhɛ sii Rɔdi, 'bhɛ nwa 'fɛ 'liikoŋ 'ɛ -din -a -liigo' zayi'.

14 'Bhɛ 'yee- Piɛri 'weli- 'ɛ madɔle, 'bhɛɛ- 'bhɛ -yil- ablawo gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, 'fɛ 'ɛ 'lii goza nia 'bhɛ 'kpee. 'Ke 'bhɛ blasanle, 'kee- gele- -a pelɛ 'fɛ 'ɛ la mu 'ɛ ni dɔɔ Piɛri -o 'pɛɛlii-.

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa pele- 'bhɛ yewo le -nɛ 'ɛ ni dɔɔ: «-Kwa -le 'e 'yi ɛɛ?» 'Duŋ- 'bhɛ pe 'bhɛ 'sɔwɛɛ- 'ɛ ma dɔɔ Piɛri -le 'kɛle- kpataakpa. 'Bhɛla- -yile 'ke -wa pele- dɔɔ: «-A tagbin -mlɛkɛ' -le 'kɛle-.»

16 'Duŋ- 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ke Piɛri bole -o kɔkɔdɛle 'ɛ ma 'fɛ 'ɛ 'lii. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -wa -liigole, 'bhɛɛ- 'ke -wa yele-. -Ayile 'ke -o 'kpɛn 'kpeelɛnile 'kee- kan -a -daŋ' ta.

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Piɛri 'e gbɛ -lawlɛnle 'kaa -woo taga; 'bhɛɛ- -e -za 'ɛ 'kpɛn 'yigɔɔnna -o ni. Mɛɛzan 'a 'pwɛla- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -kaso 'fɛ 'ɛ la, -e 'bhɛ 'yigɔɔnna -o ni. 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-Ka ge 'ŋ 'pwɛza- 'ɛ -kaso 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'wo Zaki 'pegee -kɔɔ' nɛɛnɛ- -vin mu 'ɛ ni.» 'Bhɛ blaan, 'kee- gele- yrɛ -bhɛɛke' do nɔɔ-.

18 Tooklinle, 'ke -srwase' mu 'ɛ -o zrubatɛdɔle Piɛri ba zayi'. -Amasrɔyi -e -ja yrɛ 'la nɔɔ, waa -yaa 'bhɛ dɔ.

19 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Erɔdi mɛɛ mu winbɔle Piɛri ziglin- yrɛ nɔɔ-. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, waa -a yelɛ. 'Bhɛɛ- 'ke -ya gooba -srwase' mu 'ɛ 'siile 'kee- 'mu 'lrɔkpale. 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- dɔɔ -woo 'kpɛn dɛ. -O yanle 'bhɛ klɛle 'le, 'ke 'yee- Erɔdi 'gbu gole- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kee- gele- Sezare -wa 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'kee- bole- 'bhɛ nɔɔ 'waati sa ba.

-Bhleŋgbe Erɔdi -gaa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

20 'Duŋ- Erɔdi zrupliile -yaa Tiri 'pegee Sidɔn mu 'ɛ ma. -Ayile, -e -yaa 'waati 'la ba Sezare 'ke 'bhɛ -wa plɛ 'ɛ ta mu 'ɛ 'mu 'a 'kpale do ma, 'bhɛɛ- 'ke 'mu mɛɛ mu winbɔle -a ta. -Srwase' mi 'la 'yaa- 'e 'yrɛkpa 'yee- Erɔdi 'yi 'fɛ 'ɛ ba, -woo bhɛgwlɛnya kpaa 'bhɛ ma. -O -yaa 'bhɛ sii Blasitusi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -o gele- -a pelɛ -bhleŋgbe Erɔdi ni dɔɔ -o 'ploo- gwle 'ɛ ma. -Amasrɔyi -o bhle pɛle mu 'ɛ 'kpɛn yaa da 'yee- -bhleŋgbe Erɔdi a 'klɛɛn 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi.

21 -O yi 'la 'bhɛ -dwa 'ekeye yi 'le, 'bhɛ yi 'ɛ 'bhɔle-'tɛ, 'ke 'yee- Erɔdi -yaa' -bhleŋgbe dunɛ- 'ɛ 'klale -a ta; 'bhɛɛ- 'kee- yaale' -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta. 'Bhɛɛ-'kee- -janwole -zamaa' 'ɛ ni.

22 -E yanle -janwolele 'tɛ, 'ke mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'e gbɛdɛle -a ni, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- dɔɔ: «Bhaaplɛŋ -weli' laa 'kɛlɛɛ- 'le, -waanbhaanɛ do -la -weli' -le 'kɛle-!»

23 'Duŋ- 'bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ⍰nɔɔ bhe, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke Mɛɛzan a -mlɛkɛ' do ga do 'kpale 'yee- Erɔdi ma. -Amasrɔyi -e -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ ⍰kpaa -a 'gbu ma. -Wlɛnnɛ' mu 'a ⍰bhla, 'bhɛɛ- -e -gaa.

24 'Duŋ- -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole 'ɛ 'yaa- zɛn 'zi yrɛkpɛn- ⍰nɔɔ. 'Bhɛɛ- Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ baan' 'yaa-'kla zii' -a ba.

25 Banabasi 'pegee Sɔlu 'yanle- Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ glaan' mu 'nalele -o ni, 'ke -o niinale -o -zanta'. -O ge bhla 'ɛ zi, -o -yaa Zaan 'la sii Maki 'ke -o 'pegee 'mu gele-'eke- zi.

ZESU 'SRƐ MU 'Ɛ -JA AZI 'KLƐƐN 'Ɛ 'PEGEE GRƐKI MU A 'KLƐƐN 'Ɛ 'YI

13

-Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ Banabasi 'pegee Sɔlu makwan⍰ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo zayi'

1 -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mu 'pegee -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ daan mu 'ke mu -yaa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la ⍰yaa Antiɔsi -wa 'ɛ ta 'mu ba: -o -yaa -a do sii Banabasi, 'bhɛɛ- -o -yaa -a do sii Simeɔn, -o 'bhɛ 'tɔkpaa-«Mɛɛ ti». 'Bhɛɛ- -o -yaa -a do sii Lusisi ('bhɛ 'yaa- da Sirɛni -wa 'ɛ ta), 'bhɛɛ- -o -yaa -a do sii Manaɛni (-o 'bhɛ 'pegee -bhleŋgbe Erɔdi 'trola- 'ekezi), 'bhɛɛ- Sɔlu.

2 -Yrekpaa' do, -o -yaa Mɛɛzan -Waanbhaa' gba 'zi 'ke -o 'suŋwla, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Ka Banabasi 'pegee Sɔlu 'kpa 'edaŋma 'ŋ ni 'ŋ -o -siila 'an ye 'la 'kaama- 'bhɛ 'wo -zayi'.»

3 Zesu 'yi mu 'ɛ -o 'bhɛ 'male, 'ke -woo 'seriwole -Waanbhaa' ni -waa' -za ma, 'bhɛɛ- 'ke -o 'suŋwlale. 'Bhɛ blaan 'ke -woo gbɛkpale 'yee- Banabasi 'pegee Sɔlu ta, 'ke -o 'ploole -o ma dɔɔ -o ge Waanbhaa a ye 'ɛ 'wo.

Banabasi 'pegee Sɔlu -ja Sipru 'klɛɛn 'ɛ 'yi

4 'Bhɛ 'yi, *Lii 'Weŋ Banabasi 'pegee Sɔlu 'winbwa-, 'bhɛla- -yile 'ke -o gele- Selesi -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ blaan, 'ke -o gele- -batoŋ' 'yi Sipru 'klɛɛn 'ɛ 'yi: wɛyi- 'mliŋgole -yaa 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ zi.

5 -O bhɔle- Salamini -wa 'ɛ ta, 'ke -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wole- Zuufu mu 'ɛ daanfɛ' mu 'ɛ ⍰la. Zaan Maki -yaa -o zi 'ke 'bhɛ bhɔ -o ba.

6 -O kanaa' Sipru 'klɛɛn 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ⍰nɔɔ, 'bhɛɛ- -o -ja 'tɛnlɛ- Pafɔsi -wa 'ɛ ma. 'Bhɛ ⍰nɔɔ bhe, 'ke -o 'zina

'tan mi do yele-: -o -yaa 'bhɛ sii Baa Zesu. Zuufu 'mi do 'le -yaa 'ke 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- pe 'bhɛ 'gbu ma bhla ma dɔɔ 'bhɛ -o 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do 'le.

7 'Yee- 'zina 'tan mi 'ɛ 'yaa- Sipru 'klɛɛn 'ɛ ta -janmatii 'ɛ zi 'taŋii. 'Bhɛ -janmatii 'ɛ 'tɔ -le -yaa dɔɔ Sɛɛgusi Pɔlusi, 'bhɛɛ- -zadɔ' mi -gbɛnɛ do -le -yaa 'bhɛ 'le. 'Bhɛ -janmatii 'ɛ Banabasi 'pegee Sɔlu -siila, -amasrɔyi 'bhɛ 'yaa- zi 'bhii- 'bhɛ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'ke 'ma 'mu 'lii.

8 -O -yaa 'yee- 'zina 'tan mi 'ɛ sii Grɛki wli 'ɛ 'yi dɔɔ Elimasi; 'bhɛɛ- -e za- abwa- Banabasi 'pegee Sɔlu 'lɛ ma, 'bhɛɛ- yaa -yaa zi 'bhii- Sipru -janmatii 'ɛ 'bhɛ 'e 'kpa -Waanbhaa' 'yi.

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ Sɔlu 'la, -o -yaa -a sii 'ezin- Pɔlu, 'bhɛ 'pale- 'la ◻yaa 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le bhe, 'bhɛ 'e -yrɛkpale frii 'yee- 'zina 'tan mi 'ɛ ta 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'a ni dɔɔ:

10 «-Setran' mɛɛ, 'e 'pale 'la -yoo 'ke -dawli' maza 'ɛ -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'pegee -yɔɔya' 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'le bhe; -za 'wlan za laa sɔ 'e ni! 'E nu 'ploolɛ- Mɛɛzan a zi -lɛdɔɔle mu 'ɛ 'siɛle ma 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ?

11 'E 'trɔnkpa -zɔn jan 'lɛɛ- ◻la: Mɛɛzan 'a gbɛ 'ɛ 'wlɛnna- 'e 'kaama-, -ayile 'e 'yrɛ nu -wilɛ', 'bhɛɛ- 'yaa nu -yretɛbhɛ -bhile' yelɛ 'waati sa.» 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke -gblo 'kpale 'yee- Elimasi 'yrɛ ta, 'bhɛɛ- yaa -yaa sɔ yrɛ ma yele- -li: 'bhɛla- -yile -e ◻bwa -a gbɛ 'kaanle- ma -a 'gbu zi, 'kee- mɛɛ glin dɔɔ 'bhɛ 'kun 'a gbɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ -a geyrɛ 'ɛ zrɔn -a ni.

12 'Yee- -janmatii 'ɛ 'bhɛ 'yele-, 'ke -ya 'kpale Zesu 'yi. -Amasrɔyi Pɔlu 'pegee Banabasi a mɛɛ daangbɛya 'ɛ Mɛɛzan ba za 'yi, 'bhɛ 'a zru 'ɛ ◻kwan 'elrele 'gbu.

Banabasi 'pegee Pɔlu -ja -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wolɛ- Antiɔsi

13 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu 'pegee -a 'taawoyɔɔn mu 'ɛ -o bɔle- -batoŋ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Pafɔsi. 'Bhɛ blaan -o -ja Pɛɛzi -wa 'ɛ ta Panfili 'klɛɛn 'ɛ 'yi. Zaan Maki -gwa -o zi 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ◻nɔɔ, 'bhɛɛ- 'bhɛ -niinaa' Zeruzalɛmu.

14 'Bhɛ blaan, -o gole Pɛɛzi, 'ke -o gele- Antiɔsi -wa 'ɛ ta Pisidi 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- Zuufu mu -yitrɛ' yi 'ɛ ma, 'ke -o gele- wlalɛ Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- 'ke -o yaale' 'bhɛ ◻nɔɔ ye.

15 'Bhɛɛ- -o yanle 'toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -waa' 'sɛwɛ mu 'ɛ tapelele, 'ke Zuufu mu daanfɛ' -kuŋlii mu 'ɛ mɛɛ mu winbɔle Pɔlu 'pegee -a zi mu 'ɛ ta 'kaa -wa pe 'mu ni dɔɔ: «'O nɛɛnɛ- mu, 'ke 'kaa- zi 'bhii- 'ka -jan 'ke 'wo 'waa- mɛɛ mu 'ɛ ni 'bhɛɛ- 'ka zruwla -o 'kpee, -ka 'bhɛ 'wo.»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu 'e 'wlɛnle-, 'bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ -lawlɛnle 'ke -ya pe mɛɛ mu 'ɛ ni 'kaa -woo 'trɔnbadɔ, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- Izraɛli mu,

'bhɛ 'pegee 'ka mu 'la 'ka gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, -ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni doo!

17 -Kɔɔa' Izraɛli 'si mu 'lɛɛ- -waa' -Waanbhaa' 'ɛ, -e -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ makwan-, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' 'si 'ɛ kla 'ebebele, 'ke -woo Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -O yanle 'lɛɛ 'srɛ klɛlele 'bhɛ nɔɔ, 'ke -yoo 'pwɛle 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi -yaa' -glɔɔya' 'ɛ 'le.

18 'Bhɛɛ- -e bwa -o -din, 'kee- bhɔ -o ba lɛɛ mia plɛ ta -kpe 'ɛ ta.

19 'Bhɛ blaan, -ya kla 'bhɛɛ- Izraɛli mu 'seŋgwa 'si 'srwaplɛ- 'la 'yaa- Kanaa 'trɛ 'ɛ ta 'mu 'le, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'si mu 'ɛ -waa' 'klɛɛn mu 'ɛ kla 'ke -yaa' Izraɛli mu 'ɛ -waa' pɛ 'le, lɛɛ -kɛmɛ yiziɛ 'ke lɛɛ mia plɛ bhɛ vu ta (450).

20 'Bhɛ blaan, 'kee- 'kitikan mu 'kpale -o wiiŋ- 'kee- ge 'tɛnlɛ- 'fɔ -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Samiɛli a pɛ 'waati 'ɛ ma.

21 'Bhɛ blaan 'ezin-, 'ke -o -bhleŋgbe do -yrɛwole -Waanbhaa' ma; 'bhɛɛ- 'ke 'yee- -Waanbhaa' Kisi gbe Saulu 'kpale -o wiiŋ- 'ke -bhleŋgbe 'le lɛɛ mia plɛ ta. Kisi -yaa da Bɛnzamɛ a pɛ -gbaa 'ɛ 'bhɛɛ- 'lii.

22 -Waanbhaa' Saulu -gbinle' -o ta, 'kee- Davidi 'yaale -o ta 'bhii- -waa' -bhleŋgbe 'le. 'Bhɛɛ- Davidi 'sɔ gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ -Waanbhaa' ni, 'ke -ya pele- 'bhɛ ma dɔɔ: ‹'Ŋ 'yoo- mɛɛ -glɔɔn 'la zi, 'ŋ 'bhɛɛ- 'srɔɔwoa, 'bhɛ -le 'ke Izai gbe Davidi 'le. 'Ŋ zru ma mɛɛ -le 'kɛle-, 'bhɛɛ- 'yele- nu 'mi zru maza mu 'ɛ 'kpɛn klɛlɛ.›

23 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' nwa Mɛɛ -Bhee Mi do nalɛ Izraɛli 'si mu 'ɛ ni, 'bhɛ -daa Davidi a pɛ 'srɛ mu 'ɛ 'mu -la ba, 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'a 'liiwli- naa 'bhɛ 'kpa zayi' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-: 'bhɛ Mɛɛ -Bhee Mi 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Zesu 'le.

24 'Sani- Zesu 'nule- pleŋ-, Zaan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ woa Izraɛli 'si mu 'ɛ ni; 'bhɛɛ- -ya pia -o ni dɔɔ -o 'ploo- waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo 'gbu na -Waanbhaa' ni, 'kooko- -e sɔ -o wiiŋfɛle -yi ba.

25 'Bhɛɛ- Zaan a pɛ 'trɛ ta bole -yaa zan yanlɛ 'waati 'la ba, -e -yaa pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: ‹'Ka 'kpee ma, -dele 'mi 'le ɛɛ? 'Ka 'yri -o mɛɛ 'la zan nule ta, 'mi 'laa -o 'bhɛ zan 'ɛ 'le. 'Duŋ- -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, mɛɛ do -o zan nulɛ 'mi blaan; 'bhɛ gblaan -yiya' 'mi ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ wlɛyi' 'laa -o 'mi wlɛyi' ta 'ke 'an gaan ma -sawla bhlɛ mu 'ploole- -yidan' ('bhii- lu mu 'a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-).›»

26 'Bhɛɛ- Pɔlu pe -o ni 'ezin- dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka mu 'la 'ka -o *Abraamu 'srɛ mu 'le, 'bhɛ 'pegee 'ka mu Zuufu kle mu 'la 'ka gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ. -Waanbhaa' 'yee- mɛɛ -bhee jan mu 'lɛɛ- woa -kɔɔ' mu 'kpɛn -la ni.

27 Wlan 'gbu 'ɛ ni, Zuufu mu 'la -woo Zeruzalɛmu 'bhɛ 'pegee -waa' -kuŋlii mu 'ɛ, waa Zesu dɔlɛ 'bhii- 'yele- 'ke Mɛɛ -Bhee Mi 'ɛ 'le; 'bhɛɛ-

-o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu a -jan mu 'la tape -yitrɛ' yi oo -yitrɛ' ma, waa 'mu 'yimalɛ. 'Duŋ- -o kpan 'la -balaa' Zesu ta, 'bhɛ -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'wojan- mu 'ɛ 'lɛswa□.

28 'Ali- waa -za 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- -a zi 'ke 'bhɛ klɛ -a dɛ win 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -wa □pia *Pilati ni dɔɔ 'bhɛ 'a dɛ.

29 'Bhɛɛ- -o yanle -za mu 'la 'kpɛn yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -waa 'sɛwɛ 'ɛ mu 'ɛ 'yi Zesu ba za 'ɛ 'yi, 'mu 'kpɛn 'lɛsɔlele, 'ke -wa gbaa 'ɛ gole- -yrigbɛɛle 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'ke -wa binle- bu -gluu do 'yi.

30 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a -bwela gale ba.

31 Zesu bwele blaan gale ba, -e 'pwɛ gbɛ -glɔɔn -bebe □woa mɛɛ 'la zan mu -yaa -a madɔ mu 'le 'mu ba: mɛɛ 'la zan mu -yaa -a zi Galile 'trɛ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke 'mu □nwa -a zi Zeruzalɛmu. 'Bhɛ zan mu -le -zɔn -a 'srɛ mu 'le 'ke 'mu -yaa' -jan 'ɛ wo Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ ni.

32 'O mɔɔ 'gbu -o 'bhɛɛ- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' 'ka ni -zɔn: 'bhɛ -le -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa 'o -gbɔɔ mu ni pɛ 'la 'naza- ta 'bhɛɛ- 'le.

33 'Yee- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- -naa pɛ 'la 'naza- ta 'o -gbɔɔ mu ni, -e 'bhɛɛ- 'yizakla 'o mɔɔ -la ni, 'o mɔɔ 'la 'woo- 'ke 'mu 'kpee yi mu 'le bhe. -Waanbhaa' Zesu bwelawoa gale ba, 'bhii- -a yɔɔndɛle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'Srokpa 'sɛwɛ 'ɛ 'lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi Zesu ba zayi' -ya □pia dɔɔ:

‹'Mi -o -a zrɔn 'zi -zɔn mɔkpɛn' ni 'bhii- 'yoo- 'ŋ Gbe -kpɔsɔɔ 'le, 'bhɛɛ- 'mi -o 'e Dɛ -kpɔsɔɔ 'le.›

34 «-Waanbhaa' 'gbu 'a □pia 'elwale -sɔ dɔɔ -e nu -a bwelɛ gale ba, 'kooko- -a gbaa 'ɛ yaa bɔn. -E 'bhɛɛ- ma janwoa- dɔɔ:

‹Wlan 'ɛ ni, 'ŋ nu 'ka mu 'dumawolɛ 'an mɛɛ mu 'bhii- 'mi 'ŋ 'liiwli- -naa Davidi ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ 'ŋ nu 'bhɛ klɛlɛ.›

35 «'Bhɛla- -yile, Davidi 'a □pia 'bhɛ a 'Srokpa 'sɛwɛ 'ɛ 'yi yrɛ do nɔɔ- 'ezin- dɔɔ:

‹'Yaa nu 'a 'tolɛ- 'ke 'yaa- pɛ mɛɛ 'weŋ 'ɛ gbaa 'ɛ bɔn bu -gluu 'ɛ 'yi.›

36 «'Duŋ- Davidi 'la 'bhɛ -jan 'ɛ □woa, 'ke -ya -yrɛ ma -li 'waati 'la ba, 'bhɛ -Waanbhaa' zru maza □kla; 'bhɛɛ- 'bhɛ -gaa, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ □bian 'bhɛ 'taa- mu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- -a gbaa 'ɛ □bwan.

37 'Duŋ- -Waanbhaa' Zesu 'la -bwela gale ba, 'bhɛ gbaa laa klɛlɛ 'ke bɔn pɛ 'le -titi.

38 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, -kaa 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma yan Zesu -la 'srɔyi; 'bhɛɛ- 'woo- 'bhɛɛ- -jan 'ɛ 'wo zii' 'ka ni.

39 'Duŋ- -Waanbhaa' laa -yaa sɔ 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -sroma 'yanle 'kaa- Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikunle ma, 'bhɛɛ- 'ka 'lɛdɔɔle klɛ 'yee- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi; 'duŋ- 'ke 'ka ba mɛɛ 'la zan 'e □kpaa Zesu 'yi, -Waanbhaa' 'bhɛ zan a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma yan. 'Bhɛɛ- 'bhɛ zan

-lɛdɔɔle nu klɛlɛ -a -yrɛ 'yi, Zesu 'srɔyi.

40 'Bhɛ 'yi, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'ka 'laa klɛlɛ 'kooko- -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mu 'ɛ -jan 'la ŋwoa, 'bhɛ 'yi -za 'tɛn 'ka mu ma, 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ:

41 *‹-Ka 'ka 'yrɛkpa doo, 'ka mu 'la 'ka -o -Waanbhaa' a wlan 'ɛ malrɔgo 'zi,*

'ka 'kpeelɛnile nu klɛlɛ, 'bhɛɛ- 'ka ga!

-Amasrɔyi 'ŋ 'yoo- zan -za do klɛlɛ 'kaa- pɛ 'waati 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu 'ka 'kpalɛ- -a 'yi; 'ali- 'ke -wa -yigɔɔnna 'ka ni.›»

42 Pɔlu 'pegee Banabasi 'pwɛ bhla 'ɛ zi Zuufu mu 'ɛ daanfɛ' 'ɛ ŋla, 'ke -o -sromabɔle -o ni dɔɔ -o nu 'yee- -jan yɛkɛ- do 'kpɔ 'ɛ 'wo -o ni -yitrɛ' yi -bhɛɛke' do ma.

43 -Waa' 'klaŋkeba 'ɛ 'yanle, 'ke Zuufu mu -bebe 'pegee Zuufu kle mu 'la ŋwlaa Zuufu mu a 'seri 'ɛ 'yi, 'mu 'kpɛn dɔle- Pɔlu 'pegee Banabasi zi. 'Mu zruwlaa- -o 'kpee dɔɔ -o blɔɔle bo -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ ma.

44 -Yitrɛ' yi -bhɛɛke' do 'ɛ 'bhɔle-, 'ke -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'klale 'eke- ba Mɛɛzan a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'ma zayi' Pɔlu 'pegee Banabasi mu ta.

45 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Zuufu mu 'ɛ -yrɛkpale 'bhɛ -za- maa' 'srɛ 'ɛ ma, 'ke -o zran- wole Pɔlu 'pegee Banabasi ba 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'ke -o zaabɔle Pɔlu 'lɛ ma -a wojan mu 'ɛ ta 'ke -wa -zwanwo'.

46 -Ayile, Pɔlu 'pegee Banabasi 'a ŋpia -o ni 'mu zrubakpaale 'le dɔɔ: «-Waanbhaa' 'a 'lɛdulaa dɔɔ -o -yaa -Jan 'ɛ 'wo 'ka mu -la ni 'elwale 'pe. 'Duŋ- 'ka -o 'ka -baŋ 'la 'wo zii' -a -yi bhe, 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka 'gbu 'ye zii' 'bhii- -a -gaale' laa -o 'ka ba 'ke 'ka bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o -a ma 'bhɛ 'srɔɔwo-. -Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, 'o nu niinalɛ Zuufu kle mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'o 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ wo 'mu ni.

47 -Amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' 'bhɛɛ- ŋpia 'o ni -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ yrɛ do nɔɔ- dɔɔ:

‹'Mi 'e ŋkla 'si mu 'ɛ ta 'tɛbhile 'le.

'Mi pe 'e ni dɔɔ 'e ge mɛɛ -bhee ma jan 'ɛ 'wo mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'drunyan -daŋ' ma yrɛ gbɔɔn mu 'ɛ 'kpɛn ŋnɔɔ.›»

48 Zuufu kle mu 'ɛ 'mu 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke zrukpaa' zinale 'mu ta, 'ke -o Mɛɛzan a -Jan 'ɛ 'tɔbhɔle. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yaa- 'ke bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o -a ma 'bhɛ 'srɔɔwopɛ 'le -Waanbhaa' 'kɔɔ za ma, 'mu 'kpɛn 'e ŋkpaa Zesu 'yi.

49 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ yi bhe, Mɛɛzan a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- ŋzian 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn 'yi yrɛkpɛn- ŋnɔɔ.

50 'Duŋ- Zuufu mu 'ɛ -o -gɔli' zan le -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'la ŋwlaa Zuufu mu a 'seri 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee -o -wa 'ɛ ta mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'yi- wlaa- Pɔlu 'pegee Banabasi ma. -O -yrɛnkpaa 'mu ta,

'bhɛɛ- -o 'mu -gbian -waa' 'trɛ 'ɛ ta.
51 'Bhɛ 'yi, Pɔlu 'pegee Banabasi ge bhla 'ɛ zi, 'ke -woo gaan ma bwegblɛn- 'yizɔnle, 'kooko- -wa zrɔn 'woo Zuufu mu 'ɛ ni 'bhii- -Waanbhaa' 'e -baŋgwa -o -yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ nu -o 'krowolɛ. 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee Pɔlu 'pegee Banabasi gele- Ikoniɔmu -wa 'ɛ ta.
52 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu a -klaŋlanɛ mu 'la ꞊yaa Antiɔsi -wa 'ɛ ta, zrukpaa' -gbɛnɛ -yaa 'mu zru ba, 'bhɛɛ- 'mu 'pale- -yaa 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.

14

Pɔlu 'pegee Banabasi -o Ikoniɔmu
1 Pɔlu 'pegee Banabasi -yaa 'waati 'la ba Ikoniɔmu -wa 'ɛ ta, 'ke -o gele- wlalɛ Zuufu mu 'ɛ daanfɛ' 'ɛ ꞊la. 'Bhɛɛ- -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ꞊woa wogbɛya -glɔɔn 'lrele- do 'yi, -asiikɔɔ Zuufu -bebe 'pegee Zuufu kle -bebe mu 'e 'kpaa- Zesu 'yi.
2 'Duŋ- Zuufu mu 'la waa -o 'kpalɛ- Zesu 'yi, 'mu yran ꞊wlaa Zuufu kle mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'mu 'wlɛnna- 'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ ma.
3 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Pɔlu 'pegee Banabasi ꞊bwa Ikoniɔmu -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o ꞊mwa 'bhɛ ꞊nɔɔ ye. -O -yaa Mɛɛzan Zesu a -jan 'ɛ 'wo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni -o zru ba -dɔɔ 'le. 'Bhɛɛ- Mɛɛzan 'yaa- 'seŋ 'na zii' -o ni 'ke -o 'sɔle- maza mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu klɛ, 'kooko- -ya zrɔn mɛɛ mu 'ɛ ni 'bhii- 'yee- Pɔlu 'pegee Banabasi -yaa -Jan 'Nrale- 'la 'wo zii' 'yee- Mɛɛzan -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ mɛɛ ma 'bhɛ 'srɔyi, 'bhɛ -o 'ke wlan 'le.
4 -Ayile, -wa 'ɛ ta mu 'ɛ -woo -yiciɛnna -lɛ plɛ: mɛɛ mu 'ɛ 'lɛdo- -yaa Zuufu mu 'ɛ zita, 'bhɛɛ- -a 'lɛ -vindo' 'ɛ 'yaa- Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ zita.
5 Zuufu mu 'ɛ 'pegee Zuufu kle mu 'ɛ, 'bhɛɛ- -waa' -kuŋlii mu 'ɛ 'ke mu 'a ꞊kpaa do ma dɔɔ -o -yrɛnkpale Pɔlu 'pegee Banabasi ta. 'Bhɛɛ- -o -yaa zi 'bhii- -o kpoti 'pa 'mu ma 'bhɛɛ- -woo dɛ.
6 'Duŋ- Pɔlu 'pegee Banabasi 'a 'male 'kaa -woo zan -o dɛlɛ, 'ke -o blasanle, 'ke -o gele- Likaoni 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa plɛ ta: Lisitri 'pegee Dɛɛbi, 'bhɛ 'pegee 'mu -din -wa mu 'ɛ ta.
7 'Bhɛɛ- -o -Jan 'Nrale- 'ɛ ꞊woa 'bhɛ yrɛ mu 'ɛ ꞊nɔɔ 'ezin-.

Pɔlu 'pegee Banabasi -o Lisitri
8 Lisitri -wa 'ɛ ta mɛɛ do -yaa 'ke -flugba 'le. -A 'san -a ya yi 'ɛ ma yaa 'sɔlɛ- 'taawole -lido', -amasrɔyi -a gaan mu 'ɛ 'siɛle- -yaa.
9 'Bhɛ -flugba 'ɛ 'yaa- -a 'trɔnkpa zii' Pɔlu 'wojan- 'ɛ ꞊la; 'bhɛɛ- Pɔlu 'e 'yrɛkpaa- -a ta siiŋ, 'ke 'bhɛ 'a 'yaangole 'bhii- 'kpaleya yɛkɛ- 'la 'yaa- -a -yi -e -yaa sɔ -bheele' 'bhɛ ma.
10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- Pɔlu 'a 'pele 'a ni 'eglɔɔle dɔɔ: «'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- dula- 'e gaan ta!» 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ꞊nɔɔ bhe, 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ 'pinale, 'bhɛɛ- 'kee- 'taawole.

11 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -zamaa' 'ɛ -o Pɔlu klɛza 'ɛ 'yele-, 'ke -wa pele- 'eglɔɔle -waa' Likaoni wli 'ɛ 'yi dɔɔ: «'E -za! 'O pɛ mu 'la gba 'bhii- 'waa- -waanbhaa' mu 'mu -le 'mu 'gbu mabɔɔla 'ke bhaaplɛŋ mu 'le, 'bhɛɛ- -o -zinaa' 'trɛ ta -gɛ -kɔɔ' 'pleŋ!»

12 -Ayile, -o -waa' -waanbhaa' Zesi 'tɔkpaa- Banabasi ma, 'bhɛɛ- -o -waa' -waanbhaa' Rimɛsi 'tɔkpaa- Pɔlu ma; -amasrɔyi Pɔlu -le -yaa 'ke Banabasi a -jan 'lɛna mi 'ɛ 'le, 'bhii- Rimɛsi -yaa Zesi a jan 'lɛna mi 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

13 'Yee- Zesi gba 'fɛ 'yaa- -wa 'ɛ 'kpee 'wlayrɛ- 'ɛ -din. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, mɛɛ 'la zan -yaa 'sraka mu -lɛna' Zesi ni, 'bhɛ 'a 'male- dɔɔ Banabasi 'pegee Pɔlu -le 'bhɛ -za 'ɛ kla, 'ke 'bhɛ 'nule dri gwlɛn -mlɛ 'trole- 'ke mu 'le mɛɛ 'srɛ 'ɛ 'klale- -yaa 'eke- ba -wa 'ɛ 'kpee 'wlayrɛ- 'la 'lii 'bhɛ nɔɔ. 'Bhɛ dri gwlɛn mu 'ɛ baale -yaa 'ke -yribi zuŋgbhlɛ mu 'le 'mu bhlɔ ma. -Amasrɔyi 'yee- Zesi a 'sraka 'lɛna mi 'ɛ 'pegee -zamaa' 'ɛ -o -yaa zi 'bhii- -o 'bhɛ dri mu 'ɛ go 'ke 'sraka 'le Banabasi 'pegee Pɔlu ma.

14 'Duŋ- 'yee- Banabasi 'pegee Pɔlu 'bhɛ -za 'ɛ 'male, 'bhɛ 'la gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ -o ma, 'ke -woo ta dunɛ- mu 'ɛ 'peedɛle, 'bhɛɛ- 'ke -o wlale- -zamaa' 'ɛ 'pleŋ blasanlele, 'ke -wa pe 'eglɔɔle dɔɔ:

15 «'O 'yiɛnii mu, 'ka -o -mɛ pɛ za -la klɛ 'zi -gee' ɛɛ? 'O mɔɔ -o 'ke bhaaplɛŋ bhaamale mu -la -le 'bhii- 'ka mu 'gbu gbɛɛn- 'ezin-, 'bhɛɛ- 'waa -o 'ke -waanbhaa' mu 'le. 'Woo- -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛɛ- 'wo zii' 'ka ni, 'ke 'o zruwla 'ka 'kpee, 'kooko 'ka 'ploo- bhaama yo mu gbale ma; 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'ka zru 'niinaa -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ ba. 'Yele- laflɛ' 'pegee 'trɛ 'bhɛɛ- wɛyi- 'pegee 'bhɛ ba pɛ mu 'ɛ 'kpɛn kla.

16 'Yee- -Waanbhaa' 'a twa 'elwaleta -sɔ 'ke 'trɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'taawo- 'mu 'gbu zru maza mu ta.

17 'Duŋ- yi 'oo yi, -e -yaa' wlanya 'ɛ zrɔn 'ka ni -a klɛza -lrele' 'srɛ mu 'ɛ ma: -e la na 'ka ni 'ke 'bhɛ da laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'kaa- gba la pɛ mu 'ɛ -woo bhaa 'ebebele -o bhaa klɛ bhla 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -e pɛle pa 'ka ta, 'bhɛ 'pegee -e zrukpaa' na 'ka ni.»

18 Pɔlu 'pegee Banabasi 'trɛbhwa 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wole- ma 'kaa waa 'sraka golɛ 'mu ma; 'duŋ-, -a -lɛbwa sa 'ke -o waa dri mu 'ɛ dɛ, 'bhɛɛ- -o 'mu go 'ke 'sraka 'le 'yee- Pɔlu 'pegee Banabasi ma.

19 -Woo 'bhɛ 'yi bhe oo, 'ke Zuufu 'ke mu dale- Antiɔsi -wa 'ɛ 'pegee Ikoniɔmu -wa 'ɛ ta. -O -dawli' ma janwoa- -zamaa' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -o 'mu 'srɔɔwoa-. -Ayile 'mu kpoti -paa Pɔlu ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ -zrɔla. -E kla -o ni 'bhii- 'bhɛ -gaa 'ke -wa -glaanle', 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- -wa 'ɛ -zanta'.

20 'Duŋ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'mliŋwoa- -a zi, 'ke -woo 'seriwole -a ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya -wlɛnle', 'kee- nule- -wa

'ɛ 'kpee 'ezin-. 'Bhɛ ta tooklinle, 'ke 'yee- 'pegee Banabasi gele- Dɛɛbi.

Pɔlu 'pegee Banabasi 'nu gbɛ drɛɛwoa- Antiɔsi

21 Pɔlu 'pegee Banabasi -Jan 'Nrale- 'e ⍰woa Dɛɛbi -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- mɛɛ -bebe 'e ⍰kpaa Zesu 'yi, 'bhɛɛ- -o ⍰kla Zesu a -klaŋlanɛ mu 'le. 'Bhɛ blaan, 'ke -o niinale -o -zanta' Lisitri 'pegee Ikoniɔmu 'bhɛɛ- Antiɔsi -wa mu 'ɛ ta.

22 -O -yaa 'fuudɔ 'zi Zesu 'yi mu 'ɛ ta, 'ke -o zruwla 'mu 'kpee dɔɔ 'mu bo 'eglɔɔle 'mu a 'kpaleya 'ɛ 'yi. -O -yaa pe 'zi 'mu ni 'ezin- dɔɔ: «-Kɔɔ' 'trɛ nu bhɔlɛ- 'ebebele 'sani--kɔɔ' gele pleŋ- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.»

23 -Wa 'tɔle- -wa, 'ke 'yee- Pɔlu 'pegee Banabasi -yaa bhɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la ta 'bhɛ ⍰nɔɔ, -o -yaa pe 'mu ni dɔɔ 'mu mɛɛ 'ke mu makun 'mu ba, 'bhɛɛ- -o 'mu kpa 'mu 'wiiŋ- 'bhii- 'mu a zilɛɛ- mu. 'Bhɛɛ- 'ke -o -yaa yan 'suŋwlale 'pegee -o 'seri- wolele 'mu a -za ma; -o -yaa 'mu gbɛkpa Mɛɛzan Zesu 'la -woo ⍰kpaa 'bhɛ 'yi, 'bhɛ 'kɔɔ 'kooko- 'bhɛ 'bhɔ 'mu ba.

24 'Bhɛ blaan, Pɔlu 'pegee Banabasi ⍰kaan Pisidi 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- -o ⍰nwa 'pwɛlɛ- Panfili 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

25 -O -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ⍰woa Pɛɛzi -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ--o -ja bhɔlɛ -wa 'la -o 'bhɛ sii Atali 'bhɛ ma.

26 'Bhɛ blaan, 'ke -o bɔle--batoŋ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Antiɔsi. -O 'yee- Pɔlu 'pegee Banabasi gbɛkpaa--Waanbhaa' 'kɔɔ 'bhɛɛ- ⍰nɔɔ 'elwale -sɔ, -o -yaan ye 'la wolele 'bhɛɛ- -zayi'.

27 -O bhɔle- Antiɔsi, 'ke -o Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -o 'klale 'ekeba. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -za 'oo -za mu 'la 'kpɛn ⍰kla -o gbɛ zi -o 'mu -yigɔɔnna 'mu ni. -Waanbhaa' 'a ⍰kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- Zuufu kle mu⍰swa 'mu 'kpale Zesu 'yi, -o 'bhɛ 'kpɛn 'yipia⍰ 'mu ni 'ezin-.

28 'Yee- Pɔlu 'pegee Banabasi ⍰bwa Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- -o ⍰mwa Antiɔsi -wa 'ɛ ta.

15

Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ -waa' Zeruzalɛmu 'klaŋkeba -gbɛnɛ 'ɛ

1 Zuufu Zesu 'yi mu 'ke mu -daa Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o -nwa Antiɔsi -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o -dwa 'o nɛɛnɛ- Antiɔsi Zesu 'yi mu 'ɛ daanle ma 'tɛ 'ke -wa pe 'mu ni dɔɔ: «'Ke waa 'ka 'wlalɛ- 'klɛɛn 'yi 'bhii- -a pele -o Moizi a 'toŋ 'ɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'laa sɔ gole- -za 'yi.»

2 'Duŋ- Pɔlu 'pegee Banabasi 'laa dɔlɛ 'bhɛ -jan 'ɛ ⍰la; 'bhɛɛ- 'ke -o 'pegee 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ zaabɔle 'eglɔɔle. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Antiɔsi Zesu 'yi mu 'ɛ -wa pele- dɔɔ Pɔlu 'pegee Banabasi, 'bhɛɛ--waa' Antiɔsi Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu ge 'yee- -za 'ɛ 'yrɛbago Zeruzalɛmu Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'pegee 'bhɛ ⍰nɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ 'lɛɛ mu 'ɛ ba.

3 'Bhɛ 'yi, Antiɔsi Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'mu -o winbwa- 'bhɛ 'taa 'ɛ ta. 'Mu 'yanle- -o madɔlele 'bhɛ 'taa 'ɛ ta zi 'lii, 'ke -o gele-. -O -kaan Fenisi 'pegee Samari 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- Zuufu kle mu 'ɛ -woo zru -niinaa' -Waanbhaa' ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -o -yaa ge 'zi 'bhɛ -jan 'ɛ 'yigɔɔnlele. -Ayile -o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la 'kpɛn 'bhɛ -jan 'ɛ ŋmaa 'mu zrukpaale -yaa 'egbɛnɛle.

4 Pɔlu 'pegee Banabasi, 'bhɛɛ- -o madɔ mu 'ɛ -o 'bhɔle- Zeruzalɛmu, 'ke Zesu a winbɔwo mu 'ɛ 'pegee 'bhɛ ŋnɔɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ, 'bhɛɛ- 'mu a zilɛɛ- mu 'ɛ 'mu -o 'cieya- 'sile. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -za mu 'la 'kpɛn ŋkla -o gbɛ zi, -o 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna 'mu ni.

5 'Duŋ- mɛɛ 'kɛ mu 'la 'yaa- Farizi mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke mu 'mu ŋkpaa Zesu 'yi bhe, 'mu 'e -wlɛnle' 'ke 'mu 'a 'pele dɔɔ: «Zuufu kle mu 'la -woo ŋkpaa Zesu 'yi, -ka -o 'wla 'klɛɛn 'yi, 'bhɛɛ- -kaa pe -o ni dɔɔ -o Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun.»

6 'Bhɛla- -zayile, 'ke Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'pegee Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'mu 'lɛɛ mu 'ɛ -o 'klale 'eke- ba 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbago zayi'.

7 -O ŋmwa zaabɔle ma 'eke- pleŋ- 'bhɛ -za 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- Piɛri 'e 'wlɛnle- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ -Waanbhaa' 'mi makwan- 'ka 'pleŋ- -gɛ 'bhɛ ŋnɔɔ ŋmwa gban, 'kooko- 'mi klɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo mi 'le Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -o sɔ -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'male, 'bhɛɛ- -woo kpa Zesu 'yi.

8 -Waanbhaa' 'la bhaaplɛŋ mu zru dɔ, -ya -zrɔnna 'bhii- -ya gbɛdwa- -o ŋla 'kee- Lii 'Weŋ 'ɛ 'nale -o ni 'ezin- 'bhii- -ya ŋnaa -kɔɔ' mu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

9 'Bhɛ -za 'ɛ 'yi, 'yee- -Waanbhaa' laa -kɔɔ' mu 'pegee 'woo- mu golɛ 'ekema. -Yoo zru mu 'ɛ 'fleela- -waa' 'kpaleya -la ma Zesu 'yi.

10 'Bhɛɛ- -mɛle -kla -zɔn 'duŋ- 'bhɛɛ- 'kaa- zi 'bhii- 'ka -Waanbhaa' -yidan' ɛɛ? -Amasrɔyi -kɔɔ' mu 'pegee -kɔɔ' -gbɔɔ mu laa 'sɔlɛ- 'kwe yɛkɛ- 'la 'sile, -mɛle ŋkla 'bhɛɛ- 'kaa- zi 'bhii- 'ka 'bhɛ 'kwe mu 'ɛ dɔ Zesu 'yi mu 'ɛ 'wiiŋ- ɛɛ?

11 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'o mɔɔ 'kpale- -o -a -yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhii- Mɛɛzan Zesu 'lilawoa 'o ma 'bhɛɛ- -yoo' -gwa -za 'yi, 'woo- mu -gwa -za 'yi 'bhɛ go gbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.»

12 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -waa' 'klaŋkeba -zamaa' 'ɛ 'kpɛn tagale bole-, 'ke -woo 'trɔnkpa Banabasi 'pegee Pɔlu ni. -Waanbhaa' 'sɔlemaza mu 'pegee 'kpeelɛni maza mu 'la ŋkla -o gbɛ zi Zuufu kle mu 'ɛ 'pleŋ, -o 'mu 'kpɛn 'yigɔɔnna -zamaa' 'ɛ ni.

13 Banabasi 'pegee Pɔlu 'yanle -janwolele, 'ke Zaki -jan 'ɛ 'sile 'ezin- 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo!

14 'Kee- 'san -a zisan' yi 'ɛ ma, -Waanbhaa' -yaa zi 'bhii--e mɛɛ 'ke mu makun Zuufu kle mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke -a 'tɔ 'ɛ bo 'mu ma Simɔ Piɛri 'bhɛɛ- -za 'ɛ 'yipia 'ka ni.

15 -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu 'wojan- mu 'ɛ 'pegee 'yee- -jan 'lɛɛ -woo do. -Amasrɔyi -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ -ya pia dɔɔ:

16 *‹Mɛɛzan -Waanbhaa' pe dɔɔ 'bhɛ -za mu 'ɛ blaan,*
'ŋ nu nu gbɛ drɛɛwolɛ, 'bhɛɛ-Davidi 'a 'fɛ 'la 'klalaa bhe, 'ŋ nu 'bhɛ dɔ gbɛ drɛɛwolɛ.
'Ŋ nu -yaa' 'fɛ kloo 'ɛ 'trɛ mu 'ɛ 'lɛkpalɛ 'eke- ta,
'bhɛɛ- 'ŋ -yaa' 'fɛ dɔ gbɛ drɛɛwo.
17 *'Ke 'bhɛ kla, mɛɛ -vin mu 'ɛ nu Mɛɛzan -Waanbhaa' ziglinlɛ,*
'bhɛ 'yi, 'ŋ 'tɔ 'ɛ -yoo Zuufu kle mu 'la 'kpɛn ma, 'mu nu klɛlɛ 'an pɛ mɛɛ mu 'le.
18 Mɛɛzan -Waanbhaa' 'bhɛɛ--jan 'lɛɛ- woa bhe. -Waanbhaa' 'bhɛɛ- -za mu 'la 'yaa- -a 'kpee 'elwaleta -sɔ, 'mu -la tapwɛla.›»

19 'Bhɛɛ- Zaki pe 'ezin- dɔɔ: «'Mi 'kpee ma, 'mi -a zi 'bhii-Zuufu kle mu 'la 'mu 'mu zru -niinaa' -Waanbhaa' ba, -kɔɔ' 'laa 'mu -yrɛbatɛdɔlɛ -za 'bhɛɛke do klɛlele 'ezin-.
20 'Duŋ- -kɔɔ' 'sɛwɛ drɔŋ 'kpa -o ni, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'a 'pe -o ni dɔɔ 'ke -o 'sraka -gwa wi mu 'la 'le yo mu ni, waa 'mu 'bhlelɛ-, -amasrɔyi 'mu triŋ--o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi; 'bhɛɛ-waa -yanbhɔɔya klɛlɛ, 'bhɛ 'pegee 'ke wi 'la -gaa 'bhɛ -dewolele, waa 'bhɛ 'bhlelɛ-, 'bhɛɛ- waa wi yiɛn bhlelɛ 'ezin-.
21 -Amasrɔyi 'kee- san 'elwaleta 'egbɔɔn gbɔɔn 'ɛ ma, -wa mu 'ɛ 'kpɛn ta, -o mɛɛ mu daan Moizi a 'Toŋ 'ɛ 'le Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ la -yitrɛ' yi 'tɔle- -yitrɛ' 'bhɛ ma.»

Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ -o 'sɛwɛ 'kpa zii' Zesu 'yi Zuufu kle mu 'ɛ ni

22 Zaki 'yanle- -janwolele, 'ke Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mu 'ɛ, 'bhɛɛ- Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn 'a 'kpale do dɔɔ -o mɛɛ 'ke mu makun' -o ba, 'bhɛɛ- -o 'mu 'kpa Pɔlu 'pegee Banabasi ba, 'bhɛɛ- 'kooko- -o 'mu 'winbɔ- Antiɔsi -wa 'ɛ ta. 'Bhɛla- -zayile, 'ke -o mɛɛ plɛ makunle -o ba: Zudi 'la -o 'bhɛ 'tɔkpaa- Baasabasi, 'bhɛɛ- Silasi, -amasrɔyi -o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'yaa--gasi -gbɛnɛ kpa 'mu mɛɛ plɛ 'ɛ 'lɛɛ.

23 -O 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'bhɛɛ-kpaa 'mu 'kɔɔ 'mu ge bhla 'ɛ zi dɔɔ:

«'Ka mu 'o nɛɛnɛ- mu 'la -woo 'ke Zuufu kle mu 'le Antiɔsi -wa 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee Siri 'pegee Silisi 'klɛɛn 'yi mu,

'o mɔɔ Zesu a winbɔwo mu 'pegee Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'lɛɛ mu 'ɛ, 'o mɔɔ 'ka mu 'pubwa-!

24 «'Wa maa dɔɔ mɛɛ 'ke mu -daa 'o ba -gɛ, 'bhɛɛ- 'mu -ja 'ka ta ye, 'mu 'ka zrubatɛdwa 'ke -jan 'ke mu 'le, 'bhɛ 'pegee -o 'ka

blina- yiɛndwa-. 'Duŋ-
-zɔn, -kaa 'yaango- 'bhii- 'o
mɔɔ laa -o 'winbɔlɛ 'bhɛ
'taa 'ɛ ta 'ka ba ye.

25 'Bhɛla- -zayile, 'woo
'eke- yelawoa 'o 'kpɛn 'a
kpaa do 'kaa 'o mɛɛ 'ke mu
makun' 'o ba, 'bhɛɛ- 'o 'mu
winbɔ 'ka ta ye. 'Bhɛ mɛɛ
mu 'ɛ nu 'kpalɛ- 'o 'yiɛnii Ba-
nabasi 'pegee Pɔlu ba, 'bhɛɛ-
-o nu gelɛ 'eke- zi 'ka ba ye.

26 'Woo- 'o 'yiɛnii plɛ 'ɛ
Banabasi 'pegee Pɔlu, -woo
'gbu naa Mɛɛzan Zesu Krisi
a ye 'ɛ ni, -asiikɔɔ -o 'gbu win
-yaa zan bolɛ -a -yi.

27 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'o Zudi
'pegee Silasi 'kpa zii' -o ba,
'bhɛɛ- 'o -jan 'kɛla woa -o
ni, 'ka nu 'bhɛ 'malɛ- -o 'gbu
'lii kpataakpa.

28 -Amasrɔyi -e swa *Lii
'Weŋ 'ɛ 'pegee 'o mɔɔ ni dɔɔ
'waa 'kwe 'bhɛɛke dɔlɛ 'ka
'wiiŋ- 'ezin-, 'ke -yaa 'e go 'o
-za mu 'la ya 'elrele dɔɔ 'ka
'mu klɛ mu ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ
mu -le -gɛ:

29 'Ke -o wi mu 'la -gwa
'ke 'sraka mu 'le yo mu ni, 'ka
'laa 'mu 'bhlelɛ-; 'ka 'laa wi
yiɛn bhlelɛ; 'bhɛɛ- 'ke -o wi
mu 'la -dia 'e -dewolele, 'ka
'laa 'mu wi mu 'ɛ bhlelɛ, 'bhɛ
'pegee -ka 'ka 'gbu 'pleŋgo-
-yanbhɔɔya ma. 'Ke 'ka 'bhɛ
-jan mu 'ɛ 'klɔsikwan, 'bhɛ -o
-za 'lrele- 'le!
-Kɔɔ' -o bhe oo!»

30 'Bhɛ 'yi, 'ke -o zinale
-waa' winbɔwo mu 'ɛ ni 'kaa
'mu ge 'tɛ; 'bhɛɛ- 'mu -ja 'taa
'ɛ ta Antiɔsi. 'Bhɛ mu bhɔle
'bhɛ nɔɔ ye, 'ke 'mu 'bhɛ
nɔɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ
'kpɛn 'siile, 'bhɛɛ- 'sɛwɛ 'la
-daa -o 'kɔɔ, 'ke -o 'bhɛ 'kpale
'mu 'kɔɔ.

31 -O nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu
'ɛ 'bhɛ 'sɛwɛ 'ɛ tapele, 'kee-
'mu 'kpɛn zrukpaale, 'bhɛɛ-
-e zruwlaa- 'mu 'kpee.

32 Zudi 'pegee Silasi -yaa
'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo
mu 'la 'le bhe, -o zruwlaa-
'woo- 'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi
mu 'ɛ 'kpee, 'bhɛ 'pegee -o
faŋgandwa 'mu ta -jan -bebe
'wolele.

33 -O bwa -o nɛɛnɛ- Zesu
'yi mu 'ɛ -din 'waati sa
Antiɔsi, 'bhɛɛ- 'mu zi -naa -o
ni 'edɔɔle, 'kooko- -o ge -o
-zanta' Zeruzalɛmu mɛɛ 'la
zan mu -o winbwa- 'mu ta.

34 ['Bhɛɛ- 'duŋ-, -e swa
Silasi ni 'bhii- 'bhɛ bo -sɔ
Antiɔsi.]

35 'Bhɛɛ- Pɔlu 'pegee Ba-
nabasi bwa 'ezin- Antiɔsi.
'Bhɛɛ- -o 'pegee mɛɛ -bhɛɛke'
-bebe mu -yaa mɛɛ mu daan,
'ke -o Mɛɛzan -Waanbhaa' a
-Jan 'ɛ wo 'ezin- 'mu ni.

*Pɔlu 'pegee Banabasi 'pi-
ilayrɛ 'eke- ma*

36 'O mwa 'waati sa
Antiɔsi, 'ke Pɔlu 'a 'pele
Banabasi ni dɔɔ: «'O ge 'kan
'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ ta 'o
-zanta' 'o 'kaan- Mɛɛzan Zesu
a -Jan 'ɛ 'wolele -wa mu 'la
'kpɛn ta 'mu nɔɔ, 'kooko-
-woo 'taawo zii' gɔnɛ- 'la
gbɛɛn- Zesu a zi 'ɛ ta, 'o 'bhɛ
ye.»

37 -O ge bhla 'ɛ zi, -o -yaa
Zaan 'la sii Maki, Banabasi
-yaa zi 'bhii- 'bhɛ ge -o zi.

38 'Duŋ- Pɔlu 'laa dɔlɛ 'bhɛ
la, -amasrɔyi Zaan -gwa 'el-
wale -sɔ -o zi -o -yaa 'waati
'la ba Panfili 'klɛɛn 'ɛ 'yi;

'bhɛɛ- yaa -o madɔlɛ 'ezin- -li -waa' yewo yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ.

39 'Bhɛla- -yile, 'ke 'yee- Pɔlu 'pegee Banabasi zaabɔle 'eke- -lɛ ma 'ebebele, 'bhɛɛ- 'ke -o piilale 'eke-ma. Banabasi Maki ɔsia 'bhɛ zi, 'bhɛɛ- -o mɛɛ plɛ ɔbwa -batoŋ' do 'yi, 'bhɛɛ- -o -ja Sipru -wa 'ɛ ta.

40 'Duŋ- Pɔlu Silasi ɔsia 'bhɛ zi. 'Bhɛɛ- -o nɛɛnɛ-mu 'ɛ 'yanle- -o gbɛkpalele Mɛɛzan 'kɔɔ, 'kooko- 'bhɛ -o bo 'edɔɔle, 'ke -o jilale.

41 -O -kaan Siri pegee Silisi 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi, 'ke -o ge Zesu 'yi mu 'ɛ daanlele, 'bhɛɛ- 'ke -o faŋgandɔ 'mu ta 'mu a 'kpaleya 'ɛ 'yi.

16

Timote ɔkpaa Pɔlu 'pegee Silasi ba yewo zayi' 'eke- zi

1 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu 'pegee Silasi gele- Dɛɛbi 'pegee Lisitri -wa mu 'ɛ ta. -O -yaa Lisitri -wa 'ɛ ta Zesu a -klaŋlanɛ do sii Timote; -a nɛɛ -yaa 'ke Zesu 'yi Zuufu le do 'le, 'bhɛɛ- -a dɛ -yaa 'ke Grɛki mi 'le.

2 -A nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la 'yaa- Lisitri 'pegee Ikoniɔmu, 'mu 'kpɛn 'yaa- -a 'tɔ wlan pe.

3 Pɔlu -yaa zi 'bhii- 'yee- 'pegee Timote yewo 'eke-zi. 'Bhɛɛ- Zuufu mu 'la 'yaa- 'bhɛ 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi 'mu -zayi', -e 'yee- Timote ɔwlaa 'klɛɛn 'yi. -Amasrɔyi mɔkpɛn' ɔyaa -a 'yaango-'bhii- -a dɛ -yaa 'ke Grɛki mi 'le.

4 -O ɔkaan -wa mu 'la 'kpɛn ta, Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'pegee Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'lɛɛ mu 'ɛ -jan mu 'la 'lɛdulaa, -o -yaa 'mu 'kpɛn 'wo zii' 'bhɛ -wa mu 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- 'ke -wa 'kpankpanyan 'mu ma dɔɔ 'mu 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'klɔsikun 'elrele.

5 'Bhɛ 'yi, yi 'oo yi, faŋgan--yaa dɔ 'zi 'bhɛ ɔnɔɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -waa' 'kpaleya 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o baan' ɔyaa 'kla zii' -a ba 'ezin-.

Pɔlu -za do ɔya -yrɛ zi yele 'yi Troasi

6 Pɔlu 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ 'yaa- zi 'bhii- -o ge -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'duŋ-, Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ 'saawoa- -o 'kɔɔ. -Ayile 'ke -o gele- 'kanlɛ- Frizi 'pegee Galasi 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi.

7 -O bhɔle Misiya 'klɛɛn 'ɛ -din, 'ke -wa 'kpale- dɔɔ -o ge Bitini, 'duŋ- Lii 'Weŋ 'ɛ yaa dɔlɛ 'bhɛ ɔla.

8 -Ayile, 'ke -o 'kanle Misiya 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o gele--batoŋ' mu -yaa dulaa' -wa do 'la ta 'bhɛ ɔnɔɔ, -o -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ sii Troasi.

9 'Bhɛ 'yi, -bi do zi, Pɔlu 'yrɛ zi yele do ɔya, 'bhɛɛ--e Masedwani 'klɛɛn 'yi mɛɛ do dulaleɔya -a -lɛɛ 'ke 'bhɛ -o -sromabɔ 'zi -a ni dɔɔ: «'Kan Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- nu bhɔ 'o ba!»

10 'Bhɛ -yrɛ zi yele 'ɛ blaan, 'ke 'wa 'pele dɔɔ 'o gele- blaale- Masedwani. -Amasrɔyi 'o 'kpale- -yaa -a -yi 'bhii- -Waanbhaa' -yaa zi

'bhii- 'o ge -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo 'yee- 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ ni.

Lidi 'e ◻kpaa Mɛɛzan Zesu 'yi Filipu

11 'O -batoŋ' do ◻sia Troasi, 'bhɛɛ- 'woo 'lɛdɔɔla -trɛɛ Samotrasi 'klɛɛn 'fiɛntrɔnnɛ 'ɛ ta: wɛyi- 'mliŋgole -yaa 'bhɛ zi. 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'ke 'o gele- Neapolisi -wa 'ɛ ta.
12 'Bhɛ blaan, 'ke -o gele- Filipu -wa 'ɛ ta. Filipu -wa 'ɛ ◻yaa Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa ◻lwa 'le, 'bhɛɛ- Romɛ mu -la yaale -yaa -a ◻nɔɔ. 'O -yrekpaa' -bebe ◻kla 'yee- -wa 'ɛ ta.
13 *-Yitrɛ' yi 'ɛ ma, 'o 'pwɛla- -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'o -ja tɔ 'ɛ 'lɛ ma; 'o 'kpee ma 'o 'yaa- nu Zuufu mu 'seriwoyrɛ do yelɛ 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ. 'O 'yalaa 'bhɛ 'nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ◻woa le mu 'la 'klale- -yaa -o zi 'mu ni.
14 -O -yaa 'woo- le mu 'ɛ do sii Lidi. 'Bhɛ ◻yaa da Tiatiri -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ -yaa sɔ 'plɛɛle- 'tɛn 'wleŋ wleŋ -la gɔn. 'Bhɛ -yaa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ 'trɔnkpa zii' 'o ni. -Ayile, Mɛɛzan 'a zru 'ɛ 'liiploola, 'kooko- -e sɔ -a 'trɔnkpale 'elrele Pɔlu 'wo- jan- 'ɛ ◻la.
15 'Bhɛɛ- 'ke 'wa 'wiiŋfɛle -yi ba 'yee- 'pegee -yaa' 'fa -la mu 'ɛ 'kpɛn. 'Bhɛ blaan, 'ke -o -sromabɔle 'o ni dɔɔ: «'Ke 'kaa ◻ya 'bhii- 'ŋ zru -o do Mɛɛzan -Waanbhaa' ni, -ka nu 'ka zɛn 'ŋ ba.» -Yoo 'o matɛdwa 'eyɔɔle, 'ke 'o gele- 'o zɛnlɛ -a ba.

-O Pɔlu 'pegee Silasi ◻bwa -kaso 'yi Filipu

16 -Yrekpaa' do, 'o 'yaa- ge 'zi 'seriwo yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ bhla 'la ba, 'ke 'fa -la yewo le do nule- 'o 'lɛpalɛ: gbliŋ lii -yaa -a zi, 'bhɛla- -yile, -e -yaa sɔ mɔɔdɔle 'bhɛ lii 'ɛ 'seŋ 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -e -yaa -gɔli' -bebe 'srɔɔwo zii' -a zan mu 'ɛ ni.
17 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'yee- le 'ɛ dɔle- 'o zi 'ke -ya pe 'eglɔɔle dɔɔ: «Mɛɛ mu 'lɛɛ- -woo 'ke laanima -Waanbhaa' 'ɛ 'bhɛla- a yewonɛ mu 'le! -Woo 'ka 'bhee zi 'ɛ 'bhɛɛ- ma janwo 'zi 'ka ni bhe!»
18 Yi 'oo yi, 'yee- le 'ɛ bole -yaa 'bhɛɛ- -za 'ɛ klɛle ma. -Ayile, Pɔlu matɛdɔ gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'ke 'bhɛ 'e 'lɛklale -a ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele gbliŋ lii 'la 'yaa- zii 'bhɛ ni dɔɔ: «'Mi pe 'e ni Zesu Krisi 'tɔ 'yi dɔɔ 'e go le 'lɛɛ- zi!» 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ◻nɔɔ bhe, 'ke lii -yɔɔ' 'ɛ gole- 'yee- le 'ɛ zi.
19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -a zan mu 'a 'yele- 'bhii- waa -yaa sɔ -o -yrikpale -li -gɔli' 'yele- ta -a 'kɔɔ, 'ke 'mu Pɔlu 'pegee Silasi 'kunle, 'ke -o 'mu -glaanle', 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'mu 'le -wa 'ɛ 'kpee -kpan 'ɛ ta, Romɛ mu a 'ki- tikan mɛɛ gblaan mu 'ɛ ta.
20 -O bhɔle 'mu ta, 'ke -wa pele- 'mu ni dɔɔ: «Zuufu mu 'lɛɛ-, -o 'waa- -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'pɔ zii' 'eke- ma.
21 'Bhɛɛ- -woo mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi -o 'si ta za mu 'ɛ 'le. 'Duŋ- 'o mɔɔ Romɛ mu a 'toŋ mu 'ɛ ta, 'waa sɔ dɔle- 'bhɛ

'si ta za mu 'ɛ la, 'bhɛ 'pegee 'waa sɔ 'mu 'yizaklɛle.»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -za-maa' 'ɛ 'wlɛnle- -o ma 'ezin-. 'Bhɛɛ- 'ke Romɛ mu a 'ki-tikan 'mu 'ɛ -wa pele- dɔɔ -o 'yee- Pɔlu 'pegee Silasi tafleŋ- bala-, 'bhɛɛ- -woo zita zɔn 'ke gbaŋbhlɛ 'le.

23 -O yanle -o zita zɔnlele 'ebebele, 'ke -woo bɔle- -kaso 'yi; 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- -kaso 'fɛ gooba mi 'ɛ ni dɔɔ 'bhɛ 'e 'yrɛkpa -o ba 'elrele.

24 -Kaso 'fɛ gooba mi 'ɛ 'bhɛ -jan 'ɛ 'male, 'bhɛɛ- 'ke -yoo bɔle- 'fɛkpee 'fiɛntrɔnnɛ do -la -kaso 'fɛ 'ɛ 'kpee ye. 'Kee- 'gbluŋ bɔle- Pɔlu 'pegee Silasi gaan mu 'ɛ ma.

25 Blaŋdrɛyi 'bhɔ bhla 'ɛ 'e -din, 'ke 'yee- Pɔlu 'pegee Silasi -o 'seriwole 'sanle 'bhɛ 'pegee 'ke -o -Waanbhaa' 'tɔbhɔ- ma 'sro mu kpa; 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ke -kaso 'yi mu -vin mu 'ɛ 'ke 'mu 'e 'trɔnkpa- -o ni.

26 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke 'trɛ bɛɛnle- 'eglɔɔle -lɛyan' do, 'bhɛɛ- 'ke -kaso 'fɛ gaan 'ɛ bɛɛnle- 'ezin-. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -kaso 'fɛ 'liikoŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'liigole 'bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'bhɛɛ- 'ke -kaso 'yi mu 'ɛ 'kpɛn ma piibhɛ kpɛlɛ- mu 'ɛ 'ploole.

27 'Yee- -kasofɛ gooba mi 'ɛ -e bwele, 'bhɛɛ- -ya yele 'bhii- -kaso 'fɛ 'liikoŋ mu 'ɛ 'liigole -yaa; 'kee- -yaa' -gɔkuŋ' 'ɛ -glaanle' 'bhɛ 'bhoo- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e -yaa zan -a 'gbu dɛlɛ. -Amasrɔyi 'yee- 'kpee ma -kaso 'yi mu 'ɛ 'kpɛn blasaan- gban bi.

28 'Duŋ-, 'ke Pɔlu 'a 'siile 'eglɔɔle dɔɔ: «'Yaa -za 'yɔɔ-'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'e 'gbu ni, -amasrɔyi 'o 'kpɛn -o -gɛ!»

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee--kaso 'fɛ gooba mi 'ɛ -ya pele- dɔɔ -wa gba 'tɛbhile ba. 'Bhɛɛ- 'kee- gele- wlalɛ blaale- Pɔlu 'pegee Silasi -yaa -kaso 'fɛ 'kpeenɛ 'la la 'bhɛ nɔɔ. 'Duŋ- -gblaan 'ɛ 'kɔɔ, -e -yaa bɛɛn 'zi, 'bhɛɛ-'kee- nule- baalɛ Pɔlu 'pegee Silasi gaan ma.

30 'Bhɛɛ- 'ke -yoo 'pwɛle -waa' -kaso 'fɛ 'kpeenɛ la. 'Bhɛ blaan, 'ke -yoo -lrɔkpale dɔɔ: «'Ŋ zan mu, 'ŋ -mɛ pɛ za 'gbu -la klɛ 'bhɛɛ- 'ŋ go -za 'yi ɛɛ?»

31 'Bhɛɛ- Pɔlu 'pegee Silasi 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «'E 'kpa Mɛɛzan Zesu 'yi, 'bhɛɛ- 'bhi 'pegee 'yaa- 'fa la mu 'ɛ 'ka nu golɛ -za 'yi.»

32 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o Mɛɛzan a -jan 'ɛ 'wole 'yee-'pegee -yaa' 'fa la mu 'ɛ 'kpɛn ni.

33 'Bhɛ -bi do 'kpɔ 'ɛ zi 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'yee--kaso 'fɛ 'ɛ gooba mi 'ɛ -ja 'ke -o -le, 'bhɛɛ- -yoo ma bhɛ mu 'ɛ 'tɛkpaa. 'Bhɛɛ- 'bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke -o 'yee- 'pegee -a ba 'fa -la mu 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋfɛle -yi ba.

34 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele-dɔɔ -o ge 'yee- Pɔlu 'pegee Silasi 'madɔ- -a ba -lɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke -yoo -lɛwɛɛ' pɛ klɛle-. 'Yee- mɛɛ 'ɛ 'pegee -a ba 'fa -la mu 'ɛ 'kpɛn zruk-paale -yaa, -amasrɔyi -woo -kpaa -Waanbhaa' 'yi.

Romɛ mu a 'kitikan mu gblaan mu 'ɛ pe dɔɔ -o 'ploo-Pɔlu 'pegee Silasi ma

35 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'ke Romɛ mu a 'kitikan mu 'ɛ -o 'faazan- 'ke mu winbbɔle 'yee- -kaso 'fɛ gooba mi 'ɛ ta 'kaa -wa pe -a ni dɔɔ -e 'ploo Pɔlu 'pegee Banabasi ma.

36 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -kaso 'fɛ gooba mi 'ɛ nule- 'bhɛ 'pelɛ-Pɔlu 'pegee Silasi ni dɔɔ: «'Waa- Romɛ mu a kitikan mu 'ɛ 'faazan- mu 'ke mu winbwa□ 'ŋ ta dɔɔ 'ŋ 'ploo- 'ka ma. -Ka 'pwɛ blaale-! 'Bhɛɛ- bhaa 'ka bo 'edɔɔle!»

37 'Duŋ- Pɔlu pe -o ni dɔɔ: «'Woo- Romɛ mu a 'kitikan mu 'ɛ -wɔo 'o mɔɔ -la zita □zwan mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa; 'duŋ- waa 'o 'kitikanlɛ 'elwale pe, 'bhɛɛ- -woo' □bwa -kaso 'yi, 'o mɔɔ 'la 'o mɔɔ -o 'ke Romɛ -kpɔsɔɔ mu 'le bhe. 'Bhɛɛ- -zɔn, -wa zi 'bhii- -woo' 'pwɛ -kaso 'ɛ 'yi gaanyi' ɛɛ? 'Yooye-, 'bhɛ 'laa sɔ klɛle-! -Ka ge -a pe -o ni dɔɔ -o 'gbu nu 'o 'pwɛ 'yee- -kaso 'ɛ 'yi -gɛ.»

38 -Waa' 'faazan- mu 'ɛ -ja 'tɛ -a pelɛ Romɛ mu a 'kitikan mu 'ɛ ni dɔɔ Pɔlu 'pegee Silasi mu -o 'ke *Romɛ -kpɔsɔɔ mu 'le, 'ke -gblaan 'klale -o -yi.

39 'Bhɛɛ- 'ke -o nule--sromabɔlɛ 'mu ni, 'ke -o 'ploole 'mu ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'mu ni dɔɔ 'mu go waa -wa 'ɛ ta.

40 Pɔlu 'pegee Silasi 'pwɛle-blaan -kaso 'ɛ 'yi, 'ke -o gele-Lidi ba. -O yanle -o nɛɛnɛ-Zesu 'yi mu 'ɛ 'yelele 'bhɛ 'pegee -o yanle zruwlalele 'mu 'kpee, 'ke -o 'fuudɔ- 'mu ta Mɛɛzan Zesu a zi 'ɛ ta, 'ke -o jilale.

17

Pɔlu 'pegee Silasi -ja Tesaloniki

1 Pɔlu 'pegee Silasi -kaan Anfipolisi 'pegee Apoloni -wa mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o -nwa bhɔlɛ Tesaloniki -wa 'ɛ ta. Zuufu mu daanfɛ' do -yaa Tesaloniki -wa 'ɛ ta.

2 Pɔlu ta pɛ -le -yaa gelele *Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ □la -yitrɛ' yi oo -yitrɛ' yi ma, 'bhɛla- -yile -e -ja Tesaloniki Zuufu mu 'ɛ daanfɛ' 'ɛ □la. 'Bhɛɛ- -o 'pegee Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ □la mu 'ɛ -o za-abwa- -Waanbhaa' a 'sɛwɛ 'ɛ ta -yitrɛ' yi yaga ta.

3 Pɔlu -Waanbhaa a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yipia□ -o ni, 'ke -ya zrɔn -o ni, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya pe -o ni dɔɔ -a -lɛdulale -o 'yee-'sɛwɛ 'ɛ 'yi 'kaa Mɛɛ -Bhee mi Krisi 'ɛ □yaa nu -yrɛnbhlelɛ, 'bhɛɛ- -wa dɛ; 'bhɛ blaan, 'bhɛɛ- -e bwe gale ba. 'Bhɛ 'yi, Pɔlu pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- Zesu 'la 'bhɛ a -jan 'wo zii' 'ka ni, 'yele- 'ke Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ 'le.»

4 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'woo- Zuufu mu 'ɛ 'ke mu 'bhɛ -jan 'ɛ 'yele- 'ke wlan 'le 'ke -woo 'kpale Zesu 'yi, 'bhɛɛ- -o □nwa dɔlɛ Pɔlu 'pegee Silasi zi. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, Grɛki mu 'srɛ 'lɛdo 'la 'yaa- gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛ 'pegee -wa 'ɛ ta le -bebe mu 'la 'yaa-dulayrɛ gblaan mu □nɔɔ, 'mu 'kpɛn -dwa -o zi 'ezin-.

5 'Duŋ- Zuufu mu 'ɛ -o zranwoa- Pɔlu 'pegee Silasi

ba. -O -ja mɛɛ ŋgblo 'siɛle 'ke mu 'siilɛ- -gbleba mu 'ɛ ta, 'bhɛ mu bole -yaa 'mu 'gbu ma, 'bhɛɛ- 'mu 'laa -yaa ye 'kedo- 'kpɔ wo. -O 'mu 'lɛkpaa- 'eke- ta, 'bhɛɛ- -o yran ɓwlaa 'mu 'yi, 'kooko- 'mu wlɛn Pɔlu 'pegee 'bhɛ zi mu 'ɛ ma. 'Bhɛ 'yi bhe, -o -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'wlɛnna- 'zoozoo-. -Woo 'eke- ɓsia, 'bhɛɛ- -o -ja wlalɛ 'gwlaan-do a 'fɛ 'ɛ ɓla, -o -yaa 'bhɛ 'gwlaan- 'ɛ sii Jasɔn. 'Bhɛɛ- -o Pɔlu 'pegee Silasi ziglinna 'bhɛ 'fɛ 'ɛ ɓla, 'kooko- -o ge -o -le waa -zamaa' 'ɛ ta.

6 Waa Pɔlu 'pegee Silasi 'yelawolɛ Jasɔn ba bhe, 'ke -o 'yee- Jasɔn 'gbu 'pegee 'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu 'kunle, 'bhɛɛ- 'ke -woo -glaanle', 'ke -o gele- -o 'le -waa' -wa 'ɛ ta 'kitikan mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'eglɔɔle dɔɔ: «Mɛɛ mu 'lɛɛ-, 'wole- 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ɓnɔɔ mu 'ɛ ŋgblo -siɛla gban, 'bhɛɛ- -o ɓnwa -kɔɔ' ba -gɛ -zɔn.

7 'Bhɛɛ- -woo ɓzian Jasɔn -la ba. 'Woo- mɛɛ mu 'lɛɛ- -o klɛza mu 'ɛ gole- -o Romɛ mu a -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa a pɛ 'toŋ mu 'ɛ ma; 'bhɛɛ- -o pe dɔɔ -bhleŋgbe 'bhɛɛke do -o Sezaa blaan, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ sii Zesu.»

8 'Bhɛ -jan mu 'ɛ ɓwlaa -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'pegee -wa 'ɛ ta 'kitikan mu 'ɛ 'yi.

9 Jasɔn 'pegee Zesu 'yi mu -vin mu 'ɛ gɔli' -la gbawoa- -o ni, 'bhɛɛ- -o -ploola 'mu ma 'tɛ.

Pɔlu 'pegee Silasi -o Bere

10 -Bi 'pɔle- 'tɛ, 'ke 'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ gele- Pɔlu 'pegee Silasi 'le blaale- Bere -wa 'ɛ ta. -O bhɔle 'bhɛ -wa 'ɛ ta, 'ke -o gele- wlalɛ Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ɓla.

11 Bere -wa 'ɛ ta Zuufu mu 'ɛ 'yaa- 'ewlanle Pɔlu 'pegee Silasi ma 'ke 'bhɛ kan Tesaloniki Zuufu mu 'ɛ ta. 'Bhɛ mu -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'kwan- 'mu zru 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Bhɛla- -yile yi 'oo yi, -o -yaa Pɔlu 'wojan- 'ɛ baglin--Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'kooko- 'ke wlan -le 'ke 'bhɛ 'le -o 'bhɛ dɔ.

12 'Woo- Zuufu mu 'ɛ -bebe 'e ɓkpaa Zesu 'yi. 'Bhɛɛ- Grɛki mu 'ɛ ba, dulayrɛ gblaan ɓnɔɔ le -bebe 'pegee 'gwlaan- 'srɛ 'mu -o ɓkpaa Zesu 'yi 'ezin-.

13 'Duŋ- Tesaloniki Zuufu mu 'ɛ -wa male 'tɛ 'kaa Pɔlu 'pegee Silasi -yaa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo zii' Bere -wa 'ɛ ta, 'ke -o gele- 'bhɛ ɓnɔɔ ye. 'Bhɛɛ- 'ke -o yran wlale- 'sanle 'bhɛ ɓnɔɔ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o 'mu 'wlɛnle Pɔlu 'pegee Silasi ma.

14 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ ɓnɔɔ bhe, 'ke 'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ gele- Pɔlu 'le wɛyi- 'ɛ ba -yrɛ ta; 'duŋ- Silasi 'pegee Timote ɓbwa -a -zanta' Bere.

15 Mɛɛ 'la zan mu -ja Pɔlu madɔlɛ, 'mu -ja 'kɛle- 'fɔ Atɛni -wa 'ɛ ta. -O niina-bhla 'ɛ zi, Pɔlu kle ɓkpaa -o ta dɔɔ -wa pe Silasi 'pegee Timote ni 'kaa 'mu ge 'tɛn -a ma blaale- Atɛni -wa 'ɛ ta.

Pɔlu -o Atɛni

16 Pɔlu -yaa Timote 'pegee Silasi 'magbɛn- 'zi Atɛni -wa

'ɛ ta 'waati 'la ba, -e Atɛni -wa 'ɛ 'pale 'la ŋya 'ke yo 'srɛ 'le bhe, 'bhɛ 'laa- -a ma 'egbɛnɛle.

17 'Bhɛ 'yi, -e -yaa bo gele ma Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ŋla, 'bhɛɛ- -e -yaa -balo klɛ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ta 'ke Zuufu mu 'pegee Zuufu kle mu 'la 'yaa- gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ 'mu 'le. 'Bhɛɛ- yi 'oo yi, 'kee- -yaa bhɔ mɛɛ 'la zan mu ta -wa 'ɛ 'kpee -kpan 'ɛ ta, -o 'pegee 'mu 'yaa- -balo klɛ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ta 'ezin-.

18 -A -lɛpaa 'ezin- 'sɛwɛ dɔ mu -gbɛnɛ 'ke mu 'le, 'mu ŋyaa -lɛ -glɔɔn plɛ: -o -yaa -a -lɛdo' sii Epikuri mu, 'bhɛɛ- -a -lɛ -vindo' 'ɛ -o -yaa 'mu sii *Sitoisi mu. 'Bhɛ mu zaabɔle -saan Pɔlu 'lɛ ma 'ezin-. -A 'ke mu pe dɔɔ: «Mɛɛ -lɛ ma -nranii' 'la bhe, -ya pe 'zi 'nale- -a ma ɛɛ?» 'Bhɛɛ- -a -bhɛɛke' mu pe 'ezin- dɔɔ: «-Yoo 'bhii- waa -waanbhaa' mu 'la dɔ, -yoo 'mu a -jan -la wo 'zi.» -O 'bhɛ ŋpia 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi Pɔlu -yaa Zesu a -Jan 'Nrale- 'pegee 'bhɛ bweza 'ɛ gale ba 'bhɛɛ- 'wo zii'.

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o Pɔlu 'kunle 'bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- -waa' -wa 'ɛ ta 'kitikanyrɛ yrɛ 'ɛ ŋnɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -wa -lrɔkpale dɔɔ: «'Yoo-daangbɛya drɛɛ 'la 'wo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni bhe, 'e sɔ -a baan' 'yipele 'o mɔɔ ni ɛɛ?

20 -Amasrɔyi 'o -jan mu 'la 'ma zii 'e 'lii, 'bhɛ mu -o 'o 'yrɛ 'yi -za drɛɛ mu 'le. 'Woo -a zi 'bhii- 'woo- -yima' 'kplankplan.»

21 -O 'yaa- 'bhɛ 'pe zii' 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi Atɛni mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee -a nɔɔ- 'cie mu 'ɛ 'yaa- bo yi 'oo yi -za drɛɛ mu 'te -la ta janwole ma, 'bhɛ 'pegee 'ke -woo 'trɔnkpa- 'mu ŋla.

Pɔlu -o -janwo' zii' Atɛni mu a 'klaŋkeba yrɛ 'ɛ ŋnɔɔ

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu 'e 'wlɛnle-, 'bhɛɛ- 'kee- dulale -waa' Atɛni 'kitikan mu 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «Atɛni mu, 'an 'klɔsikwan 'bhii- pɛ mu gbale sɔ 'ka ni gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma.

23 -Amasrɔyi 'ŋ 'yaa- 'kaan zii' 'kaa- -wa 'ɛ 'kpee bhla 'la ba, 'mi 'kaa- 'seriwo yrɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'klɔsikwan, 'ke 'ŋ 'kaa- 'srakagoyrɛ do yele-, 'bhɛɛ- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'bhɛ yɔɔndɛle -o -a ta dɔɔ:

‹Mɛɛ laa -waanbhaa' 'la dɔ 'bhɛ gbayrɛ -le -gɛ.›

'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka -Waanbhaa' 'la gba 'bhɛɛ- 'ka 'laa dɔ, 'mi ŋnwa 'bhɛ -le a -janwolɛ 'ka ni -gɛ -zɔn.

24 -Waanbhaa' 'la 'drunyan 'pegee -a -yi pɛ mu 'ɛ 'kpɛn ŋkla, 'yele- 'ke laflɛ' 'pegee 'trɛ 'ɛ Zan 'le, 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ mu 'a gba 'fɛ mu 'la -dwa yaa yi 'mu ŋla.

25 'Bhɛɛ- -a maza laa -o pɛ 'kedo- ma -kɔɔ' 'kɔɔ. 'Bhɛɛ-drɔɔn', 'yele- pɛ 'kpɛn na bhaaplɛŋ mu ni: 'e pe -si oo, 'e pe 'trɛle- oo, 'yele- pɛ 'tɔle- pɛ 'bhɛ na bhaaplɛŋ mu ni.

26 'Yele- bhaaplɛŋ ŋkla, 'bhɛɛ- 'trɛ ta bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpɛn -daa bhaaplɛŋ -lwa do 'kpɔ -la -yi. 'Bhɛɛ- -yoo ŋkpaa 'trɛ ta yrɛkpɛn- ŋnɔɔ.

'Yele- 'waati mu 'ɛ -dwa, 'bhɛɛ- -e -daŋ' 'kpalaa 'trɛ ta bhaaplɛŋ mu yaayrɛ mu 'ɛ ma.
27 'Yee- -Waanbhaa' pɛ 'kpɛn ⍰kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kookobhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'yelaziglin. 'Ke -o dɔ klɛn 'ke -wa ziglin, 'bhii- -yrɛ 'wi mi do 'e gbɛkpa pɛ mu ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke -yoo pɛ do -glin 'zi bhla 'la ba; 'bhɛɛ- 'duŋ--Waanbhaa' pleŋgole laa -o -kɔɔ' 'kedo- 'kpɔ ma.
28 *‹-Amasrɔyi -kɔɔ' -si oo, -kɔɔ' bɛɛngbɛya oo, -kɔɔ' 'gbu bole -kɔɔ' 'yrɛ ma oo, -kɔɔ' 'mu 'kpɛn 'srɔɔwo-'yela- -yi.›* 'Kaa- 'srokpa mu 'ɛ 'ke mu 'bhɛɛ- ⍰woa dɔɔ: *‹-Kɔɔ' mu -o 'ezin- -a 'kpee yi mu 'le.›*

29 «-Kɔɔ' mu -o -a 'kpee yi mu 'la 'le bhe, 'bhɛla--yile -kɔɔ' 'laa -Waanbhaa' 'kpalɛ- bhaaplɛŋ mu a -can yo 'pegee -gɔli' yo, 'bhɛɛ- vlɛ yo mu ma. Bhaaplɛŋ mu 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'yaanna- -o 'gbu 'kpeelɛdan gbɛya -la zi.

30 'Duŋ- bhaaplɛŋ mu -za 'la ⍰kla waa -zadɔkleya 'waati 'ɛ ba, -Waanbhaa' laa 'bhɛ -za mu 'ɛ bɔ -li -klɔsi 'yi; 'duŋ- -zɔn yi 'lɛɛ- ma, -ya pe 'zi bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ni yrɛkpɛn- ⍰nɔɔ 'kaa -o 'ploo- -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma 'bhɛɛ- -woo 'gbu 'na 'yee -Waanbhaa' do -kplɛn ni, 'bhɛɛ- -wa gba.

31 -Amasrɔyi -Waanbhaa' yi do -dwa gban, 'bhɛ yi 'ɛ 'le, -e nu 'drunyan 'yi bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'kitikanlɛ -yaa' -lɛdɔɔleya 'ɛ ma. 'Yee- -Waanbhaa 'gbu nu mɛɛ mu 'kitikanlɛ mɛɛ 'la zan 'le, -e 'bhɛ zan 'ɛ makwan- gban. -E 'bhɛ makun' -tɔɔmasie 'la ⍰kpaa 'ke 'bhɛ 'a zrɔn mɔkpɛn' ni 'bhiiwlan -le 'kɛle- 'bhɛ -le ⍰kla -e 'bhɛ zan 'ɛ bwelawoa gale ba 'bhɛ 'le.»

32 'Woo mɛɛ mu 'ɛ -wa male Pɔlu 'lii dɔɔ mɛɛ do -gaa 'bhɛɛ- 'bhɛ -bwela gale ba, 'ke -o 'ke mu 'sɔnsile 'a ma, 'bhɛɛ- -o -vin mu 'ɛ pe dɔɔ: «Yi -bhɛɛke' ta, 'o nu 'bhɛ -jan 'ɛ -vin 'ɛ 'malɛ- 'e 'lii, 'bhɛ 'swa- -gee' -zɔn.»

33 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Pɔlu gole--o pleŋ-.

34 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o 'ke mu -dwa Pɔlu zi, 'bhɛɛ- 'mu 'e ⍰kpaa Zesu 'yi: -o -yaa 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ do sii Denisi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- 'ke -waa' -wa 'ɛ ta 'kitikan mu 'ɛ do 'le; 'bhɛ 'pegee le do 'la -o -yaa 'bhɛ sii Damarisi, 'bhɛɛ- mɛɛ 'ke mu 'ezin-.

18

Pɔlu -ja Korɛnti

1 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu gole- Atɛni, 'bhɛɛ- 'kee- gele-Korɛnti -wa 'ɛ ta.
2 -E bhɔle Korɛnti, 'kee- Zuufu 'gwlaan- do yele-, -o -yaa 'bhɛ sii Akilasi. -O 'bhɛ ⍰yaa 'klɛɛn 'la 'yi, -o -yaa 'bhɛ sii Pɔn. 'Yee- Akilasi 'pegee -a na Prisili dale laa -mɔlɛ' bi Itali 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi Itali 'klɛɛn 'ɛ ta -bhleŋgbe gblaan 'ɛ, Klodi, 'bhɛ 'a ⍰pia Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn ni dɔɔ -o go Rɔmu -wa 'ɛ ta. 'Bhɛla--yile, Akilasi 'pegee -a na -gwa Itali 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ-

-o ⍰nwa Korɛnti. 'Bhɛɛ- Pɔlu bhɛgwlɛnya -dwa -o ma.

3 Pɔlu ⍰bwa -o ba, 'bhɛɛ- -o -yaa yewo 'eke- zi, -amasrɔyi 'yee- Akilasi 'pegee Pɔlu 'woye- -yaa do: -O mɛɛ plɛ -yaa 'ke sɔkpaa' mu dɔ mu 'le.

4 -Yitrɛ' yi 'tɔle- -yitrɛ' yi, Pɔlu -yaa ge Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- -e -yaa -janwo' Zuufu mu 'ɛ 'pegee Grɛki mu 'ɛ ni -janwo' gbɛya do 'yi, 'kooko- -yaa -jan 'ɛ dɔ 'mu 'yi 'bhɛɛ- 'mu dɔ Mɛɛzan 'sile- -la 'mu a pɛ 'le.

5 'Duŋ- Silasi 'pegee Timote dalawoa Masedwani, 'bhɛɛ- 'mu ⍰nwa 'tɛnlɛ- 'yee- Pɔlu ma Korɛnti -wa 'ɛ ta, -a 'san 'bhɛ yi 'ɛ ma, 'yee- Pɔlu -yrɛ gbaanle ⍰bwa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛɛ- 'wole- ba, 'ke -ya pe Zuufu mu 'ɛ ni kpataakpa dɔɔ Zesu -le 'ke Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ 'le.

6 'Duŋ- Zuufu mu 'ɛ waa dɔlɛ Pɔlu 'wojan- mu 'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- -wa -zwanwoa. Pɔlu 'bhɛ ta dunɛ- 'ɛ -gwa, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'yizwan- 'ke 'bhɛ 'yi bwegblɛn- 'ɛ 'wlɛnle-. 'Bhɛɛ- 'bhɛ ⍰kla -o -baŋgoza 'ɛ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yi 'bhɛ ma -tɔɔmasie 'le. 'Bhɛ blaan, Pɔlu pe -o ni dɔɔ: «'Ke 'ka ⍰nia -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ ta, 'ka 'laa 'lalɛ- 'mi ta, 'bhɛ -daa 'ka mu 'gbu -la ba. 'Kee- 'san -zɔn ma, 'ŋ nu gelɛ boolazi -gɛ Zuufu kle mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ŋ -Waanbhaa' a -jan 'ɛ wo 'mu ni.»

7 Pɔlu 'bhɛ -jan 'ɛ 'wole-, -e 'pwɛle- Zuufu mu daanfɛ 'ɛ ⍰la, 'kee- gele- mɛɛ do ba: -o -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ sii Titusi Zutusi. 'Bhɛ ⍰yaa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ 'yaa- Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ -din.

8 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zuufu mu daanfɛ' -kuŋlii Kripusi 'pegee 'bhɛ ba 'fa ⍰la mu 'ɛ 'kpɛn -woo ⍰kpaa Mɛɛzan 'yi. 'Bhɛ blaan, Korɛnti mu 'la ⍰yaa 'mu 'trɔnkpa zii' Pɔlu 'wojan- mu 'ɛ ⍰la, 'mu -bebe 'e ⍰kpaa Mɛɛzan 'yi 'ezin- 'bhɛɛ- -o 'mu wiiŋfia⍰ -yi ba Zesu 'tɔ 'yi.

9 -Bi do zi, Mɛɛzan -Waanbhaa' 'a ⍰pia Pɔlu ni -yrɛ zi yele do 'yi dɔɔ: «'Yaa -gblaanlɛ' mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛɛ, 'e 'yrɛ gbaan 'an -jan 'ɛ 'wole- ba, 'bhɛɛ- 'yaa 'e tagalɛ -titi.

10 -Amasrɔyi 'mi 'gbu -o 'e zi. Yaa nu dɔlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ 'e kun 'bhɛɛ- 'bhɛ -za 'yɔɔ- klɛ 'e ni; -amasrɔyi 'an pɛ mɛɛ -bebe -o -wa 'lɛɛ- ta -gɛ.»

11 'Bhɛla- -yile, Pɔlu ⍰bwa Korɛnti -wa 'ɛ ta, 'kee- mɛɛ mu 'ɛ daan -Waanbhaa a -jan 'ɛ 'le, 'fɔpe 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- lɛɛ do 'ke mlɛ 'srwado- ma.

12 Galiyɔn -yaa 'ke Romɛ mu 'ɛ -waa' -janmatii 'le Akayi 'klɛɛn 'ɛ ta 'waati 'la ba, Zuufu mu 'ɛ -wa ⍰kpaa do 'bhɛɛ- -o -wlɛnna Pɔlu ma. 'Bhɛɛ- 'ke -o gele- 'kɛle- -klu ta.

13 -O bhɔle 'bhɛ ⍰nɔɔ, 'ke -wa pele- dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- -ya zi 'bhii- -e mɛɛ mu 'ɛ ŋgblo 'siɛ-, 'bhɛɛ- 'mu -Waanbhaa' gba gba gbɛya 'la 'bhɛ gole -o 'toŋ 'ɛ ma 'bhɛɛ- 'yi.»

14 Pɔlu -yaa zan -janwole 'sanlɛ- 'ke Galiyɔn 'a 'pele

'woo- Zuufu mu 'ɛ ni dɔɔ: «Zuufu mu, 'kee- 'kpa bi 'bhii- 'yee- 'gwlaan- 'lɛɛ- -za 'yɔɔ- -glɔɔ 'ke -la ɓkla, 'bhɛ 'pegee -e 'kpee 'yɔɔya- 'ke ɓkla, 'ŋ 'yaa- nu dɔlɛ 'ka 'wojan- 'ɛ ɓla.

15 'Duŋ- 'kee- ɓkla zaa drɔŋ bɔlele -jan mu 'pegee bhaaplɛŋ mu 'tɔ ta, 'bhɛɛ- 'ka 'gbu a 'toŋ mu 'ɛ ta, 'ka 'gbu 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbago 'ka 'pleŋ. 'Naa- zi 'bhii- 'ŋ bɔ 'bhɛ -za 'ɛ ba!»

16 Galiyɔn 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele bhe, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ -o go -klu 'ɛ ta.

17 'Bhɛla- -yile, 'ke -o 'kpɛn zɛnle- -waa' daanfɛ' -kuŋlii Sɔsitɛni 'ɛ 'bhɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ 'kunle. 'Ke -o 'bhɛ tafɛle 'sanle 'kitikanyrɛ 'ɛ 'lɛ ma. 'Duŋ- Galiyɔn 'a ɓkla 'bhii- yaa 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn 'yelɛ-.

Pɔlu ge gbɛ drɛɛwoa-Antiɔsi -wa 'ɛ ta

18 'Bhɛɛ- Pɔlu ɓmwa 'ezin-Korɛnti -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ blaan, 'ke -ya -srawole -a nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'yee- 'pegee Prisili, 'bhɛɛ- Akilasi -o ɓbwa -batoŋ' do 'yi, 'bhɛɛ- -o -ja Siri 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'yee- Pɔlu -Waanbhaa' wli ɓkwan -sɔ -a ŋgblo -gweza' 'yi, 'bhɛla- -yile 'ke -ya ŋgblo -gwele' Sankre -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o -ja 'tɛ.

19 -O bhɔle Efɛzi -wa 'ɛ ta, 'ke Pɔlu Akilasi 'pegee Prisili 'tole 'bhɛ ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- -e -ja Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ɓla 'bhɛɛ- 'ke -o 'pegee Zuufu mu 'ɛ -o -balo klɛle-.

20 'Bhɛ mu -sromabwa -a ni dɔɔ -e -mɔ 'waati sa 'mu -din, 'duŋ- yaa dɔlɛ 'bhɛ ɓla.

21 -A go bhla 'ɛ zi 'mu -din, 'ke -ya pele- 'mu ni dɔɔ: «'Ke -Waanbhaa' -dwa -a -la 'ŋ nu nu gbɛ drɛɛwolɛ 'ka taglinlɛ.» -E yanle 'bhɛ 'pele- 'le, 'kee- gole- Efɛzi -wa 'ɛ ta -batoŋ' do 'yi.

22 -E bhɔle Sezare -wa 'ɛ ta, 'kee- zinale -batoŋ' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- gele- Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'pubɔlɛ; 'bhɛ blaan 'kee- gele- Antiɔsi.

23 -E -yrekpaa' 'dama ɓkla 'bhɛ ɓnɔɔ, 'kee- gele- Galasi 'pegee Frizi 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi 'kee- ge 'fuudɔlele Zesu zi mu 'ɛ 'kpɛn ta.

Apolɔsi -o Efɛzi 'pegee Korɛnti

24 -O -yaa Zuufu mi do sii Apolɔsi, 'bhɛ -daa 'bhɛ ɓya -wa 'ɛ ta Alɛzandri, 'bhɛɛ- 'bhɛ ɓnwa Efɛzi -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ 'yaa- 'ke -janwo' mi -lrele' do 'gbu 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ ɓyaa -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ dɔ 'kee- kan -a -daŋ' ta.

25 -Wa -daanna Mɛɛzan Zesu a zi 'ɛ 'bhɛɛ- ta jan 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -e -yaa 'bhɛ -vavadɛ 'ebebele. 'Bhɛla- -yile, -e -yaa Zesu a -za 'ɛ 'wo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni 'kee- 'mu daan kplankplan. 'Duŋ- -yaa' pɛ Mɛɛzan dɔleya 'ɛ -daŋ' -le -yaa 'ke Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan a pɛ mɛɛ wiiŋfɛza -yi 'te 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

26 -Yrekpaa' do, 'yee- Apolɔsi -yaa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo zii' Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ ɓla 'ke -gblaan 'laa kla -a -yi. Prisili 'pegee

Akilasi -yaa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'yele-, 'ke 'mu 'a 'siile-, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -Waanbhaa' a zi 'ɛ 'yipele 'a ni kplankplan.
27 'Bhɛ blaan, 'ke Apolɔsi 'a 'pele dɔɔ -e gele- Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -a nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'mu 'a 'liale dɔɔ -e ge 'bhɛ nɔɔ. -Ayile, 'ke 'mu -a dɔ 'sɛwɛ do dɛle- Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni dɔɔ 'kee- bhwa 'mu ba ye, 'mu 'a 'cieya- klɛ 'el-rele. -E bhɔle Akayi, mɛɛ 'la zan mu 'mu kpaa Zesu 'yi -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ ma, -e 'mu -daanna, 'bhɛɛ- -e 'mu 'kpaleya 'ɛ baan' klaa 'bhɛ ba.
28 -Amasrɔyi Zuufu mu 'ɛ 'yaa- 'ni 'zi -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yi yrɛ 'la nɔɔ, -e -yaa 'bhɛ 'yrɛbakan zii' mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa; 'ke -ya zrɔn mɛɛ mu 'ɛ ni 'bhii--Waanbhaa mɛɛ 'la zan mak-wan- 'bhii- Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'le, 'bhɛ zan -le -yaa 'ke Zesu 'le kpataakpa.

19

Pɔlu -o Efɛzi

1 Apolɔsi -yaa 'waati 'la ba Korɛnti -wa 'ɛ ta, Pɔlu kaan Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'yi -wa mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e nwa bhɔlɛ Efɛzi -wa 'ɛ ta 'tɛ. -E bhwa 'bhɛ nɔɔ Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'ke ta.
2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee- 'mu 'lrɔkpale dɔɔ: «'Ka 'ka 'kpalawoa Zesu 'yi, 'ka Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- ɛɛ?» 'Bhɛɛ- 'ke 'mu 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'Yooye-, 'o mɔɔ laa a malɛ -lido' dɔɔ Lii 'Weŋ -o.»
3 'Bhɛɛ- 'ke Pɔlu -o -lrɔkpale 'ezin- dɔɔ: «'Ka 'ka 'kpalawoa Zesu 'yi bhe, -o 'ka 'wiiŋfia wiiŋfɛgbɛya -glɔɔn 'ɛ -dela -yi ɛɛ?» 'Bhɛɛ- -o pe Pɔlu ni dɔɔ: «-Woo' 'wiiŋfia Zaan a pɛ mɛɛ wiiŋfɛgbɛya 'bhɛɛ- 'yi -yi ba.»
4 'Bhɛɛ- Pɔlu pe -o ni 'ezin-dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'la zan mu -yaa dɔ a -la 'ke -o ploo -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, Mɛɛ Wiiŋfɛ' Mi Zaan -yaa 'bhɛ zan mu -la wiiŋfɛ -yi ba. 'Duŋ- -e -yaa pe 'zi Izraɛli mu 'ɛ ni 'ezin- dɔɔ -woo 'kpa mɛɛ 'la zan -yaa nu nulɛ 'yee-blaan, 'bhɛɛ- 'yi; 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Zesu 'le.»
5 -O yanle 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'malele, 'ke -o dɔle- -a -la dɔɔ -woo wiiŋfɛ' -yi ba Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi.
6 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu 'e gbɛ 'kpale -o ta, 'bhɛɛ- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ zinale -o ta. 'Ke -o wli -bhɛɛke' mu 'pele 'sanle, 'bhɛɛ- 'ke -o -Waanbhaa' -lɛla' janwo.
7 'Woo- mɛɛ mu 'ɛ 'yaa-bhɔ mɛɛ vu ta plɛ -din.

8 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu gele- Zuufu mu daanfɛ' 'ɛ la. 'Bhɛɛ- mlɛ yaga ta, -e -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yaaza 'ɛ -jan 'ɛ woa mɛɛ mu ni. Yaa -yaa gblaan mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛɛ 'bhɛ -janwo' yrɛ 'ɛ nɔɔ. -E -yaa dɔ 'zi klɛn, 'kooko- mɛɛ mu dɔ Mɛɛzan a -jan 'ɛ la.
9 'Duŋ- Zuufu 'ke mu -yaa 'mu 'trɔn 'yi dɔ 'zi 'eglɔɔle Pɔlu 'wojan- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ-

waa -yaa dɔle- -a -la 'ke -woo kpa Zesu 'yi. Drɔɔn', -o -yaa 'sɔnsi zii' Pɔlu 'wojan- mu 'ɛ ma 'ke -o -jan 'yɔɔ- wo Mɛɛzan a zi 'ɛ ma mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa. 'Bhɛla--yile 'ke Pɔlu Zesu 'yi mu 'ɛ 'siile, 'ke -o 'pegee 'mu gole- -o pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- Tiranusi -a -laklu -wa 'ɛ ta. -E ɓwa -Waanbhaa' a -janwo' 'ɛ 'wole- ma 'bhɛ ɓnɔɔ yi 'oo yi.

10 Pɔlu ɓwa 'bhɛɛ- klɛle ma lɛɛ plɛ ta, -asiikɔɔ Zuufu mu 'pegee Zuufu kle mu 'la 'kpɛn 'yaa- 'bhɛ Azi 'klɛɛn gbɛ do 'ɛ 'yi, 'mu 'kpɛn Mɛɛzan a -jan 'ɛ ɓmaa.

Seva gbe mu a -za

11 -Waanbhaa' -yaa mɛɛ 'kpeelɛni ma 'sɔle- maza mu klɛ 'zi Pɔlu gbɛ zi.

12 'Bhɛla- -yile, 'kee- -yaa klɛ sɔgbɛ mu 'le oo, 'kee--yaa klɛ mɛɛ ŋgblo ma 'fuugo- sɔgbɛ mu 'le oo, 'ke -o -yaa 'mu yan Pɔlu 'flɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o -yaa 'mu kpa gadɛ mu 'pegee lii -yɔɔ mu -yaa mɛɛ 'la zan mu zi 'mu ma, 'bhɛ gadɛ mu 'ɛ ɓyaa bhee, 'bhɛɛ- lii -yɔɔ' mu 'ɛ ɓyaa go 'bhɛ zan mu 'ɛ zi.

13 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi 'tɛ, Zuufu 'kɛ mu 'la 'yaa- 'kaan zii' yrɛkpɛn- ɓnɔɔ 'ke -o ge 'zina mu -gbinlele 'zina lii mu -yaa mɛɛ 'la zan mu zi, 'mu ɓyaa zi 'tɛ 'bhii- 'mu 'zina mu 'ɛ -gbin mɛɛ mu 'ɛ zi Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'ɛ 'le. -O 'kpɛn do do -yaa -jan 'la wo 'zina mu 'ɛ ni, 'bhɛ -le -yaa dɔɔ: «'Mi pe 'ka ni dɔɔ Zesu 'la 'ke Pɔlu -o 'bhɛ a -jan 'wo zii', -ka go 'bhɛɛ- 'tɔ 'ɛ 'yi!»

14 Mɛɛ 'la zan mu -yaa 'bhɛ -za -glɔɔn 'ɛ klɛ 'zi, 'mu 'yaa- mɛɛ 'srwaplɛ-, 'bhɛɛ-'mu -yaa Zuufu mu a 'sraka 'lɛna- mi gblaan do 'la -o -yaa 'bhɛ sii Seva 'bhɛɛ- gbe mu 'le.

15 -O 'bhɛ -jan 'ɛ 'wole-'zina do ni, 'ke 'bhɛ 'a zikpale -o ni gadɛ mi 'ɛ 'lii dɔɔ: «'Ŋ Zesu dɔ, 'bhɛɛ- 'ŋ Pɔlu dɔ 'ezin-; 'duŋ- 'ka mu, -de mu 'gbu -le 'ka mu 'le ɛɛ?»

16 'Zina ɓyaa mɛɛ 'la zan zi, 'bhɛ -balaa' -o ta, 'bhɛɛ-'bhɛ a pɛ faŋgan- 'ɛ ɓkpaa -o 'kpɛn a pɛ faŋgan- 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'bhɛ -yrɛnkpa' gbɛ -yɔɔ' ɓwoa -o ta, -asiikɔɔ -o -pwɛla 'fɛ 'ɛ ɓla -o tafleŋ-'le 'ke -o blasaan-, 'bhɛɛ- -o madiŋwole -yaa.

17 'Bhɛ -za 'ɛ ɓzian Efɛzi -wa 'ɛ ta yrɛkpɛn- ɓnɔɔ. 'Kee- kpa Zuufu mu ta oo, 'kee- kpa Zuufu kle mu ta oo, 'o 'kpɛn 'bhɛ -za 'ɛ ɓmaa; -ayile -gblaan ɓklaa -o 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- -o -yaa -gasikpa zii' Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'ɛ 'lɛɛ.

18 Mɛɛ 'la zan 'mu 'e ɓkpaa Zesu 'yi, 'mu -bebe -yaa zan 'mu klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'pelɛ-mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa.

19 Mɛɛ 'la zan mu -yaa 'srɔn klɛ, 'mu -bebe ɓnwa 'mu 'a 'srɔn 'sɛwɛ mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ mu 'mu 'kpɛn 'kpaciela mɔkpɛn' 'yrɛ ma. 'Bhɛ 'sɛwɛ mu 'ɛ 'plɛɛ 'yaa--gɔli' 'taŋbha 'waa mia plɛ bhɛ vu (50.000) bhɔ.

20 'Bhɛ gbɛɛn- bhe, Mɛɛzan a -Jan 'ɛ 'yaa- zɛn 'zi 'yee-

Mɛɛzan a -glɔɔya' 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee faŋgan- ma.

Efɛzi mu 'ɛ -o -wlɛnna Zesu 'yi mu 'ɛ ma

21 'Bhɛ -za mu 'ɛ klɛle blaan, 'ke Pɔlu 'a 'lɛdulale *Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ ta dɔɔ -e gele- 'kanlɛ- Masedwani 'pegee Akayi 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e ge 'pwɛlɛ- Zeruzalɛmu. -Ya pia dɔɔ: «'Ke 'ŋ -ja 'bhɛ nɔɔ ye, -yoo 'ke -za 'le 'ezin- 'ke 'ŋ ge Rɔmu -wa 'ɛ ta.»

22 'Bhɛla- -zayile, -ya madɔ mi plɛ winbwa- Masedwani: Timote 'pegee Erasi. 'Bhɛɛ- 'yee- 'gbu bwa -sɔ 'mu -zanta -yrekpaa' sa ta Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

23 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, Efɛzi -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yaanmiŋwole -yaa Mɛɛzan Zesu a zi 'ɛ -zayi'.

24 Wlan 'ɛ ni, yo do -yaa Efɛzi -wa 'ɛ ta. -O -yaa 'bhɛ sii Aatemisi. 'Bhɛɛ- -can klɛ mi do -yaa 'yee- -wa 'ɛ ta, -o -yaa 'bhɛ sii Demetriusi. 'Bhɛ 'yaa- 'yee- yo 'ɛ gba 'fɛ 'ɛ bhɔɔma -yrinɛ' mu klɛ -gɔli' 'taŋbha 'pu 'le, 'bhɛɛ- -e -yaa 'mu gɔn mɛɛ mu 'kɔɔ. 'Yee- Demetriusi 'pegee -yaa' yewonɛ mu 'ɛ yaa -gɔli' -bebe 'srɔɔwo 'bhɛ yo 'ɛ gba 'fɛ 'ɛ bhɔɔma -yrinɛ' mu 'ɛ gɔnle ma.

25 -Yrekpaa' do, -e -yaa' yewonɛ mu 'ɛ 'pegee -can klɛ mu -vin mu 'ɛ klaa 'eke- ba, 'bhɛɛ- -ya pia 'mu ni dɔɔ: «'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- -kɔɔ' -o -kɔɔa' -naflo mu 'ɛ 'srɔɔwo zii' -kɔɔa' ye 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ma.

26 'Duŋ- -zɔn 'yee- Pɔlu 'ɛ -yoo -za mu 'la klɛ 'zi, 'ka 'yrɛ -o 'mu ma, 'bhɛ 'pegee 'ka 'trɔn -o 'mu 'yi. -Ya pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: Bhaaplɛŋ mu -o gba yo mu 'la yaan -o 'gbu 'kɔɔ, 'mu 'laa -o 'ke -waanbhaa' -zeze mu 'le. Mɛɛ -bebe 'e kpaa 'bhɛ -jan 'ɛ yi; 'bhɛɛ-, 'bhɛ mɛɛ 'srɛ ŋgblo -siɛla. 'Duŋ- 'bhɛ 'laa klɛlɛ Efɛzi -wa do -kplɛn ta -gɛ, 'bhɛ kla 'ezin- Azi 'klɛɛn 'kpɛn -la -yi.

27 -A -daŋ' 'laa nu golɛ -kɔɔa' yawo 'ɛ do -kplɛn baale ta. 'Kɛla 'bhɛ -o -a -yi 'eyɔɔle 'ezin-, 'bhɛ -le dɔɔ -e nu -kɔɔa' yo da -gbɛnɛ 'ɛ gba 'fɛ 'tɔ 'ɛ magalɛ. 'Bhɛ gbɛɛn- bhe, -kɔɔa' yo 'ɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ nu galɛ; 'bhɛɛ- 'duŋ- Azi 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'trɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yela- gba!»

28 Mɛɛ 'la zan mu Demetriusi 'wojan- 'ɛ maa, yran -gbɛnɛ wlaa 'mu zru 'yi. 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele 'sanle 'eglɔɔle dɔɔ: «Aatemisi, Efɛzi mu a yo da 'ɛ -yoo 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'e 'kpa ma yo laa -o! Aatemisi, Efɛzi mu a yo da 'ɛ, 'yoo- 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'e 'kpa yo laa -o!»

29 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'bhɛ -jan 'ɛ -wa 'ɛ 'kpɛn 'yaanmiŋwoa, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn 'wlɛnle. 'Bhɛɛ- 'yee- Pɔlu 'taawoyɔɔn plɛ 'ɛ, Gayusi 'pegee Arisitaki, -o 'mu kwan. 'Mu yaa 'ke Masedwani mu 'le. -Woo 'kunlawoa, 'ke -woo -glaanle', 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'saa 'ɛ gele- 'ke -o -le -waa' -zabla'

-kpan 'ɛ ta.
30 'Bhɛ 'yi, Pɔlu 'gbu 'yaa- zi 'bhii- -e ge dɔ -zamaa' 'ɛ 'lɛɛ 'bhɛɛ- -ya 'gbu zrɔn 'mu ni, 'duŋ- Zesu 'yi mu 'ɛ waa dɔlɛ a -la 'kee- 'bhɛ klɛ.
31 'Yee- Azi 'klɛɛn 'yi -kuŋlii gblaan mu 'ɛ 'ke mu -yaa 'yee- Pɔlu 'gbu 'bhɛgwlɛn- mu 'le. 'Bhɛ mu kle kpaa -a ni dɔɔ yaa gelɛ -zabla' -kpan 'ɛ ta.
32 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -zamaa' 'saa 'ɛ 'yaa- -we 'zi 'zoozoo-: -a 'ke mu -yaa -janwo' zii' 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- waa -yaa sɔ 'eke- -weli' -yi 'male. 'Bhɛɛ- drɔɔn', -woo -lɛkpaa 'eke- ta win 'la ma, -o -bebe 'laa -yaa 'bhɛ dɔ.
33 -O -yaa Zuufu 'gwlaan- do sii Alɛzandri. -Zamaa' 'ɛ 'pleŋ- mɛɛ 'ke mu 'yee- -za 'ɛ 'yipia 'bhɛ ni. 'Bhɛɛ- Zuufu -vin mu 'ɛ 'yee- Alɛzandri 'yrɔnna-, 'bhɛɛ- -o -ja 'kɛle- -zamaa' 'ɛ 'lɛɛ-. -Ya gbɛ -lawlɛnna, 'bhɛɛ- -e -yaa zan -janwolɛ -zamaa' 'ɛ ni.
34 'Duŋ- -wa yele 'bhii- -e -yaa 'ke Zuufu mi 'le, 'ke -woo -weli' 'ɛ 'wlɛnle 'eke- zi 'eglɔɔle 'zoozoo- 'ke -wa pe dɔɔ: «Aatemisi, Efɛzi mu a yo da, 'yoo- 'egbɛnɛle, 'e 'kpa ma yo laa -o! Aatemisi, Efɛzi mu a yo da, 'yoo 'egbɛnɛle, 'e 'kpa ma yo laa -o!» -O mwa 'bhɛ 'pele- zi 'fɔ 'bhɛ -bɛɛnna 'lɛrɛ plɛ -din.
35 'Fɔ boolazi, 'bhɛɛ- -waa' -wa 'ɛ ta 'sɛwɛdɛ mi 'ɛ 'bhɛ gbɛswa- -zamaa' 'ɛ tagale ta; 'bhɛɛ- 'bhɛ pe -o ni dɔɔ: «Efɛzi mu, mɔkpɛn' 'a 'yaango- 'bhii- Efɛzi mu 'ɛ 'mu -le -kɔɔa' yo da -gbɛnɛ Aatemisi gba 'fɛ 'pegee -a bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ gooba mu 'le, 'bhɛ 'pegee 'yee- yo 'ɛ bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ -daa laflɛ' ma, 'bhɛɛ- -e -balaa' 'trɛ ma.
36 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'bhɛ ma zaabɔle. 'Duŋ- 'ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -ka 'ka zrukpala, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'kɔɔlɛ- -za 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ ma blaale-.
37 -Amasrɔyi, 'ka nwa mɛɛ plɛ 'la 'le -gɛ bhe, waa -kɔɔa' yo 'ɛ gba 'fɛ 'ɛ la pɛ 'kedo- 'kpɔ 'silɛ-, 'bhɛɛ- waa a 'tɔ 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'pelɛ-.
38 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke Demetriusi 'pegee -yaa' yewonɛ mu 'ɛ -woo -la ma janwoa- dɔɔ mɛɛ 'ke -za 'ke kla -o ni, 'kitikan yi mu dɔle -o, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'wiiŋ- mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'mu -o ye. -O sɔ gele- 'mu ta ye waa -za 'ɛ 'yrɛbago zayi'.
39 'Ke 'kaa- zi 'bhii- 'o 'kaa- -za 'bhɛɛke 'yrɛbago, -kɔɔ' nu 'bhɛ klɛlɛ -kɔɔ' a 'klaŋkeba yi 'ɛ 'le.
40 'Duŋ- -za 'la kla -zɔn, Romɛ mu 'ɛ sɔ -lale' -kɔɔ' ta dɔɔ -kɔɔ' -o -wlɛn 'zi -o ma. -Amasrɔyi -kɔɔ' klaa 'eke- ba, -za 'la ma, win laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa nu 'sɔlɛ- 'bhɛ 'yipele mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni.»
41 Waa -wa 'ɛ ta 'sɛwɛdɛ mi 'ɛ 'yanle 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele, 'ke -ya pele- mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o piila-, 'bhɛɛ- -o ge -o ba -lɛ ma.

20

Pɔlu -ja Masedwani 'pegee Grɛki mu a 'klɛɛn 'ɛ 'yi

1 Efɛzi mu 'ɛ -woo tagaa- 'waati 'la ba, 'ke Pɔlu Zesu 'yi mu 'ɛ 'lɛkpale 'eke- ta, 'bhɛɛ- 'kee- 'fuudɔle -o ta. 'Bhɛ blaan, 'kee- zi -yrɛwole -o ma dɔɔ -e gele- Masedwani.

2 Pɔlu 'kanaa 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kee- ge 'fuudɔlele Zesu 'yi mu 'ɛ ta -jan -bebe 'le. 'Bhɛ blaan, 'kee- gele- Grɛki mu a 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

3 'Bhɛɛ- 'kee- mlɛ yaga klɛle- 'bhɛ nɔɔ. -E -yaa zan bɔlɛ -batoŋ' do -yi 'bhɛɛ- -e ge Siri 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'waati 'la ba, 'ke -ya male- dɔɔ Zuufu mu 'ɛ 'yaa- 'dukpa zii' -a dɛ zayi'. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- dɔɔ -e niinale -a da zi 'ɛ zi 'kee- kan Masedwani.

4 'Gwlaan- 'srwaplɛ- -le -ja 'yee- Pɔlu madɔlɛ Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'taa 'ɛ ta: Pirusi 'la 'yaa- da Bere -wa 'ɛ ta 'bhɛ gbe Sopatɛɛ, 'bhɛɛ- Arisitaki 'pegee Sekɔndusi, 'mu 'yaa- da Tesaloniki -wa 'ɛ ta; 'bhɛɛ- Gayusi, 'bhɛ 'yaa- da Dɛɛbi -wa la, 'bhɛɛ- Timote, 'bhɛ 'yaa- da Lisitri, 'bhɛɛ- Tisiki 'pegee Trofimu: 'mu 'yaa- da Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

5 'Bhɛ mɛɛ 'srwaplɛ- 'ɛ -ja 'tɛnlɛ- 'o ma Troasi -wa 'ɛ ta -yrekpaa' 'soo 'kanle- blaan.

6 'O mɔɔ 'gbu, 'o -batoŋ' do sia Filipu -wa 'ɛ ta 'bluu 'wlɛn kle bhle 'fɛti 'ɛ blaan. 'O -yrekpaa' 'soo kla zi 'ɛ 'lii 'bhɛɛ- 'bhɛ -yrekpaa' 'soo mi 'ɛ ma, 'o wlaa Troasi -wa 'ɛ ta 'tɛ. 'Bhɛɛ- 'o -gbɛɛyi' do kla 'bhɛ nɔɔ.

Pɔlu -yrekpaa' 'srwaplɛ- kla Troasi

7 Zuufu mu a -yitrɛ' yi 'ɛ ma yroma 'ɛ zi, 'o klaa 'ekeba Mɛɛzan a pɛbhle 'ɛ 'bhle zayi' 'eke- zi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Pɔlu -yaa zan gelawolɛ 'taa do ta 'bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le bhe, 'bhɛla- -yile, -e -janwoa mɛɛ 'la zan mu klaa 'ekeba 'mu ni. 'Bhɛɛ- -emwa -janwole 'ɛ zi 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- blaŋdrɛyi ma.

8 'O 'klale- -yaa 'ekeba 'saŋgaso 'kpee 'la la, -laŋbha -bebe 'bhile- -yaa 'bhɛ la.

9 -O -yaa -zwannɛ do sii Eyutisi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaale- -yaa 'bhɛ 'fɛkpee 'ɛ fenɛti 'ɛ do -lii. Pɔlu -yaa -mɔ 'zi -janwole 'ɛ zi, 'bhɛla- -yile 'ke yi 'kpale 'yee- -zwannɛ 'ɛ 'yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- yidɛle 'egbɛnɛle. -Yaa' yidɛ gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, -a yri -gwa -a 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ- 'kee- golelaanima 'saŋgaso yaga mi 'ɛ 'wiiŋ-, 'kee- nule- baalɛ 'trɛ ma. -O nwa -a -lawlɛnlɛ, 'duŋ- -wa ya 'bhii- -e -gaa gban.

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu zinale, 'kee- gele- kulalɛ 'yee- -zwannɛ 'ɛ ta, 'ke -ya binale -a gbɛ -yi, 'bhɛɛ- 'ke -ya peledɔɔ: «'Ka 'laa yiɛnkanlɛ, yaa galɛ -li!»

11 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu 'sanle -a -zanta' 'saŋgaso 'kpee 'la 'yee- 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ 'klale- -yaa 'eke- ba 'bhɛ la 'bhɛ nɔɔ. 'Bhɛɛ- 'yee- 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ -o 'bluu 'ɛ takaan-, 'bhɛɛ- -wa bhla 'eke- zi. 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu -janwole -o ni 'ezin-, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ tooklinle ma.

-E yanle 'bhɛ 'le, 'kee- jilale.
12 Eyutisi a mɛɛ mu 'ɛ
nwa -a 'silɛ-, -e -yaa -a -yrɛ
ma; 'bhɛɛ- 'mu -ja 'kɛle- 'mu
ba 'fɛ 'lɛ ma. 'Bhɛ -za 'ɛ kla
mɔkpɛn' zrukpaaza 'le.

Pɔlu -daa Troasi -wa 'ɛ ta,
'bhɛɛ- -e -ja Milɛti

13 'O mɔɔ -kaan Pɔlu 'lɛɛ
-batoŋ' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'o -ja
Asɔsi -wa 'ɛ ta. 'Yee- Pɔlu
pe dɔɔ -e gele- Asɔsi -a gaan
ma 'trɛ ma zi 'ɛ zi. -E -yaa
zi 'bhii- 'o ge 'eke- magbɛn
'bhɛɛ- -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e -yaa
nu bɔlɛ 'o zi -batoŋ' 'ɛ 'yi
'bhɛɛ- nɔɔ.
14 -E bhɔle 'o ta Asɔsi -wa
'ɛ ta, 'wa sia -batoŋ' 'ɛ 'yi,
'bhɛɛ- 'o -ja Mitilɛni -wa 'ɛ ta.
15 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le,
'ke 'o gole- Mitilɛni, 'bhɛɛ-
'ke 'o 'bhɔle Kiɔsi -din. 'Bhɛ
-yrekpaa' plɛ mi 'ɛ ma, 'ke
'o 'nule 'tɛnlɛ- Samɔsi ma.
'Bhɛɛ- 'bhɛ -yrekpaa' yaga mi
'ɛ ma 'o wlaa Milɛti -wa 'ɛ ta
'tɛ.
16 Pɔlu -yaa zi 'bhii- 'o
Efɛzi -wa 'ɛ makpa', 'duŋ-
yaa -yaa zi 'bhii- 'o dula-
-a nɔɔ-; 'kooko- 'waa mɔ
'bhɛ Azi 'klɛɛn 'ɛ gbɛ do 'ɛ
'yi. -Amasrɔyi -a 'krɔtɔwole
-yaa, 'kooko- 'kee- -yaa sɔ a
klɛle- 'bhɛɛ- Pantekɔti yi 'ɛ
bhɔ 'o ma Zeruzalɛmu -wa 'ɛ
ta.

Pɔlu -o Efɛzi Zesu 'yi mu
-lɛdo' 'ɛ -lɛɛ mu 'ɛ lia zii'

17 Pɔlu -yaa 'waati 'la ba
Milɛti -wa 'ɛ ta, 'kee- kle
bɔle- Efɛzi Zesu 'yi mu -lɛdo'
'ɛ -o 'lɛɛ mu 'ɛ ni, 'kaa 'mu
'nu 'tɛn -a ma 'bhɛ nɔɔ.
18 'Bhɛ mu nule 'tɛnlɛ- -a
ma 'bhɛ nɔɔ, 'ke -ya pele-
'mu ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu,
'kee- san 'ŋ 'nu yi -yrekpaa'
lwa mi 'ɛ ma Azi 'klɛɛn 'ɛ
'yi, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma,
'ka 'mi 'taawogbɛya 'pegee 'ŋ
klɛza mu 'ɛ 'kpɛn dɔ 'ka 'pleŋ
-gɛ.
19 'Ŋ yewoa Mɛɛzan ni 'ke
'mi 'ŋ 'gbu mazinaa 'waati 'ɛ
'kpɛn ba, 'ke 'ŋ wisi, 'bhɛɛ-
'ke 'ŋ -yrɛnbhle' Zuufu mu 'ɛ
'kɔɔ -waa' 'dukpaza mu 'ɛ 'yi
'ŋ ma.
20 'Ka 'gbu 'a 'yaango-
'ezin- dɔɔ 'naa 'ka 'gbu
a -nafan maza 'kedo- 'kpɔ
gaanlɛ 'ka ma -titi. 'Ŋ
-Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'kpɛn
woa 'ka ni 'ke 'ŋ 'ka daan
'kɛle-, mɔkpɛn' 'yrɛ ma 'bhɛ
'pegee 'kaa- 'fɛ mu 'ɛla.
21 'An pia Zuufu mu
'pegee Zuufu kle mu 'ɛ ni
dɔɔ -o 'ploo- -o klɛza -yɔɔ'
mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo 'gbu
na -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- 'ke
-woo 'kpa Mɛɛzan Zesu 'yi.
22 'Duŋ- -zɔn, -ka 'ka
'trɔnbadɔ doo, 'ŋ 'yoo-
Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ 'bhɛɛ- ta
-gɛ. Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -le 'bhɛ
'taa 'ɛ 'wla zii' 'ŋ zi, 'duŋ- -za
'la nu 'tɛnlɛ- 'ŋ ma 'bhɛ nɔɔ,
'naa 'bhɛ dɔ.
23 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke 'ŋ kaan
-wa 'oo -wa 'la ta, Lii 'Weŋ
'ɛ -yoo 'ŋ 'kpeelɛkan zii' dɔɔ
-o nu 'ŋ bɔlɛ -kaso 'yi 'bhɛ
pegee -o nu -yrɛn mu 'kpalɛ-
'ŋ ta -a nɔɔ ye.
24 'Duŋ- 'naa -o 'ŋ 'gbu
-si 'ɛ yiɛnkan zii'. 'Kɛla
'bhɛ -o 'mi ma 'eglɔole 'bhɛ
-le dɔɔ Mɛɛzan Zesu ye 'la
gbɛkpaa- 'mi 'kɔɔ, 'ŋ sɔ 'bhɛ
'wole, 'bhɛɛ- 'an 'lɛyan- -a

ma. 'Bhɛ ye 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'ŋ -Waanbhaa' a -lileya ma -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛɛ- 'wo mɔkpɛn' ni.»

25 «'Ɲ 'yaa- 'ka ba 'waati 'la 'kpɛn ba, 'ŋ bwa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ma jan 'ɛ wole ma 'ka ni; 'duŋ- -zɔn 'mi 'a 'yaango- 'bhii- 'ka do 'kpɔ 'yrɛ 'laa nu 'ŋ 'yelɛ- -li -zɔn blaan.

26 'Bhɛla- -zayile, 'mi -o -a pe 'zi 'ka ni -zɔn -gɛ kpataakpa dɔɔ: 'ke 'ka do 'kpɔ nia, 'ka 'laa 'lalɛ- 'mi ta, 'bhɛ 'laa dalɛ 'mi ba.

27 -Amasrɔyi 'ŋ -Waanbhaa' zru maza 'ɛ 'kpɛn -zrɔnna 'ka ni 'ka 'bheeza- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'naa a zru maza 'ɛ 'kedo- 'kpɔ gaanlɛ 'ka ma.

28 'Bhɛla- -yile, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'bhɛ 'pegee -ka 'ka 'yrɛkpa 'ezin- Lii 'Weŋ 'ɛ -e 'ka 'yalaa mɛɛ 'la zan mu gooba 'mu ba, 'bhii- -o yalaa' -bhlaa mu gooba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Waanbhaa' -yaa' mɛɛ -lɛdo' 'la 'srɔɔwoa- -a 'gbu Gbe 'ɛ gale 'ɛ ma, -ka 'mu -gblakun' 'elrele.

29 'Mi 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ŋ gele blaan, mɛɛ 'ke mu nu wlalɛ 'ka pleŋ- 'bhii- -bɔn 'yi srɔpɛ mu wla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -bhlaa 'lɛdo- pleŋ-; 'bhɛɛ- waa nu -a 'tolɛ- 'ka mu -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ma.

30 'Ali- 'ka mu 'gbu ba mɛɛ 'ke mu nu -wlɛnlɛ' bhla ma -jan mu wolele, 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, -o nu Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu -yinilɛ; 'bhɛɛ- 'mu nu dɔlɛ -o zi.

31 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'tɛ, 'bhɛɛ- -e dɔ 'ka 'kpee 'bhii- lɛɛ yaga ta 'ŋ bwa zruwlale ma 'ka 'kpee -bi zi 'pegee -yrekpaa' 'fɔ 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ŋ 'yrɛ 'yi 'klaale- ma 'ka ba -zayi'.»

32 «'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ 'yoo- 'ka gbɛkpa' zii' -zɔn -Waanbhaa' 'pegee -yaa' -lileya ma -jan 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'seŋ -o 'yela- ni 'kee- faŋgan- dɔ 'ka ta 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e 'ciɛn 'la 'twa- -yaa pɛ mɛɛ 'gbɛwole mu 'ɛ 'kpɛn ni -e sɔ 'ka gbale- 'bhɛ ba.

33 'Ɲ 'yrɛ 'laa 'bhɔlɛ- -lido' 'ka do 'kpɔ 'kɔɔ -gɔli' oo, 'kaa- -can oo 'bhɛ 'pegee 'ka ta dunɛ- mu 'ɛ zi.

34 'Bhɛɛ- 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'ezin- 'bhii- 'ŋ madɔ mu 'pegee 'mi 'gbu 'lɛbɔ- pɛ mu 'pegee 'o maza -yanwo' pɛ mu 'ɛ 'ŋ 'mu 'srɔɔwoa 'ŋ 'gbu a 'tɛfuu 'wianle- -la ma.

35 'Mi 'a -zrɔnna 'ka ni gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma dɔɔ -kɔɔ' yewo, 'bhɛɛ- -kɔɔ' sɔ bhɔle- 'ezin- 'kɔɔfleŋzan mu ba. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Mɛɛzan Zesu -jan 'la woa -kɔɔ' ni 'bhɛ bo -kɔɔ' 'kpee; -ya 'pia- dɔɔ: ‹'Duma 'la 'bhɛ -o pɛ nale mɛɛ ni 'bhɛ 'yi, 'bhɛ gblaan -yiya' pɛ -srɔɔwole mɛɛ 'kɔɔ 'bhɛ ni.›»

36 Pɔlu 'yanle- 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'wolele -o ni, 'ke -o 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn -o 'kpɔ zɛnle- 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -wɔo 'seriwole.

37 Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- wisi' zii' Pɔlu zi -a ge bhla 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -o -yaa -a -tuubɔ' 'zi -a -srawo' bhla 'ɛ zi -o ma.

38 -O ta -yaa suŋ 'egbɛnɛle, -amasrɔyi -ya pia -o ni dɔɔ

waa -yaa nu 'eke- yelɛ 'ezin--li. 'Bhɛ blaan, 'ke -o gele- -a madɔlɛ -yaa' -batoŋ' 'ɛ 'si yrɛ nɔɔ-.

PƆLU -JA ZESU 'SRƐYA- KLƐLƐ RƆMU

21

Pɔlu 'pegee -a zi mu 'ɛ -woo ge 'zi Zeruzalɛmu

1 'O 'yanle- 'o 'srawolele Efɛzi Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -lɛɛ mu 'ɛ ma, 'ke 'o gelebɔlɛ -batoŋ' do 'yi. 'O gele--trɛɛ 'ke 'o 'tɛnle -wa do ma, -o -yaa 'bhɛ sii Kɔsi, 'bhɛɛ-wɛyi- 'mliŋgole -yaa 'bhɛ zi. 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, 'ke 'o 'bhɔle Rɔdi -wa 'ɛ ta. 'O gole 'bhɛ ɔɔnɔɔ, 'ke 'o gele- Patara -wa 'ɛ ta.

2 'O ɔɔbhwa -batoŋ' do ta 'bhɛ ɔɔnɔɔ, 'bhɛ 'yaa- ge 'zi Fenisi 'klɛɛn 'ɛ 'yi; 'o bɔle 'bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'o jilale.

3 Wɛyi- 'mliŋgole -yaa 'klɛɛn 'la 'bhɛ zi 'bhɛɛ- 'ke -o -yaa 'bhɛ sii Sipru, 'o ɔɔbhwa 'bhɛ -din: 'wa ɔɔya bhlɔ gbɔɔn ma 'ke 'woo- -batoŋ' 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'o 'yee- Sipru 'klɛɛn 'ɛ ɔɔtwa wɛyi- ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'o -ja Siri ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'o -ja 'tɛnlɛ- Tiri -wa 'ɛ ma. 'O 'yaa- -batoŋ' 'la 'yi, -o 'bhɛ 'yi 'kwe mu 'ɛ -zinaa' 'yee- Tiri -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'o -zinaa' 'bhɛ ɔɔnɔɔ.

4 'Bhɛɛ- 'o Zesu 'yi mu 'ke mu ɔɔya 'bhɛ -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ-'o 'pegee 'mu -yrekpaa' 'srwaplɛ- -gaa 'eke- 'yi. Lii 'Weŋ 'ɛ 'yaa- 'woo- Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpeelɛkaan zii' dɔɔ 'yee-Pɔlu 'laa gelɛ Zeruzalɛmu.

5 'Duŋ-, 'o 'yanle- 'bhɛ -yrekpaa' 'srwaplɛ- 'ɛ klɛlele 'eke- 'yi, 'ke 'wa 'pele dɔɔ 'o gbaanle- 'waa- 'taa 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- 'yee- Tiri -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ, -o 'pegee -o na mu 'ɛ 'bhɛɛ- -o -nɛ mu 'ɛ, -o 'kpɛn -ja 'o 'madɔlɛ -wa 'ɛ -zanta' wɛyi- 'ɛ 'lɛ ma. 'Bhɛɛ- 'o 'kpɛn 'o 'kpɔ ɔɔzian 'bhɛ ɔɔnɔɔ 'trɛ ma, 'ke 'woo 'seriwole.

6 'Bhɛ blaan, 'ke 'woo 'srawole 'eke- ma 'bhɛɛ- 'ke 'o mɔɔ gele- 'sanlɛ- -batoŋ' 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- 'woo- mu -niinaa' -o -zanta' -o ba -lɛ ma.

7 'O 'waa- wɛyi- ta 'taa 'ɛ 'lɛyaan- Tolemasi -wa 'ɛ 'bhɛɛ- ta. 'O 'pwɛla- -batoŋ' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'o -ja -wa 'ɛ 'kpee 'bhɛ ɔɔnɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu 'pubɔlɛ. 'Bhɛɛ- 'o 'pegee 'mu -yrekpaa' do -gaa 'eke-'yi.

8 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, 'o -gwa Tolemasi, 'bhɛɛ- 'o -ja Sezare -wa 'ɛ ta. 'O 'bhɔle- -a nɔɔ-, 'ke 'o gele- 'o zɛnlɛ Filipu ba; -e -yaa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo mi 'le. Zesu 'yi mu 'ɛ -o 'gwlaan- 'srwaplɛ- 'la makwan- Zeruzalɛmu dɔɔ 'mu 'bhɔ -o ba ye 'ɛ 'le, 'yee-Filipu -yaa 'bhɛ 'gwlaan- 'srwaplɛ- 'ɛ do 'le.

9 -A -lu -gbla -yaa yiziɛ, 'bhɛɛ- 'mu ɔɔyaa -Waanbhaa' -lɛla' janwo le mu 'le.

10 'O -yrekpaa' -bebe ɔɔkla gban bi 'yee- Filipu ba, 'bhɛɛ--Waanbhaa' -lɛla' janwo mi do -daa Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi: -o -yaa 'bhɛ sii Agabusi.

11 'Bhɛ mɛɛ 'ɛ 'nule- 'o ta, 'ke 'bhɛ Pɔlu a 'sɛntru 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'bhɛ

'gbu gaan mu 'pegee 'bhɛ gbɛ mu -yrele' 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «Lii 'Weŋ 'ɛ pe dɔɔ: ‹Mɛɛ 'la zan a pɛ -le 'ke 'sɛntru 'lɛɛ- 'le, Zeruzalɛmu ◻nɔɔ Zuufu mu 'ɛ nu -a -yrelɛ' gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -o nu -a 'kpalɛ- Zuufu kle mu 'ɛ 'kɔɔ›».

12 'O 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke 'o mɔɔ 'gbu 'pegee Sezare Zesu 'yi mu 'ɛ Pɔlu 'sromabɔle dɔɔ yaa gelɛ Zeruzalɛmu.

13 'Duŋ- Pɔlu pe 'o ni dɔɔ: «-Mɛle ◻kla 'bhɛɛ- 'ka -o wisi' zii', 'bhɛɛ- 'kaa- zi 'bhii- 'ka 'ŋ -gblɔzi' ga ɛɛ? 'Mi 'gbu 'yrisriwole -o, waa pelɛ -kaso 'yi bɔza do -kplɛn ma, 'ŋ 'yrisriwole -o 'ezin- 'ŋ dɛza ma Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'ɛ -zayi' Zeruzalɛmu.»

14 'Waa- -jan 'ɛ yaa 'sɔlɛ- Pɔlu zru gole Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'woo tagaa-. 'Bhɛɛ- 'o pe dɔɔ: «Bhaa 'ke 'kɛla 'bhɛ -o -Waanbhaa' zru maza 'ɛ 'le 'bhɛ -le klɛ!»

15 'O 'yanle- 'bhɛ -yrekpaa' 'dama 'ɛ galele Sezare, 'ke 'o 'waa- pɛ mu 'ɛ magaanle; 'bhɛɛ- 'woo -dwa Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta.

16 Sezare -wa 'ɛ ta Zesu a -klaŋlanɛ mu 'ɛ 'ke mu ◻nwa 'o 'madɔlɛ, 'o 'yaa- nu 'o zɛnlɛ mɛɛ 'la zan ba, -o -ja 'o 'le 'bhɛ mɛɛ 'ɛ ba -lɛ ma: -o -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ sii Minasɔn, 'bhɛɛ- 'bhɛ ◻yaa da Sipru 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -A 'kpale- ◻mwa gban Zesu 'yi.

Pɔlu -ja Zaki taglinlɛ Zeruzalɛmu

17 'O 'bhɔle- Zeruzalɛmu, 'ke 'o nɛɛnɛ- mu 'ɛ -woo 'cieya- klɛle- zrukpaa' ta.

18 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, Pɔlu -ja 'o 'le Zaki ba. Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'mu 'lɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ◻klaa 'eke- ba 'yee- Zaki ba.

19 'O 'yanle- -o 'pubɔlele, 'bhɛɛ- Pɔlu -jan 'ɛ ◻sia. -Waanbhaa' -za mu 'la 'kpɛn ◻kla a gbɛ zi Zuufu kle mu 'ɛ 'pleŋ, -e 'mu 'kpɛn do do 'yigɔɔnna -o ni.

20 -Wa wojan mu 'ɛ 'male-, 'ke -o -Waanbhaa' 'tɔbhɔle. 'Bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'yee- Pɔlu ni dɔɔ: «'O nɛɛnɛ-, 'yaa 'yelɛ- ɛɛ, Zuufu 'waa -bebe 'e ◻kpaa Zesu 'yi; 'ali- 'duŋ- -zɔn, -o 'kpɛn blɔɔle -o -li Moizi a *'Toŋ 'ɛ ma.

21 Mɛɛ 'ke mu ◻nwa -a pelɛ -o ni 'kaa 'bhi 'a ◻pia Zuufu mu 'la 'mu -o Zuufu kle mu 'ɛ 'pleŋ- 'mu ni dɔɔ 'mu 'ploo- Moizi 'a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikunle ma, 'bhɛɛ- 'bhi 'a ◻pia 'ezin- dɔɔ waa -o -nɛ mu 'ɛ 'wlalɛ- 'klɛɛn 'yi; 'bhɛ 'pegee waa Zuufu mu 'si ta -za mu 'ɛ -klɔsikunlɛ 'ezin-.

22 'Bhɛɛ- 'o nu 'bhɛ klɛlɛ 'nale- -a ma 'tɛ ɛɛ? Wlan 'ɛ ni, -o nu a malɛ dɔɔ 'e ◻nwa.

23 'Bhɛla- -yile, 'woo- zan -jan 'la 'wolɛ- 'e ni 'taawo 'bhɛɛ- ta: Mɛɛ yiziɛ -o 'o 'pleŋ -gɛ, 'mu -Waanbhaa' wli ◻kwan -za do klɛle ma (-wa ◻pia dɔɔ waa nu -wɛɛn 'milɛ-, 'bhɛ 'pegee waa nu -o ŋgblo -gwelɛ' 'sani- -o yan -o 'gbɛwo 'sraka 'ɛ golele).

24 Ge wla -o -le *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- mɛɛ 'gbɛwo

'sraka 'ɛ, -ka 'bhɛ go. 'Bhɛ blaan, 'bhi -o 'kpɛn 'gbɛwo 'sraka ma -gɔli' 'ɛ 'bhɛ gbawo, 'kooko- 'bhɛ blaan -o sɔ -o ŋgblo -gwele' 'tɛ. 'Kee 'bhɛ ɖkla 'bhɛ gbɛɛn-bhe, Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn nu -a 'yaangolɛ 'bhii- -o -za 'oo -za mu 'la 'kpɛn ɖkpaa 'e ma, wlan laa -yaa 'mu do 'kpɔ 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-bhe, mɔkpɛn' nu 'a 'yaangolɛ 'bhii- 'bhi 'gbu 'ezin-, 'e Moizi 'a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun.

25 'Kee- ɖbwa Zuufu kle mu 'ɛ 'mu a pɛ ta, -o 'kɛ mu 'la ɖwlaa Zesu 'yi, 'o -za mu 'la 'lɛdulaa 'mu ba za 'yi, 'o 'bhɛ -za mu 'ɛ 'sɛwɛ yɔɔndia- 'mu ni, 'bhɛɛ- -wa ɖpia 'mu ni 'bhɛ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: -o yo -gbaa 'ke wi mu 'la 'le waa 'mu 'bhlelɛ-, 'bhɛɛ- waa wi yiɛn bhlelɛ 'bhɛ 'pegee wi mu 'la -gaa 'mu -dewolele waa 'mu wi mu 'ɛ bhlelɛ; 'bhɛɛ- waa -yanbhɔɔya klɛlɛ.»

26 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu dɔle- -o wojan 'ɛ ɖla. 'Bhɛla--yile, 'bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'ke 'yee- Pɔlu 'kpale 'woo-mɛɛ yiziɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke -o gele- -o 'gbɛwo 'sraka 'ɛ golɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɖla. 'Bhɛɛ- -o 'kpɛn do do a 'sraka gole -yaa nu yanlɛ yi 'la 'le, 'yee- Pɔlu 'gbu 'bhɛ yi 'ɛ ɖpia -o ni mɔkpɛn' 'yrɛ ma. 'Bhɛ yi 'ɛ 'yaa-nu bhɔlɛ -yrekpaa' 'srwaplɛ-'kanle- blaan.

27 'Bhɛɛ- -yrekpaa' 'sr-waplɛ- 'ɛ 'yaa- zan 'yan-lawolɛ, 'ke *Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zuufu mu 'ɛ Pɔlu 'yele -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɖla. 'Bhɛla- -yile, 'ke Zuufu mu 'ɛ yran wlale -zamaa' do 'yi Pɔlu ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'kunle.

28 'Ke -o -gbekanle 'eglɔɔle dɔɔ: «'O 'yiɛnii Izraɛli mu, -ka nu bhɔ 'o ba! Mɛɛ 'la zan -o 'kaan zii' yrɛkpɛn- ɖnɔɔ 'kee- ge Izraɛli mu 'ɛ ma jan -yɔɔ' wolele, 'yee- mɛɛ 'ɛ 'yele- -gɛ. -E mɛɛ mu 'ɛ daan 'zi dɔɔ -kɔɔa' 'toŋ mu 'ɛ 'pegee -kɔɔa' -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'mu 'laa -o 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le. 'Bhɛɛ-drɔɔn' -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'la 'bhɛ -o 'weŋ, -e 'bhɛ 'triŋdwa-; -amasrɔyi -e ɖnwa 'ke Zuufu kle 'ke mu 'le 'bhɛ ɖla!»

29 -O -yaa -la 'zi -a ta 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi Trofimu 'la 'yaa- da Efɛzi -wa 'ɛ ta, -o 'bhɛ ɖya 'yee- Pɔlu zi -wa 'ɛ 'kpee. 'Bhɛɛ- -o 'kpee ma, Pɔlu -wlaa 'bhɛ 'le -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɖla.

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'bhɛ -jan 'ɛ Zeruzalɛmu -wa 'ɛ -bɔdia; 'bhɛɛ- mɛɛ 'saa 'ɛ -daa blasanlele -wa 'ɛ 'kpee yrɛkpɛn- ɖnɔɔ. 'Bhɛɛ- 'ke -o Pɔlu 'kunle, 'ke -wa -glaanle', 'bhɛɛ- 'ke -wa 'pwɛle -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɖla. 'Ke -o 'bhɛ 'koŋ 'mu 'ɛ 'liitanle blaale- -o -zanta'.

31 -O -yaa zan 'yee- Pɔlu dɛlɛ bhla 'la ba, 'ke Romɛ mu a -srwase' -wa do 'la 'yaa-Zeruzalɛmu 'bhɛ ta -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ, 'bhɛ 'a 'male dɔɔ -wa 'ɛ 'kpɛn -bɔdia.

32 -Srwase' -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'male-, 'bhɛ yrɛ do

'kpɔ 'ɛ ɔnɔɔ bhe, 'kee- -srwase' 'ke mu 'pegee -srwase' -kuŋlii 'ke mu 'siile, 'bhɛɛ- 'ke 'mu gele- blaale- -zamaa' 'ɛ ba -yrɛ ta. -Ayile, 'woo- -zamaa' 'ɛ 'yrɛkpale -srwase' -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -srwase' mu 'ɛ ma, 'ke -o 'ploole Pɔlu zɔnle ma.

33 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ -ya mabɛɛnle Pɔlu -din, 'ke -ya pele- dɔɔ -wa 'kun, 'bhɛɛ- -wa gbɛ ta mu bɔ 'ke piibhɛ kpɛlɛ- plɛ 'le. 'Bhɛ blaan, 'kee- mɛɛ mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ -dele 'yee- Pɔlu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -e -mɛ pɛ za -la kla.

34 'Duŋ- mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- -gbekan' zii' 'zoozoo-; 'bhɛɛ- -o -liijan' mu 'ɛ gole- -yaa 'eke- ma. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ yaa -yaa 'sɔle -za 'kedo- 'kpɔ 'yaangole -zamaa' 'ɛ 'weli 'zoozoo- 'ɛ 'kɔɔ, 'ke -ya pele- dɔɔ -o ge 'yee- Pɔlu 'le -srwase' mu yi 'fɛ -gbaa -gbɛnɛ 'ɛ la.

35 -O gele 'kɛle-, 'bhɛɛ- o bhɔle 'fɛ bhoŋ 'ɛ ta 'waati 'la ba, -zamaa' 'ɛ 'yi yran 'ɛ 'kɔɔ, -srwase' mu 'ɛ -o Pɔlu -kpaa -o bhlɔ ma, 'bhɛɛ- -o -kaan -o pleŋ-.

36 -Amasrɔyi -zamaa' 'saa do dɔle -yaa -o zi 'ke -wa pe 'eglɔɔle 'eke- zi dɔɔ: «-Ka mɛɛ 'lɛɛ- dɛ, 'bhɛɛ- 'kaa go 'o 'yrɛ la! -Ka mɛɛ 'lɛɛ- dɛ, 'bhɛɛ- 'kaa go 'o 'yrɛ la!»

Pɔlu -o -a 'gbu zi janwo 'zi Zuufu mu 'ɛ 'lɛ ma

37 -O -yaa zan Pɔlu 'wlalɛ- bhla 'la ba -srwase' mu yi 'fɛ -gbaa -gbɛnɛ 'ɛ la, 'ke -ya pele- -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ ni dɔɔ: «'Ŋ sɔ -jan sa wole- 'e ni ɛɛ?» 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'a zikpale -a ni dɔɔ: «'E! Zaa- 'e sɔ Grɛki wli pele- ɛɛ?

38 Ezipu mi 'la mɛɛ mu -wlɛnna 'o 'wiiŋ- Romɛ mu 'ɛ ma 'edrɛɛle 'bhɛɛ- -e -ja 'ke mɛɛ dɛ mu 'waa yiziɛ 'le -kpe 'ɛ ta, 'bhi -le 'laa 'bhɛ zan 'ɛ 'le ɛɛ?»

39 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu 'a zikpale 'a ni dɔɔ: «'Yooye-, 'mi -o 'ke Zuufu mi -la -le, 'bhɛɛ- 'ŋ da Taasi -wa 'ɛ ta, Silisi 'klɛɛn 'ɛ 'yi: 'ŋ ya -wa 'ɛ -yoo 'ke -wa -gbɛnɛ do 'le. 'E 'zoole-, -a 'to 'ke 'mi 'ŋ zi jan sanɛ- wo 'waa- mɛɛ mu 'ɛ ni doo.»

40 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ -jan 'ɛ 'nale- 'yee- Pɔlu ni. 'Bhɛ 'yi, 'kee- dulale 'fɛ bhoŋ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya gbɛ -wlɛnle' -zamaa' 'ɛ ni 'kaa -woo taga doo. -Woo tagale 'tɛ, 'kee- -janwole 'sanle -o ni Ebre wli 'ɛ 'yi.

22

1 'Bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu 'pegee 'ŋ dɛ mu, 'ŋ 'yoo- zan 'ŋ zi jan mu 'la 'wolɛ- 'ka ni -gɛ -zɔn bhe, -ka 'ka 'trɔnkpa 'ŋ ni 'elrele.»

2 -Wa yele 'bhii- -e -yaa -janwo' zii' -o ni Ebre wli 'yi, 'ke -woo tadɔ baanwole 'ezin-. 'Bhɛɛ- Pɔlu 'a 'pele -saan -o ni dɔɔ:

3 «'Ŋ 'yoo- 'ke Zuufu mi -kpɔsɔɔ 'le, 'bhɛɛ- -woo' 'ŋ yaa Silisi 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa

'la -o 'bhɛ sii Taasi 'bhɛɛ- ta. 'Duŋ- -woo 'ŋ 'trola- Zeruzalɛmu -gɛ. 'Ɲ daan mi -yaa -Gamaliɛli -la -le, 'bhɛɛ 'ŋ -kɔɔ' -gbɔɔ mu a 'toŋ mu 'ɛ -daanna 'yela- 'kɔɔ kplank- plan. 'Ɲ ⓝyaa -Waanbhaa' a -za 'ɛ -vavadɛ 'bhii- 'ka mu -a klɛ 'zi -zɔn gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

4 'Mi 'gbu 'yaa- -yrɛnkpa' mɛɛ 'la zan mu -yaa 'taawo zii' 'yee- Mɛɛzan a zi 'lɛɛ- ta 'mu ta, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -o dɛle ma. 'Ɲ 'gwlaan- mu 'pegee le 'ke mu -kwan 'bhɛɛ- 'an ⓝpia 'kaa -woo -yre, 'bhɛɛ- -woo bɔ -kaso 'yi.

5 'Sraka 'lɛna mu a -kuŋlii gblaan 'ɛ 'pegee -kɔɔ' 'a 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'mu -o 'ŋ 'srɛ 'le 'bhɛ -za 'ɛ ma. 'Wole- 'lɛtrɛ mu ⓝkpaa 'ŋ 'kɔɔ 'kaa 'ŋ ge 'mu 'na -kɔɔ' nɛɛnɛ- Zuufu mu 'la ⓝyaa Damasi -wa 'ɛ ta 'mu ni. 'Bhɛɛ- 'kooko- 'ke 'ŋ ⓝyaa bhɔ Zesu 'yi mu 'tɔle- Zesu 'yi mu 'la ta 'bhɛ ⓝnɔɔ ye, 'ŋ ⓝyaa 'mu 'kun 'bhɛɛ- 'ŋ -o yre, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'ke -o -le Zeruzalɛmu, 'kooko- -woo 'krowo-.»

Pɔlu -kla Zesu zi mi 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -e 'bhɛ 'yipe zii'

(Klɛza 9.1-19; 26.12-18)

6 «'Ɲ 'yaa- ge 'zi 'bhɛ 'taa 'ɛ ta bhla 'la ba, 'bhɛɛ- 'ŋ 'bhɔ ⓝ bhla 'ɛ Damasi -din, 'ke -yrekpaa' -o zan bhɔlɛ 'ezin-. 'Bhɛ bhla do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke 'tɛbhile -gbɛnɛ do dale- laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -a -bhile' 'ɛ zɛnle- 'ŋ zi.

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ baale' 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ mɛɛ -weli' do male- 'ke 'bhɛ -a pe 'zi 'ŋ ni dɔɔ: ‹Sɔlu, Sɔlu, -mɛle -kla 'bhɛɛ- 'yoo- -yrɛnkpa' zii' 'ŋ ta ɛɛ?›

8 'Ɲ 'bhɛ mɛɛ -weli' 'ɛ 'lrɔkpaa- dɔɔ: ‹-Dele 'bhi 'le ɛɛ Mɛɛzan?› 'Bhɛɛ- -e pe 'ŋ ni dɔɔ: ‹'Mi Zesu 'la da Nazarɛti -wa 'ɛ ta, mi -le 'kɛle-, 'yoo- -yrɛnkpa' zii' 'mi -la ta.›

9 'Ɲ zi mu 'ɛ 'mu 'tɛbhile 'ɛ ⓝya, 'duŋ- mɛɛ 'la zan -yaa -janwo' zii' 'ŋ ni waa 'bhɛ zan -weli' 'ɛ 'malɛ-.

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'an 'lrɔkpale 'ezin- dɔɔ: ‹'Ɲ -mɛ pɛ za 'gbu -la klɛ ɛɛ Mɛɛzan?› 'Bhɛɛ- Mɛɛzan pe 'ŋ ni dɔɔ: ‹'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- 'e ge Damasi -wa 'ɛ ta. -Waanbhaa' -a zi 'bhii- 'e -za 'la klɛ, -o nu gelɛ 'bhɛ 'kpɛn 'pelɛ- 'e ni ye.›

11 'Tɛbhile -yrayra 'ɛ 'kɔɔ, 'ŋ 'yrɛ ⓝwia. 'Bhɛla- -yile, 'ŋ 'madɔ- mu 'ɛ -woo 'ŋ ⓝkwan 'ŋ gbɛ ma, 'bhɛɛ- -o -ja 'ŋ 'le Damasi.»

12 «-O -yaa 'yee- Damasi -wa 'ɛ ta mɛɛ do sii Ananiasi, 'bhɛ ⓝyaa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ; 'bhɛɛ- 'bhɛ ⓝyaa Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'klɔsikun 'elrele; -ayile Damasi Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn ⓝyaa -gasikpa -a -lɛɛ.

13 'Bhɛ Ananiasi 'ɛ 'bhɛ -le ⓝnwa 'tɛnlɛ- 'ŋ ma, 'bhɛɛ- -ya mabɛɛnle 'ŋ -din, 'ke -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: ‹'Ɲ nɛɛnɛ- Sɔlu, bhaa 'e 'yrɛ 'liiploo-!› 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ ⓝnɔɔ bhe, 'ke 'ŋ 'yrɛ ma 'liiploole 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ yrɛ ma yele-.

14 'Bhɛɛ- -e pe 'ŋ ni dɔɔ: ‹-Kɔɔ' -gbɔɔ mu a -Waanbhaa' 'ɛ -yoo 'e makwan- 'elwale gban -sɔ, 'kooko- 'e sɔ -a zru maza dɔle-, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan do -kplɛn 'lɛdɔɔle -o 'e sɔ 'bhɛ zan 'ɛ 'yele kpataakpa, 'bhɛɛ- 'ya 'liijan- ma kpataakpa 'ezin-.

15 -Amasrɔyi 'bhi -le nu klɛlɛ -a 'srɛ 'le, 'bhɛɛ- 'e pɛ 'la ◻ya, 'bhɛ 'pegee 'e -za 'la ◻maa, 'e nu 'mu 'srɛya- klɛlɛ mɛɛ mu 'kpɛn ni yrɛkpɛn-◻nɔɔ.

16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yaa 'etadɔlɛ, 'bhɛɛ- 'e -za 'bhɛɛke magbɛn. 'E 'wlɛn- 'saanibhe, 'bhɛɛ- -woo 'e 'wiiŋfɛ- -yi ba Zesu 'tɔ 'yi, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'yaa- -za 'yɔɔ-mu 'ɛ ma -sroma yan Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'ɛ 'srɔyi.›»

-Waanbhaa' Pɔlu 'winbwa-Zuufu kle mu 'ɛ ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛ 'yigɔɔn- 'zi 'ezin-

17 Pɔlu pe 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛ blaan, 'ŋ 'niinaa- 'ŋ -zanta' Zeruzalɛmu. 'Bhɛɛ- -yrekpaa' do, 'ŋ 'yaa- 'ŋ 'seriwo zii' bhla 'la ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ◻la, 'ke 'ŋ 'yrɛ zi do yele-.

18 'Ke 'ŋ Mɛɛzan yele-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: ‹-A klɛ blaale-, 'bhɛɛ- 'e go Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta, -amasrɔyi -a nɔɔ- mu 'ɛ waa nu dɔlɛ 'yoo- 'an -jan mu 'la 'wo zii' 'mu ◻la.›

19 'Bhɛɛ- 'ke 'an 'lɛkunle 'a ni dɔɔ: ‹Mɛɛzan, 'duŋ- -o 'gbu 'a 'yaango- 'ŋ ◻yaa ge wlalɛ Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ ◻la. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o -kpaa 'e 'yi, 'ŋ ◻yaa klɛ 'bhɛɛ- -o 'mu bɔ -kaso 'yi, 'bhɛ 'pegee -o 'mu zita zɔn gbaŋbhlɛ 'le.

20 'Ali- mɛɛ 'la zan mu -yaa 'yaa- -janwo' mi Etiɛni dɛ 'zi 'waati 'la ba, 'mi 'gbu 'yaa-'ezin- -a dɛ mu 'ɛ -din. 'Mi 'gbu -dwa 'mu zita 'mu klɛza 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'mi 'yalaa 'mu ta dunɛ- tralapɛ mu 'ɛ gooba.›

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Mɛɛzan 'a 'pele 'ŋ ni dɔɔ: ‹Go blaale--wa 'lɛɛ- ta, -amasrɔyi 'ŋ nu 'e 'winbɔlɛ yrɛ gbɔɔn do nɔɔ-Zuufu kle mu 'ɛ ba.›»

Pɔlu 'pegee Romɛ mu a -srwase' -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ -waa' -za

22 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -Zamaa' 'ɛ 'kpɛn -o tadwa- siiŋ, 'ke -woo 'trɔnkpa- Pɔlu ni, 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -e -jan boolazi mi 'la ◻woa 'bhɛ ma. -O 'bhɛ 'male 'tɛ 'ke -woo -weli' mu 'ɛ 'wlɛnle 'eke- zi 'eglɔɔle, 'ke -wa pele- dɔɔ: «-Ka mɛɛ 'lɛɛ-go 'o 'yrɛ ◻la, -yoo 'ke dɛpɛ 'le!»

23 -O -yaa -gbekan' zii' 'eglɔɔle, 'ke -woo ta dunɛ-mu 'ɛ go, 'bhɛɛ- -o 'mu blin laanima; 'bhɛ 'pegee 'ke -o bwe -gblɛn 'ɛ wlɛn laanima 'ezin-.

24 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Romɛ mu a -srwase' -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ -ya pele- mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o Pɔlu 'wla -srwase' mu yi 'fɛ -gbɛnɛ 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- 'ke -wa zita zɔnle-'ke gbaŋbhlɛ 'le; 'kooko- -e -janwo' kpaŋma. 'Ke 'bhɛ ◻kla, mɛɛ mu 'ɛ -gbekan' zii' -a ta win 'la ma, -e sɔ 'bhɛ 'pele -o ni.

25 'Duŋ- -o Pɔlu 'yrele, -a zita zɔn zayi', 'ke -ya pele- -srwase' -kuŋlii 'la 'yaa- -din 'bhɛ ni dɔɔ: «'Toŋ 'ɛ ta, 'ke 'kiti 'laa baalɛ Romɛ mi 'la ta, -o sɔ 'bhɛ zita zɔnle- 'ke gbaŋbhlɛ 'le ɛɛ?»

26 -Srwase' -kuŋlii 'ɛ 'bhɛ -jan 'ɛ 'male-, 'ke 'bhɛ -o -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'kpeelɛkanlɛ dɔɔ: «'Yoo- zan -za -glɔɔn 'ɛ -dela klɛlɛ bhe ɛɛ? Romɛ mi -le mɛɛ 'lɛɛ- 'le 'dɛ!»

27 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'nule Pɔlu -din, 'bhɛɛ- 'ke -ya -lrɔkpale dɔɔ: «'Ke 'yoo- 'ke Romɛ mi 'le, 'bhɛ 'pe 'ŋ ni.» 'Bhɛɛ- Pɔlu 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «-Aani', 'ŋ 'yoo 'kɛle-.»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ -ya pele- -a ni dɔɔ: «'Ɲ -gɔli' -bebe -la gbawoa- 'bhɛɛ- 'ŋ swa 'an pɛ Romɛ 'siya- 'ɛ 'srɔɔwole.» 'Bhɛɛ- Pɔlu pe -a ni dɔɔ: «'Mi -o Romɛ mi 'kpee yi -kpɔsɔɔ 'gbu -la -le.»

29 'Bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ nɔɔ bhe, mɛɛ 'la zan mu -yaa zan -a zita zɔnlɛ, 'kooko- -e -janwo' kpaŋma, 'mu 'e 'pleŋgwa- -a ma; -gblaan klaa 'yee- -srwase' mu a -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'gbu 'yi, -amasrɔyi yaa 'yaangolɛ 'bhii- Pɔlu -yaa 'ke *Romɛ mi 'le, 'bhɛla- -zɛɛle -ya pia dɔɔ -wa yre 'ke piibhɛ kpɛlɛ- 'le.

-O -ja Pɔlu 'le Zuufu mu a 'kitikan mu 'ɛ ba

30 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, -srwase' mu a -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'yaa- zi 'bhii- Zuufu mu 'ɛ 'yaa- -la 'zi Pɔlu ta win 'la ma -e 'bhɛ 'yidɔ- kplankplan; 'bhɛla- -yile, 'ke -ya peledɔɔ -wa gbɛ ta piibhɛ kpɛlɛmu 'ɛ 'ploo. 'Bhɛɛ- -e pe 'sraka 'lɛna- mu -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu a 'kitikan mu 'ɛ ni dɔɔ -woo 'eke- -lɛ 'ye. 'Bhɛ 'yi, 'kee- nule- Pɔlu 'le 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ dulale -o 'kpɛn 'pleŋ-.

23

1 Pɔlu 'e 'yrɛkpale Zuufu mu a 'kitikan mu -lɛdo' 'ɛ ta siiŋ, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ɲ nɛɛnɛ- mu, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'ŋ 'taawoa -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'ŋ 'kpee 'fleele- 'le.»

2 Pɔlu 'a 'pelawoa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'laa 'sɔlɛ- Ananiasi ni, -waa' 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ. -Ayile 'ke -ya pele mɛɛ 'la zan mu dulale -yaa Pɔlu -din 'mu ni 'kaa 'mu Pɔlu zɔn 'bhɛ 'lɛ ta.

3 Pɔlu 'bhɛ 'male- 'ke -ya pele- 'yee- Ananiasi ni dɔɔ: «-Waanbhaa' nu 'bhi 'gbu zɔnlɛ, 'yoo- 'bhii- 'fɛgwlɛ- 'la -wa ma kla 'epule! 'E 'yaale- -o -gɛ 'kee- 'mi 'kitikan Moizi 'a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun zayi'. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'bhi 'gbu -o -yisiɛ' zii' 'ke 'ya pe mɛɛ mu 'ɛ ni 'kaa -woo 'ŋ zɔn.»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ 'la zan mu -yaa 'yee- Pɔlu -din, 'mu pe -a ni dɔɔ: «'E! 'Yoo- -Waanbhaa' a 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛɛ- -zwanwo' zii' -gee' ɛɛ?»

5 'Bhɛɛ- Pɔlu pe dɔɔ: «'Ɲ 'yiɛnii mu, 'naa 'yaangolɛ 'bhii- 'yele- 'kɛle-. -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a

'Sɛwɛ 'yi dɔɔ: *‹'Yaa -jan 'yɔɔ-wolɛ 'yaa- 'si mu 'ɛ ta -kuŋlii 'ɛ ma.›»*

6 Pɔlu 'gbu 'yaa- 'yaango- 'bhii- Zuufu mu a 'kitikan mu 'ɛ -lɛdo' 'ɛ ba, -o 'ke mu -yaa 'ke Saduse mu 'le, 'bhɛɛ- -o 'ke mu -yaa 'ke Farizi mu 'le. 'Bhɛla- -yile -ya -weli' 'ɛ 'lawlɛnna 'ke -ya pele- -o pleŋ- dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -o 'ke Farizi mi 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ dɛ 'pegee 'ŋ nɛɛ mu -o 'ke Farizi mu 'le. 'Ŋ 'yri -o -a ta 'bhii- gbaa mu nu bwelɛ gale ba, 'bhɛla- -yile -woo 'ŋ 'kitikan zii' -zɔn -gɛ.»

7 -E yanle 'bhɛ 'pelele, 'ke sra bɔle- Farizi mu 'ɛ 'pegee Saduse mu 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -woo -yiciɛnle -lɛ plɛ.

8 -Amasrɔyi Saduse mu 'ɛ 'mu 'a pe dɔɔ gbaa mu laa sɔ bwele- gale ba, 'bhɛɛ- -o 'kpale- laa -o -a -yi 'bhii- -mlɛkɛ' mu -o, 'bhɛ 'pegee lii -bhɛɛke' mu laa -o 'ezin-. 'Duŋ- Farizi mu 'ɛ 'mu 'e 'kpa 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi.

9 -O -yaa -o -weli' mu 'ɛ baan' 'wlɛn zii', 'bhɛla- -yile 'ke 'Toŋ daan mu 'ɛ 'kɛ mu 'la 'yaa- Farizi 'srɛ mu 'ɛ 'kele, 'mu 'wlɛnle- 'ke 'mu zaabɔle 'sanle 'eglɔɔle 'ke -wa pe dɔɔ: «'O mɔɔ laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- mɛɛ 'lɛɛ- zi; -dɔke' lii do 'pegee -mlɛkɛ' do -le -janwoa -a ni bhe oo!»

10 -Waa' sradɔle 'ɛ 'bhɛ kla 'eyɔɔle, -asiikɔɔ -gblaan klaa -srwase' -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'yi Pɔlu ba zayi': -a 'kpee ma -o -yaa nu Pɔlu -glaanlɛ' 'eke- pleŋ- 'bhɛɛ- -wa dɛ. 'Bhɛla- -yile 'ke -ya pele- -yaa' -srwase' mu 'ɛ 'ke mu ni dɔɔ 'mu ge Pɔlu go mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ- faŋgan- ma, 'bhɛɛ- -o ge 'kɛle- -srwase' mu yi 'fɛ -gbaa -gbɛnɛ 'ɛ la 'ezin-.

11 'Bhɛ -yrekpaa' do 'ɛ 'le -bi 'ɛ zi bhe, 'ke Mɛɛzan 'pwɛle Pɔlu ba, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -a ni dɔɔ: «'E zru dɔ 'eglɔɔle! -Amasrɔyi 'e 'mi a janwoa- Zeruzalɛmu -gɛ bhe, 'e nu 'mi 'srɛya- klɛlɛ 'ezin- Rɔmu -wa 'ɛ ta.»

Mɛɛ mu 'ɛ -woo 'dukpaa- Pɔlu ma -a dɛ zayi'

12 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, Zuufu mu 'ɛ 'dukpaa- Pɔlu ma -a dɛ zayi': -o -Waanbhaa' -liiwli' -kwan dɔɔ waa nu -o gbɛ wlalɛ -o -lii, 'bhɛɛ- waa nu -yi 'milɛ-, 'ke waa Pɔlu dɛlɛ -li.

13 Mɛɛ 'la zan mu 'dukpaa- Pɔlu ma 'mu yaa kan mɛɛ mia plɛ ta (40).

14 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -o gele- 'tɛnlɛ- 'Sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'mu ni dɔɔ: «'O -Waanbhaa' -liiwli' -kwan dɔɔ 'sani 'o gbɛ sɔ Pɔlu dɛle ta, 'waa nu 'o gbɛ wlalɛ 'o 'lii.

15 'Ka mu 'gbu 'pegee -kɔɔa' Zuufu mu a 'kitikan mu -lɛdo' 'ɛ, -ka ge Pɔlu 'yrɛwo -srwase' mu a -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ ma -zɔn 'bhɛɛ- 'ka nu 'kɛle- -gɛ. -Kaa pe a ni dɔɔ 'ka -o -a zi 'bhii- 'ka 'yee- Pɔlu -a -za 'ɛ baan' 'yrɛbago kplankplan 'ka 'pleŋ. 'O mɔɔ nu 'o gaanlɛ zi 'ɛ 'lii, 'sani- -a bhɔle pleŋ- -gɛ, 'o nu -a dɛlɛ.»

16 'Duŋ- Pɔlu -drwanɛ do 'trɔnbwa- -o 'dukpa za 'ɛ 'yi

Pɔlu ma. -Ayile, 'ke 'bhɛ gele- Pɔlu 'kpeelɛkanlɛ -srwase' mu a 'fɛ 'ɛ ɓla.

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu -srwase' -kuŋlii 'ɛ do 'siile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «Ge -nɛ -zwannɛ 'lɛɛ-'le -kɔɔa' -kuŋlii gblaan 'ɛ ba, -amasrɔyi -ya zi 'bhii- -e -jan do wo 'bhɛ ni.»

18 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'bhɛ -srwase' -kuŋlii 'ɛ -nɛ -zwannɛ 'ɛ 'kunle, 'bhɛɛ- 'kee- gele-'kɛle- -waa' -kuŋlii gblaan 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «-Kaso 'yi mi Pɔlu 'ŋ 'siila-, 'bhɛɛ- -e pe 'ŋ ni dɔɔ 'ŋ 'nu -nɛ -zwannɛ 'lɛɛ- 'le 'e ni, -amasrɔyi -ya zi 'bhii- -e -jan do wo 'e ni.»

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu 'ɛ -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'yee- -nɛ -zwannɛ 'ɛ 'kunle -a gbɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'pleŋgole mɛɛ mu 'ɛ ma; -o mɛɛ plɛ -le -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ. 'Bhɛɛ- -e 'bhɛ -nɛ -zwannɛ 'ɛ 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'Yoo- -a zi 'bhii- 'e -mɛ pɛ jan -la wo 'ŋ ni ɛɛ?»

20 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -nɛ -zwannɛ 'ɛ -ya pele- -a ni dɔɔ: «Zuufu mu 'ɛ -wa ɓkpaa dɔɔ -o nu nulɛ -a pelɛ 'e ni 'kaa 'e ge Pɔlu 'le too -waa' 'kitikan mu -lɛdo' 'ɛ ta. -O nu -a klɛlɛ 'bhii- -wa zi -o -yaa -za 'ɛ baan' 'yrɛbago kplankplan -o 'pleŋ-.

21 'Duŋ- 'yaa 'e 'kpalɛ- -o -yi! -Amasrɔyi 'bhɛ kan mɛɛ mia plɛ ta -o ba, 'bhɛ zan mu 'dukpaa- gban -a ma, 'mu nu 'mu 'gbu magaanlɛ zi 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'mu nu banlɛ -a ta. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -o -Waanbhaa' -liiwli' -kwan -a dɛza ma 'kaa 'sani- -o gbɛsɔ -a dɛle ta, waa nu pɛbhlelɛ 'bhɛ 'pegee waa nu -yi 'milɛ-. -O -yrisriwole -o -zɔn, -woo 'bhi -la 'liijan-do 'kpɔ 'ɛ magbɛn 'zi.»

22 -Nɛ -zwannɛ 'ɛ 'yanle-'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'ke -srwase' mu a -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ -ya -lɛmazɔnle, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'bhɛ ni dɔɔ: «'Yaa pelɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni 'kaa 'e 'mi 'kpeelɛkaan gban 'bhɛ -za 'ɛ 'le.» 'Bhɛ blaan, 'kee- 'ploole -a ma.

-O -ja Pɔlu 'le -janmatii Felisi ba Sezare

23 'Bhɛ blaan, 'ke 'yee- -srwase' mu a -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ, -e -yaa' -srwase' -kuŋlii plɛ 'siile, 'bhɛɛ- -e pe 'mu ni dɔɔ: «-Srwase' -kɛmɛ plɛ (200) 'pegee wi -soo' ta bɔ mu mɛɛ mia yaga bhɛ vu (70), 'bhɛ 'pegee -dibhɛ' zan -srwase' -kɛmɛ plɛ (200), -ka 'mu 'lɛkpa 'eke- ta. 'Bhɛɛ- 'ka ge -zɔn -bi 'lɛɛ- zi Sezare -wa 'ɛ ta.

24 -Ka wi -soo' 'ke mu magaan 'ezin- Pɔlu ni, 'kooko-'ka ge 'kɛle- -janmatii Felisi ta, 'bhɛɛ- -e wla 'edɔɔle.»

25 -E 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'bhɛɛ-ɓkpaa Felisi ni dɔɔ:

26 «'Mi Klodi Liziasi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛ 'zi,
'bhɛɛ- 'an kpa 'bhi -jan-matii gblaan Felisi ni.

27 «Zuufu mu 'ɛ -o mɛɛ 'lɛɛ- ɓkwan, 'bhɛɛ- -o -yaa zan -a dɛlɛ. 'Duŋ- 'an 'malawoa 'kaa -yoo 'ke Romɛ mi do 'le, 'ke 'mi 'an -srwase' 'ke mu winbɔle 'kaa 'mu ge -a 'kun -o 'kɔɔ.

28 -O -yaa -la 'zi -a ta win 'la ma, 'ŋ 'yaa- zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ

-za 'ɛ 'yima 'elrele; 'bhɛla--yile 'ŋ -ja 'kɛle- Zuufu mu a 'kitikan mu -lɛdo' 'ɛ ta.

29 'Bhɛɛ- 'an 'yimaa- dɔɔ -o -yaa -la 'zi -a ta 'woo- Zuufu mu 'gbu a 'toŋ mu -la -klɔsikun zayi'. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, waa -yaa -la 'zi -a ta -za 'yɔɔ--bhɛɛke' -zayi' 'ke 'bhɛ -sɔ klɛle -a dɛ win 'pegee -a bɔ win 'le -kaso 'yi.

30 'Bhɛɛ- boolazi, -woo 'ŋ 'kpeelɛkaan dɔɔ Zuufu mu 'ɛ -o 'dukpaa- -a ma 'bhɛɛ- -o -yaa zan -a dɛlɛ, 'bhɛla- -yile 'ŋ ⍰nwa 'kɛle- 'e ta blaale-; 'bhɛɛ- 'an ⍰pia mɛɛ 'la zan mu -o -la 'zi -a ta, 'mu ge 'bhɛ klɛ 'e ba ye. 'Ŋ zi jan -yaa 'kɛla 'le 'bhɛ -le bhe, -kɔɔ' -o bhe oo!»

31 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o -za yɛkɛ-'la ⍰woa -srwase' mu 'ɛ ni, -o 'bhɛɛ- ⍰kla; -ayile 'ke -o gele-Pɔlu 'le 'bhɛ -bi do 'kpɔ 'ɛ zi Antipatrisi -wa 'ɛ ta.

32 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, -srwase' mu 'la 'yaa- 'mu gaan ma, 'mu niinaa' 'mu -zanta' -waa' 'fɛ -gbɛnɛ 'ɛ ⍰la; 'bhɛɛ--o 'kɛ mu 'la 'yaa- wi -soo' mu 'ɛ ta, 'mu 'pegee Pɔlu -ja 'taa 'ɛ ta.

33 -O bhɔle Sezare, 'ke -o 'lɛtrɛ 'ɛ 'nale -janmatii Felisi ni, 'bhɛɛ- 'ke -o Pɔlu 'kpale 'bhɛ 'kɔɔ 'ezin-.

34 -Janmatii 'ɛ 'yanle-'lɛtrɛ 'ɛ tapelele, 'kee- Pɔlu 'lrɔkpale dɔɔ: «'E da 'klɛɛn 'ɛ -dela -yi ɛɛ?» Pɔlu 'a ⍰pia -a ni dɔɔ 'bhɛ da Silisi.

35 -E 'bhɛ 'male, 'ke -ya pele- Pɔlu ni dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan mu -o -la 'zi 'e ta, 'ke -o ⍰nwa bhla 'la ba, 'ŋ nu 'e 'liijan- baanmalɛ.» 'Duŋ--ya ⍰pia dɔɔ -o Pɔlu 'wla -bhleŋgbe Erɔdi a -bhleŋgbe 'fɛ 'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- -woo -yrɛkpa' -a ba.

24

Zuufu mu 'ɛ 'la zii' Pɔlu ta -janmatii Felisi ba

1 -Yrekpaa' 'soo 'kanle-blaan, 'sraka 'lɛna mu 'ɛ -waa' -kuŋlii gblaan Ananiasi 'pegee Zuufu mu a 'gwlaan- gblaan 'ke mu, 'bhɛɛ- waa mɛɛ ta -janwo' mi 'la -o -yaa 'bhɛ sii Tɛɛtuli, -o ⍰nwa Sezare. 'Bhɛɛ- -o ⍰nwa -janmatii Felisi ba. -O -yaa -la 'zi Pɔlu ta -za 'la 'yi, -o 'bhɛ 'yipia⍰ 'yee- Felisi ni.

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o Pɔlu 'siile, 'bhɛɛ- 'ke Tɛɛtuli 'lale-'sanle -a ta dɔɔ:

«'O ta mi -janmatii wlan, 'bhi -la 'srɔyi 'bhɛɛ- yilabla -gbɛnɛ -o -zɔn 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'yaa- -zadɔleya -gbɛnɛya 'ɛ 'ma, 'bhɛɛ- -o ⍰swa -za -bebe mabɔɔle 'klɛɛn 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- -a -lreleya 'ɛ baan' ⍰klaa -a ba.

3 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, yi 'oo yi 'bhɛ 'pegee yrɛkpɛn- ⍰nɔɔ, 'wo 'e 'pubɔ- 'e klɛza mu 'ɛ 'kpɛn ma.

4 'Naa- zi 'bhii- 'mi 'e magbaan 'ke 'ŋ mɔ -janwole zi, 'duŋ- 'mi 'e 'sromabɔ dɔɔ 'yee 'trɔnkpa 'o 'wojan- 'ɛ ⍰la sa.

5 'Wa ⍰ya dɔɔ mɛɛ 'lɛɛ--yoo 'eyɔɔle 'bhii- ga -yɔɔ' do gbɛɛn-. -Amasrɔyi -yoo Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn 'pɔ zii' 'ekema 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn-⍰nɔɔ. 'Bhɛɛ- -waa' Nazarɛti mu a 'seri 'ɛ, 'yele- 'mu -lɛɛ mi 'ɛ 'le.

6 'Bhɛɛ- drɔɔn' -e -yaa zan 'waa- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'triŋdɔlɛ -za 'yɔɔ- 'le, 'bhɛɛ- 'wa kwan. 'O 'yaa- zi 'bhii- 'wa 'kitikan 'bhii- 'wa klɛ 'waa- 'toŋ mu 'ɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

7 'Duŋ- Lisiasi, -srwase' mu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ, 'bhɛ nwa -a 'kunlɛ- 'o 'kɔɔ faŋgan- ma.

8 'Bhɛɛ- 'ke -ya pele- mɛɛ mu 'la yaa -la 'zi 'a ta 'mu ni dɔɔ 'mu nu 'e ta -gɛ. 'Woo- -la 'zi -a ta win 'la ma, 'ke 'ya 'lrɔkpaa- 'saanibhe, 'e 'gbu nu 'bhɛ 'yaangolɛ -a 'gbu 'liijan- mu 'ɛ ma.»

9 'Woo- Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn -dwa 'bhɛ -jan do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛɛ- ta, 'kaa Tɛɛtuli 'wojan- 'ɛ 'yaa- 'ke wlan 'le kpataakpa.

Pɔlu -o -a 'gbu ta -janwo' zii' Felisi 'lɛ ma

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -janmatii Felisi -a gbɛ -lawlɛnle Pɔlu ni 'kaa 'bhɛ -janwo', 'bhɛɛ- 'ke Pɔlu -janwole 'sanle dɔɔ: «'An 'yaango- 'bhii- 'yoo- 'waa- 'klɛɛn 'lɛɛ- 'yi 'kitikan mi 'le 'bhɛ 'laa 'sanlɛ- -zɔn. 'Bhɛla- -zayi', -gblaan 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ŋ zru ba, 'ŋ yoo zan 'ŋ 'gbu zi jan 'la 'wolɛ- -gɛ bhe.

11 'Mi 'nule 'ɛ Zeruzalɛmu -Waanbhaa' gbalɛ, 'bhɛ 'laa 'kanlɛ- -li -yrekpaa' vu ta plɛ ta. 'E sɔ 'bhɛ 'yilrɔkpale mɛɛ mu ma.

12 -A 'san 'ŋ 'nu yi 'ɛ ma, waa 'ŋ 'yelɛ- -lido' zaabɔle ma mɛɛ mu 'le -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la. 'Bhɛɛwaa 'ŋ 'yelɛ- -lido' mɛɛ mu 'pɔ yrɛ nɔɔ- 'eke- ma Zuufu mu 'ɛ daanfɛ' mu 'ɛ la 'bhɛ 'pegee -wa 'kpee yrɛ 'ke nɔɔ.

13 'Bhɛɛ- 'woo- mɛɛ mu 'lɛɛ-, -woo -la 'zi 'ŋ ta win 'la ma, waa sɔ -jan 'kedo- 'kpɔ 'wole 'ke -wa zrɔn dɔɔ 'zoo -o zi -zɔn -gɛ.

14 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi sɔ dulale -jan 'la ta 'ke 'ŋ 'bhɛ kpataakpa wo 'e 'yrɛ ma -gɛ -zɔn, 'bhɛ -le dɔɔ: 'ŋ 'yoo- 'o -gbɔɔ mu a -Waanbhaa' 'ɛ gba 'zi zi drɛɛ 'la ta, 'woo- mu -o -a pe 'zi 'bhɛɛ- ma dɔɔ 'seri 'bhɛɛke. 'Duŋ- -za mu 'la 'kpɛn yɔɔndɛle -o 'waa- 'toŋ 'sɛwɛ mu 'ɛ 'pegee 'waa- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu a 'sɛwɛ mu 'ɛ 'yi, 'mi 'kpale- -o 'mu -la 'kpɛn 'yi.

15 'Ɲ 'yrikpale -o -Waanbhaa' ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'yrikpale do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le 'woo- mu 'gbu 'yi dɔɔ 'kee- 'kpa mɛɛ wlan mu ta oo, 'kee- kpa mɛɛ -yɔɔ' mu ta oo, -o 'kpɛn nu bwelɛ gale ba, 'bhɛ -yrikpaleya 'ɛ 'bhɛ -le 'mi 'yi.

16 -Ayile yi 'oo yi, 'ŋ dɔ 'eglɔɔle 'kooko- 'ŋ 'kpee 'fleele- klɛ -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu -yrɛ 'yi.»

17 «'Ɲ lɛɛ -bebe kla 'ke 'naa bhɔ Zeruzalɛmu, 'bhɛla- -yile 'ŋ nwa -a nɔɔ-, 'ke 'ŋ sɔ bhɔle- 'an mɛɛ mu 'ɛ ba -glaan' mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ sɔ 'sraka mu gole- -Waanbhaa' ni.

18 'Bhɛɛ- bhla 'ɛ ba, *Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zuufu 'ke mu -le 'mi ya -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la 'ke 'ŋ 'yoo 'sraka 'la 'bhɛ 'ŋ klɛ 'weŋ

'bhɛ go 'zi -a ɔnɔɔ 'waa- 'toŋ 'ɛ ta za 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- waa -zamaa' 'ke 'yelɛ- 'ŋ zi 'ke 'ŋ 'yoo- mɛɛ mu 'pɔ zii' 'ekema.

19 'Kee- 'kpa bi 'bhii- 'mi -za 'yɔɔ- 'ke -laɔkla, 'bhɛ Zuufu mu 'ɛ 'mu -le -yaa nu 'sɔlɛnule- -zɔn -gɛ, 'bhɛɛ- 'mu la 'mi ta 'e 'yrɛ ma.

20 'Ke 'bhɛ 'laa 'kɛle-, mɛɛ 'la zan mu dulale -o -gɛ, 'ŋ -za 'yɔɔ- 'la ɔkla 'bhɛɛ- -o -yaa -la 'zi 'ŋ ta Zuufu mu a 'kitikan mu -lɛdo' 'ɛ ba, -o 'mu 'pe.

21 'Ke 'yaa 'e go 'ŋ -jan do 'kpɔ 'la ɔwoa -o 'kpɛn 'yrɛ ma 'eglɔɔle dɔɔ: ‹'Ŋ 'kpale--o -a -yi 'bhii- gbaa mu bwe gale ba›. 'Bhɛla- -zayile, 'ka -o -kpan 'kpaa zii' 'ŋ 'lii -gɛ -zɔn!»

22 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Felisi 'gbu Mɛɛzan a zi 'ɛ ta 'taawogbɛya 'la dɔ bhe, -ayile 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ -o 'yee--za 'ɛ dula- -gee', 'bhɛɛ- -wa zisan' yi -bhɛɛke' ta; -e pe -o ni dɔɔ: «'Ke Lisiasi, -srwase' mu a -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ ɔnwa 'waati 'la ba, 'ŋ nu 'kaa- -za 'ɛ 'yrɛbagolɛ kplankplan 'gbu, 'bhɛɛ- 'an 'lɛwlayrɛ ye.»

23 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele--srwase' -kuŋlii mi 'la ɔyaa Pɔlu gooba 'bhɛ ni 'kaa 'bhɛ 'a 'to -kaso 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'e 'yrɛkpa 'a ba. 'Duŋ- -e pe 'bhɛ ni 'ezin- dɔɔ 'bhɛ 'a 'to 'ke -a bhɛgwlɛn 'ke mu sɔ bhɔle- -a ba 'mu 'kɔɔpɛ- mu 'le, 'bhɛɛ- 'kee- bo -a 'gbu ma.

Felisi Pɔlu 'sii gbɛ drɛɛwoa- -a ba

24 'Bhɛ blaan -yrekpaa' sa 'kanle-, 'ke Felisi 'pegee -a na Drusili 'nule. 'Bhɛ ɔyaa 'ke Zuufu le 'le. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kee- mɛɛ mu winbɔle Pɔlu 'sii yrɛ nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'nule. -Woo kpa Zesu Krisi 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Pɔlu 'bhɛ 'yipiaɔ -a ni.

25 'Duŋ- -bhaaplɛŋ sɔ 'taawole 'elrele -Waanbhaa' -yrɛyi' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'pegee -e sɔ -a 'gbu 'yikunle -za 'yɔɔ- klɛle ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a 'kiti 'la 'bhɛ -o 'drunyan 'ɛ ma, Pɔlu 'bhɛɛ- -jan mu 'ɛ 'wole- -saan. -Asiikɔɔ yiɛn ɔkaan Felisi 'kpee, 'bhɛɛ--e pe Pɔlu ni dɔɔ: «'Bhɛ ɔswa -gee' -zɔn, ge 'e geyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'ke 'ŋ mazadwa 'e ma 'waati 'la ba, 'ŋ nu 'e 'sii gbɛ drɛɛwolɛ.»

26 -A yri -yaa -a ta 'ezindɔɔ Pɔlu nu -gɔli' 'ke 'wlalɛ--a gbɛ ɔla; 'bhɛla- -yile -e -yaa -yaa' mɛɛ mu 'ɛ winbɔ 'bhɛ 'sii yrɛ nɔɔ- 'waati 'ke ba, 'kooko- -o -balo klɛ 'ekezi.

27 Lɛɛ plɛ -kaan Pɔlu ta 'bhɛɛ- gbɛɛn- -kaso 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- Pɔɔsusi Fɛtusi -yalaa' Felisi blaan -janmatiiya 'ɛ 'yi. 'Yee- Felisi -yaa zi 'bhii- -a -za 'sɔ Zuufu mu 'ɛ ni, 'bhɛla--zayile -e Pɔlu -twa -kaso 'yi -sɔ.

25

Pɔlu pe dɔɔ -o ge -yaa' 'kiti 'ɛ 'le -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa ba Rɔmu

1 Fɛtusi yaale -yaa' -janmatiiya 'ɛ 'yi Zude 'klɛɛn 'ɛ 'wiiŋ- 'bhɛ -yrekpaa' yaga mi ma, 'kee- gole- Sezare, 'bhɛɛ- 'kee- nule- Zeruzalɛmu.

2 -E bhɔle Zeruzalɛmu, 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu -lɛɛ mɛɛ gblaan mu 'ɛ ⍰yaa -la 'zi win 'la ma Pɔlu ta; -o ⍰nwa 'bhɛ 'kpɛn 'yipelɛ -a ni.

3 -O -sromabwa 'yee- Fɛtusi ni 'kaa -e -dwa -a -la -o ni 'kee- nu Pɔlu 'le Zeruzalɛmu; -amasrɔyi -o 'dukpaa- gban -a ma 'bhɛɛ- -o -yaa zi 'bhii- -wa dɛ Zeruzalɛmu zi 'ɛ 'lii -a nu bhla 'ɛ zi.

4 'Duŋ- Fɛtusi 'a zikpaa- -o ni dɔɔ: «Pɔlu nu bolɛ -sɔ -kaso 'ɛ 'yi Sezare, 'bhɛɛ- -a -vinbwa 'waati sa, 'bhɛɛ- 'yee- Fɛtusi 'gbu niinaa' -a -zanta' ye Sezare.

5 'Ka ta mɛɛ gblaan mu 'ɛ -o ge 'ŋ zi Sezare, 'ke 'yee- Pɔlu -za 'yɔɔ- 'la ⍰kla -ka ge -la -a ta 'bhɛ ⍰nɔɔ ye.»

6 Fɛtusi -yrekpaa' yɛkɛ- 'la ⍰kla Zeruzalɛmu, 'ke -yaa klɛlɛ -yrekpaa' 'srwaa-, yaa -yaa kan -yrekpaa' vu ta, 'bhɛɛ- -e -niinaa' 'a -zanta' Sezare. 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, 'kee- gele- yaalɛ 'kitikan 'fɛ 'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- -e pe dɔɔ -o nu Pɔlu 'le 'a ni.

7 Pɔlu 'nule- 'tɛ, Zuufu mu 'la -daa Zeruzalɛmu 'mu 'mliŋwoa- -a zi, 'bhɛɛ- 'mu 'yaa- -za 'yɔɔ- 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'kpa zii' -a ma. 'Duŋ- waa -yaa sɔ a zrɔnle- 'bhii- 'bhɛ -za 'yɔɔ- mu 'ɛ do 'kpɔ -o 'ke wlan 'le kpataakpa.

8 'Bhɛ blaan, 'ke -o -jan 'ɛ 'nale Pɔlu ni, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Naa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ, 'ŋ 'si mu 'ɛ -waa' 'toŋ mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'naa -jan 'yɔɔ- wolɛ -kɔɔ' ta -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa ma.»

9 Fɛtusi -yaa zi 'bhii- -e Zuufu mu 'ɛ zru maza klɛ, 'bhɛla- -yile -e Pɔlu 'lrɔkpaa- dɔɔ: «'Yoo- -a zi 'bhii- 'o ge 'e 'le Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -o 'yaa- 'kiti 'ɛ kan 'mi 'gbu 'yrɛ ma 'bhɛ ⍰nɔɔ ye ɛɛ?»

10 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Pɔlu 'a 'lɛkwan- -a ni dɔɔ: «'Yooye-, 'ŋ dulale -o -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ a 'kitikan 'fɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ⍰la -gɛ; 'bhɛɛ- -o sɔ 'an pɛ -za 'ɛ 'kitikanle -gɛ -a ma. 'Naa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ Zuufu mu 'ɛ ni; 'e 'gbu 'bhɛ 'yaango-.

11 'Kee- 'kpa bi 'zoo 'laa -o 'ŋ zi, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ŋ -za 'ke -la ⍰kla 'ke 'bhɛ sɔ klɛle- 'ŋ dɛ win 'le, 'naa -yaa sɔ 'ŋ -baŋgole 'ŋ dɛle ma. 'Duŋ- -o -za mu 'la 'kpɛn 'kpa zii' 'ŋ ma wlan laa 'mu do 'kpɔ 'le, 'kee- ⍰kla 'bhi 'le oo, 'kee- ⍰kla mɛɛ -bhɛɛke' do 'le oo, yaa sɔ dɔle- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'kpee 'ke 'bhɛ ploo 'mi ma -o ni. 'Bhɛɛ- drɔɔn' 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- -kɔɔ' ta -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa 'ɛ 'bhɛ -le 'mi a pɛ -za 'ɛ 'kitikan.»

12 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Fɛtusi 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ -woo 'eke- ⍰ya 'waati sa, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- Pɔlu ni dɔɔ: «'Ya 'pelawoa 'kaa 'yoo- -a zi 'bhii- -kɔɔ' ta -bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa 'ɛ 'bhɛ -le 'yaa -za 'ɛ 'kitikan, 'bhɛla- -yile 'e nu gelɛ 'bhɛ ta ye.»

Pɔlu -o -janwo' zii' -bhleŋgbe Agripa 'lɛ ma

13 'Bhɛ blaan -yrekpaa' 'dama 'kanle-, 'ke -bhleŋgbe Agripa 'pegee 'bhɛ 'na Berenisi 'nule Sezare, Fɛtusi 'pubɔ- yrɛ nɔɔ-.

14 -O -yaa -yrekpaa' -bebe klɛ 'zi Fɛtusi ba, 'ke 'yee- Fɛtusi Pɔlu -a -za 'ɛ 'lɛpwɛle 'yee- -bhleŋgbe Agripa ni. -E pe 'bhɛ ni dɔɔ: «Felisi mɛɛ do ⬚twa -a -zanta' -gɛ -kaso 'yi.

15 'Ŋ gelawoa Zeruzalɛmu, Zuufu mu 'ɛ -waa' 'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -waa' 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ -o -za 'yɔɔ- mu 'tɔkpaa- -a ma, 'bhɛɛ- -wa ⬚pia 'ŋ ni dɔɔ 'ŋ -kpan bala- -a ta.

16 'An 'lɛkwaŋ- -o ni dɔɔ: Romɛ mu a 'sinii ta za 'ɛ ma, 'waa sɔ -kpan baale mɛɛ do ta, 'ke waa mɛɛ 'la zan mu -o -la 'zi -a ta 'mu 'liijan- malɛ 'elwale 'pe -a -yrɛ ma, 'bhɛɛ- -ya 'gbu ta janwo.

17 'Bhɛla- -yile, mɛɛ 'la zan mu -o -la 'zi -a ta 'mu ⬚nwa 'ŋ zi Sezare -gɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'naa 'tolɛ- 'ke 'yee- -za 'ɛ mɔ. -Ayile 'ŋ -ja yaalɛ 'kitikan 'fɛ 'ɛ ⬚la 'bhɛɛ- 'an ⬚pia mɛɛ mu ni dɔɔ -o nu 'yee- mɛɛ 'ɛ 'le 'ŋ ta.

18 Mɛɛ 'la zan mu -yaa -la 'zi -a ta 'mu 'nule- 'kitikan 'fɛ 'ɛ ⬚la, 'bhɛɛ- 'mu 'mu zi -janwoa; 'duŋ- 'mi 'yri ⬚yaa -za 'yɔɔ- -glɔɔn mu 'la 'kpɛn ta, waa 'mu do 'kpɔ 'kpalɛ- -a ma.

19 -O -yaa drɔɔn' zaa -la bɔ 'zi -waa' Zuufu 'seri 'ɛ 'pegee -waa' mɛɛ do -la ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ -gaa gban. -O -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ sii Zesu. 'Duŋ- 'yee- Pɔlu pe dɔɔ 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'yaa- 'bhɛ 'yrɛ ma -li.

20 'Ŋ 'yaa- klin 'yi bi, 'bhɛɛ- -za 'la 'ke 'ŋ 'bhɛ klɛ, 'naa -yaa 'bhɛ dɔ. 'Bhɛla- -yile 'ŋ Pɔlu 'lrɔkpaa- dɔɔ 'ke -ya zi 'bhii- 'o ge 'kɛle- Zeruzalɛmu 'bhɛɛ- 'o -yaa -za 'ɛ 'kitikan 'bhɛ ⬚nɔɔ.

21 'Duŋ- -e pe 'ŋ ni dɔɔ -o ge -yaa' -za 'ɛ 'le -bhleŋgbe gblaan 'ɛ ba Rɔmu -wa 'ɛ ta: 'bhɛ ya 'ɛ 'yi, -e pe dɔɔ -wa 'to -kaso 'ɛ 'yi 'sani- -bhleŋgbe gblaan 'gbu 'ɛ 'bhɛ yaa -za 'ɛ 'kitikan. -Ayile 'mi pe dɔɔ -wa 'to -kaso 'yi 'sani- 'ŋ sɔ -a 'kpale -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ ta Rɔmu -wa 'ɛ ta.»

22 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Agripa 'a 'pele Fɛtusi ni dɔɔ: «'Mi 'gbu -o -a zi 'bhii- 'ŋ 'yee- mɛɛ 'ɛ 'liijan- ma.» 'Bhɛɛ- Fɛtusi pe -a ni dɔɔ: «Too 'e nu -a -liijan' malɛ.»

23 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, Agripa 'a -baala -yaa' -bhleŋgbe tapɛ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee Berenisi, 'bhɛɛ- -o zi mɛɛ 'srɛ mu 'ɛ ⬚nwa wlalɛ 'kitikan 'fɛ 'ɛ ⬚la -waa' mɛɛ gblaanya 'ɛ 'yi. -Srwase' -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee Sezare -wa 'ɛ ta mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- -o zi. 'Bhɛɛ- Fɛtusi mɛɛ mu winbwa- Pɔlu 'sii yrɛ nɔɔ-, 'bhɛɛ- -e ⬚nwa.

24 Pɔlu 'nule- 'tɛ, 'ke Fɛtusi 'a 'pele dɔɔ: «-Bhleŋgbe Agripa, 'bhɛ 'pegee 'ka mu 'la 'kpɛn -o -zɔn -gɛ, mɛɛ 'la zan dulale -o 'ka 'yrɛ ⬚la -gɛ, Zuufu -zamaa' mu 'ɛ 'kpɛn ⬚nwa -lalɛ' -a ta 'ŋ ba Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta -gɛ; 'ke -o pɛɛn dɔɔ -yoo 'ke dɛpɛ 'le.

25 'Duŋ- 'mi 'laa -za 'yɔɔ-

do 'kpɔ 'yelɛ- -a zi 'ke 'bhɛ sɔ klɛle- -a dɛ win 'le. 'Duŋ- -a 'gbu 'a 'pelawoa dɔɔ -bhleŋgbe gblaan 'la Rɔmu -wa 'ɛ ta 'bhɛ -yaa' -za 'ɛ 'kitikan. 'Bhɛla- -yile, 'mi 'an 'lɛdulaa dɔɔ 'ŋ nu gelɛ 'kɛle- 'bhɛ -wa 'ɛ ta ye.»

26 -Jan 'lrele- 'gbu 'la 'ke 'ŋ sɔ 'bhɛ yɔɔndɛle- -yaa -za 'ɛ ba zayi' 'naa 'bhɛ dɔ; 'bhɛla- -yile, 'ŋ nwa 'kɛle- -gɛ 'bhi 'gbu -bhleŋgbe Agripa 'lɛ ma; 'kooko- 'ke 'wa 'lrɔkpaa-, 'bhɛɛ- 'kee- -jan 'la 'woa-, 'ŋ sɔ -jan yɛkɛ- 'la yɔɔndɛle, 'ŋ 'bhɛɛ- klɛ 'tɛ.

27 -Amasrɔyi klooya maza 'le 'bhɛ 'le, 'kee -kaso 'yi mi do kun, 'bhɛɛ- 'e ge 'bhɛ 'le -bhleŋgbe gblaan 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -o -za mu 'gbu 'la kpaa -a ma 'ke 'yaa sɔ 'bhɛ yɔɔndɛle.

26

Pɔlu -o -a 'gbu ta -janwo' zii' -bhleŋgbe Agripa 'lɛ ma

1 Agripa pe Pɔlu ni dɔɔ: «'Kɛla 'bhɛ -o 'e zi 'bhɛ 'wo.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu 'a gbɛ 'ɛ 'lawlɛnle, 'bhɛɛ- -ya 'gbu ta janwole -saan dɔɔ:

2 «-Bhleŋgbe Agripa, 'ŋ zrukpaale -o 'e 'yrɛ la -gɛ -zɔn, 'ke 'mi 'an pɛ wlan pe Zuufu mu 'ɛ -o -za mu 'la 'kpɛn kpaa 'ŋ ma 'mu 'kpɛn 'yi.

3 'E 'zoole- 'e 'trɔnkpa 'ŋ ni 'elrele. -Amasrɔyi 'bhi 'gbu Zuufu mu 'ɛ -waa' 'sinii ta za mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee -waa' zaabɔ maza mu 'ɛ dɔ 'elrele.»

4 «Zuufu mu 'ɛ 'kpɛn 'ŋ 'taawo gbɛ -lwa 'ɛ dɔ, 'kee- san 'ŋ 'yaa- 'ŋ -zwannɛ 'le 'waati 'la ba, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma. 'Ŋ 'taawoa gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'an 'si mu 'ɛ 'pleŋ 'bhɛ 'pegee Zeruzalɛmu -gɛ, -o 'bhɛ dɔ.

5 -O 'gbu 'ŋ dɔ, 'bhɛ 'laa sanlɛ- -zɔn ma, 'ke -wa zi -o wlan pe. 'Bhɛɛ- -o 'gbu 'ŋ dɔ 'bhii- 'ŋ 'yaa- Farizi 'srɛ mu 'ɛ do 'le. -Kɔɔa' 'seri 'ɛ ta, 'bhɛ mu -laa' -za 'yi -o 'eglɔɔle.

6 'Bhɛɛ- -zɔn, -woo -kpan 'kpaa zii' 'mi 'lii, -amasrɔyi -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa -kɔɔ' -gbɔɔ mu ni pɛ 'la 'naza- ta, 'mi 'yrikpale -o 'bhɛɛ- 'lɛsɔ- za 'ɛ ta.

7 'Duŋ- -kɔɔa' mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- -gbaa vu ta plɛ, 'bhɛɛ- 'woo- -gbaa vu ta plɛ 'la bhe, -o 'kpɛn 'yri yaa -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ni pɛ 'la 'naza- ta 'mu ni 'bhɛ 'lɛsɔ yi 'ɛ ta. 'Bhɛla- -yile -o -yaa -Waanbhaa' gba -o zru 'ɛ 'kpɛn 'le yi 'oo yi. 'Duŋ- 'mi 'yrikpale -o 'bhɛ pɛ do 'kpɔ 'ɛ ta. 'E! -Bhleŋgbe Agripa, Zuufu mu 'ɛ -o -la 'zi 'mi 'ta 'bhɛla- -zayi' -zɔn -gɛ!

8 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu Zuufu mu 'la 'ka -o -gɛ, 'ka 'ka kpa -Waanbhaa' a gbaa mu bweza gale ba 'ɛ 'yi ɛɛ?

9 'Mi 'gbu 'yaa- 'bhɛ ye -za 'lrelele 'ke 'ŋ gwledan Nazarɛti mi Zesu 'tɔ 'ɛ ba.

10 'Ŋ 'bhɛɛ- kla Zeruzalɛmu. *'Sraka 'lɛna mu -kuŋlii mu 'ɛ -o 'bhɛ 'seŋ naa 'mi 'gbu ni, 'bhɛɛ- 'ŋ Zesu 'yi mu -bebe bwa -kaso 'yi. 'Bhɛɛ- 'ezin- 'ke -o -yaa -o dɛ -kpan balaa' -o ta, 'ŋ 'yaa- dɔ 'bhɛ la.

11 'Ŋ -o 'krowoa- 'eglɔɔn- -bebele Zuufu mu daanfɛ' mu 'ɛ 'kpɛn la; 'bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- -a klɛ 'ke -o 'ploo- -o 'kpale- ma Zesu 'yi kpaŋma. 'Ŋ zruplii- gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ -o ma, 'ŋ 'yaa- ge -yrɛnkpalele -o ta, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'si 'bhɛɛke mu a -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ ma.»

Pɔlu -o -a klɛza 'ɛ Zesu 'yi 'le 'bhɛ 'yigɔɔn- 'zi
(Klɛza 9.1-19; 22.6-16)

12 Pɔlu pe 'ezin- dɔɔ: «'Bhɛɛ- win do 'kpɔ 'ɛ ma,'sraka 'lɛna -kuŋlii mu 'ɛ -o 'seŋ naa 'ŋ ni, 'bhɛɛ- -woo 'ŋ 'winbwa- Damasi -wa 'ɛ ta, 'lɛtrɛ 'le 'ŋ 'kɔɔ 'woo- Zesu 'yi mu 'ɛ 'kaama-.

13 'Waa -Bhleŋgbe Agripa, 'ŋ 'yaa- Damasi zi 'ɛ 'lii 'waati 'la ba -yrekpaa' bhɔ bhla 'e -din. 'E! 'Ke 'ŋ 'yrɛkpale 'tɛbhile do ma. -A -bhile' 'ɛ 'yaa- da 'zi laflɛ' ma, 'bhɛɛ- -a -bhi gbɛya -yrayra 'ɛ 'yaa- kan -yretɛbhɛ -bhigbɛya 'ɛ ta; 'bhɛɛ- -e -zian 'mi 'pegee 'ŋ madɔ mu 'ɛ zi.

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'o 'kpɛn baale' 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ mɛɛ -weli' do male- 'ke 'bhɛ -a pe 'zi 'ŋ ni Ebre wli 'ɛ 'yi dɔɔ: ‹Sɔlu, Sɔlu, -mɛle kla 'bhɛɛ- 'yoo- -yrɛnkpa' zii' 'ŋ ta -gee' ɛɛ? 'Ke gbakpa' dri 'ɛ gwledanle -saan -a zan a 'beni 'ɛ ba, 'bhɛ 'laa nu -nralɛ' 'yee- dri 'ɛ 'gbu ma 'dɛ!›

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'an 'lrɔkpale dɔɔ: ‹-Dele 'bhi 'le ɛɛ Mɛɛzan?› 'Bhɛɛ- Mɛɛzan pe 'ŋ ni dɔɔ: ‹'Yoo- -yrɛnkpa' zii' 'mi Zesu -la ta bhe.

16 'E 'wlɛn- 'saanibhe! -Amasrɔyi 'ŋ 'pwɛla- 'e ba, 'kooko- 'mi 'e klɛ 'mi 'an yewonɛ 'le. 'E 'mi ya yegbɛya 'la 'yi -zɔn -gɛ, 'e nu klɛlɛ 'mi 'srɛ 'le 'bhɛ ma 'kee 'bhɛ pe mɛɛ -bhɛɛke' mu ni; 'bhɛ 'pegee 'ŋ nu -za 'bhɛɛke mu 'la zrɔnlɛ 'e ni boolazi, 'e nu 'ŋ 'srɛya- klɛlɛ 'mu ma 'ezin-.

17 'Mi nu 'e 'winbɔlɛ Zuufu mu 'pegee Zuufu kle mu 'la ba, 'mu nu -yrɛn mu 'la 'kpalɛ- 'e ta, 'mi nu 'e golɛ 'bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'yi,

18 'kooko- 'e sɔ -o -yrɛ 'liiploole, 'bhɛɛ- -o yrɛ ma ye kpataakpa, 'bhɛɛ- 'e sɔ -o gole- -gblo 'yi, 'bhɛɛ- 'e nu -o -le 'tɛbhile ba; 'bhɛɛ- 'kee sɔ -o gole- -Setran' 'kɔɔ 'bhɛɛ- 'yoo- klɛ 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'le. 'Bhɛɛ- 'kooko- 'ke -woo kpaa 'mi 'yi, 'ŋ -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma yan, 'bhɛɛ- -o sɔ klɛle- -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'le.›»

Pɔlu -o -a klɛza mu 'ɛ 'yigɔɔn- 'zi

19 Pɔlu pe 'ezin- dɔɔ: «'Waa- -Bhleŋgbe Agripa, 'mi -jan 'la maa 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' -yrɛ zi yele 'la klaa 'mi 'yrɛ ba, 'mi 'bhɛɛ- 'klɔsikwan.

20 'Ŋ -Waanbhaa' a -jan 'wole- 'ɛ -saan Damasi -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ni 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'ŋ -ja -a wolɛ Zeruzalɛmu mu ni. 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ gele- -a wolɛ Zude 'klɛɛn 'yi mu 'ɛ 'pegee -a kpɛ ma -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ 'kpɛn ni, 'bhɛ 'pegee Zuufu kle mu 'ɛ ni. 'Ŋ 'yaa- pe 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni dɔɔ -o

'ploo- waa -za -yɔɔ' mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo 'gbu zru 'ɛ 'niina- -Waanbhaa' ba, 'bhɛ 'pegee 'ke -wa zrɔn -o klɛza mu 'ɛ ma 'bhii- -o -ploola -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo 'gbu ɓnaa -Waanbhaa' ni.

21 Zuufu mu 'ɛ -woo 'ŋ ɓkwan win 'la ma, 'bhɛ -le bhe, 'ŋ 'yaa- 'waati 'la ba -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɓla, 'bhɛɛ- -o -yaa zan 'ŋ dɛlɛ.

22 'Duŋ- -Waanbhaa' ɓbhwa 'ŋ ba, 'bhɛɛ- 'ŋ ɓswa bole 'ŋ 'yrɛ ma 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma. 'Bhɛla- -yile, 'ŋ ɓswa -yaa' -jan 'ɛ 'wole mɛɛ mu ni: 'kee- 'kpa mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu ta oo, 'kee- 'kpa mɛɛ gblaan mu ta oo, 'an ɓwoa 'mu 'kpɛn ni. 'Naa- -o -jan 'bhɛɛke do wo 'zi, 'ke yaa 'e go Moizi 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -o -za mu 'la 'lɛsɔ janwoa- 'bhɛɛ- ba.

23 -Wa ɓpia dɔɔ: ‹Mɛɛ -Bhee Mi Krisi 'ɛ nu -yrɛnbhlelɛ 'bhɛɛ- -e ga. 'Bhɛɛ- gbaa mu 'ɛ 'kpɛn ba, 'yele- nu bwelɛ gale ba 'elwale 'pe; 'bhɛɛ- mɛɛ -bhee zi 'la 'ke 'tɛbhile -o 'bhɛ ta, 'yele- nu 'bhɛ a janwolɛ Zuufu 'si mu 'ɛ 'pegee Zuufu kle mu 'ɛ ni.›»

Pɔlu pe Agripa ni 'kaa 'bhɛ 'e 'kpa Zesu 'yi

24 Pɔlu -yaa 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' -li bhla 'la ba, 'ke Fɛtusi 'pɛɛnle -a ta dɔɔ: «Pɔlu, -kwa -le 'e 'yi ɛɛ? 'Yaa- 'sɛwɛ dɔ gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, -kwa ɓbwa 'ɛ 'yi ɛɛ!»

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu 'a 'lɛkunle -a ni dɔɔ: «'Waa- -janmatii 'lrele- Fɛtusi, -kwa 'laa -o 'ŋ 'yi. 'Ŋ 'yoo- -jan mu 'la 'wo zii' wlan -le -o 'kpɛn 'le, 'bhɛɛ- -o bakanle -o.

26 'Yee- -Bhleŋgbe Agripa 'gbu 'bhɛ -za mu 'ɛ dɔ, 'bhɛla- -yile 'ŋ sɔ -o wole- -a ni kpataakpa 'ŋ zrubak- paale 'le. 'Mi 'gbu 'kpale- -o -a -yi 'bhii- -e 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn dɔ, -amasrɔyi waa klɛlɛ gaanyi'; 'duŋ- -o ɓkla mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa.»

27 Pɔlu pe -bhleŋgbe Agripa ni dɔɔ: «'Waa- -Bhleŋgbe Agripa, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -o -jan mu 'la ɓwoa, 'yee kpa 'mu 'kpɛn 'yi ɛɛ? 'Mi 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'e 'kpale- -o -o -yi!»

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Agripa 'a 'pele Pɔlu ni dɔɔ: «'Yoo- zan 'mi klɛlɛ blaale- Zesu 'yi mi 'ɛ do 'le ɛɛ?»

29 'Bhɛɛ- Pɔlu 'a zikpaa- -a ni dɔɔ: «'Kee- -kla -zɔn oo, 'kee- -kla boolazi oo, 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni 'kooko- 'kee- kpa 'bhi ta oo, 'kee kpa mɛɛ mu 'la 'kpɛn -o 'trɔnkpa zii' 'ŋ ni -gɛ, 'ka 'kpɛn klɛ Zesu 'yi mu 'le 'bhii- 'mi gbɛɛn-; 'ke yaa 'e go 'ŋ gbɛ ma piibhɛ kpɛlɛ- mu 'lɛɛ ba.»

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -bhleŋgbe Agripa 'pegee -jan- matii Fɛtusi 'bhɛɛ- Berenisi, 'bhɛ 'pegee -o zi mu 'ɛ 'kpɛn -o -wlɛnle', 'ke -o 'pwɛle.

31 'Bhɛɛ- -o 'pwɛ bhla 'ɛ zi -o -yaa pe 'zi 'eke- ni dɔɔ: «Mɛɛ 'lɛɛ- -yaa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ 'ke 'bhɛ klɛ -a dɛ win 'pegee -a bɔ win 'le -kaso

'yi.»
32 'Bhɛ 'yi, 'ke Agripa 'a 'pele Fɛtusi ni dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'lɛɛ- yaa pelɛ dɔɔ -ya zi 'bhii- -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ -yaa' -za 'ɛ 'kitikan, 'o 'yaa- nu 'ploolɛ- -a ma 'saanibhe bi.»

27

Fɛtusi pe dɔɔ -o ge Pɔlu 'le Rɔmu

1 -Wa -lɛdulaa 'waati 'la ba dɔɔ 'o nu gelɛ Itali 'klɛɛn 'ɛ 'yi -batoŋ' yi, 'ke -o Pɔlu 'pegee -kaso 'yi 'mu 'ɛ 'ke mu gbɛkpale -srwase' mu -kuŋlii do 'kɔɔ: -o -yaa 'bhɛ sii Zuliusi. 'Bhɛ -srwase' -kuŋlii 'ɛ 'kpale -yaa -srwase' 'lɛ -gbɛnɛ do 'la 'wiiŋ- -o -yaa 'mu sii dɔɔ: «-Bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ -yaa' -srwase' mu.»
2 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'o bɔle- -batoŋ' do 'yi, 'bhɛ -batoŋ' 'ɛ -daa Adramiti -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- ge 'zi Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi -batoŋ' dula- -wa mu 'ɛ ba -yrɛ ta; 'bhɛɛ- 'o -jilaa 'tɛ. Arisitaki -yaa 'o zi, -e -yaa da Tesaloniki -wa la, Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi.
3 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, 'ke 'o 'bhɔle Sidɔn -wa la. 'Duŋ- Zuliusi -yaa Pɔlu -gblakun' zii' 'elrele, 'bhɛɛ- -e -yaa to 'ke Pɔlu ge 'bhɛ 'bhɛgwlɛn- 'ke mu 'pubɔlɛ, 'kooko- -a maza -yaa pɛ yɛkɛ- mu 'la ma, -e sɔ 'mu -srɔɔwole 'mu 'kɔɔ.
4 'O gole Sidɔn -wa 'ɛ ta, 'ke 'o Sipru 'klɛɛn 'ɛ makpale, -amasrɔyi -ploo mu 'ɛ 'yaa- 'kan zii' 'ke -o nu 'o ba -yrɛ ta.
5 'Bhɛ blaan, 'ke 'o wɛyi- 'ɛ takanle, 'bhɛɛ- 'ke 'o 'kanle- Silisi 'pegee Panfili 'klɛɛn mu 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'ke 'o gele- bhɔlɛ wɛyi- 'lɛ ma -wa 'nɛ do ta: -o -yaa 'bhɛ sii Mira, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- Lisi 'klɛɛn 'ɛ 'yi.
6 'O ta -srwase' -kuŋlii 'ɛ -e -batoŋ' do ɔya 'bhɛ -wa 'ɛ ta; 'bhɛ -daa Alɛzandri -wa la, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- ge 'zi Itali 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'o -kuŋlii 'ɛ -yoo' ɔbwa 'bhɛ -batoŋ' 'ɛ 'yi.
7 'O -yrekpaa' -bebe -gaa wɛyi- 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -batoŋ' 'ɛ 'yaa- ge 'zi yrɛtɛtɛ. 'O 'trɛbhwa- 'fruu, 'bhɛɛ- 'o 'naa nu bhɔlɛ 'tɛ Kinidi -wa 'ɛ ba -yrɛ ta. -Ploo mu 'ɛ 'yaa- 'kan zii' 'ke -o nu 'o ba -yrɛ ta, 'bhɛla- -yile 'waa -yaa sɔ gele- -li 'o 'lɛɛ 'egbɔɔnle. -Ayile 'o ɔkaan Krɛti 'klɛɛn 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'o -ja Salimone -wa 'ɛ ba -yrɛ ta.
8 'O gele wɛyi- 'ɛ ta 'ɛ 'yaa- -la 'zi 'o ta, 'bhɛla- -yile 'o -ja wɛyi- 'ɛ 'lɛ zi yrɛtɛtɛ, 'bhɛɛ- 'o -ja bhɔlɛ yrɛ do nɔɔ-: -o -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ sii: «-Batoŋ' dulayrɛ -lrele' mu». -E -yaa -wa 'la 'bhɛ -din -o -yaa 'bhɛ sii Lase.
9 -Yrekpaa' -bebe -kaan 'o ta 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'waa- 'taa 'ɛ 'lɛ klɛle -saan 'eglɔɔle. -Amasrɔyi Zuufu mu a 'suŋwla bhla 'gbu 'ɛ 'kaan- gban bi, 'bhɛɛ- -ni- inii' 'kpa bhla -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'yaa- zan bhɔlɛ 'ezin-. 'Bhɛla- -yile, Pɔlu mɛɛ mu 'ɛ 'kpeelɛkanle -saan dɔɔ:
10 «'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ke -kɔɔ' -ja 'taa 'lɛɛ zi, -e nu klɛlɛ -kɔɔ' 'gbu ma 'eyɔɔle:

-amasrɔyi -batoŋ' 'pegee -a -yi 'kwe mu 'ɛ nu 'siɛlɛ-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' mu 'gbu 'win nu bolɛ -a -yi.»

11 'Duŋ- 'o ta -srwase' -kuŋlii 'ɛ yaa Pɔlu 'wojan- 'ɛ 'klɔsikunlɛ. -Ya kpaa -batoŋ' 'bhɔ mi 'ɛ 'pegee 'bhɛ zan 'ɛ 'mu -la wojan 'ɛ 'yi.

12 'Bhɛ -batoŋ' dulayrɛ 'ɛ yaa -yaa lele -niinii' 'kpa bhla -gbɛnɛ 'ɛ zi; 'bhɛla- -yile mɛɛ 'la zan mu -yaa 'yee- -batoŋ' 'ɛ 'yi, -o -bebe 'a pia dɔɔ 'o ge yrɛ -bhɛɛke' do nɔɔ-. -O 'yaa- zi 'bhii- -o ge 'tɛn -batoŋ' dula- -wa 'la -o -yaa 'bhɛ sii Fenisi 'bhɛɛ- ma, 'kooko- -niinii' 'kpa 'waati 'ɛ kan 'o ta 'bhɛ nɔɔ ye. 'Bhɛ -wa 'ɛ 'yaa- 'ke Krɛti 'klɛɛn 'ɛ 'yi -batoŋ' dula- -wa 'ɛ do -la -le; 'bhɛ -wa 'ɛ 'lɛklale -yaa -yretɛbhɛ baa- yrɛ nɔɔ-.

-Ploo -gbɛnɛ do 'kanle- -saan wɛyi- 'ɛ ta

13 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke -ploo -dɔɔ 'nɛ do 'kanle- 'sanle 'kee- da wɛyi- ba -yrɛ ta. -O 'kpee ma -o -yaa sɔ gele- -waa' 'taa 'ɛ ta 'tɛ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, piibhɛ kpu -gbɛnɛ 'la 'bhɛ -batoŋ' 'ɛ dulaa' -yi 'ɛ ba, 'ke -o 'bhɛ gole-, 'bhɛɛ- 'ke -batoŋ' 'ɛ 'yrole 'o 'le, 'kee- ge Krɛti 'klɛɛn 'ɛ 'yi wɛyi- 'ɛ 'lɛ zi.

14 'Duŋ- 'o 'yrole- 'bhɛ nɔɔ 'laa -mɔlɛ', 'ke -ploo -gbɛnɛ do 'kanle- 'sanle: 'bhɛ 'yaa- da 'zi Krɛti vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'yi, mɛɛ gbɛ -yiɛ' ta 'kee- nu 'o ba -yrɛ ta, -o -yaa 'bhɛ -ploo 'ɛ sii Erakilɔn.

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- -ploo -gbɛnɛ 'ɛ gele- -batoŋ' 'ɛ 'le. 'O gbɛ laa -yaa 'sɔle -a dulale ta, -ayile 'wa twa 'ke -ploo 'ɛ ge 'o 'le -batoŋ' 'ɛ 'yi -yi 'ɛ ta.

16 'Bhɛɛ- boolazi, -e -ja 'kanlɛ- 'o 'le wɛyi- 'mliŋgole -yaa 'trɛ gbɛ -nɛ do 'la zi 'bhɛ -zanta', -o -yaa 'bhɛ 'trɛ gbɛ -nɛ 'ɛ sii Koda, 'bhɛɛ- 'bhɛ dɔle 'la yaa -ploo 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛ swa -a -yikunle. 'Bhɛla- -yile, mɛɛ -bhee -batoŋnɛ 'la yaa 'o 'kɔɔ, 'o -dwa 'eglɔɔle 'ke 'o gbɛsɔ 'bhɛ 'kunle ta, 'bhɛɛ- 'o 'bhɛ -gwa -yi 'ɛ ba.

17 'O 'yanle- -a 'pwɛlele -yi 'ɛ ba, 'ke 'o -batoŋ' -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'yrele 'ke bhlɛ mu 'le, 'kooko- yaa nu 'siɛlɛ-. 'Bhɛ blaan, sɔgbɛ mu 'la 'yaa- 'yee- -batoŋ' -gbɛnɛ 'ɛ 'lɛdɔɔ-, -a bhɔ mu 'ɛ -o 'mu mazinaa -amasrɔyi -o -yaa -gblaan 'zi dɔɔ -ploo 'ɛ 'yaa nu gelɛ 'waa- -batoŋ' 'ɛ zikli 'ɛ gbaanlɛ -yrɛntrɛ' 'yi Libi 'klɛɛn 'ɛ ba -yrɛ ta.

18 'Bhɛ ta tooklin- yi 'le, -ploo -gbɛnɛ 'ɛ 'yaa- ge 'zi 'o bɛɛnlele 'eglɔɔle. 'Bhɛla- -yile 'ke 'waa- -batoŋ' 'ɛ 'yi yewo mu 'ɛ -wa -yi 'kwe mu 'ɛ 'ke mu blinle 'sanle -yi 'ɛ ba, 'kooko- -a gbiŋ go.

19 'Bhɛ -yrekpaa' yaga mi 'ɛ ma wɛyi- 'ɛ ta, 'ke 'woo- -batoŋ' 'yi yewo mu 'ɛ -o 'gbu 'yee- -batoŋ' 'ɛ 'yi yewopɛ mu 'ɛ 'ke blinle- -yi 'ɛ ba.

20 'Bhɛɛ- 'o -yrekpaa' -bebe -gaa 'ke 'o 'yrɛ 'laa kpa -yretɛbhɛ 'pegee mlɛklɛnnɛ mu ma -titi, 'bhɛɛ- 'duŋ- -ploo -gbɛnɛ 'ɛ -a 'kanle- 'ɛ

baan' 'yaa- kla zii' -a ba 'eglɔɔle 'ezin-. 'Bhɛla- -yile, 'o 'yri 'laa -yaa -li 'o 'kedo- 'kpɔ 'bheele- ta.

21 -A nɔɔ- mwa, 'ke -batoŋ' 'yi mu 'ɛ waa pɛ 'kedo- 'kpɔ bhle. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke Pɔlu dulale' -o 'kpɛn 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ: «'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ke 'ka 'ka 'trɔnkpa bi 'ŋ 'wojan- 'ɛ la, -kɔɔ' 'laa -yaa nu golɛ Krɛti. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'trɛ 'laa -yaa nu bhɔlɛ, 'bhɛ 'pegee -kɔɔa' pɛ mu 'ɛ -bebe 'laa -yaa nu 'siɛlɛ- 'bhɛ gbɛɛn- -gee'.

22 'Duŋ- 'mi 'ka 'lia zii' -zɔn dɔɔ -ka 'ka zru dɔ 'eglɔɔle; -amasrɔyi 'ka do 'kpɔ 'win 'laa nu bolɛ -a -yi, 'ke yaa 'e go -kɔɔa' -batoŋ' 'ɛ 'bhɛ do -kplɛn ba.

23 'Ŋ 'yoo- -Waanbhaa' 'la -yaa' mɛɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'yoo- yewo 'zi 'a ni bhe, -yaa' -mlɛkɛ' do -pwɛla 'ŋ ba -zɔn -bi 'lɛɛ- zi.

24 'Bhɛɛ- -ya pia 'ŋ ni dɔɔ: ‹Pɔlu, 'yaa -gblaanlɛ'! -Yoo 'ke -za 'le 'kee- ge -janwolɛ -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ 'lɛ ma Rɔmu -wa 'ɛ ta; 'bhɛla- -yile, -Waanbhaa' a wlanya 'ɛ ma, 'bhi 'srɔyi, mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o -batoŋ' 'lɛɛ- 'yi, 'mu nu golɛ -a -yi 'ezin-.›

25 'Bhɛla- -yile, 'ŋ 'yiɛnii mu, -ka 'ka zru dɔ 'eglɔɔle; -amasrɔyi 'mi 'gbu 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi 'bhii- -mlɛkɛ' 'ɛ -jan yɛkɛ- 'la woa, -e nu 'bhɛɛ 'yi za klɛlɛ.

26 'Duŋ- -batoŋ' 'ɛ kli nu gelɛ gbaanlɛ 'trɛ 'yi -kɔɔ' 'le 'klɛɛn do 'la 'yi, wɛyi- 'mliŋgole -o 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ zi.»

27 'O -yrekpaa' vu ta yiziɛ mi ma wɛyi- 'ɛ ta, blaŋdrɛyi bhla 'ɛ ba, 'ke -ploo -gbɛnɛ 'ɛ -yoo gele ma 'o 'le 'taŋii wɛyi- 'ɛ ta, -o -yaa' 'bhɛ wɛyi- 'ɛ sii ‹Meditrane wɛyi-›. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'kee- klɛle- 'waa- -batoŋ' 'ɛ 'bhɔ mu 'ɛ ni 'bhii- 'o bhwa gban wɛyi- 'ɛ 'lɛ zi.

28 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o piibhɛ kpu do -yrele' bhlɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ bhlɛ 'ɛ blinle- -yi 'ɛ ba, -yi 'ɛ -gluu 'ɛ dan zayi', 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ gele- 'tɛnlɛ- 'trɛ ma; 'trɛ 'ɛ 'yaa- wɛyi- 'ɛ la mɛtrɛ mia do bhɛ vu ta 'srwaplɛ-. -O bhɔle sa -o -lɛɛ, 'ke 'o 'yee- piibhɛ kpu 'ɛ blinle- 'ezin-, 'bhɛɛ- 'ke 'trɛ 'ɛ pleŋgole bole- -o ma mɛtrɛ mia do bhɛ 'srwaa-.

29 -O -yaa -gblaan 'zi dɔɔ 'waa- -batoŋ' 'ɛ yaa nu gelɛ 'palɛ- vlɛ -kpuŋ mu 'ke mu ma -yi 'ɛ la, 'bhɛla- -yile, 'ke -wa dula- piibhɛ kpu yiziɛ bɔle- -yi 'ɛ ba -a -zanta', 'bhɛɛ- 'o 'yrɛ mwa tooklinle -lɛɛ.

30 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'waa- -batoŋ' 'ɛ 'bhɔ mu 'ɛ -wa pele- dɔɔ -o blasanle 'bhɛɛ- -o go -batoŋ' 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- 'ke 'woo- 'o 'bhee -batoŋnɛ 'ɛ 'bhɛ bɔle- -yi 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -wa -kla 'bhii- -o gele- 'waa- -batoŋ' dula- piibhɛ kpu mu 'ɛ bɔlɛ -yi 'ɛ ba -a -lɛɛ.

31 'Duŋ- Pɔlu pe Romɛ mu a -srwase' -kuŋlii 'ɛ 'pegee -srwase' -vin mu 'ɛ ni dɔɔ: «'Ke -batoŋ' 'bhɔ mu 'lɛɛ- waa bolɛ -batoŋ' 'ɛ 'yi -gɛ, 'ka 'laa nu golɛ -a -yi -titi.»

32 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -srwase' mu 'ɛ -o bhlɛ mu 'ɛ

takanle 'yee- mɛɛ -bhee -batoŋnɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -yi 'ɛ gele- 'kɛle-.

33 Tooklinle -lɛɛ sa, 'ke Pɔlu 'a 'pele -o 'kpɛn ni dɔɔ -o pɛbhle, 'bhɛɛ- -e pe -o ni dɔɔ: «-Kɔɔ' 'yrekpaa vu ta yiziɛ -le -zɔn -gɛ 'ke 'ka do 'kpɔ 'niizinale laa -o 'ka ta, 'bhɛɛ- 'ka 'laa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'bhlelɛ- -li.

34 -Ayile 'mi -sromabɔ 'ka ni dɔɔ -ka 'ka zru dɔ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ka pɛbhle; 'ke 'ka pɛ sa ◻bhla, 'bhɛɛ- 'ka nu 'sɔlɛ- -bheele'. 'Duŋ- 'ka do 'kpɔ 'laa nu galɛ 'bhɛɛ- -e nu 'tɛnlɛ- 'ka winbhɛ -nɛ do baale ma.»

35 Pɔlu 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'kee- 'bluu do 'sile, 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle 'bhɛ ma -o 'kpɛn 'yrɛ ma; 'bhɛ blaan, 'ke -ya kpu do 'kanle 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ 'bhlele- 'sanle.

36 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o 'bhɛ 'yelawoa, 'ke -woo zru dɔle- 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn pɛbhlele 'ezin-.

37 'O mɔɔ 'la 'kpɛn 'yaa--batoŋ' 'ɛ 'yi 'o 'yaa- mɛɛ -kɛmɛ plɛ 'ke mɛɛ mia yaga bhɛ vu ta 'srwado- (276).

38 -O yanle pɛ 'ɛ 'bhlelele, 'ke -o ble bhɛ mu 'la 'yaa--batoŋ' 'ɛ 'yi 'mu blinlewɛyi- 'ɛ ba, 'kooko- -batoŋ' 'ɛ gbiŋ go. *

-Batoŋ' 'ɛ 'siɛyrɛ- -yi 'ɛ 'kɔɔ

39 Tooklinle 'tɛ, -batoŋ' 'bhɔ mu 'ɛ waa 'trɛ 'ɛ madɔlɛ. 'Duŋ- wɛyi- 'ɛ 'trɛ 'ɛ ◻bhla yrɛ 'la ◻nɔɔ, -o 'bhɛɛ- ◻ya, 'bhɛɛ- -o -yaa zi 'bhii- -o -batoŋ' 'ɛ dula- 'bhɛ yrɛ 'ɛ ◻nɔɔ.

40 'Bhɛla- -yile, 'ke -o -batoŋ' dula- piibhɛ kpu mu 'ɛ ma bhlɛ mu 'ɛ 'ploole, 'bhɛɛ 'ke -o 'mu bɔle- -yi 'ɛ ba. 'Ke -o -batoŋ' 'ɛ 'bhɔpɛ- 'ɛ ma bhlɛ mu 'ɛ 'ploole 'ezin-. 'Bhɛ blaan, 'ke -o sɔgbɛ do -yrele' -batoŋ' 'ɛ 'lɛɛ; 'kooko- -ploo 'ɛ kla 'bhɛ 'yi 'bhɛɛ- -e ge -batoŋ' 'ɛ 'le wɛyi- 'ɛ gɔɔna.

41 'Duŋ- -batoŋ' 'ɛ -ja dulalɛ -yrɛntrɛ' kpo do ta tɔbhlɛ plɛ pleŋ-. -Batoŋ' 'ɛ yin 'ɛ -zwanna -yrɛntrɛ' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- yaa 'sɔlɛ- gole. 'Bhɛɛwɛyi- 'pɔɔ mu 'ɛ 'pa gbɛ -yɔɔ' 'kɔɔ -batoŋ' 'ɛ ma, 'ke -a -zanta' yrɛ 'ɛ 'bhɛ 'siɛle.

42 'Bhɛ klɛle 'tɛ bhe, -srwase' mu 'ɛ 'yaa- zi 'bhii- -o -kaso 'yi mu 'ɛ dɛ, 'kooko- -o do 'kpɔ 'laa blasan -yi 'kanlele.

43 'Duŋ- Romɛ mu a -srwase' mu -kuŋlii 'ɛ 'bhɛ -yaa' zi 'bhii- 'bhɛ Pɔlu -si 'ɛ go -za 'yi. 'Bhɛla- -yile, -srwase' mu 'ɛ 'yaa- zan -za 'la klɛlɛ, -e 'bhɛ 'yigaa- 'mu 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan mu sɔ -yikanle, 'mu bɔ -yi 'ɛ ba 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'mu ge 'trɛ ma.

44 'Bhɛɛ- -e pe mɛɛ -vin mu 'ɛ ni dɔɔ 'mu ge -o zi -batoŋ' kplɛ 'ɛ -yripee' mu 'ɛ ta -yi 'ɛ ta. -O 'kpɛn ◻swa bhɔle- -o ma 'pule 'trɛ ma 'bhɛɛ-gbɛɛn- bhe, 'bhɛɛ -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'laa 'tɛnlɛ- mɛɛ 'kedo- ma.

* **27:38 27.38** Ble 'ɛ 'pwɛle- -o 'ke -mlɔ 'le. -O 'bluu klɛ 'yela- pii 'ɛ 'le.

28

Pɔlu -o Maliti 'klɛɛn 'ɛ 'yi

1 'O gole blaan -a -yi, 'ke 'o go wɛyi- 'ɛ ta, 'ke 'wa pele- 'o ni dɔɔ 'woo 'klɛɛn 'la 'yi, -o 'bhɛ sii Maliti; wɛyi-'mliŋgole -yaa -a zi.

2 Maliti 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'ɛ -woo' kwan 'elrele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma. La banle -saan 'bhɛ 'pegee -niinii' 'kpale--saan bhla 'la ba, 'ke -o 'tɛ -gbɛnɛ do -lɛkunle, 'bhɛɛ- 'ke -woo' 'kpɛn 'cieya- klɛle- 'bhɛ 'tɛ 'ɛ zi.

3 'O 'yaa- 'bhɛ nɔɔ bhe, 'ke Pɔlu gele- -yɔɔ 'klenɛ 'lɛdo-'wloolɛ-, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'klale 'tɛ 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mlɛ -yɔɔ' do 'pwɛle 'bhɛ -yɔɔ mu 'ɛ 'yi 'tɛ 'yranle- 'ɛ 'kɔɔ, 'keeduŋle- 'yee- Pɔlu gbɛ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'sɔnkpale -vlan.

4 Maliti mɛɛ mu 'ɛ -o mlɛ 'ɛ duŋle yele 'yee- Pɔlu gbɛ 'ɛ ma, 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ: «Wlan 'gbu 'ɛ ni, mɛɛ 'lɛɛ- -yoo 'ke mɛɛ dɛ mi -la -le. -Amasrɔyi, -e golawoa -a -yi wɛyi- 'ɛ ta, 'bhɛ nɔɔ 'laa -mɔlɛ' -li, 'bhɛɛ-, -Waanbhaa' a -lɛdɔɔleya 'ɛ 'bhɛ 'laa 'tolɛ-'kee- bo -a -yrɛ ma.»

5 'Duŋ-, Pɔlu 'bhɛ gbɛ -yizwan 'tɛ 'ɛ trala, 'ke mlɛ 'ɛ baale' 'tɛ 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- Pɔlu yrɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'lalɛ- -a ma.

6 'Woo- Maliti mu 'ɛ 'kpee ma, Pɔlu -yaa nu -mlaanlɛ', 'bhɛɛ- -e balaa', 'bhɛɛ- -e ga -gun 'bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ nɔɔ bhe. 'Duŋ- -o mwa oo, 'bhɛɛ- -wa yelawoa 'bhii--za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa 'tɛnle Pɔlu ma, 'ke -woo 'kpeejan- mu 'ɛ mabɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele- 'eke- ni dɔɔ Pɔlu -o 'ke -waanbhaa' do 'le.

7 'O 'yaa- yrɛ 'la nɔɔ, 'bhɛ 'yaa- 'yee- Maliti 'klɛɛn 'ɛ 'yi -janmatii 'ɛ 'yaayrɛ- 'ɛ -din, -o -yaa 'bhɛ -janmatii 'ɛ sii Publiusi. -Yoo' 'cieya- kla -a ba 'elrele, 'bhɛɛ- 'o bwa -a ba -yrekpaa' yaga ta.

8 'Duŋ- Publiusi dɛ 'yi-lale -yaa, -amasrɔyi yaa -yaa kplankplan: -a 'flɛ 'yi 'yaa--la 'zi -a ma, 'bhɛɛ- -a 'kpee 'yaa- 'si zii' 'ezin-. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Pɔlu gele- 'pwɛlɛ- -a ta, 'kee- -Waanbhaa' 'seriwole a ma, 'ke -ya gbɛ kpa a ta. 'Bhɛɛ- 'kee- -bheele'.

9 'Bhɛ blaan, 'ke Maliti 'klɛɛn 'ɛ 'yi gadɛ mu -vin mu 'ɛ 'kpɛn 'nule Pɔlu ba, 'bhɛɛ-'ke -o -bheele' 'ezin-.

10 -Ayile, 'yee- Maliti mu 'ɛ -woo' 'o kwan 'elrele 'kungbɛya -lrele' 'ɛ 'kpɛn 'yi. -Asiikɔɔ 'o ge yi -yaa yi 'la 'le, 'o 'yaa- wla 'zi -batoŋ' 'ɛ 'yi 'waati 'la ba, 'o maza -yaa pɛ 'la 'kpɛn ma, -woo' -gbaa 'bhɛ ba.

Pɔlu -gwa Maliti, 'bhɛɛ- -e -ja Rɔmu

11 Mlɛ yaga 'kanle- blaan, 'ke 'o jilale 'tɛ -batoŋ' do 'yi. 'Bhɛ -batoŋ' 'ɛ 'yaa- da Alɛzandri -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ-'bhɛ 'yaa- ge 'zi Rɔmu; -niinii' 'kpa bhla -gbɛnɛ 'ɛ kaan 'yee- -batoŋ' 'ɛ ta Maliti. 'Sɛwɛ 'la yɔɔndɛle -yaa 'bhɛ -batoŋ' 'ɛ ma 'bhɛ 'yaa dɔɔ: «-waanbhaa' yonɛ- plɛ.»

12 'O gole Maliti 'ke 'o 'bhɔle Sirakusi -wa 'ɛ ta,

'bhɛɛ- 'o -yrekpaa' yaga -gaa 'bhɛ ɲɔɔ.

13 'O gole 'bhɛ ɲɔɔ bhe 'ezin-, 'ke 'o gbaanle- wɛyi- 'ɛ 'lɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke 'o gele- 'tɛnlɛ- Rezo -wa 'ɛ ma, 'o ɲyia 'bhɛ ɲɔɔ. 'Bhɛ ta tooklin- yi 'ɛ 'le, -ploo 'la da wɛyi- 'ɛ ba -yrɛ ta, 'bhɛ 'kanle- -saan. -Asiikɔɔ 'o -ja 'tɛnlɛ- Puzoli -wa 'ɛ ma blaale- -yrekpaa' plɛ 'kanle- blaan.

14 'O ɲbhwa 'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ke mu ta 'bhɛ -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'mu pe 'o ni dɔɔ 'o -gbɛɛyi' do klɛ 'mu ba. 'Bhɛ blaan, 'ke 'o gele- Rɔmu.

15 'O nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la 'yaa- Rɔmu, 'mu 'o 'nuza- 'ɛ ɲmaa. 'Bhɛla- -yile, 'mu ɲnwa 'o 'lɛpa yrɛ nɔɔ- Apiusi 'plɛɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o 'ke mu ɲnwa 'o 'lɛgbɛnlɛ yrɛ 'la -o -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ sii «'Cie mu yi 'fɛ yaga» 'bhɛ ɲɔɔ. Pɔlu 'yrɛkpale -o ma, 'kee- -Waanbhaa' 'pubɔle, 'bhɛɛ- 'ke faŋgan- dɔle- -a ta.

16 'O 'bhɔle- Rɔmu -wa 'ɛ ta 'tɛ, ('ke -srwase' -kuŋlii 'ɛ -e -kaso 'yi mu 'ɛ -lɛnale -srwase' -kuŋlii gblaan 'ɛ ni). 'Duŋ- -e -dwa -a -la 'ke Pɔlu ge yilɛ yrɛ -bhɛɛke' do nɔɔ- 'edaŋma, 'bhɛɛ- 'ke -srwase' mi do bole- -a gooba.

Pɔlu -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo zii' Rɔmu -a zɛn 'fɛ 'ɛ ɲla

17 'O 'bhɔle- blaan -yrek- paa' yaga mi ma, 'ke Pɔlu Rɔmu Zuufu mu 'ɛ 'lɛɛ mu 'ɛ 'siile -a ba. -O 'klale- -yaa 'eke- ba 'waati 'la ba, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ali- 'naa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ -kɔɔa' Zuufu 'si mu 'ɛ ni, 'bhɛ 'pegee 'naa -kɔɔ' -gbɔɔ mu a 'si ta za mu 'ɛ 'yisiɛlɛ, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -woo' 'ŋ ɲkwan Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -woo' 'ŋ ɲkpaa Romɛ mu a mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'kɔɔ.

18 'Bhɛ Romɛ mu 'ɛ 'mu 'yanle- 'ŋ 'lrɔkpalele, 'mu 'yaa- zi 'bhii- 'mu 'ploo- 'ŋ ma, -amasrɔyi 'mu 'laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- 'ŋ zi 'ke 'bhɛ sɔ klɛle- 'ŋ dɛ win 'le.

19 'Duŋ- Zuufu mu 'ɛ waa dɔlɛ -a -la 'ke 'mu ploo 'ŋ ma, 'bhɛla- -yile, 'ŋ 'klin gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'ke 'mi 'an pɛ -za 'ɛ 'tole -bhleŋgbe gblaan 'ɛ 'kɔɔ. 'Duŋ- 'bhɛ 'laa klɛlɛ 'bhii- 'ŋ 'yoo- -za 'yɔɔ- 'ke 'tɔkpa zii' -kɔɔa' Zuufu 'si mu 'ɛ ma.

20 'Bhɛla- -zɛɛle, 'ŋ 'ka 'si- ila- -zɔn -gɛ 'ke 'ŋ -jan 'yipe- 'ka ni. -Amasrɔyi -kɔɔa' Izraɛli 'si mu 'ɛ -o -yri -o -kɔɔa' Mɛɛ 'Bhee Mi 'la 'nule- ta, 'mi 'yrele- -o piibhɛ kpɛlɛ- mu 'lɛɛ- 'le 'ŋ gbɛ ma -gɛ 'bhɛla- -zayi'.»

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke Zuufu mu 'ɛ -wa zikpale Pɔlu ni dɔɔ: «'Waa 'sɛwɛ do 'kpɔ 'srɔɔwolɛ 'e ba zayi' 'ke 'bhɛ da Zude. 'Bhɛɛ- 'o nɛɛnɛ- mu 'ɛ do 'kpɔ 'laa dalɛ -a nɔɔ-, 'ke 'bhɛ nu 'e 'tɔ -yɔɔ' pelɛ 'o ni.

22 'Duŋ- 'woo -a zi 'bhii- 'o -jan 'ɛ baan' 'ma 'bhi 'gbu 'lii, 'kooko- 'wo 'e 'kpeejan- 'ɛ dɔ. -Amasrɔyi 'yoo- Zesu 'yi mu a 'seri drɛɛ 'la 'yi bhe, 'wa ɲmaa dɔɔ mɛɛ mu -wlɛnna -a ma yrɛkpɛn- ɲnɔɔ.»

23 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -woo

'klaŋkeba yi dɔle- Pɔlu 'le. 'Bhɛ yi 'ɛ 'bhɔle-, 'ke -o nule- 'ebebele 'tɛnlɛ- Pɔlu ma 'bhɛ zɛn 'fɛ 'ɛ la. 'Keesan zrwanzi ma, 'bhɛɛ- 'keenu 'tɛnlɛ- yromazi ma, Pɔlu -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yaaza 'ɛ 'yipia -o ni. -E -yaa Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -jan yɛkɛ- 'la woa Zesu ba zayi' 'mu 'wo zii' -o ni, 'kooko- -o sɔ 'yee- Zesu 'ɛ dɔle- kplankplan 'gbu.

24 -Ayile, -o -lɛdo' 'e kpaa -a wojan mu 'ɛ 'yi, 'duŋ- -o -vin mu 'ɛ 'mu 'laa dɔlɛ -a -la 'ke 'mu 'e kpa -a wojan mu 'ɛ 'yi.

25 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'woo- Zuufu mu 'ɛ waa 'kpalɛ- do ma, 'bhɛɛ- -o -yaa jila 'zi bhla 'la ba, 'ke Pɔlu 'a 'pele -o ni drɔŋ dɔɔ: «'Zoo 'yaa- Lii 'Weŋ 'ɛ zi -e -yaa -janwo' zii' 'ka -gbɔɔ mu 'ɛ ni bhla 'la ba -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai 'lii!

26 -Ya pia 'bhɛ 'lii dɔɔ:

‹Ge 'si mu 'la bhe -o ta, 'bhɛɛ- -a pe -o ni dɔɔ:

'Ka nu -jan mu malɛ 'ka 'trɔn mu 'le, 'duŋ- 'ka 'laa nu -za 'kedo- 'kpɔ 'yimalɛ.

'Bhɛɛ- 'ka nu yrɛ ma -glinlɛ' 'elrele, 'duŋ- 'ka 'laa nu pɛ 'kedo- 'yelɛ-.

27 *-Amasrɔyi 'si mu 'lɛɛ- -za 'laa -la -li -o zru mu 'ɛ ma;*

-Woo 'trɔn mu 'ɛ 'pegee -o -yrɛ mu 'ɛ 'liitaan-;

'kooko- waa yrɛ ma ye -o -yrɛbhɛ' mu 'ɛ 'le,

'bhɛ 'pegee 'ke waa -jan ma -o 'trɔn mu 'ɛ 'le,

'bhɛɛ- -o zru mu 'ɛ waa -jan 'yima-.

'Bhɛ gbɛɛn- bhe, waa niinaa' 'mi ba, 'bhɛɛ- 'ŋ -o bhee.›

28 «-Kaa 'yaango- 'tɛ 'bhii- -Waanbhaa' -yaa' -jan 'la mɛɛ go -za 'yi 'bhɛ kpaa Zuufu kle mu 'ɛ ni. 'Bhɛ mu nu 'mu 'trɔnkpalɛ -a -la!»

29 [Pɔlu 'yanle- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolele, 'ke Zuufu mu 'ɛ -o jilale, 'ke -o ge zaabɔlele 'ekepleŋ- -sɔ 'eglɔɔle.]

30 Pɔlu lɛɛ plɛ kla -ya zian 'fɛ 'la la 'bhɛɛ- la, 'bhɛɛ- -e -yaa 'bhɛ 'fɛ 'ɛ gbawo. Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yaa- nu -a taglinlɛ, -o 'pegee 'mu 'yaayalaa' 'bhɛ 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- -o -balo klɛ.

31 'Bhɛ 'yi, -e -yaa -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya yaaza 'ɛ 'bhɛ wo -o ni, 'keemɛɛ mu daan Mɛɛzan Zesu Krisi a -za 'ɛ 'le. -E -yaa 'duŋ- 'bhɛ klɛ 'zi 'ke -gblaan 'laa kla -a -yi, 'bhɛɛ- waa -yaa 'bhɛ 'yiga- -a 'kɔɔ.

PƆLU 'LƐTRƐ 'LA ⍰KPAA RƆMU -WA 'Ɛ TA ZESU 'YI MU 'Ɛ NI Romɛ mu a 'lɛtrɛ 'ɛ ŋgblo

-Dele Pɔlu 'le ɛɛ? Pɔlu -yaa Zuufu mi do -la -le. -Wa -yaa Silisi 'klɛɛn 'yi -wa 'nɛ do 'la -o -yaa 'bhɛ sii Taasi 'bhɛɛ- ta. 'Duŋ- -e gbaandia- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ 'bhɛɛ- ta, 'bhɛɛ- -e yaa -laklu 'ɛ 'kpɛn ⍰kla 'bhɛɛ- ⍰nɔɔ. -E -yaa Zuufu mu 'sinii ta za mu 'ɛ -vavaladɛ -asiikɔɔ -e -yrɛnkpaa 'ebebele Zesu 'yi mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu 'pwɛle- -a ba yi do 'le 'ke -yoo ge 'zi -yrɛnkpalɛ Damasi Zesu 'yi mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'gbu 'nale 'bhɛ ni, 'bhɛɛ- -e ⍰kla Zesu 'yi mi 'le 'tɛ. -E ⍰kla 'bhɛ a winbɔwo mi 'le Zuufu kle mu 'ɛ ba.

'Yee- Pɔlu -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⍰kpaa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la 'yaa- Rɔmu -wa 'ɛ ta 'mu ni: 'Mu -bebe -yaa Zuufu kle mu 'le, 'bhɛɛ- 'mu 'ke mu -yaa Zuufu -kpɔsɔɔ mu 'le. Pɔlu 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⍰dia 'waati 'ɛ 'la ba 'ke -yoo -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- wo 'taa yaga mi 'ɛ ta Korɛnti -wa 'ɛ ta, 'ke -yoo zan niinalɛ -a -zanta' Zeruzalɛmu, 'bhɛɛ- -e ge boolazi Rɔmu -wa 'ɛ ta 'tɛ.

-Waanbhaa' mɛɛ go -za 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Pɔlu -yaa -a zi 'bhii- -e 'bhɛ wlan 'ɛ pe kpataakpa Rɔmu -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni. 'Bhɛla- -zayile, 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi -jan ŋgblo 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: «-Waanbhaa' a -Jan 'Nrale-.» 'Bhɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi -le dɔɔ 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e ⍰kpaa Krisi 'yi, -e 'bhɛ zan klɛ mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛ zan a 'kpaleya 'te ma -a -yi. (Romɛ 1.17). 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Pɔlu -yaa' 'sɛwɛ 'ɛ 'yiciɛnna -lɛ yaga:

-A -lɛ ⍰lwa mi 'ɛ 'yi (Romɛ 1-8), Pɔlu -o -we 'zi 'toŋ mu -klɔsikunza 'pegee 'kpaleya Krisi 'yi 'ɛ 'mu -za plɛ 'ɛ 'pleŋza- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. Wlan 'ɛ ni, bhaaplɛŋ mu 'la waa -o Zesu 'yi -za 'yɔɔ- 'ɛ gbɛblɔɔle -o 'mu 'kpɛn ta: Zuufu kle mu 'pegee Zuufu -kpɔsɔɔ mu. Bhaaplɛŋ mu 'kpɛn -o 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mu 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' a yran -gbɛnɛ 'wlɛnle- -o -o ma. 'Duŋ- bhaaplɛŋ laa sɔ gole- -za 'yi pɛ 'kedo- 'kpɔ ma, 'ke yaa 'e go -a 'kpaleya do -kplɛn 'kpɔ -la ba Krisi 'yi. Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -le -kɔɔ' klɛ -Waanbhaa' -nɛ mu 'le, 'bhɛ -le bhɔ -kɔɔ' ba 'ezin-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' sɔ -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwole.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi (Romɛ 9-11), Pɔlu -o -we 'zi 'ke Izraɛli mu 'ɛ 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ 'pleŋza- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le -Waanbhaa' 'gbu zru maza 'ɛ ma. Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' 'kpaleya 'ɛ kli 'ɛ da Zuufu mu 'ɛ 'mu -la ba 'elwale 'pe. 'Duŋ- bhaaplɛŋ mu gole -za 'yi a pɛ zi 'ɛ ta, -Waanbhaa'

'woo- Zuufu mu 'ɛ ɓtwa -a nɔɔ- ye -sɔ, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ zi 'ɛ 'liigwa- Zuufu kle mu 'ɛ ni 'pe. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'yee- -Waanbhaa' laa 'e -baŋgolɛ 'woo- Zuufu mu 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- -a 'gbu 'liiwli- 'ɛ ta, -o -za sɔ a ni, 'bhɛɛ- -yoo 'sii zii' 'taŋii. Yi do ta, -e -yaa' -lileya 'ɛ -zrɔnna bhaaplɛŋ -vin mu 'ɛ ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Zesu 'srɔyi, 'woo- Zuufu mu 'ɛ nu 'bhɛ -lileya 'ɛ dɔlɛ, 'bhɛɛ- -e nu -o golɛ -za 'yi 'tɛ.

-A -lɛ yaga mi 'ɛ 'yi (Romɛ 12-13), Pɔlu -o -we 'zi 'ke Zesu 'yi mu 'taawogbɛya 'ɛ 'eke- 'yi 'bhɛɛ- 'le. -E pe -o ni dɔɔ -o -za 'sɔ 'eke- ni, 'bhɛɛ- -o bo 'bhɛ klɛle ma 'taŋii.

-A -lɛyanyrɛ 'ɛ ɓnɔɔ (Romɛ 14-16), Pɔlu -o zan -za mu 'la klɛlɛ, -e 'mu 'yipiaɓ, 'bhɛɛ- -e mɛɛ -bebe 'pubwa, 'bhɛ 'pegee -e Rɔmu Zesu 'yi mu 'ɛ -liala dɔɔ -o bo 'kpaledomaya 'ɛ 'yi 'eke- pleŋ-.

Pɔlu -o Rɔmu Zesu 'yi mu 'ɛ 'pubɔ- 'zi

1 'Mi Pɔlu 'la 'mi -o Zesu Krisi a yewonɛ 'le bhe, 'mi 'gbu -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka ni, 'ka mu 'la 'ka -o Rɔmu. -Waanbhaa' 'ŋ 'siila- 'kaa 'ŋ klɛ Krisi a winbɔwo mi 'le, 'bhɛɛ- -ye 'ŋ ɓkpaa 'edaŋma -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- 'kaama- mɛɛ mu ni.

2 -Waanbhaa' 'yee- -Jan 'Nrale- 'lɛɛ- 'naza- ɓkpaa 'elwaleta -sɔ -a *'lɛla- janwo mu 'ɛ 'lii -yaa' 'Sɛwɛ 'weŋ 'ɛ 'yi.

3 -A Gbe, -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'ɛ, 'bhɛ -la ba -Jan 'Nrale- -le 'kɛle-. Bhaaplɛŋ a pɛ yale zi 'ɛ zi, 'bhɛ -o 'ke -bhleŋgbe Davidi 'nranɛ- 'le.

4 'Duŋ- Lii 'Weŋ 'ɛ a pɛ zi 'ɛ zi, 'bhɛ bwelawoa gale ba, -Waanbhaa' 'a -zrɔnna mɔkpɛn' ni 'bhii- 'yele- 'ke -a Gbe 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -glɔɔya' -o -a 'kɔɔ.

5 'Yee- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi- 'bhɛɛ- -Waanbhaa' ɓlia 'o ma, 'bhɛɛ- -yoo' ɓkla -yaa' winbɔwo mu 'le; 'kooko- 'wa klɛ 'bhɛɛ- 'trɛ ta 'si mu 'ɛ 'kpɛn -o kpa 'yee- -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- -o 'taawo- -a -liiwli' ta.

6 'Ka mu -o 'ezin- 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'ke mu 'le, 'ka mu 'la 'ka -o Rɔmu -wa 'ɛ ta, -Waanbhaa' 'ka 'siila- dɔɔ 'ka klɛ Zesu Krisi a pɛ mɛɛ mu 'le.

7 'Ka mu 'la 'kpɛn -o Rɔmu, 'bhɛɛ- 'ka mu 'la -za sɔ -Waanbhaa' ni, 'bhɛ 'pegee -e 'ka mu 'la 'siila- dɔɔ 'ka klɛ -yaa' pɛ mɛɛ mu 'le 'edaŋma 'ke 'ka klɛ 'weŋ. Bhaa 'yee- -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma 'bhɛɛ- -o yilabla na 'ka ni.

Pɔlu -o -a zi 'bhii- -e ge Rɔmu Zesu 'yi mu 'ɛ taglin-

8 'Mi 'an -Waanbhaa' 'ɛ 'pubɔ- 'elwale 'pe, 'ka 'kpɛn a -za ma Zesu Krisi 'tɔ 'yi; -amasrɔyi 'ka 'ka 'kpalawoa Krisi 'yi mɔkpɛn' -o 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ɓnɔɔ.

9 'Mi -Waanbhaa' 'la gba 'ŋ 'nii- 'ɛ 'kpɛn 'le, 'ke 'an Gbe 'ɛ ma -Jan 'Nrale- 'ɛ wo mɛɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ -o 'ŋ 'srɛ 'le dɔɔ

'naa ploo 'ŋ 'kpeelɛdanle ma 'kaa- -za ma.
10 'Ke 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' 'waati 'oo 'waati 'la ba, 'mi 'ŋ 'seriwo 'kaa- -za ma. 'Mi bo -sromabɔle ma 'yee- -Waanbhaa' ni dɔɔ 'kee- -swa -a ni -ya klɛ 'ke 'ŋ sɔ gele- 'pwɛlɛ- 'ka ta ye.
11 -Amasrɔyi 'ka 'ye -lrɔ 'gbu -o 'ŋ ma 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'kooko- 'ke -kɔɔ' 'eke- ya, Lii 'Weŋ 'ɛ -za 'wlan 'la kla 'ŋ ni bhe, 'ka sɔ 'bhɛ 'ke 'srɔɔwole, 'bhɛɛ- faŋgandɔ 'ka ta.
12 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ 'ke -kɔɔ' 'eke- -ya, 'kpaleya do 'kpɔ 'la -yoo -kɔɔ' 'kpɛn 'yi, -kɔɔ' sɔ faŋgandɔle 'eke- ta 'bhɛ 'yi.
13 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -o -a zi 'bhii- 'kaa 'yaango- 'bhii- 'ŋ 'ka ba geza 'ɛ 'yidɔ- gbɛ -bebewoa gban; 'bhɛɛ- 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'duŋ- -o 'bhɛ 'saawoa- 'ŋ 'kɔɔ. 'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ ge 'ka ba ye, 'kooko- -trɔn kpa 'ŋ 'woye- 'ɛ ma 'ka ba ye 'bhii- -trɔn kpaa -a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ ba.
14 -Amasrɔyi mɔkpɛn' a ca -o 'ŋ ma -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zayi': -wa -gblaan ta mu oo, -bɔn 'yi mu oo, 'sɛwɛdɔ mu 'pegee 'sɛwɛdɔ kle mu, -o 'kpɛn a ca -o 'ŋ ma.
15 'Bhɛla- -zayile, 'ka mu 'la 'ka mu -o Rɔmu, -a -lrɔ -o 'ŋ ma 'bhii- 'ŋ ge -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo 'ka mu ni 'ezin-.

-Glɔɔya' 'la -yoo -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi

16 -Amasrɔyi, -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- 'ɛ, 'bhɛ 'laa -yraladɔ 'mi ma. -Glɔɔya' -le 'kɛle- -Waanbhaa' 'kɔɔ 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e kpaa -a -yi -e 'bhɛ zan go -za 'yi. 'Bhɛ goza 'ɛ -za 'yi, 'bhɛ san Zuufu mu 'ɛ ma 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ ma boolazi.
17 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' bhaaplɛŋ -lɛdɔɔ' -a 'gbu 'yrɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yele- 'bhɛ zrɔn; 'kee- san -a zisanyrɛ 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- -a -lɛyanyrɛ 'ɛ ma, -e 'bhɛ klɛ 'kpaleya drɔŋ 'ɛ 'bhɛɛ- ma, 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-dɔɔ: *«Mɛɛ 'la zan -lɛdɔɔle -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛ zan nu bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'srɔɔwolɛ 'bhɛ 'kpaleya -la ma -Waanbhaa' -yi.»*

-ZA 'YƆƆ- GBƐBLƆƆLE -O BHAAPLƐŊ MU 'KPƐN TA

-Waanbhaa' a -kpan baale -o 'drunyan 'yi bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpɛn ta waa -za 'yɔɔ- klɛle ma

18 -Waanbhaa' nu bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kitikanlɛ yran ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'kpɛn ma, -e 'bhɛ -zrɔnna -o ni 'kee- da laflɛ' ma. Waa -lɛdɔɔkleya 'ɛ ma, waa to 'ke bhaaplɛŋ -bhɛɛke' mu -Waanbhaa' a wlan 'ɛ dɔ.
19 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ sɔ -za yɛkɛ- 'la dɔle- -Waanbhaa' ba zayi', 'bhɛ gaanle laa -o ma; -Waanbhaa' 'gbu 'bhɛ -zrɔnna -o ni kpataakpa.
20 Wlan 'ɛ ni, -a 'san 'ke -Waanbhaa' 'drunyan klɛ,

-yaa' -Waanbhaaya 'ɛ, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ laa sɔ 'bhɛ 'yele -a -yrɛbhɛ' 'le; 'duŋ- 'o 'bhɛ ye -a klɛza mu 'ɛ 'mu -la ma. -E 'drunyan ta pɛ mu 'kpɛn ◻kla -yaa' -glɔɔya' 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛɛ- 'le, 'bhɛ 'pegee -yaa' -Waanbhaaya 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- -bhaaplɛŋ -yaa' -glɔɔya' 'pegee -yaa' -Waanbhaaya 'ɛ dɔ 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'mu -la ma. 'Bhɛla- -yile 'zoo 'laa -o -o zi.

Bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'kpaleya -la ma

21 -Amasrɔyi -o -Waanbhaa' dɔ, 'duŋ- waa 'tɔbhɔlɛ 'bhii- -Waanbhaa', 'bhɛ 'pegee -yaa' pɛ -o 'ke 'pubɔ- 'la 'le, waa 'bhɛ 'nalɛ- -a ni. 'Bhɛɛ- drɔɔn', -o 'truu- ma jan mu 'te -la dan -o 'kpee, 'bhɛɛ- -o 'kpeejan- mu 'ɛ 'lɛdɔɔle laa -o, 'bhɛɛ- -gblo 'kpale- -o zru mu 'ɛ 'yrɛ ta.

22 -Woo 'gbu kun 'bhii- -zadɔ' mu, 'bhɛɛ- 'duŋ- -o ŋgblo laa -o ta.

23 -Waanbhaa' 'tɔbhɔle 'la 'bhɛ 'laa ga -titi, 'sani- -o nu 'bhɛ gbalɛ, -o 'bhɛ ◻twa -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ 'la 'bhɛ -o 'ke 'siɛpɛ- 'le, -o 'bhɛɛ- -yrinɛ' mu -gbaa, 'bhɛ 'pegee maannɛ- -yrinɛ' mu, 'bhɛɛ- wi mu 'la 'taawo- 'mu dɔpɛ yiziɛ ta, 'bhɛ 'pegee wi mu 'la 'taawo- 'mu vi ta, -o 'mu -la ma -yrinɛ' mu -gbaa; 'bhɛɛ- 'duŋ- 'nii- 'laa -o 'mu 'yi.

24 'Bhɛla- -zayile, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -o ◻twa -o 'gbu ma, -waa' 'triŋdɔ- maza mu 'la -o 'gbu zrubhɔ 'mu ma 'mu 'yi. -Asiikɔɔ -woo 'gbu 'flɛ mu 'ɛ 'triŋdɔ- -yraladɔ ma -yanbhɔɔya klɛlele 'eke- ba.

25 'Woo- mu -o -Waanbhaa' a pɛ wlan 'ɛ maniinaa 'ke bhla 'le. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' klɛpɛ mu 'ɛ, -o 'mu -la gba, 'bhɛɛ- -o 'mu -klɔsikun. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o -Waanbhaa' 'la 'bhɛ pɛ 'kpɛn ◻kla, 'bhɛ ◻twa -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -o 'ke 'tɔbhɔpɛ 'le -yikpɛnsee ta bhe! Amiina.

26 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' -o ◻twa -o 'gbu a -yraladɔ ma -yanbhɔɔya -za mu 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi, -Waanbhaa' -za 'la -dulaa' bhaaplɛŋ dɔgbɛya 'ɛ ta, -o na mu 'ɛ 'mu 'bhɛ mabɔɔla 'ke 'mu ge yilale 'mu 'tanyɔɔn le mu 'le 'bhii- 'gwlaan- mu 'ɛ gbɛɛn-.

27 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'ezin- bhe, -waa' 'gwlaan- mu 'ɛ, 'mu 'gwlaan- mu 'pegee le mu yilale 'ɛ 'eke- ba 'ɛ ◻twa -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- 'woo- 'gwlaan- mu 'gbansaan -la zrubhɔ 'eke- ma 'bhii- le -lrɔ dɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'gwlaan- ma. 'Woo- 'gwlaan- mu 'ɛ -o -yraladɔ ma -za 'yɔɔ- mu klɛ 'eke- 'le. 'Bhɛ 'yi, -o nilawoa bhe, -o 'bhɛɛ- ma -sra 'srɔɔwo- -o 'krowolele -Waanbhaa' 'kɔɔ.

28 Waa dɔlawolɛ -a -la 'ke -o -Waanbhaa' dɔ, 'bhɛla- -yile, -Waanbhaa' -o ◻twa -o 'gbu 'kpeejan- -yɔɔ' mu 'ɛ 'yi; 'kooko- -za 'la 'bhɛ -gaale' laa -o ba -o 'bhɛɛ- klɛ.

29 -O zru mu 'ɛ 'pale- -o 'ke -za 'yɔɔ- 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'le: -lɛdɔɔkleya plaza 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn oo, -yɔɔya' oo, -yrɛbhɔ' maza -bebe mu oo,

yiɛnya oo, zran oo, mɛɛ dɛza oo, gwledan zru oo, -dawli' oo, 'kpeejan- -yɔɔ' mu oo, bhla 'kpale- mɛɛ ma oo;

30 -o mɛɛ 'tɔsiɛ-, bhɛɛ- -Waanbhaa' vɛnsi -o yin 'lii, -yrala' laa dɔ -o ma -za 'yɔɔ- klɛ yrɛ nɔɔ-; 'bhɛɛ- -woo baa -o 'gbu 'yi, 'bhɛ 'pegee -woo 'gbu magbaandɛ; -o sɔ -za 'yɔɔ- 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn klɛle-, 'bhɛɛ- -woo -kala' mu 'le -o yapɛ mu 'ɛ ma.

31 -O yikanle 'laa -o, 'bhɛɛ- 'ke -woo -liiwli' -naa mɛɛ ni -za 'la klɛ zayi', waa 'bhɛ 'lɛsɔ-; -o zru -o 'eglɔɔle mɛɛ ma, 'bhɛɛ- waa mɛɛ -bhɛɛke' 'yrɛnkla-.

32 -O 'gbu 'duŋ- -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ dɔ: -o 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'bhɛ -za 'yɔɔ- -glɔɔn mu 'ɛ kla, 'bhɛ zan -o 'ke dɛpɛ -la -le. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o bole -o 'bhɛ -za 'yɔɔ- -glɔɔn mu 'ɛ klɛle ma. 'Bhɛ trala 'ezin-, mɛɛ 'la zan mu 'bhɛ 'yansi za mu 'ɛ klɛ, -o dɔ 'bhɛ zan mu -la zita.

2

-Waanbhaa' bhaaplɛŋ mu 'kitikan -lɛdɔɔleya -la ma

1 'Bhi 'duŋ-, 'bhi 'la 'bhi -o mɛɛ -bhɛɛke' mu 'kitikan zii', 'kee- kla mɛɛ -glɔɔn 'oo mɛɛ -glɔɔn 'la 'le, waa nu 'bhi mazatolɛ -titi. 'Yoo- -kpan baa- 'zi 'e 'gbu ta, -amasrɔyi 'bhi -o mɛɛ -bhɛɛke' 'kitikan zii' -za 'la 'yi, 'bhi 'gbu -o 'bhɛɛ- 'yansi za klɛ 'zi 'ezin-.

2 'Wa 'yaango- 'bhii- mɛɛ 'la zan mu 'bhɛ 'yansi za mu 'ɛ klɛ, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kitikanlɛ -yaa' pɛ wlan 'ɛ 'bhɛɛ- ta.

3 'Bhi 'la 'bhi -o mɛɛ -bhɛɛke' mu 'kitikan zii' -za 'yansi mu 'la 'bhi 'gbu 'mu klɛ 'mu 'yi, 'bhi 'kpee ma 'bhi nu -bhilɛ' -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ 'yi ɛɛ?

4 Taa- -Waanbhaa' a wlanya -gbɛnɛ 'ɛ 'pegee yaa mɛɛ mazatoza 'ɛ, 'bhɛɛ- -a zrubakpaaza 'ɛ, 'yoo- 'mu mavɛɛ- 'zi ɛɛ? 'Yaa 'yaango- 'bhii- -yaa' wlanya 'ɛ 'bhɛ -le 'a klɛ 'bhɛɛ- -zadɔwɛɛ dɔ 'e ma, 'bhɛɛ- 'e ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'bhɛɛ- 'yee 'gbu zru niinaa' -Waanbhaa' ba ɛɛ?

5 'Duŋ- 'e 'trɔn 'yi -o 'eglɔɔle, 'bhɛ 'pegee -zadɔwɛɛ 'laa dɔ 'e ma 'yaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -zayi', 'kee- ploo -o ma, 'bhɛɛ- 'yee 'gbu na -Waanbhaa' ni. 'Bhɛla- -zayi', -Waanbhaa' nu 'e 'krowolɛ yran ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'e 'gbu -o 'bhɛɛ- baan' klɛ 'zi 'eyɔɔle. 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, 'yee- -Waanbhaa' nu -yaa' -yranwogbɛya bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- 'ɛ ma 'ɛ, 'bhɛ 'pegee -yaa' 'kiti 'lɛdɔɔle 'ɛ 'mu zrɔnlɛ.

6 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, 'yee- -Waanbhaa' nu bhaaplɛŋ mu 'kpɛn do do klɛza wlata -sra 'nalɛ- -o ni.

7 Mɛɛ 'la zan mu -o dɔ 'zi klɛn 'ke -o -za 'wlan klɛ, 'bhɛɛ- 'ke -o 'tɔbhɔleya 'pegee -o -lɛdɔle a ma -glin 'zi, 'bhɛɛ- bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'yee- -Waanbhaa' nu 'bhɛ bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'nalɛ- 'bhɛ zan mu 'ɛ ni.

8 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu wlɛn -a ma, 'bhɛɛ-

-woo -baŋgo' -yaa' wlan 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o dɔ -lɛdɔɔkleya maza mu klɛle -la; -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan mu 'krowolɛ yran -gbɛnɛ 'le.

9 -Yrɛn 'pegee -yrɛbatɛdɔle nu baalɛ mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ 'bhɛ ta: 'kee-san Zuufu mu 'ɛ ma 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'kee- ge 'tɛnlɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ ma 'tɛ.

10 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'wlan klɛ, -Waanbhaa' nu 'tɔbhɔleya 'pegee yilabla 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -ya -lɛdɔ' -a ma: 'bhɛ san Zuufu mu 'ɛ ma 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -e ge 'tɛnlɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ ma.

11 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'laa bhaaplɛŋ mu bago; -o 'kpɛn -o do -a -yrɛ 'yi.

12 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛɛ- 'ke waa Moizi a 'Toŋ 'ɛ dɔ; 'bhɛ zan mu nu nilɛ 'ke waa -o 'krowo- 'bhɛ 'toŋ 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zuufu mu 'la -o Moizi a 'Toŋ 'ɛ dɔ, 'ke -o -za 'yɔɔ- kla 'waati 'oo 'waati 'la ba, -Waanbhaa' nu -o 'kitikanlɛ -za 'la 'bhɛ yɔɔndɛle -o 'yee- 'Toŋ 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- 'le.

13 -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu -o 'trɔnkpa- -yaa' 'toŋ mu 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke waa -o -yizaklɛ; -Waanbhaa' laa 'bhɛ zan mu kun 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle mu -a -yrɛ 'yi. 'Duŋ-mɛɛ 'la zan mu 'yee- 'toŋ mu 'ɛ 'yizaklɛ, 'bhɛ zan mu -la -lɛdɔɔle -o -a -yrɛ 'yi.

14 'Bhɛɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'la waa -Waanbhaa' a 'toŋ 'ɛ dɔ; 'waati 'ke ba, -o 'gbu zru 'ɛ -ya pe -o ni dɔɔ -o -za 'ke klɛ, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ klɛ, 'bhɛɛ 'bhɛ -bɛŋgole klɛ 'ke 'toŋ 'ɛ 'le. 'Ali- 'ke waa Moizi a 'Toŋ 'ɛ dɔ, -wa zrɔn -o klɛza 'ɛ ma 'bhii- -za 'la 'bhɛ -o 'ke klɛpɛ 'le, -o sɔ 'bhɛ klɛle-.

15 -Wa zrɔn -o klɛza 'ɛ ma 'ezin- 'bhii- 'toŋ mu 'ɛ yɔɔndɛle -o -o zru 'ɛ 'yi. -O 'gbu 'nii- 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ 'srɛya-klɛ -o ni, 'bhɛ 'pegee 'waati 'ke ba, -o 'kpeejan- 'ɛ 'bhɛ 'a pe -o ni dɔɔ -o -za 'yɔɔ- kla, 'bhɛɛ- 'waati 'ke ba, -o 'kpeejan- 'ɛ 'bhɛ 'a pe -o ni 'ezin- dɔɔ -o -za 'wlan kla.

16 'Bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn ta nu 'pwɛlɛ- kpataakpa yi do 'le. 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, -Waanbhaa' nu a pelɛ Zesu Krisi ni dɔɔ mɛɛ mu gaanyi' jan mu 'la kpaa -o 'kpee -e 'mu 'kitikan 'bhii-'mi -Jan 'Nrale- 'la woa 'bhɛ 'a pia gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

Zuufu mu 'ɛ 'pegee Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ba za

17 'Bhɛɛ- 'bhi 'la 'bhi 'a pe 'e 'gbu ma dɔɔ 'yoo- 'ke Zuufu mi 'le, 'bhɛɛ- 'e 'yri -o *Moizi a 'Toŋ 'ɛ 'bhɛɛ- ta, 'bhɛ 'pegee 'yee- baa- -Waanbhaa' 'yi dɔɔ 'bhi -o 'ke -yaa mɛɛ 'le bhe.

18 'Bhi 'la 'bhi 'yee--Waanbhaa' zru maza 'ɛ dɔ, 'bhɛɛ- 'e -za 'wlan 'pegee -za 'yɔɔ- gole 'ke 'yi 'ɛ -daanna Moizi a 'Toŋ 'ɛ ma.

19 'Bhi 'gbu 'kpale- -o -a -yi 'bhii- mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu -o 'ke mɛɛ -yrɛ 'wile- mu 'le, 'bhɛɛ- 'bhi -le 'mu 'taawo zi 'ɛ zrɔn 'mu ni; 'bhɛɛ- 'bhi 'kpale- -o -a -yi 'ezin- 'bhii-mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu -o -gblo 'yi, 'bhɛɛ- 'bhi -le 'mu ta 'tɛbhile 'le.

20 'Bhi 'kpee ma mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu -o 'ke -zadɔkle 'pegee -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'le, 'bhɛɛ- 'bhi -le 'mu daan mi 'le; -amasrɔyi 'e 'gbu 'kpale--o -a -yi 'bhii- 'toŋ 'ɛ 'yi -zayaangole -lɛsɔle 'pegee wlan 'ɛ 'kpɛn -o 'e 'kɔɔ.

21 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'bhi 'la mɛɛ -bhɛɛke' mu 'ɛ daan, -mɛla ma 'yaa 'e 'gbu daan ɛɛ? 'Bhi 'la 'bhi 'a pe dɔɔ waa -faanwolɛ, -mɛla ma 'bhɛɛ-'bhi -faanwo'?

22 'Bhi 'la 'bhi 'a pe dɔɔ waa -yanbhɔɔya klɛlɛ, -mɛla ma 'bhɛɛ- 'bhi -yanbhɔɔya klɛ zii' ɛɛ? 'Bhi 'la 'bhi 'a pe dɔɔ yo gbale laa lele, -mɛla ma 'bhɛɛ- 'e yogba 'fɛ mu 'ɛ la pɛ mu 'ɛ faan?

23 'Ka mu 'la 'ka 'ka 'gbu 'wasowo dɔɔ 'ka mu -le Moizi a 'toŋ 'ɛ dɔ; 'bhɛɛ-'duŋ- 'ka 'laa -o 'taawo zii' 'mu ta 'elrele. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka 'laa -o -Waanbhaa' -lɛdɔ' 'zi -a ma.

24 Wlan 'ɛ ni, a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Ka mu Zuufu mu -la -zayi' 'bhɛɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ -woo -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ 'siɛ zii'.»*

Mɛɛ laa go -za 'yi 'klɛɛn 'yi 'wlale- ma

25 Wlan -le 'bhɛ 'le, 'kee 'taawo- Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ta, 'klɛɛn 'yi wlale 'ɛ -za 'yanwo-'e ma. 'Duŋ- 'kee 'yee- Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'yisiɛla, 'yaa-'klɛɛn 'yi 'wlale- 'ɛ yaa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- 'e ma.

26 'Ke mɛɛ 'la zan laa wlalɛ 'klɛɛn 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ zan 'taawo- Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ta; -Waanbhaa' laa nu 'bhɛ zan 'kunlɛ- 'bhii- mɛɛ 'la zan wlaa 'klɛɛn 'yi ɛɛ?

27 Waa mɛɛ 'la zan wlalɛ 'klɛɛn 'yi 'bhɛ 'si ta, 'bhɛɛ-'duŋ- 'ke 'bhɛ -le Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun; 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -le nu 'bhi 'kitikanlɛ 'kitikan yi 'ɛ 'le, 'bhi 'la 'bhi 'laa 'taawo- 'yee- Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o 'woo- 'toŋ mu 'la yɔɔndia--woo 'e 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -o wla 'klɛɛn 'yi 'e 'si ta.

28 -Amasrɔyi, klɛle Zuufu mi -kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ 'le, 'bhɛ -daŋ' 'laa -o 'ke 'kɛla -o 'bhɛ ye mɛɛ 'flɛ ma drɔŋ 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- wlale 'klɛɛn 'yi -zeze 'gbu 'ɛ -daŋ' 'laa 'ke bhɛkpɔɔ 'kpalele drɔŋ mɛɛ 'flɛ ma 'ke -o 'bhɛ ye 'bhɛ 'le.

29 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zuufu mi -kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ 'bhɛ -le 'ke mɛɛ 'la zan -o 'kɛle- 'bhɛ 'gbu 'kpee ye. -Waanbhaa' Lii 'ɛ 'bhɛ -le 'a klɛ 'bhɛɛ-mɛɛ klɛ Zuufu mi drɛɛ 'le -a 'kpee; 'bhɛ 'laa da 'Toŋ 'la -o 'bhɛ yɔɔndia 'bhɛ 'yi jan mu 'ɛ ba. 'Bhɛ mɛɛ 'la zan kla Zuufu mi drɛɛ 'le, -Waanbhaa' -le 'bhɛ zan 'ɛ 'tɔbhɔ-, 'bhɛ 'laa da bhaaplɛŋ ba.

3

Klɛle Zuufu mi 'le 'bhɛ ma -trɔn

1 'Ke -yoo 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, klɛle Zuufu mi 'le 'bhɛ ma -trɔn -o 'ke -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'klɛɛn 'yi wlale 'ɛ 'trɔn- -o 'ke -mɛla -le 'ezin-ɛɛ?

2 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -trɔn -gbɛnɛ 'gbu -o -a ma gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma. -Amasrɔyi, -Waanbhaa' 'bhɛ 'wojan- mu

'ɛ gbɛkpaa- Zuufu mu 'ɛ 'mu -la -kɔɔ' 'elwale 'pe.

3 'Ali- 'ke -o 'ke mu laa bolɛ 'mu 'liiwli- 'ɛ ta, 'bhɛ sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ- -Waanbhaa' laa bo 'bhɛ -liiwli' 'ɛ ta ɛɛ?

4 'Yooye-, 'bhɛ 'laa sɔ klɛle- 'dɛ! 'Ali- 'ke bhaaplɛŋ 'ke mu 'kpɛn -o bhlape mu 'le, -Waanbhaa' laa bhlape -titi. 'Bhii- -a pele -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi bhe dɔɔ:

«'Bhi -Waanbhaa', 'ke 'yoo- -janwo' zii', mɔkpɛn' 'a 'yaango- 'bhii- 'e 'lɛdɔɔle -o.

'Bhɛɛ- 'ke -woo 'e 'kitikaan, 'zoo nu klɛlɛ 'e zi 'taŋii.»

5 Mɛɛ 'ke mu -o -a pe 'zi dɔɔ: «'Waa- pɛ -lɛdɔɔkleya 'ɛ 'bhɛ -le 'a klɛ 'zi 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -lɛdɔɔle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhaaplɛŋ mu sɔ 'bhɛ 'yele.» 'Bhɛɛ- 'o sɔ -mɛ -jan -la wole- 'ezin- ɛɛ? 'O sɔ -a pele- dɔɔ -Waanbhaa' -lɛdɔɔle laa -o, -amasrɔyi -yoo' 'krowo zii' ɛɛ? ('Mi -o -janwo' zii bhaaplɛŋ a pɛ -janwo' gbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi).

6 'Sekeseke! 'Ke -Waanbhaa' -lɛdɔɔle laa -yaa bi, -e -yaa nu 'sɔlɛ- 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'kitikanle 'nale- -a ma ɛɛ?

7 'Bhɛɛ- 'ke 'an pɛ bhla pele 'ɛ 'bhɛ -le 'a klɛ 'zi 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ mu -o -Waanbhaa' a wlan 'ɛ dɔ 'zi, 'bhɛɛ- -a 'tɔbhɔleya 'ɛ baan' 'kla zii' -a ba; -mɛla ma 'bhɛɛ- -woo 'mi 'kitikan zii' 'ezin- 'bhii- 'ŋ 'yoo- -za 'yɔɔ- klɛ mi 'le ɛɛ?

8 'Bhɛɛ- 'ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- 'tɛ, -kɔɔ' 'laa sɔ -a pele- dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa -za 'yɔɔ- klɛ, 'kooko- -za 'wlan sɔ 'pwɛle -a -yi ɛɛ?» Mɛɛ 'ke mu -o 'mi 'tɔsiɛ zii' dɔɔ 'mi -o mɛɛ mu daan 'zi 'bhɛɛ- -jan -glɔɔn 'ɛ 'le. 'Duŋ- -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ yaa nu 'bhɛ zan mu 'tolɛ- ye -titi.

Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛdɔɔle laa -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi

9 'Bhɛɛ- 'ŋ sɔ a pele- 'nale- 'tɛ ɛɛ? -Kɔɔ' mu Zuufu mu mabhaabhɔ mɛɛ -vin mu 'ɛ ta ɛɛ? 'Naa sɔ 'bhɛ 'pele -titi! -Amasrɔyi 'wa -zrɔnna gban dɔɔ Zuufu 'pegee 'si -vin mu 'ɛ -o 'kpɛn ŋgblo 'kpaale- -o -za 'yɔɔ- faŋgan- 'ɛ la.

10 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛdɔɔle laa -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi,

'ali- 'bhɛ mɛɛ bhɛ do 'kpɔ 'laa -o.

11 *Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -za 'wlan 'yima-,*

mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o -Waanbhaa' ziglin- 'zi.

12 *-O 'kpɛn -o -zanta' -dwa -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -o kla bhaama mɛɛ mu 'le.*

Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -za 'wlan klɛ, 'ali- 'bhɛ mɛɛ bhɛ do 'kpɔ 'laa -o.

13 *-O mɛɛ dɛ -o -liijan' mu 'ɛ 'le, -o nrɛ mu 'ɛ 'mu -o 'ke mɛɛ mu -yini' pɛ 'le,*

'bhɛɛ- -o -liijan' mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle 'bhii- mlɛ -baa'.

14 *'Daŋgan ma jan 'yɔɔ- mu 'te -le da -o -lii.*

15 *-O gaan -la 'sile- -o mɛɛ dɛ -zayi'.*

16 *'Ke -o -kaan yrɛ 'oo yrɛ 'la ŋnɔɔ, -o -klɔlɔɔ' maza mu 'pegee 'siɛ maza mu 'te -la to -a -zanta'.*
17 *Waa yilabla ma zi 'ɛ dɔlɛ.*
18 *-O 'taawogbɛya 'ɛ ma, waa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ -titi.»*
19 'Bhɛɛ- 'wa 'yaango- dɔɔ Moizi a 'Toŋ 'ɛ -yoo -jan 'oo -jan 'la 'wo zii', -o 'bhɛ 'wo zii' mɛɛ 'la zan mu ŋgblo 'kpaale- 'yee- 'toŋ 'ɛ la 'mu -la ni. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, waa 'sɔlɛ- -o -klɔsikunle. 'Bhɛla- -zayile, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'zoo 'nale 'bhɛ 'gbu ni, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a -kpan baale -o 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'kpɛn ta.
20 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛdɔɔle laa nu klɛlɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛ a 'toŋ mu -klɔsikunle ma. 'Duŋ- 'toŋ mu 'ɛ 'mu -le 'a klɛ 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ mu 'a 'yaango- 'bhii- -o -za 'yɔɔ- kla.

Bhaaplɛŋ go -za 'yi 'kpaleya -la ma

21 'Duŋ- 'saanigɛ, bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -a 'gbu 'bhɛ -zrɔnna -kɔɔ' ni. 'Bhɛ 'laa da 'taawole 'toŋ a pɛ zi 'ɛ zi 'ɛ 'bhɛ ba. -O 'bhɛ -lɛdɔɔleya 'ɛ 'srɔɔwo- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu 'bhɛ -jan 'ɛ woa gban kpataakpa.
22 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e kpaa Zesu Krisi 'yi, -Waanbhaa' 'bhɛ zan kun 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle; mɛɛ bagole laa -o 'bhɛ 'yi.
23 Wlan 'ɛ ni, bhaaplɛŋ mu 'kpɛn -za 'yɔɔ- kla; 'bhɛla- -yile, waa sɔ 'tɛnle -Waanbhaa' dɔgbɛya 'tɔbhɔle -lɛsɔle 'ɛ ma.
24 'Duŋ- 'yee- -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ yi, -yoo -lɛdɔɔ' bhaama -a 'gbu 'yrɛ 'yi; -amasrɔyi Zesu Krisi -o tagbawoa, 'bhɛɛ- -yoo -gwa waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi.
25 -Waanbhaa' 'yee- Krisi naa 'ke 'sraka 'le, 'kooko- -e ga *-yrigbɛɛle 'ɛ ta -kɔɔ' mu ni, 'bhɛɛ- -e klɛ -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma 'yan pɛ 'le. 'Ke mɛɛ 'la zan mu -o kpaa *Krisi 'yi, 'bhɛ zan mu nu 'yee- -Waanbhaa' 'bhɛ zan mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma yaan gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ dɔlɛ. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -yaa' -lɛdɔɔleya 'ɛ -zrɔnna bhaaplɛŋ mu ni. 'Elwaleta -sɔ, -Waanbhaa' a zrubakpaa 'waati 'ɛ ba bhaaplɛŋ mu zi, bhaaplɛŋ mu -za 'yɔɔ- mu 'la kla, 'yee- -Waanbhaa' laa 'mu bɔlɛ -klɔsi 'yi 'kee- 'mu wlata -za klɛ 'mu ni.
26 'Duŋ- 'saanigɛ, -e mɛɛ mu -lɛdɔɔ' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛ -zrɔnna -gee': 'yee- -Waanbhaa' 'gbu bole -o -yaa' -lɛdɔɔleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa Zesu 'yi, -e 'bhɛ zan 'ɛ 'lɛdɔɔ- -a -yrɛ 'yi.
27 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, bhaaplɛŋ mu sɔ -o 'gbu 'wasowole -mɛ za -la -yi ɛɛ? -O 'wasowo za 'kedo- 'kpɔ 'laa -o! -Mɛla ma ɛɛ? Taa- -o sɔ -o 'wasowole -waa' *Moizi a 'Toŋ 'ɛ 'klɔsikun -zayi' ɛɛ? 'Yooye-

'dɛ! 'Kɛla 'bhɛ -o -a -yi 'eglɔɔle, 'bhɛ -le 'e 'kpalele Krisi 'yi drɔŋ.

28 'Bhɛ klɛgbɛya 'yi, 'o mɔɔ 'kpee ma, bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle klɛle -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'ɛ, 'bhɛ 'laa da -e 'toŋ ta za mu 'la 'klɔsikun 'mu ba; 'duŋ- 'bhɛ da -a 'kpaleya 'te Krisi 'yi 'ɛ 'bhɛɛ- ba.

29 Taa- -Waanbhaa' -o Zuufu mu do -kplɛn a -Waanbhaa' -la -le ɛɛ? Yaa -o 'ezin- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ 'mu a -Waanbhaa' 'le ɛɛ? Wlan 'gbu 'ɛ ni, -yoo 'ezin- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ 'mu a -Waanbhaa' 'le.

30 -Amasrɔyi -Waanbhaa' -o do 'kpɔ. 'Kee- ◻kla Zuufu mu 'le oo, 'kee- ◻kla 'si 'bhɛɛke mu 'le oo, 'yele- 'mu 'kpɛn 'lɛdɔɔ- 'mu a 'kpaleya ma Krisi 'yi.

31 'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ 'ke 'yee ◻kpaa Krisi 'yi, Moizi a 'toŋ mu 'ɛ -klɔsikunle 'ɛ 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- -li ɛɛ? 'Ɔn ɔn 'dɛ! Drɔɔn', 'o 'bhɛ 'toŋ mu 'ɛ baan' 'lɛdɔ- -a ma 'ke 'bhɛ kan -a -lɛdɔ' gbɛya -lwa 'ɛ ta.

4

Abraamu 'kpagbɛya -Waanbhaa' -yi

1 'Bhɛɛ- 'o nu 'sɔlɛ- -mɛla pele- 'o -gbɔɔ Abraamu ba zayi' ɛɛ? -Yaa' pɛ bhaaplɛŋya zi 'ɛ zi, -e -mɛ pɛ 'gbu -la -srɔɔwoa ɛɛ?

2 'Kee- klɛ bi mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi -a klɛza -lrele' mu 'ɛ -zayi', -e -yaa nu 'sɔlɛ- -a 'gbu -baale' 'mu 'yi; 'duŋ- yaa sɔ 'bhɛ klɛle- -Waanbhaa' -yrɛ ◻la.

3 'Bhɛɛ- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'nale- ɛɛ? 'Bhɛ pe dɔɔ: *«Abraamu 'e ◻kpaa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a ◻ya 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -yaa' 'kpaleya 'ɛ ma.»*

4 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ke mɛɛ do yewoa◻, -wa -srakpa' 'bhɛ ma. 'Duŋ- -a -sra 'ɛ, yaa klɛlɛ 'bhii- -o 'bhɛ 'na zii' -a ni bhaama; -e ye 'la ◻woa, 'bhɛ -la ma -sra -le 'bhɛ 'le.

5 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'ke 'laa -za 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ, 'bhɛɛ- 'ke -ya -kpaa drɔŋ -Waanbhaa' 'yi, -Waanbhaa' 'la -za 'yɔɔ- klɛ mi 'lɛdɔɔ-, -e nu 'bhɛ zan 'ɛ -lɛdɔɔlɛ 'bhɛ a 'kpaleya -la ma -a -yi.

6 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi 'ezin-, -Waanbhaa' 'a pe mɛɛ 'la zan ma mɛɛ -lɛdɔɔle 'ke 'bhɛ 'laa da 'bhɛ zan 'ɛ klɛza mu 'ɛ ba, -bhleŋgbe Davidi 'bhɛ zan a -za 'wlan ba janwoa- -gee' dɔɔ:

7 *«-Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma -sroma ◻yaan,*
'bhɛ 'pegee 'kee- -waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ taliila, 'bhɛ zan mu a pɛ -yinra'!

8 *Mɛɛzan laa mɛɛ 'la zan a -za 'yɔɔ- 'ɛ bɔ -klɔsi 'yi, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'!»*

Wlale 'klɛɛn 'yi 'laa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛdɔɔ- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi

9 -O mɛɛ 'la zan mu -wlaa 'klɛɛn 'yi, 'bhɛ zan mu 'te -le sɔ 'bhɛ -za 'wlan 'ɛ 'srɔɔwole ɛɛ? Taa- waa mɛɛ 'la zan mu wlalɛ 'klɛɛn 'yi 'mu 'laa

sɔ 'yee- -za 'wlan 'ɛ 'srɔɔwole 'ezin- ɛɛ? -Amasrɔyi 'o ɔyaan 'yela- pelele 'saanibhe dɔɔ: *«-Waanbhaa' Abraamu ɔya 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle -a 'kpaleya -la ma -Waanbhaa' 'yi.»*

10 'Bhɛ ɔkla 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ? 'Bhɛ ɔkla 'ke -wa ɔwlaa gban 'klɛɛn 'yi taa- 'ke waa wlalɛ -li 'klɛɛn 'yi ɛɛ? 'Bhɛ ɔkla 'ke waa wlalɛ -li 'klɛɛn 'yi.

11 'Bhɛ blaan, 'bhɛɛ- -o Abraamu ɔwlaa boolazi 'klɛɛn 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ ɔkla 'bhii- -tɔɔmasie 'le -a 'flɛ 'ɛ ma. 'Bhɛ 'tɔɔmasie 'ɛ 'bhɛ -le -yaa zrɔn 'bhii- -Waanbhaa' 'a ɔya 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle -yaa' 'kpaleya 'ɛ ma 'yee- -Waanbhaa' 'yi, 'ke waa wlalɛ -li 'klɛɛn 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, waa mɛɛ 'la zan mu wlalɛ -li 'klɛɛn 'yi, 'ke -woo -kpaa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'yee- -Waanbhaa' -o ɔya 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -waa' 'kpaleya ma, 'yee- Abraamu 'le ɔkla 'mu 'kpɛn -gbɔɔ 'le.

12 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin- bhe, Abraamu -le -o mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn ɔwlaa 'klɛɛn 'yi 'mu -gbɔɔ 'le. 'Bhɛ mɛɛ mu 'la -woo 'taawo zii' -o 'kpalele -Waanbhaa' 'yi 'bhii- 'yee- Abraamu 'gbu 'a ɔkla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a wlale 'ɛ 'lɛɛ 'klɛɛn 'yi.

-Waanbhaa' 'a 'liiwli- -naa pɛ 'la 'naza- ta -o 'bhɛ 'srɔɔwo- 'kpaleya -la ma

13 -Waanbhaa' 'a 'liiwli- -naa *Abraamu ni dɔɔ -e nu 'drunyan 'nalɛ- 'yee- 'pegee -a 'srɛ mu 'ɛ ni -o 'ciɛn 'le. 'Duŋ- yaa 'bhɛ 'nalɛ- Abraamu ni 'bhɛ a *'Toŋ 'ɛ 'klɔsikunle ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'yee- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- -naa -a ni 'drunyan 'na zayi' -a ni, amasrɔyi 'bhɛ 'a ɔya 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle -a 'kpaleya -la ma 'bhɛ 'yi.

14 Mɛɛ 'la zan mu -o Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun zii', 'kee- 'kpa bi 'bhii- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- -naa 'drunyan ta 'mu do -kplɛn -la ni; 'bhɛ bhla 'ɛ ba, mɛɛ 'la zan mu -o -kpaa Zesu 'yi, 'mu 'bhɛ ɔkla bhaama, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛ 'bhii- -Waanbhaa' a -liiwli' 'nale- 'ɛ 'saawoa- 'ezin-.

15 -Amasrɔyi Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'mu -o 'ke -Waanbhaa' a yran 'ɛ 'bhɛɛ- 'wlɛn pɛ 'le, -amasrɔyi bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'toŋ mu 'ɛ 'yisiɛ-. 'Duŋ- 'toŋ 'laa -o yrɛ 'la ɔnɔɔ, waa sɔ 'toŋ 'yisiɛ janwole 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ.

16 'Bhɛla- -zayi', -Waanbhaa' 'a 'liiwli- 'ɛ ɔnaa 'kpaleya -la -zayi', 'kooko- 'yee- -Waanbhaa' ɔlia -kɔɔ' ma, 'bhɛɛ- -ya -liiwli' ɔnaa pɛ 'la ta, -e 'bhɛ na -kɔɔ' mu 'pegee Abraamu 'srɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni bhaama. Yaa 'bhɛ pɛ 'ɛ 'nalɛ- mɛɛ 'la zan mu -o 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun zii' 'mu do -kplɛn ni. 'Duŋ- -ya ɔnaa 'ezin- mɛɛ 'la zan mu -o ɔkpaa -Waanbhaa' 'yi 'bhii- Abraamu gbɛɛn- 'mu ni. -Amasrɔyi Abraamu -o -kɔɔ' 'kpɛn -gbɔɔ 'le 'kpaleya a pɛ zi 'ɛ zi.

17 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: *«'Mi*

'e kla 'si -bebe mu -gbɔɔ 'le. 'Yele- -kɔɔ' 'kpɛn -gbɔɔ 'le -Waanbhaa' 'la -ya kpaa 'bhɛ 'yi 'bhɛ 'lɛɛ.» 'Yee- -Waanbhaa' -le gbaa mu bwe gale ba, 'bhɛɛ- pɛ mu 'la 'mu 'laa klɛlɛ -li, 'yele- 'mu klɛ.

18 'Ali- Abraamu 'laa -yaa sɔ -a 'yrikpale pɛ 'ke ta 'waati 'la ba, -Waanbhaa' 'e 'liiwli- naa -a ni pɛ 'la 'naza- ta, -a -yrikpale bwa 'bhɛ ta. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -e kla *«'Si -bebe mu -gbɔɔ 'le».* 'Bhii- -Waanbhaa' 'gbu 'a pia -a ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: *«'E 'srɛ mu 'ɛ nu klɛlɛ 'ebebele 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'bhii- mlɛklɛnnɛ mu.»*

19 -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- naa 'yee- Abraamu ni 'waati 'la ba, 'ke -a 'gbu 'krɔyawoa gban; -e -yaa bɛɛn lɛɛ -kɛmɛ do -din, 'bhɛɛ- 'ke -a na Sara a -nɛya' 'waati 'ɛ ba bhla -kaan gban. 'Duŋ- -a 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ sanɛ- 'gbu 'laa golɛ 'bhɛ 'lii.

20 Yaa -a zru klɛlɛ plɛ -Waanbhaa' -jan 'la woa -a ni 'bhɛ ma. Drɔɔn' -a 'kpaleya 'ɛ baan' klaa -a ba, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' 'tɔbhwa-.

21 Abraamu 'kpale- -yaa -a -yi 'eglɔɔle 'bhii- -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa pɛ 'la 'naza- ta -a ni, 'bhɛ 'yaa- nu 'bhɛ 'lɛsɔlɛ.

22 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' 'a pia Abraamu ma dɔɔ: «Mɛɛ -lɛdɔɔle» -a 'kpagbɛya 'ɛ -zayi' -Waanbhaa' 'yi.

23 'Duŋ- 'bhɛ -jan 'la yɔɔndɛle -o dɔɔ: «-Waanbhaa' 'a kla mɛɛ -lɛdɔɔle 'le». Waa 'bhɛ yɔɔndɛlɛ 'yee- Abraamu do -kplɛn ma.

24 'Bhɛ -jan 'ɛ yɔɔndɛle -o -kɔɔ' mu -la -zayi' 'ezin-. -Kɔɔ' mu 'la 'kpale- -o -Waanbhaa' 'la -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu -bwela gale ba 'bhɛ 'yi, 'bhɛ nu -kɔɔ' mu klɛlɛ mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le 'ezin-.

25 -Waanbhaa' 'a kla 'sraka 'le, 'bhɛɛ- -e -gaa -kɔɔ' mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma; 'bhɛɛ- -e -bwela gale ba, 'kooko- -kɔɔ' mu klɛ mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

5

-Waanbhaa' yilabla wlaa 'yee- 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ-

1 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -kɔɔ' klɛlawoa mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ -zayi' -a -yi bhe, yilabla -o -zɔn -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- -Waanbhaa' 'pleŋ- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi.

2 'Yee- *Krisi -le zi 'ɛ 'liigwa- -kɔɔ' ni, 'kooko- -Waanbhaa' -li -kɔɔ' ma -kɔɔ' 'kpaleya 'ɛ -zayi'. -Kɔɔ' kli gbaanle -o 'eglɔɔle 'bhɛɛ- -lileya 'ɛ ta -zɔn. 'Bhɛɛ- pɛ 'la 'bhɛ -kɔɔ' zrukpaa' zii' 'bhɛ -le dɔɔ -kɔɔ' 'yri -a ta 'bhii- -yrekpaa' do, -kɔɔ' dɔ nu klɛlɛ -Waanbhaa' 'a 'tɔbhɔleya 'ɛ ba.

3 'Bhɛ trala 'ezin-, 'ali- 'ke -kɔɔ' -o -yrɛnbhle' zii', -kɔɔ' zrukpaale -o, -amasrɔyi -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii- -yrɛnbhle' -le zrubakpaale na -kɔɔ' ni -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ 'yi.

4 'Bhɛɛ- zrubakpaale -le 'a klɛ 'bhɛɛ- -kɔɔ' klɛ mɛɛ -glɔɔ mu 'le. 'Bhɛɛ- -kɔɔa' -glɔɔya' 'ɛ 'kpaleya 'ɛ 'yi 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- -kɔɔ' -yrikpaleya -srɔɔwo'.

5 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -yrikpaleya laa mɛɛ -yini' -titi, -amasrɔyi, -kɔɔ' -za sɔ -Waanbhaa' ni 'egbɛnɛle; 'bhɛɛ- -e 'sɔniya wlaa -kɔɔ' zru 'ɛ 'yi -a Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.

6 Wlan 'ɛ ni, faŋgan- 'laa -yaa -kɔɔ' ta 'waati 'la ba, -Waanbhaa' 'waati yɛkɛ- 'la -dwa, 'bhɛ 'bhɔle-, 'bhɛɛ- *Krisi -gaa -kɔɔ' mu mɛɛ -yɔɔ' mu ni.

7 'Bhɛ -o 'eglɔɔle 'ke mɛɛ dɔ a -la dɔɔ -wa dɛ -a 'tanyɔɔn mi do -zayi', 'ali- 'ke mɛɛ -lɛdɔɔle -le 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- -dɔke' mɛɛ 'ke nu 'bhɛ zru dɔlɛ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -e dɔ a -la 'kaa -wa dɛ mɛɛ wlan do -zayi' oo.

8 'Duŋ- -kɔɔ' -za swa -Waanbhaa' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛ -zrɔnna -kɔɔ' ni -gee': -Kɔɔ' 'yaa- 'waati 'la ba -li -za 'yɔɔ- klɛ mu 'le, Krisi -gaa -kɔɔ' ni.

9 Krisi klɛlawoa -kɔɔ' ma 'ke 'sraka 'le, 'bhɛla -zayi' 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -kɔɔ' ya mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -zɔn. 'Bhɛ trala 'ezin-, -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii- Krisi nu -kɔɔ' golɛ -Waanbhaa' a yran 'ɛ 'yi.

10 -Kɔɔ' 'yaa- 'elwale -sɔ -Waanbhaa' -sɔɔnnii' mu 'le; 'duŋ- -a *Gbe 'ɛ 'bhɛ galawoa, 'bhɛ -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- -Waanbhaa' kpaa do ma. 'Bhɛɛ- trala 'ezin-, -kɔɔ' 'kpale- 'la -yoo do ma, -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii- -kɔɔ' nu golɛ -za 'yi, -amasrɔyi -a Gbe 'ɛ -yoo -a -yrɛ ma kpataakpa.

11 'Bhɛ 'kpɛn trala 'ezin-, -kɔɔ' zrukpaale -o -kɔɔ' 'pegee -Waanbhaa' a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi, -amasrɔyi 'yele- -kɔɔ' mu 'pegee -Waanbhaa' kpaa do ma -zɔn.

Krisi 'pegee Adamu a -za

12 'Bhɛla- -zayile, bhaaplɛŋ do 'kpɔ -la -zayi', 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- -wlaa 'drunyan 'yi, 'bhɛ bhaaplɛŋ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Adamu 'le. 'Bhɛɛ- -za 'yɔɔ- kla ga wlapɛ 'le 'drunyan 'yi 'ezin-. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- ga tian bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ma, -amasrɔyi -o 'kpɛn -za 'yɔɔ- kla.

13 Wlan 'ɛ ni, 'sani- -Waanbhaa' nu 'Toŋ 'ɛ 'nalɛ- Moizi ni, 'ke -za 'yɔɔ- -o gban 'drunyan 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'Toŋ 'laa -yaa 'waati 'la ba, -za 'yɔɔ- laa -yaa bɔpɛ 'le -klɔsi 'yi.

14 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'kee- san Adamu a pɛ 'waati 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- Moizi a pɛ 'waati 'ɛ ma, ga gbɛblɔɔle -yaa bhaaplɛŋ mu 'ɛ ta. 'Ali- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yisiɛlɛ 'bhii- Adamu 'a 'yisiɛla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, ga gbɛblɔɔle -yaa 'mu ta. -A -lɛdulale 'la 'yaadɔɔ mɛɛ 'la zan -yaa zan nulɛ, 'bhɛ -le 'ke Zesu Krisi 'le, 'yee- Adamu -yaa 'bhɛ zan 'ɛ bhɔɔma 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

15 'Duŋ- -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ 'pegee Adamu -za 'yɔɔ- 'la kla waa -o do. Wlan 'ɛ ni, mɛɛ -bebe -gaa

'yee- mɛɛ do 'kpɔ 'ɛ yaa -za 'yɔɔ- 'ɛ -zayi'. 'Duŋ- -Waanbhaa' a pɛ -lileya 'ɛ pegee -lileya 'la da mɛɛ do 'kpɔ ba, Zesu Krisi, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ ŋnaa mɛɛ -bebe ni bhaama, -nafan 'la -yoo 'bhɛ -lileya 'ɛ 'yi, 'bhɛ gblaan -yiya' 'ke 'bhɛ kan pɛ 'kpɛn ta.

16 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' pɛ 'la ŋnaa bhaama 'bhɛ klɛza 'ɛ 'pegee mɛɛ do 'kpɔ a -za 'yɔɔ- klɛza 'ɛ, waa sɔ -o danle- 'eke- ma. Mɛɛ do 'kpɔ 'a -za 'yɔɔ- ŋnwa 'ke -Waanbhaa' a -kpan baaza 'le bhaaplɛŋ mu ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -Waanbhaa' pɛ 'la ŋnaa bhaama -za 'yɔɔ- 'srɛ klɛle blaan, 'bhɛ -za -gwa 'kɔɔ- 'wiiŋ-.

17 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ do 'kpɔ a -za 'yɔɔ- klɛle 'ɛ ma, 'bhɛɛ- ga gbɛblɔɔla mɔkpɛn' ta. 'Duŋ- -Waanbhaa' yaa -lileya -gbɛnɛ 'ɛ -zrɔnna mɛɛ 'la zan mu ni, 'bhɛɛ- 'ke -yoo ŋkla mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le bhaama; 'bhɛ zan mu nu bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛɛ- 'srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- 'mu nu bolɛ 'mu 'yrɛ ma -glɔɔya' 'le mɛɛ do 'kpɔ -la 'srɔyi: Zesu Krisi.

18 Mɛɛ do 'kpɔ 'la 'bhɛ a -za 'yɔɔ- -zayi' 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a -kpan balaa' bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ta, 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'bhɛ -le *Adamu 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, bhaaplɛŋ do 'kpɔ -la klɛza wlan 'ɛ -zayi', 'bhɛɛ- mɔkpɛn' go -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ ŋla, 'bhɛɛ- -e bole -yrɛ ma -si drɛɛ na -o ni.

19 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, mɛɛ do 'kpɔ 'la yaa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'klɔsikunlɛ, 'bhɛɛ- mɛɛ -bebe ŋkla -za 'yɔɔ- klɛ mu 'le; 'bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'ezin- bhe, mɛɛ do 'kpɔ 'la -Waanbhaa' -weli' 'ɛ ŋmaa, 'bhɛ -la -zayi', -Waanbhaa' mɛɛ 'srɛ 'lɛdɔɔla -a -yrɛ 'yi.

20 -Waanbhaa' 'toŋ mu ŋnaa Moizi ni, 'kooko- -ya zrɔn -kɔɔ' ni 'bhii- -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ŋpaa. 'Duŋ- 'ke -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ŋpaa yrɛ 'la ŋnɔɔ, -Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ɛ baan pa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ŋnɔɔ 'kee kan -a -daŋ' ta

21 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -za 'yɔɔ- faŋgan- 'kpaale- -yaa bhaaplɛŋ mu ta ga 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-; -zɔn -Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ɛ zrɔn -kɔɔ' ni -glɔɔya' 'le 'kee- -kɔɔ' klɛ mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -a -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ na -kɔɔ' ni -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi.

PƆLU -O -JAN 'KE MU ZIKPA' ZII'

6

Gole -za 'yɔɔ- a luya 'yi, 'bhɛɛ- klɛle Krisi a pɛ 'le

1 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yi -o 'nale- 'tɛ? -Kɔɔ' sɔ -a pele- dɔɔ -kɔɔ' bo -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'kooko- -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ baan' pa ɛɛ?

2 'Bhɛ 'laa sɔ klɛle- -titi wlan 'ɛ ni! 'Ke mɛɛ 'la zan -gaa, -ya gbɛ go 'drunyan ta pɛ mu 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -kɔɔ' mu -gaa -za 'yɔɔ- ba -yrɛ ta 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Bhɛ 'yi 'tɛ -kɔɔ' mu sɔ bole- -za 'yɔɔ- klɛle ma 'ezin- 'nale- 'tɛ ɛɛ?

3 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- -o -kɔɔ' mu 'la 'kpɛn 'wiiŋfia -yi ba Zesu Krisi 'tɔ 'yi, -o -kɔɔ' 'wiiŋfia -yi ba, 'kooko- -kɔɔ' 'pegee Krisi kpa do ma ɛɛ?

4 -O -kɔɔ' mu wiiŋfɛlawoa -yi ba, -e kla 'bhii- -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- -gaa 'eke- 'yi, 'bhɛɛ- -o -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- bian 'eke- yi; 'kooko- 'bhii- -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' Krisi -bwela gale ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -yaa' -glɔɔya' 'tɔbhɔle 'ɛ 'le, -kɔɔ' mu 'ezin- -kɔɔ' 'taawogbɛya drɛɛ si.

5 Wlan 'ɛ ni, 'ke -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- Krisi -gaa gagbɛya do 'yi 'eke- yi, -kɔɔ' nu bwelɛ gale ba 'ezin- 'bhii- -yaa' pɛ bwegbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

6 -Kɔɔ' -za 'lɛɛ- 'bhɛ dɔ 'elrele, 'bhɛ -le dɔɔ: bhaaplɛŋ dɔgbɛya gwe 'la 'yaa- -kɔɔ' 'yi 'elwale -sɔ, -e kla 'bhii- -o 'bhɛ bhaaplɛŋ dɔgbɛya 'ɛ 'pegee Krisi -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta; 'kooko- 'bhɛ dɔgbɛya gwe 'la 'yaa- -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛ a -glɔɔya' 'ɛ 'yiga-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' ŋgblo 'kpaale- laa klɛ -li -za 'yɔɔ- faŋgan- 'ɛ la.

7 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan -gaa, 'bhɛ zan -gwa -za 'yɔɔ- faŋgan- 'ɛ la.

8 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -kɔɔ' mu 'pegee Krisi -gaa 'eke- 'yi, -kɔɔ' 'kpale- -o -a -yi 'bhii- -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- nu bolɛ -kɔɔ' 'yrɛ ma 'eke- 'yi 'ezin-.

9 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii- Krisi bwelawoa gale ba, yaa nu galɛ -li -titi. Ga 'fuu 'laa sɔ -li -a ta.

10 -E -gaa, 'duŋ- -e -gaa -za 'yɔɔ- -zayi' -lɛyan' do 'kpɔ. 'Duŋ- -e bwelawoa gale ba, -ya -yrɛ ma -zɔn -Waanbhaa' -la ni.

11 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ka mu 'ezin-, -ka 'ka 'gbu 'kun 'bhii- 'ka -gaa, 'bhɛɛ- 'ka -gwa -za 'yɔɔ- a faŋgan- 'ɛ la; 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka 'yrɛ ma -zɔn -Waanbhaa' ni 'ka 'pegee Zesu Krisi 'kpaledo-maya 'ɛ 'yi.

12 'Ka 'gbu 'flɛ 'la -yoo 'ke gapɛ 'le, -za 'yɔɔ- gbɛblɔɔle laa klɛlɛ 'ezin- -a ta 'ke 'ka bo -a zru maza mu klɛle ma.

13 'Bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka dɔpɛ mu 'ɛ 'nalɛ- -za 'yɔɔ- klɛle ni 'bhii- -lɛdɔɔkleya ma yewo pɛ mu 'le. 'Bhɛɛ- drɔɔn', -ka 'ka 'gbu 'na -Waanbhaa' ni 'bhii- mɛɛ 'la zan mu gale -yaa, 'bhɛɛ- -o -bwela gale ba, 'bhɛɛ- -o kla mɛɛ drɛɛ mu 'le 'ezin-. -Ka 'ka dɔpɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'na -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -yoo klɛ -lɛdɔɔ maza a yewo pɛ mu 'le.

14 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi 'tɛ, -za 'yɔɔ- faŋgan- gbɛblɔɔle laa nu klɛlɛ -li 'ka ta, 'bhɛɛ- -e 'ka klɛ -yaa' lu mu 'le; -amasrɔyi 'ka 'laa -o 'taawo zii' -li Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ta, 'duŋ- 'ka -o 'taawo zii' -Waanbhaa' -lileya 'la -zrɔnna 'ka ni 'bhɛɛ- zi.

Zesu 'yi mi 'ɛ kla -Waanbhaa' a lu 'le

15 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yi -o 'nale- 'tɛ? 'Wa 'pelawoa dɔɔ -kɔɔ' 'laa -o 'taawo zii' -li 'toŋ mu 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -o 'taawo zii' -Waanbhaa' -lileya 'la -zrɔnna -kɔɔ' ni 'bhɛɛ- ta, taa- 'bhɛ 'yi -le dɔɔ -kɔɔ' sɔ

-za 'yɔɔ- klɛle- -kɔɔ' 'gbu 'yrɛ ma ɛɛ? 'Sekeseke, -kɔɔ' 'laa sɔ 'bhɛ klɛle- wlan 'ɛ ni 'dɛ!
16 'Ka 'gbu 'laa 'yaango- 'bhii- 'ke 'ka yewo mɛɛ do ni, 'ka 'ka ŋgblo kpalaa' 'bhɛ zan 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ka klɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ a lu 'le ɛɛ? 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke 'ka bwa -za 'yɔɔ- 'ɛ -yaa' luya 'yi, 'bhɛ 'lɛyanyrɛ -le 'ke ga 'le. 'Ke 'ka kla -Waanbhaa' a lu mu 'le, 'ke 'ka 'ka ŋgblo kpalaa' -a la, 'bhɛ 'lɛyan- 'ke -lɛdɔɔleya -la -le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.
17 'Duŋ- 'o -Waanbhaa' 'tɔbhɔ-, -amasrɔyi 'ka 'mu 'la 'yaa- -za 'yɔɔ- a lu mu 'le 'elwale -sɔ, -o 'ka -daanna daangbɛya -glɔɔn 'la 'le, 'ka -dwa 'bhɛ la 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le.
18 'Bhɛɛ- -zɔn 'ka -gwa -za 'yɔɔ- a luya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ka kla -Waanbhaa' a lu mu 'le, 'ke 'ka -lɛdɔɔleya maza mu klɛ.
19 'Mi -o -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'wo zii' bhaaplɛŋ a -janwo' gbɛya 'ɛ 'yi, 'kaa- -jan 'yimale -lale' 'ɛ 'bhɛɛ- -zayi'. 'Elwale -sɔ 'ka 'ka 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ 'kpɛn wlaa 'triŋdɔ- maza mu 'pegee -yɔɔya' a luya 'yi -za 'yɔɔ- klɛle 'kaama- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe; 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -ka 'ka 'gbu 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'wla -Waanbhaa' a luya 'ɛ 'yi, 'ke 'ka 'lɛdɔɔle klɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'weŋ.
20 'Ka 'yaa- -za 'yɔɔ- a lu mu 'le 'waati 'la ba, pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa -a wla 'ka zi dɔɔ 'ka 'taawo -Waanbhaa' a -lɛdɔɔleya ma zi 'ɛ ta.
21 'Bhɛɛ- 'ka -trɔn -glɔɔn 'ɛ -dela -srɔɔwoa 'ka klɛza mu 'ɛ ma ɛɛ? 'Bhɛ klɛza mu 'la 'mu -o -zɔn 'ka ma -yrala' 'le bhe. -O -lɛyanyrɛ -le 'ke ga 'le.
22 'Duŋ- -zɔn 'ka -gwa -za 'yɔɔ- a luya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ka kla -Waanbhaa' a lu mu 'le. 'Bhɛ ma -trɔn -le 'ke 'ka klɛle 'weŋ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'lɛyan 'ke bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwole 'le 'ka 'kɔɔ.
23 -Amasrɔyi -za 'yɔɔ- ma -sra -le 'ke gale 'le; 'duŋ- -Waanbhaa' -kɔɔ' gba pɛ 'la ba bhaama, 'bhɛ -le 'ke bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -kɔɔ' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi 'kpaledomaya 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- 'le.

7

Zesu 'yi mi goza 'Toŋ a luya 'yi

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ 'yoo- zan -jan 'la 'wolɛ- 'ka ni, 'ka 'bhɛ dɔ 'elrele, -amasrɔyi 'ka 'gbu 'toŋ mu 'ɛ dɔ. 'Ka 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ 'ke mɛɛ do -o -a -yrɛ ma 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'toŋ 'ɛ gbɛblɔole klɛ -a ta.
2 -Yoo 'bhii- le do a gwlɛnna yaaza: 'Ke -a -nɔɔ -o -li 'bhɛ 'yrɛ ma 'waati 'la ba, 'toŋ ta za 'ɛ ma, -a yaale klɛ 'bhɛ 'kɔɔ. 'Duŋ- 'ke -a -nɔɔ -gaa, gwlɛnna yaaza 'toŋ 'la 'bhɛ 'yaa- -a blɔɔ 'bhɛ ma, 'bhɛ 'yiga-.
3 'Duŋ- 'ke -a -nɔɔ -o -li 'bhɛ 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- -e 'gwlaan- -bhɛɛke' sia, -e -yanbhɔɔya -la kla 'bhɛ 'le bhe. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke -a -nɔɔ

-gaa, gwlɛnna yaa- 'toŋ 'la 'yaa- -a blɔɔ -a -nɔɔ 'ɛ ma -e go 'bhɛ 'yi. 'Bhɛ ya 'yi bhe, 'kee- 'gwlaan- -bhɛɛke' sia, 'bhɛ 'laa klɛ -li gwlɛn -glinza' 'le.

4 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka mu a pɛ 'ɛ -yoo 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-. -Yoo 'bhii- 'ka -gaa 'toŋ 'ɛ ba -yrɛ ta 'ka 'pegee *Krisi galawoa 'eke- 'yi. 'Ka -gwa 'toŋ -a luya 'yi; 'bhɛɛ- 'ka -kla Krisi a pɛ 'le. 'Kooko- -Waanbhaa' 'la 'yee- Krisi -bwela gale ba -kɔɔ' sɔ 'bhɛ zru maza klɛle-.

5 Wlan 'ɛ ni, -kɔɔ' 'yaa- 'taawo zii' -kɔɔ' 'gbu zru maza 'ɛ ta 'waati 'la ba, 'toŋ 'ɛ 'yaa- mɛɛ zrubhɔ maza -yɔɔ' mu wla 'zi -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ 'kpɛn 'yi. 'Bhɛ zrubhɔ maza -yɔɔ' mu 'ɛ 'yaa- -kɔɔ' bɔ ga a pɛ zi 'ɛ ta.

6 'Duŋ- -kɔɔ' -gwa -zɔn 'toŋ a pɛ faŋgan- 'ɛ la, -amasrɔyi -kɔɔ' -gaa pɛ 'la 'bhɛ -yaa' -kɔɔ' klɛ 'bhɛ a lu mu 'le 'bhɛ ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -gwa 'bhɛ a luya 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -kɔɔ' sɔ yewole -Waanbhaa' ni yewogbɛya drɛɛ 'yi 'ezin- Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ a pɛ -glɔɔya' 'ɛ 'le -kɔɔ' ta. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa yewo -li 'bhii- -kɔɔ' 'yaa- klɛ 'elwale gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -o 'toŋ 'la yɔɔndia- 'bhɛ a faŋgan- 'ɛ la.

'Toŋ 'ɛ -yoo 'ke -za 'yɔɔ- 'ɛ zrɔnpɛ -la -le -kɔɔ' ni

7 'Bhɛɛ- 'yi -o 'nale- 'tɛ? -Kɔɔ' sɔ -a pele dɔɔ 'toŋ 'ɛ 'bhɛ -o 'ke -za 'yɔɔ- 'le ɛɛ? 'Sekeseke! 'Toŋ 'laa -o 'ke -za 'yɔɔ- 'le, 'duŋ- 'toŋ 'ɛ 'bhɛ -le 'a kla 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- -o pɛ 'la 'le 'ŋ 'bhɛ -dwa. 'Naa -yaa nu -a dɔlɛ 'bhii- -yrɛbhɔle mɛɛ -bhɛɛke' 'kɔɔ pɛ zi 'ɛ, 'bhɛ -o 'ke -za 'yɔɔ- 'le 'ke 'toŋ 'laa 'bhɛ 'pelɛ- 'mi ni dɔɔ: «*'E 'yrɛ 'laa 'bhɔlɛ- mɛɛ -bhɛɛke' 'kɔɔ pɛ zi.*»

8 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi 'tɛ, -za 'yɔɔ- dɔyrɛ ya, 'kee- -yrɛbhɔ' maza -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'wlale 'mi zru 'ɛ 'yi 'toŋ 'ɛ 'srɔyi. 'Ke 'toŋ 'laa klɛlɛ, -za 'yɔɔ- -o pɛ 'la 'le -kɔɔ' 'laa -yaa nu 'bhɛ dɔlɛ.

9 -Amasrɔyi 'naa -yaa 'toŋ 'ɛ dɔ 'elwale -sɔ 'waati 'la ba, 'ŋ 'yaa- 'ŋ 'yrɛ ma. 'Duŋ- 'toŋ nwa 'waati 'la ba, 'ke -za 'yɔɔ- klɛ gbɛ drɛɛwole -a -yrɛ ma 'ezin-, 'bhɛɛ- -e kla 'bhii- 'mi -gaa.

10 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'toŋ 'la 'bhɛ klɛ 'mi bopɛ 'le 'ŋ 'yrɛ ma, 'bhɛ -le kla ga -lɛnapɛ 'le 'mi ni.

11 -Za 'yɔɔ- dɔyrɛ -srɔɔwoa 'tɛ 'toŋ 'ɛ 'srɔyi, 'kee- 'mi 'yinile, 'bhɛɛ- 'kee- ga -lɛnale' 'mi ni 'yee- 'toŋ do 'kpɔ 'ɛ 'srɔyi 'ezin-.

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'toŋ 'ɛ 'gbu -o 'weŋ -amasrɔyi -e da -Waanbhaa' -la ba; -a -yi jan 'ɛ 'bhɛ -o 'weŋ, 'bhɛ -lɛdɔɔle -o, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o 'elrele.

13 'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- 'tɛ, 'toŋ 'la 'bhɛ -o 'ke pɛ -lrele' 'le, 'bhɛ -le -kla ga -lɛna' pɛ 'le 'mi ni ɛɛ? 'Sekeseke! 'Yee- -za 'yɔɔ- -le 'toŋ 'la 'bhɛ -o 'ke pɛ -lrele' 'le 'bhɛ sia, 'bhɛɛ- -e ga 'lɛnaa- 'mi ni. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'toŋ 'ɛ 'yi jan 'ɛ -ya kla 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- -yɔɔya' 'ɛ tapwɛla, 'bhɛɛ- -ya -zrɔnna 'bhii- -za 'yɔɔ- -o 'ke

pɛ -yɔɔ' 'gbu 'le.

-Za plɛ -o gwledan 'zi bhaaplɛŋ zru 'ɛ 'yi

14 Wlan 'ɛ ni, -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii- *'Toŋ 'ɛ da -Waanbhaa' -la ba; 'duŋ- 'mi 'la 'mi -o 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi 'le, 'ŋ 'yoo- 'bhii- -o mɛɛ 'la zan -gwan, 'bhɛɛ- -wa kla 'ke *-za 'yɔɔ- a lu 'le.

15 Wlan 'ɛ ni, 'ŋ 'yoo- za 'la 'bhɛ klɛ 'zi 'naa 'bhɛ 'yima-: -amasrɔyi 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ -za 'la 'bhɛ klɛ, 'naa 'bhɛ klɛ; 'duŋ- -za 'la 'bhɛ vɛnsi 'mi yin 'lii, 'ŋ 'bhɛɛ- klɛ.

16 'Ke -za 'la 'naa -o 'bhɛ zi 'ŋ 'bhɛɛ- kla; 'bhɛ 'a zrɔn 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ ma, 'bhii- 'Toŋ 'ɛ 'kɛla pia, 'bhɛ -le zi 'ɛ 'le.

17 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yi bhe, 'mi -za 'yɔɔ- 'la klɛ, 'bhɛ 'laa da 'mi 'gbu ba. 'Duŋ- 'bhɛ da -za 'yɔɔ- 'la 'bhɛ -o 'mi zru 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- ba.

18 'Mi 'a 'yaango- 'bhii- -za 'wlan 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'mi 'gbu 'yi, 'ŋ 'gbu a bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ 'yi. Wlan 'ɛ ni, 'ke 'mi -o -a zi 'bhii- 'ŋ -za 'wlan klɛ, 'bhɛ klɛ faŋgan- 'laa -o 'ŋ ta.

19 -Za 'wlan 'la 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ klɛ, 'naa 'bhɛ klɛ; 'duŋ- -za 'yɔɔ- 'la 'naa -o -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ klɛ, 'ŋ 'bhɛɛ- klɛ.

20 -Za 'la 'mi 'naa -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ klɛ, 'ke 'ŋ 'bhɛɛ- kla; 'bhɛ 'laa da 'mi 'gbu ba. 'Duŋ- 'bhɛ da -za 'yɔɔ- 'la 'bhɛ -o 'mi zru 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- ba.

21 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -za -glɔɔn 'lɛɛ- 'ŋ 'bhɛɛ- ye 'ŋ 'gbu zru 'ɛ 'yi: 'Ke 'mi -o -a zi 'bhii- 'ŋ -za 'wlan klɛ -za 'yɔɔ- klɛ -lrɔ -le dɔ 'mi ma.

22 'Mi 'gbu zru 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' 'a 'Toŋ 'ɛ 'bhɛ -la -za sɔ 'mi ni.

23 'Duŋ- 'mi 'toŋ 'bhɛɛke do faŋgan- ye 'mi 'gbu 'flɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ -le gwledan 'zi 'kɛla 'bhɛ sɔ 'mi ni 'bhɛ ba 'ŋ 'nii- 'ɛ 'yi. 'Bhɛ 'toŋ 'ɛ faŋgan- 'ɛ 'bhɛ -le 'mi kla -za 'yɔɔ- a lu 'le.

24 'Ee! 'Mi -yrɛn ma mɛɛ! 'Bhɛ faŋgan- 'la -yoo 'mi ta, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'ŋ 'flɛ 'ɛ -glaan 'zi 'kee- ge 'kɛle- ga ba -yrɛ ta, -de 'gbu -le nu 'mi golɛ 'bhɛ 'yi ɛɛ?

25 'Mi -Waanbhaa' 'pubɔ--kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔ 'yi, 'yela do -kplɛn sɔ 'mi gole- -a -yi!

'Ŋ 'gbu 'nii- 'ɛ 'yi, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ yewo -Waanbhaa' ni 'bhɛɛ- 'ŋ dɔ -yaa' 'Toŋ 'ɛ la. 'Duŋ- 'mi 'gbu zru maza 'ɛ ta, -za 'yɔɔ- klɛ 'toŋ 'la 'kpaale- -o 'mi 'wiiŋ-, 'mi -o 'ke 'bhɛ a lu 'le.

LII 'WEŊ 'Ɛ MƐƐ BO 'BHƐ 'GBU MA

8

Zesu 'yi mu a 'taawole Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza ta

1 -Zɔn, -Waanbhaa' a 'kiti 'kedo- 'kpɔ 'laa nu baalɛ 'ezin- -li mɛɛ 'la zan mu 'pegee Zesu Krisi 'kpale- -o do ma 'mu ta.

2 -Amasrɔyi Lii 'Weŋ a 'toŋ 'la 'bhɛ bole -yrɛ ma -si -kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ na Zesu Krisi 'pegee mɛɛ a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'mi -gwa -za 'yɔɔ- 'pegee ga faŋgan- 'ɛ 'yi.

3 Moizi a 'toŋ mu 'ɛ waa -yaa sɔ 'bhɛ klɛle-, -kɔɔa' bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ faŋgankleya 'ɛ ma. 'Duŋ- 'woo- 'toŋ mu 'ɛ waa 'sɔlɛ- -za 'la klɛle-, -Waanbhaa 'bhɛɛ- kla: -ya 'gbu Gbe -kpɔsɔɔ 'ɛ 'winbwa-, 'bhɛɛ- 'bhɛ kla bhaaplɛŋ do 'le 'bhii- -kɔɔ' mu -za 'yɔɔ- klɛ mu gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'yaa- -za 'yɔɔ- a faŋgan- 'la la, -a Gbe 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ 'gbu naa 'ke 'sraka 'le -kɔɔa' -za 'yɔɔ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ -za 'yɔɔ- faŋgan- 'ɛ -gwa -kɔɔ' ta.

4 -Waanbhaa' 'bhɛ -za 'ɛ kla, 'kooko- -kɔɔ' sɔ 'taawole 'bhii- 'toŋ 'ɛ -ya zi 'bhii- -kɔɔ' 'taawo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Kɔɔ' mu laa 'taawo- -li -kɔɔ zru maza mu 'ɛ zi, 'duŋ- -kɔɔ' 'taawo- -Waanbhaa' a Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- zru maza mu 'ɛ zi.

5 -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu 'taawo- -o 'gbu zru maza mu 'ɛ zi, -o 'nii- 'ɛ bo -o 'gbu zru maza mu -la klɛle ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan mu 'taawo- Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza mu zi, 'bhɛ zan mu nii- 'ɛ bo Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza mu klɛle -la ta.

6 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan 'taawo -a 'gbu zru maza mu 'ɛ zi, 'bhɛ zan -lɛyanyrɛ -le 'ke gale 'le. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'taawo- Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza mu 'ɛ zi, 'bhɛ zan a pɛ -le 'ke bole -yrɛ ma -si 'pegee yilabla 'le.

7 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan mu 'taawo- bhaaplɛŋ zru maza mu zi, 'bhɛ zan mu -o -Waanbhaa' -sɔɔnnii' 'le; waa -o 'gbu ŋgblo kpalaa' -Waanbhaa' a 'toŋ 'ɛ la, waa sɔ 'bhɛ klɛle- -titi.

8 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu 'taawo- 'mu 'flɛ zru maza zi, 'mu 'laa sɔ 'sɔle -Waanbhaa' ni -titi.

9 'Bhɛɛ- 'duŋ- 'ka mu, 'ka mu 'laa 'taawo- -li 'ka 'gbu 'flɛ zru maza 'ɛ zi, 'duŋ- 'ka -o 'taawo zii' Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- zi, -amasrɔyi -Waanbhaa' Lii 'ɛ 'bhɛ -o 'ka 'yi. 'Ke *Krisi Lii 'ɛ yaa -o mɛɛ 'la zan 'yi, 'bhɛ zan laa -o 'ke Krisi a pɛ 'le.

10 'Ke Krisi -o 'ka zru 'ɛ 'yi, 'ali- 'ke 'ka 'flɛ mu 'ɛ -woo 'ke gapɛ 'le -za 'yɔɔ- 'ɛ -zayi', -Waanbhaa' Lii 'ɛ bo -a -yrɛ ma 'ka 'yi; -amasrɔyi -Waanbhaa' 'ka kla mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -a 'gbu 'yrɛ 'yi.

11 'Bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' Lii 'la Zesu -bwela gale ba 'bhɛ -o 'ka zru 'ɛ 'yi, 'yee- 'la Krisi -bwela gale ba bhe, -e nu 'ka 'flɛ mu 'la -woo 'ke gapɛ 'le 'mu bwelɛ gale ba 'ezin-. -E nu 'bhɛ klɛlɛ -a Lii 'la 'bhɛ -o 'ka zru 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- 'le.

12 'Bhɛla- -yile, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, -kɔɔ' 'laa 'taawolɛ 'ezin- 'sekeseke -kɔɔ' 'gbu zru maza 'ɛ zi 'bhii- 'ke yaa ca -o -kɔɔ' ma.

13 -Amasrɔyi 'ke 'ka 'taawoa 'ka 'gbu zru maza 'ɛ zi, 'ka 'lɛyanyrɛ -le 'ke gale 'le. 'Duŋ- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ faŋgan- 'ɛ 'srɔyi, 'ka 'ploola- 'ka 'flɛ klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, 'ka nu bolɛ 'ka 'yrɛ ma.

14 -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'taawo- Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza 'ɛ zi, 'bhɛ zan mu -o -Waanbhaa' a -nɛ mu 'le.

15 'Bhɛɛ- 'ka Lii 'Weŋ 'la 'srɔɔwoa□, 'bhɛ 'laa 'ka klɛ lu mu 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -gblaan 'kla 'ka 'yi 'ezin-. 'Duŋ- 'ka Lii 'Weŋ 'la 'srɔɔwoa- 'bhɛ 'ka klɛ -Waanbhaa' a -nɛ mu 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -glɔɔya' 'ɛ 'srɔyi, -kɔɔ' sɔ 'yee- -Waanbhaa' 'siile dɔɔ: «-Kɔɔ' Dɛ!»

16 'Yee- Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ ma, -kɔɔ' 'a 'yaango- -kɔɔ' zru 'ɛ 'yi kpataakpa dɔɔ -kɔɔ' -o 'ke -Waanbhaa' a -nɛ mu 'le.

17 'Bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' mu -o -a -nɛ mu 'le bhe, -kɔɔ' dɔ nu klɛlɛ -a 'ciɛn 'ɛ ba. -Kɔɔ' mu 'pegee Krisi nu klɛlɛ a 'ciɛn 'ɛ 'srɔɔwo mu 'le 'eke- zi. -Amasrɔyi 'ke -kɔɔ' 'pegee 'yee- Krisi -yrɛnbhla 'eke- zi, -kɔɔ' dɔ nu klɛlɛ 'ezin- 'yee- Krisi a 'tɔbhɔleya 'ɛ ba.

-O Zesu 'yi mu 'ɛ 'lɛtwa□ 'tɔbhɔleya 'la ba

18 'Mi 'kpale -o -a -yi, 'bhii- -kɔɔ' -o -yrɛn mu 'la 'bhle zii' 'saanigɛ 'mu 'laa -o -zake' 'le, 'bhɛɛ- -waa sɔ 'mu 'kpale -Waanbhaa' nu 'tɔbhɔleya 'la zrɔnlɛ -kɔɔ' ni 'bhɛ ma.

19 -Waanbhaa' nu -a -nɛ mu 'ɛ zrɔnlɛ kpataakpa yi 'la 'le, -a klɛpɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ -o -mɔ 'zi 'bhɛ yi 'ɛ 'yele- -lɛɛ.

20 -Amasrɔyi -Waanbhaa' klɛpɛ mu 'ɛ 'kpɛn ŋgblo 'kpaale- -o bhaama pɛ mu faŋgan- -la □la; 'duŋ- 'bhɛ 'laa dalɛ -o 'gbu ba, -Waanbhaa' -le -o ŋgblo -kpalaa' 'bhɛ bhaama pɛ mu 'ɛ faŋgan- 'ɛ □la 'bhɛ gbɛɛn- bhe. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ -yrikpaza -o -li 'drunyan 'lɛɛ- 'yi.

21 'Bhɛ -yrikpaza 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ -yrekpaa' do, -glɔɔya' 'la 'bhɛ 'yaa- -Waanbhaa' klɛpɛ mu 'ɛ klɛ bɔnpɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn ŋgblo 'kpaale- -yaa 'bhɛ □la, -Waanbhaa' nu -o golɛ 'bhɛ -glɔɔya' 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -o dɔ nu klɛlɛ -Waanbhaa' a -nɛ mu 'ɛ -waa' mapɔɔnleya 'tɔbhɔle 'ɛ 'ke 'le.

22 'Bhɛɛ- wlan 'ɛ ni, 'wa 'yaango- 'bhii- 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, -Waanbhaa' 'woo- 'drunyan ta pɛ mu 'la □kla, -o 'kpɛn -o -we 'zi -o 'gbu ta -yrɛn 'ɛ -kɔɔ' 'bhii- 'ke le kpɛle do -bla □zian -a ta, -e we -a 'gbu ta -yrɛn 'ɛ 'kɔɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

23 'Duŋ- 'woo- 'drunyan ta pɛ mu 'ɛ do -kplɛn 'laa 'kɛle-: -Waanbhaa' 'a Lii 'Weŋ 'ɛ □naa -kɔɔ' mu 'la ni, 'bhii- -e nu -kɔɔ' gbalɛ 'seŋ mu 'la ba 'mu 'lɛɛpɛ- □lwa 'le; -kɔɔ' mu -o -we 'zi -kɔɔ' 'gbu ta 'ezin- -kɔɔ' 'kpee -yrɛn 'ɛ 'kɔɔ. -Kɔɔ' -o -Waanbhaa' a -nɛ mu 'la 'le bhe, -e nu 'bhɛ tapwɛlɛ kpataakpa yi 'la 'le, 'bhɛ 'pegee -e nu -kɔɔ' golɛ -kɔɔa' 'flɛ a luya 'ɛ 'yi 'feŋfeŋ yi 'la 'le, -kɔɔ' -o 'bhɛɛ- yi 'ɛ 'magbɛn- 'zi.

24 -Amasrɔyi -Waanbhaa' -kɔɔ' -gwa -za 'yi, 'duŋ- 'bhɛ gole -zayi' 'ɛ 'bhɛ -o 'pe -sɔ 'yrikpaleya -la -yi. 'Bhɛɛ- 'kee- 'yrikpale -o pɛ 'la ta, 'kee 'bhɛ □ya, 'bhɛ 'laa klɛ -li -yrikpale 'le. 'E 'yrɛ -o pɛ 'la ma, 'e sɔ 'e 'yrikpale -li 'bhɛ ta ɛɛ?

25 'Duŋ- 'ke -kɔɔ' 'yrikpale -o pɛ 'la -kɔɔ' 'laa 'bhɛ ye 'bhɛɛ- ta, -kɔɔ' 'bhɛ magbɛn

-kɔɔ' zrubakpaa ta.

26 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Lii 'Weŋ bhɔ -kɔɔ' ba, -kɔɔa' faŋgankleya 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi -kɔɔ' 'laa sɔ pɛ -yrɛwole -a -yrɛwogbɛya 'yi -Waanbhaa' ma -kɔɔa' 'a 'seri mu 'ɛ 'yi. 'Duŋ- Lii 'Weŋ 'ɛ -ya 'seriwo -kɔɔa' -za ma -Waanbhaa' ni 'kee- we -a 'gbu ta -yrɛn 'ɛ 'kɔɔ bhaaplɛŋ laa sɔ wli 'la 'bhɛ 'yimale 'bhɛ 'yi.

27 'Duŋ- -Waanbhaa' 'la mɛɛ 'kpeejan- mu dɔ, -e Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo 'kɛla 'bhɛ zi 'bhɛ dɔ 'ezin-. -Amasrɔyi Lii 'Weŋ 'ɛ -ya 'seriwo mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' 'mu kpaa 'edaŋma -yaa' pɛ 'le 'mu a -za ma, 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -o -a zi 'bhii- -ya klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

-Waanbhaa' a 'sɔniya -gbɛnɛ

28 'Wa 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -siila -e -za yɛkɛ- 'la 'lɛdulaa 'bhɛ ma, 'ke -za 'oo -za 'la tian 'bhɛ zan mu 'ɛ ma, 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'a to 'bhɛɛ- 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn klɛ -o ma -za 'lrele- 'le.

29 -Amasrɔyi -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu bagwa-, 'bhɛɛ- -yoo kla -yaa' pɛ mɛɛ mu 'le 'edaŋma -za 'kpɛn 'lɛɛ; -ya 'lɛdulaa dɔɔ 'bhɛ zan mu klɛ -a Gbe 'ɛ bhɔɔma mu 'le, 'kooko- -a Gbe 'ɛ 'bhɛ klɛ 'bhɛ nɛɛnɛ- -bebe 'lɛɛ mi 'le.

30 -E mɛɛ 'la zan mu -a -za 'lɛdulaa 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -e 'bhɛ zan mu 'ɛ -siila; -yoo 'siilawoa, -yoo kla 'ezin- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -a -yrɛ 'yi; -yoo klɛlawoa mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le bhe, -e -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'ke naa 'mu ni 'ezin-.

31 'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -kɔɔ' nu -mɛla pelɛ 'ezin- ɛɛ? 'Ke -Waanbhaa' -o -kɔɔ' ba, -dela 'seŋgo- -kɔɔ' 'le?

32 Yaa 'tolɛ- -a Gbe bhɛ do 'kpɔ 'ɛ ma. -E 'bhɛ naa 'ke 'sraka 'le -kɔɔ' 'kpɛn ma. -Mɛle nu -a -baliwolɛ 'bhɛɛ- yaa nu 'sɔlɛ- -kɔɔ' gbale- pɛ 'kpɛn ba -kɔɔ' 'pegee 'bhɛ 'le ɛɛ?

33 -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu makwan-, -de 'gbu -le nu -lalɛ' 'mu ta ɛɛ? Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ! -Amasrɔyi 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -le -o -lɛdɔɔ' -a -yrɛ 'yi.

34 -Dele a -kpan nu -o dɛlɛ ɛɛ? Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ! -Amasrɔyi Zesu Krisi -le -gaa, 'bhɛɛ 'bhɛ blaan, -e -bwela gale ba; 'bhɛɛ- -a yaale -o -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ, 'ke -ya 'seriwo -kɔɔa' -za ma.

35 'Bhɛɛ- -de 'gbu -le sɔ -kɔɔ' 'pleŋgole -kɔɔ' -za 'la sɔ Krisi ni 'bhɛ ma ɛɛ? Pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'bhɛ klɛle! 'Ali- 'kee- kla -yrɛn 'le oo, 'kee- kla blina- yiɛn 'le oo, 'kee- kla 'trɛbhɔ 'le oo, 'kee- kla gbɔn 'le oo, 'kee- kla 'kɔɔfleŋya 'le oo, 'kee- kla ga -bwɛnbɔle 'le oo, 'kee- kla ga 'le oo, pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'bhɛ klɛle-!

36 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«-Waanbhaa', 'bhi 'la -zayi', 'bhɛɛ- -woo 'o dɛyrɛ

-glin 'zi 'waati 'ɛ 'kpɛn ba;
-woo' ye 'bhii- -bhlaa mu 'la -woo ◻kpaa 'edaŋma -o dɛ zayi'.»
37 'Duŋ- 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'o 'seŋgwa- 'feŋfeŋ pɛ 'kpɛn 'le 'o -za -swa Krisi 'la ni 'bhɛ faŋgan- 'ɛ 'srɔyi.
38 'Mi 'gbu 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ke -kɔɔ' -gaa oo, 'ke -kɔɔ' ◻bwa -kɔɔ' 'yrɛ ma oo, pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- -kɔɔ' 'pleŋgole -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ɛ ma: 'ali- -mlɛkɛ' mu oo, lii -yɔɔ -kuŋlii mu oo, 'bhɛ 'pegee -zɔn pɛ mu oo, -kɔɔ' 'lɛɛ pɛ mu oo; 'bhɛɛ- -glɔɔya' 'tɔle- -glɔɔya',
39 laflɛ' 'yi -glɔɔya' mu oo, laflɛ' 'yi 'pegee 'trɛ ◻la pɛ mu oo, -Waanbhaa' klɛpɛ mu 'ɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- -kɔɔ' 'pleŋgole -yaa' 'sɔniya 'ɛ ma -titi. -E 'bhɛ 'sɔniya 'ɛ -zrɔnna -kɔɔ' ni -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi -la 'srɔyi.

IZRAƐLI MU 'PEGEE GOLE -ZAYI' A -JAN

9

-Waanbhaa' Izraɛli mu 'ɛ makwan- -yaa' pɛ 'le

1 'Mi -o zan 'kɛla 'pelɛ- -gɛ wlan -le 'ke 'bhɛ 'le; bhla laa 'kɛle-, -amasrɔyi 'ŋ 'yoo- Krisi a pɛ 'le. 'Ŋ 'gbu 'nii- 'ɛ -ya pe 'zi 'ŋ ni kpataakpa Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ 'le dɔɔ wlan -le 'kɛle-.
2 Wlɛyisriwoza -gbɛnɛ do -o 'ŋ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ zru 'ɛ 'pale -o 'ke 'dimi do 'le 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ŋ nɛɛnɛ- Izraɛli mu 'ɛ -zayi'.
3 'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- -Waanbhaa' a 'daŋgan 'la -yoo -o ma 'bhɛ 'niina- 'mi ma, 'bhɛɛ- -wo 'ŋ 'pleŋgo- Krisi ma 'woo- 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'ɛ ni, 'o 'pegee 'woo- 'la -woo 'si do bhe.
4 -O 'kpɛn -o 'ke Izraɛli mu 'le. -Waanbhaa' -o ◻kla -yaa' pɛ -nɛ mu 'le, -e -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ -zrɔnna -o ni. 'Bhɛɛ- -e *-bhoolaya mu -dwa 'yee- 'pegee 'wola- pleŋ-, 'bhɛɛ- -e Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ◻naa 'wola- ni, 'bhɛ 'pegee -ya gba gbɛya 'ɛ -zrɔnna 'wola- ni. 'Bhɛɛ- -ya -liiwli' ◻naa 'wola- ni 'ezin-.
5 'Bhɛɛ- -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ da 'wola- ba, 'bhɛɛ- bhaapleŋ a pɛ zi 'ɛ zi, Krisi da -waa' 'si 'ɛ 'bhɛɛ- ba. 'Yee- Krisi 'kpaale- -o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- -yoo 'ke -Waanbhaa' 'le kpataakpa, 'bhɛ 'pegee -yoo 'ke 'tɔbhɔpɛ 'le mɔkpɛn' 'kɔɔ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke -daŋ' 'laa klɛ a ma. Amiina!
6 'Duŋ-, yaa klɛlɛ 'bhii- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naza 'ɛ ◻kla bhaama za 'le. Wlan 'ɛ ni, Izraɛli 'srɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'laa -o 'ke Izraɛli mɛɛ -kpɔsɔɔ mu 'gbu 'le.
7 'Bhɛɛ- *Abraamu 'srɛ mu 'ɛ, 'mu 'kpɛn 'laa -o 'ke Abraamu 'nɛ -kpɔsɔɔ mu 'le; 'duŋ- -Waanbhaa' 'a ◻pia 'yee- Abraamu 'gbu ni dɔɔ: «*Izaki 'kpee yi mu 'ɛ, 'mu -le nu klɛlɛ 'e 'srɛ -kpɔsɔɔ mu 'le.»*
8 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ -o -nɛ mu 'la ◻yaa bhaapleŋ 'flɛ a pɛ zi 'lii, waa 'mu kun 'bhii- -Waanbhaa' -nɛ mu. 'Fɔ -o 'kɛ mu 'la ◻yaa -Waanbhaa'

-liiwli' 'ɛ ta, 'mu -le 'a 'srɛ -kpɔsɔɔ mu 'gbu 'ɛ 'le.

9 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' 'yaa- -a -liiwli' 'ɛ 'na zii' bhla 'la ba, -ya -pia dɔɔ: *«'Mi nu nu gbɛ drɛɛwolɛ lɛɛtoo 'waati do 'kpɔ 'lɛɛ- ba, 'bhɛɛ- Sara nu -nɛ 'gwlaan-do -srɔɔwolɛ.»*

10 'Bhɛɛ- -a -daŋ' 'laa golɛ Sara a pɛ 'ɛ ta. Rebeka a pɛ 'ɛ kla 'ezin- 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Bhɛ yonɛ- plɛ 'srɔɔwoa -kɔɔ' -gbɔɔ Izaki do -kplɛn -la ma.

11-12 Yonɛ- plɛ 'ɛ 'yale- -lɛɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke waa -za 'wlan klɛlɛ -li, 'bhɛ 'pegee 'ke waa -za 'yɔɔ- klɛlɛ -li, 'yee--Waanbhaa' 'gbu 'a pia Rebeka ni dɔɔ: 'E 'nɛ zilɛɛ- mi 'ɛ ŋgblo 'kpaale- nu klɛlɛ -a gaanzidɔ mi 'ɛ la. 'Bhɛ kla 'kooko- -Waanbhaa' mɛɛ mu makun -yaa' -za 'lɛdulale zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ 'lɛsɔ-. Yaa 'bhɛ klɛ bhaaplɛŋ mu klɛza mu 'ɛ ma, 'duŋ- -e 'bhɛ klɛ 'ke 'bhɛ -bɛŋgole klɛ -a 'gbu a zru maza 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

13 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o 'yee--Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«Zakɔbu -la -za swa 'mi ni Ezau ta.
'Bhɛɛ- Ezau vɛnsia- 'ŋ yin 'lii.»

-Waanbhaa' 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ makwan- 'ezin-

14 'Bhɛɛ- 'o sɔ -mɛla pele-'ezin- 'tɛ ɛɛ? 'O sɔ -a pele dɔɔ -Waanbhaa' -lɛdɔole laa -o ɛɛ? 'Waa sɔ 'bhɛ 'pele -titi.

15 -Amasrɔyi 'yee--Waanbhaa' 'gbu 'a pia Moizi ni dɔɔ: *«'Ke mɛɛ 'la zan -yrɛnklale swa 'ŋ ni, 'bhɛɛ- zan -yrɛnkla' 'ŋ ma. 'Bhɛɛ- 'kee- swa 'ŋ ni 'ŋ klɛ 'ewlanle mɛɛ 'la zan ma, 'ŋ klɛ 'ewlanle 'bhɛɛ- zan ma.»*

16 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, bhaaplɛŋ -yrɛnklale 'ɛ -Waanbhaa' ma, 'bhɛ 'laa da -a 'gbu zru maza 'pegee -a klɛza mu ba, 'duŋ- 'bhɛ da -Waanbhaa' 'la mɛɛ -yrɛnkla' a ma 'bhɛɛ- do -kplɛn -la ba.

17 'Yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, -ya pia Ezipu mu a -bhleŋgbe 'ɛ ni dɔɔ: *«'Mi -Waanbhaa' -le 'e kla -bhleŋgbe 'le, 'kooko- 'bhi klɛ 'mi a pɛ -glɔɔya' 'ɛ zrɔnpɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ye 'ŋ 'tɔbhɔleya 'ɛ zɛn 'trɛ 'ɛ -daŋ' ma yrɛkpɛn-nɔɔ.»*

18 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'kee-swa -Waanbhaa' ni dɔɔ -e mɛɛ 'la zan -yrɛnkla', -e 'bhɛɛ- zan -yrɛnkla'. 'Bhɛɛ-'ke -ya zi 'bhii- -e mɛɛ 'la zan 'trɔn 'yidɔ- 'eglɔɔle, -e 'bhɛɛ-klɛ.

-Waanbhaa' a yran 'pegee -yaa' mɛɛ -yrɛnklale

19 'Bhɛɛ- mɛɛ 'ke nu 'mi 'lrɔkpalɛ 'tɛ dɔɔ: «'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -mɛle kla 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -o -la 'zi mɛɛ mu ta ɛɛ? 'Ke 'kɛla klɛle swa -a zru ni, -de 'gbu -le sɔ -wlɛnle' 'bhɛ ma ɛɛ?»

20 'Ee! 'Bhi mɛɛ bhaamale! 'Bhi 'la 'bhi -o 'bhɛ 'pe zii' 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhi -o 'ke -mɛla -le 'bhɛɛ- 'yoo- zaabɔ 'zi -Waanbhaa' 'lɛ ma ɛɛ? Taa- 'trɛ gbɔ sɔ -a pele- -a dɔ mi 'ɛ ni dɔɔ: «-Mɛle kla 'bhɛɛ- 'ye 'ŋ kla -gee' ɛɛ?»

21 'Trɛ gbɔ dɔ mi 'ɛ 'bhɛ -le 'laa -o 'ke -pɛɛ 'ɛ zan 'le ɛɛ? 'Ke -za 'la klɛle swa -a

ni -pɛɛ 'ɛ 'le, -e 'bhɛɛ- klɛ. 'Yee- -pɛɛ do 'kpɔ 'ɛ 'le, 'ke gbɔ -za -glɔɔ do dɔle swa -a ni, -e 'bhɛɛ- dɔ; 'duŋ- 'ke gbɔ bhaamale dɔle swa -a ni, -e 'bhɛɛ- dɔ.

22 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -yaa -a zi 'bhii- -e -yaa' yran 'ɛ zrɔn, 'bhɛ 'pegee -e -yaa -a zi 'bhii- bhaaplɛŋ mu -yaa' -glɔɔya' 'ɛ dɔ. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -yaa' yran 'ɛ 'wlɛnle- -yaa bhaaplɛŋ mu 'la 'kaama-, 'bhɛɛ- 'kee- 'mu kpaa 'edaŋma gban 'ke nipɛ 'le bhe, -ya zrubakpalaa 'mu zi 'egbɛnɛle.

23 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'yrɛnklaa -a ma, 'kee- -yaa zi 'bhii- -ya klɛ 'bhɛɛ- 'mu -yaa' 'tɔbhɔleya -gbɛnɛ 'ɛ dɔ, -e 'mu kpaa 'edaŋma 'bhɛɛ- 'tɔbhɔleya 'ɛ 'kaama-.

24 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi 'ezin- bhe, -kɔɔ' mu -le 'yee- -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu 'siila- 'mu 'le; 'duŋ- yaa -kɔɔ' mu 'siilɛ- Zuufu do -kplɛn ba, -e -kɔɔ' 'ke mu -siila 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ 'mu -la ba 'ezin-.

25 'Bhii- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'a pia -a -lɛla' janwo mi Oze a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«'Si 'la yaa -yaa 'an pɛ 'le, 'ŋ nu 'bhɛ 'siilɛ- 'an 'si.

'Bhɛɛ- 'si 'la -za 'laa -yaa sɔ 'mi ni 'elwale -sɔ,

'ŋ nu -a pelɛ 'bhɛ ma 'ŋ 'yiɛnii 'la -za sɔ 'ŋ ni.»

26 'Bhɛɛ- *«-Wa pia -o ni yrɛ 'la nɔɔ dɔɔ: ‹'Ka 'laa -o 'an pɛ 'si 'le.›*

-O nu -a pelɛ -o ma 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ nɔɔ dɔɔ: ‹-Waanbhaa' -yrɛ male a -nɛ mu.›»

27 'Ezin-, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai -janwoa 'eglɔɔle Izraɛli mu 'ɛ ba zayi' dɔɔ: *«'Ali- 'ke Izraɛli mu 'ɛ -o kla 'ebebele 'bhii- wɛyi- 'lɛ ma -yrɛntrɛbhɛ mu gbɛɛn-, 'fɔ mɛɛ -lɛdo' 'la bwa -o blaan, 'bhɛ -le nu golɛ -za 'yi.*

28 *-Amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' -jan 'la woa, -e nu 'bhɛɛ- 'lɛsɔlɛ 'ke -ya -lɛyan' -a ma blaale- 'trɛ 'ɛ ta -gɛ.»*

29 'Yee- Ezai do 'kpɔ 'ɛ -ya pia 'ezin- 'elwale gban -sɔ dɔɔ:

«'Ke 'o 'yrɛn 'laa 'klalɛ- Mɛɛzan -Waanbhaa' -Glɔɔ 'ɛ ma, 'o klu laa -yaa nu bolɛ -a nɔɔ-.

*'O 'yaa- nu yanlɛ 'feŋfeŋ 'bhii- *Sodɔmu -wa 'ɛ ta mu 'ɛ gbɛɛn-.*

*'O 'yaa- nu klɛlɛ 'bhii- *Gomɔɔ -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ gbɛɛn-.»*

Bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'kpaleya -la ma -a -yi

30 'Bhɛɛ- 'o nu -mɛla pelɛ 'ezin- 'tɛ ɛɛ? 'Si 'bhɛɛke mu 'la waa -yaa -o -lɛdɔɔleya -glin 'zi -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -Waanbhaa' 'mu -la kla mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le 'yee- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'kpaleya -la ma -a -yi.

31 'Bhɛɛ- Izraɛli -nɛ mu 'ɛ 'yaa- -o 'gbu klɛyrɛ -glin 'zi mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le *Moizi a 'Toŋ 'ɛ -klɔsikunle ma, 'duŋ- waa 'sɔlɛ- 'tɛnle -o -yaa 'bhɛ 'toŋ 'ɛ 'klɔsikunle win 'la ma 'bhɛ ma.

32 -Mɛla ma? -Amasrɔyi Izraɛli -nɛ mu 'ɛ waa -lɛdɔɔleya 'ɛ ziglinlɛ 'kpaleya ma, -o 'kpee ma -o -yaa nu -a -srɔɔwolɛ -o klɛza -lrele' mu -la ma. 'Bhɛɛ- -e kla 'bhii- -o gaan -saan kpoti do -la ma, 'bhɛɛ- -o -balaa'.

33 'Bhii- 'a yɔɔndɛle -o 'yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Zesu ba zayi' dɔɔ:

«-Ka 'ka 'yrɛkpa doo, 'mi -o baa- kpoti do bɔ 'zi Siɔn -wa 'ɛ 'kpee.

-E nu klɛlɛ mɛɛ 'ke mu baa- kpoti 'le.

'Bhɛɛ- -e nu klɛlɛ 'ezin- mɛɛ 'ke mu baa- vlɛ -saa 'le.

'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa -a -yi, -Waanbhaa' 'laa nu -yraladɔlɛ 'bhɛ zan 'ɛ ma -titi.»

10

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -o pɛ 'la zi 'ŋ zru 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni 'woo- 'ŋ 'siyɔɔn Zuufu mu 'ɛ waa -za 'la ma, 'bhɛ -le dɔɔ 'ke -yoo go -za 'yi.

2 Wlan 'ɛ ni, 'mi 'gbu -o 'srɛya- klɛ 'kɛla 'le 'bhɛ -le dɔɔ -o -Waanbhaa' a -za 'ɛ -vavadɛ, 'duŋ- -waa -Waanbhaa' -vavadɛle 'ɛ kligbaanle laa -o 'yee -Waanbhaa' dɔle -kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ ta.

3 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' bhaaplɛŋ mu -lɛdɔɔ' -a -yrɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, waa 'bhɛ 'yimalɛ. 'Bhɛɛ- -o -yaa' zi 'bhii- -o -lɛdɔɔle klɛ 'yee -Waanbhaa' -yrɛ 'yi -o 'gbu klɛza -lrele' mu 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' bhaaplɛŋ mu -lɛdɔɔ' gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a -yrɛ 'yi, waa dɔlɛ 'bhɛ la.

4 -Amasrɔyi, Krisi -le 'toŋ 'ɛ 'lɛyanyrɛ 'le, 'kooko- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e kpaa 'yee- Krisi 'yi, -Waanbhaa' 'bhɛ zan -lɛdɔɔ'.

Mɛɛ go -za 'yi 'kpaleya -la ma Mɛɛzan Zesu 'yi

5 Bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle sɔ klɛle- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'toŋ a pɛ faŋgan- 'ɛ 'le, Moizi 'bhɛ yɔɔndia, 'bhɛɛ- -ya pia dɔɔ: *«'Ke mɛɛ 'la zan 'toŋ mu 'ɛ 'yizakla, 'toŋ mu 'ɛ nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'bhɛ zan bo 'bhɛ 'yrɛ ma.»*

6 'Duŋ- bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle sɔ klɛle- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'kpaleya ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ zi 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ: «'Yaa 'pelɛ- 'e 'gbu 'kpee dɔɔ: -De 'gbu 'le nu 'sanlɛ- laflɛ' 'yi ɛɛ?» ('Bhɛ 'yi -le dɔɔ 'kee ge laflɛ' 'yi, 'kooko- 'ya pe *Krisi ni dɔɔ -e zina- 'trɛ ma).

7 'Bhɛɛ- 'yaa 'pelɛ- 'ezin- dɔɔ: «-De 'gbu -le nu zinalɛ 'trɛ 'ɛ la gbaa mu a -wa 'ɛ ta ɛɛ?» ('Bhɛ 'yi -le dɔɔ -o Krisi 'wlɛn- gale ba).

8 'Duŋ- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ -mɛla pe -a ba zayi' ɛɛ? 'Bhɛ pe dɔɔ: *«-Jan 'ɛ -yoo 'e -din, -yoo 'e 'lii, 'bhɛɛ- -yoo 'e zru 'ɛ 'yi 'ezin-.»* 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le 'o -Jan 'Nrale- 'la 'wo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni 'kaa -woo 'kpa Zesu 'yi 'bhɛ 'le.

9 'Kee- -daa 'e 'lii, 'bhɛɛ- 'ke 'ya pia mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa dɔɔ Zesu -o 'ke Mɛɛzan 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'yee kpaa -a -yi 'e zru 'ɛ 'kpɛn

'le 'bhii- -Waanbhaa' 'yela--bwela gale ba, 'e nu golɛ -za 'yi 'bhɛ ma.

10 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan 'e ⁿkpaa Zesu 'yi -a zru 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhɛ -le 'a klɛ 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'bhɛ zan kun 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -a -yrɛ 'yi; 'kee- -daa mɛɛ 'la zan -lii kpataakpa dɔɔ Zesu -o Mɛɛzan 'le, 'bhɛ zan go -za 'yi.

11 'Bhii- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: *«'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e ⁿkpaa -a -yi, -Waanbhaa' laa nu -yraladɔlɛ 'bhɛ zan 'ɛ ma -titi.»*

12 'Bhɛla- -yile, Zuufu mu oo, Zuufu kle mu oo, -o 'kedo- 'kpɔ gole laa -o 'ekema. Mɛɛzan do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le -o 'kpɛn a pɛ 'le; 'ke mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'a 'siila-, -e -za 'wlan mu klɛ 'mu ni 'ebebele.

13 -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan Mɛɛzan -siila, 'bhɛ zan nu golɛ -za 'yi.»*

14 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o sɔ -a 'siile -a 'tɔ 'ɛ ma 'nale- -a ma 'ke waa -o 'kpalɛ- -a -yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- -o sɔ -o 'kpale -a -yi 'nale- -a ma 'ke waa -yaa' -jan 'ɛ 'malɛ- ɛɛ? 'Bhɛɛ- -o sɔ -yaa' -jan 'ɛ 'male 'nale- -a ma 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolɛ- -o ni?

15 'Bhɛɛ- -o sɔ -yaa' -jan 'ɛ 'wole 'nale- -a ma 'ke waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'winbɔlɛ 'bhɛ 'wole- 'kaama-? 'Bhii- -a pele- -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: *«Mɛɛ 'la zan mu -o zan -Jan 'Nrale- 'ɛ 'le, -o nuyrɛ nɔɔ-lele!»*

16 'Duŋ- mɔkpɛn' 'laa dɔlɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ ⁿla. Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi *Ezai 'a ⁿpia elwale gban dɔɔ: *«Mɛɛzan, 'o -Jan 'Nrale- 'la ⁿwoa, -de 'gbu -le 'e ⁿkpaa 'bhɛ 'yi ɛɛ?»*

17 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'e 'trɔnkpaa -Jan 'Nrale- 'ɛ ⁿla, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kpaleya -srɔɔwo' 'bhɛ ma. 'Bhɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Krisi a -jan 'ɛ 'le.

18 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi -o -za do -yilrɔkpale dɔɔ: Taa- Izraɛli mu 'ɛ waa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'malɛ- ɛɛ? -Wa -maa 'gbu! -Amasrɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«-O -weli' 'ɛ ⁿzian 'trɛ 'ɛ ta yrɛkpɛn- ⁿnɔɔ.

'Bhɛɛ- waa -jan mu 'ɛ ⁿbhwa 'drunyan 'ɛ -daŋ' ma yrɛkpɛn- ⁿnɔɔ.»

19 'Bhɛɛ- 'mi -o -za 'bhɛɛke do 'yilrɔkpale 'ezin- dɔɔ: Taa- Izraɛli mu 'ɛ waa -a -yimalɛ ɛɛ? -Wa -yimaa 'gbu! -Waanbhaa' -jan ⁿkpaa Moizi 'lii 'elwale 'pe dɔɔ:

«'Ka 'laa 'si 'la kun 'bhii- 'si kplankplan, 'mi nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'ka zranwo 'bhɛ ba.

'Bhɛɛ- 'ka 'si la 'ye 'bhii- mɛɛ yikan' kle, 'mi nu 'kaa-yran 'ɛ 'wlɛnlɛ- 'bhɛ ma.»

20 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -jan ⁿkpaa -a -lɛla' janwo mi Ezai 'lii 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'ezin-kpataakpa dɔɔ -Waanbhaa' pe dɔɔ:

«Mɛɛ 'la zan mu laa -yaa 'mi ziglin- 'zi, 'mu 'mi ɓya.
'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu laa -yaa -za 'kedo- -yrɛwo' zii' 'ŋ ma, 'mi 'ŋ 'gbu -zrɔnna 'mu ni.»
21 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a ɓpia Izraɛli mu 'ɛ ba zayi' dɔɔ:
«'Mi 'ŋ gbɛ 'tro zii' 'si do ba 'yi 'oo yi 'kaa -o nu 'mi ba; 'duŋ- waa nulɛ.
-O 'mi 'kafawo, 'bhɛɛ- -o -wlɛnle' -o 'mi ma.»

11

-Waanbhaa' laa -baŋgolɛ Izraɛli mu 'ɛ 'yi

1 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'mi -o -jan 'yilrɔkpale 'tɛ dɔɔ -Waanbhaa' 'e -baŋgwa -yaa' Izraɛli mu 'ɛ 'yi ɛɛ? 'Sekeseke! -Amasrɔyi 'mi 'gbu -o 'ke Izraɛli -nɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'ke Abraamu 'nranɛ- mu 'ɛ do 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ da Bɛnzamɛ a -gbaa 'ɛ 'lii.

2 -Waanbhaa' -yaa' mɛɛ mu 'la makwan-, 'bhɛɛ- -yoo ɓkla -yaa' pɛ 'le 'drunyan klɛle -lɛɛ, yaa -a -baŋgolɛ 'mu 'yi. -A -lɛla' janwo mi Eli 'bhɛ 'la ma janwoa- -Waanbhaa' ni Izraɛli mu 'ɛ ba zayi' 'yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi yrɛ 'la ɓnɔɔ, 'ka 'laa 'bhɛ dɔ ɛɛ?

3 -Ya ɓpia dɔɔ: *«Mɛɛzan -Waanbhaa', -woo' 'e 'lɛla janwo mu 'ɛ ɓdia, 'bhɛɛ- -o 'yaa- 'srakagoyrɛ mu 'ɛ 'siɛla-. 'Mi do -kplɛn 'kpɔ -le ɓbwa, 'bhɛɛ- -woo 'ŋ dɛyrɛ -glin 'zi.»*

4 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a zikpaa- -a ni 'nale- ɛɛ? -Waanbhaa' 'a ɓpia -a ni dɔɔ: *«'Bhi do -kplɛn 'kpɔ 'laa bolɛ. 'Mi mɛɛ 'waa 'srwaplɛ- ɓkpaa 'edaŋma 'ŋ 'gbu ni. 'Mu do 'kpɔ 'laa 'mu 'kpɔ zɛnlɛ waa yo*Baali*'ɛ 'lɛɛ 'bhɛɛ- -wa gba.»*

5 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'ezin-, -kɔɔ' -o 'waati 'la 'yi -zɔn -gɛ bhe, Izraɛli mɛɛ -lɛ sanɛ- ɓbwa ye, 'yee- -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu makwan- -yaa' -lileya 'ɛ ma 'mu -le 'bhɛ 'le.

6 -Waanbhaa' -o makwan- -yaa' -lileya -la ma; yaa 'bhɛ klɛlɛ -o klɛza -lrele' mu 'ɛ ma. ['Kebhlaale -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ 'bhɛ 'laa -yaa nu klɛlɛ -li -lileya kplankplan 'le.]

7 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yi -o 'nale- ɛɛ? 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ Izraɛli mu 'ɛ 'yaa- pɛ 'la ziglin- 'zi, waa 'bhɛ 'srɔɔwolɛ, 'fɔ -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu makwan- 'mu do -kplɛn -le 'bhɛ pɛ 'ɛ 'srɔɔwoa-. -E mɛɛ -vin mu 'ɛ 'trɔn 'yi -dwa 'eglɔɔle 'kooko- waa sɔ -jan 'yimale.

8 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: *«-Waanbhaa' -gblo -kpaa -o nii- 'ɛ ta, 'kooko- waa sɔ yrɛ ma yele-. 'Bhɛɛ- 'kooko- waa sɔ -jan 'male -o 'trɔn mu 'ɛ 'le. -E ɓkla 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma.»*

9 -Bhleŋgbe Davidi 'a ɓpia 'ezin- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:
«Bhaa -o pɛ mu 'la bhle 'ekeba, 'mu klɛ 'bhii- -o 'gbu 'kun bhee 'le, 'bhɛ 'pegee -o 'gbu 'kun yrɔ 'le,
'bhɛɛ- 'bhɛ klɛ -o 'gbu baapɛ 'le; 'bhɛ 'pegee 'bhɛ

klɛ -o klɛza -yɔɔ' 'ɛ ma -sra 'le.

10 Bhaa -gblo kpa -o -yrɛ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- waa sɔ yrɛ ma yele-. 'Bhɛɛ- bhaa -o -kwa 'klule- bo -o ta -yrɛn 'ɛ 'kɔɔ 'tanjii.»

11 'Mi -o -jan 'yilrɔkpale 'tɛ dɔɔ: Izraɛli mu 'ɛ gaan 'sanlawoa pɛ ma, 'bhɛɛ- -o baalawoa -za 'yɔɔ- 'yi, waa sɔ -o -lawlɛnle 'ezin- -li ɛɛ? 'Yooye-! 'Duŋ- -o -balaa' -za 'yɔɔ- 'yi, 'kooko- 'bhɛ klɛ 'si 'bhɛɛke mu goza 'le -za yi; 'bhɛɛ- 'kooko- 'ke 'bhɛ ⍰kla, 'woo- Izraɛli mu -o zranwo 'mu ba.

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke Izraɛli mu 'ɛ baaza 'ɛ -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛ ⍰kla -trɔn -gbɛnɛ 'le 'drunyan 'yi mɛɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'ke -Waanbhaa' -o mazinalawoa 'bhɛ ⍰kla 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ ma -trɔn -gbɛnɛ 'le 'ezin-, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpɛn 'niinaa 'bhɛɛ- -o ⍰nwa -Waanbhaa' ba 'lɛ ɛɛ? 'Bhɛ 'laa nu klɛlɛ -za 'wlan -gbɛnɛ 'le 'ke 'bhɛ kan -za -vin mu 'ɛ 'kpɛn ta ɛɛ?

Zuufu kle mu goza -za 'yi

13 'Mi -o zan -janwolɛ 'ka mu Zuufu kle mu 'ɛ ni. -Waanbhaa' 'mi ⍰kla Zesu a 'winbɔwo mi 'le Zuufu kle mu 'ɛ ba; 'mi 'ŋ 'gbu baa 'bhɛ ye 'ɛ 'yi.

14 'Kooko- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ke 'bhɛ sɔ klɛle-, 'mi a pɛ winbɔza 'ɛ Zuufu kle mu 'ɛ ba 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- 'an pɛ 'si mu 'ɛ -o zranwo 'mu ba, 'bhɛɛ- -o 'ke mu go -za 'yi.

15 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'woo- Izraɛli mu 'ɛ 'tola-woa -a nɔɔ-, 'kee- 'yee- 'gbu 'pegee 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'kpale do ma. 'Bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' 'e gbɛdɔ gbɛ drɛɛwoa- -woo Izraɛli mu 'ɛ ⍰la 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -kpaa -o 'kpayrɛ- -lwa 'ɛ ⍰nɔɔ 'lɛɛ ɛɛ? 'Bhɛ nu klɛlɛ 'bhii- gbaa mu -bwele gale ba kpataakpa 'le, 'bhɛɛ -o bo -o -yrɛ ma.

16 'Ke -o 'bluu kpu ⍰lwa 'ɛ 'bhɛ ⍰naa -Waanbhaa' ni 'sraka 'le, 'bluu 'ɛ 'kpɛn klɛ -Waanbhaa' a pɛ 'le, 'bhɛɛ- -ya klɛ 'weŋ. 'Ke -o -yri do 'sɛnɛ mu 'ɛ ⍰kpaa 'edaŋma -Waanbhaa' ni, -a gbɛ mu 'ɛ 'mu klɛ 'ezin- 'weŋ -Waanbhaa' a pɛ 'le.

17 Izraɛli mu 'ɛ -woo 'bhii--wa 'kpee olivi diiŋ do gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'bhɛ gbɛ mu 'ɛ 'ke takaan-. 'Bhi 'la 'bhi 'laa -o 'ke Zuufu mi 'le, 'bhɛɛ- 'yoo- 'bhii- -bɔn 'yi olivi diiŋ gbɛ do gbɛɛn-. -Waanbhaa' 'bhi -dwa -o 'yee- -wa 'kpee olivi -yri gbɛ mu 'ɛ takaan- yrɛ 'la ⍰nɔɔ 'bhɛ 'lii. 'Bhɛ 'yi, -wa 'kpee olivi diiŋ 'ɛ 'sɛnɛ mu 'ɛ -yi 'la 'mi zii', 'bhɛ -o 'bhi 'lɛbɔ- 'zi 'ezin-.

18 'Bhɛla- -yile, -Waanbhaa' olivi gbɛ ⍰lwa mu 'la takaan-, 'bhɛɛ- -e 'bhi -dwa 'mu 'lii, 'yaa 'mu mavɛɛlɛ. 'E sɔ 'e 'gbu 'wasowole 'nale--a ma ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ke 'yee 'wasowoa, -a 'yaango- 'bhii-'bhi 'laa -o -yri 'sɛnɛ 'ɛ 'kwe 'si zii', 'duŋ- 'bhɛ -le 'bhi 'kwe 'si zii'.

19 'E nu a pelɛ 'tɛ dɔɔ: «-Waanbhaa' 'woo- -yri gbɛ mu 'la bhe -o takaan-, 'kooko- -e 'mi dɔ -o -yaa yrɛ

'la ɔnɔɔ- 'bhɛ ɔnɔɔ.»

20 Wlan -le 'bhɛ 'le! -Woo takaan- -waa' 'kpalekleya -la ma -Waanbhaa' 'yi. 'Bhɛɛ- 'bhi -o -o dɔyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ, 'e 'kpaleya -la ma -Waanbhaa' 'yi. 'Duŋ- 'yaa 'e 'gbu 'wasowolɛ, 'bhɛɛ- -gblaan' -Waanbhaa' -lɛɛ!

21 -Amasrɔyi -Waanbhaa' laa 'tolɛ- Zuufu mu 'ɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ mu 'la 'mu -o 'ke olivi gbɛ -kpɔsɔɔ mu 'gbu 'ɛ 'le, 'e 'yrɛkpa 'e 'gbu ba 'elrele, 'kebhlaale yaa nu -a 'tolɛ- 'bhi ma -titi.

22 -Waanbhaa' a wlanya 'pegee -yaa' mɛɛ mu 'kitikan gbɛya -glɔɔ 'ɛ -glin doo: Mɛɛ 'la zan mu -balaa' 'bhɛɛ- 'mu -gwa -yaa' zi 'ɛ ta, -e 'mu 'kitikan 'eyɔɔtile. 'Duŋ- -yoo 'ewlanle 'bhi ma, 'kee 'gbu 'duŋ- ɔbwa -yaa' wlanya 'ɛ 'yi; 'kebhlaale, -e nu 'bhi takanlɛ 'ezin- 'bhii- -o -yri gbɛ takan gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -yee' go 'e dɔyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ.

23 'Duŋ- 'ke Zuufu mu 'ɛ -gwa -waa' 'kpalekleya zi 'ɛ ta, -Waanbhaa' nu -o 'sɔ gbɛ drɛɛwolɛ -o blɔɔle- -yaa olivi diiŋ 'ɛ ma yrɛ 'la ɔnɔɔ 'elwale -sɔ 'bhɛ ɔnɔɔ. -Amasrɔyi 'bhɛ 'seŋ -o -Waanbhaa' ni 'ke 'bhɛ -o blɔɔ gbɛ drɛɛwo 'ezin- olivi diiŋ 'ɛ ma.

24 'Bhi 'la 'bhi 'laa -o 'ke Zuufu mi 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'yoo- 'bhii- -o -yri gbɛ 'la takaan- -bɔn 'yi olivi diiŋ do ma, 'bhɛɛ- -o ɔnwa 'e blɔɔlɛ -wa 'kpee olivi diiŋ -kpɔsɔɔ do 'gbu ma; 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ka 'laa -o -yri diiŋ -glɔɔn do 'le. 'Bhɛɛ- Zuufu mu 'ɛ, -woo -wa 'kpee olivi diiŋ gbɛ -kpɔsɔɔ mu 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- 'le, 'ke -wa ɔpia -woo blɔɔ gbɛ drɛɛwole -o -yaa -yri diiŋ 'la ma 'elwale 'bhɛ ma, 'bhɛ 'laa -o 'ke -za 'di 'le -Waanbhaa' 'kɔɔ ɛɛ?

Izraɛli mu 'ɛ 'kpɛn goza -za 'yi

25 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ka gaanyi' wlan do 'lɛɛ- dɔ, 'kooko- 'ka 'laa 'ka 'gbu kun 'bhii- -zadɔ' mɛɛ mu gbɛɛn-. 'Bhɛ gaanyi' 'wlan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ Izraɛli mu 'ɛ 'lɛdo- laa nu 'sɔlɛ- -o 'kpale Krisi 'yi, 'sani 'ke -Waanbhaa' Zuufu kle mu -lii yɛkɛ- 'la makwan- 'mu 'kpɛn niinaa' -Waanbhaa' ba 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -woo kpa a -yi.

26 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba 'tɛ, 'bhɛɛ- Izraɛli mu 'ɛ 'kpɛn nu golɛ -za 'yi, 'bhii- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ -ya ɔpia gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«Mɛɛ -Bhee Mi 'ɛ nu dalɛ Siɔn -wa 'ɛ 'bhɛɛ- ta,

-e nu Zakɔbu 'srɛ mu 'ɛ waa -lɛdɔɔkleya maza mu 'ɛ golɛ -o -yi.

27 *-Bhoolaya 'la 'mi nu 'bhɛ dɔlɛ 'woo- 'pegee 'mi 'pleŋ-, 'bhɛ -le bhe, 'ke 'ŋ -waa' -za 'yɔɔ- 'kwe mu 'ɛ -gwa -o wiiŋ- 'waati 'la ba.»*

28 'Ke -wa ɔsia 'woo- Izraɛli mu 'ɛ waa dɔlawolɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ ɔla 'bhɛ zi, -woo ye 'bhii- -Waanbhaa' -sɔɔnnii' mu; 'duŋ- 'bhɛ ɔkla 'trɔn- le 'ka mu Zuufu kle mu 'gbu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-,

'ke 'wa ɔsia -Waanbhaa' Zuufu mu 'ɛ makungbɛya 'ɛ zi, 'wa 'ye 'bhii- 'woo- Zuufu mu 'ɛ 'wola- -za sɔ 'taŋii -Waanbhaa' ni -o -gbɔɔ mu 'ɛ -zayi'.

29 -Amasrɔyi 'ke -Waanbhaa' mɛɛ -gbaa pɛ 'la ba, yaa zru mabɔɔ, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ pɛ 'ɛ kun 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- -e mɛɛ 'la zan mu -siila, yaa -a -liiwli' mabɔɔ 'mu ma -titi.

30 'Elwale -sɔ, 'ka mu -yaa -Waanbhaa' -weli' 'ɛ 'kafawo. 'Bhɛɛ- 'woo- Izraɛli mu 'ɛ -o -Waanbhaa' -weli' 'la 'kafawoa, 'bhɛ -le 'a ɔkla 'bhɛɛ- 'ka 'yrɛnklaaɔ -Waanbhaa' ma -zɔn 'tɛ.

31 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'woo- mu -Waanbhaa' -weli' 'ɛ 'kafawoa -zɔn, 'kooko- 'ka mu -yrɛnkla' 'ezin- -Waanbhaa' ma. 'Duŋ- 'ka mu -yrɛnklaaɔ -Waanbhaa' ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'woo- mu -yrɛn nu 'klalɛ- -a ma 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.

32 -Amasrɔyi -Waanbhaa' bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ɔkla -a 'kafawo mu 'le, 'kooko- -o 'kpɛn 'yrɛnkla- -a ma 'ezin-.

-Waanbhaa' a gblaanya -gbɛnɛ

33 'Ee! Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' a pɛzanya 'ɛ 'pegee -yaa' zadɔleya, 'bhɛɛ- yaa -zayaangole 'ɛ -daŋ' 'laa -o 'mu ma! -Yaa' -za lɛdulagbɛya 'ɛ 'bhɛ -o 'egbɛnɛle 'ke 'bhɛ kan bhaaplɛŋ a -zadɔleya 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -yaa' zi mu 'ɛ 'yimale la bhaaplɛŋ ta.

34 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o 'yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«-De 'gbu -le Mɛɛzan -Waanbhaa' 'kpeejan- 'ɛ dɔ ɛɛ?

'Bhɛɛ- -de 'gbu -le sɔ klɛle- -a -lia mi 'le ɛɛ?

35 *-De 'gbu -le pɛ ɔnaa 'yee- -Waanbhaa' ni 'elwale 'pe ɛɛ,*

'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ klɛ 'bhii- 'bhɛ zan a ca 'le -a ma ɛɛ?»

36 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ! -Amasrɔyi pɛ 'kpɛn da 'yela- ba, 'bhɛɛ- pɛ 'kpɛn -o 'bhɛ 'yrɛ ma 'yela- -srɔyi', 'bhɛɛ- 'yele- a pɛ -le pɛ 'kpɛn 'le. Bhaa 'tɔbhɔleya bo 'yee- -Waanbhaa' ni yikpɛnsee ta! Amiina.

ZESU 'YI MU 'Ɛ 'TAAWOGBƐYA

12

'Taawogbɛya drɛɛ -Waanbhaa' zi

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -kɔɔ' 'yrɛnklalawoa -Waanbhaa' ma 'egbɛnɛle bhe, 'mi -sromabɔ 'ka ni dɔɔ -ka 'ka 'gbu 'na -Waanbhaa' ni 'bhii- 'sraka gopɛ -yrɛmale mu, 'ke 'ka bo 'edaŋma -a ni 'weŋ, 'bhɛɛ- 'ka sɔ -a ni. 'Ke 'ka 'bhɛ ɔkla, 'bhɛ -le nu klɛlɛ -a gba gbɛya wlan 'ɛ 'le.

2 'Kaa- 'taawogbɛya 'ɛ yaa klɛlɛ 'bhii- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ -waa' pɛ 'ɛ gbɛɛn-. 'Duŋ- -kaa 'to 'ke -Waanbhaa' 'ka mabɔɔ, 'bhɛɛ- -e 'kpeelɛdangbɛya drɛɛ na 'ka ni. 'Ke 'bhɛ ɔkla, -Waanbhaa' zru maza 'ɛ, 'bhɛ 'pegee -za 'wlan 'ɛ, 'bhɛɛ- -za 'la 'bhɛ sɔ -a ni, 'bhɛ 'pegee -za 'la 'bhɛ 'lɛpale -o, 'ka nu 'mu dɔlɛ.

3 -Waanbhaa' 'seŋ 'la ⁻naa 'mi ni -yaa' -lileya 'ɛ 'yi 'ŋ ma 'bhɛ 'srɔyi, 'mi -o 'ka ⁻lia zii' 'ke 'an pe 'ka 'kpɛn do do ni dɔɔ 'ka 'laa 'ka 'gbu 'yelɛ-mɛɛ gblaan 'le 'ke 'bhɛ kan -a -daŋ' ta. Drɔɔn' mavɛɛleya zru -le klɛ 'ka 'kpɛn do do 'yi. -Waanbhaa' 'seŋ yɛkɛ- 'la ⁻naa 'ka ni, 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'srɔyi -a -yi, -ka 'bhɛɛ- wlata za klɛ.

4 'Bhii- bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ -yoo do gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ--a dɔpɛ mu 'ɛ -woo 'ebebele; 'bhɛɛ- 'mu 'kpɛn do do woye 'ɛ gole -o 'eke- ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

5 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -kɔɔ' mu Zesu 'yi mu 'ɛ, -kɔɔ' -o 'ebebele; 'duŋ- -kɔɔ' 'kpale- 'la -yoo do ma *Krisi 'yi, -kɔɔ' -o 'bhii- mɛɛ do. -Kɔɔ' blɔɔle -o 'eke- ma do do 'bhii- mɛɛ dɔpɛ mu 'ɛ blɔɔle -o 'eke- ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

6 -Waanbhaa' ⁻lia -kɔɔ' ma, 'bhɛɛ- -e 'seŋ mu ⁻naa -kɔɔ' 'kpɛn do do ni, 'bhɛ 'seŋ mu 'ɛ gole -o 'eke- ma. -Ya -lɛlajanwole 'seŋ ⁻naa mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan 'ɛ 'kpale--o -Waanbhaa' 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'bhɛ 'seŋ 'ɛ wlata za klɛ.

7 'Ke -Waanbhaa' 'seŋ ⁻naa mɛɛ 'la zan ni 'ke 'bhɛ yewo 'bhɛ -vin mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ ye 'ɛ 'wo. 'Kee- mɛɛ daan 'seŋ ⁻naa 'kɛla ni, 'bhɛ zan mɛɛ mu daan.

8 'Kee- 'seŋ ⁻naa mɛɛ 'la zan ni 'kaa 'bhɛ zruwla mɛɛ mu 'kpee, 'bhɛ zan bo 'bhɛ klɛle ma. 'Kee- 'seŋ ⁻naa 'kɛla ni 'kaa 'bhɛ bhɔ mɛɛ mu ba 'bhɛ 'kɔɔpɛ- mu 'le, 'bhɛ zan 'ɛ gbɛ ta klɛ taataa. 'Kee- 'seŋ ⁻naa mɛɛ 'la zan ni 'kaa 'bhɛ klɛ mɛɛ mu -lɛdɔɔ' mi 'le, 'bhɛ zan 'bhɛ ye 'ɛ 'wo 'bhɛ 'nii- 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Kee- 'seŋ ⁻naa 'kɛla ni 'kaa 'bhɛ 'bhɔ -yrɛn ma mɛɛ mu ba, 'bhɛ zan 'bhɛ klɛ 'bhɛ zrukpaalele.

Zesu 'yi mu a 'taawoza 'sɔniya 'le -o zru 'yi

9 'Kaa 'eke- ba 'sɔniya 'ɛ, 'bhɛ 'laa klɛlɛ mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛle 'le. -Za 'la 'bhɛ 'laa lele 'bhɛ klɛle vɛnsi 'ka yin 'lii, 'bhɛɛ- 'ka blɔɔle bo -za 'wlan klɛle ma.

10 'Ka -za sɔ 'eke- ni 'bhii-nɛɛnɛ- ma do mu. 'Bhɛɛ-'ka 'kpɛn do do -gasikpa 'eke--lɛɛ 'eke- -vavadɛlele 'taŋii.

11 'Ka 'laa lrwawolɛ, 'duŋ--ka yewo 'eglɔɔle. -Ka yewo Mɛɛzan ni 'ka 'nii- 'ɛ 'kpɛn 'le.

12 'Ka zrukpaale klɛ 'ka 'yrikpale 'la -yoo -Waanbhaa' ta 'bhɛ -zayi'. -Ka -yrɛn 'yikun 'ka zrubakpaale 'le, 'bhɛɛ- 'ka blɔɔle bo 'ka 'seri-wole ma.

13 -Ka bhɔ 'ka nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ ba. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu nu 'ka ba, -ka 'mu 'cie 'si 'elrele.

14 Mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛnkpa' zii' 'ka ta, -ka 'dumawo 'bhɛ zan mu 'ɛ ni. -Kaa pe -Waanbhaa' ni dɔɔ 'bhɛ -o -dɔɔbo', 'duŋ- 'ka 'laa bhaa -yɔɔlɛ' -o ma.

15 'Ke mɛɛ 'la zan mu zruk-paale -o, 'ka mu 'pegee 'bhɛ zan mu zrukpaale klɛ 'eke-zi. 'Ke 'kɛ mu la 'mu -o wisi' zii', 'ka 'pegee 'mu wisi' 'eke-zi.

16 -Ka bo 'eke- 'yi 'edɔɔle. 'Ka 'laa 'ka 'gbu magbaandɛlɛ 'eke- ma, 'duŋ- 'ka zru bhɔ mɛɛ mazinaza -la zi. 'Ka 'laa 'ka 'gbu 'kunlɛ--zadɔ' mu 'le.

17 'Ke mɛɛ -za 'yɔɔ- kla 'ka ni, 'ka 'laa 'bhɛ -zigolɛ 'bhɛ zan ma 'ke -za 'yɔɔ- 'le. -Ka dɔ klɛn 'ke 'ka -za 'wlan -la klɛyrɛ glin mɔkpɛn' 'yrɛ ma.

18 'Ke 'bhɛ sɔ klɛle-, 'ke -a -daŋgo' 'ka mu -la ma, 'ka 'pegee mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn bo yilabla 'yi 'eke- 'yi.

19 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ke mɛɛ do -za 'yɔɔ- kla 'ka ni, 'ka 'laa 'bhɛ -zigoyrɛ -glinlɛ' 'bhɛ zan 'ɛ ma. -Ka 'kaa--za -zigole 'ɛ 'to -Waanbhaa' 'kɔɔ. -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Mi Mɛɛzan -Waanbhaa' pe dɔɔ 'mi -le nu 'kaa- -za mu 'ɛ -zigolɛ, 'mi 'gbu -le nu -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'wlata- -sra 'nalɛ- -o ni.»*

20 'Bhɛɛ- -a yɔɔndɛle -o 'yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'ezin- dɔɔ: *«'Ke gbɔn -o 'e 'sɔɔnnii 'ɛ dɛ 'zi, pɛbhle na -a ni. 'Ke -yi 'mi -lrɔ -o -a ma, mi yi na -a ni. 'Kee- 'bhɛ kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -e nu klɛlɛ 'bhii- 'yoo- -yrala' gbɔ -la dɔ 'zi -a wiiŋ- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe.»*

21 'Yaa klɛlɛ 'ke -za 'yɔɔ- 'seŋgo- 'kee 'le. 'Duŋ- dɔ klɛn 'kee- -za 'wlan klɛ 'bhɛɛ- 'e 'seŋgo- 'ke -za 'yɔɔ- 'le.

13

Zesu 'yi mu ŋgblo 'kpaaza- -o ta mɛɛ gblaan mu 'ɛ la

1 Mɛɛ 'oo mɛɛ, 'bhɛ 'bhɛ ŋgblo 'kpala 'bhɛ ta mɛɛ gblaan mu 'ɛ la. -Amasrɔyi gblaanya 'kpɛn da -Waanbhaa' -la ba. Mɛɛ gblaan mu 'la 'kpaale- -o bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'wiiŋ-, 'mu da -Waanbhaa' -la ba.

2 'Bhɛla- -zayile, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -wlɛnna -a ta mɛɛ gblaan 'ɛ ma, 'bhɛ zan -wlɛnna- -Waanbhaa' a mɛɛ 'kpagbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- ma. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan mu -o -baŋgo' -Waanbhaa' a mɛɛ 'kpagbɛya 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan mu -Waanbhaa' a -kpan 'ɛ baayrɛ -la -glin 'zi -o 'gbu ta 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

3 Wlan 'ɛ ni, 'ke 'bhi 'la -za 'wlan klɛ, mɛɛ gblaan mu laa -o 'ke -gblaan pɛ 'le 'bhi 'kɔɔ; 'duŋ- 'ke 'bhi 'la -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhi -le gblaan mɛɛ gblaan mu 'ɛ -lɛɛ. 'Yoo- -a zi 'bhii- 'yaa -gblaanlɛ' 'e ta mɛɛ gblaan 'ɛ 'lɛɛ ɛɛ? 'Bhɛ 'yi, -za 'wlan klɛ, 'bhɛɛ- 'woomɛɛ gblaan mu 'ɛ -o nu 'e 'tɔ wlan pelɛ.

4 -Amasrɔyi mɛɛ gblaan mu 'ɛ -woo yewo 'zi -Waanbhaa' ni 'bhi 'gbu -la -nrayiza 'yi. 'Duŋ- 'ke 'yoo--za 'yɔɔ- klɛ 'zi, gblaan -o -lɛɛ. -Amasrɔyi 'seŋ 'la 'bhɛ -o 'kɔɔ, 'bhɛ 'laa -o -o 'kɔɔ bhaama; 'bhɛ -o 'kɔɔ mɛɛ 'krowo zayi' -za 'yɔɔklɛle ma. -Woo yewo 'zi -Waanbhaa' -la ni; -o -yaa' yran 'ɛ zrɔn mɛɛ 'la zan -o -za 'yɔɔ- klɛ 'zi 'bhɛ zan 'ɛ ni -a 'krowolele.

5 'Bhɛla- -zayile, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le 'ke 'ka 'ka ŋgblo 'kpalaa mɛɛ gblaan

mu 'ɛ la. 'Ka 'laa 'bhɛ klɛlɛ drɔŋ, 'kooko- -Waanbhaa a yran laa tɛn 'ka ma. 'Duŋ--ka 'ka ŋgblo 'kpala -o la, -amasrɔyi 'ka 'gbu 'a dɔ 'ka 'nii- 'yi 'bhii- -za 'lrele- -le 'kɛle-.

6 'Bhɛla- -zayile 'ezin-, 'ka 'nisra mu 'ɛ gbawo. -Amasrɔyi mɛɛ gblaan mu 'la -woo 'bhɛ ye 'ɛ 'wo zii', -Waanbhaa' -le -o bwa 'bhɛ ye 'ɛ ta, 'kaa -wa wo 'elrele 'ke -wa -lɛyan' -a ma.

7 'Kɛla 'bhɛ -o 'ka 'kpɛn do do gbawopɛ, -ka 'bhɛɛ-klɛ: -Ka 'nisra -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn gbawo 'ka sɔ -o gbawole mɛɛ 'la zan mu ni 'mu -la 'kɔɔ. -Ka -gblaan mɛɛ 'la zan -o 'ke -gblaanpɛ' 'le 'bhɛ 'lɛɛ; mɛɛ 'la zan -o 'ke -gasikpa pɛ 'le, -ka -gasikpa 'bhɛ zan 'ɛ 'lɛɛ.

'Taawole 'sɔniya a pɛ zi 'ɛ ta

8 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke yaa 'e go 'ka -za 'sɔle 'eke- ni 'ɛ 'bhɛ ba, mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ a ca laa klɛlɛ 'ka ma -titi. -Amasrɔyi 'ke mɛɛ -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun 'ke -ya -lɛyan' -a ma 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

9 Wlan 'ɛ ni, Moizi a 'Toŋ mu 'la -wa pe dɔɔ: *«'Yaa -yanbhɔɔya klɛlɛ, 'yaa mɛɛ dɛlɛ, 'yaa -faanwolɛ, 'e 'yrɛ 'laa 'bhɔlɛ- mɛɛ 'kɔɔ pɛ zi.»* 'Bhɛ 'pegee 'toŋ -vin mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛwla -jangɔ' do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ: *«'E -vindo' mi -za sɔ 'e ni 'bhii- 'e -za sɔ 'e 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»*

10 'Kee -vindo' mi -za sɔ 'e ni, yaa -za 'yɔɔ- 'kedo-'kpɔ klɛ -a ni. 'Ke mɛɛ mu -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun 'ke -ya -lɛyan' -a ma.

-Kɔɔ' 'ploo- -gblo 'yi -za 'yɔɔ- mu klɛle ma

11 -Ka 'bhɛ -jan mu 'la bhe 'mu 'kun 'elrele, -amasrɔyi 'waati 'la bhwa -zɔn -gɛ, 'ka 'gbu 'bhɛ 'waati 'ɛ dɔ. 'Ka bwe 'waati 'ɛ bhwa 'kaa- yi 'ɛ pla, -amasrɔyi -Waanbhaa' nu -kɔɔ' golɛ -za 'yi yi 'la 'le 'bhɛ yi 'ɛ bhwa gban -wa -din, yaa -o -li 'egbɔɔnle -kɔɔ' ma, 'bhii- -e -yaa -kɔɔ' ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -kɔɔ' 'kpale-'ɛ zisan' bhla 'ɛ zi Krisi 'yi.

12 -Bi 'ɛ bhwa gban 'egbɔɔnle, 'bhɛɛ- too -o zan 'klinlɛ-. -O klɛza mu 'la klɛ -gblo 'yi, -kɔɔ' 'ploo- 'mu ma; 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'tɛbhile ba gwledanpɛ mu 'kla -kɔɔ' ta.

13 -Kɔɔ' 'taawogbɛya 'ɛ bakanle klɛ 'bhii- mɛɛ 'la zan mu -o 'taawo zii' -yrekpaa' -o 'taawogbɛya 'ɛ -yoo gɔnɛ-'la gbɛɛn-. -Kɔɔ' -kɔɔ' 'gbu 'klɔsikun 'elrele, -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'taakpalɛ pɛbhle -gbɛnɛ -gbɛnɛ bhlele zi, 'bhɛ 'pegee -wɛɛn 'mile- zi. -Kɔɔ' -kɔɔ' 'gbu 'klɔsikun -yraladɔ maza mu 'flɛn oo, -yanbhɔɔya za mu oo, gwledanle 'pegee zranwole, 'mu 'kpɛn ma.

14 'Ka -si drɛɛ 'la 'srɔɔwoa Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi, -ka 'bhɛ 'kla 'ka ta 'bhii- 'ka -baapɛ' 'le. 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke 'ka bo 'taawole ma 'ka 'gbu zru maza 'ɛ ta, 'ke 'ka 'ka 'gbu zrubhɔ maza mu klɛ.

14

-Ka 'ka gbɛdɔ 'eke- -la

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka ba mɛɛ 'la zan 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhɛ 'laa -o 'eglɔɔle, -ka 'bhɛ zan 'kun 'elrele. 'Ke -yaa' pɛ 'kpeejan- 'ɛ gole -o 'kaa- pɛ mu 'ɛ ma, 'ka 'laa 'a 'tɔpelɛ 'bhɛ -zayi'.

2 Mɛɛ 'ke 'kpee ma, pɛbhle 'tɔle- pɛbhle, 'bhɛ -o 'ke bhlepɛ 'le. 'Duŋ- mɛɛ -bhɛɛke' 'la 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ 'laa -o 'eglɔɔle, 'bhɛ a pɛbhle -daŋ' -le 'ke -ziɛnbhɛ' mu 'te -la -le.

3 'Ke mɛɛ 'la zan pɛbhle 'tɔle- pɛbhle 'bhɛ bhle, 'bhɛ zan laa mɛɛ 'la zan laa pɛbhle 'kpɛn bhle 'bhɛ mavɛɛlɛ; 'duŋ- mɛɛ 'la zan laa pɛbhle 'tɔle- pɛbhle 'bhɛ bhle, 'bhɛ zan laa mɛɛ 'la zan pɛbhle 'kpɛn bhle 'bhɛ 'kitikanlɛ. -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'e gbɛdwa- -a la 'ezin-.

4 -Dele 'bhi 'le 'bhɛɛ- 'yoo- mɛɛ -bhɛɛke' a yewonɛ 'ɛ 'kitikan zii' ɛɛ? 'Ke -a dulale bwa 'eglɔɔle oo, 'kee- -balaa' oo, 'bhi a -mɛ pɛ za -le 'bhɛ 'yi ɛɛ? -A zan a -za -le 'bhɛ 'le. 'Duŋ- -a dulale nu bolɛ 'eglɔɔle, -amasrɔyi 'bhɛ 'seŋ -o Mɛɛzan ni 'ke 'bhɛ 'a dɔ 'eglɔɔle.

5 Mɛɛ 'ke 'kpee ma, yi mu 'ɛ 'ke mu gblaan -yiya' -a 'ke mu ni, 'bhɛɛ- 'duŋ- mɛɛ -bhɛɛke' -yrɛ 'yi, 'woo- yi mu 'ɛ 'kpɛn -o do. 'Ka 'kpɛn do do 'kpale- klɛ -za yɛkɛ- 'la -yoo 'a 'kpee 'bhɛɛ- 'yi.

6 'Ke mɛɛ 'la zan yi mu 'ɛ ye 'bhii- -o gblaanya 'ɛ gole 'eke- ma, 'bhɛ zan Mɛɛzan -lɛdɔ' -a ma 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan pɛbhle 'kpɛn bhle, 'bhɛ zan Mɛɛzan -lɛdɔ' -a ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-; -amasrɔyi -e -Waanbhaa' 'pubɔ- -yaa' pɛbhle 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan laa pɛbhle 'kpɛn bhle, 'bhɛ zan Mɛɛzan -lɛdɔ' -a ma; -amasrɔyi -e -Waanbhaa' 'pubɔ- 'ezin- 'bhɛ ma.

7 Wlan 'ɛ ni, -kɔɔ' 'kedo- 'kpɔ 'laa -o -kɔɔ' 'yrɛ ma 'trɛ ta -gɛ -kɔɔ' 'gbu ni, 'bhɛɛ -kɔɔ' 'kedo- 'kpɔ 'laa ga 'bhɛ 'gbu ni.

8 'Ke -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'yrɛ ma, -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'yrɛ ma Mɛɛzan -la ni; 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -gaa, -kɔɔ' -gaa Mɛɛzan -la ni 'ezin-. 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'yrɛ ma oo, 'ke -kɔɔ' -gaa oo, -kɔɔ -o Mɛɛzan -a pɛ 'le.

9 -Amasrɔyi Krisi -gaa, 'bhɛɛ- -e -bwela gale ba, 'kooko- -e klɛ gbaa mu 'pegee mɛɛ -yrɛ male mu a Mɛɛzan 'le.

10 -Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'bhi -o 'e nɛɛnɛ- 'ɛ 'kitikan zii' ɛɛ? 'Bhɛɛ- -mɛle -kla 'bhɛɛ- 'bhi 'e nɛɛnɛ- 'ɛ mavɛɛ-? 'Yaa 'yaango- 'bhii- -kɔɔ' 'kpɛn do do nu gelɛ -Waanbhaa' a -klu ta -kɔɔ' 'kpɛn 'kitikan zayi' ɛɛ?

11 -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«'Mi Mɛɛzan pe dɔɔ: 'Ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma,
bhaaplɛŋ mu 'kpɛn nu nulɛ -o 'kpɔ zɛnlɛ 'mi 'lɛɛ,
'bhɛɛ- -o 'kpɛn nu 'mi 'tɔbhɔlɛ.»

12 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' 'kpɛn do do nu gelɛ -kɔɔ' 'kpɛn do do klɛza 'ɛ 'yipelɛ 'bhɛ 'gbu 'kɔɔ -Waanbhaa' ni.

-Kɔɔ' 'laa klɛlɛ -kɔɔ' nɛɛnɛ- baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi

13 -Kɔɔ' 'ploo- 'eke- 'kitikanle ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ- -ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'laa -za 'kedo- 'kpɔ klɛ 'ke 'bhɛ sɔ klɛle- 'ka nɛɛnɛ- 'ɛ gaan 'sanpɛ- 'le, 'bhɛɛ- 'kee- klɛ -a baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi.

14 'Mi 'pegee Mɛɛzan Zesu a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'mi 'a 'yaango- 'bhɛɛ- 'mi 'gbu 'kpale- -o -a -yi 'bhii- pɛ 'kpɛn -o 'weŋ 'bhɛ 'gbu 'yi. 'Ke mɛɛ 'la zan 'kpee ma, pɛ 'ke 'laa -o 'weŋ, 'bhɛ pɛ 'ɛ yaa -o 'weŋ 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛɛ- -yrɛ 'yi.

15 'Ke 'bhi 'e nɛɛnɛ- do zrubatɛdɔ pɛbhle do -zayi', 'yaa -o 'taawo zii' 'sɔniya a pɛ zi 'ɛ ta. Krisi -gaa 'yee- 'e nɛɛnɛ- 'la ni, 'yaa 'tolɛ- 'bhɛɛ- 'yaa- pɛbhle 'ɛ -zayi' -e klɛ ni pɛ 'le.

16 'Ke pɛbhle 'ke lele 'ka mu -yrɛ 'yi; 'duŋ- 'ke 'kaa 'yaango- 'bhii- 'ke 'kaa bhla, -o nu 'ka 'tɔ 'yɔɔ- pelɛ 'bhɛ -zayi', 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'ka 'laa 'bhlelɛ-.

17 -Amasrɔyi *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -daŋ' 'laa 'ke pɛbhle 'pegee mipɛ do -kplɛn 'le. 'Duŋ- -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -lɛdɔɔleya 'pegee yilabla, 'bhɛɛ- zrukpaa' 'la *Lii 'Weŋ 'ɛ 'mu na mɛɛ ni, 'mu -la -le.

18 'Ke mɛɛ 'la zan yewo Krisi ni 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ zan -za sɔ -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ mu 'a 'tɔ wlan pe 'ezin-.

19 'Bhɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'kɛla 'bhɛ -o yilabla ma zi 'le, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' sɔ faŋgandɔle 'eke- ta 'bhɛ 'le -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' 'bhɛɛ- ziglin-.

20 -Waanbhaa' yelawoa 'e nɛɛnɛ- 'ɛ zru 'yi, 'bhi 'laa 'bhɛ ye -lrele' 'ɛ 'siɛlɛ- pɛbhle drɔŋ do -la -zayi'. Wlan 'ɛ ni, pɛbhle 'kpɛn lele; 'duŋ- 'ke a bhleza 'ɛ kla 'e nɛɛnɛ- baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛ 'laa lele.

21 'Kɛla 'bhɛ -o -za 'lrele- 'le, 'bhɛ -le dɔɔ 'yaa wi bhlelɛ 'bhɛ 'pegee 'yaa bolɛ -drɔɔ 'mile- ma, 'bhɛɛ- 'kee ploo -za 'oo -za 'la 'bhɛ -o 'ke 'e nɛɛnɛ- baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛ ma.

22 'E 'kpale- -o -za yɛkɛ- 'la 'yi 'e 'gbu 'kpee, -a 'to 'ke 'bhɛ bo 'bhi do -kplɛn 'kpee -Waanbhaa' -yrɛ la. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ do laa -o -la 'zi -a 'gbu ta -a klɛza do 'yi, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'!

23 'Duŋ- 'ke mɛɛ do -o pɛ do bhle 'zi, 'bhɛɛ- 'ke -a zru -o plɛ 'bhɛ pɛbhle 'ɛ ma, 'bhɛ zan -Waanbhaa' a -kpan -la baa- 'zi -a 'gbu ta 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe. -Amasrɔyi -e -za 'la klɛ 'zi, -a 'kpale- laa -o -a -yi 'bhii- 'bhɛ sɔ -Waanbhaa' ni. 'Ke 'yoo- -za 'oo -za la klɛle-, 'bhɛɛ- 'kee 'kpale- laa -o -a -yi 'bhii- 'e klɛza 'ɛ sɔ -Waanbhaa' ni, -za 'yɔɔ- -le 'bhɛ 'le.

15

-Kɔɔ' 'bhɔ 'eke- ba -kɔɔa'

'kpaleya zi 'ɛ ta

1 -Kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' -o 'eglɔɔle -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ 'yi *Krisi 'yi, -kɔɔ' dɔ -a -la 'ke -kɔɔ' bhɔ mɛɛ 'la zan mu laa -o 'eglɔɔle 'mu 'kpaleya 'ɛ 'yi Krisi 'yi 'mu ba. -Kɔɔ' 'laa bolɛ -kɔɔ' 'gbu 'nrayiza klɛle ma.

2 -Kɔɔ' 'kpɛn do do -za 'la 'bhɛ sɔ -kɔɔ' -vindo' mi ni, -kɔɔ' 'bhɛɛ- klɛ 'bhɛ ni, 'bhɛ 'gbu 'nrayiza 'yi; 'kooko- 'bhɛ a 'kpaleya 'ɛ baan' kla 'bhɛ ba.

3 -Amasrɔyi Krisi 'laa bolɛ -a 'gbu 'nrayiza klɛle ma. 'Duŋ- 'bhii- -a yɔɔndɛle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«Mɛɛ mu 'ɛ -o 'bhi -Waanbhaa' -la -zwanwoa, -o 'bhɛ -zwanwo' mu 'ɛ ◻woa 'mi -la ma bhe.»*

4 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o -jan mu 'la 'kpɛn ◻woa -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'elwaleta -sɔ, -o 'mu 'kpɛn ◻woa -kɔɔ' mu -la daan zayi'. 'Bhɛ -jan mu zrubakpaa na -kɔɔ' ni, 'bhɛɛ- -o 'fuudɔ- -kɔɔ' ta; 'kooko- -kɔɔ' 'yrikpale bo -Waanbhaa' ta.

5 -Waanbhaa' 'la zrubakpaa na mɛɛ ni, 'bhɛɛ- -e 'fuudɔ- mɛɛ ta, bhaa 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- 'ka 'pegee 'ka -vin mu 'ɛ 'kpale- klɛ do ma, 'bhii- Zesu Krisi 'a ◻kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

6 'Ke 'bhɛ ◻kla, 'ka 'kpɛn zru nu klɛlɛ do, 'bhɛɛ- 'ka nu -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi Dɛ -Waanbhaa' magbaandɛlɛ 'ka 'weli- do 'kpɔ 'le.

Zesu Krisi ◻nwa 'si mu 'kpɛn -la -zayi'

7 'Bhɛla- -zayile, -ka 'eke- 'kun 'elrele 'bhii- *Krisi 'ka mu ◻kwan 'elrele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'kooko- 'bhɛ klɛ -Waanbhaa' 'tɔbhɔyrɛ 'le.

8 Wlan 'ɛ ni, 'mi pe 'ka ni dɔɔ Krisi ◻nwa klɛlɛ -Waanbhaa' a yewonɛ 'le Zuufu mu 'ɛ ba; 'kooko- 'yee- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- ◻naa -za mu 'la klɛza ta -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ni, -e 'mu 'lɛsɔ-. 'Bhɛɛ- 'kooko- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -ya zrɔn -kɔɔ' ni 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' zru -o do.

9 Krisi ◻nwa 'ezin-, 'kooko- Zuufu kle mu 'ɛ 'mu -Waanbhaa' 'tɔbhɔ-, -amasrɔyi -e mɛɛ -yrɛnkla'; 'bhii- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«'Bhɛla- -zayile, 'mi nu 'e 'tɔbhɔlɛ 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ 'pleŋ-;

'bhɛɛ- 'mi nu 'e 'tɔbhɔ ma 'sro mu 'kpalɛ-.»

10 -A pele -o 'ezin- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«'Ka mu 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ, -Waanbhaa' 'si 'la makwan-, 'ka mu 'pegee 'bhɛ 'si 'ɛ 'ka zrukpaale klɛ 'eke- 'yi!»

11 'Bhɛɛ- -a yɔɔndɛle -o 'ezin- 'yaa- 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«'Ka mu 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ, -ka Mɛɛzan 'tɔbhɔ;

'bhɛɛ- 'si mu 'ɛ 'kpɛn, -kaa 'tɔbhɔ ma 'sro mu 'kpa!»

12 -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Ezai 'a ◻pia 'ezin- dɔɔ:

*«*Yese 'srɛ mu 'ɛ do nu nulɛ,*

'bhɛ nu yaalɛ 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋ-,

'Bhɛɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ 'yri nu bolɛ 'bhɛla- ta.»

13 -Waanbhaa' 'la -yoo -kɔɔ' 'yrikpale kli 'le, bhaa -e 'ka zru 'ɛ pa 'ke zrukpaa' 'kpɛn 'pegee yilabla 'kpɛn 'le 'ka 'kpale- 'la -yoo -a -yi 'bhɛ 'srɔyi; 'kooko- 'ka -o 'ka 'yri 'la 'kpa zii' -a ta bhe, 'ka 'yrikpaleya 'ɛ baan' kla a ba Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' a 'le.

Pɔlu -o -yaa' yewogbɛya 'ɛ 'yipe zii'

14 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi 'gbu 'kpale- -o -a -yi 'bhii- wlanya -gbɛnɛ 'la -yoo 'ka 'yi, 'bhɛɛ- -zadɔleya -glɔɔn 'la -yoo 'ka 'yi bhe, 'ka sɔ 'eke- 'kpeelɛkanle.

15 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi 'ŋ 'yrɛ ma -dwa 'eglɔɔle 'an -janwo' gbɛya 'ɛ ma 'ka ni 'yee- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi yrɛ 'ke ◌nɔɔ, 'kooko- 'ka -za ◌lwa mu 'la -daanna 'mu dɔ 'ka 'kpee 'ezin-. 'Mi 'bhɛ ◌kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -Waanbhaa' -lilawoa 'mi ma 'bhɛ -la -zayi';

16 'kooko- 'mi klɛ Zesu Krisi a yewonɛ 'le Zuufu kle mu 'ɛ ba. 'Mi 'ŋ 'gbu ◌naa ye 'la ni, 'mi -o 'bhɛɛ- 'wo zii' -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolele. 'Kooko- Zuufu kle mu 'ɛ klɛ 'bhii- 'sraka 'la sɔ -Waanbhaa' zru ni, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ klɛ 'weŋ Lii 'Weŋ a -glɔɔya' 'ɛ 'le.

17 'Bhɛla- -zayile, 'mi -o ye 'la 'wo zii' -Waanbhaa' ni, 'ŋ sɔ 'ŋ -baale' 'bhɛ 'yi, 'mi 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.

18 -Amasrɔyi, 'bhɛ 'laa sɔ dɔle- 'mi 'kpee 'ke 'ŋ -jan 'kedo- 'kpɔ wo, 'ke yaa 'e go Krisi -za 'la ◌kla 'bhɛ ba. 'Yele- yewoa◌ 'mi gbɛ zi, 'bhɛɛ- -ya ◌kla 'ke Zuufu kle mu 'ɛ sɔ dɔle- -a -la 'ke -o 'taawo -Waanbhaa' -weli' 'ɛ ta. -E 'bhɛ ◌kla 'mi 'wojanmu 'ɛ 'pegee 'mi klɛza mu 'ɛ faŋgan- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le,

19 'bhɛ 'pegee -glɔɔya ma -tɔɔmasie mu 'pegee 'sɔlemaza mu 'le, 'bhɛɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' a 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'mi Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ ◌woa 'ke 'an 'lɛyan- 'a ma, 'ke 'an san Zeruzalɛmu, 'ke 'ŋ ge -a kpɛma -wa mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ nu 'tɛnlɛ- Iliri 'klɛɛn 'ɛ ma.

20 'Duŋ- 'ŋ zru maza -bhɛɛke' 'laa -yaa 'bhɛ blaan, 'ke yaa 'e go 'ke 'ŋ ge -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- mɛɛ mu 'ɛ ni yrɛ 'oo yrɛ 'la waa Krisi 'tɔ 'ɛ 'malɛ- -lido' 'bhɛ ◌nɔɔ 'bhɛ ba; 'kooko- mɛɛ -bhɛɛke' mu 'fɛ 'la gaan ◌bwa, 'mi 'laa 'an pɛ 'fɛgwlɛ- 'ɛ dɔ 'bhɛ ta.

21 'Duŋ-, -e ◌kla 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛndɔɔ:

«Waa -a 'tɔ 'ɛ 'kanlɛ- mɛɛ 'la zan mu ni, 'mu -le nu -a yelɛ;

'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu laa -yaa' -jan 'ɛ 'malɛ-, 'mu -le nu -a dɔlɛ.»

Pɔlu -o Rɔmu -wa 'ɛ ta geza 'ɛ 'wo zii'

22 'Bhɛ 'yi bhe, ye mu 'la bhe, 'mu -le 'ka ba geza 'ɛ 'saawoa- 'ŋ 'kɔɔ gaan -bebe 'yi, 'bhɛɛ- 'naa gelɛ 'ka ba ye.

23 'Duŋ- -zɔn 'mi ◌yaan 'an ye mu 'ɛ 'wolele 'klɛɛn mu

'lɛɛ- 'yi -gɛ. 'Bhɛ lɛɛ -bebe -le -gɛ, 'ke 'mi bole -o 'ka ba geza 'ɛ yidɔle ma.

24 'Bhɛɛ- 'ŋ 'kpee ma, 'ke 'ŋ 'yoo- gele- Ɛsipayin 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'waati 'la ba, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ 'kan 'ka ba ye. 'Ŋ 'kan bhla 'ɛ zi, 'ŋ 'yri -o -a ta 'bhii- 'ŋ nu 'ka 'yelɛ-, 'bhɛɛ- 'ŋ 'ka 'lrɔ 'ɛ sanɛ- kan. 'Ke -kɔɔ' -yrekpaa' sa -gaa 'eke- 'yi 'elrele, 'ŋ nu zi -yrɛwolɛ 'ka ma, 'bhɛɛ- 'ka nu bhɔlɛ 'ŋ ba 'yee- 'klɛɛn 'ɛ 'yi gelele.

25 'Duŋ- 'mi -o ge 'zi -zɔn Zeruzalɛmu 'taa 'ɛ ta bhɔŋbapɛ mu 'le 'ŋ 'kɔɔ 'bhɛ □nɔɔ -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ ni.

26 -Amasrɔyi Masedwani Zesu 'yi mu 'ɛ 'pegee Akayi Zesu 'yi mu 'ɛ, 'yaa- zi 'bhii- -woo gbɛkla' 'eke- ta, 'bhɛɛ- -o bhɔ Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ ba.

27 'Bhɛ -za 'ɛ klɛle □swa -o 'gbu -la ni. 'Duŋ- wlan 'ɛ ni, 'bhɛ mu a ca -yaa -o ma. -Amasrɔyi Zeruzalɛmu Zuufu Zesu 'yi mu 'ɛ -za 'wlan mu 'la 'srɔɔwoa□ -Waanbhaa' 'kɔɔ Lii a pɛ zi 'ɛ zi, 'mu 'bhɛ mu -yiciɛnna Zuufu kle mu 'ɛ ma; 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin-, -yoo 'ke -za 'le 'ke 'woo- Zuufu kle mu 'ɛ -o bhɔ Zuufu Zesu 'yi mu 'ɛ ba -o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'le 'ezin-.

28 'Ke 'ŋ □yaan 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbagolele 'waati 'la ba, 'bhɛ 'pegee 'ke -woo gbɛklaa- 'eke- ta pɛ mu 'la 'nalele, 'ke 'ŋ □yaan 'mu 'lɛnalele 'waati 'la ba, 'ŋ ge bhla 'ɛ zi Ɛsipayin 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'ŋ nu 'kanlɛ- 'ka ba ye.

29 'Mi gelawo zii' 'ka ba ye, 'mi 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ŋ nu nulɛ Krisi -yaa' 'duma -gbɛnɛ 'la zinaa' 'ŋ ta 'bhɛ 'le.

30 -Ayile, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -o -sromabɔ 'zi 'ka ni -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ -zayi', 'bhɛ 'pegee 'sɔniya 'la Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ na -kɔɔ' ni 'bhɛ -zayi' dɔɔ -ka bhɔ 'ŋ ba 'an gwle 'ɛ danlele 'ke 'ka 'ka 'seriwo 'mi a -za ma -Waanbhaa' ni.

31 -Ka 'ka 'seriwo 'mi a -za ma, 'kooko- 'mi sɔ -bhile Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi mu 'la waa -o kpa -Waanbhaa' 'yi 'mu 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'kooko- 'mi -o ge 'zi bhɔŋbapɛ mu 'la 'le Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ni, 'mu dɔ 'mu 'kunle- -la.

32 'Ke 'bhɛ □kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'mi nu bhɔlɛ 'ka ba ye, 'ŋ zrukpaa' ta, 'ke -Waanbhaa' -dwa -a -la, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'ŋ 'yitrɛlɛ sa 'ka ba ye.

33 Bhaa -Waanbhaa' 'la yi- labla na mɛɛ ni 'bhɛ klɛ 'ka 'kpɛn ba! Amiina!

16

Pɔlu 'gbu a pɛ 'pubɔwli mu

1 'Mi -o 'kɔɔ' nɛɛnɛ- le Febe 'kwlanwole 'ka ma dɔɔ le wlan -le 'kɛle-. -Yoo Sankre Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -waa' 'bhɔŋba- le mu 'ɛ do -la -le.

2 'Kooko- 'kee- -ja 'ka ba ye, -kaa 'cie si 'elrele Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ -zayi', 'bhii- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ ni. 'Ke a mazadwa pɛ 'oo pɛ 'la ma, -ka bhɔ a ba 'bhɛ 'le. -Amasrɔyi -E □bhwa -kɔɔ'

nɛɛnɛ- -bebe ba, -e bhwa 'mi 'gbu ba 'ezin-.

3 -Ka Prisili 'pegee 'bhɛ nɔɔ Akilasi 'pubɔ-; 'an yewoyɔɔn plɛ 'ɛ Krisi a ye 'ɛ ta.

4 -O 'mi -gwa -za 'yi, 'bhɛɛ- 'woo- win -yaa nu bolɛ -a -yi. 'Mi do -kplɛn 'laa -o 'pubɔ- 'zi; Zesu 'yi mu 'lɛ mu 'la 'mu 'laa -o 'ke Zuufu mu 'le, 'mu 'kpɛn -o 'pubwa- 'ezin- -o klɛza -lrele' mu 'ɛ ma.

5 Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la kla 'eke- ba -waa 'fɛ 'ɛ la, 'ka 'mu 'pubɔ- 'ezin-. -Ka 'ŋ 'yiɛnii Epanɛti 'pubɔ- 'ezin-. 'Yele- 'e kpaa Zesu 'yi 'elwale 'pe Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

6 'Bhɛɛ- -ka Mari 'pubɔ- 'ezin-, 'bhɛ -le yewoa 'ebebele 'ka ni.

7 -Ka Andronikusi 'pegee Zuniasi 'pubɔ-, 'ŋ dɛ -nɛ Izraɛli mu -le -o -le, 'bhɛɛ- 'mi 'pegee 'woo- mu -yaa -kaso 'yi 'eke- zi. -O 'tɔbhɔle -o Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -o wlaa Zesu 'yi 'mi 'gbu 'lɛɛ.

8 -Ka Anpliyatusi 'pubɔ-, 'ŋ 'bhɛgwlɛn- gblaan 'gbu -le 'bhɛ 'le Mɛɛzan Zesu 'yi.

9 -Ka Rubɛn 'pubɔ- 'ezin-, 'ŋ yewoyɔɔn -le 'bhɛ 'le Krisi a ye 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -ka 'ŋ 'yiɛnii Sitakisi 'pubɔ-.

10 -Ka Apɛlɛsi 'pubɔ-; 'ali- -e -yrɛn mu 'la 'kpɛn bhla, -a 'kpale- bwa Zesu 'yi. -Ka Arisito- bule a 'fa la mu 'ɛ 'pubɔ-.

11 -Ka 'ŋ dɛ -nɛ Erɔdiɔn 'pubɔ-. 'Bhɛɛ- Naasisi a 'fa la mu 'la -woo kpaa Mɛɛzan Krisi 'yi, -ka 'mu 'pubɔ-.

12 -Ka Trifɛni 'pegee Trifozi 'pubɔ-; 'woo- le plɛ 'la bhe -woo Mɛɛzan Zesu a ye 'ɛ 'wo zii'. 'Bhɛɛ- -ka 'o nɛɛnɛ- le Pɛɛsidi 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle 'bhɛ 'pubɔ- 'ŋ ni; -e yewoa Mɛɛzan Zesu ni 'ebe- bele.

13 -Ka Rufusi 'pubɔ-; Mɛɛzan Zesu a mɛɛ kplank- plan 'gbu -le 'kɛle-. 'Bhɛɛ- -kaa nɛɛ 'pubɔ- 'mi ni 'ezin-; 'bhɛ kla 'mi 'gbu nɛɛ 'le 'ezin.

14 -Ka Asɛnkriti 'pubɔ-, 'bhɛ 'pegee Flegɔn, 'bhɛɛ- Erimɛsi 'pegee Pa- trobasi, 'bhɛɛ- Erimasi 'pegee -kɔɔ' nɛɛnɛ- -vin mu 'la -woo -o zi.

15 -Ka Filolɔgi 'pegee Zuli 'pubɔ-; 'bhɛɛ- -ka Nere 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- le 'ɛ 'pubɔ-. -Ka Olɛnpasi 'pegee -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'la 'kpɛn -o zi ye 'mu 'pubɔ-.

16 -Ka 'eke- 'pubɔ- 'eke- -tuubɔlele 'bhii- - nɛɛnɛ- ma do mu Zesu 'yi. Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'ka 'pubwa-.

Pɔlu a -daŋma' -liawli'

17 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, mɛɛ 'la zan mu Zesu 'yi mu 'ɛ 'yiciɛn-, 'bhɛɛ- -woo klɛ nipɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'o daangbɛya

'la ɓnaa 'ka ni waa dɔ 'bhɛ ɓla, 'mi -o zruwla 'zi 'ka 'kpee dɔɔ -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele 'bhɛ zan mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- -ka 'ka 'gbu 'pleŋgo- 'bhɛ zan mu 'ɛ ma.

18 -Amasrɔyi, 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ, waa -o -kɔɔa' Mɛɛzan Krisi a yewonɛ mu 'le, 'duŋ- -o bole -o 'kpeelɛdanle ma -o sɔ pɛ 'la 'bhlele, 'bhɛ 'pegee waa sɔ pɛ 'la 'bhlele 'bhɛɛ- ma. Mɛɛ 'la zan mu laa sɔ -za 'yɔɔ- 'pegee -za 'wlan gole- 'eke- 'yi, -o 'bhɛ zan -yini' -o -lɛ ma -nra ma jan mu 'ɛ 'pegee waa -dawli' ma jan mu 'ɛ 'le.

19 'Duŋ- 'ka mu, 'ka -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'klɔsikun gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, mɔkpɛn' 'bhɛ dɔ. 'Bhɛla- -yile, 'mi zrukpaale -o 'egbɛnɛle 'ka ba zayi'. 'Duŋ- 'mi -o -a zi 'bhii- 'ka klɛ -zadɔ' mu 'le -za 'wlan a pɛ klɛ zi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ka zru 'fleele- klɛ -za 'yɔɔ- ba -yrɛ ta.

20 -A -vinbwa sa, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'la yilabla na mɛɛ ni 'bhɛ -Setran' a -glɔɔya' 'ɛ siɛ, 'bhɛɛ- -e 'yee- -Setran' kpalaa' 'ka gaan ɓla. Bhaa Mɛɛzan Zesu -li 'ka ma!

21 'Ŋ yewoyɔɔn Timote 'ka 'pubwa-; 'bhɛ 'pegee 'ŋ dɛ -nɛ Izraɛli mu Lusisi 'pegee Zasɔn, 'bhɛɛ- Sosipatɛ.

22 'Bhɛɛ- Tɛɛtusi 'la 'lɛtrɛ 'lɛɛ- yɔɔndia- 'mi ni, 'bhɛ 'ka 'pubwa- Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'yi.

23 'Ŋ zeti- mi Gayusi 'ka 'pubwa-. 'Bhɛɛ- Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn kla 'eke- ba 'yela- 'fɛ 'ɛ ɓla. -Wa 'lɛɛ- ta -gɔli' magaan mi Erasi 'ka 'pubwa-. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' nɛɛnɛ- Kwaatusi 'ka 'pubwa- 'ezin-.

24 [Bhaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka 'kpɛn ma! Amiina.]

-Waanbhaa' 'tɔbhɔza

25 -Kɔɔ' Waanbhaa' 'tɔbhɔ! 'Mi -o -Jan 'Nrale- 'la 'wo zii' Zesu Krisi ba zayi' 'bhɛ 'yi, 'seŋ -o -Waanbhaa' ni 'kee- 'ka klɛ 'eglɔɔle 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi. -Waanbhaa' a gaanyiza 'la tagaanle -yaa lɛɛ -bebe ta, -e 'bhɛ tapwɛla 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'le.

26 'Duŋ- 'saanigɛ, -Waanbhaa' 'yee- gaanyiza 'ɛ tapwɛla kpataakpa 'tɛbhile ba. 'Yee- -Waanbhaa' 'la yaa ga -titi, -ya ɓkla 'bhɛɛ- 'si 'bhɛɛke mu 'ɛ 'kpɛn 'yee- gaanyiza 'ɛ dɔ -a -lɛla' janwo mu 'ɛ -jan mu 'la yɔɔndia- 'mu 'srɔyi. -Ya -lɛdulaa 'bhɛɛ- klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-, 'kooko- 'si mu 'ɛ 'kpɛn -o kpa Krisi 'yi, 'bhɛɛ- -o 'yee- -Waanbhaa' -weli' ma.

27 -Zadɔleya -o -Waanbhaa' do -kplɛn -la 'kɔɔ, bhaa 'tɔbhɔleya bo a ni Zesu Krisi 'srɔyi 'waati 'ɛ 'kpɛn ba! -Amiina!

PƆLU 'LƐTRƐ LWA MI 'LA KPAA KORƐNTI -WA 'Ɛ TA ZESU 'YI MU 'Ɛ NI Pɔlu 'lɛtrɛ lwa 'la kpaa Korɛnti -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

Korɛnti -wa 'ɛ 'yaa- Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa -gbɛnɛ do 'le. Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'bhɛ -le -o 'klɛɛn 'la sii -zɔn Grɛki mu a 'klɛɛn 'bhɛ 'le. Korɛnti mu 'ɛ 'yaa- 'ke yogba mu 'pegee -yanbhɔɔya dɛ mu -gbɛnɛ mu -la -le. Lɛɛ mia plɛ bhɛ 'srwayiziɛ mi 'ɛ ma Zesu 'yale- 'ɛ blaan, Pɔlu -ja 'yee- Korɛnti -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e lɛɛ do yɛkɛ- -gaa 'bhɛ nɔɔ ye. Korɛnti mu 'la wlaa Zesu 'yi, -e 'mu klaa 'eke-ba, 'bhɛɛ- 'mu kla Zesu 'yi mu 'lɛdo- 'le (Klɛza 18). Pɔlu -yaa bhla 'la ba Efɛzi -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e 'yee- 'lɛtrɛ lwa 'lɛɛ- kpaa Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ ni. 'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpale--lɛɛ Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu -za 'ke mu -yilrɔkpaa 'yee- Pɔlu ma 'lɛtrɛ 'bhɛɛke-do 'yi. 'Bhɛla- -yile, -ya pia -a nɛɛnɛ- Zesu 'yi mi do ni 'kaa 'bhɛ 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛ -a ni (Korɛnti Lwa mi 1.1). -E 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yiciɛnna -lɛ plɛ.

-A -lɛ lwa mi 'ɛ 'yi (Korɛnti Lwa mi 1-6), Pɔlu 'pegee Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ -woo 'eke- ta jan maa. 'Duŋ-, Pɔlu -za yaga -glɔɔ 'gbu -la -yipia 'yee 'lɛtrɛ 'ɛ 'lɛ -lwa mi 'lɛɛ- 'yi:

1. Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ waa 'eke- -yima', 'bhɛɛ- -o -yiciɛnle -o. (Korɛnti Lwa mi 1.1-10; 4.21)
2. -O do 'bhɛ 'gbu dɛ na 'ɛ do kla 'bhɛ 'gbu na 'le (Korɛnti Lwa mi 5).
3. Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ ge 'eke- 'le -klu ta -Waanbhaa' dɔ kle mu 'ɛ ba (Korɛnti Lwa mi 6), Pɔlu -o -liala dɔɔ 'woo- Zesu 'yi mu 'ɛ -woo pleŋ -yraladɔ maza mu 'yrɛbago 'eke- pleŋ-, 'bhɛɛ- -o 'kpale- bo do ma.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi (Korɛnti Lwa mi 7-16), Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ -za mu 'la 'yilrɔkpaa Pɔlu ma, -e 'mu 'lɛkwan- -o ni 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi. -A -lɛ 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'yi, -e gwlɛnna yaaza -janwoa. -A -lɛ 'srwaa- mi 'ɛ 'yi 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a vu ta do mi 'ɛ ma, -ya pia -o ni dɔɔ -woo 'gbu 'klɔsikun yo mu a -za ma. -E -we 'zi 'ke Mɛɛzan a pɛbhle 'ɛ 'bhɛɛ- 'le (Korɛnti Lwa mi 1.2-34). 'Bhɛ blaan, -e pe -o ni dɔɔ -o Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ a 'seŋ mu 'ɛ ziglin-, 'bhɛ 'pegee -o bo 'sɔniya 'yi (Korɛnti Lwa mi 12-14). -E gbaa mu bweza gale ba -janwoa (Korɛnti Lwa mi 15).

'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛwlayrɛ 'ɛ nɔɔ- jan 'ɛ 'bhɛ -le -a -lɛ vu ta 'srwado- mi 'ɛ 'le (Korɛnti Lwa mi 16). 'Yee- Pɔlu -o -a geza 'ɛ Korɛnti -wa 'ɛ ta 'bhɛ 'wo zii', -a nɔɔ- Zesu 'yi mu 'ɛ taglin- zayi', 'bhɛɛ- -e nu -o -gɔli' 'la kpaa

'eke- ta Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni 'bhɛ 'silɛ-. -E 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- -yaan -o -liale' 'pegee -o 'pubɔlele mu -la -le.

Pɔlu 'pegee Sɔsitɛni a 'pubɔwli

1 'Mi Pɔlu 'la -e -swa -Waanbhaa' ni 'ke -yoo 'ŋ sii, 'bhɛɛ- -ye 'ŋ ᴞklɛ 'ke Zesu Krisi a 'winbɔwo mi 'le, 'mi 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- Sɔsitɛni -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka ni,

2 'ka mu 'la 'ka -o -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'le Korɛnti -wa 'ɛ ta, 'o 'ka 'pubwa-. 'Yee- -Waanbhaa' 'gbu 'ka ᴞkla -yaa' pɛ 'le, 'ka 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. Mɛɛ -vin mu 'la 'kpɛn -o 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ᴞnɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke -woo kpa Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi, -e 'ka mu 'pegee 'mu 'siila-, 'kooko- 'ka klɛ 'weŋ. Zesu Krisi -o -waa' Mɛɛzan 'le, 'bhɛɛ- -yoo' 'o mɔɔ a pɛ Mɛɛzan 'le 'ezin-.

3 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -o yilabla 'na 'ka ni.

Pɔlu -o -Waanbhaa' 'pubɔ-'zi

4 -Waanbhaa' -lileya 'la 'naa- 'ka ni Zesu 'srɔyi, 'bhɛla- -zayile 'an 'pubɔ-'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'kaa- -za ma.

5 -Amasrɔyi 'ka 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' 'ka -gbaa pɛ 'kpɛn ba, 'bhɛɛ- -yoo -paa 'ka ta. -E -zadɔ' ma -jan -naa 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka -za -bebe dɔ 'yee- -Waanbhaa' ba zayi'.

6 'O Zesu Krisi a -jan 'la ᴞwoa 'ka ni, 'kaa 'yimaa-, 'bhɛ 'pegee 'kaa ᴞkwan 'ka gbɛ plɛ 'le; 'bhɛɛ- 'kaa ᴞtwa 'ka 'kpee 'elrele.

7 'Bhɛla- -zayi', Lii 'Weŋ a 'seŋ maza 'ɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'kaanlɛ- 'ka ma; 'ka mu 'la 'ka -o Mɛɛzan Zesu Krisi 'nu yi 'ɛ magbɛn 'zi bhe.

8 'Yee- -Waanbhaa' 'gbu -le nu 'ka dɔlɛ 'eglɔɔle 'kaa-'kpaleya 'ɛ 'yi 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Mɛɛzan Zesu Krisi 'nu yi 'ɛ ma; 'kooko- 'kee- ᴞnwa, waa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ ye 'ka zi.

9 -Amasrɔyi -Waanbhaa' -liiwli' -o do. 'Yee--Waanbhaa' 'gbu -le 'ka 'siila-dɔɔ 'ka mu 'pegee -a Gbe Zesu Krisi 'la -yoo -kɔɔa' Mɛɛzan 'le 'ka 'kpa do ma.

ZESU 'YI MU -LƐDO' 'Ɛ 'YICIƐNZA

Korɛnti -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'yiciɛnle -o

10 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -o -sromabɔ 'zi 'ka ni Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi dɔɔ -ka 'kpa do ma. 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke -za 'kedo- 'kpɔ 'ka 'yiciɛn-; -ka 'kpa do ma -za 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'ke 'ka 'kpeejan- 'pegee 'ka zru maza klɛ do 'kpɔ.

11 Wlan 'ɛ ni, 'an ᴞmaa Klowe a 'fa 'la mu 'ɛ ta dɔɔ 'ka 'yiciɛnle -o.

12 -Za 'la 'bhɛ -o 'ka 'pleŋ-'bhɛ -le -gɛ: 'ka 'kpɛn do do -liiwli' gole -o 'eke- ma. 'Ka 'ke 'a pe dɔɔ 'bhɛ -o Pɔlu -la zi; 'bhɛɛ- 'ka 'ke 'a pe 'ezin-dɔɔ 'bhɛ -o Apolɔsi -la zi; 'bhɛɛ- 'ka 'ke 'a pe 'ezin- dɔɔ

'bhɛ -o Piɛri -la zi; 'bhɛɛ- 'ka 'lɛdo- 'a pe 'ezin- dɔɔ 'bhɛ -o Krisi -la zi.

13 'Ka 'kpee ma Krisi 'yiciɛnle -o ɛɛ? 'Mi Pɔlu -le -gaa -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'ka ni ɛɛ? 'Bhɛɛ- taa- -o 'ka 'wiiŋfiaⵎ -yi ba 'mi Pɔlu -la 'tɔ 'yi ɛɛ?

14 'Mi -Waanbhaa' 'pubɔ-, -amasrɔyi 'naa 'ka 'kedo- 'kpɔ 'wiiŋfɛlɛ -yi ba Zesu 'tɔ 'yi; 'ke yaa 'e go Kripusi 'pegee Gayusi ba.

15 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -a peledɔɔ -o 'ka 'wiiŋfiaⵎ -yi ba 'mi 'tɔ 'yi.

16 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'mi Sitefanasi a 'fa ⵎla mu 'ɛ 'wiiŋfiaⵎ -yi ba, wlan -le 'bhɛ 'le. 'Duŋ- 'ke 'bhɛ go -a -yi, 'naa mɛɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ 'wiiŋfɛlɛ -yi ba.

17 -Amasrɔyi Krisi 'laa 'mi 'winbɔlɛ mɛɛ mu wiiŋfɛyrɛ nɔɔ- -yi ba; 'duŋ- -yoo 'ŋ 'winbwa- 'kaa 'ŋ 'nu -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛɛ- 'wo mɛɛ mu ni. 'Bhɛɛ- 'naa -o 'bhɛ 'wo zii' bhaaplɛŋ mu a -zadɔleya ma -janwo' gbɛya 'ɛ 'yi, 'kooko- 'bhɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- -glɔɔya' laa go 'bhɛ 'yi.

Zesu Krisi -le 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'pegee -yaa' -zadɔleya 'ɛ 'le.

18 Wlan 'ɛ ni, -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- 'ɛ 'ke 'wa pe dɔɔ Krisi -gaa -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛ -o 'ke -kwa maza 'le mɛɛ 'la zan mu nile -o -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta 'mu 'yrɛ 'yi. 'Duŋ- -kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' -o -bhee zi 'ɛ ta, 'bhɛ -o -kɔɔ' mu -yrɛ 'yi 'bhii- -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'le.

19 Wlan 'ɛ ni, 'kɛla yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ -le -gɛ: *«'Mi nu -zadɔ' mu a -zadɔleya 'ɛ 'siɛlɛ-, 'bhɛɛ- 'ŋ nu mɛɛ yikanle mu a yikanleya 'ɛ klɛlɛ bhaama za 'le.»*

20 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -zadɔ' mu sɔ -mɛ pɛ jan -la wole- 'ezin- ɛɛ? 'Bhɛɛ- Zuufu mu a 'Toŋ daan mu 'ɛ sɔ -mɛ pɛ jan -la wole- 'ezin- ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi zaabɔ mu 'ɛ sɔ -mɛ pɛ jan -la wole- 'ezin- ɛɛ? -Waanbhaa' 'gbu 'a -zrɔnna 'bhii- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -zadɔ' mu 'ɛ -waa' zadɔleya 'ɛ -yoo 'ke -kwa maza -la -le.

21 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ -waa' pɛ -zadɔleya 'ɛ 'yi, waa 'sɔlɛ- -Waanbhaa' dɔle- 'bhɛ a pɛ -zadɔleya 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -woo Krisi gaza 'ɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛ 'wole- 'ɛ 'ye zii' 'ke -kwa maza 'le; mɛɛ 'la zan mu 'e ⵎkpaa 'bhɛ -Jan 'Nrale- wole 'ɛ 'yi, -e -swa -Waanbhaa' ni 'kee- 'mu go -za 'yi.

22 Zuufu mu -o -a zi 'bhii- 'o 'sɔle- maza mu klɛ 'mu -yrɛ ma, 'bhɛɛ Grɛki mu -o -zadɔleya -la -glin 'zi.

23 'Duŋ- 'o mɔɔ -o Krisi gbaanza -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛ -jan 'nrale- 'ɛ 'wo zii', 'bhɛ -jan -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ 'laa -o 'ke wopɛ 'le Zuufu mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o 'ke -kwa maza 'le Zuufu kle mu 'ɛ 'yrɛ 'yi.

24 'Duŋ- -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu -siila -yaa' pɛ 'le, 'kee- -kla Zuufu mu 'le oo, 'kee- -kla Zuufu kle mu 'le oo; Krisi -o 'bhɛ zan mu -yrɛ 'yi 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya'

'pegee -yaa' -zadɔleya 'le.
25 -Amasrɔyi bhaaplɛŋ mu -Waanbhaa' a -za mu 'la kun 'bhii- -kwa maza, -zadɔleya -o 'mu 'yi 'ke 'bhɛ kan bhaaplɛŋ mu a -zadɔleya 'kpɛn ta. 'Bhɛɛ- -o -Waanbhaa' a -za mu 'la kun 'bhii- faŋgan- kle maza mu, 'mu faŋgan- -glɔɔ 'yiya- bhaaplɛŋ mu a pɛ faŋgan- 'ɛ ni.
26 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'ka 'gbu 'siigbɛya 'ɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ 'bhɛ -glin doo, 'bhɛɛ- 'ka nu -a 'yaangolɛ bhaaplɛŋya 'ɛ ma, 'bhii- -Waanbhaa' 'ka mu 'la 'siila-, 'bhɛɛ- -e 'ka -gwa -za -yi; -zadɔ' mu -bebe 'pegee mɛɛ gblaan -bebe 'laa -o 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ka -bebe 'laa -o 'ke -bhleŋgbe mu a -gbaa -lii mu 'le.
27 'Bhɛɛ- 'duŋ-, bhaaplɛŋ mu -za 'la kun 'bhii- -kwa maza, -Waanbhaa' 'bhɛɛ- makwan- -yaa' pɛ 'le, 'kooko- -e -yraladɔ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -zadɔ' mu 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi 'ezin- bhe, bhaaplɛŋ mu -za 'la ye 'bhii- faŋgankleya maza, 'yee- -Waanbhaa' 'bhɛɛ- makwan- -yaa' pɛ 'le, 'kooko- -e -yraladɔ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi faŋgan- ma mɛɛ mu 'ɛ ma.
28 'Drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ -o pɛ mu 'la ye 'bhii- bhaama za mu, 'bhɛɛ- 'ke -woo mavɛɛ, 'bhɛ 'pegee 'ke 'mu 'laa -o -yrɛ 'yi pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le, -Waanbhaa' 'bhɛɛ- pɛ mu 'ɛ makwan-; 'kooko- -o pɛ mu 'la -za kun 'eglɔɔle -e 'mu siɛ 'ke bhaama za mu 'ɛ 'le.
29 -E 'bhɛ ꞉kla 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'kooko- bhaaplɛŋ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'bhɛ 'gbu magbaandɛle 'yee- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.
30 'Yee- -Waanbhaa' 'gbu -le 'ka 'pegee Zesu Krisi ꞉kpaa do ma, 'bhɛɛ- Krisi -kla -zadɔleya 'la da -Waanbhaa' ba 'bhɛ 'le. 'Yela- 'srɔyi, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -kɔɔ' 'lɛdɔɔla -a -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' ꞉kpaa 'edaŋma -yaa' pɛ 'le, 'bhɛ 'pegee -e -kɔɔ' tagbawoa.
31 'Bhɛla- -zayile, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Ke mɛɛ 'la zan -o -a zi 'bhii- -ya 'gbu 'wasowo, 'bhɛ zan 'bhɛ 'wasowo Mɛɛzan Krisi klɛza 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi.»*

2

Pɔlu -o -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'wo zii' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ gelawoa 'ka ba -Waanbhaa' a gaanyiza 'la tagaanle -yaa 'bhɛ ba janwolɛ 'ka ni, 'naa klɛlɛ -jan -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu wolele 'ka ni 'bhii- 'sɛwɛdɔ mu -gbɛnɛ mu 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'naa 'a zrɔnlɛ 'ka 'ni 'bhii- 'mi a pɛ -zadɔleya 'ɛ gblaan -yiya' 'ke 'bhɛ kan -waa' pɛ -zadɔleya 'ɛ ta.
2 -Amasrɔyi, 'ŋ 'yaa- 'ka 'pleŋ- 'waati 'la ba, 'mi 'a ꞉kpaa dɔɔ 'naa -o 'ŋ 'nii- 'nale pɛ -bhɛɛke' do 'kpɔ dɔle ni, 'ke yaa 'e go Zesu Krisi dɔle ba, 'bhɛ 'pegee -a gbaanza 'ɛ *-yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛ ba.
3 'Mi 'gbu 'yaa- 'ka 'pleŋ- 'waati 'la ba, faŋgan- 'laa

-yaa 'ŋ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ □yaa bɛɛn 'zi -gblaan 'ɛ 'kɔɔ.

4 'Mi 'an pɛ mɛɛ mu daangbɛya 'ɛ 'pegee 'ŋ 'yaa--Jan 'Nrale- 'la 'wo zii', 'naa -yaa 'mu klɛ 'zi 'ke -janwole -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'le 'bhii-bhaaplɛŋ a -zadɔleya maza jan gbɛɛn-, 'duŋ- 'ŋ Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ a -glɔɔya' 'ɛ -zrɔnna gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma.

5 'Ɲ 'bhɛ □kla, 'kooko- 'kaa-'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'ɛ 'bhɛ kli gbaanle laa klɛ bhaaplɛŋ mu a -zadɔleya ta, 'duŋ- 'ke 'bhɛ kli gbaanle klɛ -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛɛ- ta.

-Waanbhaa' a -zadɔleya

6 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- -janwo zii' -zadɔleya 'la ba zayi' Zesu 'yi mu 'la 'yrɛbakaan gban 'mu -la ni. 'Bhɛ -zadɔleya 'ɛ 'pegee 'drunyan 'lɛɛ- 'yi pɛ 'ɛ waa -o do, 'bhɛɛ- yaa da -glɔɔya' mu 'la 'kpaale- -o 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ ta 'mu ba. -Amasrɔyi 'bhɛ -glɔɔya' mu 'ɛ 'mu -o 'ke 'siɛ pɛ 'le.

7 'Duŋ- 'woo- -Waanbhaa' a pɛ -zadɔleya 'ɛ 'bhɛ -la -janwo' zii', 'bhɛ -o 'ke gaanyiza 'le; 'bhɛɛ- -a gaanle -o 'drunyan 'yi mu 'ɛ ma. 'Sani- 'drunyan klɛle pleŋ--Waanbhaa' 'kɔɔ, -e -kɔɔ' 'lɛtwa□ 'bhɛɛ- -zadɔleya 'ɛ ba; 'kooko- -e klɛ -kɔɔa' pɛ 'tɔbhɔleya 'le -Waanbhaa' ba.

8 'Drunyan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'yee- -zadɔleya 'lɛɛ- dɔlɛ. 'Kee- 'kpa -wa dɔ bi, waa -yaa nu a 'tolɛ- 'ke -o Mɛɛzan 'tɔbhɔle 'ɛ gbaan -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛɛ- -wa dɛ.

9 'Duŋ- 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«Bhaaplɛŋ -yrɛ 'laa -za mu 'la 'yelɛ- -lido',

'bhɛ 'pegee- bhaaplɛŋ laa -za mu 'la 'malɛ- -a 'trɔn 'le;

'bhɛɛ- bhaaplɛŋ laa a 'kpeelɛdanlɛ pɛ mu 'la ma,

-Waanbhaa' -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni, -e 'mu -la -lɛtwa 'bhɛ pɛ mu 'ɛ ba.»

10 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'bhɛ -za mu 'la gaanle -yaa, -Waanbhaa' 'mu -zrɔnna -kɔɔ' mu -la ni -a Lii 'Weŋ 'ɛ 'le. Wlan 'ɛ ni, Lii 'Weŋ 'ɛ -e -za 'ɛ 'kpɛn 'yiglin- -a dɔ zayi'; 'ali- 'keege 'kpalɛ- -Waanbhaa' 'gbu a -za tagaanle mu 'ɛ 'kpɛn ta.

11 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa bhaaplɛŋ 'kpeejan- dɔ, 'ke yaa 'e go 'yee- bhaaplɛŋ 'gbu 'nii- 'ɛ ba. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin- bhe, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -Waanbhaa' 'kpeejan-mu dɔ, 'ke yaa 'e go Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ do -kplɛn ba.

12 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' mu Lii 'la 'srɔɔwoa-, 'bhɛ 'laa da 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi. 'Duŋ-'bhɛ Lii 'ɛ -daa -Waanbhaa' -la ba. -E 'bhɛ Lii 'ɛ □naa -kɔɔ' mu ni, 'kooko- -e pɛ -lrele' mu 'la □naa -kɔɔ' ni, -kɔɔ' sɔ 'mu dɔle-.

13 'Waa -o 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' bhaaplɛŋ a -zadɔleya ma; 'duŋ- Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo' daan 'zi 'kɛla 'le 'o 'bhɛɛ- 'wo zii'. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'o -Waanbhaa' a wlan mu 'ɛ 'yipe- zii' 'yee- Lii 'Weŋ 'ɛ

-yaa' -janwo' gbɛya 'ɛ 'bhɛɛ-zi.
14 'Duŋ- bhaaplɛŋ 'gbu dɔgbɛya 'ɛ 'yi, 'ke -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ yaa -o -a -yi, yaa sɔ dɔle- wlan mu 'la da 'yee- Lii 'Weŋ ba 'mu □la. 'Bhɛ mu -o -a -yrɛ 'yi 'ke -kwa maza mu 'le. 'Bhɛɛ- yaa sɔ 'mu dɔle- -titi, -amasrɔyi bhaaplɛŋ 'gbu 'laa sɔ 'mu dɔle- 'ke Lii 'Weŋ 'laa bhɔlɛ -a ba.
15 'Ke Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo mɛɛ 'la zan 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ sɔ -za mu 'ɛ 'kpɛn bagole, 'bhɛɛ--yoo dɔ. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'bhɛ zan 'ɛ 'kitikanle.
16 -Amasrɔyi, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«-De 'gbu -le Mɛɛzan 'kpeejan- 'ɛ dɔ ɛɛ?

-De 'gbu -le sɔ -a -liale' ɛɛ? 'Duŋ- Krisi 'kpeejan- 'ɛ -yoo 'o mɔɔ 'gbu -la 'kpee.»

3

-Waanbhaa' a yewonɛ mu klɛza

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ -ja -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wolɛ-'ka ba ye 'waati 'la ba, 'naa 'ka 'kunlɛ- 'bhii- -Waanbhaa' a Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo mɛɛ 'la zan mu 'yi. Drɔɔn' 'mi -janwoa 'ka ni 'ke 'ŋ 'ka kun 'bhii- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'la 'taawo- -o 'gbu zru maza ta. 'Kpaleya Krisi 'yi a pɛ zi 'ɛ ta, 'ŋ 'ka □kwan 'bhii- -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu gbɛɛn-.
2 'Ŋ -janwoa 'ka ni wogbɛya 'la 'yi, -e -kla 'bhii-'ŋ -yɔn -la -naa 'ka ni 'bhii- -o -yɔn na -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Amasrɔyi 'ke 'ŋ 'yaa- pɛbhle -glɔɔ na 'ka ni, 'bhɛ 'laa -yaa nu 'sɔlɛ-'ka 'kpee. 'Ali- -zɔn -li, 'ka 'laa sɔ pɛbhle -glɔɔ 'bhlele -titi, -amasrɔyi 'ka -o 'taawo zii' 'ka 'gbu a bhaaplɛŋ zru maza ta 'bhii- 'drunyan 'lɛɛ-'yi mɛɛ mu 'ɛ gbɛɛn-.
3 Wlan 'ɛ ni, zran 'pegee sra mu -o 'ka 'pleŋ-. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ ma, 'kaa- zrɔn 'zi 'bhii- 'ka -o 'taawo zii' 'ka 'gbu zru maza mu -la ta, 'bhɛɛ- 'ka 'kpɛn 'pegee 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ 'ka -o do.
4 'Ke 'ka 'pleŋ- mɛɛ do 'a □pia dɔɔ: «'Mi -o Pɔlu -la zi». 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'bhɛɛke do 'a □pia 'ezin- dɔɔ: «'Mi -o Apolɔsi -la zi». 'Ka 'laa-zrɔn 'zi 'bhɛ 'yi 'bhii- 'ka mu 'pegee 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ 'ka 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛ -o do ɛɛ?
5 Wlan 'gbu 'ɛ ni, Apolɔsi -o 'ke -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛɛ- Pɔlu -o 'ke -mɛla -le ɛɛ? 'O mɔɔ -o 'ke -Waanbhaa' a yewonɛ mu drɔŋ -la -le, 'bhɛɛ- 'o mɔɔ -la 'srɔyi 'ka □swa 'ka 'kpale Zesu 'yi, 'bhɛɛ- Mɛɛzan 'seŋ yɛkɛ- 'la □naa 'o 'kpɛn do do ni 'o 'bhɛɛ- wlata yewoa□.
6 'Mi 'an pɛ yewole 'ɛ □kla 'bhii- 'mi -yri diiŋ 'ɛ □swa, 'bhɛɛ- Apolɔsi -yi □klaa -a ta; 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -le 'a □kla 'bhɛɛ- -e gbaandia-.
7 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'la zan -yri diiŋ 'ɛ □swa, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan -yi □klaa -a ta, 'mu mɛɛ plɛ 'ɛ waa -o 'ke -za 'kedo- 'kpɔ 'le; 'fɔpe

-Waanbhaa' 'la 'bhɛ 'a ꞌkla 'bhɛɛ- -e gbaandia-, 'bhɛ -le -za 'kpɛn 'win 'le.

8 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, mɛɛ 'la zan -yri diiŋ 'ɛ ꞌswa, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan -yi ꞌklaa -a ta, 'mu mɛɛ plɛ 'ɛ 'kpɛn -o do. 'Bhɛɛ- -o 'kpɛn do do ye yɛkɛ- 'la ꞌwoa, -Waanbhaa' nu 'bhɛɛ- wlata -trɔn 'nalɛ- -o ni.

9 -Amasrɔyi, 'o mɔɔ -o 'ke -Waanbhaa' a yewoyɔɔn mu -la -le, 'ka mu -le 'bhii- -Waanbhaa' a gba 'ɛ 'le.

'Bhɛɛ- 'ka -o 'ezin- 'bhii- -Waanbhaa' a 'fɛ 'bhɛɛ- 'le.

10 -Waanbhaa' -lileya 'ɛ ma -e 'mi ꞌgbaa -yaa' 'seŋ yɛkɛ- 'la ba, 'mi 'fɛgwlɛ- 'ɛ zibwa- 'bhii- 'fɛdɔ- mi kplankplan do gbɛɛn-. 'Bhɛ blaan, 'ke mɛɛ -bhɛɛke' do 'nule 'fɛgwlɛ- dɔlɛ 'bhɛ ta. 'Duŋ- -yoo 'bhii- mɔkpɛn' 'e 'yrɛkpa 'mu a pɛ 'fɛgwlɛ- dɔgbɛya 'ɛ ba.

11 Wlan 'ɛ ni, 'fɛgwlɛ- 'la 'bhɛ zibɔle -o, 'bhɛ -le 'ke Zesu Krisi 'le. 'Bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' 'laa sɔ 'fɛgwlɛ- -bhɛɛke' zibɔle 'ezin-.

12 'Ke mɛɛ 'ke zan 'fɛgwlɛ- -dwa 'bhɛ 'fɛ gaan 'ɛ ta, 'ke -ya -kla 'ke -can 'le oo, 'kee- ꞌkla 'ke -gɔli' 'pu 'le oo, 'kee- ꞌkla vlɛ -nɛ 'lrele- -za -glɔɔ mu 'le oo, 'kee- ꞌkla 'ke -yri -glɔɔ 'le oo, 'bhɛɛ- 'kee- -kla -gaa 'le.

13 -Kɔɔ' 'kpɛn do do 'woye- 'ɛ 'lregbɛya 'ɛ ta nu 'pwɛlɛ- kpataakpa 'pɛɛlii- 'kitikan yi 'ɛ 'le. 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, -kɔɔ' 'kpɛn 'woye- 'ɛ -yoo ye -glɔɔn 'la 'le, 'tɛ 'ɛ nu 'bhɛ zrɔnlɛ.

14 'Ke mɛɛ 'la zan 'fɛgwlɛ- -dwa 'yee- 'fɛ gaan 'ɛ ta, 'bhɛɛ 'ke 'tɛ 'ɛ yaa 'bhɛ 'kpacielɛ; 'bhɛ zan nu 'bhɛ 'woye- 'ɛ ma -trɔn 'srɔɔwolɛ.

15 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'fɛgwlɛ- -dwa 'yee- 'fɛ gaan 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke 'tɛ 'ɛ -ya -kpaciela; 'bhɛ zan laa nu 'bhɛ 'woye- 'ɛ ma -trɔn 'srɔɔwolɛ. 'Bhɛ zan nu golɛ -za -yi, 'duŋ- -e nu klɛlɛ 'bhii- -e ꞌmia 'tɛ 'yi.

16 'Ka 'laa 'yaango 'bhii- 'ka mu 'gbu -le -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -a Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo 'ka 'yi ɛɛ?

17 'Ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'triŋdwa- 'ke -ya siɛ, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ 'siɛlɛ- 'ezin-. -Amasrɔyi -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ -yoo 'weŋ, 'ka mu 'gbu -o 'bhɛɛ- 'le 'ezin-.

18 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ 'gbu 'yinilɛ. 'Ke mɛɛ 'la zan 'gbu 'kpee ma, -yoo 'ke -zadɔ' mi 'le 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ 'yrɛ 'yi, 'bhɛ zan 'bhɛ 'gbu klɛ 'bhii- mɛɛ 'la zan ŋgblo laa -o 'bhɛ ta, 'kooko- -e -Waanbhaa' a pɛ -zadɔleya -zeze 'gbu 'ɛ 'bhɛ 'srɔɔwo-.

19 -Amasrɔyi, 'drunyan 'yi mu a -zadɔleya 'ɛ 'bhɛ -o 'ke 'truu- maza 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. 'Bhɛɛ- wlan 'gbu 'ɛ ni, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yi dɔɔ: *«-Waanbhaa' 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -zadɔ' mu 'ɛ kun -o 'gbu a -dawli' ma bhee 'ɛ 'yi.»*

20 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ -ya ꞌpia 'ezin- dɔɔ: *«-Waanbhaa' 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -zadɔ' mu 'ɛ 'kpɛn 'kpee- jan- dɔ, 'bhɛɛ- -ya 'yaango-*

'bhii- -o 'kpeejan- mu 'ɛ -woo 'ke bhaama za 'le.»

21 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'bhɛla- -zayile bhe, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ -baalɛ' 'bhɛ 'tanyɔɔn bhaaplɛŋ mu 'yi. -Amasrɔyi 'kaa- pɛ -le pɛ 'kpɛn 'le.

22 'Mi Pɔlu oo, Apolɔsi oo, Piɛri oo, 'drunyan oo, bole -yrɛ ma oo, gale oo, -zɔn pɛ mu oo, -kɔɔ' 'lɛɛ pɛ mu oo, 'kaa- pɛ -le 'mu 'kpɛn 'le.

23 'Duŋ- 'ka mu 'gbu -o 'ke Krisi a pɛ 'le, 'bhɛɛ- Krisi -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ 'le.

4

Zesu Krisi 'winbɔwo mu 'ɛ 'woye- 'pegee -o ta -yrɛn

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'o 'kun 'bhii- Krisi a yewonɛ mu, 'bhɛɛ- -o woye -le 'ke -Waanbhaa' a gaanyiza mu 'ɛ 'mu -la wolele.

2 'Bhɛ 'yi 'tɛ, ye 'ɛ gbɛkpale -o mɛɛ 'la zan mu 'kɔɔ, -o -za 'la klɛyrɛ glin 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kɔɔ 'bhɛ -le dɔɔ 'ke -o 'bhɛ ye 'ɛ wo, 'bhɛɛ- 'ke -o blɔɔle klɛ 'bhɛ ma.

3 'Ke -yoo 'mi 'an pɛ 'le, 'ke 'ka mu 'mi 'kitikaan oo, 'ke bhaaplɛŋ -bhɛɛke' mu 'mi 'kitikaan oo, 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ klɛ 'mi ni. 'Mi 'duŋ- laa sɔ 'ŋ 'gbu 'kitikanle 'an yewogbɛya 'ɛ 'yi.

4 -Amasrɔyi, 'ŋ 'nii- 'ɛ 'bhɛ 'laa -o -la 'zi 'ŋ 'gbu ta -za 'yɔɔ 'kedo- 'kpɔ 'yi. 'Duŋ- 'naa sɔ a pele- 'bhɛ 'yi dɔɔ 'naa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ -titi; -amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' do -kplɛn -le 'mi 'kitikan.

5 'Bhɛla- -zayile, 'ka 'laa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'kitikanlɛ -Waanbhaa' 'kitikan yi 'la -dwa 'bhɛ 'lɛɛ. -Ka Mɛɛzan Zesu Krisi 'nu yi 'ɛ magbɛn. 'Kee- -nwa, pɛ 'tɔle- pɛ, 'ke 'bhɛ gaanle -o -gblo 'ɛ 'yi, -e nu 'bhɛ 'kpɛn tapwɛlɛ kpataakpa 'pɛɛlii-; 'bhɛɛ- -e nu bhaaplɛŋ mu 'kpeejan-gaanle mu 'ɛ tapwɛlɛ. 'Ke 'bhɛ ꞊kla 'tɛ, 'bhɛ yi 'ɛ 'le, -za 'la 'bhɛ -o 'ke 'tɔbhɔ maza 'le -kɔɔ' 'kpɛn do do nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ.

6 'Mi 'an pɛ -jan 'ɛ ꞊sia 'mi 'gbu 'pegee Apolɔsi -la ma 'ka mu daan zayi'. 'Ŋ 'bhɛ ꞊kla, 'kooko- 'ka -gɔɔn 'lɛɛ- 'bhɛ 'yi jan 'ɛ daan dɔɔ: «'Kɛla 'bhɛ yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'ka 'laa 'kanlɛ- 'bhɛ ta». 'Ka mu 'ezin-, 'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ 'gbu magbaandɛlɛ 'ke -ya pe dɔɔ -yoo mɛɛ do zita, 'bhɛɛ- -a zibɔle -o -a do ma.

7 -Amasrɔyi, -dele gblaanya -naa 'e ni 'e -vin mu 'ɛ ta ɛɛ? -Mɛle 'e 'kɔɔ 'ke -Waanbhaa' laa 'bhɛ 'nalɛ- 'e ni ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' -le 'a ꞊naa 'e ni, -mɛla ma 'bhɛɛ- 'yoo- 'e 'gbu 'wasowo zii' 'bhii- 'yee- 'laa 'bhɛ 'nalɛ- 'e ni ɛɛ?

8 'E! 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka mu kpɛdwa- gban 'dɛ! 'Ka ꞊kla gban pɛzan mu 'le 'dɛ! 'Bhɛɛ- 'ka ꞊kla -bhleŋgbe mu 'le, 'duŋ- 'o mɔɔ laa klɛlɛ 'ke -bhleŋgbe mu 'le. 'Ke 'ka 'yaa- klɛ bi -bhleŋgbe mu 'le kpataakpa, 'o mɔɔ 'ezin- 'o 'pegee 'ka mu 'yaa- nu klɛlɛ 'ke -bhleŋgbe mu 'le 'o 'pegee 'ka mu 'le.

9 -Amasrɔyi, -yoo 'mi ni 'bhii- -Waanbhaa' 'o mɔɔ Zesu a *winbɔwo mu 'ɛ ⵎkla mɔkpɛn' -zanta' mu -la -le: -yoo 'bhii- -woo' ⵎkpaa 'edaŋma 'o dɛza -la 'kaama- mɔkpɛn' 'yrɛ ma. -Amasrɔyi, 'o ⵎkla 'ke -glinpɛ' mu -la -le 'drunyan 'ɛ 'yi -mlɛkɛ' mu 'pegee bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'kɔɔ.

10 'O ⵎkla 'bhii- -kwanii' mu Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ -zayi'; 'duŋ- 'ka mu ⵎkla 'ke -zadɔ' mu 'le 'ka mu 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. 'O mɔɔ ⵎkla 'ke faŋgan- klezan mu 'le; 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu ⵎkla 'ke faŋgan- mɛɛ mu 'le. Mɛɛ mu -o 'ka mu -lɛdɔ' 'zi -a ma, 'duŋ- -woo 'o mɔɔ mavɛɛ- 'zi.

11 'Ali- 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'woo- -yrɛnbhle' zii' gbɔn 'pegee -yi 'mi -lrɔ 'kɔɔ; -baapɛ' -lrele' mu laa -o 'o 'kɔɔ; -woo' tafɛ' zii', 'bhɛɛ- 'woo- 'kaan- zii' yrɛkpɛn- ⵎnɔɔ.

12 'Woo 'gbu 'trɛbhɔ zii' yewolele 'o 'gbu 'kɔɔ. -Woo' -zwanwo', 'duŋ- 'o mɛɛ mu 'dumawo; -o -yrɛnkpa' 'o ta, 'duŋ- 'o 'bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'yikun-.

13 'Ali- 'ke -woo' 'tɔ 'siɛla-, 'wa zikpa -o ni 'ke 'o zru -dɔɔ 'le. 'O ⵎkla 'bhii- 'drunyan 'yi 'klele mu 'le, 'bhɛɛ- 'woo- 'bhii- mɔkpɛn' gaan -la pɛ mu 'le, 'ali- 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma.

14 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'naa -o 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka ni -yraladɔ zayi' 'ka ma; 'duŋ- 'ŋ 'yoo- 'ka daan 'zi -za 'le 'bhii- 'ŋ 'nɛ mu 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle.

15 'Ali- 'ke mɛɛ 'waa vu -o 'ka daan 'zi 'taawolele Krisi a zi 'ɛ ta, 'ka dɛ -o do 'kpɔ -a ma. Wlan 'ɛ ni, 'mi 'la 'mi -Jan 'Nrale- 'ɛ ⵎwoa 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'ka 'gbu ⵎnaa Krisi ni, 'mi -le ⵎkla 'ka dɛ 'le Zesu Krisi a zi 'ɛ ta.

16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'mi -o -sromabɔ 'zi 'ka ni dɔɔ 'mi -o 'taawo zii' gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Krisi -a zi 'ɛ ta, -ka 'ka 'kpa 'ŋ ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-.

17 'Bhɛla- -zayile, 'mi -o Timote 'winbɔ- 'zi 'ka ba ye, 'yele- 'ŋ 'nɛ 'la -za sɔ 'ŋ ni 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ye -la zru -o do 'ŋ ni Mɛɛzan a ye 'ɛ 'yi. 'Mi 'taawogbɛya 'ɛ -yoo gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Zesu Krisi a pɛ zi 'ɛ ta, 'e nu 'bhɛ dɔlɛ 'ka 'kpee. 'Mi 'bhɛɛ- 'taawogbɛya -glɔɔn 'ɛ daan yrɛkpɛn- ⵎnɔɔ Zesu 'yi mu -lɛ 'tɔle- -lɛ 'mu ni.

18 'Ka 'pleŋ- mɛɛ mu 'ɛ 'ke mu 'kpee ma 'naa -yaa nu nulɛ 'pwɛlɛ- 'ka ta, 'bhɛla- -zayile -woo 'gbu magbaan- dia.

19 'Duŋ- 'ke Mɛɛzan -dwa -a -la, -a -vinbwa sa 'bhɛɛ- 'ŋ ge 'ka ba ye. 'Ke 'bhɛ ⵎkla, 'woo- mɛɛ mu 'la -woo 'gbu magbaandɛ, 'naa nu -o -liijan' -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu do -kplɛn 'malɛ-, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -o faŋgan- sɔ -za yɛkɛ- 'la klɛle ta 'ŋ nu 'bhɛ 'yelɛ- 'ezin-.

20 -Amasrɔyi -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ -a -daŋ' 'laa 'ke -janwole drɔŋ 'le; 'duŋ- 'bhɛ -o 'ke -o -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'la ye bhaaplɛŋ mu 'taawogbɛya 'ɛ ma 'bhɛɛ- 'le.

21 'Bhɛɛ- 'ka -o -a -de 'gbu -la zi ɛɛ? 'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ

ge 'ka ba ye 'ka zita zɔn gbaŋbhlɛ do 'le 'ŋ 'kɔɔ taa- 'mi ge 'ka ba ye 'ke 'sɔniya 'pegee zru -dɔɔya' 'le 'ŋ 'kpee ɛɛ?

KORƐNTI ZESU 'YI MU 'Ɛ 'TAAWOGBƐYA

5

-Za 'yɔɔ- mu 'la 'yaa- Korɛnti Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'pleŋ-

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, mɛɛ mu -o -a pe 'zi yrɛkpɛn- ꞊nɔɔ dɔɔ 'ka ba mu 'ɛ 'ke mu -yanbhɔɔya klɛ. 'Bhɛɛ- -waa' pɛ -yanbhɔɔya 'ɛ 'bhɛ -o 'eyɔɔle, 'ali- waa sɔ 'bhɛ -glɔɔn 'yele mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu ba. 'Wa ꞊maa dɔɔ 'ka do 'bhɛ 'gbu dɛ na 'ɛ ꞊kla 'ke -a na 'le.

2 'Bhɛ trala 'ezin-, 'ka 'pale- -o 'ke 'gbu gblaanya 'le -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ ta. 'Ka ta -yaa sɔ -lrwale' bi 'bhɛ -za 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan 'bhɛ -Setran' maza 'ɛ ꞊kla, 'ka 'yaa- sɔ bi 'bhɛ zan 'ɛ -gbinle' 'ka 'pleŋ-.

3 'Mi 'gbu 'laa -o 'ka 'pleŋ- ye 'ŋ 'gbu 'flɛ 'yi, 'duŋ- 'ŋ 'yoo- 'ka -din 'ŋ 'kpeelɛdanle 'ɛ 'yi. 'Mɛɛ 'la zan 'bhɛ -Se- tran' maza 'ɛ ꞊kla, 'mi -kpan -balaa' gban 'bhɛ zan 'ɛ ta, 'bhii- 'ŋ 'yaa- 'ka 'pleŋ-.

4 'Ke 'ka ꞊klaa 'eke- ba 'waati 'la ba Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'mi ꞊kla 'ka ba 'ŋ 'kpeelɛdanle 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee Mɛɛzan Zesu a -glɔɔya' 'ɛ 'le;

5 -ka 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn 'ɛ 'kpa -Setran' 'kɔɔ, 'kooko- 'ali- 'ke -Setran' -a 'flɛ 'ɛ 'siɛla- oo, -e sɔ gole- -za 'yi Mɛɛzan Zesu 'nu yi 'ɛ 'le. *

6 'Zoo 'laa -o 'ka zi 'dɛ 'ke 'ka 'ka 'gbu magbaandɛ 'bhɛ -za -glɔɔn 'ɛ 'yi! 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- 'ke 'ka -za 'yɔɔ- sanɛ- ꞊twa 'ka 'pleŋ-, -e 'ka 'kpɛn 'siɛ 'bhii- 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ sanɛ- 'bluu -pɛɛ 'ɛ 'kpɛn wlɛn gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe ɛɛ?

7 -Ka -za 'yɔɔ- 'ɛ go 'ka 'pleŋ-, -yoo 'bhii- 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ gwe; -ka 'bhɛ klɛ 'kooko- 'ka sɔ klɛle- 'weŋ. 'Ke 'ka 'bhɛ ꞊kla, 'ka nu klɛlɛ 'bhii- 'bluu -pɛɛ drɛɛ 'la 'ke 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ laa -o 'bhɛ ba -titi 'bhɛ gbɛɛn-. -Amasrɔyi Krisi -le ꞊kla 'bhii- -kɔɔa' pɛ Paki 'fɛti 'ɛ ta 'sraka go -bhlaa gwlɛn bhlonɛ- 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -e -gaa -kɔɔ' mu -laa' -za 'yɔɔ- ma.

8 'Bhɛla- -zayile, -kɔɔ' -kɔɔa' pɛ 'fɛti 'ɛ klɛ, 'duŋ- -kɔɔ' 'laa 'bhɛ klɛlɛ 'ke 'bluu 'la -o 'bhɛ -pɛɛ 'ɛ 'wlɛnna- 'ke 'sɛkɛ gwe 'ɛ 'le. 'Bhɛ 'sɛkɛ gwe 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -yɔɔya' 'pegee -yanbhɔɔya maza mu 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' 'yee- 'fɛti 'ɛ klɛ 'ke 'bluu 'la 'ke 'sɛkɛ 'laa -o 'bhɛ -pɛɛ 'ɛ ba 'bhɛɛ- 'le: 'bhɛ 'bluu 'ɛ 'bhɛ -le -kɔɔ' zru wlan 'pegee -kɔɔ' 'kpee 'fleele- 'le.

* **5:5 5.5** Zesu 'yi mu -lwa mu 'ɛ ba 'ke -o -yaa mɛɛ do gbin -o pleŋ- -za 'yɔɔ- klɛle ma, -o -yaa pe dɔɔ -o 'bhɛ zan 'ɛ gbɛkpaa- -Setran' 'kɔɔ. 'Bhɛ zan 'ɛ -gbinza' 'ɛ -o pleŋ-, 'bhɛ 'win 'yaa- dɔɔ 'ke -zadɔwɛɛ dɔ 'bhɛ zan 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -e ploo 'bhɛ -za 'yɔɔ- 'ɛ ma 'ke -ya zru niina- -Waanbhaa' ba.

9 'Ŋ 'lɛtrɛ ꞌlwa 'la ꞌkpaa 'ka ni, 'mi 'a ꞌpia 'ka ni 'bhɛ 'yi dɔɔ 'ka 'pegee -yanbhɔɔyadɛ mu laa 'taawolɛ 'eke- zi 'taŋii.

10 'Duŋ- 'naa 'pelɛ- dɔɔ 'ka 'laa 'ka 'mabɛɛnlɛ 'drunyan 'yi -yanbhɔɔyadɛ mu 'ɛ 'kpɛn -din. 'Bhɛɛ- 'naa- -yaa -we 'zi 'ezin- 'ke -gɔli' 'flɛn zan mu 'pegee -faannii' mu 'le, 'bhɛ 'pegee yogba mu. 'Kee- klɛ bi 'bhii- 'ŋ 'yaa- -we 'zi 'ke 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'le, 'ka 'yaanu golɛ 'drunyan 'ɛ 'gbu 'yi.

11 'Ŋ 'yaa- 'kɛla 'pele 'bhɛ -le -yaa dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan 'a pe -a 'gbu ma dɔɔ -yoo 'ke Zesu 'yi mi 'le, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -za 'yɔɔ- mu 'lɛɛklɛ 'zi: -yanbhɔɔya oo, -gɔli' 'flɛn oo, yogbale oo, mɛɛ -zwanwole oo, -wɛɛn dɛle oo 'bhɛɛ- -faan. 'Ka 'pegee 'bhɛ zan laa pɛbhlelɛ 'eke- ta -titi.

12 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu laa -o kpa -Waanbhaa' 'yi, 'mi 'an pɛ woye laa 'ke 'mu 'kitikanle 'le. -Waanbhaa' -le nu 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kitikanlɛ. 'Duŋ- Zesu 'yi mu 'la 'mu -o 'kaa- 'klaŋkeba 'ɛ 'yi, 'ka sɔ 'mu -laa' -za 'yɔɔ- mu 'kitikanle.

13 Mɛɛ 'la zan mu 'kpalelaa -o -Waanbhaa' 'yi, -Waanbhaa' 'gbu -le nu 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kitikanlɛ. -A yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: «-Ka mɛɛ 'yɔɔ- 'ɛ go 'ka 'pleŋ-.»

6

Zesu 'yi mu geza 'eke- 'le -klu ta 'bhɛ 'laa -o 'ke -za 'lrele- 'le

1 'Ke -za do -o 'ka do 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- do 'pleŋ-, -mɛle -kla 'bhɛɛ- waa ge 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbagolɛ -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ ba; 'bhɛɛ--o ge mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu -la ba ɛɛ?

2 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii--Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ -o nu 'drunyan 'yi mɛɛ mu 'ɛ 'kitikanlɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ke 'ka mu -le nu 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ mu 'ɛ 'kitikanlɛ, -mɛla ma 'bhɛɛ- 'ka 'laa sɔ 'kaa--za sanɛ- mu 'ɛ 'yrɛbagole 'ka 'gbu 'pleŋ- ɛɛ?

3 'Bhɛɛ- 'ka 'laa 'yaango- 'ezin- 'bhii- -kɔɔ' mu nu -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'kitikanlɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- -mɛla ma 'ke -za 'ke ꞌwlaa 'ka 'pleŋ- 'trɛ ta -gɛ, 'ka 'laa sɔ 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbagole 'ka 'pleŋ- ɛɛ?

4 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke -za do -wlaa 'ka 'pleŋ-, mɛɛ 'la zan mu laa -o Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ba, -mɛla ma 'ka mu -la si 'kaa- -za 'ɛ 'kitikan mu 'le ɛɛ?

5 'Mi pe dɔɔ 'bhɛ -o 'ke -yraladɔ maza 'le 'ka mu 'gbu ma. 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, -o sɔ -zadɔ' mi do -sɾɔɔwole 'ka pleŋ 'ke 'bhɛ sɔ 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbagole 'ka nɛɛnɛ- 'ɛ 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ- 'bhɛɛke do 'ɛ 'pleŋ-.

6 'E! -Za 'lrele- laa 'bhɛ 'le 'dɛ! 'Ke Zesu 'yi mi do ge -a nɛɛnɛ- Zesu 'yi -bhɛɛke' do 'le -klu ta mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu ba.

7 'Ke -za -wlaa 'ka 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -ja klɛlɛ 'ke -klu ta geza 'le; 'kaa zrɔn 'bhɛ ma 'bhii- 'ka 'laa -o 'taawo zii' 'bhii- Zesu 'yi mu 'taawogbɛya 'ɛ gbɛɛn-. -Mɛla ma 'ka 'laa sɔ -lɛbiile maza

-yrɛn 'yikunle ɛɛ? 'Bhɛɛ- -mɛla ma 'ka 'laa to 'ke -o 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn si 'feŋfeŋ 'ka 'kɔɔ ɛɛ?

8 'Bhɛɛ- drɔɔn', 'ka mu 'gbu -le -lɛbiile maza klɛ, 'bhɛɛ- 'ka mɛɛ mu 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ si 'feŋfeŋ; 'duŋ- 'ka 'bhɛ klɛ 'ka nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu -la ni.

9 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- mɛɛ 'la zan mu -lɛbiile maza mu klɛ, 'mu laa nu gelɛ -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta ɛɛ? 'Ka 'laa 'ka 'gbu 'yinilɛ: mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu oo, yogba mu oo, -yanbhɔɔyadɛ mu oo, 'gwlaan- mu 'la -woo 'tanyɔɔn 'gwlaan- klɛ -o na 'le oo,

10 -faannii' mu oo, mɛɛ 'kɔɔ -glɔɔ mu oo, -wɛɛndɛ' mu oo, mɛɛ -zwanwo' mu 'pegee mɛɛ 'la zan mu balaa' mɛɛ mu ta 'bhɛɛ- -o 'mu 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ si faŋgan- ma. 'Bhɛ zan mu 'ɛ do 'kpɔ 'laa nu gelɛ -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta -titi.

11 'Ka 'ke 'yaa- 'bhɛɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ 'le 'elwale -sɔ. 'Duŋ- -zɔn, Zesu 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ⵎfia 'ke -a yiɛn 'le, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'ka ⵎkpaa 'edaŋma -yaa' pɛ mɛɛ 'weŋ mu 'le. -E 'ka ⵎkla mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -a -yrɛ 'yi Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.

*Zesu 'yi mu 'flɛ 'ɛ -yoo 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ 'yaayrɛ- 'le*

12 'Ka 'ke mu 'a pe dɔɔ: «-Za 'kpɛnsee klɛ 'seŋ 'o ni». 'Duŋ- 'mi pe dɔɔ -za 'kpɛn 'laa -o 'elrele bhaaplɛŋ ma. 'Mi sɔ -a pele- 'ezin- dɔɔ: «-Za 'kpɛnsee klɛ 'seŋ -o 'ŋ 'ni bi». 'Duŋ- 'naa nu a 'tolɛ- 'ke 'ŋ klɛ pɛ 'kedo- 'kpɔ a lu 'le.

13 Mɛɛ 'ke mu 'a pe 'ezin- dɔɔ: «-O pɛbhle mu ⵎkla mɛɛ vi -la 'kaama-, 'bhɛɛ- -o vi ⵎkla pɛbhle -la 'kaama-». Wlan -le 'bhɛ 'le, 'duŋ- -Waanbhaa' nu 'woo- pɛ plɛ 'ɛ 'kpɛn 'siɛlɛ-. Waa bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ klɛlɛ -yanbhɔɔya klɛle 'kaama. Mɛɛ 'flɛ 'ɛ -yoo 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a pɛ -la -le, 'bhɛɛ- 'yee- Mɛɛzan -Waanbhaa' -le 'a zan 'le.

14 'Yee- -Waanbhaa' 'la Mɛɛzan Zesu -bwela gale ba, -e nu -kɔɔ' mu bwelɛ 'ezin- gale ba -yaa' -glɔɔla 'ɛ 'le.

15 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- 'ka 'flɛ mu 'ɛ 'wole- 'ke Krisi 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'le ɛɛ? 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ sɔ Krisi 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ 'sile 'bhɛɛ- 'ŋ 'mu klɛ 'ke gwlɛn -glin -le do dɔpɛ mu 'le ɛɛ?

16 'Bhɛ 'laa sɔ klɛle- -titi! 'Bhɛɛ- 'ka 'laa 'yaango- 'ezin- 'bhii- 'ke mɛɛ 'la zan 'pegee gwlɛn -glin le do -kpaa do ma, -o mɛɛ plɛ klɛ 'flɛ do 'kpɔ -la -le ɛɛ? -Amasrɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Woo- mɛɛ plɛ 'ɛ -o nu klɛlɛ mɛɛ 'flɛ do 'kpɔ 'le.»*

17 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan 'pegee Mɛɛzan -Waanbhaa' 'kpale- -o do ma, 'bhɛ zan 'ɛ 'pegee Mɛɛzan -Waanbhaa' 'kpeelɛdan gbɛya 'ɛ klɛ do 'kpɔ.

18 -Kaa klɛ gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma 'ke 'ka ploo -yanbhɔɔya maza ma! Bhaaplɛŋ -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'bhɛɛke mu 'la klɛ, 'bhɛ mu -o bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ -gɔma'. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'oo

mɛɛ 'la zan -a 'gbu ꞉naa -yanbhɔɔya klɛle ni, 'bhɛ zan 'ɛ -e -za 'yɔɔ- -la klɛ 'zi -a 'gbu 'flɛ 'ɛ ni 'bhɛɛ gbɛɛn- bhe.

19 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- 'ka 'flɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ yaayrɛ 'ɛ 'le ɛɛ? 'Yee- Lii 'Weŋ 'la -yoo 'ka 'yi; 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -le 'a ꞉naa 'ka ni. 'Kaa- pɛ laa 'ka 'gbu 'le.

20 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'ka tagbawoa 'egbɛnɛle, Zesu gale 'ɛ ma. 'Bhɛla- -zayile, -ka -Waanbhaa' -lɛdɔ' -a ma 'ka 'flɛ 'ɛ 'le.

PƆLU -O KORƐNTI ZESU 'YI MU 'Ɛ WAA -JAN MU 'Ɛ ZIKPA' ZII'

7

Pɔlu -jan 'la ꞉woa gwlɛnna yaaza 'ɛ ba zayi'
(Matie 19.3-12)

1 'Ka -za 'la 'yilrɔkpaa 'ŋ ma 'kaa- 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'ŋ 'yoo- zan 'bhɛɛ- 'mabɔlɛ 'ka ni -gɛ. 'Mi 'kpee ma, 'ke 'gwlaan- do laa le 'silɛ-, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le.

2 'Duŋ-, 'kooko- 'ke -yanbhɔɔya maza laa klɛ 'ka 'pleŋ-, 'bhɛ mabhaabhɔ 'ke 'gwlaan- 'kpɛn do do le si; 'bhɛɛ- 'ke le 'kpɛn do do yalaa' gwlɛnna.

3 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, le -nɔɔ klɛza -o 'kɛla 'le, -e 'bhɛ klɛ -a na ni; 'bhɛɛ- le 'ɛ 'bhɛ klɛza -o 'kɛla 'le, 'bhɛ 'bhɛ klɛ 'bhɛ ꞉nɔɔ 'ɛ ni.

4 -Amasrɔyi le 'ɛ 'gbu a pɛ laa 'ke -a 'gbu 'flɛ 'ɛ 'le, -a -nɔɔ -la pɛ -le 'bhɛ 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, le -nɔɔ 'ɛ 'bhɛ a pɛ laa 'ke 'bhɛ 'gbu 'flɛ 'ɛ 'le, -a na -laa' pɛ -le 'ke 'bhɛ 'le.

5 'Ka 'laa 'ka -baŋgolɛ 'eke- 'yi, 'fɔke 'ka mɛɛ plɛ 'a ꞉kpaa do ma dɔɔ 'ka -o 'waati sa klɛle- 'ka 'seriwole 'le -Waanbhaa' ni. 'Duŋ- 'bhɛ blaan, -ka nu bo 'eke- 'yi, 'kooko-, 'ke 'ka gbɛ laa sɔ 'ka 'gbu 'yikunle ta, -Setran' 'laa nu 'ka 'lɛkanlɛ, 'bhɛɛ- 'ka balaa' -za 'yɔɔ- 'yi.

6 'Ŋ 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii' 'ka ni 'ka 'liale- drɔŋ -la -le, 'naa 'pelɛ- 'ka 'taawo 'bhɛ zi kpaŋma.

7 'Ke -yoo 'an pɛ 'le, 'mi -o -a zi 'bhii- mɔkpɛn' bo -o -gbaakɔɔ' 'le 'bhii- 'mi bogbɛya 'ɛ gbɛɛn-. 'Duŋ- -kɔɔ' 'kpɛn do do 'seŋ do -la -srɔɔwoa -Waanbhaa' 'kɔɔ: -e -za 'ɛ do klɛ 'seŋ ꞉naa mɛɛ do ni, 'bhɛɛ- -e -za 'bhɛɛke do klɛ 'seŋ ꞉naa mɛɛ -bhɛɛke' do ni.

8 'Ŋ sɔ -jan yɛkɛ- 'la 'wole -gbaakɔɔ' mu 'pegee glaanle mu 'ɛ ni 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ: 'Ke -o bo -o do -kplɛn 'le 'bhii- 'mi bogbɛya 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le.

9 'Duŋ- 'ke -wa ꞉ya 'bhii- waa sɔ -o 'gbu 'yikunle, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, -o le 'pegee gwlɛn 'si. -Amasrɔyi le 'sile- 'pegee yaale gwlɛnna 'bhɛ mab- haabhɔ -gbakɔɔya ta, 'kee bo -a -lrɔ 'papa 'ɛ 'le 'e ma.

10 'Ŋ 'yoo zan -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'wolɛ- le zan mu 'pegee gwlɛnna le mu ni ('bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ 'laa -o da 'zi 'mi 'gbu ba; Mɛɛzan -la wojan -le 'bhɛ 'le), 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: 'Ke le 'la 'bhɛ

yaale -o gwlɛnna, 'bhɛ 'laa golɛ 'bhɛ ꞊nɔɔ 'ɛ 'kɔɔ.

11 'Ke gwlɛnna le 'la 'bhɛ -gwa 'bhɛ ꞊nɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛ le 'ɛ 'bhɛ 'laa yaalɛ gwlɛn -bhɛɛke' pla; 'kebhlaale, -o 'pegee -a -nɔɔ -bɛŋgo' do ma, 'bhɛɛ- -e nu gbɛ drɛɛwo yaalɛ 'bhɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'gwlaan- 'ɛ 'bhɛ 'laa 'ploolɛ- 'bhɛ 'na ma 'ezin-.

12 'Bhɛɛ- 'ŋ sɔ 'kɛla 'wole mɛɛ -vin mu 'ɛ ni ('bhɛ -jan 'ɛ da 'zi 'mi 'gbu -la ba, 'naa 'pelɛ- dɔɔ Mɛɛzan -le 'bhɛ ꞊kpaa 'mi 'lii) 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: 'Ke Zesu 'yi mi 'gwlaan- do na laa -o Zesu 'yi, 'duŋ- 'ke -a na 'ɛ -dwa -a -la 'kaa 'bhɛ -o bole- -a 'kɔɔ, yaa 'ploolɛ- 'bhɛ ma -titi.

13 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke Zesu 'yi le do -nɔɔ 'laa -o 'ke Zesu 'yi mi 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ ꞊nɔɔ 'ɛ -dwa -a -la dɔɔ 'bhɛ le 'ɛ bo -a 'kɔɔ, 'bhɛ Zesu 'yi le 'ɛ yaa golɛ -a -nɔɔ 'kɔɔ.

14 -Amasrɔyi le ꞊nɔɔ 'la 'bhɛ 'laa -o Zesu 'yi, -o 'pegee -a na 'kpale- 'la -yoo do ma, -a -bɛɛnle' -o -Waanbhaa' -din -a na 'ɛ -zayi'. 'Bhɛɛ- le 'la 'bhɛ 'laa -o Zesu 'yi, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ ꞊nɔɔ 'kpale- 'la -yoo do ma, 'bhɛ -bɛɛnle' -o -Waanbhaa' -din 'bhɛ ꞊nɔɔ 'ɛ -zayi'. 'Kebhlaale, -o -nɛ mu 'ɛ 'mu 'laa -yaa nu klɛlɛ -Waanbhaa' a pɛ 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ-, -o yapɛ mu 'ɛ do -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ 'la 'le bhe, 'woo- mu 'ezin-, -woo 'ke -Waanbhaa' a pɛ 'le.

15 'Duŋ- 'kee- ꞊kla le 'ɛ 'bhɛɛ- 'le oo, 'kee- ꞊kla -a -nɔɔ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le oo, 'ke 'bhɛ 'laa -o Zesu 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -o -a zi 'bhii- -e gwlɛnna yaale 'ɛ 'kan, -wa 'to -ya 'kan. 'Ke -ya ꞊kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kee- ꞊kla Zesu 'yi mi -nɔɔ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le oo, 'kee- ꞊kla Zesu 'yi mi le 'ɛ 'bhɛɛ- 'le oo, 'bhɛ bhlɛ laa klɛ -li -a ma gwlɛnna yaaza 'ɛ 'kɔɔ; -amasrɔyi -Waanbhaa' -kɔɔ' 'siila- 'ke -kɔɔ' bo yilabla -la -yi.

16 Wlan 'ɛ ni, 'bhi Zesu 'yi le, 'yaa 'yaango 'bhii- 'e ꞊nɔɔ sɔ 'sii Zesu dɔle- 'bhi -la -zayi' ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'bhi Zesu 'yi mi 'gwlaan-, 'yaa 'yaango- 'bhii- 'e 'na sɔ 'sii Zesu dɔle- 'bhi -la -zayi' ɛɛ?

'Taawogbɛya 'la sɔ -Waanbhaa' ni

17 'Duŋ-, Mɛɛzan -Waanbhaa' 'ka 'kpɛn do do -gbaa 'seŋ yɛkɛ- 'la ba, 'bhɛ 'pegee -e 'ka 'siila- 'waati 'la ba dɔɔ 'ka klɛ -yaa' pɛ 'le, 'ka 'kpɛn do do -yaa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka bo 'bhɛ bogbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'te. 'Ke 'ŋ -ja Zesu 'yi mu -lɛdo' 'oo -lɛdo' 'la ba, 'ŋ -o daan 'bhɛɛ- -jan do 'kpɔ 'ɛ 'le.

18 'Ke -Waanbhaa' mɛɛ do -siila 'ke -a wlale -o 'klɛɛn 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ bo 'bhɛ bogbɛya 'ɛ 'yi. 'Duŋ-, 'ke -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan -siila 'ke yaa wlalɛ -li 'klɛɛn 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ yaa pelɛ dɔɔ -e wlale- 'klɛɛn 'yi.

19 'Kee- ꞊wlaa 'klɛɛn 'yi oo, 'ke 'yaa wlalɛ 'klɛɛn 'yi oo, 'bhɛ 'laa -za 'ke klɛ. 'Kɛla 'bhɛ -o -a -yi 'eglɔɔle, 'bhɛ -le 'kee -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun.

20 -Waanbhaa' 'ka 'kpɛn do do 'siila- 'ka 'yaa- bogbɛya 'la 'yi, -ka bo 'bhɛɛ- bogbɛya 'ɛ 'yi 'te.

21 'Ke -Waanbhaa' 'e 'siila- 'ke 'yoo- 'ke lu 'le, 'yaa 'bhɛ 'ŋgamiwolɛ. 'Duŋ- 'ke 'bhɛ 'seŋ -o 'e ni 'kee sɔ klɛle- ꞊klɔ 'le, 'bhɛ klɛ.

22 'Ke Mɛɛzan mɛɛ 'la zan -siila 'ke 'bhɛ zan -o 'ke lu 'le 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'bhɛ zan ꞊kla ꞊klɔ 'le, 'bhɛɛ- -yoo Mɛɛzan a pɛ 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi, 'ke Krisi mɛɛ 'la zan -siila 'ke -yoo 'ke ꞊klɔ 'le; 'bhɛ zan 'ɛ ꞊kla 'ke Mɛɛzan a pɛ lu 'le.

23 -Waanbhaa' 'ka tagba- woa 'ebebele, 'bhɛla- -zayile, 'ka 'laa klɛlɛ bhaaplɛŋ 'kedo- 'kpɔ a lu 'le.

24 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -Waanbhaa' 'ka 'kpɛn do do -siila bogbɛya 'la 'yi, -ka bo 'bhɛɛ- bogbɛya 'ɛ do 'kpɔ 'ɛ 'yi.

-Gbaakɔɔ' mu 'pegee glaanle mu a -za

25 Mɛɛ 'la zan mu laa le 'silɛ- -li 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu laa yaalɛ -li gwlɛnna, 'mi sɔ 'kɛla 'pele 'mu ni, 'naa 'pelɛ- dɔɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' -le -jan -kpaa 'ŋ 'lii -o ni; 'duŋ- 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'gbu 'kpeejan- -la wo 'zi 'ka ni. 'Duŋ- Mɛɛzan -Waanbhaa' klɛlawoa 'ewlanle 'mi ma, -yoo 'ke -za 'le 'ke 'ka 'ka kpa 'mi 'wojan- 'ɛ 'yi.

26 -Zɔn 'waati 'ɛ klɛlawoa 'eglɔɔle bhe, 'ŋ zi jan 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ: 'kɛla 'bhɛ -o 'mi 'yrɛ 'yi -za 'lrele- 'le 'bhɛ -le dɔɔ mɔkpɛn' bo 'mu 'gbu bogbɛya 'ɛ 'yi.

27 'Ke le -o 'e 'kɔɔ, 'yaa 'ploolɛ- 'e 'na 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke 'yaa le 'silɛ- -li, 'yaa 'pelɛ- dɔɔ 'e le 'sile.

28 'Duŋ- 'kee le ꞊sia, 'yaa -za 'yɔɔ- klɛlɛ 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'ke -gblanɛ do yalaa' gwlɛnna, 'bhɛ 'laa -za 'yɔɔ- klɛlɛ 'bhɛ 'le 'ezin-. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'la zan mu le 'pegee gwlɛn si, 'trɛbhɔ -o 'mu ma. 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yoo -a zi 'bhii- 'bhɛ 'trɛbhɔ mu 'ɛ 'kan 'ka ma 'egbɔɔnle.

29 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi sɔ 'kɛla 'pele 'ka ni, 'bhɛ -le dɔɔ 'drunyan 'yan bhla 'ɛ ꞊bhwa -wa -din. 'Bhɛɛ- 'kee- san -zɔn ma, 'ke le mu -o 'gwlaan- mu 'la 'kɔɔ, 'mu bo 'bhii- le laa -o 'mu 'kɔɔ.

30 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan mu -o wisi' zii', 'mu bo 'bhii- 'mu wlɛyisriwole laa -o. 'Ke mɛɛ 'la zan mu -o zrukpaa' 'yi, 'mu bo 'bhii- 'mu zrukpaale laa -o. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu pɛ mu lɔ, 'mu 'a klɛ 'bhii- pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'mu 'kɔɔ.

31 Mɛɛ 'la zan mu -o 'drun- yan 'yi -trɔn mu 'ɛ -glin 'zi, waa -o 'kpalɛ- 'bhɛ -trɔn mu 'ɛ ma. -Amasrɔyi 'drunyan 'pegee -a -yi pɛ mu 'ɛ 'kpɛn -o 'ke 'kanpɛ- 'le.

32 'Mi 'gbu -o -a zi bi 'bhii- 'ka 'laa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'ŋgamiwolɛ. 'Ke le laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛ zan 'bhɛ 'nii- 'ɛ 'wla Mɛɛzan -Waanbhaa' a pɛ -za mu 'ɛ 'bhɛ mu -la -yi; 'bhɛɛ- -ya 'gbu 'sɔ yrɛ glin Mɛɛzan -Waanbhaa' ni.

33 'Duŋ- 'ke le -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛ zan 'bhɛ 'nii- 'ɛ wla 'drunyan ta za mu -la -yi. -Ya 'gbu 'sɔ yrɛ glin -a na ni.

34 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -a nii- 'ɛ 'yiciɛnle -o pɛ plɛ -la pleŋ-: -a na 'pegee -Waanbhaa'. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'ezin-, 'ke -gblanɛ 'la 'bhɛ 'laa yaalɛ -li gwlɛnna, 'bhɛ 'bhɛ 'nii- 'ɛ wla Mɛɛzan -Waanbhaa' a -za mu -la -yi. -Ya zi 'bhii- -e klɛ -Waanbhaa' a pɛ 'le -a nii- 'pegee -a 'flɛ 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Duŋ-, 'ke le 'la 'bhɛ 'yaale- -o gwlɛnna, 'bhɛ 'bhɛ 'nii- 'ɛ wla 'drunyan ta za mu -la -yi; 'bhɛɛ- -ya 'gbu 'sɔ yrɛ glin -a -nɔɔ 'ɛ 'bhɛɛ- ni.

35 'Ŋ 'yoo- -jan 'la 'wo zii' bhe, 'bhɛ -o 'ka 'gbu 'nrayiza -la -le, 'duŋ- 'naa- -o -jan bhee bɔ yrɛ -glin 'zi 'ka 'lɛɛ. 'Mi 'gbu -o -a zi 'bhii- 'taa- wogbɛya 'la 'bhɛ lele, 'ka 'bhɛɛ- 'si, 'bhɛɛ- 'ka blɔɔle klɛ Mɛɛzan -Waanbhaa' ma 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le.

36 'Ke Ꞓzwan do dɔle -o -gbla do zi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ le 'ɛ 'lrɔ -o dɛ 'zi 'eglɔɔle; 'bhɛɛ- 'ke -ya Ꞓya 'ke yaa 'bhɛ 'silɛ- -a na 'le, -e nu -za 'yɔɔ- -la klɛlɛ 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'mi pe dɔɔ -woo 'eke- 'si 'bhii- -a -lrɔ -o -a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Za 'yɔɔ- laa 'bhɛ 'le 'ke -ya bhɛle 'ɛ Ꞓsia -a na 'le.

37 'Duŋ-, 'ke Ꞓzwan do 'a Ꞓkpaa -a 'gbu 'kpee -a nii- 'ɛ 'kpɛn 'le dɔɔ yaa -o le 'sile, 'bhɛɛ- 'ke waa 'bhɛ 'wlalɛ- -a zi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -daa -a 'gbu ba dɔɔ -ya 'gbu zru maza 'ɛ 'yikunle. 'Ke 'yaa- -a bhɛle 'ɛ 'silɛ- -a na 'le; -e -za 'lrele- -la -kla 'bhɛ 'le bhe.

38 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'gbu 'bhɛle- 'ɛ Ꞓsia 'ke -a na 'le, -e -za 'lrele- -la Ꞓkla 'bhɛ 'le bhe. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan laa -a 'bhɛle- 'ɛ 'silɛ- -a na 'le, 'bhɛ klɛza 'ɛ mabhaabhɔ 'kɛla 'bhɛ 'bhɛ 'bhɛle- 'ɛ Ꞓsia 'bhɛ 'na 'le 'bhɛ a pɛ 'ɛ ta.

39 Le 'tɔle- le, 'ke -a -nɔɔ 'laa galɛ -li, 'ke -waa' gwlɛnna yaaza laa 'kanlɛ- -li 'yee- 'pegee -a -nɔɔ 'pleŋ-. 'Duŋ- 'ke -a -nɔɔ 'ɛ -gaa, 'ke yaale -swa -a ni 'gwlaan- -bhɛɛke' 'kɔɔ, -e 'bhɛɛ- klɛ; 'duŋ- -e yala- Zesu 'yi mi -la 'kɔɔ.

40 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke 'bhɛ le 'ɛ yaa yaalɛ gwlɛn -bhɛɛke' pla, -a zrukpaale nu klɛlɛ 'egbɛnɛle 'ke 'bhɛ kan -a yaale ma gwlɛn -bhɛɛke' pla ta. 'Mi 'gbu -la zi jan -le 'bhɛ -jan 'ɛ 'le bhe; 'duŋ- 'mi 'gbu 'kpeejan- 'ɛ -yoo 'bhii- -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza 'ɛ gbɛɛn-.

8

Yogba wi bhleza

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -kɔɔ' zan yogba wi mu bhleza 'ɛ 'bhɛɛ- ba janwolɛ -gɛ. 'Kaa pe dɔɔ: «-zayaangole -o 'o 'kɔɔ». 'Duŋ-, 'bhɛ -zayaan- goleya -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ -le 'a klɛ 'zi 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka 'gbu magbaandɛ 'zi, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'sɔniya 'ɛ 'bhɛ -le faŋgandɔ mɛɛ a 'kpaleya 'ɛ ta.

2 'Ke mɛɛ 'la zan 'a pe -a 'gbu 'kpee dɔɔ -e -zayaango,

'ali- -zɔn, 'bhɛ zan a -zayaangoleya 'ɛ 'bhɛ 'lɛ 'laa 'palɛ- -li.

3 'Duŋ-, 'ke -Waanbhaa' -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, -Waanbhaa' 'bhɛ zan 'ɛ dɔ.

4 'Ka 'ŋ 'lrɔkpaa yogba wi mu bhleza 'la ba -zayi' dɔɔ 'ke -kɔɔ' sɔ -o bhlele- taa- 'ke -kɔɔ' 'laa sɔ -o bhlele-. 'Wa 'yaango- 'bhii- yo laa -o 'ke -za 'kedo- 'kpɔ 'le 'drunyan 'lɛɛ- 'yi. 'Wa 'yaango- 'ezin- 'bhii- -Waanbhaa' -o do 'kpɔ.

5 Mɛɛ 'ke mu -Waanbhaa' 'tɔkpa- laflɛ' 'yi pɛ mu 'pegee 'trɛ ta pɛ mu ma. Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'bhɛ zan mu 'kpee ma, ‹-waanbhaa'› -bebe -o, 'bhɛ 'pegee ‹mɛɛzan› -bebe -o 'trɛ ta 'pegee laflɛ' 'yi.

6 'Duŋ- 'o mɔɔ 'kpee ma, -Waanbhaa' -zeze 'gbu 'ɛ 'bhɛ -o do 'kpɔ: 'bhɛ -Waanbhaa' 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -kɔɔ' Dɛ 'le. 'Yele- pɛ 'kpɛn ꞌkla, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'yrɛ ma 'yela- ni. 'Bhɛɛ- Mɛɛzan -o do 'kpɔ, 'bhɛ -le 'ke Zesu Krisi 'le. Pɛ 'kpɛn ꞌkla 'bhɛ -la -glɔɔya' 'yi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'yrɛ ma 'bhɛ -la 'srɔyi.

7 'Duŋ- mɔkpɛn' 'laa 'bhɛ wlan 'ɛ dɔ. Mɛɛ 'ke mu ꞌmwa yo mu gbale zi 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'bhɛɛ- -o wi mu 'la go yo mu 'ɛ ni 'sraka 'le, -o 'mu bhle. Waa -o 'eglɔɔle -o 'gbu 'nii- 'ɛ 'yi bhe, -woo 'gbu 'kpee 'ɛ 'triŋdɔ- 'bhɛ yogba wi mu 'ɛ 'bhlele- 'le.

8 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'wa 'yaango- 'ezin- 'bhii- pɛbhle laa sɔ 'o 'mabɛɛnle -Waanbhaa' -din. 'Ke 'waa yogba wi mu bhlelɛ, 'bhɛ 'laa -za 'ke klɛ; 'bhɛɛ- 'ke 'woo- ꞌbhla, 'waa nu -za 'kedo- 'kpɔ 'srɔɔwolɛ 'bhɛ ma.

9 'Duŋ-, 'bhɛ -za mu 'ɛ 'yi, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele. 'Ka 'laa 'tolɛ- 'bhɛɛ-mɛɛ 'la zan mu laa -o 'eglɔɔle 'mu a 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'kaa-mapɔɔnleya 'ɛ klɛ 'bhɛ zan mu 'ɛ baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi.

10 -Amasrɔyi, 'bhi 'la 'bhi 'bhɛ -za mu 'ɛ dɔ, 'ke mɛɛ 'la zan laa -o 'eglɔɔle 'bhɛ a 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'e ꞌya pɛbhle yrɛ nɔɔ- yogba 'fɛ 'ɛ ꞌla; yaa nu 'zoo 'nalɛ- -a 'gbu ni 'kee- yogba wi mu bhle ɛɛ?

11 'Ke 'bhɛ ꞌkla 'bhɛ gbɛɛn-bhe, Krisi -gaa mɛɛ 'la zan ni, 'yaa- -zayaangoleya 'ɛ yaa nu klɛlɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'ni pɛ 'le ɛɛ?

12 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'e -za 'yɔɔ- -la ꞌkla 'e nɛɛnɛ-mu 'ɛ ni bhe, 'yoo- yakla- 'ɛ 'yaanmiwoza -la ꞌkla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi waa -o 'eglɔɔle waa 'kpaleya 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'ezin- 'e -za 'yɔɔ- -la -kla Krisi ni 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

13 'Bhɛla- -zayile, 'ke pɛbhle do -la -zayi' 'bhɛɛ- 'mi 'ŋ nɛɛnɛ- do baa- 'zi -za 'yɔɔ- 'yi, 'naa nu wi bhlelɛ 'ezin- -titi; 'kooko- 'naa nu klɛlɛ 'ŋ nɛɛnɛ- 'ɛ baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi.

9

Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ -waa' ye 'ɛ ma -trɔn

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'kpee ma 'ŋ bole laa -o 'ŋ 'gbu ma ɛɛ? 'Naa- -o 'ke Zesu a 'winbɔwo mi 'le ɛɛ? 'Naa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu 'yelɛ-kpataakpa ɛɛ? 'Ka mu 'gbu

-le 'laa -o 'mi ye 'la □woa Mɛɛzan Krisi ni, 'bhɛ ma -trɔn 'ɛ 'le ɛɛ?

2 'Ali- 'ke mɛɛ 'ke mu laa -o dɔle- -a -la 'ke -o 'mi kun 'bhii- Krisi a 'winbɔwo mu 'ɛ do, 'ka mu 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'mi -o 'ke 'bhɛ 'le kpataakpa. -Amasrɔyi 'ka -o 'ke Zesu 'yi mu 'la 'le bhe 'bhɛ -le 'a zrɔn mɛɛ mu ni 'bhii- 'mi -o 'ke Krisi a winbɔwo mi 'le.

3 Mɛɛ 'la zan mu 'mi 'tɔ 'yɔɔ- pe 'zi, 'mi 'ŋ 'gbu ta gwledan 'bhɛ zan mu ba gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn-.

4 'Mi -o 'bhɛ zan mu 'ɛ 'lrɔkpale dɔɔ: 'Woo- ye 'la 'wo zii' Krisi ni, 'bhɛ 'seŋ 'laa -o 'o ni 'ke 'woo bhlepɛ 'pegee 'o mi -yi 'srɔɔwo- 'bhɛ ye 'ɛ ma ɛɛ?

5 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'seŋ 'laa -o bi 'o ni 'ke 'woo nɛɛnɛ- Zesu 'yi le 'ke si 'o na 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ ge 'o zi 'bhii- Zesu a 'winbɔwo mu -vin mu 'ɛ 'pegee Mɛɛzan Zesu nɛɛnɛ- mu 'ɛ, 'bhɛɛ- Piɛri mu 'a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe ɛɛ?

6 Taa- 'mi 'pegee Banabasi, 'o mɔɔ do -kplɛn 'kpɔ -le yewo, 'bhɛɛ- 'waa 'o 'gbu 'lɛbɔ- pɛ -srɔɔwo 'bhɛ ma ɛɛ?

7 -Srwase' mi 'ɛ -dele -gɔli' siɛ 'bhɛ 'gbu ta ɛɛ? 'Bhɛɛ- -dele pɛbhɛ bɔ 'bhɛɛ- yaa 'bhɛ bhaa bhle ɛɛ? 'Bhɛɛ- -de 'gbu -le dri -lɛdo' balaa', 'bhɛɛ- yaa 'bhɛ dri -yɔn 'yi 'ɛ 'ke mi ɛɛ?

8 'Mi -jan mu 'la □woa bhe, waa da bhaaplɛŋ mu a 'sinii ta za mu 'te ba. 'Duŋ- -o da *Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ba 'ezin-.

9 Wlan 'ɛ ni, Moizi -Waanbhaa' a 'toŋ 'lɛɛ- yɔɔndia- dɔɔ: *«'Ke dri 'ɛ -yoo pɛbhɛ mu 'ɛ 'taan 'zi -a gaan -la bhla 'la ba, 'yaa 'lii 'ɛ 'yrelɛ-.»* 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'o sɔ -a pele dɔɔ -Waanbhaa' -o dri mu yiɛnkan' zii' ɛɛ?

10 Taa- yaa 'bhɛ -jan -glɔɔn 'ɛ 'wolɛ- -kɔɔ' mu -la ba zayi' bhe ɛɛ? Wlan 'gbu 'ɛ ni, -o 'bhɛ -jan 'la bhe 'bhɛ yɔɔndia- -kɔɔ' mu -la ni, -amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'la zan -o gba 'kpa zii', 'bhɛ 'yri bole -o -a ta 'bhii- -e nu pɛ -srɔɔwolɛ 'bhɛ gba 'ɛ 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan -o pɛbhɛ 'saan zii', 'bhɛ 'yri bole -o -a ta 'bhii- 'bhɛ dɔ nu klɛlɛ pɛbhɛ 'ɛ ba 'ezin-.

11 'O -Waanbhaa' a -jan 'la □woa 'ka ni, -e -kla 'bhii- 'o *Lii 'Weŋ 'ɛ klɛza -lrele' mu -la □bwa 'ka 'yi 'bhii- -o pɛbhɛ mu bɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'trɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'ke 'o 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ke 'srɔɔwoa□ 'o 'lɛbɔ- pɛ 'le, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrɔgole 'le ɛɛ?

12 'Ke mɛɛ 'ke mu sɔ 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'srɔɔwole, 'bhɛ 'seŋ 'laa -o bi 'o mɔɔ ni 'ke 'o 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'ke 'srɔɔwo- ɛɛ? 'Duŋ- 'o mɔɔ 'gbu -le 'laa -yaa sɔ bi 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'srɔɔwole 'ka 'kɔɔ 'bhɛ zan mu -lɛɛ 'elwale 'pe ɛɛ? 'Duŋ- 'waa 'bhɛ klɛlɛ. 'Bhɛɛ- drɔɔn' 'o -yrɛn 'kpɛn 'yikwan□, 'kooko- 'waa -za 'kedo- klɛ 'ke 'bhɛ klɛ Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'lɛbhulapɛ 'le.

13 'Ka 'gbu 'a 'yaandɔ- 'bhii- mɛɛ 'la zan mu yewo -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ □la, -woo 'gbu 'bhle pɛbhle -srɔɔwo' 'bhɛɛ- 'fɛ 'ɛ □la

yewole 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'sraka mu 'ɛ kpa 'srakagoyrɛ 'ɛ nɔɔ 'bhɛ zan mu dɔ -o 'woo- 'sraka gopɛ mu 'ɛ ba.

14 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Mɛɛzan -Waanbhaa' 'a 'lɛdulaa dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan mu -o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii', 'mu 'mu 'gbu 'lɛbɔ- pɛ mu -srɔɔwo' 'yee- -Jan 'Nrale-wole 'ɛ ma.

15 'Duŋ- 'mi -Jan 'Nrale- 'la woa 'ka ni, 'naa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'kunyrɛ- -glinlɛ' 'ka 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- 'naa -o 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛ 'zi 'ka ni, pɛ 'ke 'srɔɔwo zayi' 'ka 'kɔɔ. -Amasrɔyi 'mi -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolawoa 'ka ni 'ke 'naa pɛ 'kedo- 'kpɔ kun 'ka 'kɔɔ 'bhɛ ma, 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -o 'mi -baaza' 'le. 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ -gaa 'bhɛ sɔ 'ŋ ni 'ke 'bhɛ kan 'ke -o 'yee- 'ŋ -baaza' 'ɛ -gwa 'ŋ 'yi 'bhɛ ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'yee- 'ŋ 'gbu -baaza' 'ɛ gole- 'mi 'yi.

16 -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- 'ɛ, 'naa -o 'bhɛ klɛ 'zi 'ŋ 'gbu mazrɔn zayi'. -Amasrɔyi -Waanbhaa' -le 'ŋ kla -a wo mi 'le kpaŋma. 'Bhɛɛ- 'ke 'naa 'a 'wolɛ-, 'ŋ ta -yrɛn!

17 'Kee- klɛ bi 'bhii- 'ŋ -dwa 'yee- ye 'ɛ 'wole- -la 'ŋ 'gbu 'win ta, 'ŋ 'yaa- nu 'bhɛ ma -trɔn 'srɔɔwolɛ. 'Duŋ- 'naa -a klɛ 'zi 'ŋ 'gbu 'win ta, 'ŋ 'yoo- -a klɛ 'zi -Waanbhaa' -la ni, 'bhɛɛ- 'yele 'a gbɛkpaa- 'mi 'kɔɔ.

18 'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'mi a pɛ -trɔn -o -a ma 'ke -mɛla -le ɛɛ? 'Ŋ zrukpaale 'la -yoo 'ke 'ŋ 'yoo- 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' mɛɛ mu ni bhaama 'ke 'naa pɛ 'kedo- 'kpɔ kun -o 'kɔɔ, 'bhɛ -le 'ke 'mi a pɛ -trɔn 'ɛ 'le.

19 'Naa -o mɛɛ 'kedo- 'kpɔ a lu 'le. 'Mi 'ŋ 'gbu kla 'ke mɔkpɛn' a yewonɛ 'le, 'kooko- 'ŋ gbɛsɔ mɛɛ -bebe klɛle- ta 'ke Zesu 'yi mu 'le.

20 'Ke 'ŋ 'yoo- Zuufu mu pleŋ-, 'mi 'ŋ 'gbu klɛ 'bhii- Zuufu mi do gbɛɛn-, 'kooko- 'ŋ sɔ -o klɛle 'ke Zesu 'yi mu 'le. Mɛɛ 'la zan mu 'taawo Moizi a pɛ 'toŋ mu 'ɛ ta, 'ke 'ŋ 'yoo- 'bhɛ zan mu 'ɛ pleŋ-, 'mi 'ŋ 'gbu klɛ 'bhii- 'bhɛ zan mu 'ɛ gbɛɛn-; 'kooko- 'ŋ sɔ -o klɛle- 'ke Zesu 'yi mu 'le. 'Duŋ- wlan 'gbu 'ɛ ni, 'naa- -o 'taawo zii' Moizi a pɛ 'toŋ mu 'ɛ 'yi jan mu 'ɛ 'mu ta.

21 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke 'ŋ 'yoo- mɛɛ 'la zan mu laa Moizi a pɛ 'toŋ mu 'ɛ dɔ 'mu 'pleŋ-, 'mi 'ŋ 'gbu klɛ 'bhii- 'bhɛ zan mu 'ɛ gbɛɛn-; 'kooko- 'ŋ sɔ -o klɛle- 'ke Zesu 'yi mu 'le. Waa pelɛ dɔɔ 'naa -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun; -amasrɔyi, 'mi 'gbu -o 'taawo zii' Krisi a pɛ 'toŋ mu 'ɛ 'mu -la ta.

22 Mɛɛ 'la zan mu laa -o 'eglɔɔle -o 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'mi 'ŋ 'gbu klɛ 'bhii- 'bhɛ zan mu 'ɛ gbɛɛn-; 'kooko- 'ŋ sɔ -o klɛle 'ke Zesu 'yi mu 'le. 'Bhɛ 'yi bhe, 'ke mɛɛ mu -o dɔgbɛya 'la gbɛɛn-, 'mi 'ŋ 'gbu klɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-, 'kooko- 'kee- -kla gɔnɛ- 'oo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ŋ sɔ -o 'ke mu gole- -za 'yi.

23 'Mi 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn klɛ 'zi -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛɛ- -zayi', 'kooko- 'ŋ sɔ -a ma 'duma mu 'ɛ 'ke 'srɔɔwole.

24 'Ka 'gbu 'laa 'yaango- 'bhii- blasan- mu 'ɛ blasan- -kpan 'ɛ ta, -o 'kpɛn blasan zaabɔlele. 'Duŋ- -o ba mɛɛ do 'kpɔ -le -blasanle ma -jara 'ɛ 'srɔɔwo- ɛɛ? 'Ka mu 'gbu 'ezin-, -ka dɔ 'eglɔɔle 'kaa- 'kpaleya zi 'ɛ ta 'bhii- bla zaabɔ mu 'ɛ gbɛɛn-; 'kooko- 'ka 'sɔ 'bhɛ ma -trɔn 'srɔɔwole.
25 'Duŋ- blasan- mu 'ɛ, 'ke -woo daan 'zi blasanle ma 'waati 'la ba, -o 'trɛbhɔ 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn kpa -o 'gbu ta. 'Duŋ- -o 'bhɛ klɛ -jara 'la 'srɔɔwo zayi' 'bhii- 'bhɛ ma -sra 'le, 'bhɛ 'la 'bhɛ 'laa -o 'ke -mɔpɛ' 'le bhe. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' mu -kɔɔa' pɛ 'ɛ klɛ -sra 'la 'bhɛ 'srɔɔwo zayi', 'bhɛ -o 'ke -mɔpɛ' 'le yikpɛnsee ta.
26 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ 'yoo- blasan- 'zi; 'duŋ- 'ŋ 'yrɛ gbaanle -o 'an blasanle 'ɛ 'lɛyanyrɛ do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛɛ- ta. 'Naa -o 'an pɛ ye 'ɛ 'wo zii' 'bhii- gbɛkpuŋ- gwledan mi 'la -ya gbɛkpuŋ- mu 'ɛ blin 'zi -ploo zi bhaama.
27 'Bhɛɛ- drɔɔn', 'mi 'ŋ 'gbu 'kun zii' 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'naa 'ŋ 'gbu 'flɛ 'ɛ zru maza klɛ; 'kooko- -a -lɛyan' bhla 'ɛ zi, 'mi 'la 'mi -Jan 'Nrale- 'ɛ ꞊woa mɛɛ mu ni, -Waanbhaa' laa nu 'mi golɛ blasan- mu 'la -jara 'ɛ 'srɔɔwoa- 'mu ba.

10

Izraɛli mu 'ɛ 'taawogbɛya -kpe 'ɛ ta

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -za 'la ꞊tian -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ma -kpe 'ɛ ta Moizi a pɛ 'waati 'ɛ ba, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ dɔ 'ka 'kpee. -Waanbhaa' laflɛ' -gblɛn do -dwa -o 'kpɛn trala laanima, 'ke -yoo -o 'kan zi 'ɛ zrɔn -o ni 'bhɛ 'le. -Ya ꞊kla 'bhɛɛ- -o 'kpɛn wɛyi- 'tɛn 'ɛ takaan- 'taawolele -yrɛntrɛ' -kpaa 'ɛ ta.
2 -E -kla 'bhii- -woo 'kpɛn 'wiiŋfia꞊ 'bhɛ wɛyi- 'ɛ 'pegee laflɛ' -gblɛn 'ɛ 'yi, -o 'kpɛn 'pegee Moizi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.
3 -Waanbhaa' -o 'kpɛn -lɛbwa 'ke pɛbhle -glɔɔn do 'kpɔ -la -le 'ke 'bhɛ da laflɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o 'kpɛn 'bhɛ ꞊bhla.
4 -Waanbhaa' -yi 'la ꞊naa -o ni, -o 'kpɛn 'bhɛɛ- ꞊mia. Wlan 'ɛ ni, 'bhɛ -yi 'ɛ 'yaa- da tɔ ŋgblo do 'kpɔ -la -yi vlɛ -saa 'ɛ ꞊la, 'bhɛ vlɛ -saa 'ɛ ꞊la tɔ ŋgblo 'ɛ 'yaa- da -Waanbhaa' -la ba. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- ge 'zi -o zi yrɛkpɛn- ꞊nɔɔ. 'Bhɛ vlɛ -saa 'ɛ- 'yaa- 'ke Krisi 'tɔɔmasie -la -le.
5 'Ali- 'bhɛ -za 'wlan mu 'ɛ 'kpɛn klɛle blaan -Waanbhaa' 'kɔɔ -o ni, 'o -gbɔɔ mu 'ɛ -bebe 'laa -Waanbhaa' zru maza klɛlɛ. 'Bhɛla- -zayile, -o -lɛ -gbɛnɛ do -gaa -bɔn 'ɛ 'yi -kpe 'ɛ ta.
6 'Bhɛ -za mu 'la ꞊kla 'mu ꞊kla -a zrɔnpɛ 'le -kɔɔ' mu ni dɔɔ -kɔɔ' 'laa 'taawolɛ 'eyɔɔle 'bhii- 'woo- mu gbɛɛn-.
7 'Bhɛɛ- 'ka 'laa klɛlɛ yogba mu 'le 'bhii- -o 'ke mu 'a ꞊kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«Mɛɛ mu 'ɛ -o -yalaa', 'bhɛɛ- -o pɛbhla- 'bhɛ 'pegee -o -wɛɛn ꞊mia. 'Bhɛ blaan, 'ke -woo -wlɛnle',*

'bhɛɛ- 'ke -o 'srotanle waa yo 'ɛ ni.»

8 -Kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'gbu 'nalɛ--yanbhɔɔya dɛle ni, 'bhii--o 'ke mu 'a ꞊kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -o 'waa mia do bhɛ yaga (23.000) -gaa -yrekpaa' do 'kpɔ 'ɛ ꞊la.

9 -Kɔɔ' mu 'laa Mɛɛzan -yidanlɛ 'bhii- -a 'ke mu 'a ꞊kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- mlɛ mu -o 'sɔnkpaa-, 'bhɛɛ- -o -gaa.

10 'Ka mu, 'ka 'laa bolɛ 'ka 'la ma janwole ma mɛɛ mu ma 'ka 'lɛ ꞊la, 'bhii- -a 'ke mu 'a ꞊kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-'bhɛɛ- -si 'kun -mlɛkɛ' 'ɛ 'bhɛ -o 'kpɛn ꞊dia. *

11 'Bhɛ -za 'yɔɔ- -glɔɔn mu 'la bhe, 'mu ꞊tian -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ma, 'kooko- 'mu klɛ -za zrɔnpɛ 'le -kɔɔ mu ni. 'Bhɛɛ- -woo yɔɔndia- 'sɛwɛ ta, 'kooko- -o klɛ -kɔɔ' mu 'kpeelɛkanpɛ mu 'le, -kɔɔ' mu 'la 'ke 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ ꞊bhwa gban -kɔɔ' mu -din bhe.

12 'Bhɛla- -zayile, 'ke mɛɛ 'la zan 'kpee ma 'bhɛ -o 'eglɔɔle 'bhɛ a 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan 'bhɛ 'yrɛkpa 'bhɛ 'gbu ba 'elrele; 'kooko- yaa baalɛ -za 'yɔɔ- 'yi.

13 -Setran' -o -yidan' maza mu 'la klɛ 'zi 'ka ni, -e bhaaplɛŋ -vin mu 'ɛ 'kpɛn 'yidan- 'zi 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'la yaa -liiwli' mabɔɔ -titi, 'bhɛ 'laa nu -a 'tolɛ- 'ke -Setran' 'ka 'yidan- 'ke 'bhɛ ge 'kanlɛ-'kaa- faŋgan- yɛkɛ- 'ɛ ta. 'Ke 'ka 'yidan- bhla 'ɛ ꞊bhwa -Setran' 'kɔɔ, -Waanbhaa' nu 'bhɛ yɛkɛ- faŋgan- 'nalɛ- 'ka ni, 'kooko- 'ka sɔ -Setran' a -yidangbɛya 'ɛ 'yikunle, 'bhɛɛ- 'ka go 'bhɛ 'yi.

-Waanbhaa' a mɛɛ mu 'plooza- yogbale ma

14 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ 'yiɛnii mu, -ka 'ka 'pleŋgo- 'egbɔɔn gbɔɔnle- yogbale ma.

15 'Mi -o -jan 'la 'wo zii' 'ka ni, -yoo 'bhii- 'an wo zii' -zadɔ' mu -la ni. 'Bhɛɛ- 'ka 'gbu 'bhɛ -jan 'ɛ 'yiglin- doo.

16 Mɛɛzan Krisi a pɛbhle 'waati 'ɛ ba, -kɔɔ' -drɔɔ pɛyan- 'la si 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'pubɔ- 'seri klɛ -Waanbhaa' ni 'bhɛ ma 'bhɛ -le 'laa zrɔn 'bhii- -kɔɔ' mu 'pegee Krisi yiɛn 'ɛ -kɔɔ -o 'kpaledomaya 'yi ɛɛ? 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'bluu 'la takan kplokplo, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'bhɛ 'yiciɛn- 'eke- ma, 'bhɛ -le 'laa -kɔɔ' mu 'pegee Krisi 'flɛ 'ɛ kpa do ma ɛɛ?

17 'Bluu 'ɛ -yoo do 'kpɔ, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le 'ke Krisi 'flɛ 'ɛ 'le. 'Ali- 'ke -kɔɔ' -o 'ebebele, -kɔɔ' 'kpɛn kla 'eke- ba, 'bhɛɛ- -kɔɔ' klɛ 'flɛ do 'kpɔ. -Amasrɔyi -kɔɔ' 'kpɛn 'yee-'bluu do 'kpɔ 'ɛ 'yela- sasa bhle 'eke- zi.

18 -O -za 'la klɛ Izraɛli mu 'ɛ ba, -ka 'bhɛ -glin doo: mɛɛ 'la zan mu 'sraka gopɛ mu 'ɛ bhle, 'bhɛ zan mu 'pegee -Waanbhaa' klɛ 'kpaledomaya 'yi. -Amasrɔyi -o 'sraka gopɛ mu 'la kpa

* **10:10 10.10** -Nɔɔle' 'sɛwɛ 17.6-14. 'Elwaleta -sɔ, Izraɛli mu 'ɛ 'yaa- -kpe 'ɛ ta 'waati 'la ba, -woo -la ma janwoa- Moizi 'pegee Aarɔn ma. 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' -o 'krowoa-, 'bhɛɛ- -o ba mɛɛ 'waa vu ta yiziɛ 'pegee mɛɛ -kɛmɛ 'srwaplɛ- -gaa (14.700).

'srakagoyrɛ 'ɛ ꞊nɔɔ, 'mu 'nale- -o -Waanbhaa' -la ni.
19 'Ŋ 'yoo- -jan 'la 'wo zii' -gɛ 'bhɛ 'yi -o 'nale- -a ma ɛɛ? Taa- 'sraka go wi 'ɛ 'bhɛ -za -o 'eglɔɔle ɛɛ? Taa- yo 'ɛ 'bhɛ -za -o 'eglɔɔle ɛɛ?
20 'Yooye- 'dɛ! 'Duŋ- 'mi -o -jan 'la 'wo zii', 'bhɛ 'yi -le dɔɔ yogba mu 'ɛ, -o yogba pɛ mu 'la bhle, -o 'mu na 'zina mu -la ni; 'duŋ- - waa -o 'mu 'na Waanbhaa' ni -titi. 'Duŋ- 'naa- -o -a zi 'bhii- 'ka mu 'pegee 'zina mu klɛ 'kpaledomaya 'yi.
21 'Ka 'laa sɔ -drɔɔ 'ɛ 'mile Mɛɛzan a pɛ -drɔɔ 'mi pɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ka -drɔɔ mi 'ezin- 'zina mu a pɛ -drɔɔ 'mi pɛ 'ɛ 'yi. 'Ka 'laa sɔ 'duŋ- 'ezin- Mɛɛzan a pɛ 'ɛ 'bhlele, 'bhɛɛ- 'ka ge 'zina mu a pɛ 'ɛ 'bhlelɛ.
22 Taa- 'ka -o -a zi 'bhii- 'ka Mɛɛzan a zran 'ɛ 'lawlɛn- ɛɛ? 'Ka 'kpee ma, -kɔɔa' pɛ faŋgan- 'ɛ 'yiya- -yaa' pɛ faŋgan- 'ɛ ni ɛɛ?

-Kɔɔ' -Waanbhaa' -lɛdɔ' -a ma -kɔɔ' klɛza mu 'ɛ 'kpɛn 'yi

23 'Ka 'ke mu a pe dɔɔ: «-Za 'kpɛn klɛ 'seŋ -o 'o ni». 'Duŋ- 'mi sɔ -a pele dɔɔ -za 'kpɛn 'laa -o 'elrele bhaaplɛŋ ma. 'Ali- 'ke 'ka 'ke mu 'a pe dɔɔ: «-Za 'kpɛn klɛ 'seŋ -o 'o ni». 'Duŋ- pɛ 'kpɛn 'laa 'kaa- 'kpaleya 'ɛ baan' kla a ba.
24 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ 'gbu do -kplɛn 'nrayiza klɛlɛ, 'duŋ- -ka 'eke- -nrayiza -la klɛ.
25 -O wi 'oo wi 'la gɔn 'plɛɛ 'yi, 'kee- -kla wi -glɔɔn 'oo wi -glɔɔn 'la 'le, -ka 'bhɛ bhle. 'Ka 'laa 'ka 'gbu zrubatɛdɔlɛ 'bhɛ dayrɛ ziglinle ma.
26 -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Trɛ 'pegee -a ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn -o 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a pɛ mu -la -le.»*
27 Mɛɛ 'la zan laa -o Zesu 'yi 'ke 'bhɛ 'ka 'siila- pɛbhle ma -a ba, 'kee- pɛbhle 'oo pɛbhle 'la ꞊naa 'ka ni, -ka 'bhɛ 'bhle. 'Ka 'laa 'ka 'gbu zrubatɛdɔlɛ 'bhɛ pɛbhle 'ɛ dayrɛ ma.
28 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'ke 'ka 'kpeelɛkaan dɔɔ: «Yogba wi -le 'kɛle-». 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ka 'laa 'a 'bhlelɛ-, mɛɛ 'la zan 'ka 'kpeelɛkaan 'bhɛ -zayi', 'bhɛ 'pegee 'bhɛ zrubatɛdɔ zayi'.
29 'Naa -o -a pe 'zi 'ka mu 'gbu zrubatɛdɔle ma, 'ŋ 'yoo- -we 'zi 'ka 'kpeelɛkan mi 'ɛ 'bhɛ -la zrubatɛdɔza 'le.

'Bhɛɛ- 'ka 'ke mu nu a pelɛ dɔɔ: «-Mɛla ma 'bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' zrubatɛdɔza 'ɛ 'bhɛ sɔ -daŋ' 'kpaale 'mi sɔ -za yɛkɛ- 'la klɛle- 'mi 'gbu a mapɔɔnleya 'ɛ 'yi 'bhɛ ma ɛɛ?
30 'Ke 'ŋ -Waanbhaa' 'pubwa- 'ŋ pɛ 'la 'bhlele 'bhɛ ma, -mɛla ma 'bhɛɛ- mɛɛ nu 'ŋ 'tɔ 'yɔɔ- 'pelɛ- dɔɔ -mɛla ma 'ŋ 'bhɛ ꞊bhla ɛɛ?»
31 'Bhɛla- -zayile, 'mi pe 'ka ni dɔɔ 'ke 'ka -o pɛbhle 'zi oo, 'ke 'ka -o pɛ 'ke mi 'zi oo, 'ke 'ka -o -za 'oo -za 'la klɛ 'zi, -ka -za 'kpɛn klɛ 'kooko- 'ka -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ bhɔ 'bhɛ 'yi.
32 'Ka 'laa klɛlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi: Zuufu mu oo, Zuufu kle mu

oo, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' a pɛ mɛɛ -lɛdo' 'ɛ.

33 -Ka 'taawo 'bhii- 'mi a pɛ 'taawogbɛya 'ɛ gbɛɛn-: 'mi -o dɔ 'zi 'eglɔɔle 'ke 'ŋ sɔ mɔkpɛn' ni -za 'kpɛn 'yi. 'Naa 'ŋ 'gbu do -kplɛn 'nrayiza klɛyrɛ glin, 'duŋ- 'mi mɔkpɛn' -la 'nrayiza klɛ yrɛ glin, 'kooko- -o 'kpɛn go -za 'yi.

11

1 -Ka 'taawo 'mi klɛza zi 'bhii- 'mi 'taawo Krisi zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

ZESU 'YI MU 'TAAWOGBƐYA

Korɛnti Zesu 'yi le mu 'ɛ -waa' -sruŋgbɔɔ' dɔza -o ŋgblo ma

2 'Ŋ nɛɛ -nɛ mu, 'mi 'ka 'tɔbhɔ- gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, -amasrɔyi 'ŋ -za dɔ 'ka 'kpee 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛɛ- 'ŋ 'ka -daanna -za mu 'la 'le, 'ka -o 'taawo zii' 'mu ta 'elrele.

3 'Duŋ- -za do -o ye 'ezin-, 'mi -o -a zi 'bhii- 'ka 'bhɛ dɔ, 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: 'gwlaan- 'kpɛn -kuŋlii -le 'ke Krisi -la -le, 'bhɛɛ- le 'ɛ 'bhɛ -kuŋlii -le 'ke 'bhɛ ꞊nɔɔ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le; 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -le 'ke Krisi -kuŋlii' 'ɛ 'le.

4 'Bhɛla- -zayile, 'ke 'gwlaan- 'la -ya 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni oo, 'ke -yoo -Waanbhaa' -lɛlajanwo zii' oo; 'bhɛɛ- 'ke -sruŋgbɔɔ' -o -a ŋgblo ma 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, yaa -o -a -kuŋlii Krisi 'bhɛ 'lɛdɔ- 'zi -a ma 'bhɛ gbɛɛn-bhe.

5 'Duŋ- 'ke le 'la 'bhɛ -o 'bhɛ 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni oo, 'ke 'bhɛ -o -Waanbhaa' -lɛlajanwo zii' oo, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ ŋgblo ma fleŋ- -o, 'bhɛ le 'ɛ 'bhɛ 'laa -o 'bhɛ ꞊nɔɔ 'ɛ 'lɛdɔ- 'zi 'a ma 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi. 'Bhɛ le 'ɛ -yoo 'bhii- -a ŋgblo -gwele' -le.

6 'Ke le 'la 'bhɛ 'laa -o -a zi 'bhii- 'bhɛ -sruŋgbɔɔ' dɔ 'bhɛ ŋgblo ma, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, -ya win 'ɛ takan! 'Bhɛɛ- 'ke 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ke le do -a 'gbu 'win takaan-oo, 'ke -ya win 'ɛ -gwela oo, 'bhɛ -o 'ke -yraladɔ maza 'le bhe. 'Bhɛla- -zayile, 'mi pe dɔɔ 'kee- -sruŋgbɔɔ' ꞊dwa -a ŋgblo ma 'bhɛ mabhaabhɔ.

7 'Duŋ-, 'gwlaan- 'ɛ 'bhɛ 'laa -sruŋgbɔɔ' dɔlɛ 'bhɛ ŋgblo ma 'ke 'bhɛ -o 'bhɛ 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni. -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'yee- 'gwlaan- ꞊kla klɛgbɛya 'la 'yi 'yele- 'ke -Waanbhaa' bhɔɔma 'le, 'bhɛ 'pegee 'yele- 'ke -Waanbhaa' a gblaanya 'ɛ zrɔn pɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, le 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'gwlaan- a gblaanya 'ɛ zrɔnpɛ 'le.

8 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'drunyan klɛ bhla 'ɛ zi, 'gwlaan- laa dalɛ le 'yi, 'duŋ- le 'ɛ 'bhɛ -le -daa 'gwlaan- 'yi.

9 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'laa 'gwlaan- klɛlɛ le -zayi', 'duŋ--e le 'ɛ 'bhɛ ꞊kla 'gwlaan- -la -zayi'.

10 'Bhɛla- -zayile bhe, -mlɛkɛ' mu 'ɛ -zayi', le 'ɛ 'bhɛ -sruŋgbɔɔ' dɔ 'bhɛ ŋgblo ma; 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛ -a ŋgblo 'kpaale- 'la -yoo -a -nɔɔ ꞊la bhe 'bhɛ -tɔɔmasie 'le.

11 -Kɔɔ' 'pegee Mɛɛzan Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'gwlaan- laa sɔ bole- 'bhɛ

'gbu ma le blaan; 'bhɛɛ- le laa sɔ bole- 'bhɛ 'gbu ma 'gwlaan- blaan.

12 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ yi, 'drunyan klɛ 'waati 'ɛ ba -Waanbhaa' 'kɔɔ, -e 'gwlaan- 'flɛ 'ɛ gbɛ do -la ꞊sia, 'bhɛɛ- -e le ꞊kla 'bhɛ 'le; 'bhɛɛ- 'duŋ- le -le 'gwlaan- ya. 'Bhɛɛ- pɛ 'kpɛn da -Waanbhaa' -la ba.

13 'Ka mu 'gbu 'bhɛ -glin doo, 'ke le -o -a 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni bhla 'la ba, 'bhɛɛ- 'ke -a ŋgblo ma fleŋ- -o, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le ɛɛ?

14 -Waanbhaa' a bhaaplɛŋ mu klɛgbɛya 'ɛ ma, -kɔɔ' 'gbu 'a 'yaango- 'bhɛ ma 'bhii- -yraladɔ maza -le 'bhɛ 'le 'ke 'gwlaan- laa a 'winle- mu 'ɛ takan 'bhɛɛ- -yoo 'trole- to.

15 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke le 'bhɛ 'winle- mu 'ɛ 'trole- ꞊twa, 'bhɛ -o 'ke -a -lreleya 'ɛ baan' -la -le. -Amasrɔyi -Waanbhaa' winle 'trole- mu -naa le ni, 'kooko- 'ke -o klɛ -a wiiŋ- 'bhii- sɔ gbɛɛn-.

16 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- 'bhɛ zaabɔ 'o 'lɛ ma 'yee- -za 'lɛɛ- ta 'ezin-, 'bhɛ zan 'a 'yaango- dɔɔ 'o mɔɔ ta pɛ laa -o 'ke zaabɔlele, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' mu 'ɛ ta pɛ laa 'bhɛ 'le 'ezin-.

Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ 'yaa- Mɛɛzan Krisi a pɛ 'ɛ bhle gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

17 'Mi -o zan -jan mu 'la 'wolɛ- 'ka ni 'saanibhe, 'naa sɔ 'ka 'tɔbhɔle 'bhɛ 'yi -titi. -Amasrɔyi, 'ke 'ka ꞊klaa 'eke- ba, 'ka 'laa 'ka 'taawogbɛya 'lreleya 'ɛ baan' 'kla yrɛ glin -a ba, 'duŋ- 'ka baan' klɛ 'eyɔɔle -a ma.

18 'Mi 'a ꞊maa dɔɔ 'ke 'ka ꞊klaa 'eke- ba 'kaa- ꞊klaŋkeba yrɛ mu 'ɛ ꞊nɔɔ, 'ka 'laa -bɛŋgo' do ma, 'bhɛɛ- 'ka 'yiciɛnle klɛ. 'Mi 'duŋ- 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'bhɛ -jan 'ɛ gbɛ do -o 'ke wlan 'le.

19 Wlan 'ɛ ni, -yoo 'ke -za 'le 'ke 'ka 'yiciɛnle klɛ, 'kookomɛɛ 'la zan mu -o 'ke Zesu 'yi mu kplankplan 'gbu 'ɛ 'le 'ka 'pleŋ-, -o sɔ 'mu dɔle-, 'bhɛɛ- 'mu gole klɛ mɛɛ -vin mu 'ɛ ma.

20 'Ke 'ka ꞊klaa 'eke- ba dɔɔ 'ka -o Mɛɛzan Krisi a pɛle 'ɛ 'bhlele, 'duŋ- 'ka 'laa -a bhle -a bhle gbɛya 'ɛ 'yi.

21 -Amasrɔyi 'ke 'ka ꞊klaa 'eke- ba 'yee- pɛ 'ɛ 'bhle zayi', 'ka 'laa 'eke- magbɛn. 'Bhɛɛ- 'ka 'kpɛn do do 'bhɛ 'yrɛ gbaan 'bhɛ 'gbu a pɛ 'ɛ 'bhɛɛ- 'bhlele- ba. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'lɛyanyrɛ klɛ 'ka 'ke mu bolele gbɔn -le, 'bhɛɛ- 'ka 'ke mu kpɛdɔle klɛ, 'ke 'mu -wɛɛndɛ'.

22 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, 'fɛ mu laa -o 'ka 'kɔɔ, 'ke 'ka pɛbhle 'mu ꞊la, 'bhɛɛ- 'ka -wɛɛn mi ɛɛ? Taa- 'ka -o -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ mavɛɛ- 'zi -a ma ɛɛ? 'Bhɛɛ- pɛ 'kedo- laa -o mɛɛ 'la zan mu 'kɔɔ, 'kaa- zi 'bhii- 'ka -yraladɔ 'mu ma ɛɛ? 'Ŋ -mɛ pɛ jan -la wo 'ka ni 'ezin- ɛɛ? 'Kaa- zi 'bhii- 'ŋ 'ka 'tɔbhɔ ɛɛ? 'Naa sɔ 'bhɛ klɛle- -titi!

Pɔlu -o mɛɛ daan 'zi Mɛɛzan Krisi a pɛ 'ɛ pɛbhlegbɛya 'ɛ 'le

23 Wlan 'ɛ ni, Mɛɛzan 'mi -daanna -za 'la 'le, 'mi -o 'ka mu daan 'zi 'ezin- 'bhɛɛ- 'le. -O -yaa nu Mɛɛzan Zesu

-lɛnalɛ -a dɛ mu 'ɛ ni -bi 'la zi, -e 'bluu 'ɛ ꞌsia.

24 'Bhɛɛ- -e 'yanle- -Waanbhaa' 'pubɔlele 'bhɛ ma, 'kee- 'bhɛ takanle kplokplo 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -yaa' -klaŋlanɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: «'bluu 'lɛɛ- 'bhɛ -le 'ke 'ŋ 'flɛ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -e ꞌkla 'ka ma 'sraka 'le. 'Ka nu 'bhɛɛ- klɛlɛ 'taŋii, 'kooko- 'mi -za dɔ 'ka 'kpee.»

25 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -o yanle pɛ 'ɛ 'bhlelele, 'kee- -drɔɔ pɛyan- do 'sile, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' *-bhoolaya drɛɛ 'la -dwa 'yee- 'pegee bhaaplɛŋ mu 'ɛ pleŋ- 'mi a pɛ yiɛn 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ 'le, 'bhɛ -le -gɛ. 'Ke 'kaa- mi 'zi 'waati oo 'waati 'la ba, 'mi -za dɔ 'ka 'kpee.»

26 -Amasrɔyi 'sani- -e nu gelɛ 'tɛnlɛ- Mɛɛzan Zesu 'nule- 'ɛ ma, 'ke 'ka -o 'bluu 'lɛɛ- 'bhle zii', 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka -o -drɔɔ pɛyan- do 'lɛɛ- 'mi zii' 'waati 'oo 'waati 'la ba, 'ka -o 'mi gaza 'ɛ 'bhɛɛ- 'wo zii' 'ezin- 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

27 'Bhɛla- -zayile, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan Mɛɛzan Krisi a 'bluu 'ɛ ꞌbhla, 'bhɛ 'pegee 'kee- -yaa' -drɔɔ pɛyan- do 'ɛ ꞌmia, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ zan 'taawogbɛya 'ɛ yaa Mɛɛzan Krisi 'lɛdɔ- -a ma 'elrele, 'bhɛ zan -o -kpan -la baa- 'zi 'bhɛ 'gbu ta 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi -e Mɛɛzan Krisi 'flɛ 'ɛ 'pegee 'bhɛ yiɛn 'ɛ mavɛɛla.

28 'Bhɛla- -zayile, 'ka 'kpɛn do do 'bhɛ 'gbu zrubaglin 'elwale pe, 'bhɛɛ- -e sɔ 'bluu 'lɛɛ- 'bhlele, 'bhɛɛ- -e -drɔɔ pɛyan- do 'ɛ mi 'tɛ.

29 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'bluu 'ɛ ꞌbhla, 'bhɛ 'pegee 'kee- -drɔɔ pɛyan- do 'ɛ ꞌmia, 'bhɛɛ- 'ke -o -yi -o 'kɛla 'le Mɛɛzan a pɛ 'flɛ 'ɛ ba zayi' 'ke yaa 'bhɛ dɔlɛ; 'bhɛ zan -o -Waanbhaa' a -kpan -la baa- 'zi -a 'gbu ta 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

30 'Bhɛla- -zayile, gadɛ mu -bebe 'pegee -sɔŋzan' -bebe -o 'ka 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ka -bebe -gaa gban.

31 'Ke -kɔɔ' -kɔɔ' 'gbu zrubaglinna 'elwale 'pe, -Waanbhaa' a 'kiti 'laa nu klɛlɛ -kɔɔ' ma.

32 'Duŋ- Mɛɛzan Krisi -o -kɔɔ' mu 'kitikan zii' 'bhɛ 'pegee -e -kɔɔ' 'krowo, 'kooko- -yaa' -kpan 'laa balaa' -kɔɔ' mu 'pegee 'drunyan 'yi mu 'ɛ ta 'eke- zi.

33 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke 'ka ꞌklaa 'eke- ba Mɛɛzan Krisi a pɛle 'ɛ 'bhle zayi', -ka 'eke- magbɛn -a ma.

34 'Ke gbɔn -o mɛɛ 'la zan dɛ 'zi, 'bhɛ zan pɛbhle 'elwale 'pe 'bhɛ 'gbu ba 'fɛ 'lɛ ma, 'bhɛɛ- -e nu 'tɛ. 'Ke 'bhɛ ꞌkla, 'ke 'ka ꞌklaa 'eke- ba, 'ka 'laa nu -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ 'wlɛnlɛ- 'ka 'gbu ma. 'Ke 'mi ꞌwlaa 'ka ba ye, 'ŋ nu -za -vin mu 'ɛ 'mu -yrɛbagolɛ 'ka 'pleŋ-.

12

Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ mu 'la na mɛɛ ni

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ mu 'la na mɛɛ ni, -kɔɔ' 'mu ba janwo doo. 'Ŋ 'yoo -a

zi 'bhii- 'ka wlan dɔ 'mu ba zayi'.

2 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ka 'laa -yaa -Waanbhaa' dɔ 'waati 'la ba, 'ka gbaanle -yaa yo 'bhobho mu -la zi.

3 'Bhɛla- -zayile, 'mi pe 'ka ni dɔɔ 'ke 'Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo mɛɛ 'la zan -yi, 'bhɛ zan laa sɔ -a pele dɔɔ: «Zesu 'daŋganwole -o!» 'Bhɛɛ- 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ yaa -o mɛɛ 'la zan -yi, 'bhɛ zan laa sɔ -a pele-dɔɔ: «Zesu -o 'ke Mɛɛzan 'le!»

4 Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ mu 'la na mɛɛ ni, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' a ye 'ɛ wo, 'bhɛ 'seŋ mu 'ɛ -glɔɔn -o 'ebebele; 'duŋ- -o 'kpɛn da 'yee- Lii 'Weŋ do 'kpɔ 'ɛ 'yela- -yi.

5 -E ye mu 'la na mɛɛ mu ni, 'mu -glɔɔn -o 'ebebele, 'duŋ- mɛɛ mu yewo 'yee- Mɛɛzan -Waanbhaa' do 'kpɔ 'ɛ 'yela- ni.

6 'Bhɛɛ- yewogbɛya 'ɛ -glɔɔn -o 'ebebele, 'duŋ- 'yee- -Waanbhaa' do -kplɛn -le -o 'kpɛn klɛ faŋgan- na -kɔɔ' 'kpɛn ni do do.

7 Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn do do 'yi, Lii 'Weŋ 'ɛ -ya -glɔɔya' 'ɛ zrɔn klɛgbɛya 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'yi, 'kooko- -e sɔ bhɔle- 'woo- Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn ba.

8 Lii 'Weŋ 'ɛ -e -zadɔleya ma -jan na mɛɛ 'ke ni, 'bhɛɛ- -e yikanleya ma -jan na mɛɛ -bhɛɛke' do ni. 'Yee Lii 'Weŋ do 'kpɔ 'ɛ 'yele- 'mu 'kpɛn na.

9 'Yee- Lii 'Weŋ do 'kpɔ 'ɛ -e 'kpaleya -gbɛnɛ na mɛɛ 'ke ni; 'bhɛɛ- -e gadɛ mu -bhee 'seŋ na mɛɛ -bhɛɛke' do ni.

10 -E 'sɔle- maza klɛ 'seŋ na mɛɛ 'ke ni; 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'seŋ na mɛɛ -bhɛɛke' do ni; Lii Wlan 'la 'bhɛ da -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- bhla ma lii -yɔɔ' mu 'la da -Setran' ba, Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ na mɛɛ 'ke ni 'bhɛɛ- 'bhɛ sɔ 'mu lii -glɔɔn plɛ 'ɛ bagogbɛya dɔle-; 'bhɛɛ- wli -bhɛɛke' -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'la 'ke waa 'mu daanlɛ, -e 'mu 'pe 'seŋ na mɛɛ -bhɛɛke' do ni; 'bhɛɛ- -e 'woo- wli -bhɛɛke' mu 'ɛ 'yipele 'seŋ na mɛɛ 'ke ni.

11 Lii 'Weŋ do 'kpɔ 'ɛ 'yele- 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn klɛ; -e 'woo- 'seŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'yiciɛn- mɔkpɛn' ma do do; mɔkpɛn' do do 'pegee 'bhɛ a pɛ, 'bhɛɛ- -za 'la 'bhɛ -bɛŋgole -o -a 'gbu zru maza 'ɛ 'le, -e 'bhɛɛ- klɛ.

Zesu 'yi mu a 'kpaledo-maya 'ɛ -yoo 'bhii- mɛɛ 'flɛ do 'kpɔ

12 Bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ -yoo do 'kpɔ, 'bhɛɛ- 'duŋ- a dɔpɛ mu 'ɛ -woo 'ebebele. 'Ali- 'ke 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ -woo 'ebebele, -o 'kpɛn -o 'flɛ do 'kpɔ -la -le. Krisi -o 'bhii- 'yee- 'flɛ 'ɛ -yaa' pɛ klɛgbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.

13 -Amasrɔyi, -o -kɔɔ' 'kpɛn 'wiiŋfia□ Lii 'Weŋ do 'kpɔ -la -yi. -Kɔɔ □klaa 'eke- ba, 'bhɛɛ- -kɔɔ' □kla 'bhii- 'flɛ do 'kpɔ. 'Ke -kɔɔ' -o Zuufu mu 'le oo, 'ke -kɔɔ' -o Zuufu kle mu 'le oo, 'ke -kɔɔ' -o lu mu 'le oo, 'bhɛ 'pegee 'ke -kɔɔ' -o □klɔ mu 'le oo, -kɔɔ' 'kpɛn Lii 'Weŋ do 'kpɔ -la 'srɔɔwoa-.

14 Bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ dɔpɛ laa -o do 'kpɔ, 'duŋ- -a dɔpɛ mu 'ɛ -woo 'ebebele.

15 'Ke gaan -yaa pe bi gbɛ ni dɔɔ: «'Naa -o 'ke gbɛ 'le, 'bhɛla- -yile 'mi 'kpale- laa -o 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ ba». 'Bhɛ 'yaa- sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ- yaa -yaa nu klɛlɛ 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ do 'le ɛɛ?

16 'Bhɛɛ- 'ke 'trɔn 'yaa- pe bi dɔɔ: «'Naa -o 'ke -yrɛbhɛ' 'le, -ayile 'mi 'laa -o 'flɛ 'ɛ -yaa' pɛ 'le». 'Bhɛ 'yaa- sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ- trɔn 'laa klɛ 'yee- 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ do 'le ɛɛ?

17 'Ke 'flɛ 'ɛ 'kpɛn 'yaa- klɛ 'ke -yrɛbhɛ' 'te 'le, -e -yaa nu 'sɔlɛ- -jan 'male- -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'kee- klɛ bi 'trɔn 'te 'le, -e -yaa nu pɛ vɛn mu 'silɛ- -mɛla -le ɛɛ?

18 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' laa 'flɛ 'ɛ klɛlɛ bhaama. -E 'flɛ 'ɛ dɔpɛ mu 'ɛ 'kpɛn do do -kpaa -a ma 'bhii- -e -yaa zi 'bhii- -ya klɛ -a zru maza 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

19 'Bhɛɛ- 'ke 'flɛ 'ɛ 'kpɛn 'yaa- klɛ 'ke dɔpɛ do 'kpɔ 'le, -e 'yaa- sɔ klɛle- 'flɛ 'le ɛɛ?

20 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, dɔpɛ mu 'ɛ -woo 'ebebele, 'duŋ- 'flɛ 'ɛ -yoo do 'kpɔ.

21 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -yrɛbhɛ' laa sɔ -a pele- gbɛlaa- ni dɔɔ: «'Ŋ maza laa -o 'e ma!» 'Bhɛɛ- ŋgblo laa sɔ -a pele- gaan mu ni dɔɔ: «'Ŋ maza laa -o 'ka ma!»

22 'Bhɛɛ- drɔɔn', dɔpɛ mu 'la faŋgan- 'laa -o 'mu ta -kɔɔ' 'yrɛ 'yi, -kɔɔ' maza -o 'mu -la 'gbu ma 'ebebele.

23 -Kɔɔ' 'kpee ma -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ ma yrɛ mu 'la 'mu 'laa -o 'ke -za 'kedo- 'kpɔ 'le, -kɔɔ' 'mu -la -gblakun' 'egbɛnɛle 'ke 'bhɛ kan -a -vin mu 'ɛ ta. -Kɔɔ' 'flɛ yrɛ mu 'la -woo 'ke -yraladɔ ma yrɛ mu 'le, -kɔɔ' 'mu -la kun 'elrele 'ke 'bhɛ kan -a yrɛ -vin mu 'ɛ ta.

24 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ yrɛ mu 'la waa -o 'ke -yraladɔ ma yrɛ mu 'le, -kɔɔ 'laa 'mu kun 'elrele. -Waanbhaa' -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ Ꞓkla klɛgbɛya 'la 'yi, 'bhɛ -le dɔɔ, -kɔɔ' 'laa a yrɛ mu 'la ye -za 'kedo- 'kpɔ 'le, -o 'mu -la kun 'elrele.

25 -E 'bhɛ Ꞓkla 'bhɛ gbɛɛnbhe, 'kooko- 'flɛ dɔpɛ mu 'ɛ 'yiciɛnle laa klɛ 'ke -o mabhaabhɔ 'eke- ta; 'duŋ- -yoo Ꞓkla 'kooko- 'ke -o bhɔ 'ekeba.

26 'Ke 'flɛ 'ɛ dɔpɛ do -o -yrɛnbhle' zii', 'yee- 'flɛ yrɛ 'ɛ 'kpɛn -le -yrɛnbhle' zii' bhe. 'Duŋ- 'ke -wa dɔpɛ do -lɛdwa 'bhɛ ma, -a dɔpɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn zrukpaale klɛ 'eke- 'yi.

27 'Duŋ- 'ka mu, 'ka mu -le 'ke Krisi 'flɛ 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'ka 'kpɛn do do -o 'ke -a 'flɛ dɔpɛ mu 'ɛ 'ke -la -le.

28 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' mɛɛ 'ke mu Ꞓkpaa mɛɛ mu wiiŋ- Zesu 'yi mu -lɛdo' mu 'ɛ ba: -O wiiŋ- mɛɛ -lɛ Ꞓlwa mi 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Zesu a 'winbɔwo mu 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- -a -lɛ plɛ mi 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'le; -a -lɛ yaga mi 'ɛ 'bhɛ -le 'ke mɛɛ daan mu 'ɛ 'le. 'Mu zitɛn' mu 'ɛ 'mu -le -Waanbhaa' 'sɔle- maza klɛ 'seŋ Ꞓnaa mɛɛ 'la zan mu ni 'mu 'le, 'bhɛ 'pegee -e gadɛ mu -bhee 'seŋ Ꞓnaa mɛɛ 'la zan mu ni 'ezin-; 'mu a pɛ zitɛn' mu -le -e 'seŋ Ꞓnaa 'kɛ mu 'la ni 'ke 'mu bhɔ mɛɛ

ba 'mu 'le. 'Bhɛɛ- -e mɛɛ 'ke mu ꞌkla mɛɛ -lɛdɔɔ' 'mu 'le. 'Bhɛɛ- wli -bhɛɛke' mu 'la waa 'mu daanlɛ -e 'mu 'pe 'seŋ ꞌnaa -a 'ke mu ni.

29 Taa- -a pele -o dɔɔ mɔkpɛn' -o 'ke Zesu a 'winbɔwo mu 'le ɛɛ? Taa- mɔkpɛn' -o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'le ɛɛ? Taa- mɔkpɛn' -o 'ke 'sɔle- maza klɛ mu 'le ɛɛ?

30 'Bhɛɛ- taa- -a pele -o dɔɔ gadɛ mu -bhee 'seŋ -o mɔkpɛn' 'ni ɛɛ? Taa- wli -glɔɔn -bhɛɛke' 'pe 'seŋ -o mɔkpɛn' ni ɛɛ? Taa- 'bhɛ wli -bhɛɛke' mu 'ɛ 'yipe 'seŋ -o mɔkpɛn' ni ɛɛ?

31 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'ka zrubhɔ 'seŋ -gbɛnɛ mu 'ɛ 'mu -la -srɔɔwole ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'kɛla 'bhɛ -o pɛ 'kpɛn 'lɛɛ, 'ŋ 'yoo- zan 'bhɛ zrɔnlɛ 'ka ni 'saanibhe.

13

'Sɔniya

1 Wlan 'ɛ ni, 'ali- 'ke 'ŋ sɔ 'drunyan ta wli mu 'ɛ 'kpɛn 'pele, 'ke 'ŋ sɔ -mlɛkɛ' mu a wli mu 'ɛ 'kpɛn 'pele, 'duŋ- 'ke 'sɔniya laa -o 'ŋ zru 'ɛ 'yi, 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ -woo 'bhii- 'koobaa- 'weli- 'pegee -glee 'weli- gbɛɛn-.

2 'Ali- 'ke -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'seŋ -o 'ŋ ni, 'ke gaanyiza 'kpɛn -yipe' 'seŋ -o 'ŋ ni, 'bhɛɛ- 'ke -zayaangole 'ɛ 'kpɛn 'seŋ -o 'ŋ ni; 'ali- 'ke 'ŋ 'kpaleya 'ɛ 'bhɛ a -gbɛnɛya 'ɛ 'yi, 'ke 'ŋ sɔ a pele- vlɛ gɔɔn mu ni dɔɔ 'mu 'yro 'mu gbaanyrɛ mu 'ɛ ꞌnɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'ke mu 'mu klɛ 'ŋ 'weli- ta; 'duŋ- 'ke 'sɔniya laa -o 'ŋ 'yi, 'naa -o 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le.

3 'Ke 'mi 'ŋ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn 'yiciɛnna 'kɔɔfleŋzan mu ma -o -lɛbɔ' pɛ mu 'le, 'ali- 'ke 'mi 'ŋ 'gbu ꞌgwan 'bhii- lu do 'le, 'kooko- 'ŋ bhɔ 'woo- 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke 'mi 'ŋ baa 'bhɛ -za 'ɛ 'yi, 'duŋ- 'ke 'sɔniya laa -o 'ŋ 'yi, 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- 'ŋ ma.

4 'Ke 'sɔniya -o mɛɛ 'la zan -yi, 'bhɛ zan 'bhɛ zrubak- palaa -za zi, 'bhɛɛ- wlanya -o -a zru 'ɛ 'yi, -a -yrɛ 'laa bhɔ mɛɛ -bhɛɛke' 'kɔɔpɛ- zi, yaa 'gbu 'wasowo, 'bhɛɛ- yaa -a 'gbu magbaandɛ mɛɛ ma.

5 'Bhɛ zan laa -yraladɔ maza klɛ, yaa -a 'gbu do -kplɛn 'nrayiza klɛ, yaa -a yinmatɔnkpa blaale-, 'bhɛɛ- yaa mɛɛ kuku kpa -a 'kpee.

6 'Bhɛ zan laa 'bhɛ zruk- palaa -lɛbiimaza zayi'; 'duŋ- -ya zrukpalaa wlan -la -zayi'.

7 'Ke 'sɔniya -o mɛɛ 'la zan 'yi, 'bhɛ zan -za 'kpɛn 'sroma- yan, -ya kpa -za 'kpɛn 'yi, -a -yri 'kpale- bo pɛ 'kpɛn ta, 'bhɛɛ- -e -za 'kpɛn 'yikun-.

8 'Sɔniya laa yan -titi. 'Duŋ- -Waanbhaa' -lɛlajanwole mu nu yanlɛ. Wli -bhɛɛke' 'pele 'ɛ nu yanlɛ; 'bhɛɛ- -kɔɔa' -zayaan- gole 'ɛ nu yanlɛ.

9 -Amasrɔyi -kɔɔa' -za- yaangole 'ɛ 'lɛsɔle laa -o, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -Waanbhaa' -lɛla' jan mu 'la wo, 'mu 'lɛsɔle laa -o 'ezin-.

10 'Duŋ-, 'ke -za 'la 'bhɛ 'lɛsɔle -o, 'bhɛ □nwa bhla 'la ba, 'kɛla 'bhɛ 'lɛsɔle laa -o, 'bhɛ nu yanlɛ.

11 'Ŋ 'yaa- 'waati 'la ba -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ 'le, 'an -janwo' gbɛya oo, 'ŋ 'kpeelɛdan gbɛya 'pegee 'an -za 'kun gbɛya, 'ŋ 'yaa- 'mu 'kpɛn klɛ matruŋya -la -yi. 'Duŋ- 'ŋ gbaanladia, 'mi 'ploola-matruŋya pla za 'ɛ ma.

12 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -zɔn -kɔɔ' sɔ -za sanɛ- drɔŋ 'la -yimale -Waanbhaa' ba zayi', 'bhɛ -o 'bhii- 'kee-pɛ do -glinna -dwaleŋ' 'la 'yrɛba- -o 'buŋbuŋ 'bhɛ 'yi, 'yaa- sɔ -a yrɛ 'ɛ 'kpɛn 'yele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Duŋ- 'ke 'bhɛ yi 'ɛ □bhwa, -kɔɔ' nu -Waanbhaa' yelɛ kpataakpa -kɔɔ' 'yrɛbhɛ- plɛ 'ɛ 'kpɛn 'le. -Zɔn -kɔɔa' -zayaangole 'ɛ 'lɛsɔle laa -o; 'duŋ- 'ke 'bhɛ 'waati 'ɛ □bhwa, -kɔɔ' nu -za 'kpɛn dɔlɛ 'kee- tɛn -a -daŋ' ma, 'bhii- -Waanbhaa' 'gbu -kɔɔ' mu dɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

13 'Bhɛ 'yi bhe, pɛ yaga 'lɛɛ- 'mu -le nu bolɛ -a nɔɔ-; 'bhɛɛ- waa yan -titi: 'kpaleya, 'bhɛɛ- 'e 'yrikpale -za ta, 'bhɛ 'pegee 'sɔniya. 'Duŋ- 'kɛla 'bhɛ -za -o 'eglɔɔle -o 'kpɛn ba 'bhɛ -le 'ke 'sɔniya 'ɛ 'le.

14

Wli -bhɛɛke' pele 'seŋ 'pegee -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'seŋ mu a -za

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka dɔ 'eglɔɔle 'ke 'ka 'sɔniya 'ɛ 'bhɛ -la ziglin-. 'Bhɛɛ- -ka *Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ a 'seŋ mu 'ɛ 'mu -la ziglin- 'ezin-; 'duŋ- -ka dɔ 'eglɔɔle 'ke 'ka -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'seŋ 'ɛ 'bhɛɛ-ziglin- 'elwale 'pe.

2 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ke mɛɛ 'la zan -o wli -bhɛɛke' mu pe 'zi, 'bhɛ zan laa -o -janwo' zii' bhaaplɛŋ mu ni, 'duŋ- 'bhɛ zan -o -janwo' zii' -Waanbhaa' -la ni. -Amasrɔyi mɛɛ 'kedo-'kpɔ 'laa -a pewli 'ɛ 'bhɛ 'yima-, 'bhɛɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔyi, -e sɔ wlan mu 'la 'mu gaanle -o 'mu tapwɛle.

3 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' -lɛlajanwo, 'bhɛ zan -janwo' bhaaplɛŋ mu -la ni, 'bhɛɛ- -e faŋgandɔ 'mu ta, -o 'kpaleya 'ɛ baan' kla -a ba, 'bhɛɛ- -yoo lia.

4 'Ke mɛɛ 'la zan wli -bhɛɛke' pe, 'bhɛ zan faŋgandɔ 'bhɛ 'gbu -la ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' -lɛlajanwo, 'bhɛ zan 'ɛ faŋgandɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn -la ta.

5 'Mi -a zi 'bhii- 'ka 'kpɛn wli -bhɛɛke' mu -la pe; 'duŋ- 'kɛla 'bhɛ sɔ 'mi ni 'ezin- 'egbɛnɛle 'ke 'bhɛ kan 'kɛla bhe 'bhɛ ta, 'bhɛ -le dɔɔ 'ka 'kpɛn -Waanbhaa' 'lɛlajanwo. -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' -lɛlajanwo, 'bhɛ mabhaabhɔ 'ke 'bhɛ kan mɛɛ 'la zan wli -bhɛɛke' mu pe 'bhɛ ta; 'fɔke 'bhɛ zan 'bhɛ 'pe wli -bhɛɛke' 'ɛ 'yipia□, 'kooko- faŋgan- dɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn ta -waa' 'kpaleya 'ɛ 'yi.

6 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ-mu, 'ŋ 'yoo -za do -la -yilrɔkpale 'ka ma dɔɔ: 'Ke

'mi ꞊nwa 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ ꞊dwa wli -bhɛɛke' -la pele ma, 'bhɛ 'trɔn- nu klɛlɛ 'ka ma -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛ 'trɔn- 'laa nu klɛlɛ 'ka ma -za 'kedo- 'kpɔ 'le, 'fɔke -Waanbhaa' -za 'la 'bhɛ -zrɔnna 'ŋ ni 'ke 'ŋ 'bhɛɛ- 'yipia꞊ 'ka ni, 'bhɛɛ- 'kee- -jan 'la ꞊kpaa 'mi 'lii 'ke 'ŋ 'bhɛ 'yiklaa꞊ 'ka 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ŋ -za 'yaangoleya ma -jan do ꞊woa 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'ka -daanna -za do 'le. 'Ke yaa klɛlɛ 'bhɛ gbɛɛn-, 'ka nu -trɔn 'ɛ -dela -srɔɔwolɛ 'mi a pɛ wli -bhɛɛke' pele 'ɛ ma ɛɛ?

7 'Ali- nii- 'laa -o pɛ mu 'la 'yi, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ke -o sɔ -wele', 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'ke mu -le 'ke -gofɛn' 'pegee -gitari gwe -glɔɔn mu 'ɛ 'le. 'Ke waa -o dɛ 'zi 'elrele, -woo 'sro 'la 'kpa zii' -o -yi, -o sɔ -o plɛ 'ɛ 'kpɛn dɛwli 'ɛ bagole dɔle- ɛɛ?

8 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -o gwledan mu 'ɛ sii -klɛloŋ' 'pɛnwli- 'la 'le, 'ke 'bhɛ 'pɛnwli- 'ɛ bakanle laa -o kplankplan, gwledan mu 'ɛ -de 'gbu -le nu 'bhɛ magaanlɛ gwledanle 'ɛ 'kaama- ɛɛ?

9 'Bhɛ -za 'yansi do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le 'kaa- pɛ 'ɛ 'le. 'Ke 'ka -o -jan 'la 'wo zii' wli -bhɛɛke' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke waa 'bhɛ 'yima-, -o nu 'ka 'wojan- 'ɛ 'yimalɛ 'nale- -a ma ɛɛ? -Yoo 'bhii- 'ka -o -janwo' zii' -ploo -la zi bhaama.

10 Wli 'srɛ -glɔɔn mu 'la -woo 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, -o 'kpɛn -o 'ke -yima' pɛ 'le.

11 'Duŋ- 'ke mɛɛ do -o -janwo' zii' 'mi ni wli 'la 'ke 'naa 'bhɛ dɔ 'bhɛ 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ klɛ 'mi 'yrɛ 'yi 'bhii- 'cie do; 'bhɛɛ- 'mi klɛ 'bhɛ zan 'ɛ 'yrɛ 'yi 'bhii- 'cie 'ezin-.

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ mu 'la na mɛɛ ni, 'mu -la -srɔɔwo' -lrɔ klɛ 'ka ma, 'bhɛɛ- 'kɛla 'bhɛ sɔ -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ -waa' 'kpaleya 'ɛ baan' 'klale -a ba, -ka 'bhɛɛ- ziglin- 'eglɔɔle.

13 'Bhɛla- -yile, 'ke mɛɛ 'la zan -o wli -bhɛɛke' pe zii', 'bhɛ zan 'a 'yrɛwo -Waanbhaa' ma dɔɔ 'bhɛ 'seŋ 'na -a ni 'kee- sɔ -a 'gbu 'pe wli -bhɛɛke' 'ɛ 'yipele.

14 -Amasrɔyi 'ke 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' wli -bhɛɛke' 'yi, 'ŋ nii- 'ɛ 'bhɛ -le klɛ 'seri 'yi, 'duŋ- 'naa -o -a klɛ 'zi 'ŋ yikan' 'ɛ 'le.

15 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'mi sɔ -mɛla klɛle- 'tɛ ɛɛ? 'Mi sɔ 'ŋ 'seriwole -Waanbhaa' ni 'ŋ 'nii- 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ nu 'seriwolɛ -a ni 'ezin- 'ŋ yikan 'ɛ 'le. 'Ŋ nu 'srokpalɛ 'ŋ 'nii- 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ nu 'srokpalɛ 'ŋ yikan' 'ɛ 'le 'ezin-.

16 'Bhɛɛ- 'ke 'yoo- -Waanbhaa' 'pubɔ- 'zi 'e 'nii- 'ɛ 'yi, mɛɛ bhaamale 'la 'yaale- -o -zamaa' 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛ nu 'sɔlɛ- -a pele- 'nale- -a ma «Amiina» 'yaa- 'seri 'ɛ ma, 'ke yaa 'yaa- 'seri 'ɛ 'yimalɛ ɛɛ?

17 'Ali- 'ke 'yaa- -Waanbhaa' 'pubɔ- 'seri 'ɛ ꞊kla 'elrele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'bhɛ mɛɛ do 'ɛ, 'yaa faŋgandɔlɛ 'bhɛ a 'kpaleya 'ɛ ta; -amasrɔyi yaa 'yaa- 'seri 'ɛ 'yimalɛ.

18 'Mi 'duŋ-, -Waanbhaa' 'pubɔ- -amasrɔyi, 'ŋ sɔ wli -bhɛɛke' 'pele 'kee- kan 'ka 'kpɛn ta.

19 'Duŋ- 'ke Zesu 'yi mu 'ɛ -woo -waa' 'klaŋkeba ꞊nɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'yoo- -o 'pleŋ-, -jangɔ' 'soo 'la 'ke mɛɛ mu sɔ 'mu -yimale, 'bhɛɛ- 'kooko- -o -za daan 'mu ma, 'bhɛ mu -la wole sɔ 'mi ni 'ke 'bhɛ kan -jangɔ' 'waa vu wole ta 'ŋ 'kɔɔ wli -bhɛɛke' 'yi.

20 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'ploo- 'kaa- matruŋya 'kpeelɛdan gbɛya 'ɛ ma, -ka 'ka 'kpeelɛdan 'bhii- mɛɛ -yrɛbakanle mu gbɛɛn-. -Za 'yɔɔ- a pɛ zi 'ɛ ta, -ka 'ka 'gbu klɛ 'bhii- matruŋnɛ mu gbɛɛn-, -amasrɔyi waa -za 'yɔɔ- dɔ. 'Duŋ- 'ka 'kpeelɛdan gbɛya 'ɛ ma, -ka klɛ mɛɛ -yrɛbakanle mu 'le.

21 'Toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, -a yɔɔndɛle -o dɔɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' pe dɔɔ:

«'Mi nu 'si 'bhɛɛke mu a wli -la 'silɛ-,

'bhɛɛ- 'ŋ nu -jan 'kpalɛ- 'cie mu -la -lii, 'bhɛɛ- -o nu -janwolɛ 'an pɛ mɛɛ mu 'lɛɛ- ni,

'ali- 'ke 'bhɛ ꞊kla oo, waa nu -o 'trɔnkpalɛ 'mi 'weli- 'ɛ ꞊la.»

22 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, wli -bhɛɛke' pele 'ɛ, 'bhɛ -o 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ -tɔɔmasie 'le mɛɛ 'la zan mu laa -o kpa -Waanbhaa' 'yi 'mu yrɛ 'yi; 'duŋ- -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'ɛ, 'bhɛ -o 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ -tɔɔmasie 'le mɛɛ 'la zan mu 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi 'mu 'yrɛ 'yi.

23 'Bhɛɛ- 'ke Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' 'klaŋkeba do -yi, -o 'kpɛn wli -bhɛɛke' mu 'pele- -saan; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'kee- ꞊kla mɛɛ -bhɛɛke' mu 'le oo, 'kee- ꞊kla mɛɛ 'la zan mu laa -o kpa -Waanbhaa' -yi 'bhɛ 'ke mu 'le oo, 'ke 'mu ꞊nwa wlalɛ 'ka ta 'ke 'ka 'kpɛn -o wli -bhɛɛke' 'pe zii' 'waati 'la ba; waa nu -a pelɛ dɔɔ 'ka 'kpɛn ŋgblo -wlɛnle' -o ɛɛ?

24 'Duŋ- 'ke -yoo bi 'bhii- -o 'kpɛn -o -Waanbhaa' -lɛlajanwo 'zi 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan laa 'e 'kpa -Waanbhaa' 'yi, 'ke 'bhɛ ꞊nwa wlalɛ 'ka ta 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba; 'bhɛ 'pegee 'ke mɛɛ 'la zan laa 'kaa- -za klɛgbɛya 'ɛ dɔ, 'ke 'bhɛ ꞊nwa wlalɛ 'ka ta 'ezin- 'yee- 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'bhɛ 'gbu nu -a 'yaangolɛ 'bhii- 'bhɛ -o 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mi do 'le 'bhɛ wlan ma -jan mu 'la 'ma zii' -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ 'lii 'bhɛ ma.

25 'Bhɛɛ- -za 'yɔɔ- mu 'la -woo -a 'kpee, 'mu 'kpɛn ta nu 'pwɛlɛ- kpataakpa. 'Ke 'bhɛ ꞊kla, -zadɔwɛɛ 'ɛ 'kɔɔ, -e nu -a ŋgblo kulalɛ 'trɛ ma; 'bhɛɛ- -e nu -Waanbhaa' gbalɛ 'ke -ya pe -a 'gbu 'lii kpataakpa dɔɔ: «Wlan 'gbu 'ɛ ni, -Waanbhaa' -o 'ka 'pleŋ-!»

-O -za mu 'la klɛ 'ke Zesu 'yi mu 'ɛ ꞊klaa 'eke- ba

26 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke 'ka ꞊klaa 'eke- ba 'waati 'la ba, -ka -za mu 'lɛɛ- 'mu -la klɛ: 'Ke -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma

'sro -o 'ka do 'kpee, -ka 'bhɛ 'kpa; 'ke mɛɛ daan ma -jan do -o 'ka 'ke 'kɔɔ, 'bhɛ zan 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo; 'ke -Waanbhaa' -za do -zrɔnna 'ka 'kɛla ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'pe; 'ke 'ka 'kɛla sɔ wli -bhɛɛke' pele-, 'bhɛ 'bhɛ 'pe; 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'kɛla sɔ 'bhɛ wli -bhɛɛke' 'ɛ 'yipele, 'bhɛ 'bhɛ 'yipe. 'Ke -za 'oo -za 'la 'bhɛ sɔ -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ 'kpaleya 'ɛ baan' 'klale -a ba, -ka 'bhɛɛ- klɛ.

27 'Ke mɛɛ 'la zan mu -o wli 'pele, waa 'kanlɛ- mɛɛ plɛ, mɛɛ yaga ta; 'duŋ- -wa klɛ do do 'eke- blaan, 'bhɛɛ- 'bhɛ wli -bhɛɛke' 'ɛ 'yipe mi 'ɛ -srɔɔwo' 'ka 'pleŋ-.

28 'Ke 'bhɛ wli -bhɛɛke' 'ɛ 'yipe mi laa -srɔɔwolɛ 'ka 'pleŋ-, 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa wli -bhɛɛke' pelɛ 'ka 'pleŋ-. 'Ke mɛɛ 'la zan -a zi 'bhii- 'bhɛ wli -bhɛɛke' pe, 'bhɛ 'bhɛ 'wo 'bhɛ 'gbu 'kpee -Waanbhaa' ni.

29 -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ, 'ke -Waanbhaa' -jan -kpaa 'mu 'lii, waa 'kanlɛ- mɛɛ plɛ, mɛɛ yaga ta 'ke -o -janwo'; mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu 'mu 'trɔnkpa -o wojan mu 'ɛ ɔla, 'bhɛɛ- 'mu -o wlan yrɛ glin.

30 'Ke -Waanbhaa' -za -zrɔnna mɛɛ 'ke ni, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ -bhɛɛke' do -o -janwo' zii' 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, mɛɛ 'la zan -yaa -janwo' zii' 'elwale, 'bhɛ 'laa 'mɔlɛ- -janwole 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -ya 'to 'ke -Waanbhaa' -za -zrɔnna 'kɛla 'bhɛ ni 'bhɛ -janwo'.

31 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ka 'kpɛn sɔ -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'eke- blaan do do; 'kooko- 'ka sɔ 'eke- daanle-, 'bhɛɛ- 'ka faŋgandɔ 'eke- ta 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi.

32 -Waanbhaa' 'bhɛ -lɛlajanwole 'seŋ 'naa- mɛɛ 'la zan mu ni, 'mu dɔ klɛn 'ke 'bhɛ -lɛlajanwole 'seŋ Lii 'ɛ 'kpaale- bo -o -la.

33 -Amasrɔyi -Waanbhaa' laa -kɔɔ' 'siilɛ- 'ke -kɔɔ' bo -za klɛyrɛ nɔɔ- 'kɔɔ- 'gbu 'win ta, 'duŋ- -e 'kɔɔ- 'siila-, 'kooko- 'kɔɔ- bo yilabla 'yi.

'Bhii- -wa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'pleŋ- yrɛkpɛn- ɔnɔɔ bhe.

34 'Ke 'ka ɔklaa 'eke- ba, 'ka 'laa -jan 'nalɛ- le mu ni 'ka 'pleŋ-, -o tagale bo. -Woo 'gbu mazina 'bhii- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Toŋ 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

35 'Ke -o 'ke mu -o -a zi 'bhii- -o -za 'ke 'yima, -o 'bhɛ 'yilrɔkpa -o -nɔɔ mu 'ɛ ma -o ba -lɛ ma. -Amasrɔyi -jan 'nale- le mu ni Zesu 'yi mu 'ɛ 'pleŋ-, 'bhɛɛ- -o -janwo' -Waanbhaa' a 'fɛ 'ɛ ɔla, -za 'lrele- laa 'bhɛ 'le.

36 -Waanbhaa' a -jan 'ɛ kli 'ɛ -daa 'ka mu -la ba taa- -a wole 'ɛ ɔtian 'ka mu do -kplɛn -la ma ɛɛ?

37 'Ke mɛɛ 'la zan 'kpee ma -yoo 'ke -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'le, 'bhɛɛ- 'ke -a 'gbu 'kpee -ya 'yaango- 'bhii- Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ do -naa -a ni, 'bhɛ zan 'a 'yaango- 'bhii- 'mi -o -jan 'la yɔɔndɛ 'zi 'ka ni -gɛ, -Waanbhaa' wojan -le 'bhɛ 'le.

38 'Ke 'bhɛ zan laa dɔlɛ 'bhɛ -jan 'lɛɛ- ɔla, -Waanbhaa' laa

nu 'bhɛ zan dɔlɛ -titi.
39 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ-
mu, -ka dɔ 'eglɔɔle 'ke
'ka pɛ 'la 'bhɛ ziglin- 'ka
'nii- 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhɛ klɛ
-Waanbhaa' -lɛlajanwole 'ɛ
'bhɛɛ- 'le. 'Ke mɛɛ 'ke mu -o
wli -bhɛɛke' 'pe zii', 'ka 'laa
'bhɛ 'saawolɛ 'bhɛ zan mu 'ɛ
'kɔɔ.
40 -Ka 'ka 'pleŋza- 'kpɛn klɛ
-lɛɛya' ma do do.

MƐƐ BWELE GALE BA A -ZA

15

Zesu bweza gale ba

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ -Jan
'Nrale- 'la □woa 'ka ni 'ke 'ka
-dwa -a -la, 'bhɛɛ- 'ka blɔɔle
-o -a ma 'eglɔɔle, 'ŋ 'yoo- -a
zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ dɔ 'ka 'kpee
'ezin-.
2 'Ke 'ka 'taawoa□ 'yee- -Jan
'Nrale- 'ɛ ta 'elrele 'bhii- 'mi
'ka -daanna 'kɛle- gɔnɛ- 'la
gbɛɛn- 'ka sɔ gole- -za 'yi
-a ma. 'Kebhlaale, 'ka 'ka
'kpalawoa Zesu 'yi, 'bhɛ □kla
bhaama za 'le.
3 -O 'mi -daanna -za 'la 'le,
'mi 'ka mu -daanna 'bhɛɛ- 'le
'elwale, 'bhɛ -le dɔɔ: Krisi
-gaa -kɔɔ' a -za 'yɔɔ- mu
'ɛ ma 'bhii- -a pele -yaa
-Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi
gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.
4 -Wa gbaa 'ɛ □bian, 'bhɛɛ-
-e -bwela gale ba -a gale
blaan -yrekpaa' yaga mi
'ɛ ma, 'bhii- -a pele -yaa
-Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi
gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.
5 'Yee- Zesu bwele blaan
gale ba, -e -pwɛla Kefasi -la
ba 'pe, 'bhɛɛ- 'bhɛ blaan, -e
-pwɛla -yaa' -klaŋlanɛ -vin
vu ta plɛ 'ɛ ba. *
6 'Bhɛ gole -a -yi, 'ke -ya
'gbu zrɔnle- -a nɛɛnɛ- Zesu
'yi mu -kɛmɛ 'soo 'ke -a
tralapɛ 'ke mu ni 'eke- zi: -o
'ke mu -kla gban 'ke siɛle,
'bhɛɛ- -o 'ke mu -o -li 'mu
-yrɛ ma -zɔn.
7 'Bhɛ blaan, -e -pwɛla Zaki
ba, 'bhɛɛ- boolazi -e -pwɛla
-yaa' winbɔwo mu 'ɛ 'kpɛn
ba 'tɛ.
8 'Bhɛ 'kpɛn blaan, 'kee-
'pwɛle 'mi ba 'tɛ, 'mi 'la 'mi
-o 'bhii- -nɛ 'la -wa -yaa -a ya
bhla 'ɛ 'lɛɛ. †
9 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'mi -le -yaa'
winbɔwo mu 'ɛ 'kpɛn ba mɛɛ
'fiɛntrɔnnɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ-
waa -yaa sɔ 'mi 'kunle 'bhii-
-yaa' winbɔwo mu 'ɛ do 'le;
-amasrɔyi 'ŋ -yrɛnkpaa Zesu
'yi mu 'ɛ ta 'ebebele.
10 'Duŋ- 'mi -o 'kɛla 'le
-zɔn 'bhɛ -daa -Waanbhaa' a
-lileya 'ɛ 'bhɛɛ- ba. 'Bhɛɛ-
-e -lilawoa 'mi ma 'bhɛ 'laa
klɛlɛ bhaama za 'le -titi:
'bhɛɛ- drɔɔn' 'mi yewoa-
'ebebele 'kee- kan Krisi a
winbɔwo mu -vin mu 'ɛ
'kpɛn ta. 'Duŋ- 'naa 'bhɛ ye 'ɛ
'wolɛ- 'ŋ 'gbu a faŋgan- 'le, 'ŋ
□swa 'bhɛ 'wole -Waanbhaa'
a pɛ -lileya 'ɛ 'bhɛɛ- 'srɔyi.
11 'Bhɛla- -zayi', 'kee- □kla
'mi 'le oo, 'kee- □kla Krisi
a 'winbɔwo mu -vin mu 'ɛ
'le oo, 'o 'kpɛn -o 'yee- -Jan

* **15:5 15.5** Zesu -le Piɛri 'tɔkpaa- Kefasi Arameɛn wli 'ɛ 'yi: 'bhɛ 'yi -le dɔɔ vlɛ.
† **15:8 15.8** Zesu Pɔlu 'siila -yaa' winbɔwo mu 'ɛ 'kpɛn 'siile- blaan. 'Yee- Pɔlu Zesu -dwa Zesu gale blaan, 'duŋ- Zesu a winbɔwo mu -vin mu 'ɛ 'pegee 'yee- Zesu 'gbu yewoa- 'eke- zi -e -yaa -a -yrɛ ma 'waati 'la ba.

'Nrale- do 'kpɔ 'ɛ 'yela- wo 'zi, 'bhɛɛ- 'ka mu 'gbu 'ka □kpaa 'yela -yi.

Zesu 'yi mu 'ɛ bweza gale ba

12 'Wa 'pelawo zii' dɔɔ Krisi -bwela gale ba; -mɛla ma 'bhɛɛ- mɛɛ 'ke mu -o -a pe 'zi dɔɔ gbaa mu laa sɔ bwele-gale ba ɛɛ?

13 'Bhɛɛ- 'ke wlan -le 'bhɛ 'le dɔɔ gbaa mu laa sɔ bwele-gale ba, 'bhɛ bhla 'ɛ ba *Krisi 'laa bwelɛ gale ba.

14 'Bhɛɛ- 'ke Krisi 'laa bwelɛ bi gale ba, 'bhɛ bhla 'ɛ ba 'woo- -jan 'la 'wo zii' 'bhɛ -o 'ke bhaama jan 'le, 'bhɛɛ- 'woo 'kpa zii' bhaama za -la -yi.

15 'Bhɛɛ- 'woo- Krisi bweza gale ba 'srɛya- 'la klɛ 'zi, -yoo 'bhii- 'woo- bhla -la 'kpa zii' -Waanbhaa' ma. -Amasrɔyi 'wa 'pe zii' dɔɔ -e Krisi -bwela gale ba, 'bhɛɛ- 'duŋ-yaa 'bhɛ klɛlɛ.

16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke gbaa mu laa bwelɛ gale ba, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, Krisi 'laa bwelɛ gale ba -titi.

17 'Bhɛɛ- 'ke Krisi 'laa bwelɛ gale ba; 'ka -o 'ka 'kpa zii' bhaama za -la -yi. 'Bhɛɛ- 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'kwe 'ɛ -yoo -li 'ka 'wiiŋ-.

18 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o □kpaa Krisi 'yi, 'bhɛɛ- -o -gaa, -e klɛ 'bhii- 'bhɛ zan mu □nia -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛɛ- waa sɔ gole- -a -yi -li -titi.

19 'Bhɛɛ- 'o 'yri 'kpale- 'la -yoo Krisi ta 'kee- 'kpa bi 'bhɛ -daŋ' -le 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛɛ-ta pɛ mu drɔŋ 'ɛ 'le, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, -kɔɔ' mu -le -yrɛn ma mɛɛ mu 'le mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ba.

Zesu Krisi -bwela kpataakpa gale ba

20 Wlan 'gbu 'ɛ ni, Krisi -bwela gale ba. Mɛɛ 'la zan mu -gaa, -Waanbhaa' 'yela--bwela gale ba 'elwale 'pe 'mu ba. 'Bhɛɛ- -ya -zrɔnna 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ ma, 'bhii-'bhɛ gbaa mu 'ɛ nu bwelɛ gale ba 'ezin-.

21 -Amasrɔyi ga -wlaa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ do -la klɛza ma; 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, gbaa mu bwe gale ba mɛɛ do 'kpɔ -la klɛza ma 'ezin-.

22 'Bhɛɛ- bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ga, -amasrɔyi -o 'kpɛn -o Adamu klu 'yi mu 'le, 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, mɛɛ 'la zan mu 'kpale- -o Krisi 'yi, bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'mu 'kpɛn nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ Krisi -la 'srɔyi.

23 'Duŋ- -o 'kpɛn 'pegee -waa pɛ 'waati -le: Krisi -le □kla mɛɛ □lwa mi 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- 'yee- blaan, mɛɛ 'la zan mu □kla -yaa' pɛ mu 'le, 'kee- □nwa 'waati 'la ba, 'bhɛ zan mu nu bwelɛ gale ba.

24 'Bhɛ gole -a -yi, 'bhɛɛ-'drunyan 'yan yi 'ɛ nu bhɔlɛ 'tɛ. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Krisi nu -Setran' 'pegee 'zina mu 'ɛ -waa -kuŋliiya 'pegee -waa' 'seŋ, 'bhɛɛ- -waa' -glɔɔya' mu 'ɛ 'kpɛn 'siɛlɛ-. 'Bhɛɛ- -e nu -bhleŋgbeya 'kpalɛ- mɛɛ 'la zan -o 'ke -Waanbhaa 'pegee -kɔɔ' Dɛ 'le 'bhɛ 'kɔɔ.

25 -Amasrɔyi Krisi nu yaalɛ -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta 'sani

'ke -Waanbhaa' 'seŋgo- -a -sɔɔnnii' mu 'ɛ 'kpɛn 'le.
26 -E nu -a -daŋma' -sɔɔnnii 'la 'bhɛ a -glɔɔya' 'ɛ 'siɛlɛ-, 'bhɛ -le 'ke ga 'le.
27 Wlan 'ɛ ni, -a yɔɔndɛle 'la -yoo -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«-Waanbhaa' pɛ 'kpɛn ŋgblo -kpalaa' Zesu gaan -la.»* 'Ke -wa □pia dɔɔ «pɛ 'kpɛn», -Waanbhaa' laa -o 'bhɛ pɛ 'kpɛn 'ɛ ba. -Amasrɔyi 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -le pɛ 'kpɛn ŋgblo -kpalaa' Zesu gaan -la.
28 'Kee- -yaan pɛ 'kpɛn ŋgblo 'kpaalele Zesu gaan -la 'waati 'la ba, 'yee- Zesu 'la -yoo 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le, -e nu -a 'gbu ŋgblo 'kpaalɛ- -Waanbhaa' -la. 'Ke 'bhɛ □kla, -Waanbhaa' gbɛblɔɔle nu klɛlɛ pɛ 'kpɛn ta, 'bhɛɛ- -a 'kpaale- nu klɛlɛ bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'wiiŋ- 'tɛ.
29 'Ke gbaa mu laa bwe bi gale ba, mɛɛ 'la zan mu 'mu wiiŋfɛ' -yi ba gbaa mu ni, 'bhɛ zan mu -yaa nu -mɛ -la klɛlɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ke gbaa mu 'laa bwe gale ba, -mɛla ma 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'mu 'gbu 'wiiŋfɛ- 'mu ni ɛɛ? ‡
30 'Bhɛɛ- -kɔɔ' mu 'gbu 'lɛɛ-ɛɛ? 'Ke gbaa mu laa bwe gale ba bi, -mɛla ma 'bhɛɛ- -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'gbu bɔ 'zi -yrɛn 'yi 'waati 'ɛ 'kpɛn ba ɛɛ?
31 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, yi 'oo yi, 'ŋ -si 'ɛ 'kpaakpale -o ga ni, wlan -le 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'ka mu 'gbu -le 'ŋ 'wasowo pɛ 'le -kɔɔ' mu 'pegee -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a 'kpale-domaya 'ɛ 'yi.
32 Efɛzi -wa 'ɛ ta mu 'ɛ -woo 'eyɔɔle 'bhii- srɔpɛ mu 'ɛ gbɛɛn-. 'Ŋ -Jan 'Nrale- 'ɛ ta gwledaan- 'woo- Efɛzi mu 'ɛ ba, 'kee- 'kpa bi 'ŋ 'bhɛ gwle 'ɛ □daan bhaaplɛŋ a pɛ zi 'ɛ 'bhɛɛ- zi, 'bhɛ 'trɔn 'yaa- nu klɛlɛ 'ke -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ke gbaa mu laa bwe bi gale ba, 'bhɛ 'yaa-nu klɛlɛ 'ke bhaama za 'le. -E -yaa nu klɛlɛ 'bhii- -wa pe -gɔɔn 'lɛɛ- 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: «-Kɔɔ' pɛbhle, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -wɛɛn mi 'bhɛ ta; -amasrɔyi 'ke -kɔɔ' -gaa too 'ke -za 'kpɛn □yaan.»
33 'Ka 'laa 'ka 'gbu 'yinilɛ -titi! -Amasrɔyi 'mi pe dɔɔ: «'Ke 'ka 'pegee mɛɛ -yɔɔ' mu 'taawo- 'eke- zi, -o zi -yɔɔ' bɔ 'ka gaan -la.»
34 -Ka 'ka yakla- dula-, 'bhɛɛ- -ka 'ploo- -za 'yɔɔ-klɛle ma, -amasrɔyi 'ka 'pleŋ- mu 'ɛ 'ke mu laa -Waanbhaa' dɔ -titi-. 'Ŋ 'bhɛ 'pe zii' 'bhɛ gbɛɛn- 'bhɛ -o 'ke -yraladɔ maza 'le 'ka mu 'gbu ma.

'Flɛ drɛɛ 'la nu klɛlɛ mɛɛ 'la zan mu nu bwelɛ gale ba 'mu ma

35 'Mi 'gbu 'a 'yaango- 'bhii-mɛɛ 'ke nu 'mi 'lrɔkpalɛ dɔɔ: «Gbaa mu bwe gale ba 'nale--a ma ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'flɛ -glɔɔn 'ɛ -dele nu klɛlɛ -o ma ɛɛ?»
36 -Za 'yaango- kle! 'Kee pɛbhɛ do □bwa 'trɛ 'yi, 'ke

‡ **15:29 15.29** Pɔlu -yaa -we 'zi wiiŋfɛza 'le, -a 'kpale- laa -yaa -a -yi 'bhii- 'bhɛ mɛɛ go za 'yi. 'Duŋ- -e -yaa -jan -la dan 'zi 'bhɛ ma -a zrɔn zayi' 'bhii- gbaa mu bwe gale ba wlan ma.

yaa galɛ, 'bhɛɛ- -e bɔn 'elwale 'pe, -e sɔ bhɔle- ɛɛ?

37 'E pɛbhɛ 'la bɔ 'trɛ 'yi, 'kee- ꞌkla *ble bhɛ 'le oo, 'kee- ꞌkla pɛ 'tɔle- pɛbhɛ 'bhɛ 'le, 'yaa klɛ 'bhii- 'ya -a diiŋ 'ɛ si 'bhɛɛ- 'e 'bhɛ sɔ 'trɛ 'yi.

38 'E pɛbhɛ 'la bɔ 'trɛ 'yi, 'ke -Waanbhaa' a zi 'bhii- 'bhɛ 'a klɛ -yri diiŋ -glɔɔn 'la 'le 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- 'le. -E pɛbhɛ 'kpɛn do do wlata -yri diiŋ -la klɛ.

39 Nii- -o 'trɛ ta pɛ mu 'la 'yi 'mu 'flɛ mu 'ɛ gole 'ekema: bhaaplɛŋ mu 'flɛ -o 'eta-, 'bhɛɛ- 'trɛ ma wi mu a pɛ 'flɛ -o 'eta-, 'bhɛɛ- maannɛ- mu a pɛ 'flɛ -o 'eta-, 'bhɛɛ- kaa mu a pɛ 'flɛ -o 'eta- 'ezin-.

40 Laflɛ' 'yi pɛ mu 'flɛ -o 'eta-; 'bhɛɛ- 'trɛ ta pɛ mu 'flɛ -o 'eta-. Laflɛ' 'yi pɛ mu -lregbɛya 'ɛ 'bhɛ gole -o 'trɛ ta pɛ mu -lregbɛya 'ɛ ma.

41 -Yretɛbhɛ a pɛ -lregbɛya -o 'eta-, 'bhɛɛ- laanima mlɛ a pɛ -lregbɛya -o 'eta-; 'bhɛɛ-mlɛklɛnnɛ mu a pɛ -lregbɛya -o 'eta-; 'ali- mlɛklɛnnɛ mu -lregbɛya 'ɛ gole -o 'eke- ma.

42 Gbaa mu bweza 'ɛ gale ba 'ɛ nu klɛlɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-'ezin-. 'Ke -o gbaa 'ɛ ꞌbian, -yoo 'bhii- pɛbhɛ 'ɛ gbɛɛn-, -e bɔn. 'Duŋ- 'kee- -bwela gale ba, yaa nu galɛ -li -titi.

43 Gbaa 'ɛ -a bin bhla zi -yoo 'eyɔɔle, 'bhɛɛ- faŋgan-'laa -o -a ta. 'Duŋ- 'kee--bwela gale ba, -e klɛ 'elrele, 'bhɛɛ- -e klɛ 'eglɔɔle 'ezin-.

44 Gbaa 'ɛ -a bin bhla zi, -yoo 'ke 'flɛ 'pegee so bhaama -la -le. 'Duŋ-'kee- -bwela gale ba, -e nu klɛlɛ 'flɛ 'la 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ gbɛblɔɔle -o 'bhɛ ta 'bhɛɛ-'le. 'Ke bhaaplɛŋ zru maza gbɛblɔɔle -o -kɔɔa' 'trɛ ta 'flɛ 'ɛ ta, Lii 'Weŋ 'ɛ gbɛblɔɔle nu klɛlɛ -kɔɔa' laflɛ' 'yi 'flɛ 'ɛ ta 'ezin-.

45 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«-Waanbhaa' bhaaplɛŋ -lwa 'la ꞌkla 'ke -o 'bhɛ sii*Adamu, *-ya nii--wlaa 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ -kla 'ke bhaaplɛŋ do 'le.»* 'Duŋ-Adamu boolazi mi 'la 'bhɛ -o 'ke Krisi 'le bhe, 'bhɛ -o 'ke Lii 'la bole -yrɛ ma -si 'ɛ na mɛɛ ni 'bhɛɛ- 'le.

46 Lii 'Weŋ 'ɛ -e 'flɛ drɛɛ 'la klɛ, yaa 'bhɛ klɛlɛ 'elwale 'pe, 'duŋ- -o bhaaplɛŋ 'flɛ bhaamale 'ɛ 'bhɛɛ- ꞌkla 'elwale 'pe. 'Bhɛɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ -e 'flɛ drɛɛ 'la klɛ 'bhɛ nu 'bhɛ blaan 'tɛ.

47 Adamu 'la ꞌkla 'ke bhaaplɛŋ -lwa 'ɛ 'le, -o 'bhɛ ꞌkla 'ke 'trɛ bwe -la -le; 'duŋ-Adamu plɛ mi 'ɛ 'bhɛ -daa laflɛ' ma.

48 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'la zan mu -o 'ke 'trɛ pɛ 'le, 'mu 'pwɛle- -o 'ke Adamu 'la -o 'bhɛ ꞌkla 'ke 'trɛ bwe 'le 'bhɛɛ- 'le. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -daa laflɛ' ma, -yoo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, mɛɛ 'la zan mu -o 'ke -yaa' pɛ 'le 'mu nu klɛlɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-.

49 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -o mɛɛ 'la zan ꞌkla 'ke 'trɛ bwe 'le 'bhɛ -le Adamu 'le. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' -o 'bhɛ bhɔɔma 'le. 'Bhɛɛ- boolazi Zesu 'la -daa laflɛ' 'yi, 'kɔɔ- nu klɛlɛ 'bhɛ bhɔɔma 'le 'ezin-.

50 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ 'yoo--jan 'la 'wo zii' 'bhɛ 'yi

-le -gɛ: -kɔɔ' 'laa sɔ gele--Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta -kɔɔa' 'trɛ ta 'flɛ 'ɛ 'le -kɔɔ' ma, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' yiɛn 'le -kɔɔ' 'yi. -Kɔɔ' 'flɛ 'lɛɛ- 'bhɛ -o 'ke bɔn pɛ 'le; 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa sɔ bole- -kɔɔ' bogbɛya 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛ 'srɔɔwo-.

51 'Ŋ 'yoo- -za tagaanle do -la -yipele 'ka ni dɔɔ: -Kɔɔ' 'kpɛn 'laa nu galɛ, 'duŋ- -kɔɔ' 'kpɛnsee ma nu bɔɔlɛ,

52 -lɛyan' do 'kpɔ 'bhii--yrɛkwlan do bɔle gbɛɛn-, 'ke -o -klɛloŋ' boolazi mi 'ɛ Ꞌpian 'waati 'la ba. 'Ke -wa Ꞌpian 'waati 'la ba, gbaa mu nu bwelɛ gale ba 'flɛ drɛɛ 'le 'mu ma, 'bhɛ 'flɛ drɛɛ 'ɛ 'bhɛ 'laa sɔ bɔnle- -titi. 'Bhɛɛ--kɔɔ' mu mɛɛ -yrɛ male mu 'ɛ, -kɔɔ' mu ma nu bɔɔlɛ 'flɛ drɛɛ 'le -kɔɔ' ma.

53 -Amasrɔyi 'flɛ 'la 'bhɛ -o -kɔɔ' ma, 'bhɛ -o 'ke bɔnpɛ 'le. -Yoo 'ke -za 'le 'ke 'bhɛ -le mabɔɔ 'pe, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛ 'flɛ drɛɛ 'la 'ke 'bhɛ 'laa sɔ bɔnle--li -titi 'bhɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'yee-'flɛ 'la -yoo 'ke gapɛ 'le, 'yelemabɔɔ, 'bhɛɛ- yaa klɛ gapɛ 'le -li 'sekeseke.

54 'Yee- -kɔɔ' 'flɛ 'la -yoo 'ke bɔnpɛ 'le, 'ke -a mabɔɔla 'waati 'la ba 'kɛla 'bhɛ 'laa bɔn -titi 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'yee- 'la -yoo 'ke gapɛ 'le, -e mabɔɔla 'kɛla 'bhɛ 'laa ga -titi 'bhɛ 'le, 'ke 'bhɛ Ꞌkla 'tɛ, 'bhɛɛ- -jan 'la yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ 'lɛ nu 'sɔlɛ-, 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: *«-O 'seŋgwa-'ke ga 'le 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- ga 'truŋwoaꞋ 'feŋfeŋ!»*

55 *«'Ee ga! 'Yaa- mɛɛ -baliwo 'seŋ 'ɛ -yoo 'naa- -a ma ɛɛ?*
'Yaa- mɛɛ dɛ -glɔɔya' 'ɛ -yoo 'naa- ɛɛ?»

56 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'bhɛ -glin doo! Mɛɛ dɛ -glɔɔya' 'la -yoo ga 'yi 'bhɛ -le 'ke -za 'yɔɔ- 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- a pɛ -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛ da 'toŋ 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi.

57 'Duŋ- -kɔɔ' -Waanbhaa' 'tɔbhɔ! -Amasrɔyi 'yele-gwle ŋgblo Ꞌnaa -kɔɔ' ni -za 'yɔɔ- ta Mɛɛzan Zesu Krisi 'ɛ 'srɔyi!

58 -E klɛlawoa 'bhɛ gbɛɛn-bhe, 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle, -ka dɔ 'eglɔɔle, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'kaa- 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhɛ go -titi. 'Ka -o Mɛɛzan a ye 'la 'wo zii' bhe, -ka ge 'bhɛ 'wole- 'ɛ zi 'taŋii, 'ke 'kaa kpa 'ka ŋgblo -yi 'bhii- 'ka -o ye 'la 'wo zii' 'yee- Mɛɛzan ni, 'bhɛ 'laa nu bolɛ bhaama.

-ZA -BEBE BA JAN MU

16

Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ -woo gbɛklaa- 'eke- ta -gɔli' 'nalele Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ni

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka nu -gɔli' 'la 'kpalɛ- 'eke- ta -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'la -woo Zeruzalɛmu -wa 'ɛ ta 'mu ni, 'ŋ 'yoo- -a zi' 'bhii-'ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'a klɛ 'bhii-'an Ꞌpia Galasi 'klɛɛn 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -wa klɛ gɔnɛ-'la gbɛɛn- bhe.

2 -Gbɛɛyi' 'tɔle- -gbɛɛyi' 'bhɛ 'yrekpaa- -lwa mi 'ɛ ma, 'ka 'kpɛn do do gbɛ sɔ -gɔli' yɛkɛ- 'la 'srɔɔwole ta, -ka 'bhɛɛ- 'kpa 'eke- ta 'edaŋma; 'kooko- 'ka 'laa nu 'ŋ 'nule- 'ɛ magbɛnlɛ, 'bhɛɛ- 'ka -gɔli' 'kpale- san 'tɛ 'eke- ta 'mi 'yrɛ ma.

3 'Ke 'mi ŋnwa 'ka ba 'waati 'la ba, 'ka mu 'gbu nu mɛɛ mu makunlɛ 'ka ba, 'bhɛɛ- 'mi nu 'lɛtrɛ 'kpalɛ- 'mu 'kɔɔ; 'kooko- 'mu ge 'ka -gɔli' 'la ŋkpaa 'eke- ta 'bhɛ 'le Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ni.

4 'Ke waa sɔ gele- 'mi blaan, 'mi nu 'kpalɛ- -o ba, 'bhɛɛ- 'o ge 'bhɛ 'taa 'ɛ ta 'eke- zi.

Pɔlu -o zan gelɛ 'taa mu 'la ta, -e 'bhɛ -janwo' zii'

5 'Mi nu 'kanlɛ- Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'pe, 'bhɛɛ- 'ŋ ge 'ka ba ye, -amasrɔyi 'ŋ nu 'kanlɛ- 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

6 -Dɔke' 'ŋ nu bolɛ 'ka ba 'waati sa, 'bhɛɛ- 'kee- -swa 'ŋ ni, 'ŋ nu -niinii' 'kpa 'waati 'ɛ 'kpɛn klɛlɛ 'ka ba ye. 'Ke 'bhɛ ŋkla, 'ŋ 'yaa- ge 'zi yrɛ 'la ŋnɔɔ, 'ka nu bhɔlɛ 'ŋ ba gelele 'bhɛ ŋnɔɔ boolazi.

7 -Amasrɔyi 'naa- -o -a zi 'bhii- 'mi 'ŋ 'yrɛ drɔŋ bɔ 'ka ta 'ŋ 'kan bhla zi. 'Ke -Waanbhaa' -dwa -a -la, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ 'waati sa klɛ 'ka ba.

8 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ nu bolɛ Efɛzi -wa 'ɛ ta -gɛ 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Pantekɔti 'fɛti 'waati 'ɛ ma.

9 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' a ye 'ɛ 'wo 'waati -gbɛnɛ 'ɛ ŋbhwa -a ŋnɔɔ; 'bhɛɛ- 'ŋ 'sɔɔnnii mu 'ɛ 'pale- -o -a nɔɔ- 'ebebele.

10 'Ke Timote ŋnwa 'ka ba, -kaa 'cieya- klɛ 'elrele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'kooko- -gblaan 'laa klɛ -a -yi 'ka 'pleŋ-; -amasrɔyi -yoo Mɛɛzan Krisi a ye do 'kpɔ 'ɛ 'yela- wo 'zi 'bhii- 'mi gbɛɛn-.

11 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -a mavɛɛlɛ! -Ka bhɔ -a ba 'kee- ge -yaa' 'taa 'ɛ ta 'edɔɔle; 'kooko- -e nu 'tɛnlɛ- 'mi ma -gɛ, 'mi 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'woo- -a magbɛn 'zi.

12 -Kɔɔ' nɛɛnɛ- Apolɔsi, 'mi 'bhɛ 'liala- gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma dɔɔ 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' nɛɛnɛ- 'ke mu ge 'pwɛ 'ka ta ye; 'duŋ- yaa dɔlɛ -a -la 'kee- ge 'saanibhe. 'Duŋ- 'ke 'bhɛ 'seŋ ŋkla -a ni yi 'la 'le, -e nu gelɛ 'ka ba ye.

Pɔlu a -jan 'lɛwlayrɛ 'pegee -a -srawoyrɛ

13 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, -ka dɔ 'eglɔɔle 'ke 'ka 'kpale- bo -Waanbhaa' 'yi. 'Bhɛɛ- -ka dɔ 'eglɔɔle 'ke 'ka faŋgandɔ 'ka 'gbu ta.

14 -Ka -za 'tɔle- -za 'bhɛ klɛ 'ke 'sɔniya 'le 'ka 'yi.

15 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka Sitefanasi 'pegee -yaa' 'fa -la mu 'ɛ dɔ: 'wole- ŋkla Zesu 'yi mu -lwa mu 'le Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -O 'gbu yewoa- -o zru 'ɛ 'kpɛn 'le 'ke -o bhɔ -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ ba.

16 -Ka 'ka ŋgblo 'kpala 'bhɛɛ- mɛɛ -glɔɔn mu -lɛɛ ŋla, 'bhɛɛ- -ka 'ka ŋgblo 'kpala 'ezin- 'bhɛ 'yansi mɛɛ mu 'la 'mu -o yewo 'zi -Waanbhaa' ni 'bhii- 'woo- gbɛɛn- 'mu ŋla.

17 Sitefanasi 'pegee
Fɔɔtunatusi, 'bhɛɛ- Akayikusi
'nulawoa 'mi -din, 'bhɛ Ɑswa
'mi ni 'egbɛnɛle. -O ⱭkIa 'ka
blaantazɛn 'le 'ŋ -din -gɛ.
18 -O 'mi zrukpalaa gɔnɛ-
'la gbɛɛn-, -o 'ka mu zruk-
palaa 'ezin- 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
-Ka 'bhɛɛ- mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ
klɛza -lrele' mu 'ɛ dɔ.
19 Azi 'klɛɛn 'yi Zesu 'yi mu
-lɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'ka 'pubwa-.
'Bhɛɛ- Akilasi 'pegee Prisili,
'bhɛ 'pegee Zesu 'yi mu 'la
kla 'eke- ba -waa' 'fɛ 'ɛ ⱭIa,
'mu 'kpɛn 'ka 'pubwa- gbɛ 'ɛ
'kpɛn ma Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'yi.
20 'Ka nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu
'la 'kpɛn -o -gɛ, 'mu 'ka
'pubwa-. -Ka 'eke- 'pubɔ- 'ke
'ka 'eke- -tuubɔ' 'bhii- nɛɛnɛ-
ma do mu.
21 'Mi 'gbu Pɔlu -le
'sɛwɛbhɛ mu 'lɛɛ- yɔɔndia-
'ŋ 'gbu gbɛ ma: «'Mi Pɔlu 'ka
'pubwa-.»
22 'Ɲ nɛɛnɛ- mu, 'ke
Mɛɛzan Zesu -za 'laa sɔ mɛɛ
'la zan ni, 'daŋgan -o 'bhɛ
zan 'ɛ ma! «*Maranata*». 'Bhɛ
'yi -le dɔɔ: Mɛɛzan Krisi, nu!
23 Bhaa Mɛɛzan Zesu -li 'ka
ma!
24 'Ka 'kpɛn -za sɔ 'mi
ni -kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi a
'kpaledomaya 'ɛ 'yi.

PƆLU 'LƐTRƐ PLƐ MI 'LA ⵔKPAA KORƐNTI -WA 'Ɛ TA ZESU 'YI MU 'Ɛ NI

Pɔlu 'lɛtrɛ plɛ mi 'la ⵔkpaa Korɛnti -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

Pɔlu -yaa' 'lɛtrɛ ⵔlwa mi 'ɛ 'kpale- Korɛnti -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni, 'kee- Timote 'winbɔle 'kaa 'bhɛ ge -o taglin-, 'kooko- 'ke -woo 'taawo zii' gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'yee- Pɔlu -o -daanna -za mu 'la 'le 'mu ta -e 'bhɛ dɔ.

Timote dale blaan Korɛnti -wa 'ɛ ta, -e Zesu 'yi mu 'ɛ ta jan mu 'la ⵔklaa Pɔlu 'kɔɔ, 'mu 'laa -yaa lele. 'Bhɛla- -zayile, 'ke 'yee- Pɔlu 'gbu gele- -o ba ye, 'bhɛɛ- 'ke -ya 'kpankpanyanle -o ma dɔɔ -woo 'taawogbɛya 'ɛ mabɔɔ. -E bhɔlawoa -o ba, 'ke -o do -yraladɔle -a ma 'bhɛ 'taawogbɛya 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a wlɛyisriwoa (Korɛnti Plɛ mi 2.5-11; 7.12). 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee- Pɔlu 'niinale blaale- -a -zanta' Efɛzi -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'kee- wisile 'ebebele Korɛnti Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'taawogbɛya 'ɛ ma. 'Bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'kee- 'lɛtrɛ 'bhɛɛke do 'kpale -o ni -gblaan 'kla zayi' -o -yi (Korɛnti Plɛ mi 2.4; 7.8). 'Bhɛɛ- 'taalɛɛyi, -e Titi -la winbwa- dɔɔ 'bhɛ ge 'bhɛ 'lɛtrɛ 'ɛ 'le -o ni. 'Bhɛ 'lɛtrɛ 'ɛ ⵔnia zi 'lii. 'Bhɛ blaan, 'ke Pɔlu gele- Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kee- Titi 'la 'winbwa- Korɛnti -wa 'ɛ ta 'bhɛ 'yele 'bhɛ ⵔnɔɔ ye. 'Bhɛɛ- 'ke 'yee Titi 'woo- Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ ta jan -nrale' wole- Pɔlu ni dɔɔ -wa 'wojan- mu 'ɛ ⵔmaa, 'bhɛ 'pegee -woo 'taawogbɛya 'ɛ mabɔɔla. Pɔlu 'bhɛ 'male- 'tɛ, 'kee- 'lɛtrɛ 'bhɛɛke do 'kpale 'woo- Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ ni, -kɔɔ' 'bhɛɛ- sii -zɔn dɔɔ: «Korɛnti mu a 'Lɛtrɛ Plɛ mi». 'Bhɛ 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, Pɔlu 'a 'yipiaⵔ -o ni dɔɔ 'yele- 'woo- Korɛnti Zesu mu -lɛdo' 'ɛ ⵔklaa 'eke- ba, 'bhɛɛ- -yoo -liala dɔɔ -woo 'eke- -yima', -o -za 'sɔ 'eke- ni, 'bhɛɛ- -o 'kpale- klɛ do ma. Pɔlu 'yee- 'lɛtrɛ plɛ mi 'lɛɛ- 'yiciɛnna -lɛ yaga.

-A -lɛ ⵔlwa mi 'ɛ 'yi (Korɛnti Plɛ mi 1-7), -e -Waanbhaa' 'pubwa- 'bhɛ 'fuu 'la -dwa -a ta -yaa' -yrɛnbhle' bhla 'ɛ zi 'bhɛ -zayi', 'bhɛ 'pegee -za 'la 'yaa- 'yee- Pɔlu 'gbu 'pegee Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ 'pleŋ- 'bhɛ 'yanle- 'ɛ -zayi'. -E ye yɛkɛ- 'la ⵔwoa -o ba ye, 'bhɛ 'pegee -o -za sɔ -a ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛ -dwa -o 'kpee.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi (Korɛnti Plɛ mi 8-9), Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ nu -gɔli' 'la 'kpalɛ- 'eke- ta, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ kpa Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ni, -e bhɛ -jan 'ɛ ⵔwoa -o ni. 'Bhɛla- -zayile, -yoo -liala dɔɔ -woo gbɛ ta klɛ taataa -gɔli' 'nale- ma.

-A -lɛ yaga mi 'ɛ 'yi (Korɛnti Plɛ mi 10-13), bhla

ma -Waanbhaa' 'lɛla janwo mu 'la -woo -la 'zi 'yee- Pɔlu ta, -yoo -a 'gbu ta janwo 'zi 'mu ni.

'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ nɔɔ, Pɔlu 'a 'srawoa- Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -yoo zan gelawolɛ -o ba ye bhe, -e 'bhɛ -janwoa -o ni 'ezin-.

'Lɛtrɛ 'ɛ zisanyrɛ

1 'Mi Pɔlu 'la -e swa -Waanbhaa' ni 'ke -yoo 'ŋ makun, 'bhɛɛ- -yoo 'ŋ klɛ Zesu Krisi a winbɔwo mi 'le; 'mi 'pegee -kɔɔ' nɛɛnɛ- Timote -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka ni. Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Korɛnti -wa 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee -yaa' mɛɛ 'weŋ mu 'la 'kpɛn -o Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'woo- 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'mu -la 'kpɛn ni.

2 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -o yilabla na 'ka ni.

Pɔlu -o -Waanbhaa' 'pubɔ- 'zi

3 -Kɔɔ' -Waanbhaa' 'tɔbhɔ, 'yele- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a -Waanbhaa' 'le 'bhɛ 'pegee -a Dɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'yele- -kɔɔ' Dɛ 'la -kɔɔ' 'yrɛnkla- a ma 'bhɛ 'le, 'bhɛ 'pegee- Waanbhaa' 'la faŋgandɔ -kɔɔ ta 'yele- 'bhɛ 'le.

4 'Yee- -Waanbhaa' zruwla -kɔɔ' 'kpee -kɔɔa' -yrɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi. -E 'bhɛ klɛ -kɔɔ' mu ni, 'kooko- -kɔɔ' mu sɔ zruwlale mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛn -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'bhle zii' 'mu 'kpee 'ezin-.

5 Wlan 'ɛ ni, Krisi -yrɛn mu bhla -kɔɔ' mu ni 'ebebele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -Waanbhaa' 'duŋ- nu zruwlalɛ -kɔɔ' mu 'kpee 'egbɛnɛle 'bhɛɛ- klɛgbɛya do 'ɛ 'yi Krisi 'srɔyi.

6 'Ke 'woo- -yrɛn mu bhle 'zi, 'bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'mu -o 'ke zruwlapɛ 'le 'ka mu 'kpee, 'bhɛ 'pegee 'ka mu go pɛ 'le -za 'yi. 'Ke -Waanbhaa' zruwlaa- 'o mɔɔ 'kpee, -e 'bhɛ klɛ 'zi, 'kooko- 'o mɔɔ sɔ zruwlale 'ka mu 'kpee, 'bhɛɛ- 'ka mu sɔ 'o ta -yrɛn mu 'ɛ yɛkɛ- 'yikunle 'ka zrubak- paale 'le.

7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'o 'kpale- 'la -yoo 'ka 'yi, 'bhɛ -o 'eglɔɔle. -Amasrɔyi 'wa 'yaango- 'bhii- 'ke 'ka 'waa- -yrɛn mu 'ɛ 'ke bhla, -Waanbhaa' nu 'bhɛ yɛkɛ- zruwlalɛ 'ka 'kpee 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin-.

8 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -o -yrɛn -glɔɔn mu 'la bhla *Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'woo- -a zi 'bhii- 'ka 'mu dɔ: -o -yrɛn -kpaa 'o ta 'eyɔɔle 'kee- kan -a -daŋ' ta, 'fɔ 'o 'yri 'laa -yaa -li -a ta 'bhii- 'o nu bolɛ 'o 'yrɛ ma.

9 'O mɔɔ 'gbu 'kpee ma 'o ga bhla 'ɛ bhwa. 'Bhɛ 'kla- 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- 'waa 'o kpa 'ezin- -li 'o 'gbu 'yi, 'duŋ- 'kooko- 'woo 'kpa -Waanbhaa' 'la 'bhɛ gbaa mu bwe gale ba 'bhɛ do -kplɛn -la -yi.

10 'Yee- -Waanbhaa' -le 'o -gwa 'bhɛ ga -glɔɔn 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- 'yele- nu 'o golɛ 'ezin- 'bhɛ 'yansi -za -glɔɔn mu 'ɛ 'yi. Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'o 'yri -o -a ta 'bhii- -e nu 'o golɛ 'ezin- 'bhɛ 'yansi -za -glɔɔn mu 'ɛ 'yi.

11 'Ka mu 'gbu -o 'ka 'seriwo zii' 'ezin- 'waa- -za ma. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, mɛɛ -bebe -o 'seri mu 'la klɛ 'zi 'o ba zayi', -Waanbhaa' nu 'mu 'lɛkunlɛ, 'kooko- 'kee- -yaa' -lileya 'ɛ -zrɔnna 'o ni, mɛɛ -bebe mu nu a 'pubɔlɛ 'bhɛ -zayi' 'waa- -za ma.

PƆLU 'PEGEE KOREƐNTI ZESU 'YI MU 'Ɛ 'PLEŊZA-MU

Pɔlu -o -yaa' 'taa 'bhɛɛke ta geza wo 'zi

12 Wlan 'ɛ ni, 'woo baa -za 'la 'yi 'bhɛ -le -gɛ: 'o 'gbu zru 'ɛ 'bhɛ -o -a pe 'zi 'o ni dɔɔ 'o 'taawoa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'bhɛ 'pegee 'o 'taawoa 'ka mu 'gbu ba -yrɛ ta, 'o 'kpee 'fleele- 'pegee 'o zru do 'le; 'bhɛ 'kpee 'fleeleya 'ɛ 'pegee 'o zru klɛle do 'ɛ 'mu 'yaa- da 'zi -Waanbhaa' -la ba. 'Duŋ- 'o 'bhɛ kla -Waanbhaa' -lilawoa 'o ma 'bhɛɛ- 'srɔyi, 'bhɛ 'laa dalɛ bhaaplɛŋ a pɛ -zadɔleya ba.

13 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'waa- 'lɛtrɛ mu 'ɛ 'yi, 'waa -o -za 'bhɛɛke do 'kpɔ yɔɔndɛ 'zi 'ka ni, 'ke yaa 'e go 'ka -o 'kɛla tape 'zi, 'bhɛ 'pegee 'ka 'kɛla 'yima zii' 'mu -la ba. 'Bhɛɛ- 'mi 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ka nu -a -yimalɛ kplankplan 'ke -a -lɛyan' -a ma.

14 'Bhii- 'kaa 'ke 'yimaa-gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: Mɛɛzan Zesu 'nu yi 'ɛ 'le, 'o nu 'o -baalɛ' 'ka mu 'yi, 'bhɛɛ- 'ka mu nu 'ka -baalɛ' 'o mɔɔ 'yi 'ezin-.

15-16 'Ŋ 'kpale 'la 'yaa- -a -yi 'bhii- 'ka 'kpeejan- -yaa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ŋ 'yaa-zi 'bhii- 'ŋ ge -trɛɛ 'ka ba ye 'elwale 'pe, 'sani- 'ŋ ge Masedwani, 'bhɛɛ- 'ŋ 'niina-bhla 'ɛ zi Masedwani, 'ŋ 'yaa-nu 'kanlɛ- 'ezin- 'ka ba ye, 'kooko- 'ka bhɔ 'ŋ ba 'ke 'ŋ sɔ gele- 'tɛnlɛ- Zude 'klɛɛn 'ɛ ma. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ŋ 'yaa- nu -Waanbhaa' a 'duma 'ɛ 'nalɛ- 'ka ni ganyan- plɛ.

17 'Naa 'sɔlɛ- gelawole 'ka ba ye, -o sɔ -a pele- 'bhɛ ma dɔɔ 'naa 'ka ba geza 'ɛ 'kunlɛ- 'eglɔɔle ɛɛ? Taa- 'ŋ -za 'la 'lɛdulaa, 'ŋ 'bhɛ klɛ 'bhii- 'drunyan 'yi bhaaplɛŋ gbɛɛn- 'ke 'ŋ klɛ -liijan' plɛ wo mi 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'an pe dɔɔ: «-Aani'», 'bhɛɛ- 'an pe 'ezin- «'Ɔn ɔn ɛɛ?»

18 -Waanbhaa' -o 'ke 'ŋ 'srɛ 'le, 'bhɛɛ- 'naa -o 'ke -liijan' plɛ mi wo mi 'le 'ke 'an pe dɔɔ: «-Aani'». 'Bhɛɛ- 'an pe 'ezin- «'Ɔn ɔn».

19 -Amasrɔyi -Waanbhaa' Gbe Zesu Krisi 'la 'mi 'pegee Silivɛn 'bhɛɛ- Timote, 'o mɔɔ 'bhɛ 'la 'bhɛ a -Jan 'Nrale- 'ɛ woa 'ka ba ye, 'bhɛ 'laa klɛlɛ 'ke -liijan' plɛ mi wo mi 'le 'ke -ya pe «-Aani'» -jan do ma, 'bhɛɛ- -ya pe «'Ɔn ɔn» 'yee--jan do 'ɛ ma. Drɔɔn' 'ke -ya pia 'kɛla ma «-Aani'», -e bo 'bhɛɛ- ta.

20 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa bhaaplɛŋ mu ni -za mu 'la klɛza ta, 'yee- Zesu Krisi -le 'mu 'kpɛn 'lɛswa. 'Bhɛla- -zay-ile, 'yela- 'tɔ 'ɛ 'srɔyi 'bhɛɛ- 'o sɔ -a pele- «Amiina». 'Bhɛɛ- 'o sɔ -Waanbhaa' 'tɔbhɔle.

21 'Yee- -Waanbhaa' 'gbu -le 'o mɔɔ 'pegee 'ka mu dɔ

'eglɔɔle. 'Yela- 'gbu -le -kɔɔ' mu -kpaa 'edaŋma -yaa' pɛ mu 'le.
22 'Yee- -Waanbhaa' 'gbu -le -a gbɛ blaan -kpalaa' -kɔɔ' ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le -kɔɔ' mu klɛ -yaa' pɛ mu 'le. 'Bhɛɛ- -ya Lii 'Weŋ 'ɛ ◻wlaa -kɔɔ' zru mu 'ɛ 'yi. -E -kɔɔ' 'lɛtwa◻ pɛ -lrele' mu 'la ba, -e Lii 'Weŋ 'ɛ ◻kla 'mu 'yrɛ 'lɛɛ pɛ 'le.
23 -Waanbhaa' -o 'ŋ 'srɛ 'le, 'naa dɔlɛ -a -la 'ke 'ŋ ge 'ezin-Korɛnti -wa 'ɛ ta, -amasrɔyi 'naa -yaa zi 'bhii- 'ŋ 'ka ta -yrɛn 'ɛ baankpa' 'ezin-.
24 'Waa -o -a zi 'bhii- 'o klɛ 'ka ta -kuŋlii mu 'le 'kpaleya a pɛ zi 'ɛ ta. -Amasrɔyi 'ka kli gbaanle -o 'eglɔɔle 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'woo- -a zi 'bhii- 'o 'pegee 'ka mu yewo 'eke- zi, 'kooko- 'ka zrukpalaa.

2

1 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'mi 'gbu 'a ◻kpaa 'ŋ 'kpee dɔɔ 'naa -o niinale 'ka ba ye, 'bhɛɛ- 'ŋ 'ka wlɛyisriwoza klɛ 'ezin-.
2 -Amasrɔyi 'ke 'mi 'ka wlɛyisriwoa, -dele nu klɛlɛ 'mi zrukpaa mi 'le ɛɛ? 'Ka mu 'la 'ka -o 'mi zruk-paa' pɛ 'le, 'ke 'mi 'ka mu wlɛyisriwoa, 'ka mu nu 'sɔlɛ- 'mi zrukpaale 'nale- -a ma ɛɛ?
3 'Bhɛla- -zayile, 'mi 'lɛtrɛ ◻kpaa 'ka ni 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'kooko- 'ke 'ŋ ◻bhwa 'ka ba ye, mɛɛ 'la zan mu -o 'ke 'mi zrukpaa pɛ le, 'mu 'laa 'mi wlɛyisriwo. 'Mi 'gbu 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'mi a pɛ zrukpaa' 'ɛ 'bhɛ -o 'ezin- 'ka mu 'kpɛn a pɛ zrukpaa' -la -le.
4 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ŋ 'lɛtrɛ 'la ◻kpaa 'ka ni, -a klɛ bhla 'ɛ zi, 'ŋ 'yaa- -yrɛn -gbɛnɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ blina- yiɛn -yaa, 'bhɛ 'pegee wisi' -gbɔɔ -gbɛnɛ -yaa 'ŋ 'yrɛ ta. 'Naa 'lɛtrɛ 'ɛ 'kpalɛ- 'ka ni 'ka wlɛyisriwo zayi', 'duŋ-, 'ŋ 'yaa- zi 'bhii- 'kaa 'yaango- 'bhii- 'ka -za sɔ 'ŋ ni 'kee- kan -a -daŋ' ta.

Pɔlu pe dɔɔ -o -za 'yɔɔ- klɛ mi 'ɛ mazato

5 'Ke mɛɛ do ◻kla mɛɛ mu wlɛyisriwo pɛ 'le, 'bhɛ zan laa 'mi do -kplɛn wlɛyisriwolɛ, 'duŋ- 'bhɛ zan 'ɛ 'ka 'kpɛn -la wlɛyisriwoa bhe. 'Duŋ- 'ke 'naa 'kanlɛ- -a -daŋ' ta, 'ŋ sɔ -a pele- dɔɔ -e 'ka 'lɛdo- 'ɛ ta wlɛyisriwoa.
6 'Ka -bebe 'a ◻kpaa do ma dɔɔ 'ka nu 'bhɛ zan 'ɛ 'krowolɛ 'krowogbɛya 'la 'yi, 'bhɛ nu 'bhɛ zan 'ɛ 'yibhɔlɛ 'bhɛ 'le.
7 'Bhɛɛ- drɔɔn', -ka 'bhɛ zan 'ɛ mazato, 'bhɛɛ- -ka faŋgandɔ -a ta; 'kooko- -a wlɛyisriwole 'ɛ 'bhɛ 'laa kan -a -daŋ' ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ ge klɛlɛ -a faŋgan- 'kanpɛ- le.
8 'Bhɛla- -zayile, 'mi -o zruwla 'zi 'ka 'kpee dɔɔ -kaa zrɔn 'bhɛ zan 'ɛ ni 'bhii- -a -za sɔ 'ka ni.
9 -Amasrɔyi 'mi 'lɛtrɛ ◻kpaa 'ka ni win 'la ma, 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ 'mi 'ka 'yidaan- 'ke 'ŋ sɔ -a 'yaangole wlan 'gbu 'ɛ ma 'bhii- 'ka -o 'ŋ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun zii' -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi.
10 'Ke 'ka mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan mazatwa, 'mi nu 'bhɛ

zan 'ɛ mazatolɛ 'ezin-. 'Bhɛɛ- 'ke 'mi mɛɛ do mazatwa -za do 'yi, 'mi 'bhɛ kla 'ka mu -la -zayi', 'bhɛɛ- Krisi -o -kɔɔ' 'srɛ 'le.

11 'Bhɛ 'kpɛn win le dɔɔ 'ke -Setran' 'laa -dawli' 'kpaayrɛ- -srɔɔwo' -kɔɔ' gbɛ ta. -Amasrɔyi -za mu 'la klɛ -lrɔ -o -a ma 'o 'mu 'gbu dɔ.

Pɔlu -ja Titi 'lɛpalɛ Troasi

12 'Mi 'bhɔlawoa Troasi -wa 'ɛ ta Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zayi', 'an ya 'bhii- Mɛɛzan -za mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛswa gban 'ŋ 'lɛɛ 'ke 'ŋ sɔ yewole -a ni 'bhɛ nɔɔ.

13 'Duŋ- 'ŋ blina- yiɛn -yaa 'egbɛnɛle, -amasrɔyi 'ŋ 'yrɛ 'laa -yaa 'ŋ nɛɛnɛ- Titi ma. 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ zi -yrɛwole Troasi nɔɔ mu 'ɛ ma, 'ke 'ŋ gele- Masedwani -wa 'ɛ ta. *

Pɔlu -o -Waanbhaa' 'pubɔ- 'zi -Waanbhaa' bhɔlawoa -a ba 'bhɛ -zayi'

14 -Waanbhaa' 'ŋcie! -Kɔɔ' mu 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, gwle ŋgblo 'la bole -o -a ni, 'bhɛ -o 'ezin- -kɔɔ mu a pɛ 'le 'taŋii. -Yoo 'o winbɔ 'kaa 'o ge Krisi dɔza 'ɛ mɛɛ mu 'kɔɔ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo yrɛkpɛn- nɔɔ, 'bhɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ zɛn 'bhii- -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- 'ɛ zɛn yrɛkpɛn- nɔɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

15 -Amasrɔyi 'o kla Krisi a pɛ 'le, 'bhɛɛ- 'woo- 'bhii- Krisi a -lasiklɔɔ -gblɛn 'nrale- do gbɛɛn- -Waanbhaa' ni. Mɛɛ 'la zan mu -o -bhee zi 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu -o ni zi 'ɛ ta, 'yee- -lasiklɔɔ -gblɛn 'ɛ tɛn 'mu 'kpɛn ma.

16 Mɛɛ 'la zan mu -o ni zi 'ɛ ta, 'yee- -lasiklɔɔ -gblɛn 'ɛ -yoo 'eyɔɔle 'mu yin zi, 'bhɛɛ- -e sɔ -o dɛle-. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu -o -bhee zi 'ɛ ta, -a -gblɛn 'ɛ nra 'mu yin zi, 'bhɛɛ- -e sɔ gele 'mu -le -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛ a zi 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- bhaaplɛŋ 'ɛ -de 'gbu -la faŋgan- sɔ 'bhɛ ye -glɔɔn 'ɛ 'wole- ta ɛɛ?

17 'Duŋ- 'o mɔɔ 'gbu -le sɔ 'bhɛ ye 'ɛ 'wole, -amasrɔyi 'yee- -Waanbhaa' -le 'o 'winbwa-. 'Bhɛɛ- 'waa -o yaa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' -gɔli' -glin zayi', 'bhii- mɛɛ 'ke mu -o -a klɛ 'zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. Drɔɔn' 'yee- -Waanbhaa 'o mɔɔ winbwa- 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'woyrɛ- nɔɔ- *Krisi 'tɔ 'yi. 'Bhɛla- -zayile, 'woo- -a wo 'zi 'o 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee 'o 'kpee 'fleele- 'le 'yee- -Waanbhaa' -yrɛ la.

3

-Bhoolaya drɛɛ 'ɛ ta yewonɛ mu

1 'Ṅ -janwoa 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ 'o mɔɔ 'gbu maza -o 'ke 'o ge 'o 'gbu zrɔn 'lɛtrɛ 'le 'o 'kɔɔ 'ka ba ye 'ezin- ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'kaa- zi 'bhii- 'o ge 'ka ba ye 'o 'gbu zrɔn 'lɛtrɛ 'le 'ka ni 'bhii- mɛɛ 'ke mu 'a kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe ɛɛ, taa- 'kaa-

* **2:13 2.13** 'Kee- san yrɛ 'lɛɛ- ma, Pɔlu 'laa nu -welɛ' -li Titi 'le 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛ 'srwaplɛ- mi 'ɛ ma. 'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛ plɛ mi 'ɛ 'pegee -a -lɛ 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'pleŋ-, -e nu -welɛ' Mɛɛzan ye 'la gbɛkpaa- -a -kɔɔ 'bhɛɛ- 'le.

zi 'bhii- 'woo 'gbu dɔ 'lɛtrɛ 'yrɛwo 'ka ma 'ke 'o 'bhɛ zrɔn mɛɛ -bhɛɛke' mu ni 'bhii- 'woo- 'ke Krisi a winbɔwo mu -zeze 'gbu 'le ɛɛ?

2 'Lɛtrɛ 'la 'bhɛ 'a zrɔn 'bhii- 'o mɔɔ -o Krisi a winbɔwo mu -zeze mu 'gbu 'le 'bhɛ -le 'ka mu 'gbu 'le. -A yɔɔndɛle -o 'o zru mu 'ɛ 'yi, mɔkpɛn' sɔ -a dɔle-, 'bhɛɛ- mɔkpɛn' sɔ -a tapele.

3 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ka mu 'gbu -le kpataakpa 'o mɔɔ zrɔn 'lɛtrɛ 'la Krisi 'bhɛ yɔɔndia- 'bhɛ -le 'waa ye 'ɛ 'srɔyi. Waa yɔɔndɛlɛ 'ke 'sɛwɛ yɔɔndɛpɛ -yi 'le, 'duŋ- -wa yɔɔndia- 'ke -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. Waa yɔɔndɛlɛ vlɛpee' mu ta, 'duŋ- -wa yɔɔndia- bhaaplɛŋ mu -la zru mu 'ɛ 'yi.

4 'O 'kpale- -o 'bhɛɛ- -jan 'ɛ 'yi Krisi 'srɔyi -Waanbhaa' -yrɛ la.

5 'Waa sɔ a pele- dɔɔ 'bhɛ 'seŋ -o 'o 'gbu ni 'ke 'o 'bhɛ ye 'lɛɛ- wo, 'duŋ- 'waa- pɛ 'seŋ 'ɛ 'bhɛ da -Waanbhaa' -la ba.

6 'Yele- 'a kla 'bhɛɛ- 'o mɔɔ -swa klɛle- -yaa' yewonɛ mu 'le -bhoolaya drɛɛ 'ɛ ta. 'Bhɛ -bhoolaya drɛɛ 'ɛ kli gbaanle laa -o *'Toŋ 'la -o 'bhɛ yɔɔndia- 'bhɛ ta, 'duŋ- 'bhɛ kli 'ɛ gbaanle -o Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- ta. 'Toŋ 'la -o 'bhɛ yɔɔndia- 'bhɛ ge mɛɛ 'le ga a pɛ zi 'ɛ ta, 'duŋ- Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛɛ- na mɛɛ ni.

7 'Toŋ 'la 'bhɛ 'sɛwɛbhɛ mu 'ɛ 'yɔɔndɛle -yaa vlɛpee' mu ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'woye- -le -yaa 'ke mɛɛ gelele ga a pɛ zi 'ɛ ta, 'bhɛ 'na bhla 'ɛ zi -Waanbhaa' 'kɔɔ Moizi ni 'yee- -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya -bhile' -yrayra 'ɛ 'pwɛla- -a -yi. 'Bhɛɛ- 'bhɛ Moizi wlɛyi' 'ɛ mabɔɔla -asiikɔɔ Izraɛli -nɛ mu 'ɛ waa -yaa 'sɔle -a wlɛyi' 'ɛ -glinle'. 'Duŋ- 'bhɛ 'tɔbhɔleya -bhile' -yrayra 'ɛ 'bhɛ 'laa -yaa 'ke -mɔpɛ' 'le.

8 'Ke 'Toŋ 'la 'bhɛ 'woye- -le -yaa 'ke mɛɛ gelele ga a pɛ zi 'ɛ ta, 'bhɛ 'tɔbhɔleya -bhile' -yrayra 'ɛ 'yaa- 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'yi 'tɛ, Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ 'woye- 'ɛ 'tɔbhɔleya -bhile' -yrayra 'ɛ gblaan -yi 'laa nu yalɛ- -yaa' pɛ 'ɛ ni ɛɛ?*

9 'Toŋ 'la 'bhɛ 'woye- -le 'ke -Waanbhaa' a -kpan baalele bhaaplɛŋ ta, 'ke 'bhɛ a 'tɔbhɔleya -bhile' -yrayra 'ɛ 'yaa- 'bhɛ gbɛɛn-, Lii 'Weŋ 'la 'bhɛ bhaaplɛŋ -lɛdɔɔ' -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛ a pɛ 'woye- 'tɔbhɔleya -bhile' -yrayra 'ɛ gblaan -yi 'laa nu yalɛ- -yaa' pɛ 'ɛ ni ɛɛ?

10 Wlan 'ɛ ni, 'tɔbhɔleya 'la bhia 'elwaleta -sɔ 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'laa -o 'ke -za 'kedo- 'kpɔ 'le 'ke -wa -kpaa -zɔn 'tɔbhɔleya 'la -gbɛnɛ 'yiya- -a ni 'yi 'bhɛ ma.

11 -Amasrɔyi, 'ke 'kɛla 'yaa- 'ke 'kanpɛ- 'le 'bhɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yaa- bhi, 'kɛla 'bhɛ 'laa

* **3:8 3.7-8** Pɔlu -o -bhoolaya gwe 'ɛ 'pegee -bhoolaya drɛɛ 'ɛ dan 'zi 'eke- ma. -Bhoolaya gwe 'ɛ 'bhɛ kli gbaanle -yaa 'toŋ mu ta, 'duŋ- -bhoolaya drɛɛ 'ɛ 'bhɛ kli gbaanle -o Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- ta.

-o 'ke 'kanpɛ- 'le 'sekeseke, 'bhɛ a pɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ yaa nu 'kanlɛ- 'kɛla 'bhɛ -o 'ke 'kanpɛ- 'le 'bhɛ a pɛ 'ɛ ta ɛɛ?

12 'O 'yrikpale -o 'bhɛ ta 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛla- -yile, 'waa gblaan mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'woyrɛ-nɔɔ-.

13 'O mɔɔ laa -a klɛ 'bhii- Moizi gbɛɛn-. -E sɔ klaa -a wlɛyi', 'kooko- -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'la 'yaa- -bhi 'zi -a wlɛyi', Izraɛli mu 'ɛ waa 'bhɛ 'tɔbhɔleya 'la 'yaa- 'ke 'kanpɛ- 'le 'bhɛ 'liiyrɛ- 'ɛ ye.

14 'Duŋ- Izraɛli mu 'ɛ -woo 'trɔn 'yi -dwa 'eglɔɔle -Waanbhaa' ma. -Amasrɔyi 'ali- -zɔn -li, 'ke -woo -bhoolaya gwe 'ɛ ta 'sɛwɛ 'ɛ tape 'zi, -yoo 'bhii- sɔ do 'la 'klale- -yaa Moizi ŋgblo ma 'bhɛ 'yansi -glɔɔn -la 'kpale- -o yikan' 'ɛ 'yrɛ ta. 'Bhɛɛ- waa 'yee- 'sɛwɛ 'ɛ 'yima-. 'Bhɛ sɔ 'ɛ 'bhɛ 'laa sɔ gole- 'fɔke mɛɛ wlaa Krisi 'pegee bhaaplɛŋ mu a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi; 'yee- Krisi do -kplɛn -le sɔ 'bhɛ sɔ 'ɛ gole- mɛɛ yikan' 'ɛ 'yrɛ ta.

15 'Ali- -zɔn -li, 'ke -woo Moizi 'sɛwɛ mu 'la dia 'mu tape 'zi, -yoo 'bhii- sɔ 'klale -o yikan' 'ɛ 'yrɛ ta; 'bhɛɛ waa sɔ -o -yimale.

16 'Duŋ- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ zru 'ɛ 'niinaa- Mɛɛzan ba, 'bhɛɛ- -e -dwa -yaa' -jan 'ɛ la, -e 'yee- sɔ 'ɛ go 'bhɛ zan 'ɛ yikan' 'ɛ 'yrɛ ta.»*

17 'Duŋ- 'woo- -we 'zi Mɛɛzan 'la le, 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'ke Mɛɛzan Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan zru 'yi, 'bhɛ zan bo 'bhɛ 'gbu ma.

18 -Kɔɔ' mu 'la 'kpɛn wlɛyi' tapwɛle -o, 'kɔɔ-mu Mɛɛzan -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ zrɔn mɛɛ mu 'ɛ ni -kpɔsɔɔ 'bhii- -dwaleŋ' pɛ 'kpɛn tapwɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-gbaklata. 'Bhɛ 'yi Mɛɛzan Lii 'Weŋ 'ɛ -kɔɔ' zru mu 'ɛ mabɔɔ yi 'oo yi, 'kooko- -kɔɔ' 'pwɛle- klɛ 'yee- Mɛɛzan 'le. 'Bhɛ 'yi, -kɔɔ' go 'tɔbhɔleya do 'yi 'ezin-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' ge 'tɔbhɔleya -bhɛɛke' gblaan do 'yi. Mɛɛzan Lii 'Weŋ 'ɛ 'woye- 'ɛ -yoo 'bhɛɛ- gbɛɛn-bhe.

4

Pɔlu 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ -waa' yewogbɛya

1 'O 'yrɛnklalawoa -Waanbhaa' ma, -e -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- 'ɛ gbɛkpaa- 'o 'kɔɔ, 'bhɛla- -zayile, 'o -gblɔzi' laa ga 'o ma.

2 Bhaaplɛŋ mu -yraladɔ maza mu 'la 'kpɛn klɛ gaanyi', 'woo -baŋgwa 'mu 'kpɛn klɛle 'yi. 'Bhɛɛ- 'waa -dawli' maza mu klɛ, 'bhɛɛ- 'waa -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ mabɔɔ. Drɔɔn' 'woo-wlan 'la 'pe zii' kpataakpa -Waanbhaa' -yrɛ la, 'ke wlan -le 'kɛle- oo, 'ke bhla -le 'kɛle- oo, bhaaplɛŋ 'tɔle-bhaaplɛŋ 'bhɛ 'bhɛ ye.

3 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- -Jan 'Nrale- 'la 'wo zii', 'ke 'bhɛ bakanle laa -o kplankplan mɛɛ 'ke mu -yrɛ 'yi; 'bhɛ bakanle laa -o mɛɛ 'la zan

mu -o 'mu 'ni zi 'ɛ ta 'mu -la -yrɛ 'yi.

4 'Bhɛ zan mu 'ɛ waa -o kpa Zesu 'yi, -amasrɔyi *-Setran' 'la gbɛblɔɔle -o 'drunyan 'lɛɛ- ta, 'bhɛ -gblo ɓkpaa -o yikan' 'ɛ 'yrɛ ta; 'kookowaa sɔ Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛ a 'tɔbhɔleya -lrele' 'ɛ 'bhigbɛya 'ɛ 'yele. 'Yee- Krisi -le 'ke -Waanbhaa' bhɔɔma 'ɛ 'le.

5 Wlan 'ɛ ni, 'waa -o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- 'ɛ klɛ 'zi 'o 'gbu ma janwolele. 'Duŋ- 'woo- Mɛɛzan Zesu Krisi a -Jan 'ɛ 'bhɛɛ- 'wo zii', 'ke 'wa pe 'o 'gbu ma dɔɔ 'woo- 'kaayewonɛ mu 'le Zesu -zayi'.

6 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'la -ya ɓpia dɔɔ: «'Tɛbhile klɛ -gblo 'ɛ 'yi!» 'Yee- -Waanbhaa' do 'kpɔ 'ɛ 'yele- 'tɛbhile ɓklaa -kɔɔ' zru 'ɛ 'yi, 'kooko- -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'la -yoo -bhi 'zi Krisi wlɛyi', 'o 'bhɛ dɔ 'o zru mu 'ɛ 'yi.

Pɔlu 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ ta -yrɛn mu

7 'Bhɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ dɔle 'ɛ 'o 'kɔɔ 'bhɛ -o 'bhii- -naflo -gbɛnɛ do 'la 'kpale- -o 'trɛ gbɔ mu 'yi. 'O mɔɔ 'la 'woo- 'bhɛ -naflo 'kwe 'ɛ 'si zii', faŋgan- 'laa -o 'o 'gbu ta, 'bhɛɛ- 'woo- 'ke 'siɛpɛ- 'le 'bhii- 'trɛ gbɔ mu gbɛɛn-; 'kooko- mɔkpɛn' 'a ye 'bhii- 'bhɛ -glɔɔya' -gbɛnɛ 'lɛɛ- 'bhɛ da -Waanbhaa' -la ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa da 'o mɔɔ 'gbu ba.

8 Bhaaplɛŋ mu -o -yrɛn -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn kpa zii' 'o ta; 'duŋ- 'o faŋgan- 'ɛ yaa yan. 'O zru ba 'tɛ -o; 'duŋ- 'o 'yrikpale bo -Waanbhaa' -la ta.

9 -Woo' 'yrɛbatɛdɔ 'zi 'ke -o -yrɛnkpa' 'o ta; 'duŋ- -Waanbhaa' laa 'a -baŋgo' 'o 'yi. -Woo' balaa' 'trɛ ma, 'bhɛɛ- -woo' tafɛ; 'duŋ- -Waanbhaa 'o 'lawlɛn-.

10 'Waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'ke 'o -ja yrɛ 'oo yrɛ 'la ɓnɔɔ, -woo' dɛyrɛ -la -glin 'zi 'bhii- -o Zesu ɓdia gɔnɛ 'la gbɛɛn-. 'Duŋ- -Waanbhaa' gbɛ -o ta, 'kooko- mɔkpɛn' 'a ye 'bhii- Zesu -o -a -yrɛ ma 'o 'flɛ mu 'ɛ 'yi.

11 'Ali- 'woo- 'yrɛ 'la ma bhe, -woo 'o dɛyrɛ -la -glin 'zi 'taŋii Zesu 'tɔ 'ɛ -zayi'; 'kooko- -wa ye 'bhii- 'yee- Zesu -o -a -yrɛ ma 'o 'flɛ mu 'la 'mu -o 'ke gapɛ 'le bhe 'mu 'yi.

12 -Woo 'o mɔɔ dɛyrɛ 'la -glin 'zi bhe, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'bhɛ blaan klɛ 'ka mu a pɛ bole -yrɛ ma -si drɛɛ 'ɛ 'srɔɔwolele.

13 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ do 'a pia -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Mi 'ŋ 'kpalawoa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛla- -zayile 'mi -janwoa -a 'tɔ 'ɛ 'yi.»* 'O mɔɔ 'o 'kpalawoa -Waanbhaa' 'yi 'ezin-, 'bhɛla- -zayile 'woo- -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii'.

14 Wlan 'ɛ ni, 'o 'kpale- -o -a -yi 'bhii- -Waanbhaa' 'la Mɛɛzan Zesu -bwela gale ba, 'bhɛ -le nu 'o mɔɔ 'pegee 'yee- Zesu bwelɛ gale ba 'eke- 'yi 'ezin-, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le nu 'o mɔɔ 'pegee 'ka mu 'pwɛlɛ- 'eke- zi Zesu 'lɛɛ.

15 'Woo- -za mu 'la 'kpɛn

'yikun zii', 'o 'mu klɛ 'zi 'ka mu -la -zayi', 'kooko- -Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ɛ zrɔn mɛɛ -bebe ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ gbɛɛn- bhe, mɛɛ -bebe nu 'yee- -Waanbhaa' 'pubɔlɛ, 'bhɛɛ- -a 'tɔ 'ɛ baan' nu bhɔlɛ.

'Taawole 'kpaleya ma

16 'Bhɛla- -zayile, 'waa -o 'o 'gbu -gblɔzi' gale-. 'Ali- 'ke 'o 'flɛ 'lɛɛ- 'bhɛ -o 'siɛ zii', faŋgan- drɛɛ -le dɔ 'zi 'o 'nii- 'ɛ ta yi 'oo yi.

17 -Amasrɔyi -yrɛn 'fiɛntrɔnnɛ 'la 'bhɛ -o -kɔɔ' ta -zɔn, 'bhɛ nu 'kanlɛ-. 'Bhɛ -yrɛn 'ɛ blaan' nu klɛlɛ 'ke 'tɔbhɔleya -gbɛnɛ do 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -titi 'bhɛɛ- 'le; 'bhɛ gblaan -yiya' 'yee- -kɔɔ' ta -yrɛn 'fiɛntrɔnnɛ 'lɛɛ- ni.

18 'Bhɛ 'yi bhe, mɛɛ pɛ mu 'la ye -a -yrɛ 'le, 'o mɔɔ laa -o 'mu -glin 'zi. 'Duŋ- mɛɛ laa pɛ mu 'la ye -a -yrɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -o -Waanbhaa' ba, 'o mɔɔ -yrɛ -o 'mu -la ta. -Amasrɔyi -o pɛ mu 'la ye -o -yrɛ 'le, 'mu -o 'ke 'kanpɛ- 'le; 'duŋ- mɛɛ laa pɛ mu 'la ye -a -yrɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -o -Waanbhaa' ba, 'mu 'laa kan -titi.

5

1 'Flɛ 'la 'bhɛ -o 'o ma 'trɛ ta -gɛ, 'bhɛ -o 'bhii- sɔ 'kpaa do gbɛɛn-. 'Wa 'yaango- dɔɔ 'ke 'bhɛ 'siɛla- 'waati 'la ba, 'fɛ 'lrele- do dɔle -o 'o 'lɛɛ laflɛ' 'yi. Bhaaplɛŋ mu laa 'bhɛ 'fɛ 'ɛ dɔlɛ -o gbɛ 'le. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'gbu -le 'bhɛ -dwa. 'Bhɛ 'fɛ 'ɛ yaa sɔ 'siɛle -titi.

2 'Woo- 'saanigɛ 'drunyan 'la 'yi -gɛ bhe, 'woo wisi' zii', -amasrɔyi -a -lrɔ -gbɛnɛ 'gbu -o 'o ma 'ke 'o ge -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- -e 'waa- 'flɛ drɛɛ 'ɛ kla 'o ta.

3 Wlan 'ɛ ni, 'ke 'o 'bhɛ 'flɛ drɛɛ klaa 'o ta 'waati 'la ba, 'o tafleŋ- 'laa nu bolɛ.

4 'Ke 'woo 'waa- 'trɛ ta 'flɛ 'lɛɛ- 'yi 'waati 'la ba, yi 'oo yi 'trɛbhɔ 'pegee wisile -le 'o ta 'ke 'kwe 'le. Yaa klɛlɛ 'bhii- 'flɛ 'la 'bhɛ -le 'o ma 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ, 'woo- -a zi 'bhii- 'o 'bhɛ go 'o ma. 'Duŋ- 'woo -a zi 'bhii- 'flɛ drɛɛ 'la 'bhɛ -o laflɛ' 'yi, 'o 'bhɛɛ- kla 'o ta; 'kooko- 'waa- 'trɛ ta 'flɛ 'la 'bhɛ -o 'ke gapɛ 'le, -Waanbhaa' 'bhɛ tabɔɔ 'ke 'flɛ drɛɛ 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ 'si 'ɛ ma -titi 'bhɛ 'le.

5 -Waanbhaa' 'gbu -le 'bhɛ 'flɛ drɛɛ 'ɛ kla 'o ni. -E Lii 'Weŋ 'la naa 'o ni, -e 'bhɛɛ- -dwa -za 'wlan mu 'la -e nu 'mu klɛlɛ 'o ni laflɛ' 'yi, 'mu 'yrɛ 'lɛɛ pɛ le.

6 'Bhɛla- -zayile, yi oo yi, 'woo zru dɔ 'eglɔɔle. 'Wa 'yaango- 'ke 'o bwa 'o 'flɛ 'lɛɛ- 'yi 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ, 'o 'pleŋgole -o Mɛɛzan ma 'egbɔɔnle.

7 'Woo- 'taawo zii' pɛ 'la 'o 'kpale- -o 'bhɛ 'yi 'bhɛɛ- zi, 'duŋ- 'waa- -o 'taawo zii' pɛ 'la 'o 'bhɛ ye 'o 'yrɛ 'le 'bhɛ zi.

8 Yi 'oo yi, 'woo- zru dɔ 'eglɔɔle. 'Woo -a zi 'bhii- 'flɛ 'la 'bhɛ -o 'o ma 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ, 'o go 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'o ge bolɛ Mɛɛzan Krisi -din.

9 'Bhɛla- -zayile', 'ke 'o -gaa oo, 'ke 'o bwa 'e 'yrɛ ma oo, 'woo- dɔ 'zi 'eglɔɔle, 'kooko-

'o -za sɔ 'yee- Mɛɛzan ni 'elwale 'pe.

10 -Amasrɔyi -kɔɔ' 'kpɛn nu gelɛ dulalɛ Krisi a -klu 'ɛ 'lɛ ma, 'bhɛɛ- -e nu -kɔɔ' 'kpɛn 'kitikanlɛ; 'kooko- -kɔɔ' 'kpɛn do do -za 'oo -za 'la ɓkla 'drunyan ta -gɛ, 'kee- -kla -za 'wlan 'le oo, 'kee- -kla -za 'yɔɔ- 'le oo, -kɔɔ' 'bhɛ ma -sra 'srɔɔwo-.

Krisi -le -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu kpa do ma

11 'Wa 'yaango 'bhii- -gblaanle' Mɛɛzan -lɛɛ 'bhɛ -o 'ke -za 'wlan 'le, 'bhɛla -zayile 'wa klɛ 'zi gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma 'ke -yaa' -jan 'ɛ dɔ mɛɛ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -wa ye 'ke wlan 'le. 'Yee- -Waanbhaa' 'o mɔɔ 'gbu dɔ kpataakpa, 'bhɛɛ- 'mi 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ka mu 'gbu 'o mɔɔ dɔ 'ezin- 'elrele 'ka 'gbu 'kpee.

12 'Waa -o 'bhɛ 'pe zi, 'kooko- 'woo 'gbu 'tɔbhɔ- 'ka 'yrɛ ta 'ezin-, 'duŋ- 'woo- 'bhɛ 'pe zii' win 'la ma 'bhɛ -le dɔɔ 'ke 'ka sɔ 'ka 'wasowole 'o 'yi 'o 'woye- 'ɛ -zayi'. 'Ke 'bhɛ ɓkla, mɛɛ 'la zan mu -o 'gbu 'wasowo zii' 'kɛla 'yi 'pɛɛlii-, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke waa -o 'bhɛ 'le -o 'gbu 'kpee; 'ka sɔ -jan zikpale 'bhɛ zan mu 'ɛ ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'bhɛ dɔ.

13 Wlan 'ɛ ni, 'ke mɛɛ 'ke mu -o 'o 'ye zii' 'bhii- -kwanii' mu, 'duŋ- 'waa -o 'bhɛ 'le, -Waanbhaa' a ye 'ɛ -zayi'. 'Bhɛɛ- 'ke -woo' ɓkwan mɛɛ kplankplan mu 'le, 'bhɛ -o 'ka mu 'gbu -la ma 'ke -trɔn 'le.

14 -Amasrɔyi 'o -za ɓswa Krisi ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- 'o -za 'kpɛn klɛ 'sɔniya 'le 'o 'yi. 'O mɔɔ 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ke 'yee- do -kplɛn -gaa -kɔɔ' 'kpɛn -zayi', 'bhɛ bhla 'ɛ ba, -yoo 'bhii- -kɔɔ' mu 'kpɛn 'pegee 'yee- -gaa 'eke- 'yi.

15 -E -gaa -kɔɔ' mu 'kpɛn ni, 'kooko- mɛɛ 'la zan mu -o 'mu -yrɛ ma, 'bhɛ zan mu 'laa 'taawo 'mu 'gbu win ta 'ezin-; 'duŋ- -o 'taawo Krisi 'la -gaa, 'bhɛɛ- 'kee- -bwela, 'bhɛ a pɛ zru maza 'ɛ 'bhɛɛ-ta.

16 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi 'saanigɛ, 'waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ kun -li bhaaplɛŋ a pɛ 'kungbɛya drɔŋ 'ɛ 'yi. 'Ali- 'ke 'elwaleta -sɔ 'o Krisi -kwan bhaaplɛŋ a pɛ 'kungbɛya drɔŋ 'ɛ 'yi, 'duŋ- 'saanigɛ 'waa- kun -li 'bhɛ 'kungbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

17 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ do 'pegee Krisi 'kpale- -o do ma, 'bhɛ zan 'ɛ zru 'ɛ mabɔɔ, 'bhɛɛ- -e klɛ mɛɛ drɛɛ 'le. -A klɛza gwe mu 'ɛ 'mu 'truŋwo-, 'bhɛɛ- -a klɛza mu 'ɛ 'kpɛn klɛ 'edrɛɛle 'tɛ.

18 'Bhɛ 'kpɛn da -Waanbhaa' -la ba, 'yele- -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- 'gbu ɓkpaa do ma Krisi 'srɔyi. 'Bhɛɛ- 'yele- 'yee- 'pegee bhaaplɛŋ a 'kpaledomaya ye 'ɛ gbɛkpaa- 'o mɔɔ 'kɔɔ.

19 -Amasrɔyi 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'yaa- Krisi 'yi bhe, -e -yaa 'yee- 'pegee bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'kpa zii' do ma. Yaa -yaa -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ bɔ 'zi -klɔsi 'yi. 'Bhɛɛ- -ya -pia 'o ni dɔɔ 'o 'yee- 'pegee bhaaplɛŋ a

'kpaledomaya ye 'ɛ 'wo.

20 'Bhɛla- -yile, 'o mɔɔ -o -janwo' zii' Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi. -Yoo 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -le zruwla 'zi mɛɛ mu 'ɛ 'kpee 'o mɔɔ -liijan' mu 'ɛ 'le. 'O -sromabɔ 'zi 'ka ni 'yee- Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi dɔɔ -kaa 'to 'ke 'ka 'pegee -Waanbhaa' kpa do ma.

21 Krisi 'laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ, 'duŋ- -za 'yɔɔ- -kpan 'la 'yaa- nu baalɛ -kɔɔ' mu ta, -Waanbhaa' 'bhɛ balaa' 'a ta, 'kooko- -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' klɛ mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

6

1 'O klɛlawoa 'ke yewoyɔɔn mu 'le -Waanbhaa' ba, 'woo- -sromabɔ 'zi 'ka ni dɔɔ 'ka 'laa -yaa' -lileya 'ɛ 'srɔɔwoza 'ɛ klɛlɛ 'ke bhaama za 'le.

2 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'a pia dɔɔ:

«'Mi 'a pɛ -lileya zrɔn 'waati 'ɛ 'bhɔle-, 'mi 'ŋ 'trɔnkpaa- 'kaa- 'seri 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'an 'lɛkun, 'bhɛɛ- 'mi 'ka -gwa -za 'yi 'bhɛ yi 'ɛ 'le.»

'Bhɛ 'yi bhe, -zɔn -le 'ke -Waanbhaa' a pɛ -lileya zrɔn yi kplankplan 'gbu 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- -zɔn yi 'ɛ 'bhɛ -le 'ezin- 'ka go yi 'gbu 'ɛ 'le -za 'yi.

3 'Waa- -o -a zi 'bhii- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'waa- ye 'ɛ 'tɔ 'yɔɔ- pe. 'Bhɛla- -zayile 'waa- -o -a zi 'bhii- 'o klɛ -Waanbhaa' a zi 'ɛ 'liitan pɛ 'le mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛɛ.

4 'Bhɛɛ- drɔɔn', 'wa klɛ 'zi gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'kooko- -woo' ye 'bhii- -Waanbhaa' a yewonɛ kplankplan mu 'le. 'Bhɛla- -yile, 'woo- -yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'yikun zii' 'o zrubakpaa -gbɛnɛ 'le, 'kee- kla wisi' -gbɔɔ dɔza mu 'le oo, 'kee kla 'trɛbhɔza mu 'le 'oo, 'woo- 'mu 'kpɛn 'yikun zii'.

5 -Woo' zita zwan, 'bhɛ 'pegee -woo 'o bwa -kaso 'yi, 'bhɛɛ- -o mɛɛ mu -lawlɛnna 'o ma. 'O ye -glɔɔ -glɔɔn 'yɔɔ- 'ɛ 'kpɛn 'yikwan. Yidɛkleya 'pegee gbɔn yikunle, 'o 'mu 'kpɛn 'yikwan.

6 'O 'taawogbɛya mu 'ɛ bakanle -o, 'o -Waanbhaa' dɔ, 'bhɛ 'pegee 'o zrubakpaale -o, 'o zru lele, Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo 'o zru mu 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee mɛɛ mu -za sɔ 'o ni 'sɔniya -zeze 'gbu 'le.

7 'O -Jan 'nrale- 'ɛ wo wlan ma, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ 'le. 'O -lɛdɔɔleya -la klɛ 'waa- gwledanpɛ 'le 'o 'sɔɔnnii 'ɛ ba, 'bhɛ 'pegee 'o 'gbu ta gwledanpɛ 'le.

8 Mɛɛ 'ke mu 'o 'tɔbhɔ-, 'bhɛɛ- -a 'ke mu 'o mavɛɛ 'ezin-. -A 'ke mu 'o 'tɔ wlan pe, 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' mu -o 'o 'tɔ 'yɔɔ- pe 'ezin-. -Woo' ye 'bhii- bhla pe mu, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'woo- 'ke wlan pe mu -la -le.

9 -Woo' glin 'bhii- waa 'o dɔ, 'bhɛɛ- 'duŋ- mɔkpɛn' 'o dɔ. -Woo' ye 'bhii- ga mu, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- 'o 'yrɛ ma -li kpataakpa. -O -yrɛnkpa' 'o ta, 'bhɛɛ- 'duŋ- waa sɔ 'o dɛle-.

10 -O wlɛyisriwoza klɛ 'o ni, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'o zrukpaale -o 'egbɛnɛle 'taŋii. -Woo' ye 'bhii- 'kɔɔfleŋzan mu, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- mɛɛ -bhɛɛke' -bebe mu klɛ 'zi pɛzan mu 'le. -Woo' ye 'bhii- pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'o 'kɔɔ, 'duŋ- 'waa- pɛ -le 'ke pɛ 'kpɛn 'le.

11 'O 'yiɛnii KoreṄti mu, 'o -janwoa 'ka ni kpataakpa, 'bhɛɛ- 'waa -za 'kedo- 'kpɔ gaanlɛ 'ka ma -titi.

12 'Ka mu 'gbu -za sɔ 'o ni 'o zru 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ka mu laa 'o mɔɔ -vavadɛ.

13 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'mi -o -janwo' zii' 'ka ni 'bhii- -nɛ dɛ do -janwo' -a -nɛ mu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Duŋ- 'ka mu 'ezin-, 'o -za 'sɔ 'ka ni, -ka 'ka zru 'ɛ 'liiploo- 'o ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka 'kpee gaanlɛ 'o ma -titi.

Mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu 'pegee Zesu 'yi mu dɔ laa sɔ klɛle- 'eke- ta -za 'yɔɔ- 'yi

14 Mɛɛ 'la zan mu laa -o kpa -Waanbhaa' 'yi, 'ka 'pegee 'mu laa wlalɛ -za do ma. Taa- -lɛdɔɔleya 'pegee -yɔɔya' -o do ɛɛ? Taa- 'tɛbhile 'pegee -gblo -o do ɛɛ?

15 Krisi 'pegee Beliali 'sɔ 'kpale do ma 'nale- -a ma ɛɛ? Taa- mɛɛ 'la zan 'e kpa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan laa 'e kpa -Waanbhaa' -yi -waa' -za 'ɛ -dele 'eke- ta ɛɛ? *

16 -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'pegee yo mu -o do ɛɛ? -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'o mɔɔ 'flɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -a gba 'fɛ -zeze 'gbu 'ɛ 'le, 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'a pia gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«'Mi nu yaalɛ -o pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ŋ nu klɛlɛ -o ba 'ke -o -ja yrɛ 'oo yrɛ 'la nɔɔ.
'Mi nu klɛlɛ waa -Waanbhaa' 'le, 'bhɛɛ- 'woo- nu klɛlɛ 'mi a pɛ mɛɛ mu 'le.»

17 'Bhɛla- -zayile, Mɛɛzan -Waanbhaa' pe 'ezin- dɔɔ:

«-Ka 'ka go -o pleŋ-; 'bhɛɛ- -ka 'ka 'pleŋgo- -o ma.
'Ka 'laa 'kunlɛ- pɛ 'la 'bhɛ 'laa -o 'weŋ 'bhɛ ma.
'Ke 'ka 'bhɛ kla, 'bhɛɛ- 'mi nu 'ŋ gbɛdɔlɛ 'ka la 'tɛ.
18 *'Mi nu klɛlɛ 'ka Dɛ 'le,*
'bhɛɛ- 'ka mu nu klɛlɛ 'mi gbe mu 'pegee 'mi 'lu mu 'le.
Mɛɛzan -Waanbhaa' 'Seŋkpɛnzan 'a pia 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe.»

7

1 'Ṇ 'yiɛnii mu, -Waanbhaa' 'a 'liiwli- nalawoa -za mu 'la ta -kɔɔ' ni 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛla- -zayile, -kɔɔ' -kɔɔ' 'flɛ mu 'ɛ 'pegee -kɔɔ' zru mu 'ɛ klɛ 'weŋ 'ke -kɔɔ' go 'triŋdɔ- maza 'tɔle- 'triŋdɔ- maza 'bhɛ 'yi. -Kɔɔ' dɔ klɛn 'ke -kɔɔ' klɛle 'weŋ 'ɛ 'lɛpale klɛ, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'taawo- -Waanbhaa' a -lɛɛgblaanya 'ɛ 'yi.

Pɔlu zrukpaaza

2 -Ka 'ka zru mu 'ɛ 'liigo- 'o ni, 'bhɛɛ- 'o -za 'sɔ 'ka ni 'ka 'kpee! 'Waa 'siɛlɛ- mɛɛ

* **6:15 6.15** -Setran' 'tɔ -le 'ezin- Ebre wli 'ɛ 'yi Beliali

'kedo- 'kpɔ ba, 'bhɛ 'pegee 'waa mɛɛ kedo- 'kpɔ ŋgblo 'siɛlɛ-, 'bhɛɛ- 'waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ tabhlelɛ.

3 'Naa -o 'bhɛ 'pe zii' 'ka 'tɔ 'yɔɔ- pe zayi' 'dɛ, 'duŋ- 'mi 'a pia 'ka ni 'elwale gban dɔɔ 'ka -za sɔ 'mi ni 'egbɛnɛle 'kee- kan -a -daŋ' ta. 'Ka 'sɔgbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'o ni, -asiikɔɔ pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -kɔɔ' 'pleŋgole 'eke- ma; 'aliyaa dɔ ga 'kpee 'ke 'bhɛ 'bhɛ klɛ.

4 'Mi 'gbu 'kpale- -o 'ka 'yi 'egbɛnɛle, 'mi sɔ 'ŋ -baale' 'ka mu 'yi. 'Ɲ 'yoo- -yrɛn mu 'la 'kpɛn 'yi -gɛ bhe, 'duŋ- 'fuudɔle -o 'ŋ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ zrukpaale -o 'kee- kan -a -daŋ' ta.

5 Wlan 'ɛ ni, -a 'san 'ŋ nule 'ɛ ma Masedwani -wa 'ɛ ta -gɛ, 'waa 'o 'yitrɛ- yrɛ sanɛ- 'gbu 'srɔɔwolɛ -lido'. -Woo' 'yrɛbatɛdɔ 'zi gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma. Mɛɛ 'ke mu -o gwledan 'zi 'o ba, 'bhɛɛ- -gblaan -o 'o zru 'yi.

6 'Duŋ- -Waanbhaa' 'la 'fuudɔ- mɛɛ 'la zan mu -gblɔzi' gale -o 'mu ta, Titi 'nulawoa, -e 'fuudwa- 'o ta.

7 Titi 'nule- do -kplɛn 'laa klɛlɛ 'fuudɔpɛ 'le 'o ta. 'Duŋ- -ya pia 'o ni dɔɔ 'kaa- kwan 'elrele gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ 'fuudwa -a ta. 'Bhɛɛ- -ya pia 'o ni 'ezin- dɔɔ 'ŋ 'ye -lrɔ -o 'ka ma 'egbɛnɛle, 'bhɛ 'pegee -za mu 'la tian 'ŋ ma, 'mu 'ka wlɛyisriwoa, 'bhɛɛ- 'ka 'an -za -vavadɛ. 'Bhɛla- -zayile 'mi a pɛ zrukpaa' 'bhɛ -o 'egbɛnɛle.

8 'Ali- 'mi 'lɛtrɛ 'la kpaa 'ka ni, 'ke 'bhɛ 'ka wlɛyisriwoa, 'bhɛ 'laa -zadɔwɛɛ dɔlɛ 'mi ma -titi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'an 'yelawoa 'bhii- -e 'ka wlɛyisriwoa 'waati sa, 'bhɛɛ- -zadɔwɛɛ -dwa 'mi ma 'tɛ.

9 'Duŋ-, 'mi zrukpaale -o -zɔn. 'Ka 'ka wlɛyisrilawoa 'bhɛ 'laa -o 'ke 'mi zrukpaaza 'le. 'Duŋ- 'kaa- wlɛyisriwoza 'ɛ 'bhɔlawoa 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ka 'ploola- 'ka 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -le 'mi zrukpaaza 'le -zɔn. 'Kaa- wlɛyisriwoza -bɛŋgwa 'ke -Waanbhaa' zru maza 'ɛ 'le; 'bhɛ -la ma -le 'o -za 'la kla 'ka ni, 'bhɛ 'laa klɛlɛ -za 'yɔɔ- 'le.

10 Wlan 'gbu 'ɛ ni, wlɛyisriwoza 'la da -Waanbhaa' ba, 'bhɛ -le 'a klɛ 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ ploo -za 'yɔɔ- ma, 'bhɛɛ- -ya 'joo 'ɛ mabɔɔ; 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'bhɛɛ- -e go -za 'yi. 'Bhɛ wlɛyisriwoza -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ 'laa -zadɔwɛɛ dɔ mɛɛ ma. 'Duŋ-, 'drunyan 'yi wlɛyisriwoza 'ɛ, 'bhɛ -le 'ke mɛɛ nipɛ 'pegee mɛɛ dɛpɛ 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -amasrɔyi bhaaplɛŋ laa ploo -yaa' -za 'yɔɔ- 'ɛ ma.

11 'Yee- wlɛyisriwoza 'la da -Waanbhaa' ba -e -za mu 'la kla 'ka zru mu 'ɛ 'yi -ka 'mu -glin doo! -E 'ka si 'ɛ mabɔɔla -zɔn, 'bhɛɛ- 'ka -o -Waanbhaa' a -za 'ɛ 'kun zii' 'elrele; -e -zadɔwɛɛ -dwa 'ka ma. -Za la 'ka zru ma; 'bhɛɛ- 'ka gblaan -za 'yɔɔ- klɛle -lɛɛ. 'Ɲ 'ye -lrɔ -o 'ka ma, 'bhɛɛ- 'ka -o dɔ 'zi 'eglɔɔle -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta.

'Bhɛɛ- 'ka takanle -o -za 'yɔɔ- 'ɛ 'krowo zayi'. 'Kaa -zrɔnna zrɔngbɛya 'ɛ 'kpɛn 'yi 'bhii- 'ka klɛza laa -yaa 'yee- -za 'ɛ 'le.

12 'Mi 'lɛtrɛ 'la ɓkpaa 'ka ni, 'naa klɛlɛ mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- 'ɛ ɓkla, 'bhɛ 'pegee 'yee- -za 'yɔɔ- 'ɛ ɓtian mɛɛ 'la zan ma, 'mu do -kplɛn 'kaama-. 'Duŋ-, 'mi 'a ɓkpaa 'ka ni, 'kooko- 'o -za -o 'ka 'kɔɔ 'egbɛnɛle gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'ka 'kpɛn 'bhɛ dɔ.

13 'Bhɛla- -zayile, 'ka -za 'la ɓkla 'bhɛ 'fuudwa- 'o ta. 'Ka 'fuu la 'bhɛ -dwa 'o ta, 'bhɛ 'pegee 'ka faŋgan- 'la -dwa Titi ta, 'bhɛɛ- -a zrukpaale 'la -daa 'ka ba ye, 'bhɛ 'o mɔɔ a pɛ zrukpaa' 'ɛ baan' ɓklaa -a ba.

14 'Ke 'mi 'gbu 'ŋ 'wasowoa sa 'ka mu 'yi -a -yrɛ ma, 'ka 'laa -yraladɔlɛ 'ŋ ma. 'O -jan 'la wo 'ka ni 'tanii wlan ma, 'bhɛ 'pegee 'woo 'waso sa 'la ɓwoa 'ka mu 'yi Titi 'yrɛ ma, 'bhɛ 'a -zrɔnna 'bhii- 'zoo 'yaa- 'o zi 'bhɛ klɛlele.

15 -Ayile -zɔn, 'ka za 'sɔle- -o Titi ni 'egbɛnɛle; -amasrɔyi 'ke -ya 'kpeelɛdaan 'ka mi 'wojan- 'ɛ 'klɔsikwan gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'kaa 'cieya- ɓkla 'ke 'ka -gasi -gbɛnɛ kpa a -lɛɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'sɔniya 'ɛ baan' 'kla zii' -a ba -a 'kpee.

16 'Mi 'duŋ-, 'ŋ zrukpaale -o 'ezin- 'egbɛnɛle, -amasrɔyi 'mi sɔ 'ŋ 'kpale- 'ka mu 'yi -za 'ɛ 'kpɛn 'yi.

-GƆLI' 'KPAZA-'EKE- TA ZERUZALƐMU ZESU 'YI MU 'Ɛ NI

8

Masedwani 'klɛɛn 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' -gɔli' 'kpaza-'eke- ta

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -Waanbhaa' ɓlia Masedwani 'klɛɛn 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'woo- zan 'bhɛ -za 'ɛ 'wolɛ- 'ka ni.

2 'Trɛbhɔ -gbɛnɛ mu -yaa -o ta. 'Duŋ- zrukpaa' 'la 'yaa- -o -yi -daŋ' 'laa -yaa 'bhɛ ma. 'Ali- -waa' 'kɔɔfleŋya 'ɛ 'yi, -o -dwa -a -la 'ke -o -gɔli' -bebe kpa 'eke- ta, 'bhɛɛ- -o bhɔ Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ba 'bhɛ 'le.

3 'Mi 'gbu -o 'bhɛ 'srɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ sɔ -a pele dɔɔ -o gbɛ -swa -gɔli' yɛkɛ- 'la 'srɔɔwole ta, -o 'bhɛɛ- ɓnaa. 'Ali- 'o yri -yaa gɔli' yɛkɛ- 'la ta -o -pinaa' 'bhɛ ta. Yaa klɛlɛ 'bhii- mɛɛ -le 'bhɛ ɓwlaa -o zi, 'duŋ- -o 'gbu -le 'bhɛ ɓnaa -o 'gbu zru ma.

4 -Woo' matɛdwa -sromabɔlele 'o ni dɔɔ 'o -dwa -a -la 'ke -o sɔ bhɔle -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'la -woo Zeruzalɛmu 'mu ba.

5 -O -za 'la 'bhɛ ɓkla, 'bhɛ 'kaan- 'o mɔɔ -yri -yaa -za yɛkɛ- 'la klɛle ta -o 'kɔɔ 'bhɛ ta: -woo 'gbu ɓnaa 'el-wale 'pe Mɛɛzan Zesu ni, 'bhɛɛ- -woo 'gbu ɓtwa 'o mɔɔ 'kɔɔ 'ezin-, 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn -daa -Waanbhaa' zru maza 'ɛ 'bhɛɛ- ba.

Pɔlu a mɛɛ -liawli' 'kɔɔ -glɔɔya' ba zayi'

6 'Bhɛla- -zayile, 'o -sromabwa Titi ni dɔɔ -e ge 'ka ba ye, 'kooko- -e ye -lrele' 'la zisaan- 'ke -ya pe 'ka ni 'ka -gɔli' 'kpa 'eke- ta, -e ge 'bhɛ ye 'ɛ zi 'kee- 'bhɛ 'lɛyan-.

7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka -o mɔkpɛn' 'lɛɛ -za 'kpɛn 'yi: 'e pe 'kpaleya 'yi oo, -janwo' gbɛya 'yi oo, -zadɔleya 'yi oo, -za 'kpɛn -vavadɛle 'yi oo; 'bhɛɛ- 'o -za sɔ 'ka ni 'egbɛnɛle. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -ka dɔ 'ezin- klɛn 'ke 'ka klɛ mɔkpɛn' 'lɛɛ -za 'brɛɛ -glɔɔn 'lɛɛ- klɛle 'yi.

8 'Naa -a zi 'bhii- 'kaa klɛ kpaŋma. 'Duŋ- Zesu 'yi mu -vin mu 'ɛ -woo 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ □naa gɔnɛ- 'la gbɛɛn- blaale-, 'mi -o 'bhɛɛ- -jan 'ɛ 'wo zii' 'ka ni drɔŋ. 'Ŋ 'bhɛ 'wo zii' win 'la ma, 'bhɛ -le dɔɔ 'ke 'ka mu sɔ a zrɔnle- 'ka klɛgbɛya 'ɛ ma 'bhii- 'kaa- pɛ 'sɔniya 'ɛ 'bhɛ -o 'ke wlan 'le.

9 -Amasrɔyi -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'bhɛ a -lileya 'ɛ -zrɔnna -kɔɔ' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'gbu 'bhɛ dɔ. 'Tɔbhɔleya -yaa -a 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee -e -yaa' pɛ 'kpɛn zan 'le laflɛ' 'yi, 'duŋ- 'ka mu -zayi' -e -nwa -a 'gbu klɛlɛ 'ke -yrɛn ma mɛɛ 'le 'trɛ ta -gɛ, 'bhɛɛ- -e -gaa, 'kooko- 'ka klɛ pɛzan 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

10 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'mi -o 'ŋ 'gbu 'kpeejan- -la wo zii' 'ka ni 'yee- -za 'ɛ ta; 'bhɛɛ- 'mi pe dɔɔ: 'Ka -za 'la klɛle zisaan- lɛɛlii 'ɛ 'le, -ka ge 'bhɛɛ- -glɔɔn klɛle 'ɛ zi. 'Ka mu, 'ka laa klɛlɛ -a □lwa klɛ mu 'te 'le, 'duŋ- -a klɛ -lrɔ -dwa 'ka mu 'la ma 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'kaa □kla.

11 'Ka 'yee- -za 'la zisaan- 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le, -ka dɔ klɛn 'ke 'kaa 'lɛyan- 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le 'ezin-, 'ke 'bhɛ -bɛŋgole klɛ 'ka 'fuu sɔ -za yɛkɛ- 'la klɛle ta 'bhɛɛ- 'le.

12 -Amasrɔyi, 'kee- pɛ na 'e zru -lrele' 'le, 'bhɛ -le sɔ -Waanbhaa' ni. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'kee gbɛswa- pɛ 'la 'nale- ta, 'bhɛ -le sɔ -a ni 'ke 'bhɛ kan 'e gbɛ laa 'sɔlɛ- pɛ 'la 'nale- ta a ni 'bhɛ ta.

13 'Naa 'pelɛ- dɔɔ 'ka 'ka 'gbu klɛ 'kɔɔfleŋzan mu 'le 'ka 'bhɔ zayi' mɛɛ -bhɛɛke' mu ba. 'Mi -o -a zi 'bhii- 'kaa klɛ, 'kooko- 'ka 'kpɛn 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ sɔ 'eke- ni.

14 -Zɔn 'ka mu 'kɔɔ 'pale- -o, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'seŋ -o 'ka ni 'ke 'ka bhɔ 'kɔɔfleŋzan mu ba. 'Bhɛɛ- yi 'la ta, 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ka mu 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'woo- mu 'kɔɔ 'pale- -o, -o nu 'sɔlɛ- bhɔle- 'ka mu ba. 'Ke 'bhɛ □kla, 'ka 'kpɛn nu klɛlɛ do 'tɛ.

15 'Bhɛ klɛ 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«Mɛɛ 'la zan 'bhɛ pɛ 'srɛ 'wloola-, 'bhɛ a pɛ 'ɛ -vin 'laa bolɛ;

'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan 'bhɛ pɛ sa -wloola, 'bhɛ 'kɔɔpɛ- 'ɛ yaa 'kaanlɛ-.»

Titi 'pegee -a madɔ mu

16 'Mi -Waanbhaa' 'pubɔ-, -amasrɔyi -e 'ka mu -vavadɛ zruwlaa- Titi 'kpee 'bhii- 'mi 'ka mu -vavadɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

17 'O -jan 'la ꞑwoa -a ni, -e -dwa 'bhɛ ꞑla. 'Bhɛɛ- drɔɔn', 'ka -za 'la -ya 'kɔɔ 'eglɔɔle bhe, -ya -dwa -a 'gbu 'kpee 'kaa -e gele- 'ka ba ye.

18 'Woo- 'yee- Titi 'pegee 'o nɛɛnɛ- 'bhɛɛke do winbɔ 'zi 'ka ba ye. 'Bhɛ -kɔɔ' nɛɛnɛ- 'ɛ 'bhɛ -o Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn -o -a 'tɔ wlan 'pe 'zi 'bhɛ ma.

19 'Bhɛ trala 'ezin-, Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yee- 'o nɛɛnɛ- 'ɛ makwan- 'kaa -e ge 'o zi 'bhɛ ye -lrele' 'ɛ wo 'taa 'ɛ ta. -E nu bhɔlɛ 'o ba 'o -gɔli' yɛkɛ- 'la 'srɔɔwoa- 'bhɛ 'yiciɛnlele. 'Woo- 'bhɛ ye 'lɛɛ- 'wo zii' 'yee- Mɛɛzan -Waanbhaa' 'tɔ 'bhɔ zayi'; 'bhɛ 'pegee 'wa zrɔn 'zi 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ ma 'bhii- 'woo- -a zi 'bhii- 'o 'bhɔ 'o nɛɛnɛ- mu 'ɛ ba.

20 'Woo- 'bhɛ 'kpɛn klɛ 'zi 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi 'waa -o -a zi 'bhii- -o -layrɛ' -srɔɔwo' 'o ta -za 'kedo- 'kpɔ 'yi 'yee- -gɔli' 'lɛɛ 'kungbɛya 'ɛ ma, -amasrɔyi -gɔli' sa laa 'kɛle-.

21 -Amasrɔyi 'woo- -za 'brɛɛ -la klɛyrɛ -glin 'zi, 'waa -o 'bhɛ -glin 'zi Mɛɛzan -Waanbhaa' do -kplɛn 'yrɛ 'yi, 'duŋ- 'woo- 'bhɛ klɛyrɛ -glin 'zi 'ezin- bhaaplɛŋ mu -la -yrɛ 'yi.

22 'Woo- 'o nɛɛnɛ- yaga mi 'la 'kpa zii' -o ba; 'o 'bhɛ 'yrɛglinna 'ke 'o ye -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn kpa -a ta, 'duŋ- -ya 'kpɛn ꞑkla -a zru 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Bhɛɛ- 'saanigɛ 'ezin-, -a zru 'ɛ 'kpɛn 'nale- -o -Waanbhaa' a ye 'ɛ 'bhɛɛ- ni 'ke 'bhɛ kan 'elwale pɛ 'ɛ ta, -amasrɔyi -a 'kpale- -o 'egbɛnɛle 'ka mu 'yi.

23 'Kee- ꞑbwa Titi a pɛ 'ɛ ta, 'bhɛ -o 'ŋ 'madɔ- mi 'pegee 'ŋ yewoyɔɔn 'le 'ka mu ba. 'O nɛɛnɛ- -vin mu 'la 'mu -o ge 'zi 'a zi, Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn -le 'mu 'winbwa-.

24 'Bhɛla- -zayile, -kaa zrɔn -o ni 'bhii- -o -za sɔ 'ka ni 'egbɛnɛle, 'kooko- Zesu 'yi mu 'la 'mu -o winbwa-, 'mu 'a 'yaango- 'bhii- 'zoo 'yaa- 'o zi 'ke 'woo baa 'ka 'yi.

9

Bhɔza Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ba

1 'Ka nu -gɔli' 'la 'kpalɛ- 'eke- ta, 'bhɛɛ- 'ka bhɔ Zeruzalɛmu Zesu 'yi mu 'ɛ ba 'bhɛ 'le, 'mi 'a ꞑya 'bhii- win laa -o 'bhɛ ma 'ke 'ŋ 'sɛwɛdɛ 'ka ni 'bhɛ ba -zayi'.

2 -Amasrɔyi 'ka 'yriwlale -o 'bhɛ -za 'ɛ klɛle ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ŋ 'bhɛ dɔ. 'Mi 'yaa- 'ŋ -baa 'zi 'ka mu 'yi 'bhɛɛ- -zayi' Masedwani mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ ma 'ke 'an pe -o ni dɔɔ: «'Kee- san lɛɛlii, 'ka mu Akayi 'klɛɛn 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ, 'ka 'yriwlale -yaa 'ke 'ka bhɔ -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'la -woo Zeruzalɛmu 'mu ba.» 'Ka 'bhɛ -za 'ɛ klɛle -vavadia gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ zruwlaa- 'ezin- mɛɛ -bebe 'kpee.

3 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ 'yoo- -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'la 'winbɔ- 'zi 'ka ta ye, 'kooko- 'ŋ 'ka 'tɔlabhwa -o -yrɛ ma, 'bhɛ 'laa klɛ bhaama za 'le. 'Duŋ- -ka dɔ klɛn, 'kooko- 'ka 'yriwlale bo

'sani- -o nule pleŋ- 'bhii- 'an
pia -o ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.
4 'Ke 'bhɛ 'laa klɛlɛ, 'ke
-kɔɔ' nɛɛnɛ- Masedwani
Zesu 'yi mu 'la nwa 'ŋ zi
'ka ba ye, 'bhɛɛ- 'ke waa
'ka 'yriwlale yelɛ, 'ŋ 'yoo-
-gblaan 'zi -za do -la -lɛɛ dɔɔ
'o mɔɔ 'la 'kpale- -o 'ka 'yi,
-yrala' nu dɔlɛ 'o ma, 'bhɛɛ-
-e nu klɛlɛ 'ka mu 'gbu ma
-yrala' 'le 'ezin-.
5 'Bhɛla- -zayile, 'mi 'ŋ
'kpeelɛdaan, 'bhɛɛ- 'an ya zi
'le 'ke 'ŋ -sromabɔ 'ŋ nɛɛnɛ-
mu 'lɛɛ- ni, 'bhɛɛ- -o kan -sɔ
'ŋ 'lɛɛ 'ke -o ge 'ka ba ye;
'kooko- 'ka -gɔli' 'la 'naza-
pia, 'ka 'bhɛ -za 'ɛ 'yrɛbago
'sani- 'ŋ 'nule- pleŋ- 'ka ba
ye. 'Ke 'bhɛ kla, -e nu klɛlɛ
'bhii- 'kaa naa 'ka zru 'ɛ
'kpɛn 'le, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'nalɛ-
'klin 'yi.
6 'Bhɛɛ- -ka -za 'lɛɛ- 'bhɛ
dɔ 'ka 'kpee dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la
zan gba sa kpaa, 'bhɛ zan
nu pɛbhaa sa -la -srɔɔwolɛ.
'Ke mɛɛ 'la zan gba -gbɛnɛ
kpaa, 'bhɛ zan nu pɛbhaa
-bebe -la 'srɔɔwolɛ.
7 'Ka 'kpɛn do do -gɔli'
yɛkɛ- 'la 'nale- -dwa 'ka 'kpɛn
do do 'kpee, -ka 'bhɛɛ- 'na.
'Ka 'laa 'nalɛ klin 'yi, 'bhɛ
'pegee kpaŋma. -Amasrɔyi
mɛɛ 'la zan pɛ na 'bhɛ zruk-
paale 'le, 'bhɛ zan -la -za sɔ
-Waanbhaa' ni.
8 'Ke 'ka pɛ -naa 'bhɛ
gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'seŋ -o
-Waanbhaa' ni 'kee- -za
'wlan -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn klɛ 'ka
ni, 'kooko- 'waati 'ɛ 'kpɛn ba
'ka maza -o pɛ 'oo pɛ 'la ma
'ka 'bhɛ 'srɔɔwo-, 'ke 'ka 'kɔɔ
pa 'kɛle- 'ezin-, 'bhɛɛ- 'ka
sɔ -za 'wlan -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn
klɛle-.
9 'Bhii- -a yɔɔndɛle -o
-Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi
gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:
«Mɛɛ 'la zan gbɛ ta -o taataa
'bhɛ pɛ na 'kɔɔfleŋzan
mu -la ni, 'bhɛɛ- -ya pa
-o ta.
'Bhɛɛ- -yaa' wlanya 'ɛ -daŋ'
'laa -o 'bhɛ ma -titi.»
10 -Waanbhaa' 'la gba 'kpa
pɛbhɛ mu na gba 'kpa mi 'ɛ
ni, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya -lɛbɔ'
pɛbhle na -a ni, 'yee- do 'kpɔ
'ɛ nu 'ka maza -o pɛ 'oo
pɛ 'la ma 'bhɛ 'nalɛ- 'ka ni,
'bhɛɛ- -e 'ka 'kɔɔ pa 'kɛle-,
'kooko- 'ke mɛɛ 'la zan mu
mazadwa 'ka ma, 'mu sɔ pɛ
-bebe 'srɔɔwole 'ka 'kɔɔ.
11 -E nu -za 'wlan -glɔɔn 'ɛ
'kpɛn klɛlɛ 'ka ni, 'kooko-
'ka sɔ mɛɛ -vin mu 'ɛ gbale-
pɛ ba 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.
'Ke 'o nwa, 'bhɛɛ- 'ka -gɔli'
'la kpaa 'eke- ta, 'ke 'o
'bhɛ 'lɛnaa- 'waati 'la ba,
mɛɛ -bebe nu -Waanbhaa'
'pubɔlɛ, 'bhɛɛ- -wa 'tɔbhɔ-
'kaa- 'bhɔŋbapɛ 'ɛ -zayi'.
12 -Amasrɔyi 'ka nu -gɔli' 'la
'kpalɛ- 'eke- ta, 'bhɛ 'laa nu
klɛlɛ -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ
mu 'ɛ maza -yanwopɛ drɔŋ
'le; 'duŋ- 'bhɛ nu -a klɛlɛ
'bhɛɛ- mɛɛ -bebe nu 'pubɔ-
'seri klɛlɛ -Waanbhaa' ni.
13 'Kaa- 'bhɔŋbapɛ 'la 'o nu
'bhɛ 'lɛnalɛ Zeruzalɛmu Zesu
'yi mu 'ɛ ni, 'bhɛ nu a zrɔnlɛ
mɛɛ mu ni 'bhii- 'ka blɔɔle
'la -yoo -Waanbhaa' ma 'bhɛ
-o 'ke wlan 'le. 'Bhɛ nɔɔ
Zesu 'yi mu 'ɛ nu -Waanbhaa'
'tɔbhɔlɛ 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -o
nu a yelɛ 'bhɛ ma 'bhii- 'kaa-
pelawo zii' dɔɔ 'ka 'kpale-

-o Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi, 'ka -o 'taawo zii' 'bhɛ -jan 'ɛ ta. 'Ke 'bhɛ □kla, -o nu -Waanbhaa' 'tɔbhɔlɛ, 'ka -o 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'la 'yiciɛn- zii' 'ke 'ka bhɔ 'woo- mu 'pegee -kɔɔ' nɛɛnɛ- -vin mu 'ɛ 'kpɛn ba 'bhɛ -zayi'.
14 -Waanbhaa' -lileya -gbɛnɛ 'la -zrɔnna 'ka ni, 'bhɛ -zayi', -o nu -o 'seriwolɛ -Waanbhaa' ni 'kaa- -za ma 'ke -wa zrɔn 'ka ni 'bhii- 'ka -za sɔ -o ni.
15 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -kɔɔ' -Waanbhaa' 'pubɔ- -a Gbe 'ɛ 'nale- ma -kɔɔ' ni! -E 'kɔɔ- -gbaa -a Gbe 'la ba, waa sɔ 'bhɛ 'kpale pɛ 'kedo- 'kpɔ ma.

PƆLU -O -A KLƐLE 'Ɛ ZESU A WINBƆWO MI 'LE 'BHƐ TA GWLEDAN 'ZI

10

-Waanbhaa' Pɔlu 'siila- ye 'la 'kaama-, -yoo 'bhɛ ta gwledan 'zi

1 'Mi Pɔlu 'gbu -le -za do -yrɛwo' zii' 'ka ma -gɛ, -yidɔɔya 'pegee wlanya 'la -woo Krisi 'yi 'mu -zayi'. -Wa pe 'ŋ ma dɔɔ 'ŋ 'yrɛ 'laa sɔ mɛɛ -yrɛ ba 'ke 'ŋ 'yoo- 'ka -din 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- -wa pe 'ŋ ma 'ezin- dɔɔ mɛɛ -yrɛ ma -glɔɔ, 'ke 'ŋ 'pleŋgole -o 'ka ma 'waati 'la ba.
2 'Mi -o -sromabɔ 'zi 'ka ni dɔɔ 'ke 'ŋ -ja 'ka ba 'waati 'la ba, 'ka 'laa 'wlalɛ- 'ŋ zi 'bhɛɛ- 'ŋ -jan -glɔɔ wo 'ka ni. -Amasrɔyi mɛɛ 'la zan mu -o -a pe 'zi dɔɔ 'o mɔɔ -o 'taawo zii' bhaapleŋ 'kpeelɛdan gbɛya zi, 'ŋ nu -jan -glɔɔ 'wolɛ- 'bhɛ zan mu 'ɛ ni.
3 Wlan 'ɛ ni, 'woo- 'ke bhaapleŋ mu 'le; 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'waa -o gwledan 'zi 'bhii- bhaapleŋ mu a pɛ gwledan gbɛya 'ɛ gbɛɛn-.
4 -Amasrɔyi 'o gwledan gwledanpɛ mu 'la 'le, 'bhɛ mu laa -o 'ke bhaapleŋ mu a pɛ 'le. 'Bhɛ gwledanpɛ mu 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ da -Waanbhaa' -la ba, 'bhɛɛ- -o sɔ -Setran' a faŋgan- 'ɛ 'pegee -yaa' -dawli' maza mu 'ɛ 'siɛle. 'Bhɛɛ- 'ezin- -o sɔ bhaapleŋ 'kpeelɛdangbɛya -yɔɔ' mu 'ɛ 'siɛle.
5 'Bhɛɛ- bhaapleŋ mu a magbaandɛle 'tɔle- magbaandɛle 'ke 'bhɛ a klɛ 'bhɛɛ- -o -vin mu laa -Waanbhaa' dɔ, 'o mɔɔ 'bhɛ 'kpɛn 'yisiɛ-. 'Bhɛɛ- bhaapleŋ mu 'kpeejan- mu 'la -woo 'eyɔɔle -Waanbhaa' ma, 'o 'mu kun 'bhii- -kaso 'yi mu 'kungbɛya gbɛɛn-; 'bhɛɛ 'o 'mu mabɔɔ, 'kooko- bhaapleŋ sɔ dɔle- Krisi a -jan 'ɛ □la.
6 'Bhɛɛ- 'ke 'wa □ya 'bhii- 'ka -o 'taawo zii' 'o 'wojan- mu 'ɛ 'kpɛn ta 'elrele 'waati 'la ba, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'o 'wojan- mu 'ɛ 'kafawoa; 'o nu 'bhɛ zan 'ɛ 'krowolɛ.
7 'Kɛla 'bhɛ -o wlan 'le -ka 'bhɛ -glin doo! 'Ke mɛɛ do 'kpale- -o -a -yi 'bhii- -yoo 'ke Krisi a pɛ 'le, 'bhɛ zan 'a 'yaango- -a 'gbu 'kpee dɔɔ -yoo Krisi a pɛ 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'o mɔɔ 'gbu -o 'ezin- Krisi a pɛ 'le 'bhɛɛ- gbɛɛn-.
8 -Amasrɔyi -Waanbhaa' faŋgan- 'la □naa 'o ni 'ka mu ta, yaa 'bhɛ 'nalɛ- 'o ni 'ka

'siɛ zayi', 'duŋ- -e 'bhɛ ɓnaa 'o ni 'kooko- 'o 'bhɔ 'ka ba, 'bhɛɛ- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ baan' ge 'klalele -a ba. -E 'bhɛ faŋgan- 'la ɓnaa 'o ni, 'ali- 'ke 'mi 'ŋ magbaandia sa 'bhɛ 'yi, 'bhɛ 'laa -yraladɔ 'ŋ ma.

9 Yaa klɛlɛ 'ka ni 'bhii- 'mi -a zi 'bhii- 'ŋ -gblaan 'kla 'ka 'yi 'ŋ 'lɛtrɛ mu 'la kpa 'ka ni 'mu 'le.

10 -Amasrɔyi mɛɛ 'ke mu -o -a pe 'zi dɔɔ 'mi Pɔlu -jan mu 'la kpa 'an 'lɛtrɛ mu 'ɛ 'yi 'mu -o 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'mu la mɛɛ ma; 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ke 'ŋ -yoo -o 'pleŋ- 'waati 'la ba, faŋgan- 'laa -o 'ŋ 'gbu ta, 'bhɛɛ- 'an -janwo' gbɛya 'ɛ 'bhɛ 'laa mɛɛ zru kun.

11 'Ke mɛɛ 'la zan mu -o 'bhɛ 'yansi jan mu 'ɛ wo zii' 'mi ma bhe, 'mu 'a 'yaango- dɔɔ 'o -janwo' gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'waa- 'lɛtrɛ mu 'ɛ 'yi, 'waa nu 'bhɛ -janwo' gbɛya 'ɛ mabɔɔlɛ 'ke 'o -ja 'waati 'la ba 'ka ba ye.

12 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ 'la zan mu -o 'gbu ye mɛɛ gblaan mu 'le, yaa sɔ dɔle- 'o mɔɔ 'kpee 'ke 'wa pe 'o 'pegee 'bhɛ zan mu -o do, 'bhɛɛ- 'waa sɔ 'o 'gbu danle- 'mu ma. Waa -o dan pɛ -bhɛɛke' ma, 'ke yaa 'e go -o 'gbu ba; 'bhɛ -za 'la bhe 'bhɛ 'laa -o 'ke -zadɔkleya 'le ɛɛ?

13 'Ke -yoo 'o mɔɔ a pɛ 'le, 'waa nu 'o 'gbu mag- baandɛlɛ, 'ke 'bhɛ kan -a -daŋ' 'ɛ ta. -Waanbhaa' ye yɛkɛ- 'la gbɛkpaa- 'o 'kɔɔ 'ke 'o -ja 'bhɛ 'wole- 'ɛ 'le 'fɔ 'ka ba ye, 'bhɛ -daŋ' -o yrɛ 'la ɓnɔɔ, 'waa- pɛ 'ɛ -daŋ' -o 'bhɛɛ- ɓnɔɔ.

14 'O gelawoa 'ka ba, 'waa 'kanlɛ- 'o -daŋ' 'ɛ ta; -amasrɔyi 'o mɔɔ 'gbu -le -ja 'ka ba ye Krisi a -Jan 'Nrale- 'wole- 'ɛ 'le.

15 'Bhɛ 'yi bhe, 'waa 'kanlɛ- 'o -daŋ' 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'waa 'o 'gbu magbaandɛlɛ mɛɛ -bhɛɛke' mu ye 'la ɓwoa 'bhɛ 'yi. 'Bhɛɛ- drɔɔn' 'o 'yri -o -a ta 'bhii- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ baan' nu 'klalɛ- -a ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'waa- ye 'ɛ baan' nu -yidɛlɛ, 'duŋ- 'ke 'bhɛ 'laa kan -Waanbhaa' -daŋ' 'la 'kpalaa 'a ma 'bhɛ ta.

16 'Bhɛ 'yi bhe 'tɛ, 'o nu gelɛ Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- 'klɛɛn mu 'la -woo 'ka -zanta' 'mu 'yi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'waa- zi 'bhii- 'woo 'gbu magbaandɛ mɛɛ -bhɛɛke' mu 'woye- 'ɛ 'yi.

17 'Bhɛ -za 'ɛ ma jan yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' -a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Ke mɛɛ 'la zan -o 'bhɛ 'gbu magbaandɛle, 'bhɛ zan 'bhɛ 'gbu magbaandɛ Mɛɛzan -Waanbhaa' -za 'la ɓkla 'bhɛɛ- 'yi.»*

18 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ 'la zan 'a pe -a 'gbu ma dɔɔ -yoo 'ke mɛɛ wlan 'le, Mɛɛzan -Waanbhaa' laa dɔ 'bhɛ zan a -za ɓla; 'duŋ- 'yee- -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan 'tɔ wlan pe, -e dɔ 'bhɛɛ- zan a -za ɓla.

11

Pɔlu 'pegee bhla ma Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ 'pleŋza-.

1 'E! 'Ke 'ka 'yaa sɔ bi 'an -kwa 'ɛ sa 'yikunle! 'Duŋ-, -kaa sa -yikun'!

2 'Ka -za 'sɔgbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'ŋ ni, -asiikɔɔ 'ŋ 'yoo- zrwanwo 'zi 'ka ta, 'bhɛ zran- wole 'ɛ da -Waanbhaa' -la ba. 'Ka -o 'bhii- -gblanɛ 'la yaa 'gwlaanza- 'yaango-, 'bhɛɛ- 'ke 'mi 'ŋ 'liiwli- □naa -a 'fluwoza ta 'gwlaan- do 'kpɔ -la 'kɔɔ, 'bhɛ 'gwlaan- 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Krisi 'le. 'Mi -o -a zi 'bhii- 'ka klɛ 'weŋ.

3 'Duŋ- 'ka blɔɔle 'la -yoo Krisi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe, 'mi -o -gblaan 'zi dɔɔ 'ke 'ka 'ka 'kpeejan- mu 'ɛ mabɔɔ, 'bhɛɛ- 'ka go 'yee- Krisi zi; 'bhii- -Setran' lii □wlaa mlɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -e Ɛvu 'yinia□ -dawli' ma.

4 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ do □nwa 'ka ba, 'bhɛɛ- 'kee- Zesu 'bhɛɛke do -a -janwoa 'ka ni 'ke 'bhɛ gole -o 'o Zesu 'la 'bhɛ a -janwoa 'ka ni 'bhɛ ma, - 'kee- lii 'bhɛɛke a -jan- woa 'ka ni 'ke 'bhɛ gole -o Lii 'Weŋ 'la 'ka 'bhɛ 'srɔɔwoa□ 'ka zru 'ɛ 'yi 'bhɛ ma; 'bhɛɛ- 'kee- -Jan 'Nrale- -bhɛɛke' do □woa 'ka ni 'ke 'bhɛ gole -o 'o 'kɛla 'bhɛ □woa 'ka ni 'bhɛ ma. -Mɛla ma 'bhɛɛ- 'bhɛ yrɛ do 'kpɔ 'ɛ □nɔɔ bhe 'ka dɔ blaale- 'mu □la ɛɛ?

5 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ka 'bhɛ winbɔwo mu 'la kun 'bhii- 'winbɔwo mu 'tɔbhɔle, 'mi 'kpee ma waa kan 'mi ta -za 'kedo- 'kpɔ 'yi.

6 'Ali- 'ke 'naa -o 'ke -janwo' mi -gbɛnɛ 'le mɛɛ mu -yrɛ ta; 'bhɛɛ- 'duŋ- -zayaangoleya a pɛ zi 'ɛ ta, 'mi 'a 'ke dɔ 'bhɛ 'yi. 'O 'bhɛ -zrɔnna 'ka ni 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛ 'pegee klɛgbɛya 'ɛ 'kpɛn 'yi.

7 'Mi -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolawoa 'ka ni 'ke 'naa pɛ 'kedo- 'kpɔ kun 'ka 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'mi 'ŋ 'gbu mazinalawoa, 'kooko- 'ŋ 'ka mu -lawlɛn', taa- 'mi -za 'yɔɔ- -la □kla 'bhɛ 'le bhe ɛɛ?

8 'Ŋ 'yaa- yewo 'zi 'ka mu ni 'ka ba 'waati 'la ba, 'mi -dwa -a -la 'ke 'ŋ Zesu 'yi mu -lɛ -bhɛɛke' mu 'kɔɔpɛ- mu kun, 'kooko- 'ŋ sɔ bhɔle- 'ka mu ba. 'Ŋ -gɔli' □kwan -o 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'naa yewolɛ -o ni, 'fɔ 'ŋ yewoa- 'ka mu -la ni.

9 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- 'ka ba 'waati 'la ba, 'naa 'ŋ 'gbu 'kwe 'kpalɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'wiiŋ- 'ke 'ŋ maza -yaa dɔ -gɔli' ma. -Amasrɔyi, 'o nɛɛnɛ- mu 'la -daa Mased- wani 'mu -le 'ŋ maza -yaa pɛ 'oo pɛ 'la ma 'mu □naa 'ŋ ni. -Za 'kpɛn 'yi, 'naa 'tolɛ- 'ke 'ŋ klɛ 'ka ta 'kwe 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'bhɛɛ- klɛlɛ 'taŋii.

10 'Bhɛ -le 'mi -baapɛ' 'le. 'Duŋ- Krisi a pɛ wlan 'ɛ ma, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'bhɛ -baaza' 'ɛ 'saawole 'ŋ 'kɔɔ Akayi 'klɛɛn 'lɛɛ- 'kpɛn 'yi -gɛ.

11 'Ŋ 'bhɛ pe zii' win 'ɛ -dela ma ɛɛ? 'Bhɛ win le dɔɔ 'ka -za 'laa sɔ 'mi ni ɛɛ? 'Duŋ- 'ka -za sɔ 'ŋ ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -Waanbhaa' 'gbu 'bhɛ 'yaango-.

12 'Ŋ 'yoo- yewo 'zi 'ka ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ŋ nu bolɛ 'bhɛɛ- yewogbɛya do 'kpɔ 'ɛ ta. 'Ke 'ŋ 'bhɛ □kla, mɛɛ 'la zan mu -o 'a 'pe zii' -o 'gbu ma 'kaa -woo 'ke Zesu a 'winbɔwo mu 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke -wa pe 'zi 'ezin- dɔɔ 'waa-

pɛ yewogbɛya 'ɛ 'pegee -waa' pɛ mu 'ɛ -woo do, 'bhɛ zan mu laa sɔ 'mu 'gbu magbaandɛle.

13 'Bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ -woo 'ke bhla ma Zesu a 'winbɔwo mu -la -le, -o woye 'ɛ 'bhɛ -o 'ke mɛɛ -yini' pɛ 'le. -Woo 'gbu klɛ 'bhii- Krisi a winbɔwo mu.

14 'Bhɛ 'laa -o 'ke 'kpeelɛni maza 'le 'o 'yrɛ 'yi, -amasrɔyi -Setran' 'a 'gbu mabɔɔ, 'bhɛɛ- -e klɛ 'bhii- -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do 'la bhi -yrayra 'bhɛ gbɛɛn-.

15 'Bhɛ 'laa -o 'ke 'kpeelɛni maza 'le 'ezin-, 'ke -yaa' pɛ yewonɛ mu 'ɛ -woo mabɔɔ, 'bhɛɛ- -woo 'gbu klɛ -Waanbhaa' a yewonɛ 'lɛdɔɔle mu 'le. 'Duŋ- -o -lɛyanyrɛ nu klɛlɛ 'ke -Waanbhaa' a -kpan baalele -o ta -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma.

Pɔlu -yrɛn mu 'la 'yikwan -yaa' Zesu a 'winbɔwoleya 'ɛ 'yi

16 'Mi -o bɔ 'zi 'ezin- 'bhɛ -jan do 'kpɔ 'ɛ ta 'ke 'an pe 'ka ni dɔɔ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'mi 'kunlɛ- 'bhii- -kwanii' do. 'Duŋ- 'ke 'ka 'mi kwan 'bhii- -kwanii' do, -ka dɔ -a -la 'ke 'ka 'ka 'trɔnkpa 'mi 'wojan- 'ɛ la, 'kooko- 'mi sɔ 'ŋ 'wasowole sa.

17 'Mi -o 'kɛla 'wo zii' 'ke 'mi 'ŋ 'wasowo 'bhɛ 'laa -o da 'zi Mɛɛzan -Waanbhaa' ba; 'ŋ 'yoo- -janwo' zii' 'bhii- -kwa -o 'ŋ 'yi.

18 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ -bebe mu -o 'wasowo zii' -waa' bhaaplɛŋya 'ɛ ma, 'mi sɔ 'ŋ 'gbu 'wasowole 'ezin-.

19 'E! Ka mu 'la 'ka -o -zadɔ' mu 'le, 'ka dɔ -a -la 'ke 'ka -kwanii' mu klɛza mu -yikun' ɛɛ!

20 Mɛɛ 'la zan mu 'ka klɛ -waa' lu mu 'le, 'bhɛɛ- -o 'ka tabhle; 'bhɛ 'pegee -o 'ka 'kɔɔfleŋ balaa' 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn 'silele; 'bhɛɛ- 'ke -woo 'ka mavɛɛ; 'bhɛ 'pegee -o 'ka 'trɔn zɔn, 'ka 'bhɛ zan mu 'ɛ klɛza mu 'ɛ 'yikun-.

21 -Ɛɛ! 'Bhɛ klɛ 'waa- faŋgankleya -la ma, 'bhɛɛ- 'waa 'sɔlɛ- 'bhɛ 'yansi za mu 'ɛ klɛle- ɛɛ? 'Ŋ bhe 'bhɛ -yraladɔ 'mi ma 'dɛ.

'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'kee- sɔ dɔlemɛɛ 'ke 'kpee 'bhɛɛ- -ya baa -za 'ke 'yi; 'mi 'ezin- 'mi 'gbu sɔ 'bhɛ klɛle-; 'ali- 'ke 'ŋ -janwoa 'bhii- -kwanii' do gbɛɛn-.

22 'Ke -wa pia dɔɔ -woo 'ke Ebre mu 'le, 'mi 'duŋ- 'mi 'gbu -o Ebre mi 'le 'ezin-. 'Ke -wa pia dɔɔ -woo 'ke Izraɛli mu 'le, 'duŋ- 'mi 'gbu -o 'ezin- 'ke Izraɛli mi 'le. 'Bhɛɛ- 'ke -wa pia dɔɔ -woo 'ke Abraamu 'nranɛ- mu 'le, 'mi -o 'ezin- -a -nranɛ -kpɔsɔɔ 'ɛ do 'le.

23 'Ke -wa pia dɔɔ -woo 'ke Krisi a yewonɛ mu 'le, 'mi -o 'ezin- -yaa' yewonɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mi kan -o 'kpɛn ta 'egbɔɔn gbɔɔnle'. 'Ŋ 'yoo- -janwo' zii' 'bhii- mɛɛ 'la zan 'gbu ŋgblo laa -o 'bhɛ ta. 'Mi yewoa 'ke 'bhɛ kan -o 'kpɛn ta, -o 'mi bwa -kaso 'yi 'ebebele 'ke 'bhɛ kan -o ta; -o 'mi tafia 'ebebele 'ke 'bhɛ kan -o ta. -A -lɛbwa sa 'ke 'ŋ 'winbo- -a -yi 'waati 'ke ba.

24 Zuufu mu 'ɛ -woo 'ŋ

□zwan gaan 'soo. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ zɔn gbɛ do do 'ɛ 'yi, -woo 'ŋ tafia□ gbaŋbhlɛ yan mia do bhɛ vu ta 'srwayiziɛ.

25 Romɛ mu 'ɛ 'mu 'ŋ tafia□ -glɔɔn yaga, 'bhɛɛ- mɛɛ mu kpoti mu □paa 'ŋ ma -glɔɔn do 'ŋ dɛ zayi'. -Yitakoŋ 'ɛ 'siɛla- 'ŋ 'le -glɔɔn yaga wɛyi- 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ -bi do 'pegee -yrekpaa' do □kla -yi 'ɛ ta.

26 'Ŋ -ja 'taa -bebe ta 'ŋ gaan ma; 'duŋ- 'bhɛ □kla 'ebebele 'ke 'ŋ 'winbo- -a -yi bi yue 'pale- mu 'ɛ ba, 'bhɛ 'pegee mɛɛ dɛ mu 'ɛ 'kɔɔ. 'Ali- -a -lɛbwa sa 'ke 'ŋ 'winbo- -a -yi 'ŋ 'gbu a 'klɛɛn 'yi Zuufu mu 'ɛ 'pegee Zuufu kle mu 'ɛ 'kɔɔ. 'Kee- kpa -wa mu ta oo, 'kee- kpa -bɔnyi' yrɛ mu nɔɔ- ta oo, 'kee- kpa wɛyi- ta oo, 'kee- kpa yrɛ 'ɛ 'kpɛn ta, -a -lɛbwa sa 'ke 'ŋ 'gbu winbo- -a -yi. 'Ali- 'o nɛɛnɛ- mu 'la -wa pe -o 'gbu ma dɔɔ -woo 'ke Zesu 'yi mu 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'ke waa -o 'bhɛ 'le wlan 'ɛ ma, -a -lɛbwa sa 'ke 'ŋ 'winbo- -a -yi 'mu 'kɔɔ.

27 'Mi ye -glɔɔ mu □woa, 'bhɛɛ- 'ŋ 'trɛbhwa□. 'Waati -bebe ba, yi laa 'sɔlɛ- 'kpale 'ŋ 'yrɛ ta. 'Mi gbɔn 'pegee -yi 'mi -lrɔ 'yikwan□. 'Bhɛɛ- 'waati -bebe ba, 'mi 'suŋwlaa- kpaŋma. 'Mi □bwa 'ebebele -niinii' 'yi 'ŋ tafleŋ- 'le.

28 'Naa sɔ -a 'kpɛn 'pele. 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ kpa 'kɛla bhe 'bhɛ ta, yi 'oo yi, Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'klaŋkeba mu 'ɛ 'kpɛn 'ŋgami -o 'ŋ ma.

29 'Ke Zesu 'yi mi do 'kpa- leya faŋgan- -gwa -a ta, 'bhɛ -za 'ɛ la 'mi ma 'bhii- 'mi 'gbu -le 'ke 'bhɛ zan 'ɛ 'le. 'Ke mɛɛ do -balaa' -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛ 'la 'ŋ ma 'kee- kan a -daŋ' ta.

30 'Kee- 'kpa bi 'bhii- 'mi sɔ 'ŋ 'gbu magbaandɛle, 'mi 'yaa- nu 'ŋ magbaandɛlɛ 'mi 'gbu a faŋgankleya 'ɛ 'yi.

31 Mɛɛzan Zesu Dɛ -Waanbhaa' 'a 'yaango- 'bhii- 'naa bhla pe. Bhaa mɔkpɛn' 'a 'tɔbhɔ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba!

32 -Yrekpaa' do, 'ŋ 'yaa- 'waati 'la ba Damasi, 'bhɛ □nɔɔ -bhleŋgbe Aretasi a -janmatii 'ɛ -ya □pia mɛɛ 'ke mu ni dɔɔ 'mu 'e 'yrɛkpa zi mu 'la wla -wa 'ɛ 'kpee 'mu ba 'mi kun zayi'.

33 Zesu 'yi mu 'ɛ 'mu 'mi □bwa ciɛ do 'yi, 'bhɛɛ- -o bhlɛ -yrela bhɛ ma; 'ke -woo 'ŋ 'kanle 'fɛgwlɛ- 'ɛ trala, 'bhɛɛ- -woo 'ŋ zinaa' -a zanta'. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ŋ □swa -bhile' 'yee- -janmatii 'ɛ 'kɔɔ.

12

Pɔlu pɛ 'la □ya -yrɛ zi yele do 'yi

1 'Ŋ sɔ 'ŋ 'gbu magbaandɛle ɛɛ? 'Duŋ- 'bhɛ 'laa -za 'ke 'yanwo- mɛɛ ma. 'Ŋ 'yoo- zan Mɛɛzan -Waanbhaa' -za mu 'la -zrɔnna 'ŋ ni -yrɛ zi yele 'yi 'mu ba janwolɛ.

2 'Mi Krisi 'yi mi do dɔ, -za do □kla -a ni 'bhɛ lɛɛ vu ta yiziɛ -le -gɛ -zɔn. 'Bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ -Waanbhaa' 'a □sia, 'bhɛɛ- 'bhɛ -ja 'kɛle- 'bhɛ 'yaayrɛ- 'ɛ □nɔɔ laflɛ' -daŋ' ma. 'Ke -ya □sia kpataakpa -a 'flɛ 'ɛ 'yi oo, 'ke

-ya sia -Waanbhaa' a -yrɛ zi yele -la -yi oo, 'naa 'bhɛ dɔ. -Waanbhaa' do -kplɛn -le 'bhɛ dɔ.

3 'Mi 'a 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' -ja 'bhɛ 'gwlaan- 'ɛ 'le 'fɔpe laflɛ' -daŋ' ma. 'Duŋ- 'kee- -ja -a 'flɛ 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi oo, 'ke yaa gelɛ 'bhɛ 'yi oo, 'naa 'bhɛ dɔ 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' do -kplɛn ba.

4 -Waanbhaa' 'a 'silawoa, 'bhɛɛ- 'bhɛ -ja 'kɛle- 'bhɛ ba, 'kee- -jan 'ke mu male- 'bhɛ nɔɔ: yaa dɔ bhaaplɛŋ 'kpee 'kee- 'bhɛ -jan mu 'ɛ wo bhaaplɛŋ wli 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'seŋ 'laa -o bhaaplɛŋ ni 'kee- 'bhɛ wo.

5 'Mi sɔ 'mi -baale' 'bhɛɛ- mɛɛ -glɔɔn 'ɛ 'yi; 'duŋ- 'mi 'naa sɔ 'ŋ -baale' 'ŋ 'gbu 'yi. 'Mi sɔ 'ŋ -baale' pɛ 'la 'yi 'bhɛ -le 'mi a pɛ faŋgankleya 'ɛ 'le.

6 'Ke 'mi 'yaa- zi 'bhii- 'mi 'ŋ 'gbu magbaandɛ, 'naa -yaa nu klɛlɛ -kwanii' 'le, 'ŋ 'yaa- nu wlan 'te -la pelɛ. 'Duŋ- 'naa -a zi 'bhii- 'mi 'ŋ 'gbu magbaandɛ, 'kooko- 'mi -o -za -glɔɔn 'la klɛ 'zi, 'bhɛ 'pegee 'mi -o -jan -glɔɔn 'la 'wo zii' mɛɛ mu -yrɛ ma, waa nu 'ŋ 'yelɛ- mɛɛ gblaan do 'le 'ke 'bhɛ kan 'mu ta.

7 'Bhɛ mɛɛ 'kpeelɛni maza -gbɛnɛ mu 'la -e 'mu -zrɔnna 'ŋ ni -yrɛ zi yele 'ɛ 'yi 'mu -zayi', 'bhɛ 'pegee, 'kooko- 'naa 'ŋ 'gbu magbaandɛ 'mu 'yi, 'yee- -Waanbhaa' -yrɛn 'yɔɔ- do kpaa 'ŋ 'flɛ 'ɛ ta; 'bhɛ -o 'bhii- -Setran' a winbɔwo mi do 'la 'woye- -le 'ke -yrɛnkpalele 'ŋ ta, 'kooko- 'naa sɔ 'ŋ 'gbu magbaandɛle.

8 'Mi -sromabwa Mɛɛzan -Waanbhaa' ni -glɔɔn yaga dɔɔ -yoo 'ŋ go 'bhɛ -yrɛn 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- -yaa dɔlɛ -a la.

9 Drɔɔn' -ya pia 'ŋ ni dɔɔ: «'Ŋ lilawo zii' 'e ma, 'bhɛ 'e 'yibhɔ-, -amasrɔyi 'ke faŋgan- 'laa -o 'e ta 'waati 'la ba, 'mi a pɛ -glɔɔya' 'ɛ zrɔn bhla -le 'bhɛɛ- 'le.»

'Bhɛla- -zayile, -e sɔ 'mi ni 'ke 'mi 'ŋ 'gbu baa 'ŋ 'gbu a faŋgankleya 'ɛ 'yi, 'kooko- Krisi a -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛ bo 'ŋ ta.

10 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ zruk- paale -o 'ke faŋgan- 'laa -o 'ŋ ta oo, 'ke -woo 'ŋ -zwanwoa oo, 'ke -za -glɔɔ -o 'ŋ ta oo, 'ke -o -yrɛnkpaa 'ŋ ta oo, 'bhɛɛ- 'ke -o 'trɛbhɔ kpaa 'ŋ ta oo, 'mi 'a 'yaango- 'bhii- 'ŋ 'mu 'kpɛn 'yikun zii' Krisi -la -zayi'. -Amasrɔyi 'ke faŋgan- 'laa -o 'ŋ ta 'waati 'la ba, Krisi 'bhɛ a pɛ -glɔɔya' 'ɛ wla 'ŋ 'yi, 'bhɛɛ- 'waati 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ŋ dɔ 'eglɔɔle.

Pɔlu 'laa pɛ 'kedo- 'kpɔ 'kunlɛ- Korɛnti Zesu 'yi mu 'ɛ 'kɔɔ

11 'Mi -o -janwo' zii' 'bhii- -kwanii' do gbɛɛn-! 'Duŋ- 'bhɛ -daa 'ka mu 'gbu -la ba. 'Ka mu 'gbu -le -yaa sɔ 'mi 'tɔ wlan pele- mɛɛ mu -yrɛ ma. 'Ali- 'ke 'naa -o 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le 'ka 'yrɛ 'yi, 'ka -o 'kaa- winbɔwo mu 'tɔbhɔle mu 'la -za 'kun zii' 'eglɔɔle, 'mu mabhaa laa bhɔ 'mi ta -za 'kedo- 'kpɔ 'yi.

12 'Ŋ 'yaa- 'ka ba ye 'waati 'la ba, 'ka 'ŋ zrubak- paagbɛya -gbɛnɛ 'ɛ ya. 'Ka -Waanbhaa' a -glɔɔya'

'ɛ 'tɔɔmasie mu 'ɛ -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn ⓝya, 'bhɛ 'pegee 'kpeelɛni maza -gbɛnɛ mu 'pegee 'sɔle- maza mu. 'Bhɛ klɛza mu 'la bhe, 'mu -le 'a zrɔn 'bhii- 'mi -o 'ke Zesu a 'winbɔwo mi 'le.

13 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'mi -mɛ pɛ -za 'wlan -la ⓝkla -Waanbhaa' a mɛɛ -vin mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'naa 'bhɛ 'yansi za klɛlɛ 'ka mu ni ɛɛ? 'Ke yaa 'e go 'naa klɛlawolɛ 'ka ta 'kwe 'le 'bhɛ ba. 'Ke -yoo 'bhɛ 'le, 'ka 'zoole-, 'ŋ ŋgblo -o 'ka gaan -la 'bhɛ ma.

14 'Mi -o zan gelɛ 'an 'taa yaga mi 'la ta 'ka ba ye bhe, 'naa nu 'ŋ 'gbu 'lɛbɔ- 'kwe 'kpalɛ- 'ka 'wiiŋ-. 'Naa -o 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ zi, 'duŋ- 'ka mu 'gbu -la -za -o 'ŋ ma. Wlan 'ɛ ni, -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'laa -gɔli' glin 'bhɛɛ- -woo yapɛ mu 'ɛ 'lɛbɔ-; 'duŋ- -o yapɛ mu -le -gɔli' glin 'bhɛɛ- 'mu -o -lɛbɔ' 'bhɛ 'le.

15 'Ke -yoo 'mi a pɛ 'le, 'ŋ zru -o 'ŋ 'kɔɔpɛ- 'tɔle- 'ŋ 'kɔɔpɛ- nale ma -o ni, 'ke 'mi 'gbu kpa 'bhɛ ta. -Ayile, 'ke 'ka mu -za sɔ 'mi ni 'eglɔɔle 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'laa sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ- 'mi -za sɔ 'ka mu ni 'ezin- ɛɛ?

16 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'naa 'ŋ 'gbu 'lɛbɔ- 'kwe 'ɛ dɔlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'wiiŋ-. 'Duŋ- -dɔke' 'ka 'pleŋ- mɛɛ 'ke mu nu -a pelɛ dɔɔ: «Pɔlu bakanle laa -o! -Yaa' -dawliya 'ɛ ma, -yoo' 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ ⓝbhla.»

17 'Mi mɛɛ 'la zan mu winbwa- 'ka ba ye, taa- 'mu -dawli' ⓝkpaa 'ka gbɛ ta, 'bhɛɛ- 'mu 'ka tabhla- ɛɛ?

18 'Mi -sromabwa Titi ni dɔɔ 'bhɛ ge 'pwɛ- 'ka ta ye, 'bhɛ 'pegee 'o nɛɛnɛ- 'la 'ka 'bhɛ dɔ bhe. Taa- Titi -dawli' ⓝkpaa 'ka gbɛ ta 'bhɛɛ- -e 'ka 'kɔɔpɛ mu 'ɛ ⓝbhla ɛɛ? 'O mɔɔ 'pegee Titi 'kpeejan-mu -o do; 'bhɛɛ- 'o 'kpɛn -o 'taawo zii' zi do 'kpɔ -la ta.

Pɔlu blina- yiɛn -o KoreṄti Zesu 'yi mu 'ɛ ba zayi'

19 'Ka ⓝmwa gban 'sii -a pele ma 'ka 'gbu 'kpee dɔɔ 'o mɔɔ 'zoo 'na yrɛ -la -glin 'zi 'o 'gbu ni 'ka 'yrɛ ta; 'waa -o 'bhɛ klɛ 'zi. 'Woo -janwo' zii' -Waanbhaa' -yrɛ ma 'o mɔɔ 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. 'Ɲ 'yiɛnii mu, 'woo- 'bhɛ 'kpɛn 'pe zii' 'ka ni 'kooko- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhɛ baan' kla 'bhɛ ba.

20 Yiɛn -o 'kan zii' 'mi 'kpee dɔɔ 'ke 'ŋ -ja 'ka ba ye, -dɔke' 'naa nu bhɔlɛ 'ka ta klɛgbɛya 'la 'mi -o -a zi 'bhii- 'ka klɛ 'bhɛ gbɛɛn- 'bhɛ 'yi oo, 'bhɛɛ- 'ka mu laa nu 'mi 'yelɛ-yegbɛya 'la 'kaa- zi 'bhii- 'ka 'mi 'ye 'bhɛ 'yi 'sii oo. Yiɛn 'la 'bhɛ -o 'kan zii' 'ŋ 'kpee 'bhɛ win -le dɔɔ, 'naa -o -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɔ 'ka ta 'ke sra mu -o 'ka 'pleŋ-, 'bhɛ 'pegee zranwo maza mu, 'bhɛɛ- wiya plaza mu, 'bhɛ 'pegee zaabɔ za mu, 'bhɛɛ- 'eke- 'tɔpele 'pegee 'eke- 'tɔsiɛle, 'bhɛɛ- 'gbug-blaanya 'pegee -za 'yaanmi-wole mu.

21 Yiɛn -o 'kan zii' 'ŋ 'kpee 'ezin- dɔɔ 'ke 'ŋ -ja 'ka ba ye, -Waanbhaa' laa nu -yraladɔlɛ 'ŋ ma 'ka 'yrɛ ma. Mɛɛ -bebe 'la -za 'yɔɔ-

kla -sɔ, 'bhɛɛ- -zadɔwɛɛ 'laa dɔlɛ 'mu ma, 'bhɛɛ- -o bole -o -za 'yɔɔ- klɛle ma 'bhii- -o -yaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'elwale -sɔ. Waa 'ploolɛ -waa' 'triŋdɔ- maza mu 'pegee -waa' -yanbhɔɔya dɛza, 'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ- klɛ 'flɛn mu 'la 'yaa- -o ma 'elwale -sɔ 'mu ma; 'kee 'ŋ wlaa 'ka ba ye 'ŋ nu wisilɛ 'ebebele 'ka -bebe 'taawogbɛya mu 'ɛ -zayi'.

13

Pɔlu a -daŋma' -liawli'

1 'Ꞑ 'yoo- zan 'an 'taa yaga mi -la 'wolɛ- 'ka ba 'taalɛɛyi. 'Bhii- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛndɔɔ: *«'Ke 'ka -o -za 'oo -za 'la 'kitikanle, -ka mɛɛ plɛ, mɛɛ yaga klɛ 'ka 'srɛ 'le 'bhɛ -za 'ɛ ma.»*

2 'Ꞑ ge gbɛ plɛ mi 'ɛ ma 'ka ba, mɛɛ 'la zan mu -za 'yɔɔ- kla 'elwale -sɔ 'ŋ -janwoa 'mu ni 'bhɛ 'pegee mɛɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn ni. 'Ali- 'ke 'naa -o 'ka ba ye -zɔn, 'ŋ 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kpeelɛkan zii' dɔɔ, 'ke 'ŋ ge gbɛ drɛɛwoa- 'ka ba 'ezin- 'waati 'la ba, 'woo- mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- kla, 'naa nu 'mu 'pegee mɛɛ 'kedo- 'kpɔ maplaalɛ.

3 'Kaa- zi 'bhii- 'kaa dɔ 'bhii- Krisi -le -jan 'kpa zii' 'mi 'lii; -ka 'ka zrukpala, 'ka nu 'bhɛ dɔlɛ. Krisi 'laa -o faŋgan- kle zan 'le 'ka ba ye; 'bhɛɛ- drɔɔn' -ya -glɔɔya' 'ɛ zrɔn 'zi 'ka 'pleŋ- ye.

4 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -wa -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta, -ya 'gbu klɛlawoa 'bhii- faŋgan- kle zan do 'bhɛɛ- 'yi. 'Duŋ--e -bwela gale ba, 'bhɛɛ- -ya -yrɛ ma -zɔn -Waanbhaa' a -glɔɔya' -la ma. 'O mu 'ezin-, 'o 'pegee 'yee- a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, faŋgan- 'laa -o 'o ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'o nu bolɛ 'o 'yrɛ ma -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'bhɛɛ- 'srɔyi. 'Ka nu 'bhɛɛ- -glɔɔya' 'ɛ 'yelɛ- 'o taawogbɛya 'ɛ ma 'ka ba ye.

5 -Ka 'ka 'gbu zrubaglin doo, 'kooko- 'kaa 'yaango- 'ke 'ka -o 'kpaleya zi kplankplan 'gbu 'ɛ ta. -Ka 'ka 'gbu zrubaglin kplankplan doo. 'Ka nu a 'yelɛ- 'bhii- Zesu Krisi -o 'ka 'yi. 'Fɔke 'ka 'ka 'gbu zrubaglinna, 'bhɛɛ- 'kaa ya 'bhɛ ma 'bhii- 'ka -baliwoa 'ka 'kpale- ma -a -yi.

6 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ka mu 'gbu nu -a dɔlɛ 'bhii- 'o mɔɔ -bali 'laa 'wolɛ- 'o 'kpale- ma -a -yi.

7 'Duŋ- 'o -sromabɔ -Waanbhaa' ni dɔɔ -e bhɔ 'ka ba 'bhɛɛ- 'ka 'laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛ. 'Waa- zi 'bhii- 'wa zrɔn 'ka ni 'bhii- 'o sɔ -za klɛle-. 'Duŋ- 'woo- -a zi 'bhii- 'o 'ka 'ye -za 'wlan klɛ yrɛ nɔɔ-; 'ali- 'ke 'o mɔɔ -baliwoa 'bhɛ klɛle ma.

8 Wlan 'ɛ ni, 'waa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ klɛle- 'ke 'bhɛ -Waanbhaa' a pɛ wlan 'ɛ 'lɛga-. 'O sɔ -za 'la klɛle- 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' a wlan 'ɛ baan' ge zi -lɛɛ.

9 'Ali- 'ke faŋgan- 'laa -o 'o ta, 'bhɛɛ- 'ke faŋgan- -o 'ka mu ta, 'bhɛ 'o zrukpalaa. 'Duŋ- 'woo 'seriwo -Waanbhaa' ni 'kaa- -za ma 'kɛla 'yi, 'bhɛ -le dɔɔ 'keebhɔ 'ka ba 'ke 'ka 'kpaleya

'ɛ baan' kla -a ba, 'bhɛɛ- -a -lɛpa'.
10 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ 'pleŋgole -o 'ka ma 'waati 'la ba 'ŋ 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka ni, 'kooko- 'ke 'ŋ -ja 'ka ba 'waati 'la ba ye, 'naa -jan -glɔɔ wo 'ka ni, Mɛɛzan Krisi gblaanya 'la ɓnaa 'ŋ ni 'ka mu ta 'bhɛ ma. Yaa 'bhɛ gblaanya 'ɛ 'nalɛ- 'ŋ ni 'ka 'siɛ zayi', 'duŋ- -e 'bhɛ ɓnaa 'ŋ ni 'kooko- 'ŋ 'bhɔ 'ka ba 'bhɛɛ- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ baan' kla -a ba.

Pɔlu 'srawoyrɛ

11 'Ɲ nɛɛnɛ- mu, 'kɛla 'bhɛ -o 'an -jan 'lɛyanyrɛ 'le, 'bhɛ -le dɔɔ -kɔɔ' -o bhe oo, 'ka zrukpaale klɛ! -Za 'la 'bhɛ sɔ 'kaa- 'kpaleya 'ɛ baan' 'klale -a ba, 'bhɛɛ- -ya -lɛpa', -ka 'bhɛɛ- klɛyrɛ -glin. -Ka zruwla 'eke- 'kpee 'ke 'ka faŋgandɔ 'eke- ta; 'ka 'kpale-klɛ do ma; -ka bo 'eke- 'yi 'edɔɔle. 'Ke 'ka 'bhɛ ɓkla, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'la mɛɛ -za sɔ -a ni, 'bhɛ 'pegee -e yilabla na mɛɛ ni, 'bhɛ nu klɛlɛ 'ka ba.
12 -Ka 'eke- 'pubɔ- 'ke 'ka 'eke- -tuubɔ' 'bhii- nɛɛnɛ- ma do mu. -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'la 'kpɛn -o -gɛ, 'mu 'ka 'pubwa-.
13 Bhaa Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- bhaa -Waanbhaa' -yaa' 'sɔniya 'ɛ 'wla 'ka zru mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ-bhaa 'ka 'kpɛn bo Lii 'Weŋ 'ɛ -yaa' 'kpaledomaya 'ɛ 'yi!

PƆLU 'LƐTRƐ 'LA ◻KPAA GALASI 'KLƐƐN 'Ɛ 'YI ZESU 'YI MU 'Ɛ NI
Pɔlu 'lɛtrɛ 'la ◻kpaa Galasi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

Pɔlu -le Galasi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ ◻kpaa 'eke- ta -lɛ ma -lɛ ma. Galasi 'klɛɛn 'ɛ 'yaa- Azi 'klɛɛn 'ɛ drɛyi' yrɛ 'la -o 'bhɛ sii -zɔn Tuuki 'klɛɛn 'bhɛɛ- 'le. Pɔlu -le Zesu Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ ◻lwa ◻woa 'woo- Galasi ◻nɔɔ mu 'ɛ ni -yaa' 'taa ◻lwa mi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -woo ◻kpaa Krisi 'yi.

Pɔlu 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ ◻kpaa 'waati 'la ba, 'ke mɛɛ 'ke mu -o Galasi Zesu 'yi mu 'ɛ 'yrɛbatɛdɔ 'zi. 'Bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'yaa- -a zi 'bhii- Zuufu mu 'la ◻wlaa Zesu 'yi 'mu laa 'ploolɛ- Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'pegee Zuufu mu 'si ta -za mu 'ɛ 'klɔsikunle ma. 'Bhɛɛ- 'mu 'yaa- zi 'ezin- 'bhii- Zuufu kle mu 'la ◻wlaa Zesu 'yi 'mu Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun kpaŋma, 'bhɛ -o 'mu wla kpaŋma 'klɛɛn 'yi 'bhii- Zuufu mu 'ɛ gbɛɛn-. 'Duŋ--waa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ gole -yaa Pɔlu Zesu Krisi a -Jan 'Nrale- 'la ◻woa 'woo- Galasi Zesu 'yi 'mu 'ɛ ni bhɛ ma. 'Bhɛɛ- Galasi Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu 'taawole -saan gban bi 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -waa' daangbɛya 'ɛ 'ta. 'Bhɛla- -za-yile, Pɔlu 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ◻kpaa -o ni 'kooko- -ya 'kpankpanyan -o ma dɔɔ 'kpaleya do -kplɛn 'kpɔ -la ma Krisi 'yi 'bhɛɛ--Waanbhaa' mɛɛ -lɛdɔɔle ye -a -yrɛ 'yi. 'Yee- Pɔlu -yaa' 'lɛtrɛ 'ɛ 'yiciɛnna -lɛ -gbɛnɛ yaga:

-A -lɛ ◻lwa mi 'ɛ 'yi (Galasi 1-2), 'yee- Pɔlu, Zu-ufu 'kpee 'yi -kpɔsɔɔ 'gbu 'ɛ ◻kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Zesu a winbɔwo mi 'le Zuufu kle mu 'ɛ ba, -e 'bhɛ 'yipia◻. Pɔlu 'kpee ma, -Waanbhaa' laa bhaaplɛŋ mu ye mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -waa' Zuufu mu a 'toŋ mu -klɔsikunle ma, 'duŋ- -yoo ye mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -waa' 'kpaleya do -kplɛn 'kpɔ 'ɛ 'bhɛɛ- ma Zesu Krisi 'yi.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi (Galasi 3-4), Pɔlu -o Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' -liiwli' -za -glɔɔya' mu 'ɛ dan 'zi 'eke- ma. 'Ali- 'ke Moizi a 'toŋ mu 'ɛ bhɔ bhaaplɛŋ ba -Waanbhaa' dɔlele, 'yee--Waanbhaa' 'a -zrɔnna -kɔɔ' ni 'bhii Abraamu 'bhɛ 'kpala-woa 'yee- -Waanbhaa' -liiwli' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ ◻kwan mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -a -yrɛ 'yi; 'bhɛ ◻kla 'ke -yaa 'toŋ mu 'ɛ 'lɛnalɛ -li 'yee- Moizi ni.

-A -lɛ yaga mi 'ɛ 'yi (Galasi 5-6), -Waanbhaa' bhaaplɛŋ mu ◻bwa -o 'gbu ma gɔnɛ-'la gbɛɛn- -o 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, Pɔlu -o 'bhɛ 'yipe zii'. Wlan 'ɛ ni, -kɔɔ' -kɔɔ' 'kpalawoa Krisi 'yi, 'bhɛ -le -kɔɔ' ◻bwa -kɔɔ' 'gbu ma. 'Duŋ- -kɔɔa' boleya

'ɛ -kɔɔ' 'gbu ma 'ɛ, 'bhɛ win -le dɔɔ 'ke -kɔɔ' -vindo' mi -za sɔ -kɔɔ' ni, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'bhɛ 'nrayiza klɛ. Pɔlu zruwlaa- Galasi Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpee 'ke -ya pe 'mu ni dɔɔ 'mu 'laa 'mu 'trɔnkpalɛ bhla ma Zuufu mu daan mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -yoo -liala 'ezindɔɔ -woo -yrɛkpa' -o 'gbu ba 'woo- bhla ma Zuufu daan mu 'ɛ -zayi', 'bhɛ 'pegee 'ke -o bo -waa' 'kpaleya 'ɛ Krisi 'yi 'bhɛ ta.

Pɔlu -o Galasi mu 'ɛ 'pubɔ-'zi

1 'Mi Pɔlu 'la kla Zesu Krisi a winbɔwo mi 'le, mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka mu ni. 'Mi -o -yaa' winbɔwo mi 'la 'le bhe, 'bhɛ 'laa dalɛ bhaaplɛŋ ba, 'bhɛ 'pegee bhaaplɛŋ laa 'mi bɔlɛ 'bhɛ ye 'ɛ ta. 'Duŋ- 'bhɛ -daa Zesu Krisi 'gbu 'pegee -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'la 'a -bwela gale 'mu -la ba.

2 'Mi 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la 'kpɛn -o -gɛ, 'o mɔɔ -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ 'kpa zii' Galasi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ ni.

3 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -o yilabla 'na 'ka ni.

4 Zesu Krisi -le -a 'gbu naa 'ke 'sraka 'le -kɔɔa' -za 'yɔɔ-mu 'ɛ ma, 'kooko- -e -kɔɔ' go 'drunyan 'lɛɛ- 'yi za -yɔɔ' mu 'ɛ 'yi. -E 'bhɛ kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- -e -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' zru maza 'ɛ klɛ.

5 Bhaa 'tɔbhɔleya bo 'yee--Waanbhaa' ni 'waati 'ɛ 'kpɛn ba! Amiina!

-Jan 'Nrale- 'ɛ -yoo do 'kpɔ

6 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -Waanbhaa' 'la 'ka 'siila- Krisi a lileya 'ɛ ma, 'ka 'ka -zanta' 'la -dwa 'bhɛ ni -gun blaalegɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka 'niinaa -Jan 'Nrale- -bhɛɛke' zi, 'bhɛ 'mi 'liibhaala 'ŋ ma 'egbɛnɛle.

7 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -Jan 'Nrale- 'bhɛɛke 'laa -o 'sekeseke Krisi a pɛ 'ɛ blaan. 'Ŋ 'yoo- 'bhɛ 'pe zii' 'bhɛ gbɛɛn-win 'la ma bhe, -amasrɔyi mɛɛ 'ke mu -o 'ka zrubatɛdɔ 'zi. 'Bhɛɛ- -wa zi 'bhii- -Jan 'Nrale- 'la -yoo Krisi ba zayi' -o 'bhɛ mabɔɔ.

8 'Duŋ- 'o -Jan 'Nrale- 'la woa 'ka ni, 'ali- 'kee- kla 'o mɔɔ 'gbu 'le oo, 'kee- kla -mlɛkɛ' do -la -le 'ke 'bhɛ -daa laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ nwa -Jan 'Nrale- -bhɛɛke' do wolɛ 'ka ni 'ke 'bhɛ gole -o 'kɛlɛɛ- ma, bhaa -Waanbhaa' a 'daŋgan 'ɛ bala- 'bhɛ zan ta.

9 'O 'bhɛ -jan 'ɛ woa 'ka ni, 'bhɛɛ- 'mi -o bɔ 'zi -a ta 'ezin-'ke 'an pe 'ka ni dɔɔ: 'Ka -Jan 'Nrale- 'la maa 'o 'lii, 'bhɛɛ- 'ka -dwa -a -la, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -Jan 'Nrale--bhɛɛke' woa 'ka ni, 'bhɛɛ-'ke 'bhɛ gole -o 'kɛlɛɛ- ma, bhaa -Waanbhaa' a 'daŋgan bala- 'bhɛ zan ta.

10 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi 'saanibhe, 'mi -o bhaaplɛŋ mu -la zrubhɔ yrɛ -glin 'zi 'ŋ 'gbu ma taa- 'ŋ 'yoo- -Waanbhaa' -la zrubhɔ yrɛ -glin 'zi 'ŋ 'gbu ma ɛɛ? 'Duŋ- 'kee- 'kpa bi 'bhii- 'ŋ 'yoo- -o bhaaplɛŋ mu -la zrubhɔ yrɛ -glin 'zi 'ŋ 'gbu ma, 'naa -yaa nu klɛlɛ Krisi a

yewonɛ 'le.

PƆLU -O -JAN 'NRALE- 'Ɛ TA GWLEDAN 'ZI

Waanbhaa' Pɔlu makwangɔnɛ- 'la gbɛɛn- Krisi a winbɔwo mi 'le

11 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ 'yoo- -a zi' 'bhii- 'kaa 'yaango- 'bhii- 'ŋ 'yoo- -Jan 'Nrale- 'la 'wo zii' 'ka ni, 'bhɛ 'laa -o 'ke bhaaplɛŋ 'kpeejan- 'le.

12 'Bhɛɛ- 'mi 'laa 'bhɛ 'srɔɔwolɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'kedo- 'laa 'ŋ daanlɛ 'kɛle-. 'Duŋ- Zesu Krisi 'gbu -le 'a -zrɔnna 'ŋ ni.

13 'Duŋ- 'ŋ 'yaa- Zuufu mu a 'seri 'ɛ 'yi 'waati 'la ba 'elwale -sɔ, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- 'taawo- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- -yrɛnkpa' 'eyɔɔle -Waanbhaa' a Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ta 'ke 'an kan -a -daŋ' ta, 'kooko- 'mi -o 'siɛ-, 'ka 'gbu 'mu maa.

14 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'o 'pegee mɛɛ 'la zan mu -yaa 'flan ma do, 'ŋ 'yaa- 'kan 'mu -bebe ta -kɔɔa' Zuufu mu a 'seri ta za mu 'ɛ -klɔsikunza 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yaa- -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'si ta za mu 'ɛ -vavadɛ 'kee- 'kan -o 'kpɛn ta.

15 'Duŋ- -e swa -Waanbhaa' ni 'kee- 'mi makun 'ŋ 'yale- -lɛɛ, 'bhɛɛ- -e lia 'mi ma 'kee- 'mi klɛ -yaa' pɛ yewonɛ 'le.

16 'Bhɛɛ- -e 'sɔlawoa -a ni 'ke -ya gbe 'ɛ zrɔn 'mi ni kpataakpa, 'kooko- 'ŋ 'bhɛ 'a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'naa gelɛ mɛɛ 'kedo- 'lrɔkpalɛ 'ŋ lia zayi' 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.

17 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu kla Zesu a winbɔwo mu 'le 'mi 'lɛɛ, 'naa gelɛ Zeruzalɛmu 'mu ba 'mu 'lrɔkpa zayi'. Drɔɔn' 'ŋ -ja blaale 'pe Arabu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- boolazi 'ŋ 'niinaa- Damasi -wa 'ɛ ta.

18 'Fɔ lɛɛ yaga 'kanle- blaan, 'bhɛɛ- 'ŋ -ja 'tɛ Zeruzalɛmu, 'kooko- 'mi 'pegee Piɛri 'eke- dɔ. 'Ŋ -gbɛɛyi' plɛ -kla -a -din 'bhɛ nɔɔ ye.

19 'Yee- blaan, 'naa Zesu a 'winbɔwo mi 'bhɛɛke do 'kpɔ 'yelɛ- 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke yaa 'e go Mɛɛzan -nwagwlɛn' Zaki do -kplɛn ba.

20 'Ŋ 'sɔwɛɛ- 'gbu 'ɛ ma, -Waanbhaa' -o 'ŋ 'srɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mi -o -jan 'la 'wo zii' 'ka ni 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi -gɛ, bhla laa 'ke 'bhɛ 'le.

21 'Bhɛ 'taa 'ɛ blaan, 'ŋ -ja Siri 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'ŋ gole 'bhɛ nɔɔ, 'ke 'ŋ gele- Silisi 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

22 'Duŋ- 'bhɛ 'waati 'ɛ ba, Zesu 'yi mu -lɛ mu 'la 'yaa- Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'mu 'laa -yaa 'mi dɔ 'ŋ wlɛyi' ma.

23 -Wa maa drɔŋ mɛɛ 'ke mu ta dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan -yaa -yrɛnkpa' -kɔɔ' ta 'elwale -sɔ Zesu a -za 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e 'kee- -yaa zi' 'bhii- -e 'kpaleya Zesu 'yi 'ɛ siɛ, -yoo 'bhɛɛ- 'kpaleya -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' -zɔn.»

24 'Bhɛɛ- 'bhɛ Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ 'yaa- -Waanbhaa' 'tɔbhɔ- zii' 'mi ba zayi'.

2

Zesu 'winbɔwo mu 'ɛ -dwa Pɔlu a mɛɛ daangbɛya 'ɛ la

1 Lɛɛ vu ta yiziɛ 'kanle-
blaan, 'ke 'ŋ ge gbɛ drɛɛwole
Zeruzalɛmu. Banabasi -ja 'ŋ
zi 'bhɛ 'taa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ -ja
Titi 'le 'ŋ zi 'bhɛ nɔɔ 'ezin-.
2 'Ŋ ge gbɛ drɛɛwoa-
Zeruzalɛmu, -amasrɔyi
-Waanbhaa' 'gbu -le 'a
-zrɔnna 'ŋ ni dɔɔ 'ŋ ge -a
nɔɔ-. 'Ŋ 'bhɔle- ye 'tɛ, -Jan
'Nrale- 'la 'ŋ 'yaa- 'bhɛ 'wo
zii' Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'ŋ 'bhɛ
'yipia Zesu 'yi mu 'ɛ 'lɛɛ mu
'ɛ ni 'edaŋma, 'kooko- 'ŋ ye
'la woa gban 'elwale, 'bhɛɛ-
'ŋ 'yoo- 'kɛla 'wo zii' -zɔn 'mu
'laa klɛ bhaama yewole 'le.
3 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ swa
-o ni, 'ali- 'ŋ yewoyɔɔn Titi
'ɛ, 'bhɛ 'la 'bhɛ 'yaa- 'ke
Grɛki mi 'le, waa 'bhɛ 'wlalɛ-
kpaŋma 'klɛɛn 'yi.
4 'Ali- 'o bhla ma nɛɛnɛ-
'ke mu nulawoa 'klalɛ- 'o zi
mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -woo 'gbu
kla 'bhii- -woo Zesu 'yi mu
kplankplan mu 'le. 'Bhɛɛ-
-o -yaa zi 'bhii- -o 'yee- Titi
'wla 'klɛɛn 'yi. -O nwa wlalɛ
'o 'pleŋ- gaanyi', 'o 'klɔsikun
zayi', -amasrɔyi Zesu 'o -gwa
-za -yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke
-yoo' go 'toŋ mu a luya 'yi,
'bhɛɛ- -yoo 'o bo 'o 'gbu ma
'o 'pegee 'yee- Zesu a 'kpale-
domaya 'ɛ 'yi, -o -yaa -a zi'
'bhii- -o 'bhɛ -za 'ɛ 'yidɔ-. -O
-yaa zi 'bhii- 'o dɔ Zuufu mu
a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikunle ma
'ezin- 'bhɛɛ- 'o klɛ 'mu a lu
mu 'le 'ezin-.
5 'Duŋ- -o -yaa zi 'bhii- -o
-za mu 'la klɛ 'waa dɔlɛ 'mu
'waati sanɛ-; 'kooko- 'ka bo
'ka 'kpale- ma wlan 'la 'bhɛ
-o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi 'bhɛ 'yi.
6 'Duŋ- 'o -yaa mɛɛ 'la
zan mu 'kun 'bhii- mɛɛ
gblaan mu, 'ke -o -yaa -kuŋlii
gblaan mu 'le oo, 'bhɛ 'laa
-za 'kedo- 'kpɔ klɛ 'mi ni,
-amasrɔyi -Waanbhaa' laa
bhaaplɛŋ mu bago. 'Ŋ 'yaa-
-Jan 'Nrale- 'la 'wo zii', 'woo-
mɛɛ gblaan mu 'ɛ waa -jan
'bhɛɛke 'kpalɛ- 'ŋ 'wojan- 'ɛ
ma.
7 Drɔɔn', -o 'gbu 'a ya
'bhii- -Waanbhaa' 'mi kla
'ke -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo mi
'le Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'bhii-
-e Piɛri kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-
-a wo mi 'le Zuufu mu 'ɛ ni.
8 -Amasrɔyi 'yee-
-Waanbhaa' -le 'mi kla 'ke
Zesu a winbɔwo mi 'le Zuufu
kle mu 'ɛ ba, 'bhii- -e Piɛri
kla 'ke Zesu a winbɔwo mi
'le Zuufu mu 'ɛ ba gɔnɛ- 'la
gbɛɛn- bhe.
9 Zaki 'pegee Piɛri 'bhɛɛ-
Zaan, -o -yaa 'mu 'la kun
'bhii- Zesu 'yi mu -lɛɛ mɛɛ
gblaan mu, 'mu 'gbu 'a ya
'bhii- -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ
ma, -e 'bhɛ ye 'ɛ gbɛkpaa
'mi 'kɔɔ. 'Bhɛla- -zayile,
-woo' gbɛ wlan kpaa 'mi
'pegee Banabasi 'kɔɔ, 'bhii-
'o 'pegee 'woo- mu a 'kpale-
domaya 'ɛ -tɔɔmasie 'le. 'O
'kpɛn 'a kpaa do ma dɔɔ
'mi 'pegee Banabasi nu gelɛ
-Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ
'wolɛ Zuufu kle mu 'ɛ ni,
'bhɛɛ- 'woo- mu nu gelɛ -a
wolɛ- Zuufu mu 'ɛ ni.
10 -O -za do 'kpɔ -la
-yrɛwoa 'o ma 'bhɛ -le dɔɔ
'ke Zesu 'yi mu 'kɔɔfleŋzan

mu -zadɔ' 'o 'kpee. 'Bhɛɛ- 'mi 'ŋ 'nii- wlaa 'bhɛ -za 'ɛ klɛle 'yi.

Pɔlu -laa Piɛri ta Antiɔsi -wa 'ɛ ta

11 'Duŋ- Piɛri nwa 'waati 'la ba Antiɔsi -wa 'ɛ ta, 'mi laa -a ta Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛ ma; -amasrɔyi -e -za 'la kla 'bhɛ 'laa -yaa lele.

12 Wlan 'ɛ ni, 'bhɛ 'saan--za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ta. Zaki Zesu 'yi Zuufu mu 'ke mu 'winbwa- Antiɔsi. 'Mu 'laa 'wlalɛ- -li Antiɔsi 'waati 'la ba, 'yee- Piɛri 'pegee Zuufu kle mu 'la -o -wlaa Zesu 'yi 'mu 'yaa- pɛbhle 'eke-ta. 'Duŋ- Zaki a winbɔwo mu 'ɛ 'bhɔle- Antiɔsi, 'bhɛɛ- 'yee- Piɛri 'mu 'yele, 'ke -ya -baŋgole pɛbhlele ma 'yee- 'pegee Zesu 'yi Zuufu kle mu 'ɛ 'le; -amasrɔyi Zesu 'yi Zuufu mu 'la 'mu 'yaa- -a zi 'bhii- 'si 'bhɛɛke mu wla 'klɛɛn 'yi -e -yaa -gblaan 'zi 'mu 'yrɛ 'lɛɛ.

13 'Bhɛ klɛgbɛya do kpɔ 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'ke 'o nɛɛnɛ- Zuufu -vin mu 'ɛ 'mu a klɛle 'sanle 'bhii- 'yee- Piɛri gbɛɛn-mɛɛ mu 'ɛ -yrɛ 'lɛɛ -gblaan 'ɛ 'kɔɔ, -asiikɔɔ Banabasi 'gbu -waa' mɛɛ -yrɛkɔɔza 'taa-wole do 'kpɔ 'ɛ sia 'ezin-.

14 'Mi a 'yele- 'bhii- waa -yaa 'taawo zii' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛ a wlan 'ɛ ta, 'ke 'an 'pele Piɛri ni mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa dɔɔ: «'Bhi 'la 'bhi -o 'ke Zuufu mi -kpɔsɔɔ 'le, 'kee- -dwa -a -la 'bhɛɛ- 'e 'taawo- 'bhii- Zuufu kle do gbɛɛn-, 'e sɔ -a pele- 'nale--a ma Zesu 'yi Zuufu kle mu 'ɛ ni dɔɔ 'mu 'taawo kpaŋma 'bhii- Zuufu mu gbɛɛn- ɛɛ?»

Mɛɛ go -za 'yi 'kpaleya -la ma

15 Wlan 'ɛ ni, -kɔɔ' mu -o 'ke Zuufu 'kpee yi mu -kpɔsɔɔ 'gbu -la -le, 'bhɛɛ--kɔɔ' mu laa -o 'ke 'si 'bhɛɛke mu 'la 'mu laa -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ dɔ 'mu 'le.

16 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' mu 'a 'yaango- 'bhii- mɛɛ a 'kpaleya do -kplɛn 'kpɔ 'ɛ 'bhɛɛ- ma Zesu Krisi 'yi, 'bhɛɛ- -e klɛ mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, waa pelɛ 'kee- *Moizi a *'Toŋ 'ɛ -klɔsikwan, 'bhɛɛ -a -lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. 'Bhɛla- -zayile, -kɔɔ' mu 'gbu 'ezin-, -kɔɔ' -kɔɔ' 'kpalawoa Zesu Krisi 'yi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' kla mɛɛ 'lɛdɔɔle mu 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, waa pelɛ -kɔɔ' 'lɛdɔɔle kla -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'toŋ mu -klɔsikunle -la ma. -Amasrɔyi, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛdɔɔle laa nu klɛlɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'toŋ mu 'klɔsikunle ma.

17 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'lɛdɔɔleya -glin 'zi bhla 'la ba -Waanbhaa' -yrɛ 'yi Krisi 'srɔyi, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' mu 'gbu -ja klɛlɛ 'ke -za 'yɔɔ-klɛ mu 'le 'bhii- Zuufu kle mu 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛ 'a zrɔn 'bhii- Krisi -le -kɔɔ' bwa -za 'yɔɔ-zi 'ɛ ta ɛɛ? Wlan laa 'bhɛ 'le 'sekeseke.

18 'Mi 'la 'mi mɛɛ mu -daanna dɔɔ -o go 'toŋ a pɛ zi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke 'mi 'niinaa 'ezin-, 'bhɛɛ- 'ke 'mi mɛɛ mu 'ɛ daan gbɛ drɛɛwole -saan dɔɔ -o 'taawo 'toŋ a pɛ zi 'ɛ

ta, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, 'naa klɛlɛ 'toŋ 'ɛ 'yisiɛ mi 'le ɛɛ?

19 Wlan 'ɛ ni, 'mi 'gbu -o 'bhii- 'ŋ gale -le 'toŋ a pɛ zi 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'naa -o -li 'toŋ 'ɛ la. 'Toŋ 'ɛ 'bhɛ -le kla 'ŋ dɛpɛ 'le 'elwale -sɔ. 'Duŋ- 'ŋ -gwa 'toŋ 'ɛ la, 'kooko- 'ŋ bo 'ŋ 'yrɛ -Waanbhaa' ni. -Yoo 'ŋ ni 'bhii- -o 'mi 'pegee Krisi -gbaanna 'eke- 'yi -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'o -gaa 'eke- 'yi.

20 'Bhɛla- -zayi', 'ke 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma -zɔn, 'naa 'ŋ 'gbu kun 'bhii- 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma -li, 'duŋ- Krisi -le 'bhɛ 'yrɛ ma 'mi 'yi. -Amasrɔyi 'ke 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ 'yi 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -zɔn, 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma 'ke 'ŋ 'kpale-bo -Waanbhaa' Gbe 'la 'ŋ -za swa 'bhɛ ni 'bhɛ 'yi, 'bhɛ 'la 'bhɛ 'bhɛ 'gbu naa ga ni 'mi -zayi' bhe.

21 'Naa -o 'ŋ -baŋgo' zii' -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi, 'kee- 'kpa bi mɛɛ -lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'Toŋ 'klɔsikunle -la ma, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, Krisi -gaa bhaama 'dɛ.

'TOŊ 'PEGEE 'KPALEYA A -ZA 3

-Waanbhaa' bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle ye 'kpaleya do -kplɛn -la ma

1 'E! Galasi mɛɛ ŋgblo -yinile mu! -Dele 'ka ŋgblo -yinia ɛɛ? 'Duŋ- Zesu Krisi -gaa *-yrigbɛɛle 'ɛ ta win 'la ma, 'mi 'bhɛ -zrɔnna 'ka ni kpataakpa.

2 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, 'mi -o -a zi 'bhii- 'ŋ -jangɔ' do 'kpɔ 'lɛɛ- 'yilrɔkpa 'ka ma dɔɔ: 'Ka Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- 'toŋ mu -la -klɔsikunle -la ma, taa- 'kaa 'srɔɔwoa- 'ka -Jan 'Nrale- 'ɛ 'malawoa 'bhɛɛ- 'ka 'ka 'kpalawoa -a -yi 'bhɛɛ- ma ɛɛ?

3 -E kla 'nale- 'bhɛɛ- 'ka ŋgblo laa -o 'ka ta ɛɛ? 'Ka 'taawole -saan -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ ta Lii 'Weŋ 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- 'saanigɛ 'ka -o -a zi' 'bhii- 'ka 'kaa- 'taa 'ɛ 'lɛyan bhaaplɛŋ a pɛ faŋgan- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le ɛɛ?

4 'Ka -yrɛnbhla Zesu a -za 'ɛ ma bhaama ɛɛ? 'Duŋ- yaa sɔ klɛle- bhaama 'dɛ!

5 -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'la 'na 'ka ni, 'bhɛɛ- -e 'sɔle-maza mu 'la klɛ 'zi 'ka 'pleŋ-, -e 'bhɛ mu klɛ 'zi 'kaa- 'toŋ mu -klɔsikunle -la ma taa- 'ka -Jan 'Nrale- 'ɛ 'malawoa, 'bhɛɛ- 'ka 'ka kpaa -a -yi 'bhɛɛ- ma ɛɛ?

6 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ -ya pia Abraamu ba zayi' dɔɔ: *«Abraamu 'e kpaa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a ya 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -yaa' 'kpaleya 'ɛ ma.»*

7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'kaa- 'yaango- dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan mu -o -kpaa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ zan mu -le Abraamu 'srɛ mu 'gbu 'ɛ 'le.

8 -A -lɛdulale -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ -e nu Zuufu kle mu 'ɛ -lɛdɔɔlɛ -a -yrɛ 'yi 'mu a 'kpaleya -la ma -a -yi. 'Bhɛla- -yile, -e -jan 'nrale- 'lɛɛ- 'bhɛ woa Abraamu ni 'elwale -sɔ -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«-Waanbhaa' nu 'trɛ ta 'si*

mu 'ɛ 'kpɛn 'dumawolɛ 'bhi -la 'srɔyi.»

9 'Bhɛ 'yi bhe, Abraamu 'e kpaa -Waanbhaa' -yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a 'dumawoa. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan mu 'mu kpaa -Waanbhaa' 'yi 'bhii- Abraamu gbɛɛn- -e nu 'mu 'dumawolɛ.

10 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn bole -o *Moizi a *'Toŋ 'ɛ 'klɔsikunle ma 'taŋii, -Waanbhaa' a daŋgan' 'mu ma. -Amasrɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«-Za 'oo -za 'la yɔɔndɛle -o 'Toŋ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan laa 'bhɛ 'kpɛn 'klɔsikunlɛ, -Waanbhaa' a 'daŋgan -o 'bhɛ zan 'ɛ ma.»*

11 -A pele -o drɔɔn' kpataakpa dɔɔ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛdɔɔle laa -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'Toŋ -klɔsikunle ma. 'Ŋ 'bhɛ 'pe zii' win 'la ma, -amasrɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«Mɛɛ 'la zan -lɛdɔɔle -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛ zan nu bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'srɔɔwolɛ 'bhɛ 'kpaleya -la ma -Waanbhaa' -yi.»*

12 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -o -a zi 'bhii- -e Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛɛ- -a -lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛ zan maza laa -o 'bhɛ 'kpale- ma -Waanbhaa' 'yi. -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o 'yee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'kaa: *«'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikwan, 'bhɛ zan nu bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'srɔɔwolɛ 'mu -la ma.»*

13 Zesu Krisi -kɔɔ' -gwa *'Toŋ 'a 'daŋgan 'ɛ la, 'bhɛɛ- -a 'gbu 'bhɛ 'daŋgan 'kwe 'ɛsia. -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Ke -o mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -gbaanna -yri 'ɛ ta, 'daŋgan -o 'bhɛ zan ma.»*

14 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa 'duma 'la 'naza- ta Abraamu ni, -o 'bhɛ 'duma 'ɛ naa Zuufu kle mu 'ɛ ni Zesu Krisi -la 'srɔyi, 'bhɛɛ- -ya -liiwli' naa *Lii 'Weŋ 'la 'naza- ta -kɔɔ' ni, -kɔɔ' 'bhɛ 'srɔɔwo- -kɔɔ' 'kpaleya -la ma.

'Toŋ 'pegee -liiwli' nale a -za

15 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ -jan 'lɛɛ- 'kpale 'drunyan ta -za do ma: 'ke mɛɛ do 'a 'liiwli- naa pɛ do ta, 'kee- 'bhɛ -liiwli' 'ɛ yɔɔndia-, 'bhɛɛ- -ya gbɛ blaan -kpalaa' 'bhɛ la, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -a -liiwli' 'ɛ -saawole, 'bhɛɛ- waa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ 'kpale 'bhɛ ba.

16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa Abraamu 'pegee -a 'srɛ 'ɛ ni. 'Duŋ- -a pele laa -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: «'Yee- 'pegee -a 'srɛ mu». 'Bhii- 'kee- -yaa -we 'zi mɛɛ -bebe -la -le. -Ya pia dɔɔ: *«'E 'srɛ do -kplɛn 'kpɔ».* -Ya -zrɔnna 'bhɛ ma 'bhii 'bhɛ 'srɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Krisi 'le.

17 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ 'el- rele doo, 'ŋ 'yoo- -o -a zi' 'bhii- 'ŋ -jan 'lɛɛ- 'bhɛ 'wo: -Waanbhaa' 'a 'liiwli- 'la naa 'elwale -za 'la klɛle ma, -e -dulaa' 'bhɛɛ- ta. Lɛɛ -kɛmɛ yiziɛ 'ke lɛɛ mia do bhɛ vu 'kanle- blaan, 'yee-

-Waanbhaa' kaan Moizi ba, 'kee- 'toŋ mu 'ɛ 'lɛnale Izraɛli mu 'ɛ ni. 'Duŋ- 'bhɛ 'toŋ mu 'ɛ waa sɔ -ya -liiwli' yɔɔndɛle 'la twa 'bhɛ 'saawole, 'bhɛɛ- waa sɔ -ya -liiwli' 'la naa 'bhɛ 'yisiɛle.

18 'Bhɛɛ- 'kee- 'kpa bi 'bhii- -Waanbhaa' 'a 'ciɛn 'ɛ na mɛɛ ni Moizi a 'toŋ mu 'ɛ -klɔsikunle -la ma bhaaplɛŋ 'kɔɔ, 'bhɛ 'ciɛn 'ɛ 'bhɛ 'laa -yaa sɔ dale- -li -liiwli' nale ba. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -Waanbhaa' 'a 'liiwli- 'la naa Abraamu ni 'bhɛ -la ma 'bhɛɛ- -e -yaa' -lileya 'ɛ -zrɔnna -a ni.

19 -Ka 'dula- doo! -Waanbhaa' 'toŋ mu 'ɛ naa win 'ɛ -dela ma ɛɛ? -Yoo naa, 'kooko- -ya zrɔn bhaaplɛŋ mu ni 'bhii- -wa zru maza 'ɛ -yisiɛla. 'Duŋ- 'woo- 'toŋ mu 'ɛ bwa -a nɔɔ- ye 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- 'ɛ naa 'yee- Abraamu 'srɛ 'la ba zayi' 'bhɛ 'nule- ma. 'Bhɛɛ- -e 'yee- 'toŋ mu 'ɛ gbɛkpaa- -mlɛkɛ' mu -la 'kɔɔ 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'mu -o -lɛnaa Moizi ni; 'bhɛɛ- Moizi kla -o -lɛna' mi 'le Izraɛli mu 'ɛ ni.

20 'Duŋ- mɛɛ pleŋ- mi 'ɛ 'bhɛ 'laa -o mɛɛ do 'kpɔ 'pleŋ- mi 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ- -Waanbhaa' -o do 'kpɔ.

'Toŋ mu 'ɛ 'naza- 'ɛ Moizi ni 'bhɛ win -o 'ke -mɛla -le ɛɛ?

21 Taa- 'toŋ mu 'ɛ 'nale -Waanbhaa' 'kɔɔ Moizi ni, 'bhɛ 'lawlɛnle -o 'yee- -Waanbhaa' -liiwli' 'nale 'ɛ 'bhɛɛ- 'kaama- ɛɛ? Wlan laa 'bhɛ 'le 'sekeseke 'dɛ! 'Ke 'Toŋ 'yaa- sɔ bi bole -yrɛ ma -si 'nale mɛɛ ni, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, bhaaplɛŋ -lɛdɔɔle -yaa nu klɛlɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'toŋ -klɔsikunle -la ma.

22 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ -ya -pia kpataakpa dɔɔ 'drunyan ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpaale -o -za 'yɔɔ- faŋgan- 'ɛ la. 'Kooko- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa pɛ 'la 'naza- ta, 'ke mɛɛ 'la zan 'e kpaa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ zan sɔ 'bhɛ 'bhɛ pɛ 'ɛ 'srɔɔwole 'bhɛ 'kpaleya -la ma Zesu Krisi 'yi.

23 'Sani- 'kpaleya Krisi 'yi 'ɛ 'bhɛ 'waati 'ɛ 'bhɔle- pleŋ-, Moizi a *'Toŋ 'ɛ gbɛblɔɔle -yaa 'o ta 'bhii- -kaso 'yi mu gbɛɛn-. -A 'kpaale- bwa 'o ta 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'kpaleya zi 'ɛ zrɔnle ma 'o ni.

24 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, Moizi a 'toŋ 'ɛ 'yaa- 'o -lɛdɔɔ' mi 'le 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Zesu Krisi nule ma. 'Kooko- 'o 'lɛdɔɔle sɔ klɛle- -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'kpaleya -la ma Krisi 'yi.

25 'Kee- 'san 'kpaleya Krisi 'yi 'ɛ 'bhɛ nu, -kɔɔ' ŋgblo 'kpaale- 'laa -o -li 'bhɛ -lɛdɔɔ' mi 'ɛ la.

26 -Amasrɔyi, 'ka 'kpɛn -o 'ke -Waanbhaa' -nɛ mu -la -le 'kaa- 'kpaleya 'ɛ ma Zesu Krisi 'yi.

27 Wlan 'ɛ ni, -o 'ka mu 'la 'kpɛn 'wiiŋfia -yi ba, 'kooko- 'ka 'pegee Krisi 'kpale- klɛ do ma, 'ka 'yee- Krisi a 'taawogbɛya drɛɛ 'ɛ 'bhɛɛ- sia 'bhii- -o dunɛ- drɛɛ kla -o ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

28 'Bhɛla -zayile -zɔn, 'kee
□kla Zuufu mi 'le oo, 'kee
□kla Zuufu kle 'le oo, 'kee
□kla lu 'le oo, 'kee □kla □klɔ
'le oo, 'kee □kla 'gwlaan-
'le oo, 'kee □kla le 'le oo,
'bhɛ 'laa -za 'kedo- klɛ -li.
-Amasrɔyi, 'ka 'kpɛn □kla do
Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ
'yi.

29 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'ka □kla
Krisi a pɛ 'le, 'ka □kla 'tɛ
Abraamu 'srɛ -kpɔsɔɔ mu 'le.
'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a 'liiwli-
□naa -a 'ciɛn 'la 'naza- ta
Abraamu ni, 'ka mu nu 'bhɛ
'srɔɔwolɛ 'tɛ.

4

1 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, 'ŋ
'yoo- zan -jan 'la 'bhɛ 'wolɛ-
'bhɛ -le -gɛ: 'Ke -nɛ do a pɛ
-le -a dɛ 'ciɛn 'ɛ 'le; 'ke -yoo
-yaa' matruŋya 'ɛ 'yi 'waati
'la ba, -a bogbɛya 'ɛ gole laa
-o lu do bogbɛya 'ɛ ma, 'ali-
'ke -yaa' pɛ -le -a dɛ 'ciɛn 'ɛ
'kpɛn 'le.

2 'Ke -yoo matruŋ 'le 'waati
'la ba, -a ŋgblo 'kpaale- bo -a
gooba mu 'ɛ 'pegee -yaa' -za
'yrɛbago mu 'ɛ 'mu -la □la,
'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a dɛ 'waati
'la -dwa 'bhɛ ma.

3 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi,
-kɔɔ' mu -yaa 'elwale 'bhii-
-nɛ matruŋnɛ mu gbɛɛn-
'ezin-. -Kɔɔ' 'yaa- matruŋ
'le 'waati 'la ba, -kɔɔ' ŋgblo
'kpaale- -yaa 'drunyan 'lɛɛ-
'yi -za mu 'kungbɛya mu 'ɛ
□la 'bhii- lu mu gbɛɛn-.

4 'Duŋ- -Waanbhaa' 'waati
'la -dwa 'bhɛ 'bhɔle-, 'ke -ya
Gbe 'ɛ winbɔle. -O 'bhɛ □yaa
bhaaplɛŋ a pɛ yagbɛya 'ɛ 'yi
le do ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ ŋgblo
'kpaale- -yaa Zuufu mu a 'toŋ
mu 'ɛ □la,

5 'kooko- mɛɛ 'la zan mu
ŋgblo 'kpaale- -yaa 'toŋ mu
'ɛ □la, -e 'bhɛ zan mu go
'mu □la, 'bhɛɛ- -yoo klɛ
-Waanbhaa' a -nɛ mu 'le.

6 'Bhɛɛ- -kɔɔ' klɛlawoa
-Waanbhaa' -nɛ mu 'la 'le
bhe, 'yee- *-Waanbhaa' 'a
Gbe *Lii 'Weŋ 'ɛ □kpaa
-kɔɔ' zru mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛ
-le 'a klɛ 'bhɛɛ- -kɔɔ' sɔ
-Waanbhaa' 'siile dɔɔ: «-Kɔɔ'
Dɛ -Waanbhaa!»

7 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-
bhe, 'yaa -o -li 'ke lu 'le,
'duŋ- 'yoo- 'ke -Waanbhaa'
-nɛ -la -le. 'Bhɛɛ- 'ke 'yoo-
'ke -Waanbhaa' -nɛ 'le, 'yee-
-Waanbhaa' 'ciɛn 'la □twa -a
-nɛ mu 'ɛ 'lɛɛ, 'e nu 'bhɛ
'srɔɔwolɛ.

Pɔlu blina- yiɛn -o Galasi mu 'ɛ ba zayi'

8 'Elwale -sɔ, 'ka 'laa -yaa
-Waanbhaa' dɔlawo bhe,
'ka 'yaa- pɛ mu 'la 'mu a
luya 'yi, 'mu 'yaa- bhla ma
-waanbhaa' mu 'le.

9 'Duŋ- -zɔn, 'ka
-Waanbhaa' -zeze 'gbu 'ɛ
dɔ, 'ŋ sɔ a pele- 'ezin- dɔɔ
-Waanbhaa' 'ka dɔ, -e □kla
'nale- 'bhɛɛ- 'ka -o niina- 'zi
'woo- bhla ma -waanbhaa'
mu 'ɛ ba ɛɛ, 'woo- 'la -o
faŋgan- 'laa -o, 'bhɛɛ- 'ke
-woo 'ke 'truu- ma pɛ mu
'le, 'ka -o -a zi 'bhii- 'ka klɛ
gbɛ drɛɛwo 'mu -laa' lu mu
'le 'ezin- ɛɛ?

10 'Ka yi 'ke mu oo, mlɛ
'ke mu oo, 'waati 'ke mu oo,
'bhɛɛ- lɛɛ 'ke mu -za kun
'eglɔɔle 'ke 'bhɛ kan -a 'ke
mu ta. -Mɛla ma 'ka 'bhɛ klɛ
ɛɛ?

11 'Ŋŋ! 'Ŋ blina- yiɛn -o 'kaa- -za ma, -amasrɔyi 'naa- zi 'bhii- 'ŋ ye 'la ◻woa 'ka ni 'bhɛ bo bhaama.

KRISI MƐƐ BO 'BHƐ 'GBU MA LII 'WEŊ 'Ɛ 'SRƆYI

12 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'zoole-, -ka bo 'ka 'gbu ma, 'bhii- 'mi gbɛɛn-. -Amasrɔyi -Jan 'Nrale- 'ɛ -zayi', ŋ bole -o 'ŋ 'gbu ma 'bhii- 'ka mu gbɛɛn-. 'Ka 'laa 'siɛlɛ- 'ŋ ba -za 'kedo- 'kpɔ 'yi.

13 -Kɔɔ' 'eke- ◻lwa ◻ya 'waati 'la ba, 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ŋ 'flɛ 'yi ga do -le 'a ◻kla 'bhɛɛ- 'ŋ -dulaa' 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ŋ -Jan 'Nrale- 'ɛ ◻woa 'ka ni.

14 Ga 'gbu 'la 'yaa- 'ŋ ma 'ŋ 'flɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ ◻kla 'ka mu ta -yrɛn 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka 'laa -yrɔnlɛ' 'ŋ ma, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka 'pleŋgolɛ 'ŋ ma. Drɔɔn' 'ka 'ŋ -gblakwan 'elrele 'bhii- -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' do, 'bhɛ 'pegee- 'bhii- Zesu Krisi 'gbu drɔɔn' gbɛɛn- 'ezin-.

15 'Ka zrukpaale 'yaa 'egbɛnɛle 'mi ba zayi' 'bhɛ 'waati 'ɛ ba 'dɛ! 'Duŋ-, 'bhɛ zrukpaa' -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ -o 'naa- -zɔn ɛɛ? 'Mi sɔ 'ka 'tɔ wlan pele- -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'le dɔɔ: 'Mi 'sɔ gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'ka ni, 'ali- 'ke 'bhɛ 'yaa- sɔ klɛlɛ-, 'ka 'yaa- nu 'ka 'yrɛbhɛ mu 'ɛ 'yrolɛ-, 'bhɛɛ- 'ka -o na 'mi ni.

16 'Bhɛɛ- 'ŋ wlan 'la ◻pia 'ka ni, 'bhɛ -la ma 'bhɛɛ- 'mi ◻kla -zɔn 'ka 'sɔɔnnii 'le ɛɛ?

17 'Woo- mɛɛ mu 'la -woo 'ka -vavadɛ 'zi 'egbɛnɛle bhe, -kaa 'yaango- 'bhii- -o 'kpee 'fleele- laa -o 'ka ma. -Wa zi 'bhii- -o -za 'la 'bhɛ klɛ 'bhɛ -le dɔɔ 'ke -o 'ka 'pleŋgo- 'ŋ ma, 'bhɛɛ- 'ka dɔ 'woo- zi 'ke 'ka 'woo- mu -vavadɛ 'egbɛnɛle.

18 Wlan 'ɛ ni, 'kee- -za 'lrele- -vavadɛ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le. 'Duŋ- 'kaa- -za -vavadɛle 'ɛ -daŋ' 'laa golɛ 'ke 'ŋ 'yoo- 'ka ba 'waati 'la ba 'bhɛ ma.

19 'Ŋ 'nɛ mu, 'ŋ 'yoo- -yrɛnbhle' gbɛ drɛɛwo 'zi 'ka ma, 'bhii- 'ke le do -bla ◻zian -a ta -e -yrɛnbhle' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Ŋ nu bolɛ 'bhɛ -yrɛn -glɔɔn 'ɛ 'bhɛɛ- 'bhlele- ma 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Krisi -si 'ɛ 'wlale- ma 'ka zru mu 'ɛ 'yi.

20 'Ŋ 'yoo yrɛ 'la ◻nɔɔ -zɔn, 'mi -o -a zi 'bhii- 'ŋ klɛ 'ka 'pleŋ- 'waati 'lɛɛ- ba, 'kooko- 'mi 'an -janwo' gbɛya 'ɛ 'ka ni 'bhɛ mabɔɔ. -Amasrɔyi 'ŋ 'yoo- klin 'yi 'ka ba zayi'.

Agaa 'pegee Sara a -za

21 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ 'ŋ ni doo: 'Ka mu 'la 'ka -o -a zi' 'bhii- 'ka 'ka ŋgblo 'kpala Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ◻la, 'woo- 'toŋ mu 'ɛ -jan 'la ◻woa 'ka 'laa 'bhɛ 'yimalɛ ɛɛ?

22 -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ Abraamu gbe -yaa plɛ. -Ya do -yaa lu le do ta, -o -yaa 'bhɛ le 'ɛ sii Agaa. 'Bhɛɛ- -ya -bhɛɛke' do 'ɛ 'yaa- ◻klɔ le 'ɛ ta, -o -yaa 'bhɛ le 'ɛ sii Sara.

23 'Yee- Abraamu 'kɛla 'srɔɔwoa- lu le 'ɛ ta, -o 'bhɛ ◻yaa bhaaplɛŋ a pɛ -nɛya' gbɛya drɔŋ 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi. 'Duŋ- -e 'kɛla 'srɔɔwoa-

□klɔ- le 'ɛ ta, -o 'bhɛ □yaa -Waanbhaa' -liiwli' 'ɛ 'bhɛɛ-ta.
24 'Woo le plɛ 'lɛɛ- waa -za 'ɛ -yoo -za do -la ma dan ma jan 'le. -Amasrɔyi 'woo- le plɛ 'ɛ -woo 'ke -Waanbhaa' a -bhoolaya plɛ -la -le. *Agaa 'bhɛ -o 'ke 'yee- -Waanbhaa' -bhoolaya 'la -dwa 'yee- 'pegee Moizi 'pleŋ- Sinai vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-'bhɛɛ- 'le. Agaa 'kpee yi mu 'ɛ 'mu -o 'ke lu mu 'le.
25 Sinai vlɛ gɔɔn 'ɛ -yoo Arabu 'klɛɛn 'ɛ 'yi; -o sɔ Agaa 'kpale -zɔn Zeruzalɛmu ma. -Amasrɔyi Zeruzalɛmu 'pegee -a ta mu 'ɛ 'kpɛn -o luya 'yi.
26 'Duŋ- Zeruzalɛmu drɛɛ 'la 'bhɛ -o laanima, 'bhɛ -le 'ke □klɔ le 'ɛ 'bhɛɛ- a -za 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' mu nɛɛ 'le 'bhɛɛ-'le.
27 -Amasrɔyi -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'yee- □klɔ le 'ɛ ba zayi' dɔɔ:

«'E zrukpala, -nɛ 'ya kle!
'E zrukpaa' 'ɛ ta -gbekan', 'bhi 'la 'bhi 'laa le mu ta -bla zɛnle -yrɛnbhlelɛ -lido'!
-Amasrɔyi -o -ploola le 'la ma, 'bhɛ 'nɛ mu 'ɛ nu klɛlɛ 'ebebele 'ke 'mu kan gwlɛnna le 'ɛ 'bhɛ 'nɛ mu 'ɛ ta.»

28 'Ka mu 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka mu -o -Waanbhaa' a -liiwli' 'ɛ ta -nɛ mu -la -le, 'bhii- -o Izaki □yaa gɔnɛ-'la gbɛɛn- Abraamu ma 'yee--Waanbhaa' -liiwli' 'ɛ ta.
29 'Elwale ta -sɔ, -o -nɛ 'la 'bhɛ □yaa bhaaplɛŋ a pɛ yagbɛya 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'yaa--yrɛnkpa' -o -nɛ 'la 'bhɛ □yaa -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ faŋgan- 'yi 'bhɛ ta. 'Ali--zɔn -yoo 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin--gee'.
30 'Duŋ- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'bhɛ pe 'nale- ɛɛ? 'Bhɛ pe dɔɔ: *«Lu le 'ɛ 'pegee -a gbe 'ɛ -gbin. -Amasrɔyi lu le 'ɛ gbe 'ɛ dɔ laa -o -a dɛ 'ciɛn 'ɛ ba -o 'pegee □klɔ le 'ɛ gbe 'ɛ 'le.»*
31 'Bhɛla- -zayile, -kɔɔ' mu laa -o 'ke lu le 'ɛ 'bhɛ 'nɛ mu 'le, 'duŋ- -kɔɔ' mu -o 'ke □klɔ le 'ɛ 'bhɛɛ- 'nɛ mu 'le.

5

Krisi -kɔɔ' -bwa -kɔɔ' 'gbu ma

1 Krisi -kɔɔ' -bwa -kɔɔ' 'gbu ma, 'bhɛɛ- -kɔɔ' □kla □klɔ -zeze mu 'gbu 'le. -Ka dɔ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'tolɛ-'ke 'ka 'wla gbɛ drɛɛwo luya 'yi 'ezin-.
2 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ 'ŋ ni doo! 'Mi Pɔlu pe 'ka ni dɔɔ: «'Ke 'ka □wlaa 'klɛɛn 'yi, 'bhɛ bhla 'ɛ ba, Krisi -za 'la □kla, 'bhɛ 'laa nu -za 'ke 'yanwolɛ 'ka ma».
3 'Mi 'bhɛ 'kpankpanyan 'zi 'ka ma 'ezin-, 'ke 'an pe 'ka ni dɔɔ 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -wlaa 'klɛɛn 'yi, -yoo 'ke -za 'le 'ke 'bhɛ zan 'ɛ 'toŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'klɔsikun kpaŋma.
4 'Ka mu 'la 'ka -o 'ka 'gbu klɛyrɛ -glin zi' mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi Moizi a 'toŋ 'ɛ -klɔsikunle ma, 'ka 'pleŋgole -o Krisi ma. 'Bhɛɛ- 'ka gbɛ 'kaanle--o -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ ba.
5 'Ke -yoo -kɔɔ' mu a pɛ 'le, -kɔɔ' 'yrikpale -o -a ta

-Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔyi 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' nu -kɔɔ' mu 'yelɛ- mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le - -a -yrɛ 'yi, -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ ma Krisi 'yi.

6 -Amasrɔyi, 'ke -kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi 'kpale- -o do ma, 'ke -o -kɔɔ' wlaa 'klɛɛn 'yi oo, 'ke waa -kɔɔ' 'wlalɛ- 'klɛɛn 'yi oo, 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ klɛ. -Za 'la 'bhɛ -o -a -yi 'eglɔɔle, 'bhɛ -le 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' kpa Krisi 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'sɔniya 'ɛ 'yizaklɛ.

7 'Ka 'yaa- ge 'zi bi 'elrele zi -lɛɛ 'kaa- 'kpaleya zi 'ɛ ta. -Dele nwa 'ka dulalɛ, 'bhɛɛ- -ya kla 'ke 'ka ploo wlan ma zi 'ɛ ma ɛɛ?

8 -O -jan -glɔɔn 'la woa 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'ka kpaa 'bhɛ 'yi, 'bhɛ laa da -Waanbhaa' 'la 'ka 'siila-, 'bhɛɛ- -e 'ka kla -yaa pɛ 'le 'bhɛ ba.

9 'Ka 'laa 'yaango- 'bhii- 'bluu -pɛɛ 'wlɛn 'sɛkɛ sanɛ- -le 'bluu -pɛɛ 'ɛ 'kpɛn wlɛn ɛɛ?

10 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ 'kpale- -o Mɛɛzan 'yi 'kaa- -za ma, 'bhii- 'ka 'kpeelɛdangbɛya gole laa nu klɛlɛ 'an pɛ 'ɛ ma. 'Duŋ-, mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -o 'ka zrubatɛdɔ 'zi, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ 'krowolɛ.

11 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'kaa ya ɛɛ? 'Kee- 'kpa bi 'bhii- 'mi -o 'klɛɛn 'yi 'wlaza 'ɛ 'bhɛɛ- 'wo zii' bi dɔɔ 'bhɛ -le mɛɛ go -za 'yi, -mɛle kla 'bhɛɛ- -woo 'ŋ 'yrɛbatɛdɔ 'zi ɛɛ? 'Ke -yoo bi 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ŋ 'yoo- Krisi gbaanza -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'la 'wo zii' bhe, 'bhɛ -za 'ɛ yaa -yaa nu wlalɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'yi.

12 'Ŋ 'yoo- -a zi' 'bhii- mɛɛ 'la zan mu -o 'ka zrubatɛdɔ 'zi 'klɛɛn 'yi 'wlaza- 'ɛ 'le, 'bhɛ zan mu 'ɛ -woo 'pleŋgo- 'feŋfeŋ 'kaa- 'klaŋkeba 'ɛ ma.

13 'Ka mu 'ŋ nɛɛnɛ- mu, -Waanbhaa' 'ka 'siila- 'ke 'ka bo 'ka 'gbu ma. 'Duŋ- 'kaa bole 'ka 'gbu ma 'ɛ 'bhɛ 'laa klɛlɛ 'ke -za -yɔɔ' 'la klɛle swa 'ka ni 'bhɛ klɛ wli 'le. Drɔɔn' -ka yewo 'eke- ni 'sɔniya 'le.

14 -Amasrɔyi -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'klaleketa 'ɛ 'lɛwlayrɛ -le -jangɔ' do 'kpɔ 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'le dɔɔ: *«'E -vindo' mi -za 'sɔ 'e ni 'bhii- 'e -za sɔ 'e 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»*

15 'Duŋ-, 'ka 'laa 'taawolɛ 'bhii- -bɔn 'yi wi -yɔɔ' mu gbɛɛn-, 'ke 'ka bo 'eke- 'sɔnkpale ma, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'eke- madiŋwo. 'Ka 'ka 'gbu 'klɔsikun 'ke 'ka 'laa 'eke- siɛ.

-Ka 'taawo Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza mu 'ɛ ta

16 'Ŋ 'yoo- zan -jan 'la 'wolɛ- 'ka ni, 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ: -Ka 'taawo Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu bolɛ 'ka 'gbu zru maza klɛle ma.

17 -Amasrɔyi 'e 'gbu zru maza zibɔle -o Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ zru maza mu 'ɛ gole -o -kɔɔ' 'gbu 'flɛ 'ɛ zru maza mu 'ɛ ma. 'Woo- zru maza -glɔɔn plɛ 'la bhe -o zibɔle -o 'eke- ma -kɔɔ' ta, -asiikɔɔ 'ke -za 'la klɛle swa 'ka ni 'ka 'fuu 'laa sɔ 'bhɛ klɛle- ta.

18 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'ka 'lɛdɔɔ-, 'ka ŋgblo 'kpaale- laa klɛ -li Moizi a 'toŋ mu 'ɛ faŋgan- 'ɛ la.

19 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'gbu 'flɛ 'ɛ zru maza -yɔɔ' mu 'ɛ -kɔɔ' 'mu 'gbu dɔ, 'wole- -gɛ: -yanbhɔɔya oo, 'triŋdɔ- maza oo, 'gwlaan- 'pegee le 'flɛnya- oo,

20 yo gba zru oo, 'srɔn oo, 'eke- mafinyanwole oo, sradɔle oo, zranwole oo, yran zru oo, wi pla za oo, gwle zru oo, 'bhɛ 'pegee 'eke- -yiciɛnle -lɛ ma -lɛ ma -za oo;

21 -yrɛbhɔle pɛ zi oo, -wɛɛndɛle 'pegee gbɔniiya oo, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛgbɛya -glɔɔn mu 'ɛ. 'Mi 'ka 'kpeelɛkan zii' -o ba zayi', 'bhii- 'an kla gban -sɔ 'elwale gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke 'an pe dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la zan mu 'bhɛ -za 'yansi mu 'ɛ klɛ, 'mu 'ciɛn 'laa nu klɛlɛ *-Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.

22 'Duŋ-, Lii 'Weŋ 'ɛ -za 'la klɛ mɛɛ do -si 'ɛ 'yi 'bhɛ -le -gɛ: 'Sɔniya oo, zrukpaa' oo, yilabla oo, zrubakpaa oo, wlanya oo, zru -lreleya oo, zru klɛle do oo,

23 yidɔɔya oo, 'bhɛɛ- 'e 'gbu 'yikunle -za klɛle ma. 'Bhɛ -za mu 'la bhe, 'mu 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'eyɔɔle 'Toŋ a pɛ zi 'ɛ zi.

24 Mɛɛ 'la zan mu kla Zesu Krisi a pɛ 'le, -woo 'gbu zru maza mu 'ɛ -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o 'pegee Krisi -gaa 'eke- 'yi.

25 'Ke Lii 'Weŋ 'ɛ -si drɛɛ naa -kɔɔ' ni, -kɔɔ' 'duŋ- 'taawo -a zru maza -la ta.

26 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'gbu magbaandɛlɛ, -kɔɔ' 'laa 'eke- -liiglinlɛ, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'yrɛ 'laa 'bhɔlɛ- 'eke- zi.

6

Bhɔle 'eke- ba 'eke- 'kwe 'sile 'le

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke 'ka klaa 'ka nɛɛnɛ- do ba 'ke -yoo -za 'yɔɔ- klɛ 'zi, 'ka mu 'la 'ka -o 'eglɔɔle Lii 'Weŋ 'ɛ 'yi, -ka 'yee- 'ka nɛɛnɛ- 'ɛ bɔ gbɛ drɛɛwo zi -lrele' 'ɛ ta 'ka zru -dɔɔ 'le. 'Bhɛɛ- -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba, 'kooko- -za 'yɔɔ- laa 'ka mu 'lɛkan- 'ezin-.

2 -Ka bhɔ 'eke- ba 'eke- 'kwe 'sile 'le. 'Ke 'ka 'bhɛ kla, 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ka nu 'taawolɛ Krisi a 'toŋ 'ɛ ta.

3 'Ke mɛɛ do 'kpee ma -yoo 'ke mɛɛ gblaan do 'le, 'duŋ- 'ke yaa -o 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le, -ya 'gbu -la -yini' 'zi bhe.

4 'Ka 'kpɛn do do 'bhɛ 'gbu 'taawogbɛya 'ɛ -glin 'ke -yoo 'elrele doo. 'Ke -ya ya 'elrele, -e nu -a -baalɛ' -a 'gbu klɛza 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- yaa nu 'bhɛ 'kpalɛ- mɛɛ -bhɛɛke' klɛza 'ɛ ma.

5 -Amasrɔyi, -kɔɔ' 'kpɛn do do klɛza 'kwe 'ɛ nu klɛlɛ -kɔɔ' 'gbu 'wiiŋ-.

-Kɔɔ' -za -glɔɔn 'la klɛ, -kɔɔ' 'bhɛɛ- ma -trɔn 'srɔɔwo-

6 'Ke -o mɛɛ 'la zan daan 'zi -Jan 'Nrale- 'ɛ 'le, 'bhɛ zan 'ɛ bhɔ -a daan mi 'ɛ ba -a 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'le.

7 'Ka 'laa 'ka 'gbu 'yinilɛ -jan 'lɛɛ- ma: Waa 'sɔnsi- -Waanbhaa' ma. 'Ke mɛɛ

pɛbhɛ -glɔɔn 'la ɓbwa, -e nu 'bhɛɛ- pɛbhaa -glɔɔn 'ɛ 'kanlɛ-.

8 'Ke mɛɛ 'la zan -a 'gbu 'flɛ zru maza mu -yɔɔ' mu klɛ, 'bhɛ zan 'ɛ 'lɛyanyrɛ -le 'ke ga 'le. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan Lii 'Weŋ zru maza -lrele' klɛ, Lii 'Weŋ 'ɛ nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'bhɛ zan bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛɛ- 'srɔɔwo-.

9 'Kɔɔ- gbɛ zi laa 'kanlɛ- -za 'wlan klɛle ma. -Kɔɔ' -gblɔzi' laa galɛ 'bhɛɛ- -kɔɔ' ploo -za 'wlan klɛle ma, 'ke 'bhɛ 'waati 'ɛ ɓbhwa, -kɔɔ' nu 'bhɛ ma ɓtrɔn 'srɔɔwolɛ.

10 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'ke 'bhɛ klɛ 'waati -o -kɔɔ' 'kɔɔ bhla 'la ba, -kɔɔ' -za 'wlan klɛ mɔkpɛn' ni, -kɔɔ' 'bhɛ klɛ 'gbu -kɔɔ' nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'mu -la ni 'ebebele.

-Liawli' -lɛyanyrɛ 'pegee 'pubɔwli

11 -Ka 'sɛwɛbhɛ -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'lɛɛ- -glin doo, 'mi 'gbu -le 'sɛwɛ 'lɛɛ- dɛ 'zi 'ŋ 'gbu 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'an kpa 'ka ni.

12 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o -a zi' 'bhii- -o 'ka 'wla 'klɛɛn 'yi kpaŋma; 'duŋ- -o 'bhɛ klɛ 'zi drɔŋ 'kooko- mɛɛ mu 'woo- mu 'gbu -za klɛ. 'Bhɛɛ- waa- zi 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhii- -o -yrɛnkpa' -o ta Krisi gbaanza 'ɛ 'yi -yrigbɛɛle 'ɛ ta.

13 'Woo- mɛɛ mu 'la -woo mɛɛ mu 'wla 'zi 'klɛɛn 'yi, -woo mu 'gbu 'laa Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun. 'Duŋ- -wa zi 'bhii- -o 'ka 'wla 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'kooko- -o sɔ -o -baale' bhɛkpɔɔ 'kpaza- 'yi 'ka 'flɛ mu ma.

14 'Duŋ- 'ke -yoo 'mi 'an pɛ 'ɛ 'le, 'mi 'naa -a zi' 'bhii- 'mi 'ŋ -baa' pɛ 'kedo- 'kpɔ 'yi, 'ke yaa 'e go -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi gbaanza 'ɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛ -la ba. Wlan 'ɛ ni, 'yee gbaanza 'ɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'ɛ -zayi', 'drunyan 'lɛɛ- 'yi pɛ mu 'ɛ waa -o 'mi 'yrɛ 'yi -li -zake' 'le, 'bhɛɛ- 'mi 'laa -o -li 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ 'yi pɛ 'ke 'le 'ezin-.

15 -Amasrɔyi, 'ke -woo 'e ɓwlaa 'klɛɛn 'yi oo, 'ke waa 'e wlalɛ 'klɛɛn 'yi oo, 'bhɛ 'laa -zake' klɛ. Pɛ 'la 'bhɛ -za -o 'eglɔɔle, 'bhɛ -le -Waanbhaa' bole -yrɛ ma -si drɛɛ 'la ɓwlaa -kɔɔ' zru mu 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- 'le.

16 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o 'taawo zii' -jan yɛkɛ- 'lɛɛ -ta, 'mi pe 'bhɛ zan mu 'ɛ ni dɔɔ: Bhaa -Waanbhaa' -yaa' yilabla 'na 'bhɛ zan mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -o -yrɛnkla' -a ma. 'Duŋ- 'woo- mu do -kplɛn 'laa 'kɛle-, 'ŋ 'yoo- -we 'zi -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn -la -le, 'wo -le 'ke Izraɛli mu 'ɛ 'le.

17 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kee- go -zɔn pɛ 'ɛ blaan, 'ka 'zo- ole-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'ŋ 'trɛbhɔlɛ 'ezin- 'woo- -za mu 'ɛ -o -zayi'. -Amasrɔyi, Zesu 'sɔɔnnii mu 'ɛ -woo 'ŋ zɔnlawoa -a -zayi', 'bhɛ bhɛkpɔɔ mu 'ɛ 'mu -le 'ŋ 'flɛ ma -gɛ. 'Bhɛ bhɛkpɔɔ mu 'lɛɛ- 'mu -le 'a zrɔn 'bhii- 'mi -o 'ke Zesu -a lu 'le.

18 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, bhaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a -lileya 'ɛ bo 'ka 'kpɛn 'nii- 'ɛ 'yi! Amiina.

PƆLU 'LƐTRƐ 'LA KPAA ZESU 'YI MU 'LA 'YAA-EFƐZI -WA 'Ɛ TA 'MU NI

Pɔlu 'lɛtrɛ 'la kpaa Efɛzi -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

Pɔlu 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dia 'waati 'la ba 'ke -yoo -kaso 'yi Rɔmu -wa 'ɛ ta. Efɛzi -wa 'ɛ 'bhɛ -le -yaa Azi 'klɛɛn 'ɛ gbɛ do 'la -o 'bhɛ sii -zɔn Tuuki 'bhɛ nɔɔ -wa -gbɛnɛ 'gbu 'ɛ 'le. Pɔlu -le 'yee- Efɛzi -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ klaa 'eke-ba, 'bhɛɛ- -yoo kla Zesu yi mu -lɛdo' 'le. -E lɛɛ yaga -gaa Efɛzi -wa 'ɛ ta 'kee- 'bhɛ nɔɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ kpa do ma 'elrele. Efɛzi Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ kla 'ebebele 'fɔke -o -yaa a kpɛ ma -wa mu 'ɛ 'kpɛn ta. Efɛzi -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'mu 'yaa- 'mu 'yrɛkpa- 'yee- Efɛzi -wa 'ɛ kpɛ ma Zesu 'yi mu 'ɛ ba. 'Duŋ- Pɔlu 'laa 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpalɛ- 'woo- Efɛzi Zesu 'yi mu do -kplɛn ni, -ya -kpaa Efɛzi -yaa 'klɛɛn 'la 'yi 'bhɛ nɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ 'mu -la 'kpɛn ni. 'Bhɛla- -zayile, Pɔlu 'laa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'tɔkanlɛ 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi.

-Kɔɔ' sɔ 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ-'yiciɛnle -lɛ plɛ. -A -lɛ lwa mi (Efɛzi mu 1-3) 'ɛ 'yi, Pɔlu -Waanbhaa' 'tɔbhwa, 'bhɛɛ--ya 'pubwa- -e 'duma mu 'la naa -kɔɔ' ni -kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi 'bhɛ - zayi'. -Amasrɔyi, mɛɛ 'la zan mu -o kpaa Krisi 'yi, Zuufu mu 'pegee Zu-ufu kle mu, Zesu 'mu 'kpɛn klaa 'eke- ba, 'bhɛɛ- -o kla -Waanbhaa' -nɛ 'weŋ mu 'le. -O 'bhɛ -Waanbhaa' -nɛ 'weŋ mu 'ɛ 'mu -la sii «Zesu 'yi mu». Pɔlu 'a 'seriwoa waa -za ma, 'kooko- -o Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwo-, 'bhɛɛ- -o Krisi a 'sɔniya 'ɛ 'yima-.

-A -lɛ plɛ mi 'la 'bhɛ -o -a -lɛ boolazi mi 'ɛ 'le (Efɛzi 4-6), 'bhɛ 'yi, Pɔlu 'a pia Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -o 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'elrele, 'kooko- 'bhɛ sɔ -Waanbhaa' ni.

'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ 'yi (Efɛzi 6.10-18), Pɔlu Zesu 'yi mu 'ɛ 'liala- dɔɔ -o -Waanbhaa' gwledanpɛ mu 'ɛ 'si, 'kooko- -o sɔ dɔle- 'eglɔɔle -Setran' a mɛɛ -lɛkan' maza mu 'ɛ 'mu 'lɛɛ.

'Pubɔwli

1 'Mi Pɔlu 'la 'mi -o 'ke Zesu Krisi a winbɔwo mi 'le -Waanbhaa' a zru maza ma, 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka ni, 'ka mu Zesu 'yi mu 'la 'ka -o [Efɛzi -wa] 'ɛ ta, 'ka mu 'la 'ka blɔɔle -o -Waanbhaa' ma, 'bhɛɛ- 'ka 'pegee Zesu Krisi -o 'kpaledomaya 'yi bhe.

2 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -o yilabla na 'ka ni.

KRISI A MƐƐ GOZA -ZA 'YI

-Waanbhaa' -za 'wlan mu 'la na mɛɛ ni Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi

3 -Kɔɔ' -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi Dɛ -Waanbhaa' 'tɔbhɔ!

-Kɔɔ' mu 'pegee Krisi 'kpale- 'la -yoo do ma, -e 'duma naa -kɔɔ' ni, 'bhɛɛ- -e -za 'wlan mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn naa -kɔɔ' ni laflɛ' 'yi. 'Bhɛ -za 'wlan mu 'ɛ da Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- ba.

4 -Waanbhaa' -kɔɔ' mu makwan- 'drunyan 'ɛ klɛle -lɛɛ -a -kɔɔ, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' kla 'ke -yaa' pɛ mɛɛ mu 'le Krisi 'srɔyi; 'kooko- -kɔɔ' klɛ 'weŋ, 'bhɛ 'pegee 'ke -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'laa klɛ -kɔɔ' zi -a -yrɛ 'yi.

5 -Yaa' 'sɔniya 'ɛ ma, 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'a 'lɛdulaa 'elwale -sɔ 'kaa -e nu -kɔɔ' klɛlɛ -a -nɛ mu 'le Zesu Krisi 'srɔyi. 'Bhɛ klɛle -swa -a ni -a 'gbu zru maza ma.

6 'Bhɛ 'yi, -kɔɔ' 'a 'tɔbhɔ -yaa' -lileya -gbɛnɛ 'ɛ -zayi'. -E 'bhɛ -lileya 'ɛ naa -kɔɔ' ni 'ke -daŋ' 'laa klɛ 'bhɛ ma -a Gbe 'la -za sɔ -a ni 'egbɛnɛle 'bhɛ 'srɔyi.

7 Krisi kla 'ke -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ta gbawopɛ 'le -a yiɛn 'la 'klalaa 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma -yaan -yaa' -lileya 'ɛ 'srɔyi.

8 -Waanbhaa' 'bhɛ -lileya -gbɛnɛ 'ɛ naa -kɔɔ' ni 'kee- kan -a -daŋ' ta; -kɔɔ' -zadɔleya -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'pegee yikan' 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'srɔɔwoa- 'bhɛ -lileya 'ɛ 'bhɛɛ- faŋga- 'ɛ 'srɔyi.

9 -A zru maza 'la tagaanle -yaa -e 'bhɛ -zrɔnna 'kɔɔ- mu ni; -e 'bhɛ zrɔnle 'ɛ 'lɛdulaa 'elwale gban -sɔ Krisi 'srɔyi.

10 -E nu -a zru maza 'ɛ 'lɛsɔlɛ 'ke 'bhɛ 'waati 'ɛ bhwa. 'Bhɛ zru maza 'ɛ 'bhɛ -le 'ke laflɛ' 'yi pɛ mu 'kpɛn 'pegee 'trɛ ta pɛ mu 'kpɛn 'klalele 'eke- ba 'le, 'bhɛɛ- -yoo 'kpɛn ŋgblo kpalaa' -kuŋlii do 'kpɔ -la la; 'bhɛ -kuŋlii 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Krisi 'le.

11 -Kɔɔ' 'pegee 'yee- Krisi 'kpaledomaya 'ɛ 'srɔyi, -Waanbhaa' 'gbu -kɔɔ' mu makwan- 'ezin-, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' kpaa 'edaŋma -yaa' pɛ mɛɛ mu 'le 'elwale gban -sɔ. 'Yee- -Waanbhaa' -za 'kpɛn klɛ -e -za -yɛkɛ 'la 'lɛdulaa 'bhɛɛ- ma.

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' -kɔɔ' 'yrikpaa- Krisi ta 'elwale 'pe, -kɔɔ' -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'srokpa 'tɛ!

13 'Ka mu 'ezin-, 'ka mu 'pegee 'yee- Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'ka -Waanbhaa' a wlan ma -Jan 'ɛ maa. 'Bhɛ -le -Jan 'Nrale- 'la 'ka -gwa -za -yi 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ka 'ka kpaa Krisi 'yi. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -yaa' -tɔɔmasie 'ɛ kpaa 'ka ma, 'bhɛ -tɔɔmasie 'ɛ 'bhɛ -le -ya -liiwli' -naa 'ka ni Lii 'Weŋ 'la 'naza- ta 'bhɛɛ- 'le.

14 -Waanbhaa' -a zi 'bhii- -e -za 'wlan 'la klɛ -kɔɔ' ni, Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -le 'mu 'yrɛ 'lɛɛ pɛ 'le. 'Yele- 'a klɛ 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii- -kɔɔ' -o -Waanbhaa' a pɛ mɛɛ mu 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'yee- -Waanbhaa' nu mɛɛ 'la zan mu -o 'ke -yaa' pɛ 'le 'mu tagbawolɛ 'feŋfeŋ yi 'la 'le, 'woo- 'bhɛɛ- yi 'ɛ magbɛn 'zi, 'kooko- -kɔɔ' -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'srokpa-.

Pɔlu -a 'seriwole

15 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'an 'malawoa dɔɔ 'ka 'kpale- -o Mɛɛzan Zesu 'yi, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'kpale- -o -a -yi 'mu 'kpɛn -za sɔ 'ka ni,

16 'bhɛla- -zayile, yi 'oo yi, 'ŋ bole -o -Waanbhaa' 'pubɔle ma 'kaa- -za ma, 'ke 'mi 'ŋ 'seriwo;

17 'kooko- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a -Waanbhaa', -kɔɔ' Dɛ 'tɔbhɔle 'ɛ, bhaa a Lii 'Weŋ 'ɛ -ya klɛ 'ke 'ka 'pale- klɛ 'ke -zadɔleya 'le, 'bhɛɛ- 'kaa dɔ 'ke -a -lɛsɔ' a ma.

18 'Bhɛɛ- 'mi 'ŋ 'seriwo -a ni 'kaa -za ma 'ezin- dɔɔ -e 'ka 'kpeejan- mu 'ɛ bakan' 'weŋ, 'kooko- 'ka 'ka 'yrikpa -e 'ka 'siila- pɛ 'la ma 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- 'ka 'bhɛ 'yima-. 'Bhɛɛ- 'kooko- -e -za 'wlan 'srɛ 'lrele- mu 'la ◻twa 'ka mu 'pegee -yaa' pɛ mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛɛ-, 'ka sɔ 'mu dɔle-.

19 'Bhɛɛ- 'mi 'ŋ 'seriwo -a ni 'kaa -za ma 'ezin- dɔɔ -e -glɔɔya' -gbɛnɛ 'la ◻twa -kɔɔ' mu ni, -kɔɔ' mu 'la 'kpale- -o -a -yi, -kɔɔ' 'bhɛ dɔ. 'Bhɛ -glɔɔya' 'la kan pɛ 'kpɛn ta -e 'bhɛɛ- -zrɔnna -a faŋgan- 'ɛ 'le.

20 -Waanbhaa' 'bhɛ -glɔɔya' 'ɛ 'pegee -a faŋgan- 'ɛ -zrɔnna Krisi bwe yi 'ɛ 'le gale ba, 'bhɛɛ- -ya -yalaa' laflɛ' 'yi 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ◻nɔɔ.

21 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -e Krisi -kpaa 'seŋzan- mu oo, -kuŋlii mu oo, faŋganzan mu oo, 'bhɛɛ- -bhleŋgbe mu 'kpɛn 'wiiŋ-. 'Bhɛɛ- 'kee- kpa -zɔn 'drunyan 'lɛɛ- 'yi 'tɔ 'oo 'tɔ 'la ta, 'bhɛɛ- 'kee- ge 'kpalɛ- 'drunyan 'la 'bhɛ -o zan 'bhɛ 'yi 'tɔ -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn ta, Zesu 'tɔ 'ɛ gblaan -yiya' 'mu 'kpɛn ni.

22 -Waanbhaa' pɛ 'kpɛn 'kpalaa Krisi a -glɔɔya' 'ɛ ◻la, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'kpale- -o -a -yi, -e 'yee- Krisi ◻kla 'mu 'kpɛn -Kuŋlii -gbɛnɛ 'le.

23 'Bhɛ mɛɛ mu 'klale- keba 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'yee- Krisi 'flɛ 'ɛ 'le. Krisi -o 'klale- keba 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- -yoo pa 'egbɛnɛle. -Yoo laflɛ' 'pegee 'trɛ ta yrɛkpɛn- ◻nɔɔ, 'bhɛɛ- -a 'kpaale- -o pɛ 'tɔle- pɛ 'bhɛ 'wiiŋ-.

2

-Waanbhaa' -kɔɔ' -gwa ga 'yi, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' ◻bwa bole -yrɛ ma -si drɛɛ 'yi

1 'Elwale -sɔ, 'ka 'yaa- 'bhii- 'ka -gaa 'ka 'yaa- -za 'yɔɔ- -glɔɔn mu 'la 'kpɛn klɛ 'mu -zayi'.

2 'Ka 'yaa- 'taawo zii' 'bhɛ mu -la zi 'bhii- 'drunyan 'yi mɛɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn 'a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. Lii -yɔɔ' mu 'la -woo laflɛ' 'pegee 'trɛ 'pleŋ -Setran' -le -o -kuŋlii gblaan 'ɛ 'le. 'Yee- -Setran' lii 'ɛ 'bhɛ -le mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' -klɔsikun 'mu 'kpɛn 'yi.

3 -Kɔɔ' mu 'kpɛn 'ezin-, -kɔɔ' 'yaa- 'taawo- 'elwale 'bhii- 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'taawogbɛya 'ɛ gbɛɛn-. -Kɔɔ' 'yaa- 'taawo- -kɔɔ' 'gbu zru maza mu 'pegee -kɔɔ' 'gbu 'kpeejan- mu -la ta. -Kɔɔ' 'pegee 'drunyan 'yi mɛɛ -vin mu 'ɛ 'kpɛn klɛza mu -yaa

do. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a zrupliile 'ɛ 'yaa- nu 'tɛnlɛ- -kɔɔ' 'kpɛn ma.

4 'Duŋ- -kɔɔ' 'yrɛnkla -Waanbhaa' ma 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- -yaa' 'sɔniya -gbɛnɛ 'ɛ -zayi',

5 -kɔɔ' mu 'la gale -yaa -kɔɔ' klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, -e bole -yrɛ ma -si drɛɛ ◻naa -kɔɔ' ni -kɔɔ' 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ 'bhɛɛ- 'srɔyi 'bhɛɛ- 'ka -gwa -za 'yi.

6 -Kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -kɔɔ' 'pegee 'yee- -bwela 'eke- 'yi gale ba; 'kooko- -kɔɔ' mu 'pegee 'yee-yalaa' laflɛ' 'yi -bhleŋgbeya yaayrɛ ◻nɔɔ.

7 -E 'bhɛ wlanya 'ɛ -zrɔnna -kɔɔ' ni Zesu Krisi 'srɔyi, 'kooko- 'waati mu 'la 'kpɛn -o zan bhɔlɛ bhe, 'drunyan ta pɛ 'kpɛn -yaa' -lileya -gbɛnɛ 'la 'ke waa sɔ 'bhɛ 'kpale pɛ 'kedo- 'kpɔ ma -kɔɔ' 'bhɛ dɔ.

8 -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ 'bhɛɛ- ma, 'bhɛɛ- -e 'ka -gwa -za 'yi 'kaa- 'kpaleya -a -yi 'bhɛ 'srɔyi. 'Ka gole 'ɛ -za 'yi bhe, 'bhɛ 'laa dalɛ 'ka mu 'gbu a faŋgan- 'ɛ ba, -Waanbhaa' -le 'ka -gwa -za 'yi bhaama;

9 'bhɛ 'laa dalɛ 'ka 'gbu klɛza -lrele' mu 'ɛ ba, 'kooko-mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'bhɛ 'gbu 'wasowole.

10 -Amasrɔyi 'yee- -Waanbhaa' -le -za 'kpɛn ◻kla. -Kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi a kpaledomaya 'ɛ 'yi, -e 'kɔɔ- ◻kla mɛɛ drɛɛ mu 'le, 'kooko--e klɛza -lrele' mu 'la 'lɛdulaa -kɔɔ' 'lɛɛ -sɔ, -kɔɔ' sɔ 'mu klɛle-.

Zuufu mu 'pegee Zuufu kle mu ◻kla do Zesu Krisi 'srɔyi

11 'Bhɛla- -zayile, -ka -za 'lɛɛ- 'bhɛ dɔ 'ka 'kpee: 'El-wale -sɔ, 'ka mu Zuufu kle mu, waa -yaa 'ka wla 'klɛɛn 'yi. 'Bhɛla- -yile Zuufu mu 'ɛ 'yaa- 'ka sii 'klɛɛn 'yi 'wla kle mu; 'bhɛɛ- -o -yaa pe -o 'gbu ma dɔɔ -woo 'klɛɛn 'yi 'wlale- -klɔsikun mu 'le, -amasrɔyi -o 'klɛɛn 'yi 'wlale -tɔɔmasie kpa -o 'gbu 'flɛ ma.

12 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ka 'laa -yaa Krisi dɔ, -Waanbhaa' Izraɛli 'si mu 'la makwan-, 'ka 'laa -yaa 'mu ba; -e -bhoolaya 'la -dwa 'yee- 'pegee -yaa mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ -a -liiwli' 'ɛ ta, 'ka mu laa -yaa 'bhɛ ba; 'bhɛɛ- 'ka 'yrikpaza do 'kpɔ 'laa -yaa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi. 'Ka 'pegee -Waanbhaa' 'kpale- laa -yaa do ma.

13 'Duŋ- -zɔn, 'ka 'pegee Krisi Zesu a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'ka 'mu 'la 'pleŋgole -yaa -Waanbhaa' ma 'elwale -sɔ, 'ka 'ka 'mabɛɛnna -a -din Krisi klɛlawoa 'sraka 'le 'bhɛ 'srɔyi.

14 Wlan 'ɛ ni, Krisi 'gbu -le yilabla 'na -kɔɔ' ni, 'yele-Zuufu mu 'pegee Zuufu kle mu -kla 'si do 'kpɔ. 'Woo- 'si plɛ 'la bhe, -sɔɔnaya -yaa -o pleŋ- 'bhii- 'fɛgwlɛ- do gbɛɛn-. 'Duŋ- Krisi 'a 'gbu klɛlawoa 'sraka 'le bhe, -e 'bhɛ -sɔɔnaya 'ɛ -gwa -o pleŋ-.

15 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'toŋ ta za mu 'la 'kpɛn 'yaa- Zuufu mu 'ɛ 'pegee Zuufu kle mu 'ɛ 'yiciɛn, -e 'mu 'lɛgaa-. -Ayile, Krisi Zuufu mu 'pegee Zuufu kle mu 'ɛ ɖkla 'si drɛɛ do 'kpɔ 'le, 'bhɛɛ- -e yilabla ɖwlaa -o 'pegee 'mu pleŋ-.

16 Krisi galawoa *-yrigbɛɛle 'ɛ ta, -e -sɔɔnaya -gwa 'woo- 'si plɛ 'ɛ 'pleŋ-; 'bhɛɛ- -yoo ɖklaa 'eke- ba 'bhii- mɛɛ do 'kpɔ. 'Bhɛ 'yi, -e 'woo- 'si plɛ 'ɛ ɖkpaa do ma, 'bhɛ -yoo 'pegee -Waanbhaa' -kpaa do ma.

17 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, Krisi ɖnwa yilabla ma -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- Zuufu kle mu 'la 'pleŋgole -yaa -Waanbhaa' ma 'ka mu ni, 'bhɛ 'pegee Zuufu mu 'la 'mabɛɛnle -o -Waanbhaa' -din 'mu ni.

18 -Ayile, 'o 'kpɛn -o 'kpaledomaya 'la 'yi Krisi 'yi, 'o mɔɔ Zuufu mu 'pegee Zuufu kle mu 'ɛ, 'o sɔ 'o 'mabɛɛnle 'o Dɛ -Waanbhaa' -din -a Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔyi.

19 'Bhɛ 'yi, 'ka mu Zuufu kle mu 'ɛ, 'ka 'laa -o -li 'ke 'cie mu 'le, 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa -o -li dayrɛ gbɔɔn mu 'le. 'Duŋ- 'ka mu ɖkla -Waanbhaa' a -bhleŋgbe -wa 'ɛ 'nɛ mu 'le -yaa' 'fa -la mu 'le.

20 'Ka mu ɖkla 'bhii- 'fɛ -gbɛnɛ do gbɛɛn-; 'bhɛɛ- Zesu a *winbɔwo mu 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'mu -o 'yee- 'fɛgwlɛ- 'ɛ gaan 'le. 'Bhɛɛ- Zesu Krisi 'gbu -le 'ke 'yee- 'fɛgwlɛ- 'ɛ zeŋ ta vlɛ -kpuŋ 'ɛ 'le.

21 'Yee- vlɛ -kpuŋ 'ɛ 'yele- 'fɛgwlɛ- 'ɛ 'kpɛn 'yikun 'eglɔɔle 'kee- san 'traa, 'bhɛɛ- 'kee ge 'tɛnlɛ- laanima. 'Bhɛɛ- -e klɛ -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ do 'le, -yoo 'weŋ, 'bhɛɛ- -yoo 'ke Mɛɛzan a pɛ 'fɛ 'le.

22 -Waanbhaa' 'ka mu ɖklaa 'eke- ba 'ezin- Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -e 'ka ɖkla 'bhii- -a Lii 'Weŋ 'ɛ bo 'fɛ -gbɛnɛ do gbɛɛn-.

3

Pɔlu ɖkla -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo mi 'le Zuufu kle mu 'ɛ ni

1 'Bhɛla- -zayi', 'mi Pɔlu 'la 'ŋ 'yoo- -kaso 'yi Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ -zayi', 'kooko- 'mi klɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo mi 'le 'ka mu Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'mi -o 'ŋ 'seriwo zii' 'kaa- -za ma.

2 -Waanbhaa' ɖlia 'mi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -ye 'ŋ ɖkla 'ke -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo mi 'le 'ka mu ni, 'ka 'bhɛ -za 'ɛ ɖmaa gban 'cɔ.

3 -Waanbhaa' 'gbu -le -yaa' gaanyiza 'ɛ tapwɛla 'mi ni, 'ŋ 'bhɛɛ- ba jan sa yɔɔndia- gban 'elwale 'ka ni 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi.

4 'Ke 'ka -o 'bhɛ -jan 'ɛ tapele 'waati 'la ba, -Waanbhaa' yikan' 'la ɖnaa 'mi ni, 'bhɛɛ- gaanyiza 'la -yoo Krisi ba za 'le, 'ŋ 'bhɛ -dwa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'gbu nu 'bhɛ 'yelɛ-.

5 -Waanbhaa' laa 'yee- gaanyiza 'ɛ tapwɛlɛ 'elwaleta mu 'ɛ ni, 'bhii- -ya tapwɛla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -zɔn -a Lii 'Weŋ 'ɛ 'le Krisi a pɛ winbɔwo 'weŋ mu 'ɛ 'pegee -yaa' pɛ -lɛla' janwo mu 'ɛ ni.

6 'Bhɛ gaanyiza 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ: Zuufu kle mu 'ɛ 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, -o 'pegee Zuufu mu 'ɛ 'ciɛn kla do, 'bhɛɛ- -o 'pegee 'bhɛ mu -o 'bhii- mɛɛ do. -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- naa -za 'brɛɛ mu 'la 'naza- ta Zuufu mu 'ɛ ni -o dɔ -o 'mu ba 'ezin-, -woo 'kpalawoa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi 'bhɛ 'srɔyi.

7 -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ ma, -ye 'ŋ kla 'ke -yaa' yewonɛ 'le -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zayi' -yaa' -glɔɔya' 'la 'bhɛ -o 'ŋ 'yi 'bhɛ 'srɔyi.

8 'Mi 'la 'mi -o 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn -zanta' mi 'le, -Waanbhaa' lia 'mi ma 'kee- 'mi klɛ -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo 'mi 'le Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'kooko- Krisi a -naflo 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -o 'bhɛ dɔ.

9 'Ŋ 'bhɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolawo zii' bhe, 'yee- -Waanbhaa 'a klɛ 'bhɛɛ- 'ŋ -yaa' gaanyiza 'ɛ tapwɛ', 'kooko- mɔkpɛn' 'a dɔ kpataakpa. 'Yee- -Waanbhaa' -le pɛ 'kpɛn kla, 'bhɛɛ- 'yele- 'yee- gaanyiza -twa Krisi 'yi 'sani- -e 'drunyan klɛ.

10 'Bhɛɛ- 'kooko- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'seŋzan- mu 'la 'pegee -kuŋlii mu 'la -woo laflɛ' 'yi, -o 'kpɛn -Waanbhaa' a -zadɔleya -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn dɔ Zesu yi mu -lɛdo' 'ɛ 'srɔyi.

11 'Yee- -Waanbhaa' -za mu 'la klɛle -lɛdulaa 'sani- 'drunyan klɛle pleŋ- -a 'kɔɔ, -e nwa 'mu 'lɛsɔlɛ -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi.

12 -Kɔɔ' 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'yi, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' 'kpaleya 'ɛ ma, -kɔɔ' sɔ -kɔɔ' 'mabɛɛnle -Waanbhaa' -din -kɔɔ' 'gbu ma 'ke -gblaan 'laa kla -kɔɔ' 'yi.

13 'Bhɛla -yile, 'mi -sromabɔ 'ka ni dɔɔ 'ka -gblɔzi' laa galɛ 'ka ma 'ŋ -yrɛn mu 'la 'bhle zii' 'ka ma 'mu -zayi'. 'Woo- -yrɛn mu 'ɛ 'mu -le 'ka mu 'gbu 'tɔbhɔpɛ mu 'le.

Pɔlu a 'seriwole 'lɛyanyrɛ

14 'Bhɛla- -zayile, 'mi 'ŋ 'kpɔ zɛn -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'mi 'ŋ 'seriwo -a ni.

15 'Yee- 'la -yoo -Waanbhaa' a 'fa -la mu 'ɛ 'kpɛn Dɛ 'le bhe, 'kee- kpa laflɛ' 'yi mu ta oo, 'kee- kpa 'trɛ ta mu 'kpɛn ta, 'mu 'kpɛn dɛ -le 'yela- -le

16 -Yaa' 'tɔbhɔleya 'la 'bhɛ -o 'egbɛnɛle, 'ke waa sɔ 'bhɛ danle- pɛ 'kedo- 'kpɔ ma 'bhɛ 'srɔyi, 'mi -sromabɔ -a ni dɔɔ -e -glɔɔya' 'kpɛn dɔ 'ka ta -a Lii 'Weŋ 'la 'bhɛ -o yewo 'zi 'ka zru mu 'ɛ 'yi 'bhɛ 'le.

17 'Bhɛɛ- 'ŋ -sromabɔ -a ni dɔɔ Krisi bo 'ka zru mu 'ɛ 'yi 'ka 'kpale- 'la -yoo -a -yi 'bhɛ -zayi', 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka kli gbaanle bo 'eglɔɔle -yaa' 'sɔniya 'ɛ 'yi.

18 'Kooko- 'ka mu 'pegee -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ 'ka 'kpɛn Krisi a 'sɔniya 'ɛ 'laata- oo, -a gbɔɔnya oo, -a 'troleya oo, 'bhɛ 'pegee -a -duŋ' -o 'egbɔɔnle gɔnɛ- 'la gbɛɛn- oo, 'ka sɔ 'mu 'kpɛn 'yimale.

19 'Bhɛɛ- Krisi a 'sɔniya 'la kan bhaaplɛŋ mu a -zadɔleya 'ɛ 'kpɛn ta, 'ka sɔ 'bhɛ dɔle-. 'Ke 'bhɛ kla,

-Waanbhaa' nu 'ka zru mu 'ɛ 'palɛ- 'ke -a 'gbu dɔgbɛya 'ɛ 'kpɛn 'le.

20 'Yee- -Waanbhaa' sɔ -za 'kpɛnsee klɛle- -kɔɔ' ni 'ke 'bhɛ kan 'ali- -kɔɔ' pɛ yɛkɛ- 'la 'yrɛwo- -a ma, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' -kɔɔ' 'kpeelɛdan pɛ yɛkɛ- 'la ma 'mu ta, -yaa' -glɔɔya' 'la 'bhɛ -o yewo 'zi -kɔɔ' zru mu 'ɛ 'yi 'bhɛ 'le.

21 -Kɔɔ' mu 'la ◻kla Zesu 'yi mu -lɛdo' 'le, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -o Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, bhaa -kɔɔ' -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ magbaandɛ yi 'oo yikpɛnsee ta. Amiina!

ZESU 'YI MU 'TAAWOGBƐYA DRƐƐ

4

Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpɛn 'klale- keba 'ɛ -woo 'bhii- mɛɛ do 'kpɔ

1 'Bhɛ 'yi bhe, 'mi 'la 'mi -o -kaso 'yi Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ -zayi', 'mi 'sromabɔ 'ka ni dɔɔ 'ka 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'elrele 'ke 'bhɛ -bɛŋgo' -Waanbhaa' 'ka 'siila- -za 'la 'kaama- 'bhɛ 'le.

2 Yi 'oo yi, -ka 'ka 'gbu mazina, 'bhɛɛ- 'ka 'yi klɛ 'edɔɔle, 'bhɛ 'pegee 'ka zrubakpaale klɛ -za klɛle ma. 'Ka 'eke- -yikun' 'ke 'ka -za sɔ 'eke- ni;

3 'ke 'ka dɔ 'eglɔɔle, 'kooko- Lii 'Weŋ 'ɛ 'kpaledomaya 'la ◻wlaa 'ka 'pleŋ- 'bhɛ bo 'ka 'pleŋ-, 'bhɛɛ- 'ka bo yilabla 'yi.

4 Wlan 'ɛ ni, 'ka 'kpɛn ◻kla 'bhii- mɛɛ do 'kpɔ, 'bhɛɛ- Lii 'Weŋ do 'kpɔ -le 'ka 'kpɛn 'yi. 'Bhɛ 'pegee -Waanbhaa' 'ka 'siila- 'kooko- 'ka 'yrikpale bo -za do 'kpɔ -la ta.

5 Mɛɛzan -o do 'kpɔ -kɔɔ' 'kpɛn 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'kpɛn -kɔɔ' kpa 'yela- do -kplɛn 'yi, 'bhɛɛ- 'wiiŋfɛza -yi ba Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi 'bhɛ -o do 'kpɔ.

6 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -o do 'kpɔ, 'yele- -kɔɔ' 'kpɛn Dɛ 'le; 'bhɛɛ- 'yela- 'kpaale- -o mɔkpɛn' 'wiiŋ-, 'yele- yewo -kɔɔ' 'kpɛn 'le, 'bhɛɛ- 'yele- -kɔɔ' 'kpɛn zru 'ɛ 'yi.

7 'Duŋ- -Waanbhaa' -lila-woa -kɔɔ' ma, 'bhɛɛ- -ya Lii 'Weŋ 'seŋ 'ɛ -glɔɔn 'kpɛn ◻naa -kɔɔ' 'kpɛn do do ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ -bɛŋgole -o 'ke ye yɛkɛ- 'la Krisi -kɔɔ' 'kpɛn do do dɔ ◻kla 'bhɛ 'le 'bhɛɛ- 'le.

8 'Bhɛla- -zayile, -a yɔɔndɛle -o Zesu ba zayi' -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«-E -saan laanima 'egbɔɔnle,
-ya -sɔɔnnii' mu 'ɛ ◻kla -kaso 'yi mu 'le,
'bhɛɛ- -e -za 'wlan mu ◻kla bhaaplɛŋ mu ni.»

9 'Ke -wa ◻pia dɔɔ: *«-E -saan laanima»*, -o 'bhɛ 'yima- 'nale- ɛɛ? 'Bhɛ 'yi -le -e -zinaa' 'trɛ ◻la 'egbɔɔnle 'elwale 'pe.

10 'Bhɛ 'yi, 'yee- mɛɛ 'la zan -zinaa' 'trɛ ◻la, 'yee- do 'kpɔ 'ɛ 'yele- -saan laanima laflɛ' 'ɛ 'kpɛn trala 'ezin-, 'kooko- -e 'drunyan 'ɛ 'kpɛn pa.

11 'Yele- 'seŋ 'naa- mɛɛ mu ni, 'bhɛɛ- -ya 'ke mu ◻kla -yaa' winbɔwo mu 'le, 'bhɛɛ- -ya 'ke mu ◻kla -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mu 'le, 'bhɛɛ- -ya 'ke mu ◻kla 'ezin- -Jan 'Nrale-

'ɛ 'wo mu 'le, 'bhɛɛ- -ya 'ke mu kla 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ gooba mu 'le, 'bhɛɛ -ya 'ke mu kla 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ daan mu 'le.
12 -E 'bhɛ kla 'bhɛ gbɛɛn-bhe, 'kooko- -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ 'kpɛn -yaa' ye 'ɛ wo, 'bhɛɛ- 'kooko- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'kpale- -o Krisi 'yi, 'mu dɔ 'eglɔɔle 'mu a 'kpaleya 'ɛ yi.
13 'Bhɛɛ- 'kooko- -kɔɔ' 'kpɛn -kɔɔ' kpa 'yee- -Waanbhaa' Gbe Zesu Krisi 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'bhɛ dɔ 'elrele. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'taawogbɛya 'ɛ baan' nu gelɛ zi -lɛɛ 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'bhɛ 'lɛpale ma 'bhii- Krisi 'gbu 'lɛsɔle -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Kɔɔ' nu klɛlɛ mɛɛ -yrɛbakanle mu 'le.
14 'Bhɛ 'yi, -kɔɔ' 'laa nu bolɛ 'ezin- -titi -kɔɔa' matruŋya 'ɛ 'yi 'ke -kɔɔ' klɛ 'bhii- -ploo zi pɛ mu 'le, 'ke -kɔɔ' ge -kɔɔ' 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' nu -kɔɔ' -zanta'. -Kɔɔ' 'laa nu -a 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'yini- mu 'ɛ 'mu -kɔɔ' 'yini- 'mu a bhla ma daangbɛya 'ɛ 'pegee 'mu a -dawli' maza mu 'ɛ 'le.
15 Drɔɔn', 'ke -kɔɔ' wlan pia 'sɔniya 'le -kɔɔ' zru ba, -kɔɔ' nu dɔlɛ klɛn 'ke -kɔɔ' 'pwɛle-klɛ 'yee- Krisi 'le -za 'kpɛn 'yi; 'yee- -le 'ke mɛɛ 'la zan mu 'kpale- -o -a -yi 'mu 'kpɛn -kuŋlii 'le.
16 'Bhɛɛ- 'yele- -kɔɔ' 'kpɛn kun 'eglɔɔle. -Kɔɔ' -o 'bhii- -a dɔpɛ mu 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'kpɛn do do -kɔɔ' 'woye- 'ɛ woa 'eta- 'eta-, -a 'flɛ 'ɛ 'kpɛn dɔ 'eglɔɔle 'bhɛɛ- -e gbaandɛ 'sɔniya 'yi.

'Taawogbɛya drɛɛ Krisi 'yi

17 -Ayile, 'ŋ 'yiɛnii mu, 'kɛla 'bhɛ -o -a -yi 'eglɔɔle, 'ŋ 'yoo- zan 'bhɛɛ- 'wolɛ- ka ni -zɔn Mɛɛzan 'srɔyi dɔɔ: 'ka 'laa 'taawolɛ 'ka 'gbu 'win ta 'bhii- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu 'a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -O dɔ -o 'gbu 'kpeejan- mu 'te 'mu -la zi, 'bhɛɛ- -o bhaama za mu 'te -la klɛ.
18 -Gblo 'kpale- -o -o yikan' 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -si drɛɛ 'la 'bhɛ na mɛɛ ni, -woo 'niigwa- 'bhɛ 'yi waa -zadɔkleya 'ɛ 'pegee -o zru -glɔɔya' 'ɛ ma.
19 -Yrala' laa dɔ -li -o ma -za 'yɔɔ- klɛ zi ta, -woo 'gbu naa yanbhɔɔya maza mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn ni, 'bhɛɛ-waa sɔ -o 'gbu 'yikunle -za 'yɔɔ- 'tɔle- -za 'yɔɔ- 'bhɛ klɛle ma, 'bhɛɛ- 'mu klɛle laa -o -yibhɔ'.
20 'Duŋ- 'ka mu, 'ka -za 'oo -za 'la -daanna Krisi ba za 'yi 'bhɛ 'laa -o 'bhɛ gbɛɛn-.
21 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ka Zesu a za -maa; 'bhɛɛ- -o 'ka -daanna wlan 'la -yoo -a -yi 'bhɛ 'le.
22 'Ka 'taawogbɛya gwe 'ɛ ta, 'ka 'yaa- mɛɛ -yini' maza mu 'la klɛ, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'yaa- 'ka siɛ, -ka 'ploo 'mu ma 'feŋfeŋ.
23 -Kaa 'to 'ke -Waanbhaa' Lii 'ɛ 'ka klɛ mɛɛ drɛɛ mu 'le 'ka 'kpeelɛdangbɛya 'ɛ 'yi.
24 'Bhɛɛ- -ka dɔ 'taawogbɛya drɛɛ 'la -Waanbhaa' 'bhɛkla 'bhɛ ta, 'bhɛ 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛ -le -lɛdɔɔleya 'pegee 'weŋya- 'la da wlan ba 'mu 'le.

25 'Bhɛla- -zayile, -ka 'ploo-
bhla pele ma; 'bhɛɛ- 'ka
'kpɛn do do wlan pe 'bhɛ
-vindo' mi ni, -amasrɔyi
-kɔɔ' 'kpɛn -o mɛɛ do.

26 'Ke -za 'ke □laa 'e ma,
'bhɛɛ- 'ke 'yee zrupliila, 'yaa
'tolɛ- 'bhɛ -za 'lale- 'ɛ 'e bɔ
-za 'yɔɔ- 'yi; 'yaa- 'tolɛ- 'kee
yi 'bhɛ zrupliі- 'ɛ 'le 'e 'kpee.

27 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke -Setran'
'ka 'lɛkanyrɛ -srɔɔwo', 'bhɛɛ-
-e 'seŋgo- 'ka 'le.

28 'Ke 'ka ba mɛɛ 'la
zan -yaa -faanwo' 'elwale,
'bhɛ zan 'ploo -faan 'ɛ ma.
'Bhɛɛ- -e dɔ 'eglɔɔle 'kee-
yewo -a 'gbu ni, 'kee- sɔ -a
'gbu 'nii- maza -srɔɔwole';
'kooko- 'seŋ 'laa -o mɛɛ 'la
zan ni -e sɔ bhɔle- 'bhɛ ba.

29 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke -jan
'yɔɔ- do 'kpɔ da 'ka 'lii; 'duŋ-
-ka wlanya ma jan 'te -la wo.
-Ka 'bhɛɛ- 'wlata- -janwo',
'kooko- 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ
□maa 'ka 'lii, faŋgandɔ 'bhɛ
zan ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛ 'duma
'le 'bhɛ zan ni.

30 'Ka 'laa -Waanbhaa'
Lii 'Weŋ 'ɛ talrwalɛ.
-Waanbhaa' 'bhɛ gbɛ blaan
yɔɔn 'la 'kpalaa -kɔɔ' ma
'yele- 'bhɛ -tɔɔmasie 'le
'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -kɔɔ'
tagbawoza 'ɛ -Waanbhaa'
'kɔɔ 'bhɛ zrɔn yi kpataakpa
'ɛ ma.

31 'Bhɛla- -zayile, yin ma
'tɔnkpale oo, zrupliі- oo,
yran oo, -gbekanle mɛɛ ta oo,
'bhɛ 'pegee -zwanwole, -ka
'ploo- 'mu 'kpɛn ma. 'Bhɛɛ-
-ka 'ploo yiɛnya 'tɔle- yiɛnya
'bhɛ ma 'ka 'pleŋ-.

32 -Ka -za 'wlan klɛ 'eke-
ni, -ka 'eke- -yrɛnkla', 'ke
'ka 'eke- mazato 'bhii-
-Waanbhaa' -li 'ka mu ma
gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Krisi 'srɔyi.

5

*'Taawole -Waanbhaa' a
'tɛbhile 'ɛ ba*

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka -o
-Waanbhaa' -nɛ mu 'la -za sɔ
-a ni 'egbɛnɛle bhe, -ka dɔ
klɛn 'ke 'ka 'ka kpa -a ma
'kaa 'taawogbɛya 'ɛ 'yi.

2 -Ka 'taawo 'sɔniya 'yi,
'bhii- -kɔɔ' -za -swa Krisi
ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ-
-ya 'gbu 'naa- -kɔɔ' mu ma
-Waanbhaa' ni 'bhii- 'sraka
'la □swa 'bhɛ ni 'bhɛ 'le.

3 'Ka -o 'ke -Waanbhaa'
a mɛɛ mu 'la le bhe,
-yanbhɔɔya za oo, 'triŋdɔ-
maza oo 'bhɛ 'pegee -yrɛbhɔ'
maza, waa malɛ dɔɔ -o
'bhɛ 'yansi za mu 'ɛ klɛ 'ka
'pleŋ-, -amasrɔyi, 'bhɛ -za
mu 'ɛ klɛle 'ɛ 'bhɛ 'laa gaa
-Waanbhaa' a mɛɛ mu ba.

4 'Bhɛɛ- 'ezin- 'wloso ma
jan oo, -yraladɔ ma jan oo,
'bhɛ 'pegee 'truu- ma jan mu,
'mu 'la 'mu 'laa -o 'ke wopɛ
'le 'ka 'pleŋ-, -ka 'ploo 'mu
'kpɛn ma. 'Duŋ- -Waanbhaa'
'pubɔ- ma jan mu -le da 'ka
'lii.

5 -Kaa 'yaango- 'bhii-
'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan
-yanbhɔɔya 'pegee 'triŋdɔ-
maza, 'bhɛɛ- 'kɔɔ -glɔɔya'
klɛ, 'bhɛ zan 'ɛ 'ciɛn
-su 'kedo- 'kpɔ 'laa -o
Krisi 'pegee -Waanbhaa'
a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.
-Amasrɔyi 'kɔɔ -glɔɔya' 'ɛ
'bhɛ -o 'bhii- yo gbale gbɛɛn-.

6 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ
'kedo- 'kpɔ 'ka 'yini- 'ke -a
-lii bhla ma -jan mu 'ɛ 'le.

Mɛɛ 'la zan mu mɛɛ mu -yini' bhla ma jan mu 'le -o -Waanbhaa' a yran 'ɛ wlɛn -o 'gbu ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-. -Amasrɔyi -woo 'ke -kala' mɛɛ mu 'le -Waanbhaa' ma.

7 'Bhɛ 'yi, 'ka 'pegee 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'kaa- -za 'kedo- 'kpɔ laa klɛlɛ 'eke- ta.

8 'Elwaleta, 'ka 'yaa- -gblo -la -yi; 'duŋ- -zɔn 'ka -o 'tɛbhile ba 'tɛ 'ka 'pegee Mɛɛzan a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. -Ayile -ka 'taawo 'elrele 'bhii- 'tɛbhile ba mɛɛ mu gbɛɛn-.

9 Mɛɛ 'la zan mu -o 'tɛbhile ba, 'bhɛ zan mu -za 'lrele- 'pegee -lɛdɔɔleya maza klɛ, 'bhɛɛ- -o 'taawo- wlan ma zi -la ta.

10 -Ka dɔ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -za 'la 'bhɛ sɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' ni, 'ka sɔ 'bhɛ dɔle-.

11 Mɛɛ 'la zan mu -o -gblo 'yi, -o klɛza mu 'ɛ waa mɛɛ maza -yanwo'; ka 'pegee 'woo mu a -za 'kedo- 'kpɔ laa klɛlɛ 'eke- ta. 'Bhɛɛ- drɔɔn', -ka -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ tapwɛ' kpataakpa.

12 Wlan 'ɛ ni, 'woo- mɛɛ mu 'ɛ -o -za mu 'la klɛ gaanyi', waa sɔ 'mu 'gbu 'pele -yrala' 'ɛ 'kɔɔ.

13 -Amasrɔyi 'ke -o 'yee- gaanyiza mu 'ɛ 'kpɛn tapwɛla 'tɛbhile ba, -yoo 'bhii- -woo 'joo -zeze 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- tapwɛ' zii' kpataakpa bhe.

14 'Bhɛɛ- 'ke -o pɛ 'la tapwɛla 'tɛbhile ba kpataakpa, 'bhɛ klɛ 'tɛbhile -la -le. 'Bhɛla- -zayi' -wa pe dɔɔ:

«'Bhi 'la 'bhi -o yidɛ 'zi, bwe! Bwe gbaa mu 'ɛ 'pleŋ-; 'bhɛɛ- Krisi nu 'e takanlɛ 'ke -yaa' 'tɛbhile 'ɛ 'le.»

15 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele 'kaa- 'taawogbɛya 'ɛ ma. 'Ka 'laa 'taawolɛ 'bhii- mɛɛ kloo mu, 'duŋ- -ka 'taawo 'bhii- -zadɔ' mu.

16 'Ke -Waanbhaa' 'waati 'oo 'waati 'la ◻naa 'ka ni, 'ka 'laa 'bhɛ 'siɛlɛ-; -amasrɔyi, -zɔn 'waati 'ɛ -yoo 'eyɔɔle.

17 'Bhɛla- -zayile, 'ka 'laa klɛlɛ 'ke mɛɛ yikan' kle mu 'le, 'duŋ- -ka dɔ klɛn 'ke 'kɛla 'bhɛ -o 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' zru maza 'le 'ka 'bhɛɛ- dɔ.

18 'Ka 'laa 'ka 'taakpalɛ -wɛɛn 'mile- zi, 'bhɛɛ- -e 'ka dɛ: 'ke bhɛ ◻kla, 'ka gbɛ laa sɔ 'ka 'gbu 'yikunle ta. 'Duŋ- -kaa 'to 'bhɛɛ- Lii 'Weŋ 'ɛ -e 'ka zru 'ɛ pa.

19 -Ka 'fuudɔ- 'eke- ta 'ke 'sro -glɔɔn mu 'la 'kpɛn Lii 'Weŋ 'mu na 'ka ni 'mu 'kpalele. -Ka 'srokpa 'ke 'ka Mɛɛzan 'tɔbhɔ 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le.

20 'Waati 'oo 'waati, -ka -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pubɔ- -za 'kpɛn 'yi -kɔɔa' Mɛɛzan Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi.

21 -Ka 'ka ŋgblo 'kpala 'eke- -la 'kaa- -gasikpaleya ma Krisi 'lɛɛ.

'Gwlaan- mu 'pegee -o na mu pleŋza mu

22 'Ka mu le mu, -ka 'ka ŋgblo 'kpala 'ka ◻nɔɔ mu 'ɛ ◻la 'bhii- 'ka 'ka ŋgblo kpalaa' Mɛɛzan Krisi ◻la gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

23 Le -nɔɔ 'ɛ 'bhɛ -le -a na ta -kuŋlii 'le 'bhii- Krisi -o 'ke

Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ta -kuŋlii 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Yee- Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -woo 'bhii- Krisi 'flɛ 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'yele- -o -Bhee Mi 'le.

24 Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -woo ŋgblo kpalaa' Krisi la gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ezin- le mu 'ɛ -o 'kpɛn do do -o ŋgblo 'kpala -o -nɔɔ mu la -za 'kpɛn 'yi 'bhɛɛ- gbɛɛn-.

25 'Duŋ- 'ka mu le -nɔɔ mu 'ɛ, 'ka 'na mu 'ɛ -za 'sɔ 'ka ni 'bhii- Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -za swa Krisi ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- -ya 'gbu naa ga ni 'sraka 'le 'mu -zayi'.

26 -E 'bhɛ kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- -e Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ kpa 'edaŋma -Waanbhaa' a pɛ 'le, 'kee- -yaan -o 'kpee 'ɛ 'fleelele 'waati 'la ba -yi 'pegee -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ faŋgan- 'le. *

27 -E 'bhɛ kla 'ezin-, 'kooko- -e 'woo- Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ zrɔn -a 'gbu 'yrɛ la waa -lreleya -gbɛnɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee 'ke -waa pɛ -yɔɔ' do 'kpɔ 'pegee pɛ 'triŋdɔle do 'kpɔ ye -o ma. 'Duŋ- 'ke -o klɛ 'weŋ, 'bhɛɛ- waa 'joo 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ ye -o zi.

28 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, le -nɔɔ mu 'ɛ -o na mu 'ɛ -za 'sɔ -o ni, 'bhii- -o 'gbu 'flɛ 'ɛ -za sɔ -o 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Ke mɛɛ 'la zan na -za sɔ -a 'gbu ni, -a 'gbu -za sɔ -a 'gbu ni 'ezin-.

29 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -a 'gbu 'flɛ mafinyanwolɛ -lido'; drɔɔn' mɛɛ 'tɔle- mɛɛ, 'bhɛ 'bhɛ 'gbu 'flɛ 'ɛ kun 'elrele 'bhɛɛ- -ya -lɛbɔ', 'bhii- Krisi -yaa' pɛ mɛɛ mu 'ɛ -gblakun' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

30 -Amasrɔyi, -kɔɔ' 'kpɛn do do -o 'bhii Krisi 'flɛ dɔpɛ mu 'ɛ gbɛɛn-.

31 -A yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Gwlaan- nu golɛ -a dɛ 'pegee -a nɛɛ -din, 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee -a na nu gelɛ; -e nu blɔɔlɛ- -a na 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -o mɛɛ plɛ nu klɛlɛ mɛɛ do 'kpɔ 'le.»*

32 'Bhɛ -jan 'la bhe, 'bhɛ 'yi -o 'egbɛnɛle; 'ŋ 'yoo- -we 'zi 'ke Krisi 'pegee -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋza- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

33 -Za 'la bwa 'bhɛ -le dɔɔ 'ka 'kpɛn do do 'ka 'na -za 'sɔ 'bhɛ 'gbu ni 'bhii- -a -za sɔ -a 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- le 'ɛ, 'bhɛ 'bhɛ nɔɔ 'lɛdɔ- -a ma 'ezin-.

6

-Nɛ mu 'pegee -o yapɛ mu pleŋza

1 -Nɛ mu, Mɛɛzan Krisi -a zi' 'bhii- 'ka 'ka 'yapɛ- mu 'ɛ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun; -amasrɔyi 'bhɛ -le lele -a -yrɛ 'yi.

2 -A yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'E dɛ 'pegee 'e nɛɛ -lɛdɔ' -a ma,»* 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' a 'toŋ 'ɛ lwa mi 'gbu 'ɛ 'le -yaa' 'toŋ vu 'ɛ ba. 'Bhɛɛ- -ya -liiwli' kpaa 'bhɛ 'toŋ 'ɛ zi.

* **5:26 5.26** Elwale -sɔ Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi, -o -yaa le drɛɛ 'ɛ fɛ, 'bhɛɛ- -wa baa -a dɔ yi 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -o ge -a nalɛ -a -nɔɔ ni, 'bhɛ -la -tɔɔmasie ma jan -le -gɛ.

3 'Bhɛɛ- -e 'bhɛ -liiwli' 'ɛ -klɔsikun win naa dɔɔ: *«'Kooko- 'e nu klɛlɛ zrukpaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'e mɔ 'e 'yrɛ ma 'trɛ ta -gɛ.»*

4 'Ka mu -nɛ dɛ mu, 'ka 'laa yran wlalɛ 'ka 'nɛ mu 'ɛ 'yi. 'Duŋ- -ka -o 'tro 'elrele 'ke 'ka -za 'yɔɔ- go -o 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -ka -o daan Mɛɛzan a pɛ zi 'ɛ 'le.

Yewonɛ mu 'pegee -o -kuŋlii mu pleŋza

5 'Ka mu yewonɛ mu, -ka 'ka -kuŋlii mu 'ɛ 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun bhaaplɛŋya 'ɛ ma, 'ke 'ka -gblaan' -o -lɛɛ 'egbɛnɛle, 'ka zru -lrele' 'le 'bhii- 'ka Krisi 'gbu 'wojan- 'ɛ 'klɔsikun gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

6 'Ka 'laa -o -klɔsikunlɛ -o -yrɛ 'kɔɔ, 'ka -za 'sɔ zayi' -o ni; 'duŋ- -ka -Waanbhaa' zru maza klɛ 'ke 'ka 'taawo- -o wojan ta 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le, 'ka -o 'ke Krisi -a yewonɛ mu 'la 'le bhe 'bhɛ -zayi'.

7 -Ka yewo -o ni 'ka 'kpee 'lrele- 'le 'bhii- 'ke 'ka -o yewo 'zi Mɛɛzan 'gbu -la ni; 'ka 'laa 'bhɛ klɛlɛ 'bhii- 'kaa klɛ 'zi bhaaplɛŋ mu do -kplɛn -la ni.

8 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- mɛɛ 'tɔle- mɛɛ, lu mu 'pegee klɔ mu, -o 'kpɛn do do nu -waa' -za wlan mu 'ɛ ma -sra 'srɔɔwolɛ Mɛɛzan 'kɔɔ.

9 'Bhɛɛ- 'ka mu -kuŋlii mu 'ezin-, -ka 'kaa- yewonɛ mu 'ɛ 'kun 'elrele; 'ka 'laa 'pɛɛnlɛ--o ta 'ke 'ka -gblaan kla -o -yi. 'Kaa 'yaango- 'bhii- 'ka mu 'pegee 'woo- mu, 'ka 'kpɛn ta -kuŋlii' 'ɛ 'bhɛ -o laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'kpɛn -o do -a -yrɛ 'yi.

-Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ -waa' gwledanpɛ mu

10 'Kɛla 'bhɛ -o -a -yi 'eglɔɔle, 'bhɛ -le dɔɔ -ka faŋgandɔ 'ka 'gbu ta 'ka 'pegee Mɛɛzan Zesu a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -yaa' -glɔɔy' 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔyi.

11 -Waanbhaa' gwledanpɛ 'la 'kpɛn na 'ka ni, -ka 'mu 'kpɛn 'si; 'kooko- 'ka sɔ dɔle- 'eglɔɔle -Setran' 'pegee -yaa' -dawli' maza mu 'ɛ 'lɛɛ.

12 -Amasrɔyi, -kɔɔ' 'laa -o gwledan 'zi bhaaplɛŋ mu ba. 'Duŋ- 'e pe 'seŋzan- mu oo, -kuŋlii mu oo, 'bhɛ 'pegee faŋganzan mu 'la 'mu -o yewo 'zi 'ke -Setran' 'le 'trɛ ta -gɛ, 'bhɛɛ- laanima lii -yɔɔ' mu 'la 'yaale- -o -za 'yɔɔ- klɛle 'kaama-, -kɔɔ' -o gwledan 'zi 'mu -la 'kpɛn ba.

13 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' gwle danpɛ mu 'la na 'ka ni, -ka 'mu 'kpɛn 'si; 'kooko- 'ke -Setran' 'wlɛnna- 'ka ma, 'ka sɔ gwledanle -a ba yi -yɔɔ' ta. 'Bhɛɛ- 'ke 'ka yaan 'bhɛ gwle 'ɛ danlele, 'ka bo 'eglɔɔle.

14 'Ka 'yri bo 'ka 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ- 'kaa- magbɛn: -Ka wlan 'ɛ 'kun 'eglɔɔle 'bhii- 'ka 'sɛntru dɔ 'ka 'saanla 'ka ta pɛ mu ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka -lɛdɔɔleya klɛ 'bhii- -srwase' mu ta piibhɛ dunɛ- gbɛɛn-.

15 -Jan 'Nrale- 'la yilabla na mɛɛ ni, -ka 'bhɛ 'wole- 'ɛ -vavadɛ 'bhii- 'ka -sawla 'wlale 'ka gaan ma -vavadɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

16 'Ka 'kpaleya Krisi 'yi yikpɛn- ta 'bhɛ klɛ 'bhii- -sr-

wase' mu 'kɔɔ piibhɛ -laa mu 'la -woo 'gbu -bɛɛ mu 'ɛ tagaan 'mu 'le 'mu gbɛɛn-; 'kooko- 'ka sɔ -Setran' a 'sabhɛ- -bhile mu 'ɛ 'kpɛn 'liile 'bhɛ 'le.

17 -Waanbhaa' 'ka golawoa -za 'yi, 'bhɛ klɛ 'bhii- 'ka ŋgblo ma piibhɛ 'faa gbɛɛn-; -ka 'bhɛ 'wla 'ka ŋgblo ma. Lii 'Weŋ 'ɛ -gɔkuŋ' 'la kpaa 'ka 'kɔɔ, -ka 'bhɛ 'si, 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'le.

18 -Ka 'ka 'seriwo 'waati 'ɛ 'kpɛn ba Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ ta, -ka 'seri 'ɛ -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn klɛ -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -ka -sromabɔ -a ni gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma. 'Ka 'laa 'ka 'yrɛ zi -gblaanlɛ' 'bhɛ klɛle ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba. -Ka 'ka 'seriwo -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn a -za ma.

19 -Ka 'ka 'seriwo 'mi a -za ma 'ezin-; 'kooko- -Waanbhaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo gbɛya zrɔn 'ŋ ni. 'Bhɛɛ- 'kooko- 'ke -gblaan 'laa klɛ 'ŋ zru ba 'ke 'ŋ 'yoo- -Jan 'Nrale- tagaanle 'ɛ tapwɛ' zii' mɛɛ mu ni.

20 Krisi 'mi kla 'ke 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo mi 'le; 'ŋ 'yoo- -zɔn -kaso 'yi 'yela- wole 'ɛ ma. -Ka 'ka 'seriwo 'mi a -za ma 'ke 'naa gblaan 'ke 'ŋ 'yoo- -a wole- mɛɛ mu ni -a wogbɛya 'ɛ 'yi.

Pɔlu -o -a -srawo' zii' Efɛzi Zesu 'yi mu 'ɛ ma

21 -Kɔɔ' nɛɛnɛ- Tisiki 'la -za sɔ 'ŋ ni; Mɛɛzan a yewonɛ 'lrele- -le 'kɛle-. 'Yele- nu -gɛ za mu 'ɛ 'kpɛn 'yipelɛ 'ka ni, 'kooko 'ka 'mi ba za 'pegee 'ŋ 'yoo- -za yɛkɛ- 'la klɛ 'zi 'mu dɔ.

22 'Mi -a winbɔ 'zi 'ka ta ye 'mi 'gbu 'yrɛ ma, 'kooko- 'ka 'o ta jan mu ma, 'bhɛɛ- -e faŋgandɔ 'ka ta.

23 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi yilabla 'pegee 'sɔniya, 'bhɛɛ- 'kpaleya na -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'kpɛn ni.

24 -Kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni, 'bhɛɛ- 'ke -daŋ' 'laa -o -waa' 'sɔniya 'ɛ ma, bhaa -Waanbhaa' -li 'mu 'kpɛn ma!

PƆLU 'LƐTRƐ 'LA ⱭKPAA ZESU 'YI MU 'LA 'YAA-FILIPU 'MU NI

Pɔlu 'lɛtrɛ 'la ⱭkpaaFilipu -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

Filipu -wa 'ɛ 'yaa- Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa -gbɛnɛ do -la -le. 'Bhɛɛ- Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'bhɛ 'yaa- Grɛki mu a 'klɛɛn 'ɛ 'faŋgayi. Filipu -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo', 'mu -le -yaa Pɔlu Zesu 'yi mu Ɑlwa 'la Ɑkla 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- 'le (Klɛza 16.11-40). Pɔlu gelawoa Mɛɛzan a ye 'ɛ 'wolɛ- -wa 'bhɛɛke mu 'ɛ ta, Filipu Zesu 'yi mu 'ɛ 'mu -le bhɔŋba -gɔli' Ɑkpaa -a ni. 'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, Pɔlu -o 'pubwa- -wa glaan' mu 'la Ɑkpaa -o nɛɛnɛ- Epafroditi 'kɔɔ 'bhɛ ma. 'Bhɛ glaan' mu 'kpa bhla 'ɛ ba, Pɔlu -yaa -kaso 'yi, 'duŋ- -e 'bhɛ glaan' mu 'ɛ 'srɔɔlawoa, 'mu 'a zrukpalaa.

-A -lɛ Ɑlwa mi 'ɛ 'yi (Filipu 1.1-26), Pɔlu Filipu Zesu 'yi mu 'ɛ waa -za 'wlan 'ɛ 'yidwa-, 'bhɛɛ- -yoo 'pubwa- 'bhɛ ma. -E -yaa -kaso 'la 'yi, -e 'bhɛ -janwoa -o ni. 'O 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yipele -a -lɛ do do 'ɛ ma:

Pɔlu pe Filipu Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -o 'kpale- klɛ do ma, 'bhɛ 'pegee -woo ŋgblo 'kpala -o -lɛɛ mu 'ɛ Ɑla, 'bhɛɛ--o -gasikpa 'eke- -lɛɛ (Filipu 1.27–2.18).

'Bhɛ blaan, Pɔlu Timote 'pegee Epafroditi 'winbɔza 'ɛ Filipu 'bhɛ ba janwoa- (Filipu 2.19-30).

-Ya ⱭpiaFilipu Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -o yri bo -o 'gbu -za 'le Zuufu mu a bhla ma 'toŋ mu 'ɛ daan 'mu ma (Filipu 3). -Amasrɔyi, 'mu 'yaa- pe 'zi dɔɔ Zesu 'yi mu 'la 'mu 'laa 'wlalɛ- 'klɛɛn 'yi 'kaa -o 'mu 'wla 'klɛɛn 'yi kpaŋma, 'kooko- 'mu go -za 'yi, 'bhɛɛ- 'mu 'lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa -yrɛ 'yi.

Pɔlu 'a ⱭpiaFilipu Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -wa blaanta gɔɔn -a 'taawogbɛya 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'yi -le -yaa dɔɔ -woo 'gbu gbɛkpa' Zesu Krisi 'kɔɔ (Filipu mu 4).

'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ 'yi, -e Filipu Zesu 'yi mu 'ɛ 'liala-, 'bhɛɛ- -yoo 'pubwa 'ezin- -o glaan' mu 'la Ɑkpaa -a ni 'mu ma.

Pɔlu a 'pubɔwli

1 Mi Pɔlu 'pegee Timote 'woo- Zesu Krisi a yewonɛ mu 'le. 'O mɔɔ -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' mɛɛ 'la zan mu -o -Waanbhaa' a pɛ 'le Zesu Krisi 'srɔyi Filipu -wa 'ɛ ta 'mu -la ni. 'Bhɛɛ- 'o 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ 'kpa zii' 'ezin-Filipu -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -o -lɛɛ mu 'ɛ 'pegee 'mu 'bhɔŋba- mu 'ɛ 'mu -la ni.

2 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -o yilabla na 'ka ni.

Pɔlu -a 'seriwo zii' Filipu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ waa -za ma

3 'Waati 'oo 'waati, 'ke 'ka -za -dwa 'ŋ 'kpee, 'ŋ -Waanbhaa' 'pubɔ- 'kaa- -za ma.
4 'Waati 'oo 'waati, 'ke 'ŋ 'yoo 'ŋ 'seriwo zii' 'ka 'kpɛn a -za ma, 'ŋ 'bhɛ klɛ 'ŋ zruk-paale 'le.
5 -Amasrɔyi 'ka ◻bhwa 'ŋ ba -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole 'le mɛɛ mu ni, 'kee- san -a zisanle 'ɛ ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ--zɔn ma.
6 'Mi 'gbu 'kpale- -o -za 'lɛɛ-'bhɛɛ- 'yi dɔɔ -Waanbhaa' 'la 'yee- ye -lrele' 'ɛ zisaan- 'ka zru mu 'ɛ 'yi 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -e nu bhɔlɛ 'ka ba 'ke 'ka 'bhɛ ye 'ɛ wo 'kee-ge 'tɛnlɛ- -a -lɛyanle ma Zesu Krisi 'nu yi 'ɛ 'le.
7 'Ke 'mi 'ŋ 'kpeelɛdaan 'ka 'kpɛn -a -za ma 'bhɛ gbɛɛn-bhe 'bhɛ lele. -Amasrɔyi 'ka -za -o 'ŋ 'kɔɔ 'eglɔɔle 'taŋii. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'duma 'la 'naa- 'mi ni, -kɔɔ 'kpɛn 'bhɛ sasa -srɔɔwoa. 'Ke 'ŋ ◻kla -kaso 'yi -zɔn oo, 'ke 'ŋ -ja -klu ta Zesu a -jan 'ɛ 'lɛɛ zaabɔ yrɛ nɔɔ- oo, -a wlan pe yrɛ nɔɔ- mɔkpɛn' 'yrɛ ma oo, 'yee- ye do 'kpɔ 'ɛ -kɔɔ 'kpɛn 'a ◻woa 'eke- zi.
8 -Waanbhaa' -o 'ŋ 'srɛ 'le, -a 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ka 'kpɛn -za sɔ 'ŋ ni 'ebebele 'bhii- 'ka -za sɔ Zesu Krisi ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.
9 'Ŋ -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'yrɛwo--Waanbhaa ma 'an 'seri mu 'ɛ 'yi 'ka ba zayi', 'an 'yrɛwo--a ma dɔɔ 'kaa- 'sɔniya 'ɛ baan' kla -a ba, 'ke 'ka -zadɔleya -srɔɔwo', 'bhɛɛ-'ka yikan' maza dɔ.
10 'Kooko- 'ke 'ka sɔ -za 'lrele- bagole -za 'yɔɔ- ma. 'Ke 'ka 'bhɛ ◻kla bhe, 'ka nu klɛlɛ mɛɛ 'weŋ mu 'le, 'bhɛɛ-waa nu -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'ka zi Krisi 'nu yi 'ɛ 'le.
11 'Bhɛɛ- Zesu Krisi 'srɔyi, 'ka nu -lɛdɔɔleya maza mu -la klɛlɛ. 'Ke 'bhɛ ◻kla, 'ke mɛɛ mu 'ɛ -o 'ka klɛza -lrele' mu 'ɛ ◻ya, -o nu -Waanbhaa' 'tɔbhɔlɛ, 'bhɛɛ- -wa mag-baandɛ.

Krisi -le bole -yrɛ ma -si kplankplan 'gbu 'ɛ 'le

12 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -a zi 'bhii- 'kaa 'yaango- 'bhii- 'ŋ -yrɛn -glɔɔn 'la ◻bhla bhe, 'bhɛ 'a ◻kla 'bhɛɛ- mɛɛ -bebe -Jan 'Nrale- 'ɛ baan' ◻maa.
13 Wlan 'ɛ ni, -janmatii 'ɛ -yaa 'fa ◻la mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee mɛɛ -bhɛɛke' mu 'ɛ -wa 'yaango- 'bhii- 'ŋ 'yoo--kaso 'yi Krisi 'tɔ 'ɛ 'bhɛɛ- ma.
14 -Woo 'ŋ 'yelawoa -kaso 'yi bhe, 'ŋ nɛɛnɛ- -bebe Zesu 'yi mu 'ɛ -woo 'kpa baanwoa-Mɛɛzan 'yi. 'Bhɛɛ- -o ŋgblo -dwa -o -lii -Waanbhaa' -jan 'woyrɛ- 'ɛ ◻nɔɔ, 'ke -gblaan 'laa kla -o -yi.
15-17 Wlan 'ɛ ni, -a 'ke mu -o Krisi a -jan 'ɛ wo zii' mɛɛ mu ni -o zru -lrele' 'le, -wa klɛ 'zi 'sɔniya -la -le -o zru mu 'ɛ 'yi. -Wa 'yaango-'bhii- -Waanbhaa' 'ŋ ◻kpaa 'ŋ 'kpayrɛ- 'lɛɛ- ◻nɔɔ, 'kooko-'ŋ klɛ -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ ta wlan pe mi 'le. 'Duŋ- -a 'ke mu -o 'yee- Krisi a -za 'ɛ 'wo zii' -o 'kpee 'yɔɔ- 'pegee zranwolele -o zru ba. -Wa

zi 'bhii- -o gwle bɔ 'mi ma, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ mu -o 'tɔbhɔ- 'ke 'bhɛ kan 'mi ta. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'ŋ 'yoo- -kaso 'la 'yi bhe, -woo 'an -yrɛn 'ɛ baan' -la 'kla zii' 'a ba.

18 'Bhɛ 'laa -za 'ke klɛ. 'Ke -o 'kpeejan- mu kla 'eyɔɔle oo, 'ke -o 'kpeejan- mu kla 'elrele oo, -woo Krisi a -za 'ɛ 'wolawo zii' mɛɛ mu 'ɛ ni gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma bhe 'bhɛ -le 'mi zrukpaa' zii'. 'Bhɛɛ- 'ŋ nu bolɛ 'ŋ zrukpaale 'le 'ezin-.

19 -Amasrɔyi 'an 'yaango- 'ka -o 'ka 'seri mu 'la 'wo zii' 'ŋ ma bhe, 'bhɛ 'pegee Zesu Krisi Lii 'la 'bhɔ zii' 'ŋ ba bhe, 'woo- -za mu 'ɛ 'kpɛn nu klɛlɛ 'ŋ 'bheeyrɛ- 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ 'pwɛyrɛ- 'le -kaso 'ɛ 'yi.

20 Wlan 'ɛ ni, 'mi -o 'bhɛɛ- magbɛn 'zi 'ŋ zru 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yri -o 'bhɛɛ- ta. -Za 'kedo- 'kpɔ 'laa nu klɛlɛ 'ŋ ma 'ke -yrala' 'le. 'Bhɛɛ- drɔɔn', -zɔn 'pegee 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'ŋ nu Krisi magbaandɛlɛ 'ŋ zrubakpaale -gbɛnɛ 'le 'ŋ 'flɛ 'ɛ 'yi, 'ali- 'ke 'ŋ -gaa oo, 'ke 'ŋ bwa 'ŋ 'yrɛ ma oo, 'bhɛ 'kpɛn -o 'ŋ ma do.

21 -Amasrɔyi Krisi -le 'ŋ bole 'ŋ 'yrɛ ma 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ 'bhɛ 'win 'le, 'bhɛɛ- ga -o 'ŋ ma 'ke -trɔn 'le.

22 'Duŋ- 'ke 'ŋ sɔ bole 'ŋ 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ ye 'ke wo 'ke 'bhɛ klɛ 'elrele mɛɛ ma, 'bhɛ 'yi, 'ŋ 'kɛ 'gbu 'la si -o plɛ 'ɛ ba 'naa 'bhɛ dɔ 'dɛ.

23 'Ɲ 'klina- 'tɛ 'ŋ zru maza plɛ 'ɛ pleŋ-: -A -lrɔ 'ŋ ma 'bhii- 'ŋ ga 'bhɛɛ- 'ŋ ge Krisi ba. 'Ɲ 'yoo- 'bhɛɛ- zi 'gbu.

24 'Duŋ- 'ka mu -za 'yi, 'ke 'ŋ bwa -sɔ 'ŋ 'yrɛ ma 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ, 'bhɛ -o -za 'lrele- 'le 'ka mu ma.

25 'Ɲ 'gbu 'kpale -o -a -yi, 'bhɛɛ- 'an 'yaango- 'bhii- 'ŋ nu bolɛ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -gɛ 'waati sa 'ka 'kpɛn -din 'ezin-. 'Kooko- 'ke 'ŋ bhɔ 'ka ba, 'bhɛɛ- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ baan' kla -a ba, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka zrukpaale klɛ 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi.

26 'Bhɛ 'yi, 'ke 'ŋ 'niinaa 'ka ba ye, 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka nu 'ka -baalɛ' 'ka 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi 'mi ba zayi'.

27 'Duŋ- 'kɛla 'bhɛ -o -a -yi 'eglɔɔle, 'bhɛ -le dɔɔ 'kaa 'taawogbɛya 'ɛ -gaale' klɛ Krisi -a -Jan 'Nrale- 'ɛ ba. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ke 'ŋ nwa 'pwɛlɛ- 'ka ta oo, 'ke 'naa 'nulɛ- oo, 'ŋ nu -jan 'nrale- malɛ 'ka ta dɔɔ 'ka bole -o 'eglɔɔle 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'kpale- -o do ma, 'bhɛ 'pegee 'ka 'kpeejan- -o do. 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'an ma 'ka ta 'ezin- dɔɔ 'ka -o yewo 'zi 'eke- zi 'ka zru do 'le, 'kooko- mɛɛ mu 'ɛ -o -Jan 'Nrale- 'ɛ ma 'bhɛɛ- -woo kpa Krisi 'yi.

28 'Kee- kla gɔn 'oo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke -gblaan kla 'ka 'yi 'ka 'sɔɔnnii mu 'ɛ 'lɛɛ. -O klɛza mu 'ɛ 'mu a zrɔn 'bhii- -woo -o ni zi 'ɛ 'bhɛɛ- ta, 'bhɛɛ- 'ka mu 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛ 'a zrɔn 'bhii- 'ka mu -gwa -za 'yi. 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn da -Waanbhaa' -la ba.

29 -Amasrɔyi -Waanbhaa' laa -lilɛ' 'ka ma, 'kooko- 'ke 'ka 'ka kpa drɔŋ Krisi 'yi,

'duŋ- -e -lia 'ka ma, 'kooko- 'ke 'ka -yrɛnbhle' -a ni.

30 'Ka 'ŋ ⍰ya gwle 'la dan yrɛ nɔɔ- 'elwale -sɔ Krisi 'sɔɔnnii mu 'ɛ ba, 'mi 'pegee 'ka mu -o 'bhɛɛ- gwle do 'kpɔ 'ɛ dan 'zi 'eke- zi -zɔn; 'ali- 'ŋ 'yoo- 'bhɛɛ- gwle 'ɛ dan 'zi -zɔn -li 'bhii- 'kaa- ma 'zi 'ŋ 'lii gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

2

Zesu Krisi 'a 'gbu mazinaa, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a magbaandia

1 'Kaa 'kpaledomaya 'ɛ Krisi 'yi 'bhɛ -o faŋgandɔ 'zi 'ka ta ɛɛ? -Yaa' 'sɔniya 'ɛ zruwla 'zi ka 'kpee ɛɛ? 'Ka 'pegee Lii 'Weŋ 'ɛ 'kpale- -o do ma ɛɛ? 'Ka -o 'eke- ma 'ewlanle ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ka 'eke- -yrɛnkla' ɛɛ?

2 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -ka 'an zrukpaa 'ɛ 'lɛsɔ 'ke 'ka 'kpale klɛ do ma, 'ke 'ka -za sɔ 'eke- ni, 'ke 'ka zru klɛ do, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'kpeejan- klɛ do.

3 'Ka 'laa -za 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'ke zaabɔlele 'ke 'ka 'kanyrɛ- glin 'eke- ta, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka 'ka 'gbu 'tɔbhɔyrɛ -glin bhaama -za 'kpɛn 'yi; 'duŋ- -ka 'ka 'gbu mazina. 'Bhɛɛ- -ka 'eke- ye 'bhii- 'ka gblaan -yiya' 'eke- ni.

4 'Ka 'laa 'ka do -kplɛnnɛ' -nrayiza klɛyrɛ -glinlɛ', -ka 'eke- 'nrayiza klɛyrɛ -la -glin 'ezin-.

5 'Ka 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'bhii- mɛɛ mu 'la 'pegee Zesu Krisi 'kpale- do ma 'mu 'taawogbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

6 'Yee- 'la -o 'pegee -Waanbhaa' dɔgbɛya -yaa do 'taŋii, 'duŋ- -o 'pegee -Waanbhaa' dɔgbɛya 'la 'yaa- do bhe, -a blɔɔle laa bolɛ 'bhɛ dɔgbɛya 'ɛ ma.

7 Drɔɔn' -ya nii- -gwa 'bhɛ 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- -ya 'gbu ⍰kla 'bhii- lu do gbɛɛn-. -Ya 'gbu ⍰kla bhaaplɛŋ do 'le, 'bhɛɛ- -ya 'gbu ⍰kla 'bhii- bhaaplɛŋ dɔgbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

8 -Ya 'gbu mazinaa, 'bhɛɛ- -e 'taawoa⍰ -Waanbhaa' -weli' ta 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a gale ma. 'Ali- -e -dwa -a -la 'kee ga -yrigbɛɛle 'ɛ ta, ('bhɛ ga gbɛya -glɔɔn 'la 'yaa- 'ke -yraladɔ maza 'le bhe).

9 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' 'a 'yalaa- laflɛ' 'yi 'yaayrɛ- -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ⍰nɔɔ. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'tɔ do -naa -a ni, 'bhɛ 'tɔ 'ɛ gblaan -yiya' 'tɔ 'kpɛn ni,

10 'kooko- Zesu 'tɔ ma, -Waanbhaa' gbɛ klɛpɛ 'tɔle- -a gbɛ klɛpɛ, 'kee- ⍰kla laflɛ' 'yi oo, 'kee- ⍰kla 'trɛ ta -gɛ oo, 'bhɛɛ- 'kee- ⍰kla 'trɛ ⍰la oo, -o 'kpɛn -o 'kpɔ zɛn -a ⍰la, 'bhɛɛ- -wa gba.

11 'Ke mɔkpɛn' 'a pe kpataakpa -o -lii dɔɔ Zesu Krisi -o 'ke Mɛɛzan 'le, 'bhɛɛ- -wa Dɛ -Waanbhaa' 'tɔbhɔ-.

Zesu 'yi mu 'taawogbɛya 'drunyan 'lɛɛ 'yi

12 'Bhɛ 'yi, 'ŋ 'yiɛnii mu, 'ka 'taawoa 'taŋii 'ŋ 'weli- 'ɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ŋ 'yaa 'ka -din 'waati 'la ba, 'ali- 'naa -o 'ka -din 'waati 'la ba bhe, -ka 'taa baanwoa- 'ŋ 'weli- 'ɛ ta. -Waanbhaa' 'ka golawoa -za 'yi, -ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'bhɛ 'wlata- 'taawogbɛya klɛ 'ke -Waanbhaa' -lɛɛgblaan 'le 'ka 'yi, 'ke 'ka -gasikpa -a -lɛɛ.

13 -Amasrɔyi -Waanbhaa' -le bhɔ 'zi 'ka ba, 'kooko- -a zru maza klɛle 'sɔ 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka sɔ 'bhɛ klɛle-, 'ke 'bhɛ 'pegee 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -za 'lrele- yɛkɛ- 'la 'lɛdulaa 'mu klɛ do.

14 'Ka 'laa -za 'kpɛn klɛlɛ 'ka 'la ma janwole, 'pegee zaabɔlele.

15 'Kooko- mɛɛ 'laa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ ye 'ka zi, 'bhɛɛ- 'ka klɛ 'weŋ. 'Ke 'ka klɛ -Waanbhaa' a -nɛ mu 'la 'ke waa -sɔŋ' do 'kpɔ ye 'mu zi 'mu 'le. 'Ka -o 'saanigɛ bhaaplɛŋ mu 'la 'pleŋ- bhe, -o -lɛbiile -o, 'bhɛɛ- -woo 'eyɔɔle. -Ka mu -bhile' klɛ 'woo- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mu 'ɛ 'pleŋ- 'bhii- mlɛklɛn- mu bhi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- laflɛ' 'yi.

16 -Jan 'Nrale- 'la bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni, -ka 'bhɛ 'wo -o ni. 'Ke 'ka 'bhɛ kla, 'ŋ ŋgblo ma 'wleŋwleŋ nu wolɛ 'ka mu ba zayi' Krisi 'nu yi 'ɛ 'le. 'Bhɛ nu -a zrɔnlɛ 'bhii- 'ŋ 'trɛbhɔ 'la bhla, 'bhɛ 'pegee 'ŋ ye 'la woa, 'mu 'laa bolɛ bhaama za 'le.

17 'Kaa- 'kpaleya 'ɛ Krisi 'yi, 'bhɛ -o 'bhii- 'ka -o 'sraka -la go 'zi -Waanbhaa' ni. 'Duŋ- 'ali- 'ke -o 'mi dia, 'mi 'an pɛ yiɛn 'ɛ 'bhɛ -le nu klɛlɛ -yi -dɔɔ 'le 'bhɛ 'sraka 'ɛ ta. 'Kee- -kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ŋ zrukpaale -o, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'ka 'kpɛn 'kpa zii' 'an pɛ zrukpaa' 'ɛ ba.

18 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ka mu, 'ka zrukpaale klɛ, 'bhɛɛ- -ka 'mi 'kpa 'kaa pɛ zrukpaa' 'ɛ ba 'ezin-.

Timote 'pegee Epafroditi 'woye-

19 'Ke Mɛɛzan Zesu -dwa -la, -a -vinbwa 'waati sa 'bhɛɛ- 'ŋ Timote 'winbɔ- 'ka ta ye. 'Kooko- 'kee- -ja 'ka ba ye, 'bhɛɛ- 'kee- nwa 'ka ta jan mu wolɛ 'ŋ ni, 'bhɛ nu faŋgandɔlɛ 'ŋ ta.

20 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ŋ -din -gɛ 'ke 'mi 'pegee 'bhɛ zru klɛ do 'bhii- 'yee- Timote gbɛɛn-. 'Yele- 'ka mu 'gbu yiɛnkan 'egbɛnɛle.

21 Mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn bole -o 'gbu 'nrayiza -la klɛle ma, 'duŋ- waa Zesu Krisi 'nrayiza klɛ.

22 'Duŋ- 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- Timote 'a -zrɔnna 'bhii- -yoo 'ke yewonɛ 'lrele- 'le. -Ya 'gbu twa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole ni, 'bhɛɛ- 'mi 'pegee 'yee- 'bhɛ ye 'ɛ woa 'eke- zi 'bhii- -nɛ do 'pegee -a dɛ.

23 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'mi 'an pɛ -za 'ɛ 'lɛwlagbɛya ya yi 'la 'le, 'ke -Waanbhaa' -dwa -a -la, 'ŋ nu 'yee Timote winbɔlɛ 'ka ta ye.

24 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'mi 'gbu 'kpale- -o Mɛɛzan 'yi 'bhii- -a -vinbwa 'waati sa 'bhɛɛ- 'mi 'gbu ge 'ka ba ye.

25 'Sani- 'bhɛ 'waati 'ɛ 'bhɔle- pleŋ-, 'mi 'a ◻ya zi 'le 'ke 'mi 'ŋ nɛɛnɛ- Epafroditi winbɔ 'ka ba. 'Yele- 'ŋ yewoyɔɔn 'pegee 'ŋ 'bhɔŋba- mi 'le -Jan 'Nrale- 'ɛ ta gwledanlele. 'Ŋ maza -yaa pɛ mu 'la ma, 'ka 'yela- winbwa- 'bhɛɛ- -e ◻nwa 'mu 'le 'ŋ ni.

26 'Ka 'kpɛn 'lrɔ -o -a dɛ 'zi 'egbɛnɛle, -amasrɔyi 'kaa 'malawoa 'kaa- ga -yaa -a ma, bhɛ 'a zrubatɛdwa.

27 Wlan 'ɛ ni, ga -yaa -a ma, -a -lɛ ◻bwa sa 'kee- klɛ siɛle'. 'Duŋ- -e -bheelawoa, 'yee- do -kplɛnnɛ' 'yrɛn 'laa 'klalɛ- -Waanbhaa' ma, 'mi -la -yrɛn ◻klaa 'bhɛ ma 'ezin- 'bhɛ gbɛɛn- bhe. 'Kooko- yaa klɛ 'ŋ wlɛyisriwole keta plɛ 'le.

28 'Bhɛla- -yile, 'ŋ 'yoo- 'ŋ -gbaanwo' zii' 'bhɛɛ- 'an 'winbɔ- 'ka ba. 'Kooko- 'ke 'kaa ◻ya 'ka zrukpalaa, 'bhɛɛ- 'mi a pɛ wlɛyisriwole 'ɛ mazinaa 'tɛ.

29 'Kee- ◻bhwa 'ka ba ye, -kaa 'kun 'tɛ 'ka gbɛ plɛ 'pegee 'ka zrukpaale 'le, 'bhɛ 'pegee Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ -zayi'. -Ka 'bhɛɛ- mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ 'lɛdɔ- a ma.

30 -Amasrɔyi, -a -lɛ ◻bwa sa 'kee- ga Krisi -a ye 'ɛ -za ma. 'Ka 'ŋ glaan' ◻kpaa pɛ mu 'la ba, 'ka mu 'gbu 'laa -yaa sɔ nule- 'mu 'le 'ŋ ni; -a nu bhla 'ɛ zi 'bhɛ pɛ mu 'ɛ 'le 'ŋ ni, -a win -yaa zan bolɛ -a -yi.

3

-yrɛ 'yi

1 'An -jan 'ɛ 'lɛyanyrɛ -yoo 'kɛla 'le 'bhɛ -le dɔɔ 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka zrukpaale klɛ 'ka 'pegee Mɛɛzan a 'kpaledo- maya 'ɛ 'yi. 'Ke 'ŋ ◻bwa 'ŋ -jan do 'la 'ŋ 'bhɛ ◻woa 'ka ni 'elwale gban 'bhɛ ta 'ezin-, 'bhɛ 'laa mi 'trɛbhɔ-. 'Bhɛ klɛ 'ka mu 'gbu -la ma -trɔn 'le.

2 -Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele ye -yɔɔ wo mu 'ɛ ma, -woo 'eyɔɔle 'bhii- -gbaan' mu. -Ka 'ka 'gbu 'kun 'ezin- 'elrele -o ma: 'Woo- 'kpee ma wlale 'klɛɛn 'yi 'ɛ 'bhɛ -le mɛɛ klɛ -Waanbhaa' -nɛ kplankplan 'le.

3 Wlan 'ɛ ni, -kɔɔ' mu Zesu 'yi mu 'ɛ, -kɔɔ' mu 'gbu -le -Waanbhaa' -nɛ -zeze mu 'ɛ 'le. -Amasrɔyi -kɔɔ' -Waanbhaa' gba -a *Lii 'Weŋ 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ 'le. -Kɔɔ' -kɔɔ' 'gbu baa Zesu Krisi -la -yi. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'kpale laa bo bhaaplɛŋ mu a 'sinii ta za mu 'yi.

4 'Mi 'duŋ-, 'mi 'yaa- sɔ 'ŋ 'kpale bhaaplɛŋ mu a 'sinii ta -za mu 'ɛ 'yi dɔɔ -o sɔ 'mi gole -za 'yi. -Dele sɔ a pele dɔɔ 'bhɛ 'woo 'sinii ta za mu 'ɛ ◻kla 'ke 'bhɛ kan 'mi ta ɛɛ?

5 -O 'mi ◻wlaa 'klɛɛn 'yi 'ŋ 'ya le blaan -yrekpaa' 'srwaa- mi ma. 'Ŋ 'yoo- Izraɛli mi -kpɔsɔɔ 'le 'kee- san 'ŋ ◻ya yi 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ da Bɛnzamɛ a -gbaa 'bhɛɛ- 'lii, 'bhɛ 'pegee 'ŋ 'yoo- Ebre 'kpee yi 'le. Farizi mu 'la Zuufu mu 'si ta 'toŋ mu -za 'ɛ kun 'eglɔɔle, 'ŋ 'yaa- 'duŋ- 'mu do 'le.

6 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ŋ *-Lɛdɔɔleya -zeze -Waanbhaa*'yaa- Zuufu mu a 'toŋ mu

'ɛ -vavadɛ 'kee- kan a -daŋ' ta. 'Bhɛla- -yile, 'ŋ 'yaa- -yrɛnkpa' Zesu 'yi mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ do Zuufu mu a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikwan, 'bhɛɛ- -a -lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'ke -yoo 'mu 'le bi 'ŋ sɔ a pele- dɔɔ waa -sɔŋ' 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'ŋ ma 'mu 'yi.

7 'Duŋ- 'bhɛ -za mu 'la 'yaa- -nafan maza mu 'le 'mi ma, 'ŋ 'mu ye 'saanigɛ 'bhii- bhaama za mu Krisi -zayi'.

8 'Bhɛɛ- 'ezin- 'gbu, 'mi 'drunyan ta za mu 'ɛ 'kpɛn ye 'bhii- bhaama za mu, 'ŋ Mɛɛzan Zesu Krisi dɔlawoa 'bhɛ -zayi'. Mɛɛzan Zesu Krisi dɔle 'ɛ, 'bhɛ mabhaabhɔ -za 'kpɛn ta. 'Bhɛla- -zayile 'mi 'ŋ 'niigwa- 'woo- -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- -woo 'ŋ yrɛ 'yi 'bhii- blinpɛ, 'kooko- 'ŋ 'srɔɔwopɛ klɛ 'ke Krisi do -kplɛnnɛ' 'le.

9 'Bhɛɛ- 'kooko- 'o 'pegee 'yee- 'kpale- klɛ do ma. 'Ŋ 'lɛdɔɔle 'laa klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'toŋ mu -klɔsikunle ma. 'Duŋ- 'mi 'ŋ 'kpale- 'la -yoo Krisi 'yi bhe, 'bhɛ -le 'ŋ 'lɛdɔɔla -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -lɛdɔɔleya 'la da -Waanbhaa' ba -o 'bhɛ 'srɔɔwo- 'kpaleya -la ma.

10 'Ŋ 'yoo- -za do 'kpɔ 'la zi, 'bhɛ -le Krisi dɔle 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke -glɔɔya' 'la 'bhɛ 'a -bwela ga le ba 'ŋ 'bhɛ dɔ 'ezin-. 'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'mi yaa -yrɛn 'ɛ 'ke 'bhle, 'bhɛɛ- -e klɛ 'ŋ ni 'bhii- 'mi 'pegee 'yee- -gaa 'eke- 'yi.

11 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ŋ 'yrikpale -o -a ta 'bhii- 'ŋ nu bwelɛ gale ba.

'Taawole -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta 'ke 'ya 'lɛyan- a ma

12 Yaa klɛlɛ 'e 'pegee- 'ŋ tian 'an pɛ 'taawole 'ɛ 'lɛyanyrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ 'bhɛ ma -trɔn 'ɛ 'srɔɔwoa- gban. 'Bhɛɛ- yaa klɛlɛ 'ezin- 'e 'pegee 'ŋ kla gban 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ klɛ 'kɛla 'le 'bhɛɛ- 'le. 'Duŋ- mi -o dɔ 'zi klɛn 'ke 'ŋ ge 'an 'taawole 'ɛ zi, 'kooko- 'an ma -trɔn 'ɛ 'srɔɔwo-, -amasrɔyi Krisi 'mi makwan- gban -yaa' pɛ 'le.

13 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, yaa klɛlɛ 'e 'pegee 'mi tian 'an pɛ 'taawole 'ɛ -daŋ' ma, 'bhɛɛ- 'an ma -trɔn 'ɛ 'srɔɔwoa- gban. 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- -za 'lɛɛ- 'bhɛɛklɛ zi: 'Mi 'ŋ 'niigo- 'ŋ -zanta' pɛ mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'mi 'ŋ 'sɛnɛ gbaan zii' 'ŋ 'lɛɛ pɛ mu 'ɛ 'srɔɔwole- zi.

14 'Bhɛ 'yi, 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'yrɛgbaan- 'zi 'an 'taawole 'ɛ -lɛyanyrɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ta, 'ke 'ŋ ge -a -daŋ' ma, 'kooko- -Waanbhaa' 'ŋ 'siila- -jara 'la ma Zesu Krisi 'srɔyi, 'ŋ 'bhɛ 'srɔɔwo- laflɛ' 'ɛ 'yi.

15 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' mu Zesu 'yi mu 'la 'kpɛn 'yrɛbakanle -o Zesu a pɛ zi 'ɛ ta bhe, 'bhɛ 'kpeelɛdangbɛya -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ -le klɛ -kɔɔ' 'kpɛn 'yi. 'Duŋ- 'ke 'ka 'kpeelɛdangbɛya 'ɛ yaa -o 'bhɛ gbɛɛn bhe, -Waanbhaa' nu a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'kaa 'yimakplankplan.

16 'Kee- kla gɔn 'oo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -kɔɔ' 'taawoa -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'kee- nu 'tɛnlɛ-

-zɔn ma, -kɔɔ' ge -kɔɔa' 'taa 'ɛ zi 'yee- klɛgbɛya do 'ɛ gbɛɛn-.

17 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -o 'taawo zii' -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka 'taawo 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-. 'O mɔɔ 'bhɛ 'taawogbɛya 'ɛ -zrɔnna 'ka ni. Mɛɛ 'la zan mu -o 'taawo zii' 'bhii- 'bhɛ 'taawogbɛya 'ɛ gbɛɛn-, -ka 'ka 'yrɛkpa -waa' 'taawogbɛya 'ɛ zi, 'bhɛɛ- 'kaa klɛ 'bhii- 'woo mu gbɛɛn-.

18 -Amasrɔyi, 'ŋ 'yoo- zan -jan 'la 'wolɛ- 'ka ni -gɛ, 'ŋ 'bhɛ □woa gban 'ka ni 'elwale, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- bɔ 'zi -a ta 'ezin- 'ke wisile 'le dɔɔ mɛɛ -bebe 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛ -o 'bhii- Krisi -gaa -yrigbɛɛle 'ɛ ta win 'la ma waa 'bhɛ 'klɔsikun.

19 'Duŋ- 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'lɛyanyrɛ -le 'ke -jranama 'tɛ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. -Amasrɔyi -o yri bo -o bhle pɛle ta 'bhii- mɛɛ yri bo -Waanbhaa' ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'kɛla 'bhɛ -o 'ke -yraladɔ maza 'le, -woo baa 'bhɛɛ- 'yi. -O 'trɛ ta za mu 'te -la yiɛnkan.

20 'Duŋ- 'o mɔɔ a pɛ yaayrɛ 'ɛ 'bhɛ -o -Waanbhaa' ba laflɛ' 'yi. 'Woo- 'Bhee Mi Mɛɛzan Zesu Krisi magbɛn 'zi, 'kee- da 'bhɛ □nɔɔ ye, 'bhɛɛ- -e nu -gɛ.

21 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -e nu -kɔɔa' -yrɛndɛ' ma 'flɛ mu 'ɛ mabɔɔlɛ, 'bhɛɛ -yoo klɛ 'flɛ drɛɛ mu 'le 'bhii- -yaa' pɛ 'flɛ 'tɔbhɔle 'la yaa ga -titi 'bhɛ gbɛɛn-, -yaa' -glɔɔya' 'la 'kee nu pɛ 'kpɛn ŋgblo 'kpaalɛ--a 'gbu □la 'bhɛ 'le 'bhɛɛ- 'le.

4

1 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yiɛnii mu, 'ka 'lrɔ -o 'ŋ ma 'egbɛnɛle. 'Ka mu -le 'mi a pɛ zrukpaa' win 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mi 'ŋ baa 'ka mu -la -yi. -Ka dɔ klɛn, 'ŋ 'yiɛnii mu 'ke 'ka bo 'ka 'pegee Mɛɛzan a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.

Pɔlu a -daŋma' -liawli'

2 Evodi 'pegee Sɛntisi, 'mi -sromabɔ 'ka ni dɔɔ -ka 'kpa do ma, 'ka 'pegee Mɛɛzan a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.

3 'Bhɛɛ- 'ezin- 'bhi 'ŋ yewoyɔɔn 'la zru -o do 'mi ni, 'mi -sromabɔ 'bhi ni dɔɔ bhɔ 'woo- le plɛ 'la bhe -o ba. -Amasrɔyi -woo 'sɛnɛ 'gbu -gbaanna 'ŋ zi -Jan 'Nrale- 'ɛ zɛnlele, 'woo- mu 'pegee Klema, 'bhɛɛ- 'an yewo 'yɔɔn -vin mu 'ɛ. -O 'tɔ mu 'ɛ yɔɔndɛle -o bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'sɛwɛ 'yi.

4 'Ka zrukpaale klɛ 'taŋii 'ka 'pegee Mɛɛzan a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. 'Mi -o bɔ 'zi 'yee- -jan do 'kpɔ 'ɛ ta dɔɔ: 'Ka zrukpaale klɛ!

5 -Kaa 'to 'ke mɔkpɛn' 'kaa--yidɔɔya 'ɛ ye. Mɛɛzan nu bhla -o zan bhɔlɛ.

6 'Ka 'laa 'ka 'ŋgamiwolɛ -za 'kedo- 'kpɔ 'yi. 'Duŋ- 'ke 'ka maza -o pɛ 'oo pɛ 'la ma, -ka 'bhɛ 'yrɛwo -Waanbhaa' ma 'seri 'yi, 'bhɛɛ- 'kaa 'pubɔ- 'bhɛ ta 'ezin-.

7 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a yilabla 'la kan bhaaplɛŋ mu sɔ -za mu 'la yimale 'mu 'kpɛn ta, 'bhɛ nu 'ka zrubakpaalɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'ka 'nii- zɛn 'ka

ta 'ka 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.

8 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ŋ zi jan 'la bwa 'bhɛ -le gɛ: Wlan maza oo, -gasikpale oo, -lɛdɔɔle oo, -za bakanle oo, -za 'la sɔ -Waanbhaa ni oo, -za 'lrele- oo, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'tɔbhɔ maza, 'ka 'yri bo 'bhɛ -za -glɔɔn mu 'lɛɛ- 'mu -la 'kpɛn ta.

9 'Ka -za 'la -daanna 'ŋ ba, 'bhɛɛ- 'ka -za 'la 'srɔɔwoa- 'ŋ 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee 'ka -za 'la maa 'ŋ ta, 'bhɛɛ- 'ka -za 'la klɛle -ya 'ŋ 'kɔɔ, -ka 'bhɛ 'yi za mu klɛ. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'la yilabla na mɛɛ ni, 'bhɛ nu klɛlɛ 'ka ba.

Pɔlu -o Filipu mu 'ɛ 'pubɔ- 'zi waa glaan' mu 'ɛ ma

10 'Ŋ zrukpaale -o 'egbɛnɛle 'mi 'pegee Mɛɛzan a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi; -amasrɔyi, 'kaa zrɔn gbɛ drɛɛwoa- 'bhii- 'ŋ -za -o 'ka 'kpee 'ezin-. 'Ka 'kpeelɛdanle -yaa -a ta 'bhii- 'ka -za 'wlan klɛ 'ŋ ni. 'Duŋ- 'bhɛ 'seŋ -le 'laa -yaa 'ka ni.

11 Yaa klɛlɛ 'bhii- 'ŋ maza -o pɛ 'ke ma 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo zii'. Drɔɔn', 'ke pɛ 'oo pɛ 'la 'bhɛ -o 'ŋ 'kɔɔ, 'kee- kla 'ebebele oo, 'kee- kla sanɛ- oo, 'mi daanle -o 'bhɛ 'le 'ke 'mi 'ŋ zrukpalaa pɛ yɛkɛ- 'la -yoo 'ŋ 'kɔɔ 'bhɛ ma.

12 'Ŋ sɔ bole- 'bhii- 'kɔɔfleŋzan, 'bhɛɛ- 'ŋ sɔ bole bhii' pɛzan 'ke pɛ -paa 'ŋ ta. 'Waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛ 'pegee yrɛ 'kpɛn nɔɔ-, 'ŋ daanle -o 'ke 'ŋ zrukpaale 'le -za ma: 'Ke 'ŋ kpɛ dɔle -kla oo, 'ke gbɔn -o 'ŋ dɛ 'zi oo, 'ke 'ŋ 'kɔɔ 'paa- oo, 'ke 'ŋ 'kɔɔfleŋ- -kla oo, 'ŋ daanle -o 'ŋ zrukpaalele -za 'kpɛn 'yi 'waati 'kpɛn ba.

13 'Ŋ sɔ -za 'kpɛn klɛle-, Krisi 'la faŋgandɔ 'mi ta 'bhɛ 'srɔyi.

14 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ 'yrɛbatɛ 'yaa- 'waati 'la ba, 'ka 'bhɔlawoa 'ŋ ba, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le.

15 'Ka mu Filipu mu, 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- -a 'san 'ŋ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- zisaan, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ go Masedwani -wa 'ɛ ta, Zesu 'yi mu -lɛ 'bhɛɛke do 'kpɔ 'laa 'bhɔlɛ- 'ŋ ba -o 'kɔɔpɛ- mu 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke -o 'mi a ye 'ɛ ma -trɔn 'ɛ 'ke 'srɔɔwo-, 'ke yaa 'e go 'ka mu a Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'bhɛɛ- do -kplɛn ba.

16 'Ka mu -le 'bhɛ kla. 'Ali- 'ŋ 'yaa- bhla 'la ba Tesaloniki 'ka 'ŋ glaan' kpaa 'ŋ maza -yaa pɛ mu 'la ba 'mu 'le, 'bhɛɛ- 'ka 'bhɛ kla -glɔɔn plɛ.

17 Yaa klɛlɛ 'bhii- 'mi -o 'ka 'kɔɔpɛ- mu -la -glin 'zi. 'Mi -o pɛ 'la 'bhɛ zi 'bhɛ -le dɔɔ 'ke 'ka 'ka klɛza -lrele' mu 'ɛ ma -trɔn 'srɔɔwo-, 'bhɛɛ- -o pa 'ka ta.

18 'Ka 'ŋ glaan' 'kpaa- pɛ mu 'la ba, 'ŋ 'mu 'kpɛn 'srɔɔwoa-, 'bhɛɛ- drɔɔn', -o -paa 'ŋ ta. 'Kee- 'san Epafroditi nwa 'woo- pɛ mu 'ɛ 'le 'ŋ ni, 'ŋ 'kɔɔ 'pale- -o. -Woo 'bhii- 'sraka 'la -gblɛn nra 'bhii- -lasiklɔɔ gbɛɛn-. 'Bhɛ 'sraka -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ -le sɔ -Waanbhaa ni, 'bhɛɛ- -ya

-lɛkun'.
19 'Mi 'kpale- -o 'mi a
-Waanbhaa' 'yi, 'bhii -e nu
'ka maza -o pɛ 'oo pɛ 'la ma
'mu 'nalɛ- 'ka ni, 'bhɛɛ- e 'mu
pa 'ka ta Zesu Krisi 'srɔyi,
-yaa' 'tɔbhɔleya -gbɛnɛ 'ɛ
ma.
20 -Kɔɔ' -kɔɔ Dɛ
-Waanbhaa' 'ɛ 'tɔbhɔ
yikpɛnsee ta! Amiina!

Pɔlu -a -srawoyrɛ

21 -Ka -Waanbhaa' a mɛɛ
'weŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'pubɔ- 'ŋ
ni -kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi a
'kpaledomaya 'ɛ ma. -Kɔɔ'
nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la -woo
'ŋ -din -gɛ 'mu 'ka 'pubwa-
'ezin-.
22 -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ
mu 'la 'kpɛn -o -gɛ, 'mu 'kpɛn
'ka 'pubwa-; 'bhɛ 'pegee mɛɛ
'la zan mu -o yewo 'zi
-Bhleŋgbe -gbɛnɛ Sezaa 'ɛ
'fɛ 'ɛ la, 'mu 'ka 'pubwa-
'egbɛnɛle 'ezin-.
23 Bhaa Mɛɛzan Zesu Krisi
a -lileya 'ɛ bo 'ka ta.

PƆLU 'LƐTRƐ 'LA ◻KPAA ZESU 'YI MU 'LA 'YAA-KOLƆSI -WA 'Ɛ TA 'MU NI

Pɔlu 'lɛtrɛ 'la ◻kpaa Kolɔsi -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

-O 'klɛɛn 'la sii -zɔn Tuuki, Kolɔsi -yaa 'bhɛɛ- 'yi -wa 'ɛ do 'le. -O -yaa Pɔlu 'bhɛgwlɛn- do 'la sii Epafrasi 'bhɛ -le 'yee- Kolɔsi -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ◻kpaa 'eke-ma, 'bhɛɛ- -yoo ◻kla Zesu 'yi mu -lɛdo' 'le. Pɔlu 'gbu 'laa gelɛ -lido' 'yee- Kolɔsi -wa 'ɛ ta. 'Duŋ- Epafrasi -le ◻nwa -a pelɛ a ni dɔɔ bhla ma mɛɛ daan mu 'ke mu -yaa Zesu 'yi mu 'ɛ 'yrɛbatɛdɔ 'zi. 'Bhɛla- -yile, Pɔlu 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ◻kpaa -o ni, 'kooko- -e faŋgandɔ -o ta, 'bhɛɛ- -ya pe -o ni dɔɔ -o blɔɔle bo mɛɛ daangbɛya -lrele' 'ɛ 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- waa gbaanlɛ bhla ma mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'bhɛ zi. 'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'bhɛ dɛ bhla 'ɛ zi 'ke Pɔlu -o -kaso 'yi. -E 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'pegee Efɛzi mu a 'lɛtrɛ, 'bhɛɛ- Filemɔ a pɛ 'ɛ 'kpɛn ◻dia 'waati do ba.

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛ ◻lwa mi 'ɛ 'yi (Kolɔsi 1.1-14) Pɔlu 'pubɔ- ◻naa 'pe -Waanbhaa ni Kolɔsi Zesu 'yi mu 'ɛ ba zayi'.

'Bhɛ blaan, -yoo -daanna -za mu 'la 'le Zesu Krisi ba zayi', 'bhɛ 'pegee Zesu -za mu 'la ◻kla -o ni, -e 'mu 'kpɛn -dwa -o 'kpee (Kolɔsi 1.15–2.3). Zesu -le 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'yele- pɛ 'kpɛn ◻kla. -E gala-woa -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛ -le -kɔɔ' mu 'pegee -Waanbhaa' ◻kpaa do ma.

Pɔlu pe dɔɔ -Jan 'Nrale-a pɛ mɛɛ daangbɛya 'ɛ gole -o bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ 'mu a pɛ 'ɛ ma. -Amasrɔyi, Zuufu mu a mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'pegee Grɛki mu a mɛɛ daangbɛya 'ɛ laflɛ' 'yi -mlɛkɛ' mu 'ba zayi' 'pegee 'klɛɛn 'yi 'wlaza-, 'bhɛɛ- Zuufu mu a 'fɛti -klɔsikunza, 'bhɛ 'pegee 'toŋ 'bhɛɛke mu 'bhɛɛ- -o 'sɔɔn mu, 'woo- bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ -o 'mu 'kpɛn 'yizaala 'eke- ba (Kolɔsi 2.4-23).

Pɔlu Zesu 'yi mu 'ɛ 'taa-wogbɛya -lrele' 'ɛ -zadwa -o 'kpee, -amasrɔyi -woo mɛɛ do -o 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi (Kolɔsi 3.1–4.6).

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ ◻nɔɔ (Kolɔsi 4.7-18), Pɔlu -o 'pubwa-, 'bhɛɛ- -e 'sɛwɛgɔ do ◻dia -o ni -a 'gbu gbɛ ma.

Pɔlu -o Kolɔsi mu 'ɛ 'pubɔ-'zi

1 'Mi Pɔlu 'la 'ŋ 'yoo- 'ke Zesu Krisi a winbɔwo mi 'le -Waanbhaa' zru maza ma, 'mi 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- Zesu 'yi mi Timote -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii',

2 'ka mu 'o nɛɛnɛ- mu 'ɛ ni, 'ka mu 'la 'ke -Waanbhaa' 'ka ◻kpaa 'edaŋma -yaa' mɛɛ mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'ka blɔɔle- -o Krisi a -za 'ɛ ma

Kolɔsi wa 'ɛ ta. Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' -yaa' 'duma 'pegee -yaa' yilabla 'ɛ 'na 'ka ni.

Pɔlu -o -Waanbhaa' 'pubɔ- 'seri klɛ 'zi

3 Yi 'oo yi, 'ke 'woo- 'o 'seriwo zii' 'kaa- -za ma, 'o Mɛɛzan Zesu Krisi Dɛ -Waanbhaa' 'pubɔ-.

4 -Amasrɔyi 'wa ŋmaa dɔɔ 'ka 'kpale -o Zesu Krisi 'yi 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn -za sɔ 'ka ni.

5 'Kaa- 'kpaleya 'ɛ 'pegee 'kaa- 'sɔniya 'ɛ kli gbaanle -o 'ka 'yrikpale -o -Waanbhaa' pɛ mu 'la ŋtwa 'ka 'lɛɛ laflɛ' 'yi 'mu -la ta. -A 'san 'ka wlan ma -Jan 'Nrale- 'ɛ ŋlwa ma, 'ka 'yrikpale bole -o 'bhɛɛ- pɛ mu 'ɛ ta.

6 -O 'yee -Jan 'Nrale- do 'kpɔ 'la 'wo zii' 'ka ba ye, 'bhɛ -la do -kplɛn 'wole- 'ɛ zɛn 'zi 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ŋnɔɔ 'ezin-. 'Bhɛla- 'a 'to zii' 'bhɛɛ- mɛɛ mu -o -za 'lrele- mu klɛ 'zi, 'bhii- -ya -kla 'ka mu ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a 'san 'ke 'ka -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ ŋlwa 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'kaa ŋya 'bhii- -yoo 'ke wlan 'le bhe.

7 'Waa- yewoyɔɔn Epafrasi 'la -za sɔ 'o ni 'egbɛnɛle, 'bhɛ -le 'ka -daanna 'bhɛ -za mu 'ɛ 'le; 'bhɛ -la blɔɔle -o Krisi a ye 'ɛ ma 'ka ba ye.

8 Lii 'Weŋ 'ɛ -Waanbhaa' a 'sɔniya 'la ŋkpaa 'ka 'kpee, 'yele- ŋnwa 'bhɛ 'pelɛ- 'o ni.

KRISI 'KPAALE- -O PƐ 'KPƐN 'WIIŊ-

9 'Bhɛla- -zayile, -a 'san 'o 'ka ta jan 'ɛ ma, 'kee- kpa -yrekpaa' ma oo, 'kee kpa -bi zi ma oo, 'waa ploo 'o 'seriwole ma 'kaa- -za ma 'ezin-. 'Woo 'seriwo -Waanbhaa' ni, 'kooko- 'ka sɔ -a zru maza 'ɛ dɔle-; 'bhɛɛ- 'kee- sɔ -zadɔleya 'ɛ 'kpɛn 'pegee yikan' 'nale 'ka ni -a Lii 'Weŋ 'ɛ 'le.

10 'Ke 'bhɛ ŋkla, 'ka 'taawogbɛya 'ɛ sɔ Mɛɛzan Zesu 'lɛdɔle -a ma, 'bhɛɛ- 'ka sɔ -a zru maza klɛle- yikpɛnta. 'Bhɛɛ- 'ka nu 'sɔlɛ- -za 'wlan 'kpɛn -glɔɔn klɛle-, 'bhɛɛ- 'kaa- -Waanbhaa' dɔle 'ɛ baan' kla -a ba.

11 'Woo 'seriwo 'ezin- -a ni dɔɔ -e -yaa' 'tɔbhɔleya ma -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛ zɛn 'ka ta, 'bhɛɛ- -e 'fuudɔ- 'ka ta, 'kooko- 'ka sɔ -yrɛn 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'yikunle 'ka zrubakpaale 'le.

12 -Ka -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pubɔ- 'ka zrukpaale 'le, -amasrɔyi, -ya ŋkla 'bhɛɛ- 'ka dɔ -o -e 'ciɛn 'la ŋtwa -yaa' mɛɛ 'weŋ mu 'la -woo 'taawo zii' -yaa' 'tɛbhile 'ɛ ba 'bhɛ ba.

13 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -Waanbhaa' -kɔɔ' -gwa -Setran' 'la -yoo -gblo ti -gbɛnɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ -a -glɔɔya' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ -e -nwa -kɔɔ' 'le -a Gbe 'la -za sɔ -a ni 'egbɛnɛle 'bhɛ a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta.

14 A Gbe Zesu gale 'ɛ 'bhɛla- 'srɔyi 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -kɔɔ' tagbawoa, 'bhɛ 'pegee -e -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma ŋyaan.

Zesu Krisi -o -Waanbhaa' bhɔɔma 'le

15 Zesu Krisi -le -Waanbhaa' 'la waa ye 'bhɛ bhɔɔma kpataakpa 'ɛ 'le.

'Yele- -yaa 'trɛ ta pɛ 'kpɛn klɛle -lɛɛ.
16 -Amasrɔyi -Waanbhaa' pɛ 'kpɛn ɓkla 'yela- gbɛ zi: laflɛ' 'yi pɛ mu oo, 'trɛ ta pɛ mu oo, -yrɛ pɛ mu 'la ye oo, 'bhɛɛ- waa sɔ pɛ mu 'la 'yele oo, -bhleŋgbe 'klɛɛn mu oo, -o -yi -bhleŋgbe mu oo, mɛɛ gblaan mu oo, -Waanbhaa' pɛ 'kpɛn ɓkla Zesu Krisi -la gbɛ zi, 'bhɛɛ- -yoo 'kpɛn ɓkla 'yela- ni.
17 -E -yaa -a -yrɛ ma 'drunyan ta pɛ 'kpɛn 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -a faŋgan- 'ɛ 'bhɛ -le 'drunyan ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn to -o dulayrɛ mu 'ɛ ɓnɔɔ.
18 'Yee- Krisi -le -a 'gbu 'flɛ 'ɛ ŋgblo 'le; 'bhɛɛ- -a 'flɛ 'ɛ 'bhɛ -le Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' 'klaŋkeba 'ɛ 'le. 'Yele- -za 'kpɛn zisanyrɛ 'le; 'bhɛɛ- 'yela- ɓlwa -bwela gale ba, 'kooko- -a 'kpaale klɛ pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-.
19 -Amasrɔyi -e -swa -Waanbhaa' 'gbu ni 'ke -wa dɔgbɛya 'ɛ 'kpɛn ye 'yee- Krisi -la -yi.
20 Zesu 'srɔyi, -Waanbhaa' -dwa -a -la 'kee- 'yee- 'pegee 'drunyan ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn kpa do ma: 'e pe laanima pɛ mu oo, 'e pe 'trɛ ta pɛ mu oo, -o 'kpɛn. Zesu yiɛn 'la 'klalaa -yrigbɛɛle 'ɛ ta, bhɛ -la -zayi' 'bhɛɛ- 'yee- -Waanbhaa' yilabla ɓwlaa 'yee 'gbu 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ-.
21 'Ka mu, 'ka pleŋgole -yaa -Waanbhaa' ma 'elwale -sɔ, 'bhɛɛ- 'ka 'yaa- -a -sɔɔnnii' mu 'le 'ka klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'pegee 'ka 'kpeejan- -yɔɔ' mu 'ɛ ma.
22 'Duŋ- -zɔn, -Waanbhaa' 'ka mu 'pegee 'yee- 'gbu ɓkpaa do ma Zesu gale ma 'bhɛ a bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ 'yi. -E 'bhɛ ɓkla, 'kooko- -e sɔ 'ka dulale' 'yee- 'gbu -Waanbhaa' 'yrɛ ɓla 'ke 'ka klɛ 'weŋ, 'bhɛɛ- 'ke waa -la yrɛ ye 'ka ta -za 'kedo- 'kpɔ 'yi, 'bhɛ 'pegee 'ke waa -sɔŋ' bhɛ do ye 'ka ma.
23 'Duŋ- 'ka kli gbaanle bo 'eglɔɔle 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi; 'ka 'yrikpale -o pɛ 'la ta, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'bhɛ 'srɔɔwoa- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke pɛ 'kedo- 'kpɔ 'a klɛ 'bhɛɛ- 'ka ploo 'bhɛ -yrikpagbɛya 'ɛ ma -titi. 'Ka 'yee- -Jan 'Nrale- 'la ɓmaa, -o 'yela- wo 'zi 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ɓnɔɔ mɛɛ mu 'ɛ ni; 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'mi Pɔlu ɓkla -yaa' yewonɛ 'le 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yela- wole 'kaama-.

Pɔlu -o -Waanbhaa' a yewo 'zi Zesu 'yi mu 'ɛ ni

24 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi -o -yrɛnlabhle zii' -zɔn 'ka mu ni, 'bhɛ 'mi zrukpalaa. -Amasrɔyi, 'ŋ -yrɛn mu 'la 'bhle zii' -gɛ 'ŋ 'flɛ 'yi, 'bhɛ mu -o Krisi -yrɛn mu 'la ɓbhla 'mu -lɛpa' pɛ 'le. 'Mi -o 'bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'bhle zii' Zesu Krisi 'flɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ni; 'bhɛ 'flɛ 'ɛ 'bhɛ -le Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'le.
25 -Waanbhaa' 'mi ɓkla Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -waa' yewonɛ 'le 'ka mu ni, 'ke 'ŋ 'yee- -jan 'ɛ wo 'ka ni 'ke 'an 'lɛyan a ma.
26 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -la tagaanle ɓbwa bhaaplɛŋ

mu 'kpɛn 'lɛɛ, 'kee- 'san -Waanbhaa' 'drunyan klɛ. 'Duŋ- -zɔn, -e 'bhɛ -zrɔnna -yaa' pɛ mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ ni.

27 -Trɔn -gbɛnɛ 'la -yoo 'bhɛ gaanyiza 'ɛ 'yi 'drunyan 'yi 'si mu 'ɛ 'kpɛn ni, 'bhɛɛ- 'kee- lele bhe, -Waanbhaa' -yaa -a zi 'bhii- Zesu 'yi mu 'ɛ -o 'bhɛ dɔ. 'Bhɛ gaanyiza 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ: Krisi -o 'ka zru mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -ya klɛ 'ke 'ka 'yrikpale bo -a ta 'bhii- 'ka nu klɛlɛ -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi.

28 'Bhɛ 'yi bhe, 'o mɔɔ -janwo' zii' 'yee- Krisi -la ba zayi' mɛɛ mu 'ɛ ni, 'ke 'o zruwla mɛɛ 'tɔle- mɛɛ 'bhɛ 'kpee, 'bhɛɛ- 'ke 'woo- daan -Waanbhaa' a -zadɔleya 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Kooko- 'ke 'o mɛɛ 'tɔle- mɛɛ 'bhɛ zrɔn -Waanbhaa' ni -a -lɛpalele Krisi 'srɔyi.

29 'Bhɛla- -zayi', 'ŋ 'yoo- dɔ 'zi 'eglɔɔle 'ke 'ŋ yewo Krisi a faŋgan- ma -glɔɔya' 'la -yoo 'ŋ 'yi 'bhɛ 'le.

2

Krisi -o 'ke -zadɔleya 'ɛ kli 'le

1 'Ɲ nɛɛnɛ- mu, wlan 'ɛ ni, 'ŋ 'yoo- dɔ 'zi 'eglɔɔle 'ka mu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ka 'bhɛ dɔ. 'Ɲ 'yoo- dɔ 'zi 'eglɔɔle 'ka mu 'pegee Laodise mu 'ɛ, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'laa 'ŋ 'yelɛ- -lido' 'mu -laa' -za ma.

2 'Ɲ 'yoo- 'bhɛ klɛ 'zi, 'kooko- -woo zru dɔ 'eglɔɔle, 'ke -o 'kpale- klɛ do ma 'sɔniya 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- 'ke -o 'pale- klɛ 'ke 'yikanle 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -o nu -Waanbhaa' a gaanyiza 'ɛ dɔlɛ, 'bhɛ gaanyiza 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Krisi 'le.

3 -Waanbhaa' a -zadɔleya 'ɛ 'yi pɛ -lrele' mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee -yaa' -zayaangole 'ɛ 'yi pɛ -lrele' mu 'ɛ 'kpɛn maga- anle -o 'yee- Krisi -la -yi.

4 'Ɲ 'yoo- 'bhɛ 'pe zii' 'ka ni bhe, 'kooko- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'ka 'yini- -a -lɛ ma -nra jan mu 'ɛ 'le.

5 -Ali- 'ke 'ŋ 'pleŋgole -o 'ka ma 'ŋ 'flɛ 'ɛ 'yi, 'ŋ 'yoo- 'ka -din 'ŋ 'nii- 'ɛ 'yi. 'An 'malawoa dɔɔ 'ka -o 'taawo zii' 'elrele, 'bhɛɛ- 'ka 'kpale- -o Krisi 'yi 'eglɔɔle, 'bhɛ 'ŋ zrukpalaa.

Pɔlu a -liawli' Krisi zi 'taa 'ɛ ba zayi'

6 'Bhɛ -ya 'ɛ 'yi bhe, 'ka Zesu Krisi sia 'kaa Mɛɛzan 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka 'taawo -a zi 'elrele.

7 'Ka kli gbaanle bo -a ta 'bhii- -yri 'sɛnɛ mu 'ɛ 'trɛ kun -a -la gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'si 'ɛ dɔ 'yela- ta. -Ka bo 'eglɔɔle 'taŋji 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhii- -o 'ka -daanna dɔɔ 'kaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe; 'bhɛ 'pegee -ka -Waanbhaa' 'pubɔ- 'ka nii- 'ɛ 'kpɛn 'le -e -za mu 'la kla 'ka ni 'mu ma.

8 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'kooko- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'ka 'yini bhaaplɛŋ mu a bhaama -zadɔle mu 'ɛ 'le; 'bhɛ bhaama -zadɔle mu 'ɛ kli gbaanle -o bhaaplɛŋ mu a 'si ta za mu -la ta, 'bhɛ 'pegee -waa' 'kpeelɛdangbɛya mu

'ɛ 'drunyan 'yi -za mu ma. 'Duŋ- 'bhɛ 'kpeelɛdangbɛya mu 'ɛ gole -o Krisi a pɛ -zadɔleya 'ɛ ma.

9 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' dɔgbɛya 'ɛ 'kpɛn -o Krisi a bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ 'yi.

10 'Bhɛɛ- 'ka pɛ 'kpɛn 'srɔɔwoa- 'ka mu 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi. 'Yela- 'kpaale -o -kuŋlii mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'seŋ 'tɔle- 'seŋ 'mu 'kpɛn 'wiiŋ-.

11 'Ka mu 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, -o 'ka wlaa 'klɛɛn 'yi 'yee- Krisi 'yi. Yaa pɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi wlale 'ɛ bhaaplɛŋ laa 'bhɛ klɛlɛ -a gbɛ -le. 'Duŋ- -yaa' pɛ 'klɛɛn 'yi 'wlale- 'ɛ 'bhɛ -le 'ka -gwa 'ka 'joo gwe mu 'ɛ 'pegee 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi.

12 -O 'ka 'wiiŋfɛlawoa -yi ba, -e kla 'bhii- 'ka -gaa, 'bhɛɛ- -o 'ka 'pegee Krisi bian 'eke- 'yi; 'bhɛɛ- 'ka 'pegee 'yee- -bwela 'eke- 'yi gale ba. -Amasrɔyi 'ka 'ka kpaa -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'la 'bhɛ Krisi -bwela ba 'bhɛɛ- 'yi.

13 'Elwaleta, 'ka 'yaa- 'bhii- 'ka -gaa -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -zayi', 'bhɛ 'pegee 'kaa- 'klɛɛn 'yi wlalekleya 'ɛ -zayi'. 'Duŋ- -zɔn, -Waanbhaa' bole -yrɛ ma -si 'na gbɛ drɛɛwoa- 'ka ni 'ka 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -sroma -yaan -kɔɔ' ni.

14 -Kɔɔ' klɛza -yɔɔ' mu 'la 'kpɛn yɔɔndɛle -yaa, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'sɛwɛ 'kpaale -yaa -kɔɔ' 'kaama- -kɔɔ' 'toŋ mu 'la 'yisiɛla 'mu -zayi'; Krisi 'bhɛ 'sɛwɛ 'yɔɔ- 'ɛ 'kpɛn 'liila-; -amasrɔyi -e -kɔɔ' ma 'kiti 'kwe sia a ga -yrigbɛɛle 'ɛ ta.

15 Krisi gaza 'ɛ -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛ 'srɔyi, -Waanbhaa' -glɔɔya' -gwa -Setran' a 'seŋzan- mu 'ɛ 'pegee -yaa' -kuŋlii mu 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -ya -zrɔnna mɔkpɛn' ni kpataakpa 'bhii- Zesu Krisi 'seŋgwa 'bhɛ mu 'le.

16 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ -janwo' 'ka ma: 'ka 'le pɛle oo, 'ka mi pɛ oo, 'fɛti yi -klɔsikunza mu oo, 'bhɛ 'pegee mlɛ drɛɛ 'pwɛ yi 'fɛti 'bhɛɛ- 'ka 'yitrɛ yi -za mu -zayi'.

17 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'yaa- -za mu 'la 'yaa- zan nulɛ 'mu -la -tɔɔmasie 'le; 'duŋ- Krisi -le wlan kpataakpa 'gbu 'ɛ 'le.

18 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'a klɛ 'bhɛɛ- -e 'ka go 'ka 'taawo zi -lrele' 'ɛ ta 'bhɛ ta, 'ke -ya klɛ 'bhii- -ya 'gbu mazina 'zi, 'bhɛɛ- -e -mlɛkɛ' mu klɛ -yaa' -waanbhaa' 'le 'kee- 'mu gba. 'Bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ, -o waa -yrɛ zi yele mu -la -za kun 'eglɔɔle; 'bhɛɛ- -waa' bhaaplɛŋya 'kpeelɛdangbɛya 'ɛ ma, -woo 'gbu magbaandɛ.

19 'Bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ -o blɔɔle laa bo Krisi 'la 'bhɛ -o 'ke Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ŋgblo 'le 'bhɛ ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' mu -o 'bhii- -a 'flɛ dɔpɛ mu -la -le, 'bhɛɛ- -kɔɔ' blɔɔle -o -a ma 'eglɔɔle 'bhii- -kɔɔ' -fasa mu 'ɛ blɔɔle -o bhɛlɛ'

mu 'ɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -a 'flɛ gbaandɛ 'bhii- -Waanbhaa' -a zi 'bhii- -e gbaandɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

'TAAWOLE KRISI 'PEGEE MƐƐ A 'KPALEDOMAYA 'Ɛ 'YI

Mɛɛ 'pegee Krisi gale 'eke- 'yi, 'bhɛɛ- -o -bwele' 'eke- 'yi gale ba.

20 'Ka mu 'pegee Krisi -gaa 'eke- 'yi, 'bhɛɛ- -e 'ka -gwa 'drunyan ta lii -yɔɔ' mu 'ɛ waa -glɔɔya' 'ɛ la. 'Bhɛɛ- -mɛle kla 'bhɛɛ- 'ka -o 'taawo zii' 'bhii- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ mu 'ɛ gbɛɛn-ɛɛ? -Mɛle kla 'kaa- 'to zii' 'bhɛɛ- -o 'bhɛ 'toŋ -glɔɔn mu 'ɛ dɔ 'ka 'wiiŋ- ɛɛ, 'ke -wa pe 'ka ni dɔɔ 'ka -o -klɔsikun kpaŋma?

21 -O pe 'ka ni 'ka 'laa 'toŋ mu 'la 'yisiɛlɛ 'mu -le -gɛ: «'Ka 'laa pɛ 'lɛɛ- 'bhɛ 'silɛ-. 'Ka 'laa pɛ 'lɛɛ- 'bhɛ danlɛ 'ka ŋrɛ ma». 'Bhɛɛ- «'ka 'laa 'kunlɛ- pɛ 'lɛɛ- 'bhɛ ma.»

22 'Bhɛ pɛ mu 'ɛ -woo 'ke bhle pɛ mu -la -le bhaama. 'Ke -woo bhla, 'ke -o -yaan. Bhaaplɛŋ 'si ta 'toŋ mu 'pegee bhaaplɛŋ daangbɛya mu -le 'woo- 'toŋ mu 'ɛ -le.

23 Wlan 'ɛ ni, 'ke 'o 'woo- -za mu 'ɛ -glinna, -o klɛ mɛɛ -yrɛ 'yi 'bhii -zadɔ' maza mu. -Amasrɔyi -woo 'gbu zru 'yi gba gbɛya -la klɛ, -o 'gbu mazinalele, 'bhɛ 'pegee 'ke -o -yrɛnkpa' -o 'gbu 'flɛ 'ɛ ta -za -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn klɛlele. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- 'toŋ mu 'ɛ waa sɔ -o -yikunle -o 'flɛ 'ɛ zru maza mu klɛle ma.

3

1 'Ka 'pegee Krisi -bwela gale ba 'eke- 'yi. 'Bhɛ 'yi 'tɛ, pɛ mu 'la -woo -Waanbhaa' ba laanima, -ka 'bhɛ mu -la ziglin-; Krisi 'yaale- -o 'bhɛ yrɛ 'ɛ 'bhɛɛ- nɔɔ, -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ.

2 -Waanbhaa' -si drɛɛ 'la twa 'ka ni laanima, 'ka 'yri bo 'bhɛ -la ta, 'bhɛɛ- 'ka 'laa bolɛ 'ka 'kpeelɛdanle ma 'trɛ ta pɛ mu ma.

3 -Amasrɔyi, -ka 'ka 'gbu 'kun 'bhii- ka -gaa. 'Bhɛɛ- 'ka 'si drɛɛ 'ɛ pegee Krisi magaanle -o -Waanbhaa' ba laanima.

4 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'kaa- bole -yrɛ ma -si -zeze 'ɛ 'bhɛ -le Krisi 'le; 'kee- nwa yi 'la 'le, 'ka mu 'pegee 'yee- nu 'pwɛlɛ- -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'yi.

-Si gwe 'pegee -si drɛɛ

5 -Ka 'ploo- 'kaa 'trɛ ta 'joo gwe mu 'ɛ 'kpɛn ma; 'bhɛ 'joo gwe mu 'ɛ 'ke mu -le -gɛ: -yanbhɔɔya oo, mɛɛ 'kpee 'triŋdɔ- maza oo, -za 'yɔɔ- klɛ -lrɔ oo, zru maza -yɔɔ' mu oo, 'bhɛ 'pegee 'drunyan ta pɛ mu 'flɛn, -amasrɔyi 'drunyan ta pɛ mu 'flɛn 'ɛ 'bhɛ -o 'ezin- 'bhii- yogbale.

6 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu laa 'taawo -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ta, 'ke -o 'bhɛ -za 'yɔɔ- -glɔɔn mu 'ɛ klɛ, -yaa' 'kiti 'ɛ nu 'tɛnlɛ- 'bhɛ zan mu ma.

7 'Elwale -sɔ, 'ka mu 'ezin-, 'ka 'yaa- 'mu -za 'yɔɔ- -glɔɔn mu 'ɛ 'mu -la klɛ.

8 'Duŋ- -zɔn, -ka 'ploo- 'bhɛ -za mu 'lɛɛ- 'kpɛn ma: yran oo, yin ma 'tɔnya- oo, 'kpee 'yɔɔya- oo, 'bhɛɛ- mɛɛ 'tɔsiɛ maza mu. 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke -zwanwo' 'pegee 'wloso ma jan 'kedo- 'kpɔ da 'ka 'lii.

9 'Ka 'laa bhla pelɛ 'eke- ni, -amasrɔyi 'ka 'ploola- 'ka 'joo 'yɔɔ- gwe mu 'ɛ 'pegee 'ka -yaa -za gwe mu 'la klɛ 'mu ma.

10 'Bhɛɛ- 'ka 'joo drɛɛ -la ʃsia. 'Bhɛɛ- 'joo drɛɛ 'ɛ baan' kla -a ba yi 'oo yi, 'kooko- 'ka sɔ -Waanbhaa' dɔle-, 'bhɛɛ- 'ka klɛza mu 'ɛ klɛ 'bhii- 'yee- 'gbu 'la 'ka ʃkla -a klɛza mu 'ɛ gbɛɛn-.

11 'Bhɛla- -zayile, 'kee ʃkla Zuufu kle 'le oo, 'kee ʃkla Zuufu mi 'le oo, 'ke -woo 'e ʃwlaa 'klɛɛn 'yi oo, 'ke waa 'e 'wlalɛ- 'klɛɛn 'yi oo, 'kee 'yoo- -zadɔkle 'le oo, 'kee 'yoo- -bɔn 'yi mi 'le oo, 'kee ʃkla lu 'le oo, 'kee ʃkla ʃklɔ 'le, 'bhɛ 'laa -za 'ke klɛ -li. 'Duŋ- Krisi -la -za -o 'eglɔɔle 'ke 'bhɛ kan pɛ 'kpɛn ta. 'Bhɛɛ- 'yele- -kɔɔ' 'kpɛn zru 'ɛ 'yi.

Zesu 'yi mu 'ɛ -woo 'ke bhɔpɛ 'le 'eke- ba

12 -Waanbhaa' 'ka malak- wan bhe, 'bhɛɛ- -e 'ka ʃkla -yaa' pɛ mɛɛ 'weŋ mu 'le 'edaŋma, 'bhɛ 'pegee 'ka -za ʃswa -a ni, 'ka 'yrɛnkla 'eke- ma, 'ke 'ka klɛ 'ewlanle 'eke- ma, -ka 'ka mazina 'eke- -lɛɛ, 'ka 'yi klɛ 'edɔɔle 'eke- ma, 'bhɛɛ- -ka 'ka zrubak- pala 'eke- zi.

13 -Ka bhɔ 'eke- ba; 'bhɛɛ- -ka 'eke- mazato. 'Ke 'ka do 'a -siɛla 'bhɛ -vindo' mi ba, -ka 'eke- mazato, 'bhii- Mɛɛzan Zesu 'ka mu mazatwa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

14 'Bhɛɛ- 'kɛla kpa 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋ-, 'bhɛ -le dɔɔ 'ka -za 'sɔ 'eke- ni, 'sɔniya 'ɛ 'bhɛ -le nu 'ka 'kpalɛ- do ma, 'bhɛɛ- -a 'lɛsɔ-.

15 Bhaa Krisi a yilabla 'ɛ klɛ 'ka zru ba. -Waanbhaa' 'ka 'siila- 'bhɛɛ- yilabla 'ɛ 'kaama-, 'kooko- 'ka kpa do ma, 'bhɛɛ- 'ka klɛ mɛɛ do. -Ka -Waanbhaa' 'pubɔ- 'taŋii 'bhɛ ma.

16 -Kaa 'to 'ke Krisi a -jan 'ɛ bo 'ka zru 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e 'ka zru 'ɛ pa 'kee- kan -a -daŋ' ta. -Ka yakla- bɔ 'eke- gaan -la, 'ke 'ka 'eke- lia -zadɔlele. -Ka -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'sro mu 'pegee -a 'pubɔ- 'sro mu 'kpa -a ni 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le.

17 'Ke 'ka -o -za 'oo -za 'la klɛle-, 'kee- ʃkla 'ka klɛza 'le oo, 'kee- ʃkla 'ka klɛza 'le oo, -kaa 'kpɛn klɛ Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'ɛ 'yi, 'ke 'ka -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pubɔ-.

Zesu 'yi mu bogbɛya 'eke- 'yi

18 'Ka mu le mu, -ka 'ka ŋgblo 'kpala 'ka ʃnɔɔ mu 'ɛ ʃla. 'Bhɛ klɛgbɛya -glɔɔn 'ɛ, 'bhɛ -le sɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' ni.

19 'Ka mu 'gwlaan- mu, 'ka 'na mu -za 'sɔ 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka yin ma 'tɔnkpalɛ -o ma.

20 'Ka mu -nɛ mu, -ka 'ka 'yapɛ- mu 'ɛ 'weli- ma -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi. 'Bhɛ -le sɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' ni.

21 'Ka mu -nɛ dɛ mu, 'ka 'laa yran wlalɛ 'ka 'nɛ mu 'ɛ 'yi, 'kooko- -o -gblɔzi' laa nu galɛ -o ma.

22 'Ka mu lu mu, -ka 'kaa- 'trɛ ta -gɛ -kuŋlii mu 'ɛ 'welima -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi. 'Ka 'laa 'bhɛ klɛlɛ -o -yrɛ 'kɔɔ, 'ka 'laa -o zrubhɔ yrɛ -glinlɛ' 'ka ma 'kaa- -za klɛle mu 'ɛ 'yi. 'Duŋ- -kaa klɛ 'ka zru wlan 'le, 'ke 'ka gblaan Mɛɛzan -Waanbhaa' -lɛɛ.

23 'Ke 'ka -o ye 'oo ye 'la 'wo zii', -kaa wo 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le; 'bhii- 'ka -o -a klɛ 'zi Mɛɛzan Zesu -la ni; 'bhɛɛ- 'ka 'laa- klɛ 'zi bhaaplɛŋ mu do -kplɛn ni.

24 -Amasrɔyi 'ka 'gbu 'a 'yaango dɔɔ Mɛɛzan -Waanbhaa' 'ka 'ciɛn 'la twa 'ka 'lɛɛ, 'ka nu 'bhɛ 'srɔɔwolɛ 'bhii- 'ka 'woye- 'ɛ ma -sra 'le. 'Ka -o yewo 'zi Mɛɛzan 'la ni 'bhɛ -le Krisi 'le.

25 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'taawoa eyɔɔle, 'bhɛ zan nu 'bhɛ ma -sra 'srɔɔwolɛ. -Waanbhaa' laa bhaaplɛŋ mu go 'eke- ma.

4

1 'Ka mu -kuŋlii mu, -ka 'kaa- yewonɛ mu 'ɛ 'kun 'elrele 'ke 'kaa klɛ -lɛdɔɔleya ma, 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa -o bagolɛ. -Kaa 'yaango- 'bhii- 'ka mu 'gbu -kuŋlii -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ -o laanima.

Pɔlu a -daŋma' -liawli'

2 -Ka bo 'ka 'seriwole ma 'taŋii, 'ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le -a klɛle ma, 'ke 'ka -Waanbhaa' 'pubɔ- 'bhɛ ta.

3 'Bhɛɛ- 'ezin-, -ka 'ka 'seriwo -Waanbhaa' ni 'waa- -za ma, 'kooko- -e 'bhɛ bhla -lrele' na 'o ni 'bhɛɛ- 'o sɔ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole, 'bhɛ 'pegee 'ke 'o sɔ Krisi a gaanyiza 'ɛ 'pele mɛɛ mu ni. 'Ŋ 'yoo- -zɔn -kaso 'yi 'bhɛlama.

4 -Ka 'ka 'seriwo 'mi a -za ma, 'kooko- 'ŋ sɔ 'yeegaanyiza 'ɛ 'wole- mɔkpɛn' ni kpataakpa, 'bhɛɛ- -wa -yima' 'elrele, 'bhii- -ya pia 'ŋ ni 'an klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

5 -Ka klɛ -zadɔ' mu 'le 'kaa- 'taawogbɛya 'ɛ 'yi mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu 'pleŋ-. 'Ka sɔ -za yɛkɛ- 'la klɛle-, 'waati 'tɔle- 'waati, -ka 'bhɛɛ- klɛ.

6 'Ke 'ka -o -jan 'oo -jan 'la 'wole mɛɛ mu ni, -kaa 'to -e klɛ -jan 'nrale- 'le; 'bhɛɛ- -e klɛ -o -lre jan 'le. 'Kooko- 'ke -o 'ka 'lrɔkpaa- -za 'oo -za -la ma, 'ka sɔ 'bhɛ zikpale -o 'kpɛn ni do do.

Pɔlu -o -a -srawo' zii' Kolɔsi Zesu 'yi mu 'ɛ ma

7 -Kɔɔ' nɛɛnɛ- Tisiki nu 'mi ta -jan mu 'ɛ 'kpɛn 'wolɛ 'ka ni; -a -za sɔ 'o ni 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- -a zru -o do Mɛɛzan Zesu ni, 'bhɛɛ- 'o 'pegee 'yele- 'bhɛ a ye 'ɛ 'wo zii' 'eke- zi.

8 'Mi 'gbu 'a 'lawlɛnna -a ma 'ke 'an 'winbɔ- 'ka ta ye, 'o ta janwo zayi' 'ka ni, 'bhɛɛ- 'kooko- 'ke 'kaa ya, faŋganbaan' nu dɔ 'ka ta.

9 'Ŋ 'yoo- -kɔɔ' nɛɛnɛ- Onezimu 'kpa zii' 'yee- Tisiki ba, 'bhɛɛ- 'ŋ -wo winbɔ 'ka ba ye. Onezimu zru -o do 'o ni, 'bhɛɛ- -a -za sɔ 'o ni 'egbɛnɛle, 'bhɛ 'pegee 'ka 'gbu a mɛɛ -le 'kɛle-. -Za 'oo -za 'la kla -gɛ, -o nu 'bhɛ 'kpɛn 'yipelɛ 'ka ni ye.

10 Arisitaki la 'o 'pegee 'bhɛ -o -kaso 'yi -gɛ, 'bhɛ 'ka

'pubwa-; 'duŋ- Banabasi a yewoyɔɔn Maki 'ka 'pubwa- 'ezin-. 'O 'ka 'kpeelɛkaan 'elwale gban -sɔ 'yee- Maki 'la ba zayi' dɔɔ 'kee- -nwa 'ka ba, -kaa 'cieya- klɛ 'elrele.

11 -O -yaa mɛɛ 'la zan sii Zesu Zutusi, 'bhɛ 'ka 'pubwa- 'ezin-. 'Woo- mɛɛ yaga 'la bhe, 'wola- 'pegee 'mi -o yewo 'eke- zi -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -jan 'ɛ 'wolele mɛɛ mu 'ɛ ni. 'Wole- 'ke Zuufu mu 'la wlaa Zesu 'yi -gɛ 'mu 'le. -O faŋgan- -dwa 'mi ta 'egbɛnɛle.

12 'Bhɛɛ- 'ezin-, -kɔɔ' nɛɛnɛ- Epafrasi 'ka 'pubwa-. 'Bhɛ -o 'ezin- 'ka 'gbu a mɛɛ mu 'ɛ do 'le. 'Bhɛɛ- -yoo 'ke Zesu Krisi a yewonɛ 'lrele- do 'le. -A nii- 'wlale- -o -a 'seriwole 'yi 'kaa- -za ma 'taŋii, 'kooko- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ baan' kla -a ba, 'bhɛɛ- 'ka dɔ 'eglɔɔle, 'ke 'ka 'yriwlale klɛ -Waanbhaa' zru maza 'ɛ 'kpɛn klɛle ma.

13 Wlan 'ɛ ni, 'ka mu Kolɔsi mu 'pegee Laodise Zesu 'yi mu 'ɛ, 'bhɛɛ- Yerapolisi Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn, 'ka -za -o Epafrasi 'kɔɔ 'eglɔɔle; 'mi 'gbu -o 'bhɛ 'srɛ 'le.

14 -Kɔɔ' 'yiɛnii -drɔɔdrɔɔ' mi Luki 'pegee Demasi 'ka 'pubwa- 'ezin-.

15 -Kɔɔ' nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la -woo Laodise -wa 'ɛ ta, -ka 'mu 'pubɔ- 'o ni. 'Bhɛɛ- Nifa 'pegee Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la kla 'eke- ba -yaa' 'fɛ 'ɛ la, -ka 'mu 'pubɔ- 'o ni 'ezin-.

16 'Ke 'ka yaan 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- tapelele 'waati 'la ba, -kaa na Laodise Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'mu 'a tape 'ezin-. 'Duŋ- 'lɛtrɛ 'kɛla kaan Laodise, 'ke 'bhɛ wlaa 'ka ba ye, 'ka mu 'bhɛ tape 'ezin-.

17 -Kaa pe Arisipi ni dɔɔ Mɛɛzan Krisi 'a 'siila- ye 'la 'kaama-, -e 'bhɛ -gblakun' 'kee- 'bhɛ wo 'elrele.

18 'Mi Pɔlu 'gbu -le 'sɛwɛyɔɔn 'lɛɛ- dɛ 'zi 'ŋ 'gbu 'kɔɔ dɔɔ: «'Mi Pɔlu 'ka 'pubwa-.» 'Mi -o -kaso 'la 'yi -gɛ, 'mi -za 'laa golɛ 'ka 'kpee. Bhaa -Waanbhaa' 'ka -dɔɔbo'!

PƆLU 'LƐTRƐ ⵔLWA 'LA ⵔKPAA ZESU 'YI MU 'LA 'YAA-TESALONIKI -WA 'Ɛ TA 'MU NI

Pɔlu 'lɛtrɛ ⵔlwa 'la ⵔkpaa Tesaloniki -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

Tesaloniki -o 'ke Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa -gbɛnɛ mu 'ɛ do 'le. -O -yaa mɛɛ 'la zan sii Silivɛn, 'bhɛɛ- 'ke -wa 'tɔkpaa- Silasi 'bhɛ 'pegee Timote -le ⵔbhwa Pɔlu ba Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'klalele 'eke- ba. Pɔlu 'laa 'mɔlɛ- -a nɔɔ-, -amasrɔyi Zuufu mu 'ɛ 'bhɛ 'saawoa- -a 'kɔɔ (Klɛza 17). -E gole Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'keegele- Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'bhɛ 'yi. 'Duŋ-, -e gole Masedwani 'te, 'kee- Timote 'winbɔle Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ taglinzayi', 'kooko- 'ke 'mu 'laa 'ploolɛ- 'mu 'kpale- ma Zesu 'yi, -e sɔ 'bhɛ 'yaangole 'mu ta -yrɛn 'ɛ 'kɔɔ.

Timote dale 'mu taglinlɛ, 'bhɛɛ- -e 'mu ta jan -nrale' mu 'ɛ 'klale- 'yee- Pɔlu 'kɔɔ, -a zrukpaagbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'kee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛle- -o ni. 'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, -Waanbhaa' -za 'brɛɛ mu 'la ⵔkla -a ni, -e -Waanbhaa' 'pubwa- 'mu ma 'elwale 'pe. 'Bhɛɛ- -e Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ -liaala dɔɔ -o bo -o 'kpale ma Zesu 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -waa' 'kpaleya 'ɛ baan' kla 'bhɛ ba.

Pɔlu yewoa- 'woo- Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'pleŋgɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛ -dwa -o 'kpee. -A zrukpaale -o, -amasrɔyi, 'ali- mɛɛ mu 'ɛ -yrɛn mu 'la ⵔkpaa -o ta, -o blɔɔle ⵔbwa -o 'kpale ma Krisi 'yi, 'bhɛɛ- -o ye -lrɔ -yaa Pɔlu (1 Tesaloniki 1-3).

A -lɛ yiziɛ mi 'ɛ 'yi (1 Tesaloniki 4.1-12), Pɔlu ⵔbwa 'ezin- -o 'taawogbɛya -lrele' -jan 'ɛ 'bhɛ ta, 'bhɛ 'pegee -o 'pleŋgoza -yanbhɔɔya klɛle ma, 'bhɛɛ- 'ke -o -za sɔ 'ekeni.

-A -lɛyanyrɛ 'ɛ ⵔnɔɔ (1 Tesaloniki 4.3–5.11), Pɔlu ⵔbwa Zesu 'nu gbɛ gaan plɛ mi 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee gbaa mu bwele gale ba 'ɛ 'bhɛ -za 'ɛ ta. Pɔlu 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⵔyaan -o -liawli' mu 'pegee 'pubɔwli, 'bhɛɛ- -o 'dumawole mu -la -le.

Pɔlu 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ -woo Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'pubɔ-'zi

1 'Mi Pɔlu 'pegee Silasi 'bhɛɛ- Timote, 'o mɔɔ 'gbu -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⵔdia 'ka mu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la 'ka -o Tesaloniki -wa 'ɛ ta 'ka mu ni. 'Ka -o -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi a pɛ 'le. Bhaa -Waanbhaa' -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -e -yaa' yilabla 'ɛ na 'ka ni.

Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpagbɛya 'ɛ ⵔswa Pɔlu ni.

2 'O -Waanbhaa' 'pubɔ-'tanji 'ka 'kpɛn ba zayi',

'bhɛɛ- 'woo- 'seriwo 'taŋji 'kaa- -za ma.

3 Wlan 'ɛ ni, 'ka 'ka ⵔkpaa Krisi 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka 'bhɛ 'yizakla; 'ka yewoa- -a ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'sɔniya 'le 'ka 'yi, 'bhɛ 'pegee 'ka 'yrikpale 'la -yoo 'eglɔɔle Mɛɛzan Zesu Krisi ta; 'bhɛ -za mu 'ɛ dɔ 'o 'kpee 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke 'woo- 'seriwo zii' -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' ni.

4 'O nɛɛnɛ- mu, 'wa 'yaango- 'bhii- 'ka -za ⵔswa -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -e 'ka makwan- yaa pɛ 'le.

5 'O -Jan 'Nrale- 'la ⵔwoa 'ka ni; 'waa 'bhɛ klɛlɛ 'o 'liijan- bhaama 'te 'wolele 'ka ni, 'duŋ- 'wa ⵔkla 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'pegee *Lii 'Weŋ 'ɛ 'mu -la -le. 'Bhɛɛ- 'o 'kpale- -yaa -a -yi 'bhii- wlan -le 'kɛle-. 'O 'taawoaⵔ 'ka 'pleŋ- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ka 'gbu 'bhɛ 'yaango- 'bhii- 'bhɛ 'yaa- 'ka 'gbu 'nrayiza 'le.

6 'Ka mu 'gbu 'taawoaⵔ 'bhii- 'o mɔɔ 'gbu 'pegee Mɛɛzan Krisi 'taawogbɛya 'ɛ gbɛɛn-. 'Ali- 'ka 'yaa- 'trɛbhɔ -bebe 'la 'yi, 'ka -dwa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ⵔla 'ka zrukpaale 'la da Lii 'Weŋ a -glɔɔya' 'ɛ ba 'bhɛɛ- 'le.

7 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'pegee Akayi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu 'ɛ, 'mu 'kpɛn nu 'taawolɛ 'kaa- pɛ 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- zi.

8 Wlan 'ɛ ni, Mɛɛzan a -Jan 'ɛ dalawoa 'ka mu ba, -e ⵔzian Masedwani 'pegee Akayi 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi; 'duŋ- yaa bolɛ 'mu do -kplɛn ta; 'ka 'kpagbɛya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ -jan 'ɛ ⵔzian yrɛkpɛn- ⵔnɔɔ 'ezin-, -asiikɔɔ 'o maza laa -yaa -li 'bhɛ -jan 'ɛ 'wolema mɛɛ mu 'ɛ ni, -amasrɔyi -wa -maa gban.

9 'Ka 'o 'cieya- ⵔkla 'elrele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, mɔkpɛn' -o 'bhɛ 'pe zii'. 'Bhɛɛ- -wa pe zii' 'ezin- 'kaa 'ka 'ploola- 'kaa yo mu 'ɛ gbale ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma, 'ke -yee' 'ewlanle, 'ka 'ka zru -niinaa' 'bhɛ ba, 'bhɛɛ- 'ka 'bhɛ gba.

10 'Bhɛɛ- 'ka -o -a Gbe Zesu 'la -e 'bhɛ -bwela gale ba, 'bhɛ 'magbɛn- 'zi 'ke 'bhɛ da laanima. 'Bhɛ Zesu 'ɛ, 'bhɛ -le -kɔɔ' go -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ 'yi.

PƆLU 'PEGEE TESALONIKI ZESU 'YI MU 'Ɛ 'PLEŊZA-

2

Pɔlu yelawoa Tesaloniki -wa 'ɛ ta

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka mu 'gbu 'a 'yaango- 'o gelawoa 'ka ba, yaa klɛlɛ 'ke bhaama za 'le.

2 'Kaa 'yaango- 'ezin- 'bhii- mɛɛ mu 'o -zwanwoa, 'bhɛɛ- -o -yrɛnkpaa 'o ta 'elwale 'pe Filipu -wa 'ɛ ta. 'Duŋ- -Waanbhaa' faŋgandwa 'o ta, 'bhɛɛ- 'o ⵔnwa -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ- 'ka mu ni Tesaloniki 'tɛ, 'ali- 'ke mɛɛ mu 'ɛ waa -yaa dɔle- -a ⵔla 'ke 'o 'bhɛ wo bhe.

3 Wlan 'ɛ ni, 'waa -o 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' bhla ma, 'bhɛ 'pegee 'o 'kpee 'yɔɔ- 'le. 'Bhɛɛ- 'waa -o mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'yiniyrɛ -glin 'zi.

4 Drɔɔn' -Waanbhaa' -a zi 'bhii- 'o -janwo' -janwo' gbɛya 'la 'yi, 'woo- 'bhɛɛ- klɛ 'zi. -Amasrɔyi, -a 'gbu 'a □ya 'bhii- -a -gaale' 'o ba 'kee- -yaa' -Jan 'Nrale- 'ɛ gbɛkpa 'o mɔɔ 'kɔɔ. 'Waa -o -janwo' zii', 'kooko- 'o sɔ mɛɛ mu ni, 'duŋ- 'woo- -a zi 'bhii- 'o sɔ -Waanbhaa' 'la mɛɛ zrubaglin 'bhɛɛ- ni.

5 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'waa 'ka 'yini ma -janwolɛ 'ka ni; 'bhɛɛ- 'waa 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ wolɛ 'ka ni 'waa -gɔli' 'flɛŋya- 'ɛ ma, -Waanbhaa' 'gbu -o 'o 'srɛ 'le.

6 'Waa 'o 'gbu 'tɔbhɔyrɛ -glinlɛ' -lido' mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'kɔɔ: 'kee- 'kpa 'ka mu ta oo, 'kee- kpa mɛɛ -bhɛɛke' mu ta oo, 'waa 'bhɛ klɛlɛ -lido'.

7 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- Krisi a winbɔwo mu 'la 'le bhe, 'o 'yaa- sɔ 'waa- mɛɛ gblaanya 'ɛ gbiŋkpale 'ka ta 'bhii- 'kwe. 'Duŋ- 'waa 'bhɛ klɛlɛ, drɔɔn' 'o 'yaa- 'ka ba 'waati 'la ba, 'o 'yaa- 'ka 'kun zii' 'o 'yidɔɔ- 'le 'bhii- 'ke -nɛ nɛɛ do -o -yɔn 'na zii' 'a 'nɛ 'ɛ ni -e 'bhɛ -gblakun' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

8 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka -za 'sɔ gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'o ni, 'waa -yaa zi 'bhii- 'o bo -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'te 'ɛ 'bhɛ 'wole- ma 'ka ni; 'duŋ- 'o 'yaa- zi 'bhii- 'woo 'gbu 'si 'ɛ 'na 'ka ni 'ka -za 'sɔ gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'o ni.

9 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'o yewoa□ 'eglɔɔle gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'pegee 'o 'trɛbhwa□ 'ebebele gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ -o 'ka 'kpee: -bi zi oo, -yrekpaa' oo, 'o yewoa□ 'eglɔɔle 'o gbɛ ma, 'kooko- 'woo 'gbu maza gopɛ -srɔɔwo', 'bhɛɛ- 'waa klɛ 'ka ta 'kwe 'le, 'o 'yaa- -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zii' 'ka ni bhla 'la ba.

10 'Ka mu 'gbu -o 'o 'srɛ 'le, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -o 'o 'srɛ 'le 'ezin-. 'Ka mu 'la 'ka 'ka □kpaa Krisi 'yi bhe, 'o 'taawoa□ 'ka 'pleŋ- 'o 'kpee 'fleele- 'le, 'bhɛ 'pegee 'o 'lɛdɔɔle -yaa, 'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'o zi.

11 'Kaa 'yaango- 'ezin- dɔɔ 'o 'ka 'kpɛn do do -gblakwan 'elrele 'bhii- -nɛ dɛ -a 'gbu 'nɛ mu -gblakun' 'elrele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

12 'O zruwlaa□ 'ka 'kpee, 'bhɛɛ- 'o □bwa -a pele ma 'ka ni dɔɔ -ka 'taawo 'el-rele 'ke 'bhɛ sɔ -Waanbhaa' ni. 'Yee- -Waanbhaa' -le 'ka 'siila-, 'kooko- 'ka dɔ klɛ -yaa' -bhleŋgbeya 'pegee -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'mu ba.

13 'O -Waanbhaa' 'pubɔ- 'taŋii -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ma 'ezin-. 'O 'yee- -Waanbhaa' a -jan 'la □woa 'ka ni, 'ka -dwa -a □la. 'Ka 'laa 'yelɛ- 'bhii bhaaplɛŋ mu wo-jan gbɛɛn-; 'duŋ- 'kaa □ya 'bhii- -Waanbhaa' a -jan 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ- -yoo 'ke 'bhɛɛ- 'le kpataakpa. 'Bhɛɛ- -yoo yewo 'zi 'ka mu 'la 'ka 'ka □kpaa -a -yi 'ka zru mu 'ɛ 'yi.

14 Wlan 'ɛ ni, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'la -woo 'ke Zesu Krisi 'yi a pɛ 'le Zude 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'ka mu 'mu a 'taawogbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- □sia bhe; -amasrɔyi Zuufu 'ke mu -yrɛnkpaa 'mu ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka mu a pɛ mɛɛ mu

'ɛ 'mu -o -yrɛnkpa' zii' 'ka ta 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.

15 'Woo- Zuufu mu 'ɛ, -o 'ke mu -le -Waanbhaa' a -lɛla' janwo mu 'ɛ ⱭdiaⱭ 'elwale -sɔ; 'bhɛɛ- -o 'ke mu -le 'a Ɑkla 'bhɛɛ- mɛɛ mu Mɛɛzan Zesu ⱭdiaⱭ; 'bhɛ 'laa -mɔlɛ' -li, 'wola- 'ke mu -yrɛnkpaa 'o mɔɔ ta 'ezin-. Waa sɔ -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -o -sɔɔnnii' -o 'ke mɔkpɛn' 'le.

16 'Ke 'woo- -a zi 'bhii- 'o -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo Zuufu kle mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'mu go -za 'yi, -o 'bhɛ 'saawo- 'o 'kɔɔ. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -o waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ baan' -la 'kla zii' 'a ba. 'Duŋ- 'bhɛ 'lɛyanyrɛ -le 'ke -Waanbhaa' a 'kiti 'yɔɔ- 'ɛ baayrɛ 'le -o ta.

Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'ye -lrɔ -o Pɔlu ma

17 'O nɛɛnɛ- mu, 'o mɔɔ golawoa 'ka -din 'waati 'dama ta 'o 'flɛ 'ɛ 'yi, waa pelɛ 'o 'nii- 'ɛ 'yi, 'ka taglin- 'lrɔ -gbɛnɛ -dwa 'o ma 'eglɔɔle.

18 'Bhɛla- -zayi', 'o 'yaa- zi 'bhii- 'o ge gbɛ drɛɛwo 'ka ba ye 'ezin-, 'ali- 'mi Pɔlu 'gbu 'bhɛ 'yidangbɛ 'damawoa; 'duŋ- -Setran' 'bhɛ 'saawoa- 'o 'kɔɔ.

19 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -de mu -le ⱭklaⱭ 'o 'yrikpa pɛ 'le ɛɛ? -De mu -le 'o zrukpaa' pɛ 'le ɛɛ? 'Bhɛɛ- -de mu -le 'o 'wasowo pɛ 'le ɛɛ? Mɛɛzan Zesu 'nu yi 'le, 'ka mu -le nu klɛlɛ 'o 'yrikpa pɛ 'le, 'bhɛ 'pegee, 'ka mu -le nu klɛlɛ 'waa- zrukpaa pɛ 'pegee 'o 'wasowo pɛ 'le Mɛɛzan Zesu 'lɛɛ.

20 Wlan 'ɛ ni, 'ka mu -le 'o 'wasowo pɛ pegee 'o zrukpaa' pɛ 'le.

3

1 'Bhɛ ⱭnɔɔⱭ 'mɔlawoa 'ke 'waa 'ka ye bhe, 'waa -yaa sɔ -li 'bhɛ 'yikunle; 'bhɛla- -yile, 'ke 'wa 'kpale do dɔɔ 'mi 'pegee Silasi bo -sɔ Atɛni -wa 'ɛ ta.

2 'Bhɛɛ- 'ke 'woo nɛɛnɛ- Timote winbɔle 'ka ta ye. 'Yee- 'pegee 'o mɔɔ -o yewo 'zi 'eke- zi -Waanbhaa' ni 'ke 'o Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ wo. 'Wa 'winbwa- 'ka ta ye, 'kooko- -e ge zruwla 'ka 'kpee, 'bhɛɛ- -e faŋgandɔ 'ka ta 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi.

3 'Bhɛɛ- 'kooko-, -o -yrɛn mu 'la kpa zii' -kɔɔ' ta 'saanigɛ, 'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa ploo 'bhɛ 'kpale- ma Zesu 'yi. 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- -yrɛn mu 'la 'mu -kɔɔ' ta, -Waanbhaa' 'kɔɔ -za -le 'mu -le.

4 -Amasrɔyi 'o 'yaa- 'ka ba 'waati 'la ba, 'o 'ka 'kpeelɛkaan dɔɔ mɛɛ mu nu -yrɛnkpalɛ -kɔɔ' ta. -Kaa 'yaango- 'bhii- 'o 'ka 'kpeelɛkaan -za 'la mu 'le, 'mu -le bhɔ 'zi bhe.

5 'Bhɛ ⱭnɔɔⱭ 'mɔlawoa 'ke 'waa 'ka ye bhe, 'waa -yaa sɔ -li 'bhɛ 'yikunle, mi 'gbu Timote 'winbwa- 'ka ta ye, 'kooko- 'ka 'kpale- -o Krisi 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -e ge 'bhɛ 'ye. -Amasrɔyi yiɛn -yaa 'kan zii' 'ŋ 'kpee dɔɔ -Setran' 'laa nu 'ka 'lɛkanlɛ, 'bhɛɛ- -e 'ka 'yini-. 'Ke 'bhɛ ⱭklaⱭ, 'o ye 'la ⱭwoaⱭ 'ka ba ye, 'bhɛ nu klɛlɛ bhaama yewole 'le.

Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpaleya 'ɛ Pɔlu zrukpalaa

6 'Duŋ- Timote dalawoa 'ka taglin- yrɛ 'ɛ ⵎnɔɔ, -e 'ka ta jan 'nrale- ⵎwoa 'o ni. -Ya ⵎpia 'o ni dɔɔ 'ka 'kpale- -o Krisi 'yi 'elrele, 'bhɛɛ- -a -za sɔ 'ka ni. -Ya ⵎpia 'o ni 'ezindɔɔ 'o -za -o 'ka 'kpee 'taŋii, 'bhɛ 'pegee 'ka mu ye -lrɔ 'o ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'o mɔɔ ye -lrɔ -o 'eglɔɔle 'ka mu ma 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-.

7 'O nɛɛnɛ- mu, -o 'ka ta jan 'ɛ 'wolawoa 'o ni, 'ali- 'ke 'woo- 'trɛbhɔ 'pegee -yrɛn mu -la -yi, 'bhɛ faŋgandwa 'o ta, 'kaa- 'kpaleya 'ɛ -zayi'.

8 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka dɔlela -yoo 'eglɔɔle 'ka 'pegee Mɛɛzan a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'o sɔ 'o 'trɛle 'tɛ.

9 'Bhɛɛ- 'o sɔ -Waanbhaa' 'pubɔle 'nale- -a ma 'ka ba zayi', 'ka zrukpaa' -gbɛnɛ 'la -zinaa' 'o ta 'yee- -Waanbhaa' -yrɛ ⵎla 'bhɛ -zayi' ɛɛ?

10 -Bi zi 'pegee -yrekpaa', 'o -sromabɔ 'eglɔɔle -Waanbhaa' ni dɔɔ -e zi na 'o ni 'bhɛɛ- 'o sɔ gele- 'ka taglinlɛ. 'Ke 'bhɛ ⵎkla, 'waa 'sɔlɛ- 'ka daanle- 'kɛla 'le 'kpaleya a zi 'ɛ ta, -o nu 'ka daanlɛ 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'kaa- 'kpaleya Zesu 'yi 'bhɛ 'lɛpa-.

11 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'gbu 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi zi na 'o ni, 'bhɛɛ- 'o sɔ gele- 'ka taglinlɛ.

12 Bhaa Mɛɛzan kaa 'sɔlekeniya 'ɛ baan' kla 'a ba, 'bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn baan' sɔ 'ka ni, 'bhii- 'ka mu -za sɔ 'o mɔɔ ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

13 Bhaa -e faŋgandɔ 'kpaleya 'la -yoo 'ka 'yi bhe 'bhɛ ta; 'kooko- 'ka klɛ 'weŋ, 'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ ye 'ka zi -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' -yrɛ ⵎla, Mɛɛzan Zesu 'pegee -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'siila- -yaa' pɛ 'le 'mu nu yi 'le.

PƆLU A -LIAWLI' MU

4

'Taawogbɛya 'la sɔ -Waanbhaa' ni

1 'O nɛɛnɛ- mu, 'kɛla 'bhɛ -o -jan 'lɛyanyrɛ 'le 'bhɛ -le dɔɔ 'ka sɔ 'taawole gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka sɔ -Waanbhaa' ni, 'ka 'bhɛ -daanna 'o mɔɔ -la 'kɔɔ. 'Duŋ- 'ka -o 'taawo zii' 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Kɛla 'bhɛ -o -a -yi 'eglɔɔle, 'bhɛ -le dɔɔ 'o -sromabɔ 'ka ni Mɛɛzan Zesu 'tɔ 'yi dɔɔ -ka 'ka 'taawogbɛya -lrele' 'ɛ baan' 'kla a ba.

2 Wlan 'ɛ ni, 'o 'ka -daanna -za mu 'la 'le, 'bhɛɛ- 'wa ⵎpia 'ka ni 'ka 'mu klɛ 'ka 'mu dɔ; 'bhɛ -za mu 'ɛ -daa Mɛɛzan Zesu -la ba.

3 -Waanbhaa' -o -a zi 'bhii- 'ka bo 'edaŋma -yaa' pɛ mɛɛ 'weŋ mu 'le, 'bhɛɛ- 'ka 'ka 'pleŋgo- -yanbhɔɔya ma.

4 'Bhɛɛ- 'ke 'ka 'kpɛn do do bo 'bhɛ 'na 'le 'weŋ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke bhaaplɛŋ mu 'ka -lɛdɔ' -a ma 'bhɛ -zayi'.

5 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke zru maza -yɔɔ' klɛ -lrɔ gbiŋkpa 'ka ta, 'ke 'ka bo -za 'yɔɔ- klɛle ma 'bhii- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu gbɛɛn-.

6 'Kɛla 'bhɛ -o le 'pegee 'gwlaan- pleŋza 'ɛ 'le, 'bhɛ

-le dɔɔ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -naanaa' maza klɛlɛ -a nɛɛnɛ- Zesu 'yi mi na 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -glin 'lrɔ 'laa dɔlɛ -a ma. 'O 'bhɛ -jan 'ɛ □woa gban 'ka ni 'elwale, 'bhɛɛ- 'o 'bhɛ 'kpankpanyaan 'ka ma dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ -za -glɔɔn 'ɛ klɛ, Mɛɛzan -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ 'krowolɛ.

7 -Amasrɔyi -Waanbhaa' laa -kɔɔ' 'siilɛ- -yanbhɔɔya klɛle ma, 'duŋ- -e -kɔɔ' 'siila- 'ke -kɔɔ' bo 'edaŋma -yaa' pɛ mɛɛ 'weŋ mu 'le.

8 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e -baŋgwa 'taawole ma 'ŋ -jan mu 'la 'woa- 'ka ni 'mu ta, 'bhɛ zan 'laa 'bhɛ -baŋgolɛ bhaaplɛŋ do -kplɛn 'liijan- 'yi; 'duŋ- -ya -baŋgwa -Waanbhaa' 'la 'bhɛ Lii 'Weŋ 'ɛ □naa 'ka ni 'bhɛɛ- 'liijan- 'ɛ 'yi 'ezin-.

9 'Kɛla 'bhɛ -o nɛɛnɛya 'yi 'sɔniya 'ɛ 'le, 'ka maza laa -o 'bhɛ ma 'ke -o 'bhɛ 'sɛwɛdɛ 'ka ni 'ezin-; -amasrɔyi -Waanbhaa' 'gbu 'ka -daanna gban dɔɔ 'ka -za 'sɔ 'eke- ni.

10 'Bhɛɛ- 'ka -o 'bhɛɛ- klɛ 'zi wlan 'ɛ ni 'ka nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn ni Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi. 'Duŋ- 'o mɔɔ -o zruwla 'zi 'ka 'kpee dɔɔ -ka 'bhɛɛ- baan' 'lrele- klɛ 'ezin-.

11 Bole 'ke 'yi 'edɔɔle 'ɛ, 'bhɛ -le klɛ 'ka zru maza 'le. -Ka dɔ 'eglɔɔle 'ezin- 'ke 'ka 'kpɛn do do 'e 'yrɛkpa- 'bhɛ 'gbu a -za mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -ka yewo 'ka gbɛ ma 'ke 'ka sɔ 'ka 'gbu mazagole, 'bhii- 'wa □pia 'elwale gban 'ka ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

12 'Ke 'ka 'bhɛ □kla, mɛɛ 'la zan mu laa 'o Zesu 'yi 'mu nu -gasikpalɛ 'ka 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'laa nu klɛlɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ta 'kwe 'le.

Zesu 'yi mu 'la -gaa gban 'mu a -za 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi 'nuza-

13 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, mɛɛ 'la zan mu -gaa gban, 'woo- -a zi 'bhii- 'ka wlan dɔ 'mu ba -zayi', 'kooko- 'ka wlɛyisriwole laa bo 'bhii- mɛɛ 'la zan mu yrikpale laa -o bole -yrɛ ma -si 'ɛ ta -o gale blaan 'mu gbɛɛn-.

14 -Amasrɔyi, 'o 'kpale- -o -a -yi 'bhii- Zesu -gaa, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a -bwela gale ba. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'o 'kpale- -o -a -yi 'ezin- 'bhii- Zesu 'yi mu 'la -gaa, -Waanbhaa' nu 'mu bwelɛ gale ba Zesu 'srɔyi, 'bhɛɛ- -o pegee Zesu nu klɛlɛ 'eke- zi.

15 Mɛɛzan -jan 'la □woa 'o ni kpataakpa, 'o mɔɔ 'mu -la wo zii' 'ka ni -gɛ dɔɔ Zesu 'nu yi 'ɛ 'le, -kɔɔ' mu 'la nu klɛlɛ -kɔɔ' 'yrɛ ma -li 'bhɛ yi 'ɛ 'le, -kɔɔ mu laa nu 'kanlɛ- mɛɛ 'la zan mu -gaa gban 'mu 'lɛɛ.

16 -Amasrɔyi -a pele -o dɔɔ 'bhɛ yi 'ɛ 'le, Mɛɛzan 'gbu nu -janwolɛ 'eglɔɔle 'pe, 'bhɛ blaan, -kɔɔ' nu -mlɛkɛ' -kuŋlii do -gbekan- wli 'ɛ 'malɛ-. 'Ke 'bhɛ -gwa -a -yi, -o nu -Waanbhaa' a -klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnlɛ-. 'Ke 'bhɛ □kla, Mɛɛzan Zesu 'gbu nu zinalɛ 'tɛ, 'kee- da laflɛ' ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ bhla do 'kpɔ 'ɛ ba, Zesu 'yi mu 'la -gaa 'elwale gban -sɔ, 'mu nu bwelɛ gale ba.

17 'Bhɛ blaan, -kɔɔ' mu Zesu 'yi mu 'la nu klɛlɛ -li 'kɔɔ- 'yrɛ ma 'bhɛ yi 'ɛ 'le, -Waanbhaa' a faŋgan- 'ɛ nu -kɔɔ' mu 'pegee 'woo- mu 'kpɛn binalɛ, 'bhɛɛ- -e ge -kɔɔ' 'kpɛn 'le laanima Zesu 'lɛpayrɛ nɔɔ- laflɛ' -gblo 'ɛ 'yi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' nu bolɛ 'taŋii Mɛɛzan -Waanbhaa' 'le.

18 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'fuudɔ- 'eke- ta 'bhɛ -jan mu 'lɛɛ- 'le.

5

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka maza laa -o 'ke 'o 'sɛwɛdɛ 'ka ni 'woo- -za mu 'ɛ klɛ yi 'ɛ 'pegee -o klɛ 'waati 'ɛ ta.

2 -Amasrɔyi 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- Mɛɛzan Zesu 'nule 'ɛ nu 'klalɛ- mɛɛ ba, 'bhii- -faannii' kla mɛɛ ba -bi zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

3 'Ke 'drunyan ta mɛɛ 'a □pia bhla 'la ba dɔɔ: «-Kɔɔ' -o yilabla 'yi -zɔn, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -gwa -za 'yɔɔ- 'kpɛn 'yi.» 'Bhɛ bhla do 'kpɔ 'ɛ ba 'tɛ, -yrɛn -gbɛnɛ do nu baalɛ -o ta, 'bhii- le kpɛle do -bla zɛnle 'ɛ kla -a ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-; 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu -bhilɛ' -a -yi 'bhɛ yi 'ɛ 'le.

4 'Duŋ-, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'bhɛ yi 'ɛ yaa nu 'klalɛ- 'ka mu ba 'bhii- -faannii' do balaa' mɛɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a -yibɛɛnnazi. -Amasrɔyi 'ka mu 'laa -o 'ke -gblo 'yi mu 'le.

5 Wlan 'ɛ ni, 'ka 'kpɛn -o 'ke 'tɛbhile ba -nɛ mu -la -le, 'bhɛ 'pegee 'ka -o 'ke -yrek-paa' -nɛ mu -la -le. -Kɔɔ' -gwa -bi zi za mu 'pegee -gblo 'yi za mu 'ɛ zi.

6 'Bhɛla- -yile, -kɔɔ' 'laa bolɛ yidɛle ma 'bhii mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu gbɛɛn-. 'Duŋ- -kɔɔ' 'yakla- dulale klɛ, -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'taakpalɛ -za 'kpɛn zi.

7 -Amasrɔyi, 'ka 'gbu 'a 'yaango- mɛɛ yidɛ -bi -la zi, 'bhɛɛ- -wɛɛn dɛ mu 'ɛ -wɛɛn 'mu dɛ -bi -la zi 'ezin-.

8 'Duŋ- -kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' -o -yrekpaa' a pɛ 'le bhe, -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'taakpalɛ -za zi. -Kɔɔ' -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ 'pegee -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ɛ klɛ -kɔɔ' tagaan pɛ mu 'le 'bhii- 'elwaleta -srwase' mu 'ɛ 'yaa- -o -bɛɛ mu 'ɛ tagaan piibhɛ dunɛ- mu 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'yri bo -Waanbhaa' ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛ -kɔɔ' go pɛ 'le -za 'yi, 'bhii- -srwase' mu bhee -o ŋgblo ma piibhɛ 'faa mu 'ɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- gwledan yrɛ nɔɔ-.

9 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' laa -kɔɔ' 'kpalɛ- 'edaŋma -kɔɔ' 'krowo -zayi'. 'Duŋ--e -kɔɔ' mu □kpaa 'edaŋma, 'kooko- 'ke -kɔɔ go -za 'yi -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi.

10 'Bhɛla- -yile, Zesu Krisi -gaa -kɔɔa' -za ma, 'kooko- 'ke -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'yrɛ ma oo, 'ke -kɔɔ' -gaa oo, -kɔɔ' 'pegee 'yee- bo -kɔɔ' 'yrɛ ma 'eke- 'yi -a nu yi 'ɛ 'le.

11 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -ka zruwla 'eke- 'kpee 'ke 'ka faŋgandɔ 'eke- ta 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi 'bhii- 'kaa- klɛ zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

Pɔlu a -liawli' 'ɛ -lɛyanyrɛ

12 'Bhɛ trala 'ezin-, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'o mɔɔ -sromabɔ 'ka ni dɔɔ mɛɛ 'la zan mu -o 'trɛbhɔ zii' 'ka daanle 'le 'kpaleya zi 'ɛ ta, 'ke -woo 'ka 'lɛɛ mu 'le, 'bhɛɛ- -woo 'ka 'lia zii' Mɛɛzan a zi 'ɛ ta bhe, -ka -gasikpa 'mu 'lɛɛ.

13 -Ka -o 'kun 'elrele, 'bhɛɛ- -o -za 'sɔ 'ka ni 'egbɛnɛle -waa' ye 'ɛ -zayi'. -Ka bo 'eke- 'yi 'edɔɔle.

14 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'o mɔɔ -o -sromabɔ 'zi 'ka ni 'ezin- dɔɔ lrwanii- mu 'la bole -o 'kaanle- ma, -ka 'mu 'kpeelɛkan, 'kooko- -o yewo, 'bhɛɛ- -ka 'fuudɔ- -gblaan- nii' mu 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee faŋgan- 'laa -o mɛɛ 'la zan mu ta -Waanbhaa' zi 'ɛ ta, -ka bhɔ 'mu ba. 'Bhɛɛ- -ka 'ka zrubakpala mɔkpɛn' zi.

15 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -za 'yɔɔ- -zigo' -za 'yɔɔ- 'le. 'Duŋ- 'taŋii, -ka -za 'wlan -la klɛyrɛ -glin 'eke- ni, 'bhɛɛ- -ka 'bhɛ klɛ mɔkpɛn' ni 'ezin- 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

16 'Ka zrukpaale klɛ 'taŋii.

17 'Bhɛɛ- 'ka 'laa 'ploolɛ- 'ka 'seriwole ma -Waanbhaa' ni.

18 -Ka -Waanbhaa' 'pubɔ- -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yi. -Amasrɔyi -Waanbhaa' -o 'bhɛɛ- -za -glɔɔn 'ɛ zi 'ka 'kɔɔ, 'ka mu 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.

19 'Ka 'laa Lii 'Weŋ 'ɛ -dewolɛ 'ka zru 'ɛ 'yi.

20 -Waanbhaa' -jan mu kpa mɛɛ 'la zan mu -lii, 'bhɛɛ- 'mu 'a -lɛlajanwo mɛɛ mu ni, 'ka 'laa 'bhɛ -lɛlajanwole mu 'ɛ mavɛɛlɛ.

21 -Ka -jan mu 'ɛ 'kpɛn baglin- kplankplan, 'bhɛɛ- 'kɛla 'bhɛ -o wlan 'le -ka 'taawo 'bhɛɛ- ta.

22 -Ka -ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele -za 'yɔɔ- 'kpɛn -glɔɔn ma.

Pɔlu -a 'pubɔ- 'seri

23 Bhaa -Waanbhaa' 'la -yoo yilabla zan 'le, 'bhɛ 'ka 'flɛ 'kpɛn klɛ 'weŋ. Bhaa 'ka 'si oo, 'ka 'nii- oo, 'ka 'gbu 'flɛ 'ɛ 'kpɛn bo 'weŋ 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu nu yi 'ɛ ma, 'ke waa 'triŋ- do 'kpɔ ye 'ka ma.

24 Mɛɛ 'la zan 'ka 'gbu 'si- ila-, 'bhɛ nu 'bhɛ -za 'ɛ klɛlɛ; -amasrɔyi -yoo 'ke zru do zan 'le.

25 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka mu 'ka 'seriwo 'ezin- 'waa- -za ma.

26 'Ka 'kpɛn 'eke- -tuubɔ' 'bhii- nɛɛnɛ- ma do mu.

27 'Ŋ ŋgblo -o 'ka gaan ⓛla Mɛɛzan 'tɔ 'yi 'ɛ dɔɔ: -Ka 'lɛtrɛ 'lɛɛ- tape -kɔɔ' nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn ni.

28 Bhaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka 'kpɛn ma.

PƆLU 'LƐTRƐ PLƐ MI 'LA ŋKPAA ZESU 'YI MU 'LA 'YAA- TESALONIKI -WA 'Ɛ TA 'MU NI

Pɔlu 'lɛtrɛ plɛ mi 'la ŋkpaa Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'bhɛ ŋgblo

Pɔlu 'lɛtrɛ plɛ mi 'la ŋkpaa Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ ni, 'bhɛ 'yi, -e -Waanbhaa' 'pubwa- 'elwale 'pe 'mu a -za ma, -amasrɔyi, 'ali- mɛɛ mu -yrɛn mu 'la ŋkpaa 'mu ta, 'mu 'laa 'ploolɛ- 'mu 'kpalema Krisi 'yi, 'bhɛɛ- Krisi -za sɔ 'mu ni 'egbɛnɛle. Pɔlu zruwlaa- 'mu 'kpee, 'ke -ya pe 'mu ni dɔɔ -za 'la 'bhɛ 'yaa- 'mu -yrɛbatɛdɔ 'zi 'mu dɔ klɛn 'bhɛ 'yikunlele.

-A -lɛ ŋlwa mi 'ɛ 'yi (2 Tesaloniki 1), Pɔlu zruwlaa- Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpee -o ta -yrɛn mu 'ɛ ba zayi'. 'Bhɛɛ- -e Mɛɛzan Zesu 'nuza- 'ɛ 'bhɛ dɔ gbɛ drɛɛwoa- -o 'kpee, 'bhɛ 'pegee -o gole -za 'yi, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛnkpa' zii' -o ta 'mu 'krowoza 'ɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ.

Pɔlu bɔ gbɛ drɛɛwoa- Mɛɛzan nuza 'ɛ ta 'ezin- (2 Tesaloniki 2.1-12). -Amasrɔyi, mɛɛ 'ke mu Zesu 'yi mu 'ɛ -gblɔzi' -gaa 'ke -wa pe 'mu ni dɔɔ Mɛɛzan ŋnwa gban. Pɔlu 'a ŋpia 'mu ni kpataakpa 'kaa, 'sani- Zesu 'nule- 'ɛ pleŋ-, mɛɛ -yɔɔ' do nu 'pwɛlɛ- -a -yi 'elwale 'pe. -Za 'yɔɔ- klɛ -glɔɔya' -o -a 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -e nu -wlɛnlɛ' -Waanbhaa' ma. 'Duŋ- Mɛɛzan Zesu nu a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'yee- mɛɛ -yɔɔ' 'ɛ ga.

Pɔlu pe Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -o dɔ 'eglɔɔle -waa' 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee -o bo -o 'seriwole ma (2 Tesaloniki 2.13–3.5).

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ -din (2 Tesaloniki 3.6-15), Pɔlu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ba jan -bhɛɛke' ŋwoa. 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le -yaa dɔɔ 'woo- Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'ke mu laa -o dɔle- -a -la 'ke -o yewo. 'Bhɛɛ- 'yee- Pɔlu 'a ŋpia -o ni dɔɔ -o 'bhɛ zan mu 'kpeelɛkan, -amasrɔyi, -o 'taawogbɛya 'ɛ gole -o -yoo -daanna -za mu 'le Krisi ba zayi' 'mu ma.

'Lɛtrɛ 'lɛyanyrɛ 'ɛ 'yi, Pɔlu 'woo- Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'pubwa-, 'bhɛɛ- -yoo 'dumawoa.

Pɔlu 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ -woo Tesaloniki mu 'ɛ 'pubɔ- 'zi

1 Mi Pɔlu 'pegee Silasi 'bhɛɛ- Timote, 'o mɔɔ -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ŋdia. 'Bhɛɛ- -kɔɔ Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi a mɛɛ -lɛdo' 'la -woo Tesaloniki -wa 'ɛ ta, 'woo- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka mu -la ni.

2 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -o waa yilabla 'ɛ 'na 'ka ni.

Bhaaplɛŋ 'kitikanza Krisi 'nu yi 'le

3 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke 'o -Waanbhaa' 'pubɔ- 'taŋii 'kaa- -za ma, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le. -Amasrɔyi 'ka 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhɛ baan' -o 'kla zii' 'bhɛ ba, 'bhɛɛ- 'kaa- 'sɔlekeniya 'ɛ 'bhɛ baan' -o 'kla zii' 'bhɛ ba 'ezin-.

4 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'o mɔɔ 'o baa 'ka mu 'yi -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ 'pleŋ-. -Amasrɔyi -o -yrɛn 'pegee 'trɛbhɔ mu 'la 'kpɛn 'kpa zii' 'ka ta, 'ka 'mu 'yikun zii' 'bhɛ 'pegee 'ka 'kpale- bole -o Krisi 'yi.

5 'Ka ta -yrɛn mu 'ɛ 'mu -o -a zrɔn 'zi 'bhii- -Waanbhaa' a bhaaplɛŋ mu 'kitikanle 'ɛ 'lɛdɔɔle -o wlan 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a zrɔn 'bhii- 'kaa- pɛ -le -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ 'le. -Amasrɔyi, 'ka -o -yrɛnbhle' zii' 'bhɛɛ- -bhleŋgbeya 'ɛ ma.

6 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' a -lɛdɔɔleya 'ɛ ma, mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛnkpa' zii' 'ka ta; -e nu 'bhɛ -yrɛn yɛkɛ- 'ɛ -zigolɛ 'bhɛ zan mu 'ɛ ma 'ezin-.

7 -O -yrɛnkpa' zii' 'ka mu 'la ta, -e nu -yitrɛ' nalɛ 'ka mu 'pegee 'o mɔɔ ni, 'ke Mɛɛzan Zesu 'pwɛla- -a -yi yi 'la 'le 'kee- da laflɛ' ma 'yee- 'pegee -yaa' -mlɛkɛ' -glɔɔ mu 'ɛ 'le.

8 -E nu nulɛ 'tɛ nrɛ -gbɛnɛ do -la -yi. Mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ, 'bhɛɛ- 'ke waa 'taawo- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ ta, -e nu 'mu 'krowolɛ.

9 'Bhɛ -yrɛn 'ɛ nu klɛlɛ -yrɛn -gbɛnɛ 'le. -O nu 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋgolɛ Mɛɛzan -Waanbhaa' ma yikpɛnsee ta 'ke -daŋ' 'laa klɛ 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- waa nu 'sɔlɛ- -Waanbhaa' a gblaanya 'ɛ 'yele -titi.

10 'Bhɛ yi 'ɛ 'bhɛɛ- 'le, Mɛɛzan Zesu nu nulɛ 'tɛ. 'Ke 'bhɛ kla, -e -yaa' mɛɛ 'weŋ mu 'la makwan- -yaa' pɛ 'le 'mu nu 'a 'tɔbhɔlɛ; 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'ɛ 'e 'kpaa- -a -yi, 'mu 'kpɛn nu 'a -glinlɛ', 'bhɛɛ- 'mu 'yrɛbhɔ -a zi. 'Ka mu nu klɛlɛ 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ ba, -amasrɔyi 'o -jan mu 'la woa 'ka ni, 'ka 'ka kpaa 'mu 'yi.

11 'Bhɛla- -yile, 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'woo 'seriwo 'kaa- -za ma. 'Wa 'yrɛwo- -Waanbhaa' dɔɔ -e 'ka 'siila- 'taawogbɛya -glɔɔn 'la 'kaama-, 'ka 'taawo- 'bhɛɛ-ta. 'Bhɛɛ- 'wa 'yrɛwo- -a ma 'ezin- dɔɔ yaa -glɔɔya' 'ɛ ma, 'kaa- zi 'bhii- 'ka 'ka zru maza 'lrele- mu 'la klɛ -e bhɔ 'ka ba 'mu klɛlele; 'bhɛɛ- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'bhɛ 'lɛsɔ-.

12 'Bhɛ 'yi 'tɛ, mɔkpɛn' nu Mɛɛzan Zesu 'tɔbhɔlɛ 'ka klɛza mu 'ɛ ma; 'bhɛɛ- 'ka mu nu 'tɔbhɔleya -srɔɔwolɛ 'yee- 'kɔɔ 'ezin-. 'Bhɛ -lileya 'ɛ da -kɔɔa' -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -la ba.

2

-Za mu 'la nu klɛlɛ Mɛɛzan Zesu 'nu yi 'ɛ 'lɛɛ

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, Mɛɛzan Zesu Krisi nu nulɛ. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' mu nu -kɔɔ' 'lɛkpalɛ 'eke- ta -a -din. 'Bhɛla- -yile, 'woo- zan -za do -yrɛwolɛ 'ka ma dɔɔ:

2 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'ka zrubatɛdɔ,

'bhɛɛ- -e -gblaan kla 'ka 'yi, 'ke -ya pe 'ka ni dɔɔ Mɛɛzan nu yi 'ɛ ɓbhwa. 'Ali- 'ke mɛɛ 'ke 'a ɓpia 'ka ni 'kaa -Waanbhaa' 'bhɛ -jan 'ɛ ɓkpaa -a -lii oo, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya ɓpia dɔɔ 'bhɛ -jan 'ɛ -daa 'o mɔɔ -la ba oo, 'bhɛɛ- 'ke -ya ɓpia dɔɔ 'o mɔɔ -le 'bhɛ 'lɛtrɛ 'ɛ ɓkpaa -a 'kɔɔ oo, 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- 'bhɛ 'yi.

3 'Ka 'laa 'tolɛ- 'ke -o 'ka 'yini- gbɛ do 'kpɔ ma. -Amasrɔyi 'sani- Mɛɛzan nu yi 'ɛ 'bhɔle- 'pleŋ-, mɛɛ -bebe nu -wlɛnlɛ' -Waanbhaa' ma, 'bhɛɛ- -woo -baŋgo' -yaa' -jan 'ɛ 'klɔsikunle 'ɛ 'yi 'el- wale 'pe. 'Bhɛ blaan, -o pɛ 'la sii ‹Mɛɛ -Yɔɔ'› 'bhɛ nu 'pwɛlɛ- -a -yi. -Yoo 'ke 'siɛ pɛ 'le -jranama 'tɛ 'yi -Waanbhaa' 'kɔɔ.

4 'Yee- Mɛɛ -yɔɔ 'ɛ nu -a -baŋgolɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ 'pegee -e nu -a -baŋgolɛ bhaaplɛŋ mu gba pɛ 'tɔle- gba pɛ 'bhɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -e nu gelɛ yaalɛ *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -gbɛnɛ 'ɛ ɓla, 'bhɛɛ- -ya pe -a 'gbu ma 'kaa -yoo 'ke -Waanbhaa' 'le.

5 'Ŋ 'yaa- 'ka ba 'waati 'la ba, 'ŋ 'yee- -jan mu 'lɛɛ- ɓwoa 'ka ni, waa -o -li 'ka 'kpee ɛɛ?

6 'Duŋ- -zɔn pɛ 'la 'bhɛ -o 'yee- Mɛɛ -yɔɔ' 'ɛ 'yikun zii', 'kooko- -e nu -a nu 'yi 'ɛ dɔle -o 'waati 'la ba 'bhɛɛ- ba, 'ka 'gbu 'bhɛ dɔ.

7 'Yee- -glɔɔya' -yɔɔ' 'la -yoo mɛɛ mu klɛ 'zi -kala' mɛɛ mu 'le -Waanbhaa' ma, -e yewole ɓsaan gban gaanyi'. 'Duŋ- pɛ 'la 'bhɛ 'a 'yikwanɓ 'kee- nu 'tɛnlɛ- -zɔn ma, 'ke 'bhɛ 'laa golɛ -a -lɛɛ, yaa sɔ 'pwɛle -a -yi.

8 'Ke 'bhɛ -gwa 'yee- Mɛɛ -Yɔɔ' 'ɛ -lɛɛ 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- -e 'pwɛ a -yi 'tɛ. 'Bhɛɛ- Mɛɛzan Zesu Krisi -lii -ploo 'ɛ nu 'yee- Mɛɛ -yɔɔ 'ɛ dɛlɛ. 'Bhɛɛ- -a nu bhla 'ɛ zi 'tɛbhile -yrayra 'ɛ nu 'yee- Mɛɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kpaciɛlɛ 'feŋfeŋ.

9 'Yee- Mɛɛ -yɔɔ' 'ɛ nu 'pwɛlɛ- -a -yi 'ke -Setran' a -glɔɔya' 'ɛ 'le -a ta. 'Bhɛɛ- -e nu 'sɔle- maza -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'kpeelɛni maza -tɔɔmasie mu 'ɛ 'kpɛn klɛlɛ, 'kooko- 'kee- sɔ mɛɛ mu -yinile.

10 -E nu -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn klɛlɛ, 'kooko- mɛɛ 'la zan mu -o ni 'zi 'ɛ ta, -e 'mu 'yini-. -Woo 'ni 'zi 'ɛ ta, -amasrɔyi wlan 'la 'bhɛ 'yaa- sɔ -o gole- -za 'yi, 'bhɛ -za 'laa 'sɔlɛ- -o ni.

11 'Bhɛla- -yile, -Waanbhaa' 'a ɓtwa 'ke -glɔɔya' -do -o -yini', 'bhɛɛ- -woo kpa bhla 'yi.

12 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, mɛɛ 'la zan mu laa 'mu 'kpalɛ- wlan 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -za 'yɔɔ- klɛle ɓswa 'mu ni, -Waanbhaa' a -kpan nu baalɛ 'mu ta.

-Waanbhaa' Zesu 'yi mu 'ɛ makwan- 'mu gole 'kaama- -za 'yi

13 'Ke -yoo 'o mɔɔ a pɛ 'le, 'o nɛɛnɛ- mu, 'waa sɔ 'ploole -Waanbhaa' 'pubɔle 'kaa- -za ma, 'ka mu 'la 'ka -za sɔ Mɛɛzan ni 'egbɛnɛle bhe. -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'ka mu -la makwan- 'elwale

'pe, 'kooko- 'ka sɔ gole- -za 'yi Lii 'Weŋ 'la -ya klɛ 'bhɛɛ- 'ka 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'weŋ 'bhɛ 'srɔyi, 'bhɛ 'pegee 'ka 'kpale 'la -yoo -Waanbhaa' a Wlan 'ɛ 'yi 'bhɛ 'srɔyi.

14 -Waanbhaa' 'ka 'siila- 'bhɛɛ- 'kaama-, -Jan 'Nrale- 'la 'o 'bhɛ ɓwoa 'ka ni 'bhɛ 'srɔyi. -E -yaa zi 'bhii- 'ka dɔ klɛ -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a 'tɔbhɔleya 'ɛ ba.

15 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'o nɛɛnɛ- mu, -ka bo 'eglɔɔle. 'O -jan 'oo -jan 'la ɓwoa 'ka ni, 'kee- ɓkla 'o 'liijan- mu 'le oo, 'kee- ɓkla 'o 'kɛ mu 'la yɔɔndia- 'lɛtrɛ 'yi 'mu 'le bhe oo, 'mu bo 'ka 'kpee 'eglɔɔle.

16 Bhaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'pegee -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'la -kɔɔ' -za ɓswa 'bhɛ ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ ɓlia -kɔɔ' ma 'bhɛ 'fuudɔ- -kɔɔ' ta, 'fuudɔle 'la -daŋ' 'laa 'bhɛ ma, 'bhɛ 'pegee -e -yrikpaleya -lrele' 'la ɓnaa -kɔɔ' ni 'mu 'le.

17 Bhaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'pegee -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'ka zru 'ɛ pa 'fuudɔle 'le, 'bhɛɛ- 'kee- faŋgandɔ 'ka ta, 'kooko- 'ka sɔ klɛza -lrele' 'tɔle- klɛza 'lrele- 'bhɛ klɛle-, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka sɔ -jan 'lrele- -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'wole.

3

Pɔlu -o Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'lia zii' 'kaa 'mu 'e 'seriwo -waa' -za ma

1 'Waa -jan 'lɛyanyrɛ -le dɔɔ -ka 'ka 'seriwo 'waa- -za ma, 'kooko- Mɛɛzan -a -jan 'ɛ zɛn blaale- 'yrɛkpɛn- ɓnɔɔ, 'bhɛɛ- mɔkpɛn' 'a 'lɛdɔ- -a ma 'bhii- -wa -lɛdwa -a ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ka ba ye.

2 -Ka 'ka 'seriwo 'waa- -za ma 'ezin-, 'kooko- -Waanbhaa' mɛɛ -yɔɔ' 'pegee mɛɛ yiɛnle mu kan 'o ma 'egbɔɔnle. -Amasrɔyi mɔkpɛn' 'laa 'e kpa -Waanbhaa' 'yi.

3 'Duŋ- Mɛɛzan zru -o do. -E nu faŋgandɔlɛ 'ka ta, 'bhɛɛ- -e 'ka tagbin- -Setran' 'lɛɛ.

4 'O 'kpale- -o -a -yi 'ka ba -zayi', dɔɔ 'o -za mu 'la ɓpia 'ka ni, 'ka -o 'mu klɛ 'zi, 'bhɛɛ- 'ka nu bolɛ 'mu klɛlɛ ma yikpɛnsee.

5 Bhaa Mɛɛzan bhɔ 'ka ba, 'kooko- 'ka -za sɔ -Waanbhaa' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka 'bhɛ dɔ, 'bhɛ 'pegee, 'kooko- 'ka 'ka zrubakpalaa 'bhii- Krisi 'bhɛ zrubakpalaa gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -yrɛn 'yi.

Pɔlu -a -liawli' yewole ba zayi'

6 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'o -za 'lɛɛ- 'bhɛ 'kpankpanyanle 'ka ma Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔ 'yi dɔɔ -kɔɔ' nɛɛnɛ- 'tɔle- -kɔɔ' nɛɛnɛ- 'la lrwawo, 'bhɛɛ- -a bole -o 'kaanle- 'te ma, 'bhɛ 'pegee 'ke yaa 'taawo 'o 'ka -daanna -za mu 'la 'le 'mu zi, -ka 'ka 'pleŋgo- 'bhɛ zan 'ɛ ma.

7 'Kaa klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- 'ka 'ka klɛza kpa 'waa pɛ klɛza 'ɛ ma, 'ka 'gbu 'bhɛ dɔ. -Amasrɔyi 'o 'yaa- bhla 'la ba 'ka ba ye, 'waa lrwa- wolɛ.

8 Waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ a pɛbhlelɛ bhaama. Drɔɔn' -bi zi oo, -yrekpaa' oo, 'o

yewoa□ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'o 'trɛbhwa□; 'kooko- 'o sɔ 'o 'gbu mazagole, 'bhɛɛ- 'waa klɛ mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ta 'kwe 'le.

9 'Wa klɛlawoa 'bhɛ gbɛɛn-bhe, yaa klɛlɛ 'bhii- 'bhɛ 'seŋ 'laa -yaa 'o ni 'ke 'o pɛbhle 'ka ba. 'Duŋ- 'o yewoa- 'ke 'woo 'gbu mazago, 'kooko- 'ka 'bhɛɛ- yɛkɛ- za klɛ.

10 'O 'yaa- 'ka ba ye 'waati 'la ba, 'o 'bhɛ 'toŋ 'ɛ -dwa 'ka ni dɔɔ «'Ke mɛɛ 'o mɛɛ 'la zan laa -a zi 'bhii- -e yewo 'bhɛ zan laa pɛlelɛ -titi.»

11 'Wa □maa dɔɔ 'ka ba mɛɛ 'ke mu -o lrwawo 'zi, 'bhɛɛ- -o bole -o 'kaanle-ma, 'ke -woo gaan bɔ mɛɛ -bhɛɛke' mu a -za mu 'yi.

12 'Bhɛla- -yile, 'wa 'pe zii' 'bhɛ zan mu ni, 'ke -o zruwla 'mu 'kpee Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔ 'yi dɔɔ -o yewo 'taŋii, 'bhɛɛ- -woo 'gbu mazago.

13 'Ka mu 'gbu 'o nɛɛnɛ-mu, 'ka mu gbɛ zi 'laa 'kanlɛ--za 'wlan klɛle ma.

14 'O -jan mu 'la □woa 'ka ni 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'e -baŋgwa 'mu -klɔsikunle ma, -ka 'bhɛ zan 'kpa 'ka 'yrɛ 'le, 'bhɛɛ- 'kaa--za 'ke 'laa klɛlɛ 'eke- ta 'bhɛ zan 'ɛ 'le, 'kooko- -yraladɔ -a ma.

15 'Duŋ-, 'ka 'laa 'kunlɛ-'bhii- 'ka 'sɔɔnnii, -kaa -lia 'bhii- 'ka nɛɛnɛ- do gbɛɛn-.

Pɔlu 'srawoyrɛ 'pegee yaa 'dumawoyrɛ

16 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, bhaa yil-abla -o Mɛɛzan 'la 'kɔɔ, 'bhɛ 'gbu yilabla 'na 'ka ni 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛ 'pegee yrɛ 'ɛ 'kpɛn □nɔɔ! Bhaa Mɛɛzan -Waanbhaa' klɛ 'ka 'kpɛn ba!

17 'Mi 'gbu Pɔlu -le 'sɛwɛyɔɔn 'lɛɛ- dɛ 'zi -gɛ: «'Mi Pɔlu 'ka 'pubwa-». 'Mi 'ŋ 'gbu gbɛblaan kpalaa' 'an 'lɛtrɛ mu 'ɛ 'kpɛn □la 'bhɛɛ-gbɛɛn- -gee' bhe. 'Mi 'gbu gbɛblaan -le 'bhɛ 'le bhe.

18 Bhaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka 'kpɛn ma!

PƆLU 'LƐTRƐ ɔLWA 'LA ɔKPAA TIMOTE NI
Pɔlu 'lɛtrɛ ɔlwa 'la ɔkpaa Timote ni 'bhɛ ŋgblo

Timote -yaa da Likaoni 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa 'la -o -yaa 'bhɛ sii Lisitri 'bhɛɛ- ɔnɔɔ (Klɛza 14.6). -O 'bhɛɛ- 'klɛɛn 'ɛ sii -zɔn Tuuki. Timote dɛ -yaa 'ke Grɛki mi 'le, 'bhɛɛ- -a nɛɛ -yaa 'ke Zuufu le 'le. Pɔlu Zesu Krisi a -Jan 'Nrale- 'ɛ ɔwoa Lisitri -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- Timote 'pegee -a nɛɛ Enisi, 'bhɛɛ- -a -jie Loisi 'mu 'mu 'gbu ɔnaa Zesu ni. Pɔlu ge gbɛ drɛɛwole Lisitri, 'kee- Timote 'kunle dɔɔ 'bhɛ 'bhɔ 'a ba Mɛɛzan a ye 'ɛ 'wolele, 'bhɛɛ- -o -ja yrɛkpɛn- ɔnɔɔ (Klɛza 16.1-3).

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, 'wa ye 'bhii- Pɔlu -gwa Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi -wa 'la -o 'bhɛ sii Efɛzi 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- -e ɔnwa Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi. -A ge bhla 'ɛ zi, -e Timote ɔtwa Efɛzi, 'kooko- 'bhɛ bhɔ 'bhɛ ɔnɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ ba bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ -zayi' (1 Timote 1.3). Pɔlu 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ɔdia, 'kooko- -e 'fuudɔ- Timote ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya lia -e -yaa ye 'la 'wo zii' -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ 'pleŋ- Efɛzi -wa 'ɛ ta 'bhɛ -za 'ɛ 'le. 'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi -jan mu 'ɛ 'mu -le -gɛ:

Pɔlu -o -we 'zi mɛɛ 'la zan mu -yaa wlan ma mɛɛ daangbɛya 'ɛ to -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- -o bhla ma mɛɛ daangbɛya klɛ (1 Timote 1.3-7; 4.1-3; 6.3-5). -O -yaa 'bhɛ bhla ma mɛɛ daangbɛya 'ɛ klɛ -Waanbhaa' a 'toŋ 'pegee 'kpaleya Zesu 'yi 'mu -la ta.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi, Pɔlu Zesu 'yi mu 'ɛ -daanna -o 'seriwolele, 'bhɛɛ- -yoo -liala dɔɔ -o bo -o 'seriwole ma (1 Timote 2).

-A -lɛ yaga mi 'ɛ 'yi, Pɔlu -o daan 'zi zilɛɛ- mu 'ɛ waa 'taawogbɛya -lrele' ɛ ba zayi' (1 Timote 3).

-E 'fuudwa- Timote ta -Waanbhaa' a ye 'ɛ 'wolele (1 Timote 4-7; 6-21). Timote 'yaa sɔ a klɛle- gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- -e mɛɛ -lɛ -glɔɔn -bebe 'ɛ -gblakun 'elrele 'bhii- Zesu Krisi a -klaŋlanɛ kplankplan do -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ba, Pɔlu 'bhɛ -jan 'ɛ ɔwoa -a ni.

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ 'yi (1 Timote 6.11-21), Pɔlu zruwlaa- Timote 'kpee dɔɔ -e 'kpaleya 'ɛ ma gwle -lrele' 'ɛ dan.

Pɔlu -o Timote 'pubɔ- 'zi

1 'Mi Pɔlu -o 'ke Zesu Krisi a *winbɔwo mi 'le, -amasrɔyi -kɔɔ' 'Bhee Mi -Waanbhaa' 'pegee -kɔɔ' 'yrikpale -o Zesu Krisi 'la ta, 'mu -le 'a ɔpia 'ŋ ni dɔɔ 'ŋ klɛ 'kɛle-.

2 'Mi -o 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'bhi Timote -la ni, 'bhi 'la 'bhi -o 'ke 'ŋ gbe -zeze 'gbu 'ɛ 'le 'kpaleya a pɛ zi 'ɛ ta bhe. Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'e ma, 'bhɛ 'pegee -o yilabla 'na 'e ni, 'bhɛɛ- 'e 'yrɛnkla- -o ma.

Bhla ma mɛɛ daan mu

3 'Ŋ ge bhla 'ɛ zi Masedwani 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'ŋ zruwlaa-'e 'kpee dɔɔ 'e bo Efɛzi -wa 'ɛ ta. -Amasrɔyi mɛɛ 'ke mu -o mɛɛ mu daan 'zi 'ke bhla ma daangbɛya 'yɔɔ- mu 'le. -A pe 'mu ni dɔɔ 'mu 'ploo- 'bhɛ bhla ma daangbɛya -glɔɔn mu 'ɛ ma.

4 -A pe -o ni dɔɔ -o blɔɔle laa bolɛ 'elwaleta -za 'yifleŋ mu 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee -o 'ploo- -zaabɔle ma -o -gbɔɔ 'saa mu 'ɛ 'tɔ mu 'ɛ ta. 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'mu -o zaa -wlɛnpɛ' mu 'te -la -le 'ka 'pleŋ, 'bhɛɛ- -o -lɛbɛŋgole laa -o 'ke -Waanbhaa' zru maza -lɛdulale 'ɛ 'bhɛ 'le, 'bhɛ 'pegee waa 'ka 'kpaleya 'ɛ Krisi 'yi 'bhɛ baan' kla 'bhɛ ba.

5 'Ŋ 'bhɛ -jan 'lɛɛ- 'wo zii' 'e ni win 'la ma, 'bhɛ -le dɔɔ 'ke 'sɔniya klɛ bhaaplɛŋ mu 'ɛ pleŋ-; 'sɔniya 'la 'bhɛ da zru 'weŋ do 'pegee 'kpee 'fleele-do 'yi, 'bhɛ 'pegee 'kpaleya 'la -yoo 'ke 'kpaleya -zeze 'gbu 'ɛ 'le 'bhɛɛ- 'yi.

6 Mɛɛ 'ke mu -gwa gban 'bhɛ wlan ma zi -lrele' 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o bole -o zaabɔle 'gbansaan 'te -la ma 'ke -woo 'gbu 'yini- -sɔ.

7 -Wa zi 'bhii- -o klɛ Moizi a 'toŋ mu 'ɛ daan mu 'le, 'duŋ-waa -o 'gbu 'wojan- mu 'ɛ 'yima-; 'bhɛɛ- -woo mɛɛ mu daan 'zi -za mu 'la 'le -o zru 'ɛ 'kpɛn 'le, -o 'gbu 'laa 'mu 'yidɔ-.

8 -Kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii-*'Toŋ 'ɛ -yoo 'ke -za 'lrele' 'le 'ke mɛɛ 'a 'yi za -kla 'elrele.

9 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'a 'yaango-'bhii- waa 'Toŋ 'ɛ klɛlɛ mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'kaama-. -Wa □kla mɛɛ -yɔɔ' mu 'pegee -kala' mɛɛ mu, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kpee 'yɔɔ- mu 'pegee -za 'yɔɔ- klɛ mu -la 'kaama-. -Wa -kla mɛɛ 'la zan mu laa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛ 'pegee -a 'tɔsiɛ mu, 'bhɛɛ-mɛɛ 'la zan mu 'mu dɛ 'pegee 'mu nɛɛ dɛ, 'bhɛ 'pegee mɛɛ dɛ mu -la 'kaama-.

10 'Bhɛɛ- -yanbhɔɔya dɛ mu oo, 'gwlaan- mu 'la yi-laa' 'mu 'tanyɔɔn 'gwlaan-mu ba oo; lu gɔn mu oo, bhlanii- mu oo, mɛɛ 'la zan mu -o 'siɛnwo- -Waanbhaa' ma bhla 'le oo, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -za mu 'oo -za mu 'la klɛ 'ke 'mu 'pegee daangbɛya 'lɛdɔɔle 'ɛ 'lɛbɛŋgole laa -o, -o *'Toŋ 'ɛ □kla 'mu 'kpɛn -la 'kaama-.

11 -O -Jan 'Nrale- 'la gbɛkpaa- 'mi 'kɔɔ, 'bhɛ daangbɛya 'ɛ -daa 'yee-daangbɛya dɔɔle 'ɛ 'yela--yi. 'Yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ -e -Waanbhaa 'la 'duma na -kɔɔ' ni 'bhɛ a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'bhɛɛ- wo.

Pɔlu -o -Waanbhaa' 'pubɔ-'zi 'bhɛ a 'lileya 'ɛ -zayi'

12 'Mi -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'pubɔ, 'yele-faŋgandwa 'ŋ ta 'bhɛɛ- 'ŋ □swa -yaa' ye 'ɛ 'wole. 'Mi 'an 'pubɔ- 'ezin-, -amasrɔyi -ye 'ŋ □ya -yaa' ye 'ɛ 'wo mi 'le.

13 'Mi 'la 'mi 'yaa- 'elwale -sɔ -Waanbhaa' 'tɔsiɛ mi 'le 'ke 'ŋ -yrɛnkpa' Zesu 'yi mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yaa--za klɛ yran ma. 'Duŋ-'ŋ 'yrɛnklaa- -Waanbhaa' ma, -amasrɔyi 'ŋ 'yaa- -za

mu 'ɛ klɛ -zadɔkleya 'pegee 'kpalekleya -la ma Krisi 'yi.
14 Mɛɛzan -Waanbhaa' -lia 'ŋ ma 'egbɛnɛle 'ke 'mi 'ŋ kpa Zesu Krisi 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -a -za sɔ 'ŋ ni.
15 'Ɲ 'yoo- zan -jan 'la 'wolɛ- -gɛ 'bhɛ -o 'ke wlan 'le, 'bhɛɛ- -a -gaale' -o mɔkpɛn' ba 'ke -o dɔ 'bhɛ ꞉la; 'bhɛ -le dɔɔ: Zesu Krisi ꞉nwa 'drunyan 'yi -za 'yɔɔ- klɛ mu -la gole -za 'yi. 'Mi Pɔlu -le -o 'kpɛn ba -za 'yɔɔ- klɛ mi -gbɛnɛ 'gbu 'ɛ 'le.
16 'Duŋ- 'ŋ 'yrɛnklaa- -Waanbhaa' ma 'egbɛnɛle. 'Bhɛɛ- -e -yaa zi 'bhii- 'mi Pɔlu 'la 'mi -o 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ 'kpɛn ba -za 'yɔɔ- klɛ mi -gbɛnɛ 'gbu 'ɛ 'le bhe, Zesu Krisi 'bhɛ a zrubakpaa -gbɛnɛ 'ɛ zrɔn 'mi ni. -E 'bhɛ 'kla- bhe, 'kooko- mɛɛ 'la zan mu -o -kpaa -a -yi, 'bhɛ -za 'ɛ klɛ 'mu daanpɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mu bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwo-.
17 -Bhleŋgbe -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, bhaa -kɔɔ' 'a 'lɛdɔ- -a ma, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'a 'tɔbhɔ. Yaa ga -titi, 'bhɛ 'pegee mɛɛ laa ye 'e -yrɛ 'le, 'bhɛɛ- 'yele- 'ke -Waanbhaa' do -kplɛn 'le -zɔn 'pegee -yikpɛnsee ta. Amiina!

Pɔlu -o Timote ꞉lia zii dɔɔ -a blɔɔle bo -a 'kpaleya 'ɛ ma Krisi 'yi

18 'Ɲ 'nɛ Timote, 'ŋ 'yoo- zan 'ŋ zi jan 'la 'wolɛ- 'e ni 'saanibhe, 'bhii- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -janwoa 'e ba zayi' gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -sɔ; bhaa 'bhɛ -jan 'ɛ klɛ 'fuudɔpɛ 'le 'e ta, 'bhɛɛ- 'yee 'gbu ma gwle -lrele' 'ɛ dan.
19 'E 'kpale- bo Krisi 'yi, 'e 'kpee 'fleele- 'le. 'Bhɛ 'kpee 'fleeleya 'ɛ 'bhɛ 'laa -o -li mɛɛ 'ke mu 'yi. Waa -o 'trɔnkpalɛ 'elrele -o 'kpeejan- mu 'ɛ ꞉la, 'bhɛla- -yile -waa' 'kpaleya Krisi 'yi 'ɛ 'bhɛ 'siɛla- 'bhii- -yitakoŋ do 'siɛgbɛya gbɛɛn- -yi ta.
20 'Bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ 'ke mu -le 'ke Imene 'pegee Alɛzandri 'le. 'Bhɛla- -za-yile, 'mi -o -lɛnaa -Setran' ni, 'kooko- 'bhɛ -o 'krowo-, 'bhɛɛ- -wa 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' 'tɔ 'siɛle- laa lele -titi.

2

-Liaza' 'Seriwogbɛya ba zayi'

1 'Ɲ 'yoo- -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'yrɛwole ma 'elwale 'pe dɔɔ -ka pɛ mu -yrɛwo' -Waanbhaa' ma, 'ke 'ka 'ka 'seriwo a ni, 'bhɛ 'pegee 'ke 'kaa 'sromabɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'kaa 'pubɔ- bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ba zayi'.
2 -Ka 'ka 'seriwo -bhleŋgbe mu 'pegee mɛɛ gblaan mu 'ɛ 'kpɛn ma, 'kooko- -kɔɔ' 'yrɛ ba 'kpaale- klɛ, 'ke -kɔɔ' bo 'edɔɔle, 'bhɛ 'pegee 'ke -kɔɔ' blɔɔle bo -Waanbhaa' ma, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'elrele bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'pleŋ-.
3 'Bhɛ -le 'elrele 'bhɛ 'pegee 'bhɛ -le sɔ mɛɛ -Bhee Mi -Waanbhaa' ni.
4 'Yee- -Waanbhaa' -o -a zi 'bhii- bhaaplɛŋ mu 'kpɛn go -za 'yi, 'bhɛɛ -o sɔ wlan 'ɛ dɔle-.

5 -Amasrɔyi -Waanbhaa' -o do 'kpɔ, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu kpa do ma 'bhɛ -o do 'kpɔ: 'bhɛ -le 'ke Zesu Krisi 'le, 'bhɛ -le ꞌkla bhaaplɛŋ do 'le.

6 'Yele- 'a 'gbu 'naa-bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ta gbawopɛ 'le; -e 'bhɛ 'kla--Waanbhaa' 'waati 'la -dwa 'bhɛɛ- ba, 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -ya -zrɔnna dɔɔ -Waanbhaa' -o -a zi 'bhii- bhaaplɛŋ mu 'kpɛn go -za 'yi.

7 'Bhɛla- -zayi', -Waanbhaa' 'mi ꞌkla 'ke -yaa' -jan 'ɛ 'wo mi 'le 'bhɛ 'pegee -yaa' winbɔwo mi 'le. 'Ŋ 'yoo-wlan -la pe 'zi 'ka ni, bhla laa 'kɛle-! -Waanbhaa' 'mi 'winbwa- 'kaa 'ŋ Zuufu kle mu 'ɛ daan 'kpaleya 'pegee wlan 'le.

8 'Ŋ 'yoo- -a zi 'gbu 'bhii-'gwlaan- mu -o 'seriwo yrɛ 'ɛ 'kpɛn ꞌnɔɔ 'ke -woo gbɛ wlɛn laanima. -Wa klɛ -o 'fleele- 'le, 'bhɛɛ- waa klɛlɛ 'ke yran 'le -o zru ba, 'bhɛ 'pegee sra 'le.

Zesu 'yi mu 'taawogbɛya

9 'Mi -o -a zi 'ezin- 'bhii- le mu -o -baa' 'elrele. Waa -o -taakpalɛ -o -baa gbɛya 'ɛ 'zi 'ke -wa kan -a -daŋ' ta. Waa -o -taakpalɛ -o wintangbɛya 'ɛ zi; 'bhɛɛ- waa -o -baalɛ' 'ke -can pɛ mu 'pegee blina-'yrɔnnɛ 'plɛɛle- mu 'le, 'bhɛɛ-waa tapɛ 'plɛɛle- mu 'klalɛ--o ta.

10 'Duŋ- -woo -lreleya 'ɛ zrɔn 'ke -za 'lrele- mu -la klɛle 'le. Le mu 'oo le mu 'la -wa pe dɔɔ -o -gasikpa -Waanbhaa' -lɛɛ, -wa klɛ 'bhɛɛ- klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

11 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ke 'ka -o -Waanbhaa' a 'fɛ 'ɛ ꞌla, le mu yaale bo -o tagalele, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'trɔnkpa--o daangbɛya 'ɛ ꞌla; 'bhɛɛ--woo 'gbu ŋgblo 'kpala 'gwlaan- mu ꞌla.

12 'Naa -a zi 'bhii- le mu mɛɛ daan -Waanbhaa' a 'fɛ 'ɛ ꞌla, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'gbu kpa 'gwlaan- mu wiiŋ-. 'Duŋ- le mu tagale bo, 'bhɛɛ- -woo 'trɔnkpa daangbɛya 'ɛ ꞌla.

13 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -Waanbhaa' Adamu -la -kla 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- -e Ɛvu -kla boolazi.

14 -Setran' 'laa Adamu -yi-danlɛ, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'yinia-; 'duŋ- -Setran' Ɛvu -la 'yi-daan-, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'yiniaꞌ. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi Ɛvu 'laa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'klɔsikunlɛ.

15 'Bhɛɛ- 'duŋ-, le nu -nɛ mu yalɛ; -Waanbhaa' nu -a golɛ -za 'yi 'ke -a 'kpale ꞌbwa Krisi 'yi, 'bhɛ 'pegee 'ke -o blɔole ꞌbwa 'sɔniya 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'ke -o 'taawogbɛya 'ɛ bakanle ꞌkla 'weŋ, 'bhɛɛ- 'ke yaa -taakpa' -za zi.

3

Zesu 'yi mu -lɛɛ mu 'taawogbɛya

1 Wlan ma jan do 'gbu -le -gɛ dɔɔ: 'ke mɛɛ do -o -a zi' 'bhii- -e klɛ Zesu 'yi mu -lɛ mu a zilɛɛ- 'lɛɛ mu 'ɛ do 'le, 'bhɛ zan -o ye kplankplan 'gbu -la zi 'bhɛ 'le bhe.

2 Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mu 'ɛ 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'elrele, 'bhɛɛ-

'ke waa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ ye -o zi. -A na klɛ do 'kpɔ, -e 'sɔ -a 'gbu 'yikunle -za ma, 'ke yaa -a -taakpa' -za zi, 'ke -o -gasikpa -a -lɛɛ, -e 'cie mu 'kun 'elrele, 'bhɛɛ- -e 'sɔ mɛɛ mu daanle- 'elrele.

3 Yaa klɛlɛ -wɛɛn mi 'le, gwle laa 'sɔlɛ- -a ni. 'Duŋ- -a -yi klɛ 'edɔɔle, 'bhɛɛ- -e klɛ mɛɛ 'kpa mi 'le 'ekema. 'Bhɛɛ- yaa -gɔli' 'flɛn 'laa klɛlɛ.

4 'Bhɛɛ- 'ezin-, -e 'sɔ -a 'gbu a 'fa -la mu 'ɛ 'lɛdɔɔle 'elrele. 'Bhɛɛ- -e 'sɔ -a klɛle- 'ke -a -nɛ mu 'ɛ 'mu 'a 'weli- ma, 'bhɛɛ- 'ke -o -gasi -gbɛnɛ kpa -a -lɛɛ.

5 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ do laa sɔ -a 'gbu a 'fa -la mu 'ɛ 'lɛdɔɔle 'elrele, -e nu 'sɔlɛ- -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ -gblakunle 'nale- -a ma 'elrele ɛɛ?

6 Yaa klɛlɛ 'duŋ- Zesu 'yi mi drɛɛ 'le; 'kebhlaale, -e nu -a 'gbu 'yelɛ- mɛɛ gblaan 'le mɛɛ mu -yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -kpan 'la -balaa' -Setran' ta, 'bhɛ -glɔɔn nu baalɛ -a ta.

7 'Bhɛɛ- 'ezin- 'duŋ-, mɛɛ 'la zan mu laa -o Zesu 'yi, 'mu 'sɔ -a 'tɔ wlan pele-; 'kookowaa mafinyanwo, 'bhɛɛ- -e bɔ -Setran' a bhee mu 'ɛ 'yi.

Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ -waa' 'bhɔŋba- mu 'ɛ

8 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ -waa' 'bhɔŋba- mu 'ɛ 'ezin-, 'mu klɛ mɛɛ kplankplan mu 'le, 'bhɛɛ- -o -liiwli' laa klɛlɛ plɛ mu 'le; waa klɛlɛ -wɛɛn 'mi mu 'le 'bhɛ 'pegee waa -gɔli' 'srɔɔwolɛ -dawli' 'kpalele mɛɛ mu gbɛ ta.

9 -O blɔɔle bo -o 'kpee 'fleele- 'le -waa' 'kpaleya wlan 'la tagaanle -yaa 'elwale -sɔ 'bhɛ ma.

10 -O 'woo- 'bhɔŋba- mu 'ɛ 'yrɛglin- 'elwale 'pe; 'bhɛɛ- 'ke waa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- -o zi, 'bhɛɛ- -o sɔ -waa' bhɔŋba ye 'ɛ 'wole 'tɛ.

11 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, bhɔŋba le mu klɛ le kplankplan mu 'le, waa klɛlɛ mɛɛ 'tɔ 'yɔɔ- 'pe le mu 'le, -o 'sɔ -o 'gbu 'yikunle -za ma, 'bhɛɛ- 'ke -o zru klɛ do -za 'kpɛn 'yi.

12 'Bhɔŋba- 'gwlaan- 'ɛ, 'bhɛ klɛ le do 'kpɔ -la -nɔɔ 'le, 'bhɛɛ- -e 'sɔ -a 'gbu 'nɛ mu 'ɛ 'pegee -yaa' 'fa ⓛla mu 'ɛ 'lɛdɔɔle 'elrele.

13 'Ke mɛɛ 'la zan mu -waa' 'bhɔŋba- ye 'ɛ ⓛwoa 'elrele, -o nu -o -lɛdɔlɛ -a ma; 'bhɛɛ- -o zrubazinale klɛ 'egbɛnɛle -waa' 'kpaleya 'ɛ 'yi Krisi 'yi.

Gaanyiza 'la -yoo -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi

14 Timote, 'ŋ 'yoo- 'lɛtrɛ 'kpa zii' 'e ni, -amasrɔyi 'ŋ 'yri -a ta 'bhii- -a -vinbwa sa 'bhɛɛ- 'ŋ ge 'pwɛlɛ- 'e ta ye.

15 'Duŋ- 'ke 'ŋ ⓛmwa 'ke 'naa nu 'e ta, 'ŋ 'lɛtrɛ 'la ⓛdia 'e ni -gɛ bhe, 'e nu -za yɛkɛ- 'la klɛlɛ -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ 'pleŋ-, 'e nu 'bhɛ dɔlɛ 'bhɛ ma. 'Bhɛ -Waanbhaa' a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ a 'fa ⓛla mu 'ɛ 'le. -Yaa' mɛɛ mu -lɛdo' 'ɛ 'bhɛ -le 'bhii- wlan 'ɛ ⓛla yri 'pegee -a -yitɛnpɛ 'le.

16 Waa sɔ zaabɔle 'bhɛ ta, -Jan 'Nrale- 'la tagaanle -yaa 'elwaleta -sɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ a klɛ 'bhɛɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ -gasikpa -Waanbhaa' -lɛɛ 'bhɛ -o 'egbɛnɛle. 'Yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ:

Krisi 'gbu 'pwɛla- -a -yi bhaaplɛŋ do 'le;

-Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ 'a -zrɔnna mɛɛ mu ni 'bhii- -a -lɛdɔɔle -o. -E -pwɛla -mlɛkɛ' mu ba;

'bhɛɛ- -o -yaa -janwoa 'trɛ ta 'si mu 'ɛ pleŋ-;

'bhɛɛ- -woo -kpaa -a -yi 'drunyan 'lɛɛ- 'yi;

'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a ⓛsia 'bhɛɛ- 'bhɛ -ja 'kɛlelaflɛ' 'yi 'tɔbhɔleya 'yi.

4

Bhla ma mɛɛ daan mu

1 *Lii 'Weŋ 'ɛ -ya ⓛpia kpataakpa dɔɔ 'ke 'drunyan 'yan bhla 'ɛ ⓛbhwa -wa -din 'waati 'la ba, mɛɛ 'ke mu nu 'ploolɛ- -o 'kpaleya 'ɛ ma Krisi 'yi; 'bhɛɛ- -o nu dɔlɛ mɛɛ -yini' lii mu 'ke mu zi, 'bhɛ 'pegee 'mu a daangbɛya 'la da -Setran' ba 'bhɛ zi.

2 Mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛ mu 'pegee bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ nu -o -yinilɛ. -O 'kpee 'ɛ 'tilale -o 'bhii- -gla tilagbɛya gbɛɛn- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kɔɔ.

3 -O mɛɛ mu daan dɔɔ waa yaalɛ gwlɛn na, 'bhɛɛ- -wa pe -o ni dɔɔ -o pɛle 'ke mu 'to -o 'sɔɔn 'le. -Waanbhaa' 'duŋ- 'bhɛ pɛbhle mu 'ɛ ⓛkla, 'kooko- 'ke Zesu 'yi mu 'la -o wlan 'ɛ dɔ, -o -Waanbhaa' 'pubɔ- 'mu ma 'bhɛɛ- -woo bhle.

4 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' pɛ 'oo pɛ 'la ⓛkla 'bhɛ 'kpɛn lele; -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' -baŋgolɛ pɛbhle 'kedo- 'kpɔ 'yi; 'ke -kɔɔ' -o pɛ 'oo pɛ 'la 'bhlele, -kɔɔ' -Waanbhaa' 'pubɔ- 'bhɛ ma 'pe, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'a bhle 'tɛ.

5 -Amasrɔyi pɛbhle 'tɔlepɛbhle, -Waanbhaa' 'bhɛ klɛ 'weŋ -yaa' -jan 'ɛ 'pegee 'seriwole 'le.

Zesu Krisi -a yewonɛ 'lrele-

6 Timote, 'kee -kɔɔ' nɛɛnɛmu 'ɛ -daanna -za mu 'la bhe -o 'kpɛn 'le, 'e nu klɛlɛ Zesu Krisi a yewonɛ 'lrele-'gbu 'le. 'E nu -a zrɔnlɛ 'bhɛ gbɛɛn- 'tɛ 'bhii- 'yoo- 'e zru 'ɛ 'lɛbɔ 'zi 'ke 'kpaleya ma -jan 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'yoo- 'taawo zii' daangbɛya -lrele' 'ɛ 'bhɛɛ- zi.

7 'Duŋ- 'elwaleta can mu 'la -woo 'ke bhla ma jan mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke -o gole -o 'kpaleya a pɛ jan mu 'ɛ ma, 'yaa 'e 'trɔnkpalɛ 'mu -la -titi.

8 'Duŋ- dɔ klɛn 'kee blɔɔle bo -Waanbhaa' ma; -amasrɔyi 'flɛ yikan' maza klɛle -za sa -la -yanwo' mɛɛ ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ- 'kee blɔɔle ⓛbwa -Waanbhaa' ma 'bhɛ -o 'elrele mɛɛ ma -za 'kpɛn 'yi; -amasrɔyi 'bhɛ -zɔn bole -yrɛ ma -si 'ɛ na -kɔɔ' ni, 'bhɛ 'pegee -e boolazi bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'naza- pe -kɔɔ' ni.

9 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -o 'ke wlan 'le, 'bhɛɛ- mɔkpɛn' sɔ 'e 'kpale -a -yi.

10 'Bhɛla- -yile, 'woo- yewo 'zi 'eglɔɔle 'ke 'woo 'sɛnɛ wla, -amasrɔyi -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ -le 'o 'yrikpapɛ

'le; 'bhɛɛ- 'yele- 'ke bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'Bhee mi 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ- mɛɛ 'la zan mu 'gbu 'mu 'kpaa- Krisi 'yi, -e 'mu go -za 'yi -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta.

11 -A pe -o ni -o 'bhɛɛ- -za 'ɛ klɛ, 'bhɛɛ- 'yoo- daan 'kɛle-.

12 'Yaa 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'kedo- 'e mafinyanwo 'yaa- -zwannɛya 'ɛ ma. 'Duŋ- -a 'to 'ke mɛɛ 'la zan mu 'kpale- -o Krisi 'yi, -o 'yaa- -janwo' gbɛya 'ɛ 'pegee 'e 'taawogbɛya ye, 'bhɛɛ- -o 'yaa- 'sɔniya -glɔɔn 'pegee 'e 'kpaleya 'ɛ, 'bhɛɛ- 'e 'kpee 'fleeleya 'ɛ 'mu ye; 'kooko- -o sɔ -o 'kpale 'e ma 'mu 'kpɛn 'yi.

13 'Sani- 'ŋ gele pleŋ- 'e ta ye, dɔ klɛn 'kee- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ tape mɛɛ mu ni, 'ke 'yoo- lia 'bhɛ 'pegee 'ke 'yoo- daan 'kɛle-.

14 'E Lii 'seŋ 'la 'srɔɔwoa- bhe, 'ke -Waanbhaa' 'bhɛ 'naza- 'ɛ kpaa -a -lɛla' janwo mu 'ɛ 'lii, 'yaa 'e 'yrɛ zi -gblaanlɛ' yewole ma 'bhɛ 'le-. -Ya naza 'ɛ 'pelawoa -a -lɛla janwo mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mu -lɛdo' 'ɛ 'mu 'mu gbɛkpaa- 'e ta 'mu 'seriwolele, 'bhɛɛ- -ya 'srɔɔwoa- 'tɛ.

15 Dɔ klɛn 'kee 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn klɛ 'ke 'yoo- 'lɛyan- -a ma; 'bhɛɛ- 'e 'gbu 'na 'yee- ye 'ɛ ni 'e nii- 'ɛ 'kpɛn 'le. 'Ke 'bhɛ kla, mɔkpɛn' nu -a yelɛ 'bhii- 'yoo- ge 'zi zilɛɛ- -Waanbhaa a ye 'ɛ 'yi.

16 'Yaa- 'taawogbɛya 'pegee 'yaa- daangbɛya 'ɛ -o -klɔsikun 'elrele. Dɔ klɛn 'bhɛ klɛle ma. 'Ke 'ya kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'e nu 'e 'gbu golɛ -za 'yi, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu -o 'trɔnkpa zii' 'e ni, 'mu nu golɛ -za 'yi 'ezin-.

5

-Liawli' glaanle mu 'pegee zilɛɛ- mu, 'bhɛɛ- 'bhɔŋba- mu ba zayi'

1 'Yaa -jan -glɔɔ 'wolɛ- 'gwlaan- gblaan 'kedo- 'kpɔ ni, 'duŋ- zruwla -a 'kpee 'bhii- 'e dɛ. 'Bhɛɛ- -zwannɛ mu 'ɛ 'kun 'bhɛ 'kungbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi, 'bhii- 'e 'gbu nɛɛnɛ- mu gbɛɛn-.

2 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi 'ezin-, le gblaan mu 'ɛ 'kun 'bhii- 'e nɛɛ mu, 'bhɛɛ- le 'seebaanɛ mu 'ɛ 'kun 'bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'bhii- 'e nɛɛnɛ- -le mu 'e 'kpee 'fleele- 'le.

Glaanle mu 'kungbɛya

3 Le mu 'la -woo glaanle -zeze mu 'gbu 'le, -o -lɛdɔ' -a ma.

4 'Duŋ- 'ke glaanle mu 'la 'nɛ mu 'pegee -o 'nranɛ- mu -o, 'bhɛ -nɛ mu 'ɛ -woo -gasi 'la 'kpa zii' -Waanbhaa' -lɛɛ bhe, -o 'bhɛ 'kpa 'elwale 'pe 'ke -o bhɔ -o 'gbu a 'fa -la mu 'ɛ ba. -O yapɛ mu 'ɛ -za 'la kla -o ni 'elwale gban -sɔ, -o 'bhɛ yɛkɛ- za mu klɛ 'mu ni. 'Bhɛ klɛgbɛya -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ -le sɔ -Waanbhaa' ni.

5 Le 'la 'bhɛ -o 'ke glaanle -zeze 'gbu 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɔŋba- mi do 'kpɔ 'laa -o 'bhɛ 'kɔɔ, -ya -yrikpa' -Waanbhaa' ta, 'bhɛɛ- -e bo pɛ -yrɛwole ma 'bhɛ ma 'seri 'yi -bi zi 'pegee -yrekpaa'.

6 'Duŋ- glaanle 'la 'bhɛ bole -o 'bhɛ 'gbu 'nrayiza mu klɛle

ma, 'bhɛ -o 'bhii- 'bhɛ -gaa gban 'ali- 'ke -ya -yrɛ ma -li.
7 'Bhɛ -jan 'lɛɛ- 'wo -o ni, 'kooko- waa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ ye -o zi.
8 'Ke mɛɛ 'la zan laa -yaa' mɛɛ mu -gblakun' 'elrele, 'ali- 'ke 'bhɛ kpa -yaa' pɛ 'fa □la mu 'gbu 'ɛ ta 'elwale 'pe, 'bhɛ zan laa -o -li 'kpaleya zi 'ɛ ta; 'ali- -a -yɔɔ' -yiya' mɛɛ 'la zan laa -Waanbhaa' dɔ 'bhɛ zan ni.
9 'Ke glaanle 'la 'bhɛ 'ya lɛɛ -lii 'ɛ □kaan lɛɛ mia yaga ta, 'bhɛɛ- 'ke -a yaale -yaa 'gwlaan- do 'kpɔ -la 'kɔɔ; 'e sɔ 'bhɛɛ- glaanle -glɔɔn 'ɛ 'tɔ 'ɛ sɛwɛwole glaanle mu 'tɔ 'ɛ ba.
10 'Ke mɔkpɛn' 'a dɔ -a klɛza -lrele' mu 'ɛ ma: 'ke -wa 'yaango- 'bhii- -ya -nɛ mu 'ɛ 'trola- 'elrele, 'kee- -yaa' 'cie mu kun 'elrele, -e -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ gaan mafia-, 'kee- -yaa bhɔ -yrɛn ma mɛɛ mu ba, 'bhɛɛ- -e -yaa -za 'wlan -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn -la klɛyrɛ glin mɛɛ mu ni.
11 'Duŋ- 'yaa dɔlɛ glaanle 'seebaanɛ mu 'ɛ 'mu 'tɔ 'sɛwɛwole -la. -Amasrɔyi 'ke 'drunyan ta pɛ -lrɔ 'ɛ -dwa -o ma, 'bhɛɛ- -wa pe dɔɔ -o yaale' gwlɛn na; 'bhɛ klɛ gbɛya 'ɛ 'yi, -o ploo Krisi a zi 'ɛ ma.
12 'Bhɛɛ- 'bhɛla- -yile, -kpan balaa' -o 'gbu ta, -amasrɔyi -woo -liiwli' 'la 'naa- -Waanbhaa' ni dɔɔ -o nu bolɛ Krisi a pɛ 'le, waa bo 'bhɛ ta 'bhɛɛ- -o 'bhɛ 'yisiɛ-.
13 'Bhɛɛ- 'ezin-, -o woye laa -o, 'bhɛla- -yile -o kanaa' 'fɛ mu 'ɛ 'kpɛn □la; 'duŋ- -za 'la 'bhɛ -o 'eyɔɔle 'ezin- 'bhɛ -le -o -lɛ ma nra, 'bhɛ 'pegee -o -lɛ ta laa ga -jan ta -titi. 'Bhɛɛ- -o wo jan laa 'kɛla 'bhɛ 'le -o 'bhɛɛ- wo.
14 'Bhɛla- -yile, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- glaanle 'seebaanɛ mu 'ɛ -o yala- gwlɛn na, 'bhɛɛ- 'ke -o -nɛ mu -srɔɔwo', 'bhɛɛ- 'ke -o waa 'fa -la mu 'ɛ 'lɛdɔɔ- 'elrele; 'kooko- -kɔɔ' 'sɔɔnnii 'laa sɔ -o 'tɔ 'yɔɔ- peyrɛ 'kedo- 'kpɔ 'srɔɔwole.
15 'Naa 'o 'bhɛ 'pe zii' bhaama, -amasrɔyi 'woo- glaanle mu 'ɛ 'ke mu -ploola gban -Waanbhaa 'a zi dɔɔle 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'mu gbaanle -o -Setran' zi.
16 'Ke Zesu 'yi le do dɛ -nɛ mu 'ke mu -o 'ke glaanle mu 'le, -e -yaa' glaanle mu 'ɛ -gblakun', 'kooko- 'bhɛ glaanle mu 'ɛ waa bo Zesu 'yi mu 'ɛ ta 'kwe 'le, 'bhɛɛ- 'mu sɔ bhɔle- glaanle mu 'la mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'mu 'kɔɔ 'bhɛ mu ba.

Zesu 'yi mu a zilɛɛ- mu 'kungbɛya

17 Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mu 'la 'mu -o 'mu a ye 'ɛ 'wo zii' 'elrele, -ka 'mu 'lɛdɔ- -a ma 'eke- trala plɛ, -ka 'bhɛ klɛ 'kɛ mu 'gbu 'la -Jan 'Nrale- 'ɛ wo, 'bhɛɛ- -o mɛɛ mu daan 'kɛle- 'mu -la ni.
18 -Amasrɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'Ke dri 'ɛ -yoo pɛbhɛ 'taan zii' -a gaan 'ɛ 'le 'waati 'la ba, 'yaa -a -lii 'yrelɛ-;»* 'bhɛɛ- -a yɔɔndɛle -o 'ezin- dɔɔ: *«Yewonɛ 'ɛ -yaa' pɛ -le 'ke -a -sra 'ɛ 'le.»*

19 'Ke mɛɛ do -o -la 'zi Zesu 'yi mu a zilɛɛ- mi do ta -za do 'yi, 'yaa dɔlɛ 'bhɛ □la; 'fɔke mɛɛ plɛ, mɛɛ yaga 'sii, 'bhɛɛ- 'mu klɛ 'e 'srɛ 'le 'yee- -za 'ɛ ma.

20 Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mu 'la bole -o -za 'yɔɔ- mu klɛle ma, 'bhɛ -jan 'ɛ 'wo mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa; 'kooko- mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu gblaan -za 'yɔɔ- klɛle ma.

21 'Ŋ 'yoo- -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'kwlanwole 'e ma 'eglɔɔle -Waanbhaa' 'pegee Zesu Krisi 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -mlɛkɛ' mu 'la makwan- 'mu 'yrɛ ma dɔɔ: Dɔ klɛn 'kee 'toŋ mu 'lɛɛ- 'kpɛn 'klɔsikun, 'bhɛɛ- 'yaa -a do mabhaabhɔlɛ -a do ta; 'bhɛ 'pegee 'yaa bhaaplɛŋ mu golɛ 'eke- ma.

22 'Yaa 'kɔɔlɛ- 'e gbɛkpale ma mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ta, 'bhɛɛ- 'e ye gbɛkpa -a 'kɔɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'pleŋ-. 'Bhɛɛ- 'ka 'pegee mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'kpalɛ- do ma -za 'yɔɔ- klɛ zayi'. 'E 'gbu 'bo 'e zru 'weŋ 'le.

23 'Yaa bolɛ -yi do -kplɛn 'mile- ma; -wɛɛn sanɛ- 'mi 'e 'kpee 'la za 'ɛ 'pegee 'e ma yikpɛn- ta ga 'fiɛntrɔnnɛ mu 'ɛ -zayi'.

24 Mɛɛ 'ke mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ gaanle laa -o 'mu ma 'sani- -woo 'kitikan; 'duŋ- mɛɛ 'ke mu a pɛ -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -o 'mu ye boolazi -a ma.

25 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi, klɛza -lrele' mu 'ɛ gaanle laa klɛ 'mu ma, 'mu 'pwɛle- klɛ -gbaklaa 'edile; 'ali- 'ke 'kɛ mu 'la 'mu ta laa 'pwɛle- veŋ-, 'mu tagaanle laa bo.

6

Lu mu 'ɛ -woo zan mu -lɛdɔ' a ma

1 Zesu 'yi mu 'la 'kpɛn -o 'ke lu mu 'le, -o -gasikpa -o zan mu 'ɛ 'lɛɛ 'ke -woo -lɛdɔ' a ma gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma; 'kooko- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ 'siɛle 'bhɛ 'pegee 'ke waa sɔ -za 'yɔɔ- pele- -kɔɔa' daangbɛya 'ɛ ma.

2 Lu mu 'la 'mu zan mu -o 'ke Zesu 'yi mu 'le, -o -gasikpa 'mu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- waa pelɛ dɔɔ -o 'kpɛn -o 'ke nɛɛnɛ- ma do mu 'le. Drɔɔn' -o yewo 'mu ni 'elrele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma; -amasrɔyi -woo yewo 'zi mɛɛ 'la zan mu ni, 'bhɛ mu -o 'ke -o -yiɛnii' Zesu 'yi mu 'le. Mɛɛ mu 'ɛ daan 'bhɛ -jan mu 'la bhe 'mu -le, 'bhɛɛ- 'ya 'kpankpanyan -o ma.

-Gɔli' 'flɛn 'pegee bhla ma daangbɛya mu

3 'Ke mɛɛ 'ke mɛɛ mu daan daangbɛya 'bhɛɛke 'le, 'bhɛɛ- 'ke yaa 'taawo- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'wojan- 'weŋ mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke yaa 'taawo- daangbɛya 'la 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- Zesu 'yi mu -gasikpa -Waanbhaa' -lɛɛ 'bhɛ ta,

4 'bhɛ zan -o 'bhɛ 'gbu magbaandɛ 'zi, 'bhɛɛ- yaa -za 'kedo- dɔ. 'Duŋ- zaabɔ -lrɔ 'ɛ 'bhɛ -o -a ma 'bhii- ga, 'bhɛɛ- gwle 'kanle sɔ -a ni jan 'le bhaama. 'Bhɛ -za mu 'la bhe, 'mu nu 'ke zranwole 'pegee sra 'le, 'bhɛɛ- -zwan- wole 'pegee 'kpee jan -yɔɔ' mu 'le;

5 'bhɛɛ- zaabɔle mu 'la waa yan. 'Bhɛ zaabɔle mu 'la waa yan 'mu da mɛɛ la zan mu 'nii- 'ɛ -gaa, 'mu -la ba; 'bhɛɛ- waa wlan dɔ -titi. -O 'kpee ma, -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya 'ɛ 'bhɛ -o 'ke -naflo -glinza' -la -le.

6 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya 'ɛ 'bhɛ -o -za 'wlan 'srɔɔwo zi 'le, 'ke mɛɛ 'e zru -kpalaa' pɛ yɛkɛ- 'la -ya 'kɔɔ 'bhɛ ma.

7 -Amasrɔyi -kɔɔ' 'laa nulɛ pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le -kɔɔ' 'kɔɔ 'trɛ ta -gɛ, 'bhɛɛ- 'duŋ- -kɔɔ' 'laa nu gelɛ pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le -kɔɔ' 'kɔɔ.

8 'Bhɛla- -yile, 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' 'le pɛle 'pegee -kɔɔ' ta pɛ mu -srɔɔwoa 'bhɛ -kɔɔ' 'yibhɔ-.

9 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan mu -o -a zi 'bhii- -o klɛ pɛzan mu 'le, -o balaa' -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛɛ -Setran' a bhee -o kun. 'Bhɛ bhee 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'truu- maza mu -bebe 'pegee zrubhɔ maza 'yɔɔ- mu 'le; 'bhɛ mu -o siɛ 'bhɛɛ- -o ni 'feŋfeŋ.

10 Wlan 'ɛ ni, -gɔli' 'flɛn 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn kli 'le. 'Yee- -gɔli' 'flɛn 'ɛ 'kɔɔ, mɛɛ 'ke mu ꞌnia 'kpaleya zi 'ɛ ma 'egbɔɔnle; 'bhɛɛ- -o 'ŋgami -gbɛnɛ 'srɛ kpa -o 'gbu ma.

'Kpaleya -Waanbhaa' 'yi 'bhɛ ta gwle -lrele'

11 'Duŋ- 'bhi Timote, 'bhi 'la 'bhi -o 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ 'le bhe, blasan- 'bhɛ -za mu 'la bhe 'mu 'kpɛn 'lɛɛ. 'Bhɛɛ- -lɛdɔɔleya zi oo, -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya oo, 'kpaleya oo, 'sɔniya oo, zrubakpaaleya oo, 'bhɛ 'pegee -yidɔɔya 'mu 'kpɛn -la ziglin-.

12 Dɔ 'eglɔɔle 'bhɛɛ- 'e 'kpaleya Krisi 'yi 'ɛ 'bhɛ ta gwle -lrele' 'ɛ dan. 'Bhɛɛ- bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'kun. -Waanbhaa' 'e 'siila- 'bhɛɛ- bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'kaama-; 'bhɛɛ- 'yee 'kpalawoa Krisi 'yi 'ɛ 'bhɛ ba jan -lrele' ꞌwoa mɛɛ 'srɛ 'yrɛ ma kpataakpa.

13 'Mi jan 'lɛɛ- 'kwlanwo- 'e ma -Waanbhaa' 'la -si na pɛ mu 'kpɛn ni, 'bhɛ 'yrɛ ma; 'bhɛ 'pegee Zesu Krisi 'la -a 'gbu ta -jan 'lrele- -woa Pɔnsi Pitalti 'yrɛ ma.

14 'Mi -o -jan 'lɛɛ- 'kwlanwo zii' 'e ma 'eglɔɔle dɔɔ -a -klɔsikun 'elrele, 'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- 'e zi, 'bhɛ 'pegee bo 'weŋ 'ke 'bhɛ ge 'tɛnle- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'pwɛ yi 'ɛ ma.

15 'Yee Krisi 'pwɛ yi 'ɛ nu klɛlɛ 'waati 'la -Waanbhaa' 'bhɛ 'lɛdulaa 'bhɛɛ- ba. 'Yela- do -kplɛn 'kpaale- -o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'yele- 'ke -bhleŋgbe mu 'kpɛn a -bhleŋgbe 'le, 'bhɛ 'pegee Mɛɛzan mu 'kpɛn a Mɛɛzan 'le.

16 'Yela- do -kplɛn 'laa ga -titi; -a boyrɛ 'ɛ 'bhɛ -o 'ke 'tɛbhile 'la 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'e 'mabɛɛnle 'bhɛ -din 'bhɛɛ- 'le. Bhaaplɛŋ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ 'yelɛ- -lido', 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ 'bhɛ 'yele. -Yaa' pɛ -le 'ke 'tɔbhɔleya 'pegee -glɔɔya' 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'mu 'le! Amiina!

Pɛzan mu -liale'

17 -Jan 'lɛɛ- 'bhɛ 'kwlanwo 'eglɔɔle -zɔn 'drunyan 'lɛɛ-'yi pɛzan mu 'ɛ ma dɔɔ waa -o 'gbu 'wasowolɛ, 'bhɛɛ- -o -yrikpale laa bolɛ -naflo pɛ mu 'la waa mɔ 'mu ta; 'duŋ--o -yrikpale bo -Waanbhaa' -la ta. 'Yele- -kɔɔ' gba pɛ 'kpɛn ba 'ebebele, 'kooko--kɔɔ' -kɔɔ' zrukpalaa 'bhɛ ma.

18 -A 'kwlanwo -o ma 'eglɔɔle dɔɔ -o -za 'wlan klɛ, 'bhɛɛ- -o klɛza -lrele' mu 'ɛ klɛ 'esrɛle; -o 'kɔɔ 'laa klɛlɛ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -o dɔ -a -la 'ke -woo 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'yiciɛnmɛɛ -bhɛɛke' mu ma.

19 'Ke -o 'bhɛ ꞌkla, -o nu -o 'gbu -lɛɛ -naflo zrɛ dɔlɛ 'bhɛ gbɛɛn- bhe boolazi; 'bhɛ -naflo 'ɛ 'bhɛ lele 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa 'siɛ -titi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -o nu bole -yrɛ ma -si -zeze 'gbu 'ɛ 'bhɛ 'srɔɔwolɛ.

Pɔlu -o -a -srawo' zii' Timote ma

20 'Ŋ 'nɛ Timote, -Waanbhaa' -za mu 'la gbɛkpaa- 'e 'kɔɔ, -o 'kun 'e gbɛ plɛ 'le. 'Ploo- bhaama -janwole mu 'la waa -o 'ke 'kpaleya zi 'ɛ ta janwo gbɛya mu 'le 'mu ma; 'bhɛ 'pegee 'yaa 'e 'lɛbɔlɛ bhaama zaabɔle mu 'yi; 'bhɛ zaa -glɔɔn 'ɛ bɔ mu 'ɛ -woo 'gbu 'kun 'bhii- -zadɔ' mu, 'duŋwaa -o 'ke 'bhɛ 'le.

21 Mɛɛ 'ke mu 'kpee ma -o 'bhɛ -zadɔleya 'ɛ 'srɔɔwoa-, 'bhɛɛ- 'duŋ- -o 'kpaleya zi 'ɛ 'bhɛ ꞌtwa -a nɔɔ-.

Bhaa -Waanbhaa' -lileya 'ɛ zina- 'ka ta!

PƆLU 'LƐTRƐ PLƐ MI 'LA ɓKPAA TIMOTE NI

Pɔlu 'lɛtrɛ plɛ mi 'la ɓkpaa Timote ni 'bhɛ ŋgblo

Pɔlu -yaa 'waati 'la ba -kaso 'yi Rɔmu -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -e 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ɓdia (2 Timote 1.8; 1.16-17; 2.9), 'bhɛɛ- -ya ɓkpaa Timote ni. 'Bhɛ bhla 'ɛ ba, Timote -yaa Efɛzi -wa 'ɛ ta. Pɔlu 'a ɓpia 'yee- Timote ni dɔɔ -e nu 'tɛn -a ma Rɔmu (2 Timote 4.9), -amasrɔyi, 'yee- Pɔlu 'gbu 'kpee ma, -yaa' pɛ 'trɛ ta 'ɛ 'yan bhla 'ɛ ɓbhwa gban -wa -din (2 Timote 4.6). 'Yee- Pɔlu 'gbu yewoa- 'eglɔɔle Mɛɛzan Zesu Krisi ni, 'bhɛla- -zayile, -e -yaa zruwla 'zi Timote 'kpee dɔɔ 'bhɛ 'e 'kpa -a ma -yaa' pɛ 'taawogbɛya 'ɛ 'yi.

Pɔlu 'a ɓpia Timote ni dɔɔ 'bhɛ 'bhɛ ta -yrɛn 'ɛ 'yikun-, 'bhɛɛ- 'bhɛ dɔ 'eglɔɔle 'bhɛ a 'kpaleya 'ɛ 'yi (2 Timote 1.3–2.13).

'Bhɛɛ- -ya ɓpia Timote ni 'ezin- dɔɔ 'bhɛ blɔɔle bo 'Sɛwɛ 'Weŋ mu 'ɛ 'yi jan mu 'ɛ ma. -E -jan yɛkɛ- do 'kpɔ 'la ɓwoa -yaa' 'lɛtrɛ ɓlwa 'ɛ yi dɔɔ Timote 'yri bo 'bhɛ 'gbu -za 'le bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ ma, -e ɓbwa 'bhɛɛ- ta 'ezin- (2 Timote 2.14–4.5).

'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, Pɔlu -janwoa -a 'gbu ba zayi', 'bhɛɛ- -e Zesu 'yi mu 'ke a 'pubɔwli mu ɓkpaa Timote ni (2 Timote 4.6-22).

Pɔlu -o Timote 'pubɔ- 'zi

1 'Mi Pɔlu -o 'ke Zesu Krisi a 'winbɔwo mi 'le, -Waanbhaa' zru maza ma; 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -le bole -yrɛ ma -si 'naza- ɓpia bhaaplɛŋ mu ni Zesu Krisi klɛza 'ɛ 'srɔyi.

2 'Ŋ 'yoo- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'e ni Timote, 'bhi -le 'ke 'ŋ 'nɛ 'la 'bhɛ -za sɔ 'ŋ ni 'bhɛ 'le. Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi 'e -dɔɔbo', 'bhɛɛ- 'e 'yrɛnkla- -o ma, 'bhɛ 'pegee -o yilabla 'na 'e ni!

Pɔlu -o Timote 'lia zii' bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ ba zayi'

3 'Mi -Waanbhaa' 'pubɔ-; 'ŋ 'yoo- -yaa' ye 'ɛ 'wo zii' 'ŋ 'kpee 'fleele- 'le 'bhii- 'ŋ 'taa- mu 'a ɓkla gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -Bi zi 'pegee -yrekpaa' 'e -za 'laa ni 'ŋ 'kpee 'an 'seri mu 'ɛ 'yi.

4 'O 'piila- bhla zi 'eke- ma, 'e wisia ɓ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ke 'bhɛ -dwa 'ŋ 'kpee, -e klɛ 'ŋ ni 'bhii- 'mi 'e 'ye 'bhɛɛ- 'ŋ zrukpalaa.

5 'Kpaleya -zeze 'gbu 'la -yoo 'e zru 'ɛ 'yi, 'bhɛ -za 'laa go 'ŋ 'kpee. 'Bhɛ 'kpaleya -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ -le -yaa 'e -jie Loisi 'pegee 'e nɛɛ Enisi 'yi; 'bhɛɛ- 'ŋ 'kpale- -o -a -yi 'bhii- -o 'kpa gbɛya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhɛɛ- yɛkɛ- -le 'bhi 'yi 'ezin-.

6 'Bhɛla- -zayi', 'mi 'seri 'la ɓkla -Waanbhaa' ni 'yaa- -za ma 'ke 'mi 'ŋ gbɛkpa 'e ta, 'bhɛɛ- -yee' gbalawoa

-glɔɔya' 'la ba, -a 'to 'ke 'bhɛ -glɔɔya' 'ɛ bo 'e ta.

7 -Amasrɔyi -Waanbhaa' -kɔɔ' -gbaa Lii 'Weŋ 'la ba, 'bhɛ 'laa -kɔɔ' klɛ -gblaannii' 'le, 'duŋ- 'bhɛ -glɔɔya' 'pegee 'sɔniya, 'bhɛɛ- -zadɔleya -la -naa -kɔɔ' ni.

8 'Bhɛla- -zayile, -yrala' laa dɔlɛ 'e ma Mɛɛzan a -jan 'ɛ 'wole- ma mɛɛ mu ni. 'Mi 'duŋ- 'la 'mi -o -kaso 'yi -a 'tɔ 'ɛ -zayi', -yrala' laa dɔlɛ 'e ma 'mi -zayi'. 'Bhi 'pegee 'mi 'o -yrɛnbhle' 'eke- 'yi -Jan 'Nrale- 'ɛ -zayi', 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -glɔɔya' 'ɛ ta.

9 'Yee- -Waanbhaa' -le -kɔɔ' -gwa -za 'yi, 'bhɛɛ- 'yele- -kɔɔ' 'siila- dɔɔ -kɔɔ' klɛ -a 'gbu a mɛɛ mu 'le. 'Duŋ- 'yaa -kɔɔ' golɛ -za 'yi -kɔɔ' klɛ za -lrele' mu 'ɛ ma, -e -kɔɔ' -gwa -za 'yi -a 'gbu -za yɛkɛ- 'la 'lɛdulaa, 'bhɛ 'pegee -yaa' wlanya 'ɛ 'mu -la ma. -E -kɔɔ' -gbaa 'bhɛ wlanya 'ɛ ba, -kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ kla 'waati 'la ba 'ke yaa 'drunyan klɛlɛ -li.

10 -Zɔn -kɔɔ' 'Bhee Mi Zesu Krisi nwa 'yee- -Waanbhaa' a wlanya 'ɛ zrɔnlɛ mɛɛ mu 'ɛ ni. -E ga a pɛ faŋgan- 'ɛ 'bhɛ -gwa 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'laa siɛ -titi, -e 'bhɛ 'pwɛla- mɔkpɛn' 'yrɛ ma kpataakpa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'srɔyi.

11 'Yee- -Jan 'nrale- 'ɛ 'yela- wole 'kaama-, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'mi kla 'ke -yaa' winbɔwo 'pegee -yaa' mɛɛ mu daan mi 'le.

12 'Bhɛla- -zayi' 'ezin-, 'ŋ 'yoo- 'bhɛ -yrɛn -glɔɔn mu 'lɛɛ- 'bhle zii'; 'duŋ- waa -o 'ke 'ŋ ma -yrala' 'le. -Amasrɔyi 'ŋ 'yrikpale bole -o mɛɛ 'la zan ta, 'ŋ 'bhɛ zan 'ɛ dɔ; 'bhɛɛ- 'ŋ 'kpale -o -a -yi 'bhii- dɔɔ -e pɛ 'la gbɛkpaa- 'ŋ 'kɔɔ, 'bhɛ 'seŋ -o -a ni 'ke -ya -yrɛkpa' 'bhɛ ba, 'fɔke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'drunyan 'lɛyan 'yi 'ɛ ma.

13 'Mi 'e -daanna wlan ma -jan mu 'la 'le bhe, -o 'kpa 'e 'kpee kplankplan, 'bhɛɛ- 'taawo -o ta 'e 'kpaleya 'pegee 'sɔniya 'la 'bhɛ -o 'ka 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'yi 'bhɛ 'le.

14 'E daangbɛya 'lrele- mu 'la 'srɔɔwoa- bhe, -o 'kpa 'e 'kpee kplankplan Lii 'Weŋ 'la -yoo 'e 'yi, 'bhɛ -glɔɔya' 'ɛ 'le.

15 'E 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'la 'kpɛn -o *Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'mu 'ŋ do -kplɛn twa -a nɔɔ-; Fizɛli 'pegee Erimozɛni mu -o 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ ba.

16 'Duŋ- bhaa Mɛɛzan -Waanbhaa' -yaa' wlanya 'ɛ zrɔn Onezifɔɔ 'pegee 'bhɛ a 'fa -la mu 'ɛ ni. -Amasrɔyi -e 'fuu -dwa 'mi ta gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma; 'ali- 'mi 'la 'mi -o -kaso 'yi, -e 'mi 'yelawoa, 'bhɛ 'laa -yraladɔlɛ -a ma.

17 Drɔɔn', -e bhɔlawoa Rɔmu -wa 'ɛ ta, -e 'mi ziglinna gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma -a zru 'ɛ 'kpɛn 'le 'sani- -e ge 'tɛnlɛ- 'ŋ ma.

18 Bhaa -Waanbhaa' 'bhɛ a wlanya 'ɛ zrɔn -a ni 'drunyan 'lɛyan 'yi 'le. -E -za 'wlan mu 'la 'kpɛn kla 'ŋ ni

Efɛzi -wa 'ɛ ta, 'e 'gbu 'bhɛ 'yaango- kpataakpa.

2

Mɛɛ klɛle Zesu Krisi a -srwase' mi wlan 'le

1 'Bhi 'ŋ 'nɛ Timote, dɔ 'eglɔɔle -lileya 'la -yoo Zesu Krisi 'yi 'bhɛ 'yi.

2 'Mi 'e -daanna 'kɛla 'le mɛɛ 'srɛ 'yrɛ ma, 'bhɛ gbɛkpa mɛɛ 'la zan mu -o 'ke mɛɛ wlan mu 'le, 'bhɛɛ- 'ke -o sɔ mɛɛ -bhɛɛke' mu daanle- 'bhɛ 'le 'ezin- 'mu 'kɔɔ.

3 'Yaa- pɛ -yrɛnbhle', 'bhii- Zesu Krisi a -srwase' mi wlan do.

4 -Srwase' mi 'kedo- 'kpɔ 'laa -a 'gbu bɔ 'trɛ ta za mu 'yi, 'ke -ya zi 'bhii- -a -za 'sɔ -a -kuŋlii 'ɛ 'ni.

5 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ do -o zaabɔ 'zi mɛɛ -bhɛɛke' mu 'le blasanlele -jara 'srɔɔwo zayi', 'ke yaa blasanlɛ blasan' gbɛya 'toŋ mu 'ɛ ta, yaa sɔ 'bhɛ blasanle -jara 'ɛ 'srɔɔwole.

6 'Bhɛɛ- gbakpa' mi 'la ye -glɔɔ 'ɛ ▯woa -yaa' gba 'ɛ 'yi, 'yele- gba 'ɛ ta pɛbhaa -lwa mu 'ɛ kan mi 'le.

7 'Ŋ 'yoo- 'kɛla 'wo zii' 'e ni -gɛ bhe, 'e 'kpeelɛdan 'bhɛ ma 'elrele; -amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' nu a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'e -za 'kpɛn 'yima-.

8 Davidi 'nranɛ- Zesu Krisi a -za 'ɛ bo 'e 'kpee, 'yele- -bwela gale ba; 'bhii- 'an pɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'bhɛ -a 'wo 'zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

9 'Ŋ 'yoo- -yrɛnbhle' zii' 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yela- woza 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo' 'ŋ gbɛ ta ▯bwa 'ke piibhɛ kpɛlɛ- 'le 'bhii- -za 'yɔɔ- klɛ mi do gbɛɛn-. 'Duŋ- -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'bhɛ 'yrele- laa -o.

10 'Bhɛla- -zayi', 'ŋ 'yoo- -za 'kpɛn 'yikun zii' -Waanbhaa' mɛɛ mu 'la zan mu makwan- 'mu -zayi'; 'kooko- 'mu sɔ gole -za -yi Zesu Krisi 'srɔyi, 'bhɛɛ- 'tɔbhɔleya 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, -o sɔ 'bhɛ 'srɔɔwole.

11 -Jan mu 'lɛɛ- 'mu -o 'ke wlan 'le dɔɔ:

«'Ke -kɔɔ' 'gbu -gaa -kɔɔ' 'pegee Zesu Krisi 'le, -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- Krisi nu bolɛ -kɔɔ' 'yrɛ ma 'eke- 'yi 'ezin-.

12 'Bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -za 'yikwan▯ 'yee- 'le, -kɔɔ' mu 'pegee 'yee- nu yaalɛ -yaa' -bhleŋgbeya yaayrɛ 'ɛ ▯nɔɔ.

'Duŋ- 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' -baŋgwa -a -yi dɔɔ -kɔɔ' 'laa dɔ, 'yee- nu -a -baŋgolɛ -kɔɔ' mu 'yi dɔɔ yaa -kɔɔ' mu dɔ 'ezin-.

13 'Ke -kɔɔ' 'laa bolɛ -kɔɔ' 'liijan- do ta, 'yee- nu bolɛ -a -liijan' do 'kpɔ 'ɛ ta. -Amasrɔyi yaa sɔ -a -liijan' mabɔɔle, 'bhɛɛ- -e zaabɔ -a 'gbu 'lɛ ma.»

-Waanbhaa' a yewonɛ 'lrele- do

14 Bo -jan 'lɛɛ- 'bhɛ dɔle ma mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpee, 'bhɛɛ- -a pe -o ni 'e 'sɔwɛɛ- ma -Waanbhaa' -yrɛ ma dɔɔ waa sradɔlɛ -jangɔ' mu ta. -Amasrɔyi sradɔle 'ɛ 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- mɛɛ ma, 'ke yaa 'e go mɛɛ 'la zan

mu -o 'trɔnkpa 'bhɛ -jan mu 'ɛ la 'mu -la 'siɛle- ba.

15 Dɔ 'eglɔɔle 'ke 'yee 'gbu zrɔn -Waanbhaa' ni 'bhii- -yaa' yewonɛ 'lrele- 'la -za sɔ a ni 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- yaa klɛ 'e ma -yrala' 'le 'yee- -Waanbhaa' -yrɛ la; -yaa' wlan ma -jan 'ɛ daan kplank-plan.

16 'E 'pleŋgo -balo 'yifleŋ mu ma, 'bhɛ 'pegee -jan mu 'la gole -o 'kpaleya zi 'ɛ ma. -Amasrɔyi 'woo- bhaama janwo mu 'ɛ -woo 'pleŋgo- yi 'oo yi -Waanbhaa' ma.

17 -O -liijan' mu 'ɛ -za mu siɛ 'eyɔɔle 'bhii- bhɛ -yɔɔ' bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ bhle 'eyɔɔle gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ 'ke mu -le 'ke Imene 'pegee Filɛti mu 'le.

18 -O -gwa gban wlan ma zi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -wa pe dɔɔ gbaa mu bweza 'ɛ gale ba 'bhɛ yi 'ɛ bhwa gban; -o 'bhɛ pelawo zii' bhe, -o mɛɛ -bebe 'yini zii' 'ke -o 'mu go 'kpaleya zi 'ɛ ta.

19 'Duŋ- -Waanbhaa' 'fɛgwlɛ- gaan -glɔɔla bwa, 'bhɛ 'laa sɔ 'siɛle -titi; -jan -glɔɔn mu 'lɛɛ- 'mu -la yɔɔndɛle -o ta dɔɔ: «Mɛɛzan -Waanbhaa' 'gbu -yaa' pɛ mɛɛ mu 'ɛ dɔ.» 'Bhɛ 'pegee: «'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'a pia dɔɔ 'bhɛ -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ mɛɛ 'le, 'bhɛ zan 'bhɛ gaan go -za 'yɔɔ- zi 'lii.»

20 'Fɛ -gbɛnɛ do -la, 'tasa 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn -le ye: -a 'ke mu laa -o 'ke -can 'pegee piibhɛ drɔŋ 'le, 'duŋ- -a 'ke mu -o 'ke -yri 'pegee 'trɛ 'le 'ezin-. -A 'kɛ mu 'la 'mu -o 'ke -can 'pegee piibhɛ 'le 'mu -o 'ke -zabla' yi gblaan ta pɛ mu -la -le, 'bhɛɛ- -a -vin mu 'ɛ 'mu -o 'ke yikpɛnsee ta pɛ mu 'le.

21 'Ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'bhɛ 'gbu 'pleŋgwa- 'woo- -za 'triŋle- mu 'la bhe -o ma, 'bhɛɛ- -a 'kpee 'fleele- klɛ. 'Bhɛ zan nu klɛlɛ 'bhii- -can 'tasa mu 'la -o 'mu si -zabla' yi -gbɛnɛ mu ta 'bhɛ mu gbɛɛn-. -E nu klɛlɛ 'weŋ, 'bhɛɛ- -ya zan do -kplɛn maza -yanwo'; 'bhɛɛ- -a -lɛmagaanle -o ye -lrele' 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'wo zayi'.

22 'Ŋ 'nɛ Timote, blasan- -zwannɛ mu zrubhɔ za -yɔɔ' mu 'ɛ 'lɛɛ. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn Mɛɛzan -Waanbhaa' gba -o 'kpee 'fleele- 'le, 'e 'mabɛɛn- 'mu -la -din, 'bhɛɛ- 'ke 'ka -lɛdɔɔleya oo, 'kpaleya oo, 'sɔniya 'pegee yilabla ziglin-.

23 'Duŋ- 'yaa 'e 'lɛbɔlɛ klooya ma -jan mu 'pegee 'truu- ma -jan mu 'yi, -amasrɔyi -woo 'ke gwle 'pɔpɛ- 'le.

24 'Duŋ- 'bhɛ 'laa lele 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' a yewonɛ gwledan. 'Duŋ- klɛ mɛɛ wlan 'le mɔkpɛn' ma, 'kee- sɔ mɛɛ mu daanle, 'bhɛɛ- 'kee- sɔ mɛɛ mu a -yɔɔya' 'ɛ 'yikunle.

25 Mɛɛ 'la zan mu zaabɔ -Waanbhaa' -a yewonɛ 'ɛ 'lɛ ma, -e 'sɔ -jan zikpale 'mu ni -a zru -dɔɔ 'le, 'bhɛɛ- -yoo bɔ zi -lrele' ta; -dɔke' yi do ta, -Waanbhaa' nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- -zadɔwɛɛ dɔ -o ma, 'bhɛɛ- -o ploo -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee -woo

zru niinaa' 'bhɛ ba, 'bhɛɛ- -o wlan 'ɛ dɔ.
26 'Bhɛ 'yi, -o -yrɛ ba nu 'kanlɛ- 'elrele, 'bhɛɛ -o nu golɛ -Setran' 'la 'bhɛ a bhee mu -o -kwan 'bhɛ zru maza klɛ zayi' 'mu 'yi.

3

Bhaaplɛŋ mu klɛza mu 'drunyan 'yan bhla zi

1 -A 'yaango- dɔɔ 'ke 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ bhwa -wa -din, 'waati mu 'ɛ nu klɛlɛ 'eglɔɔle.
2 Wlan 'ɛ ni, bhaaplɛŋ mu nu -o 'gbu do -kplɛn -la -zadɔlɛ 'eglɔɔle; -waa' -gɔli' 'flɛn nu klɛlɛ, -o nu -o 'wasowolɛ 'ke -woo 'gbu magbaandɛ, 'bhɛɛ- 'ke -o -Waanbhaa' 'tɔ siɛ. -O nu -o yapɛ mu 'ɛ 'kafawolɛ, -o nu klɛlɛ mɛɛ kloo mu 'le; 'bhɛɛ- waa nu -gasikpalɛ -Waanbhaa' a pɛ 'weŋ mu 'ɛ 'lɛɛ -titi.
3 Mɛɛ -yrɛn 'laa nu 'klalɛ- -o ma -titi; -waa nu mɛɛ mazatolɛ -titi; -o nu mɛɛ 'tɔ 'yɔɔ- 'pelɛ-. Waa nu 'sɔlɛ- -o 'gbu 'yikunle -za 'yɔɔ- klɛlɛ ma, -o nu klɛlɛ 'eyɔɔle, 'bhɛɛ- -za 'wlan klɛ mu nu klɛlɛ -o -sɔɔnnii' mu 'le.
4 -O nu -dawli' 'kpalɛ- 'ekegbɛ ta 'bhɛɛ- -woo 'eke- -yini'; -o yin ma 'tɔn nu klɛlɛ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, -o nu -waa' -za 'kpɛn klɛlɛ 'ke -o 'gbu magbaandɛlele. 'Bhɛɛ- -o 'gbu 'nrayiza mu nu 'sɔlɛ- -o ni 'ke 'bhɛ kan -Waanbhaa' ta.
5 -O nu -a klɛlɛ mɛɛ mu -yrɛ ta 'bhii- -o gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'duŋ- -o 'gbu 'kpee waa nu dɔlɛ -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ la. 'E 'pleŋgo- 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ ma 'egbɔɔnle.
6 'Woo- mɛɛ mu 'ɛ 'ke mu ge wlalɛ yrɛtɛtɛ 'bhii- mlɛ mu gbɛɛn- 'fɛ mu 'ɛ la, 'bhɛɛ- -o le faŋgan- kle 'ke mu -yini' -waa' -dawli' ma daangbɛya mu 'ɛ 'le; 'bhɛ le mu 'ɛ 'mu -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn -la -kla 'elwale gban -sɔ, 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- klɛ 'flɛn -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn -le -o -lɛkan'.
7 'Waati oo 'waati, 'woo- le mu 'ɛ -o -za drɛɛ daan, 'duŋ- waa 'tɛnlɛ- -li wlan 'ɛ dɔle ma.
8 'Elwaleta -sɔ Zanɛsi 'pegee Zanbrɛsi -wlɛnna -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Moizi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'woo- mɛɛ mu 'lɛɛ-, -woo -wlɛn 'zi wlan 'ɛ ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-; -o nii- 'ɛ 'siɛle- -o, 'bhɛɛ- -o 'kpaleya -Waanbhaa' 'yi 'ɛ 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- -o ma.
9 'Duŋ- waa nu bhɔlɛ 'egbɔɔnle -o klɛza mu 'ɛ 'yi, -amasrɔyi mɔkpɛn' nu -a 'yaangolɛ 'bhii- -woo 'ke -zadɔkle mu 'le, 'bhii- Zanɛsi 'pegee Zanbrɛsi a pɛ -za 'ɛ 'lɛyaan- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

Pɔlu -o Timote lia zii'

10 'Bhi 'ŋ 'nɛ Timote, 'bhi 'mi 'an pɛ daangbɛya 'ɛ ta 'taawoa, 'bhɛɛ- 'e 'mi a pɛ 'taawogbɛya 'ɛ sia. 'Ɲ 'yaazan -za mu 'la klɛlɛ 'yee kpaa 'ŋ ma 'mu klɛle 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ 'kpagbɛya 'ɛ Krisi 'yi oo, 'ŋ zrubakpaaleya oo, 'an 'sɔniya 'pegee 'an -yrɛn

'yikungbɛya 'ɛ 'yee kpaa 'ŋ ma 'mu 'kpɛn 'yi.

11 'Bhɛɛ- -o -yrɛnkpaa 'mi ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'pegee 'an -yrɛnbhle' gbɛya, 'e 'mu -ya. Waa -yrɛn 'ɛ -glɔɔn 'ɛ -dela 'kpalɛ- 'mi ta Antiɔsi 'pegee Ikoniɔmu 'bhɛɛ- Lisitri -wa mu 'ɛ ta ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'naa -yrɛn 'ɛ -glɔɔn 'ɛ -dela -yikunlɛ ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'duŋ- Mɛɛzan -Waanbhaa' 'mi -gwa -o 'kpɛn 'yi.

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -a zi' 'bhii- -e 'taawo -Waanbhaa' a -lɛɛgblaanya 'le -o 'pegee Zesu Krisi 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, -o nu -yrɛnkpalɛ 'bhɛ zan ta 'bhɛɛ- klɛgbɛya do 'ɛ 'yi.

13 'Duŋ- mɛɛ -yɔɔ mu 'ɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu bakanle laa -o, -o nu gelɛ -za 'yɔɔ- baan' -la klɛlele, -o nu mɛɛ mu -yinilɛ, 'bhɛɛ- -o 'woo- mu 'gbu 'yinilɛ 'ezin-.

14 'Bhi 'duŋ-, 'e -za 'la -daanna 'bhɛ 'pegee 'e 'kpale- -o -za 'la 'yi, 'e blɔɔle bo 'mu ma 'eglɔɔle. 'Ya -daanna mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'e 'gbu 'bhɛ zan dɔ.

15 -A 'san 'yaa- matruŋya ma, -Waanbhaa' a -jan mu 'la 'mu -o yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'e 'mu dɔ. 'Woo- -jan mu 'ɛ sɔ 'e klɛle- -zadɔ' mi 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'yee- kpaa Zesu Krisi 'yi, -o sɔ 'e gole- -za 'yi.

16 -Jan 'oo -jan mu 'la -woo -Waanbhaa' a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'mu -daa Lii 'Weŋ 'ɛ 'seŋ 'ɛ 'bhɛɛ- ba. 'Bhɛla- -zayi', -woo mɛɛ daanpɛ -lrele' mu 'le, 'bhɛ 'pegee -o wlan dɔ mɛɛ 'yi 'ke -o mɛɛ bɔ zi -lrele' ta, 'bhɛɛ- -o mɛɛ tro 'ke -woo 'e bɔ -lɛdɔɔleya zi 'ɛ ta.

17 'Kooko- mɛɛ 'la zan -o 'taawo zii' -Waanbhaa' a zi 'ɛ ta, -a daanle klɛ -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi jan 'ɛ 'kpɛn 'le gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma 'ke -a -lɛyan' -a ma, 'bhɛɛ- -e sɔ ye wlan 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'wole.

4

-Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'wole- mɛɛ mu ni

1 'Mi -o -jan 'lɛɛ- 'bhɛ 'wo zii' 'e ni faŋgan- ma -Waanbhaa' 'pegee Zesu Krisi 'yrɛ la, dɔɔ 'yee- Zesu Krisi -le nu gbaa mu 'pegee mɛɛ -yrɛ male mu 'kitikanlɛ. 'Bhɛɛ- 'mi -a wo 'zi 'e ni 'ezin- -a 'nuza- 'ɛ 'pegee -yaa' -bhleŋgbeya yaaza 'ɛ 'tɔ 'yi, dɔɔ:

2 -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'wo mɛɛ mu ni, 'ke 'ya 'kwlanwo- -o ma, 'ali- 'kee- -kla 'waati 'lrele- ba oo, 'kee- -kla 'waati 'yɔɔ- ba. -A wo mɛɛ mu 'ɛ ni, 'kooko- 'ke -a wlan -dwa -o -yi, -o sɔ -o zru mabɔɔle, 'ke -o 'ke mu nia, -o -lɛdɔɔ' zi -lrele' ta, 'bhɛɛ- -o -lia 'e zrubakpaalele 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke 'yoo- daan.

3 -Amasrɔyi 'bhɛ 'waati -o zan bhɔlɛ 'bhɛɛ- bhaaplɛŋ mu laa nu dɔlɛ -li -a -la 'ke -woo 'trɔnkpa- -Waanbhaa' a daangbɛya 'lɛdɔɔle 'ɛ la. 'Duŋ- -o 'gbu zru maza mu 'ɛ ma, -o nu mɛɛ daan mu 'srɛ 'ke mu -lɛkpalɛ 'eke- ta -o -din; 'bhɛɛ- 'ke 'trɔnkpale -swa -o ni -jan -glɔɔn mu 'la la, -o nu a pelɛ dɔɔ 'mu 'bhɛɛ- 'wo -o ni.

4 -O nu -o 'trɔn mu -liitanlɛ wlan 'ɛ 'lɛɛ; 'bhɛɛ- 'trɔnkpale nu 'sɔlɛ- -o ni bhaama can mu -la la.
5 'Duŋ- 'bhi, 'sɔ 'e 'gbu 'yikunle -za 'kpɛn 'yi, -yrɛn 'yikun, 'yoo- -Jan 'Nrale- 'la 'wo mi 'le, 'bhɛ ta ye 'ɛ 'wo. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a ye 'ɛ 'wo 'elrele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma.

Pɔlu -o -a zi janwo 'zi Timote ni

6 'Ke -za bwa 'mi ta, 'mi 'gbu klɛle 'ɛ 'bhii- 'sraka 'ɛ ta -yi -dɔɔ 'le 'bhɛ 'waati 'ɛ bhwa gban; 'bhɛɛ- 'an pɛ 'trɛ ta yan bhla 'ɛ bhwa -wa -din.
7 'Ŋ 'yaan- gwle -lrele' 'ɛ danlele, 'bhɛɛ- 'mi an blasanle 'ɛ 'lɛyaan-; 'bhɛɛ- 'ŋ bwa 'kpaleya zi 'ɛ ta 'kee- ge 'tɛnlɛ- -a -lɛyanle ma.
8 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ nu -lɛdɔɔleya ma -jara 'ɛ 'srɔɔwolɛ. Mɛɛzan Zesu Krisi 'la -yoo 'ke 'kitikan mi -lrele' 'ɛ 'le, 'bhɛ nu 'bhɛ -jara 'ɛ 'nalɛ- 'ŋ ni 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le. 'Duŋ- yaa nu 'bhɛ 'nalɛ- 'mi do -kplɛn 'kpɔ ni; mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'yrɛ -o -a 'pwɛ 'yi 'ɛ 'lɛɛ 'sɔniya 'le 'mu zru ba, -e nu 'yee- -jara yɛkɛ- do 'kpɔ 'ɛ 'nalɛ- 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kpɛn ni 'ezin-.

Pɔlu a -jan ŋgblo 'wlayrɛ-

9 Dɔ klɛn 'kee nu 'tɛnlɛ- 'ŋ ma blaale-.
10 -Amasrɔyi, 'trɛ ta pɛ mu 'lɛɛ 'flɛn 'ɛ -zayi', Demasi 'ŋ do -kplɛn twa -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- -e -ja Tesaloniki -wa 'ɛ ta. Kresansi -ja Galasi 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- Titi -ja Dalimasi 'klɛɛn 'ɛ 'yi.
11 Luki do -kplɛn -le bwa 'ŋ -din. 'E 'nu bhla zi, 'ka 'pegee Maki 'nu 'eke- zi; -amasrɔyi -e nu bhɔlɛ 'ŋ ba 'egbɛnɛle 'an ye 'ɛ 'wolele.
12 'Ŋ Tisiki 'winbwa- Efɛzi -wa 'ɛ ta.
13 'Bhɛɛ- 'e 'nu bhla 'ɛ zi, 'kan Troasi -wa 'ɛ ta Kaapusi ba; 'bhɛɛ- 'an dunɛ- tralapɛ -gbɛnɛ 'la bwa -a nɔɔ- ye nu 'bhɛ 'le 'ŋ ni. 'Sɛwɛ kpo mu 'ɛ 'pegee wi 'flɛ 'sɛwɛ kpo 'la 'klule- -o 'mu -za 'laa 'nilɛ- 'e 'kpee, nu -o 'kpɛn 'le 'e 'kɔɔ.
14 -Tɔn mi Alɛzandri yiɛnya 'yɔɔ- -gbɛnɛ -kla 'mi ni. Mɛɛzan -Waanbhaa' -le nu -e -za 'yɔɔ- yɛkɛ- 'la kla 'mi ni, 'bhɛ zigolɛ -a ma.
15 'Bhi 'gbu 'ezin-, 'e 'gbu 'klɔsikun -a ma 'elrele, -amasrɔyi -e -zaabwa 'o 'lɛ ma 'o 'wojan- mu 'ɛ 'kpɛn 'yi.
16 'Ŋ ge gbɛ -lwa 'la woa -klu ta 'an -za 'ɛ 'yipe yrɛ nɔɔ-, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa dɔlɛ 'mi zi ta; -o 'kpɛn 'ŋ do -kplɛnnɛ' twa -a nɔɔ-. Bhaa -Waanbhaa' laa -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ bɔlɛ -klɔsi 'yi.
17 'Duŋ- Mɛɛzan -Waanbhaa' -le bhwa 'mi ba, 'bhɛɛ- -e faŋgandwa 'mi ta; 'kooko- 'ŋ sɔ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma 'ke 'an -lɛyan' -a ma. 'Bhɛɛ- 'kooko- Zuufu kle mu 'ɛ 'mu 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ ma 'ezin-. 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'la 'kpɛn 'yaa- zi 'bhii- -woo 'ŋ dɛ, 'ŋ -gwa -o 'kɔɔ; 'bhɛɛ- -e -kla 'bhii- -woo 'ŋ -gwa -jara 'lii.
18 'Mi 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- Mɛɛzan -Waanbhaa' nu 'mi golɛ -za 'yɔɔ- 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- -e nu 'mi -dɔɔ 'wlalɛ-

-yaa' -bhleŋgbeya yaayrɛ 'ɛ ɓnɔɔ laflɛ' 'yi. 'Yela- -a pɛ -le 'ke 'tɔbhɔleya 'le -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta! Amiina.

Pɔlu a -daŋma' 'pubɔ-

19 Prisili 'pegee Akilasi, 'bhɛɛ- Onezifɔɔ a 'fa -la mu 'ɛ 'mu 'pubɔ- 'ŋ ni.

20 Erasiti ɓbwa Korɛnti -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ Trofimu gadɛle 'ɛ ɓtwa Milɛti -wa 'ɛ ta.

21 Dɔ klɛn 'kee nu -niinii' 'kpa 'waati 'ɛ 'lɛɛ. Ebulusi 'pegee Pudɛnsi, 'bhɛɛ- Linusi 'pegee Klodia, 'bhɛɛ- -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'kpɛn 'ka 'pubwa-.

22 Bhaa Mɛɛzan -Waanbhaa' klɛ 'e 'nii- 'ɛ ba.

Bhaa -Waanbhaa' -li 'ka 'kpɛn ma! Amiina.

PƆLU 'LƐTRƐ 'LA ◻KPAA TITI NI
Pɔlu 'lɛtrɛ 'la ◻kpaa Titi ni 'bhɛ ŋgblo

Titi -yaa Grɛki mi 'le, 'bhɛɛ- -e -yaa Zesu a winbɔwo mi Pɔlu a yewoyɔɔn 'le Mɛɛzan a ye 'ɛ 'yi. -E -ja 'taa -bebe ta 'ke Pɔlu 'le 'ke -o ge Zesu a -Jan 'Nrale- 'wolele. 'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, 'wa ◻ya 'bhii- Pɔlu Titi ◻twa Krɛti, 'kooko- -e bhɔ Zesu 'yi mu -lɛ drɛɛ mu 'ɛ ba (Titi 1.5). 'Bhii- 'wa ◻ya gɔnɛ- 'la gbɛɛn- Pɔlu a 'lɛtrɛ ◻lwa 'ɛ 'yi Timote ni, Pɔlu Titi 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ ◻liala.

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, Pɔlu 'a ◻pia Titi ni dɔɔ -e zilɛɛ- mu 'kpa Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ 'kpɛn do do wiiŋ-. -Ya ◻pia Titi ni dɔɔ, mɛɛ -glɔɔn 'la -e -yaa nu 'bhɛ 'kpalɛ- Zesu 'yi mu -lɛ 'tɔle- -lɛ 'bhɛ 'wiiŋ-, 'bhɛ zan 'ɛ 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'elrele (Titi 1.5-9). Pɔlu pe Titi 'pegee Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -o dɔ mɛɛ daangbɛya wlan 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- zi, 'bhɛɛ- -wa pe Zuufu mu 'la 'mu 'yaa- zi 'bhii- -o Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'siɛ- 'mu ni dɔɔ 'mu a mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'bhɛ 'laa -o kplankplan.

Pɔlu 'gwlaan- gblaan mu 'pegee le gblaan mu 'la 'yaa- Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ba, 'mu pegee -zwannɛ mu 'pegee -gblanɛ 'bhɛɛ- lu mu, 'mu 'kpɛn 'liala- (Titi 2-3). -Waanbhaa' -o -gwa -za 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'kooko- -o bo -o 'gbu ma, -e 'bhɛ 'yipia◻ -o ni; 'bhɛɛ- -e zruwlaa- -o 'kpee dɔɔ -za 'la 'bhɛ 'lɛdɔɔle -o -o 'bhɛɛ- klɛ 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Zesu 'nule- ma.

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ 'yi, Pɔlu pe Titi ni dɔɔ mɛɛ 'la zan mu mɛɛ mu pɔ 'ekema, 'bhɛɛ- 'ke -woo -yiciɛn' -e 'bhɛ zan mu 'ɛ -gbin -o pleŋ-. 'Bhɛɛ- -e -liawli' 'ke mu 'pegee 'pubɔwli 'ke mu -naa -a ni.

Pɔlu -o Titi 'pubɔ- 'zi

1 'Mi Pɔlu, 'ŋ 'yoo- 'ke -Waanbhaa' a yewonɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- 'ke Zesu Krisi a *winbɔwo mi 'le; 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'e ni. -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu makwan-, -yoo 'ŋ 'winbwa- 'kaa 'ŋ 'bhɛ zan mu 'ɛ bɔ 'kpaleya a pɛ zi 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'an klɛ 'ke -o wlan ma daangbɛya 'la sɔ bhɔle- -o ba, 'bhɛɛ- -o bo -Waanbhaa' a -lɛɛgblaanya 'ɛ 'yi 'bhɛ dɔ.

2 'Bhɛɛ- 'kooko- -o yrikpale bo bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ ta. -Waanbhaa' laa bhla pe -titi, -ya -liiwli' -naa 'bhɛɛ- bole -yrɛ ma -si 'ɛ 'naza- ta -kɔɔ' ni 'drunyan klɛle -lɛɛ -a 'kɔɔ.

3 -Kɔɔ' 'Bhee Mi -Waanbhaa' 'gbu 'waati yɛkɛ- 'la -dwa 'bhɛ 'bhɔle-, 'kee- yaa -Jan 'ɛ zrɔnle- -kɔɔ' ni. 'Bhɛɛ- -e -yaa' -Jan 'ɛ 'wole gbɛkpaa- 'mi 'kɔɔ, 'kaa 'ŋ 'bhɛ 'wo bhaaplɛŋ mu 'ɛ ni.

4 'Mi Pɔlu -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'bhi Titi ni, 'bhi 'la 'bhi -o 'ke 'ŋ 'nɛ kpataakpa

'le 'kpaleya a pɛ zi 'ɛ ta, 'yee- 'kpaleya do 'kpɔ 'la -yoo -kɔɔ 'kpɛn 'yi bhe. Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee -kɔɔ' 'Bhee mi Zesu Krisi -li 'e ma, 'bhɛɛ- -o yilabla na 'e ni!

-O ye -glɔɔn 'la gbɛkpaa-Titi 'kɔɔ Krɛti 'trɛ 'ɛ ta

5 'Mi 'e ◻twa Krɛti 'trɛ 'ɛ ta, 'kooko- -za mu 'la 'naa 'yanlɛ- 'mu yrɛbagolele, 'e 'mu -yrɛbago. 'Bhɛɛ- zilɛɛ- mu makun' Zesu 'yi mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'mu 'kpa -wa mu 'ɛ 'kpɛn do do ta Zesu 'yi mu -lɛ do do 'ɛ 'wiiŋ-, 'bhii- 'an ◻pia 'e ni ◻ya klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

6 Waa 'joo 'yɔɔ- bhɛ do 'kpɔ 'yelɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mu 'ɛ 'kedo- 'kpɔ 'taawo gaan 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -a na klɛ do 'kpɔ, 'bhɛ 'pegee -a -nɛ mu 'ɛ -blɔɔle' klɛ Krisi ma. 'Bhɛɛ- 'mu 'joo 'laa klɛlɛ 'eyɔɔle, 'bhɛ 'pegee 'mu 'laa 'mu yapɛ mu 'ɛ 'kafawolɛ.

7 Wlan 'ɛ ni, Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mi 'ɛ 'woye- -le 'ke -a -yrɛkpalele -Waanbhaa' a ye 'ɛ ba. 'Bhɛla- -yile, waa 'joo 'yɔɔ- bhɛ do 'kpɔ 'yelɛ- -a 'taawo gaan 'ɛ zi -titi. 'Bhɛɛ- yaa -a 'gbu magbaandɛlɛ, yaa klɛlɛ yrannii- 'le, 'bhɛ 'pegee yaa klɛlɛ -wɛɛnmi' mi 'pegee gwle -glin mi 'le, 'bhɛɛ- yaa -gɔli' -glinlɛ' -dawli' ma.

8 'Duŋ- -e klɛ 'cie mu -gblakun' mi -lrele' do 'le, 'bhɛɛ- -za 'wlan klɛle 'sɔ -a ni. -A -lɛdɔɔle klɛ, 'bhɛɛ- -e klɛ 'weŋ, 'bhɛ 'pegee -e sɔ -a 'gbu 'yikunle.

9 -A blɔɔle bo -Waanbhaa' a -Jan 'la -o sɔ -o 'kpale 'bhɛ 'yi 'bhɛ ma 'eglɔɔle, 'bhii- -wa -daanna 'kɛla 'le bhe. 'Ke 'bhɛ ◻kla -e nu 'sɔlɛ- mɛɛ mu -liale', 'bhɛɛ- -e faŋgandɔ 'mu ta daangbɛya -lɛdɔɔle a pɛ zi 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -e nu 'sɔlɛ- -a -lɛma' zaabɔ mu 'ɛ 'mu 'gbu 'niyrɛ- 'ɛ zrɔnle- 'mu ni.

10 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ -bebe -o -wlɛn 'zi wlan ma daangbɛya 'ɛ ma. -O -naanaa' ma jan mu -la wo, 'bhɛɛ- -o mɛɛ mu -yini'. -O 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ ye mɛɛ 'la zan mu 'a pe mɛɛ ni dɔɔ -o wla kpaŋma 'klɛɛn 'yi 'bhɛɛ- -o go -za 'yi 'bhɛ zan mu 'ɛ 'mu -la pleŋ-.

11 'Yaa- -jan mu 'ɛ dɔ -o -yi, 'bhɛɛ- waa sɔ -jan 'bhɛɛke 'wole; -amasrɔyi, 'wole- 'fɛ mu 'ɛ 'kpɛn ◻la mu 'ɛ 'mu a 'kpaleya 'ɛ siɛ. -O mɛɛ mu daan -za 'la 'bhɛ 'laa -o 'ke daanpɛ 'le 'bhɛɛ- 'le, 'kooko- -o -gɔli' kun mɛɛ mu 'kɔɔ -dawli' ma.

12 Krɛti 'trɛ ta mi do, -o 'gbu a -zadɔ' mi do -le 'a ◻pia dɔɔ: «Krɛti mu -o 'ke bhlanii- mu 'le 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, -woo 'bhii- srɔpɛ mu gbɛɛn-, lrwanii- mu -le -o -le, 'bhɛɛ- -o bo -o 'kpeelɛdanle ma pɛ bhlele 'te -la ma.»

13 'Bhɛ -jan 'ɛ, 'bhɛ -o 'ke wlan 'le. 'Bhɛla- -zayile, 'ke 'a 'kɛla 'bhɛ 'yinia-, -la 'bhɛ ta 'eglɔɔle, 'kooko- -a 'kpaleya 'ɛ Krisi 'yi 'bhɛ bakan' 'elrele.

14 'Bhɛɛ- 'ke waa blɔɔ Zuufu mu a bhaama can mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan mu 'mu -zanta' -dwa -Waanbhaa' a wlan 'ɛ ni, waa blɔɔ 'mu a 'toŋ mu 'ɛ ma.

15 Mɛɛ 'la zan mu 'kpee 'fleele- -o, pɛ 'kpɛn -o 'weŋ 'mu -yrɛ 'yi. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu 'kpee 'triŋ- -o, 'bhɛɛ- 'ke waa -o kpa Krisi 'yi, 'pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'weŋ 'bhɛ zan mu 'ɛ -yrɛ 'yi. -Amasrɔyi -o 'kpeelɛdangbɛya 'ɛ -yoo 'eyɔɔle, -asiikɔɔ waa sɔ -za 'wlan 'pegee -za 'yɔɔ- bagole dɔle-.

16 -Wa pe -o -lii dɔɔ -o -Waanbhaa' dɔ, 'duŋ- -o klɛza mu 'ɛ gole -o -o -liijan' mu 'ɛ ma. -O 'kpee -o 'eyɔɔle, 'bhɛɛ- -woo -kala' mu 'le -Waanbhaa' ma, 'bhɛ 'pegee waa sɔ -za 'lrele- 'kedo- 'kpɔ klɛle-.

2

'Gwlaan- gblaan 'pegee le gblaan mu -liawli'

1 'Bhi Titi 'duŋ-, 'kɛla 'bhɛ -bɛŋgole -o 'ke daangbɛya 'lɛdɔɔle 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'wo mɛɛ mu 'ɛ ni.

2 -A pe 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ ni dɔɔ waa -o -taakpalɛ -za mu zi. -Wa klɛ 'ke -o sɔ -gasikpale -o -lɛɛ, 'bhɛ 'pegee -o klɛ -zadɔ' mu 'le. 'Bhɛɛ- -o klɛ 'eglɔɔle -waa' 'kpaleya 'ɛ 'yi Krisi 'yi, 'bhɛ 'pegee -waa' 'sɔniya 'ɛ, 'bhɛɛ- waa zrubakpaaleya 'ɛ 'yi.

3 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -a pe 'ezin- le gblaan mu 'ɛ ni dɔɔ 'mu 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'weŋ. Waa klɛlɛ mɛɛ 'tɔpe le mu 'pegee -wɛɛnmi' le mu 'le. 'Bhɛɛ- -o klɛ mɛɛ mu -lia le mu 'le.

4 'Bhɛɛ- -o 'sɔ 'seebaanɛ mu daanle- 'mu ɔnɔɔ mu 'pegee 'mu 'nɛ mu 'ɛ -za 'sɔlele 'mu ni.

5 'Bhɛɛ- 'woo- 'seebaanɛ mu 'ɛ klɛ le yikanle mu 'le, 'bhɛɛ- -o 'kpee 'fleele- klɛ. 'Bhɛɛ- -o 'sɔ -waa' 'fɛ mu 'ɛ 'kunle 'elrele, 'bhɛ 'pegee -o klɛ le wlan mu 'le. -O 'kpɛn do do 'bhɛ ŋgblo 'kpala 'bhɛ ɔnɔɔ ɔla, 'kooko- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -jan 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'wole -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ma.

-Zwannɛ mu -liawli'

6 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -zwannɛ mu 'ɛ ɔlia dɔɔ -o klɛ -zadɔ' mu 'le -za 'kpɛn 'yi.

7 'Bhi 'duŋ-, 'bhi klɛ -za 'wlan klɛ mi 'le 'ke mɛɛ mu 'e ye, 'bhɛɛ- -o sɔ -o kpale 'e ma 'yaa- 'taawogbɛya 'ɛ 'yi. Mɛɛ mu daan 'e zru -lrele' 'le 'pegee 'e 'nii- 'le.

8 'E 'wojan- mu 'ɛ 'lɛdɔɔle klɛ, 'bhɛɛ- 'ke waa sɔ zaabɔle 'mu ta, 'kooko- -kɔɔ' 'sɔɔnnii mu laa sɔ 'joo 'yɔɔ- bhɛ 'kedo- 'kpɔ 'yele -kɔɔ' 'taawo gaan 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -yraladɔ -o ma.

Lu mu -liawli'

9 -A pe lu mu 'ɛ ni dɔɔ -woo 'gbu ŋgblo 'kpala -o zan mu 'ɛ ɔla -za 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- -o 'mu zru maza mu klɛ gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma. Waa zaabɔlɛ 'mu 'lɛ ma.

10 'Bhɛɛ- waa 'mu a pɛ 'kedo- 'kpɔ 'faanlɛ-. 'Duŋ- -o blɔɔle bo 'mu ma 'taŋii, 'kooko- mɛɛ mu sɔ -kɔɔ' 'Bhee Mi -Waanbhaa' a daangbɛya 'ɛ 'lɛdɔle -a ma.

-Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ɛ -zrɔnna gɔnɛ- 'la gbɛɛn-bhaaplɛŋ mu ni

11 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ɛ -zrɔnna bhaaplɛŋ mu ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ

-le -kla bhaaplɛŋ mu 'kpɛn gopɛ 'le -za 'yi.
12 'Bhɛɛ- -yaa' -lileya 'ɛ -kɔɔ' daan dɔɔ -kɔɔ' 'ploo- 'taawogbɛya -yɔɔ' 'pegee 'trɛ ta zru maza -yɔɔ' mu ma, 'kooko- -kɔɔ' sɔ 'taawole yikan' ma 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'ke -kɔɔ' 'lɛdɔɔle klɛ, 'bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' -lɛɛgblaanya klɛ -kɔɔ' 'yi.
13 -Kɔɔ' 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'elrele 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -kɔɔ' yi -lrele' 'la 'bhɔle- magbɛn 'zi 'bhɛ ma. 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, -kɔɔa' -Waanbhaa' -gbɛnɛ 'ɛ, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'Bhee Mi Zesu Krisi a 'tɔbhɔleya 'ɛ nu 'pwɛlɛ- -a -yi 'tɛ.
14 -Ya 'gbu 'naa- -kɔɔ' ni -kɔɔ' ma 'sraka 'le; 'kooko- -e -kɔɔ' 'wiiŋ- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn go, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' klɛ -a 'gbu ni -yaa' pɛ 'si 'weŋ do 'le, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -za 'lrele- klɛle -vavadɛ.
15 'Bhɛ 'yi bhe, 'bhɛɛ- 'yansi jan mu 'ɛ 'wo mɛɛ mu 'ɛ ni, 'ke 'yoo- lia 'eglɔɔle. 'Bhɛɛ- 'ke -a 'kɛ mu 'la 'yinia-, 'mu bɔ zi -lrele' ta. 'Yaa 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'e mavɛɛ.

3

Zesu 'yi mu 'taawogbɛya drɛɛ
1 -A dɔ Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpee dɔɔ -woo 'gbu ŋgblo 'kpala -o -kuŋlii mu 'ɛ 'pegee -waa mɛɛ gblaan mu 'ɛ la. 'Bhɛɛ- -o 'mu 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛɛ- -woo yri- wla -za 'wlan 'kpɛnsee -glɔɔn klɛle 'le.
2 -A dɔ -o 'kpee 'ezin- dɔɔ waa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'tɔ 'yɔɔ- pelɛ, 'bhɛɛ- waa gwledanlɛ, 'bhɛ 'pegee -o klɛ mɛɛ mazato mu 'le; 'bhɛɛ- -o -yi klɛ 'edɔɔle 'egbɛnɛle mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn ma.
3 -Amasrɔyi -kɔɔ' mu 'gbu 'yaa- 'elwale -sɔ -zadɔkle mu 'le -Waanbhaa' ba zayi', 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' 'laa -yaa -a -weli' -klɔsikun, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'nile- -yaa. -Kɔɔ' 'yaa- -kɔɔ' zru maza 'kpɛn -glɔɔn 'pegee pɛ 'flɛn mu 'ɛ 'kpɛn a lu mu 'le. -Kɔɔ' 'yaa- 'kpee 'yɔɔya- 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn klɛ, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' 'yaa- zranwo pɛ 'kpɛn ta. -Kɔɔ' vɛn -yaa si mɛɛ mu yin -lii, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'yaa- 'eke- mafinyanwo.
4 'Duŋ- -kɔɔ' 'Bhee -Waanbhaa' -yaa' wlanya 'pegee -yaa' 'sɔniya 'ɛ -zrɔnna bhaaplɛŋ mu ni.
5 'Bhɛɛ- -e -kɔɔ' -gwa -za 'yi; 'bhɛ 'laa dalɛ -kɔɔ' mu 'gbu klɛza -lɛdɔɔle mu 'ɛ ba, 'duŋ- 'bhɛ -daa -kɔɔ' mu 'gbu 'yrɛn 'la klaa -a ma 'bhɛɛ- ba. -Kɔɔ' -gwa -za -yi -amasrɔyi, Lii 'Weŋ 'ɛ, 'bhɛ -kɔɔ' 'kpee 'triŋ- 'ɛ fia, 'bhɛɛ- -e bole -yrɛ ma -si drɛɛ -naa -kɔɔ' ni.
6 -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ -zinaa' -kɔɔ' mu ta niima 'kee- kan -a -daŋ' ta, -kɔɔ' 'pegee mɛɛ 'Bhee mi Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.
7 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -yaa' -lileya 'ɛ ma, -e -kɔɔ' klɛ mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'le -a -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'yrikpale -o bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ ta, 'bhɛ klɛ -kɔɔ' 'ciɛn 'le.
8 'Bhɛ -jan 'la bhe, 'bhɛ -o

'ke wlan 'le. 'Ŋ 'yoo- -a zi' 'bhii- 'e 'bhɛ 'kpankpanyan mɛɛ mu 'ɛ ma, 'kooko- 'ke -a 'ke mu -o kpaa -Waanbhaa' 'yi, 'mu dɔ klɛn 'bhɛɛ- 'mu za 'wlan mu klɛ. 'Bhɛ -le lele, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le mɛɛ maza -yanwo'.

9 'Duŋ- zaabɔle bhaama za mu 'pegee -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'tɔ mu ta oo, sradɔle mu oo, 'pɔke- maza mu Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ta, 'ploo 'mu 'kpɛn ma. -Nafan 'laa -o -yi, 'bhɛɛ- waa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- mɛɛ ma.

10 Mɛɛ 'la zan Zesu 'yi mu 'ɛ -yiciɛn' 'ke -yoo -yini', 'bhɛ zan 'ɛ 'kpeelɛkan -glɔɔn do, -glɔɔn plɛ. 'Ke yaa dɔlɛ -a -la, 'e 'gbu 'e 'pleŋgo- 'bhɛ zan 'ɛ ma.

11 'Ya 'yaango- 'bhii- 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn 'ɛ -gwa gban -Waanbhaa' a zi -lɛdɔɔle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -yoo -za 'yɔɔ- zi 'ɛ 'bhɛɛ- ta, 'bhɛ 'pegee -e -Waanbhaa' a -kpan baa- 'zi -a 'gbu ta 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi.

Pɔlu a -daŋma' -liawli'

12 'Kee- kla Aatemasi 'le oo, 'kee- kla Tisiki 'le oo, 'ke 'mi -o 'kɛla 'winbwa- 'e ta ye, 'e gaan -la 'si 'bhɛɛ- 'e nu 'tɛnlɛ- 'ŋ ma Nikopolisi -wa 'ɛ ta; -amasrɔyi 'an kpaa dɔɔ -niinii' 'kpa 'waati 'ɛ nu 'kanlɛ- 'ŋ ta 'bhɛɛ- nɔɔ ye.

13 'Kee sɔ 'kɛla 'bhɛ klɛle-, 'bhɛ klɛ 'kee bhɔ 'kitikan mi Zenasi 'pegee Apolɔsi ba -o nu bhla 'ɛ zi -waa' 'taa 'ɛ ta, 'kooko- -o gbɛ laa 'kaanlɛ- pɛ 'kedo- 'kpɔ ba.

14 -Yoo 'ke -za 'le 'ke -kɔɔa' pɛ nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ -o -za 'wlan mu klɛle daan, 'kooko- -o sɔ mɛɛ -bhɛɛke' mu maza -yanwole 'waati -glɔɔ ba, 'bhɛɛ- 'kooko- waa bo bhaama mɛɛ mu 'le.

15 Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o 'mi -din -gɛ, 'mu 'e 'pubwa-. -Kɔɔ' -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni 'kpaleya a pɛ zi 'ɛ ta, 'mu 'pubɔ- 'ŋ ni. Bhaa -Waanbhaa' -li 'ka 'kpɛn ma!

PƆLU 'LƐTRƐ 'LA ◻KPAA FILEMƆ NI

Pɔlu 'lɛtrɛ 'la ◻kpaa Filemɔ ni 'bhɛ ŋgblo

Pɔlu 'lɛtrɛ 'lɛɛ◻dia Filemɔ ni 'waati 'la ba 'ke -yoo -kaso 'yi Rɔmu -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- Filemɔ -yaa Kolɔsi -wa 'ɛ ta. 'Bhɛ 'yaa- 'bhɛɛ- -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ba. Zesu 'yi mu 'ɛ 'yaa- kla 'eke- ba, 'bhɛɛ- -woo 'seriwo 'yela 'fɛ 'ɛ ◻la. Pɔlu -le 'yee- Filemɔ ◻wlaa Zesu 'yi. Filemɔ a lu do -yaa -o -yaa 'bhɛ sii Onezimu, 'bhɛ 'tɔ 'ɛ 'yi -le dɔɔ «bhɔŋba mi».

'Yee- Onezimu blasaan- 'bhɛ zan Filemɔ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -e -ja Pɔlu zi -kaso 'yi Rɔmu. -E -yaa Pɔlu -din bhla 'la ba, -ya ◻kpaa Zesu 'yi, 'bhɛɛ- -e ◻kla Zesu 'yi mi 'le. -E ◻bhwa Pɔlu ba 'ebebele. 'Yee- Onezimu- 'kpale- -yaa Pɔlu 'yi, 'duŋ- 'bhɛ 'pegee Filemɔ -yaa bhɛgwlɛnya ma.

'Bhɛla- -zayile 'yee- Pɔlu 'a ◻kpaa dɔɔ -e gele- Onezimu 'le Filemɔ ta ye; -amasrɔyi, -waa' 'toŋ 'ɛ ta, 'ke lu 'la 'yaa- blasan 'bhɛ zan 'ɛ 'kɔɔ, -o -yaa 'bhɛ 'krowo 'eyɔɔle. 'Bhɛla- -yile, -a ge bhla 'ɛ zi -a zan ba, Pɔlu 'lɛtrɛ do ◻dia Filemɔ ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'bhɛ ◻kpaa -a 'kɔɔ.

'Bhɛ 'lɛtrɛ 'ɛ 'yi, Pɔlu -sromabwa Filemɔ ni 'kaa 'bhɛ 'bhɛ gbɛdɔ 'yee- Onezimu ◻la. 'Bhɛɛ- 'yee- Pɔlu -sromabwa Filemɔ ni 'kaa yaa Onezimu 'kunlɛ- 'bhii- -yaa' lu, 'duŋ- -e 'bhɛ 'kun 'bhii- -a nɛɛnɛ- do gbɛɛn- Zesu Krisi 'srɔyi.

Pɔlu -o Filemɔ 'pubɔ- 'zi

1 'Mi Pɔlu, -o 'mi 'la ◻bwa -kaso 'yi Zesu Krisi a -jan 'ɛ 'wole -zayi' bhe, 'mi 'pegee 'ŋ nɛɛnɛ- Timɔte -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'bhi Filemɔ ni, 'bhi 'la 'bhi -o 'waa- yewoyɔɔn 'le, 'bhɛɛ- 'e -za sɔ 'o ni 'egbɛnɛle bhe.

2 'O 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la kla 'eke- ba 'bhi Filemɔ a 'fɛ 'ɛ ◻la 'mu -la ni, 'bhɛɛ- 'wa 'kpa zii' 'ezin- 'o nɛɛnɛ- Zesu 'yi le Apia, 'pegee Arisipi 'mu ni; -woo' 'pegee 'mu -la 'trɛbhwa◻ 'eyɔɔle -Waanbhaa' a ye 'ɛ 'wole- 'ɛ -zayi'.

3 Bhaa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -o yilabla na 'ka ni.

Pɔlu -o -Waanbhaa' 'pubɔ- 'zi Filemɔ a -za ma

4 'Bhi 'ŋ nɛɛnɛ- Filemɔ, 'waati 'oo 'waati, 'ke 'ŋ 'yoo- 'ŋ 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni, 'an 'pubɔ- 'yaa- -za ma.

5 -Amasrɔyi 'e 'kpale- -o Mɛɛzan Zesu 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ -za sɔ 'e ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ŋ -zadɔle -o 'bhɛ 'yi.

6 'Bhɛla- -zayile, 'mi -sromabɔ -Waanbhaa' ni dɔɔ -kɔɔ' klɛlawoa do -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ Zesu 'yi 'bhɛ ma, -yee' baandɔ 'eglɔole 'yaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ-

'bhɛ 'kpaleya 'ɛ 'srɔyi, -kɔɔ' pɛ -lrele' mu 'la 'kpɛn 'srɔɔwo- Krisi 'kɔɔ, 'e 'mu dɔ kplankplan.

7 'Ŋ nɛɛnɛ- Filemɔ, -Waanbhaa' sɔ 'e ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'mi zrukpalaa 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'fuu -gbɛnɛ dɔ 'mi ta 'ezin-. -Amasrɔyi 'e zruwlaa- -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpee 'ezin-.

Pɔlu -o -sromabɔ 'zi Filemɔ ni Onezimu ba zayi'

8 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ-, 'ali- 'bhɛ 'seŋ -o 'mi ni Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi 'bhii- 'ke 'mi 'a pia 'e ni 'e -za 'la klɛ 'e 'bhɛɛ- klɛ.

9 'Duŋ- 'sɔniya 'ɛ ma, -e swa 'mi ni, 'bhii- 'ŋ -sromabɔ 'e ni. 'Mi Pɔlu 'la 'mi -o 'gwlaan- gblaan 'le, 'bhɛɛ- -o 'mi 'la bwa -kaso 'yi Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ -zayi' bhe.

10 'Mi -sromabɔ 'zi 'e ni Onezimu -la ba -zayi'; -kaso 'fɛ 'lɛɛ- la, 'yele- -kla 'ke 'mi 'nɛ 'le 'o 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'mi -kla 'bhii- -a dɛ. *

11 'An 'yaango- 'bhii- yaa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwolɛ 'e ma 'elwaleta -sɔ, 'duŋ- -zɔn, -yoo -za 'yanwo zii' 'bhi 'pegee 'mi ma.

12 'Mi -o ge 'zi 'kɛle- 'e ta ye 'ezin-; -e kla 'bhii- 'ŋ 'gbu 'kpee yi -kpɔsɔɔ do 'le.

13 'Ŋ 'yoo- 'waati 'la ba -kaso 'yi, 'ŋ 'yaa- zi bi 'bhii- 'an 'to 'ŋ -din -gɛ, 'kooko- -e klɛ 'bhi tabɔɔ mi 'le yewolele 'mi ni.

14 'Duŋ-, 'naa- -o -a zi 'bhii- 'ŋ -za 'kedo- 'kpɔ klɛ 'ke 'bhɛ 'laa sɔ 'e zru ni: 'kee -za 'wlan klɛle- 'mi ni, -a klɛ 'e 'gbu zru ma, 'yaa klɛlɛ 'mi 'yrɛ 'kɔɔ kpaŋma.

15 -Dɔke' 'bhi 'pegee Onezimu, 'ka 'piilalawoa 'eke- ma 'waati sa; 'kooko- 'kee- nu gbɛ drɛɛwoa- 'e ba, 'bhɛɛ- 'ka bo -nraleya 'yi 'taŋii 'ke -daŋ' 'laa klɛ 'bhɛ ma oo.

16 'Duŋ- -zɔn, yaa -o -li lu 'te 'le, -a mabhaabhɔ lu ta; -e -kla -kɔɔ' nɛɛnɛ- do 'le, 'bhɛɛ- -a -za sɔ 'o ni. -A -za -o 'mi 'gbu 'kɔɔ 'eglɔɔle; -zaanko 'bhi 'gbu 'lɛɛ-, -a -za 'laa nu klɛlɛ 'bhi 'gbu 'kɔɔ 'eglɔɔle 'ezin- 'ke 'bhɛ kan 'mi ta ɛɛ? -Amasrɔyi yaa nu klɛlɛ 'yaa- lu 'te 'le -li, 'duŋ- -e nu klɛlɛ 'e nɛɛnɛ- -zeze 'gbu 'le Mɛɛzan Zesu a pɛ zi 'ɛ zi.

17 'Duŋ- 'ke 'yoo- 'mi 'kun zii' 'bhii- 'e 'bhɛgwlɛn- -zeze 'gbu 'le Zesu 'yi, Onezimu 'kun 'elrele 'bhii- 'e 'mi kun gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

18 'Ke -a 'siɛza- -o 'e ba -za 'ke 'yi oo, 'ke 'yaa- ca 'ke -o -a ma oo, 'bhɛ 'to 'mi ma.

19 'Mi 'gbu Pɔlu -le 'sɛwɛyɔɔn 'lɛɛ dɛ 'zi 'ŋ 'gbu 'kɔɔ 'kaa 'mi 'gbu Pɔlu nu 'bhɛ ca 'ɛ gbawolɛ 'e ni. 'Bhɛɛ- drɔɔn', 'mi 'gbu a ca laa -o 'bhi 'gbu ma 'ezin- ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'naa- nu 'duŋ- 'bhɛ ca 'ɛ -za dɔlɛ 'e 'kpee: 'bhɛ ca 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ 'bhi 'e 'gbu -si 'ɛ 'kpɛn 'na 'mi ni.

20 'Bhɛ 'yi, 'bhi 'ŋ nɛɛnɛ- Filemɔ, 'mi -sromabɔ 'e ni dɔɔ 'e 'bhɛ -za 'wlan do 'kpɔ 'la bhe 'bhɛ klɛ 'mi ni

* **1:10 1.10** Onezimu 'tɔ 'ɛ 'yi -le dɔɔ «mɛɛ la zan -za 'yanwo- mɛɛ ma»

Mɛɛzan Zesu -zayi'. 'Ŋ zruk-
pala 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi -kɔɔ'
'pegee Krisi a 'kpaledomaya
'ɛ -zayi'.
21 'Mi 'kpale- -o -a -yi 'bhii-
'mi -o -sromabɔ 'zi 'e ni -za
'la klɛza 'yi, 'e nu 'bhɛ klɛlɛ.
'Bhɛɛ- 'an 'yaango- 'bhii- 'e
nu 'kɛla 'bhɛ klɛlɛ, 'bhɛ nu
-yiyalɛ 'mi pe 'e -za 'la klɛ
'bhɛ ni.
22 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ
'yi, 'fɛ 'kpee do -lɛmagaan,
'bhɛɛ- 'ya 'to 'ŋ 'lɛɛ -sɔ,
-amasrɔyi 'ka -o 'ka 'seri mu
'la 'wo zii' 'ŋ ma, 'ŋ 'kpale- -o
-a -yi 'bhii- -o nu 'ploolɛ- 'ŋ
ma 'ka ni yi do ta.

Pɔlu a -daŋma' 'pubɔwli

23 Epafrasi 'la 'pegee 'mi
-o -kaso 'yi Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ
-zayi', 'bhɛ 'e 'pubwa-.
24 'Bhɛɛ- 'an yewoyɔɔn -vin
mu 'ɛ, Maki 'pegee Arisitaki,
'bhɛɛ- Demasi 'pegee Luki,
'mu 'ka 'pubwa- 'ezin-.
25 Bhaa Mɛɛzan Zesu Krisi
'ka bo 'edɔɔle!

EBRE MU A 'LƐTRƐ
Ebre mu a 'lɛtrɛ 'ɛ ŋgblo

Mɛɛ 'la zan 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dia yaa 'gbu 'tɔ 'ɛ 'kanlɛ- mɛɛ ni. 'Duŋ- 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- zan -o mɛɛ 'la 'le 'bhɛ zan Grɛki wli 'gbu 'ɛ dɔ 'elrele, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ dɔ kplankplan, 'bhɛ 'pegee -e Zuufu mu a 'toŋ mu 'ɛ dɔ 'ezin- kplankplan 'gbu. Mɛɛ 'ke mu pe dɔɔ Pɔlu -le 'a zan 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' 'lɛdo- pe dɔɔ Apolɔsi -le 'a zan 'ɛ 'le (Klɛza 18.24-28, 1 Korɛnti 3.5-9; 4.1-2). Mɛɛ 'la zan 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dia, -ya dia win 'la ma, 'bhɛ -le dɔɔ 'ke -ya pe -o -yaa -yrɛnkpa' zii' Zuufu mu 'la wlaa Zesu Krisi 'yi 'mu ni dɔɔ 'mu dɔ 'eglɔɔle 'mu a 'kpaleya 'ɛ 'yi. -Ya pia 'mu ni 'ke 'mu -ploola 'mu 'kpalema Zesu 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'mu dɔ gbɛ drɛɛwoa- Zuufu mu a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikunle ma, 'mu 'laa nu -trɔn 'srɔɔwolɛ 'bhɛ ma. -Amasrɔyi Zesu Krisi mɛɛ goza -za 'yi jan 'la woa 'bhɛ -le 'ke wlan 'le.

-O sɔ 'yee- Ebre mu a 'lɛtrɛ 'ɛ 'yiciɛnle -lɛ plɛ: -A -lɛ lwa mi 'ɛ (Ebre 1.4–10.18) 'bhɛ 'a zrɔn 'bhii- Zesu gblaan -yiya' laflɛ' 'yi -mlɛkɛ' mu 'ɛ ni. -A gblaan -yiya' Moizi 'pegee -bhoolaya gwe 'ɛ ta 'sraka 'lɛna mu -gbɛnɛ mu 'ɛ ni. -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, Zesu -o 'ke 'Sraka 'Lɛna mi gblaan 'le. -Yoo 'bhii- Mɛlikizedɛki gbɛɛn-, 'bhɛ 'la 'yaa- 'ke -bhleŋgbe 'pegee 'sraka 'lɛna mi 'le Abraamu a pɛ 'waati 'ɛ ba bhe. Zesu 'a 'gbu naa 'ke 'sraka 'le -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o -yaa 'sraka mu 'la go 'elwaleta -sɔ, 'mu 'laa -yaa sɔ mɛɛ a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ taliile.

-A -lɛ plɛ mi 'ɛ 'yi (Ebre 10.19–13.17), 'lɛtrɛ 'lɛɛ- zan 'ɛ -yoo zruwla 'zi Ebre mu 'ɛ 'kpee dɔɔ -woo zrubakpala -waa' 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhii- 'elwaleta mu 'ɛ 'mu 'a kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe.

-E -yaa' 'lɛtrɛ 'ɛ 'lɛyanyrɛ 'ɛ kla 'ke mɛɛ mu 'pubɔle 'pegee 'mu 'dumawolele.

-BHOOLAYA DRƐƐ 'Ɛ GBLAAN -YIYA' 'BHOOLAYA GWE 'Ɛ NI

-Jan 'ɛ zisanyrɛ

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'elwaleta -sɔ, -Waanbhaa' -jan -kpaa -a *-lɛla' janwo mu 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'mu -janwoa -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ni -glɔɔn -bebe 'le 'bhɛ 'pegee gbɛ 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn ma.

2 'Duŋ- -zɔn 'waati mu 'lɛɛ- ba, 'woo- 'waati mu 'la -woo 'ke 'waati boolazi mu 'ɛ 'le, 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -jan -kpaa -a Gbe 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'bhɛ woa -kɔɔ' mu ni. -E pɛ 'kpɛn kla -a Gbe 'ɛ 'bhɛɛ- gbɛ zi; 'bhɛɛ- -ya -kpaa pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-.

3 -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'bhile 'ɛ 'kpɛn -o 'yela- -yi, 'bhɛɛ- 'yele- -Waanbhaa' bhɔɔma kpataakpa 'gbu 'ɛ 'le. -Yaa' 'sɔle- ma jan 'ɛ

'bhɛ -le 'drunyan ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn kun 'elrele. -E yanle bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ golele -o ma, 'ke -yoo klɛ 'weŋ, 'kee- gele- yaalɛ laflɛ' 'yi laanima -Waanbhaa' 'la 'bhɛ a -glɔɔya' 'ɛ 'kpaale- -o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-, 'bhɛ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ◻nɔɔ.

-Waanbhaa' 'tɔ gblaan ◻naa Zesu Krisi 'ke 'bhɛ kan -mlɛkɛ' mu a pɛ 'ɛ ta

4 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -Waanbhaa' 'a ◻kla 'bhɛɛ- -a Gbe 'ɛ ◻kla 'egblaanle 'ke 'bhɛ -yiya' -mlɛkɛ' mu 'ɛ ni, 'bhɛla- -yile 'tɔbhɔ ma 'tɔ 'la 'bhɛ gblaan -yiya' -mlɛkɛ' mu a pɛ 'tɔ mu 'ɛ ni, -Waanbhaa' 'bhɛɛ- ◻naa -a ni.

5 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' laa pelɛ -lido' -mlɛkɛ' 'kedo- 'kpɔ ni dɔɔ:

«'Bhi -le 'ke 'ŋ Gbe 'ɛ 'le,
'bhɛɛ- 'mi ◻kla -zɔn 'e Dɛ 'le.»

'Bhɛɛ- yaa pelɛ -mlɛkɛ' 'kedo- 'kpɔ ba za 'yi dɔɔ:

«'Mi nu klɛlɛ -a Dɛ 'le,
'Bhɛɛ- 'yee- nu klɛlɛ 'mi Gbe 'le.»

6 'Duŋ- -Waanbhaa' -yaa zan -a Gbe 'la 'bhɛ -o 'ke -a -nɛ ◻lwa 'ɛ 'le 'bhɛ 'winbɔlɛ 'waati 'la ba, -ya ◻pia dɔɔ:

«-Mlɛkɛ' 'tɔle- -mlɛkɛ' 'mu 'kpɛn 'e 'kpɔ zɛn -a -la, 'bhɛɛ- -wa gba.»

7 'Bhɛɛ- 'yee- -Waanbhaa' -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ◻woa -mlɛkɛ' mu 'ɛ ba zayi' dɔɔ:

«-Woo 'ke -yaa' winbɔwo mu 'le, 'bhɛɛ- -woo 'ke -yaa' yewonɛ mu 'le,
-o kan blaale- 'bhii- -ploo 'kangbɛya gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -o yran 'bhii- 'tɛ nrɛ mu gbɛɛn-.»

8 'Duŋ- 'yee- -Waanbhaa' 'kɛla ◻woa -a Gbe 'ɛ ba zayi', 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ:

«'Bhi -le 'ke -Waanbhaa' 'le, 'bhɛɛ- 'yaa- -bhleŋgbeya 'ɛ -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -titi.
'E 'yaa- -bhleŋgbeya 'ɛ klɛ -lɛdɔɔleya -la ma.

9 *-Za 'lɛdɔɔle -le sɔ 'e ni, 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- vɛnsi 'e yin 'lii.*
'Bhɛla- -zayile, 'ee! -Waanbhaa', 'yaa- -Waanbhaa' 'ɛ -yoo 'e makwan-,
'bhɛɛ- -yee' ◻kpaa 'edaŋma -yaa' pɛ 'le,
'bhɛɛ- -yrɔn 'la 'bhɛ 'e zruk-palaa 'egbɛnɛle -e 'bhɛ ◻klaa 'e 'wiiŋ-.
'E -za ◻swa -a ni 'ke 'bhɛ kan 'e -vin mu 'ɛ ta.»

10 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' pe 'ezin- -a Gbe 'ɛ ba za 'yi dɔɔ:

«'Bhi Mɛɛzan, 'bhi -le 'trɛ ◻kla 'kee- san -a zisan' bhla zi 'ɛ ma,
'bhɛɛ- 'bhi -le laflɛ' ◻kla 'e 'gbu 'kɔɔ.

11 *'Bhɛ pɛ mu 'ɛ 'kpɛn nu 'kanlɛ-;*
'duŋ- 'bhi nu bolɛ 'e bogbɛya do 'ɛ 'yi.
'Trɛ 'pegee laflɛ' nu -krɔyawolɛ 'bhii- dunɛ- do -krɔyawo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

12 *'E nu -o gbɛkpalɛ 'bhii- -o dunɛ- tralapɛ 'ɛ gbɛkpa 'eke- 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.*
-O nu -o tabɔɔlɛ 'bhii- mɛɛ 'a ta dunɛ- mu tabɔɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-:

'Duŋ- 'bhi nu bolɛ 'e bogbɛya do 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhi 'laa nu -krɔyawolɛ -titi.»

13 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' laa pelɛ- -lido' -mlɛkɛ' 'ɛ 'kedo- 'kpɔ ni dɔɔ:

«Nu yala- 'ŋ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ɓnɔɔ -gɛ,

'sani- 'ŋ yan 'e 'sɔɔnnii mu 'ɛ klɛlele 'e gaan -la pɛ 'le.»

14 'Bhɛɛ- -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'kpɛn 'laa -o 'ke lii mu 'le ɓi ɛɛ? -Woo -le 'ke -Waanbhaa' a winbɔwo mu 'le, 'ke -o yewo -a ni. Mɛɛ la zan mu -o 'ke go pɛ mu 'le -za 'yi, -Waanbhaa' -o winbɔ 'bhɛ zan mu 'ɛ ta, 'kooko- -o ge bhɔ 'bhɛ zan mu 'ɛ ba.

2

-Waanbhaa' a mɛɛ goza -gbɛnɛ -za 'yi

1 'Bhɛla- -zayi', -kɔɔ' wlan ma jan mu 'la 'maa- bhe, -kɔɔ' -o 'kun -kɔɔ' gbɛ plɛ 'le; 'kooko- -kɔɔ' 'laa nu nilɛ, 'bhɛɛ- -kɔɔ' wlan ma zi 'ɛ to -a nɔɔ-.

2 'Elwaleta -sɔ, -Waanbhaa' -jan mu 'la ɓkpaa -mlɛkɛ' mu 'ɛ -lii, 'bhɛɛ- 'ke -woo ɓwoa -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'ɛ ni, -o -kla 'ke wlan 'le. Mɛɛ 'la zan mu laa 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'klɔsikunlɛ, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu -o -baŋgwa -o -yi, 'mu 'bhɛɛ- wlata -yrɛn 'srɔɔwoa-.

3 -Kɔɔ' nu -bhilɛ' -Waanbhaa' a mɛɛ 'krowole 'ɛ 'yi 'nale, 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' 'yrɛzigblaanna -yaa' mɛɛ gole -za 'yi -gbɛnɛ 'ɛ ma ɛɛ? Mɛɛzan -Waanbhaa' 'gbu -le 'bhɛ mɛɛ gole -za 'yi 'ɛ jan ɓlwa 'ɛ ɓwoa; 'bhɛɛ- 'bhɛ blaan, mɛɛ 'la zan mu Mɛɛzan Zesu 'weli- 'ɛ ɓmaa, 'mu 'a -zrɔnna 'bhii- -yoo 'ke wlan 'le kpataakpa.

4 -Waanbhaa' 'gbu 'bhɛ pɛ ɓkpaa -waa' pɛ 'srɛya- klɛle 'ɛ ba 'kee- mɛɛ 'kpeelɛni maza mu 'pegee 'sɔle- maza mu 'kpɛn -glɔɔn klɛ gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma. 'Bhɛɛ- -ya -zrɔnna 'ezin- dɔɔ -o wojan mu 'ɛ -woo 'ke wlan 'le 'kee- Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ a 'seŋ mu 'ɛ 'nale -o ni -a 'gbu zru maza 'ɛ ta.

Bhaaplɛŋ mu go -za 'yi Zesu Krisi -la -srɔyi'

5 Wlan 'ɛ ni, 'woo- 'drun-yan drɛɛ 'la 'bhɛ 'nuza- pe 'zi bhe, -Waanbhaa' laa 'bhɛ ta -kuŋliiya 'ɛ gbɛkpalɛ -mlɛkɛ' mu 'kɔɔ.

6 Drɔɔn' -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ yrɛ do nɔɔ- dɔɔ:

«-Waanbhaa', mɛɛ -o 'ke -mɛla -le ɛɛ 'bhɛɛ- -a -za dɔ 'e 'kpee ɛɛ?

'Bhɛɛ- bhaaplɛŋ gbe 'ɛ -yoo 'ke -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ya -gblakun' ɛɛ?

7 *'Ya mazinaa -mlɛkɛ' mu ɓla 'waati sa ba,*

'bhɛɛ- 'e 'tɔbhɔleya 'pegee gblaanya ɓkpaa -a wiiŋ- 'bhii- -bhleŋgbe do gbɛɛn-.

8 *'Bhɛɛ- 'e pɛ mu 'kpɛn 'kpalaa -a gaan -la.»*

'Bhɛɛ- 'ke -wa ɓpia dɔɔ -Waanbhaa' pɛ 'kpɛn 'kpalaa -a gaan -la, 'bhɛ 'yi 'le dɔɔ pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ke -a 'kpaale- laa -o 'bhɛ 'wiiŋ-. 'Duŋ- 'waa 'yelɛ- -li 'bhii- -a 'kpaale- -o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ-.

9 'O 'kɛla 'bhɛ dɔ 'bhɛ -le dɔɔ -Waanbhaa' Zesu mazinaa -mlɛkɛ' mu -la 'waati sa ba, 'kooko- -e ga bhaaplɛŋ mu 'kpɛn ni -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ ma. -Ayile -zɔn, -Waanbhaa' 'tɔbhɔleya 'pegee gblaanya -naa -a ni 'bhii- -bhleŋgbe, -e ga -yrɛn 'la ◻bhla mɔkpɛn' ni 'bhɛ -zayi'.

10 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -Waanbhaa' -kaan mɛɛ 'la zan ba, 'bhɛɛ- -e 'drunyan ta pɛ 'kpɛn ◻kla, 'bhɛɛ- -e 'woo- pɛ mu 'ɛ 'kpɛn ◻kla mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ Zesu 'ɛ; -e -swa -a ni 'bhii- -e 'bhɛɛ- a 'tɔbhɔleya 'ɛ 'lɛpa- 'bhɛ -yrɛn 'la ◻bhla 'bhɛ 'le, 'kooko- mɛɛ -bebe sɔ klɛle- -Waanbhaa' -nɛ mu 'le, 'bhɛɛ- -o klɛ -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ baan' 'le; -amasrɔyi Zesu Krisi -le -o go mi 'le -za 'yi.

11 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu 'la mɛɛ mu klɛ 'weŋ 'bhɛɛ- -yoo go -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu -o 'weŋ, -o 'kpɛn Dɛ -o do. 'Bhɛla- -yile 'bhɛ 'laa -o 'ke -yrala' Zesu ma 'ke -yoo sii -a nɛɛnɛ- mu.

12 Wlan 'ɛ ni, 'yee- Zesu 'a ◻pia -Waanbhaa' ni dɔɔ:

«'E -Waanbhaa', 'yoo- -Waanbhaa' -la -le, 'ŋ nu 'bhɛ 'pelɛ- 'ŋ nɛɛnɛ- mu 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'e 'tɔbhɔlɛ 'ke 'srokpalele mɔkpɛn' 'yrɛ ma 'ke 'o 'kpɛn 'klale- -o 'eke- ba 'waati 'la ba.»

13 'Bhɛɛ- -ya ◻pia 'ezin- dɔɔ:

«'Ŋ nu 'ŋ 'yrikpalɛ -Waanbhaa' -la ta.»

'Bhɛɛ- -ya ◻pia 'ezin- dɔɔ:

«-Waanbhaa' -nɛ mu 'la mu ◻naa 'ŋ ni 'mi 'pegee 'mu -le 'eke- 'yi -gɛ.»

14 Zesu -nɛ mu 'la -gwa -za 'yi, 'ke 'mu -o 'ke bhaaplɛŋ mu 'le bhe, 'bhɛla- -yile 'yee- Zesu 'gbu ◻kla 'ke bhaaplɛŋ do 'le 'bhii- 'mu gbɛɛn-. -E 'bhɛ ◻kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- 'kee- -gaa, -e sɔ -Setran' 'la ga faŋgan- -o 'bhɛ 'kɔɔ, 'bhɛ 'siɛle.

15 'Bhɛɛ- 'kooko- mɛɛ 'la zan mu -yaa -Setran' a luya 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o -yaa gblaan ga -lɛɛ -o -si 'ɛ 'kpɛn 'yi, -e 'bhɛ zan mu 'ɛ go 'bhɛ luya 'ɛ 'yi.

16 Wlan 'gbu 'ɛ ni, Zesu 'laa nulɛ bhɔlɛ -mlɛkɛ' mu ba, 'duŋ- -e -nwa bhɔlɛ Abraamu 'srɛ mu -la ba.

17 'Bhɛla- -yile, 'bhɛ ◻kla -za 'lrele- 'le 'ke -a 'pwɛle- klɛ -a nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'le gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'kooko- -e klɛ -waa' 'sraka 'lɛna mi gblaan 'la 'ke 'bhɛ mɛɛ -yrɛnkla', 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'liiwli- -o do; 'bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' a ye 'ɛ wo, 'kooko- -e -yaa' mɛɛ mu 'ɛ waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -sroma 'yan.

18 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'yee- 'gbu -yrɛnbhlelawoa, 'bhɛ 'pegee -Setran' 'a 'lɛkanlawoa -za 'yɔɔ- klɛle ma, -e nu 'sɔlɛ- bhɔle- -Setran' -o mɛɛ 'la zan mu -lɛkan' zii' -za 'yɔɔ- klɛle ma 'bhɛ zan mu 'ɛ ba.

3

Zesu Krisi gblaan -yiya' Izraɛli mu a Moizi 'ɛ ni

1 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, -Waanbhaa' 'ka mu 'la

'siila-, 'bhɛɛ- -e 'ka ɓkpaa 'edaŋma -yaa' pɛ 'le, -ka 'ka 'yrɛkpa Zesu ta doo; 'yele- 'ke -Waanbhaa' a winbɔwo mi 'pegee -yaa' *'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'gbu 'la 'o 'kpale- -o 'bhɛ 'yi 'bhɛɛ- 'le; 'bhɛɛ- 'o 'yela ba janwo 'zi.

2 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' 'yee- Zesu ɓkpaa -yaa' ye 'ɛ 'bhɛɛ- 'kaama-; 'bhɛɛ- -a blɔɔle ɓbwa 'yee- -Waanbhaa' ma 'bhii- Moizi 'a ɓkla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'yee- -Waanbhaa' a 'fɛ 'ɛ ɓla mu 'ɛ 'kpɛn 'pleŋ-.

3 'Fɛdɔ- 'mi 'ɛ, -o 'bhɛɛ- -lɛdɔ' -a ma 'ke 'bhɛ kan 'fɛ 'ɛ 'gbu ta. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Zesu a pɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ gblaan -yiya' Moizi a pɛ 'tɔbhɔleya 'ɛ ni.

4 Wlan 'ɛ ni, bhaaplɛŋ -le 'fɛ 'tɔle- 'fɛ 'bhɛ dɔ, 'duŋ- -Waanbhaa' -le pɛ 'kpɛn dɔ mi 'le.

5 Moizi 'duŋ- zru ɓbwa do -Waanbhaa' ni 'bhɛ a pɛ mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pleŋ-. -E -yaa' 'bhɛ a yewonɛ -la -le, 'kee- 'bhɛ a -jan mu 'ɛ 'yikla- mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ.

6 'Duŋ-, Krisi zru -o do -Waanbhaa' ni 'bhii- -a Gbe, 'bhɛɛ- 'yela- 'kpaale- -o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ- 'bhɛ a 'fɛ 'ɛ ɓla. -Kɔɔ' mu -le -yaa' 'fɛ -zeze 'gbu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -kɔɔ' kpa -a -yi, 'bhɛ pegee -kɔɔ' 'yrikpale bo a ta 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -a -lɛyanyrɛ ma.

-O -yitrɛ' 'la ɓtwa -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ ni

7 'Bhɛla- -zayile, 'bhii- *Lii 'Weŋ 'ɛ -ya pe 'zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«'Ke 'ka -Waanbhaa' -weli' 'ɛ ɓmaa -zɔn,

8 *'ka 'laa 'ka 'trɔn 'yi dɔlɛ 'eglɔɔle -a ma,*

'bhii- 'ka -gbɔɔ mu 'a ɓkla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke -o -wlɛn -Waanbhaa' ma -kpe 'ɛ ta,

'bhɛɛ- -wa -yrɛ -glinna.

9 *'Bhɛ yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ, 'ka -gbɔɔ mu 'ɛ -o 'mi -Waanbhaa' -buŋbwa 'ke -o 'mi -yrɛglin'.*

'Bhɛɛ- 'duŋ-, -woo 'ŋ klɛza mu 'ɛ ɓya lɛɛ mia plɛ ta.

10 *'Bhɛla- -zayile, 'mi 'ŋ zru- pliila -o ma,*

'bhɛɛ- 'ŋ pe dɔɔ: ‹-O 'kpeelɛdan gbɛya mu 'ɛ ma, -o nile -o 'waati 'ɛ 'kpɛn ba;

'bhɛɛ- waa 'an pɛ zi 'ɛ dɔlɛ -lido'.›

11 *'Bhɛ 'la gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ 'ŋ ma, 'ke 'mi 'gbu 'ŋ 'siɛnwole -jan 'lɛɛ- ta dɔɔ:*

'Mi -yitrɛ' yrɛ 'klɛɛn 'la ɓkpaa 'edaŋma -waa' pɛ 'le, waa nu gelɛ 'bhɛ ɓnɔɔ -titi!»

12 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'kooko- 'ke 'bhɛ yɛkɛ- mɛɛ zru -yɔɔ 'laa klɛ 'ka ba, 'ke yaa kpa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -ya -zanta' dɔ -Waanbhaa' -yrɛ male 'ɛ ni.

13 Drɔɔn' yi 'oo yi, 'ke 'bhɛ 'seŋ -o 'ka ni, -ka 'fuudɔ- 'eke- ta do do, 'kooko- 'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ 'trɔn 'yi dɔ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -za 'yɔɔ- 'bhɛ zan 'ɛ 'yini-.

14 Wlan 'ɛ ni, -kɔɔ' mu 'pegee Krisi 'wlale- -o -za do ma, 'ke -kɔɔ' ɓbwa 'eglɔɔle

'kpaleya 'la -kɔɔ' 'a zisaan- 'bhɛ ma 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'a 'lɛyan- 'bhɛ ma.

15 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«'Ke 'ka -Waanbhaa' -weli' 'ɛ maa -zɔn,
'ka 'laa 'ka 'trɔn 'yi dɔlɛ 'eglɔɔle -a ma, 'bhii- 'ka -gbɔɔ mu a kla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke -o wlɛn -Waanbhaa' ma.»

16 'Bhɛɛ- -de mu 'gbu -le -Waanbhaa' -weli' 'ɛ maa, 'bhɛɛ- -o -wlɛnna -a ma ɛɛ? 'Ŋ bhe, Moizi 'pwɛla- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'le Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'mu -le 'kɛle-.

17 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a zru- pliila -de mu 'gbu -la ma lɛɛ mia plɛ ta ɛɛ? Mɛɛ 'la zan mu -za 'yɔɔ- -kla, 'bhɛɛ- -o -gaa -kpe 'ɛ ta, 'bhɛ zan mu -le 'kɛle-.

18 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a 'siɛnwoa- mɛɛ mu 'ɛ -de 'gbu -la ni dɔɔ: *«Waa nu wlalɛ -titi 'klɛɛn 'la 'ŋ 'bhɛ kpaa 'edaŋma -o -yitrɛ' yrɛ 'le 'bhɛ 'yi bhe ɛɛ?»* -Ya 'siɛnwoa- mɛɛ 'la zan mu -wlɛnna -a ma -kpe 'ɛ ta 'mu -la ni.

19 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, 'wa 'yaango- dɔɔ -o 'kpalekleya -la ma -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- wlale- 'bhɛ -yitrɛ' yrɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi.

4

1 -Waanbhaa' 'a 'liiwli- 'la twa -kɔɔ' ni dɔɔ -kɔɔ' nu gelɛ wlalɛ -e -yitrɛ' yrɛ 'la twa -kɔɔ' 'lɛɛ 'bhɛ 'yi 'bhɛ 'yi 'laa galɛ -li. -Kɔɔ' 'kɛla 'bhɛ 'yiɛnkan 'bhɛ -le 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa bo zizan- 'bhɛ -yitrɛ' yrɛ 'ɛ nɔɔ wlale 'ɛ 'yi.

2 -Amasrɔyi -o -Jan 'Nrale- 'la woa -kɔɔ' mu ni, -o 'bhɛɛ- yɛkɛ- do 'kpɔ 'ɛ woa -kɔɔ -gbɔɔ mu 'ɛ ni -kpe 'ɛ ta 'ezin-. -O 'bhɛ -jan 'ɛ 'mala- woa, 'bhɛ 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwolɛ -o ma, -amasrɔyi -wa malawoa waa -o 'kpalɛ- -a -yi.

3 -Kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' -kɔɔ' 'kpaa- -a -yi, -kɔɔ' wlaa 'yee- -yitrɛ' yrɛ 'ɛ nɔɔ 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'a pia pe gbɛya 'la 'yi dɔɔ:

«'Mi 'ŋ zru 'la 'pliila- -o ma, 'an pia -o ni dɔɔ 'mi -o -lɛtwa -yitrɛ' yrɛ 'la ba,
waa nu wlalɛ 'bhɛ yrɛ 'ɛ nɔɔ -titi!»

'Duŋ- 'yee- -Waanbhaa' 'bhɛ -jan 'lɛɛ- woa 'waati 'la ba 'kee- -yaan gban -yaa' ye mu 'ɛ 'wolele 'drunyan klɛ bhla 'ɛ zi.

4 'Bhɛɛ- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi yrɛ do nɔɔ- dɔɔ: *«-Waanbhaa' -yaan -yaa' ye mu 'ɛ 'wolele 'ke 'bhɛ 'san 'drunyan 'ɛ klɛ 'waati 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ya -yitrɛla 'bhɛ -yrekpaa' 'srwaplɛ- mi 'ɛ ma.»*

5 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'yi yrɛ -bhɛɛke' nɔɔ, -ya pia 'ezin- dɔɔ: *«Waa nu wlalɛ -titi 'mi -o -lɛtwa -yitrɛ' yrɛ 'klɛɛn 'la ba 'bhɛ nɔɔ.»*

6 Mɛɛ 'la zan mu -Jan 'Nrale- 'ɛ lwa maa, 'bhɛ zan mu laa 'sɔlɛ- wlale- 'yee- -yitrɛ' yrɛ 'klɛɛn 'ɛ 'yi -o 'kpak- leya 'ɛ ma -Waanbhaa' -yi; 'bhɛla- -yile, mɛɛ -bhɛɛke'

mu sɔ wlale- 'yee- -yitrɛ' yrɛ 'ɛ ɔ.
7 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' yi -bhɛɛke' do -dwa 'ezin-; 'bhɛ -le 'ke «-Zɔn 'le». 'Bhɛ blaan 'waati gbɔɔn sa 'kanle-, 'kee- 'yee- -jan do 'kpɔ 'ɛ 'kpale 'ezin--bhleŋgbe Davidi 'lii dɔɔ:

«'Ke 'ka -Waanbhaa' -weli' 'ɛ ɔmaa -zɔn,
'ka 'laa 'ka 'trɔn 'yi dɔlɛ 'eglɔɔle.»

8 Wlan 'ɛ ni, 'kee- kpa bi 'bhii- Zozue -ja 'ke Izraɛli mu 'ɛ 'le 'bhɛ -Waanbhaa' a -yitrɛ' yrɛ 'ɛ ɔ, -Waanbhaa' laa -yaa nu yi -bhɛɛke' do dɔza wolɛ boolazi.
9 'Bhɛ 'yi 'tɛ, -Waanbhaa' -yaan -yaa' ye 'ɛ 'wolele, 'bhɛɛ- -ya -yitrɛla -yrekpaa' 'srwaplɛ- mi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛɛ- yɛkɛ- -yitrɛ' yrɛ ɔtwa gban -yaa' pɛ mɛɛ mu 'ɛ 'lɛɛ.
10 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'la zan -wlaa 'bhɛ -Waanbhaa' -yitrɛ' yrɛ 'ɛ ɔ, 'bhɛ zan 'bhɛ 'yitrɛ 'bhɛ a yewole 'ɛ ma 'bhii- -Waanbhaa' 'bhɛ 'yitrɛla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ a pɛ yewole 'ɛ ma.
11 'Bhɛla- -zayile, -kɔɔ' dɔ klɛn 'ke -kɔɔ' ge wlalɛ 'yee--yitrɛ' yrɛ 'ɛ ɔ; -kɔɔ' 'a klɛ 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa gbaan -kɔɔ' -gbɔɔ mu a 'trɔn 'yi -glɔɔya' dɔle 'ɛ zi, 'bhɛɛ-yaa wla 'yee- -yitrɛ' yrɛ 'ɛ ɔ.
12 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' a -jan 'ɛ -ya -yrɛ ma, 'bhɛɛ-faŋgan- -o -a -yi. -A -lɛ -yiya' -gɔkuŋ' 'lɛ plɛ ni. -E wla mɛɛ -yi 'fɔ 'kee- ge 'tɛnlɛ--a zru 'ɛ 'pegee -a nii- 'ɛ -daŋ' ma; 'bhɛ 'pegee -e ge 'tɛnlɛ- mɛɛ bhɛlɛ' bɔyrɛ 'ke ma 'pegee -a bhɛlɛ' -bɔn mu 'ɛ ma. -E bhaaplɛŋ 'kpeejan-mu 'ɛ 'pegee -a zru -yi jan mu 'ɛ 'kpɛn baglin- 'bhɛɛ- -yoo dɔ.
13 Pɛ 'kedo- 'kpɔ maga-anle laa -o -Waanbhaa' 'lɛɛ. Pɛ 'kpɛn tapwɛle -o -a 'lɛɛ kpataakpa. -Kɔɔ' 'kpɛn nu -kɔɔ' klɛza mu 'ɛ 'kpɛn -zanta' pelɛ 'yela- -lɛ ma.

Zesu -le 'ke 'Sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'gbu 'ɛ 'le

14 'Bhɛla- -zayi', -kɔɔ' -o 'kpaleya zi 'la ta bhe, -kɔɔ' 'sɛnɛ gbaanle bo 'bhɛɛ- ta. -Amasrɔyi -kɔɔa' 'sraka 'lɛna 'mi -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'yee- Zesu 'le. 'Yele- -ja laflɛ' ma, 'bhɛɛ- -e -ja yaalɛ -Waanbhaa' -yrɛ ɔla, 'bhɛɛ-'yele- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'le.
15 -Kɔɔ' 'yrɛn sɔ 'klale -kɔɔa' pɛ 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -e bhɔ -kɔɔ' ba -kɔɔa' faŋgankleya 'ɛ 'yi. -Amasrɔyi -Setran' 'a 'lɛkaan- -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'le, 'bhii- -kɔɔ' mu gbɛɛn-, 'duŋ- yaa -za 'yɔɔ-do 'kpɔ klɛlɛ -titi.
16 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' -kɔɔ' 'mabɛɛn- 'tɛ 'yee--lileya zan -Waanbhaa' 'ɛ -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ -din -kɔɔ' zrubakpaale 'le. 'Ke 'bhɛ ɔkla, -e nu -kɔɔ' 'yrɛnklalɛ, 'bhɛɛ- -e -li -kɔɔ' ma -kɔɔ' 'bhɔŋba- 'waati wlan 'ɛ ba.

ZESU -O -KƆƆA' 'SRAKA 'LƐNA MI -KUŊLII GBLAAN 'LE

5

-Waanbhaa' Zesu kpaa 'bhii- -kɔɔa' 'Sraka 'Lɛna -Kuŋlii Gblaan 'le

1 'Sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'tɔle- -kuŋlii gblaan 'ke -o 'bhɛ makun bhaaplɛŋ mu 'ɛ ba, 'kee- yewo -Waanbhaa' ni bhɔ zayi' bhaaplɛŋ mu ba. -E pɛ mu 'pegee 'sraka mu go -Waanbhaa' ni -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma.

2 -Yaa' bhaaplɛŋya 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee -yaa' faŋgankleya 'ɛ ma, mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' a -za mu 'ɛ dɔ, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu -ploola -yaa' zi 'ɛ ma, 'bhɛ zan mu 'ɛ 'yrɛn sɔ 'klale 'yee- 'gbu ma.

3 'Yee- 'gbu a faŋgankleya 'ɛ ma, -e sɔ 'sraka mu gole- -a 'gbu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhii- -e 'sraka go -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ezin-.

4 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -a 'gbu 'bhɔle, 'bhɛɛ- -ya pe -a 'gbu ma dɔɔ -yoo 'ke 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'le. -Waanbhaa' -le 'a sii, 'bhɛɛ- -ya klɛ 'ke 'bhɛ 'le 'bhii- -e Aarɔn kla 'kɛle- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

5 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin-, Krisi 'laa -a 'gbu 'bhɔlɛ- 'kee- klɛ 'Sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'le. 'Duŋ- -Waanbhaa' -le 'a pia -a ma dɔɔ:

«'Yoo- 'ŋ Gbe 'le,
'bhɛɛ- 'mi kla -zɔn 'e Dɛ 'le.»

6 -Waanbhaa' 'a pia 'ezin- -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ gbɛ do 'yi dɔɔ:

*«'E nu bolɛ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke 'Sraka 'lɛna mi 'le, 'bhii-*Mɛlikizedɛkia *pɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-.»*

7 Zesu 'yaa- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi 'waati 'la ba, -ya 'seri- woa -Waanbhaa' ni, 'bhɛ 'pegee -e 'bhɛ 'sromabwa 'kee- -gbekan' 'eglɔɔle, 'kee- wisi, 'kooko- 'ke 'bhɛ sɔ -a gole ga -yrɛn 'yi. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -yaa' 'seri 'ɛ 'lɛkwan- -a ŋgblo 'kpaaleya ma -Waanbhaa' -la.

8 'Ali- -e -yaa' 'ke -Waanbhaa' Gbe 'la 'le bhe, -e 'taawole -Waanbhaa' -weli' ta 'ɛ -daanna 'yee- -yrɛn mu 'ɛ 'bhlelele.

9 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -ya -zrɔnna mɛɛ mu 'ɛ ni 'bhii- -e kla mɛɛ -lɛsɔlele. 'Bhɛɛ- -e kla mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'a 'weli- 'ɛ 'klɔsikun, 'mu 'kpɛn go mi 'le -za 'yi. -Yaa' pɛ mɛɛ gole -za 'yi 'ɛ -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -titi.

10 -Waanbhaa' 'a pia -a ma dɔɔ -yoo 'ke 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'le, 'bhii- Mɛlikizedɛki a pɛ klɛ gbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

-Kɔɔ' 'laa 'ploolɛ- -kɔɔ' 'kpale- ma -Waanbhaa' 'yi

11 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -jan -bebe -o 'ŋ zi 'ke 'ŋ 'bhɛ wo 'ka ni 'yee -za 'lɛɛ- ba za 'yi. 'Duŋ- 'naa sɔ -a baan' -yipele 'ka ni, -amasrɔyi 'kaa- -za 'yimale la.

12 Wlan 'ɛ ni, -a nɔɔ- mwa gban 'ka 'yaa- sɔ klɛle- bi mɛɛ daan mu 'le 'ka -za mu

'la -daanna 'mu ma. 'Duŋ- 'ali- -zɔn, 'ka maza -o -li 'ke -o 'ka daan gbɛ drɛɛwo 'ke mɛɛ -za lwa mu 'la daan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yi 'mu -la -le 'ezin- ɛɛ? 'Ka maza -o -yɔn 'mile- ma -li 'bhii- -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu gbɛɛn-, 'ka 'laa- zi 'bhii- 'ka pɛbhle -glɔɔ bhle ɛɛ?

13 Wlan 'ɛ ni, 'ke mɛɛ 'la zan a pɛle -daŋ' -le 'ke 'nɔnɔ 'mile- 'le, 'bhɛ zan -o -li 'ke -nɛ 'yiɛntɛnnɛ do -la -le. 'Bhɛɛ- -a -yrɛ bakanle laa -o 'kee- -za 'lɛdɔɔle 'pegee -za 'yɔɔ- go 'eke- 'yi.

14 'Bhɛɛ- 'duŋ-, pɛbhle -glɔɔ -o 'ke mɛɛ -yrɛ bakanle mu a pɛ -la -le, 'mu 'la 'mu daanle -o -za mu baglinlele, 'bhɛɛ- -o sɔ -za 'wlan 'pegee -za 'yɔɔ- gole- 'eke- 'yi.

6

1 'Bhɛla- -yile, -kɔɔ' Krisi a -za lwa mu 'la -daanna, -kɔɔ' 'laa bolɛ 'mu ta, -kɔɔ' -yaa' -za mu 'ɛ baan' daan 'ke -kɔɔa' zrɔn 'bhɛ ma 'bhii- -kɔɔ' 'yrɛ bakanle -o Krisi a pɛ zi 'ɛ ta. 'Waa- zi 'bhii- 'o bo gbɛ drɛɛwo 'yee- Krisi a -za lwa mu 'ɛ ta, 'bhɛ mu -le 'bhii-: 'ploole klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'e zru niinale -Waanbhaa' ba 'ke 'yee kpa -a -yi oo,

2 mɛɛ wiiŋfɛza -glɔɔn mu 'ɛ ta daangbɛya oo, gbɛ 'kpale mɛɛ mu wiiŋ- 'bhɛɛ- 'ke -woo 'seriwo -Waanbhaa' ni 'mu ma oo, gbaa mu bwele gale ba za 'bhɛ 'pegee 'drunyan ta 'kiti 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ -za.

3 -Kɔɔ' ge -kɔɔ' 'lɛɛ -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ ta! -Kɔɔ' nu 'bhɛɛ- -za mu 'ɛ klɛlɛ 'ke -Waanbhaa' -dwa -a -la.

4 'Bhɛɛ- 'o sɔ -mɛ pɛ jan -la wole- mɛɛ 'la mɛɛ 'la zan mu -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yima- gbɛ do -woa, 'bhɛɛ- 'duŋ- -o -gwa -yaa' zi 'ɛ ta bhe 'lɛɛ-? 'Woo- 'la -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yimaa- bi, 'bhɛɛ- -o -dwa bi -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ -la, 'bhɛɛ- -o -yaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- bi.

5 'Bhɛɛ- -wa ya 'bhii- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ lele, 'bhɛ 'pegee -o -kɔɔ' 'lɛɛ 'drunyan 'ɛ 'bhɛ 'yi -glɔɔya' mu 'ɛ -dwa.

6 'Ke 'bhɛ zan mu -balaa' 'bhɛɛ- 'ke -o -ploola 'taawole ma -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ ta, 'bhɛ 'seŋ 'laa nu klɛlɛ -li 'mu ni 'ke -o ploo -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma 'bhɛɛ- -woo 'kpa gbɛ drɛɛwo Krisi 'yi, 'bhɛ 'pegee 'ke -woo 'taawogbɛya 'ɛ mabɔɔ. -Amasrɔyi, -e klɛ 'bhii- -woo -Waanbhaa' Gbe 'ɛ gbaan gbɛ drɛɛwo 'zi 'ezin- -yrigbɛɛle 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -wa klɛ mɔkpɛn' 'sɔnsi ma pɛ 'le.

7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke la ban yi 'oo yi 'trɛ 'la ta, -yi 'ɛ wla 'yee- 'trɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -a -dɔɔ bole klɛ gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma. 'Bhɛɛ- 'bhɛ klɛ gbakpa' mu 'ɛ -nrayiza 'le; -amasrɔyi -waa' gba la pɛ mu 'ɛ bhɔ 'elrele -a ta, -wa ye 'bhɛ ma 'bhii- -Waanbhaa' 'yee- 'trɛ 'ɛ -dɔɔbwa.

8 'Duŋ- 'ke -bɔn 'yɔɔ- 'pegee lɛrɛ mu drɔŋ -le bhwa 'yee 'trɛ 'ɛ ta, yaa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwo- mɛɛ ma.

-Ayile -Waanbhaa' nu 'bhɛ 'trɛ 'ɛ 'daŋganwolɛ 'bhɛɛ- -e klɛ 'ke 'kpacie pɛ 'le.

9 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ali- 'ke 'woo- -jan -glɔɔ 'wo 'zi 'ka ni 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'o 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ka mu -o zi -lrele' 'la 'bhɛ sɔ 'ka gole- -za 'yi 'bhɛɛ- ta.

10 -Waanbhaa' -o -za 'yidɔ-mi 'le. 'Ka 'yelawoa, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ -za -swa 'ka ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka bhwa 'mu ba, 'bhɛ 'pegee 'ka -o bhɔ 'zi 'mu ba -zɔn -li; 'bhɛ -za mu 'ɛ 'mu 'laa nu golɛ -Waanbhaa' 'kpee -titi.

11 'Duŋ- 'o mɔɔ -o -a zi 'bhii- 'ka 'kpɛn do do -Waanbhaa -a -za mu 'ɛ -vavadɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn-, 'ke 'a -lɛyan' -a ma; 'kooko- 'ke 'ka 'yrikpale 'ɛ 'lɛsɔ-.

12 'Waa -a zi 'bhii- 'ka klɛ lrwanii- mu 'le. 'Duŋ-mɛɛ 'la zan mu bole -o 'mu 'kpale- ma Zesu 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -wa klɛ -o zrubakpaa ta, -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- naa pɛ 'la 'naza- ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ zan mu 'bhɛ pɛ 'ɛ 'srɔɔwoa, -ka 'ka 'kpa 'bhɛɛ- zan mu 'ɛ ma.

-Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa pɛ 'la 'naza- ta Abraamu ni

13 -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa pɛ 'la ta Abraamu ni, -ya 'siɛnwoa 'bhɛ ta. Yaa -yaa sɔ -a 'siɛnwole 'tɔ 'bhɛɛke ta 'ke 'bhɛ gblaan -yiya' -a 'gbu 'tɔ 'ɛ ni, -amasrɔyi mɛɛ -bhɛɛke' gblaan -yi 'laa ya 'yee- 'gbu ni. 'Bhɛla- -yile -ya 'siɛnwoa -a 'gbu ma.

14 'Yee- -Waanbhaa' 'a pia Abraamu ni dɔɔ: *«'Mi 'pegee 'ŋ 'sɔwɛɛ- ta, 'ŋ nu 'e -dɔɔbolɛ 'ke 'mi 'e 'srɛ mu 'ɛ klɛ 'ebebele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma.»*

15 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-bhe, Abraamu 'a zrubak-palaa, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa -a ni pɛ 'la 'naza- ta, -e 'bhɛ 'srɔɔwoa-.

16 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ mu -o 'siɛnwo- pɛ 'la 'tɔ 'yi, 'bhɛ pɛ 'ɛ gblaan -yiya' 'woo- 'gbu ni. 'Ke -woo 'siɛnwoa pɛ 'la ta, -wa 'yaango- 'bhɛɛ- ma 'bhii- -o wojan 'ɛ -yoo 'ke wlan 'le, 'bhɛɛ- waa sɔ zaabɔle -li 'bhɛ ta.

17 Mɛɛ 'la zan mu 'ciɛn 'yaa- nu klɛlɛ -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- naa pɛ -lrele' mu 'la ta 'mu 'le, -Waanbhaa' -yaa zi 'bhii- -ya zrɔn 'mu ni kpataakpa 'bhii- yaa -a -liiwli' 'ɛ mabɔɔ -titi, 'bhɛla--yile -ya 'siɛnwole kpaa 'ezin- -a -liiwli' nale 'ɛ ta.

18 -Za plɛ 'lɛɛ- waa sɔ 'mu mabɔɔle -titi: -liiwli' nale pɛ do ta, 'bhɛ 'pegee 'siɛnwole. -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa pɛ 'la ta, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya 'siɛnwoa 'bhɛ ta, yaa sɔ bhla pele- -titi 'bhɛ mu 'yi. 'Bhɛ -jan 'ɛ faŋgandɔ -kɔɔ' mu ta 'egbɛnɛle, -kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' 'ploola- -za 'kpɛn ma, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'yrikpale bole -o 'eglɔɔle 'yee- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa pɛ 'la 'naza- ta -kɔɔ' ni 'bhɛ ta.

19 -Kɔɔ' 'yrikpale 'la -yoo 'bhɛ pɛ 'ɛ ta bhe, 'bhɛ -yrik-paleya 'ɛ 'bhɛ -kɔɔ' mu klɛ 'eglɔɔle 'bhii- -batoŋ' dula-piibhɛ -kpuŋ -gbɛnɛ 'ɛ -e -ba-toŋ' 'ɛ kun 'eglɔɔle gɔnɛ- 'la

gbɛɛn- -yi 'ɛ ba. 'Bhɛ yrik-paleya 'ɛ yaa bɛɛn -titi, -yoo 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -e bhɔ -kɔɔ' ba. 'Bhɛla- -yile, sɔgbɛ 'la dɔle -o laanima -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la, -e kan 'bhɛɛ- 'yi; 'bhɛɛ- -e ge wlalɛ -Waanbhaa' gbayrɛ 'fɛ 'kpee 'weŋ 'ɛ la.

20 Zesu -ja wlalɛ -kɔɔ' 'lɛɛ 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ nɔɔ -kɔɔ' mu ni. 'Bhɛɛ- -e kla 'ke 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'le 'bhɛ nɔɔ 'bhii- Mɛlikizedɛki -kla -kɔɔ' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -E nu bolɛ -yaa' -kuŋliiya 'ɛ 'yi yikpɛnsee ta.

7

Mɛlikizedɛki -yaa 'ke -bhleŋgbe 'pegee -Waanbhaa' a 'Sraka 'lɛna mi 'le

1 'Yee- Mɛlikizedɛki 'yaa-'ke -bhleŋgbe 'le Salɛmu -wa 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee -e -yaa 'ezin- 'ke laanima -Waanbhaa' 'la 'bhɛ 'kpaale--o pɛ 'kpɛn 'wiiŋ- 'bhɛ a 'sraka 'lɛna mi 'le. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Abraamu -ja gwledanlɛ 'klɛɛn 'bhɛɛke mu ta -bhleŋgbe mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ--a 'seŋgwa- 'mu 'le. -A da bhla 'ɛ zi 'bhɛ gwledanyrɛ 'ɛ nɔɔ, 'ke Mɛlikizedɛki gele--a -lɛpalɛ 'ke 'bhɛ 'dumawole 'a ni.

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, Abraamu pɛ mu 'la 'kpɛn sia gwledanyrɛ 'ɛ nɔɔ -e mu 'kpɛn do do 'lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ naa 'yee- Mɛlikizedɛki ni. Mɛlikizedɛki 'yi -le dɔɔ: «-lɛdɔɔleya -za sɔ -bhleŋgbe 'la ni.» 'Bhɛɛ- -e -yaa 'ezin--bhleŋgbe 'le Salɛmu -wa 'ɛ ta, 'bhɛ Salɛmu 'yi -le dɔɔ: «Boleya -dɔɔ sɔ -bhleŋgbe 'la ni.»

3 Waa dɛ dɔ, 'bhɛɛ- waa -a nɛɛ dɔ, 'bhɛ 'pegee waa -a -gbɔɔ mu dɔ. -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi yrɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -a yayrɛ jan 'pegee -a gayrɛ -jan wo. -Yoo 'bhii--Waanbhaa' Gbe 'ɛ gbɛɛn-; 'bhɛ ya 'ɛ 'yi, -yoo 'ke 'sraka 'lɛna mi 'le 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

4 'Ka 'laa -a yelɛ 'bhii- 'yee-Mɛlikizedɛki -o 'egblaanle ɛɛ? -Kɔɔ' -gbɔɔ Abraamu 'pɛ 'oo pɛ 'la 'srɔɔwoa- gwledan yrɛ 'ɛ nɔɔ, -e 'bhɛ 'mu 'kpɛn -lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ naa 'yee-Mɛlikizedɛki ni.

5 'Duŋ- Levi 'srɛ mu 'ɛ ba, 'kɛ mu 'la 'yaa- 'ke 'sraka 'lɛna- mu 'le, 'bhɛɛ- Moizi -a pɛ 'toŋ 'ɛ ta, 'mu 'yaa- pɛ 'tɔle- pɛ 'bhɛ 'lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ 'kun -o 'gbu nɛɛnɛ-Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o 'kpɛn -o 'ke Abraamu 'srɛ mu -la -le.

6 Mɛlikizedɛki 'laa -yaa 'ke Levi 'srɛ 'le, 'duŋ-Abraamu 'kɔɔpɛ- 'tɔle-'kɔɔpɛ-, -e 'bhɛ 'lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ 'srɔɔwoa, 'bhɛɛ--e Abraamu 'la -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa 'bhɛ ni -e 'dumawoa 'bhɛ ni.

7 Zaa laa -o 'bhɛ ta, mɛɛ 'la zan 'dumawo mɛɛ -bhɛɛke' ni, 'bhɛ zan gblaan -yiya' 'ke 'bhɛ kan -e 'dumawoa mɛɛ 'la zan ni 'bhɛ ta.

8 'Sraka 'lɛna mu la mɛɛ mu 'ɛ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ -lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ kun, 'mu -o ga pɛ 'le. 'Duŋ-, Mɛlikizedɛki 'la pɛ -lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ kwan Abraamu 'kɔɔ, 'bhɛ -o 'bhɛ

'yrɛ ma 'bhii- -Waanbhaa' 'Sɛwɛ 'ɛ -ya pia gbɛ 'la gbɛɛn-.

9 'Bhɛ 'yi bhe, Abraamu 'bhɛ 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ 'nalawoa Mɛlikizedɛki ni, -e kla 'bhii- Levi 'gbu -le -kaan 'yee- Abraamu 'yi 'bhɛɛ- -ya 'kɔɔpɛ- -lɛdulayrɛ vu mi 'ɛ Mɛlikizedɛki ni.

10 'Yee- Mɛlikizedɛki -ja Abraamu 'lɛpa yrɛ nɔɔ- 'waati 'la ba, Levi -yaa Abraamu koo 'yi.

11 -Waanbhaa' 'toŋ mu 'ɛ naa Izraɛli mu 'ɛ ni 'waati 'la ba, 'bhɛ 'toŋ mu 'ɛ kli -le -yaa 'ke Levi a pɛ 'sraka 'lɛnaleya 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. Aarɔn -yaa 'ke Levi 'srɛ mu 'ɛ do -la -le. 'Ke 'bhɛ 'sraka 'lɛna mu 'ɛ 'yaa- sɔ bi mɛɛ mu gole- -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi 'ke -wa -lɛyan' -a ma, mɛɛ maza laa -yaa nu dɔlɛ -li 'sraka 'lɛna mi -glɔɔn 'bhɛɛke ma 'ke 'bhɛ klɛ 'bhii- Mɛlikizedɛki gbɛɛn-, 'bhɛ 'laa -yaa nu dalɛ Levi a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii 'bhii- Aarɔn gbɛɛn-.

12 'Bhɛɛ- 'ke -o 'sraka 'lɛna mu 'ɛ tabɔɔla, -o 'toŋ 'ɛ 'bhɛ tabɔɔ 'ezin-.

13 'Bhɛɛ- -woo -we 'zi -kɔɔa' Mɛɛzan 'la 'le bhe, 'bhɛ 'laa -yaa 'ke Levi 'srɛ mu 'ɛ do 'le. 'Bhɛ -yaa da -gbaa 'bhɛɛke -la -lii, 'bhɛɛ- 'bhɛ -gbaa 'ɛ 'lii mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa klɛlɛ 'sraka 'lɛnalɛ mi -lido'.

14 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'wa 'yaango- dɔɔ -kɔɔa' pɛ Mɛɛzan Zesu 'ɛ 'yaa- da Zuda 'si mu 'ɛ 'mu -la ba; 'duŋ- Moizi 'sraka 'lɛna mu 'la ba janwo 'zi, yaa -jan 'kedo- 'kpɔ 'wolɛ- Zuda a pɛ 'si mu 'ɛ ba za 'yi.

Zesu a pɛ 'sraka 'lɛnale 'ɛ -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma

15 Zesu klɛlawoa 'ke 'sraka 'lɛna mi 'le bhe, 'bhɛ 'a zrɔn 'bhii- -yoo zi 'le 'ke 'sraka 'lɛnaleya 'ɛ tabɔɔ, 'bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' do klɛ 'sraka 'lɛna mi 'le 'bhii- Mɛlikizedɛki -a pɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- 'ezin-bhe.

16 Yaa klɛlɛ 'ke 'sraka 'lɛna mi 'le bhaaplɛŋ mu a pɛ 'toŋ ta za ma; 'duŋ- -a -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -titi, 'bhɛ a pɛ -glɔɔya' 'ɛ 'bhɛɛ- ma, 'bhɛɛ- -e -kla 'kɛle-.

17 -Amasrɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«'E nu bolɛ 'ke *'sraka 'lɛna mi 'le yikpɛn- ta 'bhii-Mɛlikizedɛki a pɛ 'ɛ gbɛɛn-.»*

18 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -o 'toŋ lwa 'ɛ 'bhɛ 'saawoa-, -amasrɔyi faŋgan- 'laa -yaa -li 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -yaa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwole mɛɛ ma.

19 *Moizi a *'Toŋ 'ɛ yaa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwolɛ 'ke -ya -lɛsɔ' a ma. 'Duŋ- -zɔn 'o -yrikpaleya 'la 'srɔɔwoa-, 'bhɛ mabhaabhɔ -a -lwale' pɛ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'srɔyi 'o sɔ 'o mabɛɛnle -Waanbhaa' -din.

20 'Bhɛɛ- 'ezin-, -Waanbhaa' 'gbu 'a 'siɛnwoa kpataakpa 'kaa Zesu nu klɛlɛ 'ke 'sraka 'lɛna mi 'le yikpɛn- ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, mɛɛ -vin mu 'ɛ 'mu 'laa klɛlɛ 'sraka 'lɛna mu 'le -Waanbhaa' 'siɛnwole ma.

21 'Duŋ- Zesu klɛ bhla 'ɛ zi 'sraka 'lɛna mi 'le,

-Waanbhaa' 'gbu 'bhɛ 'siɛnwo ma janwoa- dɔɔ:

«'Mi Mɛɛzan -Waanbhaa', 'mi 'siɛnwoa- 'mi 'pegee 'ŋ 'sɔwɛɛ- ta,

'naa nu 'ŋ 'liiwli- 'ɛ mabɔɔlɛ -titi,

'e nu bolɛ 'ke 'sraka 'lɛna mi 'le waati 'ɛ 'kpɛn ba.»

22 -Waanbhaa' -bhoolaya drɛɛ 'la -dwa 'yee- 'pegee 'kɔɔ- mu 'pleŋ-, Zesu Krisi -le 'bhɛ ta beli dɔpɛ 'ɛ 'le. 'Bhɛla -yile, 'bhɛ -bhoolaya 'ɛ mabhaabhɔ -a -lwa pɛ 'ɛ ta.

23 'Bhɛ trala 'ezin, Moizi a pɛ 'toŋ 'waati 'ɛ ba, 'sraka 'lɛna mu 'ɛ waa -yaa mɔ -waa' 'sraka 'lɛnaleya 'ɛ 'yi ga 'plii ba. -O -yaa zɛn do do 'eke- blaan, 'bhɛla- -yile -o 'yaa- 'ebebele.

24 'Duŋ-, Zesu 'laa galawo -titi, -e bo -yaa' 'sraka 'lɛnaleya 'ɛ 'yi 'taŋii 'ke -daŋ' 'laa klɛ 'bhɛ ma.

25 'Bhɛla- -yile 'ezin-, 'ke mɛɛ 'la zan mu 'mu mabɛɛnna -Waanbhaa' -din, Zesu sɔ 'bhɛ zan mu 'ɛ gole -za -yi 'ke -ya -lɛyan' a ma; -amasrɔyi -ya -yrɛ ma 'taŋii, 'bhɛɛ- -ya 'seriwo -Waanbhaa' ni -waa' -za ma.

26 Zesu -le 'bhɛ 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan -glɔɔn 'la -kɔɔ' maza -yaa 'bhɛ ma 'bhɛ 'le, 'kee- klɛ -kɔɔ' mu 'pegee -Waanbhaa' pleŋ- mi 'le. -Amasrɔyi -yoo 'weŋ, -yaa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ, 'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yelɛ- -a zi; -Waanbhaa' 'a 'pleŋgwa- -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -e -ja -a 'kpalɛ- 'egbɔɔnle laflɛ' 'ɛ -daŋ' ma.

27 -A maza laa -o 'kee- 'sraka go yi 'oo yi -a 'gbu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'kee- 'sraka -bhɛɛke' mu go mɛɛ -vin mu 'ɛ ma, 'bhii- 'sraka 'lɛna mu -kuŋlii gblaan -vin mu 'ɛ gbɛɛn-. -Ya 'gbu 'nalawoa 'sraka 'le, -e 'bhɛ kla -lɛyan' do 'kpɔ, 'bhɛɛ- -e -yaan.

28 Wlan 'gbu 'ɛ ni, Moizi a 'Toŋ 'ɛ ta, -o -yaa mɛɛ 'la zan mu klɛ 'ke 'sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan mu 'ɛ 'le, 'mu 'yaa- sɔ -za 'yɔɔ- klɛle-. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a 'siɛnwoa- Moizi a 'toŋ 'ɛ 'nale- blaanta, 'kaa -a Gbe 'ɛ 'bhɛ -le klɛ 'ke 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'gbu 'ɛ 'le 'waati 'ɛ 'kpɛn ba; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'lɛswa gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma.

8

Zesu -le -kɔɔa' 'Sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ 'le

1 'O 'yaa- -jan mu 'la 'wo zii', 'kɛ 'gbu 'la -za -o 'eglɔɔle 'bhɛ -le -gɛ: 'Sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'lɛɛ- 'bhɛ 'la 'yansi -glɔɔn -o -kɔɔ' 'kɔɔ. -A yaale -o laflɛ' 'yi -Waanbhaa' 'la 'ke -daŋ' 'laa -o -titi 'bhɛ a gblaanya 'ɛ ma, 'bhɛ a -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ.

2 -Yoo' -yaa' 'sraka 'lɛnale -kuŋlii gblaanya ta ye 'ɛ wo zii' -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- nɔɔ; bhaaplɛŋ laa 'bhɛ gbayrɛ 'ɛ dɔlɛ 'bhɛ 'gbu 'kɔɔ, 'duŋ- Mɛɛzan -Waanbhaa' 'gbu -le 'bhɛ -dwa.

3 'Sraka 'lɛna -kuŋlii gblaan 'tɔle- 'sraka 'lɛna

-kuŋlii gblaan -o 'bhɛ -yalaa' 'bhɛ yaayrɛ 'ɛ ɔ nɔɔ, 'kooko- -e pɛ mu 'pegee 'sraka mu -la -lɛna -Waanbhaa' ni. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin- bhe, -kɔɔa' pɛ 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ, 'bhɛ sɔ 'ezin- pɛ mu 'ke 'nale -Waanbhaa' ni.

4 'Kee- 'kpa bi 'bhii- -e -yaa bi 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ 'drunyan 'ɛ 'yi, yaa -yaa nu klɛlɛ -titi 'ke 'sraka 'lɛna mi 'le. -Amasrɔyi 'sraka 'lɛna mu -o gban -gɛ, 'bhɛɛ- 'mu -le 'sraka mu 'ɛ 'lɛna- -Waanbhaa' ni Zuufu mu 'ɛ -waa' 'toŋ mu 'ɛ ta.

5 'Bhɛ mu -o 'sraka 'lɛnaleya ye 'la 'wo zii' 'trɛ ta -gɛ -Waanbhaa' ni -a gbayrɛ 'weŋ 'ɛ ɔ nɔɔ, 'bhɛ -o 'ke -o -za yɛkɛ- 'la klɛ 'zi laanima laflɛ' 'yi 'bhɛɛ- -tɔɔmasie 'le. Moizi -yaa zan -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ dɔlɛ 'waati 'la ba, 'ke -Waanbhaa' 'a 'pele -a ni dɔɔ: *«'Mi 'ŋ gbayrɛ sɔkpaa' -glɔɔn 'la -zrɔnna 'e ni vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-, dɔ klɛn 'ke 'ya dɔ 'te 'bhɛɛ- gbɛɛn-.»*

6 'Duŋ- -zɔn, Krisi a pɛ ye 'ɛ 'bhɛ gblaan -yiya' 'woo- 'sraka 'lɛna mu -bhɛɛke' mu 'ɛ -waa' pɛ ye 'ɛ ni. -Amasrɔyi -bhoolaya drɛɛ 'ɛ ta, 'yele- 'ke -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ- mi 'le. 'Bhɛ -bhoolaya drɛɛ 'ɛ gblaan -yiya' -bhoolaya -lwa mi 'ɛ ni; 'bhɛɛ- -a kli gbaanle -o -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- mu 'la 'naa- 'ke 'mu gblaan -yiya' -a ɔ lwa mu 'ɛ ni, 'mu -la ta.

7 'Ke -sɔŋ' 'laa -yaa bi -bhoolaya ɔ lwa 'ɛ ma, waa -yaa nu -a tabɔɔlɛ 'ke -bhoolaya drɛɛ -bhɛɛke' 'le 'ezin-.

8 'Duŋ- -Waanbhaa' -za 'yɔɔ- mu 'la ɔ ya -yaa' mɛɛ mu 'ɛ zi, 'bhɛla- -zayile -e -lale' -saan 'mu ta 'ke -ya pe dɔɔ:

«'Mi Mɛɛzan pe dɔɔ 'bhɛ yi -o zan bhɔlɛ,

'bhɛɛ- 'ŋ nu -bhoolaya drɛɛ dɔlɛ 'mi 'pegee Izraɛli mɛɛ mu 'pegee Zuda a mɛɛ mu 'ɛ pleŋ-.

9 *Yaa nu klɛlɛ 'bhii- 'ŋ -bhoolaya 'la -dwa 'mi 'pegee -o -gbɔɔ mu 'ɛ pleŋ- 'bhɛ gbɛɛn-,*

'mi -o 'kunlawoa -o gbɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ -o 'pwɛla- Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi bhe.

'Duŋ- -o -gbɔɔ mu 'bhɛ -bhoolaya 'ɛ 'yisiɛla; 'bhɛla- -zayile 'mi -o ɔ twa -a nɔɔ- 'ezin-.

10 *'Duŋ- 'mi Mɛɛzan -Waanbhaa' pe 'ezin- dɔɔ*

'bhɛ yi mu 'ɛ 'kanle- blaan, 'mi nu -bhoolaya 'la dɔlɛ 'mi 'pegee Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ- 'bhɛ -le -gɛ.

'Mi nu 'an 'toŋ mu 'ɛ 'kpalɛ- -o nii- 'ɛ 'yi,

'bhɛɛ- -woo -yima', 'bhɛɛ- 'ŋ nu -o yɔɔndɛlɛ -o zru mu 'ɛ 'yi, 'kooko- -woo -klɔsikun.

'Mi nu klɛlɛ -waa' -Waanbhaa' 'le, 'bhɛɛ- -o nu klɛlɛ 'mi 'an pɛ mɛɛ mu 'le.

11 *'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ maza 'laa nu dɔlɛ -li 'bhɛ -vindo' mi, 'pegee 'bhɛ nɛɛnɛ-*

ma 'ke 'bhɛ 'a daan dɔɔ:
Dɔ klɛn 'kee Mɛɛzan -Waanbhaa' dɔ.
-Amasrɔyi 'kee- kpa matruŋnɛ mu ta oo, 'kee- kpa mɛɛ gblaan mu ta oo, -o 'kpɛn nu 'mi dɔlɛ.
12 *'Mi nu -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -sroma 'yanlɛ-,*
'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -za 'laa nu dɔlɛ -li 'ŋ 'kpee.»
13 -A pele 'ɛ -bhoolaya drɛɛ, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ -a -lwa mi 'ɛ 'bhɛ ɔkla 'egwele. 'Bhɛɛ- 'ke pɛ ɔlwa mi 'ɛ ɔkla 'egwele, 'bhɛ klɛ -a 'truŋwo bhla 'ɛ ɔbhwa -wa -din.

9

-Bhoolaya gwe 'pegee -Bhoolaya drɛɛ

1 'Toŋ mu -yaa *-bhoolaya -lwa 'ɛ 'bhɛ ta 'ezin-, 'mu 'yaa- -Waanbhaa' gba gbɛya 'pegee -yaa' 'trɛ ta -gɛ gbayrɛ 'ɛ ma 'toŋ mu -la -le.

2 Bhaaplɛŋ mu -Waanbhaa' gbayrɛ do -dwa, 'bhɛ 'yaa- 'ke sɔkpaa' do 'le. 'Bhɛ sɔkpaa' 'ɛ ɔla 'ɛ 'yiciɛnle -yaa 'kpee plɛ: -o -yaa -a 'kpee -lwa mi 'ɛ sii yrɛ 'weŋ. -Fitran gbɔ 'ɛ 'pegee -tabali 'ɛ 'yaa- 'bhɛɛ - ɔnɔɔ. -O 'bluu mu 'la -gwa 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni, 'mu 'kpaale- -yaa' 'bhɛɛ- -tabali 'ɛ ta.

3 Sɔgbɛ do dɔle -yaa 'yee- sɔkpaa' 'ɛ 'kpee plɛ 'ɛ 'pleŋ-. -A 'kpee plɛ mi 'la 'yaa- sɔgbɛ 'ɛ -zanta', -o -yaa 'bhɛ sii yrɛ 'weŋ 'peŋpeŋ.

4 Ansansi 'kpacieyrɛ do -yaa 'yee- yrɛ 'weŋ 'peŋpeŋ 'ɛ ɔnɔɔ. -Can 'yi 'kpale- -yaa 'yee ansansi 'kpacieyrɛ 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ- -bhoolaya dɔ 'kesu 'ɛ 'yaa- 'yee- yrɛ 'weŋ 'peŋpeŋ 'ɛ ɔnɔɔ 'ezin-. -Can 'yi 'kpale- -yaa 'bhɛ 'kesu 'ɛ ma 'ezin- yrɛkpɛn- ɔnɔɔ. -Can gbɔ do -yaa 'yee- 'kesu 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ- pɛbhle 'la ɔdaa laflɛ' 'yi, 'ke -o -yaa 'bhɛ sii mani, 'bhɛ 'ke 'yaa- 'yee- 'kesu 'ɛ 'yi. Aarɔn a 'beni 'la 'plɔn ɔbhwa, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'bhɛ -bi ɔkla, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' a -bhoolaya dɔ ma -jan mu 'ɛ 'sɛwɛwole -yaa vlɛ 'peenɛ mu 'la 'ta, 'mu 'kpɛn 'yaa- 'yee- 'kesu 'ɛ 'yi.

5 -Mlɛkɛ' 'tɔbhɔle plɛ 'la -o 'mu sii Serubɛn, 'mu -yrinɛ' plɛ 'kpale- -yaa 'yee- 'kesu 'ɛ trala, 'mu -le -yaa -a zrɔn 'bhii- -Waanbhaa' -yaa 'yee- yrɛ 'ɛ ɔnɔɔ. -O -yaa -za 'yɔɔ- mu ma 'sraka mu 'ɛ go 'yrɛ 'la ɔnɔɔ, 'woo- -mlɛkɛ' 'ɛ -o gbɛŋroŋ- mu 'ɛ lii -yaa kla 'bhɛ yrɛ ba -yrɛ ta. 'Duŋ- 'waa nu dɔlɛ 'bhɛ -jan mu 'ɛ 'kpɛn 'pɛɛnpɛɛndɛlɛ ma do do 'saanibhe.

6 Pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kpale- -yaa 'bhɛ gbɛɛn- bhe; yi 'oo yi, 'sraka 'lɛna mu 'ɛ 'yaa- wla 'yee- sɔkpaa' 'kpee ɔlwa mi 'ɛ ɔla, 'bhɛɛ- -o -yaa waa 'sraka 'lɛnale ye 'ɛ wo.

7 'Duŋ- 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ 'bhɛ do -kplɛn 'kpɔ -le -yaa wla -glɔɔn do lɛɛ do -a 'kpee plɛ mi 'ɛ ɔnɔɔ. 'Kee- -yaa

ge 'zi wlalɛ 'bhɛ ɔnɔɔ, -e -yaa 'sraka go wi yiɛn 'ɛ si, 'bhɛɛ- -e ge 'sraka golɛ 'bhɛ 'le -Waanbhaa' ni -a 'gbu a pɛ -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma 'pe, 'bhɛ 'pegee -yaa' mɛɛ mu 'mu a -za -yɔɔ' mu 'ɛ ma 'ezin-.

8 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'yaa-zrɔn 'zi bhaaplɛŋ mu ni dɔɔ -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'ɛ 'kpee plɛ mi 'la 'yaa-'eweŋle 'peŋpeŋ waa -yaa sɔ 'bhɛ 'liigole mɔkpɛn' ni, 'ke -Waanbhaa' gba sɔkpaa' ɔlwa mi 'ɛ 'bhɛ -o -li -a nɔɔ-ye.

9 'Bhɛ -za mu 'la bhe, 'mu -yaa 'ke -zɔn za mu 'ɛ ma -tɔɔmasie 'le. 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ wi 'sraka mu 'ɛ 'pegee 'sraka gopɛ -bhɛɛke' mu 'ɛ, 'mu laa sɔ 'bhɛ 'sraka 'ɛ go mi 'ɛ zru 'ɛ klɛle- 'elrele 'ke -ya -lɛsɔ'.

10 'Bhɛ 'sraka gopɛ mu 'ɛ 'ke mu 'yaa- 'ke pɛbhle mu 'le, 'bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa 'ke -wɛɛn mu 'le; 'bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa bhaaplɛŋ mu 'fleeza- mu 'la gole -yaa 'eke-ma 'seri ta za 'yi 'mu 'le. -O ɔbwa 'bhɛɛ- 'toŋ mu 'ɛ 'yi za klɛle ma 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ--za mu 'ɛ 'kpɛn 'niinale ma -Waanbhaa' 'kɔɔ.

11 'Duŋ- Krisi ɔnwa, 'bhɛɛ- -e ɔkla 'ke 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'le -Waanbhaa' pɛ -lrele' mu 'la ɔtwa -kɔɔ' ni 'mu ta. -E ɔwlaa sɔkpaa' 'la 'bhɛ ɔla, 'bhɛ -o 'egblaanle, 'bhɛ 'lreleya 'ɛ -lɛsɔle -yiya' -Waanbhaa' gba sɔkpaa' ɔlwa mi 'ɛ ni. Bhaaplɛŋ mu laa 'bhɛ sɔkpaa' 'ɛ dɔlɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -o 'ke 'trɛ ta -gɛ 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛ a pɛ 'le.

12 Krisi ɔwlaa yrɛ 'weŋ 'peŋpeŋ 'ɛ ɔnɔɔ -glɔɔn do 'kpɔ, 'bhɛɛ- -a -daŋgwa 'bhɛ ta. 'Duŋ- yaa wlalɛ 'bhɛ ɔnɔɔ 'ke bhoo gwlɛn mu yiɛn 'pegee drinɛ- mu yiɛn 'le. -Ya 'gbu yiɛn 'ɛ ɔnaa, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' -gwa -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi 'feŋfeŋ yikpɛnsee ta.

13 Mɛɛ 'la zan mu 'kpee 'triŋdɔle -yaa -waa' 'sinii ta za 'ɛ ma, -o -yaa 'bhɛ zan mu 'kpee 'flee 'ke bhoo gwlɛn 'pegee dri gwlɛn yiɛn mu -la le, 'bhɛ 'pegee dri da 'la 'ke -o 'bhɛ wi 'ɛ 'kpaciela -o 'bhɛ -yie 'ɛ si, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ zan mu 'kpee flee 'bhɛɛ- 'le 'ezin-.

14 'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, Krisi a pɛ yiɛn 'ɛ 'lɛɛ-? 'Bhɛ 'la 'bhɛ -glɔɔya' 'yiya- pɛ 'kpɛn ni bhe. -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'la -yoo 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛ faŋgan- 'ɛ 'srɔyi, 'yee- Krisi 'a 'gbu ɔnaa -Waanbhaa' ni 'ke 'sraka 'le, 'triŋ bhɛ do 'kpɔ 'laa -o -yaa pɛ 'sraka 'ɛ ma. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'yee- Krisi yiɛn 'ɛ nu -kɔɔ' zru mu 'ɛ 'fleelɛ- 'kee- -za 'yifleŋ mu go -o 'yi; 'kooko- -kɔɔ' sɔ -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ gbale-.

Zesu yiɛn 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -bhoolaya drɛɛ 'ɛ ma 'tɔɔmasie 'le

15 'Bhɛla -yile, -Waanbhaa' -bhoolaya drɛɛ 'la -dwa -a 'gbu 'pegee -kɔɔ' mu pleŋ-bhe, 'bhɛɛ- 'ke -o bhɛ ta 'sɛwɛdia bhe, 'bhɛ -bhoolaya 'ɛ ta, Krisi -le -kla 'ke -kɔɔ' mu 'pegee -Waanbhaa' pleŋ-

mi 'le. Bhaaplɛŋ mu -za 'yɔɔ- mu 'la ◻kla -o -yaa 'waati 'la ba -bhoolaya ◻lwa 'ɛ 'yi, Krisi -gaa 'kooko- -e 'mu go 'bhɛ -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi. 'Bhɛla- -yile, -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu -siila, 'bhɛɛ- -ya -liiwli' ◻naa -a 'ciɛn 'la 'na zayi' 'mu ni, 'mu sɔ 'bhɛ 'srɔɔwole; 'bhɛ pɛ -lrele' mu 'ɛ 'mu 'laa sɔ yanle- -titi.

16 'Ke mɛɛ do 'sani- -a gale pleŋ-, -e 'sɛwɛ do ◻dia -a 'ciɛn 'yiciɛngbɛya 'ɛ ma, waa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ klɛle- 'ke 'yee- 'sɛwɛ 'ɛ 'le 'pe, 'ke 'yee- 'sɛwɛdɛ mi 'ɛ yaa galɛ -li.

17 'Ke 'ciɛn zan 'ɛ -ya -yrɛ ma -li 'waati 'la ba, -waa sɔ -e 'ciɛn 'yiciɛngbɛya 'sɛwɛ -la ◻dia 'bhɛ bɔle- -klɔsi 'yi. 'Duŋ-, 'kee- -gaa 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- -o sɔ 'bhɛ -jan 'ɛ bɔle- -klɔsi 'yi 'tɛ.

18 'Bhɛla- -yile, -Waanbhaa' -bhoolaya ◻lwa 'la -dwa 'yee- 'pegee -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ-, waa 'sɔlɛ- 'bhɛ -bhoolaya 'ɛ 'klɔsikunle, 'fɔ -o wi do -la ◻dia 'bhɛɛ- -o 'bhɛ 'yiɛn 'ɛ -klalaa' 'elwale 'pe.

19 Moizi -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛkpaa- 'eke- ta, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'kpɛn ◻woa 'mu ni 'pe 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛ blaan, 'kee- drinɛ- 'pegee bhoo gwlɛn mu 'ke mu dɛle-; 'bhɛɛ- 'kee- 'mu yiɛn 'ɛ 'pegee -yi 'yizaale 'eke- ba. 'Bhɛɛ- 'kee- Izɔpu -yri 'laa 'pegee -bhlaa 'ciɛ- 'tɛn 'yrele 'eke- ma 'bhii- -maannɛ do gbɛɛn-; 'bhɛɛ- 'kee- yiɛn 'ɛ 'wianle -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'sɛwɛ 'ɛ ta.

20 -E -yaa 'bhɛ 'wian zii' -o ta 'waati 'la ba, 'ke -ya pele- -o ni dɔɔ: *«-Waanbhaa' -bhoolaya 'la -dwa 'yee- 'pegee 'ka mu pleŋ- bhe, yiɛn 'lɛɛ- 'bhɛ -le 'bhɛ zrɔn pɛ 'le. -Ka 'taawo 'bhɛɛ- -bhoolaya -jan 'ɛ ta.»*

21 'Bhɛɛ-, 'ke Moizi yiɛn -wianle' 'ezin- -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'ɛ 'pegee -a gba pɛ mu 'ɛ 'kpɛn ta.

22 'Toŋ 'ɛ ta za 'ɛ ma, -o pɛ 'tɔle- pɛ 'bhɛ klɛ 'weŋ yiɛn -la -le. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' laa sɔ -za 'yɔɔ- mu ma -sroma 'yanle -titi 'ke yiɛn 'laa 'klaalɛ- 'pe.

Zesu -le 'ke -za 'yɔɔ mu 'ɛ go 'sraka 'le

23 -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'ɛ 'pegee -a ◻la pɛ mu 'ɛ -woo 'ke laflɛ' 'yi pɛ mu 'ɛ 'mu -la ma -tɔɔmasie 'le, 'bhɛɛ- -o -yaa sɔ -o klɛle- 'weŋ 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Duŋ- -o -yaa sɔ 'woo- laflɛ' 'yi pɛ mu 'ɛ klɛle- 'weŋ 'sraka go mu 'la 'le -yoo 'bhii- 'mu mabhaabhɔ 'trɛ ta -gɛ 'sraka mu 'ɛ ta.

24 Krisi 'laa gelɛ wlalɛ bhaaplɛŋ -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'la -dwa 'bhɛ ◻la. 'Duŋ- bhaaplɛŋ 'kɛla 'bhɛ dɔ, 'bhɛ -o 'ke -Waanbhaa' sɔkpaa' -zeze 'gbu 'ɛ 'bhɛɛ- -tɔɔmasie -la -le. Krisi -ja wlalɛ laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- -e -dulaa' -Waanbhaa' -yrɛ ◻la, -kɔɔa' -za mu 'ɛ ta janwo zayi'.

25 Zuufu mu 'ɛ ba, -waa' 'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ wla -glɔɔn do -lɛɛ do

ta -Waanbhaa' gba 'fɛ 'kpee 'weŋ 'peŋpeŋ 'ɛ ɔla 'ke wi yiɛn -la -le. 'Duŋ- Krisi 'laa wlalɛ -a nɔɔ- 'ke -ya 'gbu klɛ 'ke 'sraka 'le -glɔɔn -bebe 'le.

26 'Ke 'bhɛ klɛ bi, -a 'san 'drunyan klɛle ma, Krisi -yaa nu -yrɛnbhlelɛ. 'Saanibhe 'drunyan 'yan bhla 'la ɔbhwa -wa -din bhe, Krisi ɔnwa klɛlɛ 'sraka 'le -glɔɔn do 'kpɔ. -E -nwa -a 'gbu 'nalɛ- 'ke 'sraka 'le, 'kooko- -e -za 'yɔɔ- klɛle -yiga'.

27 Bhaaplɛŋ 'oo bhaaplɛŋ, 'bhɛ -o 'ke ga pɛ 'le -glɔɔn do 'kpɔ. -A gale blaan, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a 'kitikan.

28 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Krisi 'a 'gbu ɔnaa 'ke 'sraka 'le -glɔɔn do 'kpɔ, 'kooko- -e mɛɛ -bebe go 'mu -a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi. -E nu nu gbɛ drɛɛwolɛ 'ezin-, 'duŋ- yaa nu nulɛ -za 'yɔɔ- mu go zayi'; mɛɛ 'la zan mu -o -a magbɛn 'zi, -e nu nulɛ 'mu -la golɛ zayi' -za 'yi.

10

Zesu a pɛ 'sraka 'ɛ 'bhɛ -le sɔ bhaaplɛŋ klɛle- 'weŋ 'bhɛɛ- -ya -lɛsɔ'

1 Moizi a 'toŋ mu 'ɛ yaa pɛ mu 'ɛ -woo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-kpataakpa 'mu zrɔn; 'duŋ- 'bhɛ mu -o 'ke -Waanbhaa' -za 'wlan mu 'la ɔtwa -kɔɔ' 'lɛɛ, 'mu -la lii 'le. 'Bhɛla -zayi' bhe, -o 'woo- 'sraka mu 'la go yi 'oo yi 'bhɛɛ- lɛɛ 'oo lɛɛ 'yee- 'toŋ mu 'ɛ ta, mɛɛ 'la zan mu -yaa -Waanbhaa' gba 'bhɛ gbɛɛn- bhe, waa 'sɔlɛ- 'bhɛ zan mu 'ɛ klɛlɛ- 'weŋ -titi 'ke -wa -lɛsɔ' -a ma.

2 'Ke 'bhɛ 'sraka mu 'ɛ 'yaa sɔ bhaaplɛŋ mu klɛlɛ- 'weŋ ganyan- do 'kpɔ, 'bhɛɛ- -e -lɛsɔ', bhaaplɛŋ mu laa -yaa nu -li -o 'gbu 'yelɛ- 'ke -za 'yɔɔ- klɛ mu 'le. 'Bhɛɛ- waa -yaa nu 'sraka 'bhɛɛke golɛ -li -titi.

3 Wlan 'gbu 'ɛ ni, bhaaplɛŋ mu 'sraka mu 'la go, 'mu -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -zadɔ' -o 'kpee lɛɛ 'oo lɛɛ.

4 -Amasrɔyi dri gwlɛn mu yiɛn 'pegee bhoo gwlɛn mu yiɛn laa sɔ bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- gole- -titi.

5 'Bhɛla- -zayile, Krisi 'nu bhla 'ɛ zi 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, -ya ɔpia -Waanbhaa' ni dɔɔ:

«'E zru laa bhɔlɛ wi 'sraka 'pegee pɛ -bhɛɛke' 'sraka do 'kpɔ ma;

'duŋ- 'e 'mi 'flɛ 'ɛ ɔkla, 'kooko- 'ŋ 'bhɛ na 'e ni 'ke 'sraka 'le.

6 *-O wi 'sraka mu 'la kpacie 'srakagoyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ,*

'bhɛ 'pegee -o 'sraka mu 'la go -za 'yɔɔ- mu -sroma 'yan pɛ 'le, 'mu do 'kpɔ 'laa sɔ 'e ni.

7 *'Bhɛɛ- 'yi 'an ɔpia dɔɔ: 'Mi 'gbu -le -gɛ, 'ŋ 'yoo- zan;*

a yɔɔndɛle -o 'ŋ ba -zayi' 'yaa- 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: ‹'N 'yoo- zan, 'an -Waanbhaa', 'e zru maza klɛ zayi'.›»

8 Krisi 'gbu 'a ɔpia -Waanbhaa' ni 'elwale 'pe dɔɔ: *«'Yaa -o wi 'sraka 'pegee pɛ -bhɛɛke' 'sraka do 'kpɔ zi; 'bhɛɛ- 'e zru laa bhɔ 'sraka 'kpaciele 'pegee -za 'yɔɔ- mu*

ma -sroma 'yan 'sraka mu do 'kpɔ ma 'ezin-.» 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o 'bhɛ 'sraka mu 'ɛ go 'toŋ 'ɛ ta.
9 'Bhɛ blaan, 'ke Krisi 'a 'pele 'ezin- dɔɔ: *«'Ny 'yoo- zan 'e zru maza klɛyrɛ nɔɔ-.»* 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, -Waanbhaa' 'a gbagbɛya lwa 'ɛ 'bhɛ 'saawoa-, 'bhɛɛ--ya tabɔɔla 'ke -a gbagbɛya drɛɛ -bhɛɛke' do 'le.
10 Zesu Krisi -Waanbhaa' zru maza kla. -Ya 'gbu naa 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni, -glɔɔn do 'kpɔ 'bhɛɛ- -e -yaan. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -e -kɔɔ' kla 'weŋ 'kee- -kɔɔ' go -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi.

11 'Sraka 'lɛna mi 'tɔle- 'sraka 'lɛna mi, 'bhɛ bo 'bhɛ gaan ta yi 'oo yi 'kee- -yaa' 'sraka lɛnale ye 'ɛ wo, 'kee- 'sraka -glɔɔn do 'kpɔ 'ɛ go 'waati -bebe ba. 'Duŋ- 'bhɛ 'sraka mu 'ɛ 'mu 'laa -yaa sɔ bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ gole- -o ma.

12 'Duŋ- Krisi 'sraka do 'kpɔ -la -gwa bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma. 'Bhɛ 'sraka do 'kpɔ 'ɛ 'bhɛ -le -kla yikpɛn- ta pɛ 'le 'ke 'bhɛ 'yi 'laa ga -titi. 'Bhɛ blaan, -e -ja yaalɛ 'taŋii -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ nɔɔ laflɛ' 'yi.

13 -A yaale -o 'bhɛ nɔɔ ye, 'sani -Waanbhaa' 'a 'sɔɔnnii mu 'ɛ klɛ -a gaan -la pɛ 'le.

14 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -yaa' pɛ 'sraka do 'kpɔ 'ɛ 'srɔyi, mɛɛ 'la zan mu -kla 'weŋ 'ke -o go -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi, -e 'mu kla 'elrele 'ke -yoo -lɛsɔ'. -O nu bolɛ -waa' -lreleya -lɛsɔle 'ɛ 'yi yikpɛnsee ta.
15 *Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- do 'kpɔ 'ɛ -zrɔnna wlan ma kpataakpa. Wlan 'ɛ ni -ya pia 'elwale -sɔ dɔɔ:
16 *«Mɛɛzan 'a pia dɔɔ 'mi nu -bhoolaya 'la dɔlɛ 'mi 'pegee 'woo- mu pleŋ-,*
'bhɛ yi mu 'ɛ 'kanle- blaan,
'bhɛ -le -gɛ: 'Mi nu 'an 'toŋ mu 'ɛ 'kpalɛ -o zru mu 'ɛ 'yi;
'bhɛɛ- 'ŋ nu -o yɔɔndɛlɛ -o nii- 'ɛ 'yi.»
17 *«-Waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'pegee -o -yinia yrɛ mu 'la nɔɔ, 'mu -za 'laa nu dɔlɛ -li 'ŋ 'kpee -titi.»*
18 'Bhɛɛ- 'ke -o -za 'yɔɔ--sroma -yaan yrɛ 'la nɔɔ, -o maza laa -o -li 'sraka gole ma -za 'yɔɔ- mu ma 'bhɛ 'yrɛ 'ɛ nɔɔ.

'KPALEYA 'PEGEE -ZA 'YIKUNLE

-Kɔɔ' -kɔɔ' 'mabɛɛn- -Waanbhaa' -din -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ 'yi

19 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe 'ŋ nɛɛnɛ- mu, Zesu yiɛn 'ɛ 'srɔyi, -kɔɔ' sɔ wlale- yrɛ 'weŋ 'peŋpeŋ 'ɛ nɔɔ -kɔɔ' mapɔɔnle 'le.

20 -E zibhɛ drɛɛ -kpalaa' -kɔɔ' ni 'ke 'bhɛ kan sɔgbɛ 'la -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'kpee 'ɛ 'yiciɛn- 'bhɛ 'yi. 'Bhɛ zibhɛ 'ɛ 'bhɛ -le ge -kɔɔ' 'le -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ nɔɔ. 'Bhɛ sɔgbɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -ya 'gbu 'nalawoa 'ke 'sraka 'le 'bhɛ 'le.

21 'Yela- 'kpale- -o -Waanbhaa' a 'fɛ 'ɛ 'wiiŋ- 'ke *'sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'gbu 'ɛ 'le.

22 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ-
mu, -kɔɔ' -kɔɔ' 'mabɛɛn- 'tɛ
-Waanbhaa' -din -kɔɔ' zru do
'kpɔ 'le, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'kpaleya
'ɛ -a -yi 'bhɛ 'lɛsɔle klɛ; 'ke
-kɔɔ' 'kpee 'fleele- 'le, 'bhɛɛ-
-za 'yɔɔ- gbiŋ laa kpa -li -kɔɔ'
'nii- 'ɛ ta, 'ke -kɔɔ' 'flɛ 'fɛle-
klɛ -yaa' -yi 'fleele- 'peŋpeŋ
'ɛ 'le.
23 -Kɔɔ' 'yri 'la 'kpale-
-o -a ta, 'ke -kɔɔ' -o 'bhɛ
-jan 'ɛ 'wo zii' bhe, -kɔɔ'
dɔ klɛn 'ke -kɔɔ' blɔɔle bo
'bhɛ ma 'eglɔɔle. -Amasrɔyi
-Waanbhaa' 'la -ya -liiwli'
-naa -kɔɔ' ni, yaa a -liiwli' 'ɛ
mabɔɔlɛ -titi.
24 -Kɔɔ' 'yakla- bo 'eke- -za
'le, 'kooko- 'ke 'kɔɔ- 'fuudɔ-
'eke- ta 'sɔlekeniya 'le, 'bhɛɛ-
'ke -kɔɔ' sɔ -za 'wlan klɛle-.
25 -Kɔɔ' 'laa 'ploolɛ- -kɔɔa'
'klaŋkeba 'ɛ ma, 'bhii- mɛɛ
'ke mu a klɛ gɔnɛ- 'la
gbɛɛn-. 'Duŋ- -kɔɔ' 'eke- lia;
-amasrɔyi -kɔɔ' -o Mɛɛzan
Zesu 'nu yi 'ɛ bɛɛnle ye 'zi
-kɔɔ' -din kpataakpa.
26 'Ke 'kɔɔ- yaan Krisi
a wlan 'ɛ dɔlele, 'bhɛɛ- 'ke
-kɔɔ' -za 'yɔɔ- kla -kɔɔ' 'gbu
'yrɛ ma, 'bhɛ 'sraka 'bhɛɛke
'laa -o -li 'ke 'bhɛ -kɔɔ' 'a -za
'yɔɔ- mu 'ɛ go -kɔɔ' ma.
27 'Kɛla bwa -kɔɔ' ma
'ezin-, 'bhɛ -le 'ke -kɔɔ'
bo -Waanbhaa' a 'kitikan
yi 'ɛ 'pegee 'tɛ 'yranle- 'ɛ
'magbɛnle ma -gblaan 'le
-kɔɔ' 'yi. 'Bhɛ 'tɛ 'ɛ 'bhɛ -le
nu -Waanbhaa' -sɔɔnnii' mu
'ɛ 'kpɛn 'kpacielɛ.
28 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan
Moizi a 'Toŋ 'ɛ 'yisiɛla, 'kee-
kla mɛɛ plɛ le oo, 'kee- kla
mɛɛ yaga 'le oo, 'ke 'mu -o
'yee- 'toŋ 'yisiɛza 'ɛ 'srɛ 'le,
-o 'yee- mɛɛ 'ɛ dɛ, 'bhɛɛ- -a
-yrɛn 'laa kla mɛɛ 'kedo- 'kpɔ
ma.
29 'Bhɛɛ- 'ke -yoo 'bhɛ
gbɛɛn- bhe, 'ke mɛɛ 'la zan
-Waanbhaa' Gbe 'ɛ mavɛɛla
'lɛɛ- ɛɛ? 'Bhɛɛ- -bhoolaya 'la
-yoo -kɔɔ' 'pegee -Waanbhaa'
pleŋ- 'bhɛ ma yiɛn 'ɛ, 'ke
'bhɛ yaan mɛɛ 'la zan
klɛlele 'weŋ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ
zan 'ɛ 'bhɛ -za 'ɛ kwan
'bhii- bhaama za 'le bhe
'lɛɛ- ɛɛ? 'Bhɛɛ- Lii 'Weŋ
'la -Waanbhaa' 'bhɛ naa
-kɔɔ' ni -lileya ma, 'kee- 'bhɛ
-zwanwoa, waa nu -yrɛn
-glɔɔn 'ɛ -dela 'kpalɛ- 'bhɛ
zan ta ɛɛ? -Ka 'ka 'kpeelɛdan
doo, 'bhɛ -yrɛn 'yɔɔ- nu
-yiyalɛ mɛɛ 'la zan 'bhɛ
Moizi a 'toŋ 'ɛ 'yisiɛla 'bhɛ a
pɛ -yrɛn 'ɛ ni.
30 Wlan 'ɛ ni, 'wa 'yaango-
'bhii- -Waanbhaa' 'gbu -le 'a
pia dɔɔ: *«'Mi -le nu -za
'kpɛn -zigolɛ.»* -Ya pia 'ezin-
dɔɔ: *«Mɛɛzan nu -yaa' mɛɛ
mu 'ɛ 'kitikanlɛ.»*
31 -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ
ma, 'ke -yaa' -kpan 'ɛ -balaa'
-kɔɔ' ta 'bhɛ -o 'ke -gblaan
maza -gbɛnɛ 'gbu 'le 'dɛ!
32 'Elwale -sɔ, 'ka gola-
woa -gblo 'yi, 'bhɛɛ- 'ka
-Waanbhaa' a 'tɛbhile 'ɛ
'srɔlawoa, 'ka -yrɛnbhla
'ebebele gɔnɛ- 'la gbɛɛn-,
'bhɛɛ- 'ka 'woo- -yrɛn mu
'ɛ -yikwan gɔnɛ- 'la gbɛɛn-,
'bhɛ -za mu 'ɛ dɔ 'ka 'kpee.
33 'Waati 'ke ba, -o -yaa
'ka -zwanwo', 'bhɛɛ- -o -yaa
-yrɛnkpa' 'ka ta mɔkpɛn' 'yrɛ
ma. 'Bhɛɛ- 'waati 'ke ba
'ezin-, -o -yaa -yrɛnkpa' zii'
mɛɛ 'la zan mu ta, 'ka 'yaa-

bhɔ 'bhɛ zan mu 'ɛ ba 'bhɛ mu a -yrɛn mu 'ɛ 'yi.
34 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -o mɛɛ 'la zan mu ⍰bwa -kaso 'yi, 'ka ⍰bhwa 'mu ba. 'Ka -dwa -a ⍰la 'ka zrukpaale 'le 'ke -o 'ka 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ kun 'ka 'kɔɔ. 'Ka 'bhɛ ⍰kla, -amasrɔyi 'ka 'yaa- 'yaango- 'bhii- -naflo mu 'la -woo 'ka 'kɔɔ, 'mu mabhaabhɔ 'ka 'kɔɔpɛ- ⍰lwa mu 'ɛ ta. -Daŋ' 'laa -o 'bhɛ -naflo mu 'ɛ ma laflɛ' 'yi.
35 'Bhɛla- -yile, 'kpaleya 'la -yoo 'ka 'yi, 'ka 'laa 'ploolɛ- 'bhɛ ma -titi. -Amasrɔyi -trɔn -gbɛnɛ -o -a ma 'ka 'lɛɛ -Waanbhaa' ba.
36 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ka maza -o -yrɛn 'yikunle ma, 'kooko- 'ke 'ka ⍰swa -Waanbhaa' zru maza klɛle-, -ya -liiwli' ⍰naa pɛ 'la 'naza- ta, 'ka sɔ 'bhɛ 'srɔɔwole.
37 -A pele -o -Waanbhaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:
«-A -vinbwa 'waati sa, 'waati sanɛ- 'gbu,
'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -o zan nulɛ 'bhɛɛ- 'bhɛ nu.
Yaa nu -mɔlɛ' -li.
38 'Ke mɛɛ 'la zan -lɛdɔɔle -o 'mi 'yrɛ 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ nu bolɛ 'bhɛ 'yrɛ ma 'kpaleya -la ma 'mi 'yi.
'Duŋ- 'ke -ya pleŋgwa- 'mi ma, 'bhɛ 'laa nu 'sɔlɛ- 'mi ni.»
39 Mɛɛ 'la zan mu go zi -lrele' 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o ge klɛlɛ ni pɛ 'le, 'o mɔɔ laa -o 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ 'le. 'O 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'o mɔɔ -o -bhee zi 'ɛ 'bhɛɛ- ta.

11

'Kpaleya -o 'ke -mɛla -le

1 'Kpaleya -Waanbhaa' 'yi 'ɛ 'bhɛ -o 'ke -mɛla -le ɛɛ? 'E 'yrikpale -o pɛ 'la ta, 'yee kpa -a -yi 'bhii- 'e nu -a 'srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- 'e 'yrɛ 'laa -o pɛ 'la ma, -e klɛ 'e ni 'bhii- 'e 'yrɛ -o -a ma; 'bhɛ -le 'ke 'kpaleya 'ɛ 'le.
2 'Yee- 'kpaleya 'lɛɛ- 'yela- ma, 'bhɛɛ- 'elwaleta mu 'ɛ ba za ⍰swa -Waanbhaa' ni.
3 'Kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' 'drunyan 'yi pɛ 'kpɛn ⍰kla -a -liijan' 'ɛ 'bhɛ a -glɔɔya' 'bhɛɛ- 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' 'yrɛ -o pɛ mu 'la 'kpɛn ma 'drunyan 'ɛ 'yi -gɛ, -Waanbhaa' -o ⍰kla pɛ 'la 'le mɛɛ -yrɛ 'laa kpa 'bhɛ ma.
4 Abɛli a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -e 'sraka 'la -gwa -Waanbhaa' ni, 'bhɛ mab- haabwa Kaɛn a pɛ 'ɛ ta. -Yaa' 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a ⍰pia -a ma dɔɔ mɛɛ -lɛdɔɔle, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -yaa' 'sraka 'ɛ 'lɛkwan⍰. 'Ali- Abɛli gala- woa bhe oo, -a 'kpaleya 'ɛ 'bhɛ -o -janwo' zii' -li -zɔn 'kɔɔ- ni.
5 Enɔki a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a ⍰sia, 'ke 'bhɛ ge 'kɛle- laflɛ' 'yi laanima, 'bhɛɛ- -e -gwa gale 'yi. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -a 'yelɛ- 'ezin- -titi. 'Duŋ- -a 'sile- -lɛɛ -Waanbhaa' 'kɔɔ laflɛ' 'yi, -Waanbhaa' 'a -zrɔnna mɔkpɛn' ni 'bhii- -a -za ⍰swa 'bhɛ ni.
6 'Ke 'kpaleya laa -le, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ -za 'laa -yaa sɔ 'sɔle -Waanbhaa' ni -titi. 'Ke mɛɛ 'la zan 'e 'mabɛɛnna -Waanbhaa' -din, 'bhɛ zan

'e 'kpa -a -yi 'pe 'bhii- -Waanbhaa' -o, 'bhɛɛ- 'bhɛ zan 'e 'kpa -za 'yi 'bhii- 'ke mɛɛ 'la zan mu -a ziglinna -e 'bhɛ ma -trɔn na 'mu ni.

7 Noe a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -e -batoŋ' -gbɛnɛ do -dwa, 'bhɛɛ- 'yee- 'pegee -yaa' 'fa ɓla mu 'ɛ -gwa -za 'yi 'bhɛ ma. -Waanbhaa' 'a 'kpeelɛkaan -za mu 'la 'yaa- zan klɛlɛ 'ke waa 'mu 'yelɛ- 'mu ma; 'bhɛɛ- -ya ɓkpaa -Waanbhaa' -yi. 'Bhɛla- -yile -e -gblaanna -Waanbhaa' -lɛɛ. -Yaa' 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -e 'drunyan ta mɛɛ mu 'ɛ -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ tapwɛla, 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' a -kpan -balaa' 'mu ta. -Yaa' 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a ɓpia -a ma 'ezin- dɔɔ mɛɛ -lɛdɔɔle.

8 Abraamu a 'kpaleya ma, -Waanbhaa' 'a 'siilawoa 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'weli- 'ɛ 'klɔsikwan. Abraamu -gwa -a 'gbu 'ya 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -yaa zan 'kɛla 'nalɛ- -a ni -e 'bhɛ zi 'ɛ ɓsia. -E -gwa -a 'gbu 'ya 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e -ja yrɛ 'la ɓnɔɔ, yaa -yaa 'bhɛ ɓnɔɔ 'ɛ dɔ.

9 -Yaa' 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'klɛɛn 'la 'naza- -woa -a ni, -e ɓnwa yaalɛ 'bhɛ 'yi 'cie 'le. -E -yaa yi sɔkpaa' mu -la ɓla. -Waanbhaa' 'a 'liiwli- ɓnaa 'yee- 'klɛɛn do 'kpɔ 'ɛ 'naza- ta Izaki 'pegee Zakɔbu ni 'ezin-.

10 -Amasrɔyi Abraamu 'yri 'yaa- -wa -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ta, -wa 'la 'ke 'bhɛ gaan bɔle -o 'trɛ 'yi 'egbɔɔnle. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -le 'bhɛ -wa 'ɛ dɔgbɛya 'ɛ ɓpia 'bhɛɛ- -ya -dwa zi.

11 'Kpaleya -la ma 'ezin-, 'bhɛɛ- Sara -nɛ 'srɔɔwoa- 'bhɛ a -nɛyakleya 'ɛ 'yi. 'Ali- -yaa' loonɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' 'a ɓkla 'bhɛɛ- -e -nɛ 'srɔɔwoa-. -Amasrɔyi -ya ɓkpaa -a -yi 'bhii- -Waanbhaa' 'la 'e 'liiwli- ɓnaa -a ni 'bhɛ nu bolɛ 'bhɛ 'liiwli- 'ɛ ta.

12 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Abraamu, -a nɔɔ- bhɛ do 'kpɔ 'ɛ, 'ke -nɛyale a pɛ zi 'ɛ zi, 'bhɛ -gblɔzi' -gaa gban bi, 'bhɛ 'srɛ mu ɓkla 'ebebele *'bhii- mlɛklɛnnɛ 'pegee wɛyi- 'lɛ ma -yrɛntrɛ' mu gbɛɛn-.*

13 'Bhɛ mɛɛ mu la bhe, 'mu 'kpɛn -gaa -o 'kpalele -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'bhɛ 'liiwli- -naa -o ni pɛ mu 'la 'naza- ta, waa 'mu -srɔɔwolɛ. 'Duŋ- -e ɓkla 'bhii- -o -yrɛkpaa 'mu ma 'egbɔɔnle, 'bhɛɛ- -o 'mu -vavadia. 'Bhɛɛ- -woo 'gbu ɓkwan 'bhii- 'cie mu 'pegee 'kan mu 'le 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ.

14 Mɛɛ 'la zan mu 'bhɛ -jan -glɔɔn 'la bhe 'bhɛ wo, 'bhɛ zan mu 'gbu 'a zrɔn 'bhɛ ma kpataakpa 'bhii- 'mu 'yaa- 'klɛɛn do -la -glin 'zi.

15 -O -gwa 'klɛɛn 'la 'yi, 'kee- 'kpa bi 'bhɛɛ- -lrɔ -yaa -o ma, -o -yaa sɔ niinale -o -zanta' 'bhɛ 'yi 'ezin-.

16 'Duŋ- 'klɛɛn 'bhɛɛke 'la 'bhɛ mabhaabhɔ -waa' 'klɛɛn ɓlwa 'ɛ ta, 'bhɛ -la -lrɔ -o ma; 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ 'bhɛ -o laflɛ' 'yi laanima. 'Bhɛla- -yile, -o -Waanbhaa' 'siilawo -waa' -Waanbhaa', 'bhɛ 'laa -yraladɔ 'yee- -Waanbhaa'

'gbu ma; wlan 'ɛ ni, 'bhɛ 'gbu -wa -gbɛnɛ do -dwa gban -o ni -o -lɛɛ.

17 Abraamu a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a zru 'la -glinna, 'bhɛɛ- -e -dwa -a -la 'kee- Izaki na 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni. 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a pia 'yee- Abraamu -la ni 'elwale -sɔ dɔɔ 'bhɛ nu -a 'srɛ mu klɛlɛ 'ebebele. 'Bhɛɛ- -e -dwa -a -la 'kee- 'yee- -nɛ bhɛ do 'kpɔ 'ɛ na 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni.

18 -Waanbhaa' 'a pia 'yee- Abraamu 'gbu -la ni dɔɔ: *«'E 'srɛ mu 'ɛ nu dalɛ Izaki -la -yi, 'bhɛɛ- 'e 'tɔ nu blɔɔlɛ 'mu -la ta.»*

19 -A 'kpale- -yaa -a -yi 'bhii- 'ali- 'ke Izaki -gaa, 'bhɛ 'seŋ 'yaa- -Waanbhaa' ni 'ke 'bhɛ 'bhɛ bwe gale ba. 'Bhɛla- -yile, -Waanbhaa' 'a gbe 'ɛ 'niinalawoa -a ma, -yoo 'tɛ 'bhii- 'bhɛ -gaa, 'bhɛɛ- 'bhɛ -bwela gale ba.

20 Izaki a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -e 'dumawoa -a gbe Zakɔbu 'pegee Ezau ni.

21 Zakɔbu a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -a ga bhla 'ɛ zi, 'kee- Zozɛfu 'nɛ plɛ 'ɛ 'kpɛn 'dumawole. -E -kulaa' -a 'taawo 'beni 'ɛ ta 'bhɛɛ- -e -Waanbhaa' -gbaa.

22 Zozɛfu a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -a ga bhla 'la bhwa -wa -din, Izraɛli mu 'ɛ 'yaa- nu 'pwɛlɛ- 'waati 'la ba Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi, -e 'bhɛ 'lɛɛjanwoa. 'Bhɛɛ- -o -yaa nu -za 'la klɛlɛ -a bhɛlɛ' mu 'ɛ 'le -e 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ -zrɔnna -o ni.

23 Moizi dɛ mu a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -wa yale, 'ke -wa magaanle mlɛ yaga ta. -Wa ya 'bhii- -e -yaa lele bhe, 'bhɛla- -yile waa -gblaanlɛ' -bhleŋgbe 'ɛ 'bhɛ 'wojan- 'ɛ 'kafawole ma (-amasrɔyi 'bhɛ 'a pia bi -o Zuufu 'nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu 'ɛ 'kpɛn dɛ).

24 *Moizi a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -e gbaanladia, yaa dɔlɛ -a -la 'ke -wa sii Ezipu mu a -bhleŋgbe 'lunɛ 'ɛ gbe.

25 -E -dwa -a -la 'ke -o -yrɛnkpa' 'yee- 'pegee -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'ɛ ta 'eke- 'yi, 'sani- -e nu bolɛ -a -yinraza mu klɛle ma -za 'yɔɔ- 'yi 'waati sa ba.

26 -Ya ya 'bhii- -yrɛnbhlele 'bhii- Mɛɛ -Bhee Mi Krisi gbɛɛn-, 'bhɛ mabhaabhɔ Ezipu 'klɛɛn 'yi -naflo mu 'ɛ 'kpɛn ta. -Amasrɔyi -a -yrɛ -yaa 'egbɔɔnle pɛ -la ta, -a -yrɛ gbaanle -yaa -Waanbhaa' -yaa nu -a -sra 'la 'nalɛ- 'bhɛɛ- ta.

27 Moizi a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -e -gwa Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi. Yran 'la 'yaa- 'bhɛ Ezipu -bhleŋgbe 'ɛ zru ba, yaa gblaanlɛ 'bhɛ 'lɛɛ. -Ya zru twa gbɛ do zi, 'bhii- -a -yrɛ -yaa -Waanbhaa' 'la waa 'bhɛ ye -titi 'bhɛ ma.

28 -A 'kpaleya -la ma 'ezin-, 'bhɛɛ- -e Paki 'fɛti -dulaa'. -Ya pia Izraɛli mu 'ɛ ni dɔɔ -o -bhlaa gwlɛn bhlonɛ- mu dɛ, 'bhɛɛ- -woo yiɛn mu 'ɛ kan -waa' 'fɛ mu 'ɛ 'liikoŋ mu 'ɛ ma; 'kooko- mɛɛ dɛ -mlɛkɛ' 'ɛ 'kan bhla 'ɛ zi, yaa Izraɛli mu 'ɛ -o -nɛ lwa mu 'ɛ dɛ.

29 Izraɛli mu 'ɛ -waa' 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -o wɛyi- 'tɛn 'ɛ takaan-, 'bhɛɛ- -o -kaan -a -yi 'bhii- 'ke -o 'taawo zii' 'trɛ ⍰kpaa ta. 'Duŋ- Ezipu mɛɛ mu 'ɛ -wa pele dɔɔ -o 'bhɛ 'yansi za 'ɛ klɛle- 'ke wɛyi- 'ɛ 'kpale -o 'kpɛn ta.

30 Izraɛli mu 'ɛ -waa' 'kpaleya -la ma 'ezin-, 'bhɛɛ- -o 'mliŋlawoa Zeriko -wa 'ɛ zi -yrekpaa' 'srwaplɛ- ta, 'ke 'bhɛ -wa 'ɛ zi 'fɛgwlɛ- 'ɛ 'klaale.

31 Gwlɛn -glin le Raabu a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -o 'pegee mɛɛ 'la zan mu -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'kafawoa 'mu 'laa galɛ 'eke- 'yi. -Amasrɔyi Izraɛli mɛɛ 'la zan mu -nwa Kanaa 'klɛɛn 'ɛ 'klɔsikunlɛ gaanyi', -e 'mu ⍰kwan 'elrele.

32 'Bhɛɛ- 'an pe -li 'nale- 'ezin- ɛɛ? 'Waati 'laa -o 'ŋ 'kɔɔ 'ke 'ŋ Zedeɔn oo, Baraki oo, Samusɔn oo, Zɛfite oo, Davidi oo, 'bhɛɛ- Samiɛli 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu -vin mu 'ɛ waa -janwo'.

33 -O 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -o 'seŋgwa- 'ke -bhleŋgbe 'ke mu 'le, 'bhɛ 'pegee -o -lɛdɔɔleya ma 'taawoa⍰. -O 'kpaleya -la ma 'ezin-, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa -o ni pɛ mu 'la 'naza- ta, -o 'mu -srɔɔwoa. -O 'kpaleya -la ma 'ezin-, 'bhɛɛ- -woo 'ke mu nalawoa -jara mu ni, 'bhɛɛ- 'mu laa 'sɔlɛ- -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛle- 'mu ni.

34 'Bhɛɛ- 'yee- 'kpaleya do 'kpɔ 'ɛ 'yela- ma, -wa 'ke mu -blinna 'tɛ 'lɛsɔnle -yansaan mu 'yi, 'duŋ- 'bhɛ 'laa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'mu ni. 'Bhɛɛ- -o -yaa zan -o 'ke mu dɛlɛ 'ke -gɔkuŋ' mu 'le, 'duŋ- 'mu -swa -bhile' 'mu dɛ mu 'ɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- -waa' faŋgankleya 'ɛ 'niinaa 'ke -glɔɔya' 'le. -O 'ke mu ⍰kla 'gwlaan- -glɔɔ mu 'le gwledanyrɛ mu nɔɔ-, 'fɔ 'klɛɛn 'bhɛɛke mu -yi gwledan mu 'ɛ 'kpɛn blasaan- -o -lɛɛ.

35 Le 'ke mu a 'kpaleya -la ma, 'bhɛɛ- -waa' gbaa 'ke mu -bwela gale ba, 'bhɛɛ- -o 'mu ⍰kpaa -o 'kɔɔ.

'Bhɛɛ- 'duŋ- -o -yrɛn 'yɔɔ- -kpaa mɛɛ 'ke mu ta 'bhɛɛ- 'mu -gaa; 'bhɛɛ- waa dɔlɛ -a -la 'ke -woo go 'bhɛ -yrɛn 'ɛ 'yi, 'kooko- 'ke -o -gaa -Waanbhaa' -o bwe gale ba; 'bhɛɛ- 'bhɛ -si 'ɛ 'lrele- -yiya' 'trɛ ta pɛ -si 'lɛɛ- ni.

36 -Wa 'ke mu malrɔgwa, 'bhɛɛ- -woo zita ⍰zwan 'ke gbaŋbhlɛ mu 'le. -Wa 'ke mu gbɛ tabwa- 'ke kpɛlɛ- mu 'le, 'bhɛɛ- -woo ⍰bwa -kaso 'yi.

37 -Woo 'ke ⍰dia kpoti 'palele 'mu ma. -Woo 'ke mu takaan- kpu plɛ 'ke -yri takan' -si 'le, 'bhɛɛ- -wa 'ke mu ⍰dia 'ke -gɔkuŋ' 'le. -O -yaa ge 'kaanlele yrɛkpɛn- ⍰nɔɔ, -bhlaa 'flɛ mu 'pegee bhoo 'flɛ mu 'le -o ta 'bhii- -waa' dunɛ- mu gbɛɛn-. -Za 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa -o 'kɔɔ, -o -yrɛn 'yɔɔ- -kpaa -o ta, 'bhɛɛ- -woo ⍰kwan 'eyɔɔle gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma.

38 'Drunyan 'lɛɛ- -gaale' laa -yaa -o ba -waa pɛ 'kpaleya

-lrele' 'ɛ ma! -O -kanaa' -kpe mu 'ɛ 'pegee vlɛ gɔɔn mu 'ɛ ta; -o -yaa yi vlɛ -gluu mu 'pegee 'trɛ ɔla -gluu mu -la zi.
39 'Bhɛ mɛɛ mu 'la bhe, -o 'kpɛn ba za ɔswa -Waanbhaa' ni -o 'kpaleya 'ɛ ma; 'duŋ- -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa -o ni pɛ mu 'la 'naza- ta, waa 'mu -srɔɔwolɛ.
40 -Waanbhaa' pɛ 'la ɔtwa -kɔɔ' mu ni, 'bhɛ mabhaabhɔ pɛ 'kpɛn ta. -Waanbhaa' laa -yaa zi 'bhii- 'woo- mu 'tɛn -za 'lreleya -lɛsɔle 'ɛ ma -kɔɔ' mu blaan.

12

-Kɔɔ' -yrɛn 'yikun 'bhii- Krisi 'a 'yikwanɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'woo- mɛɛ 'la zan mu -o -kpaa -Waanbhaa' 'yi, -woo -kɔɔ' 'srɛ -zamaa' -gbɛnɛ do 'le, 'bhɛɛ- -o 'mliŋgole -o -kɔɔ' zi. 'Bhɛla- -yile, -za 'oo -za 'la 'bhɛ -o -kɔɔ' zru 'ɛ kpiŋdɔ 'zi 'bhii- 'kwe do gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -kɔɔ' 'yikliŋ- zii', 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa -o 'sɔle gele- zi -lɛɛ -kɔɔa' 'kpaleya a zi 'ɛ ta; -kɔɔ' 'ploo- 'bhɛ 'kpɛn ma, -za 'yɔɔ 'la 'bhɛ blɔɔ blaale- -kɔɔ' ma, -kɔɔ' 'ploo- 'duŋ- 'ezin- 'bhɛ ma. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -kɔɔ' 'si- ila- blasanle 'la ma -kɔɔ' a 'kpaleya 'ɛ yi, -kɔɔ' -kɔɔ' 'nii- wla 'bhɛɛ- 'yi.
2 Zesu -le -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ kli 'le, 'yela- 'srɔyi 'bhɛɛ- -kɔɔ' bo -kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ 'yi 'ke -a -lɛsɔ'. 'Bhɛla- -yile, -kɔɔ' 'yrɛ gbaanle bo 'yela- ta. -E gale -yrigbɛɛle 'ɛ ta 'bhɛ 'yikwanɔ, 'bhɛ 'la 'bhɛ -o 'ke -yraladɔ ma gale 'le bhe. -Amasrɔyi zrukpaa' 'la -o 'bhɛ ɔtwa -a ni -a -lɛɛ, -a nii- ɔbwa 'bhɛɛ- ta. 'Bhɛɛ- -zɔn, -a yaale -o -Waanbhaa' a -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ 'ɛ ɔnɔɔ.
3 -Ka 'ka 'kpeelɛdan Zesu ma doo: -za 'yɔɔ klɛ mu -wlɛnna -a ma, 'bhɛɛ- -o -yrɛnkpaa -a ta 'eyɔɔle. -E 'bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn 'yik- wanɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka 'ka 'kpeelɛdan 'bhɛ ma doo; 'kooko- 'ka 'trɛ 'laa bhɔ, 'bhɛɛ- 'ka -gblɔzi' ga.
4 -Amasrɔyi 'ka -o gwle 'la dan 'zi -za 'yɔɔ- 'ɛ ba bhe, 'ka 'laa 'bhɛ danlɛ -li 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ka gale ma.
5 -Waanbhaa' 'ka 'liala- -jan mu 'la 'le 'bhii- -ya -nɛ mu lia gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'mu ɔnia gban -gun 'ka 'kpee ɛɛ? -E pe dɔɔ:

«'Ŋ gbe, 'ke Mɛɛzan -yrɛnkpaa 'e ta, 'e 'krowo zayi', 'yaa 'bhɛ 'yelɛ- bhaama za 'le.

'Bhɛɛ- 'e 'fuu 'laa golɛ 'e ta 'kee- -la 'zi 'e ta -za 'ke 'yi.

6 *-Amasrɔyi mɛɛ 'la zan -za sɔ Mɛɛzan ni, -e 'bhɛɛ- zan 'krowo-.*

'Bhɛɛ- -ya -nɛ 'tɔle- -nɛ 'bhɛɛ- zita zɔn.»

7 Wlan 'ɛ ni, Mɛɛzan -o -yrɛn mu 'la 'kpa zii' 'ka ta bhe, -ka -o -yikun', 'bhɛɛ- 'bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'mu 'a zrɔn 'bhii- -Waanbhaa' -o 'ka 'kun zii' 'bhii- -a -nɛ mu -Amasrɔyi -nɛ 'ɛ -de 'gbu -le, 'bhɛɛ- -a dɛ laa -za 'yɔɔ- go -a -kɔɔ -a 'krowolele ɛɛ?

8 'Ke yaa 'ka 'krowolɛ 'bhii- -ya klɛ -a -nɛ mu 'ɛ 'kpɛn ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ 'ka 'laa -o 'ke -a -nɛ -zeze mu 'gbu 'le; 'duŋ- 'ka -o 'ke -naazinɛ mu -la -le.
9 -Kɔɔ' 'ya dɛ mu 'ɛ 'mu -kɔɔ' 'krowo-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'mu -lɛdɔ' a ma. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' -za 'yɔɔ- -gwa -kɔɔ' 'kɔɔ, -kɔɔ' 'laa sɔ 'ke -kɔɔ' 'yee- -lɛdɔ' -a ma 'ke 'bhɛ kan -kɔɔ' 'ya dɛ mu 'ɛ ta ɛɛ? 'Kooko- bole -yrɛ ma 'la -daŋ' 'laa -a ma -kɔɔ' 'bhɛ 'srɔɔwo- ɛɛ?
10 -Kɔɔ' 'ya dɛ mu 'la 'mu -o 'trɛ ta -gɛ 'mu 'yaa- -za 'yɔɔ- go -kɔɔ' 'kɔɔ 'waati sa ba, -za 'la 'bhɛ 'lɛdɔɔle -o 'mu 'yrɛ 'yi 'bhɛ klɛza 'yi. 'Duŋ- -Waanbhaa' -za 'yɔɔ- go -kɔɔ' 'kɔɔ -kɔɔ' 'gbu 'nray- iza 'yi, 'kooko- -e -kɔɔ' klɛ 'weŋ 'bhii- 'yee- 'gbu -o 'weŋ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.
11 Wlan 'ɛ ni, 'ke -woo mɛɛ do 'krowo zii', 'bhɛ la -a ma, 'bhɛɛ- -a zrukpaale laa klɛ, 'duŋ- -ya wlɛyisriwo. 'Duŋ- 'ke -o mɛɛ 'la zan mu -trola 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ zan mu yilabla 'srɔɔwo' boolazi 'bhɛɛ- -o -lɛdɔɔ'.

-Kɔɔ' -kɔɔ' 'nii- wla 'kpa- leya 'ɛ 'yi

12 'Bhɛla- -zayile, -ka faŋgandɔ 'ka 'gbu ta, 'bhɛɛ- 'ka -gblɔzi' 'la gale -o bhe, -ka dɔ 'eglɔɔle.
13 -Ka 'taawo zibhɛ -lɛdɔɔle mu zi, 'kooko- faŋgan- kplankplan laa -o mɛɛ 'la zan mu ta, 'mu sɔ faŋgan- 'srɔɔwole; 'bhɛɛ- -o 'taawogbɛya 'ɛ 'lɛdɔɔ-.
14 -Ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'pegee mɔkpɛn' bo 'eke- 'yi 'edɔɔle; 'bhɛɛ- -ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'weŋ. -Amasrɔyi mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ Mɛɛzan yele- 'ke -yaa klɛlɛ 'weŋ.
15 -Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele, 'kooko- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa bloo -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ 'yi. -Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele 'ezin-, 'kooko- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa to 'ke -za 'lale- 'dimi 'e 'sɛnɛ gbaan -a zru 'yi, 'bhɛɛ- -ya -yidɛ'; 'bhɛɛ- 'bhɛ blaan klɛ 'ke 'yee- -za 'lale- 'dimi klɛ mɛɛ mu 'pɔ pɛ 'le 'eke- ma, 'bhɛɛ- -e mɛɛ -bebe zru 'ɛ 'siɛ-.
16 -Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele 'ezin-, 'kooko- 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa klɛ -yanbhɔɔyadɛ mi 'le 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ke yaa -Waanbhaa' a pɛ mu 'ɛ mavɛɛ 'bhii- Ezau gbɛɛn-. 'Yee- Ezau 'a 'niigwa- -yaa' -naagwlɛnya 'ɛ 'yi pɛ -koo do 'kpɔ -la bhle -zayi'.
17 'Bhɛɛ- 'ka 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ boolazi, -e -yaa -a zi' 'bhii- -a dɛ 'a 'dumawo, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa dɔlɛ 'bhɛ □la. -Zadɔwɛɛ □bwa -a ma, 'bhɛɛ- -e wisia□ -a dɛ -lɛ ma 'eglɔɔle, 'duŋ- klɛgbɛya -bhɛɛke' 'laa -yaa -li -a ma.
18 Yaa klɛlɛ 'bhii- 'ka 'ka 'mabɛɛnna vlɛ gɔɔn do -la -din 'ke -o sɔ -o gbɛyanle 'bhɛ ma 'bhii- Izraɛli mu 'ɛ gbɛɛn-. 'Bhɛ vlɛ gɔɔn 'ɛ 'bhɛ -le -yaa Sinai vlɛ gɔɔn 'ɛ 'le: 'Tɛ 'yranle- do -yaa -a wiiŋ-, 'bhɛɛ- -gblo -gbɛnɛ do -yaa -a ta, 'bhɛ 'pegee la -lɛɛ -ploo -gbɛnɛ do -yaa 'kan zii' -a ta.
19 'Bhɛɛ- yaa klɛlɛ 'bhii- 'ka

-klɛloŋ' 'pɛnwli- do 'pegee mɛɛ -weli' -glɔɔ do -la maa 'bhii- Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ gbɛɛn-. -Amasrɔyi -o 'bhɛ mu malawoa, 'ke -wa peledɔɔ waa -jan -bhɛɛke' do 'kpɔ 'wolɛ- -o ni 'ezin- -titi.

20 -Amasrɔyi -o -jan 'la woa -o ni, 'bhɛɛ- waa -yaa zi 'bhii- -o -jan 'lɛɛ- 'bhɛ 'ma 'ezin- 'bhɛ -le -yaa dɔɔ: *«'Trɛpɛ- 'oo 'trɛpɛ-, 'ke 'bhɛ yaan vlɛ gɔɔn 'ɛ ma, 'ali- 'kee- -kla 'ke -wa 'kpee wi 'le oo, 'kee- kla bhaaplɛŋ 'le oo, -o kpoti 'pa 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -wa dɛ.»*

21 -O -yrɛkpaa 'bhɛ -za mu 'la 'kpɛn ma, -o -gblaan gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'ke Moizi 'a 'pele dɔɔ: *«-Gblaan 'ɛ 'kɔɔ, -di kaan 'ŋ 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- bɛɛn 'zi -kpakpa!»*

22 'Ka 'laa 'ka 'mabɛɛnlɛ Sinai vlɛ gɔɔn 'ɛ -din, 'duŋ- 'ka mu 'ka 'mabɛɛnna Siɔn vlɛ gɔɔn 'ɛ 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma -yaa' -wa -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛɛ- -din. 'Ka 'ka 'mabɛɛnna -yaa' -wa 'la -o 'bhɛ sii laanima Zeruzalɛmu 'bhɛɛ- -din; -mlɛkɛ' 'saa mu 'ɛ 'klale -o 'eke- ba 'bhɛɛ- nɔɔ zrukpaa' ba.

23 'Ka 'ka 'mabɛɛnna -Waanbhaa' a -nɛ lwa mu 'la 'klale- -o 'eke- ba, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'tɔ mu 'ɛ dia laflɛ' 'yi, 'mu -la -din. 'Ka 'ka 'mabɛɛnna -Waanbhaa' -la -din. 'Yele- 'ke bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'pegee mɛɛ 'la zan mu -lɛdɔɔle -lɛsɔle -yaa 'yee- 'gbu 'yrɛ 'yi, 'ke 'mu -gaa gban, 'bhɛɛ- 'ke 'mu lii mu 'ɛ -woo laflɛ' 'yi; 'yele- 'ke 'mu 'kpɛn 'kitikan mi 'le.

24 'Ka 'ka 'mabɛɛnna 'ezin- Zesu -la -din; 'yele- -bhoolaya drɛɛ 'ɛ ta -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ- mi 'le. 'Bhɛɛ- 'ka 'ka 'mabɛɛnna -a yiɛn 'la 'klalaa- 'bhɛɛ- -din. 'Bhɛ yiɛn 'ɛ klaa win 'ɛ mabhaabhɔ Abɛli a pɛ 'ɛ ta.

25 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, -Waanbhaa' 'la -yoo janwo zii' 'ka ni 'kee- 'ka lia, 'ka 'laa 'ka -baŋgolɛ 'ka 'trɔnkpale -la -a ni. 'El- wale ta -sɔ, -Waanbhaa' -yaa Izraɛli mu 'ɛ 'lia zii' 'trɛ ta -gɛ 'bhɛɛ- waa dɔlɛ -a -la 'ke -woo 'trɔnkpa a ni, 'bhɛɛ- waa 'sɔlɛ- gole- -Waanbhaa' a 'krowole 'ɛ 'yi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' 'la -weli' 'ɛ daa laanima 'bhɛɛ- -e -jan- woa -kɔɔ' ni, 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' -baŋgwa -a -yi, -kɔɔ' nu golɛ -yaa' 'krowole 'ɛ 'yi 'nale- -a ma ɛɛ?

26 -Waanbhaa' 'la 'weli- 'trɛ 'ɛ -bɛɛnna -sɔ, 'bhɛ -o 'bhɛ 'liiwli- na 'zi -kɔɔ' ni -zɔn dɔɔ: *«'Ŋ nu 'trɛ 'ɛ bɛɛn gbɛ drɛɛwolɛ; 'naa nu 'yee- do -kplɛn bɛɛnlɛ 'taalɛɛyi, 'duŋ- 'ŋ nu laflɛ' 'ɛ 'bhɛ bɛɛnlɛ 'ezin-.»*

27 'Bhɛ -jangɔ' do 'la bhe dɔɔ: «'Ezin- gaan do», -ya zrɔn 'bhɛ ma 'bhii- -e 'trɛ ta pɛ mu 'la kla 'mu 'kpɛn nu bɛɛnlɛ, 'bhɛɛ- 'mu go 'mu dɔyrɛ 'ɛ nɔɔ, 'bhɛɛ- 'mu 'kpɛn 'triŋgo-; 'kooko- 'ke pɛ mu 'la waa bɛɛn, 'mu do -kplɛn -le bo ye.

28 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -kɔɔ' 'pegee 'yee- nu bolɛ -bhleŋgbeya -wa 'la ta, 'bhɛ 'laa nu

golɛ 'bhɛ dɔyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ -titi. 'Bhɛla- -yile, -kɔɔ' -Waanbhaa' klɛza -lrele' 'ɛ 'yidɔ-, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'a gba gba gbɛya 'la 'bhɛ sɔ -a ni 'bhɛɛ- 'yi; 'ke -kɔɔ' 'a 'lɛdɔ- -a ma, -a -lɛɛgblaan 'le -kɔɔ' 'yi ye.

29 -Amasrɔyi -kɔɔa' -Waanbhaa' 'ɛ -yoo 'bhii- 'tɛ 'la 'kee- mɛɛ kpacie 'pilipili, 'bhɛɛ- 'ke a blaan laa bo -titi.

13

-Liawli' mu

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka -za 'la sɔ 'eke- ni bhe, -ka 'ka 'yrɛgbaan- 'bhɛ ba 'kaa- Zesu 'yi nɛɛnɛya 'ɛ 'yi.

2 'Ka 'kpeelɛ 'laa 'nilɛ- mɛɛ mu 'cie 'sile ma, 'bhɛɛ- 'ka -o 'kun 'elrele. -Amasrɔyi mɛɛ 'ke mu 'yaa- 'bhɛɛ- 'yansi za 'ɛ klɛ, 'bhɛɛ- -o -mlɛkɛ' mu 'ke 'cie sia -o ba; 'duŋ- waa yaangolɛ 'bhii- 'mu 'yaa- 'ke -mlɛkɛ' mu 'le.

3 -Kaso 'yi mu -za 'laa golɛ 'ka 'kpee, 'bhɛɛ- -kaa klɛ 'bhii- 'ke 'ka 'pegee mu 'gbu -o 'eke- 'yi -kaso 'ɛ 'yi. -O -yrɛnkpa' zii' mɛɛ 'la zan mu ta, 'mu -za 'laa golɛ 'ka 'kpee, 'bhɛɛ- -kaa klɛ 'bhii- 'ka 'pegee 'wole- -yrɛnbhle' zii' 'flɛ do 'yi.

4 Mɔkpɛn' gwlɛnna yaaza 'ɛ 'lɛdɔ- -a ma, 'bhɛɛ- 'gwlaan- 'pegee -a na, waa -waa' gwlɛnnayaa 'ɛ 'triŋdɔlɛ 'ke -yanbhɔɔya dɛle 'le. -Amasrɔyi -Waanbhaa' nu mɛɛ 'joo 'yɔɔ- mu 'ɛ 'pegee -yanbhɔɔya dɛ mu 'kitikanlɛ.

5 'Kaa- -gɔli' 'flɛn 'laa klɛlɛ; 'duŋ- 'ka zru bo pɛ yɛkɛ- 'la -yoo 'ka 'kɔɔ 'bhɛɛ- ni. -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'gbu 'a pia dɔɔ: *«'Naa nu 'ŋ 'pleŋgolɛ -titi 'e ma, 'bhɛɛ- 'naa nu 'e do -kplɛn 'tolɛ- -a nɔɔ- -titi.»*

6 'Bhɛla- -zayile, 'o sɔ a pele- 'o 'sɔwɛɛ- 'kpɛn ma dɔɔ:

«Mɛɛzan -le 'ŋ 'bhɔŋba- mi 'le, 'naa nu -gblaanlɛ' pɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛɛ.

Bhaaplɛŋ sɔ -mɛ pɛ -za -la klɛle- 'mi ni ɛɛ?»

7 'Ka 'lɛdɔɔ- mu 'la -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ lwa woa 'ka ni, 'mu -za 'laa golɛ 'ka 'kpee. -O 'taa-woa gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -o gale ma, -ka 'bhɛ 'klɔsikun; 'bhɛɛ- -woo -kpaa -Waanbhaa' -yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka 'ka 'kpa -o ma 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

8 Zesu Krisi -o -a dɔgbɛya 'ɛ 'yi 'taŋii: -e -yaa gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'elwale, -yoo 'bhɛɛ-gbɛɛn- -zɔn; 'bhɛɛ- -e nu bolɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'taŋii.

9 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke -o 'ka 'yini- 'ke daangbɛya -glɔɔn 'bhɛɛke mu 'le. 'Ke -Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ɛ 'yi faŋgan- -wlaa -kɔɔ' zru 'ɛ 'yi, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le. Pɛbhle mu ta 'toŋ mu 'ɛ 'mu laa sɔ faŋgan- 'wlale bhaaplɛŋ zru 'yi, 'bhɛɛ- 'mu 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwolɛ -titi 'mu 'klɔsikun mu 'ɛ ma.

10 Zuufu mu a 'sraka 'lɛna mu 'la -o 'sraka mu 'ɛ go *'srakagoyrɛ 'ɛ ɔnɔɔ sɔkpaa' 'ɛ la, -a 'seŋ 'laa -o 'mu ni 'ke -o 'kɔɔ- mu 'gbu a pɛ 'sraka gopɛ mu 'ɛ 'ke bhle.

11 *'Sraka 'lɛna mi -kuŋlii gblaan 'ɛ, 'bhɛ wla 'ke wi yiɛn 'ɛ 'le 'fɛkpee 'weŋ 'peŋpeŋ 'ɛ la; 'bhɛɛ- -e 'bhɛ go 'ke 'sraka 'le -za 'yɔɔ- mu 'ɛ go zayi'. 'Duŋ- -o wi mu 'la yiɛn 'ɛ kla 'ke 'sraka 'le -o 'mu kpacie 'pɛɛlii- -wa 'ɛ -gɔma'.

12 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, Zesu -yrɛnbhla 'bhɛɛ- -wa dia -wa 'ɛ -gɔma'; 'kooko- -e bhaaplɛŋ mu klɛ 'weŋ -a yiɛn 'ɛ 'le.

13 'Bhɛla- -yile 'ezin-, -kɔɔ' go -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- -kɔɔ' ge -a -lɛpayrɛ nɔɔ- -wa 'ɛ -gɔma'; 'kooko- -o -yrala' -glɔɔn 'la -dwa -a ma, -kɔɔ' 'bhɛ -yrala -glɔɔn do 'kpɔ 'ɛ 'yikun- 'ezin-.

14 -Amasrɔyi -kɔɔ' bo -wa 'laa -o -gɛ 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, 'ke 'bhɛ sɔ -mɔle' 'waati 'ɛ 'kpɛn ba. -Wa 'la nu dalɛ -Waanbhaa' ba 'o 'yrɛ -o 'bhɛɛ- ta.

15 'Yee- Zesu 'srɔyi, -kɔɔ' -Waanbhaa' 'tɔbhɔ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke -kɔɔ' 'bhɛ klɛ 'bhii- -kɔɔa' 'sraka 'le 'yee- 'gbu -Waanbhaa' ni: 'bhɛ 'yi -le dɔɔ -kɔɔ' 'yee- -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ magbaandɛ -kɔɔ' 'lii.

16 -Kɔɔ' 'yi 'laa 'nilɛ- -za 'wlan klɛle 'pegee bhɔle 'ekeba ma; 'bhɛ -za -glɔɔn mu 'ɛ 'mu -o 'bhii- 'sraka mu 'la -za sɔ -Waanbhaa' ni.

17 -Ka 'ka 'lɛɛ mu 'ɛ 'weli- -lɛdɔ' a ma, 'bhɛɛ- -ka 'ka ŋgblo 'kpala -o -la. -Amasrɔyi -o -yrɛn -o 'ka 'si 'ɛ gooba; 'bhɛɛ- -o nu -o klɛza mu 'ɛ 'yipelɛ -Waanbhaa' ni. -Kaa klɛ 'kooko- -o sɔ -waa' ye 'ɛ 'wole zrukpaa' ta, 'bhɛɛ- waa wolɛ 'ke -o -la ma janwolele. 'Ke -wa wo 'zi -o -la ma janwolele, 'ka mu 'gbu 'laa nu -trɔn 'kedo- 'kpɔ 'srɔɔwolɛ 'bhɛ ma.

18 -Ka bo -Waanbhaa' -sromabɔle ma 'o ni 'kaa- 'seri mu 'ɛ 'yi. 'O 'kpale- -o 'o 'gbu 'yi, 'bhɛɛ- 'waa la 'o 'gbu ta -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'yi. -Amasrɔyi 'woo- -a zi 'bhii- 'o 'taawo 'elrele gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba.

19 'Mi -o 'ka makwle' zii' dɔɔ -ka -sromabɔ -Waanbhaa' ni 'mi ba zayi', 'kooko- 'ŋ sɔ niinale blaale- 'ka ta ye.

'PUBƆ-

20 -Waanbhaa' 'la -yoo 'ke yilabla 'na mi 'le, 'yele- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu 'la 'bhɛ -o 'ke -Bhlaa gooba mi -gbɛnɛ 'ɛ 'le 'bhɛ -bwela gale ba; 'bhɛɛ- -e -bhoolaya 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ -dwa yiɛn 'le 'yee- 'pegee -kɔɔ' mu pleŋ-.

21 Bhaa 'yee- -Waanbhaa' 'ɛ 'bhɔ 'ka ba, 'bhɛɛ- 'ka sɔ -za 'wlan 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn klɛle-, 'bhɛɛ- 'kaa zru maza 'ɛ 'kpɛn klɛ. 'Bhɛɛ- bhaa -za 'la 'bhɛ sɔ -a ni, -e bhɔ -kɔɔ' ba 'ke -kɔɔ' sɔ 'bhɛ klɛle- Zesu Krisi 'srɔyi. Bhaa 'tɔbhɔleya bo 'yee- Zesu ni 'waati 'ɛ 'kpɛn ba! -Amiina!

22 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi 'ka 'liala- -jan mu 'la 'le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi -gɛ bhe, -ka -o 'kun 'ka zru -dɔɔ 'le. Drɔɔn' 'naa klɛlɛ -janwole -bebe 'le 'ka ni.

23 'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'kaa 'yaango- 'bhii- -o -ploola -kɔɔ' nɛɛnɛ- Timote ma -kaso 'ɛ 'yi. 'Kee- bhwa 'ŋ ba

-gɛ 'sani- 'ŋ gele pleŋ- 'ka ba ye, 'mi 'pegee 'yee- nu gelɛ 'pwɛlɛ- 'ka ta ye.

24 -Ka 'ka 'lɛdɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn 'pubɔ-, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ 'kpɛn. -Kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'la 'kpɛn -o Itali 'klɛɛn 'ɛ 'yi -gɛ, 'mu 'kpɛn 'ka 'pubwa-.

25 Bhaa -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ bo 'ka 'kpɛn ta! Amiina.

ZAKI 'LƐTRƐ 'LA YƆƆNDIA- Zaki 'lɛtrɛ 'la yɔɔndia 'bhɛ ŋgblo

-Dele 'ke Zaki 'le ɛɛ? Mɛɛ -bebe pe dɔɔ Zaki -o 'ke Mɛɛzan Zesu Krisi nɛɛnɛ- 'le (Matie 6.35, Maki 6.3, Galasi 1.19, 1 Korɛnti 15.7). -E -yaa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la 'yaa- Zeruzalɛmu 'mu a zilɛɛ- mu 'ɛ do 'le (Klɛza 15.13-21, Galasi 2.9). Zaki 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dia, 'bhɛɛ- -ya kpaa Izraɛli -gbaa vu ta plɛ 'ɛ ni. 'Duŋ- yaa -yaa -we 'zi 'ke Izraɛli -gbaa gwe -zeze 'gbu mu 'ɛ 'le, -e -yaa -we 'zi 'ke Zuufu mu 'la -woo 'gbu naa Zesu ni 'mu -la -le. Mɛɛ mu yaa -yrɛn 'la 'kpa zii' 'mu ta, 'bhɛla- -yile 'mu -gwa Izraɛli 'klɛɛn 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'mu -ja 'klɛɛn 'bhɛɛke mu 'yi. Zaki pe dɔɔ 'bhɛ Zuufu -glɔɔn mu 'ɛ 'mu -le -Waanbhaa' a mɛɛ kplank-plan mu 'ɛ 'le. 'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, -e zruwlaa- -o 'kpee dɔɔ -woo ta -yrɛn mu 'ɛ 'yikun. 'Bhɛɛ- -ya pia -o ni 'ezin-dɔɔ -woo 'gbu klɛ -zadɔ' mu 'le, 'bhɛɛ- -woo ŋgblo 'kpala -o -lɛɛ mu 'ɛ la, 'bhɛ 'pegee 'ke -o 'taawo 'elrele -waa' 'kpaleya zi 'ɛ ta. -E pɛzan mu -liala dɔɔ 'mu 'laa 'mu 'gbu magbaandɛlɛ 'mu 'kɔɔ -gɔli' 'ɛ -zayi', 'bhɛɛ- -e 'kɔɔfleŋzan mu -liala 'ezin-.

Zaki -yaa' 'lɛtrɛ 'ɛ 'yi -jan ŋgblo mu 'ɛ pia (Zaki 1). -Ya nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpeelɛkaan dɔɔ -woo -yrɛkpa' -o 'gbu ba. -Yoo -liala 'ezin- dɔɔ waa pɛzan mu do -kplɛn 'lɛdɔlɛ -a ma, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kɔɔfleŋzan mu mafinyanwo. 'Bhɛɛ- drɔɔn' -e pe -o ni dɔɔ -o bhɔ 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ ba (Zaki 2).

Mɛɛ 'la zan mu -o 'gbu kun 'bhii- -zadɔ' mu, 'bhɛɛ- 'ke -wa zi 'bhii- -o mɛɛ -bhɛɛke' mu daan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'le, Zaki 'bhɛ zan mu 'ɛ -liala dɔɔ waa -o 'gbu magbaandɛlɛ, 'bhɛ 'pegee sradɔle laa 'sɔlɛ- -o ni, 'bhɛɛ- -woo 'gbu 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun 'elrele (Zaki 3.1–4.12).

-E pɛzan mu -liala 'ezin-dɔɔ - woo -yrɛkpa' -o 'gbu ba, 'kooko- waa -o 'gbu magbaandɛ (Zaki 4.13–5.6).

Zaki a 'lɛtrɛ 'ɛ 'lɛyanyrɛ 'ɛ nɔɔ, -e -za dɔ gbɛ drɛɛwoa- Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpee dɔɔ -o bo 'eglɔɔle -o ta -yrɛn mu 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee -e pe -o ni dɔɔ -woo 'seriwo mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛn 'yi 'bhɛ 'pegee gadɛ mu 'mu a -za ma.

Zaki a 'pubɔwli

1 'Mi Zaki 'la 'ŋ 'yoo- 'ke -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi a yewonɛ 'le bhe, 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛ 'zi. 'Ka mu Zesu 'yi mu 'la -daa Izraɛli -gbaa vu ta plɛ 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'ka zɛnle -o 'drun-yan 'yi 'klɛɛn 'bhɛɛke mu -yi yrɛkpɛn- nɔɔ, 'ŋ 'yoo- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka ni 'ke 'ŋ 'ka 'pubɔ-.

Mɛɛ zrubaglinza mu 'pegee -za -glɔɔ mu -yikunle

2 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke -za -glɔɔ 'oo -za -glɔɔ 'la tian 'ka ma, -kaa ye 'bhii- 'ka zrukpaa' pɛ -gbɛnɛ -le.

3 'Kaa 'yaango- 'bhii- 'ke -o 'ka 'kpaleya 'ɛ 'yidaan- 'ke -za -glɔɔ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'ka daan -za -glɔɔ 'yikunlele.

4 'Duŋ- -kaa 'to 'ke -o 'kaa- -za 'yikun zru 'ɛ ye gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'kooko- 'ka klɛ mɛɛ -lɛsɔle mu 'le, 'bhɛɛ- waa 'joo 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ ye 'ka zi.

Mɛɛ 'seriwoza -zadɔleya -srɔɔwo zayi'

5 'Ke -zadɔleya laa -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ 'ka ba, 'bhɛ zan 'bhɛ 'yrɛwo -Waanbhaa' ma, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' nu 'bhɛ 'nalɛ- 'bhɛ zan ni. -Amasrɔyi, -Waanbhaa' gbɛ ta -o taataa pɛ nale ma mɔkpɛn' ni, 'bhɛɛ- yaa la mɛɛ ta pɛ nayrɛ nɔɔ- mɛɛ ni.

6 'Duŋ-, 'ke 'bhɛ zan -o 'bhɛ -zadɔleya 'ɛ 'yrɛwole, -a 'kpale- klɛ -Waanbhaa' 'yi 'bhii- -e nu a -srɔɔwolɛ, 'bhɛɛ- yaa -a zru klɛlɛ plɛ 'bhɛ 'yrɛwole 'ɛ ma. -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan -a zru klɛ plɛ, 'bhɛ zan -o 'bhii- wɛyi- 'pɔɔ do 'la 'ke -ploo 'bhɛ 'lawlɛn-, -ya bɛɛn, 'bhɛɛ- -ya wian yrɛkpɛn- nɔɔ.

7 'Bhɛ zru plɛ zan 'ɛ, 'bhɛ 'laa 'bhɛ -yrikpalɛ pɛ 'kedo- 'kpɔ 'srɔɔwole ta Mɛɛzan -Waanbhaa' 'kɔɔ.

8 'Bhɛ zru plɛ zan 'ɛ, yaa bo -a -liijan' do 'kpɔ ta -a 'taawogbɛya 'ɛ 'yi.

'Kɔɔfleŋya 'pegee -nafloya

9 'Ke -kɔɔ' nɛɛnɛ- 'la -yoo 'kɔɔfleŋzan 'le, -ya 'gbu 'wasowo -a 'lawlɛnle 'pegee -a klɛle mɛɛ gblaan 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛ -zayi'.

10 'Bhɛɛ- 'duŋ-, pɛzan 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ 'gbu 'wasowo 'bhɛ 'gbu mazina zayi'. -Amasrɔyi -e nu 'kanlɛ-blaale 'bhii- -bɔn -bi 'laa mɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

11 -Yretɛbhɛ wlɛn, 'bhɛɛ- -e bhi 'eglɔɔle, -e -bɔn 'ɛ dɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ ga. 'Ke 'bhɛ kla, -a -bi 'ɛ balaa', 'bhɛɛ- 'bhɛ -lreleya 'ɛ 'kpɛn go 'bhɛ 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi 'ezin-, yi do ta, pɛzan 'ɛ nu 'kanlɛ-blaale- 'ke -a -yrɛgbaanle -o 'waati 'la ba -yaa' ye mu 'ɛ ba.

-Za mu 'la mɛɛ -lɛkan' 'bhɛɛ- -wa bɔ -za 'yɔɔ- 'yi

12 'Ke Zesu 'yi mi 'oo Zesu 'yi mi 'la -za -glɔɔ 'yikwan, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'! -Amasrɔyi 'kee- yaan -za -glɔɔ 'ɛ 'yikunlele, -e nu 'bhɛ ma -trɔn 'srɔɔwolɛ 'ke bole -yrɛ ma -si 'la -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- naa 'bhɛ 'nale-ta -a -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni 'bhɛ 'le. *

13 'Ke -za 'yɔɔ- klɛle -o mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -lɛkan zii', 'bhɛɛ- -e -balaa' -za 'yɔɔ- 'yi, 'bhɛ zan laa pelɛ dɔɔ: «-Waanbhaa' -le 'ŋ

* **1:12 1.12** -Zablayrɛ nɔɔ, 'ke mɛɛ 'la zan 'seŋ 'yaa- wo 'bhɛ gwledanyɔɔn 'ɛ 'le, -o -yaa -yri 'laa zuŋgbhlɛ do bɔ 'bhɛ zan 'ɛ ŋgblo ma 'bhɛ 'seŋgoza 'ɛ -tɔɔmasie 'le.

'lɛkan zii' -za 'yɔɔ- klɛle 'le.» -Amasrɔyi pɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ a klɛle- 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛɛ- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu laa mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'lɛkan- -za 'yɔɔ- klɛlɛ 'le.

14 'Duŋ- mɛɛ 'tɔle- mɛɛ, -a 'gbu zru maza mu 'ɛ 'mu -le -a 'gbu 'lɛkan- 'bhɛɛ- -wa glaan yrɛtɛtɛ, 'bhɛɛ- 'mu 'a kun.

15 'Ke -a zru maza -yɔɔ' mu 'ɛ -wa -yinia, -wa -balaa' -za 'yɔɔ- 'yi. 'Ke -za 'yɔɔ- 'ɛ gbaandia-, 'bhɛɛ- -a -yiyaa -a zru 'ɛ ni, 'bhɛ 'lɛyan- 'ke 'yee- mɛɛ 'ɛ gale -la -le.

16 'Ŋ nɛɛnɛ- mu 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle, 'ka 'laa 'ka 'gbu 'yinilɛ.

17 Mɛɛ -srɔɔwo' pɛ 'kpɛn 'lrele- 'pegee -o mɛɛ gba pɛ -lɛsɔle -lrele' 'la ba 'mu 'kpɛn da -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'la laanima 'bhɛɛ- ba. 'Yele- -yretɛbhɛ 'pegee mlɛ, 'bhɛɛ- mlɛklɛn- mu 'ɛ kla. Yaa -a 'gbu mabɔɔ -titi, 'bhɛɛ- -gblo 'kpayrɛ- laa -o -a ma.

18 -A 'gbu zru maza ta, 'bhɛɛ- -e -si drɛɛ -naa -kɔɔ' ni -yaa' wlan ma jan 'ɛ ma. -E 'bhɛ kla, 'kooko- -kɔɔ' sɔ klɛle- 'bhii- -a klɛpɛ drɛɛ mu 'ɛ -lwa mu 'le.

'Trɔnkpale -jan la 'bhɛɛ- -a -yizaklɛle

19 'Ŋ nɛɛnɛ- mu 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle, -kaa 'yaango- dɔɔ mɛɛ 'tɔle- mɛɛ 'bhɛ 'yri- wlale klɛ 'bhɛ 'trɔnkpale ma -jan la 'elwale 'pe, 'duŋ- yaa 'kɔɔlɛ- -janwole ma 'bhɛ 'pegee yaa a zrupliilɛ blaale-.

20 -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ zrupliila, 'bhɛ zan laa -za 'lɛdɔɔle klɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛ 'le.

21 'Bhɛla- -zayile, pɛ 'oo pɛ 'la 'bhɛ mɛɛ 'kpee 'triŋdɔ-, 'bhɛ 'pegee -yɔɔya' -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn, -ka 'ploo 'mu 'kpɛn klɛle ma. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a -jan 'la bwa 'ka 'kpee, -ka 'bhɛ 'kun 'ka zru -dɔɔ 'le, 'bhɛ -le sɔ 'ka gole- -za 'yi.

22 'Ka -Waanbhaa' a -jan 'la maa, 'ka 'laa bolɛ 'ka 'trɔnkpale drɔŋ ma -a la, -kaa -yizaklɛ; 'kebhlaale 'ka -o 'ka 'gbu -la 'yini zii' 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

23 'Ke mɛɛ 'la zan 'e 'trɔnkpaa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ke yaa 'taawolɛ -a ta, 'bhɛ zan -o 'bhii- mɛɛ 'la zan -a 'gbu wlɛyi' -glinna -dwaleŋ' do 'yi, -ya 'gbu ye 'bhii- -yoo gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

24 'Bhɛɛ- 'kee- 'yaan- -a 'gbu wlɛyi' -glinlele 'waati 'la ba, -e jila, 'bhɛɛ- -ya 'gbu wlɛyi' 'ɛ ya gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛ ni -a 'kpee 'bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe.

25 'Toŋ 'la 'bhɛ 'lɛsɔle -o, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ -kɔɔ' bo -kɔɔ' 'gbu ma, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e 'yrɛkpaa- -a -yi 'elrele, 'bhɛɛ- 'ke -a blɔɔle- bwa 'bhɛ 'toŋ 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke yaa bolɛ -a 'trɔnkpale ma drɔŋ -a -la, 'bhɛ 'pegee 'kee- ni -a 'kpee; 'duŋ- 'kee- 'taawoa -a ta, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan 'ɛ -dɔɔbolɛ -a klɛza mu 'ɛ 'kpɛn 'yi.

26 'Ke mɛɛ 'la zan 'a 'gbu ye 'bhii- -yoo -Waanbhaa' gba mi 'le, 'duŋ- 'ke 'bhɛ zan gbɛ laa sɔ 'bhɛ 'gbu 'lɛ ta, 'bhɛ

zan -o 'bhɛ 'gbu 'yini zii' 'bhɛ 'yi 'bhɛ gbɛɛn- bhe. 'Bhɛ zan a 'seri 'ɛ 'bhɛ -o bhaama.
27 'Duŋ- -wa pe 'kɛla ma dɔɔ 'seri 'weŋ 'bhɛ 'pegee 'seri -kpɔsɔɔ -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi 'bhɛ -le -gɛ: twenɛ- mu 'pegee glaanle mu -gblakun' 'ke -woo 'trɛbhɔ 'yi, 'bhɛɛ- 'yaa 'tolɛ- 'ke 'drunyan 'yi pɛ mu 'e 'kpee 'triŋdɔ-.

2

-Kɔɔ' 'laa pɛzan mu mabhaabhɔlɛ 'kɔɔfleŋzan mu ta

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'kpale- 'la -yoo -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'tɔbhɔle 'ɛ 'yi, 'ka 'laa 'eke- bagolɛ.
2 'Ŋ 'bhɛ 'pe zii' win 'la ma, 'bhɛ -le -gɛ: 'kee- kla 'bhii- mɛɛ plɛ -nwa wlalɛ 'ka 'klale- o 'eke- ba yrɛ 'la nɔɔ 'bhɛ nɔɔ. -A do -o 'ke pɛzan 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -can 'kplɔ bwa 'bhɛ gbɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ -baale' -o 'ke dunɛ- 'lrele- do 'le. 'Bhɛɛ- mɛɛ -bhɛɛke' do 'ɛ 'bhɛ -o 'ke 'kɔɔfleŋzan 'le, 'bhɛɛ- dunɛ- kplɛ do -le 'bhɛ ta.
3 'Ke 'ka 'yrɛkpaa- mɛɛ 'la zan -baale' -o 'elrele 'bhɛ ma, 'ka -gasikpa 'bhɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'kaa pe 'bhɛ ni dɔɔ: «Nu yala- mɛɛ gblaan yaayrɛ 'lɛɛ- nɔɔ -gɛ.» 'Bhɛɛ- 'kaa pe 'kɔɔfleŋzan 'ɛ ni dɔɔ: «'Bhi, bo 'e gaan ta». 'Ke 'ka 'laa 'bhɛ 'pelɛ-, 'ka sɔ -a pele- -a ni 'ezin- dɔɔ: «'Bhi 'nu 'yala- 'trɛ ma 'ŋ gaan ma -gɛ.»
4 'Ke 'ka 'bhɛ kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ka 'laa -o mɛɛ 'ke gblaan -yiya' zii' mɛɛ 'ke ni 'ka ba ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'ka 'laa -o mɛɛ mu 'kitikan zii' 'ka 'kpeejan- -yɔɔ' mu 'ɛ 'le ɛɛ?
5 'Ŋ nɛɛnɛ- mu 'la -za sɔ 'ŋ ni 'eglɔɔle, -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo: -Waanbhaa 'drunyan 'lɛɛ- 'yi 'kɔɔfleŋzan mu 'ɛ makwan-, 'kooko- -o klɛ mɛɛ gblaan mu 'le -waa' 'kpaleya -gbɛnɛ 'ɛ ma; 'bhɛɛ- -o 'ciɛn klɛ 'yee- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- naa -bhleŋgbeya -wa 'la 'naza- ta -a -za sɔ mɛɛ 'la zan mu ni 'bhɛ 'le.
6 'Bhɛɛ- 'ka mu, 'ka -yraladwa mɛɛ 'kɔɔfleŋzan 'ɛ ma -mɛla ma ɛɛ? -De mu -le -yrɛnkpa' zii' 'ka ta ɛɛ, 'bhɛɛ- -de mu -le 'ka 'kun 'bhɛɛ- -o ge 'ka 'le -klu ta, pɛzan mu 'ɛ 'wole- 'laa 'bhɛ klɛ ɛɛ?
7 'Woo- pɛzan mu 'ɛ 'wole- 'laa -o Zesu Krisi 'tɔ 'lrele- 'la -yoo 'ka ma 'bhɛ 'siɛ zii' ɛɛ?
8 Wlan 'ɛ ni, 'toŋ 'la 'bhɛ -za 'gbu -o 'eglɔɔle -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ yɔɔndɛle -o -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ: *«'E -vindo' mi -za 'sɔ 'e ni 'bhii- 'e 'gbu -za sɔ 'e 'gbu ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.»*
9 'Duŋ- 'ke 'ka -o mɛɛ mu bago 'zi, 'ka -o -za 'yɔɔ- -la klɛ 'zi 'bhɛ 'le bhe. 'Bhɛɛ- 'toŋ 'ɛ -kpan baa- 'zi 'ka ta, -amasrɔyi 'ka -o -a 'yisiɛ zii'.
10 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan Moizi a 'toŋ mu 'ɛ 'kpɛn 'klɔsikun, 'bhɛɛ- 'ke -ya gɔ do 'kpɔ 'yisiɛla -o ba, -e klɛ 'bhii- -ya 'kpɛn -la -yisiɛla bhe -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, -kpan baale -o -a ta.
11 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' 'la -ya pia dɔɔ: *«'Yaa -yanbhɔɔya klɛlɛ,»* 'yee- do 'kpɔ 'ɛ 'yela- pia 'ezin- dɔɔ:

«'Yaa mɛɛ dɛlɛ.» 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke 'yaa -yanbhɔɔya klɛlɛ, 'duŋ- 'kee mɛɛ dia, -e Moizi a 'toŋ 'ɛ 'kpɛn -la -yisiɛla bhe.

12 'Bhɛ 'yi, -ka -janwo' 'bhɛ 'pegee 'ke 'ka 'a 'yizaklɛ 'bhii- -o nu bhaaplɛŋ mu 'la 'kitikanlɛ 'ke 'toŋ 'la 'bhɛ mɛɛ bo 'bhɛ 'gbu ma 'bhɛ 'le.

13 Wlan 'ɛ ni, 'ke mɛɛ mu -yrɛn 'laa 'klalɛ- mɛɛ 'la zan ma, 'bhɛ zan -yrɛn 'laa nu 'klalɛ- -Waanbhaa' ma, 'ke -yoo -a 'kitikanle yi 'la 'le. 'Duŋ-, 'ke mɛɛ -yrɛnkla' mɛɛ 'la zan ma, 'bhɛ zan -yrɛnklale 'ɛ -Waanbhaa ma 'bhɛ 'yi nu yalɛ -Waanbhaa' a 'kiti 'la -yoo 'bhɛ zan 'ɛ ma 'bhɛ ni.

'Kpaleya 'pegee klɛza 'lrele- mu

14 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke mɛɛ do 'a pia dɔɔ -a 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke yaa 'bhɛ 'kpaleya 'ɛ zrɔn -a klɛza mu 'ɛ ma, 'bhɛ 'trɔn- -o -a ma -mɛla -le ɛɛ? 'Bhɛ 'kpaleya -glɔɔn 'ɛ sɔ -a gole- -za 'yi ɛɛ?

15 'Kee- kla 'e nɛɛnɛ- 'gwlaan- 'le oo, 'kee- kla 'e nɛɛnɛ- 'le oo, 'bhɛɛ- -o ta fleŋ- -o, 'bhɛ 'pegee pɛle kplankplan laa -o 'kɔɔ 'taŋji,

16 'bhɛɛ- 'ke 'ka do 'a pia -o ni dɔɔ: «Bhaa -Waanbhaa' 'ka -dɔɔbo'! -Ka ge pɛ kla 'ka ta 'bhɛɛ- -niinii' go 'ka ma, 'bhɛ 'pegee -ka pɛbhle 'bhɛɛ- 'ka kpɛdɔ.» 'Bhɛɛ- 'ke -o mazadwa pɛ 'la ma, 'ke 'ka 'laa 'bhɛ 'nalɛ- -o ni, 'bhɛ 'duma 'ɛ -mɛla 'yanwo- 'ka ma ɛɛ?

17 'Kpaleya a pɛ -za 'ɛ -yoo 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe. 'Ke 'yee 'kpa -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'yaa 'bhɛ 'wlata- za mu klɛ, 'yaa- 'kpaleya 'ɛ -yoo 'ke bhaama za -la -le.

18 'Duŋ- mɛɛ do nu -a pelɛ 'e ni dɔɔ: «'Bhi 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'mi -za 'lrele- mu klɛ!» 'Ke 'bhɛ kla, 'mi nu -a -lɛkunlɛ 'bhɛ zan ni dɔɔ: «'E 'kpaleya 'ɛ zrɔn 'ŋ ni 'kee klɛza mu laa -o 'bhɛ ba; 'bhɛɛ 'mi nu 'mi a pɛ 'kpaleya 'ɛ zrɔnlɛ 'e ni 'ŋ klɛza mu 'ɛ 'le.»

19 'Bhi pe dɔɔ 'e 'kpale- -o -a -yi 'bhii- -Waanbhaa' -o do 'kpɔ, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- 'le. 'Duŋ- 'zina mu 'ɛ -woo kpa -Waanbhaa' yi 'bhɛɛ- gbɛɛn- 'ezin-, 'bhɛɛ- -o bɛɛn -gblaan 'ɛ 'kɔɔ -a -lɛɛ.

20 -Zadɔkle! 'Yoo- -a zi 'bhii- 'ya 'yima 'bhii- 'kpaleya 'la 'ke klɛza mu laa -o 'bhɛ ba, 'bhɛ -o 'ke bhaama 'kpaleya 'le ɛɛ?

21 -Waanbhaa' -kɔɔ' -gbɔɔ Abraamu kla 'ke mɛɛ -lɛdɔɔle -a -yrɛ 'yi 'nale- -a ma ɛɛ? Yaa klɛlɛ -a klɛza mu -la ma ɛɛ? -E -Waanbhaa' -weli' 'ɛ maa, 'bhɛɛ- -ya gbe -nɛ Izaki -kwan, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ kpaa 'srakagoyrɛ 'ɛ nɔɔ, 'bhɛɛ- -e -yaa zan bi 'bhɛ dɛlɛ, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ klɛ 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni.

22 'E 'bhɛ ya 'tɛ ɛɛ! -A 'kpaleya 'ɛ 'pegee -a klɛza mu 'ɛ 'yaa- 'eke- 'yi. 'Bhɛɛ- -a klɛza mu 'ɛ -yaa' 'kpaleya 'ɛ 'lɛswa.

23 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ -e 'kɛla pia 'bhɛɛ- 'lɛswa, -ya pia dɔɔ: «*Abraamu 'e kpaa

-Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a ɲya 'bhii- mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -yaa' 'kpaleya 'ɛ ma.» 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a 'siila- 'bhɛ 'bhɛgwlɛn-.

24 'Ka 'bhɛ ɲya ɛɛ! -Waanbhaa' laa mɛɛ ye mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -a 'kpaleya do -kplɛn ma, 'duŋ- -ya ye mɛɛ -lɛdɔɔle 'le -a klɛza mu 'la da -a 'kpaleya 'ɛ ba 'mu -la ma.

25 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' gwlɛn -glin le Raabu ɲya le -lɛdɔɔle 'le -a klɛza mu 'la da -a 'kpaleya 'ɛ ba 'bhɛɛ- ma. 'Yee- Raabu -le Izraɛli mu a yrɛ ma -klɔsikun mu 'ɛ ɲkwan 'elrele, 'bhɛɛ- -yoo -gwa -za 'yi 'ke -yoo bɔ zi -bhɛɛke' do ta -o jila bhla 'ɛ zi.

26 Wlan 'ɛ ni, 'bhii- 'ke nii- 'laa -o mɛɛ 'flɛ 'la 'yi, 'bhɛ -o gbaa 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ yi, 'ke klɛza mu laa -o 'kpaleya 'la 'yi, 'bhɛ 'kpaleya 'ɛ gale -o.

3

-Kɔɔ' gbɛsɔ -kɔɔ' 'lɛ ma 'kpaale- ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'laa klɛlɛ 'ebebele 'ke 'kaa pe dɔɔ 'ka -o klɛle- -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ daan mu 'le. 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- -kɔɔ' mu mɛɛ daan mu 'ɛ, -o nu -kɔɔ' mu 'kitikanlɛ 'eglɔɔle 'ke 'bhɛ kan mɛɛ -vin mu 'ɛ ta.

2 -Kɔɔ' 'kpɛn 'yini- 'e -glɔɔn -bebe 'le. 'Ke mɛɛ do -yi 'laa ni -titi -a 'wojan- mu 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -o 'ke mɛɛ -lɛsɔle do 'le. 'Bhɛɛ- -a gbɛsɔ -a 'gbu 'flɛ 'ɛ 'yikunle ta -a klɛza mu 'ɛ 'kpɛn 'yi 'ezin-.

3 'Ke -kɔɔ' wi -soo' blasan- bhlɛ bɔ-a -lii, 'kooko- -e 'kɔɔ- zru maza klɛ. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, -kɔɔ' mu sɔ 'woo- wi -soo' 'ɛ 'lɛdɔɔle -za 'ɛ 'kpɛn 'yi.

4 -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ezin- -yi ta -batoŋ' -gbɛnɛ mu 'ɛ ta doo: 'ali- -woo 'egbɛnɛle bhe oo, 'bhɛ 'pegee -ploo -gbɛnɛ mu -le sɔ -o -yrɔnle', 'duŋ- -o bhɔpɛ 'fiɛntrɔnnɛ do -le -o -lɛdɔɔ' 'ke -o bhɔ mi 'ɛ -ya zi 'bhii- -o ge yrɛ 'la ɲnɔɔ -o ge 'bhɛɛ- ɲnɔɔ.

5 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, bhaaplɛŋ nrɛ 'ɛ -yoo 'ke -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ dɔpɛ 'fiɛntrɔnnɛ do -la -le. 'Duŋ- -ya 'gbu magbaandɛ 'kee- -jan -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu wo. -Ka 'ka 'yrɛkpa 'ezin- doo, 'tɛ 'klɛɛnnɛ do -le sɔ -bɔɔ -gbɛnɛ do 'kpɛn 'kpaciɛle.

6 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, mɛɛ nrɛ 'ɛ -yoo 'bhii- 'tɛ gbɛɛn-. 'Yele- 'ke -za 'yɔɔ- kli 'gbu 'ɛ 'le. -Yoo -kɔɔ' dɔpɛ mu 'ɛ ba, 'duŋ- 'yele- -kɔɔ' 'flɛ 'ɛ 'kpɛn 'triŋdɔ-. -Yoo 'bhii- 'tɛ 'la da 'zi -jranama 'tɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e bhaaplɛŋ a 'trɛ ta -si 'ɛ 'kpɛn 'siɛ-.

7 -Bɔn 'yi srɔpɛ mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn -o, maannɛ- mu 'kpɛn -glɔɔn -o, wi mu 'la 'kpɛn 'taawo- 'mu vi ta 'mu 'kpɛn -glɔɔn -o, 'bhɛ 'pegee wɛyi- ba wi mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn, bhaaplɛŋ 'kpaale- -o 'mu 'kpɛn 'wiiŋ-.

8 'Duŋ- bhaaplɛŋ do 'kpɔ gbɛ laa 'sɔlɛ- -lido' mɛɛ nrɛ 'ɛ 'yikunle ta. Pɛ -yɔɔ' -le 'kɛle-,

bhaaplɛŋ do 'kpɔ gbɛ laa sɔ -a -yikunle ta. -Yoo 'bhii- mlɛ -baa'.
9 -Kɔɔ' 'kɔɔ Dɛ Mɛɛzan -Waanbhaa' -dɔɔbo' -kɔɔ' nrɛ do 'kpɔ 'la 'le, -kɔɔ' mɛɛ mu 'la -Waanbhaa' -o kla -a bhɔɔma mu 'le 'mu 'daŋganwo 'yee- nrɛ do 'kpɔ 'ɛ 'yela- -le 'ezin-.
10 'Duma da -lii do 'kpɔ 'la nɔɔ, 'daŋgan da 'yee- -lii do kpɔ 'ɛ 'yela- nɔɔ- 'ezin-. 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'laa 'tolɛ- 'kee- klɛ 'bhɛ gbɛɛn-.
11 -Yi 'nrale- 'pegee -yi yiɛnle, -o plɛ -kpɛn 'laa sɔ 'pwɛle -yi -gluu do 'yi.
12 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, figi diiŋ do laa sɔ -a bhaa klɛle- 'ke olivi 'le, 'bhɛɛ- -drɔɔ diiŋ do laa sɔ 'bhɛ bhaa klɛle- 'ke figi bhaa 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, -yi 'nrale- 'pegee -yi yiɛnle, -o plɛ -kpɛn sɔ dale- tɔ ŋgblo do 'yi ɛɛ?

-Zadɔleya 'la da -Waanbhaa' ba

13 -De 'gbu -le -zadɔ' mi 'le 'ka ba ɛɛ? 'Bhɛɛ- -de 'gbu -la yikanle -o 'ka ba ɛɛ? 'Bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'a zrɔn a 'taawogbɛya -lrele' 'ɛ 'pegee -a klɛza mu 'la -e 'mu klɛ -a zru -dɔɔ 'pegee -zadɔleya 'le 'mu ma.
14 'Duŋ- 'ke 'ka zru 'pale- -o 'ke zranwole 'pegee 'ke zaabɔle zru 'le 'ka 'kpee, 'ka 'laa 'ka 'wasowolɛ 'ke 'kaa pe dɔɔ 'ka -o 'ke -zadɔ' mu -le. -E klɛ 'bhii- 'ka -o wlan 'ɛ malabɔɔ 'zi 'bhɛ gbɛɛn- bhe.
15 'Bhɛ -zadɔleya -glɔɔn 'ɛ 'bhɛ 'laa da laanima -Waanbhaa' ba. 'Duŋ- 'bhɛ da 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'yi, 'bhɛ da bhaaplɛŋ zru -la -yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o -Setran' 'kɔɔpɛ- -la -le.
16 -Amasrɔyi 'ke zranwole zru 'pegee zaabɔ zru -o yrɛ 'oo yrɛ 'la nɔɔ, -za 'yizaale -o 'bhɛɛ- nɔɔ, 'bhɛ 'pegee klɛza -yɔɔ' 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn
17 'Duŋ- -zadɔleya 'la da -Waanbhaa' ba, 'ke 'bhɛ -o mɛɛ 'la zan 'yi, 'bhɛ zan -si 'ɛ -yoo 'weŋ, yaa gwle glin, 'bhɛɛ- -a -yi -o 'edɔɔle, -e mɛɛ -klɔsikun, 'bhɛɛ- -e mɛɛ -yrɛnkla' 'ebebele, 'bhɛ 'pegee -e -za 'lrele- -bebe klɛ. Yaa mɛɛ mu bago, 'bhɛ 'pegee yaa -za klɛ mɛɛ -yrɛ 'kɔɔ.
18 'Ke mɛɛ 'la zan mu yilabla ziglin, -o -waa -za mu 'kpɛn klɛ yilabla 'yi. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'lɛyanyrɛ klɛ 'ke -lɛdɔɔleya 'le.

4

Bhɛgwlɛnya 'kpale 'drun- yan ta pɛ mu ma

1 Gwle mu 'pegee sra mu 'la -woo 'ka 'pleŋ-, 'mu -o da 'zi -mɛ -la ba ɛɛ? Zru maza -yɔɔ' mu 'la gwledan 'eke- ba 'ka zru 'ɛ 'yi, 'kooko- -o gbɛblɔɔ 'ka ta, waa -o da 'zi 'mu -la ba ɛɛ?
2 'Ka 'yrɛbhɔ- pɛ mu zi, 'duŋ- 'ka 'laa sɔ -o -srɔɔwole; 'bhɛɛ- 'ka mɛɛ dɛ, 'bhɛ 'pegee 'ka zranwo; 'duŋ- 'ka zru laa kpalaa'. 'Ka 'yrɛbhɔ- pɛ 'la zi, 'ka 'laa sɔ 'bhɛ 'srɔɔwole. 'Bhɛla- -yile, gwle mu 'pegee sra mu -o 'ka 'pleŋ-. 'Ka mu 'duŋ-, 'ka -o pɛ 'la zi, 'ka 'laa 'bhɛ 'srɔɔwo-, -amasrɔyi 'ka 'laa pɛ -yrɛwogbɛya 'ɛ dɔ -Waanbhaa' ma.

3 'Ali- 'ke 'ka pɛ -yrɛwoa -Waanbhaa' ma, 'ka 'laa 'bhɛ 'srɔɔwo-, -amasrɔyi 'kaa 'yrɛwo win 'la ma, 'bhɛ -o 'eyɔɔle. 'Kaa 'yrɛwo 'ka 'gbu 'nrayiza -la klɛ zayi'.

4 Zru plɛ zan mu! -Ka mu pe dɔɔ 'ka -o -Waanbhaa' zi, 'bhɛɛ- 'ka pe 'ezin- dɔɔ 'ka -o 'drunyan 'yi pɛ mu zi. 'Ka 'laa 'yaango- dɔɔ 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'bhɛ bhɛgwlɛnya -kpaa 'drunyan ta pɛ mu ma, 'bhɛ zan klɛ -Waanbhaa' -sɔɔnnii' 'le ɛɛ?

5 Yaa klɛlɛ 'ka ni 'bhii- -jan 'la -yoo -Waanbhaa a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'bhɛ -o bhaama jan 'le, 'bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ: «-Waanbhaa' 'a Lii 'la ◻kpaa -kɔɔ' 'yi bhe, -e zranwo -a zru 'ɛ 'kpɛn 'le 'bhɛ ta, 'bhɛɛ- -ya zi 'bhii- 'bhɛ bo 'yee- do -kplɛn -la ni.»

6 'Bhɛɛ- drɔɔn', 'yee- -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ gblaan -yiya' -yaa' zranwole 'ɛ ni, 'bhɛla- -yile -yaa' 'Sɛwɛ -ya 'pia- dɔɔ: *«Mɛɛ 'la zan mu 'mu 'gbu magbaandɛ mɛɛ ma, -Waanbhaa' wlɛn 'bhɛ zan mu ma. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu 'mu 'gbu mazinaa, -e li 'bhɛɛ- zan mu 'ɛ ma.»*

7 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, -ka 'ka 'gbu mazina -Waanbhaa' -lɛɛ, -ka dɔ -Setran' 'lɛɛ 'eglɔɔle. 'Ke 'ka 'bhɛ ◻kla, 'bhɛɛ- -Setran' nu 'ka 'tolɛ- 'srɔ, -e nu blasanlɛ, 'bhɛɛ- -ya pleŋgo 'ka ma 'egbɔɔnle.

8 'Ka mu, -ka 'ka 'gbu 'mabɛɛn- -Waanbhaa' -din, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'gbu nu -a mabɛɛnlɛ -ka mu -din 'ezin-. 'Ka mu -za 'yɔɔ- klɛ mu, -ka 'ploo- -za 'yɔɔ- mu klɛle ma 'feŋfeŋ, 'bhɛɛ- 'ka mu zru plɛ zan mu, -ka 'ka 'gbu 'kpee 'ɛ klɛ 'weŋ.

9 -Ka 'ka wlɛyisriwo, 'bhɛɛ- -ka bhee la pɛ mu ◻kla 'ka ta, -ka wisi' 'bhii- 'ka -o bhee la. -Ka 'kaa- 'sɔnsile 'ɛ 'niina- 'ke wisile 'le, 'bhɛɛ- -ka 'kaa zrukpaa' 'ɛ niina- 'ke wlɛyisriwole 'le.

10 -Ka 'ka 'gbu mazina Mɛɛzan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- -e nu 'ka 'lawlɛnlɛ.

'Ka 'laa 'eke- 'tɔ 'yɔɔ- pelɛ

11 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'laa 'eke- 'tɔ 'yɔɔ- pelɛ. 'Ke mɛɛ 'la zan 'bhɛ nɛɛnɛ- do 'tɔ 'yɔɔ- ◻pia, 'bhɛ 'pegee 'kee- 'bhɛ 'kitikaan, 'bhɛ zan 'ɛ -e -Waanbhaa' a 'Toŋ 'bhɛɛ- 'yisiɛ zii' bhe, 'bhɛ 'pegee -ya 'kiti -la 'kan zii' 'bhɛ gbɛɛn- bhe. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'toŋ 'ɛ 'kitikaan, 'bhɛ zan laa klɛ -li -a -klɔsikun mi 'le, 'bhɛ zan klɛ -a 'kitikan mi -la -le.

12 -Waanbhaa' do -kplɛn -le 'ke 'Toŋ 'ɛ 'kpa mi 'le, 'bhɛɛ- 'yela- do -kplɛn -le mɛɛ mu a 'kitikan mi 'le. 'Yela- do -kplɛn -le sɔ mɛɛ gole -za 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'seŋ -o 'yela- do -kplɛn ni 'kee- mɛɛ klɛ ni pɛ 'le. 'Duŋ- 'bhi 'la 'bhi -o 'e -vindo' mi 'ɛ 'kitikan zii', -dele 'bhi 'le ɛɛ?

-Naflo pɛ mu -o 'ke mɛɛ -lɛkanpɛ mu -la -le

13 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, 'ka mu 'la 'kaa pe dɔɔ: «'Kee- ◻kla -zɔn oo, 'kee- ◻kla too, 'o nu gelɛ 'taa ta -wa do ta. -O nu lɛɛ do klɛlɛ -a nɔɔ-. 'O nu yawo wolɛ -a nɔɔ- ye, 'bhɛɛ- 'o nu -gɔli' 'srɔɔwolɛ -a nɔɔ-.»

14 'Duŋ-, -za 'la nu klɛlɛ too, 'ka 'laa 'bhɛ dɔ -zɔn 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' do -kplɛn ba. 'Ka 'si 'ɛ -yoo 'bhii- 'tɛ -gblɛn do gbɛɛn. 'Ke 'tɛ -gblɛn 'ɛ -e 'wlɛnna-, -e mɔ 'waati sa, 'bhɛɛ- -e piilaa' 'eke- ma, 'bhɛɛ- -e ni mɛɛ -yrɛ ba.

15 'Ka mu, -kaa pe drɔɔn' dɔɔ: «'Ke -Waanbhaa' -dwa -a -la, 'o nu bolɛ 'o 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'o nu -za 'lɛɛ- 'bhɛ klɛlɛ, 'bhɛɛ- 'o nu -za 'la bhe 'bhɛ klɛlɛ.»

16 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu, 'ka 'ka baa 'ka 'gbu 'wasowo ma 'liijan- -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu 'ɛ 'le. 'Bhɛ 'wasowogbɛya 'ɛ, 'bhɛ 'laa lele.

17 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan sɔ -za 'wlan klɛle-, 'ke yaa 'bhɛ klɛlɛ, -e -za 'yɔɔ- -la klɛ 'zi 'bhɛ gbɛɛn- bhe.

5

Pɛzan mu 'kpeelɛkan za mu

1 'Ka mu pɛzan mu, -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo! -Klɔlɔɔ' maza mu 'la nu 'tɛnlɛ- 'ka ma, -ka wisi' 'bhɛɛ- -ka -gbekan' 'mu -zayi'.

2 'Kaa- -naflo mu 'ɛ 'pa gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, -woo bɔn 'zi. 'Bhɛɛ- 'ka ta pɛ mu 'ɛ 'pa gbɛ -yɔɔ 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -glolo' mu -o bhle 'zi.

3 -Can ɓbwa 'kaa- -can mu 'ɛ 'pegee 'kaa- -gɔli' mu 'ɛ ma. -Can 'ɛ nu klɛlɛ 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma 'srɛ 'le. -E nu klɛlɛ 'bhii- 'tɛ do gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -e nu 'ka 'flɛ 'ɛ 'kpɛn 'bhlelɛ-. 'Ka 'kaa- -naflo mu 'ɛ zrɛ -dwa 'eke- ta, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'drunyan 'yan yi 'ɛ ɓbhwa -wa -din gban.

4 -Ka 'ka 'yrɛkpa doo! Pɛbhaa 'kan yewonɛ mu 'la -o 'kaa- gba mu 'ɛ ta pɛbhaa mu 'ɛ 'kaan- 'ka ni, 'ka 'laa 'mu a ye 'ɛ ma -sra 'lɛsɔle 'ɛ 'nalɛ- 'mu ni. 'Bhɛɛ- -o wisia ɓ 'eglɔɔle 'bhɛ -za 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- Mɛɛzan -Waanbhaa' -Glɔɔ -waa' wisiwli mu 'ɛ ɓmaa.

5 'Ka 'kaa- boleya 'trɛ ta 'ɛ ɓkla 'kaa- -trɔn ma pɛ -la -yi, 'bhɛɛ- zru maza 'tɔle- zru maza 'la klɛle ɓswa 'ka ni, 'ka 'bhɛɛ- 'kpɛn ɓkla. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ka -blaala 'bhii- wi blaale mu 'la dɛ yi 'ɛ -yoo zan bhɔlɛ 'mu gbɛɛn-.

6 Mɛɛ 'la zan laa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'ka ni, 'ka -kpan -balaa' 'bhɛɛ- ta, 'bhɛɛ- 'kaa ɓdia, 'ke waa -za 'kedo- 'kpɔ klɛ.

Zrubakpaaleya 'pegee 'seriwole

7 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'ka zrubakpala 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- Mɛɛzan Zesu Krisi 'nule- 'ɛ ma. -Ka gba 'kpa mi 'ɛ -glin doo: -E yaa gba 'ɛ ta pɛbhaa mu 'la -za -o -a 'kɔɔ 'eglɔɔle 'mu -la 'kan bhla 'ɛ magbɛn. 'Kee- san la -lwa mi 'ɛ banle ma, 'kee- nu 'tɛnlɛ- la boolazi mi 'ɛ banle ma, -ya zrubakpalaa -yaa' gba la pɛ mu 'ɛ zi.

8 'Ka mu 'duŋ- 'ezin-, -ka 'ka zrubakpala 'bhɛɛ- gbɛɛn-, -ka 'ka zru dɔ 'eglɔɔle, -amasrɔyi Mɛɛzan 'nu yi 'ɛ ɓbhwa gban -wa -din.

9 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka 'laa 'ka 'la ma janwolɛ 'eke- ni, 'kooko- -Waanbhaa' laa nu 'ka 'kitikanlɛ. Mɛɛzan Zesu

Krisi 'nu yi 'ɛ bhwa gban -wa -din, 'yele- 'ke 'Kitikan mi 'gbu 'ɛ 'le.

10 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'la -janwoa Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ 'yi, -woo zrubakpalaa -waa' -yrɛn mu 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka 'mu a zrubakpaagbɛya 'ɛ -glin doo, 'bhɛɛ- 'ka 'ka 'kpa -o ma 'bhɛ 'yansi klɛlele.

11 -Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo! Mɛɛ 'la zan mu -yrɛn 'yikun-, 'wa pe dɔɔ waa pɛ -yinra'. 'Ka Zɔbu a -yrɛnyikungbɛya 'ɛ maa. Mɛɛzan -Waanbhaa' pɛ 'la naa -a ni -yaa' -yrɛn 'yikunle 'ɛ blaan, 'ka 'gbu 'bhɛ dɔ. -Amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' mɛɛ -yrɛnkla', 'bhɛɛ- -yoo 'ewlanle mɛɛ ma.

12 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'mi sɔ -za 'gbu 'la 'bhɛ -glɔɔya' 'kpankpanyanle 'ka ma, 'bhɛ -le dɔɔ 'ka 'laa laflɛ' 'pegee 'trɛ 'bhlelɛ-, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka 'siɛnwolɛ pɛ 'kedo- 'kpɔ ma. 'Kaa- «-Aani'» klɛ 'kaa- «-Aani'» 'le. 'Bhɛɛ- 'kaa- «'Yooye-» klɛ 'kaa- «'Yooye-» 'le! 'Ka 'laa -jan 'bhɛɛke 'kpalɛ- 'bhɛ ma, 'kooko- -Waanbhaa' a -kpan 'laa balaa' 'ka ta.

'Seriwole gadɛ mu ma

13 'Ke 'ka ba mɛɛ do -o -yrɛnbhle' zii', -ya 'seriwo -Waanbhaa' ni. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan zrukpaale -o, 'bhɛ zan -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'sro mu 'kpa.

14 'Ke ga -o 'ka do ma, 'bhɛ zan Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ- mu 'ɛ 'sii-. 'Bhɛ mu nu 'mu 'seriwolɛ -Waanbhaa' ni -a ma, 'ke -wa wiiŋ- sro 'ke -yrɔn 'le Mɛɛzan 'tɔ 'ɛ 'yi.

15 'Ke -woo 'seriwoa -o 'kpalele -Waanbhaa' 'yi, gadɛ mi 'ɛ nu -bheelɛ'. Mɛɛzan nu 'klɛnya 'nalɛ- -a ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ zan -za 'yɔɔ- mu 'la kla, -e nu 'bhɛ zan a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma 'yanlɛ-.

16 'Bhɛ 'yi, 'ŋ nɛɛnɛ- mu, -ka 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ dɔ, 'bhɛɛ- 'ka -o pe 'ekeni. 'Bhɛɛ- -ka 'ka 'seriwo -Waanbhaa' ni 'eke- a -za ma, 'kooko- 'ka bhee. 'Ke mɛɛ 'la zan -lɛdɔɔle -o -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'ke -ya 'seriwoa -Waanbhaa' ni -a zru 'ɛ 'kpɛn 'le, -glɔɔya' -gbɛnɛ do klɛ -yaa' 'seri 'ɛ 'yi.

17 -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi Eli -yaa bhaaplɛŋ 'le 'bhii- -kɔɔ' mu gbɛɛn-: -E -sromabwa -Waanbhaa' ni -yaa' 'seri 'ɛ 'yi, 'kooko- la laa ban, 'bhɛɛ- la laa banlɛ -titi 'trɛ ta lɛɛ yaga 'pegee mlɛ 'srwado- ta.

18 'Bhɛ blaan, -ya 'seriwo gbɛ drɛɛwoa- 'ezin- -Waanbhaa' ni 'kaa la ban, 'bhɛɛ- la -baan 'ezin-. 'Bhɛɛ- 'ke -yri diiŋ mu 'ɛ -woo -bhaale'.

19 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ke 'ka do nia wlan a pɛ zi 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'ka ba mɛɛ -bhɛɛke' do 'bhɛ zan 'ɛ bɔ gbɛ drɛɛwo wlan a pɛ zi 'ɛ ta.

20 -Kaa 'yaango- dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ mi do -gwa 'bhɛ 'ni zi 'ɛ ta, -e klɛ 'bhii- -e 'bhɛ -za 'yɔɔ- klɛ mi 'ɛ 'si 'ɛ -gwa -za 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'bhɛ zan 'ɛ nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -za 'yɔɔ -bebe 'sroma- yan.

PIƐRI 'LƐTRƐ ⵎLWA 'LA YƆƆNDIA-
Piɛri a 'lɛtrɛ ⵎlwa mi 'ɛ ŋgblo

-Dele Piɛri 'ke 'le ɛɛ? -Yoo Zesu 'a winbɔwo mu vu ta plɛ 'la makwan- 'mu do 'le. Piɛri 'tɔ 'ɛ -yoo Grɛki wli 'yi 'tɔ 'le, 'bhɛɛ- -a -yi -le dɔɔ «Vlɛ». Zesu -le 'bhɛ 'tɔ 'ɛ ⵎkpaa -a ma. -A -zwana' 'tɔ -le Simɔ, 'bhɛɛ- -e -yaa da Galile 'trɛ ta -wa 'la -o -yaa 'bhɛ sii Betɛsaida (Zaan 1.43) 'bhɛɛ- ta. Piɛri 'pegee -a nɛɛnɛ- Andre -yaa kaadɛ Galile -draa 'ɛ 'bhɛɛ- ba. 'Duŋ- Zesu -o 'siile, 'ke -o 'ploole -waa' kaadɛ yrɔ mu 'ɛ ma, 'ke -o nule- dɔlɛ Zesu zi. Zesu gele blaan laflɛ' 'yi, Piɛri Zesu a -Jan 'Nrale- 'ɛ ⵎwoa Zeruzalɛmu 'pegee Zude, 'bhɛɛ- Samari 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi. 'Ali- -e -ja 'yee- -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wolɛ fɔ Rɔmu -wa 'ɛ ta. -Wa ⵎdia 'bhɛɛ- ⵎnɔɔ 'ke -wa gbaan -yrigbɛɛle do ta.

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, Piɛri pe -kɔɔ' ni dɔɔ -o -yaa Silivɛn 'la sii 'ezin Silasi 'bhɛ -le 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⵎdia (Piɛri ⵎLwa mi 5.12).

-E 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⵎkpaa Zesu 'yi mu 'la zɛnle -yaa 'klɛɛn 'lɛdo- 'la -o 'bhɛ sii -zɔn Tuuki 'mu -la ni (Piɛri ⵎLwa mi 1.1). 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, -o -yaa -yrɛnkpa' zii' 'bhɛ ⵎnɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ ta. 'Bhɛla- -zayile Piɛri 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⵎdia -o ni faŋgandɔ zayi' -o ta. Piɛri 'a -dwa -o 'kpee dɔɔ -Waanbhaa' nu -o golɛ -za 'yi, 'bhɛ 'pegee -yoo -lɛtwa -a 'ciɛn 'la ba laflɛ' 'yi 'bhɛ 'nalɛ- -o ni. -O nu 'bhɛ 'ciɛn 'ɛ 'srɔɔwolɛ 'ke Zesu 'nu gbɛ drɛɛwoa- 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le. (Piɛri ⵎLwa mi 1.2-12). -Ayile, -ya ⵎpia -o ni dɔɔ -o bo 'eglɔɔle -o 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'ali- 'ke -yrɛn mu -o ta 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛ 'waati 'ɛ ba.

Piɛri -o -liala dɔɔ -o 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'elrele mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu 'pleŋ, 'bhɛ 'pegee -o 'gbansaan 'pleŋ- 'ezin- (Piɛri ⵎLwa mi 1.13–4.19). -Ya ⵎpia -o ni dɔɔ -o Krisi blaanta gɔɔn 'bhɛ 'taawogbɛya 'ɛ ma. Krisi 'bhɛ -yrɛnbhla, 'bhɛɛ- 'duŋ- yaa -za 'yɔɔ- klɛlɛ.

-Yaa' 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ ⵎnɔɔ (Piɛri ⵎLwa mi 5), Piɛri Zesu 'yi mu 'ɛ 'pegee -o -lɛɛ mu 'ɛ 'liala- 'ezin.

Piɛri a 'pubɔwli

1 'Mi Piɛri 'la 'ŋ 'yoo- 'ke Zesu Krisi a *winbɔwo mi 'le, 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka mu 'la -Waanbhaa' 'ka makwan- 'ka mu -la ni. 'Ka mu 'la 'ka ⵎkaan 'eke- ma, 'bhɛɛ- 'ka -ja klɛlɛ 'ke 'cie mu 'le Pɔn 'pegee Galasi, 'bhɛɛ -Kapadɔsi 'pegee *Azi, 'bhɛɛ- Bitini 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi.

2 'Kɔɔ- Dɛ -Waanbhaa' -le 'ka makwan- 'a 'gbu zru maza 'la -e 'bhɛ 'lɛdulaa 'elwale gban -sɔ 'bhɛ ta. *Lii 'Weŋ 'ɛ -e 'ka ⵎkla -yaa' pɛ mɛɛ 'weŋ mu 'le, 'kooko- 'ka Zesu Krisi 'klɔsikun, 'bhɛɛ- -a yiɛn 'la 'klalaa 'kaa- -za ma 'sraka 'le 'bhɛ 'ka zru mu 'ɛ klɛ 'weŋ. Bhaa 'yee-

-Waanbhaa' -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -e yilabla na 'ka ni 'kee- pa 'ka ta.

'E 'YRIKPALE BO MƐƐ GOLE -ZA 'YI 'Ɛ 'BHƐƐ- TA

Zesu 'yi mu 'yrikpaza kplankplan

3 -Kɔɔ' -Waanbhaa' 'tɔbhɔ -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi Dɛ 'ɛ! -Yaa' mɛɛ -yrɛnklagbɛya -gbɛnɛ 'ɛ ma, -e Zesu Krisi -bwela gale ba, 'bhɛɛ- -e bole -yrɛ ma -si drɛɛ -naa -kɔɔ' ni 'bhɛ ma. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -kɔɔ' 'yrikpale -o -a ta 'bhii- bole -yrɛ ma -si -o -kɔɔ' 'kɔɔ.

4 'Bhɛɛ-, -Waanbhaa' -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛtwa 'bhɛɛ- 'ciɛn 'ɛ ba, -kɔɔ' 'yrikpale -o 'bhɛɛ- ta. 'Bhɛ 'ciɛn 'ɛ bhɛ laa sɔ 'siɛle, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'triŋ 'laa sɔ dɔle-, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ -lreleya 'ɛ 'bhɛ 'laa sɔ gole- 'bhɛ 'yi. -Waanbhaa' 'ka 'lɛtwa 'bhɛɛ- 'ciɛn 'ɛ ba laflɛ' 'yi.

5 'Bhɛɛ- 'ka mu a 'kpaleya 'ɛ ma, 'yee- -Waanbhaa' -o 'ka tagbin- 'zi -sɔ -yaa' -glɔɔya' 'ɛ 'le, 'kooko- 'sani- 'ka gole -za 'yi 'bhɛ 'lɛbɛŋgole 'la -yoo -a 'kɔɔ 'bhɛ zrɔn yi 'ɛ 'bhɔle pleŋ- 'ka ni kpataakpa 'drunyan 'lɛyan yi 'ɛ 'le.

6 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'kpɛn -le 'ka 'yilablawo pɛ 'le, 'ali- 'ke -o 'ka 'yrɛbatɛdɔ 'zi -yrɛn mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'le -zɔn 'waati sa ba.

7 'Bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'mu -le nu a zrɔnlɛ 'bhii- 'ka 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi. 'Duŋ- 'kaa- 'kpaleya 'ɛ -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ mabhaabhɔ 'ke 'bhɛ kan -can ta, 'bhɛ 'la 'bhɛ -o 'ke 'siɛ pɛ 'le bhe. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -o -can 'ɛ yie, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'ke -can -kpɔsɔɔ 'le -o 'bhɛ dɔ. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -o 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yidan-, 'kooko- -wa -glɔɔya' 'ɛ dɔ. 'Ke 'bhɛ kla, 'ke Zesu Krisi 'pwɛla- -a -yi yi 'la 'le, 'kaa- 'kpaleya 'ɛ nu klɛlɛ 'ka 'tɔbhɔpɛ 'le, 'bhɛ 'pegee -e nu klɛlɛ 'ka magbaandɛpɛ 'le, 'bhɛɛ- -o 'ka 'lɛdɔ- -a ma.

8 'Bhɛɛ- 'ka 'laa Zesu 'yelɛ- -lido', 'duŋ- -a -za sɔ 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'kpale- -o -a -yi -zɔn, 'ali- 'ke 'ka 'laa 'a 'yelɛ- -lido'. 'Yela- -zayi', 'ka zrukpaale -o 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- waa sɔ 'bhɛ zrukpaa' 'ɛ 'bhɛ a gblaanya 'ɛ 'pele -o -lii, 'bhɛɛ- -a 'tɔbhɔle -o.

9 -Amasrɔyi 'ka nu kaa- Zesu 'yi 'kpaleya 'ɛ ma -trɔn 'srɔɔwolɛ, 'bhɛ -trɔn 'ɛ 'bhɛ -le 'ka lii mu 'ɛ goza 'le -zayi'.

10 -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ -o ka goza 'ɛ -zayi' 'bhɛ ziglinna 'elwale gban -sɔ gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma 'ke -o 'trɛbhɔ-. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' -yaa nu -yaa' -lileya 'ɛ zrɔnlɛ 'ka ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -o 'bhɛ 'lɛɛ -janwoa.

11 Krisi Lii 'la 'yaa- -o -yi, 'bhɛ 'a -zrɔnna -o ni dɔɔ Krisi -yaa nu -yrɛnbhlelɛ 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'bhɛ blaan, -e -yaa nu 'tɔbhɔleya -srɔɔwolɛ. 'Bhɛla- -zayile, -o -yaa dɔ 'zi klɛn 'ke -o 'bhɛ -za mu 'ɛ klɛ 'waati 'pegee 'mu klɛgbɛya 'ɛ dɔ.

12 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a -zrɔnna -a -lɛla' janwo mu 'ɛ ni dɔɔ -e -yaa -jan 'la 'kla

zii' -o 'kɔɔ, -waa' pɛ laa -yaa 'bhɛ 'le, 'duŋ- 'ka mu a pɛ -le -yaa 'bhɛ 'le. 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -Jan 'Nrale- 'ɛ 'le. Krisi -a -janwo' mu 'ɛ -woo 'bhɛɛ- 'wo zii' 'ka ni -zɔn bhe -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'la ⵔkpaa 'kee- da laflɛ' ma 'bhɛ -glɔɔya' 'ɛ 'le. 'Ali- -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'yaa- zi 'bhii- 'mu 'yee- -za do 'kpɔ 'ɛ dɔ.

-LIAWLI' MU ZESU 'YI MU 'Ɛ 'TAAWOLE BA ZAYI'

'Taawogbɛya 'weŋ

13 'Bhɛla- -yile, -ka 'ka 'ni- iwla -za klɛle 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le. -Waanbhaa' nu 'ka gbalɛ -yaa -lileya 'la ba 'ke Zesu Krisi 'pwɛla- -a -yi yi 'la 'le, 'ka 'yrikpale 'ɛ 'kpɛn bo 'bhɛɛ- ta.

14 -Ka 'taawo -Waanbhaa' -weli' ta. 'Bhɛɛ- 'ka 'laa Krisi dɔlɛ -li 'waati 'la ba 'elwale -sɔ, 'ka 'yaa- 'ka zru maza -yɔɔ' mu 'la klɛ, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke 'mu bo 'ka 'lɛdɔɔle ma.

15 'Duŋ- -Waanbhaa' 'la 'ka 'siila-, 'bhɛ -o 'weŋ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'ka mu 'ezin-, -ka klɛ 'weŋ 'ka 'taawogbɛya 'ɛ 'kpɛn 'yi 'bhɛɛ- gbɛɛn-.

16 Wlan 'ɛ ni, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«-Ka klɛ 'weŋ, -amasrɔyi 'mi -o 'weŋ.»*

17 'Kaa- 'seri mu 'ɛ 'yi, 'kaa pe -Waanbhaa' ma dɔɔ 'ka Dɛ. 'Bhɛɛ- 'yele- bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'kitikan -o 'kpɛn do do klɛza mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- yaa bhaaplɛŋ mu bago. 'Bhɛla- -yile, 'ka -o 'ka 'yrɛ ma -li 'waati 'la ba 'bhii- 'cie mu 'le 'trɛ ta -gɛ, -ka 'taawo 'elrele 'bhɛɛ- -ka -gblaan' -Waanbhaa' -lɛɛ.

18 'Ka 'taawogbɛya gwe -yɔɔ' 'la ⵔsia 'ka dɛ mu 'ɛ zi, 'bhɛ 'laa -yaa -za 'kedo- 'kpɔ -yanwo' 'ka ma. 'Duŋ- 'kaa 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' 'ka tagbawoa 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- -e 'bhɛ 'taawogbɛya -yɔɔ' 'ɛ -gwa 'ka 'kɔɔ. Yaa 'ka tagbawolɛ 'ke 'siɛ pɛ mu 'le 'bhii- -gɔli' 'pegee -can gbɛɛn-,

19 -e 'ka tagbawoa 'ke Krisi yiɛn -za -glɔɔ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. -Ya 'gbu ⵔkla 'bhii- 'sraka go -bhlaa gwlɛn bhlonɛ- do 'la 'ke -sɔŋ' do 'kpɔ 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'ciɛ- mu 'ɛ do 'kpɔ tilale laa -o.

20 -Waanbhaa' laa 'drun- yan klɛlɛ -li 'waati 'la ba, -e Krisi -la makwan-. 'Bhɛɛ- 'drunyan 'yan bhla 'la ⵔbhwa -wa -din bhe, Krisi 'a 'gbu tapwɛla kpataakpa 'ka mu -la -zayi'.

21 'Yela- 'srɔyi, 'bhɛɛ- 'ka -o 'ka 'kpa zii' -Waanbhaa' 'la 'bhɛ 'yee- Krisi -bwela gale ba 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'tɔbhɔleya ⵔnaa -a ni 'bhɛ 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka 'kpaleya 'ɛ 'pegee 'ka 'yri bole -o -Waanbhaa' -la ta.

22 'Ka wlan 'ɛ 'klɔsikunlawoa, 'bhɛɛ- 'ka ⵔkla 'weŋ, 'kooko- 'ka nɛɛnɛ- mu 'ɛ -za sɔ 'ka ni 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le wlan ma. 'Ka -za 'sɔ 'eke- ni 'eglɔɔle 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le.

23 -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'ka ⵔkla mɛɛ drɛɛ mu 'le. Yaa -jan 'ɛ -yoo -o 'bhii- pɛbhɛ 'la yaa ga. Yaa kan -titi, bhɛɛ- -e

bo -a -yrɛ ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke -daŋ' 'laa klɛ -a ma.

24 -A pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«Bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'laa -o 'ke mɔpɛ 'le 'bhii- -bɔn gbɛɛn-.

'Bhɛɛ- bhaaplɛŋ -lreleya 'ɛ 'bhɛ 'laa mɔ 'bhii- -bɔn -bi 'laa mɔ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

-Bɔn 'ɛ ga 'bhɛɛ- -a -bi 'ɛ balaa'.

25 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Mɛɛzan a -Jan 'ɛ -yoo 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛɛ- -daŋ' 'laa -o -a ma.» 'Bhɛ -jan 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -o -Jan 'Nrale- 'la Ꞌwoa 'ka ni 'bhɛ 'le.

2

-Waanbhaa' a -Jan 'ɛ -yoo 'bhii- mɛɛ -lɛbɔ' pɛbhle do gbɛɛn-

1 'Bhɛ 'yi, -ka 'ploo yiɛnya oo, -dawli' maza oo, mɛɛ -yrɛkɔɔza klɛle oo, mɛɛ -yrɛbhɔ' maza oo, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'tɔ 'pele ma.

2 -Kaa klɛ 'bhii- -nɛ 'yiɛntɛnnɛ mu gbɛɛn-: -yɔn 'mi -lrɔ dɔ -o ma 'waati 'ɛ 'kpɛn ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'lrɔ dɔ 'ka ma 'bhɛɛ- gbɛɛn-. -Yaa' -jan 'ɛ -yoo 'bhii- 'nɔnɔ 'la 'yizaale laa -o pɛ 'kedo- 'kpɔ 'le, -yoo 'weŋ. 'Yee- -jan 'ɛ 'yele- 'ka 'kpaleya 'ɛ baan' kla -a ba yi 'oo yi, 'bhɛɛ- 'ka sɔ gole- -za 'yi.

3 -Amasrɔyi, 'bhii- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ: *«'Ka 'gbu 'a Ꞌŋya 'bhii- Mɛɛzan -Waanbhaa' -o 'ewlanle.»*

Krisi -o 'bhii- vlɛ -yrɛmale do gbɛɛn-

4 -Ka 'ka 'mabɛɛn- 'yee- Mɛɛzan -din. 'Yele- 'ke vlɛ 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ 'le. Bhaaplɛŋ mu -o -baŋgwa -a -yi, 'bhɛɛ- 'duŋ- -Waanbhaa' 'a makwanꞋ, 'bhɛɛ- -a -za -o 'eglɔɔle 'bhɛ 'kɔɔ.

5 'Ka mu 'gbu, 'ka -o 'bhii- vlɛ -yrɛ male mu -la -le, -Waanbhaa 'ka Ꞌsia, 'kooko- 'ka faŋgandɔ dɔ 'eke- ta, 'bhɛɛ- 'ka klɛ -a Lii 'Weŋ 'ɛ bo 'fɛ 'le. 'Bhɛɛ- -ka klɛ -yaa' 'sraka 'lɛna mu 'weŋ 'le, 'kooko- 'sraka mu 'la sɔ -a zru 'ɛ ni 'ka 'mu na -a ni -a Lii 'Weŋ 'ɛ 'le Zesu Krisi srɔyi'.

6 -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'a ꞋpIa -yaa' 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«-Ka 'ka 'yrɛkpa doo, 'ŋ vlɛ do makwan-. 'Yela- -za -o 'eglɔɔle 'fɛgwlɛ- 'ɛ dɔ vlɛ mu 'ɛ 'kpɛn ba,

'bhɛɛ- 'yele- 'fɛ 'ɛ 'kpɛn 'yikun- 'Ny 'yoo- -a gbaan 'zi Siɔn -wa 'ɛ ta.[*]

'Ke mɛɛ 'la zan 'e Ꞌkpaa -a -yi, -Waanbhaa' laa nu -yraladɔlɛ 'bhɛ zan ma -titi.»

7 'Ka mu 'la 'ka 'kpale- -o -a -yi, 'yee- vlɛ 'ɛ -za -o 'eglɔɔle 'ka mu 'kɔɔ. 'Duŋ- mɛɛ mu 'la zan mu 'kpale- laa -o -a -yi, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ yi dɔɔ:

«'Fɛ dɔ mu 'ɛ -woo -baŋgwa vlɛ 'la 'yi 'fɛ dɔ bhla 'ɛ 'zi,

'bhɛ -le ꞋkIa 'ke 'fɛgwlɛ- 'ɛ gaan -la vlɛ -kpuŋ

[*] **2:6 2.6** Matie 21.42. -O -yaa Zeruzalɛmu sii 'ezin- Siɔn.

-gbɛnɛ 'gbu 'ɛ 'le,
'bhɛɛ- 'bhɛ -le 'fɛ 'ɛ
'kpɛn 'yikun.»

8 *«'Yele- ⱭkIa mɛɛ mu gaan*
'sanpɛ- 'le,
'bhɛɛ- 'yele- ⱭkIa mɛɛ mu
baapɛ 'le.»

-Amasrɔyi waa dɔ -a -la 'ke -woo kpa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yi. 'Bhɛla- -zayile, -Waanbhaa' 'a -lɛdulaa dɔɔ -e klɛ -o gaan 'sanpɛ- pegee -o baapɛ 'le.

9 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu -le -Waanbhaa' 'si 'la makwan- 'bhɛ 'le. 'Ka mu -o 'sraka 'lɛna -bhleŋgbe mu 'le, 'bhɛɛ- 'ka mu -o -yaa' 'si 'weŋ 'la 'kpale- -o 'edaŋma 'bhɛ 'le, 'kooko- 'kaa klɛza 'lrele- -gbɛnɛ mu 'ɛ wo mɛɛ mu ni. -E 'ka 'siila- dɔɔ 'ka go -gblo mu 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- 'ka 'nu -yaa' 'tɛbhile -lrele' 'ɛ ba.

10 'Elwale, 'ka 'laa -yaa 'ke -Waanbhaa' a pɛ mɛɛ mu 'le, 'duŋ- 'ka ⱭkIa -zɔn -yaa' pɛ mɛɛ mu 'le. 'Elwale, 'ka 'yrɛn 'laa -yaa ⱭkIa -Waanbhaa' ma, 'duŋ- -zɔn 'ka 'yrɛnkla--a ma.

ZESU 'YI MU 'TAAWOGBƐYA 'DRUNYAN 'LƐƐ-'YI

-Waanbhaa' a yewonɛ mu 'ɛ 'taawogbɛya

11 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ka -o 'cie mu 'pegee 'taa ta ge mu 'le 'drunyan 'lɛɛ- 'yi -gɛ. 'Bhɛla--zayile, 'mi -o 'sromabɔ 'zi 'ka ni dɔɔ -ka 'ploo 'kaabhaaplɛŋ zru maza mu klɛle ma. 'Woo- bhaaplɛŋya zru maza mu 'ɛ 'wole- gwledan 'ka 'gbu ba.

12 -Ka 'taawo mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu pleŋ- 'elrele. 'Ke 'ka 'bhɛ ⱭkIa, 'ali- 'ke -o bhla 'kpa zii' 'ka ma dɔɔ 'ka -o -za 'yɔɔ- klɛ 'zi, 'ke -Waanbhaa' Ɑnwa -o -si 'ɛ 'yi yi 'la 'le, -o nu 'ka klɛza -lrele' mu 'ɛ 'yelɛ- 'bhɛɛ- -o nu -Waanbhaa' 'tɔbhɔlɛ.

13 Mɛɛzan -zayi', -ka 'ka ŋgblo 'kpala bhaaplɛŋ mu a -kuŋliiya 'tɔle -kuŋliiya 'bhɛ Ɑla: -ka 'ka 'gbu ŋgblo 'kpala -bhleŋgbe Ɑla, Mɛɛzan -zayi', 'yela- 'kpaale--o mɔkpɛn' 'wiiŋ-.

14 'Bhɛɛ- -ka 'ka ŋgblo 'kpala 'ka ta -janmatii mu 'ɛ Ɑla. 'Yee- -bhleŋgbe 'ɛ 'yele--o winbɔ 'kaa -o -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ 'krowo, 'bhɛɛ- -o -za 'wlan klɛ mu 'ɛ 'tɔbhɔ-.

15 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' -a zi 'bhii- 'ka -za 'wlan klɛ, 'kooko- mɛɛ 'la zan laa wlan 'ɛ dɔ 'mu 'pegee -zadɔkle mu 'ɛ 'ka 'mu 'liitan-.

16 -Waanbhaa' 'ka klɛlawoa Ɑklɔ mu 'le bhe, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke 'ka bo -za 'yɔɔ- klɛle ma 'kaa- bole 'ka 'gbu ma 'ɛ 'bhɛ 'tɔ 'yi. 'Bhɛɛ-'duŋ-, -ka 'taawo 'elrele 'bhii--Waanbhaa' a yewonɛ mu.

17 -Ka mɔkpɛn' 'lɛdɔ- -a ma, 'ka nɛɛnɛ- mu 'ɛ -za 'sɔ 'ka ni, 'bhɛɛ- -ka -gblaan' -Waanbhaa' 'lɛɛ, 'bhɛ 'pegee -ka -bhleŋgbe 'ɛ 'lɛdɔ- -a ma.

-Ka Zesu Krisi blaanta -gɔɔn' -yrɛnbhlele 'yi

18 Yewonɛ mu, -ka 'ka ŋgblo 'kpala 'ka ta -kuŋlii mu 'ɛ ⱭIa, 'ke 'ka -gasikpa -o -lɛɛ 'egbɛnɛle. 'Ka 'laa 'ka ŋgblo 'kpaalɛ- 'kɛ mu 'la 'mu

-o 'ewlanle, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'yi -o 'edɔɔle 'mu do -kplɛn -la ꞊la. 'Ali- 'kɛ mu 'la 'mu a -za -o 'eglɔɔle -ka 'ka ŋgblo 'kpala 'mu ꞊la 'ezin-.

19 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ke -o -yrɛnkpa' zii' 'ka ta bhaama, 'bhɛɛ- 'ke 'ka -o 'mu -yrɛn mu 'ɛ 'yikun zii' 'kaa- -gasikpale ma -Waanbhaa' -lɛɛ 'bhɛ -zayi', 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- le -Waanbhaa -yrɛ 'yi.

20 Wlan 'ɛ ni, 'ke 'ka -za 'yɔɔ- ꞊kla, 'bhɛɛ- -o 'ka 'krowoa- 'bhɛ -zayi', 'bhɛɛ- 'ke 'ka -o 'bhɛ -yrɛn 'ɛ 'yikun zii', -trɔn 'laa -o 'bhɛ ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke 'ka -za 'wlan ꞊kla, 'bhɛɛ- 'ke -woo -yrɛnkpa' zii' 'ka ta, 'bhɛ -o 'ke -za 'lrele- do 'le -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

21 -Waanbhaa' -kɔɔ' 'si-ila- -yrɛn 'yikunle -la ma. -Amasrɔyi, Krisi 'gbu -yrɛnbhla 'ka mu ni, 'bhɛɛ--e 'bhɛ ꞊kla 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'kooko- 'ka 'ka kpa 'yee- ma -yrɛn 'yikunle 'le.

22 Yaa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klɛlɛ -lido', 'bhɛɛ- bhla laa dalɛ -a -lii -titi.

23 -Wa -zwanwoa, 'bhɛɛ-yaa 'bhɛ -zwanwo' 'ɛ zigolɛ 'ke -zwanwo' 'bhɛɛke 'le. -O -yrɛnkpaa -a ta, yaa 'duŋ--gblaan 'klalɛ- mɛɛ 'la zan mu -yrɛnkpaa -a ta 'mu 'yi. Drɔɔn' -Waanbhaa' 'la mɛɛ mu 'kitikan -lɛdɔɔleya ma, -e -yaa' -za 'ɛ 'kpɛn gbɛkpaa-'bhɛ 'kɔɔ.

24 Zesu Krisi 'gbu -le -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'kwe ꞊sia -a 'gbu 'flɛ 'yi -yrigbɛɛle 'ɛ ta. -E 'bhɛ ꞊kla, 'kooko--kɔɔ' ga -za 'yɔɔ- ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ- -kɔɔ' bo -kɔɔ' 'yrɛ ma -lɛdɔɔleya ma -Waanbhaa' -yrɛ 'yi. 'Ka mu -bheela 'yela-a -yrɛnbhlele ma.

25 Wlan 'gbu 'ɛ ni, 'ka 'yaa-'bhii- -bhlaa mu 'la 'mu 'la ꞊nia 'mu gbɛɛn-; 'bhɛɛ- -zɔn, 'ka ꞊kla 'bhii 'ka 'niinaa- 'ka gooba mi 'ɛ ba. 'Bhɛ -le 'bhɛ 'yrɛkpa- zii' 'ka ba yikpɛnsee ta.

3

'Gwlaan- mu 'pegee -o na mu -o klɛza -o 'kɛla 'le 'ekeni

1 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, 'ka mu le mu 'ezin-, 'ka 'ka 'gbu ŋgblo 'kpala 'ka ꞊nɔɔ mu 'ɛ 'la, 'kooko- 'ke 'ka 'ke mu ꞊nɔɔ mu laa 'mu kpa -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o 'ka 'taawogbɛya -lrele' drɔŋ 'te 'ɛ ꞊ya, 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- -woo kpa Zesu 'yi 'ke 'bhɛ kan 'ka 'wojan- mu 'ɛ ta -o ni,

2 'ke -o 'gbu 'ka 'taa-wogbɛya 'weŋ 'te 'ɛ 'pegee 'kaa- -gasikpa gbɛya -Waanbhaa' -lɛɛ 'mu ꞊ya.

3 'Ka mu le mu 'ezin-, 'ka 'laa 'kaa- -lreleya 'ɛ -glinlɛ' 'ka 'flɛ ma, 'ke 'ka 'ka 'win tan, 'ke 'ka 'ka baa -can pɛ mu 'yi, 'bhɛ 'pegee dunɛ-'plɛɛle- mu 'le 'ka ta.

4 'Duŋ- -ka 'ka zru -yi -lreleya 'ɛ -ka 'bhɛɛ- ziglin-; 'bhɛ 'la 'bhɛ 'laa 'kan -titi bhe. 'Bhɛ -le 'ka 'yi klɛ 'edɔɔle, 'bhɛɛ- 'ka klɛ 'ewlanle. 'Bhɛ -la -za 'gbu -o 'eglɔɔle -Waanbhaa' -yrɛ 'yi.

5 'Elwaleta le 'weŋ mu 'la -woo 'gbu ꞊naa -Waanbhaa'

ni, 'bhɛɛ- -o yrikpale -yaa' -Waanbhaa' ta, 'mu 'yaa- 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'Mu 'yaa- 'mu 'gbu ŋgblo kpalaa' 'mu Ꞓnɔɔ mu 'ɛ Ꞓla,

6 'Bhii- Sara gbɛɛn-. -E -yaa 'taawo- -a -nɔɔ Abraamu 'weli- ta, 'bhɛɛ- -e -yaa 'bhɛ sii: «'Ŋ Zan». 'Ka mu Ꞓkla -zɔn -a 'srɛ mu 'le, 'ke 'ka -za 'wlan Ꞓkla, 'bhɛɛ- 'ke 'ka 'laa 'taawolɛ 'ke -gblaan 'kedo- 'kpɔ 'le 'ka zru ba.

7 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ka mu 'gwlaan- mu, -ka 'ka 'na mu 'ɛ 'kun 'elrele. -Kaa 'yaango 'bhii- le mu laa -o 'eglɔɔle 'bhii- 'gwlaan- mu gbɛɛn-. -Ka -o -lɛdɔ' -a ma, 'bhɛɛ- -kaa 'yaango- 'bhii- 'ka 'pegee 'woo- mu 'ciɛn -le nu klɛlɛ 'ke -Waanbhaa' nu -lilɛ' 'ka ma bole -yrɛ ma -si 'la 'nale- 'le 'bhɛɛ- 'le. -Ka 'bhɛɛ- klɛ, 'kooko- -za 'kedo- 'kpɔ 'laa dɔ 'kaa- 'seriwole 'ɛ 'lɛɛ -Waanbhaa' ni.

-Yrɛnbhlele -za 'lɛdɔɔle klɛza 'yi

8 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ka 'kpɛn 'kpa do ma 'ke 'ka 'kpeejan- klɛ do, 'bhɛɛ- 'ka 'yrɛnkla- 'ekema. 'Ka -za 'sɔ 'eke- ni 'bhiinɛɛnɛ- ma do mu, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'gbu mazina 'eke- -lɛɛ.

9 'Ka 'laa -za 'yɔɔ- -zigolɛ 'eke- ma 'ke -za 'yɔɔ- 'le, 'bhɛ 'pegee 'ka 'laa -zwanwole -zigolɛ 'ke -zwanwole 'le. Drɔɔn' -ka 'eke- 'dumawole, -amasrɔyi -Waanbhaa' 'ka 'siila- 'bhɛɛ- ma, 'kooko- -e 'ka 'lɛtwaꞒ 'duma 'la ba, 'ka mu 'gbu 'bhɛ 'duma 'ɛ 'srɔɔwo-.

10 Wlan 'ɛ ni, -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ:

«'Ke mɛɛ 'la zan -o -a zi 'bhii- -yaa' 'trɛ ta yaale 'ɛ klɛ 'elrele,

'bhɛɛ- -e zrukpaa' 'srɔɔwo- 'drunyan 'lɛɛ- 'yi,

'bhɛ zan 'ploo -jan 'yɔɔ- wole ma,

'bhɛ 'pegee mɛɛ -yini' ma jan mu ma 'ezin-.

11 *'Bhɛ zan 'e 'pleŋgo- -za 'yɔɔ- zi ma, 'bhɛɛ- -e -za 'wlan klɛ.*

-E yilabla ziglin- 'bhɛɛ- -e bo 'bhɛɛ- ziglinle ma.

12 *-Amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' -yrɛ -o mɛɛ -lɛdɔɔle mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -ya 'trɔnkpa 'mu a 'seriwole mu 'ɛ Ꞓla.*

'Duŋ- yaa wlɛyi' pɔɔn mɛɛ 'la zan mu -za 'yɔɔ- klɛ 'mu ma.»

13 -De 'gbu -le nu -yrɛnkpalɛ 'ka ta, 'ke 'ka 'niiwlale -o -za 'wlan klɛza 'yi ɛɛ?

14 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke 'ka -o -yrɛnbhle' zii' -za 'lɛdɔɔle klɛ -zayi', 'kaa- pɛ -yinra'! 'Ka 'laa -gblaanlɛ' bhaaplɛŋ mu -gblaanpɛ' -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka zrubatɛdɔlɛ.

15 'Duŋ-, 'ka mu, -ka Krisi 'lɛdɔ- -a ma 'ka zru mu 'ɛ 'yi, 'ke 'kaa dɔ 'bhii- -kaa Mɛɛzan. 'Ka 'yrikpale 'la -yoo -Waanbhaa' ta, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'bhɛ 'yilrɔkpaa 'ka ma, 'ka 'lɛbɛŋgole klɛ 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke 'ka 'bhɛ 'yipe 'bhɛ zan ni.

16 'Duŋ-, -ka 'bhɛ klɛ 'ka zru -dɔɔ 'le, 'bhɛ 'pegee -gasikpalele 'bhɛ zan 'ɛ -lɛɛ.

'Bhɛɛ- 'ka 'kpee 'fleele- klɛ, 'kooko- 'ke mɛɛ 'ka 'tɔ 'siɛ zii' -za 'yɔɔ- 'tɔkpalele 'ka ma, 'bhɛ 'pegee 'ke -woo 'ka 'tɔ 'siɛ zii' 'ka taawogbɛya -lrele' 'ɛ ma Krisi 'yi, -yraladɔ 'bhɛ zan mu 'ɛ ma.

17 Wlan 'gbu 'ɛ ni, -yrɛnbhlele -za 'wlan klɛle -zayi' 'ɛ, 'ke 'bhɛ -o 'ke -Waanbhaa' 'kɔɔ- za 'le, 'bhɛ mabhaabhɔ -yrɛnbhlele -za 'yɔɔ- klɛle -zayi' 'ɛ 'bhɛ ta.

18 Krisi 'gbu -yrɛnbhla ga 'kɔɔ -glɔɔn do 'kpɔ bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma. 'Yee- 'la 'lɛdɔɔle -yaa, 'bhɛɛ- -e -gaa mɛɛ -lɛbiile mu -zayi', 'kooko- -e ge 'ka 'le -Waanbhaa' ba. 'Yee- 'la -e -kla 'ke siɛ -le -yaa' bhaaplɛŋ 'flɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e -bwela gale ba Lii 'Weŋ 'ɛ 'yi.

19 'Yee- Lii 'Weŋ 'ɛ 'yi, Krisi -ja -yaa' pɛ 'kpɛn -baliwoza 'ɛ 'wolɛ- mɛɛ 'la zan mu -gaa gban, 'bhɛɛ- 'ke 'mu lii mu 'ɛ -woo -Waanbhaa' a 'kitikan yi 'ɛ magbɛn 'zi, 'mu ni. *

20 Noe -yaa -batoŋ' -gbɛnɛ 'ɛ dɔ 'zi 'waati 'la ba Waanbhaa' 'a zrubakpalaa bhaaplɛŋ mu 'ɛ zi. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke yaa 'e go mɛɛ -lɛ 'fiɛntrɔnnɛ do 'kpɔ ba, 'mu -le ꞌwlaa 'yee- -batoŋ' -gbɛnɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'mu -gwa -za 'yi: 'mu 'yaa- mɛɛ 'srwaa-.

21 'Bhɛ -za 'ɛ 'bhɛ -o 'ke mɛɛ wiiŋfɛza -yi ba 'la 'ka go -za 'yi -zɔn 'bhɛɛ- -tɔɔmasie 'le. 'Bhɛɛ- wiiŋfɛza 'ɛ 'bhɛ 'laa -o 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' 'flɛ ma 'triŋ go -a 'fɛlele. 'Bhɛ wiiŋfɛza 'ɛ 'yi -le dɔɔ -kɔɔ' 'gbu 'nale- -Waanbhaa' ni -kɔɔ' 'kpee 'fleele- 'le. 'Bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn ꞌswa klɛle- Zesu Krisi bweza 'ɛ gale ba 'bhɛɛ- 'srɔyi.

22 -E -ja laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- -e -yalaa' -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayrɛ gblaan 'ɛ ꞌnɔɔ, 'bhɛɛ- 'kee- kpa -mlɛkɛ' mu ta oo, 'kee- kpa laanima -kuŋlii mu ta oo, 'kee- kpa -glɔɔya' mu 'ɛ 'kpɛn ta, -a 'kpaale- -o 'mu 'kpɛn 'wiiŋ-.

4

'Taawogbɛya drɛɛ

1 Krisi -yrɛnbhlelawoa -a 'flɛ 'ɛ 'yi, 'ka mu 'ezin-, -ka 'ka 'yriwla yrɛnbhlele ma. -Kaa 'yaango- 'bhii- 'ke mɛɛ 'la zan -yrɛnbhla -a 'flɛ 'yi Krisi 'tɔ 'ɛ -zayi', 'bhɛ zan ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma,

2 'kooko- 'ka 'kaa- 'trɛ ta yaale -vin 'ɛ klɛ -Waanbhaa' zru maza klɛle 'le, 'bhɛɛ- 'ka 'laa bolɛ 'ezin- 'ka 'gbu zru maza -yɔɔ' mu 'ɛ klɛle ma 'bhii- 'elwaleta -sɔ.

3 'Bhɛ ꞌswa 'bhɛ 'yi -gee'! -Ka 'ploo- 'bhɛ -za mu 'ɛ ma. Elwaleta -sɔ, 'ka ꞌmwa 'taawole ma 'ka 'gbu zru maza mu 'ɛ ta 'bhii- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu gbɛɛn-. 'Ka 'yaa- 'taawo- 'eyɔɔle gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma 'ke 'ka -za mu 'lɛɛ- klɛ: -yanbhɔɔya oo, -yrɛbhɔ' maza mu oo, -wɛɛndɛ' maza mu oo, -taakpale pɛ bhlele 'pegee -wɛɛn 'mile- zi 'ke

* **3:19 3.19** 2 Piɛri 2.4, 1 Piɛri 3.22s, Zudi 6. Mɛɛ 'ke mu pe 'ezin- dɔɔ -woo -we 'zi lii mu 'la 'le -gɛ 'mu -le -mlɛkɛ' 'mu 'la 'pegee -Setran' -balaa' -za 'yɔɔ- 'yi 'mu 'le.

'kaa kan -a -daŋ' ta oo, 'bhɛ 'pegee- yo mu gbale, 'bhɛ 'la 'bhɛ -o 'ke -za 'yɔɔ- -gbɛnɛ 'le bhe.

4 -Zɔn, 'woo- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ -o 'kpeelɛnile -o ma dɔɔ -mɛla ma 'ka 'laa 'ka 'gbu na -li 'bhii- 'woo- mu gbɛɛn--yanbhɔɔya 'yɔɔ- 'la kan -a -daŋ' ta 'bhɛ ni; 'bhɛla- -yile -o 'ka 'tɔ 'yɔɔ- pe.

5 'Duŋ-, -o nu -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'kpɛn 'yipelɛ -Waanbhaa' 'la -yoo zan bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'kitikanlɛ yi do ta 'bhɛ ni. -E nu bhaaplɛŋ -yrɛ male 'pegee bhaaplɛŋ mu 'la -gaa gban 'mu 'kpɛn 'kitikanlɛ.

6 'Bhɛla- -zayile, mɛɛ 'la zan mu -gaa gban, -o -Jan 'Nrale- 'ɛ ⍰woa bi 'mu 'ke mu ni 'ezin-, 'kooko- -waa' bhaaplɛŋ 'flɛ 'yi, -woo 'kitikan 'bhii- bhaaplɛŋ 'kpɛn gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'kooko- Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔyi -o sɔ bole- -o -yrɛ ma 'bhii- -Waanbhaa' 'gbu -o 'bhɛ 'yrɛ ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

BOLE 'EKE- 'YI 'Ɛ 'BHƐ A -ZA

-Waanbhaa' 'ka -gbaa 'seŋ mu 'la ba, -ka-o 'kun 'elrele

7 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'trɛ ta pɛ 'kpɛn 'yan bhla ⍰bhwa -wa -din. 'Bhɛla- -zayile, -ka 'ka 'gbu 'yikun -za klɛle ma, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'kooko- 'ka sɔ 'ka 'seriwole -Waanbhaa' ni.

8 'Elwale 'pe, 'ka -za 'sɔ 'eke- ni 'eglɔɔle. -Amasrɔyi 'sɔniya -za 'yɔɔ- -bebe tagaan.

9 -Ka 'eke- 'kun 'elrele 'kaa-'fɛ mu 'ɛ ⍰la, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'bhɛ klɛlɛ 'ka 'la ma jan-wolele.

10 'Ka 'kpɛn do do 'seŋ yɛkɛ- 'la 'srɔɔwoa--Waanbhaa' 'kɔɔ, -ka 'bhɛɛ-wlata -za 'wlan klɛ 'eke- ni. -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ ma, -e 'seŋ -glɔɔn mu 'la ⍰naa 'ka 'kpɛn ni 'ka 'bhɔ zayi' 'eke- ba, -ka 'bhɛ 'seŋ mu 'ɛ -gblakun' 'elrele.

11 'Ke -janwo' 'seŋ -o mɛɛ 'la ni, 'bhɛ zan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wo. 'Ke mɛɛ 'la zan ⍰kla 'ke yewonɛ 'le, -Waanbhaa' 'seŋ yɛkɛ- 'la ⍰naa 'bhɛ zan ni, -e 'bhɛ ye 'ɛ 'wo faŋgan- yɛkɛ-'la -Waanbhaa' 'bhɛ na -a ni 'bhɛɛ- ta. -Kaa klɛ, 'kooko- -za 'tɔle- -za 'bhɛ 'yi, 'tɔbhɔleya 'kpɛn bo -Waanbhaa' -la ni Zesu Krisi 'tɔ 'yi. 'Bhɛ -laa pɛ -le 'ke 'tɔbhɔleya 'pegee -glɔɔya' 'le -zɔn pegee yikpɛnsee ta! -Amiina.

-Yrɛnbhlele 'bhii- Zesu 'yi mi do gbɛɛn-

12 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ka -o -yrɛn -gbɛnɛ mu 'la 'bhle zii' bhe 'mu -o -la 'zi 'ka ma 'papa 'bhii- 'tɛ 'lagbɛya gbɛɛn-. 'Bhɛ 'laa klɛlɛ 'ka ma 'ka 'kpeelɛni maza 'le. 'Bhɛ -yrɛn mu 'ɛ 'mu -o 'kaa 'kpaleya 'ɛ 'yidanpɛ 'le. Yaa klɛlɛ 'ka ni 'bhii- 'bhɛ 'yansi za laa sɔ 'tɛnle 'ka ma.

13 Drɔɔn' 'ka zrukpaale klɛ, -amasrɔyi -yoo 'bhii- 'ka -o Krisi a -yrɛn 'ɛ 'ke -la bhle 'zi bhe. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-bhe, 'ke Krisi a 'tɔbhɔleya 'ɛ

'pwɛla- -a -yi yi 'la 'le, 'kaa-zrukpaa' 'ɛ 'lɛ nu 'palɛ- 'ezin-.
14 'Ke -o 'ka -zwan-woa Krisi 'tɔ 'ɛ -zayi', 'kaa- pɛ -yinra', -amasrɔyi -Waanbhaa' a Lii 'Weŋ 'tɔbhɔle 'ɛ zinale -o 'ka ta!
15 'Duŋ-, 'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa -yrɛnbhlelɛ -za 'yɔɔ--bhɛɛke' -zayi' 'bhii- mɛɛ dɛle oo, -faanwole oo, klɛza -yɔɔ' 'ke, 'bhɛ 'pegee -a gaan bɔle mɛɛ -bhɛɛke' -a -za ba, 'mu -zayi'.
16 'Duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan -yrɛnbhla 'ke -yoo Zesu 'yi mi 'le, 'bhɛ 'laa -yraladɔlɛ 'bhɛ zan ma. Drɔɔn' 'bhɛ zan -Waanbhaa' 'tɔbhɔ Zesu 'tɔ 'la -ya ma 'bhɛ -zayi'.

17 -Zɔn, -Waanbhaa' a 'kitikanle zisan' bhla 'ɛ Ꞓbhwa -a 'gbu a 'fa -la mu 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- 'duŋ- 'ke 'yee- 'kiti 'ɛ zisaan- -kɔɔ' mu -la ma 'elwale 'pe, mɛɛ 'la zan mu laa -o 'kpalɛ- -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'yi, -a -lɛyanyrɛ nu klɛlɛ 'mu ma 'nale- -a ma 'ke -yoo 'mu 'kitikanle ɛɛ?
18 'Bhii- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- dɔɔ:

«'Ke mɛɛ -lɛdɔɔle gole -za 'yi 'ɛ 'bhɛ Ꞓlaa,
'bhɛ bhla 'ɛ ba -za 'yɔɔ-klɛ mu 'la waa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ -waa' a pɛ 'ɛ nu klɛlɛ 'nale--a ma 'tɛ ɛɛ?»

19 'Bhɛ 'yi bhe, mɛɛ 'la zan mu -o -yrɛnbhle' zii' -Waanbhaa' zru maza klɛ zayi', -woo 'gbu 'nii- 'ɛ 'kpɛn gbɛkpa -Waanbhaa' 'la pɛ 'kpɛn Ꞓkla 'bhɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ--o bo -za 'wlan klɛle ma. 'Yee- -Waanbhaa' laa a -liiwli' mabɔɔ -titi, 'duŋ- -ya -liiwli' -yizaklɛ 'taŋii.

5

Zesu 'yi mu 'ɛ -waa' zilɛɛ-mu 'ɛ 'woye-

1 Mɛɛ 'la zan mu -o zilɛɛ-mu 'le Zesu 'yi mu 'ɛ 'pleŋ-, 'ŋ 'yoo- zan zruwlalɛ 'mu 'kpee. 'Mi 'gbu -o 'ezin- Zesu 'yi mu 'ɛ waa zilɛɛ- mi -la -le. Krisi -yrɛnbhla gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'mi 'gbu -o 'bhɛ 'srɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'mi 'gbu dɔ nu klɛlɛ -yaa' 'tɔbhɔleya 'la 'bhɛ -o zan 'pwɛlɛ- -a -yi 'bhɛ ba. 'Mi pe 'ka mu zilɛɛ- mu 'ɛ ni dɔɔ:
2 -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu gbɛkpaa- 'ka 'kɔɔ, -ka -o 'kun 'elrele 'bhii- -bhlaa gooba mu -o -yrɛkpa' -waa' -bhlaa 'lɛdo- 'ɛ ba gɔnɛ-'la gbɛɛn-. 'Ka 'laa klɛlɛ kpaŋma; 'duŋ- -kaa klɛ 'ka zru -dɔɔ 'le -Waanbhaa zru maza ta. 'Ka 'laa klɛlɛ -gɔli' 'srɔɔwo zayi'; 'duŋ- -kaa klɛ 'ka zru 'ɛ 'kpɛn 'le.
3 -Waanbhaa' 'woo- mɛɛ mu 'la gbɛkpaa- 'ka 'kɔɔ, 'ka 'laa 'ka gbiŋkpa' gbɛ -yɔɔ' wolɛ -o ta, 'duŋ- 'ka mu 'gbu klɛ -waa' -za daan ma mɛɛ mu 'le.
4 'Ke 'bhɛ Ꞓkla, Zesu 'la 'bhɛ -o 'bhii- -bhlaa gooba -kuŋlii gblaan 'ɛ 'le, 'ke 'bhɛ 'pwɛla- -a -yi yi 'la 'le, 'ka nu -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa 'tɔbhɔle 'la 'bhɛ 'lreleya 'ɛ yaa siɛ -titi, 'bhɛ 'srɔɔwolɛ.

Zesu 'yi mu -liawli'

5 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi bhe, 'ka mu -zwannɛ mu, -ka 'ka ŋgblo 'kpala 'kaa- zilɛɛ-

mu 'ɛ ꞒIa. 'Bhɛɛ- 'ka mu 'kpɛn, 'ka 'gbu mazina 'eke- -lɛɛ. -Amasrɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi dɔɔ: *«Mɛɛ 'la zan mu -o 'gbu magbaandɛ, -Waanbhaa' wlɛn 'bhɛ zan mu ma. 'Duŋ- mɛɛ 'la zan mu 'mu 'gbu mazinaa, -e -li 'bhɛ zan mu 'ɛ ma.»*

6 'Bhɛ 'yi bhe, -ka 'ka 'gbu mazina -Waanbhaa' 'la -glɔɔya' 'ɛ 'kpɛn -o -a 'kɔɔ 'bhɛ 'lɛɛ; 'kooko- -e yi 'la 'bhɛ -dwa 'ke 'bhɛ yi 'ɛ ꞒIbwa, -e nu 'ka 'lawlɛnlɛ.

7 -Ka 'kaa 'ŋgami mu 'ɛ 'kpɛn 'kwe 'ɛ dɔ -a wiiŋ-, -amasrɔyi Zesu 'kaa- -za yiɛnkan.

8 'Ka 'yri 'laa golɛ 'ka 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba! 'Ka 'sɔɔnnii -Setran' 'ɛ, -yoo 'kaan zii' 'bhii- -jara 'la -yoo ge 'zi gbinalele -yaa' wi -glinyrɛ' nɔɔ-, 'bhɛɛ- -ya bhle.

9 -Ka dɔ -a -lɛɛ 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- -ka 'ka 'sɛnɛ gbaan 'eglɔɔle 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi; 'ke 'kaa 'yaango- 'bhii- 'ka nɛɛnɛ- Zesu 'yi mu 'la -woo 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- Ꞓnɔɔ 'mu -o 'bhɛɛ- 'yansi -yrɛn mu do 'kpɔ 'ɛ 'bhle zii' 'ezin-.

10 'Duŋ- -Waanbhaa' -o -za 'wlan zan 'le. 'Yele- 'ka 'siila- 'ka 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi dɔɔ 'ka dɔ klɛ -yaa' 'tɔbhɔleya 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ ba. -E nu -lilɛ' 'ka ma, 'bhɛɛ- 'ka sɔ -yrɛn mu 'ɛ 'yikunle. 'Ke 'ka ꞒIyaan -yrɛnbhlele 'waati sa ba, 'yee- -Waanbhaa' 'gbu nu 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'lɛsɔlɛ 'kee- 'fuu 'pegee faŋgandɔ 'ka ta 'eglɔɔle; 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'sɔlɛ- 'ka baale' -titi.

11 'Yela- a pɛ -le 'ke -glɔɔya' 'le -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta! -Amiina.

-Daŋma' 'pubɔ- mu

12 'Ɲ 'sɛwɛ 'la 'kpa zii' 'ka ni -gɛ bhe, Silasi -le ꞒIbhwa 'ŋ ba -a dɛlele 'le. 'Ɲ 'yee- Silasi kun 'bhii- 'ŋ nɛɛnɛ- 'la zru -o do. 'Ɲ 'lɛtrɛ 'fiɛntrɔnnɛ -la dɛ 'zi 'ka ni, 'kooko- 'ŋ zruwla 'ka 'kpee, 'bhɛɛ- 'an pe 'ka ni kpataakpa dɔɔ 'ka blɔɔle bo -Waanbhaa' a -lileya 'la 'bhɛ -o 'ke -lileya wlan 'gbu 'ɛ 'le 'bhɛ ma.

13 Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Babilɔni -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -Waanbhaa' -o makwan- 'mu 'ka 'pubwa-. Maki 'la -yoo 'ke 'ŋ gbe 'le 'kpaleya a pɛ zi 'ɛ ta Krisi 'yi, 'bhɛ 'ka 'pubwa- 'ezin-. *

14 'Ka -za 'sɔ 'eke- ni, 'bhɛɛ- -ka 'eke- 'pubɔ- 'ke 'ka 'eke- -tuubɔ' 'bhii- nɛɛnɛ- ma do mu. Bhaa yilabla bo 'ka 'kpɛn ta 'ka 'pegee Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi!

* **5:13 5.13** -Woo -we 'zi Babilɔni 'la 'le -gɛ 'bhɛ -le 'ke Rɔmu 'le, Romɛ mu a -wa-gbɛnɛ 'ɛ.

PIƐRI 'LƐTRƐ PLƐ MI 'LA YↃↃNDIA-
Piɛri a 'Lɛtrɛ plɛ mi 'ɛ ŋgblo

Piɛri 'lɛtrɛ plɛ mi 'lɛɛ- dia Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn -la ni. -Ya pia -o ni dↃↃ -yaa' pɛ 'trɛ yan bhla 'ɛ bhwa -wa -din. 'Bhɛla -zayile, -yoo -daanna -za mu 'la 'le, -e 'mu dↃ gbɛ drɛɛwo 'zi -o 'kpee 'ezin-. 'Lɛtrɛ lwa mi 'ɛ 'yi, Piɛri 'a pia Zesu 'yi mu 'ɛ ni dↃↃ -o bo 'eglↃↃle -waa' 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'ali- 'ke mɛɛ mu 'ɛ -yrɛnkpaa -o ta. 'Lɛtrɛ plɛ mi 'lɛɛ- 'yi, -yoo -liala dↃↃ -o mɛɛ daangbɛya -lrele' 'la -o 'bhɛ maa 'ɛ -o bo 'bhɛɛ- ta 'taŋii; 'bhɛɛ- waa dɔlɛ bhla ma mɛɛ daangbɛya mu 'ɛ zi. (Piɛri Plɛ mi 1.1-15), 'lɛtrɛ 'lɛɛ- win -le 'kɛla 'le 'bhɛ -le 'yee- Piɛri Zesu 'yi mu 'ɛ -daanna -za mu 'la 'le, -e 'mu dↃ 'zi 'mu 'kpee 'ezin.

'Elwale 'pe (Piɛri Plɛ mi 1.16-21), -e Zesu Krisi ba Jan -Nrale' 'ɛ 'bhɛ -dwa -o 'kpee. 'Yee- Piɛri 'gbu 'pegee Zesu a WinbↃwo mu -vin mu 'ɛ -woo 'bhɛ -Jan 'Nrale- 'ɛ 'srɛ 'le. -Waanbhaa' -jan kpaa -a -lɛla' janwo mu 'ɛ 'lii Lii 'Weŋ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mu -yaa' 'Sɛwɛ 'Weŋ 'ɛ yↃↃndia-. 'Bhɛ mu -o 'ezin- -a 'srɛ 'le.

Piɛri bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ -o 'taawogbɛya 'ɛ tapwɛla mↃkpɛn' ni kpataakpa (Piɛri Plɛ mi 2). Zudi -jan 'kpankpanyaan bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ ma gↃnɛ- 'la gbɛɛn-, Piɛri 'bhɛɛ- 'yansi za kla 'ezin- 'woo- bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ ma -yaa' 'lɛtrɛ plɛ mi 'ɛ 'yi.

-A -lɛ yaga mi 'ɛ 'yi, mɛɛ 'la zan mu -yaa pe 'zi dↃↃ Mɛɛzan Zesu 'laa nu nulɛ, 'bhɛɛ- -e 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'kitikan, Piɛri -jan zik- paa- 'mu ni. -Ya pia Zesu 'yi mu 'ɛ ni dↃↃ 'ke Zesu -o -a nule 'ɛ tadↃ 'zi, -wa 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' -o -a zrubakpaa zii' bhaaplɛŋ mu zi. -AmasrↃyi, yaa -o -a zi 'bhii- mɛɛ 'kedo- 'kpↃ klɛ nipɛ 'le. 'Duŋ- -ya zi 'bhii mↃkpɛn' 'ploo- -za 'yↃↃ ma, 'bhɛɛ- -woo zru niinaa' (Piɛri Plɛ mi 3.9).

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- 'lɛyanyrɛ 'ɛ 'yi, Piɛri -o -a zi 'bhii- Zesu 'yi mu 'ɛ -o 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'weŋ, 'bhɛɛ- 'ke waa -la yrɛ -srↃↃwo' -o ta -za 'kedo- 'yi Krisi 'nu yi 'ɛ 'le (Piɛri Plɛ mi 3.11-18).

Piɛri a 'pubↃwli

1 'Mi SimↃ Piɛri 'la 'ŋ 'yoo- 'ke Zesu Krisi a yewonɛ 'pegee -yaa' winbↃwo mi 'le bhe, 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛ 'zi. 'Mɛɛ 'la zan mu 'yee- 'kpaleya -za -glↃↃ do 'kpↃ 'la -yoo 'o mↃↃ 'kↃↃ 'bhɛ 'srↃↃwoa- -kↃↃa' -Waanbhaa' 'pegee -kↃↃ' 'Bhee Mi Zesu Krisi 'lɛdↃↃleya 'ɛ ma, 'mi -o 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'bhɛ zan mu 'kpɛn -la ni.

2 Bhaa -Waanbhaa' -lileya 'pegee yilabla na 'ka ni 'bhɛɛ- -yoo pa 'ka ta 'ebebele, 'ke -ya klɛ 'bhɛɛ- 'ka 'yee-

-Waanbhaa' 'pegee -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu dɔ!

-Waanbhaa' -kɔɔ' 'siila-'bhɛɛ- -e -kɔɔ' makwan- ye 'la 'kaama-

3 -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'ɛ ma, -e -kɔɔ' -gbaa pɛ 'oo pɛ 'la 'bhɛ sɔ -a klɛle- 'bhɛɛ--kɔɔ' bo -kɔɔ' 'yrɛ ma, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' blɔɔle bo 'yeema, 'bhɛ 'kpɛn ba. -Ya kla, 'bhɛɛ- mɛɛ 'la zan -kɔɔ' 'siiladɔɔ -kɔɔ' dɔ klɛ 'bhɛ 'gbu a 'tɔbhɔleya 'pegee 'bhɛ a wlanya -gbɛnɛ 'ɛ ba -kɔɔ' 'bhɛ zan dɔ.

4 'Bhɛ 'tɔbhɔleya 'pegee 'bhɛ wlanya 'ɛ ma, -Waanbhaa' 'a 'liiwli- mu 'la -za -o 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'egblaanle 'mu naa -kɔɔ' ni. -E -yaa zi 'bhii-'bhɛ -liiwli' mu 'ɛ 'srɔyi 'ka sɔ gole- 'drunyan 'la 'siɛle--o 'ke bhaaplɛŋ zrubhɔ ma -za -yɔɔ' mu 'ɛ 'le 'mu 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ka zru mu 'ɛ klɛ 'bhii-'yee- -Waanbhaa' 'gbu zru 'ɛ gbɛɛn-.

5-7 'Bhɛla- -zayile, -ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'kpaleya 'ɛ 'taawogbɛya -lrele' na 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka 'taawogbɛya -lrele' 'ɛ 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ-'ka -Waanbhaa' dɔ; 'bhɛɛ-'kaa- -Waanbhaa' dɔle 'ɛ 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- 'ka sɔ 'ka 'gbu 'yikunle -za klɛle ma. 'Ka 'gbu 'yikunle 'ɛ 'bhɛ zrubakpaa na 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka zrubakpaa 'ɛ 'bhɛ -Waanbhaa' -lɛɛgblaan wla 'ka zru 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ--Waanbhaa' -lɛɛgblaan 'ɛ 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- 'ka -za sɔ 'eke- ni 'bhii- nɛɛnɛ- ma do mu; 'bhɛ 'sɔlekeniya 'ɛ 'bhɛ -le 'sɔniya 'la 'bhɛ 'laa mɛɛ bago 'bhɛ na 'ka ni.

8 'Ke 'bhɛ -za mu 'la bhe 'mu -o 'ka zru 'yi 'ebebele, 'mu nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'ka 'laa bo bhaama; 'ka nu -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi baandɔlɛ 'taŋii, 'bhɛɛ- 'ka nu klɛlɛ mɛɛ -yrɛbakanle mu 'le.

9 'Duŋ- 'bhɛ -za mu 'la bhe, 'ke 'mu 'laa -o mɛɛ 'la zan zru -yi, 'bhɛ zan -o 'bhii- -yrɛ 'wi mi do gbɛɛn-, 'bhɛɛ- yaa sɔ yrɛ ma yele-. -Waanbhaa' 'a dɔgbɛya gwe 'la 'yaa- -za 'yɔɔ- 'yi 'bhɛ golawoa -a 'kɔɔ, 'bhɛ -za 'ɛ nia -a 'kpee.

10 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ nɛɛnɛ-mu, -ka dɔ klɛn 'ke 'kaa zrɔn 'bhii- -Waanbhaa' 'ka 'siila-, 'bhɛɛ- -e 'ka makwan- wlan ma yaa pɛ 'le. 'Ke 'ka 'bhɛ kla, 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'ka 'laa nu baalɛ -za 'yɔɔ- yi -titi.

11 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn-bhe, -Waanbhaa' nu -kɔɔa' Mɛɛzan 'pegee -kɔɔ' 'Bhee mi Zesu Krisi -a -bhleŋgbeya -wa 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -titi, 'bhɛ 'liigolɛ 'egbɛnɛle 'ka ni, 'bhɛɛ- 'ka wla 'bhɛ nɔɔ-.

12 'Bhɛla- -zayile, yi 'oo yi, 'ŋ bo 'bhɛ -za mu 'la bhe 'mu -la -za dɔle ma 'ka 'kpee, 'ali- 'ke 'ka -o dɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'ka blɔɔle -o 'ka wlan 'la 'srɔɔwoa- 'bhɛ ma 'eglɔɔle.

13 'Ŋ 'yoo- -li 'ŋ 'yrɛ ma 'ŋ 'flɛ 'lɛɛ- 'yi 'trɛ 'lɛɛ- ta -gɛ 'waati 'la ba, 'an ya 'bhii--za wlan 'le 'ke 'ŋ bo 'bhɛ -za mu 'ɛ dɔle ma 'ka 'kpee, 'kooko- 'ka 'yri 'laa go 'ka 'gbu -za 'le,

14 -amasrɔyi, 'bhii- -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'gbu 'a

-zrɔnna 'ŋ ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-bhe, 'an pɛ 'trɛ ta bole 'ɛ 'yan bhla ꞏbhwa -wa -din.

15 'Duŋ-, 'ŋ nu dɔlɛ 'eglɔɔle 'ke 'ŋ 'ka daan 'bhɛ -za mu 'ɛ 'le, 'kooko- 'an pɛ 'trɛ ta 'ɛ 'yanle- blaan, 'woo- -za mu 'ɛ dɔ 'ka 'kpee.

Mɛɛ 'la zan mu Krisi a 'tɔbhɔleya 'ɛ ꞏya

16 Wlan 'ɛ ni, 'o 'ka -daanna -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a -glɔɔya' ma nu gbɛ plɛ mi 'ɛ 'la 'le, 'waa 'ɛ bhɛ 'silɛ-bhaaplɛŋ a yikanleya ma can mu zi. 'Duŋ- 'o 'yee Zesu 'ɛ ꞏya kpataakpa 'o 'yrɛbhɛ-mu 'le -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'kpɛn 'yi.

17 -Amasrɔyi, -a Dɛ -Waanbhaa' 'tɔbhɔle 'ɛ 'bhɛ 'a 'lɛdwa- -a ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'a 'tɔbhwa- 'waati 'la ba, 'bhɛ ꞏkla 'o mɔɔ 'gbu 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'weli- 'ɛ -daa laflɛ' ma 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: *«'Ɲ Gbe 'la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle, 'yele- -gɛ; 'ŋ 'yela- makwan-'bhɛɛ- 'yele- 'ŋ zrukpalaa 'egbɛnɛle.»*

18 'O mɔɔ 'pegee 'yee- 'gbu 'yaa- 'waati 'la ba vlɛ gɔɔn 'weŋ 'ɛ 'wiiŋ-, 'o mɔɔ 'gbu 'bhɛ mɛɛ -weli' 'ɛ ꞏmaa 'ke 'bhɛ da laflɛ' ma.

19 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'wa 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' -lɛlajanwo mu 'ɛ 'wojan- 'ɛ 'bhɛ -o 'ke wlan 'le. -Ka 'ka 'trɔnkpa 'bhɛ ꞏla 'elrele. -Amasrɔyi, 'ke Zesu ꞏnwa 'tɛ -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ nu -bhilɛ' -kɔɔ' zru mu 'ɛ 'yi 'weŋ 'bhii--laŋbha do 'la 'bhi zii' yrɛ do nɔɔ- -gblo 'yi, 'bhɛɛ- -e nu 'ka zru mu 'ɛ bakanlɛ 'bhii-zrwanzi -buŋbhaa yrɛ ma kan gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'weŋ.

20 -Kaa 'yaango- 'elwale 'pe dɔɔ: -Waanbhaa' -lɛlajanwo mu 'ɛ -jan mu 'la 'kpɛn ꞏwoa, 'mu 'laa 'mu do 'kpɔ 'wolɛ-'mu 'gbu 'winta-.

21 Wlan 'ɛ ni, 'woo--Waanbhaa' -lɛlajanwole mu 'ɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa dalɛ -lido' bhaaplɛŋ 'gbu zru maza ba, Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -le 'seŋ ꞏnaa bhaaplɛŋ mu ni, 'bhɛɛ- -o -Waanbhaa -lɛlajanwoa.

2

Bhla ma -Waanbhaa -lɛla' -janwo' mu

1 'Elwaleta, bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu -yaa Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ 'pleŋ- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi, bhla ma mɛɛ daan mu nu -wlɛnlɛ' 'ka 'pleŋ- 'bhɛɛ-gbɛɛn- 'ezin-. -O nu -dawli' 'kpalɛ- 'ka gbɛ ta, 'bhɛɛ- -o nu wlalɛ 'ka 'pleŋ- 'ke bhla ma mɛɛ daangbɛya mu 'le, 'bhɛɛ- -o 'ka 'siɛ-. Zesu 'la 'bhɛ -o Mɛɛzan 'le 'bhɛɛ-'ke 'bhɛ -o tagbawoa, -o nu -o -baŋgolɛ 'bhɛ 'yi. 'Bhɛ 'yi bhe, -o 'gbu 'siɛ -yrɛn nu baalɛ -o 'gbu ta blaale-, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o siɛ.

2 Mɛɛ -bebe nu dɔlɛ -o zi, 'bhɛɛ- 'mu nu -waa' -yanbhɔɔya maza mu 'ɛ 'yansi klɛlɛ. -O klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, mɛɛ mu nu -Waanbhaa' a wlan ma zi 'ɛ 'tɔ 'siɛlɛ-. *

* **2:2 2.2** Elwaleta, -o -yaa mɛɛ dɔle Zesu ꞏla 'ɛ 'bhɛ sii ‹Wlan ma zi›

3 -Gɔli' 'flɛnya- 'ɛ ma, 'woo-bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ -o nu 'ka 'yinilɛ 'ke bhla ma jan mu 'le, 'bhɛɛ- -o 'ka tabhle. 'Duŋ-, 'kiti 'la 'bhɛ -o -lɛɛ, -zɔn 'laa 'bhɛ 'kan yi 'ɛ dɔlɛ, 'bhɛɛ- -o 'siɛ -yrɛn 'ɛ 'bhɛ nu 'klalɛ- -o ba blaale-.

4 Wlan 'ɛ ni, -mlɛkɛ' mu 'la -za 'yɔɔ- kla 'elwaleta -sɔ, -Waanbhaa' laa 'tolɛ- 'mu ma, -yoo -yrela 'ke kpɛlɛ- mu 'le, 'bhɛɛ- -yoo -blinna -gluu 'trole- -gbɛnɛ 'ɛ 'yi -gblo 'ɛ yi. -O 'kpale- -o 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ nɔɔ ye 'ke -o 'kitikan yi 'ɛ magbɛn.

5 'Bhɛɛ- 'elwaleta -sɔ, mɛɛ 'la zan mu -za 'yɔɔ- -kla Noe a pɛ 'waati 'ɛ ba, -Waanbhaa' laa 'tolɛ- 'mu ma 'ezin-. -E la gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ -baan, 'bhɛɛ- -yi 'ɛ -kpaa 'drunyan 'ɛ 'pegee -a -yi mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ 'kpɛn ta. Noe 'la 'bhɛ 'yaa- zi -lɛdɔɔle 'ɛ ba janwo 'zi mɛɛ mu 'ɛ ni, -Waanbhaa' 'bhɛ do -kplɛn 'pegee 'bhɛɛ- a 'fa -la mu 'srwaplɛ- -la -gwa -za 'yi.

6 'Bhɛ trala 'ezin-, -Waanbhaa' a 'kiti 'ɛ -balaa' Sodɔmu 'pegee Gomɔɔ -wa mu 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -yoo 'kpaciela 'feŋfeŋ 'ke 'tɛ 'le. 'Bhɛ -za 'ɛ kla -za 'la 'yaa- nu 'tɛnlɛ-mɛɛ 'la zan mu laa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ 'mu ma 'bhɛ ma -tɔɔmasie 'le.

7 'Duŋ- -Waanbhaa' mɛɛ -lɛdɔɔle Lɔti -gwa -za 'yi 'yee- -wa mu 'ɛ 'siɛ 'waati 'ɛ ba. -A yaayɔɔn' mu a -yanbhɔɔya ma 'taawogbɛya -yɔɔ 'ɛ, 'bhɛ 'pegee 'mu a -Waanbhaa' -lɛɛgblaankleya 'ɛ, 'mu 'a 'trɛbhwa 'eyɔɔle.

8 Wlan 'ɛ ni, 'yee- mɛɛ -lɛdɔɔle Lɔti yaale 'la -yaa -o ba, -e -yaa -o klɛza -yɔɔ mu 'la ye, 'bhɛ 'pegee -e -yaa -o wojan mu 'la ma yi 'oo yi, 'bhɛ 'yaa- -yrɛnkpa' zii' -a nii-'ɛ ta.

9 'Wa 'yaango- 'bhɛ -za mu 'la bhe 'mu ma dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan mu gblaan -Waanbhaa -lɛɛ, Mɛɛzan sɔ -o gole- -o zrubaglin -za -glɔɔ 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee 'yee -Waanbhaa mɛɛ 'yɔɔ- mu 'ɛ kpa 'edaŋma -o 'krowo- zayi' -yaa' 'kitikan yi 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

10 Mɛɛ 'la zan mu dɔle -o -o 'gbu 'flɛ zrubhɔ maza -yɔɔ' mu 'ɛ zi, 'bhɛɛ- 'ke -o -Waanbhaa' a gblaanya 'ɛ mavɛɛ, -e nu 'bhɛ zan mu -la 'krowolɛ 'eyɔɔle.

'Ŋ bhla ma mɛɛ daan mu 'la -waa' -janwoa 'ka ni 'el-wale bhe, -woo 'gbu mag-baandɛ, 'bhɛɛ- -o 'gbu 'kpee ma -o sɔ -za 'kpɛnsee klɛle-. 'Bhɛɛ- laflɛ' 'yi mɛɛ 'tɔbhɔle mu 'la 'kpaale- -o bhaaplɛŋ mu wiiŋ-, waa gblaan 'mu -zwanwole ma.

11 'Ali- -mlɛkɛ' mu 'la 'mu faŋgan- 'pegee 'mu -glɔɔ 'yiya- 'woo- bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ ni, 'mu laa 'bhɛ laanima mɛɛ 'tɔbhɔle mu 'ɛ 'kitikan, 'bhɛɛ-waa 'mu -zwanwo' Mɛɛzan -Waanbhaa' -yrɛ la.

12 'Duŋ-, 'woo- bhla ma mɛɛ daan mu 'la bhe, -woo -zadɔkle mu 'le 'bhii- wi mu 'la -o 'mu kla 'mu 'kunza-'pegee 'mu dɛza zayi'. Waa pɛ 'la dɔ, -o 'bhɛɛ- -zwanwo; 'bhɛɛ- -o klɛza -yɔɔ' 'kwe 'ɛ nu baalɛ -o 'gbu ta, 'bhɛɛ- -o ga.

13 -O 'gbu nu -o klɛza -yɔɔ'

mu 'ɛ ma -sra 'srɔɔwolɛ. -O 'gbu zrubhɔ maza -yɔɔ' mu 'ɛ 'mu -la klɛle sɔ -o ni mɔkpɛn' 'yrɛ ma -yrekpaa' kpataakpa. 'Ke 'ka 'pegee 'woo- mu -o pɛbhle 'zi 'eke- ta, -o -yraladɔ mɛɛ ma -waa' 'triŋdɔ- maza mu 'ɛ 'le. 'Bhɛ 'yi, -o zruk-paale klɛ -waa' mɛɛ -yini' maza mu 'ɛ 'yi.

14 -Yanbhɔɔya klɛle 'te -la dɔle -o -yrɛ ta, 'bhɛɛ- -o 'trɛ 'laa bhɔ -za 'yɔɔ- klɛle ma. Faŋgan- 'laa -o mɛɛ 'la zan mu ta -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ ta, -o -dawli' kpa 'mu gbɛ ta, 'bhɛɛ- -o 'mu 'yini-. -Gɔli' 'flɛn -o zru ba, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a 'daŋgan -o ma.

15 -O zi -lɛdɔɔle 'ɛ bhɛ twa -a nɔɔ-, 'bhɛɛ- -woo 'gbu 'yinia. -O Bosɔɔ gbe Balaamu a pɛ 'taawogbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'bhɛɛ- sia. Wlan 'ɛ ni, 'yee- Balaamu 'laa dɔlɛ -a -la 'kee- 'taawo- -Waanbhaa' -weli' ta, 'bhɛɛ- -e -dwa -a la 'ke -ya 'gbu bɔ -za 'yɔɔ- klɛle 'yi -gɔli' 'flɛn ma. †

16 'Duŋ-, -Waanbhaa' -jan sa -kpan 'kpalaa -a -lii 'bhɛ 'weli- 'kafawoza 'ɛ 'yi. Wlan 'ɛ ni, -soofali 'la 'bhɛ 'laa sɔ -janwole, 'bhɛ -janwoa -a ni 'bhii- bhaaplɛŋ do gbɛɛn-. 'Bhɛ 'yi, 'bhɛ 'a kla 'bhɛɛ- 'yee- -Waanbhaa' -lɛlajanwo mi 'ɛ -ploola -yaa' klooya maza 'ɛ ma.

17 'Woo- bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ, -woo 'bhii- 'tɔ ŋgblo mu 'la 'yi -yi 'ɛ 'bheela-. 'Bhɛɛ- -woo 'ezin- 'bhii- la -gblo mu 'la 'ke -ploo 'ɛ -yoo blin la banle -lɛɛ 'mu gbɛɛn-. -Waanbhaa' 'woo- mɛɛ mu 'ɛ 'lɛtwa yrɛ 'la 'bhɛ -o -gblo 'tilale -gbɛnɛ 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- ba.

18 -Jan -gbɛnɛ -gbɛnɛ 'pegee 'waso ma jan mu -le da -o -lii. Mɛɛ 'la zan mu -gwa -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ 'pleŋ-'edrɛɛ drɛɛle, 'bhɛɛ- 'ke 'mu dɔle- -o Zesu zi, -o 'mu 'lɛkan- -o 'gbu 'flɛ zrubhɔ maza -yɔɔ' mu 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee -waa' -yanbhɔɔya maza mu 'ɛ 'le.

19 -Woo -liiwli' na 'mu ni dɔɔ 'mu nu bolɛ 'mu 'gbu ma, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- mu 'gbu -o -o 'gbu zrubhɔ maza -yɔɔ' mu 'ɛ 'mu -laa' lu mu 'le. -Amasrɔyi 'ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- 'e 'le, 'e klɛ 'bhɛ zan a lu -la -le.

20 Wlan 'gbu 'ɛ ni, mɛɛ 'la zan mu -o 'niigwa- 'drun-yan 'lɛɛ- 'yi mɛɛ 'triŋdɔ-maza pɛ mu 'ɛ 'yi, -o -kɔɔa' Mɛɛzan 'pegee -kɔɔ' 'Bhee Mi Zesu Krisi dɔlawoa bhɛ -zayi'; 'bhɛɛ- 'ke -wa 'twa-'ke 'bhɛ pɛ mu 'ɛ blɔɔ gbɛ drɛɛwo -o nii- ta, 'bhɛ zan mu 'ɛ -si 'ɛ klɛ 'eyɔɔle 'kee-kan -a -lwa 'ɛ ta.

21 'Ke 'bhɛ zan mu laa -lɛdɔɔleya ma zi 'ɛ dɔlɛ bi, 'bhɛ mabhaa -yaa nu bhɔlɛ -o 'gbu ma 'ke -o 'yee- zi 'ɛ dɔ 'bhɛɛ- -woo -baŋgo' -woo -daanna -Waanbhaa' 'toŋ 'weŋ mu 'la 'le 'mu 'yi.

22 'Woo- mɛɛ mu 'la bhe -o

† **2:15 2.15** -Nɔɔle' 'sɛwɛ 22.4'Elwaleta -sɔ, -o -yaa -bhleŋgbe do sii Balaki. 'Bhɛ 'yaa- zi 'bhii- 'bhɛ -gɔli' 'wla 'yee- Balaamu gbɛ la, 'kooko- -e sɔ Izraɛli -nɛ mu 'ɛ 'daŋganwole. 'Yee- Balaamu 'laa dɔlɛ 'mu 'daŋganwole -la. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -ya wlaa Izraɛli -nɛ mu 'ɛ zi 'bhɛɛ- 'mu -yanbhɔɔya klɛle 'pegee yo mu gbale -saan 'si 'bhɛɛke mu 'le.

-gɔɔn plɛ 'lɛɛ- 'mu 'yi jan 'ɛ 'lɛsɔ-: «-Gbaan' 'ɛ -ya -piila pɛ 'la 'le, -e -niinaa' 'bhɛɛ- 'bhlele- ta.» 'Bhɛɛ-: «-O -yaan ɓswa 'la 'fɛlele, -e -ja -a -glɔɔ gbɛ drɛɛwolɛ -pɛɛ 'ɛ ba 'ezin-.» 'Woo- -gɔɔn plɛ 'la bhe -o -yi -le 'ke 'woo- mɛɛ mu 'la bhe -o klɛza 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

3

Mɛɛzan Zesu 'nu yi 'ɛ ma -tɔɔmasie

1 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'an 'sɛwɛ dɛ gbɛ plɛ mi -le 'ka ni 'kɛlɛɛ- 'le. 'Woo- 'sɛwɛ plɛ 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'ŋ 'ka -daanna -za mu 'la 'le 'ŋ ɓbwa 'mu dɔle ma 'ka 'kpee, 'ka 'liaza- -zayi', 'kooko- 'ka 'kpeejan- mu 'ɛ 'lɛdɔɔle klɛ.

2 'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mu 'weŋ mu 'ɛ -o -jan mu 'la ɓwoa 'ka ni 'elwaleta -sɔ, 'bhɛ -jan mu 'ɛ dɔ 'ka 'kpee. 'Bhɛɛ- *'Toŋ 'la -kɔɔa' Mɛɛzan 'pegee -kɔɔ' -Bhee mi Krisi 'bhɛ ɓnaa -yaa winbɔwo mu 'ɛ ni 'ka daanpɛ 'le, 'ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ 'bhɛ 'Toŋ 'ɛ -zadɔ' 'ka 'kpee 'ezin-.

3 -Kaa 'yaango- 'elwale 'pe 'bhii- 'ke 'drunyan 'yan bhla 'ɛ ɓbhwa -wa -din, mɛɛ 'ke mu nu 'pwɛlɛ- -a -yi, 'bhɛɛ- -o nu mɛɛ 'la zan mu 'kpale- -o Zesu 'yi 'mu malrɔgolɛ. -O nu 'taawolɛ -o 'gbu zrubhɔ maza mu 'te mu -la zi.

4 'Bhɛɛ- -o nu -a pelɛ 'ka ni dɔɔ: «Zesu pe -e nu nu gbɛ drɛɛwolɛ, 'bhɛɛ- -a 'gbu -o 'naa- ɛɛ? 'Bhɛɛ- 'o -gbɔɔ mu 'a 'nule- 'ɛ magbian- 'fruu, 'bhɛɛ- 'mu -gaa; -a 'san 'drunyan klɛle ma, pɛ 'kpɛn -o 'bhɛ bogbɛya 'ɛ 'bhɛɛ- 'yi, 'bhɛɛ- -za 'kedo- 'kpɔ ma laa bɔɔlɛ -li!»

5 -Wa pe 'zi 'bhɛ 'pegbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -amasrɔyi waa -o -a zi 'bhii- -o -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- dɔ: 'Elwaleta -sɔ, -Waanbhaa' laflɛ' 'pegee 'trɛ ɓkla -a -liijan' 'le. -E 'trɛ 'pleŋgwa- -yi mu 'ɛ ma; 'bhɛɛ- -e 'trɛ 'ɛ 'lɛkpaa- 'eketa -yi mu 'ɛ pleŋ-.

6 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' 'elwaleta 'drunyan 'ɛ 'siɛla- 'ke la gblɔ -gbɛnɛ do -la -le.

7 'Duŋ-, -Waanbhaa' laflɛ' 'pegee 'trɛ 'ɛ ɓkpaa 'edaŋma -yaa' -jan do 'kpɔ 'ɛ 'le -o 'kpacie zayi' 'tɛ 'le. -O 'kpacie yi 'ɛ nu klɛlɛ mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ 'kitikanlɛ yi 'ɛ 'pegee -o 'siɛ yi 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

8 'Bhɛ 'kpɛn 'yi bhe, 'ŋ 'yiɛnii mu, -za 'lɛɛ- 'bhɛ -za 'laa golɛ 'ka 'kpee -titi: Mɛɛzan -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, -yrekpaa' do -o 'bhii- -yrekpaa' 'waa do; 'bhɛɛ- -yrekpaa' 'waa do -o 'bhii- -yrekpaa' do.

9 Mɛɛ 'ke mu -o -a pe 'zi dɔɔ Mɛɛzan -o -a gbɛtadɔ 'zi -a -liiwli' 'ɛ 'lɛsɔle ma. Wlan laa 'bhɛ 'le! 'Yee- Mɛɛzan -Waanbhaa' -o -a zrubakpaa zii' 'ka zi, 'bhɛɛ- -ya zi 'bhii- 'ka 'kpɛn go -za 'yi, 'bhɛɛ- 'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa klɛ 'ke 'siɛ pɛ 'le. Wlan 'ɛ ni, -ya zi 'bhii- mɔkpɛn' 'ploo- 'mu klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -woo zru niinaa' 'yee- 'gbu

ba.

10 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Mɛɛzan Zesu 'nu yi 'ɛ nu 'klalɛ- -kɔɔ' ba 'bhii- -faannii' kla mɛɛ ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, laflɛ' nu 'kanlɛ- 'ke mɛɛ -gblaan pɛ -weli' -gbɛnɛ do 'le; 'tɛ nu bɔlɛ laanima pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yi 'bhɛɛ- -o yie, 'trɛ 'pegee -a ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn nu 'kpacielɛ. *

11 'Ke pɛ 'kpɛn nu 'siɛlɛ- 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, -ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'taawogbɛya klɛ 'weŋ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'ka blɔɔle bo 'eglɔɔle -a ma.

12 -Kaa nu yi 'ɛ magbɛn, 'bhɛɛ- 'ke 'ka sɔ -za 'la klɛle- -ka 'bhɛ klɛ, 'bhɛɛ- 'kaa 'nu yi 'ɛ 'lasi-. 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, 'tɛ nu bɔlɛ laflɛ' 'pegee -a -yi pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yi, 'bhɛɛ- -o nu -yielɛ'.

13 'Duŋ- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- -naa -kɔɔ' ni dɔɔ -e nu laflɛ' drɛɛ 'pegee 'trɛ drɛɛ nalɛ -kɔɔ' ni. -Lɛdɔɔleya maza 'te -le nu klɛlɛ 'bhɛ yrɛ drɛɛ 'ɛ ɲɔɔ. 'O mɔɔ -o 'bhɛɛ- magbɛn 'zi 'tɛ.

14 'Bhɛla- -zayile, 'ŋ 'yiɛnii mu, 'ka -o 'bhɛ yi 'ɛ malagbɛn 'zi bhe, -ka dɔ klɛn 'ke -Waanbhaa 'ka ye 'ka 'kpee 'fleele- 'le, 'ke waa 'joo 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ ye 'ka zi; 'bhɛɛ- 'ke yilabla klɛ 'ka 'pegee -Waanbhaa' pleŋ-.

15 -Kaa 'yaango- 'bhii- -kɔɔa' Mɛɛzan -o -a zrubak- paa zii' -kɔɔ' zi, 'kooko- -kɔɔ' go -za 'yi; 'bhii- -kɔɔ' nɛɛnɛ- Pɔlu 'la -za sɔ -kɔɔ' ni 'bhɛ 'sɛwɛ ɲkpaa 'ka ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe 'ezin-, -Waanbhaa' -zadɔleya 'la -naa -a ni, 'bhɛ 'le.

16 -E -janwoa 'bhɛɛ- gbɛɛn- -yaa' 'lɛtrɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yi 'yee- -za 'ɛ ba zayi'. -Yaa' 'lɛtrɛ mu 'ɛ 'yi yrɛ 'ke mu -yimale la. 'Bhɛla- -yile, -zadɔkle mɛɛ mu 'la 'ke waa dɔlɛ -li 'eglɔɔle -o 'kpaleya 'ɛ 'yi, -o 'bhɛ yrɛ mu 'ɛ ɲnɔɔ jan mu 'ɛ mabɔɔla. -Wa klɛlawo zii' 'bhɛ gbɛɛn-, -woo 'gbu 'siɛyrɛ- -la -glin 'zi bhe.

17 'Duŋ- 'ka mu 'ŋ 'yiɛnii mu, 'mi 'ka 'kpeelɛkaan -zɔn. 'Ka 'yri bo 'ka 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ -waa' 'yinileya 'ɛ 'tɛn 'ka ma, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'ka go 'ka dulayrɛ -lrele' 'ɛ ɲnɔɔ.

18 'Duŋ-, -ka dɔ klɛn 'ke 'ka -kɔɔa' Mɛɛzan 'pegee -kɔɔ' 'Bhee Mi Zesu Krisi a -lileya 'ɛ baandɔ yi 'oo yi, 'bhɛɛ- -a dɔleya 'ɛ 'ka 'kɔɔ 'bhɛ baan' kla 'bhɛ ba. Bhaa 'tɔbhɔleya bo -a ni -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta! Amiina.

* **3:10 3.10** 'Ke -wa ɲpia Mɛɛzan a yi 'ɛ, -woo -we 'zi 'ezin- -Waanbhaa' a 'kitikan yi gblaan 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. 'Bhɛ yi 'ɛ 'le, -e nu bhaaplɛŋ mu 'kpɛn 'kitikanlɛ.

ZAAN 'LƐTRƐ LWA 'LA YƆƆNDIA-
Zaan a 'lɛtrɛ lwa mi 'ɛ ŋgblo

Mɛɛ mu 'ɛ -wa pia dɔɔ Zaan 'la 'yaa- 'ke Zesu a winbɔwo mi 'le 'bhɛ -ja yaalɛ Efɛzi -wa 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Pɔlu -le 'a nɔɔ Zesu -za 'ɛ zibwa-. -Ayile, Zaan 'bhɔle- Efɛzi, 'keeklɛle- -a nɔɔ- Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ waa zilɛɛ- mi 'le. 'Bhɛla- -zayile, -e 'bhɛ nɔɔ Zesu 'yi mu 'ɛ sii dɔɔ «'Ŋ 'nɛ mu». Zaan 'lɛtrɛ yaga -la dia. -A lwa mi 'ɛ, yaa 'bhɛ 'kpalɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ ni, 'bhɛ 'pegee yaa 'bhɛ 'kpalɛ- Zesu 'yi mu -lɛ 'kedo- 'kpɔ ni; 'duŋ- -e 'bhɛ dia Zesu 'yi mu -lɛ mu 'kpɛn -la ni.

-E -jan gaan -gbɛnɛ plɛ 'la woa 'bhɛ 'lɛtrɛ 'ɛ 'yi 'mu -le -gɛ: (1 Zaan 1) Zaan 'a pia Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ -o dɔ zi -lɛdɔɔle 'ɛ 'bhɛɛ- zi. 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ -woo kpa Mɛɛzan Zesu 'yi, 'bhɛɛ- -o -za sɔ 'ekeni.

-E -jan gaan plɛ mi 'la woa 'bhɛ -le dɔɔ -woo -yrɛkpa' -o 'gbu ba bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ ma (1 Zaan 2.18-29; 4.1-6).

Zesu a -Jan 'ɛ bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni

1 'Kee- san 'drunyan zisan' bhla 'ɛ ma, -Jan 'Nrale- 'la bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni 'bhɛ 'yaa- ye. 'Bhɛɛ- 'duŋ-'o 'bhɛ -Jan 'ɛ maa, 'bhɛ 'pegee- 'wa ya 'o 'yrɛbhɛmu 'le, 'woo 'yrɛkpa -a ta kplankplan, 'bhɛɛ- 'o kwan -a ma 'o gbɛ mu 'le.

2 Mɛɛ 'la zan -yaa bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni 'bhɛ 'pwɛla--a -yi. 'Yele- -yaa bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ -le, 'bhɛɛ- 'yele- -yaa 'o Dɛ -din 'waati 'ɛ 'kpɛn ba, 'bhɛɛ- -e -pwɛla -a -yi 'o ni. 'Bhɛla- -zayile 'woo- -a 'srɛya- klɛ 'zi 'ka ni.

3 'O mɔɔ pɛ 'la ya, 'bhɛɛ-'ke 'wa maa, 'o mɔɔ 'bhɛ -la 'wo 'zi 'ka ni 'ezin-; 'kooko-'o 'pegee 'ka mu klɛ 'kpaledomaya 'yi. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'pegee -kɔɔ' Dɛ, 'bhɛɛ- -a Gbe Zesu Krisi klɛ 'kpaledomaya 'yi.

4 'Bhɛ 'yi, 'o 'bhɛ -za mu 'ɛ 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, 'kooko--kɔɔa' zrukpaaleya 'ɛ -lɛpa'.

'Taawole 'tɛbhile ba', 'bhɛɛ- 'ploole- -za 'yɔɔ- klɛle ma

5 'O -jan 'la maa Zesu Krisi 'lii, 'bhɛɛ- 'ke 'woo- 'bhɛ 'wo zii' 'ka ni, 'bhɛ -le -gɛ: -Waanbhaa' -o 'ke 'tɛbhile 'le, 'bhɛɛ- -gblo do 'kpɔ 'laa -o -a -yi.

6 'Ke -kɔɔ' 'a pia dɔɔ -kɔɔ' 'pegee 'yee- -Waanbhaa' -o 'kpaledomaya 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -gblo 'yi za mu klɛ 'zi, 'bhɛ bhla 'ɛ ba -kɔɔ' -o 'ke bhlanii- mu 'le, 'bhɛɛ- -kɔɔ' 'laa -o 'taawo zii' wlan ta.

7 'Duŋ-, 'ke -kɔɔ' 'taawo zii' 'tɛbhile ba 'bhii- 'yee--Waanbhaa' 'gbu -o 'ke 'tɛbhile 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -kɔɔ' 'kpɛn -o 'kpaledomaya 'yi -kɔɔ' 'pegee -kɔɔ' 'yɔɔn mu 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- 'bhɛ

klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -a Gbe Zesu yiɛn 'ɛ 'bhɛ -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn go, 'bhɛɛ- 'bhɛ -kɔɔ' klɛ 'weŋ.

8 'Ke -kɔɔ' 'a ⁇pia dɔɔ -za 'yɔɔ- laa -o -kɔɔ' 'yi, -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'gbu 'yini zii' 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe, 'bhɛɛ- wlan 'laa -o -kɔɔ' 'yi.

9 'Ke -kɔɔ' -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -dwa -Waanbhaa' -yrɛ ⁇la, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -o ⁇pia -a ni kpataakpa, -e nu -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma 'yanlɛ-, 'bhɛ 'pegee -e nu -kɔɔ' klɛza 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn golɛ -kɔɔ' 'yi, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' klɛ 'weŋ. -Amasrɔyi, -Waanbhaa' -liijan' -o do, 'bhɛɛ- -a -lɛdɔɔle -o.

10 'Duŋ-, 'ke -kɔɔ' 'a ⁇pia dɔɔ -kɔɔ' 'laa -za 'yɔɔ- klɛlɛ, 'bhɛ 'yi, -kɔɔ' -Waanbhaa' klɛ 'ke bhlanii- 'le; 'bhɛɛ- yaa -jan 'ɛ 'kɛla ⁇woa -kɔɔ' 'laa dɔlɛ 'bhɛ ⁇la.

2

-Waanbhaa' a -jan -klɔsikunza

1 'Ŋ 'nɛ mu, 'ŋ 'yoo- -jan mu 'lɛɛ- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, 'kooko- 'ka 'laa -za 'yɔɔ- klɛ. 'Duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- ⁇kla, -kɔɔa' mɛɛ do -o -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' -din 'bhɛ -le -kɔɔ' tagwledan mi 'le, 'bhɛ -le 'ke Zesu Krisi 'le, mɛɛ -lɛdɔɔle -le 'kɛle-.

2 'Yele- 'a 'gbu ⁇kla -kɔɔ' ma 'sraka 'le -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ -zayi', 'kooko- -Waanbhaa' -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma yan. 'Duŋ-yaa klɛlɛ 'sraka 'le -kɔɔ' mu do -kplɛn 'kpɔ a -za 'yɔɔ- mu -sroma 'yan zayi', -e ⁇kla 'sraka 'le 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'kpɛn a -za 'yɔɔ- mu ma -sroma 'yanza- -la -le.

3 'Ke -kɔɔ' -Waanbhaa' a -jan mu 'ɛ 'klɔsikun, -kɔɔ' 'a 'yaango- bhɛɛ- ma 'bhii- -kɔɔ 'a dɔ.

4 'Ke mɛɛ 'la zan 'a ⁇pia dɔɔ: «'Mi 'a dɔ», 'Bhɛɛ- 'ke 'bhɛ zan laa -yaa' -jan mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛ zan -o 'ke bhlanii- 'le, 'bhɛɛ- wlan laa -o 'bhɛ zan 'ɛ 'yi.

5 'Duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan -yaa' -jan 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛ zan 'a zrɔn 'bhɛ ma kpataakpa 'bhii- -Waanbhaa' 'sɔniya 'ɛ 'lɛpale -o 'bhɛ zru 'ɛ 'yi. -Kɔɔ' 'a 'yaango- 'kɛla ma 'bhii- -kɔɔ' mu 'pegee -Waanbhaa' -o 'kpaledomaya 'yi, 'bhɛ -le -gɛ:

6 'Ke mɛɛ 'la zan 'a ⁇pia dɔɔ -o 'pegee -Waanbhaa' -o 'kpaledomaya 'yi, 'bhɛ zan 'taawogbɛya 'ɛ klɛ 'bhii- Zesu 'taawoa⁇ gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

'Eke- ba 'sɔniya ta 'toŋ drɛɛ

7 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'naa -o 'toŋ drɛɛ 'kpa zii' 'ka ni. 'Ŋ 'toŋ gwe 'la ⁇pia 'ka ni 'elwale gban -sɔ 'bhɛɛ- 'ke 'ka -dwa 'bhɛ -la bhe 'yee- -Jan 'Nrale- 'lɛɛ- 'wole- zisan' bhla 'ɛ zi, 'bhɛ -le 'kɛle-. 'Yee- 'toŋ gwe 'ɛ 'yele- 'ke 'ka -jan 'la ⁇maa 'bhɛ 'le.

8 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ŋ sɔ -a peledɔɔ 'ŋ 'yoo- 'toŋ drɛɛ -la 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni 'ezin-; -wa drɛɛya 'ɛ ye Zesu 'yi, 'bhɛɛ- -wa ye 'ka mu 'yi 'ezin-. -Amasrɔyi, -gblo mu 'ɛ -woo 'kan zii', 'bhɛɛ- 'tɛbhile -zeze

'gbu 'ɛ 'bhɛ 'bhile- -saan gban.

9 'Ke mɛɛ 'la zan 'a Ꞌpiaⁿ dɔɔ 'bhɛ -o 'taawo zii' 'tɛbhile 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'ke -a nɛɛnɛ- -za 'laa sɔ -a ni, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -o -li -gblo -gbɛnɛ -la -yi.

10 'Ke mɛɛ 'la zan nɛɛnɛ- -za sɔ -a ni, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -o 'tɛbhile 'ɛ ba. 'Bhɛ 'yi, -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'laa -o -a -yi 'ke 'bhɛ sɔ klɛle- 'ke mɛɛ -bhɛɛke' baa- pɛ 'le -za 'yɔɔ- 'yi.

11 'Duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan nɛɛnɛ- vɛnsi -a yin 'lii, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ -o -gblo 'yi. -Yoo 'taawo zii' -gblo 'yi; 'bhɛɛ- yaa -a geyrɛ dɔ, -amasrɔyi -gblo -kpaa -a -yrɛ ta.

'Drunyan ta pɛ mu -za 'laa 'sɔlɛ- 'ka ni

12 'Ŋ 'nɛ mu, 'ŋ 'yoo- -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, -amasrɔyi -Waanbhaa' 'kaa- -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma -yaan Krisi 'tɔ 'ɛ -zayi'.

13 -Nɛ dɛ mu, 'ŋ 'yoo- -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, -amasrɔyi Krisi 'la -ya -yrɛ ma 'keesan 'drunyan zisan' bhla 'ɛ ma, 'ka 'bhɛ dɔ. -Zwan mu 'pegee -gbla mu, 'ŋ 'yoo- -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, -amasrɔyi 'ka 'seŋgwa- 'ke -Setran' 'le.

'Ŋ 'nɛ mu, 'ŋ -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, -amasrɔyi 'ka -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' -dwa.

14 -Nɛ dɛ mu, 'ŋ -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, -amasrɔyi mɛɛ 'la zan -o -a -yrɛ ma 'keesan 'drunyan zisan' bhla 'ɛ ma, 'ka 'bhɛ zan 'ɛ dɔ. -Zwan mu 'pegee -gbla mu, 'ŋ -jan 'lɛɛ- 'bhɛɛ- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni, -amasrɔyi 'ka -o 'eglɔɔle 'bhɛɛ- -Waanbhaa' a -jan 'ɛ -yoo 'ka 'kpee, 'bhɛɛ- 'ka 'seŋgwa- 'ke -Setran' 'le.

15 'Drunyan -za 'laa 'sɔlɛ- 'ka ni, 'bhɛɛ- -a -yi pɛ 'kedo- 'kpɔ -za 'laa 'sɔlɛ- 'ka ni 'ezin-. 'Ke 'drunyan -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ɛ yaa -o 'bhɛ zan zru 'ɛ 'yi.

16 -Amasrɔyi, -za 'yɔɔ- klɛ -lrɔ 'la dɔ mɛɛ 'flɛ 'ɛ ma oo, mɛɛ -yrɛ 'bhɔpɛ- mu oo, 'bhɛ 'pegee 'ke mɛɛ 'e 'gbu magbaandɛ -a 'kɔɔpɛ- -zayi', 'bhɛ -za mu 'la bhe, 'mu 'kpɛn -o 'ke 'drunyan 'yi pɛ mu 'le. -O do 'kpɔ 'laa da -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' ba, 'duŋ- -o da 'drunyan -la -yi.

17 'Drunyan -o 'ke 'kanpɛ- 'le, 'bhɛ 'pegee -a -yi mɛɛ -yrɛ 'bhɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' zru maza klɛ, 'bhɛ zan bo 'bhɛ 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- -daŋ' 'laa klɛ -yaa' bole -yrɛ ma -si 'ɛ ma.

Krisi 'Sɔɔnnii

18 'Ŋ 'nɛ mu, 'drunyan 'yan bhla 'ɛ Ꞌbhwa -wa -din! 'Kaa Ꞌmaaⁿ dɔɔ Krisi 'Sɔɔnnii 'ɛ -yoo zan nulɛ; 'bhɛɛ- 'duŋ-, Krisi 'sɔɔnnii -bebe mu -nwa gban -zɔn, 'wa 'yaango- 'bhɛɛ- ma 'bhii-

'drunyan 'yan yi 'ɛ bhwa -wa -din.

19 'Woo- Krisi 'sɔɔnnii mu 'la bhe, -o -daa -kɔɔ' 'pleŋ, 'duŋ- waa -yaa -kɔɔ' a pɛ mɛɛ -zeze mu 'gbu 'le. -Amasrɔyi, 'ke -o 'kpa bi -kɔɔ' a pɛ mɛɛ mu 'le, -o -yaa nu bolɛ -kɔɔ' ba. -O golawoa -kɔɔ' ba, -wa ye 'bhɛɛ- ma kpataakpa 'bhii- -o do 'kpɔ 'laa -yaa -kɔɔ' 'a pɛ mɛɛ mu 'le.

20 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'ka mu laa -o 'bhii- 'woo- mu gbɛɛn-. 'Ka mu Lii 'Weŋ 'ɛ 'srɔɔwoa- Krisi 'la -yoo 'weŋ 'bhɛ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- -zayaangoleya -o 'ka 'kpɛn 'kɔɔ.

21 'Ŋ 'lɛtrɛ 'lɛɛ- kpaa 'ka ni, yaa klɛlɛ 'ka ni 'bhii- 'ka 'laa wlan 'ɛ dɔ; 'duŋ- 'ka wlan 'ɛ dɔ, 'bhɛɛ- 'kaa 'yaango- 'bhii- bhla do 'kpɔ 'laa da wlan 'ɛ ba.

22 'Bhɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'a pia dɔɔ Zesu 'laa -o 'ke Mɛɛ -Bhee mi -kpɔsɔɔ Krisi 'le, bhlanii- -kaan 'bhɛ zan 'ɛ ta ɛɛ? 'Bhɛ zan -le 'ke bhlanii- 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -le 'ke Krisi -Sɔɔnnii' 'ɛ 'le. -Amasrɔyi, -ya -baŋgwa -Nɛ Dɛ 'ɛ 'pegee -a Gbe 'ɛ 'yi.

23 Wlan 'ɛ ni, 'ke mɛɛ 'la zan 'e -baŋgwa -Nɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'e -baŋgwa -a Dɛ 'yi 'ezin- 'bhɛɛ- gbɛɛn- bhe. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan -Nɛ 'ɛ dɔ, -a Dɛ -o 'ezin- 'bhɛ zan 'ɛ ba.

24 'Bhɛla- -yile, 'ka -jan 'la maa 'kee- san -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole zisan bhla 'ɛ ma, 'bhɛ -jan 'ɛ bo 'ka 'kpee. 'Ka -jan 'la maa 'kee- san -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole- zisan' bhla 'ɛ ma, 'ke 'bhɛ bwa 'ka 'kpee, 'ka mu 'pegee -Nɛ 'bhɛɛ- -a Dɛ 'ka 'kpale- bo do ma.

25 'Bhɛɛ- Krisi 'a 'liiwli- -naa -za 'la 'naza- ta -kɔɔ' ni 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛɛ- 'le.

26 Mɛɛ 'la zan mu -o 'ka 'niyrɛ- -glin 'zi, 'ŋ 'yoo- 'sɛwɛdɛ 'zi 'ka ni 'wola- ba zayi'; 'kooko- 'ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele -o ma.

27 'Ka mu 'gbu, Krisi Lii 'Weŋ 'ɛ naa 'ka ni. -A Lii 'Weŋ 'ɛ bole -o 'ka 'yi bhe, 'bhɛla- -yile 'ka maza laa -o mɛɛ -bhɛɛke' do ma 'ke 'bhɛ 'ka daan. Wlan 'gbu 'ɛ ni, Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo 'ka daanlawo zii' -za 'kpɛn 'la 'le bhe 'mu 'kpɛn -o 'ke wlan 'le, 'bhɛɛ- bhla laa -o 'mu ba. 'Bhɛla- -yile, -e 'ka daan 'zi -za mu 'la 'le bhe, -kaa -o -klɔsikun, 'bhɛɛ- 'ka 'pegee Krisi 'kpale- bo do ma.

28 'Bhɛ 'yi -zɔn, 'ŋ 'nɛ mu, 'ka mu 'pegee Krisi 'kpale- bo do ma; 'kooko- 'kee- -pwɛla -a -yi yi 'la 'le, -e bhɔ -kɔɔ' ta 'ke -kɔɔ' 'kpale- -o -a -yi. 'Bhɛɛ- -yrala' laa dɔ -kɔɔ' ma -a nu 'yi 'ɛ 'le, 'ke -kɔɔ' 'pleŋgole klɛ -a ma.

29 'Ke 'kaa 'yaango- 'bhii- Krisi 'lɛdɔɔle -o, -kaa 'yaango- 'ezin- 'bhii- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'taawogbɛya -lɛdɔɔle -o 'bhɛ zan -o 'ke -Waanbhaa' -nɛ 'le.

3

-Waanbhaa' a -nɛ mu 'taawogbɛya

1 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, -kɔɔ' -za swa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka 'bhɛ -glin doo! -Kɔɔ' -za 'la

ꞌswa -a ni bhe, 'bhɛla- -yile -e -kɔɔ' 'siila- -a -nɛ mu. Wlan -le 'bhɛ 'le 'bhɛɛ- -kɔɔ' -o 'bhɛɛ- 'gbu 'le. -Ayile 'drunyan 'yi mu 'ɛ waa -kɔɔ' dɔ; -amasrɔyi waa -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' dɔlɛ.

2 'Ŋ 'yiɛnii mu, -kɔɔ' -o -zɔn -Waanbhaa' a -nɛ mu 'le. -Kɔɔ' ma nu bɔɔlɛ 'bhɛɛ- -kɔɔ' nu klɛlɛ 'kɛla 'bhɛ 'le, waa 'bhɛ zrɔnlɛ -li -kɔɔ' ni. 'O mɔɔ 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'ke Krisi -nwa yi 'la 'le, -kɔɔ' nu klɛlɛ 'bhii- 'yee- 'gbu -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'bhɛɛ- gbɛɛn-. -Kɔɔ' nu 'pwɛlɛ- 'kɛle-, -amasrɔyi -kɔɔ' nu -a yelɛ -a bogbɛya 'ɛ 'yi.

3 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan yrikpale -o Krisi ta 'bhɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ zan 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ 'gbu 'kpee 'ɛ 'flee- 'bhii- 'yee- Krisi 'gbu 'kpee 'fleele- -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

4 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛ zan -Waanbhaa' a *'Toŋ 'ɛ 'yisiɛ. 'Bhɛɛ- -za 'yɔɔ- klɛlɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' a 'Toŋ 'yisiɛle 'ɛ 'le.

5 'Bhɛɛ- 'kaa 'yaango- 'bhii- Zesu Krisi -nwa 'trɛ ta, 'kooko- -e mɛɛ mu ma -za 'yɔɔ- mu 'ɛ go. -Za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'laa -o 'yee- -yi.

6 'Bhɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'pegee 'yee- -o 'kpaledomaya 'yi, 'bhɛ zan laa -za 'yɔɔ- klɛ. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛ zan laa Zesu yelɛ -lido', 'bhɛɛ- yaa -a dɔlɛ -lido' 'ezin-.

7 'Ŋ 'nɛ mu, 'ka 'laa 'tolɛ- 'ke mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'ka 'yini-. 'Ke mɛɛ 'la zan -lɛdɔɔle maza klɛ, 'bhɛ zan 'gbu 'lɛdɔɔle -o 'ezin-, 'bhii- 'yee- Zesu Krisi 'gbu 'lɛdɔɔle -o gɔnɛ 'la gbɛɛn-.

8 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛ zan -o 'ke -Setran' a pɛ 'le. -Amasrɔyi -a 'san 'drunyan zisan' bhla 'ɛ ma, -Setran' -le -za 'yɔɔ- klɛ. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' Gbe 'ɛ ꞌnwa 'trɛ ta, 'kooko- -e -Setran' klɛza mu 'ɛ 'siɛ-.

9 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -o 'ke -Waanbhaa' -nɛ 'le, 'bhɛ zan laa bo -za 'yɔɔ- klɛle ma, -amasrɔyi -Waanbhaa' zru -o 'bhɛ zan 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- yaa sɔ -za 'yɔɔ- klɛle-, -amasrɔyi -Waanbhaa' 'a ꞌkla 'bhɛ 'nɛ 'le.

10 -Za 'la 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ- -Waanbhaa' -nɛ mu 'ɛ gole -o -Setran' a pɛ -nɛ mu 'ɛ ma 'bhɛ -le -gɛ: 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan laa -lɛdɔɔleya maza klɛ, 'bhɛ zan laa -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ 'le. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan nɛɛnɛ- -za 'laa sɔ -a ni, 'bhɛ zan laa -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ 'le 'ezin-.

-Kɔɔ' -za 'sɔ 'eke- ni

11 'Ka -jan 'la ꞌmaa 'kee san 'ka 'kpaleya 'ɛ zisan' bhla 'ɛ ma 'bhɛ -le -gɛ dɔɔ: -kɔɔ' -za 'sɔ 'eke- ni.

12 -Kɔɔ' 'laa klɛlɛ 'bhii- Kaɛn gbɛɛn-. -E -yaa 'ke -Setran' 'nɛ 'le 'bhɛla- -yile -ya 'nwagwlɛn- Abɛli ꞌdia. 'Bhɛɛ- -e 'bhɛ ꞌdia -mɛla ma ɛɛ? -E 'bhɛ ꞌdia, -amasrɔyi -yaa' pɛ klɛza mu 'ɛ 'yaa- 'eyɔɔle, 'bhɛɛ- -a 'nwagwlɛn- a pɛ klɛza mu 'ɛ 'lɛdɔɔle -yaa.

13 'Ŋ 'nɛɛnɛ- mu, 'ke 'ka vɛnsi 'drunyan 'yi mɛɛ mu

'ɛ yin 'lii, 'bhɛ 'laa 'ka 'kpeelɛnilɛ 'ka ma.

14 -Kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhii--kɔɔ' -gwa ga 'yi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' Ꞌnwa wlalɛ bole -yrɛ ma -si drɛɛ 'yi, -amasrɔyi -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu -za sɔ -kɔɔ' ni. 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan nɛɛnɛ--za 'laa sɔ -a ni, 'bhɛ zan 'ɛ bole -o ga 'yi.

15 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'tɔle- mɛɛ 'bhɛ nɛɛnɛ- vɛnsi -a yin -lii, 'bhɛ zan -o 'ke mɛɛ dɛ mi 'le. 'Bhɛɛ- 'kaa 'yaango- 'bhii- bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛ 'laa -o mɛɛ dɛ mi 'kedo- 'kpɔ 'yi.

16 Pɛ 'la 'bhɛ 'a klɛ 'bhɛɛ--kɔɔ' 'sɔniya 'ɛ dɔ, 'bhɛ -le 'ke Zesu Krisi 'a 'gbu -si 'ɛ Ꞌkla 'ke 'sraka 'le, 'bhɛɛ- -e -gaa -kɔɔ' ni. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, -kɔɔ' mu 'ezin-, -kɔɔ' -kɔɔ' 'gbu -si 'ɛ 'na -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'ɛ -zayi'.

17 'Bhɛɛ- -ka 'ka 'trɔnbadɔ doo! 'Ke 'drunyan ta pɛ mu -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'ke -ya nɛɛnɛ- 'ɛ Ꞌya 'ke 'bhɛ mazadwa pɛ 'ke ma -a 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'yrɛn 'laa 'klalɛ- a ma; -e sɔ a pele- 'bhɛ bhla 'ɛ ba 'kaa -Waanbhaa' a 'sɔniya -o -a zru 'ɛ 'yi ɛɛ?

18 'Ŋ 'nɛ mu, -kɔɔa' 'sɔle-'ke ni 'ɛ 'bhɛ 'laa bolɛ -kɔɔ' 'liijan- 'te ta. 'Ke -kɔɔ' -za sɔ 'eke- ni, -kɔɔ' 'bhɛ 'yizaklɛ kpataakpa.

19 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' 'a 'yaango- dɔɔ -kɔɔ' -o 'taawo zii' wlan ma zi ta. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'ezin- -kɔɔ' zru ba nu klɛlɛ 'edɔɔle -Waanbhaa' -yrɛ Ꞌla.

20 'Bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' -o -la zru 'zi -kɔɔ' 'gbu ta -kɔɔ' zru -yi -za 'yɔɔ- 'ke 'yi, Waanbhaa' gblaan -yiya' -kɔɔ' 'gbu zru 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -e -za 'kpɛnsee dɔ.

21 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ke -kɔɔ' zru laa -o -la 'zi -kɔɔ' 'gbu ta -za 'yɔɔ- 'ke 'yi, -kɔɔ' zrubazinale -o -Waanbhaa' -yrɛ Ꞌla.

22 'Bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- -a ma, -kɔɔ' 'bhɛ 'srɔɔwo- -a 'kɔɔ. -Amasrɔyi, -kɔɔ' -yaa' 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛɛ- -za 'la sɔ -a zru 'ɛ ni -kɔɔ' 'bhɛɛ- klɛ.

23 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'toŋ 'lɛɛ- 'bhɛɛ- Ꞌnaa -kɔɔ ni, 'bhɛ -le -gɛ: -ya zi 'bhii- -kɔɔ' -kɔɔ' 'kpa -a Gbe Zesu Krisi 'tɔ 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -ya zi 'ezin-'bhii- Krisi 'a Ꞌpia -kɔɔ' ni dɔɔ -kɔɔ' -za 'sɔ 'eke- ni gɔnɛ-'la gbɛɛn-, -kɔɔ' 'bhɛɛ- klɛ.

24 'Ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛ zan bo -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ--Waanbhaa' bo 'bhɛ zan 'ɛ -yi. -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'la Ꞌnaa -kɔɔ' ni, -kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhɛɛ- ma 'bhii-'yee- -Waanbhaa' bole -o -kɔɔ' 'yi.

4

-Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ gole -o -Setran' lii 'ɛ ma

1 'Ŋ 'yiɛnii mu, mɛɛ 'la zan mu -a pe 'zi 'kaa *Lii 'Weŋ -o -yi, 'ka 'laa 'ka 'kpalɛ- -o 'kpɛn 'yi. -Ka -o -yrɛglin 'pe, 'kooko- 'kaa 'yaango- 'ke lii 'la -yoo -o -yi 'bhɛ da -Waanbhaa' ba. -Amasrɔyi, bhla ma -Waanbhaa' *-lɛla' janwo mu -bebe Ꞌzian gban 'saanigɛ 'drunyan 'ɛ 'yi.

2 'Ka sɔ -a 'yaangole pɛ 'la ma 'bhii- -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -le -o -yi, 'bhɛ -le -gɛ: 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'a ꝋpia dɔɔ Zesu Krisi -nwa 'drunyan 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- -e ꝋkla 'ke bhaaplɛŋ do 'le kpataakpa, lii 'la -yoo 'bhɛ zan 'ɛ 'yi bhɛ da -Waanbhaa' -la ba.

3 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan laa Zesu Krisi dɔlɛ 'bhɛ dɔgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, lii 'la -yoo 'bhɛ zan 'ɛ -yi, 'bhɛ 'laa da -Waanbhaa' ba. 'Duŋ- 'bhɛ zan 'ɛ 'yi lii 'ɛ da Krisi 'Sɔɔnnii 'ɛ 'bhɛɛ- ba. 'Ka 'yela- nuza ꝋmaa, 'bhɛɛ- -e -nwa gban 'drunyan 'ɛ 'yi 'saanigɛ.

4 'Ka mu 'ŋ 'nɛ mu, 'ka -o 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'le, 'bhɛɛ- 'ka 'seŋgwa- 'ke bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'le. -Amasrɔyi, Lii 'Weŋ 'la -yoo 'ka 'yi bhe 'bhɛ -glɔɔ 'yiya- lii 'la -yoo 'drunyan 'yi 'bhɛ ni.

5 'Woo- bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ, -woo 'ke 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛ -laa pɛ mɛɛ mu 'le, 'bhɛla- -yile -o -janwo' 'drun- yan 'yi mu a -janwo' gbɛya gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'mu 'e 'trɔnkpa -o ni.

6 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'o mu -o 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ mu -la -le. 'Ke mɛɛ 'la zan -Waanbhaa' dɔ, 'bhɛ zan 'e 'trɔnkpa- 'o 'wojan- 'ɛ ꝋla. 'Bhɛɛ- mɛɛ 'la zan laa -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ mɛɛ 'le, 'bhɛ zan laa 'e 'trɔnkpa- 'o 'wojan- 'ɛ ꝋla. -Kɔɔ' 'a 'yaango- 'bhɛɛ- ma 'bhii- wlan ma Lii 'Weŋ 'ɛ gole -o mɛɛ -yini' lii 'ɛ ma.

-Waanbhaa' -o 'ke 'sɔniya 'le

7 'Ŋ 'yiɛnii mu, -kɔɔ' -za 'sɔ 'eke- ni; -amasrɔyi, 'sɔniya da -Waanbhaa' -la ba. 'Bhɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan nɛɛnɛ- mu -za sɔ a ni, -Waanbhaa' 'bhɛ zan -kla 'ke -a -nɛ 'le 'bhɛɛ- 'bhɛ zan -Waanbhaa' dɔ.

8 'Ke mɛɛ 'la zan nɛɛnɛ- mu -za 'laa sɔ -a ni, 'bhɛ zan laa -Waanbhaa' dɔ; -amasrɔyi, -Waanbhaa' -o 'ke 'sɔniya 'le.

9 -Waanbhaa' -yaa' 'sɔniya 'ɛ -zrɔnna -kɔɔ' ni gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn-: -Ya Gbe -nɛ bhɛ do 'kpɔ 'ɛ 'winbwa- 'drunyan 'yi, 'kooko- -kɔɔ' bo 'kɔɔ- -yrɛ ma 'bhɛ 'srɔyi.

10 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ɛ yaa klɛlɛ 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' -za -swa -kɔɔ' mu -la ni 'pe. 'Duŋ- -kɔɔ' mu -la -za -swa 'yee- ni, 'bhɛɛ- -ya Gbe 'ɛ 'winbwa-, 'bhɛɛ- 'bhɛ ꝋkla -kɔɔ' mu ma 'sraka 'le. 'Bhɛla- -zayile -Waanbhaa' -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma -sroma -yaan.

11 'Ŋ 'yiɛnii mu, 'ke -kɔɔ' mu -za -swa -Waanbhaa' ni 'egbɛnɛle 'bhɛ gbɛɛn- bhe, -kɔɔ' mu -za 'sɔ 'eke- ni 'bhɛ klɛgbɛya 'ɛ do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'ezin-.

12 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -Waanbhaa' yelɛ -lido'; 'duŋ- 'ke -kɔɔ' -za sɔ 'eke- ni, -Waanbhaa' bo -kɔɔ' 'yi, 'bhɛɛ- -yaa' 'sɔniya 'la -yoo -kɔɔ' 'yi, 'bhɛ 'lɛpa-.

13 -Kɔɔ' 'a 'yaango- 'kɛla ma 'bhii- -kɔɔ' -o -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- 'yee- -o -kɔɔ' mu 'yi, 'bhɛ -le -gɛ: -Ya Lii 'Weŋ 'ɛ ꝋnaa -kɔɔ' ni.

14 -Kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'ɛ -ya Gbe 'ɛ 'winbwa-

'drunyan 'yi, 'kooko- -e klɛ bhaaplɛŋ mu -Bhee Mi 'le. 'O mɔɔ 'gbu 'bhɛ ꝋya 'bhɛɛ- 'wa 'srɛya- klɛ 'zi.

15 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'a ꝋpia dɔɔ Zesu -o 'ke -Waanbhaa' Gbe 'le, -Waanbhaa' bo 'bhɛ zan 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ zan bo -Waanbhaa' -yi.

16 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'sɔlawo -Waanbhaa' ni 'o mɔɔ 'gbu 'bhɛ 'yaango-, 'bhɛɛ- 'o 'kpale- -o 'bhɛ 'yi. -Waanbhaa' a pɛ -le 'sɔniya 'le; 'ke 'sɔniya -o mɛɛ 'la zan zru ba, 'bhɛ zan bo -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' bo 'bhɛ zan 'ɛ 'yi.

17 -Kɔɔ' 'a 'yaango- 'kɛla ma 'bhii- -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ɛ 'lɛpale -o -kɔɔ' zru ba 'bhɛ -le -gɛ: 'kitikan yi 'ɛ 'le, -kɔɔ' zru ba nu klɛlɛ 'edɔɔle, -amasrɔyi -kɔɔ' 'taawogbɛya 'ɛ 'drunyan 'yi -gɛ 'bhɛ 'pwɛle- -o 'ke Zesu Krisi a pɛ 'taawogbɛya 'ɛ 'le.

18 'Kee- nɛɛnɛ- mu -za sɔ 'e ni 'yaa -gblaan. 'Ke 'sɔniya -zeze 'gbu -o yrɛ 'la ꝋnɔɔ -gblaan 'laa klɛ 'bhɛ yrɛ 'ɛ ꝋnɔɔ. Mɛɛ gblaan -za 'yɔɔ- 'krowoza 'ɛ 'bhɛɛ- -lɛɛ. -Ayile 'ke -gblaan -o mɛɛ 'la zan zru ba, 'sɔniya -zeze 'gbu 'laa -o 'bhɛ zan 'ɛ zru ba.

19 'Ke -yoo 'o mɔɔ a pɛ 'le, 'o mɔɔ 'gbu -za -swa -Waanbhaa' ni 'elwale 'pe, 'bhɛla- -yile 'o nɛɛnɛ- mu 'pegee 'yee- -Waanbhaa' -za sɔ 'o ni.

20 'Ke mɛɛ 'la zan 'a ꝋpia dɔɔ: «-Waanbhaa' -za sɔ 'ŋ ni». 'Bhɛɛ- 'ke -a nɛɛnɛ- 'ɛ 'bhɛ vɛnsi -a yin 'lii, 'bhɛ zan -o 'ke bhlanii- 'le. -Amasrɔyi wlan 'gbu 'ɛ ni, 'yee nɛɛnɛ- 'la ye, 'ke 'bhɛ -za 'laa sɔ 'e ni; -Waanbhaa' 'la 'yaa 'bhɛ ye, 'ya zrɔn -mɛla ma 'bhii- 'bhɛ -za sɔ 'e ni ɛɛ?

21 'Bhɛɛ- Zesu Krisi 'toŋ 'lɛɛ- 'bhɛɛ- ꝋtwa -kɔɔ' ni dɔɔ: 'ke mɛɛ 'la zan 'a ꝋpia dɔɔ -Waanbhaa' -za sɔ -a ni, 'bhɛ zan nɛɛnɛ- -za 'sɔ 'bhɛ 'gbu ni 'ezin-.

5

-Kɔɔ' 'seŋgwa- 'drunyan 'le -kɔɔa' 'kpaleya -la ma

1 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e ꝋkpaa -a -yi 'bhii- *Zesu -o 'ke *Krisi 'le, -Waanbhaa' 'bhɛ zan klɛ 'ke -a -nɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'ke -nɛ mu 'ɛ dɛ 'ɛ -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, 'woo- -nɛ mu 'ɛ -za sɔ 'bhɛ zan 'ɛ ni 'ezin-.

2 -Kɔɔ' 'a 'yaango- pɛ 'la ma 'bhii- -Waanbhaa' -nɛ mu 'ɛ -za sɔ -kɔɔ' ni, 'bhɛ -le -gɛ: -Waanbhaa' -za sɔ -kɔɔ' ni, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -yaa' 'toŋ mu 'ɛ 'yizaklɛ.

3 Wlan 'ɛ ni, 'ke -Waanbhaa' -za sɔ mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛ zan -yaa' 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun; 'bhɛɛ- -yaa' 'toŋ mu 'ɛ waa -o -kɔɔ' ta 'bhii- 'kwe kpiŋle do gbɛɛn-.

4 -Amasrɔyi, -Waanbhaa' -nɛ 'tɔle- -Waanbhaa' -nɛ sɔ 'seŋgole 'drunyan 'le. -Kɔɔa' 'kpaleya 'ɛ Zesu 'yi 'bhɛla- 'seŋgwa- 'ke 'drunyan 'le.

5 'Bhɛ 'yi, -dela 'seŋ sɔ wole- 'drunyan 'le, 'ke yaa 'e go mɛɛ 'la zan 'e ꝋkpaa -a -yi 'bhii- Zesu -o 'ke *-Waanbhaa' Gbe 'le 'bhɛ ba.

-Waanbhaa' Zesu Krisi 'srɛya- ⵎkla

6 'Yee- Zesu Krisi -le -nwa 'drunyan 'ɛ 'yi, 'ke -yi 'pegee yiɛn 'le. Yaa nulɛ -yi do -kplɛn 'le, 'duŋ- -e ⵎnwa 'ezin- 'ke yiɛn 'le. 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi, Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛ -le 'bhɛ -za mu 'ɛ 'srɛya- klɛ, -amasrɔyi 'yee- Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo wlan 'le. *

7 Wlan 'ɛ ni, Zesu -o 'ke -Waanbhaa' Gbe 'la 'le bhe 'bhɛ -za 'ɛ 'srɛ -o yaga.

8 'Mu 'srɛ yaga 'ɛ 'mu -le Lii 'Weŋ 'ɛ, 'bhɛ 'pegee -yi, 'bhɛɛ- -a yiɛn. 'Woo- 'srɛ yaga 'la bhe -o 'kpale- -o do.

9 'O dɔ bhaaplɛŋ mu a 'srɛya- klɛle -la; 'duŋ- -Waanbhaa' a pɛ 'srɛya- klɛle 'ɛ 'bhɛ mabhaabhɔ bhaaplɛŋ mu a 'srɛya- klɛle 'ɛ ta. 'Yee- -Waanbhaa' 'gbu -le -a Gbe 'ɛ 'srɛya- -kla.

10 Wlan 'ɛ ni, 'ke mɛɛ 'la zan 'e ⵎkpaa -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' -jan 'la 'woa- -a Gbe 'ɛ ba zayi' bhe, 'bhɛ -jan 'ɛ -yoo 'bhɛ zan 'ɛ 'gbu 'yi. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan laa 'e 'kpalɛ- -Waanbhaa' 'yi, 'bhɛ zan -Waanbhaa' klɛ 'ke bhlanii- 'le. -Amasrɔyi, -Waanbhaa' -jan 'la ⵎwoa -a Gbe 'ɛ ba zayi', yaa 'kpalɛ- 'bhɛ 'yi.

11 'Bhɛ 'srɛya- klɛle 'ɛ 'bhɛ -le -gɛ: 'yee -Waanbhaa' bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛⵎnaa -kɔɔ' ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o -a Gbe 'ɛ 'yi.

12 'Ke mɛɛ 'la zan 'pegee -a Gbe 'ɛ -woo 'kpaledomaya 'yi, bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -o 'bhɛ zan 'kɔɔ. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan 'pegee -a Gbe 'ɛ waa -o 'kpaledomaya 'yi, 'yee- -si 'ɛ yaa -o 'bhɛ zan 'ɛ 'kɔɔ.

-Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma

13 'Ŋ 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ⵎkpaa 'ka ni, 'kooko- 'ka mu 'la 'ka 'kpale- -o -Waanbhaa' Gbe 'ɛ 'tɔ 'yi, 'kaa 'yaango- 'bhii- bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ -o 'ka 'kɔɔ.

14 'Bhɛɛ- 'o 'kpale- -o -a -yi 'o zru 'ɛ 'kpɛn 'le dɔɔ 'ke 'o pɛ 'oo pɛ 'la 'yrɛwoa- -Waanbhaa' ma 'ke 'bhɛ 'lɛbɛŋgole -o -a zru maza 'le, -ya 'trɔnkpa 'o ni, 'bhɛɛ- -e 'waa 'seri 'ɛ 'lɛkun-.

15 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'wa 'yaango- 'bhii- 'ke 'o pɛ 'la 'yrɛwoa- -a ma, -ya 'trɔnkpa 'o ni; 'wa 'yaango- 'ezin- 'bhii- 'o pɛ 'la 'yrɛwoa- -a ma, -e 'bhɛ ⵎnaa gban 'o ni.

16 -Za 'yɔɔ- 'la 'bhɛ 'laa -o 'ke mɛɛ nipɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke 'bhɛ mɛɛ pleŋgo -Waanbhaa' ma yikpɛnsee ta, 'ke 'yee- nɛɛnɛ- do -ya 'ke -yoo 'bhɛ -za 'yɔɔ- 'ɛ klɛ 'zi, 'e 'seriwo -Waanbhaa' ni -yaa' -za ma. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' nu -si 'nalɛ- mɛɛ 'la zan mu laa -za 'yɔɔ- 'la klɛ mɛɛ nipɛ 'le 'mu ni. 'Duŋ- -za 'yɔɔ- -glɔɔn do -o ye, 'bhɛ -le 'ke mɛɛ nipɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ

* **5:6 5.6** 'Yee- -jangaan' 'lɛɛ- 'yi -o 'ebebele. Mɛɛ 'ke mu pe dɔɔ -yi 'pegee yiɛn 'mu -o -we 'zi 'ke Zesu gaza 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. -A ye Zaan 19.34. 'Bhɛɛ- mɛɛ -lɛ -bhɛɛke' do pe 'ezin- dɔɔ 'yee- -jangaan' 'lɛɛ- -yoo -we 'zi 'ke Zesu 'wiiŋfɛza 'pegee -Waanbhaa' a pɛbhle 'ɛ 'mu -la -le.

mɛɛ pleŋgo -Waanbhaa' ma. 'Naa -o -a pe 'zi 'ka ni dɔɔ 'ka 'ka 'seriwo 'ka nɛɛnɛ- -yaa' -za ma 'bhɛ -zayi'.

17 -Lɛdɔɔkleya maza 'kpɛn -o 'ke -za 'yɔɔ- 'le. 'Duŋ- -za 'yɔɔ- 'ke mu laa -o mɛɛ nipɛ 'le, 'ke 'mu mɛɛ pleŋgo -Waanbhaa' ma yikpɛnsee ta.

18 'O mɔɔ 'a 'yaango- 'bhii- 'ke -Waanbhaa' mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -kla 'ke -a -nɛ 'le, 'bhɛ zan laa -za 'yɔɔ- klɛ. -Waanbhaa' Gbe 'ɛ -ya -yrɛkpa' 'bhɛ zan 'ɛ ba; 'bhɛɛ- -Setran' 'gbu 'laa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ klɛle- 'bhɛ zan 'ɛ ni.

19 'O mɔɔ 'a 'yaango- 'bhii- 'woo 'ke -Waanbhaa' a pɛ mɛɛ mu 'le, 'bhɛɛ- -Setran' a faŋgan- 'kpaale- -o 'drunyan 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋ-.

20 'Bhɛɛ- 'wa 'yaango- 'ezin- 'bhii- *-Waanbhaa' Gbe 'ɛ □nwa, 'bhɛɛ- -e yikan' □naa -kɔɔ' ni, 'kooko- -kɔɔ' 'yee- wlan ma -Waanbhaa' -zeze 'gbu 'ɛ dɔ. 'Bhɛ 'yi, -kɔɔ' 'pegee 'yee- wlan ma -Waanbhaa' -kɔɔ' -o 'kpaledomaya 'yi -a Gbe Zesu Krisi 'srɔyi. 'Bhɛɛ- -a Gbe 'ɛ 'bhɛ -le 'ke 'yee- wlan ma -Waanbhaa' 'gbu 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ -le bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'le.

21 'Ŋ 'nɛ mu, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'bhɛɛ- 'ka 'ka 'pleŋgo bhaaplɛŋ mu a bhla ma -waanbhaa' mu 'ɛ ma.

ZAAN 'LƐTRƐ PLƐ MI 'LA YƆƆNDIA-

Zaan a 'lɛtrɛ 'ɛ plɛ mi 'ɛ ŋgblo

Zesu a winbɔwo mi Zaan, -e -yaa Efɛzi -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'lɛɛ mi 'le. -E 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dia Zesu 'yi mu -lɛ 'bhɛɛke do' ni 'ezin-. Zaan -o 'bhɛ nɔɔ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'kpa zii' le do ma, 'bhɛla- -zayile, -e Efɛzi -Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'siila- «'Ŋ Nɛɛ». 'Yee- 'pegee Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la kla 'eke- ba, -e 'mu 'siila- dɔɔ «-A do 'ɛ nɛɛnɛ- le». Zaan pe 'bhɛ Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni dɔɔ -o -za 'sɔ 'eke- ni, 'bhɛɛ- -woo -yrɛkpa' -o 'gbu ba bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ 'lɛɛ. -Ya pia 'woo- Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ 'ke 'bhɛ bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ nwa -o ba, waa 'mu 'cieya- klɛlɛ -titi.

Zaan a 'pubɔwli

1 'Mi -o 'ke Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -o -lɛɛ mi -la -le, 'bhɛɛ- 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'bhi 'ŋ nɛɛnɛ- le 'la -Waanbhaa' 'e makwan-, 'bhi 'pegee 'e 'nɛ mu 'ɛ ni. 'Ka -za sɔ 'ŋ ni wlan 'gbu 'ɛ ni. 'Ka -za 'laa sɔ 'mi do -kplɛn 'kpɔ ni, 'duŋ- 'ka -za sɔ 'ezin- mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn Krisi a wlan 'ɛ dɔ 'mu -la ni.

2 'Ka -za sɔ 'o ni, -amasrɔyi Krisi a wlan 'ɛ bole -o -kɔɔ' 'yi, 'bhɛɛ- -e nu bolɛ -kɔɔ' 'yi yikpɛnsee ta 'ke -daŋ' 'laa klɛ -a ma.

3 Bhaa -kɔɔ Dɛ -Waanbhaa' 'pegee -a *Gbe Zesu Krisi -waa' -lileya 'pegee waa mɛɛ -yrɛnklale, 'bhɛɛ- -waa' yi-labla mu 'ɛ na -kɔɔ' ni, 'kooko- -kɔɔ' bo wlan 'pegee 'sɔniya 'yi.

'Taawole wlan ma 'pegee 'sɔniya 'yi

4 'Mi 'e 'nɛ mu 'ɛ 'ke mu yelewao 'ke -woo 'taawo zii' wlan ma zi 'ɛ ta, 'bhii- -kɔɔ Dɛ -Waanbhaa' 'a pia -kɔɔ' ni -kɔɔ' 'a klɛ gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe, 'bhɛ 'ŋ zruk-palaa 'egbɛnɛle.

5 'Bhɛɛ- 'ŋ nɛɛnɛ- le, 'ŋ 'yoo zan 'kɛla 'wolɛ- 'e ni -zɔn bhe, 'Toŋ drɛɛ 'laa 'ke 'bhɛ le. 'O 'yee- 'Toŋ lwa 'la 'srɔɔwoa- 'kee- 'san 'drunyan zisan' bhla 'ɛ ma, 'ŋ 'yoo 'bhɛɛ- 'sɛwɛ 'kpa zii' 'e ni 'ezin- dɔɔ: -kɔɔ -za 'sɔ 'eke-ni.

6 'Bhɛɛ- 'sɔniya 'ɛ 'bhɛ 'yi -le dɔɔ 'ke -kɔɔ' 'taawo--Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ ta. -Ka 'taawo 'bhɛ 'Toŋ 'ɛ 'bhɛɛ- ta 'bhii- 'kaa maa -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wole 'ɛ zisan' bhla zi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

-Ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba bhla ma mɛɛ daan mu 'ɛ ma

7 Mɛɛ -yini' mu -bebe zɛnle -o 'drunyan 'ɛ 'yi; 'bhɛɛ-waa dɔ Zesu Krisi klɛle 'ɛ bhaaplɛŋ -kpɔsɔɔ do 'le 'bhɛ la. -O mɛɛ -yini' mi 'ɛ 'pegee Krisi 'Sɔɔnnii 'ɛ dɔ 'bhɛɛ ma.

8 'Bhɛla- -zayile, -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele; 'kooko- -kɔɔa' ye 'ɛ ma -trɔn 'ɛ yaa ni 'ka 'kɔɔ, 'bhɛɛ-'duŋ-, 'kooko- 'ke 'ka 'yee- ye 'ɛ ma -trɔn 'lɛsɔle 'ɛ -srɔɔwo'.

9 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan laa bolɛ Krisi mɛɛ -daanna -jan mu 'la 'le 'mu ta, 'bhɛɛ- 'kee- yaa pɛ -jan ɓkpaa 'mu ba; 'bhɛ zan 'pegee -Waanbhaa' laa -o 'kpaledomaya 'yi ma. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan ɓbwa Krisi mɛɛ -daanna -jan mu 'la 'le 'mu ta, 'bhɛ zan 'pegee -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa', 'bhɛɛ- -a Gbe -o 'kpaledomaya 'yi.

10 'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -nwa 'ka ba, 'bhɛɛ- 'kee- 'ka -daanna -jan 'bhɛɛke mu 'le 'ke 'mu gole -o Krisi a pɛ -jan mu 'ɛ ma, 'ka 'laa dɔlɛ -a -la 'ke 'bhɛ zan 'ɛ -ya zɛn 'ka ba; 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'bhɛ zan 'ɛ 'pubɔlɛ.

11 -Amasrɔyi, 'ke mɛɛ 'la zan -dwa -a -la 'kee- 'bhɛ zan 'ɛ 'pubɔ, -e klɛ 'bhii- 'bhɛ zan -o dɔ 'zi 'yee- mɛɛ 'ɛ zita -a klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'yi.

-Daŋma' 'pubɔ-

12 -Jan -bebe -o -li 'ŋ zi, 'duŋ- 'naa -o -a 'kpɛn klɛle- 'ke 'sɛwɛdɛle drɔŋ 'le. 'Ɲ 'yri -o ta 'bhii- 'ŋ nu gelɛ 'pwɛlɛ- 'ka ta, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -kɔɔ' zi janwo 'eke- ni kpataakpa. 'Ke 'bhɛ ɓkla, 'bhɛɛ- -kɔɔa' yilabla 'ɛ 'lɛpa-.

13 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'e nɛɛnɛ- le 'la 'ke -Waanbhaa' 'a makwan-, -a -nɛ mu 'ɛ -woo 'e 'pubwa-.

ZAAN 'LƐTRƐ YAGA MI 'LA YƆƆNDIA-
Zaan a 'lɛtrɛ yaga mi 'ɛ ŋgblo

Zesu a winbɔwo mi Zaan -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ɔdia, 'bhɛɛ- -ya ɔkpaa Gayusi ni. Gayusi -o Zesu 'yi mi do -la -le. 'Waa -za 'bhɛɛke do 'kpɔ dɔ -a ba za 'yi, 'ke yaa 'e go -e ge Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la ba 'mu ba.

'Duŋ- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi, 'wa ɔya 'bhii- Zaan mɛɛ 'la zan mu winbwa- -a ba, -e 'mu ɔkwan 'elrele. Wlan 'ɛ ni, Zaan 'yaa- mɛɛ mu winbɔ 'yee- Gayusi 'pegee yaa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ba -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'ɛ 'wo zayi'. 'Duŋ- -o -yaa mɛɛ do sii Diotrɛfi. -E -yaa 'bhɛ -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ 'lɛɛ mu 'ɛ do 'le. Zaan mɛɛ 'la zan mu winbwa- a nɔɔ-, 'yee- Diotrɛfi 'laa 'mu 'cieya- 'silɛ-, 'bhɛɛ- 'yee- Zaan 'la 'yaa- -o -lɛɛ 'mi 'le, -e 'bhɛ 'tɔ 'yɔɔ- ɔpia. Zaan 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ɔkpaa Gayusi ni 'bhɛ 'pubɔ- zayi' 'bhɛ klɛza -lrele' mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ya ɔpia 'bhɛ ni dɔɔ 'bhɛ 'laa Diotrɛfi klɛza yɛkɛ- mu 'ɛ klɛlɛ.

'Ezin-, -ya ɔpia Gayusi ni dɔɔ mɛɛ 'la zan -yaa ge 'zi 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'le -a ta ye, -e 'bhɛ zan 'ɛ 'cieya- 'si 'el-rele. -O -yaa 'bhɛ mɛɛ 'ɛ sii Demetriusi. 'Bhɛ 'yaa- yewo 'zi 'ezin- Mɛɛzan ni.

'Lɛtrɛ 'lɛɛ- -yoo' daan -za 'la 'le, 'bhɛ -le dɔɔ mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn yewo - Waanbhaa' ni, -kɔɔ' 'mu 'kun 'sɔniya 'le.

Zaan a 'pubɔwli

1 'Mi -o 'ke Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ -o -lɛɛ mi -la -le. 'Mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'bhi 'ŋ 'yiɛnii Gayusi ni, 'bhi -la -za sɔ 'ŋ ni 'egbɛnɛle.

2 'Ŋ 'yiɛnii gblaan, 'mi 'ŋ 'seriwo zii' -Waanbhaa' ni 'yaa- -za ma dɔɔ -ya klɛ 'bhɛɛ- 'yaa- -za mu 'ɛ 'kpɛn dɔ zima; 'bhɛɛ- 'e 'klɛnyawole klɛ 'e 'flɛ 'yi, 'bhii- 'e lii 'ɛ 'klɛnyawole -o gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

Gayusi blɔɔza -Waanbhaa' ma

3 'O nɛɛnɛ- mu 'la -daa 'e ba ye, 'bhɛɛ- 'ke -o -nwa -gɛ, -woo 'e ta jan 'la ɔwoa 'ŋ ni, 'bhɛ 'ŋ zrukpalaa 'egbɛnɛle. -Wa -pia 'ŋ 'ni dɔɔ 'e blɔɔle -o wlan 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'e 'taawo zii' wlan a pɛ zi 'ɛ ta 'elrele.

4 'Ke 'an ɔmaa dɔɔ 'ŋ 'nɛ mu 'ɛ -woo 'taawo zii' wlan a pɛ zi 'ɛ ta, 'ŋ zrukpaaza -bhɛɛke' gblaan 'laa -o 'bhɛ -za 'ɛ blaan.

Nɛɛnɛya Zesu 'yi

5 'Ŋ 'yiɛnii, 'yoo- -za 'la klɛ 'zi -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'ɛ ni, 'ali--woo 'ke 'cie mu 'la 'le bhe, 'ke 'yee zru bo do 'bhɛ -za 'ɛ klɛle ni, -za 'lrele- -le 'bhɛ 'le.

6 -O 'yaa- mɛɛ -za klɛgbɛya 'ɛ ɔwoa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ yrɛ ma. 'E 'zoole-, -o ge 'zi -waa' 'taa 'la ta bhe, 'kee gbɛ -swa pɛ yɛkɛ- 'la ma, bhɔ -o ba bhɔgbɛya 'la 'ke 'bhɛ sɔ -Waanbhaa' ni 'bhɛɛ- 'le.

7 Wlan 'ɛ ni, -woo 'taa ta Krisi a ye 'ɛ 'bhɛɛ- 'kaama-,

'bhɛɛ- waa dɔlɛ -a -la 'ke mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu 'bhɔ -o ba.

8 -Kɔɔ' mu Zesu 'yi mu 'ɛ, -kɔɔ' dɔ -a -la 'ke -kɔɔ' bhɔ 'bhɛ mɛɛ -glɔɔn mu 'ɛ ba. 'Ke -kɔɔ' 'bhɛ ɓkla, -e klɛ 'bhii- -kɔɔ' 'pegee 'woo- mu -o 'e gbɛkla' zii' 'eke- ta, 'ke -kɔɔ' wlan ma zi 'ɛ zrɔn mɛɛ mu ni.

Diotrɛfi 'pegee Demetriusi mu ma jan

9 'Ŋ 'lɛtrɛ 'fiɛntrɔnnɛ do ɓkpaa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni. 'Duŋ- -e sɔ Diotrɛfi 'la ni 'ke -ya 'gbu klɛ -o ta -kuŋlii 'le, yaa dɔlɛ 'waa- pɛ -jan 'ɛ ɓla.

10 'Bhɛla -zayile, 'ke 'ŋ -ja 'ka ba yi 'la 'le, -e -za 'yɔɔ- mu 'la 'kpɛn klɛ, 'ŋ nu 'bhɛ 'kpɛn 'pelɛ- 'ka 'yrɛ ma: -e bhla mu 'la 'kpa 'o ma; 'bhɛɛ- yaa dɔ -a -la 'ke -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'ɛ -woo zɛn -a ba. 'Bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'la 'mu -a zi 'bhii- 'mu -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'cieya- klɛ 'mu ba, yaa dɔ 'bhɛ ɓla 'ezin-; 'bhɛɛ- drɔɔn' -e 'mu gbin -waa' 'klaŋkeba yrɛ 'ɛ ɓnɔɔ.

11 'Bhi 'ŋ 'yiɛnii Gayusi, 'yaa -za 'yɔɔ- klɛ mi 'ɛ blaan gɔɔnlɛ -za 'yɔɔ- klɛlele, 'duŋ- -za 'lrele- klɛ mi -la blaan -gɔɔn. 'Ke mɛɛ 'la zan -za 'lrele- klɛ, 'bhɛ zan -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ 'le. 'Duŋ- 'ke mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛ zan 'a zrɔn 'a klɛza mu 'ɛ ma 'bhii- yaa -Waanbhaa' dɔ.

12 Mɔkpɛn' -o Demetriusi 'tɔ wlan 'pe 'zi. -Yoo 'taawo zii' wlan ma zi 'la ta, 'bhɛ 'gbu -le klɛ 'zi -a 'tɔ wlan pe pɛ 'ɛ 'le. 'O mɔɔ 'gbu 'ezin-, 'woo- -a 'srɛya- klɛ 'zi; 'bhɛɛ- 'e 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'woo- 'kɛla 'wo zii' wlan -le 'bhɛ 'le.

-Daŋma' 'pubɔ-

13 -Jan -bebe -o 'ŋ 'zi -li 'ke 'ŋ 'bhɛ wo 'e ni, 'duŋ- 'naa 'bhɛ 'kpɛn klɛle- 'ke 'lɛtrɛ dɛle 'le.

14 'Ŋ 'yri -o -a ta 'bhii- -a -vinbwa sa, 'bhɛɛ- 'mi 'pegee 'bhi nu 'eke- yelɛ, 'bhɛɛ- 'woo 'eke- zi janwo 'eke- ni kpataakpa.

15 Bhaa 'e bo 'edɔɔle! 'E 'bhɛgwlɛn- mu 'la -woo -gɛ, 'mu 'e 'pubwa-.

'Bhi 'duŋ-, 'o 'bhɛgwlɛn- mu 'ɛ 'kpɛn 'pubɔ- 'o ni do do.

ZUDI 'LƐTRƐ 'LA □KPAA ZESU 'YI MU 'Ɛ NI
Zudi a 'lɛtrɛ 'ɛ ŋgblo

Zudi 'pegee Zaki -yaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'nwagwlɛn- mu 'le (Matie 13.55; Maki 6.3). -E 'lɛtrɛ 'lɛɛ- □kpaa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la ni 'waa 'bhɛ dɔ. 'Duŋ- 'wa 'yaango- 'bhii- -ya □kpaa -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu a winbɔwo mu 'ɛ -o Zesu -za 'ɛ zibwa- mɛɛ mu 'la 'pleŋ- 'mu -la ni. -E -jan yɛkɛ- 'la □woa 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'yi 'bhɛ 'pwɛle- -o 'ke Piɛri -jan yɛkɛ- 'la □woa 'bhɛ a 'lɛtrɛ plɛ mi 'ɛ 'yi 'bhɛɛ- 'le (2 Piɛri 2). -A -yi jan 'ɛ 'bhɛ -le dɔɔ bhla ma mɛɛ daan mu 'ke mu -yaa ge Zesu 'yi mu 'ɛ 'pleŋ- -o 'siɛ zayi' -waa' bhla ma mɛɛ daangbɛya mu 'ɛ 'le. 'Bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'taawogbɛya 'ɛ ma, 'bhɛɛ- Zudi 'lɛtrɛ 'lɛɛ- □dia 'woo- Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni 'kaa -o dɔ 'eglɔɔle -waa' 'kpaleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ 'kpaleya 'ɛ ta gwledan.

1 'Mi 'la 'mi -o Zesu Krisi a yewonɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke 'ŋ 'yoo- Zaki nɛɛnɛ- 'le bhe, 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛ 'zi. -Kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'ka mu 'la 'siila-, 'bhɛ 'pegee 'ka mu 'la -za sɔ a ni, 'bhɛɛ- -ya -yrɛkpa' 'ka mu 'la ba Zesu Krisi 'srɔyi, 'mi -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' 'ka mu ni.

2 Bhaa 'ka 'yrɛnkla- -Waanbhaa' ma 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- bhaa -yaa' yilabla 'pegee -yaa' 'sɔniya 'ɛ 'pa 'ka ta 'ebebele.

Bhla ma mɛɛ daan mu

3 'Ŋ 'yiɛnii mu, -a -lrɔ -gbɛnɛ 'gbu 'yaa- 'ŋ ma dɔɔ 'ŋ 'lɛtrɛ 'kpa 'ka ni 'mi 'pegee 'ka mu a pɛ gole -za 'yi 'ɛ ba zayi'. 'Mi 'a □ya 'bhii- 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- dɛlɛ 'ɛ □wlaa 'ŋ zi 'ke 'an kpa ni, 'kooko- 'ŋ zruwla 'ka 'kpee, 'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'kpaleya 'la □naa mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o 'ke -yaa' pɛ 'le 'mu ni, 'mu 'bhɛ tagwledan. -E 'bhɛ 'kpaleya 'ɛ □naa 'mu ni -lɛyan' do 'kpɔ.

4 Wlan 'ɛ ni, mɛɛ 'la zan mu laa gblaan -Waanbhaa' -lɛɛ, 'mu 'ke mu -wlaa 'ka 'pleŋ- gaanyi'. Waa mɛɛ daangbɛya 'ɛ ma, -Waanbhaa' -ligbɛya 'ɛ mɛɛ ma -o 'bhɛ maniina 'zi. 'Bhɛɛ- -kɔɔa' -Kuŋlii do 'kpɔ 'ɛ 'pegee -kɔɔa' Mɛɛzan do 'kpɔ 'la 'bhɛ -o 'ke Zesu Krisi 'le bhe, -woo -baŋgo' zii' 'bhɛ 'yi. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'kiti 'la nu -o 'kunlɛ-, 'bhɛ -za 'ɛ yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'elwale gban -sɔ.

5 'Ŋ 'yoo- -a zi 'bhii- 'ŋ -za 'lɛɛ- dɔ 'ka 'kpee, 'ali- 'ke 'ka 'bhɛ -za 'ɛ 'kpɛn dɔ, 'yele- -gɛ dɔɔ: Mɛɛzan -Waanbhaa' Izraɛli mu 'ɛ -gwa luya 'yi Ezipu 'klɛɛn 'ɛ 'yi -glɔɔn do 'kpɔ, 'duŋ- boolazi, mɛɛ 'la zan mu laa -o 'kpalɛ- -a -yi, 'mu 'kpɛn □kla 'ke gapɛ 'le.

6 'Bhɛɛ- -za 'lɛɛ- 'bhɛ 'laa golɛ 'ka 'kpee 'ezin-, 'bhɛ -le dɔɔ: -glɔɔya' 'la 'yaa- -mlɛkɛ' 'ke mu 'kɔɔ, 'bhɛ 'laa

-o -yibhɔlɛ, 'duŋ- -o -gwa -o 'gbu yaayrɛ 'ɛ ⍰nɔɔ. -Ayile -Waanbhaa' -o -yrela 'ke piibhɛ kpɛlɛ- mu 'le yikpɛnsee ta. 'Bhɛɛ- -yoo ⍰bwa -kaso 'yi -gblo -gbɛnɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o nu bolɛ 'bhɛ 'yi 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'kitikan yi -gbɛnɛ 'ɛ ma.

7 'Bhɛɛ- -za 'la ⍰kla Sodɔmu 'pegee Gomɔɔ, 'bhɛɛ- -o kpɛ ma -wa mu 'ɛ ni, 'bhɛ -za 'ɛ dɔ 'ka 'kpee. 'Bhɛ -wa mu 'ɛ ta mu 'ɛ ⍰kla -kala' 'le -Waanbhaa' ma 'bhii- 'woo- -mlɛkɛ' mu 'ɛ gbɛɛn-: -o bole -yaa -yanbhɔɔya dɛle ma, 'bhɛɛ- -waa 'gwlaan- mu 'yaa- yilaa' 'eke- 'le. -O ⍰bwa 'bhɛɛklɛle ma 'ke -Waanbhaa' a 'tɛ 'la yaa lii -titi 'bhɛ baale' -o ta 'bhii- -o 'krowopɛ 'le. -O 'krowole 'ɛ ⍰kla -kɔɔ' mu 'kpeelɛkan -tɔɔmasie 'le.

8 'Bhɛɛ- mɛɛ -yɔɔ' mu 'la ⍰wlaa 'ka 'pleŋ- bhe, Sodɔmu 'pegee Gomɔɔ ta mu 'ɛ -o -za 'yɔɔ- mu 'la ⍰kla, 'woo- mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ -o 'bhɛɛ- 'yansi ma -za -yɔɔ' mu klɛ 'zi 'ezin-. -Waa' bhla ma 'kpeejan- mu 'ɛ 'mu 'a klɛ 'bhɛɛ- -woo 'gbu 'flɛ 'ɛ 'triŋdɔ-. 'Bhɛɛ- -o Mɛɛzan -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'ɛ mavɛɛ, 'bhɛ 'pegee -o -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' 'tɔbhɔle mu 'ɛ -zwanwo'.

9 'Duŋ- 'ali- Misɛli 'la 'bhɛ -o 'ke -mlɛkɛ' mu a -kuŋlii gblaan -gbɛnɛ 'ɛ 'le, 'bhɛ 'laa 'bhɛ 'yansi za klɛlɛ. -O 'pegee -Setran' 'yaa- zaabɔ 'zi 'waati 'la ba Moizi gbaa 'ɛ ta, yaa dɔlɛ -a -la 'kee- -Setran' -zwanwo'. -Ya ⍰pia 'bhɛ ni drɔɔn' dɔɔ: *«Bhaa Mɛɛzan 'e 'krowo!»*

10 'Duŋ- 'woo- mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ waa pɛ 'la dɔ, -o 'bhɛɛ- -zwanwo'. -Woo 'bhii- wi gbɛɛn-, -o 'yikanle laa -o, 'bhɛɛ- -za 'la dɔ -o ŋgblo 'yi, -o 'bhɛ -la klɛ 'te. 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ gbɛɛn- bhe, 'bhɛ klɛ -o 'gbu 'nipɛ- 'le.

11 'Ka ta -yrɛn! -O Kaɛn a pɛ 'taawogbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'bhɛɛ- ⍰sia. -Gɔli' 'flɛn 'ɛ ma, -woo 'gbu 'yinia⍰ 'bhii- Balaamu gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -o nu galɛ 'bhii- Kore gbɛɛn-, -amasrɔyi -woo -wlɛn 'zi -Waanbhaa' ma 'bhii- Kore 'wlɛnna- *Moizi ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. *

12 'Ke 'ka -o 'kaa- Zesu 'yi nɛɛnɛya pɛ 'ɛ 'bhle zii' 'waati 'la ba, 'woo- mɛɛ mu 'lɛɛ-, -o klɛgbɛya -yɔɔ' mu 'ɛ klɛ 'kaa- pɛbhle 'ɛ 'siɛpɛ- 'le. -Woo -taakpa' pɛbhlele 'pegee -wɛɛn 'mile- zi 'keekan -a -daŋ' ta. -O bo 'o 'gbu do -kplɛn -la -nrayiza klɛle ma -waa' pɛbhle bhla 'ɛ zi, 'bhɛɛ- -yrala' laa dɔ -o ma. -Woo 'bhii- la 'la 'kee- -tilaa', 'bhɛɛ- yaa ban, 'duŋ- -a 'kpɛn kan 'ke -ploo 'le. 'Bhɛɛ- -woo 'ezin- 'bhii- -yri diiŋ mu 'la waa -o bhaa klɛ -yri mu bhaa klɛ bhla zi, 'bhɛɛ- -woo 'bhii- -o -yri diiŋ mu 'la 'yrola-, -o -gaa, 'bhɛɛ- -o ⍰kla -o -kpaa 'le 'feŋfeŋ.

13 -O -waa' -yraladɔ maza mu 'ɛ zɛn yrɛkpɛn- ⍰nɔɔ 'bhii- wɛyi- 'pɔɔ mu 'la 'ke

* **1:11 11** -Nɔɔle' 'sɛwɛ 16.1-5; 22.7-35. -Ka 'bhɛ 'yi -glin 'ezin Ebre mu 11.4

-woo -yiwlaa, 'bhɛɛ- -o wian gɔnɛ- 'la gbɛɛn- wɛyi- bhoŋ 'ɛ ta. -Woo 'bhii- mlɛklɛn- mu 'la -woo 'kaan zii' 'bhɛɛ- waa -o geyrɛ dɔ. -Waanbhaa' yrɛ do -twa -o -lɛɛ -gblo -gbɛnɛ do 'yi, 'bhɛɛ- -o nu bolɛ 'bhɛɛ- nɔɔ 'taŋii.

14 'Bhɛɛ- Enɔki, -kɔɔ' -gbɔɔ 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'kee- san Adamu ma, 'bhɛ -Waanbhaa' -lɛla janwoa- 'elwale gban -sɔ 'wola- ba zayi' dɔɔ: «-Ka 'ka 'trɔnbadɔ doo, Mɛɛzan 'pegee -yaa' -mlɛkɛ' 'weŋ 'saa 'ɛ, -woo zan nulɛ,

15 'trɛ ta mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'kitikanlɛ. -E nu -kpan baalɛ -za 'yɔɔ- klɛ mu 'kpɛn ta -amasrɔyi -o 'wlɛnna 'yee- Mɛɛzan -Waanbhaa' ma -o klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'pegee waa -gasi 'la kpa -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- -wa -zwanlawo 'mu 'kpɛn -zayi'.»

16 'Woo- mɛɛ -yɔɔ' mu 'lɛɛ- -o zru laa kpalaa', 'bhɛɛ- -woo -la ma janwo 'taŋii. -O 'taawo- -o 'gbu 'yrɛbhɔ pɛ -yɔɔ' mu -la zi. -O 'waso ma jan -gbɛnɛ -gbɛnɛ mu wo, 'bhɛɛ- -o -dawli' kpa mɛɛ mu gbɛ ta 'mu 'kɔɔpɛ- mu 'srɔɔwo zayi'.

Zesu 'yi mu 'kpeelɛkan za mu

17 'Duŋ- 'ka mu 'ŋ 'yiɛnii mu, -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a *winbɔwo mu 'ɛ -o -jan mu 'la 'woa- 'elwale gban 'mu -za dɔ 'ka 'kpee.

18 -Wa pia 'ka ni dɔɔ: «'Drunyan 'yan bhla 'ɛ zi, mɛɛ 'ke mu nu -Waanbhaa -a 'toŋ mu 'ɛ malrɔgolɛ, 'bhɛɛ- -o nu 'taawolɛ -o 'gbu 'yrɛbhɔ pɛ -yɔɔ' mu -la zi.»

19 Lii 'Weŋ 'laa -o 'woo- mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -o 'taawo- -o 'gbu a bhaaplɛŋ zru maza -la ta, 'bhɛɛ- -woo Zesu 'yi mu 'ɛ -yiciɛn' mu 'le.

20 'Duŋ- 'ka mu 'ŋ 'yiɛnii mu, -ka faŋgandɔ 'ka 'gbu ta, 'ke 'ka 'ka 'kpaleya 'weŋ 'ɛ Krisi 'yi 'bhɛ baan' kla 'bhɛ ba. -Ka 'ka 'seriwo Lii 'Weŋ a -glɔɔya' 'ɛ 'le.

21 'Bhɛɛ- -ka bo -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ɛ 'yi. 'Bhɛɛ- -ka -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi a mɛɛ -yrɛnklale zrɔn 'waati 'ɛ magbɛn. 'Ke 'bhɛ 'waati 'ɛ bhwa, -e nu a zrɔnlɛ 'ka ni 'bhii- bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ -o 'ka 'kɔɔ.

22 Mɛɛ 'la zan mu -o 'kpee klɛ plɛ -za ma, 'mu 'yrɛnkla 'ka ma.

23 'Ezin-, -ka mɛɛ 'ke mu go -za 'yi -o 'gbu a bhaaplɛŋ zru 'ɛ 'bhɛɛ- ta 'ke 'ka 'mu go 'kiti 'tɛ 'ɛ 'yi. -A 'ke mu -yrɛnkla' 'ka ma -Waanbhaa' -lɛɛgblaan 'le 'ka mu 'gbu zru ba. 'Duŋ- -ka 'ka 'yrɛkpa 'ka 'gbu ba, 'bhɛɛ- 'ka 'laa 'ka 'mabɛɛnlɛ 'woo- mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ -din, 'kooko- 'ka 'laa nu -o 'klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'silɛ- 'bhii- ga -yɔɔ' 'e 'yivlin- mɛɛ mu ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

-Waanbhaa' 'tɔ mag- baandɛle

24 'Seŋ -o -Waanbhaa' ni 'ke -ya -yrɛkpa' 'ka ba, 'kooko- 'ka 'laa bɔ -za 'yɔɔ- 'yi. 'Bhɛɛ- -e sɔ 'ka dulale -yaa' 'tɔbhɔleya 'ɛ 'lɛɛ 'ke -za 'yɔɔ- 'triŋle- sanɛ- 'laa klɛ 'ka

zru mu 'ɛ 'yi, 'ka 'zrukpaale -gbɛnɛ 'le.

25 Bhaa 'tɔbhɔleya oo, gblaanya oo, -glɔɔya' oo, 'bhɛ 'pegee faŋgan- bo -kɔɔ' 'Bhee Mi -Waanbhaa' do -kplɛn 'kpɔ ni, -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta! Amiina!

ZESU -ZA MU 'LA -ZRƆNNA ZAAN NI, 'BHƐƐ- -YOO YƆƆNDIA- 'MU -LE -GƐ -Yrɛ zi yele 'sɛwɛ 'ɛ ŋgblo

Zesu Krisi a *winbɔwo mi Zaan -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- ɖia, 'bhɛɛ- -ya -kpaa Zesu 'yi mu -lɛ 'srwaplɛ 'la 'yaa- Azi 'klɛɛn 'ɛ drɛyi' yrɛ 'la -o 'bhɛ sii -zɔn Tuuki 'bhɛ ɖnɔɔ 'mu ni. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Romɛ mu a -bhleŋgbe -gbɛnɛ 'ɛ 'yaa- -yrɛnkpa' zii' Zesu 'yi mu 'ɛ ta. -O 'yee- Zaan 'gbu ɖkwan, 'bhɛɛ- -wa ɖkla 'ke -kaso 'yi mi 'le, 'bhɛɛ- -o -ja 'kɛle- wɛyi- 'mliŋgole -yaa 'klɛɛn gbɛ do 'la zi 'bhɛ ɖnɔɔ; -o -yaa 'bhɛ 'klɛɛn gbɛ do 'ɛ sii Patimɔsi. Zaan -yaa 'bhɛ yrɛ 'ɛ ɖnɔɔ 'waati 'la ba, 'ke Mɛɛzan Zesu Krisi 'pwɛle -a ba -yrɛ zi yele do 'yi. 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'a ɖpia -a ni dɔɔ -e -za 'la ɖya -e 'bhɛ -yɔɔndɛ. 'Lɛtrɛ 'ɛ 'yi, Zaan 'a ɖpia Zesu 'yi mu 'ɛ ni dɔɔ Zesu 'laa nu -a tadɔlɛ nule ma -li. 'Bhɛɛ- -yoo zan nulɛ -a -nɛ mu 'ɛ golɛ 'kiti 'la 'bhɛ -o zan baalɛ mɛɛ wlan mu 'pegee mɛɛ -yɔɔ' mu ta 'bhɛ 'yi, 'bhɛ 'kiti 'ɛ 'bhɛ -le 'kiti -daŋ' ma pɛ 'la -yoo -Setran' 'pegee -yaa' pɛ mu 'ɛ 'kpɛn ma 'bhɛ 'le. Zesu nu nulɛ pɛ 'tɔle- pɛ 'ke 'bhɛ -gaale' laa -o laanima -Bhleŋgbeya -wa 'ɛ ba 'bhɛ 'siɛlɛ-.

'Yee- 'lɛtrɛ 'lɛ ɖlwa mi 'ɛ 'yi, Mɛɛzan Zesu 'pwɛla- yee- Zaan ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -e 'bhɛ 'yigɔɔnna.

Zaan -yaa' 'lɛtrɛ 'ɛ 'yiciɛnna -lɛ 'srwaplɛ-. 'Bhɛɛ- -e 'bhɛ 'lɛ 'srwaplɛ- 'ɛ 'kpɛn do do -yiciɛnna -lɛ 'srwaplɛ- 'ezin-. 'Woo- -lɛ 'srwaplɛ- 'ɛ 'wole- -gɛ:

1. 'Lɛtrɛ 'srwaplɛ- 'la Zaan 'mu ɖkpaa Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu -lɛ 'srwaplɛ- 'ɛ ni (-A -lɛ 2-3)
2. 'Sɛwɛ kpo 'ɛ blɔɔyrɛ 'srwaplɛ- (-A -lɛ 4.1–8.6)
3. -Klɛloŋ' 'srwaplɛ- (-A -lɛ 8.7–11.19)
4. -Tɔɔmasie -gbɛnɛ 'srwaplɛ- (-A -lɛ 12.1–15.8)
5. -Waanbhaa' a yran pɛyan- 'srwaplɛ- (-A -lɛ 16.1-20)
6. Babilɔni ma -jan 'srwaplɛ- (-A -lɛ 17.1–19.10)
7. -Yrɛ zi yele -daŋ' ma pɛ 'srwaplɛ- 'drunyan 'lɛyan bhla 'ɛ ba zayi' (-A -lɛ 19.11–22.5).

'Sɛwɛ 'ɛ 'lɛyanyrɛ 'ɛ ɖnɔɔ, Zesu 'a 'liiwli- ɖnaa -a nuza 'ɛ ta dɔɔ: «-A -vinbwa sa 'bhɛɛ- 'ŋ 'nu gbɛ drɛɛwo!» Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpɛn 'a pe 'eke- zi dɔɔ: «Mɛɛzan nu!»

-Jan 'ɛ zisanyrɛ

1 Gaanyiza mu 'la 'yaa- zan bhɔlɛ, 'ke Waanbhaa' 'mu tapwɛla Zesu Krisi ni 'kaa -yoo zrɔn -yaa' yewonɛ 'ɛ ni 'mu -le -gɛ. Zesu -yaa' -mlɛkɛ' 'ɛ winbwa- -yaa' yewonɛ Zaan ba dɔɔ 'bhɛ 'nu 'woo- -za mu 'ɛ zrɔn 'yee- Zaan ni.

2 'Mi Zaan -za 'oo -za mu 'la 'kpɛn ɖya, 'ŋ 'mu 'kpɛn

□woa. 'Bhɛ -za mu 'ɛ 'mu -le -Waanbhaa' -jan 'la □klaa 'mi 'kɔɔ, 'bhɛ 'pegee Zesu Krisi wlan 'la -zrɔnna 'mi ni, 'mu 'le.

3 'Ke mɛɛ 'la zan -jan mu 'la -daa -Waanbhaa a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi 'mu tape mɛɛ mu ni, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'! 'Bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan mu -o 'trɔnkpaa- 'woo- -jan mu 'ɛ □la, 'bhɛɛ- 'ke -woo -klɔsikwan, 'bhɛ zan mu a pɛ -yinra' 'ezin-! -Amasrɔyi 'woo- -za mu 'ɛ klɛ yi 'la dɔle -o, 'bhɛ □bhwa gban -wa -din.

Zaan -o Zesu 'yi mu -lɛ 'srwaplɛ- 'ɛ 'pubɔ- 'zi

4 'Mi Zaan -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- 'kpa zii' *Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi Zesu 'yi mu -lɛ 'srwaplɛ- 'ɛ ni. 'Mi 'ka 'pubwa- -Waanbhaa' 'tɔ 'yi; 'yee- 'la -ya -yrɛ ma yikpɛnsee ta, -e -yaa 'el-waleta -sɔ, 'bhɛɛ- -yoo zan nulɛ, bhaa -e -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -e yilabla 'na 'ka ni! 'Bhɛɛ- lii 'srwaplɛ- 'la dulale -o -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛ ma, bhaa 'mu 'li 'ka ma, 'bhɛɛ- 'mu yilabla na 'ka ni 'ezin-. *

5 Bhaa Zesu Krisi -li 'ka ma, 'bhɛ 'pegee -e yilabla 'na 'ka ni. 'Yele- 'ke -Waanbhaa' 'srɛ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -a zru -o do 'bhɛ ni; 'bhɛɛ- 'yela- -lwa -bwela gale ba. 'Yele- 'ke 'trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ 'kpɛn a -Bhleŋgbe 'le. -Kɔɔ' -za sɔ 'yela- ni, 'bhɛɛ- 'yele- -kɔɔ' -gwa -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi a yiɛn 'la 'klalaa- a gayrɛ 'ɛ □nɔɔ 'bhɛ 'le.

6 'Bhɛɛ- 'yele- -kɔɔ' □kla 'ke *'sraka 'lɛna mu 'pegee -Waanbhaa' a -bhleŋgbeya -wa 'ɛ ta mu 'le; 'kooko- -kɔɔa' Dɛ -Waanbhaa' gba. Bhaa 'tɔbhɔleya 'pegee -glɔɔya' bo Zesu Krisi ni -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta! Amiina!

7 -Ka 'ka 'yrɛkpa doo, -e nu nulɛ laflɛ' -gblɛn mu 'ɛ 'yi! Mɛɛ 'tɔle- mɛɛ 'bhɛ nu -a yelɛ, 'ali- 'kee- kpa mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'a □pwan -a 'siɛn 'yi 'ke -dibhɛ' 'le bhe 'mu 'kpɛn ta.

'Trɛ ta -gbaa mu 'ɛ 'kpɛn nu wisilɛ -zadɔwɛɛ 'kɔɔ -a ba -zayi'. -E nu klɛlɛ 'bhɛɛ- gbɛɛn- -gee' 'tɛ! Amiina!

8 Mɛɛzan -Waanbhaa' 'Seŋkpɛnzan pe dɔɔ: «'Mi -le Alifa 'pegee Omega 'le», 'bhɛ 'yi -le dɔɔ ‹-za zisanyrɛ, 'pegee -za 'lɛyanyrɛ›. † -Ya -yrɛ ma -zɔn, 'bhɛ 'pegee -e -yaa -a -yrɛ ma 'elwaleta -sɔ, 'bhɛɛ- -yoo zan nulɛ!

Zaan Krisi □ya -yrɛ zi yele do 'yi

9 'Mi Zaan -o 'ke 'ka nɛɛnɛ- 'le. 'Mi 'pegee 'ka mu nii- 'ɛ 'kpale- -o do ma Zesu a -yrɛnbhlele ma, 'bhɛ 'pegee -yaa' -bhleŋgbeya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -yaa' -yrɛn 'yikunle 'ɛ 'yi. -Woo 'ŋ □kwan 'bhii- -kaso 'yi mi do, 'bhɛɛ- -o -ja 'ŋ 'le Patimɔsi 'klɛɛn 'ɛ 'yi: wɛyi- 'mliŋgole -yaa 'bhɛ 'klɛɛn 'ɛ zi. 'Ŋ 'kun win 'ɛ 'bhɛ -le -yaa 'kaa 'ŋ

* **1:4 1.4** Lii 'srwaplɛ- 'ɛ 'mu -o -we 'zi 'ke Lii 'Weŋ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. † **1:8 1.8** Alifa 'pegee Omega -o 'ke Grɛki mu a 'sɛwɛbhɛ -lwa 'pegee waa 'sɛwɛbhɛ -daŋ' ma pɛ 'ɛ 'mu -la -le.

-Waanbhaa' a -jan 'ɛ□woa mɛɛ mu ni, 'bhɛ 'pegee 'ŋ Zesu 'srɛya- □kla.

10 Mɛɛzan gba yi 'ɛ 'le, Lii 'Weŋ 'ɛ -zinaa' 'ŋ ta, 'bhɛɛ- 'ŋ -weli' do -maa 'ŋ -zanta' 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- -we zii' 'bhii- -klɛloŋ' 'pɛnwli-gbɛɛn-.

11 'Bhɛ -weli' 'ɛ 'yaa- pe 'zi 'ŋ ni dɔɔ: «'E pɛ 'la 'yele- 'bhɛ yɔɔndɛ 'sɛwɛ do 'yi, 'bhɛɛ- -ya kpa Zesu 'yi mu -lɛ 'srwaplɛ- 'la -woo *Azi 'klɛɛn 'ɛ 'yi 'mu ni: 'kɛ mu 'la -woo Efɛzi -wa 'ɛ ta oo, Simi-ini oo, Pɛɛgamu oo, Tiatiri oo, Saadɛsi oo, Filadɛlifi oo, 'bhɛɛ- Laodise.»

12 'Mi 'ŋ 'yrɛ 'mliŋgole 'ŋ zi, 'kooko- mɛɛ 'la zan -yaa -janwo' zii' 'ŋ ni 'ŋ 'bhɛ 'ye. 'Ɲ 'bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ -can -laŋbha dulapɛ 'srwaplɛ- yele-.

13 Mɛɛ do dulale -yaa 'woo--laŋbha dulapɛ 'srwaplɛ- 'ɛ pleŋ-; 'bhɛ mɛɛ 'ɛ 'pwɛle--yaa 'ke bhaaplɛŋ gbe do 'le. Dunɛ- gbɔɔn do 'la 'yaa- -a ta 'bhɛ 'yaa- zinaa' 'fɔ -a gaan ma, 'bhɛɛ- -can 'sɛntru do dɔle -yaa -a -bu ta.

14 -A win 'fleele- -yaa 'epu 'peŋpeŋle 'bhii- 'kwlɛn--buu' 'flee gbɛya gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -a -yrɛbhɛ' mu 'ɛ 'yaa--bhi 'zi 'etɛn -klɛɛn' -klɛɛnle' 'bhii- 'tɛ nrɛ -bhigbɛya gbɛɛn-.

15 -A gaan mu 'ɛ 'yaa- 'bhii- piibhɛ 'tɛn gbɛɛn-: -o 'tranle- -yaa 'etɛn -banbanle 'bhii- 'ke -o piibhɛ □bwa 'tɛ 'yi -e tran gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -A -weli' 'ɛ 'yaa- 'eglɔɔle 'bhii- vlɛ -saa ta -yi 'yrole--wegbɛya gbɛɛn-.

16 Mlɛklɛn- 'srwaplɛ- -yaa -a gbɛ -yiɛ' 'ɛ -lii, 'bhɛɛ--gɔkuŋbhɛ do -lɛ plɛ 'yaa-da 'zi -a -lii. -A wlɛyi' 'ɛ 'yaa- -bhi 'zi 'peŋpeŋ 'bhii- -yrekpaa' -yretɛbhɛ -bhigbɛya gbɛɛn-.

17 'An 'yele-, 'ke 'ŋ baale' -a gaan ma 'bhii- 'ŋ -gaa. -Ya gbɛ -yiɛ' 'ɛ □kpaa 'ŋ ta, 'bhɛɛ-'ke -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: «'Yaa -gblaanlɛ', 'mi -le 'ke mɛɛ -lwa mi 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee mɛɛ -daŋ' ma mi 'ɛ 'le.

18 'Ɲ 'yoo- 'ŋ 'yrɛ ma. 'Ɲ -gaa bi, 'duŋ- 'ŋ 'yoo- -zɔn 'ŋ 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'ŋ nu bolɛ 'ŋ 'yrɛ ma yikpɛnsee ta. 'Ɲ 'seŋgwa- 'ke ga 'le, 'bhɛɛ-gbaa mu a -wa 'ɛ 'gborobhɛ 'ɛ -yoo 'ŋ 'kɔɔ.

19 'E 'yrɛ -o pɛ 'la ma bhe, 'bhɛ yɔɔndɛ: 'kɛla 'bhɛ -o 'saanibhe, 'bhɛ 'pegee 'kɛla 'bhɛ nu klɛlɛ boolazi, -o 'kpɛn yɔɔndɛ.

20 'E mlɛklɛnnɛ 'srwaplɛ-'la □ya 'ŋ gbɛ -yiɛ' 'ɛ 'lii, 'bhɛ 'pegee 'e -can -laŋbha dulapɛ 'srwaplɛ- 'la □ya, 'bhɛ gaanyiza mu 'ɛ 'yi -le -gɛ: mlɛklɛnnɛ 'srwaplɛ- 'ɛ 'mu -le 'ke Zesu 'yi mu -lɛ 'srwaplɛ- 'ɛ -waa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- -can -laŋbha dulapɛ 'srwaplɛ- 'ɛ 'mu -le 'ke 'woo- Zesu 'yi mu -lɛ 'srwaplɛ- 'ɛ 'le.»

ZESU 'YI MU -LƐ 'SRWAPLƐ- 'Ɛ -WAA' 'LƐTRƐ MU

2

1. -O 'lɛtrɛ 'la ɓkpaa Efɛzi Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni

1 Zesu 'a ɓpia Zaan ni dɔɔ: «-Jan 'lɛɛ- -yɔɔndɛ, 'bhɛɛ- 'ya kpa Zesu yi mu -lɛdo' 'la -woo Efɛzi -wa 'ɛ ta, -waa' -mlɛkɛ' 'ɛ ni, 'bhɛ 'ya pe a ni dɔɔ:

Mlɛklɛn- 'srwaplɛ- 'ɛ -woo mɛɛ 'la zan gbɛ -yiɛ' 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'kee- 'taawo- -can -laŋbha dulapɛ 'srwaplɛ- 'ɛ 'pleŋ- 'bhɛ pe dɔɔ:

2 'Mi 'e klɛza mu 'ɛ 'kpɛn dɔ, 'mi 'e 'woye- 'ɛ 'pegee 'yaa- -yrɛn 'yikungbɛya 'ɛ 'ŋ 'mu dɔ. 'An 'yaango- 'bhii- 'yaa sɔ mɛɛ -yɔɔ' mu 'ɛ mazatole. Mɛɛ 'la zan mu 'a pe -o 'gbu ma dɔɔ -woo 'ke Krisi a winbɔwo mu 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke waa -o 'mu 'le, 'yoo- zrubaglinna, 'bhɛɛ- 'ya ɓya 'bhii- -woo 'ke bhlanii- mu 'le.

3 'E -yrɛnyikun, 'bhɛɛ- 'e -yrɛnbhla 'mi 'tɔ 'ɛ -zayi'. 'Bhɛɛ- 'e -gblɔzi' 'laa galɛ.

4 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- -la 'zi 'e ta -za do 'la 'yi 'bhɛ -le dɔɔ: -o 'ploola- 'yaa- 'sɔniya ɓlwa 'ɛ ma. *

5 'E -balaa' yrɛ 'la ɓnɔɔ, 'e 'kpeelɛdan doo, 'bhɛɛ- 'bhɛ dɔ 'e 'kpee. -Zadɔwɛɛ dɔ 'e ma, 'bhɛɛ- 'e ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma; 'bhɛɛ- 'yee klɛza -lwa mu 'ɛ klɛ. 'Ke 'yaa 'bhɛ klɛlɛ, 'ŋ nu nulɛ 'e ta, 'bhɛɛ- 'ŋ nu 'yaa- -laŋbha 'ɛ golɛ -a dulayrɛ 'ɛ ɓnɔɔ; 'fɔke -zadɔwɛɛ -dwa 'e ma, 'bhɛɛ- 'kee 'ploola- -za 'yɔɔ- klɛle ma 'ke 'yee- zru 'niinaa 'mi ba.

6 'Bhɛɛ- 'duŋ-, -za 'la 'bhɛ sɔ 'ŋ ni 'e zi 'bhɛ -le -gɛ: -o mɛɛ -lɛdo' 'la sii Nikolaiti mu 'mu klɛza -yɔɔ mu 'ɛ vɛnsi 'e yin 'lii, 'bhii- -o vɛnsi 'ezin- 'mi yin 'lii gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

7 'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o 'bhɛ ŋgblo ma, *Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo -jan 'la 'wo zii' Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'trɔnbadɔ 'bhɛ -jan 'ɛ ni! 'Ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- 'ke -Setran' 'le, bole -yrɛ ma -si -yri diiŋ 'la -yoo -Waanbhaa' ba, 'mi 'gbu nu 'bhɛ bhaa 'ɛ 'ke 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni 'kaa -ya bhle.

2. -O 'lɛtrɛ 'la ɓkpaa Simiini Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni

8 «-Jan 'lɛɛ- -yɔɔndɛ, 'bhɛɛ- 'ya kpa Zesu yi mu -lɛdo' 'la -woo Simiini -wa 'ɛ ta, -waa' -mlɛkɛ' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ya pe a ni dɔɔ:

Mɛɛ 'la zan -o 'ke mɛɛ -lwa mi 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee 'ke -yoo 'ke mɛɛ -daŋ ma mi 'ɛ 'le, 'yee- mɛɛ 'la zan -gaa, 'bhɛɛ- -e -bwela gale ba, -e pe dɔɔ:

9 'Mi 'yaa- 'trɛbhɔ mu 'ɛ 'pegee 'e 'kɔɔfleŋya 'ɛ 'mu dɔ; 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'yoo- 'ke pɛzan 'le. Mɛɛ 'la zan mu -o -a pe 'zi -o 'gbu ma dɔɔ -woo 'ke Zuufu mu 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ke waa -o 'mu 'le; 'bhɛ zan mu 'e 'tɔ 'yɔɔ- pe gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'mi 'bhɛ -za 'ɛ dɔ. 'Bhɛ zan mu -o 'ke -Setran' a 'fɛ do -la mu 'klaŋkeba 'le.

* **2:4 2.4** -Woo 'sɔniya 'la ma 'bhɛ -le Zesu -za -yaa sɔ Efɛzi -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu 'ɛ ni 'elwaleta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛ 'pegee -waa' 'eke- 'sɔniya 'ɛ, -o -ploola 'mu 'ma.

10 'E nu -yrɛn -glɔɔn 'la 'bhlelɛ-, 'yaa -gblaanlɛ' 'bhɛ 'lɛɛ. 'E 'trɔnbadɔ doo! -Setran' nu -a klɛlɛ 'bhɛɛ- -o 'ka 'ke mu bɔ -kaso 'yi, 'ka zrubaglin zayi'. 'Ka nu -yrekpaa' vu ta -yrɛnbhlelɛ. 'Duŋ-'e zru bo do 'mi ni, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'e gale ma; 'bhɛɛ- 'mi nu 'bhɛ ma -trɔn 'nalɛ- 'e ni 'ke -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'le.

11 'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o 'bhɛ ŋgblo ma, Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo -jan 'la 'wo zii' Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'trɔnbadɔ 'bhɛ -jan 'ɛ ni! 'Ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- 'ke -Setran' 'le, 'bhɛ zan laa nu gagbɛya plɛ mi 'ɛ dɔlɛ.

3. -O 'lɛtrɛ 'la kpaa Pɛɛgamu -Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni

12 «-Jan 'lɛɛ- 'bhɛ yɔɔndɛ, 'bhɛɛ- 'ya kpa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Pɛɛgamu -wa 'ɛ ta -waa' -mlɛkɛ' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ya pe a ni dɔɔ:

-Gɔkuŋbhɛ 'la 'lɛ -o plɛ 'bhɛ -o mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛ zan 'ɛ pe dɔɔ:

13 'E 'yaale- -o yrɛ 'la nɔɔ 'ŋ 'bhɛ dɔ. 'Mi 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'e 'yaayrɛ- 'ɛ 'bhɛ -o 'ke -Setran' 'yaakpe-'ɛ 'bhɛɛ- 'le. 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'e blɔɔle -o 'ŋ ma 'eglɔɔle, 'bhɛɛ- 'yaa 'ploolɛ- 'e 'kpalema 'mi 'yi. 'Ali- 'ŋ 'srɛ Antipasi 'la 'bhɛ 'bhɛ zru bwa do 'mi ni, -o 'bhɛ dɛlawoa 'ka ba -Setran' 'yaayrɛ 'ɛ nɔɔ; 'bhɛ 'duŋ- bwa 'bhɛ 'kpalema 'mi 'yi 'bhɛ 'waati 'ɛ ba. †

14 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- zan -lalɛ' 'e ta -za do -la -yi, 'bhɛ -le dɔɔ; 'e ba mɛɛ mu 'ɛ 'ke mu blɔɔle -o Balaamu -a mɛɛ daangbɛya 'ɛ ma. 'Yee-Balaamu -yaa Balaki daan dɔɔ 'bhɛ 'a klɛ gbɛ 'ɛ 'kpɛn ma, 'kooko- Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ balaa' -za 'yɔɔ- 'yi 'ke -o yo gba wi mu bhle, 'bhɛ 'pegee 'ke -o yilaa' le mu ba. ‡

15 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi 'ezin-, 'bhi a mɛɛ 'ke mu blɔɔle -o Nikolaiti mu a mɛɛ daangbɛya 'ɛ ma.

16 'Bhɛla- -zayile, -zadɔwɛɛ dɔ 'e ma, 'bhɛɛ-'ploo- 'e klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma 'ke 'yee zru niinaa' 'mi ba. 'Kebhlaale, 'ŋ 'yoo- zan nulɛ 'e ta blaale, 'bhɛɛ- 'ŋ nu gwledanlɛ 'woo- mɛɛ mu 'ɛ ba 'ŋ 'lii -gɔkuŋbhɛ 'ɛ 'le.

17 'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o 'bhɛ ŋgblo ma, Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo -jan 'la 'wo zii' Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'trɔnbadɔ 'bhɛ -jan 'ɛ ni! 'Ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- 'ke -Setran' 'le, 'ŋ nu mani 'la magaanle -o,

† **2:13 2.13** Pɛɛgamu -wa 'ɛ 'tɔbhɔle -yaa -yaa' bhla ma -waanbhaa' mu 'ɛ gbale ma. -A dɔle -yaa Zeruzalɛmu 'faŋgayi. Gɔɔn do -yaa 'yee- Pɛɛgamu -wa 'ɛ ta. Mɛɛ mu -yaa yo -bebe gba 'bhɛɛ- gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-. 'Duŋ- wlan 'ɛ ni, -o -yaa -Setran' -la gba 'zi 'bhɛ nɔɔ bhe 'bhɛ gbɛɛn- bhe. ‡ **2:14 2.14** Mɛɛ -nɔɔ 'sɛwɛ 22-24. Balaki -yaa -bhleŋgbe gblaan do -la -le. 'Waati do ba, -o -yaa mɛɛ 'la zan sii Balaamu -e 'bhɛ 'siila- dɔɔ 'bhɛ 'nu Izraɛli -nɛ mu 'ɛ 'daŋganwo -a ni gɔli' ma. 'Duŋ- 'bhɛ 'laa dɔlɛ 'bhɛ -za 'ɛ klɛle -la -a ni. 'Bhɛɛ- -duŋ-, 'waati 'ke ba boolazi', yee- Balaamu -yanbhɔɔya 'pegee yogbale wlaa Izraɛli mu 'ɛ zi; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa 'sɔlɛ- -Waanbhaa' ni.

§ 'bhɛ 'pegee kpoti 'pu do nalɛ 'bhɛ zan 'ɛ ni; 'bhɛɛ- 'tɔ drɛɛ do yɔɔndɛle nu klɛlɛ 'bhɛ kpoti 'pu 'ɛ ta. Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhɛ 'tɔ 'ɛ dɔ, 'ke yaa 'e go -o kpoti 'ɛ ◻naa mɛɛ 'la zan ni 'bhɛ do -kplɛn ba.

4. -O 'lɛtrɛ 'la ◻kpaa Tiatiri Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni

18 «-Jan 'lɛɛ- yɔɔndɛ, 'bhɛɛ- 'ya kpa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Tiatiri -wa 'ɛ ta -waa' -mlɛkɛ' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ya pe a ni dɔɔ:

-Waanbhaa' Gbe 'la 'ke -a -yrɛbhɛ' mu 'ɛ bhi 'etɛn -klɛɛn' -klɛɛnle' 'bhii- 'tɛ nrɛ -bhigbɛya gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ke -a gaan -laa mu 'ɛ -woo 'eglɔɔle 'bhii- pi- ibhɛ 'tɛn gbɛɛn-, 'bhɛ pe dɔɔ:

19 'Mi 'e klɛza mu 'ɛ dɔ; 'an 'yaango- 'bhii- 'ŋ -za sɔ 'e ni, 'bhɛɛ- 'e 'kpale- -o 'mi 'yi, 'e yewo 'mi ni 'elrele 'bhɛ 'pegee 'e -yrɛnyikun. 'An 'yaango- 'ezin- 'bhii- 'e -za 'lrele- mu 'la klɛ 'zi -zɔn 'mu kan 'e 'kɛ mu 'la ◻kla 'elwaleta 'mu ta.

20 'Duŋ- 'ŋ 'yoo- zan -lalɛ' 'e ta 'yoo- Zezabɛli mazato zii' -za 'la 'yi 'bhɛɛ- 'yi. * 'Bhɛ le 'la bhe 'bhɛ -o 'bhɛ 'gbu 'kun zii' 'ke -Waanbhaa' a -lɛla' -janwo' le do -la -le. 'Duŋ- -yoo 'an yewonɛ mu 'ɛ 'yini- -yaa' mɛɛ daangbɛya 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -e -yanbhɔɔya klɛle wla 'zi 'mu zi; 'bhɛɛ- -ya pe 'mu ni dɔɔ 'mu yo gba wi mu bhle.

21 'Mi 'waati ◻naa -a ni, 'kooko- -zadɔwɛɛ dɔ -a ma, 'bhɛɛ- -e 'ploo- -yaa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -ya zru niinaa' 'mi ba; 'duŋ- yaa dɔlɛ -a -la 'kee- ploo -yaa' gwlɛn -glinle' 'ɛ ma.

22 -Ka 'ka 'yrɛkpa doo, 'ŋ nu 'yee- 'pegee mɛɛ 'la zan mu -yanbhɔɔya ◻kla -o blinlɛ yilapɛ do ta, 'bhɛɛ- 'ŋ -yrɛn -gbɛnɛ kpa -o ta, 'fɔke -zadɔwɛɛ -dwa 'mu ma, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -ploola 'mu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma.

23 'Bhɛ blaan, 'ŋ nu -a -nɛ mu 'ɛ dɛlɛ. 'Bhɛɛ- Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ 'kpɛn nu a dɔlɛ 'bhii- 'mi -le bhaaplɛŋ mu 'kpeejan- mu 'pegee -o zru maza mu 'ɛ dɔ. 'Ŋ nu 'ka 'kpɛn do do klɛza wlata -sra 'nalɛ- 'ka ni.

24 'Duŋ-, 'ka mu 'an mɛɛ -vin mu 'la 'ka -o Tiatiri, 'ka mu laa blɔɔlɛ 'bhɛ daangbɛya 'yɔɔ- 'ɛ ma. 'Bhɛɛ- -o -za mu 'la sii ‹-Setran' a gaanyiza -gbɛnɛ mu.› 'Ka 'laa 'mu dɔlɛ. 'Mi 'duŋ- pe 'ka ni dɔɔ, 'mi 'naa nu 'kwe 'bhɛɛke dɔlɛ 'ka 'wiiŋ-.

25 'Duŋ-, pɛ yɛkɛ- 'la -yoo 'ka 'kɔɔ bhe, -ka 'ka gbɛblɔɔ 'bhɛ ta 'eglɔɔle, 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'ŋ 'nule- ma.

26 'Duŋ-, 'ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- -Setran' 'le, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan ◻bwa yewole ma 'mi ni 'ke 'bhɛ

§ **2:17 2.17** Mani 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' -yaa Izraɛli -nɛ mu 'ɛ 'lɛbɔ- pɛbhle 'la 'le -kpe 'ɛ ta 'bhɛɛ- 'le. * **2:20 2.20** -Bhleŋgbe le do -le -yaa 'ke Zezabɛli 'ɛ 'le. 'Yele- yogbale 'pegee -yanbhɔɔya klɛle ◻wlaa Izraɛli -nɛ mu 'ɛ zi. 'Bhɛ yo gblaan 'ɛ do 'tɔ -le -yaa Baali.

ge 'tɛnlɛ- -a -lɛyanle ma, 'ŋ nu 'seŋ 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -e yalaa' 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋ-.

27 *‹-E nu -o -lɛdɔɔlɛ -glɔɔya' ma piibhɛ 'beni do 'le; 'bhɛɛ- -e nu -o -wilɛ' 'bhii- -o 'trɛ gbɔ mu wi 'edile gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.›* 'Mi 'gbu 'seŋ 'la 'srɔɔwoa- 'ŋ Dɛ 'kɔɔ, 'ŋ nu 'bhɛɛ- yɛkɛ- 'seŋ 'nalɛ- 'bhɛ zan 'ɛ ni.

28 'Bhɛɛ- 'ŋ nu zrwanzi -buŋbhaa 'ɛ 'nalɛ- 'bhɛ zan ni. †

29 'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o 'bhɛ ŋgblo ma, *Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo -jan 'la 'wo zii' Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'trɔnbadɔ 'bhɛ -jan 'ɛ ni!

3

5. -O 'lɛtrɛ 'la kpaa Saadɛsi Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni

1 «-Jan 'lɛɛ- yɔɔndɛ 'bhɛɛ- 'ya kpa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Saadɛsi -wa 'ɛ ta -waa' -mlɛkɛ' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ya pe a ni dɔɔ:

-Waanbhaa' lii 'srwaplɛ- 'ɛ 'pegee mlɛklɛnnɛ 'sr-waplɛ- 'ɛ -woo mɛɛ 'la zan 'kɔɔ, 'bhɛ pe dɔɔ: 'Mi 'e klɛza mu 'ɛ dɔ; 'e 'tɔbhɔle -o dɔɔ 'yoo- 'e 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'duŋ- 'e gale -o.

2 'E 'yri bo 'e 'gbu -za 'le, 'bhɛɛ- faŋgandɔ mɛɛ -vin mu 'la bwa 'e 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'mu -o zan galɛ 'mu ta. -Amasrɔyi 'mi 'a ya 'bhii- 'e klɛza mu 'ɛ 'lreleya 'ɛ 'lɛpale laa -o 'an -Waanbhaa' 'ɛ -yrɛ 'yi.

3 'E -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'srɔɔwoa- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ya maa gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'mu bo 'e 'kpee. -A -klɔsikun 'elrele, 'bhɛɛ- -zadɔwɛɛ dɔ 'e ma, 'bhɛ 'pegee 'ploo- 'yaa- -za 'yɔɔ-mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'e zru niina- -Waanbhaa' ba. 'Kee 'yri -gwa 'e 'gbu -za 'le, 'ŋ nu nulɛ 'klalɛ 'e ba 'bhii- -faannii' do kla mɛɛ ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-; 'bhɛɛ- 'yaa nu 'ŋ 'nu 'waati 'ɛ dɔlɛ.

4 'Bhɛɛ- 'duŋ-, Zesu 'yi mu 'ke mu -o 'e ba Saadɛsi -wa 'ɛ ta, 'mu laa 'mu ta dunɛ- mu 'ɛ 'triŋdɔlɛ. 'Bhɛ zan mu nu dunɛ- 'pu mu 'klalɛ- 'mu ta, 'bhɛɛ- 'o 'pegee 'mu nu 'taawolɛ 'eke- zi; -amasrɔyi, 'bhɛ -gaale' -o -o ba 'ke -waa' pɛ klɛ 'bhɛ -za 'lrele- 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.»

5 «'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, mɛɛ 'la zan nu 'seŋgolɛ -Setran' 'le, -o nu 'bhɛ zan 'ɛ -baalɛ' 'ke dunɛ- 'pu mu 'le. Mɛɛ 'la zan mu nu -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'srɔɔwolɛ, 'mu 'tɔ mu -o 'sɛwɛ 'la 'yi, 'naa nu 'bhɛ zan mu 'ɛ 'tɔ 'ɛ 'liilɛ- 'bhɛ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi. 'Ŋ nu 'bhɛ zan mu 'ɛ 'tɔkanlɛ 'ŋ Dɛ -Waanbhaa' 'pegee -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ 'yrɛ ma dɔɔ 'bhɛ zan -o 'ke 'an pɛ mɛɛ mu 'le.

6 'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o 'bhɛ ŋgblo ma, *Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo -jan 'la 'wo zii' Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'trɔnbadɔ 'bhɛ -jan 'ɛ ni!

† **2:28 2.28** -A ye 22.16.

6. -O 'sɛwɛ 'la ◻kpaa Filadɛlifi Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni

7 «-Jan 'lɛɛ- yɔɔndɛ, 'bhɛɛ- 'ya kpa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Filadɛlifi -wa 'ɛ ta -waa' -mlɛkɛ' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ya pe a ni dɔɔ:

Mɛɛ 'la zan -o 'weŋ, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'ke wlan zan 'le bhe. 'Yee- 'la 'ke -bhleŋgbe Davidi a 'fɛ 'lii 'gborobhɛ 'ɛ -ya 'kɔɔ bhe. 'Yee- 'la 'kee- 'fɛ 'ɛ 'liigwa-, 'bhɛɛ- mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -a -liitanle; 'bhɛɛ- 'ke -ya -liitaan mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -a -liigole -titi, -e pe dɔɔ:

8 'Mi 'e klɛza mu 'ɛ dɔ. 'E 'yrɛkpa -gɛ doo: 'Mi 'fɛ 'liigole do -dwa 'e 'lɛɛ, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -a -liitanle. Wlan 'ɛ ni, faŋgan- kplank-plan 'laa -o 'e ta, 'bhɛɛ- 'duŋ-, 'ye 'an -jan 'ɛ 'klɔsikwan; 'bhɛɛ- 'yaa 'e -baŋgolɛ 'ŋ 'tɔ 'ɛ 'yi.

9 'E 'yrɛkpa -gɛ doo: 'ŋ 'yoo- zan -za 'lɛɛ- 'bhɛɛ- klɛlɛ -Setran' -a mɛɛ -lɛdo' 'ɛ ni; 'woo bhlanii- mu 'la -wa pe -o 'gbu ma dɔɔ -woo 'ke Zuufu mu 'le, 'bhɛɛ- 'duŋ-, waa -o 'ke Zuufu mu 'le -o zru 'ɛ 'yi. 'Ŋ nu -a wlalɛ -o zi 'bhɛɛ- -o nu nulɛ -o 'kpɔ zɛnlɛ 'e 'lɛɛ -gɛ, 'kooko- -woo 'e 'lɛdɔ- -a ma. 'Bhɛɛ- -o nu -a dɔlɛ kpataakpa 'bhii- 'e -za ◻swa 'ŋ ni.

10 -Amasrɔyi 'e 'mi a pɛ -yrɛn 'yikun ma jan 'ɛ 'klɔsikwan, 'bhɛla- -yile -yrɛn 'la -yoo zan baalɛ 'drunyan 'yi mu 'ɛ ta -o zrubaglin zayi', 'mi nu 'ŋ gbɛkpalɛ 'e ta 'bhɛ 'waati 'ɛ ba.

11 -A -vinbwa sa 'bhɛɛ- 'ŋ nu! 'E 'kpale 'la -yoo 'ŋ 'yi, bo 'bhɛ ta 'eglɔɔle; 'kooko-mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu 'yaa- -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa 'ɛ 'kunlɛ- 'e 'kɔɔ.

12 'Ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- -Setran' 'le, 'ŋ nu 'bhɛ zan klɛlɛ 'bhii- 'mi a -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ -gwa 'ɛ drɛyi' -yri 'ɛ gbɛɛn-, 'bhɛɛ- yaa nu 'pwɛlɛ- -li 'bhɛ ◻la. 'Ŋ nu 'an -Waanbhaa' 'tɔ 'ɛ yɔɔndɛlɛ 'bhɛ zan ta, 'bhɛ 'pegee 'ŋ nu -Waanbhaa' a -wa 'ɛ 'tɔ 'ɛ yɔɔndɛlɛ 'bhɛ zan ta. 'Bhɛ -wa 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Zeruzalɛmu -wa drɛɛ 'la nu dalɛ 'an -Waanbhaa' ba laanima, 'bhɛɛ- -e zinaa' 'trɛ ma 'bhɛɛ- 'le. 'Mi 'gbu nu 'ŋ 'tɔ drɛɛ 'ɛ yɔɔndɛlɛ 'bhɛ zan 'ɛ ta 'ezin-.

13 'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o 'bhɛ ŋgblo ma, *Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo -jan 'la 'wo zii' Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'trɔnbadɔ 'bhɛ -jan 'ɛ ni!

7. -O 'lɛtrɛ 'la ◻kpaa Laodise -wa 'ɛ ta Zesu 'yi mu -lɛdo' 'ɛ ni

14 «-Jan 'lɛɛ- 'bhɛ yɔɔndɛ, 'bhɛɛ- 'ya kpa Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la -woo Laodise -wa 'ɛ ta -waa' -mlɛkɛ' 'ɛ ni, 'bhɛɛ- 'ya pe a ni dɔɔ:

Mɛɛ 'la zan 'tɔ -le -Amiina, -Waanbhaa' a -janwo' mi 'la zru -o do -a ni, 'ke -yoo 'ke wlan zan 'le bhe; 'bhɛɛ- 'ke -yoo -Waanbhaa' klɛpɛ mu 'ɛ 'kpɛn dayrɛ 'le bhe; -e pe dɔɔ:

15 'Mi 'e klɛza mu 'ɛ dɔ; 'an 'yaango- 'bhii- 'e -drwale'

laa -o, 'bhɛɛ- 'yaa -o wlɔwlɔ 'ezin-. 'Kee 'yaa- klɛ 'woo-klɛgbɛya plɛ 'la bhe -o do 'le, 'bhɛ mabhaa -yaa' nu bhɔlɛ.

16 'Duŋ-, 'yoo- wlɔwlɔ bhe, 'bhɛɛ- 'e -drwale' laa -o, 'bhɛ 'pegee- 'e 'tɛdɔle laa -o 'papa, 'ŋ 'yoo zan 'ŋ 'piilɛ-'kee 'le.

17 -Amasrɔyi 'ya pe dɔɔ 'e 'gbu -o 'ke pɛzan 'le, 'bhɛɛ- 'e -naflo 'srɔɔwoa-, 'bhɛ 'pegee 'e maza laa -o pɛ 'kedo- 'kpɔ ma. 'Yaa 'yaango-'bhii- 'trɛbhɔ 'pegee -yrɛn -o 'e ta. 'Bhɛɛ- 'yaa 'yaango-'bhii- 'yoo- 'ke 'kɔɔfleŋzan 'le, 'bhɛ 'pegee 'e 'yrɛ 'wile--o, 'bhɛɛ- 'e tafleŋ- -o ɛɛ?

18 -Ayile, 'mi -o zan 'e 'lialɛ- dɔɔ -o -can 'la -wa 'yiela- 'tɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -wa bagwa- 'weŋ, 'bhɛ 'lɔ 'mi 'kɔɔ, 'kooko- 'e klɛ pɛzan 'le. 'Ezin-, 'e ta dunɛ- 'pu mu 'ɛ 'lɔ 'mi 'kɔɔ, 'kooko- 'e sɔ 'yaa- -yraladɔ ma tafleŋya 'ɛ tagaanle. 'Bhɛ trala 'ezin-, 'e 'yrɛ 'laanɛkpapɛ -lɔ 'mi 'kɔɔ, 'kooko- 'e sɔ yrɛ ma yele-.

19 'Ke mɛɛ 'la zan mu -za sɔ 'mi ni, 'bhɛɛ- 'ke 'mu 'yinia-, 'mi 'bhɛ zan mu 'ɛ bɔ zi ta, 'bhɛɛ- 'mi -o 'kpɛn 'krowo-. 'Mi -vavadɛ, 'bhɛɛ--zadɔwɛɛ dɔ 'e ma, 'bhɛɛ- 'e ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'bhɛɛ-'yee zru niina- 'mi ba.

20 'E 'yrɛkpa -gɛ doo: 'Ŋ dulale -o 'fɛ 'ɛ 'lii, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo- kɔkɔdɛ 'zi; 'ke mɛɛ 'la zan 'ŋ 'weli- 'ɛ maa, 'bhɛɛ-'kee- 'fɛ 'ɛ 'liigwa- 'ŋ ni. 'Ŋ nu wlalɛ 'bhɛ zan ba 'fɛ 'ɛ la, 'bhɛɛ- 'ŋ nu pɛbhlelɛ 'bhɛ zan ba, 'bhɛɛ- 'bhɛ zan nu pɛbhlelɛ 'mi ba.

21 'Mi 'seŋgwa- 'ke -Setran' 'le, 'bhɛɛ- 'ŋ -ja yaalɛ 'ŋ Dɛ -din -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- -Setran' 'le, 'ŋ nu 'bhɛ zan 'ɛ yaalɛ 'ŋ -din 'an -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta.

22 'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o 'bhɛ ŋgblo ma, *Lii 'Weŋ 'ɛ -yoo -jan 'la 'wo zii' Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'trɔnbadɔ 'bhɛ -jan 'ɛ ni!»

'SƐWƐ KPO 'Ɛ BLƆƆYRƐ 'SRWAPLƐ- 'Ɛ 'LIIGOLE

4

-Waanbhaa' yaale -o -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta laflɛ' 'yi

1 'Bhɛ blaan 'ezin-, 'mi 'ŋ 'yrɛkpale 'ke 'ŋ 'fɛ do -liigole yele- laflɛ' 'yi.

'Ŋ -weli' 'la lwa maa 'bhii- -klɛloŋ' 'pɛnwli-, 'bhɛɛ-'kee- -yaa -janwo' zii' 'ŋ ni, 'bhɛ pe 'ŋ ni dɔɔ: «'Sɑn, 'bhɛɛ- 'e nu -gɛ, 'bhɛɛ- -za 'la 'bhɛ nu klɛlɛ 'kɛlɛɛ- blaan, 'ŋ nu 'bhɛ zrɔnlɛ 'e ni.»

2 'Bhɛ yrɛ do 'ɛ nɔɔ bhe, 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ zinale 'ŋ ta, 'kee- gele- 'ŋ 'le laflɛ' 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ -bhleŋgbe 'yaakpe- do yele-. 'Bhɛɛ- mɛɛ do yaale -yaa 'bhɛ kpe 'ɛ ta.

3 'Bhɛ mɛɛ 'la 'yaale- -yaa, 'bhɛ -yaa -bhi 'zi 'bhii- vlɛnɛ--za -glɔɔ mu 'la -o 'mu sii zasipe 'pegee saadwani 'bhigbɛya gbɛɛn-. 'Bhɛɛ--gleŋgbaan do 'mliŋgole -yaa 'bhɛ -bhleŋgbe 'yaakpe-

'ɛ zi. 'Bhɛ -gleŋgbaan 'ɛ 'yaa-bhi 'bhii- vlɛnɛ- -za -glɔɔ 'la -o 'bhɛ sii emerɔdi.

4 'Bhɛɛ- 'mi -bhleŋgbe 'yaakpe- -bhɛɛke' mia do bhɛ yiziɛ (24) dulale ɓya 'yee--bhleŋgbe 'yaakpe- -lwa mi 'ɛ zi. 'Bhɛɛ- 'gwlaan- gblaan mia do bhɛ yiziɛ (24) yaale -yaa 'bhɛ -bhleŋgbe 'yaakpe-mia do bhɛ yiziɛ 'ɛ ta; dunɛ-'pu mu -yaa 'mu ta, 'bhɛ 'pegee -bhleŋgbe ŋgblo ma -can 'faa mu -yaa 'mu ŋgblo ma.

5 La -yrɛbɔle mu 'pegee pɛ -weli' mu, 'bhɛɛ- -gblaŋ' 'pɛɛ wli mu -yaa da 'zi 'yee--bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'yi. -Fi-tran 'bhile- -yranle' 'srwaplɛ--yaa -bhi 'zi 'yee- -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛ ma: 'wole- 'ke -Waanbhaa' lii 'srwaplɛ- 'ɛ 'le.

6 'Bhɛɛ- yrɛ do -yaa 'yee--bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛ ma; 'bhɛ 'yaa- 'bhii- -yi 'laata-dɛle do gbɛɛn-; 'bhɛ 'yrɛ ta -yaa bhi -yrayra 'bhii--dwaleŋ', 'bhɛ 'pegee 'bhii- -vlɛnɛ- 'la -za -o 'eglɔɔle 'ke -wa sii krisitali 'bhɛ gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- pɛ -yrɛ male yiziɛ (24) 'ɛ -yaa 'yee- -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ -din, 'bhɛɛ- 'mu 'mliŋgole -yaa -a zi. -O -lɛɛ 'pegee -o -zanta' 'ɛ 'kpɛn 'pale- -yaa 'ke -yrɛbhɛ' mu 'le.

7 'Woo- pɛ -yrɛ male mu 'ɛ, -o -lwa mi 'ɛ 'pwɛle- -yaa 'ke -jara do 'le; -a plɛ mi 'ɛ 'pwɛle- -yaa 'ke dri gwlɛnnɛ-do 'le; -a yaga mi 'ɛ wlɛyi' 'ɛ 'pwɛle -yaa 'ke bhaaplɛŋ do wlɛyi' 'ɛ 'le; 'bhɛɛ- -a yiziɛ mi 'ɛ 'pwɛle- -yaa 'ke 'bibi 'la 'ke -yoo 'si zii' 'bhɛ 'le.

8 'Woo- pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ, -o 'kpɛn do do gbɛŋroŋ--yaa 'srwado-; 'bhɛɛ- -o -yrɛbhɛ' mu 'ɛ 'mliŋgole -yaa -o zi yrɛkpɛn- ɓnɔɔ, 'bhɛ 'pegee -o gbɛŋroŋ- mu 'ɛ ɓla. -Yrekpaa' 'pegee -bi zi oo, -o -yaa bo -a pele ma dɔɔ:

«Mɛɛzan -Waanbhaa' 'Seŋkpɛnzan, -yoo 'weŋ, -yoo 'weŋ, -yoo 'weŋ. 'E 'yaa- 'elwale gban -sɔ, 'bhɛɛ- -yoo -zɔn, 'bhɛɛ- -yoo zan nulɛ!»

9 'Yee- mɛɛ 'la zan yaale -o -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -ya -yrɛ ma yikpɛnsee ta, 'ke pɛ yrɛ male yiziɛ 'ɛ -wa 'tɔ magbaandɛle, 'bhɛ 'pegee 'ke -wa 'tɔbhɔle, 'bhɛɛ- 'ke -wa pele -a ni «'Ŋcie!» 'Bhɛɛ- 'bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba,

10 'gwlaan- gblaan mia do bhɛ yiziɛ 'ɛ -woo 'kpɔ zɛn -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- -wa gba; 'yee--la -daŋ' 'laa -o -yaa pɛ bole -yrɛ ma 'ɛ ma -titi. -O -yaa -waa' -bhleŋgbe ŋgblo ma -can 'faa mu 'ɛ go, 'bhɛɛ- -o 'mu kpalaa' -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛɛ, 'ke -wa pe dɔɔ:

11 «'Waa- Mɛɛzan -Waanbhaa', -a -gaale' -o 'e ba 'ke 'tɔbhɔleya 'pegee -glɔɔya' bo 'e ni, 'bhɛɛ-'ke 'woo 'e 'lɛdɔ- -a ma.

'E 'trɛ ta pɛ 'kpɛn ɓkla. 'E pɛ 'kpɛn ɓkla,

'bhɛɛ- pɛ 'kpɛn -o ye 'bhi -la zru maza 'ɛ 'srɔyi.»

5

-A -gaale' -o -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- do -kplɛn 'ɛ ba 'kee- 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'liiploo-

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ 'sɛwɛ kpo do 'klule- yele-. 'Bhɛ 'yaa- mɛɛ 'la zan yaale -yaa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta 'bhɛɛ- gbɛ -yiɛ' -lii. 'Sɛwɛ yɔɔndɛle -yaa 'yee- 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'yrɛ plɛ 'ɛ ta. -A -liitanle blɔɔle -yaa 'ke -tɔɔmasie 'srwaplɛ- 'le. *

2 'Bhɛɛ- 'ŋ -mlɛkɛ' -glɔɔ do ◻ya, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- pe 'zi 'bhɛ 'weli- -glɔɔ 'ɛ 'le dɔɔ: «'Bhɛ -gaale' -o -de 'gbu -la ba 'kee- 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'liiploo-, 'bhɛɛ- -e -tɔɔmasie blɔyrɛ mu 'ɛ go -a ta ɛɛ?»

3 'Duŋ-, 'kee- kpa laflɛ' 'yi mu ta oo, 'kee- kpa 'trɛ ta mu 'pegee 'trɛ ◻la mu ta oo, 'bhɛ mɛɛ laa yelɛ -o ba 'ke 'bhɛ sɔ 'yee- 'sɛwɛ 'ɛ 'liiploole 'bhɛɛ- -ya -yiglin'.

4 'Ŋ 'bhɛ 'yele-, 'ke 'ŋ wisile 'ebebele, -amasrɔyi, 'bhɛ mɛɛ laa yelɛ 'ke 'bhɛ sɔ 'yee- 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'liiploole, 'bhɛɛ- -ya -yiglin'.

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ do 'a 'pele 'ŋ ni dɔɔ: «'Yaa wisilɛ, 'e 'yrɛkpa -gɛ doo, mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- -Setran' 'le 'bhɛ -le -gɛ: Zuda 'nɛ 'la -yoo 'bhii- -jara do gbɛɛn-, *Davidi 'nranɛ- 'ɛ, 'yela- 'seŋgwa- -Setran' 'le, 'kooko- -e 'yee- 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'liiploo-, 'bhɛɛ- -ya ta -tɔɔmasie blɔyrɛ mu 'ɛ go -a ta.»

6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- do dulale yele- -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ drɛyi'. 'Yee- -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ dulale -yaa pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ 'pleŋ-. -E -yaa 'bhii- 'sraka go -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'la -wa ◻dia gban 'bhɛ gbɛɛn-. -A -mlɛ -yaa 'srwaplɛ-, 'bhɛɛ- -a -yrɛbhɛ' -yaa 'srwaplɛ-. 'Bhɛ 'yrɛbhɛ- 'srwaplɛ- 'ɛ 'mu -le 'ke -Waanbhaa' a lii 'srwaplɛ- 'la ◻kpaa 'drunyan 'ɛ 'yi yrɛkpɛn- ◻nɔɔ 'mu 'le.

7 -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -ya mabɛɛnle, 'kee- 'yee- 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'sile mɛɛ 'la zan yaale -yaa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta 'bhɛ gbɛ -yiɛ' 'ɛ 'lii.

8 -E 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'sile-, 'ke pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mia do bhɛ yiziɛ 'ɛ -woo 'kpɔ zɛnle- 'yee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'lɛɛ, 'ke -wa gbale-. 'Srokpa -gitari -glɔɔn gwe -yaa -o 'kpɛn do do 'kɔɔ, 'bhɛɛ- -can gbɔ mu -yaa 'o 'kɔɔ. 'Bhɛ -can gbɔ mu 'ɛ 'pale- -yaa 'ke ansansi 'le. 'Bhɛ ansansi mu 'ɛ 'mu -le 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ -waa' 'seri mu 'ɛ 'le.

9 -O -yaa -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'sro drɛɛ do 'kpa zii' dɔɔ:

«'Bhɛ -gaale' -o 'bhi -la ba 'kee 'sɛwɛ 'ɛ 'si,
'bhɛɛ- 'ya 'lii blɔyrɛ nɔɔ- -tɔɔmasie mu 'ɛ go. 'E

* **5:1 5.1** 'Woo- 'sɛwɛ mu 'ɛ 'laata- dɛle -yaa, 'bhɛɛ- -o -yaa -o klu 'bhii- -saa gbɛɛn-; 'bhɛɛ- -o -yaa bhlɛ bɔ -o ta. 'Bhɛ 'sɛwɛ kpo mu 'ɛ 'mu 'laa -yaa 'bhii- -zɔn 'sɛwɛ mu 'ɛ gbɛɛn-.

-gaa 'bhɛɛ -e kla 'ke 'sraka 'le.

'E 'yiɛn kla 'ke bhaaplɛŋ mu ta gbawopɛ 'le -Waanbhaa' ni: bhaaplɛŋ 'tɔle-bhaaplɛŋ, 'ke -o da 'si mu 'ɛ kpɛn ba, 'ke -o wli mu 'ɛ 'kpɛn pe,

'bhɛɛ- 'ke -o da 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi.

10 'Yoo- -kla 'ke -bhleŋgbe 'klɛɛn do 'yi mu 'le, 'bhɛ 'pegee 'sraka 'lɛna mu 'le -kɔɔa' -Waanbhaa' 'ɛ ni. 'Bhɛɛ- -o nu klɛlɛ -bhleŋgbe mu 'le 'trɛ ta -gɛ.»

11 'Mi 'ŋ 'yrɛkpale 'ezin-, 'ke 'ŋ -mlɛkɛ' -bebe 'weli male-: -o -yaa -mlɛkɛ' 'mliyɔn -bebe bhɔ. -O dulale mliŋgole zɛnle -yaa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'pegee pɛ -yrɛ male mu 'ɛ, 'bhɛɛ- 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ zi.

12 -O -yaa 'srokpa zii' -o -weli' -glɔɔ mu 'ɛ 'yi dɔɔ:

«-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'la -gaa, 'bhɛɛ- -e -kla 'ke 'sraka 'le,

'bhɛ -gaale' -o -a ba 'kee--glɔɔya' oo, -nafloya oo, -zadɔleya oo, faŋgan oo, lɛdɔle a ma oo, magbaandɛleya 'bhɛɛ- 'tɔbhɔleya 'srɔɔwo-!»

13 'Bhɛɛ- laflɛ' 'yi pɛ mu 'kpɛn oo, 'trɛ ta pɛ mu oo, 'trɛ la pɛ mu oo, 'bhɛ 'pegee wɛyi- ba pɛ mu 'ɛ 'kpɛn, 'ŋ -wo 'kpɛn 'weli- -maa. 'Bhɛɛ-'drunyan ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'yaa- 'srokpa zii' dɔɔ:

«Mɛɛ 'la zan yaale -o -bhleŋgbe 'yaakpe-'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ-'ɛ -waa pɛ -le 'ke magbaandɛleya oo,

-lɛdɔle a ma oo, 'tɔbhɔleya 'pegee -glɔɔya' 'le -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta!»

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'woo-pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ -wa pele- 'eke- zi dɔɔ: «-Amiina!» 'Bhɛɛ- 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ -woo 'kpɔ zian, 'ke -o -Waanbhaa' gbale-.

6

1. -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ-'ɛ 'sɛwɛ kpo 'ɛ ta -tɔɔmasie blɔɔyrɛ lwa mi 'ɛ -gwa: 'Seŋzan-

1 'Bhɛ blaan 'ezin-, 'ke 'ŋ -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'yele. -E 'sɛwɛ kpo 'ɛ ta -tɔɔmasie blɔɔyrɛ lwa mi 'ɛ -gwa. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ 'trɔnkpale pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ do -weli' ma 'bhii- -gblaŋ 'pɛɛ wli gbɛɛn- dɔɔ: «Nu!»

2 'Mi 'ŋ 'yrɛkpale, 'ke 'ŋ wi -soo' 'pu do yele-. Mɛɛ 'la zan 'sanle- -yaa 'yee- wi -soo' 'ɛ ta, 'sa do -yaa 'bhɛ 'kɔɔ; 'bhɛɛ- -o -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa do -wlaa 'bhɛ ŋgblo ma. -E -jilaa 'bhii- gwle ŋgblo bwa mɛɛ 'la zan ni, 'bhɛɛ- -a 'seŋ nu wolɛ -a -sɔɔnnii' mu 'ɛ 'le, 'bhɛɛ--e nu 'seŋ baan' 'srɔɔwolɛ 'ezin-.

2. -Tɔɔmasie blɔɔyrɛ plɛ mi: Gwle

3 'Bhɛ blaan, 'ke -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ 'ɛ -tɔɔmasie blɔɔyrɛ plɛ mi 'ɛ gole-.

'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ pɛ -yrɛ male plɛ mi 'ɛ 'bhɛ 'weli- 'ɛ male- dɔɔ: «Nu!»
4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke wi -soo' 'bhɛɛke do 'pwɛle 'a -yi: 'Bhɛ 'yaa- 'etɛn -banbanle 'bhii- 'tɛ gbɛɛn-. Mɛɛ 'la zan 'sanle- -yaa 'bhɛ -soo' 'ɛ ta, -o 'seŋ ◻naa 'bhɛ ni, 'kooko- 'bhɛ yilabla go 'feŋfeŋ 'trɛ ta, 'bhɛɛ- 'kooko- bhaaplɛŋ mu gwledan 'eke- ba 'ke -woo 'eke- dɛ. -O -gɔkuŋbhɛ -gbɛnɛ do -kpaa 'bhɛ 'kɔɔ.

3. -Tɔɔmasie blɔɔyrɛ yaga mi: -Gu

5 'Bhɛ gole -a -yi, 'ke *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -tɔɔmasie blɔɔyrɛ yaga mi 'ɛ gole-. 'Bhɛɛ- 'ke pɛ -yrɛ male yaga mi 'ɛ 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «Nu!» 'Mi 'ŋ 'yrɛkpale, 'ke 'ŋ wi -soo' ti do yele-. Mɛɛ 'la zan 'sanle- -yaa -a ta, pɛ dan 'kilo do -yaa 'bhɛ 'kɔɔ.

6 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ pɛ -weli' do male- 'bhii- mɛɛ -weli' do gbɛɛn- 'woo- pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ 'pleŋ-. 'Bhɛ 'yaa- pe 'zi dɔɔ: «-Mlɔ 'kilo do 'plɛɛ -o denie -gɔli' 'taŋbha do 'le ('bhɛ -o -yrekpaa' do ta ye -sra -la -le). 'Bhɛɛ- kpla 'kilo yaga 'plɛɛ -o 'ke -yrekpaa' do ta ye -sra -la -le 'ezin-. * 'Duŋ- -yrɔn 'pegee -drɔɔ 'ɛ 'mu 'to ye, 'yaa -za 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'mu ni.»

4. -Tɔɔmasie blɔɔyrɛ yiziɛ mi: Ga

7 'Bhɛ blaan, 'ke *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- -e -tɔɔmasie blɔɔyrɛ yiziɛ mi 'ɛ gole-, 'bhɛɛ- 'ke 'ŋ 'trɔnkpale pɛ -yrɛ male yiziɛ mi 'ɛ 'weli- 'ɛ ma 'ke -ya pe 'zi dɔɔ: «Nu!»
8 'Mi 'ŋ 'yrɛkpale, 'ke 'ŋ wi -soo' do yele-: 'bhɛ tilagbɛya 'ɛ 'yaa- 'bhii- 'tɛbwe- gbɛɛn-. Mɛɛ 'la zan 'sanle- -yaa -a ta -o -yaa 'bhɛ sii ga. 'Bhɛɛ- gbaa mu a -wa 'ɛ gbaanle -yaa -a zi. 'Bhɛɛ- -o 'seŋ ◻naa 'woo- ga 'pegee gbaa mu a -wa 'ɛ ni dɔɔ -o 'drunyan 'yi mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yiziɛ mi 'ɛ dɛ 'ke -gɔkuŋ' 'pegee -gu, 'bhɛɛ- ga mu 'la 'yivlin- mɔkpɛn' ma, 'bhɛ 'pegee -bɔn 'yi srɔpɛ mu 'ɛ 'le.

5. -Tɔɔmasie blɔɔyrɛ 'Soo mi: -O mɛɛ 'la zan mu ◻dia -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ -zayi'

9 'Bhɛ blaan, 'ke *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -tɔɔmasie blɔɔyrɛ 'soo mi 'ɛ gole-. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, -o mɛɛ 'la zan mu ◻dia -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ -zayi', 'bhɛ 'pegee -o 'kɛ 'mu 'la ◻dia -Waanbhaa' a 'srɛya- klɛle ma, 'ŋ 'bhɛ zan mu 'ɛ lii mu 'ɛ ◻ya *'srakagoyrɛ 'ɛ ◻la.
10 'Bhɛ mu -pɛɛnna 'eglɔɔle 'ke -wa pe dɔɔ: «'O Zan -glɔɔ 'pegee 'o Zan 'weŋ, 'bhɛɛ- 'o Zan wlan, 'trɛ ta mu 'la -woo' 'o ◻dia, 'e nu -kpan baalɛ 'mu ta 'o dɛza 'ɛ -zigo' zayi' 'waati 'ɛ -dela ba ɛɛ?»
11 -O dunɛ- 'pu mu -naa -o 'kpɛn do do ni, 'bhɛɛ- -wa ◻pia -o ni 'kaa- -woo zrubak- pala -sɔ 'waati sa, 'sani- -o -lii 'ɛ 'lɛsɔ- 'ke mɛɛ mu -yaa nu -o nɛɛnɛ- mu 'la dɛlɛ 'bhɛ 'pegee -o -yaa nu -waa'

* **6:6 6.6** -Gu 'ɛ 'kɔɔ, pɛ mu 'ɛ 'plɛɛ 'yaa- kan -o 'plɛɛ ◻lwa mu 'ɛ ta -glɔɔn vu. Pɛbhle -yaa, 'duŋ- mɛɛ laa -yaa sɔ -a -lɔle' -a 'plɛɛ 'ɛ 'kɔɔ.

yewoyɔɔn mu 'la dɛlɛ 'bhii- 'woo- mu gbɛɛn- 'mu 'le.

6. -Tɔɔmasie blɔɔyrɛ 'srwado- mi: -Waanbhaa' a yran -wlɛn yi

12 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'yele 'ke -yoo -tɔɔmasie blɔɔyrɛ 'srwado- mi 'ɛ go 'zi. -E 'bhɛ gole, 'ke 'trɛ 'ɛ bɛɛnle- 'egbɛnɛle. 'Bhɛɛ- 'ke -yretɛbhɛ 'ɛ 'tilale 'bhii- -gla -yi ba sɔ tilagbɛya gbɛɛn-; 'bhɛɛ- 'ke mlɛ 'ɛ 'kpɛn 'tranle 'etɛn -banbanle 'bhii- yiɛn gbɛɛn-.

13 'Bhɛɛ- 'ke mlɛklɛnnɛ mu 'ɛ baale' 'trɛ ma, 'ke -o da laanima 'bhii- 'ke -ploo -gbɛnɛ do -o 'kan zii' -e figi diiŋ mu 'ɛ bɛɛn gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -yoo bhaa mu 'ɛ 'klalaa 'trɛ ma.

14 Laflɛ' 'truŋwoa mɛɛ -yrɛ ba, 'bhii- -o -saa do klu gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -o ge 'kɛle-. 'Bhɛɛ- vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee wɛyi- 'mliŋgole -o 'trɛ mu 'la zi, 'mu 'kpɛn -gwa 'mu dɔyrɛ mu 'ɛ nɔɔ.

15 'Bhɛɛ- 'trɛ ta -bhleŋgbe mu oo, mɛɛ gblaan mu oo, -srwase' -kuŋlii mu oo, pɛzan mu oo, faŋgan- zan mu oo, lu mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee klɔ mu 'ɛ 'kpɛn -woo magaanna vlɛ -gluu mu 'ɛ zi, 'bhɛ 'pegee vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'pleŋ-.

16 -O -yaa pe 'zi vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'pegee vlɛ -saa mu 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka bala- 'o ta, 'bhɛɛ- 'ka 'o magaan mɛɛ 'la zan yaale -o -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta 'bhɛ 'lɛɛ, 'bhɛ 'pegee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -yaa' yran 'ɛ 'lɛɛ.

17 -Amasrɔyi -waa' yran yi -gbɛnɛ 'ɛ bhwa -zɔn. -De 'gbu -le sɔ -bhile' -a -yi ɛɛ?»

7

-Waanbhaa' -tɔɔmasie mu 'la kpa Izraɛli mu 'ɛ ma

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -mlɛkɛ' yiziɛ dulale yele- 'trɛ zeŋ yiziɛ 'ɛ ta. -O 'trɛ ta -ploo dayrɛ yiziɛ 'ɛ kwan, 'kooko- -ploo 'laa sɔ 'kanle -li 'trɛ 'pegee wɛyi- ta, 'bhɛɛ- 'ke yaa sɔ 'kanle -yri diiŋ 'kedo- 'kpɔ 'yi.

2 'Bhɛɛ- 'ŋ -mlɛkɛ' 'bhɛɛke do ya 'ke 'bhɛ da -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' nɔɔ-. -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma 'bhɛ a -tɔɔmasie 'kpapɛ- -yaa 'bhɛ 'kɔɔ. 'Yee- -Waanbhaa' 'a pia -mlɛkɛ' yiziɛ 'la ni 'kaa 'mu -za 'yɔɔ- klɛ 'trɛ 'pegee wɛyi- 'ɛ ni, 'yee- -mlɛkɛ' 'ɛ -pɛɛnna 'mu ta 'eglɔɔle 'ke -ya pe dɔɔ:

3 «'Ka 'laa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'trɛ oo, wɛyi- oo, 'bhɛɛ- -yri diiŋ mu 'ɛ ni 'sani- 'ŋ yan -tɔɔmasie do 'kpalele -kɔɔa' -Waanbhaa' a yewonɛ mu 'ɛ 'mlɛlii.»

4 -O -Waanbhaa' a -tɔɔmasie 'ɛ kpaa mɛɛ 'la zan mu -mlɛlii', 'ŋ 'mu 'lii 'ɛ maa: 'Mu 'yaa- mɛɛ 'waa -kɛmɛ do 'ke mɛɛ 'waa mia plɛ bhɛ yiziɛ (144.000), 'bhɛɛ- 'mu 'yaa- da Izraɛli -gbaa mu 'ɛ 'kpɛn -la -lii.

5 Mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Zuda a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000), 'bhɛɛ- -o -tɔɔmasie 'ɛ kpaa 'mu 'mlɛlii;

'bhɛɛ- mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Rubɛn a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
'bhɛɛ- mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Gadi a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
6 mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Azɛɛ a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Nɛfitali a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
'bhɛɛ- mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Manase a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
7 mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Simeɔn a pɛ -gbaa 'lii 'ɛ (12.000);
mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Levi a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
'bhɛɛ- mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Isakaa a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
8 mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Zabulɔn a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Zozɛfu a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000);
'bhɛɛ- mɛɛ 'waa vu ta plɛ -daa Bɛnzamɛ a pɛ -gbaa 'ɛ 'lii (12.000).

-Zamaa' -gbɛnɛ do 'la -gwa -za 'yi

9 'Bhɛ blaan, 'mi 'ŋ 'yrɛkpale 'ezin-, 'ke 'ŋ -zamaa' -gbɛnɛ do yele-: mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa sɔ 'bhɛ -zamaa' 'ɛ 'yi mɛɛ mu 'ɛ 'nɔɔle. 'Klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi mu -yaa ye; -gbaa mu 'ɛ 'kpɛn 'lii mu -yaa ye; 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'yi mɛɛ mu -yaa ye, 'bhɛɛ- wli mu 'ɛ 'kpɛn a mɛɛ mu -yaa ye. -O 'kpɛn dulale -yaa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'pegee *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'lɛ ma dunɛ- 'pu mu 'le -o ta, 'bhɛɛ- -za 'laa mu -yaa -o 'kɔɔ.

10 -O -yaa 'pɛɛn zii' 'eglɔɔle 'ke -wa pe dɔɔ:

«'Waa- -Waanbhaa' 'la 'yaale- -o -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'wole- 'o mɔɔ -gwa -za 'yi!»

11 -Mlɛkɛ' mu 'ɛ 'kpɛn dulale -yaa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'pegee 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ, 'bhɛɛ- pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ zi. -Woo 'kpɔ zian 'bhɛɛ- -woo ŋgblo -kulaa' 'trɛ ma, -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛ ma, 'bhɛɛ- -o -Waanbhaa' -gbaa.

12 'Ke -wa pe dɔɔ:

«-Amiina!
'Waa- -Waanbhaa' -a pɛ -le 'ke 'tɔbhɔleya oo, mag-baandɛleya oo,
-zadɔleya oo, 'pubɔ- oo, lɛdɔle a ma oo,
-glɔɔya' 'pegee faŋgan- 'le -zɔn 'pegee -yikpɛnsee ta!
-Amiina.»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ do 'ŋ 'lrɔkpale dɔɔ: «Dunɛ- 'pu mu -o mɛɛ 'la zan mu ta, -dele 'mu 'le ɛɛ? 'Bhɛɛ- -o -daa yrɛ 'ɛ -dela nɔɔ- ɛɛ?»

14 'Bhɛɛ- 'an zikpaa- -a ni dɔɔ: «Mɛɛzan, 'bhi -le 'bhɛ dɔ.» 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: «Mɛɛ 'la zan mu -gwa -yrɛn -gbɛnɛ 'ɛ 'yi, 'wole- 'kɛle-. -O -waa dunɛ- mu 'ɛ fia, 'bhɛɛ- -woo -fleela -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ yiɛn 'ɛ ba.

15 'Bhɛla- -zayile,
-o dulale -o -Waanbhaa' a -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛ ma,
'ke -wa gba -bi zi 'pegee -yrekpaa' -a Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la.
Mɛɛ 'la zan yaale -o -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta, 'bhɛ nu bolɛ -o pleŋ-, 'ke -yoo tagbin.
16 Gbɔn laa nu -o dɛlɛ -li, 'bhɛɛ- -yi mi -lrɔ 'laa nu -o dɛlɛ -li 'ezin-;
-yretɛbhɛ 'laa nu -lalɛ' -o ma -li, 'bhɛ 'pegee 'tɛfuu 'laa nu dɔlɛ -o ma -titi.
17 -Amasrɔyi, -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'la -yoo -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta, 'bhɛ nu -o -gblakunlɛ 'bhii- -bhlaa gooba mi do 'bhɛ a -bhlaa mu -gblakun' gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'kee- ge -o -le tɔ ŋgblo mu 'ɛ zi. 'Bhɛ tɔ ŋgblo mu 'ɛ 'yi -yi 'ɛ nu bole -yrɛ ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'nalɛ- -o ni.
'Bhɛɛ- -Waanbhaa' nu -o -yrɛyi' mu 'ɛ 'kpɛn golɛ -o -yrɛ la.»

8

7. -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ-blɔɔyrɛ 'ɛ -tɔɔmasie 'srwaplɛ- mi 'ɛ -gwa

1 *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -tɔɔmasie blɔɔyrɛ 'srwaplɛ- mi 'ɛ gole, 'ke pɛ 'kpɛn 'e tadɔle 'tete laflɛ' 'yi 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'lɛrɛ do 'ke -a 'traa ma.
2 'Bhɛɛ- -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'la dulale -o -Waanbhaa' -lɛ ma, 'ŋ 'mu ya; -o -klɛloŋ' 'srwaplɛ- kpaa 'mu 'kɔɔ.
3 'Bhɛɛ- -mlɛkɛ' -bhɛɛke' do -nwa dulalɛ *'srakagoyrɛ 'ɛ -din; ansansi -can 'kpaciepɛ do -yaa 'bhɛ 'kɔɔ. -O ansansi -bebe naa- -a ni, 'kooko--e 'mu 'pegee -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ 'kpɛn a 'seri mu 'ɛ go 'ke 'sraka 'le -can 'srakagoyrɛ 'la -yoo -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛ ma 'bhɛ ta.
4 Ansansi 'ɛ 'tɛgblɛn- 'ɛ 'wlɛnna 'kee- da ansansi 'kpaciepɛ 'la 'yaa- -mlɛkɛ' 'ɛ 'kɔɔ 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- ge laanima 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ -waa' 'seri mu 'ɛ 'le.
5 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' 'ɛ ansansi 'kpaciepɛ 'ɛ 'sile, 'ke -ya 'pale 'ke 'srakagoyrɛ 'ɛ ta 'tɛ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -ya blinle- 'trɛ ta. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -gblaan mu 'ɛ 'pɛɛle, 'bhɛ 'pegee pɛ -weli' 'ke mu 'le, 'bhɛɛ- la -yrɛbɔle mu 'le. 'Bhɛɛ- 'trɛ -bɛɛnna.

-KLƐLOŊ' 'SRWAPLƐ-

1. -Klɛloŋ' lwa mi 'ɛ 'pɛnyrɛ-

6 -Klɛloŋ' 'srwaplɛ- -yaa -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'la 'kɔɔ, 'mu 'yaa- zan -o 'pɛnlɛ-.
7 -Mlɛkɛ' lwa mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ -Klɛloŋ' 'ɛ pian. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -goobhɛ' la banle-, 'bhɛɛ- 'ke -o 'tɛ 'pegee yiɛn -yizaale ke ba 'klaale 'trɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -o 'trɛ 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'kpaciele. 'Trɛ ta -yri diiŋ mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'bhɛ 'kpaciela, 'bhɛ 'pegee 'trɛ ta -bɔn -dɔɔ mu 'ɛ 'kpɛn.

2. -Klɛloŋ' plɛ mi 'ɛ 'pɛnyrɛ-

8 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' plɛ mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a -Klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnle. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'kee-klɛle- 'bhii- vlɛ gɔɔn -gbɛnɛ do gbɛɛn- 'ke 'tɛ bɔle- 'bhɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ blinle-wɛyi- 'ɛ ba. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke wɛyi- 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'niinale 'ke yiɛn 'le.

9 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, wɛyi- ba pɛ -yrɛ male mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'kpɛn -gaa; 'bhɛ 'pegee -batoŋ' mu 'ɛ -o -lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'kpɛn 'siɛla-.

3. -Klɛloŋ' yaga mi 'ɛ 'pɛnyrɛ-

10 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' yaga mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnle. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mlɛklɛnnɛ -gbɛnɛ do gole- laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'nule baalɛ. 'Bhɛ 'yaa- -bhi 'zi 'bhii- -yani do -bhigbɛya gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- 'yee- mlɛklɛnnɛ -gbɛnɛ 'ɛ nwa baalɛ 'trɛ ta yue mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'pegee tɔ ŋgblo mu 'ɛ ba.

11 -O -yaa 'bhɛ mlɛklɛnnɛ 'ɛ sii: «Abisɛnti». 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ «-Yri diiŋ yiɛnle». 'Trɛ ta -yi mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ yiɛndwa- 'bhii- kwe -yrɔn gbɛɛn-. Mɛɛ -bebe -gaa 'woo--yi yiɛnle mu 'ɛ 'kɔɔ.

4. -Klɛloŋ' yiziɛ mi 'ɛ 'pɛnyrɛ-

12 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' yiziɛ mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnle. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -gblo 'kpale -yretɛbhɛ 'pegee mlɛ 'bhɛɛ-mlɛklɛnnɛ mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'yrɛ ta. 'Bhɛɛ--yretɛ' laa 'pwɛlɛ- -yrekpaa' do -lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ 'bhɛ ta; 'bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, mlɛ laa -bhilɛ' -bi do -lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ ba 'ezin-.

13 'Mi 'ŋ 'yrɛkpale 'ezin-, 'ke 'ŋ 'bibi do yele- 'ke 'bhɛ -o 'si zii' 'egbɔɔn gbɔɔnle' laflɛ' 'yi, 'ke 'bhɛ 'a pe 'bhɛ 'weli--glɔɔ 'ɛ 'yi dɔɔ: «'Drunyan 'yi mu 'ka ta -yrɛn! 'Drunyan 'yi mu 'ka ta -yrɛn! 'Drunyan 'yi mu 'ka ta -yrɛn! -Amasrɔyi -mlɛkɛ' -vin yaga 'ɛ 'mu 'yaa-zan 'mu a pɛ -klɛloŋ' mu 'ɛ 'pɛnlɛ-!»

9

5. -Mlɛkɛ' 'soo mi 'ɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'pɛnyrɛ-

1 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' 'soo mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnle. 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ mlɛklɛnnɛ do yele-, 'bhɛ -daa laanima, 'bhɛɛ- 'bhɛ nwa baalɛ 'trɛ ta. 'Bhɛɛ- -o -gluu 'trole- -gbɛnɛ do 'ɛ 'bhɛ a gborobhɛ 'ɛ kpaa -a 'kɔɔ. *

2 Mlɛklɛn- 'ɛ -gluu 'trole--gbɛnɛ 'ɛ 'liigwa-, 'bhɛɛ- 'ke 'tɛgblɛn- do 'pwɛle -a -yi; 'bhɛ 'yaa- 'bhii- 'tɛ -gbɛnɛ do -gblɛn gbɛɛn-. 'Bhɛ 'tɛgblɛn-'ɛ -yretɛbhɛ 'pegee -ploo 'ɛ 'tilaa.

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'siesie--gama mu 'pwɛle 'yee-'tɛgblɛn- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke -o zɛnle- 'trɛ ta yrɛkpɛn- nɔɔ.

* **9:1 9.1** 'Elwaleta -sɔ, Zuufu mu 'ɛ 'kpee ma mlɛklɛn- mu baaza 'ɛ 'bhɛ 'yaa-'ke laanima pɛ -yrɛmale mu -la baaza -tɔɔmasie 'le.

'Bhɛɛ- 'ke -o -zaanweele mu a 'seŋ -yɛkɛ 'ɛ 'nale -o ni 'trɛ ta.

4 'Bhɛɛ- -wa pia -o ni dɔɔ waa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ 'trɛ ta -bɔn mu 'pegee -yri diiŋ 'tɔle- -yri diiŋ 'mu ni. -Waanbhaa' a -tɔɔmasie laa -yaa mɛɛ 'la zan mu -mlɛlii', -o 'seŋ naa -o ni 'kaa -o -za 'yɔɔ- mu klɛ 'bhɛ zan mu 'te -la ni.

5 -Wa pia -o ni 'ezin- dɔɔ waa 'mu dɛlɛ, 'duŋ- -o -yrɛnkpa' 'mu ta mlɛ 'soo la. -O -yaa -yrɛn 'la 'kpa zii' 'mu ta, 'bhɛ -yaa la 'bhii- -zaanweele -baa' gbɛɛn-.

6 'Bhɛ mlɛ 'soo 'ɛ la, bhaaplɛŋ mu 'ɛ nu ga -glinlɛ', 'duŋ- waa nu -a 'srɔɔwolɛ. -O nu -a pelɛ dɔɔ -o gale-, 'duŋ- ga nu 'kanlɛ- -o ma 'egbɔɔnle.

7 'Woo- 'siesie- -gama mu 'ɛ 'pwɛle- -o 'ke wi -soo' mu 'la 'lɛkpale -o gwledanle 'kaama- 'mu 'le. Pɛ 'ke mu -yaa -o wiiŋ- 'bhii- -bhleŋgbe mu ŋgblo ma -can 'faa mu gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -o wlɛyi' mu 'ɛ 'pwɛle- -yaa 'ke bhaaplɛŋ wlɛyi' 'le.

8 -O winle mu 'ɛ 'yaa- tro 'bhii- le mu winle gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -o 'sɔnbhɛ- mu 'ɛ 'yaa- srasra 'bhii- -jara 'sɔnbhɛ- mu gbɛɛn-.

9 -Bɛɛ tagaan piibhɛ -laa mu -yaa -o -bɛɛ mu 'ɛ ta. 'Bhɛɛ- -o gbɛŋroŋ- mu bɛɛn wli 'ɛ 'yaa- 'bhii- gwledan -mazini 'la 'ke wi -soo' -bebe -o -a -glaan 'zi gwledan bhla 'ɛ zi 'bhɛ 'wegbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

10 -O wee mu 'ɛ 'pwɛle- -yaa 'ke -zaanweele mu a mɛɛ 'paapɛ- mu 'ɛ 'le. -O 'seŋ 'la naa -o ni 'kaa -o -yrɛnkpa' bhaaplɛŋ mu ta mlɛ 'soo la, 'bhɛ 'seŋ 'ɛ 'yaa- -o wee mu 'ɛ 'mu -la -yi.

11 -Gluu 'trole- -gbɛnɛ 'ɛ ta -mlɛkɛ' 'ɛ yaa waa -bhleŋgbe 'le. 'Bhɛ 'tɔ 'yaa- Ebre wli 'ɛ 'yi dɔɔ: «Abadɔn». 'Bhɛɛ- -o -yaa 'bhɛ pe Grɛki wli 'ɛ 'yi dɔɔ: «Apoliyɔn». 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: Pɛ 'siɛ mi.

12 -Klɔlɔɔ' lwa mi 'ɛ yaan. -Klɔlɔɔ' 'bhɛɛke plɛ -o ye, 'mu nu nulɛ 'kɛlɛɛ- blaan.

6. -Mlɛkɛ' 'srwado- mi 'ɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'pɛnyrɛ-

13 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' 'srwado- mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnle. 'Bhɛɛ- 'ke 'ŋ pɛ -weli' do 'male. -Can *'srakagoyrɛ 'la dulale -o -Waanbhaa' -lɛ ma, 'yee- pɛ -weli' 'ɛ 'yaa- da 'zi 'bhɛ 'mlɛ yiziɛ 'ɛ 'yi.

14 'Bhɛɛ- 'bhɛ -yaa pe 'zi -klɛloŋ' 'yaa- -mlɛkɛ' 'sr- wado- mi 'la 'kɔɔ 'bhɛ ni dɔɔ: «-Mlɛkɛ' yiziɛ 'la 'yrele- -o Efrati yue 'ɛ -din -o 'ploo-.»

15 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -o 'ploole 'bhɛ -mlɛkɛ' yiziɛ 'ɛ ma; -o 'lɛkpale -yaa 'lɛrɛ 'la 'kaama-, 'bhɛ 'pegee mlɛ oo, -yrekpaa' oo, 'bhɛɛ- 'waati 'la 'kaama-, 'bhɛ bhla 'ɛ bhwa. -Woo 'ploola-, 'kooko- -o bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ dɛ.

16 -Srwase' mu 'la 'yaa- wi -soo' mu 'ɛ ta -o 'mu 'lii 'ɛ pia 'ŋ ni: 'mu -yaa 'mliyɔn -kɛmɛ plɛ (200.000.000).

17 'Ŋ -yrɛ zi yele 'la kla, 'ŋ 'woo- wi -soo' mu 'ɛ 'pegee

-o ta mu 'ɛ ꞉ya gɔnɛ- 'lɛɛ-'bhɛɛ- gbɛɛn-: 'Bhɛ -soo' mu 'ɛ ta mu 'ɛ, -o -bɛɛ tagaan piibhɛ -laa mu 'ɛ 'ke mu -yaa 'etɛn -banbanle 'bhii- 'tɛ nrɛ gbɛɛn-, -a 'ke mu -yaa 'etile -gilɔŋ 'bhii- laflɛ' 'yrɛ ta gole gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa 'etɛn 'wleŋwleŋle 'bhii- -blaan 'tranle- gbɛɛn-. Wi -soo' mu 'ɛ ŋgblo mu 'ɛ 'yaa- 'bhii- -jara ŋgblo mu gbɛɛn-. 'Tɛ 'pegee 'tɛgblɛn-'bhɛɛ- 'sɛkɛ 'yaa- 'pwɛ zii' -o -lii.

18 'Tɛ 'pegee 'tɛgblɛn-, 'bhɛɛ- 'tɛ 'sɛkɛ mu 'la 'yaa-da 'zi 'woo- wi -soo' mu 'ɛ 'lii 'mu -le bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ ꞉dia.

19 -Amasrɔyi 'woo- wi -soo' mu 'ɛ faŋgan- 'ɛ 'yaa- -o -lii 'pegee -o wee mu 'ɛ 'mu -la -yi. -O wee mu 'ɛ 'mu 'yaa-'bhii- mlɛ mu gbɛɛn-, 'bhɛɛ-'mu ŋgblo mu -yaa 'mu yin 'lii. -O -yaa -za 'yɔɔ- mu klɛ 'zi bhaaplɛŋ mu ni 'mu -la -le.

20 'Duŋ- 'woo- -klɔlɔɔ' yaga 'ɛ waa mɛɛ 'la zan mu dɛlɛ, -zadɔwɛɛ 'laa dɔlɛ 'mu ma, 'ke 'mu ploo 'mu klɛza 'yɔɔ-mu 'ɛ ma. 'Mu 'laa 'ploolɛ-'zina mu gbale ma, 'bhɛ 'pegee yo mu 'la klɛle- -o 'ke -can 'le oo, -gɔli' 'le oo, piibhɛ 'tɛn 'le oo, vlɛ 'le oo, 'bhɛɛ--yri 'le 'mu gbale ma. 'Duŋ-'bhɛ yo mu 'ɛ 'mu 'laa sɔ yrɛ ma yele-, 'bhɛɛ- 'mu 'laa sɔ -jan 'male, 'bhɛ 'pegee 'mu 'laa sɔ 'taawole.

21 'Woo- mɛɛ mu 'ɛ waa 'ploolɛ- 'ezin- 'e pe mɛɛ dɛle oo, 'srɔn klɛle oo, -yanbhɔɔya dɛle oo, 'bhɛɛ--faanwole ma.

10

-Mlɛkɛ' 'sɛwɛ kponɛ- do ꞉kpaa Zaan 'kɔɔ

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -mlɛkɛ' -glɔɔ 'bhɛɛke do yele- 'ke -yoo da 'zi laflɛ' ma. La -gblo do 'klale- -yaa -a ta 'bhii--woo baa dunɛ- 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -gleŋgbaan do 'mliŋgole -yaa -a ŋgblo ma. -A wlɛyi' 'ɛ 'yaa- -bhi 'zi 'bhii--yretɛbhɛ -bhigbɛya gbɛɛn-; 'bhɛɛ- -a 'kpaan mu 'ɛ 'yaa-tran 'bhii- 'tɛ nrɛ -wlɛnle' gbɛɛn-.

2 'Sɛwɛ kponɛ- do -liiploole -yaa -a 'kɔɔ. -Ya gbɛ -yiɛ' ta gaan 'ɛ 'bhɛ -dulaa' wɛyi-'ɛ ta, 'bhɛɛ- -ya gbɛ -koo ta gaan 'ɛ 'bhɛ -dulaa' 'trɛ ma.

3 'Bhɛɛ- 'kee- 'pɛɛnle 'eglɔɔle 'bhii- -jara do -wegbɛya gbɛɛn-. -E yanle 'pɛɛnlele, 'ke -gblaŋ' 'srwaplɛ- 'ɛ 'pɛɛle 'eke- zi.

4 -O 'pɛɛle-, 'ŋ 'yaa-zan 'woo- -gblaŋ' 'srwaplɛ-'pɛɛwli- 'ɛ -jan 'la ꞉woa 'bhɛ yɔɔndɛlɛ, 'ke 'ŋ -weli' do male- laanima 'ŋ -zanta', 'ke 'bhɛ -a pe 'zi 'ŋ ni dɔɔ: «-Gblaŋ' 'srwaplɛ- 'ɛ -o -jan 'la ꞉woa, 'bhɛ 'kpa 'e 'kpee, 'duŋ- 'yaa 'bhɛ yɔɔndɛlɛ.»

5 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ -mlɛkɛ' 'la dulale ꞉ya wɛyi-'pegee 'trɛ 'ɛ ta, 'bhɛ 'bhɛ gbɛyiɛ 'lawlɛnle laflɛ' ma.

6 'Bhɛ blaan 'kee- bhaa wli 'kunle 'ke -ya pe dɔɔ: -Waanbhaa' 'la 'yoo- 'e 'yrɛ ma -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta, 'bhi -le laflɛ' 'pegee pɛ mu 'la 'kpɛn -a -yi 'mu ꞉kla. 'Bhi

-le 'trɛ 'pegee 'bhɛ ta pɛ mu 'ɛ 'kpɛn kla. 'Bhɛɛ- 'bhi -le wɛyi- 'pegee -a ba pɛ mu 'ɛ 'kpɛn kla. 'Mi 'pegee 'an -Waanbhaa' 'ɛ ta 'mi pe dɔɔ: «'Waati 'ɛ bhwa, 'bhɛɛ- gbɛtadɔle laa -o -a -yi -li.

7 'Duŋ-, 'ke -mlɛkɛ' 'sr-waplɛ- mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'ɛ pian 'waati 'la ba, -Waanbhaa' nu -yaa' gaanyiza 'ɛ 'lɛsɔlɛ. 'Bhɛ gaanyiza 'ɛ 'bhɛ -le -e -za 'la kpaa -a -lɛla' janwo mu 'la 'mu -o -yaa' yewonɛ mu 'le 'mu 'lii 'bhɛɛ- 'le.»

8 'Bhɛɛ- 'ŋ -weli' 'la maa 'ke 'bhɛ da laflɛ' ma, 'bhɛ pe 'ŋ ni 'ezin- dɔɔ: «'Sɛwɛ kponɛ- 'la 'liiploole -o -mlɛkɛ' 'la dulale -o wɛyi- 'pegee 'trɛ 'ɛ ta -a 'kɔɔ, ge 'bhɛ 'kun -a 'kɔɔ.»

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ gele-'yee- -mlɛkɛ' 'ɛ ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ- 'an pia -a ni dɔɔ -e 'sɛwɛ kponɛ- 'ɛ 'kpa 'ŋ 'kɔɔ. 'Bhɛɛ- -e pe 'ŋ ni dɔɔ: «-A 'si 'bhɛɛ- 'ya miin. -A yiɛn nu dɔlɛ 'e 'kpee, 'duŋ- -e nu -nralɛ' 'e 'lii 'bhii- -zrɔ 'yrɔn 'nragbɛya gbɛɛn-.»

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ 'yee-'sɛwɛ kponɛ- 'ɛ 'sile -mlɛkɛ' 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'ke 'an 'mi-inle. -E -yaa nra 'ŋ 'lii 'bhii--zrɔ 'yrɔn gbɛɛn-; 'duŋ- 'an 'miinle-, 'ke -a yiɛn dɔle- 'ŋ 'kpee.

11 'Bhɛ blaan, 'ke -wa pele-'ŋ ni dɔɔ: «'Bhi -le nu -Waanbhaa' -lɛla' janwolɛ 'si -bebe mu ni, 'bhɛ 'pegee 'klɛɛn -bebe mu -yi mu ni, 'bhɛɛ- wli -bebe a mɛɛ mu ni, 'bhɛ 'pegee -bhleŋgbe -bebe mu ni.»

11

-Waanbhaa' 'srɛya- klɛ mi plɛ

1 'Bhɛ blaan, 'ke -o togɔ do 'kpale 'ŋ 'kɔɔ; 'bhɛ 'yaa-'bhii- 'beni do gbɛɛn-. 'Bhɛɛ--o pe 'ŋ ni dɔɔ: «'E 'wlɛn-, 'bhɛɛ- ge -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'pegee *'srak-agoyrɛ 'ɛ dan. Mɛɛ 'la zan mu -Waanbhaa' gba a nɔɔ-'mu nɔɔ 'ezin-.

2 'Duŋ- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ -gbeŋ 'yi 'pɛɛliiyrɛ 'ɛ, 'bhɛ 'to ye, 'yaa 'bhɛ danlɛ. -Amasrɔyi -o 'bhɛ naa Zu-ufu kle mu 'ɛ 'mu -la ni. -O nu -Waanbhaa' a -wa 'ɛ 'siɛlɛ- mlɛ mia plɛ bhɛ plɛ -la (42).

3 'Ŋ nu a klɛlɛ 'bhɛɛ- 'ŋ 'srɛ plɛ 'ɛ -woo 'ŋ 'lɛlajanwo mɛɛ mu ni -yrekpaa' 'waa do 'ke -yrekpaa' -kɛmɛ plɛ 'ke -yrekpaa' mia yaga -la (1.260). 'Bhɛɛ- -o nu dunɛ-kplɛ mu 'klalɛ- -o ta 'bhii-bheela mɛɛ mu gbɛɛn-.»

4 -Waanbhaa' 'srɛ plɛ 'ɛ 'wole- 'ke olivi diiŋ plɛ 'pegee -fitran plɛ 'la dulale -o 'trɛ Zan -Waanbhaa' -lɛɛ 'mu 'le.

5 'Ke mɛɛ 'la zan -o -a zi' 'bhii- 'bhɛ -za 'yɔɔ- klɛ -o ni, 'tɛ 'pwɛ -o -lii, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o -sɔɔnnii' mu 'ɛ kpacie. 'Ke mɛɛ 'la zan -o -za 'yɔɔ- klɛyrɛ -glin 'zi -o ni, 'bhɛ zan nu galɛ 'bhɛɛ- gagbɛya 'ɛ 'yi.

6 'Bhɛ 'seŋ -o ni 'ke -o laflɛ' 'liitan-, 'kooko- la laa ban 'trɛ ta 'waati 'la -o nu -Waanbhaa' -lɛlajanwolɛ mɛɛ mu ni 'bhɛ ba. 'Bhɛɛ-

'bhɛ 'seŋ -o ni 'ezin- 'ke -o -yi mabɔɔ 'ke yiɛn 'le. 'Bhɛɛ- 'waati oo 'waati 'la 'ke -za 'yɔɔ- -glɔɔn 'la klɛle -swa -o ni bhaaplɛŋ mu ni, -o bhɛɛ-klɛ.

7 'Ke -o -yaan -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'wolele 'waati 'la ba, 'bhɛɛ- srɔpɛ 'la da -gluu 'trole- -gbɛnɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ nu gwledanlɛ -o ba. 'Bhɛ 'seŋ nu wolɛ 'ke -o -le, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o dɛ.

8 -O gbaa mu 'ɛ 'kpaale- nu bolɛ -zabla' -kpan 'ɛ ta -wa -gbɛnɛ 'ɛ 'kpee, -o Mɛɛzan -gbaanna -yrigbɛɛle 'ɛ ta yrɛ 'la nɔɔ bhe. -O sɔ 'yee- -wa 'ɛ 'kpale Sodɔmu -wa 'ɛ ma 'bhɛ 'pegee Ezipu 'klɛɛn 'ɛ ma -Waanbhaa' a pɛ zi 'ɛ zi, 'woo- mɛɛ mu 'ɛ klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ ma.

9 'Drunyan ta 'klɛɛn 'yi mu oo, -a nɔɔ- -gbaa mu oo, -a -yi wli mu oo, 'bhɛɛ- -a nɔɔ- 'si mu 'ɛ 'kpɛn. -O 'kpɛn nu -o gbaa mu 'ɛ -glinlɛ' -yrekpaa' yaga 'pegee -a 'traa la; 'bhɛɛ- waa nu dɔlɛ -a -la 'ke -woo bin.

10 'Trɛ ta bhaaplɛŋ mu 'ɛ zrukpaale nu klɛlɛ 'woo- mɛɛ plɛ 'ɛ gaza 'yi. -O zrukpaagbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, -o nu 'eke- glaan mu 'kpalɛ-pɛ mu ba. -Amasrɔyi 'woo- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi plɛ 'la bhe -o 'trɛbhɔ -bebe -kpaa 'trɛ ta mu ta.

11 'Duŋ- 'bhɛ -yrekpaa' yaga 'pegee -a 'traa 'ɛ 'kanle- blaan, nii- do -daa -Waanbhaa' ba, 'bhɛ wlaa -o -yi, 'bhɛɛ- 'ke -o bole -yrɛ ma -si 'srɔɔwo gbɛ drɛɛwole 'ezin-. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -woo -wlɛnlɛ' -o gaan ta. -Ayile, 'ke -gblaan -gbɛnɛ do 'klale mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -o ya 'mu 'yi.

12 'Bhɛ nɔɔ bhe, 'ke -o -weli' -glɔɔ do male- 'ke 'bhɛ da laanima, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele 'woo- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi plɛ 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka 'san, 'bhɛɛ- -ka nu -gɛ!» -Woo -wlɛnna, 'bhɛɛ- -o -ja laflɛ' 'yi la -gblo do 'yi, -o -sɔɔnnii' mu 'ɛ 'yrɛ ma.

13 'Bhɛ 'waati do 'kpɔ 'ɛ ba, 'ke 'trɛ bɛɛnle- 'egbɛnɛle; 'bhɛɛ- 'ke -wa -gbɛnɛ 'ɛ gbɛ vu mi 'ɛ 'klaale. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke mɛɛ 'waa 'srwaplɛ- (7.000) gale- 'yee- 'trɛ bɛɛnle 'ɛ 'yi. Mɛɛ -vin mu 'la bwa, -di kaan 'mu 'yi, 'bhɛɛ- 'mu laanima -Waanbhaa' 'ɛ 'tɔbhwa-.

14 -Klɔlɔɔ' plɛ mi 'ɛ 'bhɛ yaan; 'duŋ- -a -vinbwa sa 'bhɛɛ- -a yaga mi 'ɛ 'bhɛ bhɔ 'saanibhe.

7. -Mlɛkɛ' 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ -klɛloŋ' 'ɛ pian

15 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a -klɛloŋ' 'ɛ 'pɛnle. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -weli' -glɔɔ mu dale-laflɛ' 'yi 'ke -wa pe dɔɔ:

«Mɛɛzan -Waanbhaa' 'pegee -e mɛɛ 'la zan mak-wan-, *Krisi 'ɛ, -waa pɛ -le 'ke 'drunyan ta -bhleŋgbeya 'ɛ 'le.

-E nu yaalɛ 'drunyan 'ɛ ta 'bhii- -bhleŋgbe -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta!»

16 'Gwlaan- gblaan mia do bhɛ yiziɛ (24) 'la 'yaale- -yaa -waa' -bhleŋgbe 'yaakpe-

mu 'ɛ ta -Waanbhaa' -lɛ ma, 'mu -balaa' 'mu 'kpɔ ta 'trɛ ma, 'ke -woo ŋgblo kulale; 'bhɛɛ- 'ke -o -Waanbhaa' gbale-.

17 'Ke -wa pe dɔɔ:

«Mɛɛzan -Waanbhaa', 'Seŋkpɛnzan, 'bhi 'la 'bhi -o 'e 'yrɛ ma -zɔn, 'bhɛ 'pegee 'e 'yaa- 'e 'yrɛ ma 'elwale gban -sɔ.

'Woo 'e 'pubɔ- 'yaa- -glɔɔya' -gbɛnɛ 'ɛ ma, 'bhɛ 'pegee 'yaa- -bhleŋgbeya 'ɛ -zayi'.

18 'Trɛ ta 'si mu 'ɛ -woo zrupliila, 'duŋ- 'bhi a pɛ yran yi 'ɛ bhwa.

Gbaa mu 'kitikan yi 'ɛ bhwa. 'Yaa- yewonɛ mu 'la 'ke -woo 'e 'lɛla--janwo' mu 'le, 'bhɛɛ- 'yaa- mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu gblaan 'e 'lɛɛ;

'ke -o -kla mɛɛ gblaan mu 'le oo, 'ke -o -kla -nɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu 'le oo, -o 'kpɛn klɛza mu 'ɛ ma -sra 'na yi 'ɛ bhwa.

Mɛɛ 'la zan mu 'trɛ ta mu 'ɛ siɛ, 'bhɛ zan mu 'siɛ yi 'ɛ bhwa 'ezin-.»

19 -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'la 'bhɛ -o laflɛ' 'yi -o 'bhɛ 'liigwa-. 'Bhɛɛ--Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu pleŋ- -bhoolaya dɔ 'kesu 'ɛ 'ŋ 'bhɛ ya -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ nɔɔ. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke la 'e 'yrɛbɔle, 'bhɛ 'pegee -weli' mu -yaa ye, 'bhɛɛ- -gblaŋ' mu 'pɛɛla-; 'trɛ -bɛɛnna, 'bhɛ 'pegee -goobhɛ' la 'tɛn gblɔ -gbɛnɛ do -baan.

-YRƐ ZI YELE 'SRWAPLƐ-

12

1. Le do 'pegee mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ ma -jan

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'kpeelɛni maza -gbɛnɛ do 'pwɛle -a -yi laanima laflɛ' 'yi: le do -le -yaa 'kɛle-. -Yretɛbhɛ 'klale--yaa -a ta 'bhii- -o dunɛ- do kla mɛɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, laanima mlɛ 'kpaale- -yaa -a gaan mu 'ɛ la, 'bhɛɛ-mlɛklɛnnɛ vu ta plɛ le -yaa -a ŋgblo ma -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa 'ɛ 'le.

2 -A kpɛle -le -yaa. 'Bhɛɛ--a -bla zɛnlawoa -a ta, 'bhɛ -yrɛn 'ɛ 'lagbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ -a -lii, -e -yaa -gbekan' zii'.

3 'Bhɛ blaan, 'ke 'kpeelɛni maza 'bhɛɛke do 'pwɛle 'a -yi laflɛ' 'yi 'ezin-: mlɛ gblɔ -gbɛnɛ do -le -yaa 'bhɛ 'le, 'bhɛ 'yaa- 'etɛnle 'bhii- 'tɛ gbɛɛn-. 'Bhɛ ŋgblo -yaa 'srwaplɛ-, 'bhɛ 'pegee 'bhɛ 'mlɛ -yaa vu; 'bhɛɛ- -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa 'srwaplɛ- -yaa 'bhɛ ŋgblo 'srwaplɛ- 'ɛ ma.

4 -E mlɛklɛnnɛ mu 'ɛ 'lɛdulayrɛ yaga mi 'ɛ -glaanna 'ke -a wee 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'kee- 'mu blinle- 'trɛ ma. 'Bhɛɛ- -e -ja dulalɛ le 'la 'bhɛ 'yaa- 'bhɛ 'ya zii' 'bhɛ 'lɛɛ, 'kooko- 'ke 'bhɛ 'bhɛ 'nɛ 'ɛ yaa 'te, -e 'bhɛ 'nɛ 'ɛ 'peedɛ- 'eke- ma 'pilipili.

5 'Bhɛɛ- le 'ɛ -ya -yaa 'ke 'gwlaan- -nɛ do 'le. 'Bhɛ -nɛ 'ɛ 'bhɛ -le nu 'si mu 'ɛ 'kpɛn -lɛdɔɔlɛ 'ke piibhɛ

'beni do 'le 'bhɛ 'kɔɔ. 'Duŋ--o -ja 'yee- -nɛ 'ɛ 'le laanima -Waanbhaa' a -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ -din.

6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke le 'ɛ blasanle, 'bhɛɛ- 'kee- gele--kpe 'ɛ ta. -Waanbhaa' yrɛ do 'la 'lɛmagaanna -a ni, -e -ja bolɛ 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ ⍰nɔɔ ye, 'kooko- -wa -lɛbɔ' 'bhɛ ⍰nɔɔ ye -yrekpaa' 'waa do 'ke -yrekpaa' -kɛmɛ plɛ 'ke -yrekpaa' mia yaga ta (1.260).

7 Gwle -wlɛnna 'tɛ laflɛ' 'yi. -Mlɛkɛ' mu -kuŋlii Misɛli 'pegee -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ gwledaan- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ ba. 'Yee- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ 'pegee -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ gwledaan- -mlɛkɛ' Misɛli 'pegee 'bhɛ a -mlɛkɛ' mu 'ɛ ba.

8 'Duŋ- -waa 'seŋgolɛ 'ke -mlɛkɛ' Misɛli 'ɛ 'le, 'bhɛɛ-waa 'sɔlɛ- bole- laflɛ' 'yi 'ezin- -li.

9 'Bhɛɛ- -o 'yee- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ -blinna 'pɛɛlii-. 'Yele- 'ke mlɛ gwe 'ɛ 'le. -Wa sii 'Zina 'pegee -Setran'. 'Yele- 'drunyan ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yini-. -Wa -blinna 'trɛ ta, -o 'yee- 'pegee -yaa' -mlɛkɛ' mu 'ɛ -blinna 'trɛ ta. *

10 'Bhɛ gole -a -yi, 'ke 'ŋ -weli' -glɔɔ do male- 'ke 'bhɛ da laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a pe dɔɔ:

«-Waanbhaa' a mɛɛ -bhee bhla 'ɛ ⍰bhwa -zɔn! -Kɔɔa' -Waanbhaa' 'ɛ -yaa' -glɔɔya' 'pegee -yaa' -bhleŋgbeya yi 'ɛ ⍰bhwa -zɔn; 'bhɛ 'pegee -e Krisi 'la makwan-, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ ⍰kla Mɛɛ -Bhee Mi 'le bhe, 'bhɛ a pɛ 'seŋ klɛ bhla 'ɛ ⍰bhwa 'ezin-.

-Amasrɔyi mɛɛ 'la zan -yaa la 'o nɛɛnɛ- mu 'ɛ ta, -yrekpaa' 'pegee -bi zi -Waanbhaa' -lɛ ma, -o 'bhɛ zan 'ɛ -gbian laflɛ' 'yi.

11 'O nɛɛnɛ- mu 'ɛ 'seŋgwa-'kɛle-, *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'yiɛn- 'ɛ -glɔɔya' 'ɛ 'srɔyi, 'bhɛ 'pegee -o -Waanbhaa' a -jan 'ɛ 'srɛya- 'la ⍰kla mɛɛ mu ni 'bhɛ -zayi'.

'Bhɛɛ- -o -dwa -a -la 'ke -woo 'gbu na Zesu ni, 'ali-'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- -o gale ma.

12 'Bhɛla- -zayile, laflɛ' 'pegee -a -yi mu 'ɛ, 'ka zrukpaale klɛ!

'Duŋ- 'ka mu 'trɛ 'pegee wɛyi-, -yrɛn -o 'ka ta!

-Amasrɔyi 'Zina -zinaa' 'ka ba -yrɛ ta, 'bhɛɛ- yran 'te -la wlale -o -a -yi, -amasrɔyi -a 'gbu 'a 'yaango 'bhii- -yaa' pɛ 'waati 'ɛ -vin 'laa bolɛ 'ebebele 'ezin- -li.»

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'yee- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ -ya 'yelawoa 'bhii- -wa -blinna 'trɛ ta, 'kee-'kpale- 'sanle le 'la 'bhɛ -nɛ 'gwlaan- 'ɛ ⍰yaa 'bhɛ zi.

14 'Bhɛ klɛle 'tɛ 'ezin-, 'ke -o 'bibi -gbɛnɛ do gbɛŋroŋplɛ 'ɛ 'nale- le 'ɛ ni, 'kooko-'bhɛ 'si, 'bhɛɛ- 'bhɛ ge -kpe 'ɛ ta 'bhɛ yaayrɛ 'la -o 'bhɛ

* **12:9 12.9** -Woo -we 'zi 'ke Adamu 'pegee Ɛvu 'yiniza 'ɛ 'bhɛɛ' 'le mlɛ 'ɛ 'kɔɔ.

'lɛmagaanna gban 'bhɛ ni 'bhɛ ɲɔɔ mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ ma 'egbɔɔnle. -O nu a -lɛbɔlɛ 'bhɛɛ- ɲɔɔ ye 'lɛɛ yaga 'ke -a 'traa ɲla.

15 'Bhɛ 'yi 'tɛ bhe, 'ke mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ -yi 'pwɛle -a -lii 'bhii- yue do gbɛɛn- 'ke 'bhɛ ge le 'ɛ zi, 'kooko- 'bhɛ -yi 'ɛ 'pɔɔ 'ɛ sɔ le 'ɛ -glaanle'.

16 'Duŋ- 'bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'trɛ 'nule bhɔlɛ 'yee- le 'ɛ ba: 'trɛ 'bhɛ 'lii 'ɛ 'ploola-, 'bhɛɛ- -yi 'la 'pwɛla- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ 'lii, -e 'bhɛ 'kpɛn ɲmia 'feŋfeŋ.

17 'Bhɛ klɛle 'bhɛ gbɛɛn-bhe 'ezin-, 'ke mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ -ya zrupliile' le 'ɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- gele-gwledanlɛ 'yee- le 'ɛ 'kpee yi -vin mu 'ɛ ba. 'Bhɛ le 'ɛ 'kpee yi -vin mu 'ɛ 'mu -le mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛɛ- 'ke -o blɔɔle -o Zesu a wlan 'ɛ ma 'mu 'le.

18 'Bhɛ 'yi, 'ke 'yee- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ gele- dulalɛ wɛyi- 'ɛ bhoŋla -yrɛntrɛ' 'ɛ ta.

13

2. Srɔpɛ 'la 'pwɛla- wɛyi- 'ɛ ba

1 'Bhɛ gole -a -yi, 'ke 'ŋ srɔpɛ do 'pwɛle- yele- wɛyi- 'ɛ ba. -A -mlɛ -yaa vu, 'bhɛɛ- -a ŋgblo -yaa 'srwaplɛ-. -Bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa 'yaa- -a -mlɛ mu 'ɛ 'kpɛn do do ma. 'Bhɛɛ- -Waanbhaa' 'tɔ 'siɛ ma 'tɔ mu yɔɔndɛle -yaa -a ŋgblo mu 'ɛ 'kpɛn do do ma.

2 'Ɲ srɔpɛ 'la ɲya, 'bhɛ 'pwɛle- -yaa 'ke 'trwanɛ do 'le. 'Bhɛ gaan mu 'ɛ 'yaa- 'bhii- -kwe' gaan mu gbɛɛn-; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'lii 'ɛ 'yaa- 'bhii- -jara do -lii. Mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a -glɔɔya' 'pegee 'bhɛ 'yaakpe- 'ɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ a gblaanya 'ɛ 'kpɛn ɲnaa -a ni.

3 'Bhɛɛ- 'ŋ 'yee- srɔpɛ 'ɛ ŋgblo 'ɛ do ɲya, -e -kla 'bhii- 'bhɛ madiŋwole -yaa, 'bhɛɛ- -e -yaa 'bhii- 'bhɛ 'yaa- zan galɛ 'bhɛ bhɛ 'ɛ 'kɔɔ. 'Duŋ- 'bhɛ bhɛ -yɔɔ' 'ɛ ɲyaan. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'drunyan ta mu 'ɛ 'kpɛn 'yrɛbhɔgbɛ -yɔɔ' 'kɔɔ 'yee- srɔpɛ 'ɛ zi, 'ke -o 'kpɛn dɔle- -a zi.

4 -Woo 'kpɔ ɲzian mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ ɲgbaa, -amasrɔyi 'bhɛ -le faŋgan- -naa srɔpɛ 'ɛ ni. -Woo 'kpɔ -zian 'yee- srɔpɛ 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ -gbaa, 'ke -wa pe dɔɔ: «Srɔpɛ 'ɛ 'kpa ma mɛɛ 'laa -o! -De 'gbu -le sɔ gwledanle -a ba ɛɛ?»

5 -O 'seŋ ɲnaa srɔpɛ 'ɛ ni, 'kooko- -e sɔ -a 'gbu mag-baandɛ ma jan mu, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' 'tɔsiɛ ma jan mu wole-. -O 'bhɛ 'seŋ 'ɛ ɲnaa -a ni 'kee- bo 'bhɛ klɛle ma mlɛ mia plɛ bhɛ plɛ ɲla (42).

6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'yee-srɔpɛ 'ɛ -jan 'yɔɔ- wole 'sanle -Waanbhaa' ma, 'kee- 'bhɛ 'tɔ 'ɛ 'siɛ-, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ gbayrɛ 'weŋ 'ɛ -zwanwo', 'bhɛ 'pegee 'kee- laflɛ' 'yi mu 'ɛ -zwanwo'.

7 -O 'seŋ ɲnaa -a ni dɔɔ -e gwledan -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ ba, 'ke -a 'seŋgo- 'mu 'le. -O 'seŋ ɲnaa -a ni -gbaa mu 'ɛ 'kpɛn oo, 'si mu

'ɛ 'kpɛn oo, wli mu 'kpɛn oo, 'bhɛɛ- 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi mu ta.
8 'Trɛ ta mu 'la 'kpɛn 'tɔ 'laa -o *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'la -gaa 'ke 'sraka 'le 'drunyan zibɔ bhla 'ɛ zi 'bhɛ a bole -yrɛ ma -si 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛ zan mu -le nu 'e 'kpɔ zɛnlɛ 'yee- srɔpɛ 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -wa gba.
9 «'Ke mɛɛ 'la zan 'trɔn -o -a ŋgblo ma, 'bhɛ zan 'e 'trɔnbadɔ -jan 'lɛɛ- ni.
10 'Ke -a -lɛdulale -o dɔɔ mɛɛ 'la zan -o bɔpɛ 'le -kaso 'yi, -o nu 'bhɛ zan 'ɛ bɔlɛ -kaso 'yi. 'Bhɛɛ- 'ke -a -lɛdulale -o dɔɔ -o mɛɛ 'la zan dɛ 'ke -gɔkuŋ' 'le, -o nu 'bhɛɛ- zan dɛlɛ 'ke -gɔkuŋ' 'le. 'Bhɛla- -zayile, -yoo 'ke -za 'le 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ -o -za 'yikun-, 'bhɛɛ- -woo kpa Zesu 'yi.»

3. Srɔpɛ 'la 'pwɛla- 'trɛ la

11 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ srɔpɛ -bhɛɛke' do yele- 'ezin- 'ke 'bhɛ -o 'pwɛ zii' 'trɛ la. -A -mlɛ -yaa plɛ 'bhii- -bhlaa gwlɛn bhlonɛ- do -mlɛ mu gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -e -yaa -janwo' zii' 'bhii- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ do gbɛɛn-.
12 -E -yaa -za 'kpɛn klɛ 'zi srɔpɛ -lwa mi 'ɛ 'bhɛ a faŋgan- 'ɛ 'le 'bhɛ 'gbu 'yrɛ ma. -E -yaa a wla 'zi 'drunyan ta mu 'ɛ 'kpɛn zi dɔɔ 'mu 'mu 'kpɔ zɛn 'yee- Srɔpɛ lwa 'ɛ 'lɛɛ 'bhɛɛ- -o 'bhɛ gba. 'Bhɛ ma 'da 'la 'yaa- zan 'bhɛ dɛlɛ 'bhɛ yaan.
13 'Yee- Srɔpɛ plɛ mi 'ɛ 'yaa- 'sɔle- maza -gbɛnɛ mu klɛ 'zi mɛɛ mu 'ɛ 'yrɛ ma, 'ali- 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'tɛ zinale ma -a 'kɔɔ 'trɛ ta 'ke 'bhɛ da laflɛ' 'yi.
14 'Bhɛ klɛgbɛya 'ɛ 'yi, -o faŋgan- yɛkɛ- 'la naa -a ni, -e -yaa 'sɔle- maza mu 'la klɛ 'zi srɔpɛ lwa 'ɛ 'yrɛ ma, -e 'drunyan ta mu 'ɛ 'yinia- 'mu 'le, 'ke -ya pe 'mu ni dɔɔ -o srɔpɛ lwa 'la madiŋgwa 'ke -gɔkuŋ' 'le, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ bwa 'bhɛ -yrɛ ma bhe, 'kaa -o 'bhɛ bhɔɔma -yrinɛ' yaan.
15 'Bhɛ blaan, -o 'seŋ naa srɔpɛ 'ɛ ni, 'bhɛɛ- -e nii- -wlaa -a bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ 'yi, 'kooko- 'bhɛ sɔ -janwole 'ke 'bhɛ 'a pe mɛɛ mu ni dɔɔ 'ke mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'laa -o 'kpɔ zɛnlɛ srɔpɛ 'ɛ bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ 'lɛɛ 'bhɛɛ- -wa gba, -o 'bhɛ zan mu 'ɛ dɛ.
16 -Ya kla 'bhɛɛ- -o pɛ yɔɔn do kpalaa' kpaŋma mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn gbɛ -yiɛ' -lii, 'bhɛ 'pegee -o -mlɛlii': mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu oo, mɛɛ gblaan mu oo, pɛzan mu oo, 'kɔɔfleŋzan mu oo, lu mu oo, 'bhɛɛ- klɔ mu 'kpɛn.
17 Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa sɔ pɛ -lɔle', 'bhɛ 'pegee pɛ gɔnle-, 'ke 'yee- pɛ yɔɔn 'ɛ yaa -o 'bhɛ zan ma: 'yee- pɛ yɔɔn 'ɛ 'ke yaa klɛlɛ srɔpɛ lwa 'ɛ 'tɔ 'ɛ 'le, -e klɛ -a 'tɔ 'ɛ 'lii 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

18 -Zadɔleya maza -le -gɛ. 'Ke mɛɛ 'la zan yikanle -o, 'bhɛ zan sɔ srɔpɛ 'ɛ 'tɔ 'ɛ 'lii 'ɛ 'yi -o 'kɛla 'le 'bhɛ dɔle. -Amasrɔyi, bhaaplɛŋ do 'tɔ 'lii -le. -A -lii -o -kɛmɛ

'srwado- 'ke mia yaga bhɛ 'srwado- (666). *

14

4. -Yrɛ zi yele yiziɛ mi

1 'Bhɛ blaan, 'ŋ 'yaa- 'ŋ 'yrɛkpa zii' bhla 'la ba, 'ke 'ŋ -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ dulale yele- Siɔn vlɛ gɔɔn 'ɛ 'wiiŋ-. Mɛɛ 'waa -kɛmɛ do 'ke mɛɛ 'waa mia plɛ 'bhɛ yiziɛ -yaa -a zi (144.000). -A 'gbu 'tɔ 'ɛ 'pegee -a Dɛ 'tɔ 'ɛ yɔɔndɛle -yaa 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'mlɛlii.

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ pɛ -weli' do male- 'ke 'bhɛ da laanima laflɛ' 'yi: 'Bhɛ -weli' 'ɛ -gblo -yaa 'bhii- -yi 'pɔɔ wli mu 'pegee -gblaŋ' 'pɛɛ wli gbɛɛn-. 'Yee- -weli' 'ɛ 'yaa- 'ezin- 'bhii- 'srokpa -gi-tari -glɔɔn gwe mu 'wegbɛya gbɛɛn-.

3 'Woo- mɛɛ 'saa mu 'ɛ dulale -yaa -bhleŋgbe 'ɛ 'yaakpe- 'ɛ 'pegee pɛ -yrɛ male yiziɛ, 'bhɛɛ- 'gwlaan-gblaan mu 'ɛ 'lɛ ma. -O -yaa 'sro drɛɛ do 'kpa zii'. Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa sɔ 'bhɛ 'sro 'ɛ daanle- 'ke yaa 'e go mɛɛ 'waa -kɛmɛ do 'ke mɛɛ 'waa mia plɛ bhɛ yiziɛ (144.000) 'la 'ke -Waanbhaa' 'mu tagbawoa 'drunyan ta mɛɛ mu 'ɛ ba 'mu do -kplɛn ba.

4 'Bhɛ mɛɛ mu 'la bhe, -woo 'gbu 'flɛ 'ɛ ▯twa 'weŋ 'ke waa 'gwlaan 'pegee le -za 'kedo- 'kpɔ dɔ. -O 'kpɛn gbaanle -yaa -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ zi 'ke 'bhɛ 'yaa- gele- yrɛ 'oo yrɛ 'la ▯nɔɔ. -Waanbhaa' -o tag-bawoa bhaaplɛŋ mu 'ɛ ba, 'kooko- -o klɛ -Waanbhaa' 'pegee 'yee- -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- -waa' pɛ mɛɛ -lwa mu 'le.

5 Bhla do 'kpɔ 'laa dalɛ -lido' -o -lii, 'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ do 'kpɔ 'yelɛ- -lido' -o zi.

5. -Yrɛ zi yele 'soo mi

6 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -mlɛkɛ' -bhɛɛke' do 'yele- 'ke 'bhɛ 'si zii' 'egbɔɔnle laanima laflɛ' 'yi; -Jan 'Nrale- do 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma -e -yaa zan 'bhɛ 'wolɛ- 'drunyan ta mu 'ɛ ni dɔɔ: 'Klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi mu oo, 'bhɛɛ- -gbaa mu 'ɛ 'kpɛn oo, 'bhɛ 'pegee wli mu 'ɛ 'kpɛn 'pe mu 'kpɛn.

7 -E -yaa pe 'zi 'eglɔɔle dɔɔ: «-Ka -gblaan' -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- -ka 'tɔbhɔleya na -a ni! -Amasrɔyi -yaa 'kitikan yi 'ɛ ▯bhwa. -Ka 'ka 'kpɔ zɛn -Waanbhaa' -lɛɛ, 'bhɛɛ- -kaa gba, 'yele-laflɛ' 'pegee 'trɛ, 'bhɛɛ- wɛyi- 'pegee tɔ ŋgblo mu 'ɛ 'kpɛn ▯kla.»

8 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' plɛ mi do dɔle- -a -lwa mi 'ɛ zi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- pe 'zi dɔɔ: «-E -balaa', -e -balaa'! Babilɔni -wa -gbɛnɛ 'ɛ -balaa'! 'Yele- -yaa' 'gwlɛn -glinza' 'flɛn 'ɛ dɔ 'klɛɛn 'kpɛn 'yi mu 'ɛ ma. 'Bhɛ 'gwlɛn -glinza' 'flɛn 'ɛ 'yaa- 'bhii- -e -wɛɛn -glɔɔ ▯naa -o 'kpɛn ni, 'bhɛɛ- 'bhɛ -o ▯dia.»

* **13:18 13.18** 'Sɛwɛbhɛ 'kpɛn do do wlata pɛ -lii -yaa Zuufu mu 'ɛ ba. 'Bhɛ 'sɛwɛbhɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'klale- ke ba 'mu 'yaa- -kɛmɛ 'srwado- 'ke mia yaga bhɛ 'srwado-. Mɛɛ 'ke mu pe dɔɔ Romɛ mu 'ɛ -waa' -bhleŋgbe do 'tɔ -le -yaa 'kɛle-.

9 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' yaga mi 'ɛ dɔle- -a -lwa plɛ 'ɛ zi; 'bhɛ -yaa pe 'zi 'eglɔɔle dɔɔ: «'Ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'e kpɔ zian srɔpɛ 'pegee -a bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ 'lɛɛ, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -gbaa, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya -tɔɔmasie kpaa -a -mlɛlii' 'pegee -a 'kɔɔlaalii,

10 'Bhɛ zan nu -Waanbhaa' a yran pɛyan- do 'ɛ 'milɛ- 'bhii- -wɛɛn -glɔɔ 'la waa 'yizaalɛ 'bhɛ gbɛɛn-. 'Bhɛ zan nu -yrɛnbhlelɛ 'eyɔɔle 'tɛ 'pegee 'sɛkɛ 'tɛ 'ɛ 'yi, -Waanbhaa' a -mlɛkɛ' 'weŋ mu 'ɛ 'pegee *-Bhlaanɛ' Gwlɛn Bhlonɛ- 'yrɛ la.

11 'Tɛ 'la 'bhɛ -yrɛnkpa' -o ta, 'bhɛ -gblɛn 'ɛ wlɛn 'waati 'ɛ 'kpɛn ba 'ke -daŋ' 'laa klɛ 'bhɛ ma. Mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn srɔpɛ 'ɛ 'pegee -a bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ gbaa, 'bhɛ 'pegee -wa -tɔɔmasie 'ɛ kpaa mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn ma, 'mu 'laa nu 'sɔlɛ- 'mu 'yitrɛle -yrekpaa' 'pegee -bi zi.»

12 'Bhɛla- -zayile, mɛɛ 'la zan mu -o 'ke -Waanbhaa' a pɛ 'le bhe, 'ke -o yaa 'toŋ mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhɛɛ- 'ke -o 'kpale- -o Zesu 'yi, -waa' -yrɛn 'yikun bhla 'ɛ bhwa.

13 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -weli' do male- 'ke 'bhɛ da laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- pe dɔɔ: «-A yɔɔndɛ dɔɔ: ‹'Ke mɛɛ 'la zan mu -gaa 'ke -o bole -o Mɛɛzan a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi, 'kee- san -zɔn ma, -waa pɛ -yinra'!›» Lii 'Weŋ 'ɛ pe dɔɔ: «'Bhɛ -o 'ke wlan 'le. -Woo -yitrɛ' -waa' ye -glɔɔ mu 'ɛ 'wole- blaan, 'bhɛɛ- -o klɛza -lrele' mu 'ɛ -za 'laa nu golɛ -Waanbhaa' 'kpee.»

6. -Yrɛ zi yele 'srwado- mi

14 'Bhɛ blaan, 'mi 'ŋ 'yrɛkpale 'ezin-, 'ke 'ŋ la -gblo 'pu do yele-, 'bhɛɛ- mɛɛ do yaale -yaa 'bhɛ ta 'bhii-bhaaplɛŋ gbe do gbɛɛn-. -Bhleŋgbe ŋgblo ma -can 'faa do -yaa -a ŋgblo ma, 'bhɛɛ- -gɔŋlɔ -lɛle' do -yaa -a 'kɔɔ.

15 'Bhɛɛ- 'ke -mlɛkɛ' 'bhɛɛke do 'pwɛle -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ la 'ke -ya pe mɛɛ 'la zan yaale -yaa la -gblo 'ɛ ta 'bhɛ ni 'eglɔɔle dɔɔ: «'Yaa- -gɔŋlɔ 'ɛ 'si, pɛbhaa 'ɛ 'kanle san, -amasrɔyi pɛbhaa 'kan bhla 'ɛ bhwa; 'drunyan ta pɛbhaa 'ɛ 'tranna-, 'bhɛɛ- -a 'kan bhla 'ɛ bhwa!»

16 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ 'la zan yaale -yaa la -gblo 'ɛ ta, 'ke 'bhɛ -gɔŋlɔ 'ɛ 'sile, 'bhɛɛ- 'kee- yewole 'kɛle- 'trɛ 'ɛ ta 'bhii- -o -mlɔ kan gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

17 'Bhɛɛ- 'ezin-, 'ke -mlɛkɛ' 'bhɛɛke do 'pwɛle *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'la -yoo laflɛ' 'yi 'bhɛ la; -gɔŋlɔ -lɛle' do -bhɛɛke' 'yaa- 'bhɛ 'kɔɔ 'ezin-.

18 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' 'bhɛɛke do 'pwɛle *'srak-agoyrɛ 'ɛ nɔɔ, -glɔɔya' 'yaa- 'bhɛ 'kɔɔ 'tɛ ta. 'Bhɛ pe 'kɛla -gɔŋlɔ- 'lɛle- 'ɛ 'yaa- 'bhɛ 'kɔɔ 'bhɛ ni 'eglɔɔle dɔɔ: «'Yaa- -gɔŋlɔ 'ɛ 'si, 'bhɛɛ- 'trɛ ta -drɔɔ bhaa -vlɔ mu 'ɛ 'kan, -amasrɔyi -o bhaa mu 'ɛ 'tranna- gban.»

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'bhɛ -mlɛkɛ' 'ɛ -gɔŋlɔ 'ɛ 'sile; 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'trɛ ta -drɔɔ bhaa mu 'ɛ 'kanle. 'Bhɛɛ- 'kee- -drɔɔ bhaa mu 'ɛ 'klale -drɔɔ bhaa -yigo' -gluu 'ɛ 'yi. 'Bhɛ -le -Waanbhaa' a yran -gbɛnɛ 'ɛ 'le.

20 -Drɔɔ bhaa -yigo' -gluu 'ɛ 'yaa- -wa 'ɛ kpɛ ma. -O -drɔɔ bhaa mu 'ɛ 'taanna- -o gaan 'le 'bhɛɛ- ɔnɔɔ; mɛɛ yiɛn -yaa 'pwɛ zii' 'bhɛ -drɔɔ bhaa -yigo' -gluu 'ɛ 'yi. 'Bhɛ mɛɛ yiɛn 'ɛ 'wianna- 'fɔ 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- 'kilo -kɛmɛ yaga ta 'trɛ ma; 'bhɛɛ- -e -yaa sɔ bhɔle- mɛɛ -blina.

15

7. -Yrɛ zi yele 'srwaplɛ- mi

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -tɔɔmasie do -bhɛɛke' 'yele laflɛ' 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'yaa- 'egbɛnɛle, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- mɛɛ 'kpeelɛni ma pɛ 'le: -klɔlɔɔ' 'srwaplɛ- -yaa -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'kɔɔ. 'Bhɛ -klɔlɔɔ' mu 'ɛ 'yaa- 'ke -klɔlɔɔ' mu 'ɛ 'lɛyanpɛ -la -le. 'Wole- -yaa -Waanbhaa' a yran 'ɛ -daŋ' 'le.

2 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ yrɛ do yele- 'bhii- wɛyi- 'la 'yrɛ -o 'bhii- -dwaleŋ' gbɛɛn-; 'tɛ 'yizaale -yaa -a ba. Mɛɛ 'la zan mu 'seŋgwa- 'ke srɔpɛ 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- 'ke -waa dɔlɛ -a -la 'ke -wa -bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ gba, 'bhɛ 'pegee 'ke -wa 'tɔ 'sɛwɛ 'ɛ yɔɔn -lii 'ɛ kpa -o ma, 'ŋ 'bhɛ zan mu 'ɛ ɔya 'ezin-. 'Mu dulale -yaa wɛyi- 'la 'yrɛ ta -o 'bhii- -dwaleŋ' 'bhɛ ta; -Waanbhaa' -gitari -glɔɔn gwe 'la ɔnaa -o ni, 'mu -yaa -o 'kɔɔ.

3 -O -yaa -Waanbhaa' a yewonɛ *Moizi a 'sro 'pegee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -yaa' 'sro mu 'kpa zii' dɔɔ:

«Mɛɛzan -Waanbhaa' 'Seŋkpɛnzan, 'e klɛza mu 'ɛ -woo 'egbɛnɛle,
'bhɛ 'pegee -woo 'ke 'kpeelɛni maza mu 'le!
'Bhi -le 'ke 'trɛ ta 'si mu 'ɛ 'kpɛn a -bhleŋgbe 'le,
'yaa- zi mu 'ɛ 'lɛdɔɔle -o, 'bhɛ 'pegee -woo wlan ma zi mu 'le!

4 Mɛɛzan, -dele sɔ a pele- dɔɔ 'bhɛ 'laa gblaan 'e 'lɛɛ,
'bhɛɛ- yaa 'e 'tɔbhɔ- ɛɛ?
-Amasrɔyi, 'bhi -la do -kplɛn 'kpɔ -o 'weŋ, 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn yi mu nu nulɛ -o 'kpɔ zɛnlɛ 'e 'lɛɛ, 'bhɛɛ- -woo 'e gba.
-Amasrɔyi mɔkpɛn' 'a ɔya 'bhii- 'yaa- 'ki-tikangbɛya mu 'ɛ 'lɛdɔɔle -o.»

5 'Bhɛ blaan, 'mi 'ŋ 'yrɛkpale, -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'la -a gbayrɛ sɔkpaa' 'ɛ 'yaa- 'bhɛ ɔla, 'ke 'ŋ 'bhɛ 'liigole yele- laflɛ' 'yi.

6 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -klɔlɔɔ' 'srwaplɛ- 'ɛ 'yaa- -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'la 'kɔɔ, 'mu 'pwɛle *-Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ ɔla; dunɛ- 'pu 'peŋpeŋ mu -yaa 'mu ta, 'bhɛɛ- 'mu 'yaa- bhi 'zi -yrayra. -Can 'sɛntru mu dɔle -yaa -o -bu ta.

7 Pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ, -a do -can 'paa 'srwaplɛ- -naa -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'ɛ ni. 'Bhɛ 'paa mu 'ɛ 'pale- -yaa 'ke -Waanbhaa' 'la -ya -yrɛ ma

-zɔn 'pegee yikpɛnsee ta 'bhɛ a yran 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.

8 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, 'ke -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ 'pale 'ke -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'tɛgblɛn- 'pegee -yaa' -glɔɔya' 'ɛ 'le. Mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa sɔ wlale- -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ ◌la, 'sani- -klɔlɔɔ' 'srwaplɛ- 'la 'yaa- -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'ɛ 'kɔɔ 'mu yan.

-WAANBHAA' A YRAN PƐYAN- 'SRWAPLƐ-

16

1. -Waanbhaa' a yran pɛyan- ◌lwa mi

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -weli' -glɔɔ do male- 'ke 'bhɛ da -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ ◌la; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- pe 'zi -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'ɛ ni dɔɔ: «-Ka ge -Waanbhaa' a yran pɛyan- 'srwaplɛ- 'ɛ 'klaala 'trɛ ta!»

2 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -mlɛkɛ' ◌lwa mi 'ɛ 'pwɛle, 'kee gele- -yaa' pɛ yran pɛyan- do 'ɛ 'klaalɛ 'trɛ ta. 'Bhɛɛ- 'ke -gblɔkɔ' 'tɔnle- 'pwɛle -yasaa -yasaa srɔpɛ 'ɛ 'tɔɔmasie 'ɛ 'yaa- mɛɛ 'la zan mu ma, 'bhɛɛ- 'ke -o -yaa -a bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ gba 'mu ma.

2. -Waanbhaa' a yran pɛyan- plɛ mi

3 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' plɛ mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ yran pɛyan- do 'ɛ 'klaale wɛyi- 'ɛ ba. 'Bhɛ klɛle 'tɛ 'ke wɛyi- 'ɛ 'kpɛn klɛle- 'ke yiɛn 'le, 'bhii- mɛɛ gbaa do yiɛn gbɛɛn-, 'bhɛɛ- pɛ -yrɛ male mu 'la 'yaa- wɛyi- 'ɛ ba, 'mu 'kpɛn -gaa.

3. -Waanbhaa' a yran pɛyan- yaga mi

4 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' yaga mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ yran pɛyan- do 'ɛ 'klaale yue mu 'pegee tɔ ŋgblo mu 'ɛ ba. 'Bhɛɛ- 'bhɛ -yi mu 'ɛ 'kpɛn ◌kla 'ke yiɛn 'le.

5 -Glɔɔya' -o -mlɛkɛ' 'la 'kɔɔ -yi ta, 'ŋ 'bhɛ 'weli- 'ɛ ◌maa 'ke 'bhɛ -a pe 'zi dɔɔ:

«'Bhi 'la -yoo, 'bhɛɛ- 'e 'yaa- 'elwale gban, 'e 'lɛdɔɔle -o, 'bhɛɛ- 'yoo- 'weŋ,

-amasrɔyi 'e 'kiti 'lɛɛ- ◌kaan 'lɛdɔɔleya ma.

6 -Amasrɔyi, -o 'yaa- mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ 'pegee 'e 'lɛla- -janwo' mu 'ɛ ◌dia 'ke -woo 'yiɛn 'ɛ 'klalaa 'trɛ ma.

'Bhɛɛ- 'bhi 'duŋ- mɛɛ yiɛn -naa -o dɛ mu 'ɛ ni -o mi yi 'le. 'Bhɛ 'yi, -woo klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'wlata- za -la -srɔɔwoa'!»

7 'Ŋ -weli' do ◌maa 'ke 'bhɛ da *'srakagoyrɛ 'ɛ ◌nɔɔ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- -a pe 'zi dɔɔ: «'E! Mɛɛzan -Waanbhaa', 'Seŋkpɛnzan, 'yaa- 'kiti mu 'ɛ -woo wlan ma, 'bhɛɛ- -o -lɛdɔɔle -o!»

4. -Waanbhaa' a yran pɛyan- yiziɛ mi

8 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' yiziɛ mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ yran pɛyan- do 'ɛ 'klaale -yretɛbhɛ 'ɛ ta, 'bhɛɛ- 'ke -o 'seŋ 'nale -yretɛbhɛ 'ɛ ni dɔɔ -e bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpacie 'ke -a -yi 'tɛ 'ɛ 'le.

9 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'tɛfuu -gbɛnɛ do bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpaciele, 'bhɛɛ- -o -yaa -Waanbhaa' 'la 'seŋ -o 'bhɛ 'kɔɔ 'woo- -klɔlɔɔ' mu 'ɛ ta 'bhɛ 'tɔsiɛ ma jan -yɔɔ' mu 'wo 'zi. 'Duŋ- -zadɔwɛɛ 'laa dɔlɛ -o ma 'ke -o ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'ke -woo zru niinaa' -Waanbhaa' ba, 'bhɛɛ- 'ke -o 'bhɛ 'tɔbhɔ-.

5. -Waanbhaa' a yran pɛyan- 'soo mi

10 -Mlɛkɛ' 'soo mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ yran pɛyan- do 'ɛ 'klalaa srɔpɛ 'ɛ 'yaakpe- 'ɛ ta. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -gblo 'kpale -yaa' -bhleŋgbe 'klɛɛn 'ɛ 'kpɛn ta. 'Bhɛɛ- bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'yaa- -o gbɛnɛbhɛ mu 'ɛ 'sɔnkpa zii' -o ta -yrɛn 'ɛ 'lagbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ.

11 'Bhɛla- -yile, -o -yaa laanima -Waanbhaa' 'tɔ 'siɛ ma jan mu wo 'zi, 'bhɛ -yrɛn 'ɛ 'pegee 'bhɛ -gblɔkɔ' mu 'ɛ 'lagbɛya -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ. 'Duŋ- -zadɔwɛɛ 'laa dɔlɛ -o ma 'ke -o ploo -za 'yɔɔ- klɛle ma, 'bhɛɛ- 'ke -woo zru niinaa' -Waanbhaa' ba.

6. -Waanbhaa' a yran pɛyan- 'srwado- mi

12 -Mlɛkɛ' 'srwado- mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ yran pɛyan- do 'ɛ 'klalaa yue -gbɛnɛ 'la -wa sii Efrati 'bhɛ 'yi 'ɛ ba. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke yue 'ɛ 'bheele; 'kooko- -bhleŋgbe mu 'la 'yaa- da -yretɛbhɛ 'pwɛyrɛ- nɔɔ-, 'mu 'kanyrɛ-ye.

13 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ lii -yɔɔ' yaga yele-. -A do -pwɛla mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ lii 'ɛ 'le, -a -bhɛɛke' do -pwɛla srɔpɛ 'ɛ lii 'ɛ 'le, 'bhɛɛ- -a yaga mi 'ɛ 'pwɛla- bhla ma -Waanbhaa' -lɛla' janwo mi 'ɛ lii 'ɛ 'le. -O -yaa 'bhii- -sran mu gbɛɛn-.

14 'Wole- 'ke 'zina lii mu 'la 'sɔle- maza mu klɛ 'mu 'le. -O ge 'drunyan 'yi -bhleŋgbe mu 'ɛ 'kpɛn ba, -o -lɛkpa' zayi' 'eke-ta gwledanle 'kaama-. -O nu 'bhɛ gwle 'ɛ danlɛ 'Seŋkpɛnzan -Waanbhaa' a yi -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛɛ- ta.

15 Mɛɛzan pe dɔɔ: «'E 'trɔnbadɔ doo, 'mi nu nulɛ 'bhii- -faannii' kla mɛɛ ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-! 'Ke mɛɛ 'la zan bwa -a 'yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'kee- -yaa' dunɛ- mu 'ɛ twa -a ta; 'kooko- 'ke yaa 'taawo- -a taflеŋ- 'le, 'bhɛɛ- 'ke -yrala' laa dɔ -a ma 'ke mɛɛ mu 'a ya, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'.»

16 'Woo lii yaga 'ɛ -o 'trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ 'kpɛn 'lɛkpaa- 'eke- ta yrɛ 'la -o 'bhɛ sii Ebre wli 'ɛ 'yi dɔɔ: «Aamagedɔn» 'bhɛɛ- nɔɔ.

7. -Waanbhaa' a yran pɛyan- 'srwaplɛ- mi

17 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ a pɛ yran pɛyan- do 'ɛ 'klaale laanima -ploo 'ɛ zi. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -weli' -glɔɔ do dale--Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ la -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'yi, 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ: «-E yaan 'tɛ!»

18 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke la 'e 'yrɛbɔle laflɛ' 'yi, 'bhɛ 'pegee pɛ wli 'ke mu 'kele, 'bhɛɛ- -gblaŋ' mu -pɛɛla, 'bhɛɛ- 'ke 'trɛ bɛɛnle- 'egbɛnɛle. -A 'san bhaaplɛŋ mu -o 'trɛ ta -gɛ 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- 'bhɛ yi 'lɛɛ-

ma, 'bhɛ 'yansi 'trɛ bɛɛnle laa klɛlɛ -lido' 'egbɛnɛle 'bhɛ gbɛɛn- -titi.

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -wa -gbɛnɛ 'ɛ 'wile, 'bhɛɛ- 'ke -a -yiciɛnle -lɛ yaga; 'bhɛɛ- 'klɛɛn mu 'ɛ 'yi -wa mu 'ɛ 'klalaa-. Babilɔni -wa -gbɛnɛ 'ɛ -zadwa -Waanbhaa' 'kpee 'tɛ. -E -yaa' yran -gbɛnɛ 'ɛ □klaa 'yee- -wa 'ɛ ta mu 'ɛ ta.

20 -Yi 'mliŋgole -yaa 'trɛ yrɛ mu 'la zi, 'mu 'kpɛn 'truŋwoa□, 'bhɛɛ- mɛɛ -yrɛ 'laa 'kpalɛ- vlɛ gɔɔn 'kedo- 'kpɔ ma 'ezin- -li.

21 'Bhɛɛ- -goobhɛ' la gblɔ -gbɛnɛ do -baan: 'bhɛ -goobhɛ' la 'ɛ bhɛ do gbiŋ 'ɛ 'yaa- 'kilo mia plɛ (40) bhɔ. 'Bhɛ -goobhɛ' la gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ -le -daa laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- -e -baan bhaaplɛŋ mu ta. 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke bhaaplɛŋ mu 'ɛ -o -Waanbhaa' 'tɔsiɛ ma jan -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn 'wole 'yee- -goobhɛ' la 'ɛ -zayi'. -Amasrɔyi 'yee- -goobhɛ' la 'ɛ 'yaa- 'eyɔɔle 'kee- kan a -daŋ' ta.

BABILƆNI -WA 'Ɛ MA JAN 'SRWAPLƐ-

17

1. Gwlɛn -wɛɛ le 'ɛ ma 'kiti

1 'Bhɛ za mu 'ɛ 'kanle blaan, 'paa 'srwaplɛ- 'ɛ 'yaa- 'woo- -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'la 'kɔɔ, -o do 'e 'mabɛɛnna 'ŋ -din, 'bhɛɛ- 'ke -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: «Nu -gɛ doo, 'bhɛɛ- 'ŋ nu gwlɛn -wɛɛ le 'ɛ ma 'kiti 'ɛ zrɔnlɛ 'e ni. 'Yee- gwlɛn -wɛɛ le 'ɛ 'yaale -o -yi gblaan mu bhonla.

2 'Trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ -yanbhɔɔya □kla -a ba; 'bhɛɛ- -yaa' gwlɛn -wɛɛza' 'flɛn 'ɛ 'trɛ ta bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpɛn □dia 'bhii- -drɔɔ a mɛɛ dɛgbɛya gbɛɛn-.»

3 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke *Lii 'Weŋ 'ɛ zinale 'ŋ ta, 'bhɛɛ- 'kee- gele- 'ŋ 'le -kpe do ta. 'Ŋ le do yaale -ya 'bhɛ □nɔɔ srɔpɛ 'tɛn do ta. 'Bhɛ srɔpɛ 'ɛ ŋgblo -yaa 'sr- waplɛ-, 'bhɛɛ- -a -mlɛ -yaa vu: -Waanbhaa' 'tɔsiɛ ma 'tɔ mu 'te -la yɔɔndɛle -yaa -a ma yrɛkpɛn- □nɔɔ.

4 'Yee- le 'ɛ -baale' -yaa 'ke -bhleŋgbe -baa 'sɔ 'tɛn 'wleŋwleŋ do 'le, 'bhɛ 'pegee -baa -can pɛ mu, 'bhɛɛ- vlɛ -za -glɔɔ mu, 'bhɛ 'pegee -gbɛɛfiŋ mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn -le -yaa -a ma. -Can 'paa do -yaa -a 'kɔɔ, 'bhɛ 'pale- -yaa 'ke mɛɛ mu klɛza 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn 'le, 'bhɛ 'pegee -yaa 'triŋdɔ- maza -yanbhɔɔya maza mu 'ɛ 'kpɛn 'le.

5 'Tɔ do yɔɔndɛle -yaa -a -mlɛlii': -doodoo 'yi 'tɔ -le -yaa 'bhɛ 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'tɔ 'ɛ yɔɔndɛle -yaa dɔɔ:

«Babilɔni -wa -gbɛnɛ,
'trɛ ta -yanbhɔɔya dɛ mu nɛɛ,
'bhɛ 'pegee -za 'yɔɔ- 'kanle- -a -daŋ' ta
'bhɛ klɛ mu nɛɛ.»

6 'Mi 'yee- le 'ɛ □ya; -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'la 'pegee -o mɛɛ 'la zan mu □dia -waa' Zesu 'srɛya- klɛle ma, -e 'mu yiɛn 'ɛ □mia, 'bhii-

'ke mɛɛ -drɔɔ -mia 'ebebele -e mɛɛ dɛ gɔɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- -a dɛ 'zi 'bhɛɛ- gbɛɛn-. 'An 'yele-, 'ke 'ŋ 'liibhaale 'ŋ 'gbu ma 'egbɛnɛle.

7 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -mlɛkɛ' 'ɛ -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: «-Mɛle -kla 'bhɛɛ- 'e 'kpeelɛni zii' 'e ma ɛɛ? Srɔpɛ 'la le 'la bhe -a bina- 'zi, 'bhɛɛ- 'ke -a ŋgblo -o 'srwaplɛ-, 'bhɛ 'pegee -a -mlɛ -o vu, 'ŋ 'yoozan gaanyiza do 'yipelɛ 'e ni -o plɛ -kpɛn ba zayi'.

8 'E srɔpɛ 'la ɔya bhe, -e -yaa 'elwale -a -yrɛ ma; 'duŋ-yaa -o -li -a -yrɛ ma. -E nu 'pwɛlɛ- -gluu gbɔɔn 'trole 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -e nu gelɛ -a 'siɛyrɛ- 'ɛ ɔnɔɔ. Waa 'drunyan ta mu 'la 'tɔ yɔɔndɛle bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ 'sɛwɛ 'ɛ 'yi -a 'san 'drunyan zibɔ yi 'ɛ ma -Waanbhaa' 'kɔɔ, 'bhɛ zan mu 'kpeelɛ nu nilɛ 'mu ma 'ke 'mu 'yee- srɔpɛ 'ɛ ɔya. -Amasrɔyi, -e -yaa -a -yrɛ ma 'elwale -sɔ, 'duŋ- yaa -o -li -a -yrɛ ma, 'bhɛɛ- 'duŋ- -e nu 'pwɛ gbɛ drɛɛwolɛ 'ezin- -a -yi.»

9 «'Bhɛ -za 'lɛɛ- 'bhɛ -o 'ke yikan' maza 'pegee -zadɔ' maza 'le. Srɔpɛ 'ɛ ŋgblo 'srwaplɛ- 'ɛ 'bhɛ mu -o 'ke vlɛ gɔɔn 'srwaplɛ- -la -le. Le 'ɛ 'yaale -o 'bhɛɛ- vlɛ gɔɔn mu 'ɛ 'wiiŋ-.

10 'Woo- srɔpɛ ŋgblo 'srwaplɛ- 'ɛ, -woo' 'ezin--bhleŋgbe 'srwaplɛ- -la -le: 'woo- -bhleŋgbe mu 'ɛ -o 'soo 'laa -o -li, 'mu -balaa' gban, -a do yaale -o -zɔn 'bhɛ a -bhleŋgbeya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- -a 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'bhɛ 'laa nulɛ -li. 'Duŋ- 'kee- -nwa yaalɛ -yaa' -bhleŋgbeya 'ɛ 'yi bhla 'la ba, yaa nu -mɔlɛ' 'bhɛ 'yi.

11 Srɔpɛ 'la 'yaa- 'bhɛ 'yrɛ ma 'elwale -sɔ, 'bhɛɛ- 'ke yaa -o -li -a -yrɛ ma, 'bhɛ 'gbu -o 'ezin- -bhleŋgbe 'srwaa- mi 'ɛ 'bhɛɛ- 'le. 'Bhɛɛ- 'bhɛ -le -bhleŋgbe 'srwaplɛ- -lwa mu 'ɛ do 'le-, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'gbu -o ge 'zi 'bhɛ 'niyrɛ- 'ɛ 'bhɛɛ-ɔnɔɔ.»

12 «'E -mlɛ vu 'la ɔya, 'mu -le 'ke -bhleŋgbe vu 'la 'mu laa yaalɛ -li 'mu a -bhleŋgbeya yaayrɛ 'ɛ ɔnɔɔ; 'duŋ- -o nu 'seŋ 'nalɛ- -o ni, 'bhɛɛ- -o yalaa' -bhleŋgbeya 'yi 'waati sa ba -o 'pegee srɔpɛ 'ɛ 'le.

13 'Woo- -bhleŋgbe vu 'ɛ -o 'kpɛn -o -za do 'kpɔ -la zi; woo -a zi 'bhii- -o -waa' -glɔɔya' 'pegee waa faŋgan-'ɛ 'na srɔpɛ 'ɛ ni.

14 -O nu gwledanlɛ *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ ba, 'duŋ-'bhɛ 'seŋ nu wolɛ 'ke -o -le. -Amasrɔyi 'bhɛ -le 'ke Mɛɛzan mu 'kpɛn a Mɛɛzan 'le, 'bhɛ 'pegee -bhleŋgbe mu 'kpɛn a -Bhleŋgbe 'le. -Waanbhaa' mɛɛ 'la zan mu -siila, 'bhɛɛ- -e mɛɛ 'la zan mu makwan-, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu zru ɔbwa do 'yee -Waanbhaa' ni, 'bhɛ mɛɛ mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -o 'seŋ nu wolɛ 'ke 'woo- -bhleŋgbe vu 'ɛ 'pegee srɔpɛ 'ɛ 'le.»

15 -Mlɛkɛ' 'ɛ pe 'ŋ ni 'ezin-dɔɔ: «'E -yi mu 'la ɔya, 'ke gwlɛn -wɛɛ le 'ɛ 'yaale- -o

bhoŋla bhe, 'wole- 'ke 'klɛɛn 'ke 'yi mu 'le, 'bhɛ 'pegee -zamaa' 'ke mu, 'bhɛɛ- 'si 'ke mu 'pegee wli 'ke mu 'le.

16 'E wi -mlɛ vu 'la ɔ̃ya gwlɛn -wɛɛ le 'ɛ vɛn nu 'silɛ- 'mu 'pegee srɔpɛ 'ɛ yin 'lii. -O nu -a 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'kpɛn 'kunlɛ-, 'bhɛɛ- -wa tafleŋ- balaa'. 'Mu nu -a dɛlɛ, 'bhɛɛ- -wa 'flɛ 'ɛ bhle, 'bhɛɛ- -o nu -a 'flɛ -vin 'ɛ 'kpaciɛlɛ 'tɛ 'yi.

17 Wlan 'ɛ ni, -Waanbhaa' -le 'a ɔ̃kpaa -o ŋgblo -yi dɔɔ 'yee- 'gbu -za 'la 'lɛdulaa gban -o 'bhɛɛ- klɛ, 'bhɛɛ- -o zru maza klɛ do; 'bhɛɛ- -o waa -bhleŋgbeya faŋgan- 'ɛ 'na srɔpɛ 'ɛ ni, 'sani- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu a -jan 'ɛ 'lɛsɔle pleŋ-.»

18 «'E le 'la ɔ̃ya bhe, 'bhɛ -le 'ke -wa -gbɛnɛ 'la -yaa' faŋgan- 'ɛ 'kpaale- -o 'trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ 'kpɛn 'wiiŋ- 'bhɛ 'le.»

18

2. -Jan plɛ mi: Babilɔni baayrɛ

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ 'yrɛkpale -mlɛkɛ' 'bhɛɛke do ma 'kee- da laflɛ' 'yi. Faŋgan- -gbɛnɛ do -yaa -a 'kɔɔ; 'bhɛɛ- -a -lregbɛya -yrayra 'ɛ 'bhɛ 'trɛ 'ɛ 'kpɛn takaan- 'weŋ.

2 -E -gbekaan -a -weli' -glɔɔ do 'yi dɔɔ:

«-E -klalaa', -e -klalaa', Babilɔni * -wa -gbɛnɛ 'ɛ 'klalaa.

-E ɔ̃kla 'zina mu a -wa 'le, 'bhɛɛ- -e -kla 'ke 'zina 'triŋle- 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn gaanyrɛ 'le;

'bhɛ 'pegee maannɛ- 'yɔɔ- mu 'ɛ 'kpɛn -glɔɔn gaanyrɛ 'le, 'bhɛɛ- maannɛ- mu 'la 'kpɛn -za 'laa sɔ mɛɛ ni, -e -kla 'mu 'kpɛn gaanyrɛ 'le 'ezin-.

3 -Amasrɔyi, 'drunyan ta mu 'ɛ 'kpɛn -yanbhɔɔya ɔ̃kla -a ba, 'ali- -yaa' -yanbhɔɔya 'flɛn 'ɛ -yoo 'kpɛn ɔ̃dia 'bhii -drɔɔ a mɛɛ dɛgbɛya gbɛɛn-.

'Trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ -yanbhɔɔya ɔ̃kla -a ba, 'bhɛɛ- 'plɛɛgɔn- mu 'ɛ ɔ̃kla 'ke pɛzan mu 'le -yaa' pɛ -lrele' mu -bebeya 'ɛ -zayi'.»

3. -Jan yaga mi: Babilɔni ta -yrɛn

4 'Bhɛɛ- 'ŋ -weli' -bhɛɛke' do ɔ̃maa 'ke 'bhɛ da laflɛ' 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'yaa- pe 'zi dɔɔ:

«'Mi a pɛ mɛɛ mu, -ka go -wa 'lɛɛ- 'kpee, 'kooko- 'ka 'laa nu -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'ke klɛlɛ, 'bhɛɛ- 'kooko- -o ta -klɔlɔɔ mu 'ɛ 'ke mu laa nu 'tɛnlɛ- 'ka ma.

5 -Amasrɔyi, -yaa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'pa gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'mu -dwa 'eke- ta 'bhii- zrɛ dɔgbɛya gbɛɛn- 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ- laflɛ' ma. 'Bhɛɛ- -a klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ -zadwa -Waanbhaa' 'kpee.

6 -E mɛɛ -bhɛɛke' mu ɔ̃kwan 'eyɔɔle gɔnɛ-

* **18:2 18.2** Mɛɛ 'ke mu pe Babilɔni ɔ̃kla wi -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn gaanyrɛ 'le.

'la gbɛɛn-, -kaa 'kun 'bhɛɛ- 'kungbɛya yɛkɛ- do 'kpɔ 'ɛ 'yi 'ezin-; 'bhɛɛ- -kaa klɛza -yɔɔ' mu 'ɛ 'mu -la yɛkɛ- 'niina- -a ma -glɔɔn plɛ. -E -drɔɔ pɛyan- do 'la ◻naa 'ka ni, -drɔɔ -glɔɔ 'la -glɔɔ 'yiya- 'bhɛ ni -glɔɔn plɛ -ka 'bhɛɛ- yɛkɛ- pɛyan- do na -a ni.

7 -Ya 'gbu 'tɔbhwa- gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'kee- bo -yaa' pɛ -lrele' 'srɛ mu 'ɛ 'trɔnbhlele ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, -ka 'bhɛɛ- yɛkɛ- -yrɛn 'pegee 'trɛbhɔ 'kpa -a ta.

-Amasrɔyi -ya pe 'zi -a 'gbu 'kpee dɔɔ: *‹'Ŋ 'yaale- -o 'bhii- -bhleŋgbe le do gbɛɛn-, 'naa -o 'ke glaanle do 'le, 'bhɛɛ- bheela za laa nu 'tɛnlɛ- -titi 'ŋ ma.›*

8 'Bhɛla- -zayile, -klɔlɔɔ' mu 'lɛɛ- 'mu nu baalɛ -a ta -lɛyan' do 'kpɔ: Ga 'pegee bhee la za, 'bhɛɛ- -gu.

'Bhɛɛ- 'tɛ nu -a 'kpacielɛ, -amasrɔyi Mɛɛzan -Waanbhaa' 'la 'bhɛ a -kpan 'a -balaa' 'a ta 'bhɛ -o 'eglɔɔle.»

9 'Ke 'bhɛ ◻kla, 'trɛ ta -bhleŋgbe mu 'la 'kpɛn -yanbhɔɔya ◻kla -a ba, 'bhɛ 'pegee 'ke -o ◻bwa -yaa' pɛ -lrele' -trɔn 'srɛ 'ɛ 'bhlele- ma, 'ke -o -yrɛkpaa bhla 'la ba -wa 'ɛ 'kpacieyrɛ 'tɛgblɛn- 'ɛ ma; -o nu wisilɛ 'ke -woo -la ma janwo -a ba zayi'.

10 -O -gblaanlawo zii' -a ta -yrɛn -gbɛnɛ 'ɛ 'lɛɛ, -o nu dulalɛ 'egbɔɔnle -a ma, 'ke -wa pe dɔɔ:

«'Ee -klɔlɔɔ' maza! 'Ee -klɔlɔɔ' maza! 'Ee, 'waa- -wa -gbɛnɛ Babilɔni 'ɛ, faŋgan- ma -wa 'ɛ!

-Waanbhaa' a -kpan 'ɛ -balaa' 'e ta -lɛyan' do 'kpɔ 'bhɛɛ- gbɛɛn- -gee' ɛɛ!»

11 'Trɛ ta 'plɛɛgɔn- mu 'ɛ 'kpɛn nu wisilɛ 'ke -o -gbekan' 'yee- Babilɔni -wa 'ɛ -zayi', -amasrɔyi mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa nu -waa' 'plɛɛ gɔnpɛ mu 'ɛ 'lɔlɛ- 'ezin- -titi:

12 -waa' -can oo, waa -gɔli' 'pu oo, waa vlɛnɛ- -za -glɔɔ mu oo, waa -gbɛɛfiŋ mu oo, waa sɔ 'plɛɛle- fɛɛfɛɛ oo, waa sɔ 'tɛn -klɛɛn' -klɛɛn' 'pegee -o sɔ 'la ◻taan 'ke -wlɛnnɛ' -buu' mu 'le oo, 'bhɛɛ- waa sɔ 'tɛn 'wleŋwleŋ mu. -Yri mu 'la 'mu yele -yaa la 'mu -glɔɔn 'ɛ 'kpɛn oo; 'bhɛ 'pegee -o pɛ mu 'la 'kpɛn ◻kla 'ke bie 'sɔnbhɛ- 'le oo, -o - pɛ mu 'la 'kpɛn ◻kla 'ke -yri -za -glɔɔ mu 'le oo, 'bhɛ 'pegee piibhɛ 'tɛn 'le oo, 'bhɛɛ- piibhɛ -zeze 'gbu 'le oo, 'bhɛ 'pegee vlɛnɛ- 'pu mu 'le.

13 'Bhɛɛ- -ziɛn ba bhoyo- -gblɛn 'nrale- 'ɛ -glɔɔn 'ke mu oo, mɛɛ 'flɛ 'lre -yrɔn mu oo, ansansi mu oo, 'bhɛ 'pegee ansansi -gblɛn 'nrale- -glɔɔn plɛ 'la -o 'mu do sii miri, 'bhɛɛ- -wa -bhɛɛke' do 'ɛ sii ansansi oo; -drɔɔ oo,

† **18:13 18.13** Ble 'ɛ 'pwɛle- -o 'ke -mlɔ 'le. -O 'bluu klɛ 'yela- pii 'ɛ 'le.

-yrɔn oo, ble † pii 'pegee ble bhɛ oo; 'bhɛɛ- dri mu 'pegee -bhlaa mu oo, wi -soo' mu 'pegee gwledan -mazini 'mu oo; 'ali- lu 'pegee gwledanyrɛ nɔɔ- -kaso 'yi mu.

14 'Woo- 'plɛɛgɔn- mu 'ɛ 'kpɛn pe Babilɔni -wa 'ɛ ni dɔɔ: «'Ee! Pɛ mu 'la 'lrɔ -yaa 'e ma, 'mu -jilaa, 'bhɛɛ- 'mu 'e pleŋgwa- 'e ma. 'Yaa- pɛ -lrele' mu 'ɛ 'kpɛn 'pegee 'yaa- -naflo pɛ mu 'ɛ 'kpɛn ◻nia 'e 'kɔɔ. 'Yaa nu -o yelɛ -li -titi.»

15 'Plɛɛgɔn- mu 'la ◻kla pɛzan mu 'le 'yee- Babilɔni -wa 'ɛ ta -waa' yawo 'ɛ ma, 'mu nu 'mu 'pleŋgolɛ -a ma 'egbɔɔnle, -yrɛn -gbɛnɛ 'la nu baalɛ -a ta 'bhɛ 'lɛɛ -gblaan 'ɛ 'kɔɔ. -O nu 'wisilɛ 'ke -o -gbekan' 'bhii- -woo bhee la.

16 -O nu -a pelɛ dɔɔ:

«-Kasi' -klɔlɔɔ' maza! -Kasi' -klɔlɔɔ' maza! -Wa -gbɛnɛ 'la -baale' -yaa 'ke sɔ 'plɛɛle- fɛɛfɛɛ, 'pegee sɔ 'tɛn -klɛɛn' -klɛɛn', 'bhɛ 'pegee -bhleŋgbe ta sɔ 'tɛn 'wleŋwleŋ mu 'yi; 'bhɛɛ- -a -baale' -yaa' 'ezin- 'ke -can -baa pɛ mu 'le, 'bhɛ 'pegee vlɛnɛ- -za -glɔɔ mu, 'bhɛɛ- -gbɛɛfiŋ mu 'yi.

17 'Bhɛ -naflo -bebe mu 'la bhe 'mu 'kpɛn 'siɛla- -lɛyan' do 'kpɔ!»

-Batoŋ' 'bhɔ mu 'ɛ 'kpɛn, 'bhɛ 'pegee wɛyi- 'taa ta ge mu 'ɛ 'kpɛn, 'bhɛɛ- -batoŋ' 'yi yewo mu 'ɛ, 'bhɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn yewo wɛyi- ta; -o 'kpɛn -o pleŋgwa- Babilɔni -wa 'ɛ ma 'egbɔɔnle.

18 -O -wa 'ɛ 'kpacie 'tɛgblɛn- 'ɛ 'yele-, 'ke -wa pele- 'eglɔɔle dɔɔ: «'Ee! -O sɔ -wa 'ɛ -dela gblaanya 'kpale Babilɔni -wa 'ɛ ma ɛɛ?»

19 'Bhɛɛ- -o 'trɛbwe- ◻sia, 'ke -o 'bhɛ 'klale -o wiiŋ-, 'bhɛɛ- 'ke -o wisile 'ke -o -gbekan' 'bhii -woo bhee -la, 'ke -wa pe dɔɔ:

«'Ee -klɔlɔɔ' maza! 'Ee -klɔlɔɔ' maza! 'Yee- -wa -gbɛnɛ 'lɛɛ- 'yela- ta 'bhɛɛ- -batoŋ' mu -o mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'kɔɔ wɛyi- ta, 'mu ◻kla 'ke pɛzan mu 'le.

'Duŋ- 'yee- -wa 'ɛ 'siɛla- -lɛyan' do 'kpɔ.»

20 'Duŋ- 'ka mu laflɛ' 'yi mu, 'ka zrukpaale klɛ! -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu oo, Krisi a winbɔwo mu oo, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu, 'ka 'kpɛn zrukpaale klɛ 'ezin-!

-Amasrɔyi -Waanbhaa' a -kpan 'ɛ -balaa' Babilɔni -wa -gbɛnɛ 'ɛ ta, -e -za 'yɔɔ- mu 'la ◻kla 'ka ni 'mu -zayi'!

4. -Jan yiziɛ mi: Babilɔni 'siɛyrɛ-

21 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -mlɛkɛ' -glɔɔ do vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ do 'sile, 'bhɛ 'yaa- 'bhii- pɛbhɛ zɔn -wee -gbɛnɛ do gbɛɛn-. -E 'bhɛ vlɛ -kpuŋ -gbɛnɛ 'ɛ 'silawoa, 'kee- 'bhɛ blinle- wɛyi- 'ɛ ba 'ke -ya pele- dɔɔ:

«-O nu Babilɔni -wa -gbɛnɛ 'ɛ 'klaalɛ- -lɛyan' do 'kpɔ faŋgan- ma gɔnɛ- 'lɛɛ- 'bhɛɛ- gbɛɛn- -gee' -a ma, 'bhɛɛ- waa nu -a yelɛ -li 'sekeseke.

22 Waa nu -gitari -glɔɔn gwe dɛ wli mu malɛ -li -titi 'bhi ba, waa nu 'srokpawli mu malɛ -li -titi; 'bhɛɛ- waa nu -klɛloŋ' 'pɛnwli- mu, 'pegee -gofɛn' 'pɛnwli- mu malɛ -li 'ezin- -titi.

'Bhɛɛ- waa nu gbɛ ma yewo mu 'kedo- 'kpɔ 'yelɛ- 'ezin- -li -titi, 'bhɛ 'pegee waa nu pɛbhɛ zɔnwli mu malɛ -li -wee 'yi 'e ba -gɛ -li -titi.

23 Waa nu -laŋbha 'bhile- yelɛ 'e ba -gɛ -li.

'Bhɛɛ- waa nu le drɛɛ 'pegee -a -nɔɔ 'weli- malɛ 'e ba -gɛ -li.

-Amasrɔyi 'yaa- 'plɛɛgɔn- mu 'ɛ 'mu -le -yaa mɛɛ gblaan mu 'le 'trɛ ta. 'E 'si mu 'ɛ 'kpɛn 'yinia- -yaa' 'srɔn maza mu 'ɛ 'le.»

24 'Bhɛ trala 'ezin-, -amasrɔyi -o -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu, 'pegee -o -yaa' mɛɛ 'weŋ mu 'la dia, -o mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn dia 'trɛ ta, 'mu 'kpɛn yiɛn 'ɛ -klalaa' 'trɛ ma 'bhi -la ba.

19

5. -Jan 'soo mi: -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'sro lwa mi

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -weli' do male- 'ke 'bhɛ laflɛ' 'yi, 'bhɛ 'yaa- 'bhii- -zamaa' 'srɛ -gbɛnɛ do -weli' gbɛɛn-, 'ke -ya pe dɔɔ:

«Aleluya!

'Bhɛ 'yi -le dɔɔ: -Ka -Waanbhaa' 'tɔbhɔ! 'Yele- mɛɛ go -za 'yi, 'bhɛɛ- 'tɔbhɔleya 'pegee -glɔɔya' -o 'yela- pɛ 'le!

2 -Amasrɔyi, -e 'kitikan wlan ma, 'bhɛ 'pegee -lɛdɔɔleya -la ma!

-E -kpan -balaa' 'gwlɛn -wɛɛ le 'la 'yaa- 'trɛ ta mɛɛ mu 'ɛ 'siɛ zii' 'ke 'bhɛ a -yanbhɔɔya 'flɛn 'ɛ 'le 'bhɛ ta,

'bhɛɛ- -Waanbhaa' 'a 'krowoa- 'bhɛ a yewonɛ mu 'ɛ dɛza 'yi.»

6. -Jan 'srwado- mi: 'Seŋgoza 'sro lwa mi

3 'Bhɛ blaan, 'ke -wa pe gbɛ plɛ mi wole- 'ezin- dɔɔ:

«Aleluya!

-Ka -Waanbhaa' 'tɔbhɔ ma 'srokpa! Babilɔni -wa 'ɛ 'kpacieyrɛ nɔɔ- 'tɛ -gblɛn 'ɛ nu -wlɛnlɛ' -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta!»

4 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'gwlaan- gblaan mia do bhɛ yiziɛ 'ɛ 'pegee pɛ -yrɛ male yiziɛ 'ɛ -woo 'kpɔ zɛnle- 'trɛ ma, 'bhɛɛ- 'ke -o -Waanbhaa' gbale-, 'ke -a yaale -o -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta; 'ke -wa pe dɔɔ:

«Amiina! Aleluya!»

7. -Jan 'srwaplɛ- mi: 'Seŋgoza 'sro Plɛ mi

5 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -weli' 'bhɛɛke do dale- -bhleŋgbe

'yaakpe- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke 'bhɛ 'a 'pele dɔɔ:
«-Waanbhaa' a yewonɛ mu 'ɛ, 'bhɛ 'pegee 'ka mu 'la gblaan -a -lɛɛ,
'ka mu mɛɛ gblaan 'pegee mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu, 'ka 'kpɛn -Waanbhaa' 'tɔbhɔ!»

-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -yaa' le drɛɛ dɔyrɛ nɔɔ- 'fɛti 'ɛ ba jan

6 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -zamaa' 'srɛ do -weli' -glɔɔ do male-. 'Bhɛ -weli' -glɔɔ 'ɛ 'yaa- -we 'zi 'bhii- wɛyi- 'pɔɔ baawli gbɛya gbɛɛn-, 'bhɛ 'pegee -gblaŋ' 'pɛɛwli- gbɛya gbɛɛn- 'ke -ya pe dɔɔ:
«Aleluya!
-Amasrɔyi -kɔɔa' Mɛɛzan Waanbhaa' 'Seŋkpɛnzan 'ɛ -yalaa' -yaa' -bhleŋgbeya 'ɛ 'yi.
7 -Kɔɔ' zrukpaale klɛ, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' klɛ zrukpaa' -gbɛnɛ 'yi, 'bhɛɛ- -kɔɔ' -Waanbhaa' 'tɔbhɔ!
-Amasrɔyi, *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -yaa' le drɛɛ dɔ yi 'ɛ bhwa, 'bhɛɛ- -a na drɛɛ 'ɛ 'lɛmagaanle -o -a ni.
8 -O sɔ 'pu -yrayra fɛɛfɛɛ do -naa -a ni 'kaa -e -ya -baa' 'bhɛ 'yi.»
'Bhɛ sɔ 'pu -yrayra 'ɛ 'bhɛ -le 'ke -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ -o klɛza -lɛdɔɔle mu 'ɛ 'le.
9 -Mlɛkɛ' 'ɛ pe 'ŋ ni 'kaa 'an yɔɔndɛ dɔɔ: «-O mɛɛ 'la zan mu -siila -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -yaa' le drɛɛ dɔyrɛ 'ɛ nɔɔ pɛbhle 'ɛ ma, 'bhɛ zan mu a pɛ -yinra'.» 'Bhɛɛ- -ya pia 'ŋ ni 'ezin- dɔɔ: «-Jan 'lɛɛ- 'bhɛ -o 'ke -Waanbhaa wojan -kpɔsɔɔ 'ɛ 'bhɛɛ- 'le.»

10 'Bhɛ klɛlɛ 'tɛ, 'ke 'ŋ baale' 'ŋ 'kpɔ ta 'yee -mlɛkɛ' 'ɛ gaan ma, -a gba zayi' 'ŋ 'kɔɔ, 'duŋ- -e pe 'ŋ ni dɔɔ: «'Yaa 'bhɛ klɛlɛ, 'mi -o yewonɛ 'le 'bhii- 'bhi gbɛɛn- 'ezin-, 'bhii- -kɔɔ' nɛɛnɛ- mu 'la 'kpɛn -o Zesu 'srɛya- klɛ 'zi 'mu gbɛɛn-. -Waanbhaa' do -kplɛn -le 'ke gba pɛ 'le!»

Wlan 'ɛ ni, Zesu wlan 'la -zrɔnna, 'bhɛ -le -Waanbhaa' -lɛlajanwole 'ɛ kli 'ɛ 'le.

-DAŊ' MA -YRƐ ZI YELE 'SRWAPLƐ-

1. -Yrɛ zi yele- lwa mi: Wi -soo' 'pu do ta mi

11 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ laflɛ' 'ɛ 'liigole yele-, 'bhɛɛ- wi -soo' 'pu do -pwɛla -a -yi. Mɛɛ 'la zan 'sanle- -yaa -a ta -o -yaa 'bhɛ sii ‹Zru do Zan 'pegee Wlan Zan›. -E 'kitikan, 'bhɛɛ- -e gwledan mɛɛ -yɔɔ mu ba -lɛdɔɔleya -la ma.
12 -A -yrɛbhɛ' mu 'ɛ 'yaabhi 'bhii- 'tɛ nrɛ -bhigbɛya gbɛɛn-; 'bhɛɛ- -bhleŋgbe ŋgblo ma 'faa -bebe 'yaa- -a ŋgblo. 'Tɔ 'la 'bhɛ yɔɔndɛle -yaa -a ma, mɛɛ 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa 'bhɛ dɔ 'ke yaa 'e go 'yee- do -kplɛn ba.
13 'Bhɛɛ- dunɛ- 'la 'yaa- -a ta, 'bhɛ 'kpɛn 'tranle- -yaa 'ke yiɛn 'le. -A 'tɔ -le -yaa: «-Waanbhaa' a -Jan.»
14 Laflɛ' 'yi gwledan mu 'ɛ gbaanle -yaa -a zi wi -soo' 'pu mu ta. -O 'kpɛn tapɛ mu 'ɛ

klɛle -yaa 'ke sɔ 'pu 'peŋpeŋ 'lrele- mu 'le.

15 -Gɔkuŋ' 'lɛle- do -yaa da -a -lii; -e nu gwledanlɛ 'trɛ ta 'si mu 'ɛ ba 'bhɛɛ- 'le, 'bhɛɛ- -a 'seŋgo- 'ke -o -le. -E nu -o -lɛdɔɔlɛ faŋgan- ma piibhɛ 'beni do 'le 'a 'kɔɔ. -E nu 'Seŋkpɛnzan -Waanbhaa' a yran -yɔɔ' 'ɛ zrɔnlɛ -o ni -o 'taanlele 'bhii- 'ke -woo -drɔɔ bhaa 'ɛ 'yigo- 'zi bhla 'la ba -wa taan -o gaan 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -drɔɔ 'yigo- -gluu 'ɛ 'yi.

16 'Tɔ do yɔɔndɛle -yaa -a ta dunɛ- 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee -a -gblo 'ɛ ma, 'bhɛ 'yaa- dɔɔ: «-Bhleŋgbe mu a Bhleŋgbe, Mɛɛzan mu a Mɛɛzan.»

2. -Yrɛ zi yele plɛ mi: -Mlɛkɛ' do -o -yretɛbhɛ 'ɛ 'yi

17 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ -mlɛkɛ' do dulale yele- -yretɛbhɛ 'ɛ 'yi. 'Bhɛ -gbekaan 'eglɔɔle maannɛ- mu 'la 'kpɛn 'yaa- 'si laanima laflɛ' 'yi 'mu ni 'ke -ya pe dɔɔ: «-Ka nu 'ka 'lɛkpa 'eke- ta -Waanbhaa' a pɛbhle -gbɛnɛ 'ɛ ma!

18 'Kooko- -bhleŋgbe mu oo, 'srwase -kuŋlii mu 'pegee 'srwase mu oo, wi -soo' mu 'pegee 'mu ta mu oo, bhaaplɛŋ mu 'ɛ 'kpɛn, lu mu 'pegee klɔ mu oo, 'bhɛɛ- mɛɛ gblaan mu 'pegee mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu, -ka -o 'kpɛn 'bhle.»

3. -Yrɛ zi yele yaga mi: Srɔpɛ 'ɛ 'pegee -yaa' bhla ma -lɛla' janwo mu 'ɛ

19 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke 'ŋ srɔpɛ 'ɛ 'pegee 'trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ, 'bhɛɛ- -waa' gwledan mu 'ɛ 'yele. -O -lɛkpale -yaa' 'eke- ta gwledanle 'kaama- mɛɛ 'la zan 'sanle- -yaa wi -soo' 'pu 'ɛ ta 'bhɛ 'pegee 'bhɛ a gwledan mu 'ɛ ba.

20 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke -o srɔpɛ 'ɛ 'pegee bhla ma -lɛla' janwo mi 'ɛ 'kunle. 'Bhɛ bhla ma -lɛla' janwo mi 'ɛ 'yaa- 'sɔle- maza mu klɛ 'zi 'yee- srɔpɛ 'ɛ 'yrɛ la. -A gbɛswa- mɛɛ 'la zan mu srɔpɛ 'ɛ -yaa' 'tɔɔmasie 'ɛ kpaa 'mu ma, 'bhɛ 'pegee 'ke 'mu 'yaa- 'yee- srɔpɛ 'ɛ bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ gba 'mu -yinile ta. -Woo plɛ 'kpɛn -blinna -o -yrɛ male mu 'ɛ 'le 'tɛ -bhlalii 'ɛ 'pegee 'sɛkɛ 'tɛ -yansaan 'ɛ 'yi.

21 -O mɛɛ -vin mu 'ɛ dia 'ke -gɔkuŋbhɛ 'la 'yaa- da 'zi wi -soo' 'pu ta mi 'ɛ 'lii 'bhɛɛ- 'le. 'Bhɛɛ- maannɛ- mu 'ɛ 'kpɛn kpɛdwa- -o wi 'ɛ 'bhlelele.

20

4. -Yrɛ zi yele yiziɛ mi: -O mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ 'yrela- lɛɛ 'waa do ta

1 'Bhɛ gole -a -yi, 'ke 'ŋ -mlɛkɛ' do zinale yele- 'kee- da laflɛ' ma. -Gluu 'trole- -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'gborobhɛ 'ɛ 'pegee piibhɛ kpɛlɛ- -gbɛnɛ do -yaa -a 'kɔɔ.

2 -E mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ kwan -a 'kɔɔ. 'Bhɛ mlɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke mlɛ gwe 'la 'bhɛ -o 'zina mu a -kuŋlii 'le, 'bhɛ 'pegee -Setran' 'le. 'Bhɛɛ- -mlɛkɛ' 'yee- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ 'yrela- 'ke piibhɛ kpɛlɛ- 'le lɛɛ 'waa do ta (1.000).

3 'Bhɛɛ- 'ke -ya blinle- -gluu 'trole -gbɛnɛ 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'kee- 'bhɛ bhɛ bɔle-

-a ta; 'bhɛ blaan 'ke -ya gbɛblaan -tɔɔmasie 'ɛ blɔɔle- 'bhɛ -gluu 'trole -gbɛnɛ 'ɛ lii 'ɛ ta, 'kooko- waa sɔ -a -liigole, 'bhɛɛ- 'kooko- 'yee- mlɛ gblɔ -gbɛnɛ 'ɛ yaa sɔ 'trɛ ta 'si mu 'ɛ 'yinilɛ 'ezin-, 'sani- lɛɛ 'waa do 'ɛ (1.000) 'kanle- pleŋ-. 'Ke 'bhɛ lɛɛ 'waa do (1.000) 'ɛ ⌧kaan, -a lɛdulale -o -Waanbhaa' 'kɔɔ dɔɔ -o 'ploo -a ma 'waati sa.

5. -Yrɛ zi yele 'soo mi: -Setran' -baliwoyrɛ

4 'Bhɛ blaan 'ezin-, 'ke 'ŋ -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ke mu yele-. Mɛɛ 'la zan mu yaale -yaa 'mu ta, -o 'kitikan 'seŋ ⌧naa 'mu ni. 'Bhɛɛ- -o mɛɛ 'la zan mu ⌧dia 'mu a Zesu 'srɛya- klɛle ma, 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' a -Jan 'ɛ 'wole- ma mɛɛ mu ni, 'bhɛɛ- mɛɛ la zan mu laa srɔpɛ 'ɛ 'pegee -a bhɔɔma -yrinɛ' 'ɛ gbalɛ, 'ke waa 'yee- srɔpɛ 'tɔɔmasie 'ɛ 'kpalɛ- -o -mlɛlii' 'pegee -o 'kɔɔlaalii, 'ŋ 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kpɛn lii mu 'ɛ ⌧ya. -O -bwela gale ba, 'bhɛɛ- -o 'pegee Krisi -yalaa' -bhleŋgbeya 'yi lɛɛ 'waa do (1.000) ta.

5 'Duŋ- mɛɛ gbaa -vin mu 'ɛ 'mu 'laa bwelɛ gale ba 'ke 'bhɛ ge 'tɛnlɛ lɛɛ 'waa do (1.000) 'ɛ 'yanle- ma. 'Bhɛ -le ⌧kla 'ke mɛɛ gbaa mu -bwele' gale ba ⌧lwa mi 'ɛ 'le.

6 Mɛɛ 'la zan mu ⌧kla 'bhɛ gbaa mu bwele gale ba -lwa mi 'ɛ ba, -waa pɛ -yinra' 'dɛ! -Waanbhaa' -o ⌧kpaa 'edaŋma -yaa pɛ 'le. Ga gbɛya plɛ mi 'ɛ * 'bhɛ 'laa nu -za 'kedo- 'kpɔ klɛlɛ -li -o ni. -O nu klɛlɛ -Waanbhaa' 'pegee Krisi a 'sraka 'lɛna- mu 'le, 'bhɛɛ- -o 'pegee Krisi nu yaalɛ -bhleŋgbeya 'ɛ 'yi 'woo lɛɛ 'waa do (1.000) 'ɛ ta.

-Setran' 'pegee -yaa' gwledan mu 'ɛ -baliwoyrɛ

7 'Bhɛ lɛɛ 'waa do (1.000) 'ɛ 'kanle- blaan, -o nu 'ploolɛ- -Setran' ma, 'bhɛɛ- -e pwɛ -yaa' -kaso 'ɛ 'yi.

8 -E nu gelɛ 'si mu 'la 'kpɛn -o 'trɛ zeŋ yizie 'ɛ ta 'mu 'yiniyrɛ nɔɔ-. 'Bhɛ 'si mu 'ɛ 'tɔ -le Gɔgi 'pegee Magɔgi 'le. † -E nu -o 'kpɛn 'lɛkpalɛ 'eke- ta gwledanle 'kaama-. -Woo 'ebebele 'bhii- wɛyi- 'lɛ ma -yrɛntrɛbhɛ gbɛɛn-.

9 -O 'saa 'ɛ -woo zan 'trɛ ta yrɛkpɛn- ⌧nɔɔ, 'bhɛɛ- -woo zan 'mliŋgolɛ -Waanbhaa' a mɛɛ 'weŋ mu 'ɛ 'pegee -yaa' -wa 'la -za sɔ -a ni 'egbɛnɛle 'mu zi. 'Duŋ- -woo 'bhɛɛ- ⌧nɔɔ bhe oo, 'ke 'tɛ do dale- laflɛ' 'yi, 'ke 'bhɛ -o 'kpɛn 'kpaciele -wiao!

10 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'yee- 'zina mu ta gwlɛn 'la 'yaa- mɛɛ mu 'yini zii', -wa ⌧kwan, 'bhɛɛ- -wa -blinna 'tɛ -bhlalii 'pegee 'sɛkɛ 'tɛ 'ɛ 'yi. Srɔpɛ 'pegee bhla ma -lɛla' janwo mi 'ɛ 'mu -o 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ ⌧nɔɔ -sɔ. -O nu -yrɛnbhlelɛ 'bhɛɛ- ⌧nɔɔ ye -yrekpaa' 'pegee -bi zi, 'bhɛ 'pegee -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta.

---

* **20:6 20.6** 'Bhɛ -le mɛɛ blinle 'ɛ 'tɛ -gluu gbɔɔn 'trole- 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee 'tɛ -bhlalii 'ɛ 'yi 'le. † **20:8 20.8** Ezekiɛli a 'Sɛwɛ 38-39. Gɔgi 'pegee Magɔgi -o -we 'zi 'ke 'trɛ ta 'klɛɛn mu 'ɛ 'kpɛn 'yi mu -la -le; waa sɔ -o -nɔɔle' 'bhii- -yrɛntrɛbhɛ mu gbɛɛn-.

6. -Yrɛ zi yele 'srwado- mi: -daŋ' ma 'Kiti

11 'Bhɛ gole -a -yi, 'ke 'ŋ -bhleŋgbe 'yaakpe- -gbɛnɛ 'pu do 'pegee 'bhɛ ta mi 'ɛ 'yele. 'Trɛ 'pegee laflɛ' blasaan- -a -lɛɛ, 'bhɛɛ- 'mu 'truŋwoa, 'feŋfeŋ, 'bhɛɛ-waa nu 'mu yelɛ 'ezin- -titi.

12 'Bhɛ blaan 'ezin-, 'ke 'ŋ mɛɛ gbaa mu 'ɛ 'yele: mɛɛ gblaan mu 'pegee mɛɛ 'fiɛntrɔnnɛ mu; -o 'kpɛn dulale -yaa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'lɛ ma. 'Bhɛɛ- -o 'sɛwɛ kpo mu -liiploola. 'Bhɛɛ- -o 'sɛwɛ kpo -bhɛɛke' do -liiploola 'ezin-: 'bhɛ -le -yaa 'ke -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛ a 'sɛwɛ kpo 'ɛ 'le. 'Bhɛɛ- mɛɛ mu 'ɛ -o -za mu 'la 'kpɛn kla -o gale -lɛɛ, -woo -o 'kitikaan 'ke 'bhɛ 'lɛbɛŋgole klɛ -o klɛza mu 'ɛ 'le, -o klɛza mu 'la yɔɔndɛle -yaa 'bhɛ 'sɛwɛ kpo mu 'ɛ 'yi.

13 'Bhɛ klɛle 'tɛ, mɛɛ 'la zan mu -gaa wɛyi- 'ɛ ba, wɛyi- 'mu 'kpɛn 'pwɛla-, 'bhɛɛ- -yoo -naa. 'Bhɛ klɛgbɛya do 'ɛ 'yi, ga 'pegee gbaa mu a -wa 'ɛ -o mɛɛ 'la zan mu kwan, -o 'mu 'kpɛn 'pwɛla-. 'Bhɛɛ- -o 'bhɛ zan mu 'ɛ 'kpɛn do do 'kitikaan -o klɛza mu 'ɛ ma.

14 'Bhɛ blaan, 'ke -o ga 'pegee gbaa mu a -wa 'ɛ blinle- 'tɛ -bhlalii 'ɛ 'yi. 'Bhɛ 'tɛ -bhlalii 'la bhe 'bhɛ -le 'ke gale plɛ mi 'ɛ 'le.

15 Waa mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'tɔ -yɔɔndɛle 'yelɛ- -Waanbhaa' ba bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma 'bhɛ a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, -o 'bhɛ zan 'ɛ -blinna 'tɛ -bhlalii 'ɛ 'yi.

21

7. -Yrɛ zi yele 'srwaplɛ-mi: Laflɛ' drɛɛ 'pegee 'Trɛ drɛɛ

1 'Bhɛ blaan, 'ke 'ŋ laflɛ' drɛɛ 'pegee 'trɛ drɛɛ yele-. -Amasrɔyi laflɛ' gwe 'pegee 'trɛ gwe 'ɛ 'mu 'truŋwoa, 'bhɛɛ- wɛyi- 'laa -yaa -li -titi.

2 'Bhɛɛ- 'ŋ -Waanbhaa' a -wa 'ɛ ya, Zeruzalɛmu -wa drɛɛ 'ɛ. -E -daa -Waanbhaa' ba laflɛ' ma, 'bhɛɛ- -e -zinaa' 'trɛ ma. -A -lɛmagaanle le -yaa 'bhii- le drɛɛ 'la 'bhɛ -baala 'ke -woo ge 'zi -a dɔlɛ -a -nɔɔ 'ɛ ba.

3 'Bhɛ 'yi 'tɛ, 'ke 'ŋ -weli' -glɔɔ do male- 'ke 'bhɛ da -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'bhɛ pe dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa -gɛ doo, -Waanbhaa' gbayrɛ 'weŋ 'ɛ -yoo bhaaplɛŋ mu pleŋ- 'saanigɛ! -E nu bolɛ -o pleŋ-, 'bhɛɛ- -o nu klɛlɛ -yaa' pɛ 'le. 'Bhɛɛ- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu nu klɛlɛ -o ba.

4 -E nu -o -yrɛyi' mu 'ɛ 'kpɛn golɛ -o -yrɛ la. 'Bhɛɛ-ga 'pegee bhee 'kpale- laa nu klɛlɛ -li, 'bhɛ 'pegee waa nu -gbekanwli malɛ 'ezin- -li, 'bhɛɛ- -yrɛn mu laa nu klɛlɛ -li. -Amasrɔyi 'drunyan gwe 'ɛ 'bhɛ 'truŋwoa, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -o -li ye.»

5 Mɛɛ 'la zan yaale -yaa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ ta 'bhɛ pe dɔɔ: «-Ka 'ka 'yrɛkpa -gɛ doo, 'ŋ pɛ mu 'kpɛn klɛ gbɛ drɛɛwo 'zi 'edrɛɛle.» 'Bhɛɛ- -ya pia 'ŋ ni dɔɔ: «-A

yɔɔndɛ dɔɔ: ‹'Ŋ 'yoo -jan mu 'la 'wo zii' 'e ni -gɛ bhe -woo 'ke wlan kpataakpa 'le, 'bhɛɛ- mɛɛ sɔ 'e 'kpale -o -yi›.»

6 'Bhɛ blaan, 'ke -ya pele- 'ezin- dɔɔ: «-E -yaan 'tɛ! 'Mi -le 'ke Alifa 'pegee Omega 'le, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ: ‹-Za zisanyrɛ 'pegee -za 'lɛyanyrɛ›. 'Ke -yi 'mi -lrɔ -o mɛɛ 'la zan dɛ 'zi, 'mi nu mi yi nalɛ 'bhɛ zan 'ɛ ni bhaama, 'bhɛ -yi 'ɛ da tɔ ŋgblo 'la 'yi 'bhɛ 'yi -yi 'ɛ -si na mɛɛ ni.

7 'Ke mɛɛ 'la zan 'seŋgwa- 'ke -Setran' 'le, 'bhɛ zan nu pɛ mu 'la bhe 'mu -la srɔɔwolɛ 'mi 'kɔɔ. 'Mi nu klɛlɛ 'bhɛ zan a -Waanbhaa' 'le, 'bhɛɛ- 'bhɛ zan nu klɛlɛ 'ŋ 'nɛ 'le.

8 'Duŋ- -gblaannii' mu oo, mɛɛ 'la zan mu laa -o kpa 'mi 'yi oo, mɛɛ -yɔɔ' mu oo, mɛɛ dɛ mu oo, -yanbhɔɔya dɛ mu oo, 'srɔnnii mu oo, yogba mu oo 'bhɛ 'pegee bhlanii- mu 'kpɛn, -o 'kpɛn geyrɛ nu klɛlɛ 'ke 'tɛ -bhlalii 'papa 'pegee 'sɛkɛ 'tɛ -yansaan 'mu -la -le. 'Bhɛ -le 'ke gale plɛ mi 'ɛ 'le.»

Zeruzalɛmu -wa drɛɛ

9 'Bhɛ blaan, -klɔlɔɔ' 'srwaplɛ- 'ɛ 'yaa- -mlɛkɛ' 'srwaplɛ- 'la 'kɔɔ 'paa 'srwaplɛ- 'yi bhe, 'bhɛ -mlɛkɛ' 'ɛ do nwa -a pelɛ 'ŋ ni dɔɔ: «Nu -gɛ doo, 'bhɛɛ- 'ŋ nu le drɛɛ 'ɛ zrɔnlɛ 'e ni, *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ 'na drɛɛ 'ɛ.»

10 -Waanbhaa' Lii 'ɛ -zinaa' 'ŋ ta, 'bhɛɛ- -mlɛkɛ' 'ɛ -ja 'ŋ 'le vlɛ gɔɔn -gbɛnɛ 'trole- do wiiŋ-. 'Bhɛɛ- 'kee- -Waanbhaa' a -wa 'ɛ zrɔnle- 'ŋ ni, Zeruzalɛmu -wa 'la da 'yee- -Waanbhaa' 'gbu ba laanima, 'bhɛɛ- 'kee- zinaa' 'trɛ ma bhe.

11 -Waanbhaa' a -lreleya 'ɛ 'bhɛ 'yaa- -bhi 'zi -a ta 'bhii- 'tɛbhile gbɛɛn-. -A -bhigbɛya -yrayra 'ɛ 'yaa- 'bhii- vlɛnɛ- -za -glɔɔ 'pu 'peŋpeŋ do; 'bhii- zasipe 'bhigbɛya 'ɛ gbɛɛn-. 'Bhɛɛ- -a -yrɛ ta -yaa bhi 'bhii- vlɛnɛ- -za -glɔɔ 'la -o 'bhɛ sii krisitali.

12 'Fɛgwlɛ- 'trole- -gbɛnɛ do dɔle -yaa 'yee- Zeruzalɛmu -wa drɛɛ 'ɛ zi, 'bhɛ 'lii 'yaa- vu ta plɛ, 'bhɛɛ- -mlɛkɛ' vu ta plɛ -yaa 'bhɛ 'fɛgwlɛ- -lii vu ta plɛ 'ɛ gooba. Izraɛli -gbaa vu ta plɛ 'ɛ 'tɔ mu 'ɛ yɔɔndɛle -yaa 'woo- 'fɛgwlɛ- -lii vu ta plɛ 'ɛ ta.

13 -A -lii yaga -yaa -yretɛbhɛ -wlɛnyrɛ' nɔɔ-, 'bhɛɛ- -a -lii 'bhɛɛke yaga -yaa -tre 'faŋgayi. 'Bhɛɛ- -a -lii 'bhɛɛke yaga -yaa -wɛyiba -yrɛ ta; 'bhɛɛ- -a -bhɛɛke' yaga -yaa -yretɛbhɛ baayrɛ nɔɔ-.

14 'Fɛgwlɛ- 'la 'yaa- 'yee- Zeruzalɛmu -wa 'ɛ zi, 'bhɛ gaan 'ɛ bɔle -yaa vlɛ vu ta plɛ -la ta; 'bhɛɛ- -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -yaa' winbɔwo mu vu ta plɛ 'ɛ 'tɔ mu 'ɛ yɔɔndɛle -yaa 'mu vlɛ vu ta plɛ 'ɛ 'mu -la ta.

15 -Mlɛkɛ' 'la 'yaa- -janwo' zii' 'ŋ ni, pɛdanpɛ do -yaa 'bhɛ 'kɔɔ, 'bhɛ 'yaa- 'ke -can togɔ do 'le. -E -yaa zan -wa 'ɛ 'pegee -a -lii mu 'ɛ, 'bhɛɛ- -a zi 'fɛgwlɛ- 'ɛ 'mu danlɛ.

16 -Wa 'ɛ zeŋ -yaa yiziɛ, -a gbɔɔnya oo, -a -laata' oo, -a 'troleya laanima oo, 'mu

'kpɛn 'yaa- do. -Mlɛkɛ' 'ɛ -wa 'ɛ -daan -a 'kɔɔ togɔ 'ɛ 'le: -a gbɔɔnya 'ɛ 'yaa- 'kilo 'waa plɛ 'ke 'kilo -kɛmɛ yiziɛ (2.400). -A gbɔɔnya 'pegee -a -laata', 'bhɛɛ- -a 'troleya 'ɛ 'kpɛn 'yaa- do.

17 'Bhɛɛ- -mlɛkɛ' 'fɛgwlɛ- 'ɛ -daan 'ezin-: -a 'troleya 'ɛ 'yaa- mɛtrɛ mia yaga 'bhɛ vu ta plɛ (72), 'bhii- bhaaplɛŋ mu a pɛ pɛdangbɛya 'ɛ gbɛɛn-.

18 'Yee- 'fɛgwlɛ- 'la dɔle -yaa Zeruzalɛmu -wa 'ɛ zi 'bhɛ 'yaa- 'ke vlɛnɛ- -za -glɔɔ 'la -o 'bhɛ sii zasipe 'bhɛɛ- 'le. 'Yee- -wa 'ɛ 'gbu dɔle -yaa 'ke -can -kpɔsɔɔ kpataakpa 'gbu -la -le, 'bhɛɛ- mɛɛ -yaa sɔ 'e 'gbu lii yele 'bhɛ 'yi.

19 -Wa 'ɛ zi 'fɛgwlɛ- 'ɛ gaan mu 'ɛ mabaale -yaa vlɛnɛ- -za -glɔɔ -glɔɔn mu 'ɛ 'kpɛn -la -le: -A gaan lwa mi 'ɛ mabaale -yaa 'ke vlɛnɛ- -za -glɔɔ 'la -o 'bhɛ zasipe 'bhɛɛ- 'le; -a plɛ mi 'ɛ 'yaa- 'ke safii 'le, -a yaga mi 'ɛ 'bhɛ 'yaa- 'ke kalisedwani 'le, -a yiziɛ mi 'ɛ 'bhɛ 'yaa- 'ke emerɔdi 'le;

20 -a 'soo mi 'ɛ 'yaa- 'ke saadoniki 'le, -a 'srwado- mi 'ɛ 'yaa- 'ke saadwani 'le, -a 'srwaplɛ- mi 'ɛ 'yaa- 'ke krisoliti 'le, -a 'srwaa- mi 'ɛ 'yaa- 'ke berili 'le, -a 'srwayiziɛ mi 'ɛ 'yaa- 'ke topazi 'le, -a vu mi 'ɛ 'yaa- 'ke krizoprazi 'le, -a vu ta do mi 'ɛ 'yaa- 'ke yasɛnti 'le, 'bhɛɛ- -a vu ta plɛ mi 'ɛ 'yaa- 'ke ametisiti 'le.

21 -Wa 'ɛ 'lii vu ta plɛ 'ɛ klɛle -yaa 'ke -gbɛɛfiŋ vu ta plɛ 'le; -a -lii 'ɛ 'kpɛn do do klɛle -yaa 'ke -gbɛɛfiŋ -glɔɔn do 'kpɔ -la -le. -Wa 'ɛ 'kpee -zabla' -kpan 'ɛ 'yaa- 'ke -can -kpɔsɔɔ 'gbu -la -le, mɛɛ -yaa sɔ 'e 'gbu lii yele -a -yi 'bhii- mɛɛ sɔ 'e -gbu 'yele 'vɛrɛ 'fleele- do 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-.

22 'Duŋ- 'naa -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ 'yelɛ- 'yee- -wa 'ɛ 'kpee, -amasrɔyi -a nɔɔ- -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛ -le 'ke Mɛɛzan -Waanbhaa' 'Seŋkpɛnzan 'gbu 'ɛ 'pegee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'bhɛɛ- 'le.

23 -Wa 'ɛ maza laa -yaa -yretɛbhɛ 'pegee laanima mlɛ ma, 'bhɛɛ- mɛɛ yrɛ ma ye, -amasrɔyi -Waanbhaa' -lreleya 'bhile- -yrayra 'ɛ 'bhɛ 'yaa- -a takan 'weŋ; 'bhɛɛ- -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'bhɛ -le 'a ta 'tɛbhile 'le 'ezin-.

24 'Trɛ ta 'si mu 'ɛ nu 'taawolɛ -yaa' 'tɛbhile 'ɛ ba, 'bhɛɛ- 'trɛ ta -bhleŋgbe mu 'ɛ nu nulɛ 'mu a -naflo pɛ mu 'ɛ 'le 'yee- -wa 'ɛ 'kpee.

25 Waa nu 'yee- -wa 'ɛ 'liikoŋ mu 'ɛ 'liitanlɛ -yrekpaa' 'pegee -bi zi, -amasrɔyi -bi 'laa nu 'pɔlɛ- -a nɔɔ- -titi.

26 -O nu gelɛ 'trɛ ta 'si mu 'ɛ -waa' -naflo mu 'ɛ 'pegee -o 'kɔɔpɛ- mu 'ɛ 'le 'yee- -wa 'ɛ ta.

27 'Duŋ- pɛ 'triŋle- 'kedo- 'kpɔ 'laa nu wlalɛ -a nɔɔ- ye; 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ- klɛ, 'bhɛɛ- 'ke -yoo 'ke bhlanii- 'le 'bhɛ zan laa nu wlalɛ -a nɔɔ- ye. -O mɛɛ 'la zan mu 'tɔ yɔɔndia- bole -yrɛ ma -si 'la 'ke -daŋ' 'laa -o 'bhɛ ma, 'bhɛ a 'sɛwɛ 'ɛ 'yi, -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -yaa' 'sɛwɛ 'ɛ, 'bhɛ zan mu

'gbansaan 'te -le nu wlalɛ -a nɔɔ- 'yee- -wa 'ɛ ta.

22

1 'Bhɛ blaan, yue 'la -yi 'ɛ -si na mɛɛ ni -mlɛkɛ' 'bhɛ -zrɔnna 'ŋ ni. -E -yaa 'flee 'peŋpeŋ 'bhii- 'vɛrɛ 'bhigbɛya gbɛɛn-, 'bhɛɛ- -e -yaa -yro 'zi 'kee- da -Waanbhaa' 'pegee *-Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ waa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ 'yi.

2 -E -yaa -yro 'zi -wa 'ɛ 'kpee -zabla' -kpan 'ɛ drɛyi', 'bhɛɛ- -yri diiŋ 'la 'bhɛ -si na mɛɛ ni 'bhɛ 'sɔle- -o 'yee- yue 'ɛ 'yrɛgbɛ- plɛ 'ɛ ta. 'Bhɛ -yri diiŋ 'ɛ 'bhɛ 'bhɛ bhaa klɛ ganyan- vu ta plɛ lɛɛ do 'ɛ 'kpee, 'bhɛ 'yi -le dɔɔ -ya bhaa klɛ mlɛ 'tɔle- mlɛ 'bhɛ ta. -A -laanɛ' mu 'ɛ sɔ mɛɛ 'klɛnyawole.

3 'Daŋgan 'laa nu klɛlɛ -a ɔnɔɔ ye. -Waanbhaa' 'pegee -Bhlaa Gwlɛn Bhlonɛ- 'ɛ -waa -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ɛ nu klɛle -wa 'ɛ 'kpee, 'bhɛɛ- -yaa' yewonɛ mu 'ɛ nu -a gbalɛ.

4 -O nu -a -wlɛyi' 'ɛ 'yelɛ- kpataakpa, 'bhɛɛ- -a 'tɔ 'ɛ yɔɔndɛle nu klɛlɛ -o -mlɛlii'.

5 -Bi 'laa nu 'pɔlɛ- -li 'yee- -wa 'ɛ ta, 'bhɛɛ- -o maza laa nu dɔlɛ -li -laŋbha 'pegee -yretɛbhɛ ma -o takan' zayi'; -amasrɔyi, Mɛɛzan -Waanbhaa' 'gbu nu klɛlɛ -o ta 'tɛbhile 'le. -O nu yaalɛ -waa' -bhleŋgbeya yaayrɛ 'ɛ ɔnɔɔ -zɔn 'pegee yikpɛnsee ta.

-Jan 'lɛyanyrɛ

6 'Bhɛ blaan, 'ke -mlɛkɛ' -ya pele- 'ŋ ni dɔɔ: «'Ŋ 'yoo- -jan mu 'la 'wo zii' 'e ni -gɛ bhe, -woo 'ke wlan -kpɔsɔɔ 'le, 'bhɛɛ- mɛɛ sɔ 'e 'kpale -o -yi. Mɛɛzan -Waanbhaa' 'la -ya *Lii 'Weŋ 'ɛ na -a *-lɛla' janwo mu 'ɛ ni, 'yele- -yaa' -mlɛkɛ' 'ɛ 'winbwa-, 'kooko- -a -vinlabwa sa, 'bhɛɛ- -e -za 'la klɛ, -e 'bhɛ zrɔn -yaa' yewonɛ mu 'ɛ ni.»

7 Zesu pe dɔɔ: «'E 'trɔnbadɔ doo! -A -vinbwa sa, 'bhɛɛ- 'ŋ nu! -Waanbhaa' -jan mu 'la -zrɔnna -a -lɛla' janwo mu 'ɛ ni 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan -o -klɔsikwan, 'bhɛ zan a pɛ -yinra'!»

8 'Bhɛ ya 'ɛ 'yi bhe, 'mi Zaan 'gbu -le 'woo- -za mu 'ɛ maa, 'bhɛɛ- 'ŋ -o ya. 'Ŋ 'yanle- -o male 'pegee -o yelele, -mlɛkɛ' 'la 'bhɛ -o -zrɔnna 'ŋ ni, 'ke 'ŋ baale' 'ŋ 'kpɔ ta 'bhɛ gaan ma 'bhɛ gba zayi'.

9 'Duŋ- 'bhɛ -mlɛkɛ' 'ɛ pe 'ŋ ni dɔɔ: «'Yaa 'bhɛ klɛlɛ! 'Mi -o -Waanbhaa' a yewonɛ 'le 'bhii- 'bhi 'pegee 'e nɛɛnɛ- -Waanbhaa' -lɛla' janwo mu 'ɛ 'pegee mɛɛ 'la zan mu 'kpɛn 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi jan mu 'ɛ 'klɔsikun 'mu gbɛɛn-. 'Yaa mɛɛ 'kedo- gbalɛ, 'ke yaa 'e go -Waanbhaa' do -kplɛn ba!»

10 'Bhɛ gole -a -yi, 'ke -ya pele- 'ŋ ni 'ezin- dɔɔ: «-Waanbhaa' -jan mu 'la -zrɔnna 'e ni, 'bhɛɛ- 'ke 'yoo- yɔɔndia- 'sɛwɛ kpo 'lɛɛ- 'yi, 'yaa -o tagaanlɛ 'ke 'yoo- to 'e do -kplɛn -a pɛ 'le; -amasrɔyi -e 'waati 'la -dwa 'woo- -za

mu 'lɛɛ- klɛ bhla 'ɛ 'le, 'bhɛ ɓbhwa gban -wa -din.

11 'Ke mɛɛ 'la zan -za 'yɔɔ klɛ, 'bhɛ zan bo -za 'yɔɔ-klɛle ma, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan zru 'triŋ -o, 'bhɛ zan bo 'bhɛ a zru 'triŋya- 'ɛ 'yi; 'ke mɛɛ 'la zan -lɛdɔɔle -o, 'bhɛ zan bo 'bhɛ a -lɛdɔɔleya 'ɛ 'yi, 'bhɛɛ- 'ke mɛɛ 'la zan -o 'weŋ 'bhɛ zan bo 'eweŋle -Waanbhaa' ni.»

12 Zesu pe 'ezin- dɔɔ: «'E 'trɔnbadɔ doo, -a -vinbwa sa 'bhɛɛ- 'ŋ nu! 'Ka 'kpɛn 'sra--o 'mi 'kɔɔ, 'ka 'kpɛn do do -za yɛkɛ- 'la ɓkla 'ŋ nu 'bhɛɛ-wlata -sra 'nalɛ- 'ka 'kpɛn ni do do.

13 'Mi -le 'ke Alifa 'pegee Omega 'le, mɛɛ -lwa mi 'pegee -daŋ' ma mi 'ɛ 'le, 'bhɛ 'pegee -za zisanyrɛ 'pegee -za 'lɛyanyrɛ 'le.»

14 Mɛɛ 'la zan mu -waa' dunɛ- mu 'ɛ ɓfia 'ke -woo -fleela, 'bhɛ zan mu a pɛ -yinra'! -Ayile, 'bhɛ 'seŋ nu klɛlɛ -o ni 'ke -o bole -yrɛ ma -si -yri diiŋ 'ɛ bhaa 'ɛ 'ke bhle, 'bhɛɛ- -o sɔ wlale- -wa 'ɛ 'kpee 'ke -o kan -a -lii mu 'ɛ ɓnɔɔ.

15 'Duŋ- -gbaan' 'plalu mɛɛ mu oo, 'srɔnnii mu oo, -yanbhɔɔyadɛ mu oo, mɛɛ dɛ mu oo, yo gba mu oo, bhla pele sɔ mɛɛ 'la zan mu ni, 'bhɛ zan mu 'kpɛn nu bolɛ 'pɛɛlii-.

16 «'Mi Zesu 'mi 'an -mlɛkɛ' 'ɛ 'winbwa- -za mu 'lɛɛ-'woyrɛ- nɔɔ- kpataakpa Zesu 'yi mu -lɛ mu 'ɛ ni dɔɔ: -Za mu 'lɛɛ- 'kpɛn -o 'ke wlan 'le. 'Mi 'le 'ke -bhleŋgbe Davidi a 'fa -la mi kli 'ɛ 'pegee -a 'srɛ 'le, 'bhɛɛ- 'mi -le 'ke zrwanzi -buŋbhaa 'ɛ 'le.»

17 'Bhɛ klɛle 'tɛ, 'ke -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ 'pegee Le drɛɛ 'ɛ -wa peledɔɔ: «Nu!» 'Ke mɛɛ 'la zan -jan 'lɛɛ- ɓmaa, 'bhɛ zan 'a 'pe dɔɔ: «Nu!» 'Ke -yi 'mi -lrɔ -o mɛɛ 'la zan ma, 'bhɛ zan nu. 'Ke mɛɛ 'la zan maza -o -yi 'la bole -yrɛ ma -si na mɛɛ ni, 'bhɛ zan 'bhɛ 'si bhaama.

18 -Waanbhaa' -jan mu 'lɛɛ-ɓklaa -a -lɛla' janwo mi 'ɛ 'kɔɔ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'mu yɔɔndia 'sɛwɛ kpo 'lɛɛ- 'yi, 'ke mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'woo- -jan mu 'lɛɛ- ɓmaa, 'mi pe 'bhɛ zan ni 'ŋ 'sɔwɛɛ- ma dɔɔ: 'Ke mɛɛ 'la zan -a 'ke ɓkpaa -a ma, -o -klɔlɔɔ' mu 'la ɓwoa 'yee-'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan a -klɔlɔɔ' 'ɛ baan' 'klalɛ a ba 'bhɛɛ- -klɔlɔɔ' mu 'ɛ 'le.

19 'Bhɛɛ- -o -jan mu 'la -zrɔnna, 'bhɛɛ- 'ke -woo yɔɔndia- -Waanbhaa' 'Sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, 'ke mɛɛ 'la zan 'a 'ke -gwa -a ba, -o bole -yrɛ ma -si -yri diiŋ 'la 'pegee -wa 'weŋ 'la -o 'mu ba janwoa- 'sɛwɛ 'lɛɛ- 'yi, -Waanbhaa' nu 'bhɛ zan dɔ golɛ 'mu ba.

20 Mɛɛ 'la zan 'a ɓpia dɔɔ -jan mu 'lɛɛ- -woo 'ke wlan 'le bhe, 'bhɛ zan pe dɔɔ: «Wlan -le 'kɛle-, -a -vinbwa sa 'bhɛɛ- 'ŋ nu!»

-Amiina! Mɛɛzan Zesu, nu 'tɛ!

21 Bhaa Mɛɛzan Zesu -li 'ka 'kpɛn ma!